

میژووی
پارتی دیموکراتی کوردستان
ریکخراوه جه ماوه ریه کان
یه کیّتی قوتابیان، لاوان و ئافره تانی کوردستان
(کۆنگره و کۆنفرانسه کان)
۱۹۵۲ - ۲۰۲۳

دهسته ی ئینسکلۆپیدیای پارتی دیموکراتی کوردستان

۲۰۲۳

ناوی کتیب: میژووی پارتی دیموکراتی کوردستان - پیکخواه جه ماوه رییه کانی -
یه کیتی قوتابیان، لاوان و ئافره تانی کوردستان (کۆنگره و کۆنفرانسه کان -
۱۹۵۲ - ۲۰۲۳)

نووسین و ئاماده کردنی: دهسته ی ئینسکلۆپیدیای (پ. د. ک)

شوین و سالی چاپ: ههولیر - ۲۰۲۳

نۆبه ی چاپ: یه که م

چاپخانه: دانیشفه ر

تیراژ: ۲۰۰۰

له به رپۆه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان ژماره ی سپاردنی (۱۴۵) ی سالی
(۲۰۲۳) ی دراوه تی.

پیشکەشە بە:

بە گیانی پاکی شەهیدان و ئەندامانی پێکخراوە جەماوەرییەکانی پارتی دیموکراتی
کوردستان و گشت ئەوانەی وزە و توانای خۆیان بۆ سەر بەخۆیی، پاراستنی نیشتییمان
و پیشکەوتنی کۆمەڵگە کەیان بە گەردە خەن.

پیرست

- پیشه‌کی ۹
- وێستگه‌کانی میژووی کۆنگره و کۆنفرانسه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان ۱۳
- کۆنگره‌ی یه‌که‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - به‌غدا ۱۹۵۳ ۱۵
- کۆنگره‌ی دووهمی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - به‌غدا ۱۹۵۵ ۱۷
- کۆنگره‌ی سییه‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - سلیمانی ۱۹۶۱ ۱۹
- ده‌ستووری هه‌موارکرای کۆنگره‌ی سی‌ی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان سالی ۱۹۶۱ ۲۱
- کۆنفرانسی یه‌که‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - به‌غدا ۱۹۶۲ ۳۲
- کۆنگره‌ی چواره‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - چوخماخ - سلیمانی ۱۹۶۴ ۳۴
- په‌په‌وی ناوخوی کۆنگره‌ی چواره‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان ۳۶
- کۆنفرانسی دووهمی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان ناوچه‌ ئازادکراوه‌کان-سلیمانی ۱۹۶۴... ۴۴
- کۆنفرانسی سییه‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - قه‌ره‌داغ ۱۹۶۵ ۴۶
- کۆنفرانسی چواره‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - ناوپردان ۱۹۶۶ ۴۷
- کۆنگره‌ی پینجه‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - ده‌قه‌ری شوان ۱۹۶۶ ۴۸
- پروگرام و په‌په‌وی ناوخوی کۆنگره‌ی پینجه‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان ۵۳
- کۆنگره‌ی شه‌شهمی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - ۱۹۷۰ ۶۴
- په‌په‌و و پروگرامی ناوخوی کۆنگره‌ی شه‌شهمی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - ناوپردان ۱۹۷۰ ۷۵
- کۆنگره‌ی هه‌وته‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - سلیمانی ۱۹۷۲ ۸۶
- پروگرام و په‌په‌وی ناوخوی کۆنگره‌ی هه‌وته‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان ۹۱
- کۆبوونه‌وه‌ی که‌ره‌جی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - که‌ره‌ج ۱۹۷۹ ۱۰۳
- کۆنفرانسی که‌ره‌جی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - که‌ره‌ج ۱۹۸۰ ۱۰۴
- کۆنفرانسی هاوبه‌شی (ی.ق) و لاوانی دیموکراتی کوردستان-گوندی خنیره ۱۹۸۶ ۱۰۵

پروژەى پروگرام و پەپرەوى ناوۆ.....	۱۵۰
كۆنگرەى ھەشتەمى يەككىتى قوتابيانى كوردستان - ھەولير ۱۹۹۳.....	۱۶۶
پروگرام و پەپرەوى ناوۆ پەسەندكراوى كۆنگرەى ھەشتەمى(ى.ق.ك) ۱۹۹۳.....	۱۷۰
كۆنگرەى نۆيەمى يەككىتى قوتابيانى كوردستان - ھەولير ۱۹۹۸.....	۱۸۳
پروگرام و پەپرەوى ناوۆ پەسەندكراوى كۆنگرەى نۆيەمى يەككىتى قوتابيانى كوردستان ۱۸۷.....	
كۆنگرەى دەيەمى يەككىتى قوتابيانى كوردستان ۲۰۰۱.....	۲۲۷
كۆنگرەى يازدەيەمى يەككىتى قوتابيانى كوردستان ۲۰۰۴.....	۲۶۸
كارنامە و پەپرەوى ناوۆ پەسەندكراوى كۆنگرەى يازدەمى يەككىتى قوتابيانى كوردستان ۲۷۱.....	
كۆنگرەى دواز دەى يەككىتى قوتابيانى كوردستان - ھەولير ۲۰۰۷.....	۲۹۵
كارنامە و پەپرەوى ناوۆى كۆنگرەى دواز دەى يەككىتى قوتابيانى كوردستان.....	۲۹۷
كۆنگرەى سيز دەى يەككىتى قوتابيانى كوردستان - ھەولير ۲۰۱۰.....	۳۲۱
كارنامە و پەپرەوى ناوۆى كۆنگرەى سيز دەى يەككىتى قوتابيانى كوردستان.....	۳۲۴
كۆنگرەى چواردەى يەككىتى قوتابيانى كوردستان - ھەولير ۲۰۱۲.....	۳۴۴
پەپرەوى ناوۆى يەككىتى قوتابيانى كوردستان پەسەندكراوى كۆنگرەى چواردەم.....	۳۴۶
كۆنفرانسى شەشەمى يەككىتى قوتابيانى كوردستان - ھەولير ۲۰۱۷.....	۳۶۴
پەپرەوى ناوۆى پەسەندكراوى كۆنفرانسى شەشەمى يەككىتى قوتابيانى كوردستان ...	۳۸۹
ويستگەكانى ميژووى كۆنگرە و كۆنفرانسەكانى يەككىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان.....	۴۰۹
كۆنگرەى يەكەمى يەككىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان.....	۴۱۱
گەللەى پەپرە و ياساى ناوۆى يەككىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان.....	۴۱۲
كۆنفرانسى بەغداى يەككىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان.....	۴۱۴
كۆنگرەى دووہمى يەككىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان - شەقلاو ۱۹۷۲.....	۴۱۵
پروگرام و پەپرەوى ناوۆى كۆنگرەى دووہمى يەككىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان.....	۴۲۳
كۆنگرەى سييەمى يەككىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان - ھەولير ۱۹۷۴.....	۴۳۷
پروژەى بەرنامە و بنچينەكانى كاركردى يەككىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان.....	۴۴۳

٤٥٧..... يه كهه كۆنفرانسى يه كىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان ١٩٨١.....
 ٤٥٨..... كۆنفرانسى هاوبهشى يه كىتى قوتابيان و لاوانى ديموكراتى كوردستان - خنيره ١٩٨٦.....
 ٤٦٢..... پرۆژهى پرۆگرام و پهپرهوى ناوخوى يه كىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان.....
 ٤٧٥..... كۆنگرهى چوارهى يه كىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان - ههولير ١٩٩٣.....
 پرۆگرام و پهپرهوى ناوخوى پهسەندكراوى كۆنگرهى چوارهى يه كىتى لاوانى ديموكراتى
 ٤٧٨..... كوردستان.....
 ٥٠٠..... كۆنگرهى پينجهى يه كىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان - ههولير ١٩٩٨.....
 ٥١٤..... پرۆگرام و پهپرهوى ناوخوى كۆنگرهى پينجه.....
 ٥٣٢..... كۆنگرهى شهشمى يه كىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان - ههولير ٢٠٠٤.....
 ٥٥٢..... ئامانجهكان و ياساى كاركردى يه كىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان.....
 ٦٦٥..... كۆنگرهى ههوتهمى يه كىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان - ههولير ٢٠٠٩.....
 پهپرهو و پرۆگرامى ناوخو پهسەندكراوى كۆنگرهى ههوتهمى يه كىتى لاوانى ديموكراتى
 ٥٧١..... كوردستان.....
 ٥٨٣..... كۆنگرهى ههشتهمى يه كىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان - ههولير ٢٠١٨.....
 ٥٨٥..... پهپرهو و پرۆگرامى ناوخوى كۆنگرهى ههشتهمى يه كىتى لاوانى ديموكراتى كوردستان.....
 ٦١٣..... ويستگهكانى ميژووى كۆنگره و كۆنفرانسەكانى يه كىتى ئافرهتانى كوردستان.....
 ٦١٥..... يه كهه بانگهوازي ليزنهى دامهزاندنى يه كىتى ئافرهتانى كوردستان.....
 ٦١٧..... كۆنگرهى يه كهمى يه كىتى ئافرهتانى كوردستان - بهغدا ١٩٧٠.....
 ٦١٩..... پرۆگرام و پهپرهوى ناوخوى يه كىتى ئافرهتانى كوردستان، كۆنگرهى يه كهه.....
 ٦٣١..... كۆنگرهى دووهمى يه كىتى ئافرهتانى كوردستان - بهغدا ١٩٧١.....
 ٦٣٦..... كۆنگرهى سييهى يه كىتى ئافرهتانى كوردستان - ههولير ١٩٧٢.....
 ٦٣٩..... پرۆگرام و پهپرهوى ناوخوى يه كىتى ئافرهتانى كوردستان كۆنگرهى سييه.....
 ٦٦٥..... كۆبونوهى خنيرهى يه كىتى ئافرهتانى كوردستان - خنيره ١٩٨٦.....
 ٦٦٦..... كۆنفرانسى شههيد لهيلا قاسم - ههولير ١٩٩٢.....

- ٦٦٩.....١٩٩٧ ههولير - كوردستان يه كيتي ئافره تاني چواره مي يه كنگره ي چواره مي
 ٦٧٢..... كوردستان يه كيتي ئافره تاني چواره مي يه كنگره ي چواره مي
 ٦٨٥.....٢٠٠١ ههولير - كوردستان يه كيتي ئافره تاني كوردستان يه كنگره ي پينجه م
 ٦٨٧..... پيره و پروگرام يه كيتي ئافره تاني كوردستان يه كنگره ي پينجه م
 ٧١٥.....٢٠٠٧ ههولير - كوردستان يه كيتي ئافره تاني كوردستان يه كنگره ي شه شه م
 ٧١٧..... پروگرام و پيره و يه كيتي ئافره تاني كوردستان يه كنگره ي شه شه م
 ٧٣١.....٢٠١٠ ههولير - كوردستان يه كيتي ئافره تاني كوردستان يه كنگره ي شه شه م
 ٧٣٧..... كوردستان يه كيتي ئافره تاني كوردستان يه كنگره ي شه شه م
 ٧٥٢.....٢٠١٨ ههولير - كوردستان يه كيتي ئافره تاني كوردستان يه كنگره ي شه شه م
 ٧٥٤..... كوردستان يه كيتي ئافره تاني كوردستان يه كنگره ي شه شه م

پیشه‌کی

پارتی دیموکراتی کوردستان، وه‌کو وه‌لامیک بۆ پهره‌سه‌ندن و پیداو یستیه‌کانی جۆشدانی خه‌باتی رزگاری و به‌گرن‌گزانینی رۆل و کاریگه‌ری ریک‌خراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌کان، له‌کۆنگره‌ی سییه‌می خۆیدا که له‌سالی ۱۹۵۳ له‌که‌رکووک به‌سترا، به‌پیشنیازی مه‌لا مسته‌فا بارزانی، بریاری له‌دامه‌زراندنی ریک‌خراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌کان (یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان، یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان) دا.

له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌و بریاره‌ی کۆنگره‌، ده‌سته‌یه‌ک له‌قوتابیانی کوردستان، له‌به‌غدا به‌نه‌ینی کۆبوونه‌وه‌ و له‌ ۱۸ ی شوباتی ۱۹۵۳ دامه‌زراندنی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستانی راگه‌یاندا. له‌وه‌ته‌ی ئه‌م یه‌کیتییه‌ (یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان) دامه‌زراوه‌. سه‌ره‌رای ئاسته‌نگ و له‌مپه‌ره‌ سیاسیه‌کان، چالاکانه‌ بۆ داکوکیکردن له‌ مافه‌ په‌واکانی گه‌لی کوردستان و ریک‌خستنی جه‌ماوه‌ری قوتابیانی و سه‌رکردایه‌تیکردنی خه‌بات و چالاکیه‌کانیان له‌گۆره‌پانه‌که‌دا بوونی هه‌یه‌ و بووه‌ته‌ قوتابخانه‌ی پیگه‌یانندی سه‌رکرده‌ی سیاسی و ئیداری، له‌م پیناوه‌شدا ژماره‌یه‌ک شه‌هید و قوربانی به‌دۆزی په‌وای کورد به‌خشیوه‌ و تا ئه‌م‌رۆش به‌میتۆد و به‌رنامه‌ی سه‌رده‌میانه‌ له‌کۆری خه‌بات دا به‌رده‌وامه‌.

یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان، له‌میژووی خه‌باتی خۆیدا، بۆ زیاتر ریک‌خستی ریزه‌کان و به‌رنامه‌کانی، چوارده‌کۆنگره‌ و شه‌ش کۆنفرانس و کۆنفرانسیکی هاوبه‌شی له‌گه‌ل یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و کۆبوونه‌وه‌یه‌کی فراوانی به‌رپۆه‌بردووه‌ که به‌کۆبوونه‌وه‌ی که‌ره‌ج ناو‌دی‌ره‌. چه‌ندین جاریش بۆ خۆگونجاندن له‌گه‌ل په‌ره‌سه‌ندنه‌کان، به‌پی هه‌لومه‌رج ده‌ستکاری له‌په‌یکه‌ری ریک‌خراوه‌یی خۆی و په‌ره‌ و پرۆگرام دا کردووه‌.

به‌هه‌مان شیوه‌، یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان که له‌سالی ۱۹۵۳ به‌پی بریاری کۆنگره‌ی سییه‌می پارتی دیموکراتی کوردستان دامه‌زراوه‌، هه‌شت کۆنگره‌ و کۆبوونه‌وه‌یه‌کی فراوان و کۆنفرانسیک و کۆنفرانسیکی هاوبه‌شی له‌گه‌ل یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان سازداوه‌ و به‌پی قۆناغ و هه‌لومه‌رج و په‌ره‌سه‌ندنه‌کان ده‌ستکاری په‌یکه‌ر و په‌یره‌ و پرۆگرامی خۆی و ده‌سته‌ی سکرتریه‌تی کردووه‌ و له‌به‌ندی دووه‌می گه‌ل‌له‌ی په‌یره‌ و یاسای ناو‌خۆیدا، به‌مشپۆه‌یه‌ پیناسه‌ی ریک‌خراوه‌که‌ی

کردوو: «یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، پیکخواه‌یکی کۆمه‌لایه‌تی و دیموکراتی و بێلایه‌نه و هیچ گیانیکی ئاین و په‌گه‌زایه‌تی و نه‌ته‌وایه‌تی نیه. هه‌روه‌ها یه‌کیک له‌ ئامانجه‌کانی تیکۆشانه‌ بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی ئابوری و خوینده‌واری و ته‌ندروستی لاوانی کوردستان و نه‌هیشتنی بیکاری و نه‌خوینده‌واری له‌ ناویاندا و به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی برایه‌تی و هاو‌پێیه‌تی به‌تایبه‌تی له‌ نیوان یه‌کیتییه‌که‌ماندا و یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی عێراق و به‌شیوه‌یه‌کی گشتی له‌ گه‌ڵ لاوانی دیموکراتی جیهاندا و پیکخواه‌کانی لاوانی دیموکرات له‌ ولاته‌کانی تردا.» ئه‌وه‌ جگه‌ له‌وه‌ی به‌ پێی قۆناغ و په‌ره‌سه‌ندنه‌کانی دۆزی په‌وای کورد، له‌ کۆری خه‌بات ئاماده‌یی هه‌بووه‌ و له‌م پێناوه‌دا ژماره‌یه‌ک شه‌هید و قوربانیی به‌ خه‌باتی په‌وای گه‌لی کوردستان به‌خشیوه‌.

یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له‌ میژووی خه‌باتی خۆیدا به‌شداریی له‌ فیستیفاڵه‌کانی تایبه‌ت به‌ لاوان کردوو، وه‌ک فیستیفاڵی پێنجه‌می لاوانی جیهانی له‌ وارشۆ له‌ ساڵی ۱۹۵۵ که‌ توانی بۆ یه‌که‌مجار ده‌نگی لاوانی کوردستان به‌ ناوه‌نده‌ جیهانییه‌کان بگه‌یه‌نێ. چاپه‌مه‌نییه‌کانی سه‌رده‌می له‌دایکه‌بوونی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، زۆر به‌ باشی پێشوازیکردنی لاوانی کوردستان له‌ پیکخواه‌که‌ و چالاکییه‌ بۆینه‌کانی ئه‌م پیکخواه‌یان بۆ میژوو تۆمار کردوو تا ئه‌و پاده‌یه‌ی له‌ دوای شوێشی ۱۴ ته‌مموز حکومه‌تی ناوه‌ندی به‌ دامه‌زراندنی (ی.ل.ک.ع) هه‌ولێ زۆری دا مه‌یدانی خه‌باتی ئه‌م یه‌کیتییه‌ ته‌نگه‌تر بکات و له‌ ئاکامدا له‌ ساڵی ۱۹۵۹ بۆ که‌مکردنه‌وه‌ی گوشاری حکومه‌ت له‌ لایه‌ک و هه‌ولدان بۆ زیاتر لێکنزیککردنه‌وه‌ی سه‌رکردایه‌تی کورد و عه‌ره‌ب و دروستکردنی که‌شوه‌هه‌وایه‌کی متمانه‌دارتر (ی.ل.د.ک) پریاری دا بچێته‌ ناو (ی.ل.ع) و به‌م چه‌شنه‌ بووه‌ له‌قیکی ئه‌و پیکخواه‌ که‌ یه‌که‌م کۆنگره‌ی خۆی هه‌ر له‌ ساڵی ۱۹۵۹ له‌ به‌غدا سازدا.

ساڵی ۱۹۵۲ بۆ گه‌شه‌پێدانی خه‌بات و سود وه‌رگرتن له‌ توانا و چالاکی ئافره‌تی کورد پارتی دیموکراتی کوردستان دامه‌زراندنی پیکخواه‌یکی به‌ناوی یه‌کیتی ئافره‌تانی کورد راگه‌یه‌یاند، یه‌کیک له‌ کاروچالاکییه‌کانی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان کۆکردنه‌وه‌ی هاوکاری بۆ به‌ندکراوانی سیاسی کورد بوو له‌ به‌ندینه‌خانه‌کانی عێراق، و به‌شیوه‌یه‌ پیکخواه‌ی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان دامه‌زرا. ساڵی ۱۹۵۹، کۆمه‌لێک ئافره‌تی له‌ خۆبردووی خاباتگێڕ، به‌ ناوی لێژنه‌ی پێکهاتنی (یه‌کیتی ئافره‌تانی

کوردستان)، بانگه وازیکیان ئاراسته ی ته وای ئافره تانی کوردستان کرد که له پیناو هینانه دی ئامانجه کانی گه لی کوردستان به گشتی و ئامانجی ئافره تان به تایه تی، داوای یه کگرتن و یه کخستنی هیژه کانیان کرد و تیییدا هاتوو: «ئیمه تاقمئ له ئافره تانی کوردستانین و له ناوچه رگه تان هاتووینه ته ده ری و بۆ ئیوه تئ ده کۆشین، داواتان لئ ده کهین که له ده وری لئژنه که تان (لئژنه ی پیکه پینانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان) کۆبنه وه و ئامانجه کانی له هه موو ئافره تانی کوردستان بگه یه نن و له پیزیدا تئ بکۆشین.»

له مادده ی دووه می یه که م پرۆگرام و په یه وای ناوخوی خۆیدا، یه کیتی ئافره تانی کوردستان، به مشیوه یه پیناسه ی خوی کردوو: «پیکه خراویکی ئافره تانی کۆمه لایه تی و دیموکراتیه، ئامانجی دابینکردنی مافی ئافره ت و به رزکردنه وه ی ئاستی له پرووی ئابووری و کۆمه لایه تی و پۆشنیری له کوردستاندا و خه بات ده کا له پیناوی دابینکردنی مافی پۆشنیری و ته ندروستی و کۆمه لایه تی بۆ منالان و پشتگیری کردنی خه باتی ئافره تان له جیهاندا، له پیناوی ئاشتی و پزگاربوون له ئیستعمار و چه وساندنه وه ی کۆمه لایه تی و سیاسی.»

جیی باسه، هه ر له دوا ی بریاری کۆنگره ی سییه مه وه تا دوا ی ته مووزی ۱۹۵۸، له هه ولێکدا به سه ره رشتی زه کیه ئیسماعیل هه قیی له بارودۆخیکی نه پینی ناله باردا کار بۆ کۆکردنه وه ی ئافره تان له چوارچیوه ی یه ک پیکه خراودا کراوه و چه ندین هه ول بۆ وه رگرتنی مو له تی فه رمی هه بووه، به لām هه ولē کان بی ئاکام بوون، بۆیه ئه م پیکه خراوه کار و پیکه خستنه کانی به شیوه یه کی نه پینی ئه نجام ده دا و ئه م بارودۆخه تاوه کو سالی ۱۹۷۰ درێژه ی کیشا، دواتر له که شیکی ئازاددا، یه کیتی ئافره تانی کوردستان له سالی ۱۹۷۰ یه که م کۆنگره ی خوی به ست، تا ئیستا هه شت کۆنگره و کۆنفرانسیکی کردوو.

ده سته ی ئینسکلۆپیدیا، هه ولێ داوه ویستگه گرنگه کانی میژووی خه باتی هه ر سئ پیکه خراوی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و یه کیتی ئافره تانی کوردستان وه ک خوی به ته وای کار و چالاکیه کانیانه وه بنووسیتنه وه و بیخاته به رده ست خوینه ران، له لایه ک بۆئه وه ی توێژه ران سوودی لئ وه ربگرن، له لایه کی دی خه باتی ئه و پیکه خراوه کاریگه رانه له میژووی بزافی پزگاریخوازی کورددا

تۆماربکات. له نووسینهوهی ئەو میژووهدا، دواى هەول و گەڕانیکی زۆر نەمانتوانی پەڕه و پرۆگرامی کۆنگره‌ی یه‌ک و دووی یه‌کیته‌ی قوتابیانى کوردستان به‌ر ده‌ست به‌خه‌ین، لێره‌وه داوا له هه‌موو لایه‌ک ده‌که‌ین، ئەگەر زانیارییه‌کیان هه‌یه، هاوکارمان بن، بۆئەوه‌ی له چاپی داها‌توودا جی‌گه‌ی بکه‌ینه‌وه، هه‌روابێته‌وه له پێناو پاراستنی میژوویی ده‌قه‌کان، ده‌ستکاری رسته‌سازی هه‌یج یه‌کیک له ده‌قه‌کانمان نه‌کردووه.

دان به‌وه‌ش ده‌نیین، په‌نگه‌ به‌هۆی ده‌ستنه‌که‌وتنی سه‌رچاوه‌ی پێویست بۆ نووسینه‌وه‌ی ئەو میژوو، که‌موکۆری له‌و په‌رتووکه‌دا هه‌بیته‌، بۆیه‌ لێره‌وه داوا له هه‌موو لایه‌ک ده‌که‌ین، له راستکردنه‌وه و ده‌وله‌مه‌ندکردنی زانیارییه‌کان هاوکارمان بکه‌ن.

ده‌سته‌ی ئینسکلۆپیدیای (پ.د.ک.)

هه‌ولێر ٢٠٢٣

ویستگه‌کانی میژووی کۆنگره و کۆنفرانسه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

کۆنگره‌ی یه‌که‌می یه‌کیتی قوتاییانی کوردستان

به‌غدا ۱۹۵۳

بۆ بایه‌خدا به‌ پێک‌خراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌کان، وه‌ک توێژیک‌ی چالاک و کارای گۆره‌پانی خه‌باتی کوردایه‌تی و سوود وه‌رگرتن له‌ وزه‌ و تواناییان، پارتی دیموکراتی کوردستان له‌ کۆنگره‌ی سییه‌می خۆیدا له‌ کۆنگره‌ی سییه‌می خۆیدا له‌ ۲۶ کانوونی دووه‌می ۱۹۵۳ له‌ شاری که‌رکووک^(۱)، پریاری له‌ دامه‌زراندنی پێک‌خراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌کان دا، به‌پێی ئه‌م پریاره‌ی کۆنگره‌، له‌ پێکه‌وتی ۱۸ ی شوباتی ۱۹۵۳ دا، نوێنه‌رانی یه‌کیتی قوتاییانی کوردستان، یه‌که‌مین کۆنگره‌ی خۆیان له‌ مائی عه‌بدولقادر کاکه‌ زیاد، له‌ گه‌ره‌کی ئه‌زه‌مییه‌ی شاری به‌غدا به‌ شیوه‌یه‌کی نه‌هێنی به‌ست^(۲).

له‌ کۆنگره‌که‌دا، سه‌رۆک و سه‌کرته‌یر و سه‌هرکردایه‌تی یه‌کیتی قوتاییانی کوردستان به‌م شیوه‌ی خواره‌وه‌ هاتنه‌ هه‌لبژاردن:

- ئه‌حمه‌د عه‌بدولأ ئامیدی، سه‌رۆک
- جه‌لال حوسامه‌دین تاله‌بانی، سه‌کرته‌یر
- حه‌یدهر حه‌مه‌ده‌مین، ئه‌ندام
- حیلمی عه‌لی شه‌ریف، ئه‌ندام

(۱) ده‌سته‌ی ئینسکلۆپیدیای پارتی دیموکراتی کوردستان، مێژوو پارتی دیموکراتی کوردستان کۆنگره‌ کۆنفرانس (پروگرام و په‌یره‌وی ناخۆ)، به‌رگی یه‌که‌م، چاپی یه‌که‌م، (هه‌ولێر - چاپخانه‌ی پۆژه‌لآت - ۲۰۲۰ ز)، ۷۴ ل.

(۲) مام جلال، لمناسبه‌ی ره‌و ۶۶ عامایه‌ی تاسیس اتحاد طلبه‌ کوردستان، صحیفه‌ الاتحاد، الصحیفه‌ المرکزیه‌ للاتحاد الوطنی الکوردستانی، العدد ۳۰۶، السنه‌ السابعة‌، السلیمانیه‌، الجمعة، ۱۹ شباط ۱۹۹۹ م، ص ۵؛ مام جه‌لال، سالی کۆنگره‌ی خۆپندکاران، به‌شی پێنجه‌م، گۆفاری خا، ژماره‌ ۱۴، سالی دووه‌م، سلیمانی، چاپخانه‌ی ئۆفسیتی دلی، ۱۰ ی ئابی ۱۹۹۸ ز، ل ۶؛ له‌ دیداریکی تایبه‌تدا سه‌رۆک تاله‌بانی ورده‌کاری دامه‌زراندنی (ی.ق.ک) ده‌خاته‌ روو، گۆفاری خه‌باتی قوتاییان، ئۆرگانی یه‌کیتی قوتاییانی کوردستان، ژماره‌ ۱۰۹، هه‌ولێر، چاپخانه‌ی رۆکسانا، حوزه‌یرانی ۲۰۱۲ ز، ل ۸.

● محهمه د موسا صادق، ئەندام^(۱).

سالی ۱۹۵۴ ئەحمەد ئامیدی، سەرۆکی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، پاش ئەوهی خویندنی له پهیمانگی مامۆستایانی بالā له شاری به غدا تهواو کرد، له کاتیکدا یهک سال به سهر بهرپرسیاریهتی ئەو لهو پیکخواه تپه‌پریوو، دهستی له پۆستی سەرۆکی ئەو پیکخواه کیشایهوه، دواي ئەو، شه‌مه‌دین موفتی وهک دووه‌مین سەرۆکی یه کیتی قوتابیانی کوردستان ده‌ست به‌کار بوو^(۲).

له ناوه‌راستی سال ۳۵۹۱ لقی هه‌ولێری یه کیتی قوتابیانی کوردستان دامه‌زرا و له‌م باره‌یه‌وه عه‌دنان نه‌قشبه‌ندی ده‌لیت» ئیمه‌ پینج که‌س بووین له شاری هه‌ولێر لقی یه کیتی قوتابیانی کوردستانی کوردستانمان دامه‌زراند و هه‌یکه‌لیه‌ته‌که‌ش به‌م شیوه‌ی خواره‌وه بوو»

● لقی هه‌ولێر له سالی ۱۹۵۳

● جه‌وه‌هر غه‌مگین، به‌رپرس

● عه‌دنان نه‌قشبه‌ندی

● جه‌لال عه‌بدولقادر کۆبی

● واحید سه‌عید

● شاخه‌وان نامیق^(۳)

(۱) مام جلال، المصدر السابق، ص ۵.

(۲) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، کۆنگره و کۆنفرانسه‌کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، چاپی یه‌که‌م، (هه‌ولێر- چاپخانه‌ی پۆژه‌ه‌لات- ۲۰۱۲) ل ل ۱۸ - ۱۹.

(۳) ئ.د. ئ. فایلی ژماره CH-۱۳۶-۲، چاوپێکه‌وتن له‌گه‌ڵ عه‌دنان نه‌قشبه‌ندی، ده‌سته‌ی ئینسکلۆپیدیای پارتی دیموکراتی کوردستان، هه‌ولێر، ۲۰۱۶، ل ۴

کۆنگره‌ی دووه‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

به‌غدا ١٩٥٥

دوای تێپه‌ربوونی دوو سال به‌سه‌ر یه‌که‌م کۆنگره و هاتنه‌ پێشی بارودۆخی نوێ، له‌ هاوینی ساڵی ١٩٥٥، له‌ ژێر درووشمی (خه‌باتی قوتابیانی بێ پاره‌ستان له‌ پێناو مافی گه‌ل و قوتابیانی کوردستان)، به‌ ئاماده‌بوونی نوێنه‌ری یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له‌ گشت ناوچه‌کانی کوردستان و به‌غدا، دووه‌مین کۆنگره‌ی خۆیان به‌ست، نوێنه‌رانی کۆنگره به‌ شیوه‌یه‌کی نه‌یێنی له‌ شاری به‌غدا کۆبوونه‌وه و ده‌سته‌یه‌کی نوێیان بۆ سه‌رکردایه‌تی یه‌کیتیه‌که‌یان هه‌لبژارد، که به‌م شیوه‌ی خواره‌وه بوو:

- جه‌لال تاله‌بانی، سکرته‌یر
 - مه‌حمود عه‌لی عوسمان، ئه‌ندامی سکرته‌ریه‌ت
 - شه‌مه‌دین موختی، ئه‌ندامی سکرته‌ریه‌ت
 - حوسامه‌دین ده‌باغ، ئه‌ندامی سکرته‌ریه‌ت
 - عه‌دنان نه‌قشه‌بندی، ئه‌ندامی سکرته‌ریه‌ت
 - شاخه‌وان نامیق، ئه‌ندامی سکرته‌ریه‌ت
 - ئه‌حمه‌د نه‌قشه‌بندی، ئه‌ندامی سکرته‌ریه‌ت^(١)
- سه‌باره‌ت به‌ سه‌روۆکی هه‌لبژێردراوی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له‌ کۆنگره‌ی دووه‌مدا، له‌ هه‌یج یه‌کیک له‌و سه‌رچاوانه‌ی به‌رده‌ستن، زانیاری پشت پاسته‌کراوه‌مان نییه‌، بۆیه به‌ مه‌زه‌نده و لێکدانه‌وه‌کان، په‌نگه‌ سیسته‌می سه‌روۆکایه‌تی هه‌لوه‌ شایته‌وه.

یه‌کیک له‌ چالاکییه‌کانی ئه‌م سه‌رکردایه‌تییه‌، به‌شداریکردنی شاندێکی شه‌ش که‌سی بوو له‌ پێنجه‌مین قیستی‌قالی جیهانی لاوان و قوتابیانی له‌ پێکه‌وتی ٣١ی

(١) عرفان عزیز عزیز، هه‌مان سه‌رچاوه، ل ٢٢؛ سیروان عثمان هه‌سه‌ن، میژوویه‌کی پرشنگذار و کاروائیکی نه‌پساوه، (هه‌ولێر- چاپخانه‌ی رۆشناییی- ٢٠١٤)، ل ل ٤١ - ٤٢.

ته موزی ۱۹۵۵دا له شاری وارشو پایته ختی پۆلنیا به ستر. له م باره یه وه جه لال تالهبانی ده لیت : ”ئیمه شه ش ئه ندامی پارتي و به ناوی بارودۆخی کوردستان و به ئارمی مسته فا بارزانی که له سه ر سینگمان ده خست، به شدار بووین و هه رکه سیك توشمان بوایه ئه و له سه ر سینگمان ده دا و به شانازییه وه قبولی ده کرد“، ئه م شانده له په راویزی ئه م فستیقاله دا به هاوکاری سه روکی یه کیتی قوتابیانی جیهانی (I.U.S) پیککه و تنیک له نیوان یه کیتی قوتابیانی کوردستان و یه کیتی گشتی قوتابیانی عیراق واژۆ کرا، که گۆره پانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان کوردستانی عیراق بیت و له عیراقی عه ره بيشدا ته نیا یه کیتی گشتی قوتابیانی عیراق بالاده ست بیت. له سه ر ئه م بنه مایه، له سالی ۱۹۵۶دا کۆنفراسیکی هاوبه ش له شاری به غدا به ستر، به مه به ستي هاوبه شی له چالاکی و هه ماهه نگی و جیبه جیکردنی پیککه و تننامه ی وارشو. پاش ئه و پیککه و تنه سی ئه ندامی سکرتریه تی یه کیتی قوتابیانی کوردستان بو سکرتریه تی یه کیتی گشتی قوتابیانی عیراق ده ستنیشان کران، به لام له سالی ۱۹۵۷دا ساردی که و ته نیوان هه ردوو پیکخواه وه^(۱).

(۱) عرفان عه زیز عه زیز، کۆنگره و کۆنفرانسه کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ۲۲ - ۲۴.

کۆنگره‌ی سییه‌می یه‌کیتی قوتاییانی کوردستان

سلیمانی ۱۹۶۱

دوای ئه‌وه‌ی یه‌کیتی گشتی قوتاییانی عێراق له‌و به‌لێن و پێککه‌وتنانه‌ پاشگه‌زبوویه‌وه که له‌گه‌ڵ یه‌کیتی قوتاییانی کوردستان واژۆی کردبوو، به‌تایبه‌تی له‌ خاڵی دیاریکردنی گۆره‌پانی کارکردنی هه‌ر یه‌ک له‌و پێکخراوانه، یه‌کیتی قوتاییانی کوردستان پێککه‌وتننامه‌ی وارشووی هه‌له‌وشانده^(۱). له‌سه‌ر ئه‌م بنه‌مایه و بۆ خۆپێکخستنه‌وه، له‌ پۆژانی ۱۸ - ۲۳ی ئاداری ۱۹۶۱ به‌ شیوه‌یه‌کی ئاشکرا له‌ شاری سلیمانی، به‌ دروشمی «با جه‌ژنی نه‌وڕۆز بیته‌ هانده‌ریک له‌ پیناوی یه‌کگرتنی خه‌باتی قوتاییانی کوردستانی عێراق»، ده‌ستی به‌ کاره‌کانی کۆنگره‌ی سییه‌می خۆی کرد^(۲). هه‌رچه‌نده‌ سه‌رچاوه‌یه‌کی دیکه‌ ئاماژه‌ به‌وه‌ ده‌دات که کۆنگره‌ له‌ مانگی ئاداری ساڵی ۱۹۶۱دا له‌ گه‌ره‌کی ئه‌لکه‌سه‌ری شاری به‌غدا به‌ستراوه^(۳)، به‌لام یه‌کیک له‌ به‌شداربووانی کۆنگره‌، سه‌رباری جه‌ختکردنه‌وه‌ی له‌ شاری سلیمانی، باوه‌ری وه‌هایه‌ ئه‌م کۆنگره‌یه‌ له‌ پێکه‌وتنی ۱۹ی ئاداری ۱۹۶۱دا سازدراوه^(۴).

له‌م کۆنگره‌یه‌دا به‌م شیوه‌ی خواره‌وه‌ سه‌رکرده‌یه‌یه‌کی نوێ بۆ یه‌کیتی قوتاییانی کوردستان هه‌لبژێردرا:

- سه‌روه‌ر کاکه‌حه‌مه‌ ده‌رویش، سکرته‌یر
- فوئاد ئه‌حمه‌د بابان، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- حه‌یده‌ر هه‌مزه‌ خدر، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- حه‌مه‌ چاوشین، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت

(۱) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۲۹.

(۲) عرفان عه‌زیزی عه‌زیز، هه‌مان سه‌رچاوه‌، ل ۲۹.

(۳) جواد محه‌مه‌د شیروانی، فی عمق التاریخ و خزین الذاکرة لتأسيس اتحاد طلبة کوردستان - العراق، مجله‌ گولان، مؤسسه‌ گولان الاعلامیه، العدد ۲۱، اربیل، ۲۵ شباط ۱۹۹۸م، ص ۴۳.

(۴) ئه‌حمه‌د شه‌ریف له‌ک، شروقه‌ی رووداوه‌ میژوویه‌کان چه‌ند لاپه‌ره‌یه‌ک له‌ میژووی نه‌ته‌وه‌یه‌ک، به‌رگی یه‌که‌م، چاپی دووهم، (هه‌ولێر - چاپخانه‌ی پۆژه‌ه‌لات - ۲۰۱۹ز)، ل ل ۱۰۴ - ۱۰۵.

- مه ئهون ده باغ، ئه ندامی مه کته بی سکر تار یه ت^(۱).
 - ته یب ره جه بار به روار ی، ئه ندامی لیژنه ی پاپه پاندن
 - که مال عه بدولکه ریم زیدان، ئه ندامی لیژنه ی پاپه پاندن
 - محه مه د پینجوینی، ئه ندامی لیژنه ی پاپه پاندن
 - مسته فا پشده ری، ئه ندامی لیژنه ی پاپه پاندن
 - عه زیز سالج، ئه ندامی لیژنه ی پاپه پاندن
 - جه میله سابیر قادر، ئه ندامی یه ده گ^(۲).
- دوای ئه وه ی له سال ی ۱۹۶۲ د سکر تیری یه کیتی قوتابیانی کوردستان له لایه ن ده زگای ئاسایشی گشتی حکومه تی عیراقه وه ده ستگیر کرا، بو پرکردنه وه ی شوینی به تالی سکر تیر، حه یدهر هه مزه خدر به سکر تیر ده ستنیشان کرا^(۳).
- له کۆنگره ی سییه مدا په یکه ری پیکخستنی یه کیتی قوتابیانی کوردستان به م شیوه ی خواره وه ده ستنیشانکرا:
- لیژنه ی قوتابخانه
 - لیژنه ی شار
 - لیژنه ی پارێزگا
 - لیژنه ی جیه جیکار
 - مه کته بی سکر تار یه ت و سکر تیری گشتی، مه کته بی سکر تار یه ت له هه ریک له باوه پیکراوی دارایی، سه روک و سکر تیری گشتی پیک هاتبو^(۴).

(۱) جواد محه مه د شیروانی، المصدا السابقی، ص ۴۳؛ عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ۳۰ - ۳۱؛ سیروان عثمان، سه رچاوه ی پیشو، ل ۴۲.

(۲) که مال عه بدولکه ریم غیدان ئه لراودی، گوڤاری خه باتی قوتابیانی، ئورگانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، ژماره ۸۵، هه ولیر، چاپخانه ی رۆژه لآت، حوزه یرانی ۲۰۰۹ ز، ل ۱۴.

(۳) جواد محه مه د شیروانی، المصدا السابقی، ص ۴۳؛ عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ۳۱، ل ۳۴.

(۴) دستور اتحاد طلبة کوردستان - عراق، المؤتمر الثالث، (بدون مکان - ۱۹۶۱ م)، ص ۱ - ۱۲.

ده‌ستووری هه‌موارکراوی کۆنگره‌ی سی‌ی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان سالی

١٩٦١

(ناشتی و دۆستایه‌تی - دیموکراسی و رۆشنییری)

پیشه‌کی ده‌ستوور

له ئه‌نجامی خه‌باتی گه‌له‌که‌مان له کوردستانی عێراق، به قوتابیانی کوردستانیشه‌وه که به‌شیک سهره‌کی و گه‌شاهه و سه‌رقافله‌ی رۆشنییری ئه‌و تیکۆشانه‌ن، له پیناوی دابینکردنی ئاینده‌یه‌کی باشت و ژيانیک ئازادانه بۆ قوتابیانی، سالی ١٩٥٣ یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان (ی-ق-ک-ع) له‌و دۆخه‌ به‌ره‌م هات و بوو به‌ ده‌ربڕیک و واقیعی بزووتنه‌وه‌ی قوتابیانه‌ن و ئامانجه‌ نیشتمانی و کۆمه‌لایه‌تی و رۆشنییرییه‌کانی و دابینکاری پێداویستییه‌کانی هه‌ماهه‌نگی و یه‌کخستنی کۆشی قوتابیانی و سه‌رکردایه‌تیکردنی چالاکی و جموجۆله‌ هه‌مه‌جۆره‌کانیان به‌ره‌و ئاینده‌یه‌کی باشت و ژيانیک پهره‌ده‌یی ئازاد و دیموکراسیانه که ببێته‌ مایه‌ی مسۆگه‌رکردنی زانست و رۆشنییری و ئاینده‌یه‌کی گه‌ش له سه‌رجه‌م بواره‌ زانستی و وێژه‌یه‌کان. ئه‌و بارودۆخه‌ تایه‌ت و کیشه‌ نه‌ته‌وه‌یی و قۆناغه‌ میژوویییه‌ی گه‌له‌که‌مان و قوتابیانه‌ن پێدا تپه‌ر بوون، بووه‌ مایه‌ی خولقاندنی هه‌موو مه‌رجیک گونجاو و پێداویستییه‌ک بۆ ریکخستنی قوتابیانی له‌ژێر چه‌تری ریکخراویکی تایه‌ت به‌ خۆیان، ئه‌و ریکخراوه‌ی به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک پێچه‌وانه‌ی بزووتنه‌وه‌ی قوتابیانی دیموکراتی عێراق نه‌یه، به‌ مه‌به‌ستی هێنانه‌دی ئامانجه‌ هاوبه‌شه‌کاڤانه‌، به‌ تایه‌تیش له‌به‌ر ئه‌وه‌ی یه‌کیتیه‌که‌مان ئاماده‌باشی ته‌واوی خۆی پیشان داوه‌ بۆ یه‌کخستنی هه‌ول و تیکۆشانه‌کانی له‌گه‌ڵ قوتابیانی دیکه‌ی عێراق، به‌ شیوه‌یه‌ک ببێته‌ مایه‌ی خزمه‌تکردنی به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی گه‌ل و نیشتمان و کۆماره‌که‌مان و قوتابیانی کورد و عه‌ره‌ب و رۆله‌ی که‌مه‌ نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌. یه‌کیتیه‌که‌مان به‌بێ سێکرنه‌وه‌، تا کاتی به‌رپا‌بوونی شوێشی ١٤ ته‌موز، درێژه‌ی به‌ خه‌باتی خۆی دا و له‌ جه‌نگی خه‌باتی قوتابیانی و نیشتمانی دا له‌ دژی ئیمپریالیزم و ده‌سه‌لاتی پادشایه‌تی نابه‌جی و دارده‌سته‌ خیانه‌تکاره‌کانیدا قوربانی گه‌وره‌ی پێشکه‌ش کرد، ئه‌و کاته‌ قوتابیانی کوردستان پشتیوانی خۆیان بۆ شوێش و سیستمی کۆماری پیشان دا و وه‌ک باوه‌ڕپێنانیک به‌وه‌ی ده‌سه‌لاتی کۆماری وه‌دییه‌ری ئامانجه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کان و خه‌ونه‌کانی قوتابیانه‌، قوتابیانی که‌وتنه‌ کارکردن له‌ پیناوی چه‌سپاندنی بنه‌ماکانی دیموکراسی ئه‌و سیستمه‌. ئه‌و پرۆگرامه‌ی ده‌یخه‌ینه‌

به‌ر ده‌ستی برایی قوتابیمان کۆمه‌لێک ئامانجی نیشتمانی و تایبەت به قوتابیانی ده‌گرێته خۆی که له توانایاندا هه‌یه هه‌موو قوتابیانی کوردستانی عێراق به جیاوازی نه‌ته‌وه و مه‌زه‌به‌ی سیاسی و ئاینی له ده‌ورو به‌ری ئالا شه‌کاوه‌که‌ی یه‌کیته‌که‌مان کۆ بکاته‌وه. دواتر رۆلی یه‌کیته‌که‌مان له پیناوی ئاشته‌وا‌یی جیهان و دژایه‌تیکردنی هه‌زره شو‌قی‌نی و کۆسمۆپۆلیتیه‌کان و به‌هێزکردنی په‌یوه‌ه‌ندی بریه‌تی و دۆستانه له نیوان هه‌ردوو گه‌لی کورد و عه‌ره‌به‌ی برا و ته‌وا‌وی که‌مه‌نه‌ته‌وه‌کانی تری نیشتمانی به ئاشوری و تورکمان و ئه‌رمه‌ن و پشت‌گیریکردن له قوتابیانی کورد له به‌شه‌کانی دیکه‌ی کوردستان و یه‌ک‌خستنی خه‌باتی قوتابیانی کوردستان له‌گه‌ڵ قوتابیانی عه‌ره‌ب و هه‌موو جیهان به‌گشتی. ئێمه‌ی قوتابیانی کوردستان باوه‌رمان به‌وه هه‌یه که بزوو‌تنه‌وه‌ی گه‌لی کوردمان بزوو‌تنه‌وه‌یه‌کی پێشکه‌وتوو‌خوازی دیموکراسیه و له پیناوی ئازادی نه‌ته‌وه‌یی‌دا تێده‌کۆشێ، هه‌روه‌ها به‌شێکه له بزوو‌تنه‌وه‌ی گه‌لانی خه‌باتکار له پیناوی هێنانه‌دی ئامانجه نیشتمانییه‌کان و ئامانجه‌کانی ئێمه‌ی قوتابیانی و ژيانده‌وه‌ی کلتووری نه‌ته‌وه‌یی‌مان و بلا‌وکردنه‌وه‌ی هۆشیاری دیموکراسی راسته‌قینه به‌نیو ریزه‌کانی قوتابیاند، بۆیه له‌دایکبوونی ئەم یه‌کیته‌مان بێگومان ده‌بێته مایه‌ی به‌هێزکردنی خه‌باتی هه‌موو قوتابیانی جیهان و له ئامانجه‌ په‌واکانیان نزیکت ده‌کاته‌وه، که‌واته ئاساییه کاتی که یه‌کیته‌که‌مان چاره‌پرسی یارمه‌تی و هاوکاری له قوتابیانی عه‌ره‌ب و جیهان بکات. گومانیش له‌وه‌دا نه‌که به خه‌باتکردن له پیناوی هێنانه‌دی ئەم ئامانجانه و وه‌دیه‌پینانی متمانه‌ی قوتابیانی و میله‌ته‌که‌مان ته‌نیا ئه‌رکیکی نیشتمانی جیه‌جی ده‌که‌ین، بۆیه یه‌کیته‌که‌مان به‌راستی یه‌کیته‌ی هه‌موو قوتابیانی کوردستان و عێراقه و ده‌رپرسی راست‌گۆیان‌ه‌ی خواستی نیشتمانی و هیوا و دابینکردنی خۆیندنیکی ئازاد و دیموکراسیانه‌یه بۆیان.

پروگرام و پهیره وی ناوخوا

ناوی ریکخوا:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان- عیراقه و به ا. ط. ک - عیراق ئاماژه ی بۆ ده کری.

چوارچێوه ی کارکردن:

۱- کوردستانی عیراق.

۲- مه کته بی سکر تار یه ت مافی خۆیه تی ئه گهر پێویست بی، لقه کانی یه کیتی له ده ره وه ی ئه م چوارچێوه یه بکاته وه.

سرووشتی کارکردن:

یه کیتی بزوو تنه وه یه کی نیشتمانی دیموکراسی تاییه ت به قوتابیانه و حزبی نیه، تیده کۆشی له پیناوی هینانه دی ئامانجه کانی قوتابیانی کوردستان به تاییه تی و هه موو قوتابیانی عیراق به گشتی. ههروه ها کار ده کات له پیناوی پاراستنی کۆماری عیراق، کۆماری عه ره ب و کورد و چه سپاندن و پێشخستنی دیموکراسی تیایدا.

ئامانجه کانی قوتابیان:

یه که م:

بلاوکردنه وه ی فیڕکردن و رۆشنیبری به ناو هه موو هاوڵاتیانی کوپ و کچدا و بنهرکردنی نه خوینده واریی له ریگه ی:

۱- به زۆره ملیکردنی خویندنی سه ره تای و هه مه لایه نکردنی و کردنه وه ی قوتابخانه ی پێویست بۆ ئه م مه به سه ته.

۲- به کوردی کردنی خویندن له کوردستانی عیراق و ریزگرتن له مافی ئه و که مینه نه ته وه ییانه ی له وێ ده ژین.

۳- کردنه وه ی باخچه ی ساوایان و قوتابخانه ی ئیواران و رۆشنیبرکردن و کتێبخانه گشتیه کان.

۴- بیه رامبه رکردنی خویندن له سه رجه م قوئاغه کانی خویندن و یارمه تیدانی قوتابیه که مده رامه ته کان بۆ ته واوکردنی خویندن و کردنه وه ی به شی ناوخوا یی پێویست.

۵- دانانی پرۆگرامه کانی خویندن له سه‌ر بنه‌مای زانستی دروست و کردنه‌وهی تاقیگه‌ی پیویست و دانانی پرۆگرامیکی تایبته به خویندنی کوردی له کوردستانی عێراق که خویندنی میژوو و جوگرافیای کوردستان و ئەده‌بی کوردی و ژيانده‌وهی کلتووری کوردی بگریته خوێ.

۶- ناردنی شانده زانستیه‌کان بۆ ولاتیانی دۆست له‌گه‌ڵ په‌چاوکردنی گونجانی ریژه‌ی قوتابیانی کورد له‌گه‌ڵ کۆی ژماره‌ی هاوڵاتیانی کورد.

۷- کردنه‌وهی قوتابخانه ناوه‌ندی و ئاماده‌یی و پیشه‌یه‌یه‌کان به‌ گوێره‌ی پیویست.

۸- کارکردن له‌ پیناوی پیشخستن و فراوانکردنی به‌پۆه‌به‌رایه‌تی خویندنی کوردی و جیه‌جیکردنی بریاره‌کانی کۆنگره‌ی دووه‌می مامۆستایانی کورد که له‌ شه‌قلاوه‌ ساز کرا.

۹- کردنه‌وه‌ی کۆلیژ و په‌یمانگای بال‌ا و هونه‌ری له‌ کوردستانی عێراق، ئەمه‌ش وه‌ك پیشه‌کێه‌ك بۆ دامه‌زراندنی زانکۆی کوردستان.

۱۰- به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی ته‌ندروستی و کۆمه‌لایه‌تی و رۆشنییری و بایه‌خدان به‌ توانا زانستی و هونه‌ریه‌ کانی قوتابیانی.

۱۱- کارکردن له‌ پیناوی دامه‌زراندنی کۆرپکی زمانه‌وانیی کوردی.

دووه‌م:

بایه‌خدان به‌ خویندنی میژوو و جوگرافیای کوردستان و زمان و ئەده‌بی کوردی له‌ خانه‌کانی پێگه‌یانندی مامۆستایانی پیاو و ئافه‌رت له‌ عێراق و په‌ره‌دان به‌ به‌شی توێژینه‌وه‌ کوردیه‌کان له‌ زانکۆی به‌غدا.

سێیه‌م:

به‌رگریکردن له‌ مافه‌کانی قوتابیانی و بونیادنانی په‌یوه‌ندی له‌ نێوان قوتابیانی و مامۆستایان له‌ سه‌ر بنه‌مای خۆشه‌ویستی و ریزگرتنی هاوبه‌ش و مسۆگه‌رکردنی به‌پۆه‌چوونی پرۆسه‌ی خویندن به‌ شیوه‌یه‌کی گونجاو.

چواره‌م:

گرنگیان به‌ ماف و کێشه‌کانی قوتابیانی زانسته‌ ئاینیه‌کان و هاوتاکردنی هه‌موو مافه‌کانیان له‌گه‌ڵ قوتابیانی تر.

پینجه م:

کردنه وهی یانه وهرزشی و رۆشنیرییه کان بۆ قوتابیان.

شه شه م:

هاندانی توانا میوزیکیه کان و بایه خدان به هونه ره میلییه کان و هونه ره جوانه کان.

حه وته م:

هاندانی باوکان له پیناوی ریگه دان به کچه کانیان بۆ ئه وهی خویندن ته واو بکه ن.

هه شته م:

پته وکردنی په یوه نندییه کان له گه ل سهرجه م قوتابیانی کوردستان و په خسانندی بارودۆخی گونجاو له پیناوی یه کخستنی بزووته وهی قوتابیانهان.

نۆیه م:

به هیژکردنی په یوه نندیی له گه ل ئه نجومه نی قوتابیانی کورد له ئه وروپا به تاییه تی و ریڅخراوه کانی قوتابیان له جیهان به شیوه یه کی گشتی، به جوړیک که له گه ل ده ستووری یه کیتی بگونجی.

ئامانجه نیشتمانییه کان

یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق تیده کۆشی له پیناوی:

۱- به هیژکردن و توندوتۆڵکردنی ناشتی جیهانی و دۆستایه تی نیوان گه لان و قوتابیانیان و قه لاچۆکردنی کۆلۆنیالیزم.

۲- به رگریکردن له کۆماری عیراق و چه سپاندنی دیموکراسی تاییدا.

۳- جیبه جیککردنی ماده ی سیی ده ستووری کاتی و جیگیرکردنی له ده ستووری هه میشه یی به شیوه یه کی فراوان، به جوړیک بیته مایه ی زامنکردنی مافه کارگیری و رۆشنیری و ئابوورییه کانی گه لی کوردمان.

۴- مافی چاره ی خو نووسینی گه لی کوردمان و پشتیوانیکردنی هه موو گه لانی خه باتکار له پیناوی ئازادبوونیان.

۵- پته وکردنی په یوه نندیی برایه تییه له نیوان هه ردووک گه لی کورد و عه ره ب و

ته واوی که مینه کانی دیکه ی وه ک ناشووری و تورکمان و ئه رمه نه کان له عیراق.
۶- دهسته بهرکردنی مافه نه ته وه ییه په واکانی گه لی کوردمان له و به شانه ی کوردستان
که به زۆر به تورکیا و ئیران و سووریاوه لکینراون.

په پره ویی ناوخوی

یه کیتی قوتابیان کوردستان - عیراق له و قوتابیان ه پیکدیت که باوه پریان به
ئامانج و پرۆگرام و په پره وی ناوخوی ئه و یه کیتیه هه یه:

ئه ندام:

- هه موو قوتابیه کی نیر و می که ئه م مه رجانه ی خواره وه ی تیدا به دی ده کری:
- ۱- باوه پری به پرۆگرامی یه کیتی هه بی و په یمان بدات که دلسۆزانه له پیناوی
جیه جیکردنی ناوه رۆکه که ی بکات.
 - ۲- له ژیر ئالای یه کیتی خوی ریک ده خات و ئابوونه ی مانگانه ده دات.
 - ۳- بریاره کانی یه کیتی جیه جی ده کات و ئه رکه کانی سه ر شانی راده په پینتی.
 - ۴- خاوه نی خوره وشت و ناوبانگیکی باش بی.

مافه کانی ئه ندام:

- ۱- مافی پیشکه شکردنی پیشنیاز و ره ره خنه گرتنی هه یه به گویره ی ئه و په پره وه.
- ۲- مافی هه یه ده نگ بدات و دهنگی پی بدری.
- ۳- له کاتی پیوستدا مافی داواکردنی یارمه تی له یه کیتی هه یه.

لیژنه کانی یه کیتی:

أ- لیژنه ی قوتابخانه:

له (۹-۳) چالاکترین ئەندامانی یه کیتی له قوتابخانه پیک دیت و ئهرکی بریتی ده بی له سه ره پهرشتیکردنی چالاکیه کانی یه کیتی له قوتابخانه و کارکردن بو فراوانترکردنیان و هینانه دی ئامانجه کانیان و جیبه جیکردنی بریاره کانی لیژنه بالاکان.

ب- لیژنه ی شار:

له (۹-۳) چالاکترین ئەندامانی یه کیتی له شار پیکدیت و ئهرکی بریتی ده بی له سه ره پهرشتیکردنی بزووتنه وه ی قوتابیان تیااندا.

ج- لیژنه ی لیوا:

له نوینه رانی لیژنه ی شاره کانی سه ره به م لیوایه پیکدی و له به رده می مه کته بی سکرتراریه ت به رپرس ده بی له سه ره پهرشتیکردنی قوتابیانی ئەم لیوایه و راسته وخۆ په یوه ست ده بی به مه کته بی سکرتراریه ت و مانگانه راپورتیک ده رباره ی چالاکیه کانی یه کیتی و ژماره ی ئەندامان و باری دارایی ده خاته روو، ههروهه مافی ده رکردنی گوڤاریکی مانگانه و بلاوکراوه ی پیویستی ههیه به جوړیک له گه ل سیاسه تی یه کیتیدا بگونجی.

دهسته کانی سه رکردایه تی:

أ- لیژنه ی جیبه جیکار:

ئهرکی بریتی ده بی له سه رکردایه تیکردنی یه کیتی و سه ره پهرشتیکردنی چالاکیه کان و ئاراسته کردن و چاودێریکردنی جیبه جیکردنی بریاره کانی کۆنگره و هینانه دی ئامانجه کانی یه کیتی و جیبه جیکردنیان له لایه ن لیژنه و ریکخراوه کان. ئەم لیژنه یه له (۷ - ۱۳) ئەندام پیکدیت که له لایه ن کۆنگره ی گشتیه وه هه لده بژێردرین و هه موویان له به رامبه ر کۆنگره دا به رپرس ده بن و هه موو سی مانگ جاریک کۆده بنه وه و ده بی کۆبونه وه نائاساییه کانیان له سه ر داوای مه کته بی سکرتراریه ت یان نیوه ی ئەندامانی لیژنه ی جیبه جیکار ئەنجام بده ن.

ب- مہ کتہ بی سکر تار یہ ت:

لہ (۵) ئەندام پیکدی، لہ نیواندا سەرۆک و سکر تیری گشتی و متمانە پیکراوی دارایی هەن و لە لایەن لیژنە ی جیبه جیکاره وه هەلدەبژێردرین و هەر خوشی لہ ماوہی نیوان دوو کۆبوونە وهی خویدا ئەرکە کانی لیژنە ی جیبه جیکار دەگریته ئەستۆ، ئەمە وێرای سەرکردایە تیکردنی یە کیتی و دەرکردنی گوڤار و بەیاننامە پیویستەکان.

۱- سەرۆک:

سەرۆکایەتی کۆبوونە وه کانی لیژنە ی جیبه جیکار و مەکتە بی سکر تار یە ت دەکات و بەرپۆه یان دەبات و سەرپەرشتی چالاکیه کانی ئەوان و یە کیتیش دەکات.

۲- سکر تیری گشتی:

لە کاتی ئامادەنە بوونی سەرۆک، ئەرکە کانی ئەو جیبه جی دەکات و یارمەتی دەدات.

۳- باوہر پیکراوی دارایی:

بەرپرسی کاروباری داراییه.

ج- کۆنگرە:

بەر زترین دەسەلاتی یە کیتیە و لە نوینە رانی لیواکان پیکدی و مافی هەموارکردن و گۆرینی پەپرە و پرۆگرامی ناوخرۆی یە کیتی هەیه، هەر خوشی لیژنە ی جیبه جیکار لہ رێگە ی دەنگدانی نەینیه وه هەلدەبژێریت و لە بەرامبەر کارەکانیان لێرسینە وه یان لە گەڵ دەکات و هەموو سالیێک جارێک لە سەر داوای نیوہی ئەندامانی لیژنە ی جیبه جیکار ساز دەکری، یان داوا لە نیوہی ئەندامانی لیژنە کانی لیواکان دەکری.

سزا ریککاریه کان

دهسه لاتنه کانی لیژنه ئیتیحادیه کان:

۱- لیژنه ی قوتابخانه:

أ- ئاگادارکردنه وهی ئەندام و کەسی سەرپێچیکار.

ب- داوای سێکردنی چالاکی ئەندام و سەرپێچیکار لە لیژنه ی شار.

۲- لیژنه ی شار:

أ- سێکردنی چالاکی ئەندام و سەرپێچیکار بۆ ماوه یەک کە لە مانگیك زیاتر نەبێ.

ب- داواکردن لە لیژنه ی لیوا بە دەرکردنی ئەندامی سەرپێچیکار.

۳- لیژنه ی لیوا:

أ- سێکردنی چالاکی ئەندامانی سەرپێچیکار لە لیژنه کانی قوتابخانه و شاره کان.

ب- لادانی ئەندامی سەرپێچیکار داوای داواکردن لە لیژنه ی شار.

ت- لیژنه کە مافی هەلۆه شاندنه وهی لیژنه ی قوتابخانه ی ههیه.

۴- لیژنه ی جێبه جێکار:

أ- مافی لادانی لیژنه ی شار و لیوای ههیه له کاتی دەرچوونیان لە سیاسه تی

یه کیتی و بۆ چەند مەهه سێک کە پێچهوانه ی بهرژه وەندیی یه کیتی بی،
ئەمەش دەخریته بهردهمی کۆنگره.

ب- مافی سێکردنی هەر ئەندامێک لە ئەندامانی لیژنه ی جێبه جێکاری ههیه، داوای

وهگرتنی پهزنامه ندیی نیوهی ئەندامان.

برپاره کانی کۆنگره‌ی سی‌یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

برپاره‌کان:

- ۱- کارکردن له پیناوی پاراستنی حورمه‌ت و پیرۆزی رۆلی زانست و په‌یمانگا‌کان.
- ۲- داواکردن له حکومه‌ت به گێرانه‌وه‌ی ئه‌و قوتابیانه‌ی که به‌هۆی چالاکی ده‌رکراون و دوورخراونه‌ته‌وه و به‌ند کراون، بۆ قوتابخانه‌کانیان.
- ۳- سیاسه‌تی به‌تورککردن ره‌ت ده‌که‌ینه‌وه که له‌لایه‌ن حکومه‌تی فاشستی تورکیاوه له‌دژی گه‌لی کورده‌مان له‌کوردستان به‌زۆر لکێنراو به‌تورکیا پیاده‌ی ده‌کات.
- ۴- کۆنگره‌ده‌ستخۆشی له‌خه‌باتی سه‌رکرده‌چه‌وسێنراوه‌کانی گه‌لی کورد ده‌کات له‌هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستان و داوا‌ی ئازادکردنیان له‌و حکومه‌تانه‌ ده‌که‌ین که کۆنترۆلی کوردستانیان کردووه.
- ۵- باوه‌رمان به‌وه‌هه‌یه که کۆلۆنیالیزم سیستمیکی قێزه‌ونه و دژایه‌تی جولانه‌وه ئازادیخوازه‌که‌ی گه‌له‌که‌مان و ته‌واوی گه‌لان ده‌کات، بۆیه‌جه‌نگیکی بێ سێک‌دنه‌وه به‌رامبه‌ر پرۆژه و جموجۆله‌کانی له‌دژی گه‌لان راده‌گه‌یین.
- ۶- کۆنگره‌پشتیوانی گه‌رمی خۆی بۆ خه‌باتی ئازادیخوازانیه‌ی گه‌لانی ئاسیایی و ئه‌فریقی راده‌گه‌یه‌نێ، به‌تایبه‌تی خه‌باتی هه‌ردوو گه‌لی لاووسی و کۆنگۆلی له‌پیناوی گه‌یشتن به‌مافی چاره‌ی خۆنووسینی خۆیان.
- ۷- کۆنگره‌پشتیوانی گه‌رمی خۆی بۆ خه‌باتی گه‌لی عه‌ره‌ب له‌پیناوی ئازادی نه‌ته‌وه‌یی راده‌گه‌یه‌نێ به‌تایبه‌تی له‌جه‌زائیر و عومان و فه‌له‌ستین.
- ۸- کۆنگره‌داوا له‌حکومه‌ته‌کانی کۆماری عه‌ره‌بی یه‌کگرتوو و ئێران و تورکیا ده‌کات که‌بوار به‌گه‌لی کورد بده‌ن به‌مافه‌نه‌ته‌وه‌یه‌کانی خۆی شاد بێ.
- ۹- کۆنگره‌پروۆتستۆی سیاسه‌تی کۆلۆنیالیزمی و شوڤینی ده‌کات که‌مه‌به‌ست له‌دوايه‌وه‌تواندنه‌وه و له‌ناو‌بردنی گه‌لی کورده.
- ۱۰- کۆنگره‌پیی وایه جموجۆله‌کانی په‌یمانی (سنتۆ) مه‌ترسین بۆ سه‌ر کۆماری عێراق و گه‌لی کورده‌مان، بۆیه‌پروۆتستۆی شیوازه‌کانی کاری ئه‌م هاو‌په‌یمانیته‌ دوژمنکاره و ئامانجه‌نابه‌جێکانی ده‌که‌ین.

- ۱۱- رۆژی ۳۰ ئاب وهك رۆژی خهباتی قوتابیانی کوردستان دیار بکری.
- ۱۲- بهرز راگرتنی یادی ۲۸ ی شوبات وهك رۆژی یه‌کیتی قوتابیانی و لاوانی جیهان.
- ۱۳- کۆنگره پریار ده‌دات که لیژنه‌ی جیه‌جیکار ئه‌و راپۆرته چاپ بکات که له‌لایه‌ن لیژنه‌ی ئاماده‌کاره‌وه ئاراسته‌ی کۆنگره‌ی سی‌ی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان کراوه و په‌زامه‌ندی له‌باره‌وه دراوه بۆ ئه‌وه‌ی به‌زووترین کات دابه‌ش بکری.
- ۱۴- کۆنگره هه‌وله‌کانی ئه‌نجومه‌نی کۆمه‌له‌ی قوتابیانی کورد له‌ ئه‌وروپا به‌رز ده‌نرخین، که وهك ئه‌نجومه‌نیکی قوتابیانی که خزمه‌تی گه‌لی کوردی کردوو و له‌نیو گه‌لانی جیهاندا پی‌گه‌که‌ی به‌رز ده‌کاته‌وه و به‌رگری له‌ باب‌ه‌ته‌ نیشتمانیه‌کان و مافه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کانی ده‌کات.
- ۱۵- کۆنگره داوای به‌خشینی ره‌گه‌زنامه‌ی عێراقی به‌ کوردانی فه‌یلی و گویان و ئۆمه‌ریان ده‌کات.
- ۱۶- کۆنگره هه‌وله‌کانی ئه‌نجومه‌نی نیوده‌وله‌تی کوردستان به‌رز ده‌نرخین له‌ پیناوی ناساندنی خه‌بات و دۆزی په‌وا‌ی گه‌له‌که‌مان به‌ گه‌ل و میلیله‌تانی جیهان.

کۆنفرانسی به که می به کیتی قوتابیانی کوردستان

به غدا ۱۹۶۲

پاش هه لگیرسانی شۆرشى ئه یلوول و په نابردنى به کیتی قوتابیانی کوردستان بۆ کارى نهینى، ده ستگیرکردن و شه هیدبوونی به شیك له سه رکرده و ئەندامه کانی، له مانگی ئاداری سالی ۱۹۶۲دا، به شیوه یه کی نهینى کۆنفرانسیك له شارى به غدا به ستره. به شیك له بپاره کانی ئەم کۆنفرانسه بریتى بوون له پشتگیری شۆرشى ئه یلوول و گرنگیدان به گرفتى پیشه یی و زانستى قوتابیانی کوردستان. له م کۆنفرانسه دا، هه یده ر هه مزه وهك سكرتیر درێژه ی به خه باتى خۆى له ریزه کانی به کیتی قوتابیانی کوردستان دا^(۱).

له لایه ن نوینه رانی کۆنفراسه که وه سكرتاریه تی نوێ به م شیوه یه ی خواره وه هه لێژێردران:

- سه روه ر کاکه حه مه
- مه ئمون ده باغ
- ئەحمه د شه ریف له ک
- حه یده ر هه مزه
- فوئاد مه لا مه حمود
- عادل ناسر
- ته یب په جه بار به روارى
- حیکمه ت خانه قینی^(۲)

(۱) ساسان عه ونى، به کیتی قوتابیانی کوردستان چه ند لایه نیکى تیکۆشان و میژوو، (هه ولێر - مه کته بی سكرتاریه تی به کیتی قوتابیانی کوردستان - چاپخانه ی وه زاره تی په روه رده - ۱۹۹۸ز)، ل ل ۲۲-۲۳؛ عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پێشو، ل ل ۳۴ - ۳۵.

(۲) ئەحمه د شه ریف له ک، سه رچاوه ی پێشو، ل ۱۰۵.

گرنگترین بریارهكان:

- دوستکردنی بهرەیهك له یهكیتی قوتاییانی كوردستان، یهكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان، یهكیتی ئافرهتانی كوردستان و یهكیتی مامۆستایانی كوردستان^(۱).
- قەدەغەکردنی چالاکی هەر پێكخراویکی جهماوهری بۆ قوتاییان، بێجگه له یهكیتی قوتاییانی كوردستان^(۲).

(۱) كۆكردنهوه و ئامادهکردنی: شازین هێرش، پێكخراوه دیموكراسیی و پێشهیهكان له چهندیـن بهلگهنامهی میژوویدا ۱۹۵۸ - ۱۹۶۸، چاپی دووهم، (سلیمانی - چاپخانهی راز - ۲۰۰۱ز)، ل ل ۵۶ - ۵۷.

(۲) عرفان عەزیز عەزیز، سهراوهی پێشو، ل ل ۳۷، ۳۹.

کۆنگره‌ی چواره‌می یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان

چوخماخ - سلیمانی - ۱۹۶۴

له‌سه‌رینی ئاگر به‌ستی ۱۰ ی شوبات که ده‌رفه‌تی زیاتری بۆ خۆپیک‌خسته‌وه‌ی یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان په‌خساند، له‌پۆژانی ۱۴-۱۸ ی شوباتی ۱۹۶۴، به‌ئاماده‌بوونی ۱۰۰ نوێنه‌ر، کۆنگره‌ی چواره‌می یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان له‌مزگه‌وتی گوندی چوخماخ له‌پاریزگای سلیمانی که ده‌که‌ویته‌ ناوچه‌ ئازادکراوه‌کانی شۆرش‌ی ئه‌یلووله‌وه‌ ده‌ستی به‌کاره‌کانی کرد^(۱). یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان کۆنگره‌ی چواره‌می خۆی له‌ ژێر ناویشانی: (سه‌رکه‌وتن بۆ شۆرش‌ی ئیمه‌ و ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستان له‌ چوارچێوه‌ی عێراق‌یک‌ی دیموکراتدا) به‌ست^(۲).

نوێنه‌رانی لیژنه‌ی لق‌ی یه‌ک، هه‌رچه‌نده‌ زۆر له‌ ئەندامانیان وه‌ک پێشمه‌رگه‌ له‌ ناوچه‌ ئازادکراوه‌کاندا بوون، به‌لام بانگه‌یشتی کۆنگره‌ نه‌کرا بوون. ئه‌وه‌ی جیی سه‌رنجه‌، عه‌لی حه‌مدی ئەندامی کۆمیته‌ی ناوه‌ندیی پارتی دیموکراتی کوردستان وه‌ک نوێنه‌ری پارتی ئاماده‌ی کۆنگره‌ بووه‌^(۳).

(۱) نه‌وشیروان مسته‌فا ئەمین، له‌ که‌ناری دانوبه‌وه‌ بۆ خپری ناوزه‌نگ، (بئ‌ شوین - ۱۹۹۷ز)، ل ۲۱۰؛ سیروان عثمان، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۴۲.

(۲) ساسان عه‌ونی، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۲۳.

(۳) عبدالکریم فندی، اتحاد طلبه‌ کوردستان فصیل ثوری منظم و ظهیر قوی للثورة الکوردیه، مجله‌ گولان العربی، مؤسسه‌ گولان الاعلامیه، العدد ۲۲، أربیل، ۲۵ آذار ۱۹۹۸م، ص ۵۳.

له کۆنگره دا سه رکردایه تییه کی نوێ بۆ یه کییتی قوتابیانی کوردستان به م شیوه یه ی خواره وه هه لێژێردرا:

- سه ره به ست بامه پنی - سه رۆك
- شازاد سائیب - سه کرتیر
- به کر هسین - ئه ندام
- ئه میره لی ناجی^(۱) - ئه ندام

په یکه ری یه کییتی قوتابیانی کوردستان له م کۆنگره یه دا:

لێژنه ی قوتابخانه، لێژنه ی شار، لێژنه ی ناوچه، کۆمیته ی به رپوه به ری گشتی، سه کرتیری گشتی و سه رۆك^(۲).

(۱) ئ.د.ئ. فایلی ژماره CH-۱۳۶-۲، ده قی چاوپێکه وتن له گه ل سه ره به ست بامه پنی، هه ولیر،

۲ ی نیسانی ۲۰۱۸ ز، ل ۳.

(۲) شازین هێرش، سه رچاوه ی پێشو، ل ۵۹ - ۶۰.

په پرهوی ناوخوی کۆنگرهی چواره می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

په پرهوی ناوخۆ

به ندی یه کهم:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق پیک هاتوو له و قوتابیانی که باوه پریان به پرۆگرام و په پرهوی ناوخوییه کهی هیئاوه و به لاین ئه ده ن که دلسۆزانه له بهر رۆشنایی ئه و سیاسه ته گشتییه ی بۆ خه باتی قوتابیانی کوردستانی دیاری ئه کات، تی بکۆشن بۆ هیئاوه دی ئامانجه کانی.

به ندی دووه م:

۱- مه رجه کانی ئه ندامیتی:

هه ر قوتابییه ک ئه م مه رجانیه ی تیدا بیت بۆی هه یه بیت به ئه ندام له یه کیتیدا، دوا ی ئه وه ی به نامه یه کی تاییه تی داوا له لیژنه ی شار ئه کات و لیژنه ی قوتابخانه کانیان په سه ندی ئه کات:

أ- باوه ری ته وای به پرۆگرام و ئامانجه کان و په پرهوی ناوخوی یه کیتی هه بیت و به لاین بدات که به دلسۆزی و له خۆبووردنه وه خه بات بۆ جیه جیکردنیان بکات.

ب- خاوه نی خوره وشتیکی بهرز و ناوبانگیکی خاوین بیت.

ت- له یه کیک له دهزگا کانی یه کیتیدا ئیش بکات و فه رمانه کانی به جی بهیئت.

ث- ئابوونه ی مانگانه ی به پیی ده رنامه تی خوی بدات.

۲- مافه کانی ئه ندام:

أ- بۆی هه یه له سنووری پیکخستندا به وپه ری سه ره به ستییه وه په ره خنه ی له هه ر کهس و دهزگایه ک هه بیت و بگریت و بیروباوه ری خوی له هه موو مه سه له و گیروگرفته کان ده ربهریت و پیشنیازی به سوود پیشکesh بکا.

ب- مافی هه لبژاردن و خۆپالوتنی هه یه بۆ دهزگا جوړبه جوړه کانی یه کیتی.

ت- بۆی ههیه له کاتی پێویستدا داوا یارمهتی بکات.

ث- تا دوو سال پاش تهواوکردنی خویندن ئه توانی له پیزی یه کیتی بهێننهوه.

تییینی: ئه وه که سانهی که بههۆی خهباتی کوردایهتیهوه له قوتابخانه بیهری ئه بن مافی ئه ندامتییان لێ ناسیژێتهوه.

بهندی سییه م:

لێژنه کانی یه کیتی:

۱- لێژنه ی قوتابخانه: له (۷ - ۳) له چالاکترین ئه ندامانی یه کیتی پێک دێن و له و قوتابخانه دا ئهرکی سه رکردایه تیکردنی چالاکی یه کیتی ئه گرێته ئه ستۆوه و ههول ئه دا بو فراوانکردنی پێشخست و پته وکردنی ریزه کانی رێکخستن و هێنانه دی ئامانجه کانی و جێبه جێکردنی فه رمانه کانی لێژنه به رزه کان و چاره کردنی گيروگرفته کانی قوتاییانی قوتابخانه که یان.

۲- لێژنه ی شار: له (۷ - ۳) له چالاکترین ئه ندامانی ئه و شاره پێک دێت. ئهرکی سه رکردایه تیکردنی بزووتنه وه ی قوتاییان ئه گرێته ئه ستۆ له و شاره دا.

۳- لێژنه ی ناوچه: له نوێنه رانی ئه و لێژنه ی شار پێک دێت که رایه لی رێکخستیان به ستراوه به م ناوچه یه وه و کۆمیته ی به رپۆه به ری گشتی سنووری کیشاوه به مه رجیك ۳/۲ ی ئه ندامانی لێژنه که ئه ندامی لێژنه ی ناوه ندی (مرکز) بن و راسته وخۆ په یوه ندی ئه که ن به مه کته بی سه کرتاریه ته وه و هه ر مانگی جاریك کۆبوونه وه ی ئاسایان ئه که ن و راپۆرتیکی گشتی ده رباره ی سه رکردایه تی چالاکی ئه ندامان و ژماره یان و دارایی یه کیتی له ناوچه که یاندا پێشکه ش ئه که ن، و مافی ده رکردنی گوڤاریکی مانگانه و بلاوکراوه ی پێویستیان هه یه به مه رجیك له گه ل سیاسه تی یه کیتیدا بگونجێت.

بهندی چواره م:

ده زگا سه رکرده ییه کان و ئهرکه کانیان:

أ- کۆمیته ی به رپۆه به ری گشتی: ئهرکی سه رکردایه تی و سه ره پره شتی چالاکی و جموجوولی یه کیتی و ئاراسته کردنی ئه گرێته ئه ستۆ و ئاگاداری جێبه جێکردنی

بپارہکانی کۆنگرہ و ھینانہدی ئامانجہکانی و چاودیڤری جیہجیکردنی لەلایەن لیژنە و پیکخواہکانی بنکە ئەکات. لە (۷ - ۱۵) ئەندام پیک دیت کە کۆنگرە بە دەنگدانى نھینى و راستەوخۆ ھەلیان ئەبژیرى و سەرجم ئوبالى کاروبارى یەکیتى ھەلنەگرن و لە بەردەمى کۆنگرەدا لیان ئەپرسیتەو، ھەر (۴) مانگ کەتیک کۆبوونەوہى ئاساییان ئەکەن و کۆبوونەوہى نااسایی لە کاتیکدا پیک دەھینن ئەگەر مەکتەبى سکرتراریەت یا ۳/۲ى ئەندامانى کۆمیتەى بەرپۆەبەرى گشتى داواى بکەن.

تییینی:

۱- پۆیستە ئەندامانى کۆمیتەى بەرپۆەبەرى گشتى دوو سال بەسەر ئەندامیتیان تپەر بووبى.

۲- جیگرەکانى کۆمیتەى بەرپۆەبەرى گشتى لە (۳ - ۵) ئەندام ئەبن و یەکسەر دینە کۆمیتەوہ دواى رازیبوونى.

ب- مەکتەبى سکرتراریەت: لە ۵ ئەندام پیک دیت کە سەرۆک و سکرتری گشتى و گەنجوور یان تیا ئەبیت.

کۆمیتەى بەرپۆەبەرى گشتى لە کۆبوونەوہیەکی تاییەتدا پاش کۆنگرە بە دەنگدانى نھینى ھەلیان ئەبژیریت لە نیوان خۆیاندا و بەکاروبارى کۆمیتەى بەرپۆەبەرى گشتى ھەلنەستیت لە نیوان کۆبوونەوہکانیان و ھەموو دەسەلاتیکى ئەو ی ھەیە، سەرپەرشتى و چاودیڤرى یەکیتى ئەکات، گوڤار و بەیاننامە و نامیلکەى ھۆشیارى بەپى پۆست دەرئەکات.

۱- سەرۆک، سەرۆکایەتى کۆبوونەوہکانى کۆمیتەى بەرپۆەبەرى گشتى و مەکتەبى سکرتراریەت ئەکات و ھەلدەستیت بە سەرپەرشتى ئەوان و یەکیتى لە چالاکى و جموجولیاندا.

۲- سکرتری گشتى جیگەى سەرۆک دەگریتەوہ و لە ئامادەنەبوونیدا یارمەتى ئەدات لە جیہجیکردنى ئەرکەکانى سەرشانیدا.

۳- گەنجوور (خەزنەدار) لپرسراوى کاروبارى داراییە.

ج- كۆنگره: بهرزترین دهسهلاتی یهكیتییه له نوێنه‌رانی لیژنه‌ی شاره‌كان و ئه‌ندامه‌ پێشكه‌وتووكانی پێك دێت و مافی ده‌ستكاری و گۆڕینی پرۆگرام و په‌یره‌وی ناوخۆی هه‌یه. هه‌رسالی جارێك ئه‌گیریت یاخود له‌سه‌ر داواكردنی ۳/۲ی ئه‌ندامانی كۆمیته‌ی به‌رپۆه‌به‌ری گشتی یان ۳/۲ی لیژنه‌ی ناوچه‌كانی به‌ ده‌نگدانی نه‌ینی كۆمیته‌ی به‌رپۆه‌به‌ری گشتی هه‌لته‌بژێری و له‌ كرده‌وه‌ و جوولانه‌وه‌یان ئه‌پرسیته‌وه‌.

د- كۆنفرانس: كۆبوونه‌وه‌یه‌کی فراوان له‌ كاتێكدا ئه‌گیریت كه‌ گرتنی كۆنگره‌ له‌ توانادا نه‌بێت و هه‌موو ده‌سه‌لاتێکی كۆنگره‌ی هه‌یه، ته‌نها گۆڕینی پرۆگرام و په‌یره‌وی ناوخۆ و گۆڕینی كۆمیته‌ی به‌رپۆه‌به‌ری گشتی نه‌بێت. پێك دێت له‌ كۆمیته‌ی به‌رپۆه‌به‌ری گشتی و جیگره‌كانی و نوێنه‌ری ناوچه‌كان و ئه‌ندامانی پێشكه‌وتوو یه‌كیتی.

به‌ندی پینجه‌م:

ده‌سه‌لاته‌كانی ده‌زگا و لیژنه‌كانی یه‌كیتی:

۱- لیژنه‌ی قوتابخانه‌كان:

أ- سه‌رنج‌راكێشانی ئه‌ندام.

ب- داواكردن له‌ لیژنه‌ی شار بۆ سركردنی چالاکی ئه‌ندامی سه‌رپێچیکه‌ر.

۲- لیژنه‌ی شار:

أ- سركردنی چالاکی ئه‌ندامی سه‌رپێچیکه‌ر بۆ ماوه‌ی دوو مانگ.

ب- داواكردن له‌ لیژنه‌ی ناوچه‌ بۆ ده‌ركردنی ئه‌ندامی سه‌رپێچیکه‌ر.

۳- لیژنه‌ی ناوچه‌:

أ- سركردنی چالاکی ئه‌ندامه‌كانی لیژنه‌ی قوتابخانه‌ و شار له‌ كاتی سه‌رپێچیکردنیدا.

ب- ده‌ركردنی ئه‌ندامی سه‌رپێچیکه‌ر دوا‌ی داواكردنی لیژنه‌ی شار.

ت- لا‌بردنی لیژنه‌ی قوتابخانه‌.

ه- كۆمیته‌ی به‌رپۆه‌به‌ری گشتی:

۱- مافی ده‌ركردن و گۆڕینی لیژنه‌ی شار و ناوچه‌ی هه‌یه‌ ئه‌گه‌ر له‌ رێبازی

یه کیتی لایان دا و ئیشکردنیاں له گه‌ل به‌رژه‌وه‌ندی یه کیتی نه‌گونجا.
پوونکردنه‌وه‌کانی هوکاري ئه‌م کاره ئه‌بی بخریته به‌رده‌می کۆنگره.
۲- س‌کردنی چالاکي ئه‌ندامی کۆمیت‌ه‌ی به‌پ‌یوه‌به‌ری گشتی دواي په‌زامه‌ندی
۳/۲ ی ئه‌ندامانی.

بریاره کانی کۆنگره ی چواره می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

۱- بریارێك ده‌باره‌ی شو‌رشی پیرۆزی گه‌له‌که‌مان:

سه‌باره‌ت به‌وه‌ی که شو‌رش له‌سه‌ر ده‌ستی کۆمه‌لانی خه‌لکی کوردستاندا ده‌ستی پێ کرد به‌سه‌رکردایه‌تی پارتی دیموکراتی کوردستان به‌هۆی ئه‌و زۆر و سه‌تم و چه‌وسانه‌وه‌یه‌ جو‌ربه‌جو‌ر و بی‌ئه‌ندازه‌یه‌ی به‌سه‌ر گه‌له‌که‌مانه‌وه‌ بووه و پامالینی کۆسپی پێگای پێشکه‌وتن و هه‌ینانه‌دی مافی ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستانی عێراق و دامه‌زراندنی پزژیمیکی دیموکراتی بۆ سه‌رانسه‌ری عێراق.

وه له‌به‌ر ئه‌وه‌ی چاره‌نووسی قوتابیانی کوردستان راسته‌وخۆ به‌نده به‌ چاره‌نووسی گه‌لی کورده‌وه و هه‌رگیز لێی جیا نابێته‌وه. واته به‌ مافی خوێندواری و سه‌قافی و نیشتمانی ناگات تا تیکرا گه‌له‌که‌مان به‌ مافی نه‌ته‌وايه‌تی نه‌گات، ئه‌م‌پۆ تیکوشانی گه‌له‌که‌مان له‌م شو‌رشه‌ پیرۆزه‌دا خۆی ئه‌نوێتی.

به‌ تیکرا ئه‌ندامانی کۆنگره‌ بریاریان دا که پالێشتی ته‌واوی شو‌رش بکه‌ن له‌ هه‌موو پرویه‌که‌وه و به‌ هه‌موو توانای یه‌کێتیه‌که‌مانه‌وه یارمه‌تی بدرێت و پته‌وترین په‌یوه‌ندی و باشترین داواکاری له‌گه‌ڵ سه‌رکردایه‌تی شو‌رشدا بکات.

۲- بریارێك ده‌باره‌ی رێکخراوه دیموکراتیه‌ کوردستانیه‌کان:

له‌به‌ر ئه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌که‌مان سروشتی تایبه‌تی خۆی و ئامانج و ئاواتی نه‌ته‌وايه‌تی هه‌یه و وه‌کو هه‌موو نه‌ته‌وه‌یه‌کی تر مافی دیاریکردنی سه‌ره‌ئه‌نجامی خۆی هه‌یه به‌ده‌ستی خۆی، بۆیه ئه‌بێت مافی (خۆرێک‌خستنی‌شی له‌ رێکخراوی کوردستانیدا) پێ وا ببینرێ بۆ هه‌ینانه‌دی مافه‌ نه‌ته‌وايه‌تی و ئابووری و سیاسی و نیشتمانی و پۆشنیبری و کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی و له‌به‌ر تیشکی پۆشنایی ئه‌م راستیه‌دا گه‌لی کورد ده‌ستی کردووه به‌ خۆرێک‌خستن له‌ ریزی چه‌ند رێکخراویکی دیموکراتی و پێشه‌بیدا که له‌ ناوچه‌رگه‌ی ژیا‌نی کۆمه‌لانی خه‌لکی کوردستانه‌وه ئامانج و پرۆگرام و شیوه‌ی ئیشکردنی هه‌له‌په‌نجاره‌ بۆ رێک‌خستنی ده‌سته و تاقمه‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی به‌ جو‌رێک که له‌گه‌ڵ قۆناغی ئێستای بزوتنه‌وه‌ی کوردايه‌تیدا بگونجێت و خه‌باتی خۆی ته‌رخان بکا بۆ سه‌رکردایه‌تی و رابه‌ریکردنیان به‌ راده‌ی یه‌که‌م بۆ هه‌ینانه‌دی ئامانجه‌کانیان.

وه له‌به‌ر ئه‌وه‌ی زروفی سیاسی و نیشتمانی و کۆمه‌لایه‌تی و پۆشنیبری و ئابووری... کوردستانی عێراق وه‌کو یه‌ك وایه و چه‌وسانه‌وه‌ی ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی و پۆشنیبری و وێژدانی که‌ کانگای هه‌موویان چه‌وسانه‌وه‌ی نه‌ته‌وايه‌تییه، باڵی شی کیشاوه به‌ سه‌ر هه‌موو گه‌لی کوردستاندا بۆیه زۆر ئامانجی دوور و نزیکیان ناوکۆییه و هه‌موویان یه‌ك پێگایان بۆ خه‌بات و شیوه‌ی ئیشکردنیه‌ هه‌ل‌بژاردووه. له‌به‌ر ئه‌مه‌ کۆنگره‌که‌مان ب‌پ‌یاری دا که یه‌که‌تییه‌که‌مان خه‌بات ب‌کات بۆ پێکهێنانی به‌ره‌ی نیشتمانی پێکخواه دیموکراتیه‌ کوردستانیه‌کان، هه‌روه‌ها (ی. ل. د. ک) و (ی. م. ک) و (ی. ئا. د. ک) په‌سه‌ندیان کردووه به‌ مه‌رجێک ئه‌و به‌ریه‌یه‌ لێژنه‌یه‌ک سه‌روه‌ری ب‌کات که پێک ب‌ی‌ت له‌ نوێنه‌رانی ئه‌و یه‌که‌تییه‌کانه و یه‌که‌تییه‌که‌مان و گو‌ف‌ارێکی ناوکۆیی و به‌یاننامه و بلاوکراوه‌ی پ‌ی‌ویست و نامیلکه‌ی هۆشیاری بۆ هه‌مووان ده‌ر ب‌کات.

۳- ب‌پ‌یار ده‌رباره‌ی پێکخواه‌کانی تر له‌ کوردستاندا:

له‌به‌ر ئه‌وه‌ی هه‌ر پێکخواه‌ی‌کی قوتابیه‌یه‌ هه‌ب‌ی‌ت له‌ کوردستاندا ج‌گه‌ له‌ یه‌که‌تییه‌که‌مان ئه‌ب‌ی‌ته هۆی پارچه‌پارچه‌کردنی بزووتنه‌وه‌ی قوتابیه‌یه‌ی قوتابیان له‌ کوردستاندا که به‌شیکی گرێ دراوه له‌ بزووتنه‌وه‌ی کوردایه‌تی و ئه‌مه‌ش له‌گه‌ڵ هه‌ول و ته‌قه‌لای دوژمندا یه‌ك ئه‌گرێته‌وه. له‌سه‌ر ئه‌م بنچینه‌یه‌ پ‌ی‌ویسته به‌وپه‌ری توندییه‌وه‌ چالاکی پۆشنیبری و ئیشکردن به‌ره‌نگارییان ب‌ک‌ری‌ت.

۴- ب‌پ‌یار ده‌رباره‌ی هاوکاریکردنه‌مان له‌گه‌ڵ پێکخواه‌کانی تری قوتابیان له‌ عێراقدا:

هیچ هاوکارییه‌ک له‌ ن‌ی‌وان یه‌که‌تییه‌که‌مان و یه‌که‌تییه‌کانی تری قوتابیان له‌ عێراقدا ناب‌ی‌ت ب‌ک‌ری‌ت ته‌نها له‌سه‌ر بنچینه‌ی داننان نه‌ب‌ی‌ت به‌ یه‌که‌تییه‌که‌مان به‌ ب‌پ‌یاریکی ئاشکرا که بلاو ب‌ک‌ری‌ته‌وه به‌ ناو جه‌ماهیر ی قوتابیه‌ی عێراقدا.

هه‌روه‌ها کۆنگره‌ زنجیره‌یه‌ک ب‌پ‌یاری گرنگی تری دا ده‌رباره‌ی باری ئیستای کوردستان و عێراق و بزووتنه‌وه‌ی پ‌زگاریخوازانه‌ی نه‌ته‌وايه‌تییه‌ نه‌ته‌وه‌ی کورد و گه‌لانی جیهان و ناشتی و ئاسایشی گ‌ی‌تی و چه‌کداماڵینی یه‌که‌جاری و به‌ره‌ره‌کانیکردنی په‌یمان هه‌ربازیه‌ شه‌راویه‌کان ... و چه‌ند س‌ل‌اوێکی نارد بۆ سه‌رکردایه‌تی گشتی شۆرش و پێکخواه دیموکراتیه‌کانی کوردستان.

- سه ركه و تن بو خه باتى شوڤشگيرى گه له كه مان له ژير سه ركردايه تى پارتى ديموكراتى كوردستاندا.
- پتهوتر بيت ريزه كانى بزووتنه وهى كوردايه تى.
- بهرده وام بيت خه باتى پيڤخراوه ديموكراتيه كوردستانيه كان.
- بژى يه كيتى قوتابيانى كوردستان - عيراق.

مه كته بى سكرتاريه تى

يه كيتى قوتابيانى كوردستان ٥ى ئادارى ١٩٦٤

کۆنفرانسی دووهمی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

ناوچه ئازادکراوه‌کان - سلیمانی ۱۹۶۴

له پیکه‌وتی ۱۸ی ئایاری ۱۹۶۴، له ژێر ناویشانی «به‌یاننامه‌ی پیکخواه دیموکراتیه کوردستانییه‌کان له سهر باری ئیستای شو‌پش»، مه‌کته‌بی سکرتریه‌ته‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی دیموکراتی کوردستان-عێراق، یه‌کیتی ئافره‌تانی دیموکراتی کوردستان، یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و یه‌کیتی مامۆستایانی کوردستان، به‌یاننامه‌یه‌کی توندیان له‌سهر ناکۆکییه‌کانی ناو پارتی دیموکراتی کوردستان و شو‌پش بلاو کرده‌وه.

له ئه‌نجامی ناپازیبوونی بنکه‌کانی پیک‌خستنی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له ئه‌دای تاک‌په‌وانه‌ی سکرتریه‌تی کۆنگره‌ی چواره‌م و په‌راوی‌زخستنی قوتابیانی ده‌قه‌ری بادینان له کۆنگره‌ی چواره‌مدا له زۆر لایه‌نه‌وه نازییه‌تی دروستبوو، به‌تایبه‌تی که سه‌رکردایه‌تییه‌که نوینه‌رایه‌تی پارێزگای سلیمانی ده‌کرد نه‌ک هه‌موو کوردستان. بۆیه له سه‌ره‌تای مانگی ئابی ساڵی ۱۹۶۴دا، شه‌ش مانگ دوا‌ی به‌ستنی کۆنگره‌ی چواره‌م، نوینه‌رانی قوتابیان به‌ شیوه‌یه‌کی ئاشکرا و له ناوچه ئازادکراوه‌کانی پارێزگای سلیمانی له گوندی کانی ماسی کۆنفرانسی دووهمیان به‌ست. له کۆنفرانسه‌که‌دا ده‌سته‌یه‌کی نوێ بۆ سه‌رکردایه‌تی هه‌لبژێردران، هه‌تا پێگا خۆش بکه‌ن بۆ به‌ستنی کۆنگره‌ی پینجه‌م و به‌رده‌وامیدان به‌ خه‌بات و چالاکی پێشه‌یان^(۱).

(۱) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشوو ل ل ۳۷، ۴۱، ۴۳ - ۴۴.

دهسته‌ی نوێی سكرتاریه‌ت:

- به‌كر حوسین و جه‌لال همه‌ه‌لی له پێكخستنی سلیمانی، عه‌دنان حاجی موسا و هه‌وێز قادر دزه‌یی له پێكخستنی به‌غدا، عه‌بدولوه‌هاب تاله‌بانی له پێكخستنی كه‌ركووك، جه‌واد محهمه‌د شیروانی له پێكخستنی هه‌ولێر و عه‌بدولكه‌ریم فه‌ندی له پێكخستنی ده‌وێك^(١).
- به‌مه‌ش گشت پێكخستنه‌كان، به‌پێچه‌وانه‌ی سه‌ركرده‌یه‌تی كۆنگره‌ی چواره‌مه‌وه نوێنه‌ریان له‌م سه‌ركرده‌یه‌تییه‌دا هه‌بوو.

(١) عبدالکریم فندی، المصدر السابق، ص ٥٣؛ عرفان عزیز عزیز، سه‌رچاوه‌ی پیشوو، ل ٤٤.

کۆنفرانسی سییه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

قهه داغ ۱۹۶۵

پاش کۆنفرانسی دووهم، هه ر زوو دوو بهرەکی و ناکوکی و کیشه کهوته نیوان سه رکردایه تی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، سه ره نجام گروپیک لهو یه کیتییه جیابوو یه وه و چه نه ئه ندامیکی سه رکردایه تی به شیوازی جوړاوجوړ له سه رکردایه تی دوور که و تنه وه، له وان به کر حوسین ئه ندامی سه رکردایه تی چوو پال گرووپه جیابوو که، بۆیه له ریزی یه کیتی قوتابیانی ده رکرا، هه روه ها عه بدولکه ریم فه ندی په یوه ندی به ریزه کانی هیزی پیشمه رگه ی شوړشی ئه یلووله وه کرد، جه لال همه عه لی وازی له ریزه کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان هیئا. بو پیکه ستنه وه و پرکردنه وه ی ئه و بۆشاییه ی که درووست بوو، له مانگی شوباتی ۱۹۶۵، ئه و یه کیتییه کۆنفرانسیکی فراوانی له ده قه ری قه ره داغی پاریزگای سلیمانی به ست، مه به ست له و کۆنفرانسه چاره سه ری کیشه که له که بووه کانی نیو سه رکردایه تی یه کیتی قوتابیانی بوو، بو مه به ستی چاودیری کردن عه لی شنگالی وه ک نوینه ری مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان، به شداریی کۆنفرانسه که ی کرد^(۱).

پاش کۆنفرانسه که، سه کرتاریه تی نوێ به شیوه ی خواره وه له لایه ن نوینه رانه وه هه لپژێردران و ده سته کار بوون:

- عه دنان حاجی موسا
- هه ویز قادر دزه یی
- عه بدولوه اب تاله بانی
- جه واد محمه د شیروانی^(۲).

(۱) عبدالکریم فندی، المصدر السابق، ص ۵۳.

(۲) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ۴۴ - ۴۵.

کۆنفرانسی چواره می یەکییتی قوتابیانی کوردستان

ناوپردان ١٩٦٦

ئەو لیژنە ئامادەکارییە کۆنگرە کە لەلایەن ستافی کۆنفرانسی سییەمەو دەستنیشان کرابوون، نەیان توانی لە کارەکانیان بەردەوام بن، چونکە کێشەکانی ناوخۆی یەکییتی قوتابیانی کوردستان بە هۆی لیکتازانەکە ی سالی ١٩٦٤ ی ریزەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان و وازهێنانی بەشیکی لە ئەندامان و سەرکردەکانی زیاتر تەشەنە سەند، بەلام بە هەولێ دلسۆزان بۆ دەربازبوون لەو بارودۆخە، ریکخستەکانی قوتابیانی بیریان لە ریکگەچارە ی چارەسەری ناکۆکییەکان کردەو. لەسەر ئەو بنەمایە، لە مانگی تەموزی سالی ١٩٦٦ د، بەشیکی لە کادیروانی پیشکەوتووی یەکییتی قوتابیانی کوردستان لە گوندی ناوپردانی سەر بە پارێزگای هەولێر، لە نزیک بارەگای مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان، کۆنفرانسی چواره میان سازدا.

لەم کۆنفرانسە کە دا سی پاسباردەیان دەرکرد:

- دەستنیشانکردنی لیژنە یەکی ئامادەکار بۆ سازدانی کۆنگرە ی پینجەم، هەتا لە هاوینی سالی ١٩٦٧ د کۆنگرە ساز بکری. ئەم لیژنە یەش ئەرکەکانی خۆی بە جێهێنا و لە دوا ی کۆنفرانسە ناوخۆییەکانی ریکخستەکان، نوێنەرانی کۆنگرە هەلبژێردران.
- پشتگیریکردن لە شۆرشێ ئەیلوول و پارتی دیموکراتی کوردستان بە سەرۆکایەتی مستەفا بارزانی.
- داکۆکی کردن لە داخوازییە پیشەیی و زانستیەکانی قوتابیانی و مافە نەتەواییەکانی کورد^(١).

(١) عبدالکریم فندی، المصدر السابق، ص ٥٣؛ عرفان عزیز عزیز، سەرچاوه ی پیشو، ل ٤٦.

کۆنگره‌ی پینجه‌می یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان

ده‌قه‌ری شوان ۱۹۶۶

به‌هۆی بارودۆخی ریک‌خستنه‌کانی یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان و به‌مه‌به‌ستی چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌کان، کۆنگره‌ی پینجه‌می یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان، به‌دروشمی «ئه‌ی جه‌ماوه‌ری قوتابیانی خه‌بات بکه‌ن له‌ پیناو مافه‌کانی قوتابیانی و بونیاتنانی عیراقیک‌ی دیموکراتیه‌ت و په‌رله‌مانی و ئۆتۆنۆمی بو کوردستان» به‌ئاماده‌بوونی ۷۰ نوینه‌ر^(۱)، له‌ رۆژانی ۱۴-۱۸ ی ته‌موزی ۱۹۶۶^(۲) له‌ گوندی تایمزاوه له‌ ده‌قه‌ری شوانی سه‌ر به‌ پارێزگای که‌رکووک، له‌ ناوچه‌ ئازادکراوه‌کانی شوێشی ئه‌یلوول، له‌ سنووری لقی سێ^(۳)، ده‌ستی به‌ کاره‌کانی کرد.

له‌ کۆنگره‌که‌دا چه‌ندین بریاری گ‌رنگ درا:

- له‌ گشت دواناوه‌ندی، په‌یمانگا و زانکۆکاندا لیژنه‌ی ریک‌خستن پیکه‌یه‌نریت.
- ده‌رکردنی دوو له‌ ئه‌ندامان له‌ ریزی یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان، که‌ په‌یوه‌ندیان به‌ رژی‌می عیراقه‌وه‌ کردبوو.
- کردنه‌وه‌ی زانکۆیه‌ک له‌ کوردستان^(۴).
- له‌ کۆنگره‌که‌دا چه‌ندین بروسکه‌ی پیرۆزبایی خۆیندرانه‌وه، له‌وانه‌ بروسکه‌ی پیرۆزبایی کۆمه‌له‌ی خۆیندکارانی کورد له‌ ئه‌وروپا^(۵).

(۱) کاکل محمه‌د طاهر، صفحات نضالیه من الماضي القریب، مجلة گولان العربی، العدد ۲۷، اربیل، مطبعة الثقافة، ۲۵ آب ۱۹۹۸م، ص ۷۴.

(۲) اتحاد طلبة کردستان- العراق، النماذج و النظام الداخلي لمؤتمر الخامس، ۱۴-۱۸ آب ۱۹۶۶، ل ۱.

(۳) کاکل محمه‌د طاهر، صفحات نضالیه من الماضي القریب، مجلة گولان العربی، العدد ۲۷، اربیل، مطبعة الثقافة، ۲۵ آب ۱۹۹۸م، ص ۷۴.

(۴) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۴۷-۴۸.

(۵) عبدالکریم فندی، المصدر السابق، ص ۵۴.

ئەندامانى كۆنگره، سەرکردايەتتەكى نوپيان بۆ پىكرخاۋەكەيان لەم بەريزانە
هەلبەئارد:

- عەبدولكەرىم حەسەن، سەرۆك
 - نەوزاد محەمەد عەلى، سكرتير
 - ئەنوەر عەبدوللا، ئەندامى سكرتارىيەت
 - قادر حەمەدەمىن، ئەندامى سكرتارىيەت
 - جەواد محەمەد شىروانى، ئەندامى سكرتارىيەت
 - حەمەزىاد ئىسماعىل، ئەندامى سكرتارىيەت^(۱).
 - مەحمود زامدار، ئەندامى لێژنەى پاپەراندن^(۲)
- سەرکردايەتى نوێ، لە مانگی تشرینی دووهمى ساڵى ۱۹۶۷دا، گوڤارى «خەباتى قوتايان»يان وەك ئۆرگانى يەكيتى قوتايان بۆلاوكردهوه^(۳)، بەلام ئەم ستافە تەنيا بۆ ماوەيەكى كەم كاريان بەپيكرد و دواى چوار مانگ عەبدولكەرىم حەسەن وازەينانى خۆى لە سەرۆكى يەكيتىيەكە پيشكەش بە سكرتارىيەت كرد، هەروەها نەوزاد محەمەد عەلى پەيوەندى بە پيزەكانى هيزى پيشمەرگەوه كرد، لە شوينى ئەوان هەر يەكەك لە ئەنوەر عەبدوللا بە سەرۆكى يەكيتى قوتايان و عەبدولقادر حەمەدەمىن بە سكرتيرى يەكيتى قوتايانى كوردستان دەستنيشان كران.

لە ئەنجامى ئەم گۆرانكارىيەوه ستافى نوێ بە شێوهى خوارەوه جيگربوون:

- ئەنوەر عەبدوللا، سەرۆك
- عەبدولقادر حەمەدەمىن، سكرتير
- جەواد محەمەد شىروانى، ئەندامى سكرتارىيەت.

(۱) هەلدانەوهى چەند لاپەرەيەك لە ميژووى (ى.ق.ك) لقى هەوليير، گوڤارى خەباتى قوتايان، ئۆرگانى يەكيتى قوتايانى كوردستان، ژمارە ۷۷، هەوليير، چاپخانهى پۆژەهلات، ئابى ۲۰۰۸ز، ل ۳۵.

(۲) عەبدولقادر محەمەد ئەمىن، دۆپيەك لە ئاوى ديجلە و فوراتى كوردان، بەشى دووهم، پۆژنامەى بارزان، ژمارە ۴۶، ئەمريكا، جۆنەيى ۲۰۰۵ز، ل ۶.

(۳) كاگل محەمەد طاهر، المصدەر السابق، ص ۷۵.

● همه زیاد ئیسماعیل، ئەندامی سكرتاریهت^(۱).

زۆری نه برد كێشه كهوته نێوان ئەم سهركردایهتیه نوێیه، چونكه كادیرانی نیشتهجیی شاری بهغدا، نارەزاییان دەربری سەبارەت بەوێی كه نوێنەریان له كۆنگره‌ی پێنجەم كه‌مه، بۆیه لیژنه‌یه‌کیان بۆ سەرپەرشتی لیژنه‌ی پێكخستنی به‌غدا به‌ناوی «لیژنه‌ی سهره‌کی پێكخستنی به‌غدا» پێکهێنا، پاش ئه‌وه‌ی لیژنه‌كه ده‌ستی به‌كاره‌کانی کرد، ده‌سته‌یه‌کی نوێی بۆ سهركردایه‌تی یه‌كێتیه‌كه به‌م شیوه‌یه‌ هه‌لبژێردرا:

● فهرهاد عه‌ونی حه‌یب، به‌رپرسی لیژنه

● جه‌لال خو‌شناو، ئەندامی لیژنه

● ره‌نج نوری شاوه‌یس، ئەندامی لیژنه

● جه‌واد محهمه‌د شیروانی، ئەندامی لیژنه

● عادل فازل له‌یلانی، ئەندامی لیژنه

● فهره‌یدون عوسمان، ئەندامی لیژنه^(۲).

بۆ لقه‌کانیش به‌هه‌مان شیوه‌ هه‌لسوکه‌وتیان کرد و به‌م شیوه‌ی خواره‌وه که‌سه‌کان ده‌ست‌نیشان کران:

● فهره‌یدون عه‌لی بۆ لقی که‌رکووک

● عومه‌ر شه‌مه‌دین و کامیل مه‌حمود بۆ لقی سلێمانی

● ره‌نج نوری شاوه‌یس بۆ لقی موسڵ

● ئیحسان فه‌یلی بۆ لقی کوت

● ته‌لعه‌ت عه‌بدولواحید بۆ لقی هه‌ولێر^(۳).

به‌م کار و کاردانه‌وه‌یه‌ش، ته‌نگیان به‌ ده‌سه‌لاتی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌تی هه‌لبژێردراوی کۆنگره‌ی پێنجەم هه‌لچنی و جه‌واد محهمه‌د شیروانی ئەندامی سكرتاریه‌تی هه‌لبژێردراوی کۆنگره‌ی پێنجەم له‌ سكرتاریه‌ت چووه‌ دهره‌وه، چونكه

(۱) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۴۸.

(۲) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، هه‌مان سه‌رچاوه، ل ل ۴۸ - ۴۹.

(۳) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، هه‌مان سه‌رچاوه، ل ل ۵۵ - ۵۶.

مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت به تاییه‌تی هیچ ده‌سه‌لاتیکیان به‌سه‌ر لقه‌کانی به‌غدا، که‌رکووک، سلیمانی و موسڵدا نه‌مابوو^(۱).

لیژنه‌ی سه‌ره‌کی پێک‌خستنی به‌غدا، له‌ دوا‌ی په‌یوه‌ندی کردن به‌ لقه‌کانی که‌رکووک، سلیمانی و موسڵ، له‌ به‌هاری ساڵی ۱۹۶۸دا، به‌ ئاماده‌بوونی ۲۰۰ قوتابی له‌ کۆلیژی کارگێری و ئابووری زانکۆی به‌غدا جه‌ژنی نه‌ورۆزیان سازدا. هه‌روه‌ها لقی هه‌ولێر و سکرتراریه‌تی کۆنگره‌ی پێنجهم له‌ مانگی ته‌موزی ساڵی ۱۹۶۸دا، له‌ گوندی حاجی ئۆمه‌رانی سه‌ر به‌ پارێزگای هه‌ولێر سه‌ردانی سه‌رۆک مسته‌فا بارزانیان کرد، چونکه‌ لقی هه‌ولێریش نه‌یتوانیوه‌ چیت له‌ گه‌ڵ مه‌کته‌بی سکرتراریه‌تدا هه‌ماهه‌نگ بێت.

ئه‌م کیشه‌یه‌ تا پایزی ساڵی ۱۹۶۹ به‌رده‌وام بوو، واته‌ تا ئه‌و وه‌خته‌ی شانیدی مه‌کته‌بی سیاسیی پارتی دیموکراتی کوردستان له‌ شاری به‌غدا پێشوازیی له‌ لیژنه‌ی سه‌ره‌کی پێک‌خستنی به‌غدا کرد و پریار درا له‌ گوندی ناوپردان، له‌ باره‌گای مه‌کته‌بی سیاسیی پارتی دیموکراتی کوردستان کۆبوونه‌وه‌یه‌کی هاوبه‌ش بۆ هه‌ردوولا بکری‌ت. له‌ پێکه‌وتی ۶ی شوباتی ۱۹۷۰دا، بێ ئاماده‌بوونی سه‌رۆکی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان، کۆبوونه‌وه‌ و له‌ ئه‌نجامدا «نووسینگه‌ی پێک‌خستنی ناوه‌ند» له‌ هه‌ردوولا به‌م شیوه‌ی خواره‌وه‌ پیکه‌ات:

- فه‌ره‌اد عه‌ونی، به‌رپرسی نووسینگه‌ی ناوه‌ندی
- ئه‌نوه‌ر عه‌بدوڵا، ئه‌ندامی نووسینگه‌ی ناوه‌ندی
- جه‌لال سه‌لیم خۆشناو، ئه‌ندامی نووسینگه‌ی ناوه‌ندی
- قادر حه‌مه‌ده‌مین، ئه‌ندامی نووسینگه‌ی ناوه‌ندی
- په‌نج نوری شاه‌ه‌یس، ئه‌ندامی نووسینگه‌ی ناوه‌ندی
- عادل فازل له‌یلانی، ئه‌ندامی نووسینگه‌ی ناوه‌ندی^(۲).

(۱) عرفان عزیزی عزیز، هه‌مان سه‌رچاوه‌، ل ل ۴۸ - ۴۹.

(۲) عرفان عزیزی عزیز، هه‌مان سه‌رچاوه‌، ل ل ۵۰ - ۵۱، ۵۴.

له پاش پیکهپنانی نووسینگه‌ی پیکخستنی نوچی ناوه‌ند، ئه‌رکه‌کان به شیوه‌ی خواره‌وه دابه‌ش کران:

- فهرهاد عه‌ونی و جه‌لال خو‌شنا و سه‌ره‌رشتی پیکخستنه‌کانی زانکۆی به‌غدا، قوتابخانه‌کانی پارێزگای به‌غدا، قوتابخانه‌کانی پارێزگای سلێمانی و قوتابخانه‌کانی خانه‌قین.

- جه‌واد محهمه‌د شیروانی، به‌رپرسی پیکخستنه‌کانی زانکۆی به‌سرا.

- قادر حه‌مه‌ده‌مین، به‌رپرسی پیکخستنی قوتابخانه‌کانی پارێزگای هه‌ولێر.

- په‌نج نوری شاوه‌یس و ئه‌نوه‌ر عه‌بدوڵا، به‌رپرسی پیکخستنه‌کانی زانکۆی موسڵ و قوتابخانه‌کانی پارێزگای موسڵ.

- عادل فازل له‌یلانی و فه‌ره‌یدون عوسمان، به‌رپرسی پیکخستنه‌کانی پارێزگای که‌رکووک.

شاری به‌غداش وه‌ك ناوه‌ندی ده‌سه‌لات ده‌ستنیشان کرا^(۱) به‌مه‌ش کۆتایی به‌ چه‌ند جه‌مسهری ده‌سه‌لات له‌ ریزه‌کانی یه‌کیته‌ی قوتابیانانی کوردستان هات.

(۱) هه‌مان سه‌رچاوه، ل ل ۵۵ - ۵۶.

پروگرام و په‌پره‌وی ناوخوازی کۆنگره‌ی پێنجه‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

پیشه‌کی

له‌ناو خه‌باتی قوتابیانی کوردستان و وه‌ک ئه‌نجامی‌کی هه‌قی بوژانه‌وه و گه‌شه‌سەندنی بآلی قوتابیانه‌ی بزوتنه‌وه‌ی پزگاریخوازی کورد- کوردایه‌تی - و کاریگه‌ربوونی به‌ بزوتنه‌وه‌کانی قوتابیانی له‌ جیهانی دا و وه‌کو وه‌لامیک بۆ پێداویستییه‌ میژووویه‌کان، یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - عێراق دروستبوو. دوا‌ی ئه‌وه‌ی زۆر هوکار ئه‌و بارودۆخه‌یان په‌خساند که‌ بوونه‌ هو‌ی پێکهاتنی یه‌کیتی، له‌وانه‌ پێداویستییه‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان بۆ پێکخستنی جه‌ماوه‌ری قوتابیانی و سه‌رکردایه‌تیکردنی خه‌بات و چالاکییه‌کانیان، به‌تایبه‌تی دوا‌ی ده‌رکه‌وتنی ئه‌و پێداویستییه‌ به‌پێی پێشکه‌وتنی کۆمه‌لگه‌ و به‌ ته‌ریبی و گونجان له‌گه‌ڵیدا.

دروستبوونی یه‌کیتییه‌که‌مان رووداو و پێشکه‌وتن بوو له‌ میژووی بزوتنه‌وه‌ی قوتابیانی له‌ کوردستان- عێراق، به‌شیوه‌یه‌ک بۆ یه‌که‌مینجار له‌ میژوودا، خه‌باتی قوتابیانی شیوه‌یه‌کی پێکخراو و ئاراسته‌کراوی وه‌رگرت و یه‌کیتی هاته‌ مه‌یدانی خه‌باتی نێشتمانی بۆ به‌رجه‌سته‌کردنی هه‌سته‌کانی قوتابیانی کوردستان و بۆ ده‌رپرینی خواست و ئاره‌زووه‌کانیان و دا‌بینکردنی دوا‌پو‌ژێکی با‌شر بۆ ئه‌وان و گه‌له‌که‌یان و هێنانه‌ ئاره‌ی که‌شیکی زانستی به‌رز و گونجاو و دانانی چاره‌سه‌ری گونجاو بۆ کێشه‌کانیان و لێکۆڵینه‌وه‌ لێیان و دا‌بینکردنی پێداویستییه‌ جیاوازه‌کانیان. هه‌روه‌ها بۆ ئاراسته‌کردنی چالاکی و کاره‌ جو‌راو‌جو‌ره‌کانیان و گونجاندن و سه‌رکردایه‌تیکردنی و به‌گه‌رخستنی تواناکان و بزواندن کارامه‌یه‌یه‌کانیان له‌ چوارچۆیه‌یه‌کی پێکخراوه‌یی پته‌ودا که‌ بتوانیت خه‌بات بۆ په‌روه‌رده‌کردن و پێگه‌یاندن نه‌وه‌یه‌کی رۆشن‌بیر و پروونا‌کیر بکات و باوه‌ری به‌ په‌وایی پرسی گه‌لی کورد و خه‌باته‌ په‌واکه‌ی هه‌بێت و درکی پێکات و له‌ راستی بزوتنه‌وه‌ی پزگاریخوازی گه‌لی کورد و ناوه‌پو‌که‌ کۆمه‌لایه‌تی و مرو‌فایه‌تییه‌که‌ی و ناوه‌پو‌که‌ پێشکه‌وتنه‌خوازییه‌که‌ی بگات و هه‌ست به‌ به‌رپرسیاریه‌تی نێشتمانی بکات له‌ پێویستبوونی لێکدانی خه‌باتی قوتابیانی کوردستان له‌گه‌ڵ خه‌باتی گه‌له‌که‌مان و پالێشتیکردنی تێکۆشانی هاوبه‌شی عه‌ره‌بی و کوردی له‌ دژی ئیستیعمار و کۆنه‌پاریز و له‌ پێناو ئامانجه‌ هاوبه‌شه‌کانیان.

به‌ دڵنیا‌یه‌وه‌ هه‌بوونی ده‌قی بێگیان له‌باره‌ی مافه‌ رۆشن‌بیرییه‌کانی قوتابیانی کورد له‌

پروگرامی پێکخواه کانی دیکه قوتابیانی، پاساوی هه بوونی یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عێراق تناکاتهوه، چونکه کپوکی هه بوونی له ئاستی گه وره یی بهرپرسیاریه تیه میژوویه که یه کیتییه که ماندا نییه که له بارودۆخ و گرفته تاییه تیه کانی قوتابیانی کوردستان و هه بوونی پێکخواوێک و ئاراسته کردنی هه وله کانیان بو چاره سه رکردنی کیشه تاییه تیه کانیان له بارودۆخه تاییه تیه کانیان تیده گات. ههروهک هه بوونی یه کیتییه که مان نایته بهر به ست له بهردهم یه کیتی بزووتنه وه کانی قوتابیانی و بهر یه تیکۆشانی له عێراق، به لکو به پێچهوانه وه هه بوونی یه کیتییه که ی ئیمه له پابه ندبوونه سه ره کییه کانی و مه رجیک که هه رگیز ده ستبهرداری ناییت که به یه که وه گریڤدانی هیزه قوتابییه پێشکه وتوووه کانه و بو پته وکردن و پشتگیریکردنی براهه تیی و دۆستایه تی و هاوکاری له نیوان لایه نه کانی بزووتنه وه قوتابییه کانی عێراق.

به مشیویه دروستبوونی یه کیتییه که مان و پێکهاتنی، پێداویستییه کی میژوویی بوو که ده بوو ببیت و پێداویستییه پێکخواه ییه کان و تیکۆشانی قوتابیانه مان- وهک به شیک له تیکۆشانی گه له که مان- له م قۆناغه میژووه ی ئیستادا وایکرد، سه ره له بادت، له مه شدا هاوشیویه ته وای پێکخواه قوتابییه پێشکه وتنخوازه کانی جیهانه.

ئه زموونه کانی تیکۆشان دروستی و له جی بوونی ئهم ئه نجامه زانستییه یان سه لماندوو، ههروهک جه ختی له پوولی شه ره فمه ندانه ی یه کیتییه که مان کردوو ته وه له گه یاندنی قوتابیانی به ئاستیک له بهرپرسیاریه تی میژوویی و نیشتمانی و له پو شنبیرکردن و هوشیارکردنه وه و پروناکردنه وه ی فیکریان و ده رخستنی پێویستی ئه و په یوه ندیه ی خه بات که تیکۆشانی زیندووی قوتابیانی کوردستانی، به تیکۆشانی گه له که مان به ستوو ته وه. ههروه ها له لایه ک به ره نگاری فیکره کۆزمۆپوله تیه کان و له لایه کی دیکه ش به ره نگار شو قینیه ت و فیکره کانی و فیکری دا براندنی نه ته وه یی، له مرییه شه وه پێکشته وه ی هوشی خه لک و پاککردنه وه ی له ژهر، به تاییه تی له وکاته ی شو پشی رزگاری و به رگری گه له که مان ده ستی پیکرد که تیدا یه کیتییه که مان خه باتیکرد و توانا ماددی و ئه ده بی و فیکرییه کانی خو ی خسته به رده ستی، ههروهک له شو پشیش به شداربوو له پاککردنه وه ی فه وزا و بیا یه خکردن و مملانی، ئه مه ش بو ئه وه ی شو پش به و شیویه مینیتیه وه که پێشکه وت و شو پشی جه ماوه ری گه له که مان بوو و ناوه رو که شو پشگپری و کۆمه لایه تیه که ی بپاریزیت و ئه و بنه مایانه پته و بکات که له سه ری دامه زرابوو. یه کیتی له م خه باته ی خو ی بی ماندوو بوون و بیزاربوون

به رده وامبوو له پیناو ئامانجه کانی و پاراستنی - بزووتنه وه پزگاریخوازه که مان- له پلان و پیلانگێری ئیستیعمار و کۆنه پارێز.

کاریکی سه ره تاییه که خه بات له پیناو گه یاندنی قوتاییانی کوردستان به ئامانجه کانیان و به شداریکردن له خه باتی پزگاریخوازی گه له که مان له بارودۆخی کوردستان و عێراق به شیوه یه کی گشتی نه کاریکی ئاسان بووه و نه ئاسانیه، هه ر بۆیه به ره به ستی زۆر هاتنه به رده م تیکۆشانی قوتاییان، به لام یه کیتی له سه ر باوه ر بوون به ره وایی مافه کانی قوتاییانی کوردستان له پرووی نه ته وه یی و پۆشنیری و دروستی رپی تیکۆشان و هیز و توانای جه ماوه ر مایه وه، بی گویدانه گه وره یی قوربانیدان، به ره و پرووی ته وای به ره به سه ته کان بووه و له بزووتنه وه قوتاییانییه که ی له کوردستان له سه ر پێچکه یه کی دروست و پێبازیکی پته و ی بزووتنه وه ی پزگاریخوازی گه ل و شۆرشه که ی به رده وام بوو، له به ر پۆشنای شۆقه ی زانستی بو بارودۆخی شۆرش و بارودۆخی کوردستان و عێراق به شیوه یه کی گشتی.

ئه مڕۆ هاتوینه ته وه تا به دلنیا ییه وه جه خت له وه بکه ینه وه که یه کیتییه که مان به سه ر ئه و به ره به سه ته ده سته کردانه دا زالدیه یی که هه ندیک که س هه ولده دن بیخه نه به رده می، هه روه ک چۆن به ره به ستی زۆر، له وانه ی خرابوونه وه به رده می، به چالاکییه ریکخواه یی و فیکرییه کانی لایدان. هه یچ هه ولێک نه سه ری گرتووه و نه سه رده گریت بو دروستکردنی به دیلیک بو یه کیتییه که مان و به زۆر سه پاندنی به سه ر قوتاییانی کوردستان، یان بانگه شه ی ئه وه بکه ن به ناوی ئه وانه وه قسه بکه ن، یان ئیراده یان ساخته بکه ن. یه کیتییه که مان مزگینی سه ره که وتنی ئیراده ی راسته قینه ی قوتاییانی کوردستان ده دات و ئه و به ره به ستانه ته نیا دیارده ی کاتین و هه ولێ نه زۆکن و هینه نین له به رده م شه پۆلی پیشکه وتن و تیکۆشانی جه ماوه ری و گه وره یی شۆرش بوه سته وه. یه کیتییه که مان گونجاو و وه لامده ره وه ی واقعی په وقی پیشکه وتنی کۆمه لگه و بزووتنه وه ی قوتاییانی کوردستانه و بووه ته به شیخ له بزاونی بوژانه وه و پیشکه وتنی کۆمه لگه ی کوردستانی و نا کریت رپی لی بگیری ت. خه باته پر مه ترسییه که ی ریکخواه که مان شوینیکی شایسته ی بو دیاریکراوه له کۆمه لگه ی کوردستانی و له ناو ئه و قوتاییانه ی که یه کیتی سروشت و ئادگاری تایبه تی لی وه رگرتوون و په گی قوولی له ناو کۆمه لگه و له ناو قوتاییان داکوتاوه، بۆیه راستی ئه وه ی که یه کیتییه که مان پیشوی تیکۆشانی قوتاییانی کوردستانه و نوێه ربیانه و ده ربری باوه رپیکراوی ئیراده یانه،

به جوړیک پوونه که هیچ بواریک بو به هه ندوه رنه گرتن، یان دژایه تیکردنیان به هه ر پاساویکی بی بنه ما، نه ماوه ته وه.

بزووتنه وهی پزگاریخوازی گهلان له پیناو پروو خاندنی سوپهر و قه لاکانی ئیستیعمار و خه بات له دژی داگیرکاری و چهوساندنه وهی نه ته وهیی و گه زپهرستی، یه ک زنجیره یه له پیناو لابردن و پامالینی ئیستیعمار و دواکه وتوویی و نه فامی و هه ژاری و نه خوژی، ههروه ها له پیناو وه دهسته یانی سهر به خوژی و ئازادییه دیموکراتیه کان و داهاتوویه کی باشتر، بویه یه کیتییه که مان پشتگیری خوژی بو بزووتنه وه میلیه ئازادیخوازه کانی دژی ئیستیعمار دهر برپوه و دهر ده پریت.

له سۆنگهی ئەم راستییانه وه دروستی و پئووستی خه باتی (عه ره بی- کوردی) هاوبه ش له عیراق دهر کهوت، له ناویشیاندا خه باتی هاوبه شی قوتابیانه ی قوتابیانی کوردستان و قوتابیانی عه ره ب و قوتابیانی که مینه نه ته وه ییه کانی له عیراق نیشته جین، له پیناو ئامانجی هاوبه ش و پاراستنی کۆماری ١٤ ی ته موز له پیلانه کانی ئیستیعمار بو گه راندنه وهی ئەو پژیمه ی دۆستی ئەو بوون له عیراق. له وکاته ی یه کیتییه که ی ئیمه به به رده وام له پیناو ئەو ئامانجانه دا تیده کوشت، ئەوه به ئهرکی خوژی ده زانیت که به رپر ساریه تی گرنه گ و به په له ئاراسته ی قوتابییه عه ره به کانی برامان بکات که بریتییه له بنیاتنای کۆماریکی ئازاد له عیراق، دهسته به رکردنی ئازادییه دیموکراتیه کان بو گه لی عیراق و مافه نه ته وه ییه کانی گه لی کورد، ههروه ها په خساندن کی که شیکی له بار تا گه لی کورد له شیوه ی حوکمی زاتی بو کوردستان له کۆماری عیراقدا موماره سه ی مافه کانی بکات، به و پیه ی ئەوه تاکه هوکاری گرینتی گه وره یه بو به هیزکردنی کۆماری ١٤/ ته موز و یه کیتی نیشتمانی و تیکۆشان و برایه تی کورد و عه ره ب و بنیاتنای قه لایه کی پته وی دیموکراتی له پۆژه لاتی ناوه راست که توانای به رنه نگار بوونه وه ی پیلانه کانی ئیستیعماری هه بیته به سه رکه وتوویی که پشتی به توانای گه لی یه کگرتوو به سبتیت.

پرۆگرام

ماددهی یه کهم: ناوی ریکخراو = یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عێراق

ماددهی دووهم: چوارچیوهی کار:-

۱- کوردستانی عێراق.

۲- مه کته بی سکر تار یه ت مافی ئه وهی هه یه له پارچه عه ره بیه که ی عێراقدا لقه کانی بکاته وه.

ماددهی سییه م: سروشتی یه کیتی

یه کیتی ریکخراویکی قوتابیانه ی نیشتمانی دیموکراتیه و ملکه چی ده سه لاتی هیه چ حیزبیک نییه، خه بات ده کات له پیناو وه ده سه ته پینانی ئامانجه تایه تییه کانی قوتابیانی کوردستان و ئامانجه هاو به شه کانی ته واوی قوتابیانی عێراق، هه ره ها له پیناو وه ده سه ته پینانی ئامانجه کانی گه لی کورد له سه ر بنچینه ی هوکمی زاتی (ئۆنۆنۆمی) له چوارچیوهی هوکمی دیموکراتی بۆ عێراق.

ماددهی چواره م: ئامانجه قوتابیانه یه کانی

۱- په ره پیدان و بلاو کردنه وهی زانست و مه عریفه و رۆشن بیری له نیو کو مه لگه ی کوردستانی به نیڕ و به مییه وه و به ره نگار بوونه وهی نه خوینده واری له پری:
أ- خویندن له قوناغی سه ره تاییدا بکریته به خورقی، به جوړیک هه موو هاو لاتیان بگریته وه له ته واوی کوردستاندا و کردنه وهی ژماره ی پویستی قوتابخانه بۆ ئه م مه به سه ته.

ب- له کوردستان له هه موو قوناغه کاندا، خویندن به زمانی کوردی بی و پیز له که مینه نه ته وه یه کانی بگریت، تا له قوتابخانه تایه ته کانیان به زمانی خوین بخوینن.

ت- خویندن له هه موو قوناغه کاندا بکریته بی به رانه ر و به شه ناو خوپی پویست بکریته وه، تا ده رفه ت بۆ قوتابییه هه ژاره کانی بپه خسیت، خویندن ته واو بکه ن و له هه موو پروویکه وه یارمه تیان بدریت.

ث- له کوردستان پرۆگرامه کانی خویندن له سه ر بنه مای زانستی دروست دابزین، به جوړیک پرۆگرامه کانی میژوو و ئه ده ب و که لتوری کوردی و جوگرافیای

کوردستان و زیندوکردنه‌وهی که لتوری نه ته‌وه‌یی میلیه‌تی کورد له‌خۆبگریت.

ج- ناردنه‌ده‌ره‌وه‌ی قوتابیانی کوردستان بۆ خۆیندن به‌وجۆره‌ی له‌گه‌ڵ ژماره‌ی کورد له‌عیراقد ده‌گونجیت.

ح- کردنه‌وه‌ی کۆلیژ و په‌یمانگای بآلا و هونه‌ری له‌ کوردستان، تا بپیته به‌ردی بناغه‌ی دروستکردنی زانکۆی کوردستان.

خ- کردنه‌وه‌ی قوتابخانه‌ی ئیواران و به‌ پۆژ، بۆ به‌ره‌نگاربوونه‌وه‌ی نه‌خۆینده‌واری بۆ ئه‌وانه‌ی ته‌مه‌نیان له‌چاو سالی خۆیندیان هه‌لکشاه.

د- به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی ژیان و ته‌ندروستی و کۆمه‌لایه‌تی و پۆشنییری کۆمه‌لگه‌ی کوردستانی و په‌ره‌پیدانی کارامه‌یی زانستی و هونه‌ری لای قوتابیان.

ذ- کارکردن له‌ پیناو بنیاتانی کۆری زمانی کوردی.

۲- بایه‌خدان به‌ لیکۆلینه‌وه‌ له‌ میژوو و زمان و ئه‌ده‌ب و که‌لتوری کوردی و جوگرافیای کوردستان له‌ خوول و په‌یمانگای مامۆستایان له‌ عێراق و ته‌رخانکردنی به‌شیکی تایبه‌ت له‌ زانکۆی به‌غدا بۆ توێژینه‌وه‌ و خۆیندنی زمان و ئه‌ده‌ب و میژوو و که‌لتوری نه‌ته‌وه‌یی کورد و جوگرافیای کوردستان.

۳- داکۆکیکردن له‌ مافی قوتابیان و په‌خساندنی په‌یوه‌ندی له‌نیوان قوتابیان و مامۆستایانیان له‌سه‌ر بنه‌مای پیزگرتنی هه‌ردوولا.

۴- بایه‌خدان به‌ ماف و گرفته‌کانی قوتابیانی زانسته‌ ئاینیه‌کان و به‌ چاوێکی یه‌کسان له‌ماف و ئه‌رکدا چاویان لیکریت له‌گه‌ڵ قوتابیانی دیکه‌دا.

۵- هاندانی لیها‌تووه‌کانی بواری هونه‌ر و زیندوکردنه‌وه‌ی هونه‌ره‌ جوان و میلییه‌کان، ئه‌مه‌ش به‌ کردنه‌وه‌ قوتابخانه‌ و خوولی هونه‌ری و یانه‌ی وه‌رزشی و په‌روه‌رده‌ی مندا‌لان له‌ قوتابخانه‌ تایبه‌ته‌کان.

۶- کارکردن له‌ پیناو دروستکردنی په‌یوه‌ندی و پته‌وکردنی له‌گه‌ڵ پیکخواه‌کانی قوتابیان له‌ جیهان، به‌ مه‌رجیک له‌گه‌ڵ ده‌ستووری یه‌کیتی بینه‌وه‌.

۷- کارکردن له‌ پیناو په‌خساندنی هه‌لیکار بۆ ده‌رچووی زانکۆ و په‌یمانگا و قوتابخانه‌ پیشه‌یه‌کان.

مادده‌ی پینجه‌م:

ئامانجه نیشتمانیه‌کان

۱- له‌باره‌ی تیکۆشانی گه‌لی کورد:

- أ- پالپشتیکردنی شۆرشه‌ پیرۆزه‌که‌مان بۆ گه‌یاندنی به‌ ئامانجه‌کانی و پاراستنی ده‌ستکه‌وته‌کانی که‌ تاکه‌ رێگایه‌ بۆ ده‌ستخستنی ئامانجه‌کانی جه‌ماوهر و قوتابیان و گه‌لی کوردستان که‌ تاکه‌ پیناوه‌بۆ گه‌راندنه‌وه‌ی مافه‌زه‌وتکراوه‌کانی.
- ب- بنیاتنانی سسته‌میکی دیموکراتی له‌ عێراق که‌ مافه‌ دیموکراتی و نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کانی گه‌لی کورد له‌سه‌ر بنه‌مای حوکمی زاتی (ئۆتۆنۆمی) بپاریزێت.
- ت- په‌رخساندن و به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی نیوان هه‌ردوو نه‌ته‌وه‌ی سه‌ره‌کی که‌ کورد و عه‌ره‌بن له‌سه‌ر بنه‌مای داننان به‌ ماف و ئه‌رکه‌کان و پێزگرتنی مافی که‌مینه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کانی دیکه‌ی وه‌ک تورکمان و ئاشوری و ئه‌رمه‌ن.
- ث- پالپشتی ته‌واوی بزووتنه‌وه‌ی رزگاربخوازی گه‌لی کورد له‌پیناوه‌ به‌دییه‌نانی هه‌موو ئه‌وه‌ی له‌ پیناوی دامه‌زراره‌ له‌ مافه‌کان، له‌ناویشیاندا مافی چاره‌ی خۆنووسین.

۲- له‌باره‌ی تیکۆشانی میله‌تانه‌ و ئاشتی جیهانی:

- أ- دژایه‌تیکردنی ئیمپریالیزمی جیهانی به‌ هه‌موو شیوه‌کانی (کۆلۆنیاڵیزم) و چه‌وساندنه‌وه‌ و داگیرکردن و پاشکۆیی که‌ هۆکاری شه‌ر و مالدۆیرانی و هه‌ژاری میله‌تانه‌، وه‌ستانه‌وه‌ له‌ دژی، تاکه‌ رێگایه‌ بۆ هێنانه‌ئارای ئاشتی و ئارامی له‌ جیهان و دۆستایه‌تی له‌نیوان گه‌لانی دونیا ده‌بێته‌ راستیه‌کی واقعی.
- ب- پالپشتیکردنی بزووتنه‌وه‌ رزگاربخوازییه‌ نیشتمانیه‌یه‌کانی گه‌لان و شۆرشه‌کانیان له‌ پیناوه‌ ده‌سه‌ته‌یه‌نانی ئاواته‌کانیان و نه‌هێشتنی چه‌وساندنه‌وه‌ به‌ هه‌موو شیوه‌کانی.
- ت- پالپشتیکردنی خه‌باتی گه‌لان له‌ پیناوه‌ که‌دامالین و به‌یه‌که‌وه‌ژیانی ئاشتیانه‌ و دژایه‌تیکردنی ئه‌و هاوپه‌یمانییه‌یه‌ سه‌ربازیانه‌ی که‌ ده‌بنه‌ به‌ربه‌ست له‌به‌رده‌م گه‌لان.
- ث- به‌ره‌نگاربوونه‌وه‌ی فیکره‌ کۆزمۆپۆلی و شۆفیتی و په‌گه‌زه‌رسته‌یه‌کان

په پرهوی ناوځو

مادده ی په که م:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق له و قوتابیانه پیکدیت که باوه پریان به پروگرام و په پرهوی ناوځو هه یه و په یمانده دهن که به دلسوژی تیکوژشن له بهر روشنایی سیاسه تی گشتی که یه کیتی بو خه باقی قوتابیانی کوردستان له پیناو گه یشتن به ئامانجه کانی ده ستیشانیان ده کات.

مادده ی دووهم:

أ- مهرجی ئه ندامیه تی

ههر قوتابییه ک که ئهم مهرجانه ی خواره وهی تیداییت، دواى داواکارییه کی نووسراو له لایه ن لیژنه ی شاره که و دواى په زامه ندی لیژنه ی قوتابخانه، ده بیته ئه ندامی یه کیتی:۔

۱- باوه پری به پروگرام و په پرهوی ناوځو و ئامانجه کانی یه کیتی هه بیته و به لیئی تیکوژشان به دلسوژی و راستگوئی بدات له پیناوی.

۲- رابردووی پاک و وشتی جوان بیته و ناوبانگیکی چاکی هه بیته.

۳- له یه کییک له دهسته کانی یه کیتی کاربکات و فه رمانه کانی جیبه جیبکات.

۴- ئابوونه ی مانگانه به پیی ئاستی بژیوی خو ی بدات.

ب- مافه کانی ئه ندام

۱- مافی ئه وهی هه یه به ئازادی ته واو له چوارچیوهی پیکخواه ییدا په خنه له ههر که سییک یان پیکخواه که بگریته و له باره ی ههر پرس و بابه تیک بوچوونی خو ی بلیت و پیشنیازی بنیاتنه ر پیشکesh بکات.

۲- مافی هه لېژاردن و خو به ربژیرکردنی هه یه بو هه موو دهسته و لیژنه جیاوازه کانی یه کیتی.

۳- بو ی هه یه، له کاتی پیویست داوا ی پالېشتی له یه کیتی بکات.

۴- دواى ته واوکردنی خویندن، بو ی هه یه ماوه ی (۳) سال له ریزه کانی یه کیتی مینیته وه.

تییینی: ئه و ئه ندامانه ی به هۆی تیکۆشانیان له ناو بزووتنه وه ی پرزگاریخوازی نه ته وه ی کورد له خویندن بارنجی ده کرین، مافی ئه ندامتتیان لئ وه ناگیرته وه.

ماده ده ی سییه م: لیژنه کانی یه کیتی

۱- لیژنه ی قوتابخانه: له (۲ - ۷) له چالاکترین ئه ندامانی یه کیتی له و قوتابخانه یه پیکدیت و سه رکردایه تیکردنی چالاکی قوتابخانه که ی ده که ویتته ئه ستۆ و له پیناو فراوانکردن و پهره پیدان و پته وکردنی ریزه کانی پیکخراو و گه یشتن به ئامانجه کانی و جیه جیکردنی فه رمانی لیژنه ی بالا و چاره سه رکردنی کیشه ی قوتایان له قوتابخانه که یان کار ده کات.

۲- لیژنه ی شار: له (۳ - ۷) له چالاکترین ئه ندامانی یه کیتی پیکدیت له شار، بهرپرسیاریه تی سه رکردایه تیکردنی چالاکی قوتایانه ی له و شاره ده که ویتته ئه ستۆ.

۳- لیژنه ی ناوچه: پیکدیت له نوینه رانی لیژنه ی شاره کان که په یوه ندی پیکخراوه ییان به یه که وه هه یه و لیژنه ی کارگیریه به مه رجی ئه وه ی (۳/۲) دوو له سه ر سی ئه ندامانی له لیژنه ی ناوه ندی ناوچه که بن و راسته وخۆ سه ر به مه کته بی سه کرتاریه ت ده بن. ئه م لیژنه یه مانگانه کو ده بنه وه و راپورتیکی گشتی له باره ی سه رکردایه تیکردنی چالاکی ئه ندامان و ژماره یان و دارایی یه کیتی له و ناوچه یه پیشکه ش ده کات و مافی ئه وه ی هه یه گو فاریکی مانگانه ده ربکات، به مه رجیک له گه ل سیاسه تی گشتی یه کیتیدا بگو نجیت.

ماده ده ی چواره م: ده سه ته کانی سه رکردایه تی و ئه رکه کانی

۱- لیژنه ی کارگیریه گشتی:-

بهرپرسیاریه تی سه رکردایه تی له ئه ستۆیه و سه ره په رشتی چالاکی و پینماییه کانی یه کیتی ده کات و ئاراسته یان ده کات و جه خت له جیه جیکردنی بریاره کانی کۆنگره و به جیکه یانندی ئامانجه کانی و چاودیریکردنی جیه جیکردنیان ده کات له لایه ن لیژنه و ریکخسته کانی بنکه.

له (۷ - ۱۱) ئه ندام پیکدیت که کۆنگره به ده نگدانی راسته وخۆ هه لیانده بژیریت و له به رانه ر کۆنگره هه موویان له کاروباره کانی یه کیتی بهرپرسیارن. هه موو (۴) مانگ جاریک کۆبوونه وه ئاساییه کانیان ئه نجام ده دن و کۆبوونه وه ی نا ئاساییش له سه ر داوا ی

مه کته بی سکر تار یه ت یان داوای (۳/۲) دوو له سه ر سیی ئەندامانی لیژنه ی کارگێری گشتی ده ییت.

تییینی-

أ- پیویسته دوو سأل به سه ر ئەندامیه قی ئەندامانی لیژنه ی کارگێری گشتی تیبه پریّت.

ب- ژماره ی ئەندامانی یه ده گی لیژنه ی کارگێری گشتی له (۳ - ۵) ئەندام پیکدیّت و دوای په زامه ندی لیژنه ی کارگێری، ده بنه ئەندامی لیژنه.

۲- مه کته بی سکر تار یه ت:-

پیکدیّت له پینچ ئەندام که سه روک و سکر تیر و به رپرسی داراییان تیدایه. لیژنه ی کارگێری گشتی به هه لبژاردنی نه یینی و له کو بوونه وه یه کی تایه ت دوای کو نگره له نیوان خو یاندا هه لیانده بژیرن و له نیوان کو بوونه وه کان کاری لیژنه ی کارگێری گشتی ده کات و ته واوی ده سه لاتنه کانی لیژنه ی هه یه. سه ره پرشتی و چاودیری چالاکیه کانی یه کیتی ده کات و گو فاری یه کیتی و بلاو کراوه و نامیلکه ی پۆشن بیرکردن ده رده کات.

أ- سه روک- سه روکایه قی لیژنه ی کارگێری گشتی و مه کته بی سکر تار یه ت ده کات و سه ره پرشتی ئەوان و چالاکی و کاره کانی یه کیتی ده کات.

ب- سکر تیر- له وکاته ی سه روک له وی نییه، شوینی ده گرێته وه و یارمه تیده دات له جیبه جیکردنی ئەرکه کانی.

ت- به رپرسی دارایی- به رپرسه له کاروباری دارایی یه کیتی.

۳- کو نگره:-

به رزترین ده سه لاتی یه کیتییه، پیکدیّت له نوینه رانی لیژنه ی شاره کان و ئەندامه پیکشکه وتوو ه کان، مافی ده سترکاریکردن و گو پینی پروگرام و په یه وه ی ناوخوی هه یه، له سالی کدا یه ک جار له سه ر داواکاری (۳/۲)ی دوو له سه ر سیی ئەندامانی لیژنه ی کارگێری گشتی، یان (۳/۲) دوو له سه ر سیی ئەندامانی لیژنه ی ناوچه کان ده به ستریت. لیژنه ی کارگێری گشتی به هه لبژاردنیکی نه یینی هه لده بژی ریت و له باره ی کار و چالاکیه کانیان لیان ده پچیت وه.

٤- کۆنفرانس

کۆبوونه وهیه کی به رفراوانه، کاتیک ده به ستریت که له توانادا نه بێت کۆنگره به ستریت، ته وای ده سه لاته کانی کۆنگره ی هیه، بێجگه له گۆرینی پرۆگرام و په پره وی ناوخۆ، مافی ئه وه ی هیه (٢/١) ی ئه ندامانی لیژنه ی کارگێری گشتی بگۆریت. پیکدیته له ئه ندامانی لیژنه ی کارگێری گشتی و ئه ندامه یه ده که کانی و نوینه ری ناوچه کان و ئه ندامه پیشکه و تووه کانی یه کیتی.

مادده ی پینجه م: ده سه لاته کانی ده سته و لیژنه کانی یه کیتی

١- لیژنه ی قوتابخانه:

- أ- پیدانی (سزای) سه رنجراکیشان به و ئه ندامه ی سه ریچی کردوه.
- ب- داواکردن له لیژنه ی شار تا چالاکی ئه ندامی سه ریچیکار سربکات.

٢- لیژنه ی شا:

- أ- سړکردنی چالاکیه کانی ئه ندامی سه ریچیکار بۆماوه ی دوو مانگ.
- ب- داوا له لیژنه ی ناوچه ده کات بۆ ده رکردنی ئه ندامی سه ریچیکار.

٣- لیژنه ی ناوچه:

- أ- سړکردنی چالاکی ئه ندامی لیژنه ی قوتابخانه و شار له کاتی سه ریچیکردنی.
- ب- ده رکردنی ئه ندامی سه ریچیکار، له سه ر داوای لیژنه ی شار.
- ت- هه لوه شانده وه ی لیژنه ی قوتابخانه.

٤- لیژنه ی کارگێری گشتی:

- أ- مافی ئه وه ی هیه لیژنه ی شار و ناوچه ده ربکات و بێگۆریت، ئه گه ر له پریازی یه کیتی لایاندا و کاره کانیان له گه ل به رژه وه ندی یه کیتی نه گونجا، پیویسته ئه م ریکاره پیشکه شی کۆنگره بکړیت.
- ب- سړکردنی چالاکیه کانی ئه ندامانی (لیژنه ی کارگێری گشتی)، دوا ی په زامه ندی (٣/٢) دوو له سه ر سی ئه ندامانی.

کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتی قوتابیان کوردستان - ۱۹۷۰

له‌ ئه‌نجامی په‌ره‌سندنه‌کان و هاتنه‌ئارای قۆناغی نوێ و پیک‌خستنه‌وه و چالاک‌کردنی پۆلی یه‌کیتی قوتابیان کوردستان، ب‌پیار له‌ به‌ستنی کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتی قوتابیان کوردستان در. سه‌ره‌تا ب‌پیار بوو ئه‌م کۆنگره‌یه‌ له‌ شاری سلیمانی بک‌ریت، به‌لام دواتر گواسترایه‌وه‌ بۆ گوندی ناو‌پردان، چونکه‌ پێداویستییه‌کانی کۆنگره‌ له‌وێ ئاماده‌ بوون و له‌ پێگه‌ی پۆژنامه‌ی عه‌ره‌بی زمانی «التآخی» ه‌وه‌، نوێنه‌ران له‌م گۆرانه‌کارییه‌ ئاگادار کرانه‌وه‌^(۱) و له‌ پۆژی ۱۵-۱۸ ی ته‌موزی ۱۹۷۰دا، له‌ که‌شیکی ئازادی ناوچه‌ ئازادکراوه‌کانی شۆرشی ئه‌یلوولدا، به‌ ئاماده‌بوونی ۴۷۵ نوێنه‌ر له‌ گوندی ناو‌پردانی سه‌ر به‌ پارێزگای هه‌ولێر، به‌ دروشمی «ئاشتی - زانستی - ب‌رایه‌تی» ده‌ستی به‌ کاره‌کانی کرد. له‌م کۆنگره‌یه‌دا وتاری سه‌روک مسته‌فا بارزانی له‌لایه‌ن عه‌زیز ئاکره‌یی و وتاری مه‌کته‌بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستانیش له‌لایه‌ن دکتۆر مه‌حمود عوسمان خوێندرایه‌وه‌^(۲).

له‌ کۆنگره‌که‌دا لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه‌ هه‌لبژێردران:

- عادل م‌وراد
- ئه‌نوه‌ر عه‌بدوڵا ناسراو به‌ (ئه‌نوه‌ر ره‌ئیس)
- ره‌نج نوری شاوه‌یس
- فه‌ره‌اد عه‌ونی
- عه‌بدولقادر محه‌مه‌ده‌مین
- عارف ته‌یفور
- نوری که‌ریم ئاکره‌یی
- جه‌رجیس هه‌سه‌ن

(۱) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۵۷.

(۲) بیره‌وه‌ری ۲۶ ساڵه‌ی کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتی یه‌که‌مان، گۆفاری خه‌باتی قوتابیان، ئۆرگانی یه‌کیتی قوتابیان کوردستان، ژماره‌ ۱۳، خولی سێیه‌م، ته‌موزی ۱۹۹۶ز، ل ۴؛ عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۵۷ - ۵۸.

- سه باح عوبه ید ئاکره یی
 - سه عدی خه لیل
 - عادل فاضل له یلانی
 - وه زیره پیرداود قادر
 - محه مه د حاجی شیروانی
 - یوسف مه ولود قه ساب
 - عوسمان صالح خوشناو
 - جهلال سه لیم خوشناو
 - ئه کره م ئه حمه د مه نته
 - شیرکو ره شید سندی
 - حاجی محه مه د کریت
 - جهواد محه مه د شیروانی
 - عه بدولّا محه مه د باوانی^(۱)
- هه ره له و کۆنگره یه دا جیگری سه روکیش ده ستینیشان کراوه.

سکرتاریه تی هه لّیژێردراو له م کۆنگره یه دا به م شیوه یه بوو:

- ئه نوهر عه بدولّا، سه روک
- جهرجیس حه سه ن عه بدولّا، جیگری سه روک
- فه ره اد عه ونی، سکرتیر
- جهلال سه لیم خوشناو، ئه ندامی مه کته بی سکرتاریه ت
- عادل فازل له یلانی، ئه ندامی مه کته بی سکرتاریه ت
- ره نج نوری شاوه یس، ئه ندامی مه کته بی سکرتاریه ت
- یوسف مه ولود قه ساب، ئه ندامی مه کته بی سکرتاریه ت

(۱)المؤتمر السادس لاتحاد طلبة كردستان العراق، جريده التأخي، العدد ٤٩٦، بغداد، مطبعة دار الجاحظ، الاثنين، ٢٧ تموز ١٩٧٠م، ص ٣.

- وه زیره پیرداود، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- حاجی محەمەد کرێت، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- شیرکوۆ رهشید سندی، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- سه باح عوبهید ئاکرهیی، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- محەمەد حاجی شیروانی، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- عەبدولقادر محەمەد ئەمین، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- نوری کهریم خان ئاکرهیی، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- عەبدوڵا محەمەد باوانی، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- عادل مورا، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- ئەکرەم ئەحمەد مەنتک، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- جەواد محەمەد شیروانی، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- سه عەدی خەلیل، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- عارف تەیفور عارف، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن
- عوسمان سەڵح خۆشناو، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن^(۱)

به شیک له بریاره گرنه کانی کۆنگره:

- پهره پێدان به پۆشنیری کوردی.
- کردنه وهی خولی خۆپندن بۆ پێشمهرگه.
- پشتگیری له پیککهوتننامه ی ۱۱ ی ئادار.
- دهستنیشانکردنی ئەو قوتابیانهی که بۆ هه نده ران په وانه ده کرین.
- پشتگیری له کردنه وهی زانکو و په یمانگا له کوردستان.
- ههروه ها بریاری کردنه وهی ههوت لق درا که بریتیوون له لقه کانی به غدا،

(۱)حه مه سەڵح فه ره ادی، لاپه ره یه ك له میژووی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، رۆژنامه ی پێشکهوتن، ئۆرگانی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، ژماره ۲۷، سه ره تای ته موزی ۱۹۹۲ز، ل ۲؛ سیروان عثمان، سه رچاوه ی پێشو، ل ۴۴ - ۴۵.

هەولێر، موسڵ، دھۆك، سلیمانی، كەركوك و دیالە^(۱).

لە كاتی هەڵبژاردنی ئەنوەر عەبدولدا بە سەرۆك، ژمارەیهك لە ئەندامانی لیژنەى پاپەراندن وەك ناپەزایەتی دەربڕین بەشدارى یەكەمین كۆبوونەوه نەبوون. ئەم ناپەزایەتیە پەرەى سەند، بۆیە لیژنەى پاپەراندن لە كۆبوونەوهى مانگی شوباتى سالى ۱۹۷۱ هەڵبژاردنێكى نوێى پێكخست و عادل موراڤ بە سەرۆكى یەكيتى قوتايانى كوردستان هەڵبژێردرا. شوینى جەرگیس حەسەنیش كە بە مەبەستى خوێندن پرووى لە هەندەران كەردبوو هەروا بە چۆلى مایەوه و پڕ نەكرایەوه، هەروەها عادل فازل لەیلانییش بە هەمان مەبەستى خوێندن چوو هەروە، لە ئاكامدا سەرکردایەتییهكى نوێ بەم شیوهى خواروه هەڵبژێردران و جێگى سەرۆكیش لایرا:

- عادل موراڤ، سەرۆك
- فەرهاد عەونى، سكرتێر
- - جەلال سەلىم خۆشناو، ئەندامى مەكتەبى سكرتاریەت
- عارف تەیفور، ئەندامى مەكتەبى سكرتاریەت
- رەنج نورى شاوەیس، ئەندامى مەكتەبى سكرتاریەت
- یوسف مەولود قەساب، ئەندامى مەكتەبى سكرتاریەت
- وەزیرە پیرداوڤ، ئەندامى لیژنەى پاپەراندن
- حاجى محەمەد كرێت، ئەندامى لیژنەى پاپەراندن
- شیركو پەشىد سەندى، ئەندامى لیژنەى پاپەراندن
- سەباح عوبید ئاكەرى، ئەندامى لیژنەى پاپەراندن
- محەمەد حاجى شیروانى، ئەندامى لیژنەى پاپەراندن
- قادر حەمەد ئەمین، ئەندامى لیژنەى پاپەراندن
- نورى كەرىم خان ئاكەرى، ئەندامى لیژنەى پاپەراندن
- عەبدوللا محەمەد باوانى، ئەندامى لیژنەى پاپەراندن

(۱) عرفان عەزیز عەزیز، سەرچاوهى پێشو، ل ۶۰ - ۶۱.

- ئە کرەم ئەحمەد مەنتک، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن
 - جەواد محەمەد شیروانی، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن
 - سەعدی خەلیل، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن
 - عوسمان سالح، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن^(۱)
- دوای ئەوەی نوێنەری یه‌کێتی نیشتمانی قوتابیانی عێراق و یه‌کێتی گشتی قوتابیانی فەلەستین و یه‌کێتی قوتابیانی ئەردەن و تاربان پێشکەش کرد، پاشان سکرتری گشتی یه‌کێتی قوتابیانی کوردستان راپۆرتی سیاسی خوێندەو. دواتر پێنج لیژنە پێکھاتن بۆ گۆرینی پەرەو و پرۆگرام و دارایی و دارشتنی بریارەکان و لیکۆلینەوێ راپۆرتە سیاسیەکانی مەکتەبی سکرتراریەت.
- لە پاش کۆنگرەیش، بە پشتبەستن بە پیکه‌وتنامە ی ۱۱ ی ئادار، یه‌کێتی قوتابیانی کوردستان بوو بە ئەندام لە یه‌کێتی نیشتمانی قوتابیانی عێراق، بەم ھۆیەو سەرۆکی یه‌کێتی قوتابیانی کوردستان بوو جیگری سەرۆک لە یه‌کێتی نیشتمانی قوتابیانی عێراق و سێ ئەندامی مەکتەبی سکرتراریەتیش بوونە ئەندامی مەکتەبی راپەراندن یه‌کێتی ناوبراو^(۲).

دروشمەکانی کۆنگرە:

- یه‌کێتی قوتابیانی کوردستان پالێشتە بۆ پیکه‌وتنی پارتی دیموکراتی کوردستان و حزبى بەعسى عەرەبى ئیشتراکى لە پێناوی جێبەجێکردنی بەیانی ۱۱ ی ئادار.
- بژی یه‌کگرتنی خەبات و تیکۆشانى نیوان یه‌کیتییه‌که‌مان و یه‌کێتی نیشتمانی قوتابیانی عێراق.
- بارزانى دەلیت: قوتابیان سەرنیزە ی ھەلگیرسانى ھەموو شۆرشێکن.

(۱) عرفان عزیزى عزیز، ھەمان سەرچاوه، ل ل ۶۲ - ۶۳.

(۲) عرفان عزیزى عزیز، ھەمان سەرچاوه، ل ۶۳.

وتاری سەرۆک مه‌لا مسته‌فا بارزانی

برایان، نوینەرائی کۆنگره‌ی قوتابیانی کوردستان، به‌خێرهاتنیکێ گهرمتان ئەکهم. زۆرم هه‌ز ئەکرد له‌ کۆنگره‌که‌تان به‌شداربوومایه‌، به‌لام به‌داخه‌وه‌ دووربونم له‌و ناوچه‌یه‌ پێگای نه‌دام، وا به‌م وتاره‌ کۆنگره‌که‌تان ئەکه‌مه‌وه‌ و داوای سه‌رکه‌وتن و سه‌رفرازیتان بۆ ئەکهم.

برا قوتابییه‌ خۆشه‌ویسته‌کانم، هه‌لۆیسته‌کانی خه‌باتی ئێوه‌ له‌گه‌ڵ برا قوتابییه‌کانی عێراقتان له‌ پوژانی پابردوودا، جێگای قه‌درزانیمنه‌. ئێوه‌ که‌ پیاوانی دواپوژمانن پێویسته‌ زیاتر خزمه‌ت بکه‌ن و پتر په‌نج بکێشن له‌ پیناوی گه‌له‌ پاپه‌ریوه‌ که‌تان.

خۆشه‌ویسته‌کانم، باش ئەزانن که‌ نه‌خوینده‌واری په‌تای گه‌لانه‌، ئەو گه‌لانه‌ی خوینده‌وار نین ده‌ستدریژ و ته‌ماعکاران په‌نجه‌ ئەخه‌نه‌ به‌سه‌رهات و مافه‌ په‌واکانیان هه‌، گه‌لی ئیمه‌ش یه‌کیکه‌ له‌وانه‌ی تووشی ئەم ده‌رده‌ سامناکه‌ بووه‌، بۆیه‌ داواتان لێ ئەکهم چه‌کی زانست و خوینده‌واری بکه‌نه‌ شانتان و هه‌موو توانایه‌کتان به‌خه‌نه‌ کار بۆ پرگارکردنی گه‌له‌که‌تان له‌ نه‌خوینده‌واری. تیکرا شان به‌نه‌ به‌ر به‌رزکردنه‌وه‌ی بۆ پێزی گه‌لانی پێشکه‌وتوو له‌ پاشه‌پوژیکێ نزیکدا، ئەمه‌ پیرۆزترین ئەرکی سه‌رشاتانه‌.

براکانم، داواتان لێ ئەکهم یه‌ک بگرن، ئەو ناکوکیانه‌ فێری به‌دن که‌ له‌ سه‌رده‌مه‌ ناخۆشه‌کانی پابردووه‌وه‌ کۆبوونه‌ته‌وه‌، هه‌مووتان شانه‌شانی یه‌کتر و به‌ هاوکاری گشت دلسۆزان له‌م عێراقه‌ خۆشه‌ویسته‌دا تێ بکۆشن، ئەو بپیارانه‌ی له‌م کۆنگره‌یه‌تاندا ئەیدهن‌ راست و پرسوود بن و که‌لکیان لێ بوه‌شیته‌وه‌ و شیاوی خزمه‌ت بن بۆ گه‌لی عێراق به‌ گشتی و بۆ گه‌لی کورد به‌ تایبه‌تی. ئاواته‌خوازی سه‌رکه‌وتنتانم و خوا ئاگادارتان بێ.

براتان

مسته‌فا بارزانی

١٠ی ته‌موزی ١٩٧٠

وتاری مه کته بی سیاسی له کۆنگره ی شه شه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

میوانه به پێژه کان...

خوشک و براییانی خۆشه ویست، ئەندامانی شه شه مین کۆنگره ی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

به ناوی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستانه وه، سلاوتان لی ئە که م و له خوا ئە پارێمه وه کۆنگره که تان سه رکه وتوو بی بۆ خزمه تی قوتابیانی و خزمه تی هه موو گه ل و نیشتمان، به م بۆنه یه شه وه سلاوی برا پێشمه رگه نه به زه کانتان پێشکه ش ئە که م.

خوشک و برا تیکۆشه ره کان، ئە م کۆنگره ی ئیوه له باریکی زۆر گرنگ گیراوه، که برابه تی و ئاشتی و یه کیتی نیشتمانی هه موو لایه کی گرتوو ته وه، به تایه تی له دوا ی به یانه میژوو ییه که ی (۱۱) ی ئازار که کۆتایی به شه ری برا کوژی هینا و لاپه ره یه کی نوێی کرده وه بۆ خۆشی و ته بایی و په یوه ندی براییانه ی هه ردوو جوولانه وه ئازادیخوازه کانی عه ره ب و کورد.

یه کیتی قوتابیانی کوردستان له سه ره تای دامه زران دنییه وه له سالی ۱۹۵۳دا، زۆر به دلسۆزانه له پیناوی ئامانجی قوتابیانی تی کۆشاوه و له کوردستان به شیوه یه کی سه ره به رزانه به شداریی شۆرشی کوردستانی کردوو که پارتیمان به سه روکایه تی بارزانی رابه ری کردوو و پارچه یه کی وریا و پۆشنیر بوون له پێشپه وی گه له شۆرشگی که ماندا، به شداری شۆرشی کوردستان بوون که له (۱۱) ی، ئە یلولی سالی ۱۹۶۱دا، هه لگیرسا و له م رێگایه دا به ده یان شه هیدیان داوه، هه رو هه یه کیتی قوتابیانی کوردستان له راپه رینه کانی قوتابیاند ده ورێکی پێشپه وی سه ره به رزانه ی بووه و بر دووی به رپوه.

ئە م کۆنگره یه تان له کاتیکدا ئە به سترێ که له دوا ی چه ند سال خوینپرشتن و شه ری برا کوژی، قوتابیانی کوردستان توانای خۆیان له گه ل گشت برا قوتابییه کانی عیراق یه که خه ن و شان به شان هه ول بده ن بۆ جیه جیکردنی به یانه که ی (۱۱) ی ئازار له چوارچێوه ی هاوکاری کردنی به عسی عه ره بی ئیشتراکی و پارتی دیموکراتی کوردستان و پشتگیری هه موو هیزه نیشتمانی یه کان له عیراق. ئیمه دلنیا ی که ئە و قوتابییه کۆلنه ده رانه مان که له گه لیک شه ر و راپه رینی ئازادیخوازه ماندا،

دژی ئیمپریالیزم و کۆنه‌پهرستی و به‌کرێگیراوان له پێشه‌وه بوون، ئێستاش ههر له پێشه‌وه تێده‌کۆشن بۆ پته‌و‌بوونی ئاشتی و ئاوه‌دانی و چه‌سپاندنی براهه‌تی و یه‌کیتی نیشتمانی له‌ کۆماری عێراق، کۆماری کورد و عه‌ره‌ب، ئه‌و ئهرکانه‌ی له‌م رۆژانه‌دا ئه‌که‌وێته‌ سه‌ر شانتان ئه‌مانه‌ن:

تێ بکۆشن بۆ یه‌ک‌گرتنی گشت قوتابیانی دلسۆز له‌ عێراقدا و یه‌ک‌تییه‌کی قوتابیانی پێک به‌پێن له‌ گه‌ڵ یه‌ک‌یتی نیشتمانی قوتابیانی عێراق و گشت هیزه‌ دلسۆزه‌کانی قوتابیانی له‌ عێراقدا.

تێ بکۆشن بۆ چه‌سپاندنی مافه‌کانی رۆشنییری گه‌لی کورد و پاراستنیان، مافی قوتابی و رۆشنییره‌کانی کوردستان به‌ تیکراییی بپاریزن که‌ که‌مایه‌تییه‌کانیشی تیاپه‌، وه‌کو له‌ به‌یان‌ه‌که‌ی (١١)ی ئازار نووسراوه‌ بچنه‌ ناو ئه‌و کرده‌وانه‌ی بۆ به‌ربه‌ره‌کانی نه‌خوێنده‌واری ئه‌کرێن، چونکه‌ نه‌خوێنده‌واری گه‌وره‌ترین دوژمنی کۆمه‌لایه‌ تیمانه‌.

هه‌موو وزه‌ و توانای قوتابیانی کورد خه‌ر بکریته‌وه‌ و بخریته‌ ژێر ئالای یه‌ک‌یتی قوتابیانی کوردستان، له‌ پێناوی خه‌مه‌تی تیکراییدا بۆ گه‌لی عێراق و له‌ بیربردنه‌وه‌ی رق و قینی کۆن و هه‌ڵدانه‌وه‌ی لاپه‌ره‌یه‌کی سپی بۆ هه‌ر که‌سێک بیه‌وێ له‌ گه‌ڵتانا ئیش بکا. جگه‌ له‌مانه‌ گه‌ڵێک ئه‌رکی تریش له‌ به‌رده‌متانه‌ و ئێمه‌ هیوادارین کۆنگره‌که‌تان سه‌رکه‌وتوو بێ له‌ نه‌خشه‌کێشان و دۆزینه‌وه‌ی پێگای راست بۆ جێبه‌جێکردنی ئه‌و ئهرکانه‌ به‌ شیوه‌یه‌کی راست و ته‌واو و هه‌میشه‌ ماف و به‌رژه‌وه‌ندی وای قوتابیانی بپاریزن، هیوادارین کۆنگره‌که‌تان بپاری پێویست ده‌رکا بۆ به‌هێزکردنی براهه‌تی کورد و عه‌ره‌ب و هه‌موو که‌مایه‌تییه‌کان بۆ پالێشتی خه‌باتی وای گه‌لی عه‌ره‌ب دژی دوژمنانی، به‌ تایبه‌تی گه‌لی فه‌له‌ستینی برامان و گه‌له‌ چه‌وساوه‌کانی جیهان دژی ئیمپریالیزم، له‌ پێناوی رزگاری و مافی چاره‌نووسدا.

گومانمان له‌وه‌دا نییه‌ که‌ ئه‌م کۆنگره‌یه‌تان پێچکه‌ ئه‌شکینی بۆ زیادکردنی ده‌سه‌که‌وتی نیشتمانی و قوتابیانه‌. دیسانه‌وه‌ پێ به‌ دڵ ئاواته‌خوازم کۆنگره‌که‌تان «کۆنگره‌ی شه‌شه‌م» که‌ له‌ ژێر دروشمی ئاشتی و براهه‌تی و زانستی و رۆشنییری‌دا، سه‌رکه‌وتوو بێ.

پاسپارده‌کان

هه‌لبژاردنی سه‌رۆك بارزانی به تیکرای دهنگ بۆ سه‌رۆکی «شانازی پیوه‌کراو» یه‌کیته قوتابیانی کوردستان.

گۆپینی پرۆگرامی ناوخۆی یه‌کیته به جۆریك له‌گه‌ل قۆناخی ئیستادا، بگونجی كه یه‌کیته به ئاشکرا هه‌لده‌سوورێ و پێك بکه‌وێ له‌گه‌ل پێکه‌وتننامه‌ی (١١) ی ئادار و ژماره‌ی ئەندامانی لیژنه‌ی تهنفیزی بکری به (٢١) که‌س له جیاتی (١٣) که‌س.

په‌یوه‌ندی و دۆستایه‌تی له‌گه‌ل یه‌کیته و هیزه قوتابییه‌کانی پیشکه‌وتووی تر به‌هیز بکری بۆ پیکه‌یتانی به‌ره‌یه‌کی یه‌کگرتوو له پیناوی پاراستنی مافی قوتابیان و کیشه‌کانی تری نیشتمانی و نه‌ته‌وايه‌تی.

پشتگیرکردنی گه‌لی عه‌ره‌ب له خه‌باتی وای دژی داگیرکهری ئیمپریالیست و سه‌هیۆنی.

پالپشتیکردنی گه‌له‌ چه‌وساوه‌کان دژی ئیمپریالیزم و ده‌سه‌لاتی بیگانه.

په‌ره‌پێدانی سه‌قافه‌ی کوردی له سه‌رانسه‌ری کوردستان و له گشت قۆناخێك.

کردنه‌وه‌ی ده‌وره بۆ ئه‌و قوتابیانه‌ی به هۆی به‌شداربوونیان له شو‌رش دواکه‌وتوون.

ده‌ربڕینی بێزاری بۆ ئه‌و چه‌وساندنه‌وه شو‌فینیستیانه‌ی گه‌لی کورد له ده‌ره‌وه‌ی کوردستانی عێراقدا تووشی هاتوه.

چاره‌سه‌رکردنی گیروگرتی قوتابییه ده‌رچووه‌کان و دامه‌زراندنیان به‌پێی پروانه‌کانیان.

پالپشتیکردنی په‌یوه‌ندی براهه‌تی نیوان هه‌ردوو حزبه پیشه‌ره‌وه‌که‌ی عێراق (به‌عس و پارتی) له پیناوی جێبه‌جێکردنی به‌یانی (١١) ی ئازار به ته‌واوه‌تی.

دیاریکردنی ئه‌و قوتابیانه‌ی ده‌تیردین بۆ ده‌ره‌وه، وای لێ بکری له‌گه‌ل ژماره‌ی نه‌ته‌وه و که‌مایه‌تییه‌کان پێك بکه‌وێ.

له موخافه‌زه‌کان یانه بۆ قوتابییه‌کان بکریته‌وه.

برپاره گرنگه کانی کۆنگره ی شه شه م:

هه لئاردنی بارزانی نهمر به تیکرای دهنگ بو سه روکی شانازی پیوه کراوی یه کیتی.

گۆرینی په پره وی ناوخی یه کیتی.

ئەندامانی لیژنە ی پاپه راندن له (۱۳) کهس کرا به (۲۱) کهس.

په یوه ندی و دۆستایه تی له گه ل یه کیتی و هیزه قوتابییه کانی پیشکه وتوو ی تر به هیز بکری بو پیکه یانی به ره یه کی یه کگرتوو له پیناوی پاراستنی مافی قوتابیان و کیشه نیشتمانی و نه ته وایه تییه کانی تر.

پشتگیرکردنی گه لی عه ره ب له خه باتی ره وای دژی داگیرکه ری ئیمپریالیست و زایونی.

پالپشتیکردنی گه له چه وساو ه کان دژی ئیمپریالیزم و ده سه لاتی بیگانه.

په ره پیدانی رۆشنیری کوردی له سه رانه ری کوردستان و له گشت قۆناغیکدا.

کردنه وه ی ده وه بو ئه و قوتابیانه ی به وه ی به شداربوونیان له شوړشدا دواکه وتوون.

بیزاری ده ربړین بو ئه و چه وساندنه وه شو قینیسیتیانه ی که گه لی کورد له ده ره وه ی کوردستانی عیراقددا تووشی هاتوو.

چاره سه رکردنی گیروگرتی قوتابییه ده رچه وه کان و دامه زرانندیان به پیی پروانه م کانیان.

پالپشتیکردنی په یوه ندی نیوان پارتی و به عس له پیناوی جیبه جیکردنی به یانی یانه ی ئادار به ته واهه تی.

دیاریکردنی ئه و قوتابیانه ی ده نیردین بو ده ره وه و وای لی بکری له گه ل ژماره ی نه ته وه که مایه تییه کاندایک بکه وی.

له پارێزگاگاندا یانه بو قوتابیان بکری نه وه^(۱).

(۱) ساسان عه ونی، سه رچاوه ی پیشوو، ل ۳۱.

ئەندامانی لیژنە ی تەنفیزی:

هەلبژێردراوانی لیژنە ی تەنفیزی:

عادل موراڊ. ئەنوەر عەبدوڵا. پەنج نوری شاوێس. فەرهاد عەونی.
عەبدولقاڊر محەمەد ئەمین. عارف تەیفور. نوری ئاکرەیی. جەرگیس حەسەن.
سەباح عوبەید. سەعدی خەلیل. عادل لەیلانی. وەزیرە پیرداوڊ. محەمەد حاجی.
یوسف مەوڵوڊ قەساب. عوسمان سەڵح خۆشناو. جەلال سەلیم. ئەکرەم ئەحمەد.
شێرکۆ پەشید سەندی. حاجی محەمەد کرێت. جەواد شێروانی. عەبدوڵلا محەمەد.^(۱)

(۱) ساسان عەونی، هەمان سەرچاوه، ل ۳۲.

په‌په‌ره و پرۆگرامی ناوخۆی کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

ناوپردان ١٩٧٠

ده‌قی په‌سندکراوی په‌په‌ره و پرۆگرامی ناوخۆی کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان که له‌ ماوه‌ی نیوان ١٩٧٠/٧/١٥ تاوه‌کوو ١٩٧٠/٧/١٨ له‌ ناوپردان له‌ ژێر ناوونیشانی ئاشتی، زانست و برایه‌تی به‌په‌په‌ره‌چوو.

به‌شی یه‌که‌م

پرۆگرام

مادده‌ی یه‌که‌م

ناوی رێکخراو: «یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان- عێراق» (ی.ق.ک.ع.).

مادده‌ی دووه‌م

سنووری کار

أ- کوردستانی عێراق.

ب- مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت له‌ کاتی پێویسدا له‌ سه‌رجه‌م ناوچه‌کانی عێراق لقه‌کانی ده‌کاته‌وه.

ت- باره‌گای مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت له‌ به‌غدا ده‌بی‌ت.

مادده‌ی سێهه‌م

سروشتی یه‌کیتییه‌که‌:

یه‌کیتییه‌که‌، رێکخراویکی دیموکراتی نیشتمانی قوتابیانه‌، کار ده‌کات له‌ پێناو به‌دییه‌پانی ئامانجه‌کانی قوتابیانی کوردستان به‌ تایبه‌تی و ئامانجه‌کانی قوتابیانی به‌ گشتی، هه‌روه‌ها کار ده‌کات له‌ پێناو به‌ده‌سته‌پێنانی مافه‌کانی گه‌ل و نه‌ته‌وه‌ی کورد و جێبه‌جێکردنی خاله‌کانی رێککه‌وتنه‌نامه‌ی (١١)ی ئاداری میژوویی و ده‌سته‌به‌رکردنی چه‌سپاندنی مافی ئۆتۆنۆمی کوردستانی عێراق له‌ چوارچۆیه‌ی عێراقی دیموکراتدا.

به شی دووه م

ئامانجه کانی قوتابیان

ماددهی چواره م:

۱- فره وانکردن و بلاوکردنه وهی زانست و زانیاری و پۆشنیری له کۆمه لگهی کوردستان و نه هیشتنی نه خوینده واری له ریگهی:-

أ- فیربوونی له قۆناغی سه ره تای بکریته ناچار، به شیوه یه ک هه موو هاوولاتیانی کوردستان له هه ر سووچیکی کوردستان بگریته وه، ههروه ها بۆ ئه م مه به سه به یی پپووست قوتابخانه بکریته وه.

ب- جیه جیکردنی فیربوون به زمانی کوردی به گویره ی به یاننامه که له هه موو قۆناغه کانی خویندن له کوردستان له خو ده گرن، هاوکات له گه ل پیزگرتن له مافی که مینه کان له خویندن به زمانی خو یان و له قوتابخانه ی تایه ت به خو یان.

ت- خویندن بی پاره بی له سه رجه م قۆناغه کانی خویندن و دابینکردنی به شه ناوخو ییه کان و هاوکاریکردنی قوتابیانی هه ژار بۆ ته واوکردنی خویندن.

ث- دانانی پروگرامی خویندن له کوردستان له سه ر بنه مای دروستی زانستی و بۆ نه هیشتنی هه ر جو ره بیر و بۆچوو نیکی کۆنه په رستی و شو قینی بی، به شیوه یه ک میژوو و ویژه ی کورد و جوگرافیای کوردستان و زیندووکردنه وهی که له پوو ری نه ته وه یی له خو بگریت.

ج- ناردنی نیرده ی قوتابیانی کورد بۆ خویندن له ده ره وه، به شیوه یه ک گونجاو بی له گه ل ریژه ی دانیش تووانی کوردستان.

ح- کردنه وهی کۆلیژ و په یمانگه بالاکان و په یمانگه هونه رییه کان له کوردستان به مه به ستی دانانی به ردی بناغه ی دامه زراندنی زانکۆ له کوردستان.

خ- کردنه وهی ناوه ندی نه هیشتنی نه خوینده واری بۆ ئه وانه ی ته مه نیان تیپه ریوه و له زانست بییه ش بوونه.

د- کار بکری له پیناو به رزکردنه وهی ئاستی پۆشنیری و کۆمه لایه تی قوتابیانی کوردستان و هاندانی توانا زانستییه کانیان و توانا هونه رییه کانیان.

ذ- پالپشتی و هاوکاری کۆری زانیاری و زمانی کوردی بکری.

ر- کردنه‌وه‌ی نووسینگه‌ی کوردستان که سه‌رجه‌م سه‌رچاوه پۆشنییرییه‌کانی کورد له‌خۆ بگریت، هاوکات له‌گه‌ڵ کردنه‌وه‌ی مۆزه‌خانه‌ی کوردستان به‌هه‌مان شیوه سه‌رجه‌م سه‌رچاوه پاشماوه‌یه‌یه‌کان و شوینه‌واره‌کان بگریته‌خۆ و گرینگی به‌ناوچه شوینه‌واره‌کانی کوردستان بدات.

ز- هاندانی به‌هره‌مه‌ندانی هونه‌ری و گۆرینه‌وه‌ی شاندی شانۆگه‌ری و نواندن و پشتوانیکردنیان، به‌شیوه‌یه‌که پهره‌نگدانه‌وه‌ی پروخساری نه‌ته‌وه‌یی گه‌لی کورد بێ، هاوکات کردنه‌وه‌ی یانه وه‌رزشییه‌کان و باخچه‌ی مندالان.

۲- خویندنی میژوو و زمان و ئه‌ده‌ب و جوگرافیای کوردستان له‌خول و په‌یمانگه‌کانی مامۆستایان جییه‌جی بکریت و کار بکری بۆ کردنی به‌شی کوردی له‌کۆلیژی ئاداب له‌زانکۆی به‌غدا به‌زانکۆیه‌کی تایبته به‌خویندنی کوردی.

۳- به‌رگری له‌مافه‌کانی قوتاییان و به‌شداریکردنی نوینه‌رانیان له‌ئهره‌نجوومه‌نه‌کانی به‌پڕیوه‌به‌رایه‌تی ناوه‌ندییه‌کان و په‌یمانگه‌کان و کۆلیژه‌کان بکری بۆ چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌کانیان، هاوکات په‌یوه‌ندی له‌نیوان نوینه‌رانی قوتاییان و به‌پڕیوه‌به‌رایه‌تییه‌کان له‌سه‌ر بنه‌مای پیزی دوولایه‌نه و به‌رژه‌وه‌ندی گشتی فه‌راهه‌م بکری.

۴- هه‌ول بدری بۆ به‌هیزکردنی کۆله‌گه‌کانی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ پیکه‌راوه‌کانی قوتاییان له‌جیهان، به‌مه‌رجیک ئه‌و په‌یوه‌ندییه‌ پێچه‌وانه‌ی بارودۆخی یه‌کیتییه‌که‌مان نه‌بێ.

به‌شی سییه‌م

ئامانجه نیشتمانییه‌کان

مادده‌ی پینجه‌م:

أ- سه‌بارهت به‌خه‌باتی نه‌ته‌وه‌ی کورد:-

۱- پشتوانیکردن و هاوکاریکردنی ده‌ستکه‌وته‌کانی شو‌رشی گه‌لی کوردمان و کارکردن بۆ جییه‌جی‌کردنی پیککه‌وتننامه‌ی (۱۱)ی ئاداری میژوویی و هه‌ول‌دان بۆ جییه‌جی‌کردنی سه‌رجه‌م خاله‌کانی، به‌مه‌به‌ستی چه‌سپاندنی مافه‌کانی گه‌لی کورد و نه‌ته‌وه و پۆشنییرییه‌که‌ی، له‌ناویشیاندن به‌هی‌زکردنی ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستان که‌ ده‌بیته‌ هۆی به‌هی‌زکردنی به‌یه‌که‌وه‌گریدانی تیکۆشانی نیوان هه‌ردوو گه‌لی عه‌ره‌ب و کوردمان و ده‌بیته‌ هۆی پاراستنی ده‌ستکه‌وته نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانییه‌کان.

۲- پشتوانیکردنی بزافه‌کانی پرزگاریخوازی و خواسته نه‌ته‌وه‌یییه‌کانی گه‌لی کورد له‌سه‌رجه‌م به‌شه‌کانی کوردستان له‌پیناو به‌دییه‌پنانی ئامانجه‌په‌واکان بۆ دیاریکردنی بریاردان له‌چاره‌ی خۆنووسینان.

۳- هاوکاریکردنی قوتابییه‌ ئاواره‌کانی به‌شه‌کانی دیکه‌ی کوردستان که‌ به‌هۆی خه‌باتی سیاسی (کوردایه‌تی)یییه‌وه‌ ئاواره‌بوونه، به‌جۆریک هاوکاری ماددی و لۆجستی بکری‌ن و کار بکری بۆ دابینکردنی کورسی خۆپندن بۆیان.

۴- کار بکری بۆ دامه‌زراندن و چه‌سپاندنی سیستمیکی دیموکراتی شو‌رشیگیری له‌عیراق، به‌شیوه‌یه‌ک مافه‌کانی هه‌ردوو گه‌لی سه‌ره‌کی عیراق عه‌ره‌ب و کورد و ته‌واوی براکه‌مینه‌کانی تورکمان، ئاشووری و ئه‌رمه‌نییه‌کان له‌ئهرک و مافه‌کانیان بپاریزی.

ب- سه‌بارهت به‌خه‌باتی گه‌لان و ئاشتی جیهانی:

۱- خه‌بات بکری دژی کۆلۆنیالیزمی جیهانی به‌هه‌موو شیوه‌کانییه‌وه، هه‌روه‌ها سه‌رکۆنه‌ی داگیرکاری و پاشکۆیه‌تی بکری‌ت، که‌ ده‌بیته‌ هۆی بی‌ئومیدی و ناخۆشی و ویرانکاری، خه‌باتی دژ به‌کۆلۆنیالیزم تاکه‌ پیکه‌یه‌ بۆ به‌رپا‌بوونی ئاشتی و ئاسایش له‌جیهان.

- ۲- پشتوانیکردنی بزافه کانی پرزگاریخوازی گهلان و شوڤشه نیشتمانییه کان له پیناو به دیه پینانی ئامانج و خواسته کانیان.
- ۳- پشتوانیکردنی تیکۆشانی نه ته وهی عه ره بی برامان، نه خاسمه خه باتی گه لی فه له ستین له پیناو مافه ره واکانیان.
- ۴- پشتوانیکردنی تیکۆشانی گهلان له پیناو دامالینی چهك به ته واوه تی و به یه که وه ژيانی ئاشتیانه و خه بات کردن دژی په یماننامه و هاوپه یمانیه سه ربازییه جهنگیه کان، چونکه ده بنه کۆسپ له به ردهم پښگه ی گهلان.
- ۵- نه هیشتنی بیروکه و چه مکه کانی کۆسمۆپۆلیتی و شوڤینییه تی و ره گه زپه رستییه کان.

به شی چواره م

مادده ی یه که م

یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق پیکدی لهو قوتابییه پیشکه وتووخواز و شوپشگیپانه ی باوه پریان به پروگرامی په پرهوی ناوخوای هه یه و به لئینیان داوه به دلسۆزی و له پیناو به دیه پینانی ئامانجه کانی یه کیتییه که له ژیر پوشنابی سیاستی گشتی، که نه خشی خه باتی قوتابیانی کوردستانی داناوه، تیکۆشان بکه ن.

مادده ی دووه م

أ- مهرجی ئه ندامبوون:

هه ر قوتابییه کی کوپ و کچ مهرجه کانی خواره وه ی تیدا بی، مافی ئه وه ی هه یه بیته ئه ندام لهو یه کیتییه دوا ی پیشکه شکردنی نووسراوی داواکاری تاییه ت که پیشکه ش به لئینه ی شار ده کریت، دوا ی پاکانه بوکردنی له لایه ن لئینه ی قوتابخانه وه.

۱- باوه پری ته وای هه بی به پروگرام و ئامانجه کانی په پرهوی ناوخوا ی یه کیتییه که و به لئین بدات به دلسۆزی خه بات بکات و دوور بی له هه ر به ژه وه ندیه کی که سی، له پیناو به دیه پینانی ئامانجه کانی یه کیتییه که.

۲- لانی که م بو ماوه ی سی مانگ له ژیر تاقیکردنه وه دا بی.

۳- ده بیته خاوه نی ره فتار و ناووبانگیکی باش ئه مانه تپاریز بی.

۴- له یه کی که له شانه کانی یه کیتییه که کار بکات و فرمانه کانیان جیه جی بکات.

۵- ده بیته ئابوونه ی مانگانه بدات، که ئه م ئابوونه یه به گویره ی توانا دارییه کانی ده بیته، هاوکات له گه ل پیشکه شکردنی پسووله ی تاییه ت به به خشینه کان.

ب- مافه کانی ئه ندامیه تی:-

۱- مافی ئه وه ی هه یه له چوارچیوه ی سنووری پیکخته که ی به وپه ری ئازدی په ره خنه له هه ر که سی که یان هه ر ده زگیه که بگری یانیش بیروبوچوونه کانی سه باره ت به پرس و بابه ته کانی تاییه ت به یه کیتییه که بگریت و پیشنیازه سوودبه خشه کانیسی پیشکه ش بکات.

۲- مافی ههیه خۆی ههلبژێری و خۆی كاندید بكات بۆ دهزگه جوړاوجۆره كانی یه كیتییه كه.

۳- بۆی ههیه له كاتی پێویستدا داوای هاوكاری بكات.

۴- بۆی ههیه داوای دوو سأل له تهواوكردنی خویندن له ناو دهزگه كانی یه كیتییه كه
بمینیتهوه.

۵- ههر كهس به هۆی خهباتی سیاسی (كوردایهتی) له خویندن بیههش بووبی،
مافی ئه ندامیهتی لی وهرناگیریتهوه.

ماددهی سییه

لیژنه كانی یه كیتییه كه:

۱- شانه: یه كهی دامه زرانندی یه كیتی قوتایانه و له (۳ - ۵) ئه ندام پیدی.

۲- لیژنه ی قوتابخانه: له (۳ - ۷) ئه ندام پیکدی و له لایه ن ئه ندامانی یه كیتییه كه
له ناو قوتابخانه هه لده بژێردرین، ئه رکی ئه و لیژنه یه بریتییه له سه رکردایه تی
و ئه نجامدانی چالاکی له ناو قوتابخانه دا، ههروه ها هه ول ده دات بۆ فره وانکردن
و به یزکردنی پرژه كانی ریکخستن و به دیه یانی ئامانجه كانی یه كیتییه كه و
جیه جیکردنی فرمانه كانی لیژنه بالاکان و چاره سه رکردنی کیشه كانی قوتایان
له ناو قوتابخانه دا.

۳- لیژنه ی شار: له (۵ - ۹) ئه ندام پیکدی و له نیوان چالاکترینی ئه ندامانی شاره وه
هه لده بژێردرین، ئه رکی بریتییه له سه رکردایه تیکردنی جوول و چالاکی قوتایان
له ناو شاردا.

۴- لیژنه ی لق: له به رپرسی لیژنه كانی شار پیکدی، كه له پرووی ریکخستنه وه پێوه سن
به و لقه و به گویره ی سنووری ئه و نه خشه ی له لایه ن لیژنه ی جیه جیکردنه وه
بۆی دانراوه، به مه رجیک دوو له سه ر سیی ئه ندامانی لیژنه ی لق ئه ندامی لیژنه ی
جیه جیکردن بن و هاوکات پێوه سن بن به مه کته بی سكرتاریه ت. کوپوونه وه ی
ئاسایان مانگانه جاریک ده بی و راپورتنی خویان سه باره ت به چالاکیی ئه ندامان
و ژماره یان به رز ده که نه وه و لیستی دارایی لقی یه كیتییه كه پێشکesh ده که ن،
ههروه ها مافی ده رکردنی گوڤار و بلاوکه راهی ده وریان هه یه، به مه رجیک له گه ل
سیاسه تی گشتی قوتایانی کوردستان یه ک بگریته وه.

به شی پینجه م

ده‌زگه کانی سه‌رکردایه تی و ئه‌رکه کانیان

مادده‌ی چواره م

ده‌زگه کانی سه‌رکردایه تی و ئه‌رکه کانیان:-

أ- لیژنه‌ی جیبه‌جیکردن (ته‌نفیزی):- ئه‌رکی بریتییه له سه‌رکردایه‌تیکردنی پیکخواه‌که و سه‌ره‌رشتیکردنی چالاکیه‌کانی یه‌کتیییه‌که و ئاراسته‌کردنی و جیبه‌جیکردنی بریاره‌کانی کۆنگره و به‌دییه‌تانی ئامانجه‌کان و چاودیریکردنی لیژنه و پیک‌خسته‌کانی بۆ جیبه‌جیکردنی بریاره‌کان. ئەم لیژنه‌یه له (۱۵ - ۲۱) ئەندام پیک دێ، که له پیک‌ه‌ی ده‌نگدانی نه‌ینییه‌وه هه‌لبژێردراون و لانی که م ماوه‌ی دوو سال به‌سه‌ر ئەندامبوونیان له یه‌کتیییه‌که تپه‌ر بووبی، هه‌روه‌ها به‌رپرسن له به‌رامبه‌ر کۆنگره و له ماوه‌ی هه‌ر دوو مانگ جاریک کۆبوونه‌وه‌ی ئاسایی ئەنجام ده‌دن، هاوکات کۆبوونه‌وه‌ی له‌ناکاویش ئەنجام ده‌دن له‌سه‌ر داوای مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت یانیش له‌سه‌ر داوای دوو له‌سه‌ر سیی ئەندامانی.

ب- مه‌کتبی سکرتراریه‌ت:- له (۷) ئەندام پیک دێ. مه‌کتبه‌ی سکرتراریه‌ت له لایه‌ن ئەندامانی لیژنه‌ی جیبه‌جیکردنه‌وه له کۆبوونه‌وه‌یه‌کی تایبه‌ت و له داوای کۆنگره‌وه هه‌لبه‌بژێردرین، هه‌روه‌ها لیژنه‌ی جیبه‌جیکردن له کۆبوونه‌وه‌ی دووه‌مدا که راسته‌وخۆ له داوای کۆنگره ئەنجام ده‌دری، ده‌سه‌لاتی هه‌ر یه‌کیکیان دیاری ده‌کات. مه‌کتبه‌ی سکرتراریه‌ت ده‌سه‌لاتی ته‌واوی ده‌بی‌ت له سه‌ره‌رشتیکردنی یه‌کتیییه‌که و ده‌رکردنی گو‌فاری مانگانه‌ی تایبه‌ت به یه‌کتیییه‌که، که پیک دێ له ۱- سه‌رۆک.

۲- سکرتری گشتی.

۳- جیگری سه‌رۆک.

۴- به‌رپرسی چالاکیه کارگێری، دارایی و پۆشنیرییه‌کان.

۵- به‌رپرسی کاروباری پیک‌خستن.

۶- به‌رپرسی په‌یوه‌ندییه‌کانی ده‌ره‌وه.

۷- به‌رپرسی په‌یوه‌ندییه‌کانی ناوخۆ.

کۆنگره

به رزترین دهسه لاتى یه کیتییه که یه، که پیک دى له نوینه رانى هه لێژێردراو و لێژنه ی جیبه جیکردن، مافی دیاریکردنی رێژه ی به ستنی کۆنگره ی هه یه، که هه ر دوو سال جارێک ئه نجام ده درێ، ههروه ها مافی گۆرین و هه موارکردنی پرۆگرام و په یه وه ی ناوخوی یه کیتییه که ی هه یه. کۆنگره لێژنه ی نوێ جیبه جیکردن له میانى ده نگدانى نه ئینییه وه هه لده بژێری و لێپچینه وه له لێژنه ی پیشوو ده کات له سه ر کار و چالاکییه کانى.

کۆنفرانس

کۆبوونه وه یه کی به رفه ره وانه له کاتیکدا ده به سترێ، که به ستنی کۆنگره قورس بێ. کۆنفرانس ته واوی ده سه لاته کانى کۆنگره ی هه یه جگه له ده سه لاتى گۆرین و هه موارکردنی په یه وه ی ناوخوی یه کیتییه که، ههروه ها پیک دى له لێژنه ی جیبه جیکردن و نوینه رانى لێژنه ی لقه کان و ئه ندامانى پیشکه وتوو یه کیتییه که.

ماده ی پینجه م

ده سه لاته کانى ده رگه و لێژنه کانى یه کیتییه که

أ- لێژنه ی قوتابخانه

۱- پێداچوونه وه به ئه ندامیه تى.

۲- داوا له لێژنه ی شار ده کات به سړکردن (تجمید) کردنی ئه ندامانى پاسیف و خراپی یه کیتییه که.

ب- لێژنه ی شار

۱- سړکردنی چالاکییه کانى ئه ندامى که مته رخه م و خراپ بۆ ماوه ی دوو مانگ.

۲- داوا له لێژنه ی لق ده کری به ده رکردنی ئه ندامى که مته رخه م.

ج- لێژنه ی لق

۱- سړکردنی چالاکی ئه ندامان و لێژنه ی قوتابخانه کان و شاره کان له ئه گه رى که مته رخه میکردندا.

۲- ده رکردنی ئه ندام له سه ر داواى لێژنه ی شار.

۳- ده ستله کارکيشانه وهی ليژنه ی قوتابخانه.

د- ليژنه ی جيبه جيکړدن

۱- مافی سرکردن و هه موارکړنه وهی ليژنه ی لق و شار له نه گه ری دوورکه وتنه وه و لادان له هيلى گشتی به شيويه ک که له گه ل بهرژه ونه دی يه کيتيبه که يه ک نه گريته وه، هه روه ها پيوسته پروونکړنه وه سه باره ت به هوکاره کانی سرکردن و هه موارکړدن و ئالوگوړکړدن کونگره به په زامه ندى دوو له سه ر سيى نه دمانى بى.

۲- سرکردنى چالاکی ليژنه ی جيبه جيکړدن به په زامه ندى دوو له سه ر سيى نه دمانى ده بى.

به شى شه شهم

دارايى يه کيتيبه که

مادده ی شه شهم

دارايى يه کيتيبه که:

أ- دارايى يه کيتيبه که پيک دى له:

۱- به شداری ئابوونه ی مانگانه ی نه دمانى.

۲- هاوکارى و به خشینی دارايى و خو به خشيه کان.

۳- داهاتى ئاهه ننگ و چالاکیه کومه لايه تيه کان.

ب- دارايى يه کيتيبه که بو ئه و لايه نه ده گه رپته وه که مه کته بى سکر تاريه ت برپارى له سه ر ده دات.

ج- بهرپرسى دارايى به بى په زامه ندى سکر تاريه ت بوى نييه برى زياتر له ۱۰ دینار خه رج بکات.

د- شيوه کانی خه رج کړدن:

دارايى يه کيتي قوتايان له م پوره وانه ی خواره وه خه رج ده کړى:-

۱- ده رماله کان که ليژنه ی جيبه جيکړدن بو ليژنه ی لقه کان برپارى لى ده دا.

۲- خه‌رجکردن بۆ سه‌رجه‌م باره‌گاکانی یه‌کیتییه‌که له هه‌موو پروویه‌که‌وه.

۳- پێدانی به‌خشین و هاوکاری به ئه‌ندامان، که له کاتی نه‌خۆشی و ته‌واوکردنی خۆیندن پێویستیان پێی ده‌بێ.

۴- له کاتی سه‌ردانی نوێنه‌رانی یه‌کیتییه‌که بۆ ناوخۆ و ده‌ره‌وه بۆ پراییکردنی کاروباره‌کانی تایه‌ت به یه‌کیتییه‌که.

به‌شی هه‌وته‌م

ماده‌ی هه‌وته‌م

کۆنگره‌ ده‌سه‌لاتی یه‌که‌می هه‌یه، که ده‌توانی له دوا‌ی وه‌رگرتنی په‌زامه‌ندی دوو له‌سه‌ر سێ ئه‌ندامانی ب‌پ‌یار ب‌دات به هه‌لۆه‌شاندنه‌وه‌ی یه‌کیتییه‌که یان چوونه پال پ‌یک‌خراویکی دیکه‌ی قوتابیان یان یه‌کلاییکردنه‌وه‌ی پاره‌که‌ی بۆ لایه‌نێک که له‌گه‌ڵ ئامانجه‌کانی یه‌که‌ ده‌گرێته‌وه یانیش ئامانجه‌کانی هاوشیوه‌ی ئامانجه‌کانی یه‌کیتی قوتابیان کوردستان- عێراقه.

کۆنگره‌ی حه‌وته‌می یه‌کیته‌ی قوتابیان‌ی کوردستان

سلیمانی ۱۹۷۲

له‌ پیکه‌وتی ۳۰ی ئادار تا ۲ی نیسانی ۱۹۷۲ کۆنگره‌ی حه‌وته‌می یه‌کیته‌ی قوتابیان‌ی کوردستان، به‌ دروشمی «زانست و خه‌بات له‌ پیناوی چه‌سپاندنی ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستانی عێراق»^(۱) به‌ ئاماده‌بوونی ۴۵۰ نوێنه‌ری حه‌وت لق، که‌ نوێنه‌رایه‌تی ۲۰ هه‌زار ئه‌ندامیان ده‌کرد، له‌ که‌شیکێ ئازاد له‌ هۆلی کۆبوونه‌وه‌کانی زانکۆی سلیمانی ساز درا^(۲). کۆنگره‌ کاتژمێر شه‌شی ئیواره‌ ده‌ستی به‌ کاره‌کانی کرد، هه‌ر یه‌کیک له‌ تایه‌ عه‌بدولکه‌ریم ئه‌ندامی سه‌رکرده‌یه‌تی حزبی به‌عسی عه‌ره‌بی سۆسیالیست و وه‌زیری نه‌وت ئاماده‌ی کۆنگره‌که‌ بوون. نوێنه‌ری سه‌رۆک کۆماری عێراق وتاری سه‌رۆک کۆماری پێشکه‌ش کرد^(۳). عه‌لی عه‌بدولای پارێزگاری سلیمانی، سامی عه‌بدولرهمان وه‌زیری کاروباری باکوور و نوێنه‌ری سه‌رۆک مه‌سته‌فا بارزانی، بیانکۆی نوێنه‌ری یه‌کیته‌ی پیکخواه‌کانی قوتابیان‌ی پۆمانیا، ئه‌ندازیار تاریق ئاکره‌یی سه‌رۆکی کۆمه‌له‌ی خوێندکارانی کورد له‌ ئه‌رووپا، زیا شێخلی به‌رپرستی په‌یوه‌ندییه‌کانی ده‌ره‌وه‌ی یه‌کیته‌ی نیشتمانی قوتابیان‌ی عێراق، غازێ نوێنه‌ری ده‌سته‌ی کارگێری یه‌کیته‌ی قوتابیان‌ی کورد له‌ لوبنان، مامۆستا مه‌مه‌د ئیسماعیل سه‌رۆکی یه‌کیته‌ی مامۆستایانی کوردستان، به‌هییه‌ شێخ مارف نوێنه‌ری یه‌کیته‌ی ئافره‌تانی کوردستان، یه‌دولّا فه‌یلی سه‌رۆکی یه‌کیته‌ی لاوانی دیموکراتی کوردستان، عادل موراڤ سه‌رۆکی یه‌کیته‌ی قوتابیان‌ی کوردستان، موعین مه‌حمود نوێنه‌ری به‌ره‌ی میلی دیموکرات، عه‌بدولکه‌ریم فه‌زیلات نوێنه‌ری یه‌کیته‌ی نیشتمانی قوتابیان‌ی مه‌غریب، هه‌سه‌ن دېسای نوێنه‌ری یه‌کیته‌ی قوتابیان‌ی ئه‌ریتریا، مازن ئه‌لناسر نوێنه‌ری یه‌کیته‌ی گشتی قوتابیان‌ی ئوردن، غه‌سان مه‌ته‌ر نوێنه‌ری په‌یوه‌ندی قوتابیان‌ی سووریا، مه‌مه‌د ئه‌لموهاجیر نوێنه‌ری یه‌کیته‌ی قوتابیان‌ی لوبنان و عه‌لی هه‌مید نوێنه‌ری په‌یوه‌ندی

(۱) جواد مه‌مه‌د شیروانی، المصدّر نفسه، ص ۴۷. المناهج و النضام الداخلي لاتحاد طلبة كردستان-

العراق، مؤتمر الصابح، بدون مكان - ۱۹۷۲، ص ۱.

(۲) مه‌مه‌د آمین عبدالکریم کوفلی، اتحاد طلبة كوردستان / نینوی ۱۹۷۰ - ۱۹۷۳، مجلة گولان

العربي، مؤسسة گولان الاعلامية، العدد ۲۸، اربيل، ۲۵ أيلول ۱۹۹۸م، ص ۴۶.

(۳) كلمة السيد رئيس الجمهورية في مؤتمر اتحاد طلبة كردستان العراق، جريدة التآخي، العدد

۹۹۷، بغداد، مطبعة التاييمس، السبت، ۱ نيسان ۱۹۷۲م، ص ۱.

قوتابیانی سودان ئاماده‌ی ئاهه‌نگی میوانداری و کردنه‌وه‌ی کۆنگره‌که‌ بوون و وتاریان پێشکەش کرد^(۱). جه‌واد مه‌لا به‌ ناوی نه‌ینی «ئاکو ئه‌حمه‌د» ی نوینه‌ری یه‌کیتمی نه‌ته‌وه‌یی قوتابیانی کورد له‌ سوریا سه‌ر به‌ پێک‌خستنه‌کانی (کاژیک) ئاماده‌ی کۆنگره‌ و به‌شداری به‌رپۆه‌بردنی کۆنگره‌ بوو^(۲). له‌م کۆنگره‌یه‌دا، پله‌ی جیگری سه‌رۆک لا درا و له‌ کۆتاییه‌دا مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت له‌لایه‌ن نوینه‌رانه‌وه‌ به‌ شیوه‌ی خواره‌وه‌ هه‌لبژێردران:

- عادل موراد، سه‌رۆک
- ره‌نج نوری شاه‌ه‌یس، سه‌کرتیر
- ئازاد مه‌مه‌د خه‌فاف، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- چیا عه‌باس، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- یوسف مه‌ولود قه‌ساب، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- ئازاد مه‌مه‌د نه‌جیب، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- مه‌مه‌د قه‌ره‌نی قه‌ره‌داغی، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- عوسمان س‌ال‌ح خ‌وش‌ناو، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- جه‌لال سه‌لیم خ‌وش‌ناو، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- حوسین ته‌ها شنگالی، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- نه‌جمه‌دین عومه‌ر که‌ریم
- ئه‌ندامانی یه‌ده‌گی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت:
- خه‌سه‌رو گۆل مه‌مه‌د
- عه‌زیز مه‌حمود
- سیروان عه‌بدوڵا
- نه‌جمه‌دین عه‌زیز

(۱) وقائع حفل افتتاح المؤتمر السابع لاتحاد طلبة كردستان العراق السليمانية، جريدة التأخي، العدد ۹۹۷، بغداد، مطبعة التايمس، السبت، ۱ نيسان ۱۹۷۲م، ص ۵.

(۲) جواد ملا، الدولة الكوردية، الجزء الأول، الطبعة الثانية، (لندن - ۲۰۱۷م)، ص ۱۲۱، ۱۲۷، ۳۲۶؛ وقائع حفل افتتاح المؤتمر السابع لاتحاد طلبة كردستان العراق السليمانية، المصدر السابق، ص ۵.

● جه بار سابر^(۱).

په یکه ری پیکخستنی یه کیتی قوتاییانی کوردستان بریتی بوو له:

شانه، لیژنه ی قوتابخانه یان لیژنه ی زانکو و په یمانگا، لیژنه ی ناوچه، لیژنه ی لق، دهسته ی کارگیری، مه کته بی سکرتریه ت و سکرتری گشتی^(۲).

(۱) المؤتمر السابع لاتحاد طلبة كردستان - العراق ينهي اعماله، جريدة التأخي، العدد ۱۰۰۰، بغداد، مطبعة التايمس، الثلاثاء، ۴ نيسان ۱۹۷۲م، ص ۴.

(۲) المنهج والنظام الداخلي، اتحاد طلبة كردستان - العراق، المؤتمر السابع، (بدون مكان - ۱۹۷۲م)، ص ص ۱ - ۲۱

وتارى سەرۆكى يەكيتى قوتايانى كوردستان

بەريز نوينهري سەرۆك كۆمار

بەريز نوينهري سەرۆك بارزاني و پارتى ديموكراتى كوردستان

بەريزان، ميوانانى تازيز، هاويشەكاهان، نوينهريانى يەكيتى و رابيتەكانى قوتايانى
عەرەب و كوردى هاوپەيمان، خاھان، ئەندامانى كۆنگرە ...

بەناوى ليزنەى جيبەجيكارى يەكيتى قوتايانى كوردستانەو بەخيهراتنتان دەكەم،
هەرەها سوپاسى بەريز سەرۆك كۆمار، موھيب ئەحمەد حەسەن ئەلبەكر دەكەم
بەو پيىەى ئەو كۆنگرەيەمان لەژير چاوديريى بەريزيانەو ساز دەكرى.

ئەم كۆنگرەيە لە بارودۆخيكى هەستيارى خەباتى گەلى عيراق مان بە عەرەب و
كورد و كەمينەكانى تر ساز دەكرى، هەر ئەمەش ئەركيكى زۆر گرنگ و مەترسیدار
دەخاتە ئەستۆي ئيمەى قوتايان و خووى لە جۆشدانى خەباتى شۆرشگيري و
پابەندبوونى ھۆشيارانە بە جولانەوہى گەلەكەمان و چركردنەوہى بەشداربوونى
كارىگەرانە لە بوارەكانى بەھيزکردنى كاروانى پيشكەوتووخوازىدا دەبينتەوہ، لە
سايەى رينمايەكانى سەرکردايەتيە پيشەنگەكەيدا كە پارتى ديموكراتى كوردستان و
خەباتكار مستەفا بارزاني سەرۆكەكەيتى، تا دەگاتە ھينانەدى ئامانجە نەتەوہيە
پەواكاهان و چەسپاندنى كۆلەگەكانى ئاشتەكى ھەميشەيى وا كە بوارى فراوانترمان
بۆ بخسيني بۆ بونىادنانەوہ و پيشكەوتنى شارستانى.

براينى بەريز

سازکردنى كۆنگرەى حەوتەممان لەژير دروشمى (زانست و خەبات لە پيناوى
چەسپاندنى ئۆتۆنۆمى بۆ كوردستانى-عيراق) دووپاتکردنەوہى دلسۆزى قوتايانى
كوردستانە بەرامبەر بە پابەندبوونيان بە دۆزى گەلەكەيان كە ئادارى لى كەوتەوہ
و لە داھاتووشدا بەردەوام دەبى لە خستەگەرى ھەولەكان و خەباتکردن لە
پيناوى گەشتن بە ئامانجەكانى لە ئۆتۆنۆمى لە چوارچيۆى عيراق يكى ديموكراسى
پيشكەوتوو كە ئالاي برايتى و يەكيتى نيشتمانى لەسەر بشەكيتەوہ، ولاتيك ھەموو
ئەو ھيزە پيشكەوتووخوازانە بگريتە خووى كە لە دژى داگيركاريى و دواكەوتويى
دەجەنگن... عيراق يك تيايدا گەلى كورد بەبى ھيچ دواكەوتنيك بە مافە پەواكانى
بگات و چەوسانەوہى نەتەوہيى بنپر بكرى.

خوشکان، برایان

خهباتی یه کێتیه که مان، یه کێتی قوتابیانی کوردستان-عێراق و یه کێتی نیشتمانی قوتابیانی عێراق یه کیان گرتوووه بۆ ئه وهی یه کێتیه که مان بێی به نوێنه ری شهرعی جه ماوه ری قوتابیانی کوردستان، ههروه ها بۆ ئه وهی ئه و یه کێتیه هاوبه شه بێی به به ردی بناغه بۆ سه ره له دانی به ره ی قوتابیانی پێشکه و تووخواز.

خوشکان، برایان

له کۆتاییدا به ناوی خۆم و قوتابیانی کوردستان-عێراق و لیژنه ی جێبه جێکاره وه سوپاسێکی بێ پایان ئاراسته ی رێکخواه کانی قوتابیانی عه ره بی دۆست و رێکخواه کانی قوتابیانی کوردستان و شاندى رۆمانی ده که م که ئه مپڕۆ له گه ل ئیمه به شدارى ئه م کۆنگره پیرۆزه یان کرد و به خێره اتیان ده که م بۆ کوردستانی خۆشه و یست.

سلّو له کۆنگره ی هه وتی یه کێتیه که مان و گیانی پاکی شه هیدانی قوتابیانی کوردستان و شه هیدانی بزووتنه وه ی قوتابیانی عێراق و جیهان...

پروگرام و په‌په‌وه‌ی ناوخۆی کۆنگره‌ی هه‌وته‌می یه‌کییتی قوتابیانی کوردستان پروگرام

بابی یه‌که‌م

مادده‌ی یه‌که‌م:

ناوی رێکخراو: یه‌کییتی قوتابیانی کوردستان- عێراق و به‌أ. ط. ک - عراق ئاماژه‌ی
بو‌ده‌کری.

مادده‌ی دووهم:

چوارچێوه‌ی کارکردن:

أ- کوردستانی عێراق.

ب- ئه‌نجومه‌نی کارگێڕی گشتی مافی هه‌یه‌ لقه‌کانی له‌ هه‌موو ناوچه‌کانی کۆماری
عێراق بکاته‌وه.

ت- باره‌گای مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت له‌ به‌غدا ده‌بێ.

مادده‌ی سێهه‌م:

سرووشتی یه‌کییتی:

یه‌کییتی رێکخراویکی دیموکراسی نیشتمانی پێشکه‌وتووخوازی شو‌رشیگێری قوتابیانه
و له‌ پێناوی هێنانه‌دی ئامانجه‌کانی قوتابیانی کوردستان به‌ تایبه‌تی و ئامانجه‌کانی
قوتابیانی به‌ گشتی تیده‌کۆشی، هه‌روه‌ها له‌ پێناوی ده‌سته‌به‌رکردنی مافه
نه‌ته‌وه‌یه‌کانی گه‌لی کوردستان و کارکردن بو‌ جێبه‌جێکردنی به‌نده‌کانی رێککه‌وتنه‌نامه
میژووویه‌که‌ی ۱۱ی ئادار و هێنانه‌دی ئۆتۆنۆمی بو‌ کوردستانی عێراق، له‌ سایه‌ی
ده‌سه‌لاتیکی دیموکراسیدا خه‌بات ده‌کات.

بابی دووهم

ئامانجه کان

ماددهی چوارهم

یه کیتی له پیناوی ئەم ئامانجانە ی خوارهوه خەبات دەکات:

یه کهم: له سه ر ئاستی ناوخیی (نیشتمانی و قوتابیان):

۱- له سه ر ئاستی نیشتمانی:

۱- پشتگیریکردن له دهستکهوته کانی گهلی کوردمان و ههولدان بۆ جیه جیکردنی تهواوی بهنده کانی ریککهوتننامهی میژوووی ۱۱ ی ئادار و چهسپاندنی مافه نهتهوهیی و کلتورییه کانی گهلی کورد و پهڕه دان و پیشخستنی ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستان به شیوهیهک بێته مایه ی بههیزکردنی یه کگرتنی خهبات له نیوان گهلی عه ره ب و کوردمان و پارێزگاری له دهستکهوته نهتهوهیی و نیشتمانیه کان بکات.

۲- کارکردن بۆ چهسپاندنی سیستمیکی دیموکراسی میلی له عێراق، به جۆریک بێته مایه ی پاراستنی مافه کانی ههردوو گهلی عه ره ب و کورد و کهمینه کانی تر، بهو پێیهی ئەمه تاکه ریگایه بۆ قولکردنی هاوپهیمانی خهبات له نیوانیان له پیناوی خزمهتکردنی بابهته کانی ئازادیخوازی و دیموکراسی.

۳- پتهوکردنی یه کگرتوووی خهبات له گه ل ریکخواه کوردستانیه کانی وهک لاوان و ئافره تان و مامۆستایان و ریکخواه کانی تر.

۴- کارکردن له پیناوی بهخشینی پهگه زنامه ی عێراقی به کوردانی فهیلی و کویان و ئۆمه ریان و ئاشورییه کان که له عێراق دهژین و لهو مافه بێبهش کراون.

۲- له سه ر ئاستی قوتابیان:

۱- بهرگریکردن له ماف و داواکاریه کانی قوتابیانی عێراق به گشتی و قوتابیانی کوردستان به تایبه تی.

۲- فراوانکردن و بلاوکردنه وهی فێرکردن و روشنبیری له ناو کۆمه لگای کوردستانی و

نه هیشتنی نه خوینده واریی له ریگهی:

أ- به زۆره ملیکردنی خویندن له قۆناغی سه ره تایی، به جوړیک هه موو هاو لاتیانی ناوچه کوردستانییه کان بگریته وه و کردنه وهی قوتا بخانه ی پیویست بو ئه م مه به سته.

ب- ته به نناکردنی بنه مای فیڕکردنی خوړایی له هه موو قۆناغه کانی خویندن، به زانکۆشه وه، ههروه ها دایینکردنی به شه ناو خوئییه کان و هاوکاریکردنی قوتاییانی که مده رامه ت به مه به سستی ته واوکردنی خویندن.

ت- جیبه جی کردنی ئه و به یاننامانه ی تاییه تن به بابته کانی به کوردی کردنی هه موو قۆناغه کانی خویندن له کوردستان و دانانی زمانی کوردی وه ک بابته تیک له تاقیکردنه وه گشتیه کان له عیراق و ریژگرتن له مافی که مینه کان له وهی له قوتا بخانه تاییه ته کانی خویندا به زمانی خوینان بخوینن.

ث- دانانی پروگرامه کانی خویندن له سه ره بنه مایه کی نه ته وه یی و زانستی پیشکه وتوو و بنبرکردنی هزره دواکه وتوو و شوڤینییه کان، ههروه ها ئه و پروگرامه خویندنی میژوو و ئه ده بی کوردی و جوگرافیای کوردستان و ژياندنه وه و پیشخستنی کلتوووری کوردی بگریته خو، هاوکات له پلانی هه رییمی پهروه ده و فیڕکردندا پیویسته ره چاوی ئه مه بکری.

ج- قوتاییانی کوردستان بن به خاوه نی مافی کورسی خویندن و ناردنیان بو دهره وهی ولات بو خویندن، به جوړیک ئه مه له گه ل ژماره ی دانیش توان و پیویستیه کانی کوردستان گونجاو بی.

ح- زیادکردنی ژماره ی بنکه کانی نه هیشتنی نه خوینده واری بو ئه وانه ی له خویندن دوور خراونه ته وه.

خ- کارکردن له پیناوی به رزکردنه وهی ئاستی رۆشنییری و کۆمه لایه تی و هو شیاریی شوړشگییری قوتاییانی کوردستان، له ریگهی کردنه وهی بنکه ی رۆشنییرکردن که به بابته نیشتمانیه کان ئاشنایان بکه ن، ههروه ها هاندانی به هره زانستی و هونه رییه کان و بایه خدان به خویندنی پیشه یی.

د- پشتگیریکردن له کوړی زانستی کورد و سپاردنی بابته تی سه ره پرشتیکردنی

بابه‌ته‌کانی نووسین و وه‌رگیرانی کتێبه زانستی و زمانه‌وانی و ئەده‌بی و میژووویه‌کان به‌و کۆ.

۳- به‌شدارکردنی نوێنه‌رانی یه‌کیتی له‌ لیژنه‌کانی ریککاری له‌ دواناوه‌ندیه‌کان و ئەنجومه‌نه‌کانی په‌روه‌رده‌یی له‌ پارێزگا‌کان.

۴- قۆڵکردنه‌وه‌ی یه‌کیتی بزوووتنه‌وه‌ی قوتابیان‌ی عێراق و به‌هێزکردنی دۆستایه‌تی و خۆشه‌ویستی له‌نیوان قوتابیان‌ی عه‌ره‌ب و کورد و که‌مینه‌کان.

۵- کارکردن له‌ پیناوی هاوتاکردنی قوتابیان‌ی کوردستان له‌ گه‌ڵ قوتابیان‌ی دیکه‌ی عێراق و وه‌رگرتیان له‌ کۆلیژه‌کانی پۆلیس و سه‌ربازی وه‌ک قوتابیان‌ی دیکه‌ی عێراق.

۶- گۆڕینی به‌شی کوردی له‌ کۆلیژی ئەده‌بیاتی زانکۆی به‌غدا بۆ کۆلیژی‌کی تایبه‌ت به‌ خوێندنی کوردی و پێش‌خستنی به‌ جوړێک له‌ توانایدا هه‌بی پروانه‌کانی ماسته‌ر و دکتۆرا به‌ قوتابیان‌ی به‌خشی و دابینکردنی مامۆستای تایبه‌ت به‌و مه‌به‌سته.

۷- کارکردن له‌ پیناوی په‌رده‌دان به‌ زانکۆی سلێمانی، به‌ به‌شه‌ زانستی و ئەده‌بییه‌کانیه‌وه، به‌پێی پێویسته‌یه‌کانی پێشکه‌وتنی زانستی و رۆشنییری له‌ کوردستان و هه‌ول‌دان بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاسته‌کانیان و زیادکردنی توانا‌کانیان بۆ ئەوه‌ی بتوانن ئەرکه‌ میژووویه‌کانیان وه‌ک پێویست راپه‌ڕێنن، به‌ تایبه‌تی گرنگیدان به‌ میژوو و ئەده‌ب و کلتووری نه‌ته‌وه‌یی گه‌له‌که‌مان.

دووهم: له‌سه‌ر ئاستی نه‌ته‌وه‌یی:

۱- پێشکه‌شکردنی کۆمه‌کی دارایی و مه‌عه‌نوی به‌و قوتابیان‌ی به‌هۆی خه‌باتی سیاسی (کوردایه‌تی) هه‌و له‌ پارچه‌ جیاوازه‌کانی کوردستان په‌رته‌وازه‌ بوون، هه‌روه‌ها کارکردن له‌ پیناوی دابینکردنی کورسی خوێندن بۆیان.

۲- پشتگیریکردن له‌ بزوووتنه‌وه‌ رزگاربخوازه‌کان و ئامانجه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کانی کورد له‌ هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستان، له‌ پیناوی هێنانه‌دی ئامانجه‌ په‌واکانیان له‌ دیارکردنی مافی چاره‌نووس.

۳- پته‌وکردنی په‌یوه‌ندی له‌ گه‌ڵ ریکخواه‌ کوردستانیه‌کانی پارچه‌کانی دیکه‌ی

کوردستان و ریکخواه‌کانی قوتابیانی کورد له ده‌روه‌ی کوردستان.

۴- پیشکه‌شکردنی پشتگیری دارایی و مه‌عه‌وی راسته‌خۆ به‌خه‌باتی ئه‌نجومه‌نی قوتابیانی کورد له ئه‌و‌رووپا، به‌و‌پییه‌ی نوینه‌ری شه‌ری هه‌موو قوتابیانی کوردستانه له ئه‌و‌رووپا.

سییه‌م: له‌سه‌ر ئاستی جیهان:

۱- خه‌باتکردن له‌ دژی کۆلۆنیا‌لیزمی جیهان به‌ هه‌موو جو‌ره‌کانی و پرۆتستۆکردنی داگیرکاری و ته‌به‌عیه‌ت که‌ ده‌بنه‌ مایه‌ی بـ هیوایی و ئازارکێشان و وێرانکاری، بۆیه‌ خه‌باتکردن له‌ دژیان تاکه‌ ریکایه‌ بۆ هێنانه‌دی ئاشتی و ئاسایش بۆ جیهان.

۲- پشتگیریکردن له‌ بزووتنه‌وه‌ ئازادیخوازه‌کانی گه‌لان و شو‌رشه‌ نیشتمانیه‌کان له‌ پیناوی هێنانه‌دی ئامانج و خواسته‌کانیان.

۳- پشتیوانیکردن له‌ خه‌باتی گه‌لان له‌ پیناوی دامالینی چه‌که‌ وێرانکاره‌کان و ژیان به‌ هیمنی و ئاشتی و خه‌باتکردن له‌ دژی په‌یماننامه‌ و هاوپه‌یمانی‌تیه‌ سه‌ربازیه‌ دوژمنکاریه‌کان.

۴- پشتیوانیکردن له‌ خه‌باتی گه‌لی عه‌ره‌بی برا، به‌ تاییه‌تی خه‌باتی گه‌لی فه‌له‌ستین و بزووتنه‌وه‌ی به‌رگریکردن که‌ نوینه‌ری راسته‌قینه‌ی گه‌لی فه‌له‌ستین ده‌کات له‌ پیناوی شادبوون به‌ مافی دیارکردنی چاره‌نووس.

۵- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی له‌ گه‌ڵ ریکخواه‌ پیشکه‌وتووخوازه‌کانی قوتابیانی عه‌ره‌ب.

۶- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی خه‌باتگیری له‌ گه‌ڵ ریکخواه‌ پیشکه‌وتووخوازه‌کانی جیهان به‌ مه‌به‌ستی به‌رگریکردن و ته‌به‌ناکردنی دۆزی کورد له‌ بواره‌ جیهانیه‌کاندا.

۷- بن‌برکردنی هزر و چه‌مکه‌ کۆسمۆپۆلیتی و شو‌قینی و ره‌گه‌زه‌ریسته‌کان.

بابی سییه م

په پرهوی ناوخۆ

ماددهی پینجه م

یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق نوینه رایه تی هه موو قوتابیانی کوردستانی عیراق ده کات و له و قوتابیه پیشکه وتووخوازه شۆرشگیرانه پیکدیّت که باوه پریان به پروگرام و په پرهوه ناوخوییه که ی هیئاوه و په یمانیان داوه دلسۆزانه له پیناوی هیئانه دی ئامانجه کانی یه کیتی له سایه ی سیاسه ته دیارکراوه کان بۆ خه باتی قوتابیانی کوردستان تیکۆشن.

ماددهی شه شه م

أ. ئەندامیّتی: ئەندامانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق له قوتابیانی سه رهجه م قوئاغه کانی خویندن پیکدیّت، جگه له قوتابیانی قوئاغه سه رهتاییه کان و کۆلیژه کانی سه ربازی و پۆلیس.

ب. مه رهجه کانی ئەندامیّتی: هه موو قوتابیه کی کورپان کچ ئەم مه رجانە ی خواره وه ی تیدا به دی بکری، مافی هه یه ببیته ئەندام له یه کیتی و دوا ی پیشکه شکردنی داواکاری له نووسراویکی تایبەت بۆ لیژنه ی ناوخوی و پشتگیریکردنی له لایه ن لیژنه ی قوتابخانه یان په یمانگا یان کۆلیژ:

۱- باوه پینانی ته واه به پروگرام و سیستمی ناوخوی یه کیتی و به لیئندان به وه ی که له پیناوی هیئانه دی ئامانجه کانی یه کیتی دلسۆزانه کار بکات.

۲- خاوه نی هه لسوکه وت و ناوبانگی باش بی و به وه ناسرابی که مروفتیکی راستگۆیه.

۳- له یه کیك له شانه یان پیکهاته کانی یه کیتی کار بکات و رینمای و بریاره کان جیبه جی بکات.

۴- ئابوونه ی سالانه بدات.

مافه كانی ئەندامی:تی:

۱- له سنووری رێكخستنه كهیدا، ئەندام بۆی ههیه رهپه خنه ئاراسته ی ههر كهس یان دهسته یهك بكات و ده باره ی ئه و بابته و كیشهانی كه تایبه تن به یه كیتی، بۆچوونه كانی ده ربهری و پێشنیاز پێشكهش بكات.

۲- مافی ههیه دهنگ بدات و خوشی بۆ هه موو بنكه كانی یه كیتی كاندید بكات.

۳- مافی ههیه دوا ی تهواو كردنی خویندن بۆ ماوه ی یهك خولی هه لێژاردن له ریزه كانی یه كیتی بپێتته وه.

۴- ههر ئەندامێك به هۆی خهباتی سیاسی (كوردایه تی) له خویندن داده پری، مافی ئەندامی تی لێ ناسه ندریته وه.

مادده ی هه وته م

لێژنه كانی یه كیتی:

۱- شانه: بریتیه له یه كه یه كی ناو پێكهاته ی یه كیتی و له ۳-۷ ئەندام پێكدی.

۲- لێژنه ی قوتابخانه یان په یمانگا یان كۆلیژ: له ۵-۱۲ ئەندام پێكدی و له لایه ن ئەندامان له قوتابخانه یان په یمانگا یان كۆلیژ هه لده بژێردرین و لێژنه كه ئهركی سه ره پهرشتی كردنی چالاکیه كانی یه كیتی له قوتابخانه یان په یمانگا یان كۆلیژ ده گریته ئه ستۆ، ههروه ها هه ولی فراوان كردن و به هیز كردنی ریزه كانی رێكخوا وه كه و هینانه دی ئامانجه كانی یه كیتی و جیه جێ كردنی بپاره كانی لێژنه بالاکان و چاره سهركردنی كیشه كانی قوتابیان له ناو قوتابخانه یان په یمانگا یان كۆلیژ ده دات.

۳- لێژنه ی ناو خۆیی: له ۵-۱۱ ئەندام پێكدی كه له نیو چالاكترین ئەندامانی شار هه لده بژێردرین و ئهركی سهركردایه تی كردنی بزووتنه وه ی قوتابیان له شار ده گریته ئه ستۆ.

۴- لێژنه ی لق : پێكدی له:

أ- دهسته ی كار: له پێنج ئەندام پێكدی كه له لایه ن نوینه رانی لق بۆ كۆنگره ی یه كیتی هه لده بژێردرین.

ب- بهرپرسیانی لێژنه ناو خۆییه كان له سنووری لق: لێژنه ی لق له ماوه ی مانگی كدا

کۆبوونه وه یه کی ئاسایی ئه نجام ده دات و راپۆرتیک ده باره ی چالاکی ئه ندامان و ژماره یان به رز ده کاته وه، ههروه ها لیستیکی تایهت به دارایی یه کیتی له لق پیشکesh ده کات، جگه له وه مافی ده رکردنی بلاوکراوه ی مانگانه ی هه یه، به مه رجیک له گه ل سیاسه تی گشتی یه کیتی گونجاو بن.

بابی چواره م:

پیکهاته کانی سه رکردایه تی و ئه رکه کانیان

مادده ی هه شته م

۱- کۆنگره: به رزترین ده سه لاته له یه کیتی و پیکدیت له:

أ- ئه ندامانی ئه نجومه نی کارگیریی گشتی.

ب- ئه ندامانی یه ده گی مه کته بی سکرترایه ت و ئه نجومه نی کارگیریی گشتی.

ت- ئه ندامه هه لبژێردراوه کان، ئه نجومه نی کارگیریی گشتی مافی دیارکردنی رێژه کانی هه یه. هه موو دوو سال جاریک یان له رێگه ی داوای نیوه ی ئه ندامانی ئه نجومه نی کارگیریی گشتی یان نیوه ی ئه ندامانی لیژنه کانی لقه کان کۆنگره ساز ده کرئ و به زۆرینه ی نیوه ی ئه ندامانی، مافی گوپین و هه موارکردنی په یپه وی ناوخۆی هه یه. مه کته بی سکرترایه تیش له رێگه ی ده نگدانی نه یینی راسته وخووه هه لده بژێردرئ و له توانایدا هه یه لپرسینه وه له گه ل ئه نجومه نی کارگیریی گشتی پیشوودا بکات سه بارهت به کار و چالاکیه کانی. ههروه ها کۆنگره تاکه ده سه لاته که له توانایدا هه یه دوا ی وه رگرتنی په زامه ندیی چوار له سه ر پینجی ئه ندامانی، یه کیتی هه لوه شیئته وه یان له گه ل ریکخواویکی تری قوتابیان تیکه ل بئ و بریاری ئاراسته کردنی دارایی بو ئه و لایه نه ی ئامانجه کانی له گه ل ئامانجه کانی یه کیتی قوتابیان کوردستان - عیراق هاوشیوه یه یان له یه ک نزیکه.

۲- کۆنفرانس:

کۆبوونه وه یه کی به رفراوانه له ساته وه ختیکیدا ئه نجام ده درئ که ئاسته م بئ کۆنگره ساز بکرئ و خاوه نی هه موو ده سه لاته کانی کۆنگره یه جگه له گوپین و هه موارکردنه وه ی په یپه وی ناوخۆی یه کیتی و دوورخستنه وه ی زیاتر له نیوه ی

ئەندامانى ئەنجومەنى كارگىرى گشتى و لە ئەنجومەنى كارگىرى گشتى و مەكتەبى سكرتارىەت پىكدىت.

ئەنجومەنى كارگىرى گشتى:

ئەركى سەرکردايە تىكردنى بزوتنەوہ كە و سەرپەشتىكردنى چالاكىەكانى يەكيتى و ئاراستەكردنىانى لە ئەستۆ دايە، ھەروەھا بىرپارەكانى كۆنگرە جىبەجى دەكات و ئامانجەكانى دىنئەتە دى و بە مەبەستى جىبەجىكردنىان چاودىرى ھەموو لىژنەكان دەكات . لە ۲۱ - ۲۹ ئەندام پىكدىت و ھەموو دوو مانگ جارىك كۆ دەبنەوہ، ھەروەھا لەسەر داواى مەكتەبى سكرتارىەت يان نيوەى ئەندامانى ئەنجومەنى كارگىرى گشتى كۆبونەوہىەكى ئاسايى ئەنجام دەدەن . ئەنجومەنى كارگىرى گشتى پىكدىت لە: أ- مەكتەبى سكرتارىەت.

ب- بەرپرسى يەكەم و دووہمى ئەو لقانەى زانكۆيان تىدا نيە.

ت- بەرپرسى يەكەم و دووہم و سىيەمى ئەو لقانەى زانكۆيان تىدا ھەيە.

۳- مەكتەبى سكرتارىەت:

لە ۱۱ ئەندام پىكدىت كە راستەوخۆ لەلایەن كۆنگرەوہ ھەلدەبژىردىن بەو مەرجەى لە بەغدا بن، كە ئەمانەى خوارەوہن: أ- سەرۆك.

ب- سكرتارى گشتى.

ت- بەرپرسى كارگىرى و دارايى.

ث- بەرپرسى رۆشنىبرى و راگەيانندن.

ج- بەرپرسى كاروبارى پىشەيى.

ح- ھەردووك بەرپرسى كاروبارى رىكخستن.

خ- ھەردووك بەرپرسى پەيوەندىيە ناوخۆيەكان.

د- ھەردووك بەرپرسى پەيوەندىيە دەرەكىەكان.

۴- یه ده گ:

أ- یه ده گی مه کته بی سکر تار یه ت: ئه و پینج ئەندامه ن که به گویره ی زنجیره ی دهنگ دوا ی مه کته بی سکر تار یه ت دین.

ب- یه ده گی ئەنجومه نی کارگێری گشتی: ئه و ئەندامه یه که به گویره ی زنجیره ی دهنگ دوا ی ئەندامانی ئەنجومه نی کارگێری گشتی له هه ر لقیك دیت.

مادده ی نۆیه م

ده سه لات ه کانی ده سه ته کانی یه کیتی:

۱- لیژنه ی قوتابخانه یان په یمانگا یان کۆلیژ:

أ- ئاگادار کردنه وه ی ئەندام.

ب- داوا کردن له لیژنه ی ناوخرۆیی به ئاگادار کردنه وه یان سڤکردنی ئەندامی ناچالاک یان ئەوه ی خراپه ی به رامبه ر یه کیتی نواندوه.

۲- لیژنه ی ناوخرۆیی:

أ- ئاگادار کردنه وه و سڤکردنی ئەندامی سه ریپچیکار یان خراپه کار بو ماوه ی دوو مانگ، به پپی داوایه ک له لایه ن لیژنه ی قوتابخانه یان په یمانگا یان کۆلیژ.

ب- داوا کردن له لیژنه ی لق سه باره ت به ده رکردنی ئەندامی سه ریپچیکار.

۳- لیژنه ی لق:

أ- سڤکردنی چالاک ی ئەندامانی لیژنه کانی قوتابخانه یان په یمانگا یان کۆلیژ و هه لوه شانده وه و گوڤینی لیژنه ناوبراوه کان له کاتی سه ریپچیکردندا.

ب- ده رکردنی ئەندام له سه ر داوا ی لیژنه ی ناوخرۆیی.

۴- ئەنجومه نی کارگێری گشتی:

أ- مافی سڤکردنی ئەندامانی لیژنه ی لق یان هه لوه شانده وه یان گوڤینی لیژنه ی لق له کاتی سه ریپچیکردن یان لادان له هیللی گشتی هه یه، ئەمه ش به په زامه ندیی نیوه ی ئەندامانی ده بی، هه روه ها پیویسته هوکاری سڤکردن یان هه لوه شانده وه یان گوڤین له کۆنگره بخریته روو.

ب- سڤکردنی چالاک ی ئەندامی ئەنجومه نی کارگێری گشتی به په زامه ندیی نیوه ی ئەندامانی.

بابی پینجه م

دارایی یه کیتی

مادده ی ده یه م

أ- دارایی یه کیتی پیکدیت له:

۱- ئابوونه ی سالانه ی ئەندامان: بری ۲۵۰ فلس له قوتابیانی ناوه ندی و ۵۰۰ فلس

له قوتابیانی ئاماده یی و ۷۵۰ فلس له قوتابیانی زانکۆ وه رده گیرئ.

۲- یارمه تی و به خشه داراییه کان.

۳- داهاتی ئاهه نگه کان و چالاکیه کۆمه لایه تیه کان.

۴- ریژه یه ک له و بودجه یه ی بۆ یه کیتی نیشتمانی قوتابیانی عێراق ته رخان ده کریئ.

ب- دارایی یه کیتی له و شوینه داده نرئ که له لایه ن ئەنجومه نی کارگێری گشتیه وه برپاری له سه ر ده درئ :

أ- سه روکی یه کیتی له توانایدا هه یه ب پاره یه ک خه رج بکات که له ۱۰ دینار زیاتر نه بیئ.

ب- ئاراسته کانی خه رجکردن: پاره ی یه کیتی له و بوارانه ی خواره وه خه رج ده کریئ:
۱- ئەو پاره یه ی له لایه ن ئەنجومه نی کارگێری گشتیه وه بۆ لقه کان ته رخان ده کریئ.

۲- خه رجکردن بۆ باره گاکانی یه کیتی و ئاراسته ی تر.

۳- پیشکه شکردنی به خشش و یارمه تی بۆ ئەو ئەندامانه ی پێویستیان پێی هه یه له حاله تی نه خووشی و ته واکردنی خویندن.

۴- له کاتی گه شتکردنی نوینه رانی یه کیتی له ناوه وه ی ولات یان بۆ ده ره وه، به مه به ستی جیه جێکردنی ئەو ئەرکانه ی که له لایه ن یه کیتیه وه پێیان ده سپێدرئ.

بابی شه شه م:

دهرباره ی په یوه ندیی له گه ل یه کیتی نیشتمانی قوتابیانی عیراق

مادده ی یازده

۱- به گویره ی برگه ی پینجی ریککه وتننامه ی ۱۱ ی ئادار، یه کیتی قوتابیانی کوردستان- عیراق نوینه رایه تی هه موو قوتابیانی عیراق ده کات.

۲- ریژه یه ک له بودجه ی یه کیتی نیشتمانی قوتابیانی عیراق بو یه کیتی قوتابیانی کوردستان- عیراق ته رخان ده کری، به و جوړه ی مه کته بی جیه جیکار بریاری له باره وه ده دات و له سه ری ریک ده که وئ.

۳- له سه رجه م بواره کاند هه ماهه نگی له نیوان هه ردووک یه کیتیدا ده کری، به جوړیک بیت ه مایه ی به هیژکردن و یه کخستنی بزووتنه وه ی قوتابیانی عیراق.

بابی هه وته م

مادده ی دوازه

مه کته بی سکرتریه ت مافی ده رکردنی بریار و رینمای هیه به مه به ستی جیه جیکردن و روونکردنه وه ی بابه ته کانی پروگرام و په یره وی ناوخوی یه کیتی.

ئاداری ۱۹۷۰ له ژیر ئاگری به رگری کارانه ی پيشمه رگه به ریبه رایه تی مسته فا بارزانی حکومه تی عیراق بو یه که مین جار له میژووی خویدا، دانی به کورد و کوردستانا و ریککه وتننامه ی ۱۱ ئاداری هه مانسالی له گه ل پارتی دیموکراتی کوردستان واژوو کرد، له چوارچیوه ی ئەم ریککه وتنه مافی ئوتونومی به خه لکی کوردستان درا، زوری نه خایاند وازیان له جیه جیکردنی ناوه رۆکی ریککه وتننامه که هیئا، نیسانی ۱۹۷۴ وه کو هه رجار به هه موو هیژ و له هه موو لایه که وه، دیسان په له ماری کوردستانیان دا و شه ر ده ستیپیکرده وه، ئەنجامی ئەم شه ره بو حکومه ت دلخۆشکه ر نه بوو و زیانیکی زوری مالی و مروییان به رکه وت به ناچاری به دوا ی چاره سه ر ده گه ران، ئەوه بوو به گه له کومه کی جیهانی و ناوچه ی و به وازه ییان له خا ک و ئاوی خو ی له باشووری ولات توانی له ۱۶ ئاداری ۱۹۷۵ ریککه وتننامه ی شۆمی جه زایر له گه ل شای ئیران واژوو بکات و به م هوکاره ش شوړش ئه یلووول توشی نسکو و مه ترسیه گه وره که ش له ناوچوونی گه لی کوردستان بوو له

کۆبوونهوهیهکی فهراوانی هه مه لایه نه، سه رکردایه تی پارتی دیموکراتی کوردستان برپاری وه ستاندنی کاتی شوپش له کوردستانیدا، به م شیوهیه ئاواره بوونیکی تر سه ری هه لدایه وه و خه لکی کوردستان په نایان برده به ر ولاتانی دراوسی، به تاییه تی ئیران و هه ولی سه رله نوۆ پیکستنه وه ی شوپش و دام و ده زگاکانی شوپش درا.

کۆبوونه وهی که ره جی یه کیتی قوتابیان کوردستان

که ره ج ۱۹۷۹

یه کێک له ههولێه کانی پیکخستنه وهی یه کیتی قوتابیان کوردستان ئه وه بوو که له ۲۶- ۲۸ ی ئایاری ۱۹۷۸ کۆمهڵێک له ئەندامانی یه کیتی قوتابیان کوردستان له ئەمریکا و که نه دا، له ههولێکدا وهک دهستهی دامه زڕینه، کۆمهڵهی قوتابیاییه کوردستانییه کان له ئەمریکا و که نه دا راگه یاند ^(۱).

له دواى سه رکه وتنى شوڤشى گهلانى ئێران و دروستبوونی که شیکی له بار بو کارى پیکخستن و نه مانى ده زگای داپلۆسیته رى ساواک، له سه ر داخوازى دلشاد بارزانى، له کۆبوونه وه یه کى فراواندا له گه ره کى عه زیمیه ی شاروچکه ی که ره جى سه ر به پارێزگای تاران، نزیکه ی ۵۰ قوتابى و لاو به مه به ستى خوڤیکخستنه وه ی دووباره کۆبوونه وه.

ئهم کۆبوونه وه فراپه وان، له پیکه وتى ۱۷ ی ئایارى ۱۹۷۹ دا له ژېر ناوى «پیکخواوى ئێرانى یه کیتی قوتابیان کوردستان» دا ساز درا.

دهسته ی نوێی هه لېژێردراوى سه رکرده یه تى یه کیتی قوتابیان کوردستان له م کۆبوونه یه دا به م شیوه یه بوو:

- دلشاد بارزانى
- هه قال زه که ریا ئاکره یی
- شیرکو بورهان دزه یی
- هه لمه ت عه لى عه بدولا
- سه یفه دین په شید سندی
- ته ها عه بدولپه حمان به روارى
- حاجى عه بدولپه حمان ده رویش ^(۲).

(۱) بیان الهيئة التأسيسية لجمعية الطلبة الكردستانيين في أمريكا وكندا، جمعية الطلبة الكردستانيين في أمريكا وكندا، الهيئة التأسيسية، ۲۶ - ۲۸ آيار ۱۹۷۸ م، ص ۱ - ۲.

(۲) لوقمان غه ريب، شه هید حاجى عه بدولپه حمان قوناغیکى پر به خشش له میژووی بزافى

كۆنفرانسی كهره جی يەكيتى قوتاياني كوردستان

كه ره ج ۱۹۸۰

له دواى خوڤيڭخستنه وهى قوتاياني پەنا بهرى باشوورى كوردستان له كۆمارى ئىسلامى ئيران كه كاريكى دژوار و سهخت بوو، سالى ۱۹۸۰ كۆنفرانسيك له شاروچكهى كه ره ج، به ئاماده بوونى ۶۷ نوينه دهستى به كاره كاني كرد. له كۆنفرانسه كه دا هه لېژاردن بو لقي ئاوارهى يەكيتى قوتاياني كوردستان كرا و ئه مانهى خواره وه هاتنه هه لېژاردن:

- حاجى عه بدولپه حمان دهرويش، بهرپرس
- ته ها عه بدولپه حمان بهروارى، كاريگري لق
- زه نون يونس پوژبه ياني، كاريگري لق
- حاجى ره مه زان ئاكره يي، كاريگري لق^(۱).

قوتايان و لاوانى كوردستان، (هه ولير - چاپخانهى رۆشنييريى - ۲۰۰۳ز)، ل ۶۸.

(۱) لوقمان عه ريب، هه مان سه رچاوه، ل ۶۸.

کۆنفرانسی هاوبه شی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان

گوندی خنیره ۱۹۸۶ (کۆنفرانسی پینجه م)

هه رچه نده بریار بوو، له پیکهوتی ۳ی نیسانی ۱۹۷۴، کۆنگره ی هه شته می یه کیتی قوتابیانی کوردستان له شاری هه ولیر ببه ستری، به لام به هو ی ناله باری بارودۆخی سیاسی، له کاتی خۆیدا ساز نه درا^(۱). هه ر له بهر ئه و بارودۆخه ناله بار و نوپیه ی ها تبه ووه پیشه وه، یه کیتی قوتابیانی کوردستان له گه ل یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستاندا یه کیان گرت.

له سه ر ئه م بنه مایه، له پۆژانی ۲۸ - ۳۰ی ئابی ۱۹۸۶، له گوندی خنیره ی سه ر به پارێزگای هه ولیر، به ئاماده بوونی ۷۷ نوپه ر و له ژیر دروشمی «به ره و یه کگرتن بۆ پروو خاندنی پزیم و کۆتاییه پنان به شه ر تا بتوانین به ئاشتی و دیموکراسی بخوینین»، کۆنفرانسی هاوبه شی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، دهستی به کاره کانی کرد. مه به ست له م کۆنفرانسه ش یه کخستنی یه کیتی قوتابیانی کوردستان و یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان بوو له یه ک پیکخوا ی یه کگرتوودا^(۲).

له ده ستپیک کۆنفرانسه دا، ته ی لیژنه ی سه ره پرشتی کۆنفرانس خویندرا یه وه، دواتر بروسکه ی سه رۆک مه سعود بارزانی، په یقی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان، نامه ی پزگاریخوازی نه ته وه یین کوردستان (کوک) و سکر تار یه تی پزگاری، خویندرا نه وه^(۳).

(۱) کۆنگره ی هه شته می یه کیتی قوتابیانی کوردستانی عێراق، پاشکۆی التاخی، ژماره ۲۹، به غدا، چاپخانه ی (دار الجاحظ)، سێشه مه، ۱۹ کانونی دووه می ۱۹۷۴ز، ل ۴.

(۲) سلاو له هه شته مین بیره وه ری کۆنفرانسی ئاب ۲۸ - ۳۰ی ئابی ۱۹۸۶، پۆژنامه ی بریاه تی، ئۆرگانی پارتی دیموکراتی کوردستان - یه کگرتوو، ژماره ۲۰۳۰، هه ولیر، دوو شه مه، ۲۹ی ئابی ۱۹۹۴ز، ل ۸؛ له مه ر کۆنفرانسه که وه، گۆفاری پێشکه وتن، ئۆرگانی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، ژماره ۱، کانونی دووه می ۱۹۸۷ز، ل ۴.

(۳) سلاو له هه شته مین بیره وه ری کۆنفرانسی ئاب ۲۸ - ۳۰/۸/۱۹۸۶، سه رچاوه ی پێشوو، ل ۸؛ له مه ر کۆنفرانسه که وه، گۆفاری پێشکه وتن، هه مان سه رچاوه، ل ۴ - ۵؛ سیروان عثمان، سه رچاوه ی پێشو، ل ۱۵.

له م کۆنفرانسه دا، دهسته یه کی ۱۵ که سی بو لیژنه ی پاپه پاندنی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان هه لێژێردران:

- رێبوار یه لدا، سکرێتر
- کوردستان پیرداود قادر
- حاجی عه بدولپه حمان
- ئیبراهیم مسته فا
- عه بدولآ خه لۆ عه لی
- سمکۆ ئیبراهیم ئامیدی
- فریاد شه فیه بابۆ (فریاد بارزانی)
- ته یار سه لیم
- ئه حمه د مه لا قاسم
- عادل عه لی
- دژوار فایه ق
- نه وزاد محه مه د نه جیب
- ره فعه ت سه عید محه مه دامین
- ئیحسان عه بدولآ
- موحسن سالح که مه کی ناسراو به (پزگار کوردستانی)^(۱).
- ئازاد فایق غه فور

ئهندامانی یه ده گی لیژنه ی پاپه پاندن:

- ئه حمه د زگری
- نه بی ئه حمه د
- حه سه ن محه مه د حه سه ن (شه بییه)^(۲).

له یه که مین کۆبوونه وه ی لیژنه ی پاپه پاندندا، که له رێکه وتی ۲۰ ئه یلوولی

(۱) ساسان عه ونی، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ۱۱۳ - ۱۱۴.

(۲) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ۹۰.

۱۹۸۶ له باره گای مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان و به ئاماده بوونی هه قالان ئیدریس بارزانی و فازل میرانی ئەندامانی مه کته بی سیاسی به پڕیوه چوو، مه کته بی سکرتراریهت به م شیویه هاته هه لێژدرا:

- ریبوار یه لدا، سکرتر
- حاجی عه بدولپه حمان، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت
- ئیبراهیم مستهفا محهمه د، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت
- فریاد شه فیح بابۆ، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت
- عه بدولا خه لو، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت

به پرسی لقه کانیش به شیوهی خواره وه له نیوان ئەندامانی لێژنه ی پاپه پاندندا ده ستیشان کران:

- عادل عه لی، به پرسی لقی هه ولیر
- دژوار فایه ق، به پرسی لقی که رکوک
- نه وزاد محهمه د نه جیب، به پرسی لقی سلیمانی
- ره فعهت سه عید محهمه دئه مین، به پرسی لقی ئاواره
- سمکو ئامیدی، به پرسی لقی دهووک - نهینه وا^(۱).
- له م کۆنفراسه دا ژماره یه ک بریار دران که بریتیبوون له:
- بلاوکردنه وه ی گوڤاری پیشکهن، که ژماره ی یه که می له کانونی دووه می سالی ۱۹۸۷، له دوو توپی ۱۶ لاپه ره دا، بلاو کرایه وه و دوا ژماره ی قۆناغی خه باتی شاخیشی، که ژماره بیست و دووه، له مانگی تشرینی دووه می سالی ۱۹۹۰ دا له چاپ دراوه^(۲).
- زه مینه خوڤکردن بو یه کگرتنی پیکخسته کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان و یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان.
- په خشکردنی بابهت و چالاکی له رادیوی دهنگی کوردستان.

(۱) ساسان عه وونی، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱۱۸.

(۲) موسا ئه حمه د، رۆژنامه گهریی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، (هه ولیر - مه کته بی سکرتراریهتی یه کیتی قوتابیانی کوردستان - چاپخانه ی وه زاره تی پهروه ده - ۱۹۹۸ ز)، ل ل ۴ - ۶.

- پشتگیریکردنی شوڤشی گۆلن و به‌ره‌ی جود.
 - دژایه‌تیکردنی سیاسه‌تی به‌عه‌ره‌بکردن له‌باشووری کوردستان^(۱).
- یه‌کێك له‌ چالاکییه‌ گرنه‌گه‌کانی ئهم قوناغه‌ی رێکخراوی هاوبه‌شی یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، بریتی بوو له‌ ده‌رکردنی به‌یاننامه‌ی پشتگیری یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی جیهانی (I.U.S) له‌ کۆنگره‌ی هافانا له‌ سالی ۱۹۸۷ بۆ دۆزی کورد و یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی جیهانی له‌ ۱۲۷ ولات و ناوچه‌ی جیاواز چالاکیان ئه‌نجام ده‌دا^(۲). یه‌کێکتر له‌ چالاکییه‌ گرنه‌گه‌کانی یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، به‌شداری کردن بوو له‌ کۆنگره‌ی پیونگ یانگدا که له‌لایه‌ن یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی جیهانیه‌وه له‌ ته‌مووزی ۱۹۸۹ ساز درابوو^(۳).
- چالاکی یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، له‌ناوخۆی ولاتیش گرنگی زیاتری پێدرا، له‌ بواری په‌روه‌رده‌و فێرکردن، له‌ زۆرێک له‌ ناوچه‌ ئازادکراوه‌کانی کوردستان، ئه‌رکی خوێندن و دامه‌زراندنی قوتابخانه‌ و دابینکردنی مامۆستا و پێداویستی خوێندنیان له‌ ئه‌ستۆ گرت^(۴).

(۱) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۹۱ - ۹۲.

(۲) ساسان عه‌وونی، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۱۲۲.

(۳) ساسان عه‌وونی، هه‌مان سه‌رچاوه، ل ۱۲۸ - ۱۲۹.

(۴) ساسان عه‌وونی، هه‌مان سه‌رچاوه، ل ۱۲۶ - ۱۲۷.

وتاری لیژنه‌ی سه‌رپه‌رشتی کۆنفرانسی هاوبه‌شی هه‌ردوو یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان:

میوانه به‌پێژه‌کان، خوشک و برایانی ئازیز

به ناوی لیژنه‌که‌مانه‌وه، لیژنه‌ی سه‌رپه‌رشتی کۆنفرانسی هاوبه‌شی هه‌ردوو یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، پێ به‌دڵ به‌خێرهاتنی میوانان، به‌پێژ نوێه‌ری مه‌کته‌بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان - عێراق و لقی دووی پارتی له‌گه‌ڵ هه‌ڤاڵانی پزگاری کوردستانی تورکیا ده‌که‌ین له به‌شداربوونیان له‌م کۆنفرانس‌ه‌ماندا.

به‌شداربوونی ئهم نوێه‌ر و میوانه به‌پێژانه، خۆی له‌ خۆی پالێشتیه‌کی به‌هێزه بوو سه‌هرکه‌وتنی کۆنفرانس‌ه‌که‌مان و جێگای سه‌ره‌به‌رزیه بوو یه‌کیتییه‌که‌مان که شوێنێکی ئه‌وتۆیان گرتووه له‌ خه‌باتی بزووته‌وه‌ی گه‌له‌که‌مان تا به‌م شێوه‌یه‌ بایه‌خیان پێ بدرێت، له‌ هه‌مانکاتدا په‌نگدانه‌وه‌ی هه‌ڵسه‌نگاندنی میوانه‌کانه‌ بوو ئه‌و ده‌وره‌ی که یه‌کیتییه‌کانه‌مان گێڕاویانه به‌ درێژایی خه‌باتی پێ له‌ قوربانیان، هه‌روه‌ها به‌خێرهاتنی نوێه‌رانی قوتابیان و لاوانی لقه‌کانی (ئاواره، ده‌ووک، نه‌ینه‌وا، هه‌ولێر، سلێمانی و که‌رکوک) ده‌که‌ین له‌ خۆئاماده‌کردنێکی وای به‌رنامه‌کراو و ماندوو بوونێکی دیار و به‌رچاو به‌ مه‌به‌ستی سه‌هرکه‌وتنی کۆنفرانس‌ه‌که‌، به‌وه‌ی که له‌گه‌ڵ پێنانه ئهم نوخته‌یه هه‌ستی شوێشگێڕی و بیروپاراکان ده‌سته و ئامێزی یه‌کتر بوون بوو تۆمارکردنی ئهم پۆژه میژوویییه له‌ پڕوپه‌ره‌کانی خه‌باتی پێ شانازیان به‌ شێوه‌یه‌کی سه‌هرکه‌وتوپه‌وانه. ئهمه‌ش نیشانه‌ی هه‌بوونی سه‌رچاوه‌یه‌کی پڕونه بوو پاراوکردنی هه‌میشه‌یی میشکی لاوان و قوتابیانمان.

له‌گه‌ڵ به‌خێرهاتنی میوانان، سوپاسی پارتی دیموکراتی کوردستان ده‌که‌ین له یارمه‌تیدانمان بوو سه‌رخستنی کۆنفرانس‌ه‌که‌مان، که ده‌توانین هه‌ر له‌یه‌که‌م هه‌نگاودا پێشبینی ئه‌و سه‌هرکه‌وتنه‌یه بکه‌ین، هه‌روا سوپاسی گه‌رممان بوو لقی دووی پارتی، به‌ لێپرسراو و ئه‌ندامانی لقی و گشت پێشمه‌رگه می‌رخاس و جوامێره‌کانی له‌ ئاماده‌کردنی شوێنی کۆنفرانس‌ه‌که‌ و خستنه به‌رده‌ستی پێداویستییه‌کان له‌ هه‌موو پڕویه‌که‌وه. به‌خێربێن بوو زه‌مینه‌ خوشکردن و

بناغه دانان له پیناو ههنگاونانیکى میژوویى نوێ. به خیریین بو خستنه پالی
تواناکان له پیناو سه رخستنی کۆنفرانس هه وه شه که مان. به خیریین بو
کۆنفرانسی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان له م پۆژه دا.

لیژنه ی سه ره رشتی کۆنفرانس

١٩٨٦/٨/٢٨

نامه‌ی سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی بۆ کۆنفرانسی هاوبه‌شی

یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان

بۆ/هه‌فالانی کۆنفرانسی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عێراق تیکۆشه‌ر

سلۆی خه‌بات و شۆرش

ئاره‌زوومه‌ندم که له کۆنفرانسه‌که‌تان به‌شدار بم به‌لام به‌هۆی دوورکه‌وته‌وه‌مان له ناوچه‌ی کۆنفرانسه‌که‌تان به‌ئیشوکاری پارتی و شۆرش له‌م کاته‌دا بۆیه نه‌متوانی به‌دیده‌نی ئیوه و به‌شدارێ کۆنفرانسه‌که‌شاد و کامه‌ران بیه‌ن، به‌لام به‌و نامه‌یه و له‌و دووره‌وه‌را ده‌ستی تهنه‌نگ و پینووسی پیرۆزی ئیوه‌ی قوتابی و لاو ده‌گوشین و هیوادارین کۆنفرانسه‌که‌تان سه‌رکه‌وتوو بۆ و له‌ ئاستی به‌رپرسیاری ئه‌م قۆناغه میژووویه‌دا بێت که میله‌ته‌که‌مان پێیدا تێ ده‌په‌رێ. ده‌بێ هه‌موو هه‌نگاوێکی ناو کۆنگره‌که‌تان که سه‌ربه‌ستانه ئه‌نجامی ئه‌ده‌ن له به‌رژه‌وه‌ندی گه‌ل و ولاته‌که‌تان بێ، هه‌نگاوه‌کانتان به‌ره‌و کۆمه‌لگایه‌کی زانیار و هۆشیار و ئازاد بۆ پوو‌خاندنی پڕییمی فاشی به‌غدا و دامه‌زراندنی حکومه‌تێکی دلخواسته‌ی میله‌ته‌ی عێراق که حوکمی زاتی راسته‌قینه بۆ خه‌لکی کوردستان مسۆگه‌ر بکات. ئیتر سه‌روه‌ری بۆ بارزانی و گشت شه‌هیدانی کوردستان و سه‌رکه‌وتن بۆ میله‌ته‌که‌مان.

ئیمزا

مه‌سعود بارزانی

١٩٨٦/٨/٢٥

دروشمهكانی كۆنفرانسی هاوبهشی قوتاییان و لاوان - ئابی ۱۹۸۶

- بهرهو یه كگرتن بۆ پروو خاندنی پژییم و كۆتاییهتانیان به شهڕ تا بتوانین به ئاشتی و دیموكراسی بخوینین.
- قوتاییان و لاوانان هاوسهنگهري پيشمهركه قارهمانهكانی كوردستانن له شوپشی ۲۶ی گولانی نیشتمانی پيشكهوتنخوازدا به پابهرايهتی پارتی دیموكراتی كوردستان و سهروكايهتی هیزا مهسعود بارزانی.
- پشتگیری خهباتی لاوانی گهلانی ژێردهست و شوپشی ئازادیخوازانەیان دهكهین لهپیناو سهربهخویی و ئاشتی و براهیهتی له سهرانسهري گیتیدا.
- بژی خهباتی هاوبهشی قوتاییان و لاوانی دیموكراتی كوردستان و عێراق و جیهان دژ به ئیمپریالیزم و زایوئیزم و كۆنهپهستی و لهپیناو ئاشتی و دیموكراسی و پيشكهوتنی كۆمهلايهتیدا.
- پتهوتر بیئت هاوكاری و دۆستایهتی نیوان پێكخواههكانی قوتاییان و لاوانی دیموكراتی كوردستان و عێراق و سهرانسهري جیهان.
- بهرهو پتهوترکردنی هاوكاری و هاوپهیمانیی نیوان پێكخواههكانی قوتاییان و لاوانی دیموكراتی كوردستان و سهرانسهري عێراق لهپیناو زیاتر پتهوکردنی براهیهتی تێكوشهرانی كورد و عهڕهب و كهمهنهتهوهكانی برا.
- زانست و خهبات لهپیناو ژيانیکي ئازاد و دواپوژیکي بهختهوه.
- بژی خهباتی یهكیتییه تێكوشهرهكاهمان لهپیناوی بهرگریکردن له مافهكانی قوتاییان و لاوانی كوردستان.
- نا بۆ فاشیزم.. نا بۆ دیکتاتۆریهت و شهڕ، بهلێ بۆ دیموكراسی.. بهلێ بۆ ئاشتی و ئاسودهیی.
- دهبا زیاتر ریزهكانی خۆمان پێكخهین و باشتريهك بگرین بۆ پروو خاندنی پژییمی فاشی بهغدا و لهپیناو دیموكراسی بۆ عێراق و ئۆتۆنومی پاستهقینه بۆ كوردستان.
- خهباتی ئافرهتی كورد نیشانهی سهربهززی نهتهوه كۆلندهرهكهمانه.
- دهبا زیاتر هاوكار بین لهگهڵ یهكیتییه تێكوشهرهكەیان، یهكیتی ئافرهتانی كوردستانی عێراق.

- به دهستیک تفهنگ و به دهستیک قهلهم، بۆ نه هیشتنی دواکهوتن و ستهم.
- با گشت تواناکان بخرینه پال یهك بۆ له ناوبردنی دیکتاتوریهت و فاشیزم له ولاتماندا.
- نه مری و سهروهری بۆ شههیدانی بزووتنهوهی شوپشگیپی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و گشت شههیدانی بزووتنهوهی گهله کهمان و جولانهوهی نیشتمانی عێراق.
- سلاو بۆ گیانی پاکى شههیدانی کورد و کوردستان و سهروهری شههیدان بارزانی نه مر.
- سلاو بۆ خوڤاگری و کۆلنه دانی گیراوه سیاسیه کانی قوتابیان و لاوانمان له زیندانه ره شه کانی به عسی فاشست.
- ۱۸ ی شوباتی ۱۹۵۳ پوژیکى پرشنگذاره له میژووی ههردوو یه کیتی و گهله تیکۆشه ره که ماندا.

به لگه نامه کانی کۆنفرانسی هاوبه شی قوتابیان و لاوان ئابی ۱۹۸۶

به شی یه کهم

سویند به:

- یادى ئه و گیانه به رزه فرانهی بوونه قوربانى دهستی فاشیه کان.
- یادى ئه و دلۆپه خوینهی له سهنگه ری شهره ف ده رزا.
- یادى ئه و قاره مانانهی له ریگه ی به رگه گرته وه رووبه پرووی جوړه ها ئه شکه نجه بوونه وه.
- یادى شههیدانی بزووتنهوهی قوتابیان و لاوان و تهواوی شههیدانی کوردستان و عێراق به گیانی بارزانی نه مری پی شه وای شههیدانه وه.

به‌شێك له په‌یامی پرۆتستۆکردن و پشتگیری کۆنفرانسی هاوبه‌ش

نووسینگهی سكرتاریه‌تی یه‌كیتی قوتابیان و لاوانی دیموكراتی كوردستان ئه‌یلوولی

١٩٨٦

سلاو بۆ پارتی دیموكراتی كوردستان-عێراق

پێشه‌وای شۆرشى ئایارى نیشتمانی پێشكه‌وتووخواز

سالى ١٩٧٤ رژیمی فاشی به‌غدا گه‌یشه‌ قه‌ناعه‌ت كه ناتوانی شۆرشى كورد له‌ناو بیات، ئه‌و شۆرشه‌ی رۆژ به‌ رۆژ له‌ رێگه‌ی هێزی چه‌كه‌وه‌ هه‌ژموونی له‌ زیادبوون دابوو، بۆیه‌ په‌ناى برده‌ به‌ر فرتوفیل و مانۆركردن، ئه‌وه‌ بوو له‌ ئاداری ١٩٧٥ سه‌دامی تاوانبار رێككه‌وتنى جه‌زائیری به‌دناوی له‌گه‌ڵ شای گۆربه‌گۆر واژۆ كرد كه له‌لایه‌ن ئیمپریالیزمی ئه‌مه‌ریكاوه‌ ئاماده‌ كرابوو و له‌ ئه‌نجامدا شۆرشى كورد تووشی نسكۆیه‌كى مه‌ترسیدار بوو.

دواى نسكۆ، رژیمی دكتاتۆریی فاشی بینی كه ده‌سته‌كانی كراوه‌ن، بۆیه‌ به‌ مه‌به‌ستى شیواندنێ مۆركی كوردیی كوردستان، په‌ناى برده‌ به‌ر چه‌ندین شیوازی شۆفتینی و هه‌ولێ توانده‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌ی كوردی له‌نیو بۆته‌ی عه‌ره‌بى دا. هه‌موو ئه‌م شیوازانە پالیان به‌وانه‌وه‌ نا كه باوه‌ریان به‌ بنه‌ماكانی حزب هه‌بوو بۆ ئه‌وه‌ی سه‌رله‌نوێ پارته‌كه‌یان رێك به‌خه‌نه‌وه‌ و رۆژ به‌ رۆژ ده‌سه‌لات و هه‌ژموونی زیاتر بێ . سوپاس بۆ شۆرشى ئایارى نیشتمانی پێشكه‌وتووخواز كه له‌ ٢٦ ئایار بریسكى یه‌كه‌مى دا و هۆكاره‌كانی نسكۆی ئه‌یلوولی ده‌ستنیشان كرد و رێگه‌یه‌كى راستى خسته‌ به‌رده‌مى بزووته‌وه‌ی ئازادیخوازی كوردی. گومان نیه‌ له‌وه‌ی شۆرشى ئایارى نیشتمانی پێشكه‌وتووخواز له‌لایه‌ن حزبه‌وه‌ به‌رپا كرا و بوو به‌ درێژه‌یه‌ك بۆ شۆرشى مه‌زنێ ئه‌یلوول. ئه‌و شۆرشه‌ی تا ئیستا چه‌ند قۆناغیكى پێشكه‌وتوو خه‌باتی له‌سه‌ر ئاستی سه‌ربازى و سیاسى و میدیاییه‌وه‌ بریوه‌ و ئیستاش به‌ره‌و سه‌ركه‌وتنى یه‌كجاری هه‌نگاو ده‌نی كه خۆی له‌ دیموكراسی بۆ عێراق و ئۆتۆنۆمى راسته‌قینه‌ بۆ كوردستاندا ده‌بینێته‌وه‌، ئیمه‌ی نوێنه‌رانى قوتابیان و لاوان له‌ خاكی كۆنفرانسی هاوبه‌شه‌وه‌ ده‌ستخۆشى له‌ پارتی دیموكراتی كوردستان ده‌كه‌ین به‌هۆی سووربوون و مانه‌وه‌ له‌سه‌ر پرۆگرامه‌ راست و جێگیره‌كه‌ی له‌ به‌رگریكردن له‌ كیشه‌كانی میللەت. سلاو بۆ ئه‌و پارته‌ی هیواى بۆ دڵ و ده‌روونی جه‌ماوه‌رى تینووی ئازادی گێڕایه‌وه‌.

سلاو بۆ پیشمه‌رگه قاره‌مانه‌کانی سوپای شۆرش‌گێڕی کوردستان، پارێزهرانی گهل و نیشتمان

پیشمه‌رگه ناوی خۆیان به‌خۆیان وه‌یه، ههر ئه‌وانن له پیناوی پاراستنی گهل و میلله‌ت گیانی خۆیان خستۆته سهر ده‌ست و به‌رژه‌وه‌ندی گشتیشیان خستۆته سه‌رووی هه‌موو شتێکی تره‌وه. کاتیکی پارتی درکی به‌وه کرد که ئامانجه‌کان له رێگه‌ی سیاسه‌ت و ئاشته‌واویه‌وه ناهێژینه‌دی و ته‌نانه‌ت خۆشی له مه‌ترسی دایه‌، وای به‌ باش زانی سوپایه‌کی شۆرش‌گێڕی کوردستانی پێک بێنی، ئه‌رکه‌که‌ی بریتی بێ له پاراستنی خۆی و خه‌باتی چه‌کداری و هینانه‌دی ئامانجه‌کان.

پیشمه‌رگه‌ی سوپای شۆرش‌گێڕی کوردستان خاوه‌نی چه‌ندین هه‌لۆیستی جوامیرانه‌ن، ئه‌وه‌ بوو له سه‌ره‌تای هه‌لگیرسانیدا پشتگیری ته‌واوی خۆیان بۆ شۆرشی ته‌موزی ۱۹۵۸ ده‌ربری به‌ر له‌وه‌ی بێ به‌ ده‌سه‌لاتیکی دکتاتۆری تاکه‌که‌سی، هه‌روه‌ها له ماوه‌ی به‌رپا‌بوونی جه‌نگی ۶۷ و ۱۹۷۳ هه‌موو کرده‌وه سه‌ربازیه‌کانی خۆیان وه‌ستاند بۆ ئه‌وه‌ی سوپای عێراق له‌پال هێزه‌ عه‌ره‌بیه‌کانی تر له‌ جه‌په‌نگه‌که‌دا به‌شدار بێ، ئیستاش سوپای شۆرش‌گێڕ له‌ ناوچه‌رگه‌ی شۆرش‌یک دایه‌ که مه‌به‌ست له‌ دوايه‌وه هینانه‌دی گۆرانیکاری بانه‌تیه‌ له‌ عێراق که له‌ به‌رژه‌وه‌ندیی چینه‌ هه‌زاره‌کان بێ . هه‌روه‌ها پیشمه‌رگه‌کانی کوردستان به‌ره‌و رووی هه‌موو ئه‌و هه‌ولانه‌ وه‌ستانه‌وه که له‌ پیناوی گه‌یاندنی زیان به‌ سه‌روه‌ری نیشتمانی له‌ ئارادابوون، هه‌روه‌ها به‌ هه‌موو هێزیکیه‌نه‌وه رووبه‌رووی هێرشه‌کانی تورکیا وه‌ستانه‌وه و ئیستا توانیویه‌نه چه‌ندین ناوچه‌ی به‌رفراوان له‌ عه‌فله‌قیه‌ تاوانباره‌کان پاک بکه‌نه‌وه و ئه‌م‌پ‌رۆ ئه‌م ناوچانه‌ بوونه‌ته‌ په‌ناگه‌یه‌ک بۆ هه‌موو ئه‌و عێراق یانه‌ی که له‌ ده‌ستی سته‌م و زو‌لمی ده‌سه‌لاتداران راده‌که‌ن.

ئیمه‌ی نوینه‌رانی قوتابیان و لاوانی کوردستان که له‌ ناوچه‌ ئازادکراوه‌کان به‌ مه‌به‌ستی سازکردنی کۆنفرا‌نسی هاوبه‌شمان کۆ بووینه‌ته‌وه، سلاوی خه‌بات و به‌رگه‌گرتن و شۆرستان ئاراسته‌ ده‌که‌ین و په‌یمانتان پێ ده‌ده‌ین که له‌ پیناوی به‌ شه‌کاوه‌یی هیشته‌نه‌وه‌ی ئالای شۆرش و گه‌یشتن به‌ سه‌رکه‌وتنی په‌کجاری، گیانی خۆمان به‌خشین.

سلاو بۆ گیانی پاکی هه موو شه هیدانی کوردستان و ته واوی شه هیدانی بزووتنه وهی
نیشتمانی عێراقی، له پیشه وهیان بارزانی نه مر

به هووی گرنگی پیگه ی ستراتیژی و بوونی بریکی زوری سامانی کانزایی گرانبه هاوه،
کوردستان هه میشه ئامانجی ته ماعکار و داگیرکاران بووه، به لام رۆله کانی کوردستان
رۆژیک له رۆژان به ژیا نی ژێردهستی رازی نه بوون، بۆیه ده بینین به درژایی میژوو
کوردستان هه میشه به رووی دوژمن و ده سه لاتنه دکتاتۆریه فاشیه کان راپه رپوه و بۆته
قه لایه ک بۆ رۆله شوێشگی عێراق یه کان و له پیناوی هینانه دی ئامانجه ره واکاندا
ده سه ته کان یه کیان گرتوو و گه له که مان ناچار بووه به رگه ی کیشه و گرفتی زور بگری
و ژماره یه کی زور له پیشمه رگه و جه ماوهر له سایه ی شوێشدا گیانی خویان به خت
کرد و خویانیان تیکه لی یه ک بوو بۆ ئه وه ی ببی به به لگه یه ک بۆ برابه تی و بۆ
ئه وه ی داری ئازادی ئاو بده ن. ئه وه پیداکری و دلسۆزی و شوێشگی پی شه نگه کانی
گه له به رامبه ر نیشتمان و میلله ت، ئه وانه ده بن به نمونه بۆ نه وه کانی داهاتوو
و به رابه رابه تی بارزانی نه مر گه شاوه ترین لاپه کانی گه له که مانیان به خوینی پاکی
خویان نه خشاندوه و به رزترین مه دالیای خوینی سوور و شه هاده تیان له سه ر سنگیان
هه لگرتوووه.

سازکردنی کۆنفرانس له سه ر ئه م خا که ئازادکراوه بی به رامبه ر نیه، به لکو دوا ی
پیشکه شکردنی قوربانی گرانبه هایه، ئه مه ش بیگومان بۆ ئه و قاره مانانه ده گه رپته وه
که گو پانیان چۆل نه کرد. خوینی ئه و شه هیدانه ی به ناهه ق رژی نه را، ریگای ئازادی و
رزگار بوون له کۆیلا یه تیمان بۆ رۆشن ده کاته وه و ها من ده دات تۆ له یان بۆ بکه ی نه وه
. ئه م خوی نه له ریگادا دوژمن و ده سه لاتداره دکتاتۆری و فاشیه کان راده مالی،
شه هیدامان له وێژدانه کا مندا به زیندووی و نه مری ده میننه وه و له یادیان نا که ین،
بۆیه کۆنفرانسه که مان به خوله کی ک بی ده نگه دهستی پیکرد وه ک ماته می ک بۆ گیانی
پاکیان، ریز و دروود بۆ گیانی پاکی شه هیدانی کوردستان و شه هیدانی بزووتنه وه ی
نیشتمانی عێراق، له پیشه وه یان گیانی پاکی بارزانی نه مر، چونکه گیانی قوربانیدان
و خۆ به ختکردن له پیناوی دیموکراسی بۆ عێراق و ئۆتۆنۆمی راسته قینه بۆ کوردستان
له لایه ن به رپزیانه وه له ناخی ئیمه چاندراوه.

سلو بو ئه‌نجومه‌نی قوتابیانی کورد له ئه‌وروپا، له پیناوی ناساندنی دۆزی په‌وای گه‌له‌که‌مان به جیهانی ده‌روه و پشتگیری له هه‌وله‌کانی ده‌که‌ین به مه‌به‌ستی یه‌ک‌ه‌ستنی قوتابیانی کورد له ئه‌وروپا

ئیمه‌ی نوینه‌رانی هه‌ردوو یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عێراق، کۆنفراanse هاوبه‌شه‌که‌مان له‌سه‌ر ئه‌و خاکه ئازادکراوه ساز ده‌که‌ین که له‌لایه‌ن پێشمه‌رگه‌کانی سوپای شو‌رش‌گی‌ری کوردستانه‌وه پارێزگاریان لێ ده‌کری. مه‌به‌ستیش تاوتوێکردنی بارودۆخی گشتی ناوچه‌که‌مان و جیهان و دارشتنی پرۆگرامیکه که له‌گه‌ڵ بارودۆخ و پێشهاته تازه‌کانی گۆپانه‌که‌دا گونجاو بی، هه‌روه‌ها بو هه‌لبژاردنی سکرتریه‌تیکی هاوبه‌ش که ئه‌رکی رابه‌رایه‌تی‌کردن و ئاماده‌کردنیکی شو‌رش‌گی‌رانه‌ی قوتابی و لاوان بگرێته ئه‌ستۆی خۆی، بو ئه‌وه‌ی له‌گه‌ڵ لایه‌نه‌کانی دیکه‌ی به‌ره‌ی نیشتمانی دیموکراسی (جود) به‌شدار بین له له‌ناوبردنی رژیمی سه‌دامی تاوانبار و حزبه فاشسته‌که‌ی و بو ئه‌وه‌ی ئیمه‌ی قوتابیان و لاوان به ته‌واوی مافه‌که‌مان شاد بین. ئه‌و سیاسه‌ته فاشیستی و ره‌گه‌زه‌په‌ستانه‌ی له کوردستان پیاده کرا، ژماره‌یه‌کی زۆر له قوتابیانی کوردی ناچار کرد وه‌ک زۆربه‌ی چین و توێژه کۆمه‌لایه‌تی‌ه‌کانی تر له نیشتمان بچنه‌ ده‌ر و به نابه‌دلی خاکی باوک و باپیرانیان به‌جێ بێن و هه‌ندیکیان له ئه‌وروپا گیرسانه‌وه و روویان کرده زانست بو ئه‌وه‌ی خۆیان به باشی ئاماده بکه‌ن و له ئاینده‌یه‌کی نزیکدا خزمه‌تی نیشتمانه‌که‌یان بکه‌ن، له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا هیچ کاتیک رۆله‌کانی نیشتمانه‌که‌یان و ئالاندیان به ده‌ستی ئێش و ئازار و کاره‌سات له‌یاد نه‌کرد که له‌سه‌ر ده‌ستی دوژمنانی مرو‌فایه‌تی و گه‌لان دووچاری بوونه‌وه، هه‌روه‌ها ئه‌و قوربانیه‌ گه‌ورانه‌ی که له پیناوی گه‌یشتن به ئامانجه‌کان پێشکه‌شیان کردووه که خۆیان له یه‌کسانی و ئازادی پێشکه‌وتنی کۆمه‌لایه‌تی‌دا ده‌بیننه‌وه.

ئه‌نجومه‌نه‌که‌تان، ئه‌نجومه‌نی قوتابیانی کورد له ئه‌وروپا خاوه‌نی میژووێکی دوورودرێژی خه‌باته له پیناوی بزووتنه‌وه‌ی قوتابیانی کورد و بزووتنه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌خوازی کورد، بۆیه ئه‌نجومه‌ن به‌و پێگه‌یه‌ی پێی بپاوه، بۆته روویکی جوان بو کوردستان و یه‌کێک له منبه‌ره به‌رزه‌کانی گه‌یاندنی ده‌نگی گه‌له‌که‌مان به رای گشتی جیهان، ئینجا چ له رێگه‌ی سازکردنی کۆر و کۆبوونه‌وه یان به‌رزکردنه‌وه‌ی یاداشتنامه‌ی نازیی و به‌رپاکردنی راپه‌ڕین یان به‌شداربوون له فیستیفاڵ و کۆنگره جیهانیه‌کان، به‌مه‌ش ئه‌نجومه‌ن ئه‌و ئابلقه میدیایه‌ی شکاند که به‌سه‌ر جولانه‌وه‌ی قوتابیان و بزووتنه‌وه‌ی

رزگاریخوازی کورددا سه پێزابوو.

ئەنجومەن لە پێناوی یە کخستنی رێکخراوەکانی قوتاییانی کورد لە ئەوروپا تێدەکوشت، وەک باوەربوون بەوێی لای دۆستان، یە کخستن قورسایێ گەورە بە ئەنجومەن دەبەخشێ و دوژمنانیش هەزار حیسابی بوو دەکەن، بەلام پەرتوبلاوی و دابەشبوون تەنیا دەبنە مایە ی تێکدانی ریزەکان و هێز و تواناکان، ئەوەتا ئەنجومەن هەنگاوی جێگیر دەنی بەرەو بەستنی کۆنگرە ۲۱ و سووریشە لەسەر یە کخستنی قوتاییانی کورد. دەستخۆشی خەباتی ئەنجومەنە کە تان ئاراستە دەکەین، هەروەها پشتگیری هەولەکەکانی دەکەین لە پێناوی یە کخستنی رێکخراوەکانی قوتاییانی کورد لە ئەوروپا، بەو پێیە یە کگرتن ئەو بەرەو پتەوویە کە پیلانی دوژمن و قین لە دلانی لەسەر ورد دەبی.

بوو پێشەو...

سلاو بوو ئەنجومەنی قوتاییە کوردستانیەکان لە ئەمەریکا و کەنەدا، لە پێناوی ناساندنی دۆزی پەوای گەلە کەمان بە دەرەو

لە خاکە ئازادکراوەکانی کوردستانی عێراق، کە لەلایەن پێشمەرگە ی سوپای شۆرشگێری کوردستانەو پاریژگاریان لی دەکری، ئێمە ی نوێنەرانی هەردوو یە کیتی قوتاییان و لاوانی دیموکراتی کوردستان بە مەبەستی تاوتوێکردن و شروقه کردنی بارودۆخی گشتی ناوچە کە و جیهان و دارشتنی پلانیکی گونجاو لەگەڵ ئەم بارودۆخەدا و جێبەجێکردنی ئەو ئەرکانە ی لە ئەستۆی قوتاییان و لاوانمان دان، کۆنفرانسیکی هاوبەشمان ساز کرد. کۆنفرانس وەک هەنگاویک وایە بوو یە کخستنی وزە و تواناکانی هەردوو یە کیتیە کە لە کاتیکی نزیکدا، ئەوەبوو سەرتاریە تیکی هاوبەش بوو هەردوو یە کیتیە کە هەلبژێردرا و ئەرکی لەخۆگرتن و سەرکردایە تیکردنی قوتاییان و لاوانی پی سپێردرا. وێرای سیاسەتە فاشیستی و رەگەزپەرستیەکانی دەسەلاتە یە ک لەدوا یە کەکانی عێراق، بە تاییە تیش پزیمی عەفلەقیە تاوانبارەکان، بەلام نەیان توانی ئەو مەشخەلی خەباتە لەناو بێەن کە لە ناوچەرگە ی چیا سەرکەشەکانی کوردستان هەلگیرساو، بەلکو شیوازە فاشیستیەکانیان جەماوەریان زیاتر هان دا بوو ئەوێ سوور بن لەسەر ئەوێ تا دوا هەناسە بەردەوام بن لە خەبات. خەباتی قوتاییان و لاوانیشمان بەشیکی لەو نازیی و رەتکردنەو جەماوەریە بەرفراوانە ی روژ بە روژ

به‌هیزتر ده‌بی و ده‌بیته ئاماژه‌یه‌ک بۆ رووخانی پژییمی سه‌دام حوسیینی تاوانبار و داروده‌سته‌که‌ی، به‌مه‌ش هه‌وله‌کانی پژییم به‌ فیرو چوون، ئه‌و پژییمه‌ی پپی و ابوو که له ریگای گرتنه‌به‌ری ئه‌م سیاسه‌ته بۆگه‌نانه‌وه که خویان له سیاسه‌تی خاکی سووتماک و چۆلکردنی کوردستاندا ده‌بینیه‌وه، مه‌شخه‌لی داگیرساوی شوپش له‌ناو ده‌بات.

خه‌باتکردن ته‌نیا په‌یوه‌ست نه‌بوو به‌ جه‌ماوه‌ره‌که‌مان له ناوه‌وه‌ی ولات، به‌لکو گه‌یشته ئه‌وانه‌ش که له‌به‌ر بارودۆخی نابه‌جی خاکی باوک و باپیرانیان به‌جی هیشته و ده‌ربه‌ده‌ر بوون. ئه‌و په‌یوه‌ندیانه‌ی ئه‌وانی به‌ کوردستان ده‌به‌سته‌وه زۆر به‌هیزتر بوون له بارودۆخه تازه‌کانیان که هانی مروڤ ده‌دن په‌نا بباته به‌ر پشوودان و هیمنی، به‌مه‌ش هه‌موو کاته‌کانیان له پیناوی ناساندنی دۆزی په‌وای گه‌له‌که‌مان به‌ جیهان و په‌یداکردنی دۆستی تازه و سازکردنی کۆر و کۆبوونه‌وه و ئه‌نجامدانی خۆپیشانان و ده‌رکردنی یاداشتنامه‌ی نازایی ته‌رخان کرد. گومان له‌وه‌دا نیه که خه‌باتی ئه‌نجومه‌نه‌که‌تان، ئه‌نجومه‌نی قوتاییه کوردستانیه‌کان مایه‌ی شانازی و ریزی هه‌موو جه‌ماوه‌ری کوردستانه، به‌لکو ئه‌نجومه‌نه‌که‌تان بۆته مینه‌ریک بۆ گه‌یاندنی ده‌نگی گه‌له چه‌وساوه‌که‌مان به‌ ناوه‌نده‌کانی رای گشتی جیهان و ده‌سته‌به‌رکردنی پشتگیری.

سلۆ بۆ ئه‌نجومه‌ن و بۆ سه‌رجه‌م ئه‌ندام و لایه‌نگرانی و هیوای خه‌باتی زیاتری لی ده‌خوازین له ری ئازادیدا.
بۆ پیشه‌وه...

سلۆ بۆ ئه‌نجومه‌نی هونه‌ره جوانه‌کانی کوردستان له ئه‌مه‌ریکا له پیناوی ناساندنی هونه‌ر و کلتووری کوردی به‌ گه‌لانی جیهان

ئیمه‌ی نوینه‌رانی هه‌ردووک یه‌کیتی قوتاییان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عێراق، که له باره‌گایه‌ک، له‌سه‌ر خاکی کوردستانی ئازادکراو و پارێزراو له‌لایه‌ن پیشمه‌رگه‌ی سوپای شوپشگێری کوردستانه‌وه به‌ مه‌به‌ستی سازکردنی کۆنفراڤسیکی هاوبه‌شی هه‌ردووک یه‌کیتیه‌که‌مان کۆبووینه‌ته‌وه و ده‌خوازین توانای قوتاییان و لاوانمان یه‌ک بخه‌ین و بیخه‌ینه خزمه‌تی خه‌بات و تیکۆشان، به‌ مه‌به‌ستی کورتکردنه‌وه‌ی ریگای گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌که‌مان که ئامانجی هه‌موو رۆله‌کانی گه‌له‌که‌شمانه. ئه‌وه‌تا ده‌نگی

تۆپ بە گۆچكەكانمندا دەرنگىتەو و بە چاوهكانى خۆمان دەبينىن چۆن پړيىمى فاشى و رهگهزپهرست بۆمبه سووتتېنهرهكانى بهسهر كوردستانى بريندار و خاكى جوانى و داهيناندا دهبارينى و ئاگر ههموو شتيكى بهردهمى خوى دهسووتتېنى و ناوچهكان ويران دهكات. ئەگەر كه مېك بۆ دواوه بگهړيېنوه، دهزانين كه ئەمهيە نهريتى پړيىم، به راستى ههولئى لهناوبردى ههموو شتيك دهكات كه پهيوهندى به كورد و كوردستانهوه ههبي و بوونى ناهيلى و تاهمپړۆ پهناي بردۆته بهر پيادهكردى سياسته تتهعريب و تهبعيس و راگواستن له دژى خهلك، مهسهلهكه بهمەش كۆتايى نههات، بهلكو ههولئى شيواندى هونهر و كلتورى كوردى دهكات، ئەمەش وهك ههولئيك بۆ كوشتنى گيانى گهشهكردن و جولهكرنمان. ئەوهتا پهيكهري خانى فپړى دهكاتە نيۆ ئاوى ديچله و پهيكهري كاوه لهناو جهرگه شارى سليمانى لادهبات، بهلام ئەو پهيوهنديانى به ميژوو و شارستانيه تهكهمانهوه گريمان دهدهن له پلان و پيلانى دوژمنان بههيزترن، كاوه هيماي سهركهوتنه و وهك ئەوه وايه هيشتا له تيوامان دايه و به رومانداهوار دهكات و دهلي: خۆتان ئاماده بكهن بۆ تۆلەسەندنهوه. بۆيه تهنانهت دواي لادانى پهيكهرهكەشى بهلام كاوه بۆته سهراوهيهك بۆ راپهپرينى جهماوهري شارى ههلمەت و قوربانى.

هونهر و كلتور باشترين هيماي راستگويانەن بۆ ئاستى پيشكهوتنى گهلان و ههنگاوه نراوهكان و ههموو ئەو خزمەتەش كه پيشكهشى مرؤفايه تيان كردوو، كوردستانى ئيمەش به هونهر و كلتور و شارستانيه تهكهى ناسراوه، بهو پييهى كهوتۆته شويى بهيه كگهيشتنى سى شارستانيه تهوه، شويىهواره بههادهكانى نيۆ مۆزهخانهكانى ولاتانى رۆژئاوا كه لهلايهن داگيركارانهوه رفينراون، باشترين نمونەن بۆ ئەمه.

سلۆ لهوانهى لهسهر خاكى كوردستان گهوره بوون و ژياون و چاوهكانيان به سرووشتى دلپرينى كوردستان گهشاونهتهوه و له نزيكهوه ههستيان به ئيش و ئازار و خواستهكانى گهلهكهمان كردوو و بارودۆخه ناههوارهكان ناچارى كردوون خاكى باوك و باپيرانيان بهجى بيلن، بهلام لهگهڵ ئەوهشدا به دلسوژيى مانهوه و پهيمايى پاراستنى ههموو ئەو شتانهيان داوه كه لهلايهن باوك و باپيرانهوه بۆمان بهجى هيئراون. سلۆ بۆ ئەوانهى ئيش و ئازار و مهينهتيهكانى ميللهته ستهمديدەكهمان به ناوهنده جيهانيهكان دهگهينن و دۆز و قوربانیه گهورهكانى جهماوهرهكهمان له پيناوى

گه‌یشتن به ئامانجه‌کان به جیهان ده‌ناسین، ئامانجی ژیان به ئازادی و ئاشتی و خۆشه‌ویستی، دوور له که‌شوه‌ه‌وای شه‌ر، ئەمه‌ش ته‌نیا له ریگه‌ی رووخاندنی پ‌ژیمی فاشی و هینانه‌دی دیموکراسی بو‌ عێراق و ئۆتۆنۆمی راسته‌قینه بو‌ کوردستان دێته دی.

سلۆ بو‌ به‌پ‌رز معمه‌ر قه‌زافی پێشه‌وای شو‌رشی فاتیح و خۆپا‌گری لوان و قوتابیان لیبا به‌ رووی ده‌ستدریژیه‌کانی ئیمپریالیزم بو‌ سه‌ر خا‌که‌که‌یان ئیمه‌ی نو‌ینه‌رانی هه‌ردوو‌ک یه‌کیتی قوتابیان و لوانی دیموکراتی کوردستانی عێراق، کۆنفرا‌نسیکی هاوبه‌شمان له یه‌کیک له باره‌گا‌کانی شو‌رشی ۲۶ی ئیاری نیشتمانی پێشکه‌وتوو‌خواز ساز کرد، ئەمه‌ش به ئامانجی تاوتو‌یکردن و شیکردنه‌وه‌ی بارودۆخی گشتی له کوردستان و عێراق و ناوچه‌که و جیهان و ئەو واقیعه‌ کاره‌سات‌نامیه‌ی قوتابیان و لاوانمان له سایه‌ی پ‌ژیمه‌که‌ی سه‌دام حوسین و داروده‌سته‌که‌ی به‌خۆیه‌وه ده‌بین، هه‌روه‌ها ئەو ئه‌رکانه‌ی له‌سه‌ر شانیانه، له پیناوی ئاماده‌کردنی شیوازیکی کارکردنی گونجاو له‌گه‌ڵ بارودۆخه هه‌نووکه‌یه‌کان که ببێته مایه‌ی به‌هێزکردنی ریک‌خستنه‌کا‌مان و یه‌ک‌خستنی توانا‌کا‌مان و هه‌ڵبژاردنی سکر‌تاریه‌تیکی هاوبه‌ش که به شیوه‌یه‌کی شو‌رشیگرا‌نه قوتابیان و لوان په‌روه‌رده بکات و ئاماده‌یان بکات، ئەمه‌ش له پیناوی په‌له‌کردن له رووخاندنی ئەو پ‌ژیمه‌ فاشی و ره‌گه‌زه‌په‌رسته‌ی لایه‌نگری ئیمپریالیزمه و به‌هێزی ئاسن و ئاگر له‌سه‌ر سنگی رۆڵه‌کانی گه‌له‌که‌مان دایکوتاوه، هه‌روه‌ها شادبوون به‌ حکومه‌تیکی دیموکراسی ئیئتلافی که ئۆتۆنۆمی راسته‌قینه بو‌ کوردستان زامن بکات، بو‌ ئەوه‌ی له سایه‌یدا ئیمه‌ی قوتابیان به ئاشتی و هیمنی بخوین و به‌ ته‌واوی مافه‌کا‌مان بگه‌ین. ده‌وله‌تیک که هه‌موو توانا‌کانی عێراق بخاته‌ خزمه‌تی ولاتانی پێشکه‌وتوو‌خوازی عه‌ره‌ب و بزوتنه‌وه شو‌رشیگه‌یه‌کانیان.

ئیمه له خاکی کۆنفرا‌نسه‌وه، ئەو شو‌ینه‌ی به‌ خو‌ینی پێشمه‌رگه قاره‌مانه‌کا‌مان ئازاد کراوه، سلۆ بو‌ به‌پ‌رز معمه‌ر قه‌زافی رابه‌ری شو‌رشی فاتیحی سێپته‌مه‌به‌ ده‌تیرین به‌هۆی هه‌لۆیسته بو‌یره‌کانی به‌رامبه‌ر دۆزی په‌وای گه‌له‌که‌مان، ئەوه‌بوو له میانی کۆنگره‌ی نیوده‌وله‌تی دووه‌می مه‌سابه له ته‌رابلوسی رۆژئاوا راشکاوانه هه‌شه‌ی له پ‌ژیمی تورکیا کرد به‌هۆی ده‌ستدریژیکردن بو‌ سه‌ر کوردستانی عێراق، ئەم هه‌لۆیسته‌انه بوونه مایه‌ی به‌هێزکردنی براه‌تی عه‌ره‌بی-کوردی و پێگه‌یه‌کی

خه باتکارانه ی نوێ و هیژی زیاتری به شۆرشه که مان به خشی، هاوکات سلاو ئاراسته ی قوتابیان و لاوانی لیبا ده که یه به هوی خۆراگریان به رامبه ر ده سترێژیه کانی ئهمه ریکا. ئیمه ی نوینه رانی قوتابیان و لاوان، نازیی توندی خۆمان ده رده برین به رامبه ر پێشیلکاریه کانی ئهمه ریکا به رامبه ر حورمه تی که ناراو ه کانی لیبا له که نداوی سێرت و کۆکردنه وه ی که شتیگه له که ی له ناوچه که و سووربوونی ده سته کانی بریتانی بکوژ به خوینی مندالان و ئافره تانی ته رابلس و به نغازی خۆراگر و ئه و پیلانه سیاسی و سه ربازی و ئابووریانه ی ئهمه ریکا دایانده پێژێ، دوا ی ئه وه ی ئه و پرۆگرامه پێشکه و تووخوازه ی بۆ ئاشکرا بوو که لیبا له پێناوی دژایه تیکردنی ئیمپریالیزم و زانیۆنیزم و دواکه و تووی و فاشیزم و ره گه زیه رستی ده یگریته به ر و ئه و رۆله ی که لیبا له رێگه ی پشتگیریکردنی سیستمه شۆرشگێری و پێشکه و تووخوازه کان له ناوچه که دا گێراویه تی. سلاو له هه لۆیستی شۆرشگێرانه ی رابه ری شۆرش فاتیح کاتیک وتی که لی لیبا ئاماده یه به پێوه به رێ و خوی بۆ دوژمنان ناچه مین، به مه ش ویستی که لی لیبا سه رکه وت. هه روه ها پرۆتستۆی هه نگاوه خیانه تکاریه که ی هه سه نی دووه می شای مه غریب ده که یه له کۆبوونه وه له گه ل پیریژی زایۆنی له سه ر خاکی مه غریب و گرته به ری رێچکه ی ساداتی خیانه تکار و ئه و رۆله نا به جیه ی رژی می حوسنی موباره ک و چه ند رژی میکی دواکه و تووی عه ره بی ده یگێرن له پشتیوانیکردن و پێشکه شکردنی ئاسانکاری پێویست له پێناوی خزمه تکردنی ولاتانی ئیمپریالی.

بژیت برایه تی عه ره ب و کورد

گه شاهه بی دۆستایه تی و یه کگرتووی نیوان قوتابیان و لاوانی ئیمه و قوتابیان و لاوانی لیبا.

سلاو بۆ به ره ی نیشتمانی دیموکراسی عێراق (جود)ی خه باتکار

سلاوی شۆرش و خه بات:

لای که س شاراو ه نه که سیاسه تی فاشیستیانه ی رژی می عه فله قی و دکتاتۆره تاکره وه که ی، عێراقی خۆشه ویستمانی گه یانده ئه و میحنه ت و شه ویرانکاری پێی ناوه ته سالی هه وته می و هه زاران لای هاریوه، ئه مه ویپرای ئه و دارمانه ئابووریه و په یوه ندیی له گه ل بازاری سه رمایه داری جیهان و پته و بوونی په یوه ندیه کانی له گه ل لایه ن و هیژه دواکه و توه کانی عه ره ب و ناوچه که و ژیانده وه ی رێککه و تنه

نابه‌جیکانی نیوانیان و بوارخۆشکردن بۆ به‌زاندنی حورمه‌ت و سه‌روه‌ری نیشتمان و دووباره‌بوونه‌وه‌ی هه‌وله‌کان له پیناوی فراوانکردنی رووبه‌ره‌کانی شه‌ر و ئاماده‌کاری بۆ ده‌ستوه‌ردانی ئیمپریالیزم له پیناوی لاوازکردن و نه‌هیشتنی بزووته‌وه‌ ئازادیخوازه‌ گه‌شه‌کردوه‌کانی گهلانی ناوچه‌که، ئه‌مه سه‌رباری سیاسه‌ت و هه‌لسوکه‌وته‌ درندانه و نامرۆبیه‌کان به‌رامبه‌ر گه‌لی عێراق.

ئه‌گه‌رچی پزێم ده‌زانی له ئاینده‌یه‌کی نزیکدا کۆتایی دیت و له‌ناو ده‌چی، به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا رۆژ به‌ رۆژ هه‌ولێ جێگیرکردنی پێه‌کانی ده‌دات و ئه‌و کاره‌ساته‌ش پشتگوێ ده‌خات که به‌سه‌ر گه‌لی عێراق دا هاتوو، له راستیدا پزێم له پیناوی مانه‌وه له کورسی ده‌سه‌لات هه‌یج شیواز و رێگه‌یه‌ک ناهێڵی نه‌یگرێته‌ به‌ر. له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا خه‌باتی به‌ره‌ قاره‌مانه‌که‌تان رۆژ به‌ رۆژ زیاتر ده‌بی و ره‌گه‌کانیشی به‌ ناخی جه‌ماوه‌ری گه‌لی عێراقی خۆشه‌ویست، به‌ عه‌ره‌ب و کورد و که‌مینه‌کانیدا چوونه‌ته‌ خوار و هیوا له‌ دله‌کان ده‌ژێنێته‌وه، ته‌نانه‌ت وای لێهاتوو هه‌میلله‌ته‌که‌مان به‌ گرنگیه‌وه‌ ده‌روانیته‌ خه‌باتی (جود).

ئه‌م‌رۆ عێراقمان به‌ هه‌ستیارترین بارودۆخدا گوزه‌ر ده‌کات و له ئاسۆدا کۆتایی پزێم دیاره، به‌ تایبه‌تی دواي ئه‌وه‌ی زۆرینه‌ی میللەت لێی جیا بۆته‌وه، جگه‌ له ژماره‌یه‌کی که‌م نه‌بی که‌ چاره‌نووسیان به‌ چاره‌نووسی ده‌سه‌لاته‌وه‌ گرێ داوه، وه‌ک (فه‌رمانگه‌کانی ئاسایش و هه‌والگری). ئه‌وه‌تا کۆمه‌لێکی زۆر له‌ پیاوانی پارتی فاشیه‌که‌یان پێگه‌کانیان چۆل ده‌که‌ن. به‌رزبوونه‌وه‌ی ئاستی نازایی و دژایه‌تیکردنی پزێم له‌لایه‌ک و زیادبوونی نیگه‌رانی سه‌باره‌ت به‌ هێرش به‌رفراوان و دوژمنکاریه‌کانی پزێمی سه‌ربازی تورکیا له‌ لایه‌کی دی، هه‌موو ئه‌م بارودۆخانه‌ پال به‌ هه‌یه‌ نیشتمانی ه‌ عێراق یه‌ به‌ره‌هه‌لستکاره‌کانه‌وه‌ ده‌نێن به‌خوێاندا بچنه‌وه و له‌ رێگه‌ی ئه‌زموونه‌ کۆن و هه‌نوکه‌یه‌یه‌کانیان و له‌ پیناوی چاره‌نووس و ئاینده‌ی گه‌ل و ولاته‌دا رێگای راست و ئاشکرا ده‌ستنیشان بکه‌ن.

ئیمه‌ی نوێنه‌رانی هه‌ردووکی یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان- عێراق، لێره له‌سه‌ر خاکی کوردستانی ئازاد به‌ مه‌به‌ستی سازکردنی کۆنفراڤسیکی هاوبه‌ش کۆ بوینه‌ته‌وه بۆ ئه‌وه‌ی ده‌رباره‌ی بارودۆخی قوتابیان و لاوانی کوردستان و عێراق و ناوچه‌که‌ گه‌توگۆ بکه‌ین، گه‌رمترین سلاوی شوێشگێری خۆمان ئاراسته‌ی

به ره خه باتگیکه تان ده کهین و پشتگیری له هه لویستی جیگیر و سووربونتان له سهر روو خاندنی رژیم و گه یشتن به ئه لته رناتیفیکی دیموکراسی ده کهین. ههروه ها پشتیوانی خه باتی جیدی ئیوهین له پیناوی قولکردنی گیانی برابیه تی و یه کگرتن له نیوان ئه و پارتانه ی له نیو به ره که تان دان و هه وله کانتان له پیناوی فراوانکردنی پیگه که ی که له ئه نجامدا بوونه هوی زیادکردنی هیوا له لایه ن گه له خه باتکاره که مان بو ئه وه ی چاره نووسی خوی به به ره ی (جود) هوه گرئ بدات که بوته بناغه یه ک و له کو تاییدا هه موو لایه ک به ئامانجه کانیان شاد بن. هاوکات له گه ل ریز و پشتگیری مان و خواستنی هیوا بو گه یشتن به ئامانجیکی باشر، داوا له ته واوی هیزه نیشتمانیه عیراقیه به ره له ستکاره دیموکراسی و نه ته وه یی و پیشکه وتووخواز و ئیسلامیه کان ده کهین که بارودوخی قو ناغی داهاتوو به وردی هه لپسه نگین و کیشه و نا کوکیه لاهه کیه کان وه لا بنین له پیناوی خولقاندنی ئاشتبوونه وه یه کی سهرتاسه ری و به رزکردنه وه ی دروشمیکی وا که هه موو ئامانجه سهره کی و گشته یه کان بگریته خوی و ته واوی جه ماوه ری گه له که مان له ده وری کو بیته وه. ئیمه ی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان له سه نگه ره کا ئمانه وه په یمانتان پی ده دهین که په ره ی زیاتر به خه بات و چالاکیه کا ئمان بدهین و هه موو توانا کا ئمان ده خهینه پال توانای هه فاله قاره مانه کانتان له پیناوی هینانه دی ئامانجه کانی گه لی عیراق له روو خاندنی رژیمی دکتاتوری به غدا و گه یشتن به ئه لته رناتیفیکی دیموکراسی که کو تاییه به شهر بنی و دیموکراسی بو عیراق و ئوتونومی راسته قینه بو کوردستان وه دی بنی.

بژین بو خه بات... بژین بو یه کیتی

سلاو بو لیژنه ی بالای هه مانگیکردن له نیوان ریکخواوی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و ته واوی ناوچه کانی دیکه ی عیراق له پیناوی خه بات و کاری هاوبه شی یه کیتی

له کونفرانسی هاوبه شی هه ردووک یه کیتی که مان، که له ناوچه یه کی ئازادکراوی کوردستانی خوشه ویست و له سایه ی هیزه کانی پیشمه رگه ی سوپای شوړشگیری کوردستان و له لایه ن پیشمه رگه قاره مانه کانی (جود) هوه ده پاریزرین، به مه به ستی شروقه کردن و هه لسه نگاندنی بارودوخی هه نووکه ییه کانی ولات و ناوچه که و جیهان و له پیناوی به هیزکردنی ریکخسته کا ئمان و دارشتنی پروگرامیکی گونجاو بو خه باتی

ناوخی و ده ره کی سازمان کردوه. ئیمه ی نوینه رانی هه ردووک یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان-عیراق و به مه بهستی جیه جیکردنی خشته ی کاری ئهم کۆنفرانسه هاوبه شه مان، له م کۆبوونه وه یه دا هه موو نوینه ران جه ختیان له سه ر لیژنه ی بالای هه ماهه نگی کرده وه و جاریکی دیکه ئاماده باشی ته واومان دووپات ده که یه وه له پیناوی کاری هاوبه شی زیاتر و یه کیتیه کی به هیتر بۆ خه بات و هه ماهه نگیکردن و هاوپه یمانی له نیوان ریکخواه کانی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و ناوچه کانی دیکه ی عیراق. ئهم ئهرکه میژووویه ئهرکیکی پیروزی سه ر شامانه له پیناوی خزمه تکردنی باشتی دۆزی په وای گه له که مان و پیویسته زیاتر پابهند بین به بریار و ئهو بنه مایانه ی که له پیناویاندا و له سه ر پشینازی ریکخواه جه ماوه ریه کاغان لیژنه ی بالای هه ماهه نگی دامه زراوه. ئه گه رچیش له بهر چهند هوکاریکی ناوخی، تا ئیستا نه مانتوانیوه کۆبوونه وه مانگانه کانی خو مان ئه نجام به دین و وه ک پیویست کاره هاوبه شه کاغان بروئین، به لام باوه رمان به وه هه یه که هیچ کو ت و به ره به ستیک ناتوانی ریگه ی خه باتی راسته قینه ی دیموکراسی و نیشتمانی مان لی بگری و دنیاشین له سه رکه وتن. ئیمه ی نوینه رانی هاوبه شی هه ردووک یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان-عیراق، به ناوی خو مان و به ناوی هه موو ئه ندام و کاندید و لایه نگران و جه ماوه ری قوتابیان و لاوانی کوردستان، سلّوی گهرمی خه بات و شوپشگیپری ئاراسته ی لیژنه ی بالای هه ماهه نگیکردن له نیوان ریکخواه کانی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و هه موو عیراق ده که یین و هیوای به هیتر بوونی خه باتی هاوبه شمان و یه کیتیه که مان و یه کگرتوو ییمان ده خوازین، بۆ ئه وه ی به راستی بین به نوینه رانی راسته قینه ی بزووتنه وه کانی قوتابیان و لاوانی کوردستان و عیراق و بتوانین پیکه وه هیز و پارتیه نیشتمانی و پیشکه وتووخوازه به ره له ستکاره کان، که (جود) به ردی بناغه یانه، گهرموگورانه ئاراسته ی گوپانی خه بات بکه یین له پیناوی رووخاندنی پژی می فاشی به غدا و هینانه کایه ی حکومه تیکی دیموکراسی که دیموکراسی بۆ عیراق و ئوتونومی راسته قینه بۆ کوردستان وه دی بین و ئیمه ی قوتابیان و لاوانیش له سایهیدا به ئاشتی و برایه تی و دیموکراسی و هیمنی بژین. زۆر به گهرمی دهسته کانتان ده گوشین و ریژی شوپشگیپری گهرمی خو مانتان بۆ دووباره ده که یه وه و هه میشه سه رکه وتوو بن.

سلاو بۆ دايكه حەليمە، دايكى چوار شەھىدە سەربەرزەكەى شۆرشى ئايارى
 نىشتمانى پىشكەوتووخواز (ئەيوب، ئىسماعىل، حەمىد، سەلاح عەبدولھادى) و
 ھەموو دايكانى شەھىدە سەربەرزەكانى تر

بەبۆنەى سازکردنى كۆنفرانسى يەكەمى ھاوبەشى ھەردووك يەكيتىيەكەمان،
 يەكيتى قوتايان و لاوانى ديموكراتى كوردستان-عىراق، ئەندامانى كۆنفرانس سلاو و
 رىز و سوپاسگوزارى گەرمى خويان ئاراستەى دايكه حەليمە دەكەن، ئەو دايكهى
 چوار قارەمانى كوردستانى پىگەياند و لەگەل باوكيان وەك ديارىەك پىشكەشى
 شۆرشى نىشتمانى و ديموكراسى گەلەكەمانى كرد. لە نوپنەرانى كۆنفرانسەو پەيمان
 بى بۆ دايكه حەليمە و دايكانى ترى شەھىدە سەربەرزەكانەكە ھەتا رووخانى
 پڙىمى فاشى بەغدا و ھىنانەدى ديموكراسى بۆ عىراق و ئۆتۆنۆمى راستەقىنە بۆ
 كوردستان درىژە بە خەبات دەدەين. سلاو بۆ گيانى پاكى ئەم چوار شەھىدە
 (ئەيوب، ئىسماعىل، حەمىد، سەلاح) و گيانى باوكى شەھىدىان عەبدولھادى و تەواوى
 شەھىدانى رىگاي ئازادى و پىشكەوتن، پىشەنگيان بارزانى نەمر.

سلاو لەو بەندكراوە سياسىانەى لە بەنديخانەكانى پڙىمدا بەرگەى ئەشكەنجەدانى
 دپندانە دەگرن

پڙىمى عەفلەقى كە بە زەبرى ئاسن و ئاگر خۆى بەسەر مىلى گەلەكەماندا
 دەسەپىنى، دپندانەترىن شىوازەكانى كپکردنى ئازادىەكان و داگيرکردنى مافەكان
 دەگرىتە بەر، بەمەش عىراق دەبىتە بەنديخانەيەكى گەورە و تاريكى بالى بەسەردا
 دەكىشى. رۆلەكانى عىراق ىش، ئەوانەى لەسەر خاكى باوك و باپيرانيان دەژىن
 وەك بىگنە وان و ئاگادارى كاروبارى نىشتمان و سامانەكانى نين، ھەروەھا سزاي
 توند بۆ ئەوانە ديار كراوە كە دژايەتى ياسا نابەجىكانى پڙىم دەكەن و دژيان
 دەوەستەنەو. بۆيە عىراقى زامدار لە بارودۆخىكى نااساييدا دەژى، ھەر ئەمەش
 پالى بە رۆلەكانىيەو نا كە ھەولى گۆپىنى ئەم واقعە كارەساتنامىزە بدەن و لەو
 پىناوەدا شىوازى جۆراوجۆرى خەبات بگرنەبەر، كاريگەرترىن شىوازەكانى خەباتىش
 بۆ سەر پڙىمى فاشى، ئەو رىكخراوە سياسىانەن كە كەوتوونەتە خەباتىكى توند
 و تال و پىشكەشکردنى قوربانى گەورە لە پىناوى ھىنانەدى خواستەكانى جەماوەر.
 لە بەرامبەردا پڙىم چەندىن دامودەزگاي جۆراوجۆرى وەك ئاسايش و ھەوالگىرى و
 ژمارەيەكى لەبن نەھاتووى بەكرىگىراوانى خۆى بۆ چاودىرپىکردن و راوہدوونانى

خه باتکاران خستوونه ته کار و ئه وان له ده ستگیرکردنی خه لکدا پشت به هیچ یاسا و شه ریه تیک نابهناسن، به مهش رۆله کانی گه له که مان به بی دادگاییکردن ده خزیژنه به ندیخانه کان و له سهر دهستی جه لاده عه فله قیه کان و له ریگهی تازه ترین ئامیره وه رووبه پرووی دپنده ترین جوړه کانی ئه شکه نهجه دان ده بنه وه. سه رباری ئه مه، له مه به ندیخانه دا ته نانه ت ئاساییترین مه رجه ته ندروسته کانی به دی ناکرین و ئه مه هه مووی له دژی ئه وه به ندکراوانه ئه نجام ده دری که جگه له داواکردنی ئاساییترین مافه کانیان و دژایه تیکردنی رژیمی فاشی و هه لسوکه وته دپندانه کانی، هیچ تاوانتیکیان ئه نجام نه داوه.

ماوه ماوه، هیژه کانی ئۆپۆزیسیونی عێراق و ریکخواه جه ماوه ریه کان و پارتیه عێراق یه کان یاداشتنامه ی نازیی سه باریت به پیشیلکردنی یاسا و ریسا نیوده وه له تیه کان له لایهن رژیمی عێراقه وه ئاراسته ی دهسته ی نه ته وه یه کگرتوه کان و ریکخواهی مافه کانی مروف و لیبوردنی نیوده وه له ته ده که ن. ئیمه له خاکی ئه وه کۆنفرانسه دا که له ناوچه ئازاده کانی کوردستان ساز ده کری، سلاو ئاراسته ی به ندکراوانی سیاسی و ئه وانی تریش ده که یه که به ندیخانه کانی رژیم سووربوون و خۆپاگری زیاتریان پی ده به خشی. سلاو له وانه ی ته نیا به هو ی به رگریکردن له که رامه ت و ئازادییه وه خزیژاونه ته به ندیخانه کان، سلاو له خۆپاگری و قاره مانیتیان، په یمان بی تا دوا هه ناسه له ریچکه که تان لانه ده یه ن.

ره تکرده وه و پرۆتستۆکردن:

ده ستریزیه کانی رژیمی جۆنتا له تورکیا بۆ سهر خاکی پیروژمان به توندی ره ت ده که یه نه وه و داوای وه ستاندنیان ده که یه ن، له هه مان کاتدا سوپاسی حکومه تی ئیران و لیبیا ده که یه ن که راشکاوانه و به فهرمی هه لویستی دروستی خویان بۆ پشتگیریکردنی گه له که مان راگه یاند، هاوکات سوپاسی هه موو ئه وانه ش ده که یه ن که به رووی ده ستریزیکردن بۆ سهر خاکه که مان وه ستانه وه و پشتگیریان له کیشه ی په وای گه له که مان کرد.

ئه وه شوڕشه ی له کوردستان به رپا کراوه و رۆله کانی عێراق به گشتی و رۆله کانی کوردستان به تاییه تی به شدارن تیایدا، چه ندین هه نگاوی گه وره ی به ره و پیشه وه بریوه و له هینانه دی ئامانجی شوڕش نزیک بۆته وه، به هو ی ئه وه قوربانیه گه ورا نه ی

پیشکەش کراون، توانراوه رووبه‌ری به‌رفراوان له‌خاکی کوردستان له‌عه‌فله‌قیه‌ فاشیه‌کان پاک بکریته‌وه و روژ دواى روژ گوشار له‌سه‌ر پ‌ژیمی فاشی توندتر ده‌بی و هه‌ست به‌نزیکه‌بونه‌وه‌ی ماوه‌ی رووخان و له‌ناوچوونی ده‌کات، بۆیه‌خه‌ریکه‌ په‌نا ده‌باته‌ به‌ر داواکردنی یارمه‌تی له‌لایه‌نگره‌ فاشیست و ره‌گه‌زه‌په‌سته‌کانی.

پ‌ژیمی تورکیا که‌ئه‌ندامی په‌یمانی باکوری ئه‌تله‌سیه‌، چاوی له‌سه‌ر ویلایه‌تی موس‌له‌، هه‌روه‌ها ترسی له‌هه‌موو پیشکەوتنیک هه‌یه‌ که‌له‌لایه‌ن بزووته‌وه‌ی رزگاربخوازی کورد له‌عیراق به‌یترته‌دی، به‌و پییه‌ی کاریگه‌ری پۆزه‌تیفی بۆ سه‌ر بزووته‌وه‌ی رزگاربخوازی کوردستانی تورکیا ده‌بی، هه‌روه‌ها کاریگه‌ری نیکه‌تیفیشی بۆ سه‌ر به‌رژه‌وه‌نده‌ی کانی ئیمپریالیزم ده‌بی له‌ناوچه‌که‌.

پ‌ژیمی سه‌دام که‌وتۆته‌ ئیو ته‌نگه‌یه‌کی مه‌ترسیدار و ناتوانی خو‌ی لی رزگار بکات، بۆیه‌ پی‌ی وایه‌ باشت‌ترین پ‌ژیم بۆ ئه‌وه‌ی یارمه‌تی و کۆمه‌کی پیشکەش بکات پ‌ژیمی تورکیا‌یه‌ و له‌و پیناوه‌دا هه‌ردوولا چه‌ند ریککه‌وتنیکیان واژۆ کرد و به‌هۆیان‌ه‌وه‌ ریکه‌ به‌هێزه‌کانی هه‌ردوو و لات ده‌دری بۆ ماوه‌ی ۳۰ کیلۆمه‌تر به‌مه‌به‌ستی راوه‌دوونانی شو‌رشیگ‌یران سنووره‌ نیوده‌وله‌تیه‌کانی یه‌کتر به‌زی‌تن، هه‌ر به‌گو‌یره‌ی هه‌مان ئه‌و ریککه‌وتنه‌وه‌، له‌ سالانی ۱۹۸۳ و ۱۹۸۶ هێزه‌ زه‌مینى و ئاسمانیه‌کانی تورکیا حورمه‌تی خاک و ئاسمانی کوردستانی پ‌یرو‌زیان پ‌یشیل کرد و ده‌ستدری‌زیان کرده‌ سه‌ر هاو‌لاتیانى ب‌یتاوان و له‌ به‌رامبه‌ردا پ‌ژیمی به‌غدا که‌بانگه‌شه‌ بۆ به‌رگریکردن له‌ سه‌روه‌ری نیشتمانی ده‌کات، ده‌سته‌وه‌ستان مایه‌وه‌، به‌لکو‌ یارمه‌تی پ‌ژیمی تورکیاشی دا وه‌ک ئه‌وه‌ی کوردستان به‌شیک نه‌بی له‌خاکی ع‌یراقی خوشه‌ویست. ئیمه‌ له‌خاکی کۆنفرا‌نسه‌وه‌ به‌ناوی قوتابیان و لاوانی کوردستانه‌وه‌ نازیی توندی خو‌مان به‌رامبه‌ر ده‌ستدری‌زیه‌کانی تورکیا بۆ سه‌ر خاکی پ‌یرو‌زمان ده‌رده‌ب‌رین و له‌ به‌رده‌وامبوون له‌سه‌ر ئه‌م ئامانجه‌ ئاگاداری ده‌که‌ینه‌وه‌ و سوپاسی ب‌ی سنوورمان ئاراسته‌ی هه‌ردوو ک حکومتی ئ‌یران و لیبیا ده‌که‌ین که‌ راشکاوانه‌ و به‌فه‌رمى پشتگیری خو‌یان بۆ گه‌له‌که‌مان راگه‌یانده‌، ب‌یگومان ئه‌مه‌ مانای وایه‌ که‌ شو‌رش بۆته‌ خاوه‌نی مینه‌ری به‌رز و پشتگیری جیهان.

ب‌زی یه‌کگرتوویی گه‌لان له‌ د‌ژی دکتاتۆریه‌ت و فاشیزم.

سیاسه‌ته شوڤینی و ره‌گه‌زپه‌رسته‌یه‌کانی پژی‌م له راگواستن و ته‌بعیس و ته‌عرب و ویرانکردنی کوردستان و شوینبزرکردنی (۸۰۰۰) کوردی بارزانی به توندی رت ده‌که‌ینه‌وه

له‌وه‌ته‌ی له ۱۷ی ته‌موزی ۱۹۶۸ه‌وه له ریگه‌ی کوده‌تاوه پژی‌می عیراق ده‌سه‌لاتی گرتۆته ده‌ست، ئه‌م پژی‌مه که‌وتۆته کوشتن و تۆقاندنی گه‌لی عیراق به گشتی و گه‌لی کوردمان به تایبه‌تی. هه‌رچه‌ندیش ماوه‌ی ده‌سه‌لاتی دکتاتۆری درێژه بکیشی، زیاتر په‌نا ده‌باته به‌ر ئه‌نجامدانی تاوانکاری. له‌وه‌ته‌ی له‌لایه‌ن ئیمپریالیزمی جیهانی‌ه‌وه هان دراوه که شه‌ر له دژی شوپشی گه‌لانی ئێران به‌ریا بکات، پژی‌م زیاتر په‌نای بردۆته به‌ر پیاده‌کردنی سیاسه‌ته تاوانکاریه‌کانی، بۆیه هه‌زاران لاو و قوتابی خزاندۆته نیو ئه‌و شه‌ی که تا ئیستا گپی لێ هه‌لده‌ستی. به درێژایی ماوه‌ی شه‌ دو‌پراوه‌که‌شی، پژی‌م به به‌رده‌وامی به‌دوای پروییانووی جو‌راوجۆردا گه‌پراوه بۆ ئه‌وه‌ی له ریگه‌یانه‌وه شکسته یه‌ک له‌دوایه‌که‌کانی له به‌ره‌کانی شه‌ر پی رووپۆش بکات.

پژی‌م به‌ گرتنه‌به‌ری شی‌وازه شوڤینی و ره‌گه‌زپه‌رسته‌یه‌کانی وه‌ک راگواستن و ته‌بعیس و ته‌عرب و چۆلکردنی کوردستان له دانیشتوانی نه‌وه‌ستا، به‌لکو په‌نای برده به‌ر چه‌ندین شی‌وازی دیکه‌ی تایبه‌ت به جینۆسایدکردنی رۆله‌کانی کوردستان. له هاوینی ساڵی ۱۹۸۳ه‌وه تا ئیستا هیچ شتێک ده‌رباره‌ی چاره‌نووسی (۸۰۰۰) کوردی بارزانی نازانری که پیشتر کۆمه‌لگا زۆره‌ملیکانیان له قوشته‌په و هه‌ری‌ر و به‌حرکه ده‌وره درابوون و به سیفه‌تی دیلی جه‌نگ ده‌ستگیر کرابوون و له لایه‌ن پژی‌مه‌وه به شه‌قامه‌کانی به‌غدا و چه‌ند شارێکی دیکه‌دا سووپرێنرابوونه‌وه و تا ئیستا پژی‌م سووره له‌سه‌ر شارده‌وه‌ی چاره‌نووسیان. ئی‌مه له خاکی کۆنفرا‌نسه‌وه ئه‌م تاوانه دنده‌یه رت ده‌که‌ینه‌وه و داوا ده‌که‌ین به هاوکاری له‌گه‌ڵ هی‌زه‌ نیشتمانی ه به‌ره‌ل‌ستکاره‌کانی پژی‌م و رای گشتی جیهان و وێژدانی مرۆفایه‌تی گوشار بخه‌نه سه‌ر پژی‌می به‌غدا بۆ ئه‌وه‌ی چاره‌نووسی (۸۰۰۰) کوردی بارزانی ئاشکرا بکری.

هه‌نگاوه خویناویه‌که‌ی پژی‌می به‌غدا و سه‌پاندنی جه‌نگی‌کی دوژمنکارانه به‌سه‌ر گه‌لانی عیراق و ئێران و په‌وانه‌کردنی قوتابی‌ان و لاوان و مامۆستایان بۆ به‌ره‌کانی شه‌ر و له‌سیداره‌دانه به‌کۆمه‌له‌کان رت ده‌که‌ینه‌وه.

له سه‌ره‌تای وه‌رگرتنی ده‌سه‌لات، پژی‌می عیراق په‌نای برده به‌ر چه‌ند شی‌وازی‌ک

که بۆنی پیشکه وتووخوازییان لی دههات، ئهو ویستی بهم ههنگاوه سه رهتا گومان له خووی دوور بخته وه و دواتر بنه ماکانی پژیمه که ی دابکو تی. ئینجا رۆژ دوا ی رۆژ فرتوفیله کانی پژی م و ئاستی په یوه ندیی له گه ل ئیمپریالیزی ئه مه ریکا ئاشکرا بوون. شوپشی گهلانی ئیران له ریگه ی گو په گو پرکردنی پژی می شاهه نشاوه گه وره ترین کۆله گه ی ئیمپریالیزی ناوچه که ی دارماند، بیگومان ئه م شوپشه زه بریکی به هیز بوو بهر ئیمپریالیزم که وت و دهنگیکی گه وره و بهر فراوانی به دوا ی خویدا هیئا و متمانهی به گهلانی چه وساو ه به خشیه وه و پی راگه یاندن که ویستی گه لان له پلان و پیلانی دوژمنان به هیز تره. له و کاته وه ئیمپریالیزم دهستی به جولاندنه وه ی به کریگیراوانی کرد له ناوچه که بۆ ئه وه ی له سه ره تا وه زه بر له شوپشی گهلانی ئیران بوه شیئ و پژی می عیراقی به گونجاوترین پژی م زانی که له توانیدا هه بی رۆل یکی له م جو ره بینئ. ئه وه بوو پژی م شه ری له دژی ئیران راگه یاند و بانگه شه ی ئه وه ی کرد که سه ره وری نیشتمانی رووبه رووی مه ترسی بو ته وه. ئیستاش ئه م جه ره نگه پی ناو ته نیو سالی هه وه ته میه وه و تا ئیستا هیچ ریگه چاره یه ک به دی ناکرئ، له به رامبه ر درێژه کیشانی شه که شدا جگه له زیانه کانی تر، پژی م ههستی به که مبوونه وه ی مرو یی کرد، بۆیه ناچار بوو روو بکاته بازاری قوتابیان و لاوان و مامۆستایان و وه ک پیشه کیه ک بۆ ناردنیان بۆ به ره کانی شه ری قادسیه، ئه وانی له گوپانه کانی مه شق و راهیئان کۆکرده وه و په تی سیداره شی بۆ ئه وانه ئاماده کرد که خوازیاری جیبه جیکردنی ئه م ههنگاوه ی پژی م نه بوون. به گویره ی عورفه کانی پژی م، پیویست بوو هه موو شتی ک بخری ته خزمه تی خو ی و پاراستنی کورسی ئه م ده سه لات ه لهرزۆ که. ئیمه ی نوینه رانی قوتابیان و لاوان، نازیی خو مان به رامبه ر به م جه ره نگه ناوایه ده رده برین که پژی می سه دام له بری ئیمپریالیزمه وه به سه ر گهلانی عیراق و ئیرانیدا سه پاندو وه و داواش ده که یین به هاوکاری له گه ل پارت و هیزه عیراق یه به ره هه لستکاره کانی تر ئه م پژی مه برووخینرئ، چونکه ئه مه تاکه ریگایه بۆ کۆتاییه یئان به شه ر و شادبوون به سیستمی کی دیموکراسی دادوه رانه، بۆ ئه وه ی ئاشته وایی بۆ هه ردوو ولاتی دراوسی بگه ری ته وه.

په‌تکرده‌وهی سیاسه‌تی شوڤینیانه‌ی پژی‌م سه‌باره‌ت به‌ دژایه‌تیکردنی زمان و ئه‌ده‌بی کوردی و داخستنی ده‌رگای قوتابخانه‌کان له‌ کوردستان و هه‌لوه‌شاندنه‌وهی کۆری زانیاری کوردی و گواستنه‌وهی زانکۆی سلیمانی

له‌ شوڤشی ئه‌یلوول، رۆله‌کانی کوردستان ملیان دایه به‌ر خه‌باتیکی قورس و تال و له‌ سالی ۱۹۷۰دا پژی‌میان ناچار کرد به‌یاننامه‌ی میژوویی ئادار رابگه‌یه‌ن، له‌ ماوه‌ی نیوان سالانی ۱۹۷۰-۱۹۷۴یشدا ناوچه‌ی کوردستان له‌ هه‌موو بواره‌کانه‌وه‌ پێشکه‌وتنی به‌خۆیه‌وه‌ دیت، ژماره‌ی قوتابخانه‌کان زیادی کرد و خویندن کرا به‌ زمانی کوردی و زانکۆی سلیمانی دامه‌زرا و بوو به‌ سه‌رچاوه‌یه‌کی رووناکی هزیری و نووسه‌ر و زانیان پشتگیری و هاندانیان له‌لایه‌ن شوڤشه‌وه‌ بی به‌خشا، کۆری زانیاری کورد رۆلی چالاکانه‌ی خۆی گێرا. به‌ کورتی، شوڤش به‌ نیازی به‌پاکردنی شوڤشیکی رۆشنییری بوو له‌نیو میله‌تدا. دوا‌ی نسکۆی ۱۹۷۵، پژی‌م له‌ بپاره‌کانی په‌شیمان بووه‌وه‌ و هه‌مووی له‌ ره‌گه‌وه‌ هه‌لکێشان، ئه‌وه‌بوو خویندن به‌ زمانی کوردی قه‌ده‌غه‌ کرا و ده‌رگای چه‌ندین قوتابخانه‌ داخرا و زانکۆی سلیمانی گوێزرایه‌وه‌ و کۆری زانیاری کورد نه‌هیلا، هه‌روه‌ها پژی‌م چه‌ندین سیاسه‌تی شوڤینی دیکه‌ی هاوشیوه‌ی پیاده‌ کرد.

پژی‌می به‌غدا درکی به‌وه‌ کرد که‌ بلا‌بوونه‌وه‌ی زانست و زانیاری له‌ نیوان جه‌ماوه‌ر مانای وایه‌ به‌هێزترین چه‌کی پێ ده‌به‌خشی، واته‌ پێچه‌وانه‌ی ئه‌وه‌ی که‌ خۆی ده‌یویست، ئه‌و ده‌یخواست میله‌ت به‌ دواکه‌وتوویی و نه‌خوینده‌وار و به‌ش به‌ش بمینێته‌وه‌ و گیانی ئینتیما و ده‌ستپێشخه‌ری تیا‌دا نه‌هیلا، بۆ ئه‌وه‌ی بتوانی به‌ ئاسانی کۆنترۆلی بکات و رووی بکاته‌ ئه‌و ئاراسته‌یه‌ی که‌ خۆی مه‌به‌سته‌تی. ئیمه‌ له‌ خاکی کۆنفرا‌نسه‌وه‌ ئهم‌ سیاسه‌ته‌ شوڤینییه‌ی پژی‌م ر‌ه‌ت ده‌که‌ینه‌وه‌، هاوکات رایده‌گه‌یه‌نین که‌ دوژمنانی گه‌لی کورد له‌مه‌وبه‌ر چانسی خۆیان بۆ له‌ناوبردنی زمانی کوردی و دوورخستنه‌وه‌ی تاکی کورد له‌ خاکی باوک و باپیرانی تا‌قی کردۆته‌وه‌، به‌لام هه‌وله‌کانیان به‌ با‌چوون. با دوژمنان بزائن هه‌تا کورد و کوردستان ما‌ون، قوتابخانه‌ی شوڤش و زمان و ئه‌ده‌ب و کلتوری کوردی ده‌مینن.

موساوه مه کردنی بهرده وامی پژی می فاشی و دکتاتوری سه بارهت به سهروه ری نیشتمان و له پیناوی پاراستنی بهرژه وه ندیه تایه ته کانی خو ی شه رمه زار ده که یین و داوای رووخاندنی ده که یین

پژی می عه فله قی فاشی شه و روژ به شان و بالی سهروه ری نیشتمانی و سه ره به خو ییدا هه لده لئ، به لام ئاخو ئهم پژی مه له پیناوی پاراستنی نیشتمان و میللهت چی کردوو، تا ئیستا دهنگی ریککه وتننامه خیانه تکاریه که ی جه زائیر به گو یماندا ده زرن گیته وه که سه دام له سه ر بریاری ئیمپریالیزم له گه ل شای گو په گو په موری کرد، کاتیک له پیناوی له ناو بردن و کوژاندنه وه ی ئاگری شو پشی گه لی کورد و داواکاریه په واکانیدا ده سته برداری چهند به شیکی گه وه ی خاک و ئاوی عیراق بوو بو پژی می شا، ئه مپروش له باشوور بو میره کانی که نداو ده سته برداری ئه و خاکه ده بی که به ناوچه ی بیلا یه ن ناو ده بری، وه که ئه وه ی ئهم خاکه له بنه تدا مولکی باوکی بی و به خواستی خو ی به خه لکی ده به خشی، هه مان ئه و به زمه له سنووره کانی ئوردن و سعودیه ش در یژه ی هه یه و هه موو ئه وه ی روو ده دات به گو ی ره ی عورفی پژی م مساو ه مه کردن نیه. ئیستا بو هه موو لایه که ئاشکرا بووه که عیراق تا چهند پابه ند ه به ره وه ی ئیمپریالیزم و پژی مه دواکه وتوه کانی ناوچه که. سوپا له بابه ته چاره نوو سساز ه کان دوور ده خاته وه و سامانه کانی ولات ده خاته خزمه تی دوژمنانی گه ل و رۆ له کانی عیراق که به ده ستی هه ل سوکه وته فاشستیه کانی پژی م ده نالینن و بیانیه کان به خواستی خو یان له خاکی رافیده یین دین و ده پۆن. پژی می ئیستای عیراق له هه موو پژی مه کانی تر زیاتر یاری به سهروه ری و سه ره به خو یی و سامانه کانی ولات کردوو، ئی مه له و کاته ی مساو ه مه کردنه بهرده وامه کانی پژی می فاشی له سه ر سهروه ری نیشتمان شه رمه زار ده که یین، داوای چرک د نه وه ی توانا کان و ریکه ستنی ریزه کان ده که یین له پیناوی په له کردن له رووخاندنی پژی م، بو ئه وه ی جار یکی دیکه عیراق بگه پ ته وه دۆخی سروشتی خو ی و ولات له رووی ئابووری و سه ربازی و سیاسیه وه ئازاد بکری و توانا کانی بخری نه خزمه تی خو شگوزه رانی و دلخو شکردنی رۆ له کانی میللهت.

پشتگیری:

پشتگیری له خهباتی هه‌موو قوتابیانی عێراق ده‌که‌ین له پیناوی ده‌سته‌به‌رکردنی مافه پیشه‌یی و زانستی و دیموکراسیه‌کانیان

به‌و پێشه‌ی قوتابیانی چینی هۆشیار و رۆشنییری جه‌ماوه‌رن، ئاگادار و گوێبیستی هه‌موو رووداو و پێشهاته‌کانی جیهان ده‌بن و ده‌زانن که هه‌میشه مه‌سه‌له‌کان له به‌رژه‌وه‌ندی گه‌ل‌اندا ده‌میننه‌وه، بۆیه له کاتی به‌رپا‌بوونی مملانی له‌گه‌ڵ پ‌ژێمه فاشی و دکتاتۆریه‌کاندا ئەم توێژه به‌ به‌رده‌وامی له به‌ره‌ی میله‌تدا ده‌مینێته‌وه، چونکه ئەم جو‌ره پ‌ژێمانه هه‌میشه هه‌ول ده‌دن گه‌لان به نه‌خوێنده‌واری و دواکه‌وتووی و دووره‌په‌ریز له جیهان و پێشهاته‌کان میننه‌وه و بن به‌ دارده‌ستێک بو هینانه‌دی ئامانج و مه‌به‌سته‌کانیان.

پ‌ژێمی ئیستای عێراق دوژمنی زانست مه‌عریفه‌یه و نه‌یو‌یستوه زیاده‌بونی هه‌ژموونی ئەم توێژه بین، بۆیه ده‌رگای سه‌دان قوتابخانه‌ی داخست و ژماره‌یه‌کی زۆری قوتابیانیشی له خوێندن بیه‌ش کرد و له ریگای ده‌سته ره‌شه‌کانیه‌وه پ‌رۆگرامه‌کانی خوێندنی شی‌واند و یه‌کتی نیشتمانی دا‌هێنا و قوتابیانی له مافی هه‌لبژاردنی نوێنه‌ره شه‌ریه‌کانیان بیه‌ش کرد. پ‌ژێم به‌وه‌ش نه‌وه‌ستا و چه‌ندین فه‌وجی قوتابیانی و لاوان و مامۆستایانی له گوپانه‌کانی مه‌شق و راهێنان کو‌ کرده‌وه و زۆری دیکه‌شی په‌وانه‌ی به‌ره‌کانی شه‌ر و به‌ندیخانه‌کان و به‌رده‌م په‌تی سێداره‌ کرد، به‌مه‌ش ئاستی خوێندن له عێراق رووی له دابه‌زین کرد و پ‌یروزی و ئازادی خۆی له‌ده‌ست دا.

قوتابیانی چاونه‌ترسی عێراق به‌وه ناسراون که له‌کاتی ته‌نگه‌ژده‌ راده‌په‌رن و بو‌یرانه به‌رگری له جه‌ماوه‌ر ده‌که‌ن، ده‌بی بارودۆخ چۆن بی کاتی‌ک به‌رژه‌وه‌ندیان ده‌که‌وێته ژێر مه‌ترسی؟

بیگومان ئەوان ملکه‌چی رپوشوین و بریاره نابه‌جیکان نه‌بوون، به‌لکو به‌روه‌روویان وه‌ستانه‌وه و که‌وتنه خه‌بات له پیناوی وه‌ده‌سته‌پینانی مافه‌کانیان و دژایه‌تی خۆیان بو‌ چوونه ریزی سوپای نامیللی ده‌رپری و رازی نه‌بوون روو بکه‌نه گوپانه‌کانی مه‌شق و شه‌رکردن، به‌لکو هه‌ندی‌ک جار وه‌ک ره‌تکردنه‌وه‌یه‌ک بو‌ سیاسه‌ت و رپوشوینه‌کانی دوژمن خۆپیشاندانیان نه‌جام دا. ئەوه‌ی مایه‌ی شانازی و ریزه، هه‌ندی‌ک له‌و قوتابیانه‌ی به‌هۆی هه‌لمه‌ته‌کانی ده‌ستگیرکردن و راوه‌دوونانه‌وه ناچار بو‌بوون

ریزه کانی خویندن به جی بیلن، په یوه ندیان به شوږشی عیراقیه وه کرد و ماوه یه ک ئهرکی وروژاندنی جه ماوه و هوښیار کردنه وه یان ده گرتنه ته ستو و ماوه یه کیش چه کیان له شان ده کرد بو ئه وهی له گه ل لایه نه کانی تری ناو (جود) ی خه باتکار بکه ونه خه بات له پیناوی رووخاندنی پژی می عه فله قی و شادبوون به حکومه تیکی دیمو کراسی بو عیراق و ئوتونومی راسته قینه بو کوردستان. ئیمه له خاکی کونفرانسی هاوبه شی هه ردوو ک یه کیتی قوتابیان و لاوانی کوردستان-عیراقه وه، پشتیوانی ته واوی خو مان بو خه باتی قوتابیانی عیراق ده رده برین له پیناوی هینانه دی مافه پیشه یی و زانستی و دیمو کراسیه کانیان.

به ره و هینانه دی یه کگرتووی جه ماوه ری و توندکردنی خه بات له پیناوی رووخاندنی پژی م.

پشتگیری له خه باتی هه موو قوتابیان و لاوانی کوردستان و ده ره وهی کوردستان ده که یان له پیناوی هینانه دی ئامانجه په واکانیان

خه باتی قوتابیان و لاوان له ناوه وه و ده ره وهی کوردستان خه باتیکی دوورودرژه، قوتابیان به هه ستی نه رم و هوښیار یانه وه بهر له خه لکانی تر روویان له کوږی خه بات ده کرد، به تایبه تیش له بهر ئه وهی ئه وان خاوه نی خواستی تازه گه ری بوون، بو یه له و روانگه یه وه که هه لگری بهر پرسیاری ته کی گران، بو یه ده بی له پال گه لی عیراق روو بکه نه گو پانه کانی خه باتی سه ربازی و سیاسی و میدیای، بو ئه وهی مافه په واکانیان وه ده ست بینن، که به شیکن له مافه دیمو کراسیه کان بو گه لی عیراق، یان خو پیشاندان و راپه برین بهر پا بکه ن له دژی پژی مه دکتاتوری و فاشیه کان و بریاره نابه جیکانیان رهت بکه نه وه.

پژی می ئیستا له هه موو پژی مه کانی دیکه ی عیراق زیاتر ده ستی بو مافه کان بردوو و پشتگوپی خستوون، له نیویاندا مافه کانی قوتابیان و لاوان، ئه وه بوو ده رگای چه ندین قوتابخانه ی داخست و پرۆگرامه کانی خویندن شیواند و بایه خی ئه وتوی به غره نه دا و دژایه تی ئازادیه کانی کرد و به مه به ستی راوه دوونانی قوتابیه نیشتمان په روه ره کان ری کخراوی تایبه تی پیکهینا، ئه مه وپرای جیاکاری ره گه زپه رستی و شو قینی و ناردنی چه ندین گرووی قوتابیان و لاوان بو به ره کانی شه ری قادسیه به بی په چا وکردنی ته مه نیان و گرته به ری چه ندین شیوازی دیکه ی شه پرانگیزانه. له ئه نجامدا و له ترسی توندوتیژی و سیاسه ته کانی پژی می تاوانبار، هه زاران قوتابی

و لاو روویان کرده ناوچه ئازادکراوه‌کانی کوردستانی عێراق، بۆ ئه‌وه‌ی شانه‌شانی هێز و پارتیه‌ به‌ره‌هه‌ڵستکاره‌کانی دیکه‌ی عێراقی درێژه‌ به‌ خه‌بات بده‌ن و هه‌ندیکی دیکه‌شیان له‌ شوینه‌کانی خۆیان مانه‌وه‌ و رووبه‌رووی ده‌سه‌لات بوونه‌وه‌ داستانی به‌رگریی و قوربانیدان تۆمار ده‌کهن، به‌م جوړه‌ قوتابیان بوونه‌ خاوه‌نی پێگه‌یه‌کی دیار له‌ نێو جه‌ماوه‌ری عێراق. خه‌باتی قوتابیان و لاوان له‌م چوارچۆیه‌ نه‌وه‌ستا، به‌لکو هه‌ندیکیان خۆیان گه‌یانده‌ وڵاتانی دیکه‌ و له‌وێه‌ ئه‌رکه‌کانی سه‌ر شانیان راده‌په‌ڕێن له‌ پێناوی ناساندنی کێشه‌ی میله‌ته‌که‌یان به‌ جیهان و هه‌ولدان بۆ شه‌رمه‌زارکردنی پڕژیم له‌ به‌رامبه‌ر رای گشتی جیهان. ئیمه‌ی نوینه‌رانی قوتابیان و لاوان، پشتگیری له‌ خه‌باتی هه‌موو قوتابیان و لاوانی کوردستان و ده‌ره‌وه‌ی کوردستان ده‌که‌ین له‌ پێناوی هێنانه‌دی ئامانجه‌ په‌واکانیان.

پشتگیری له‌ خه‌باتی ته‌واوی قوتابیان و لاوانی عه‌ره‌ب ده‌که‌ین (به‌ تایبه‌تی فله‌ستینه‌کان)، له‌ دژی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و دواکه‌وتوویی

له‌ یه‌کیک له‌ باره‌گاکی شۆرشێ ۲۶ی ئایاری نیشتمانی پێشکه‌وتووخواز، ئیمه‌ی نوینه‌رانی هه‌ردووکی یه‌کیته‌ی، یه‌کیته‌ی قوتابیانی کوردستان-عێراق و یه‌کیته‌ی لاوانی دیموکراتی کوردستان-عێراق، به‌ مه‌به‌ستی تاوتۆیکردن و شۆقه‌کردنی بارودۆخی هه‌نوکه‌یی کوردستان و عێراق و ناوچه‌که‌ و جیهان و ئه‌و ئه‌رکه‌نه‌ی له‌ ئه‌ستۆی قوتابیان و لاوانان دان، هه‌روه‌ها به‌ مه‌به‌ستی بریاردان سه‌باره‌ت به‌ شێوازیکی کاری تازه‌ که‌ بپێته‌ مایه‌ی یه‌کخستنی هێز و توانا و خه‌باتی هه‌ردووکی یه‌کیته‌که‌مان له‌ پێناوی په‌له‌کردن له‌ رووخاندنی پڕژیمی سه‌دام حوسینی تاوانبار، کۆنفراڤسیکی هاوبه‌ش ساز ده‌که‌ین، ئه‌و پڕژیمه‌ی جگه‌ له‌ مالدۆیرانی و وێرانکاری هه‌یچی تری بۆ رۆڵه‌کانی گه‌له‌که‌مان نه‌کردوه‌ و له‌ جیاتی ئیمپریالیزم شه‌ری له‌ دژی ئێرانی دراوسی به‌رپا کرد، شه‌رێک که‌ پێی ناوه‌ته‌ نێو حه‌وته‌مین سالیه‌وه‌ که‌چی تا ئێستا هه‌یچ رێگه‌چاره‌یه‌ک له‌ ئاسۆی نزیک و دووردا به‌دی ناگرێ. ئه‌و شه‌ی رۆژانه‌ سه‌دان که‌س له‌ رۆڵه‌کانی عێراق هه‌ڵده‌لووشی، هه‌تا گه‌یشه‌ته‌ راده‌ی ناچاربوونی پڕژیم بۆ ناردنی قوتابیان و لاوانان وه‌ک مه‌ر به‌ره‌و قه‌سابخانه‌کان و ئابووری وڵاتیشی له‌ دارمانی ته‌واو نزیک کرده‌وه‌ و به‌ بازاری سه‌رمایه‌داریه‌وه‌ گرێی داوه‌، هه‌موو ئه‌مه‌ له‌به‌ر هه‌یچ نا، ته‌نیا له‌ پێناوی تێرکردنی ئاره‌زووه‌کانی سه‌دامی تاوانبار و ئاغا ئیمپریالیه‌کانی. بارودۆخ له‌ کوردستان ناخۆشتر و تالتره‌، سیاسه‌تی ته‌عریب و ته‌بعیس و راگواستن و

راوه دوونان و له سیداره دان درێژه ی ههیه، ئهم بارودۆخه له هه موومان ده خوازی خه بات و ریزه کاڤمان یه که بڤهین بۆ ئه وه ی بواری به رپا کردنی شوپشیک بڤه تیمان بۆ بڤسێ له عێراق. له روانگه ی پرۆگرامی پیشکه وتووخواز و جیگیرمانه وه، به هه موو توانایه که پشتگیری خۆمان بۆ قوتابیان و لاوانی هه موو عه ره ب دووپات ده کهینه وه، به تایه تی فه له ستینه کان، له خه باتی په وایان دژی پرژیمه دکتاتۆری و دواکه وتوووه کان و دژی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم، چ له ناوه وه ی خاکه داگیرکراوه کان بێ یان له ده ره وه، که تا راده یه کی زۆر هاوشیوه ی بارودۆخی خه لک و قوتابیانی ئیمه یه له سایه ی پرژیمی فاشی و ره گه زپه رستی به غدا که هه لساوه به دامه زرانندی کۆمه لێک خیه تگای هاوشیوه ی نشینگه ئیسراییلیه کان بۆ به کریگیراو و پیاوانی، دوا ی ئه وه ی خاوه نه راسته قینه کانی ئهم زه وایانه ی وه ده ر نان و په رته وازه ی کردن. لیره وه داوا ی یه که خستنی ریکخراوی ئازادیخوازی فه له ستین و وه لانانی په رتوبلاوی و ناکوکیه کان ده کهین، به و پیه ی تاکه نوینه ری شه ری گه لی فه له ستینه، هه روه ها هه نگاوه خیانه تکاریه که ی پرژیمی هه سه نی دووه می شای مه غریب شه رمه زار ده کهین له کۆبوونه وه له گه ل پیریژی زایۆنی له سه ر خاکی مه غریب و ئه و رۆله نابه جیه ی پرژیمه دواکه وتوووه عه ره بیه کان ده یگێرن.

خه باتی ئیمه و ئیه دوو لقن و ده رژینه یه که رووباره وه ئه ویش دژایه تیکردنی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و کۆنه په رستیه. ئیمه له خه باتماندا بۆ هیئانه دی دیموکراسی بۆ عێراق و ئۆتۆنۆمی راسته قینه بۆ کوردستان تیده کوشین، دوا ی رووخاندنی پرژیمی سه دامی فاشی، بۆ ئه وه ی عێراق بگه رپه ته وه پێگه ی سرووشتی خۆی، وه که خزمه تکردنیک به بزووتنه وه رزگاریخوازه کان له نیشتمانی عه ره ب، له ئیواندا کیشه ی فه له ستین و سیستمه عه ره بیه پیشکه وتووخوازه کان، خه باتی ئیه وش خزمه تی زۆر به ئیمه ده گه یه نی، ئه گه ر خه باتی گه لی فه له ستین نه بوایه زایۆنیه کان به ئامانجه که یان ده گه یشتن و ده وله ته که ی خۆیان داده مه زرانده که به وته ی خۆیان له نیله وه تا فورات درێژ ده بیته وه، له داها تووشدا درێژه به هه وله کاڤمان ده ده یین له پیناوی شکسته ییان به پلان و پیلانه کانی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و کۆنه په رستی. با پیکه وه له پیناوی به هیژکردنی براهیه تی عه ره بی- کوردی کار بکه یین.

پشتگیری خهباتی لاوان و قوتابیان و گهلی بیابانی رۆژئاوا (پۆلیساریۆ) ده کهین له پیناوی ئازادی و رزگاری

له ناوچه ئازادکراوه کانی کوردستانی عێراق، ههردووکیه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان-عێراق کۆنفرانسیکی هاوبه شیان ساز کرد، مه بهست له دوایه وه تاوتویکردنی بارودۆخی گشتی ناوچه کهمان و جیهان و بارودۆخی قوتابیان و لاوانان له سایه جهنگ و مالدۆیرانی پژیمی سه دام حوسینی تاوانبار و دارودهسته کهی و ئه وه ئهرکانهی له ئهستۆیان دان و دارشتنی شیوازیکی کاری شیوا له گهڵ واقعی ئیستا و یه کهختنی خهبات و تواناکامان، له پیناوی په له کردن له رووخاندنی ئه وه پژیمی بۆته مایه گی کهندهلی و ویرانکاری و ئه وهی ئه م پژیمه به سه ر عێراقی زامداری داهیناوه، مه غۆل و ته ته ره کان نه یانکرد.

سالانی که کوردستانی ئه شکه نه جه دراومان له لایه ن داگیرکارانه وه پیس کراوه، ئه وانهی هه وللی نه هیشتنی مۆرکی نه ته وه یی و هه موو شتی که ده ده ن که په یوه ندیی به کورد و کوردستانه وه هه یه، له وه پیناوه دا پشتی به سیاسه تی ته عریب و راگواستن و ته بعیس و راهه دوونان و له سیداره دان به ستوه و قوتابیان و لاوانان له ده رفه ته کانی رۆشنیری و خۆپندن دوور ده خاته وه به لکو له پیناوی هینانه دی ئامانجه شه پرخوازه کانیدا وه ئامراز به کاریان دینی و په وانهی به ره کانی ئه وه شیهان ده کات که به مه بهستی جیبه جیکردنی خواستی ئاغا ئیمپریالیه کان به سه ر ئیرانی دراوسیدا سه پاندوویه تی. لیره وه، له وه خاكانه ی به خۆینی پیشمه رگه قاره مانه کاهان ئازاد کراون، پشتگیری ته واوی خۆمان بۆ قوتابیان و لاوان و گه لی بیابانی رۆژئاوا و (پۆلیساریۆ) رابه ری خه باتکردن له پیناوی گه یشتن به ئازادی و رزگاربوونی سیاسی و سه ربازی و ئابووری له هه ژموونی هیزه کۆنه په رست و ئیمپریالیه کان راده گه یه نین، ئه مه ش له پوانگه ی باوه ربوومان به وه ی کیشه ی گه لان یه ک کیشه یه، هه روه ها رۆلی خیانه تکارانه ی پژیمی مه غریب و هه سه نی دووه م شه رمه زار ده کهین له جیبه جیکردنی پلانه کانی ئیمپریالیزم و داگیرکردنی خاکی بیابانی رۆژئاوا و کۆبوونه وه له گه ل پیریزی زایۆنی له سه ر خاکی مه غریب.

ئه وهی له کوردستان له لایه ن داگیرکارانه وه پلانی بۆ دارپژراوه، تا راده په کی زۆر هاوشیوه ی سیاسه ته کانیه تی له خاکی بیابانی رۆژئاوا. له کوردستان کۆلونیالیزم سیاسه تی (فرق تسد) ی پیاده کرد، بۆ ئه وهی بتوانی به ئاسانی کۆنترۆلی ناوچه که و

که به پیشکه‌وتن و دوورکه‌وتنه‌وه له سه‌رمایه‌داری شاد بوون. ئەم شه‌پۆله‌ چه‌ندین ناوچه‌ی جیهانی گرتۆته‌وه و خه‌ریکه‌ ورده‌ ورده‌ له‌و خاله‌ نزیک ده‌بێته‌وه که ئیمپریالیزم لییه‌وه سه‌رچاوه‌ ده‌گرێ و روژ دوا‌ی روژ لێ توندتر ده‌کات هه‌تا له‌ کو‌تاییدا له‌ناوی ده‌بات. خه‌باتی گه‌لان توانیویه‌تی ژماره‌یه‌کی زۆر له‌ کو‌له‌گه‌کانی ئیمپریالیزم له‌ناو بیات و چه‌ندین پزێم رووخێزاون و له‌ناو چوون، له‌ راستیدا ئەزموونی گه‌لان ده‌ریخست که سه‌رکه‌وتن هه‌میشه‌ بو‌ گه‌لانه‌. خه‌باتی گه‌لانی ئەمه‌ریکای لاتینیش مایه‌ی شانازی و ریزی هه‌موو پیشکه‌وتووخوازانه‌، نیکاراگوا به‌ رابه‌رایه‌تی ساندینستای پیشه‌نگ بو‌ته‌ قه‌لایه‌ک بو‌ خۆراگری به‌ رووی ئەو ئەمه‌ریکایه‌ی به‌ به‌رده‌وامی هه‌ولێ له‌ناوبردنی شو‌رش ده‌دات له‌ رێگه‌ی پشتگیریکردن له‌ یه‌خیوان و سه‌پاندنی ئابلقه‌ی ئابووری و شیوازی دیکه‌ی بی‌ ئەنجام. گه‌لانی سلفادۆر و چیلی و گه‌لانی دیکه‌ی ئەمه‌ریکای لاتین هیشتا له‌ خه‌باتیکێ توند دان له‌ دژی پزێمه‌ دکتاتۆریه‌کان، شو‌رشگیرانی سلفادۆر به‌ سه‌رکردایه‌تی به‌ره‌ی نیشتمانی، سه‌رکه‌وتنی یه‌کلاکه‌ره‌وه‌ وه‌ده‌ست دێنن، له‌ چیلیش شه‌پۆلیکی مانگرتن و راپه‌ڕینی به‌رده‌وام عه‌رشی پزێمی دکتاتۆری ده‌هه‌ژێنێ.

ئیمه‌ی نوێنه‌رانی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عێراق پشتگیری ته‌واوی خۆمان بو‌ خه‌باتی گه‌لانی ئەمه‌ریکای لاتین راده‌گه‌نین، ئەم پشتگیریه‌شمان خۆی له‌ هه‌وله‌کانه‌مان له‌ گه‌ل لایه‌نه‌کانی دیکه‌ی ناو (جود) دا ده‌بینێته‌وه، له‌ پێناوی له‌ناوبردنی کو‌له‌گه‌یه‌کی دیکه‌ی ئیمپریالیزمی ئەمه‌ریکی که پزێمی سه‌دام حوسینی تاوانباره‌، بو‌ ئەوه‌ی وزه‌ و توانا‌کانی عێراق به‌خێنه‌ خزمه‌تی بزوو‌تنه‌وه‌ رزگاربخوازه‌کانی جیهان.

پشتگیری له‌ سه‌رحه‌م قوتابیان و لاوانی جیهان ده‌که‌ین له‌ پێناوی یه‌کگرتن بو‌ دامالینی چه‌ک و کو‌تاییه‌تیه‌کان به‌ پیشه‌پکێی خۆپه‌چه‌ککردن و له‌ پێناوی ناشته‌وایی و دیموکراسی و پیشکه‌وتنی کو‌مه‌لایه‌تی، هه‌ر به‌م بۆنه‌وه‌ پشتیوانی خۆمان بو‌ بپاری نه‌ته‌وه‌ یه‌کگرتوه‌کان راده‌گه‌نین سه‌باره‌ت به‌ دیارکردنی سالی ۱۹۸۶ وه‌ک سالی ناشته‌وایی له‌ جیهان

له‌ باوه‌شی چیا‌کانی کوردستان که وه‌ک دایکی‌کی دلسۆز و به‌ مه‌به‌ستی پاراستمان له‌ پرووشکی بۆمه‌کان، خۆی به‌سه‌رماندا شو‌ر کردۆته‌وه‌ و له‌ژێر سییه‌ری گه‌لای دار و ده‌رخت و له‌ که‌شوه‌ه‌وایه‌کی ئازادی وادا که ته‌نیا ده‌نگی فرو‌که‌ و

ته قینه وه که شوهه واکه یان شیواندوو، ئیمه ی نوینه رانی ههردووک یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عێراق، به مه بهستی تاوتویکردنی بارودۆخی گشتی له کوردستان و عێراق و جیهان و دارشتنی پرۆگرامیکی شیوا له گهڵ واقعی هه نووکه یی و ئه و ئهرکانه ی که وتوو نه ته ئه ستۆ قوتابیان و لاوانمان وه که مه شخه لێکی رووناک و ئاشتیخواز و ئازادیخواز که ئه گهر به شیوازیکی شۆرشگێڕانه ئاماده بکړن، توانای خولقاندنی موعجیزه یان هه یه، ههروه ها به مه بهستی هه لېژاردنی سکرتریه تیکی هاوبه ش بو ههردووک یه کیتی که هه لېست به ئاماده و پهروه ده کردنی قوتابیان و لاوان به شیوازیکی شۆرشگێڕانه و په له کردن له رووخاندنی پرژیمی فاشی به غدا و گێڕانه وه ی مافه کان و زهرده خه نه بو سهر لیوی مندا لمان و ئاشتی بو ولاته که مان کۆنفرانسیکی هاوبه شمان ساز کرد.

رۆله کانی کوردستان ئاشتیخوازان و گهره کیانه به ئاشتی و یه کسانی له گهڵ گه ل و نه ته وه کانی تر بژین و رقیان له شه، چونکه کاره سات و مهینه تی وایان به خووه بینوه که م گه ل و میلله ت بینویه تی. ئه و شه پانه ش که ئه نجامی ده ده ن شه ری په وان، ئه گینا پرژیمی عه فله قی تاوانبار هه موو شتیکی له ناو ده برد که په یوه ندی به کورد و کوردستانه وه هه بوو. له ماوه ی چه ند سالیکی که مدا پرژیم ناوچه سنووریه کانی له دانیش تان چۆل کرد و کۆمه لگای زۆره ملیی وای بونیاد نا که هاوشیوه ی شوینی کۆکردنه وه ی دیله کانه و چه ندین ناوچه ی به رفراوانیشی ته عریب کرد، ئه مه سه رباری گرته به ری سیاسه تی ته بعیس و راوه دوونان و له سیداره دان. ئه مپروش که م ولاتی جیهان هه ن رۆله کانی کوردستان و عێراق یان تیا دا به دی نه کری، ئه وانیه ی له ترسی شه رانگیزی و تاوانه کانی پرژیمی سه دام حوسینی تاوانبار و دوزمنی مرو فایه تی خویان رزگار کردوه. تو بلیی ئه گهر رۆله کانی کوردستان به رامبه ر هیرشه دپندانه کانی عه فله قیه کان بیده نگیان نواندبوایه، ئایا ئاسه واریان ده ما؟ ره تکردنه وه ی شه ری سه دام و داروده سته که ی له لایه ن رۆله کانی کوردستان و را کردن و په یوه ندیکردنیان به ریزه کانی شۆرشه وه به لگه یه کی دیکه یه بو ئه وه ی ئه وان ئاشتیخوازان و ناخوازان به شدار بن له ده ستر دژیکردن بو سهر هیچ که س و لایه نیك.

لیره وه ده لێین له هه ر کوێه کی ئه م جیهانه ده نگی ئاشتی بزرن گیته وه، ئیمه به خوشحالیه وه رووی تی ده کهین، ئینجا چ له ده می خو پیشان ده رانه وه بی که له شه ر و شۆر و مهینه تیه کانی ماندوو بوون، یان له مینه ری لووتکه کانی ههردووک ولاتی

گه‌وره‌ی وه‌ک رووسیا و ئەمه‌ریکا.

پیش‌برکیتی خۆپ‌چه‌ککردن که درێژه‌ی هه‌یه و به‌رپا‌کردنی جه‌نگی ئەستیره‌کان له‌لایه‌ن رێگه‌وه‌ هه‌ره‌شه‌یه بۆ سه‌ر نه‌مان و له‌ناو‌چوونی مروّفایه‌تی، به‌ تایبه‌تیش له‌به‌ر ئەوه‌ی چه‌که‌ عه‌مبار‌کراوه‌کان به‌شی وێران‌کردنی هه‌موو گیانه‌به‌ره‌کانی سه‌ر زه‌وی و زیاتریش ده‌که‌ن. جه‌ماوه‌ری کوردستان به‌ قوتایان و لاوانیه‌وه و به‌و پێیه‌ی که‌وتوو‌نه‌ته سه‌ر هێلی ئەتۆمی، واته‌ کوردستان ده‌که‌وێته ناو بازنه‌ی شه‌ری ئەتۆمی، ئەمه‌ش مانای وایه که له‌ژێر هه‌شه‌ی وێران‌کردن دایه، بۆیه له‌م روانگه‌یه‌وه پشت‌گیری ته‌واوی خۆمان بۆ ئەو هه‌ولانه‌ ده‌رده‌برین که له‌ پیناوی دامالینی چه‌ک و کو‌تایه‌هێنان به‌ پیش‌برکیتی خۆ پ‌چه‌ک‌کردن له‌ ئارادان و هه‌وله‌کانی ئەم دوا‌یه‌ی یه‌کیتی سوّقیه‌ت له‌و پیناوه‌دا به‌رز ده‌نرخێنین، هاوکات هه‌ل‌سوکه‌وته‌ نابه‌جێ‌کانی رێگن ر‌ه‌ت ده‌که‌ینه‌وه که مروّفایه‌تی به‌ره‌و له‌ناو‌چوون ده‌به‌ن و داوا ده‌که‌ین ئەو بود‌جانه‌ی بۆ پیش‌برکیتی خۆپ‌چه‌ک‌کردن و شه‌ری ئەستیره‌کان ته‌رخان ده‌کړین، به‌خ‌رینه‌ خ‌زمه‌تی خۆش‌گوزه‌رانی مروّفایه‌تی، له‌ کاتێک‌دا ئە‌گه‌ر ئەمه‌ جێبه‌جێ بکړی، که‌سیکی برسی له‌سه‌ر گۆی زه‌وی نامینێ و هه‌موولایه‌ک‌یش به‌ خۆشی و ئاشتی و له‌ پیش‌که‌وتندا ده‌ژین. هه‌روه‌ها پشت‌گیری له‌ ب‌ریاره‌که‌ی نه‌ته‌وه یه‌ک‌گرتوه‌کان ده‌که‌ین سه‌باره‌ت به‌ دیار‌کردنی سالی ۱۹۸۶ وه‌ک سالی ئاشتی له‌ جیهان، به‌و پێیه‌ی یه‌ک‌یکه‌ له‌و ب‌ریارانه‌ی که له‌ به‌ر‌ژه‌وه‌ندیی هه‌موو مروّفایه‌تی ده‌ر‌کراوه، به‌لام پێده‌چێ به‌شی‌ک له‌و ب‌ریارانه‌ جێبه‌جێ نه‌کړین چونکه‌ شه‌رانگیزی لانه‌ی خۆی له‌ نیو هه‌ندی‌ک له‌ عه‌قله‌کان بونیاد ناوه و بوونه‌ته رێگر له‌به‌رده‌می جێبه‌جێ‌کردنیان. بۆیه ئاشتی راسته‌قینه‌ ته‌نیا له‌ رێگه‌ی تیک‌ش‌کاندنی ئەم جو‌ره‌ سه‌ر و عه‌قلانه‌ دێته‌ دی، له‌نیویاندا سه‌ری سه‌رو‌که‌ فاشی و ره‌گه‌زه‌رسته‌که‌ی عێراق.

پشت‌گیری له‌ خه‌باتی ئافره‌تانی عێراق ده‌که‌ین له‌ پیناوی هێنانه‌دی مافه‌ په‌واکانی

مه‌ینه‌تیه‌کانی گه‌لی عێراق و مافه‌ خوراوه‌کانیان و خه‌باتی ئافره‌تان به‌شیکی دانه‌ب‌راوی خه‌باتی گه‌لی عێراق و بزوو‌تنه‌وه‌ی رزگار‌ی‌خوازی نیشتمانیه، به‌ هۆی دوا‌که‌وتوو‌یی کۆمه‌ل‌گا و بوونی ده‌سه‌لاتی‌کی دا‌که‌وتوو‌وه، مافی ئافره‌تانیش زیاتر خوراون و مه‌ینه‌تیه‌کانیشی توند‌تر و تال‌ترن، هه‌موو ده‌ر‌گا‌کان له‌به‌رده‌می ئافره‌تان داخراون و وزه‌ و توانا‌کانی نیوه‌ی کۆمه‌ل‌گای عێراق یش س‌ر‌ کراون و دیدی کۆمه‌ل‌گا

بهرامبهر ئافرهت و سیاسهتهکانی پزیمی فاشی وایانکردوو به مروفیکی دواکهوتوو و دیلی مالهوه و ههمیشه له دواي پیاوهوه ناوی دههینری و له دهرفتهی کار و خویندن و کاری سیاسی بیبهش کراوه. له بهرامبهر ئهم واقیعه کارهساتبارهشدا، ئافرهتان پیمان وایه له پیناوی هینانهدی خواستهکانیان و هه لگرتنی بهشیك له بهرپرسیاریتی بهرامبهر پیشکهووتنی کومه لگا پیویسته روو بکه نه گۆپانه جوراوجورهکانی خهبات. خهباتی ئهمرۆی ئافرهتان خهباتیکی پیروژه و مه بهست له دوايهوه هوشارکردنهوه و پهروه ده کرنی شوپشگيرانهی ئافرهتانی عیراقه، بۆ ئه وهی له سه ر بنه مای نه ته وهی دروست رۆلی خو ی له پهروه ده کردنی نه وهی نویدا بگيری. وهك دیاره، پزیم وهك زۆربهی بوارهکانی تر، کار دهکات بۆ وه شانندی گورزی بههینز له خیزانی عیراقی، به و پیهی خیزان بناغه ی سه رهکی یه کیتی جهماوه ره، بۆیه باشتري رینگا بۆ رووبهروو بوونه وهی پلانهکانی پزیمی فاشی، چهکی زانست و زانیاری و بهشداربوونی ئافرهتانه له گۆپانه جیاجیاکانی ژيان. خهباتی ئافرهتان بهمه نه وهستا، به لکو هه ندیکيان شانبه شانی برا پیشمه رگه کانیان په نایان برده بهر هه لگرتنی چهك و نوخبه یه کیشیان له م کونفرانسه مان بهشدارن و کار له پیناوی سه رخستنی دهکهن، ئهمهش ئاماژه یه کی روونه بۆ ئاستی قوربانیدانی ئافرهتان له پیناوی خزمه تکردنی نیشتمان. ئیمه له خاکی کونفرانسی هاوبهشی هه ردووک یه کیتی قوتاییان و لاوانه وه پشتگیری ته وای خۆمان بۆ خهباتی ئافرهتانی عیراق راده گه یه نین و وهك ریکخراوی جهماوه ریش په یمان دووپات ده کهینه وه بۆ کارکردن له پیناوی بههینزکردنی خهباتی ئافرهتان و هه موو تویرژه کومه لایه تیهکانی تر له پیناوی له ناو بردنی پزیمی فاشی عه فله قی.

تیده کۆشین له پیناوی بههینزکردنی په یوه ندییه دۆستایه تیهکان و یه کگرتنی نیوان گه لی کوردمان و گه لانی ناوچه که و جیهان

سیستمه کۆنه په رست و فاشی و دکتاتۆریهکان، به پشتیوانی ئیمپریالیزم که ئهمه ریکا سه روکایه تی دهکات، گوشاری تونديان خستۆته سه ر گه لانی ناوچه که و جیهان، به تایبه تیش چینه کریکار و هه ژارهکان، له پیناوی بهکارهینانیان و دزینی سامانهکانیان، له نیو ئهم گه لانه شدا گه لی کوردمان له بهشهکانی کوردستان به تایبه تی کوردستانی عیراق. خهباتکردن له پیناوی رووخاندنی ئهو پزیمانهی له سه رتاسه ری جیهاندا دژایه تی گه لانیان دهکهن، دارپمانی کۆله گه یه که له کۆله گهکانی

ئیمپریالیزم، له هه‌مان کاتدا سه‌رکه‌وتنی گه‌لان و پشتگیریکردنه له بزووتنه‌وه نازادپخوازه‌کانی جیهان. سه‌رجه‌م گه‌لانی جیهان له پیناوی ژیا‌نی ئاشتیانه و شادبوون به دیموکراسی و پیشکه‌وتنی کۆمه‌لایه‌تی تیده‌کۆشن، که‌واته هه‌موویان خاوه‌نی یه‌ک ئامانج و مه‌به‌ستن، گه‌یشتنیش به‌م ئامانجه‌ پپو‌ستی به‌پته‌وکردنی دۆستایه‌تی و یه‌کگرتنی گه‌لان هه‌یه له هه‌موو بواره‌کانی ژیا‌ندا، به‌لکو تاکه‌ ری‌گای گه‌یشتنه به‌م ئامانجه. گه‌لی کورد به‌ شیوه‌یه‌کی دروست دۆژمنه‌کانی دیار کردوون و پپی وایه ئیمپریالیزم دۆژمنی هه‌موو گه‌لانه، دوا‌ی ئه‌ویش ئه‌و پ‌ژێمانه‌ دین که به‌ زه‌بری ئاسن و ئاگر خۆیان به‌سه‌ر گه‌ل‌ندا ده‌سه‌پین، له‌و پیناوه‌شدا گه‌لی کورد ده‌ستی یارمه‌تی و دۆستایه‌تی بو‌ گه‌لانی پیشکه‌وتووخواز درپ‌ژ ده‌کات.

له‌ داهاتوودا کۆمه‌لای‌ک ئه‌رکی قورسمان له‌پیشه‌ که‌ خۆیان له‌ خه‌باتکردن له‌ پیناوی نه‌ه‌یشتنی تۆ‌ی جیاوازی و ململانی نی‌وان گه‌لان که له‌لایه‌ن ئیمپریالیزم و دارده‌سته‌کانیه‌وه چپ‌زوا‌ه و مه‌به‌ست له‌ دوا‌یه‌وه سه‌پاندنی ده‌سه‌لات بو‌وه به‌سه‌ریاندا. گه‌لی کورد له‌سه‌ر ده‌ستی ده‌سه‌لاتی فاشیسته‌وه له‌ زۆر گه‌لانی جیهان زیاتر مه‌ینه‌تی و کاره‌ساتی به‌خۆیه‌وه بینیه‌وه، هه‌ر له‌ جینۆسایدیه‌وه بگه‌ر تا ده‌گاته راگواستن و ته‌غریب و له‌سپ‌داره‌دان و چه‌وساندنه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌یی و چینه‌یه‌تی. بو‌یه له‌ خاکی کۆنفرا‌نسی هاوبه‌شی هه‌ردوو‌ک یه‌کی‌تی قوتابیان و لاوانه‌وه رایده‌گه‌یه‌نین که له‌ پیناوی به‌ه‌یزکردنی په‌یوه‌ندی دۆستایه‌تی و نزیکبو‌ونه‌وه‌ی نی‌وان گه‌لی کورد و گه‌لانی ناوچه‌که، به‌بی‌ سل‌کردنه‌وه خه‌بات ده‌که‌ین.

پشتگیری له‌ خه‌باتی گه‌لی عێراق ده‌که‌ین به‌ سه‌رکردایه‌تی به‌ره‌ی نیشتمانی دیموکراتی عێراق (جود)

پ‌ژیمی فاشیستی به‌غدا‌ی دۆژمنی گه‌لی عێراق، له‌ پیناوی په‌رته‌وازه‌کردنی ه‌یزه‌کانی ئۆپۆزی‌یۆنی عێراق و چاندنی تۆ‌ی نا‌کۆکی و شه‌ر له‌ نی‌وانیاندا هه‌یج ری‌گه‌یه‌ک نه‌ماوه نه‌یگرپ‌ته به‌ر، هاوکات هه‌ول‌ی داوه ئه‌و شو‌پشه‌ عێراق یه‌ له‌ ری‌چکه‌ی خۆ‌ی لا‌بدات که له‌ کوردستان به‌رپا کراوه و په‌یوه‌ندییه‌کانی له‌گه‌ل وڵاتانی پیشکه‌وتووخواز بپ‌ریت، به‌لام ه‌یزه‌کانی ئۆپۆزی‌یۆنی عێراق به‌ دیدی واقیعی‌بانه و زانستیانه‌ی خۆیان بو‌ رووداو و پ‌شها‌ته‌کان، هه‌ستیان به‌م فرتوفی‌له‌ کرد و که‌وتنه هه‌ول‌دان بو‌ ئاشکراکردن و شکستپ‌ه‌ینانیان، هه‌روه‌ها که‌وتنه‌ خۆیان له‌ پیناوی

پێکهێنانی به‌ره‌یه‌کی نیشتمانی که سه‌رحه‌م ئه‌و هی‌ز و پارت‌ه‌ عێراق یانه‌ بگریته‌ خووی که‌ خاوه‌نی یه‌ك ئامانجن و داوای وه‌لانی ناكوکیه‌ لاوه‌کیه‌ کانی‌شیان کرد به‌ مه‌به‌ستی شکسته‌هێنان به‌و پلانی‌ه‌ی که‌ له‌لایه‌ن ده‌سه‌لاته‌وه‌ داده‌پێژرین. ئه‌م هه‌ولانه‌ سه‌رکه‌وتن و دامه‌زرانی به‌ره‌ی (جود)یان لێ که‌وته‌وه‌ که‌ ئه‌م‌پۆ رابه‌رایه‌تی خه‌باتی گه‌لی عێراق ده‌کات و له‌ بواره‌ سیاسی و سه‌ربازی و میدیاییه‌کان و له‌سه‌ر ئاستی ناوخو و ده‌ره‌وه‌شدا روۆلێکی کاریگه‌ر ده‌گێرێ. هی‌ز و پارت‌ه‌کانی به‌ره‌ی (جود) داوای پێکهێنانی به‌ره‌یه‌کی به‌رفراوانی نیشتمانی ده‌که‌ن، له‌ پیناوی ریکخستنی هی‌ز و پارت‌ه‌ دیموکراتیخواز و نه‌ته‌وه‌یی و ئیسلامیه‌کان، ئه‌مه‌ش بۆته‌ داوایه‌کی جه‌ماوه‌ری گ‌رنگ، چونکه‌ رێگه‌یه‌کی راست و گونجاوه‌ بۆ چاره‌سه‌رکردنی ناكوکیه‌کان و ئاساییکردنه‌وه‌ی په‌یوه‌ندییه‌کان و کو‌تاییه‌تێان به‌ شه‌ر. ئه‌و بارودۆخه‌ هه‌ستیاره‌ی که‌ عێراق پێیدا تێپه‌ر ده‌بێ پێویستی به‌وه‌ هه‌یه‌ هه‌موو هی‌زه‌کانی ئۆپۆزیسیونی عێراق له‌ ئاستی به‌رپرسیاریتی میژوویی و ئه‌رکه‌کانی سه‌ر شانیان دابن له‌ پیناوی په‌له‌کردن له‌ رووخاندنی پ‌ژیم و کو‌تاییه‌تێان به‌ شه‌ر.

ئیمه‌ی نوینه‌رانی قوتاییان و لاوان له‌ خاکی کۆنفراanse‌وه‌ پشتگیری خۆمان بۆ خه‌باتی گه‌لی عێراق به‌ سه‌روکایه‌تی به‌ره‌ی نیشتمانی دیموکراسی عێراق دووپات ده‌که‌ینه‌وه‌ و ئه‌وه‌تا ژماره‌یه‌کی زوری قوتاییان و لاوانان له‌ رێگه‌ی چوونیان بۆ ناو ریزه‌کانی پێشمه‌رگه‌ و تۆمارکردنی داستانی که‌موینه‌ و به‌جیگه‌یاندنی ئه‌رکی هۆشیارکردنه‌وه‌ و ئاراسته‌کردنی جه‌ماوه‌ر و دژایه‌تیکردنی رێشوینه‌کانی ده‌سه‌لاتی فاشی له‌ رێگه‌ی ئه‌نجامدانی راپه‌رین و خۆپیشاندانه‌وه‌ پشتگیری خۆیان بۆ ئه‌م به‌ره‌یه‌ راده‌گه‌یه‌نن.

به‌ره‌و دۆستایه‌تی و یه‌کگرته‌ی زیاتر، ئه‌مه‌ شۆرشیکه‌ هه‌تا سه‌رکه‌وتن و هێنانه‌دی دیموکراسی بۆ عێراق و ئۆتۆنۆمی راسته‌قینه‌ بۆ کوردستان.

تیده‌کۆشین له‌ پیناوی توندوتۆڵکردنی براه‌تی نیوان هه‌ردوو گه‌لی عه‌ره‌ب و کورد و که‌مینه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کانی عێراق

عه‌ره‌ب و کورد و که‌مه‌نه‌ته‌وه‌کانی عێراق هه‌میشه‌ پیکه‌وه‌ ژیاوان و خوشی و ناخۆشیه‌کانی ژیا‌نیان له‌نیوان خۆیان به‌ش کردووه‌، په‌یوه‌ندیی و براه‌تی نیوانیان ئه‌وه‌نده‌ی عێراق کۆنه‌ و کتێبه‌ میژوویییه‌کان ئه‌مونه‌ن بۆ ئه‌مه‌. ئه‌و مه‌ترسیانه‌ی

هه شه یان له عێراق کردوو، هیچ جیاوازیه کیان له نیوان رۆله کانی عێراق نه کردوو، بۆیه هیچ رێگهیه کیان له بهردهم نه مایه وه ته نیا یه کگرتن و برایه تی نه بی بو دوورخستنه وهی مه ترسیه کانی سه ریان، بهم جوړه ئه وان پیکه وه به شدار بوون له پاراستنی خاک و سهروه ریی ولات. ئیمپریالیزم درکی به وه کرد که برایه تی نیوان عه ره ب و کورد له پلان و پیلانه کانی دوژمنان به هیزتره، بۆیه هه ولی چاندنی تو ی فتنه و جیاوازی له نیوان رۆله کانی عێراق دا، بو ئه وهی بتوانی به ئاسانی کو نترۆلی ولات بکات و سامانه کانی بوخۆی بیات، ئهم ئه رکه شی به دارده سته کانی سپارد بو ئه وه ئهم رۆله نابه جیه بینن، به لام هۆشیاری جه ماوه ر شکستی به سه رجه م ئهم پلانه ی دوژمن هینا. پژی می عه فله قی دژایه تی گه لی عێراق ده کات به هه موو نه ته وه و که مینه کانی وه، ئه مه ش خو ی له خویدا توندو تو لکردنی برایه تیه، ههروه ها ئه و دروشمانه ی له لایه ن هیزه کانی ئۆپوزسیونی عێراق و ریکخواه جه ماوه ریه کانه وه به رز ده کرینه وه، له نیواندا یه کیتیه که مان، به رژه وه ندیه کانی میله ت به ته واوی چین و تو یژه کانی وه ده خه نه سه رووی هه موو شتیکه وه، هه موویان له پیناوی دیموکراسی و ئۆتۆنۆمی راسته قینه و مافه کارگی پری و رۆشنیرییه کانی که مینه نه ته وه ییه کان تیده کو شن. ئیمه له خاکی کو نفرانسی هاو به شی هه ردوو ک یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانه وه، پشتگیری و پشتیوانی بی سنوورمان بو توندو تو لکردنی برایه تی نیوان هه ردوو میله تی عه ره ب و کورد و که مینه نه ته وه ییه کانی عێراق دووپات ده که ینه وه.

پشتگیری له شوړشی ۲۶ گولانی نیشتمانی پیشکه وتووخواز ده که ین به رابه رایه تی پارتی دیموکراتی کوردستان و به سه روکایه تی هه قالی تیکۆشه ر مسعود بارزانی شوړشی ئه یلوول به ره و سه رکه وتی یه کجاری هه نگاوی جیگیری ده نا، هه ر ئه مه ش ترسی خستبو وه دلی ئیمپریالیه کان، چونکه ئه مه هه ره شه بوو بو سه ر به رژه وه ندیه کانیان له ناوچه که و له جیهان، بۆیه ئیمپریالیزمی ئه مه ریکی ده ستی به دارشتنی پلانیککی نابه جی کرد و به ریککه وتننامه ی جه زائیر ناو برا و له نیوان شای گوړبه گوړ و سه دامی تاوانبار له روژی ۶ی ئاداری ۱۹۷۵ موړ کرا و به هۆیه وه شوړشی چه کداری کورد رووبه پرووی نسکو بووه وه، نسکو یه که که کاردانه وهی ئازاربه خشی بو کوردستانی عێراق و ناوچه که لی که وته وه. دوژمنانی گه لی کورد پینان وابوو بهم کرده وه نابه جیه تاهه تایه شوړشی کورد و خواسته کانی له بار ده بهن، ئیتر له و

کاته‌وه پ‌ژیمی به‌عس ده‌ستی به‌وێرانکردنی خاکی کوردستان کرد، هه‌ر ئه‌مه‌ وای له لاوانی کورد کرد، ئه‌وانه‌ی باوه‌ریان به‌وه‌هه‌بوو که هه‌رگیز گه‌لان ناکه‌ون و له‌ناو ناچن، برینه‌کانیان ساپ‌ژ بکه‌نه‌وه و دووباره‌ خۆیان رێک بخه‌نه‌وه، ئه‌وان باوه‌ری ته‌واویان به‌وه‌هه‌بوو که رێکخستنی پۆلایین و رێچکه‌ی جێگیر و راست و پشتبه‌ستن به‌میلله‌ت و چاندنی متمانه‌ باشترین رێگه‌ن بۆ گێرانه‌وه‌ی ژیان بۆ میلله‌ت و هه‌ڵسانه‌وه. ئه‌م هه‌نگاه‌ی رۆله‌کانی کوردستان له‌جیی خۆی بوو و سه‌رکه‌وتنی به‌ده‌ست هێنا و سه‌رباری رێشوینه‌ تونده‌کانی پ‌ژیم، به‌لام خۆرێکخستنه‌وه‌ ئاراسته‌ی خۆی وه‌رگرت و بوو به‌ پێشه‌کیه‌ک بۆ به‌رپا‌بوونی شو‌رشێک که ئه‌رکی بریتی بێ له به‌رگریکردن له‌ جه‌ماوه‌ری کوردستان که رووبه‌رووی مه‌ترسی له‌ناوچوون بووبه‌وه. ئه‌وه‌بوو رۆژی ۲۶ی ئایاری ۱۹۷۶ بریسکه‌ی یه‌که‌می شو‌رشی نیشتمانی پێکه‌وتووخواز لێیدا بۆ ئه‌وه‌ی ئاسه‌واره‌کانی نسکۆ وه‌لا بێ و کوردستان و گه‌له‌که‌مان له‌ هێرشی فاشیسته‌کان بپاریژی و زه‌رده‌خه‌نه‌ بگێرێته‌وه‌ بۆ سه‌ر لێوی مندالان و هیوایه‌کیش بۆ جه‌ماوه‌ری تینووی ئازادی بگێرێته‌وه. لێره‌وه‌ له‌سه‌ر ئه‌و خاکه‌ی به‌ خوینی پێشمه‌رگه‌کانی شو‌رشی ۲۶ی ئایاری نیشتمانی پێشکه‌وتووخواز رزگار کراوه و تیایدا کۆنگره‌ی هاوبه‌شمان ساز ده‌که‌ین، پشتگیری ته‌واوی خۆمان بۆ شو‌رش راده‌گه‌یه‌نین و په‌یمان دووپات ده‌که‌ینه‌وه‌ که هه‌موو وزه‌ و توانا‌کانی قوتابیان و لاوانی کوردستان بخه‌ینه‌ خزمه‌تی ئه‌و شو‌رشه‌ی که له‌ پێناوی هێناوه‌ی داواکاریه‌کانی گه‌ل به‌رپا کراوه و خۆیان له‌ دیموکراسی بۆ عێراق و ئۆتۆنۆمی راسته‌قینه‌ بۆ کوردستاندا ده‌بینه‌وه.

پشتگیری له‌ خه‌باتی قوتابیان و لاوانی ئه‌فریقا به‌ گشتی و ئه‌فریقیای باشوور به‌ تایبه‌تی ده‌که‌ین له‌ دژی سیاسه‌تی جیاکاریی ره‌گه‌زه‌پرستی و له‌ پێناوی ئازادی و ملکه‌چنه‌کردن

ئیمه‌ی نوێنه‌رانی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، که ئێستا له‌ ناوچه‌یه‌کی ئازادکراوی کوردستانی عێراق له‌ سایه‌ی پارێزگاریی هێزه‌کانی پێشمه‌رگه‌ قاره‌مانه‌کانی سوپای شو‌رشگێری کوردستان کۆبووینه‌ته‌وه، به‌ مه‌به‌ستی دارشتنی پرۆگرامیکی تازه‌ بۆ خه‌باتی هه‌ردووکه‌ یه‌کێته‌که‌مان و هه‌ڵسه‌نگاندنی بارودۆخی وڵاته‌که‌مان و ناوچه‌که‌ و جیهان کۆنفرانسی هاوبه‌شی یه‌که‌ممان ساز ده‌که‌ین. له‌ کاتێکدا که ئه‌م کۆنفرانسه‌مان ساز ده‌که‌ین، پ‌ژیمی دکتاتۆری و شو‌قێنی به‌غدا سووره‌ له‌سه‌ر

له‌ناوبردنی گه‌لی کورد و کوردستان و له‌و پیناوه‌دا به‌رده‌وامه‌ له‌ سووتاندن و ویرانکردنی سه‌دان گوند و کوشتنی به‌ کۆمه‌ل و بۆردومانکردنی دانیشتوانی ناوچه‌ ئازادکراوه‌کان و ده‌ستگیرکردنی سه‌دان که‌س و په‌وانه‌کردنیان بۆ به‌ندیخانه‌ تاریکه‌کان. ئه‌مه‌ وێرای داخستنی ده‌رگای سه‌دان قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی و ناوه‌ندی به‌ رووی مندالانی بێ تاوان و دوورخستنه‌وه‌ و کوشتن و له‌سێداره‌دانی ده‌یان قوتابی و لاو. له‌ لایه‌کی دیکه‌، تا ئیستا چاره‌نووسی هه‌زاران کوردی بارزانی دیار نیه‌، هه‌روه‌ها دژایه‌تیکردنی پارت و هێزه‌ نیشتمانیه‌ کوردستانی و عێراق یه‌کان و سووربوون له‌سه‌ر شه‌پرکردن له‌ دژی ئێرانی دراوسێ که‌ پێی ناوه‌ته‌ سالی هه‌وته‌م و رێگه‌دان به‌ داروده‌سته‌کانی ئیمپریالیزم بۆ ئه‌وه‌ی ده‌ستدریژی بکه‌نه‌ سه‌ر سه‌روه‌ری وڵاته‌که‌مان به‌ مه‌به‌ستی گورز وه‌شاندن له‌ بزووتنه‌وه‌ی رزگاریخوازی گه‌له‌که‌مان به‌ تایبه‌تی و بزووتنه‌وه‌ی نیشتمانی عێراقی به‌ گشتی و بنێکردنی توانا مادی و مه‌عنه‌ویه‌کان له‌ عێراق و ئێران، هه‌موو ئه‌وه‌ش له‌ پیناوی به‌رژه‌وه‌ندیه‌کانی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و کۆنه‌په‌رستی. له‌و شه‌دا که‌ پزۆمی فاشی له‌سه‌ر بپاری ئیمپریالیزم به‌رپای کردووه‌ و ده‌بێ هه‌ر خۆشی به‌رگه‌ی ئه‌و چاره‌نووسه‌ ره‌شه‌ بگرێ که‌ چاوه‌پێی ده‌کات. ئه‌مه‌ وێرای تاوانه‌کانی تر که‌ له‌ ژماردن نایه‌ن و له‌ دژی گه‌لی عێراق مان به‌ عه‌ره‌ب و کورد و که‌مینه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کانی تر ئه‌نجامی داون.

ئێمه‌ باوه‌رمان به‌وه‌ هه‌یه‌ که‌ ئیمپریالیزم و داروده‌سته‌کانی له‌ سه‌رتاسه‌ری جیهان له‌ ئه‌نجامدانی تاوان و دزی ناوه‌ستن، ته‌نانه‌ت له‌ پیناوی به‌رژه‌وه‌ندی خۆیان گرنه‌یه‌ ئه‌گه‌ر گه‌لێکیش له‌ناو به‌رێ. له‌ ناخه‌وه‌ هه‌ست به‌ ئازار و ته‌نگه‌زه‌کانی گه‌لانی ئه‌فریقا ده‌که‌ین که‌ رووبه‌رووی هێرشه‌کانی ئیمپریالیزمی ئینگلیزی بوونه‌ته‌وه‌ له‌ رێگه‌ی سه‌پاندنی سیاسه‌تی جیاکاری ره‌گه‌زه‌په‌رستی به‌سه‌ر ئێوه‌ی زۆرینه‌ و خاوه‌ن زه‌وی ئه‌فریقا و بێهه‌شکردنتان له‌ مافه‌ په‌واکانتان و راده‌ستکردنی ماف و چاره‌نووستان به‌ که‌مینه‌یه‌کی بیانی، ئه‌مه‌ کاریکی نابه‌جێه‌ و پێشێلکاری مافه‌کانی مرۆفه‌. گوێیستی خۆراگری و رووبه‌رووبوونه‌وه‌ی قاره‌مانانه‌ی ئێوه‌ین له‌ دژی ئیمپریالیزم و داروده‌سته‌کانی، ئێوه‌ خاکی خۆتان کردۆته‌ ئاگر له‌ژێر پێی دوژمنانتان بۆ ئه‌وه‌ی به‌ ئازادی و مافه‌کانتان بگه‌ن.

ئه‌مپرو ئێمه‌ له‌ باوه‌شی ئه‌م چیا سه‌رکه‌شانه‌ و له‌ سه‌نگه‌ری خه‌باته‌وه‌ هه‌ست به‌ ئازار و چه‌وساندنه‌وه‌تان و دزینی کۆشش و ئاره‌قی نیۆچاوانتان ده‌که‌ین، بۆیه‌ له‌و

کۆنفرانسه دا که نوینه رایه تی هه زاران قوتابی و لاوی کوردستان ده کات پر به دهنگ هاوار ده کهین، هه ئالان، قوتابیان و لاوانی ئه فریقیا به گشتی و ئه فریقیای باشوور به تایبه تی، ئیمه پشتیوانیتان لی ده کهین له خه باتتان له دژی ئیمپریالیزمی جیهان به سه روکایه تی ئه مهریکای خویناوی و زایوینزم و کۆنه پهرستی و له دژی سیاسه ته کانی به ریتانیای داگیرکهری به سالچوو و سیاسه تی جیاکاری ره گه زه پهرستی و پرژیمی شوڤینی و فاشیست له بریتوریا. له پیناوی ئازادی و ئاشته وایی و بریه تی و خوڤگوزهرانی و ملکه چنه کردن له سه رتاسه ری جیهان.

- بژی خه باتی هاوبه شی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و عیراق و جیهان.
- بژی بریه تی و یه کگرتووویی و دۆستایه تی نیوان ئه و گه لانه ی له سه رتاسه ری جیهان داوای ئازادی ده کهن.
- مردن بو ئیمپریالیزم و پرژیمه دارده سه کانی.

پشتگیری ته وای خویمان بو خه باتی ئافره تانی کوردستان راده گه نین له پیناوی گه یشتن به مافه ئابووری و سیاسی و کۆمه لایه تیه کان

ئیمه ی نوینه رانی کۆنفرانسی هاوبه شی یه که می قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان که لی ره به مه به ستی هه لئاردنی سکرته ریه تیکی هاوبه ش بو سه رکردایه تیکردنی هه ردووک یه کیتییه خه باتکاره که مان کۆبووینه ته وه، هه روه ها بو ئه وه ی بین به نوینه ری راسته قینه ی جه ماوه ری قوتابیان و لاوانی کوردستان و بارودۆخی ولاته که مان و ناوچه که و جیهان تاوتووی بکهین. ئیستا به شانازیه وه ده لئین ئافره تی کورد روئی به رچاوی بینیه له به شداربوون له هه موو کایه کانی ژیا نی نیو کۆمه لگه ی کوردی، ئافره تانی کورد زیاتر له برایانیان رووبه پرووی چه وسانه وه بوونه ته وه و له بواری خه باتی شوڤرگیژیشتا روئی گرنگیان بینیه و له هه موو شوڤرشه کانی گه له قاره مانه که ماندا به شداریان کردوو، به لکو هه ندیک جار ئافره تی کورد سه رکردایه تی بزووتنه وه رزگار یخوازه کانی کوردی کردوو، وه ک قه ده م خیر و خانزاد و فاته مه ره ش و زۆری تر. هاوکات ئافره تی کورد ژماره یه کی زۆر شه هیدی به خشیوه، له نیواندا له یلا قاسم و دایکه ئه سما و خوشکه کوردستان و به یان عومه ر، ناجیه مه جید، فه هاو، که ژال، ئامینه سوور، سنۆبه ر، خه دیجه محمه د و هی تر. لی ره وه پیویست ده کات بلئین ئافره ت نیوه و بناغه ی کۆمه له و پیویسته زیاتر وه

و تواناکانی خوئی له کار و بهرهمههینان و داهیناندا بخاته گهر. ههروهها پیشوازیه کی گهرم له گرووی دایکان و خوشکان دهکین که بۆ یه کهم جار له ناوچه یه کی ئازادکراوی کوردستانی خوشه ویست به شداریان له کۆنفرانسه که مان کرد، بۆ ئه وهی وهک ریکخراوه جه ماوه رییه کانی کوردستان بتوانین شانه شانی پارت و هیزه نیشتمانی و پیشکه وتووخوازه کوردستانی و عیراق یه بهرهمه لستکاره کان خه بات بکهین، ئه و پارت و لایه نانه ی بهرهی (جود) بهردی بناغه یانه له پیناوی رووخاندنی پرژیمی دکتاتوری به غدا و گه یشتن به دهسه لاتیک که دیموکراسی بۆ عیراق و ئوتۆنۆمی راسته قینه بۆ کوردستان فهراهه م بکات.

به م بۆنه یه وه، ئیمه که ئیستا وهک نوینه رانی هه زاران قوتابی و لاوی کوردستانی لیره کۆبووینه ته وه، پشتگیری ته واوی خو مان بۆ خه باتی ئیوه ی ئافره ته خه باتکاره کانی کوردستان راده گه ینین له پیناوی گه یشتن به مافه ئابووری و سیاسی و کۆمه لایه تیه کانتان.

- بژی خه باتی هاوبه شی قوتابیان و لاوان و ئافره تان و هه موو چین و تویره نیشتمانپهروه ره کانی تری گه له که مان.
- بژی خه باتی ئافره تانی کوردستان و ریکخراوه پیشه نگه که یان، یه کیتی ئافره تانی کوردستان / عیراق.

پروژهی پرۆگرام و پهیرهوی ناخۆ

کۆنفرانسی ئابی ۱۹۸۶

پرۆگرام

بهشی یه کهم

بهندی یه کهم:

ناوی ریکخراو

(یهکییتی قوتابیانی کوردستان - عێراق) ه و به پیتهکانی (ی.ق.ک - ع) ئیشارهتی پێ دهدرییت.

بهندی دووهه:

سنووری چالاکی

أ- کوردستانی عێراق.

ب- ئهنجومهنی بهرپوهبهری گشتی بۆی ههیه له کاتی پێویستدا له گشت شوێنهکانی تری کۆماری عێراق و دهروهه له بۆ خۆی بکاتهوه، ئهگهر به پێویست زانرا.

بهندی سییهه:

سروشتی یهکییتی

یهکییتی، ریکخراویکی دیموکراتی نیشتمانی پێشکهوتنخوازی شۆرشگیرانهی قوتابیانه. خهبات دهکا له پێناو جیهجیهکردنی ئامانجهکانی قوتابیانی کوردستان به تاییهتی و ئامانجهکانی قوتابیانی عێراق به گشتی، ههروهها شانبهشانی هێزه نیشتمانپهروه و دیموکراتی و ریکخراوه جهماوهرییهکانی کوردستان و عێراق، که هاوپهیمان و هاوئامانجه لهگهڵیان، بۆ دابینکردنی ئاوات و مافه پهواکانی جهماوهری کوردستان و عێراق تی دهکوژی.

به‌شی دووهم

به‌ندی چواره‌م:

یه‌کیتی له پیناو ئه‌م ئامانجانه خه‌بات ده‌کات:

یه‌که‌م: له‌سه‌ر ئاستی ناوخۆ (نیشتمانی و قوتابی)

أ- له‌سه‌ر ئاستی نیشتمانی دا:

۱- پشتگیریکردنی شو‌رشی ۲۶ی گولانی نیشتمانی پیشکه‌وتنخواز و هاوکاریکردن له‌خه‌باتی لایه‌نه‌کانی به‌ره‌ی نیشتمانی دیموکراتی عێراقی (جود) و گشت هێزه‌ دیموکراتی و نیشتمانی یه‌ عێراقیه‌کانی تر له‌پیناو پماندنی پ‌ژیمی فاشیست و په‌گه‌زه‌رست و دامه‌زراندنی جیگرێکی دیموکراتی ئیتیلافی که‌ له‌ ژێر سایه‌یدا ئۆتۆنۆمی پاسته‌قینه‌ بۆ کوردستان و مافی وای گشت که‌مایه‌تییه‌کان له‌ عێراقدا مسو‌گه‌ر بکری، به‌و شیوه‌یه‌ی که‌ یه‌کیتی تیکۆشان له‌ نیوان هه‌ردوو گه‌لی کورد و عه‌ره‌ب و که‌مایه‌تییه‌کان به‌هێز ده‌کات و مافه‌کانی نه‌ته‌وايه‌تی و نیشتمانی یان دا‌بین ده‌کات، بۆ وه‌ده‌یه‌تانی قوول‌ترین ئالو‌گۆکانی کۆمه‌لایه‌تی له‌ عێراقدا.

۲- فراوانکردنی هاوپه‌یمانی‌تی خه‌بات له‌گه‌ڵ پیکخواه کوردستانیه‌کانی وه‌ک لاوان و ئافه‌رتان و مامۆستایان و تیک‌پرای پیکخواه جه‌ماوه‌ریه‌کانی کوردستان و عێراق، هه‌روا چه‌سپاندن و په‌ره‌دانی هاوپه‌یمانی‌تی نیوان پیکخواه‌کانی (لێژنه‌ی بال‌ای هاوکاری نیوان پیکخواه دیموکراتیه‌کانی لاوان و قوتابیانی کوردستان و عێراق).

۳- کۆششکردن له‌ پیناو وه‌رگرتنی ناسنامه‌ (جنسیه‌)ی عێراقی بۆ کورده‌کانی فه‌یلی، گۆییان، ئۆمه‌رییان و برا ئاسوریه‌کا‌همان که‌ له‌ عێراقدا ده‌ژین و له‌م مافه‌ بیه‌ش کراون، بۆ ئه‌وه‌ی هاوتا بن له‌گه‌ڵ برا عه‌ره‌به‌کانیان.

ب- له‌سه‌ر ئاستی قوتابی‌ندا:

۱- به‌رگریکردن له‌ ماف و داخوازییه‌کانی قوتابیانی عێراق به‌ گشتی و قوتابیانی کوردستان به‌ تایبه‌تی.

۲- تیکۆشان بۆ بلاوکردنه‌وه‌ی فیڕکردن و زانیاری و رۆشنییری له کۆمه‌لگای کوردستان و قه‌ڵاچۆکردنی نه‌خوێنده‌واری له ریگای:

فیڕبوون له قۆناغی سه‌ره‌تاییدا ته‌وزیمی (الزامی) بیٔت، به‌و شیوه‌یه‌ی که هه‌موو سووچیکی کوردستان بگریته‌وه، بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ش ژماره‌یه‌کی ته‌واو و به‌پیی پێویستی له کوردستان قوتابخانه بگریته‌وه.

أ- بنچینه‌ی فیڕکردن له گشت قۆناغه‌کانی خوێندن به زانکۆشه‌وه به خۆپای بیٔت و به‌شه ناو‌خۆیه‌کان (الاقسام الداخليه) بگرینه‌وه و یارمه‌تی قوتابییه هه‌زاره‌کان بدریٔت تاكو خوێندنیان ته‌واو بکه‌ن.

ب- خوێندن له کوردستان و له گشت قۆناغه‌کانیدا به زمانی کوردی بیٔت و زمانی کوردی له عێراقدا باب‌ه‌تیکی تاقیکردنه‌وه گشتیه‌کان بیٔت و ریز له مافی که‌مایه‌تییه‌کان بنزیٔت سه‌باره‌ت به خوێندن به زمانی زگماکییان له قوتابخانه تایبه‌تییه‌کانی خۆیاندا.

ت- دانانی پرۆگرامی خوێندن له کوردستان له‌سه‌ر بناغه‌یه‌کی نه‌ته‌وایه‌تی زانستی پێشکه‌وتنه‌خواز و به‌ربه‌ره‌کانیکردنی بیرى کۆنه‌په‌رست و شۆفینیه‌ستانه و به‌و شیوه‌یه‌ی که خوێندنی میژوو، ئه‌ده‌بى کوردی و جوگرافیای کوردستان و بوژاندنه‌وه و گه‌شه‌کردنی که‌له‌پووری کوردی بگریته‌وه، له‌مه‌شدا نه‌خشه‌ی هه‌ری‌م له‌مه‌ر په‌روه‌رده و فیڕکردن چاو بگریٔت.

ث- قوتاییانی کوردستان به زه‌ماله بۆ خوێندن بنی‌درینه‌ ده‌ره‌وه به‌و شیوه‌یه‌ی که له‌گه‌ڵ سه‌رژمێر و پێویستییه‌کانی کوردستاندا ده‌گونجیٔت.

ج- زیاتر کردنه‌وه‌ی مه‌ل‌به‌نده‌کانی قه‌ڵاچۆکردنی نه‌خوێنده‌واری بۆ ئه‌وانه‌ی که له‌به‌ر هۆیه جو‌ربه‌جو‌ره‌کان له خوێندن و فیڕبوون بی‌ه‌شن.

ح- به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی رۆشنییری و کۆمه‌لایه‌تی و هۆشیاری شۆرش‌گی‌رانه‌ی قوتاییانی کوردستان، ئه‌وه‌ش به کردنه‌وه‌ی مه‌ل‌به‌نده‌ی رۆشنییری بۆ ئه‌وه‌ی به کیشه‌ نیشتمانی یه‌کانی خۆیانیان بناسیٔت و، توانای زانستی و ئاره‌زووی هونه‌ری هان بدریٔت و بایه‌خ به خوێندنه‌ پێشه‌یه‌کان بدریٔت.

خ- بوژاندنه‌وه و پشت‌گیریکردنی کۆری زانیاری کورد و مه‌سه‌له‌ی سه‌ره‌رشته‌یکردنی

دانان و وه‌گیڕانی کتێبه زانستی و زمانه‌وانی و ئەده‌بییه میژووویه
بریارله‌سه‌ردراوه‌کانی پێ بسپێردرێت و بایه‌خدان به‌زیندووکردنه‌وه‌ی
که‌له‌پووری نه‌ته‌وایه‌تی کوردی.

۱- فراوانکردنی یه‌کیتی بزووته‌وه‌ی قوتاییانی عێراق و به‌هێزکردنی
په‌یوه‌ندییه‌کانی دۆستایه‌تی و پێزگرتن له‌نیوان قوتاییانی کورد و عه‌ره‌ب
و که‌مایه‌تییه‌کاندا.

۲- هه‌ول‌دان بۆ یه‌کسانبوونی قوتاییانی کوردستان له‌گه‌ڵ قوتاییانی تری عێراق و
وه‌رگرتنیان له‌هه‌موو کۆلیژه‌کان به‌بێ جیاوازی، هه‌روه‌کو چۆن برا قوتایییه
عه‌ره‌به‌کانیان وه‌رده‌گیرێن.

۳- به‌شی کوردی له‌کۆلیژی (ئاداب) ی زانکۆی به‌غدا بکریته‌ ئه‌نستیتیوتی
پسپۆر بۆ دیراساتی کوردی و گه‌شه‌ی پێ بدرێ، بۆ ئه‌وه‌ی ماسته‌ر و دکتۆرا
بدات و، کادیری په‌وانه‌وته‌وه‌ی بۆ ئاماده‌ بکریته‌.

۴- هه‌ول‌دان بۆ گه‌شه‌کردنی زانکۆی سه‌لاحه‌دین به‌هه‌موو به‌شه‌ زانستی
و وێژه‌بییه‌کانیه‌وه‌، به‌پێی پێویستییه‌کانی راپه‌ڕینی زانیاری و پ‌ۆشنیری له
کوردستاندا و، ته‌قه‌لاش بدرێت بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی به‌شه‌کان و په‌ره‌دان
به‌ توانایان بۆ ئه‌وه‌ی بتوانن به‌ ئه‌رکه‌ میژووویه‌کانیان هه‌لسن، به‌ تایه‌تی
له‌ بایه‌خدان به‌ میژووی کوردستان و ئەده‌ب و که‌له‌پووری نه‌ته‌وایه‌تییان.

دووه‌م: له‌سه‌ر ئاستی نه‌ته‌وایه‌تییدا

۱- یارمه‌تیدانی قوتاییان له‌ پارچه‌کانی تری کوردستان که‌ به‌ هۆی خه‌باتی
سیاسییانه‌وه‌ (کوردایه‌تی) ئاواره‌ و ده‌ربه‌ده‌ر بوونه‌، هه‌ول‌ بدرێت یارمه‌تییه‌کی
مادی و مه‌عنه‌وی و زه‌مالاتی خوێندنیان بۆ دابین بکری.

۲- پشتگیریکردنی بزوتنه‌وه‌کانی ئازادیخواز و مافه‌ په‌واکانی نه‌ته‌وه‌ی کورد له‌ گشت
پارچه‌کانی کوردستان، له‌ پێناو وه‌دییه‌تانی ئامانجه‌ په‌واکانی له‌ دیاریکردنی
چاره‌نووسی خۆیدا.

۳- پته‌وکردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ پیکخواه‌ کوردستانییه‌کان، له‌ پارچه‌کانی تری
کوردستان و کۆمه‌له‌کانی خوێندکارانی کورد له‌ ده‌ره‌وه‌.

۴- پشتگیرکردنی مادی و مه‌عه‌وی خه‌باتی کۆمه‌له‌ی خویندکارانی کورد له ئه‌وروپا و کۆمه‌له‌ی خویندکارانی کوردستانی له ئه‌مریکا و که‌نه‌دا، به‌وه‌ی که نوینه‌ری راسته‌قینه‌ی گشت خویندکارانی کوردن له سنووری چالاکیاندا.

سێیه‌م: له‌سه‌ر ئاستی جیهانیدا

۱- خه‌بات له‌ دژی ئیمپریالیزمی جیهانی به‌ هه‌موو شیوه‌یه‌کیه‌وه و تاوانبارکردنی داگیرکردن و کۆیله‌تی، که‌ مایه‌ی هه‌ژاری و مه‌ینه‌تی و وێرانکارییه‌، چونکه‌ تیکۆشان له‌ دژیدا تاکه‌ رێگای داھێنانی ئاشتی و ئاسایشه‌ له‌ جیهاندا.

۲- پشتگیرکردنی بزوتنه‌وه‌کانی گهلانی ئازادیخواز و شوێشه‌ نیشتمانییه‌کانیان له‌ پێناو جێبه‌جێکردنی ئامانج و خواسته‌ ره‌واکانیان.

۳- پالپشتیکردنی تیکۆشانی گهلان له‌ پێناو دامالینی چه‌ک و به‌ ئاشتی پیکه‌وه‌ژیان و خه‌باتکردن له‌ دژی به‌لێن و په‌یماننامه‌ عه‌سکه‌رییه‌ دوژمنکارییه‌کان.

۴- پالپشتیکردنی تیکۆشانی نه‌ته‌وه‌ی عه‌ره‌بی برا و به‌ تایبه‌تیش خه‌باتی گه‌لی فه‌له‌ستینی و پێش‌ره‌وه‌که‌ی (بزوتنه‌وه‌ی پرزگاریخوازی فه‌له‌ستین) که‌ نوینه‌ری راسته‌قینه‌ی گه‌لی فه‌له‌ستینه‌ له‌ پێناو دیاریکردنی مافی چاره‌نووسی خۆیدا.

۵- پته‌وکردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ رێکخراوه‌ قوتابییه‌ پێشکه‌وتنخوازه‌کانی عه‌ره‌بی.

۶- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی خه‌باتگیرانه‌ له‌گه‌ڵ رێکخراوه‌ قوتابییه‌ پێشکه‌وتنخوازه‌کانی جیهان له‌ پێناو چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌ی کورد و به‌رگریلیکردنی له‌سه‌ر ئاسته‌ جیهانییه‌کاندا.

۷- هه‌ول‌دان بۆ ئه‌وه‌ی یه‌کیتییه‌که‌مان بپێته‌ ئه‌ندامی (یه‌کیتی قوتابیانی جیهانی).

۸- قه‌ڵاچۆکردنی بیروباوه‌ر و بۆچوونه‌ کۆسمۆپۆلیتی و شوڤینی و ره‌گه‌زه‌پرستییه‌کان.

په پرهوی ناوځو

به شی سییه م

به ندی پینجه م:

یه کیتی قوتابیانی کوردستانی عیراق نوینه رایه تی هه موو قوتابیانی کوردستانی عیراق ده کات و لهو قوتابییه پیشکه وتنخوازه شوږشگپراڼه پیکدیت که پروایان به پروگرام و په پرهوی ناوځو هیناوه و به لینیان داوه که به دلسوزیه وه تیبکوشن له پیناو وه دیه پینانی ئامانجه کانی یه کیتی تهویش له بهر تیشکی نهو سیاسه تهی که بو خه باتی قوتابیانی کوردستان نه خشه ی کیشراوه.

به ندی شه شه م:

أ- نه ندامیتی:

ب- نه ندامانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق، له قوتابیانی گشت قوناغه کانی خویندن - جگه له قوتابیانی سه ره تایی و قوتابیانی کولیزه کانی عه سکه ری و پولیس پیک دین.

ت- مەرجه کانی نه ندامیتی:

ث- هه ر قوتابییه کی کوږ و کچ نه مەرجه کی خواره وهی تیدا بیت و له لایه ن لیژنه ی قوتابخانه یا ئاموژگا یان کولیزه وه ته زکییه بکریت، مافی نه وهی هه یه بییت به نه ندامی یه کیتی دوا ی نه وهی به نووسین داخوازیه کی تاییه تی پیشکه ش به لیژنه ی ناوچه ده کات.

۱- بروای ته واو به پروگرام و ئامانجه کان و په پرهوی ناوځو یه کیتی و به لیندن بو خه باتکردن به دلسوزی و له خو بووردنه وه له پیناو جیبه جیکردنی ئامانجه کانی یه کیتی.

۲- ده بی خواهن وشت و ناوبانگی چاک بیت و به راستگو ناسراو بیت.

۳- له یه کیک له شانه کان یا ده زگا کانی یه کیتی خه بات بکات و ئاموژگای و فه رمانه کانی نه نجام بدات.

۴- ئابوونه ی مانگانه بدات.

ج- مافهكانی ئەندامهتی:

۱- له سنووری چالاكیدا، ئەندام بۆی ههیه ده‌رحه‌ق به هه‌ر كه‌سێك یان هه‌ر ده‌زگایه‌كی یه‌كیتی، په‌خه‌ بگه‌یت یاخود بیروپای خۆی به‌رامبه‌ر به‌و مه‌سه‌له و كێشانه‌ی تایبه‌تن به‌ یه‌كیتییه‌وه ده‌ربه‌رپێت و پێشنیار پێشكه‌ش بكات به‌ شیوه‌یه‌كی ئازادانه‌.

۲- مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه‌ هه‌لبژێرێ و هه‌لبژێردرێ له‌ مه‌لبه‌نده‌ جو‌ربه‌جو‌ره‌كانی یه‌كیتیدا.

۳- له‌ دوا‌ی ته‌واوكردنی خوێندن مافی مانه‌وه‌ی هه‌یه‌ له‌ ریزی یه‌كیتیدا بۆ یه‌ك خولی هه‌لبژاردن (دوره‌ انتخابیه‌).

۴- هه‌ركه‌سێك به‌ هۆی خه‌باتی سیاسیه‌وه (كوردایه‌تی) له‌ خوێندن بێه‌ش كرا، مافه‌كانی ئەندامه‌تی لێ ناسه‌ندریته‌وه‌.

به‌ندی هه‌وته‌م:

لێژنه‌كانی یه‌كیتی

۱- شانه: بنچینه‌ی یه‌كیتییه‌ و له ۳ تا ۷ ئەندام پێك دێت.

۲- لێژنه‌ی قوتابخانه‌ یا ئامۆژگا یان كۆلیژ: له ۵ تا ۱۱ ئەندام پێك دێت و له‌لایه‌ن ئەندامانه‌وه له‌ قوتابخانه‌ یا ئامۆژگا یان كۆلیژدا هه‌لده‌بژێردرێن و ئه‌ركی سه‌ركرده‌یه‌تیكردنی یه‌كیتی له‌ قوتابخانه‌ یا ئامۆژگا یان كۆلیژ ده‌گه‌یه‌ته ئه‌ستۆ و تی ده‌كو‌شیت بۆ فراوانكردن و به‌هێژكردنی ریزه‌كانی رێكخه‌ستن و جێبه‌جێكردنی ئامانجه‌كانی یه‌كیتی و ئه‌نجامدانی فه‌رمانه‌كانی لێژنه‌كانی بال‌تر و چاره‌سه‌ركردنی گه‌روگه‌رفته‌كانی قوتابیان له‌ناو قوتابخانه‌ یا ئامۆژگا یان كۆلیژدا.

۳- لێژنه‌ی ناوچه‌: پێك دێت له ۵ تا ۱۱ ئەندام له‌نیو چوست و چالاكترین ئەندامانی شاردا هه‌لده‌بژێردرێن و، سه‌ركرده‌یه‌تیكردنی بزوتنه‌وه‌ی قوتابیان له‌ شاردا ده‌كه‌وێته ئه‌ستۆی.

۴- لێژنه‌ی لق: پێكدێت له:

أ- ده‌سته‌ی كارگێڕ: له (۵) ئەندام پێك دێت له‌لایه‌ن نوێنه‌رانی لق بۆ كۆنگره‌ی

یه کیتی هه لده بژێردرین.

ب- لپرسراوانی لێژنه ناوچه کان له سنووری لقدا: لێژنه ی لق کۆبوونهوهی ئاسایی مانگی جاریک ده به سێت و له باره ی چالاکی ئەندامان و ژماره یانه وه راپۆرت به رز ده کاته وه و لیستی دارایی یه کیتی له لقه که دا پێشکهش ده کات و مافی ئەوه شی هه یه بلۆکراوه ی خولی (دوری) ده ربکات به مه رجیک له گه ل سیاسه تی گشتی یه کیتیدا گونجاو بیت.

به شی چواره م

به ندی هه شته م:

ده زگا کانی سه رکرایه تیکردن و ئه رکه کانیان:

۱- کۆنگره: به رزترین ده سه لاته له یه کیتیدا و پیک دیت له:

أ- ئەندامانی ئەنجومه نی به رپۆه به ری گشتی.

ب- ئەندامانی جیگر (احتیاط) ی مه کته بی سکر تار یه ت و ئەنجومه نی به رپۆه به ری گشتی.

ت- ئەندامه هه لپژێردراوه کان که ئەنجومه نی به رپۆه به ری گشتی مافی ئەوه ی هه یه رپژه (نسبه) ی به شدار بووان دیاری بکات.

کۆنگره هه ر دوو سال جاریک ده به ستریت، یان له سه ر خواستی (۲/۳) دوو له سه ر سێ ئەندامه کانی بگۆریت یان ده ستکاری تیا بکات و مه کته بی سکر تار یه ت به ده نگدانی نه یی پاسته وخۆ هه لده بژێردریت و له گه ل ئەنجومه نی به رپۆه به ری گشتی پێشوودا بکۆلێته وه، کۆنگره تاکه ده سه لاته که ده توانیت له پاش په سه ندکردنی (۱/۵) پینج یه کی ئەندامانییه وه، بریاری هه لوه شانده وه ی یه کیتی یان تیکه لبوونی به رپیکخواه یکی تری قوتابیانی هه یه، هه روه ها بریاری به ر راستکردنی (تسویه) ی دارایی بو ئه و لایه نه ی ئامانجه کانی له گه ل ئامانجه کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستانی عێراق ده گونجین یان لپوه ی نزیکن.

۲- کۆنفرانس: کۆبوونه وه یه کی فراوانه له کاتیکدا ده به ستریت، نه توانرێ کۆنگره بکریت و گشت ده سه لاتیک کۆنگره ی هه یه جگه له گۆرین و ده ستکاریکردنی په یه وه ی ناوخۆی یه کیتی و لابردنی زیاتر له نیوه ی ئەندامانی ئەنجومه نی

بەپێوەبەری گشتی. كۆنفرانس لە ئەنجومه‌نی بەپێوەبەری گشتی و نوێنه‌رانی لیژنه‌ی لقه‌كان و ئەندامانی پێشكه‌وتووی یه‌كیتی و ئەندامه‌ جێگره‌كانی ئەنجومه‌نی بەپێوەبەری گشتی و مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت پێك دێت.

٣- ئەنجومه‌نی بەپێوەبەری گشتی : به‌ ئه‌ركی سه‌ركرده‌یه‌تیكردن بزووتنه‌وه‌ و سه‌ره‌یه‌رشته‌یكردن چالاکی یه‌كیتی هه‌ڵده‌ستێ و ئاراسته‌ی ده‌كات و بپیاره‌كانی كۆنگره‌ به‌جێ ده‌گه‌یه‌نێت و ئامانجه‌كانی جێبه‌جێ ده‌كات و چاودێری گشت لیژنه‌كان ده‌كات سه‌باره‌ت به‌ راپه‌راندنی فه‌رمان و ئه‌ركه‌كانیان، له‌ (٢١ تا ٢٩) ئەندام پێك دێت و دوو مانگ جارێك كۆ ده‌بێته‌وه‌ له‌سه‌ر داوای دوو له‌سه‌ر سیی ئەندامان، ئەنجومه‌نی گشتی ئااساییش كۆ ده‌بێته‌وه‌. ئەنجومه‌نی بەپێوەبەری گشتی پێك دێت له‌:

أ- مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت.

ب- لێپرسراوی یه‌كه‌م و دووهم له‌و لقانه‌ی زانكۆیان تێدا نییه‌.

ت- لێپرسراوی یه‌كه‌م و دووهم و سییه‌م له‌و لقانه‌ی زانكۆیان تێدا یه‌.

٤- مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت: له‌ (١١) ئەندام پێك دێت له‌لایه‌ن كۆنگره‌وه‌ به‌ شیوه‌یه‌کی راسته‌وخۆ هه‌ڵده‌بژێردرێن و به‌م شیوه‌یه‌ن: أ- سه‌رۆك.

ب- سكرتێر.

ت- لێپرسراوی ئیداری و دارایی.

ث- لێپرسراوی پۆشنییری و راگه‌یاندن.

ج- لێپرسراوی کاروباری پێکخستن.

ح- لێپرسراوی په‌یوه‌ندیه‌کانی ده‌ره‌وه‌.

جێگره‌كان (الاحتياط):

١- جێگری مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت: بریتین له‌و (٥) ئەندامانه‌ی له‌ داوای مه‌كتەبی سكرتاریه‌ته‌وه‌ دێن به‌پێی زنجیره‌ی ده‌نگه‌كان (تسلسل الأصوات).

٢- جێگری ئەنجومه‌نی بەپێوەبەری گشتی: ئەو ئەندامه‌یه‌ كه‌ له‌ داوای ئەندامانی

ئه‌نجومه‌نی به‌پۆه‌به‌ری گشتی له هه‌ر لقیکدا به‌پیی زنجیره‌ی ده‌نگه‌کان دیت.

به‌ندی نۆیه‌م:

ده‌سه‌لاتی ده‌زگا‌کانی یه‌کی‌تی:

۱- لیژنه‌ی قوتابخانه یا ئامۆژگا یان کۆلیژ:

أ- سه‌رنج‌راکیشانی ئه‌ندام.

ب- داواکردن له لیژنه‌ی ناوچه بۆ ئاگادارکردنه‌وه و دوورخستنه‌وه‌ی ئه‌و ئه‌ندامه‌ی که سستی و که‌مه‌ترخه‌می ده‌نوی‌ن و زیان به‌یه‌کی‌تی ده‌گه‌یه‌ن.

۲- لیژنه‌ی ناوچه:

أ- ئاگادارکردنه‌وه و دوورخستنه‌وه‌ی ئه‌و ئه‌ندامه‌ی که‌مه‌ترخه‌م و زیانبه‌خشه، بۆ ماوه‌ی دوو مانگ له‌سه‌ر داوا‌ی لیژنه‌ی قوتابخانه یا ئامۆژگا یان کۆلیژ.

ب- داواکردن له لیژنه‌ی لق بۆ ده‌رکردنی ئه‌ندامی لادهر و سه‌رپێچیکه‌ر و، ئه‌وانه‌ی مه‌رجه‌کانی ئه‌ندامه‌تی یه‌کی‌تی له‌ده‌ست ده‌ده‌ن.

۳- لیژنه‌ی لق:

أ- پراگرتنی چالاکی ئه‌ندامانی لیژنه‌ی قوتابخانه یا ئامۆژگا یان کۆلیژ یاخود ناوچه و، هه‌لۆه‌شاندنه‌وه و گۆڕینی لیژنه‌کانی ناوبراو ئه‌گه‌ر که‌مه‌ترخه‌میان نواند.

ب- ده‌رکردنی ئه‌ندام له‌سه‌ر داوا‌ی لیژنه‌ی ناوچه.

۴- ئه‌نجومه‌نی به‌پۆه‌به‌ری گشتی :

أ- مافی دوورخستنه‌وه‌ی ئه‌ندامانی لیژنه‌ی لق یا هه‌لۆه‌شاندنه‌وه یان ده‌ستکاریکردنی لیژنه‌ی لق‌ی هه‌یه، ئه‌گه‌ر که‌مه‌ترخه‌میان نواند یان له‌پێبازی گشتی لایان دا، ئه‌ویش به‌په‌زامه‌ندی دوو له‌سه‌ر سی ئه‌ندامه‌کانی و، ده‌بی له‌کۆنگره‌شدا هۆیه‌کانی دوورخستنه‌وه یا هه‌لۆه‌شاندنه‌وه یان ده‌ستکاریکردنه‌که‌ پرون بکریته‌وه.

ب- پراگرتنی چالاکی ئه‌ندامی ئه‌نجومه‌نی به‌پۆه‌به‌ری گشتی، به‌په‌زامه‌ندی دوو له‌سه‌ر سی ئه‌ندامه‌کانی.

به‌شی پینجه‌م

دارایی یه‌کیتی

به‌ندی ده‌یه‌م:

۱- دارایی یه‌کیتی پێک دێت له:

أ- ئابوونه‌ی مانگانه‌ی ئەندامان له قوتابیانی ناوه‌ندی و ئاماده‌یی و زانکۆ
وه‌رده‌گیریت، به‌مه‌رجێک له (۲۵۰) فلس که‌متر نه‌بێ.

ب- له‌و پیتاكانه‌ی كۆ ده‌كرێنه‌وه و ئه‌و یارمه‌تیانه‌ی كه‌ بۆ یه‌کیتی ده‌نێردرێن.

ت- داها‌تی ئاهه‌نگگیران و چالاکیی كۆمه‌لایه‌تی.

۲- دارایی یه‌کیتی له‌لای ئه‌و ده‌زگا و لایه‌نانه‌ داده‌نرێت كه‌ ئه‌نجومه‌نی به‌رپوه‌به‌ری
گشتی بریاری له‌سه‌ر ده‌دات.

۳- چۆنیه‌تی خه‌رجکردن:

دارایی یه‌کیتی له‌م بواره‌وه‌دا خه‌رج ده‌کری‌ت:

أ- ئه‌و (مخصصات)انه‌ی ئه‌نجومه‌نی به‌رپوه‌به‌ری گشتی و لقه‌كان بریاری
له‌سه‌ر ده‌دات.

ب- خه‌رجی باره‌گاكانی یه‌کیتی و بواره‌کانی تر.

ت- یارمه‌تیدانی پێویست بۆ کادی‌ره (متفرغ)ه‌کان و ئه‌و ئەندامانه‌ی به‌هۆی
نه‌خۆشی و بۆ ته‌واوکردنی خۆندن پێویست ده‌بن و به‌پێی بریاری
ئه‌نجومه‌نی به‌رپوه‌به‌ری گشتی دیاری ده‌کری‌ت.

ث- بۆ ها‌توچۆی نوێنه‌رانی یه‌کیتی به‌ئیشوکاری تاییه‌ت به‌یه‌کیتییه‌وه‌ له
ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی ولاتدا.

به‌شی شه‌شه‌م:

به‌ندی یازده‌هه‌م:

یه‌کیتی قوتابیانی کوردستانی عێراق، نوێنه‌ری گشت قوتابیانی کوردستانی
عێراقه‌ و له‌پێناو جێه‌جێکردنی بریاره‌کانی (لێژنه‌ی بالای هاوکاری نیوان پێک‌خراوه
دیموکراتییه‌کانی قوتابیانی و لاوانی کوردستان و عێراق) تی ده‌کۆشیت، سه‌باره‌ت به‌

په یوه ندی نیوان ئه و یه کیتیانه ی ئه دامن له م لیژنه یه، که نوینه ری راسته قینه ی بزوتنه وه ی قوتاییان و لاوانی کوردستان و عیراقه. ههروه ها هاوکاریکردن له نیوان یه کیتییه کاند له هه موو بواریکدا به و شیوه یه ده کریت که یه کیتی بزوتنه وه ی قوتاییانی کوردستان و عیراق پی پته و و چه سپاوتر بیت.

به ندی دوازده هه م:

مه کته بی سکرتریه ت مافی ئه وه ی هه یه ئامۆژگاری و ئاگادارکردنه وه ده ربکات بو ئه نجامدان و شیکردنه وه ی بهنده کانی پرۆگرام و په یڕه و ی ناوخوی یه کیتی.

به لاغی یه كهمین كۆنفرانسی هاوبهشی ههردوو یهكیتی قوتابیان و لاوانی دیموكراتی كوردستان

له بهیانی پۆژی ۱۹۸۶/۸/۲۸ د و له ژێر دروشمی (به رهو یه كگرتن بۆ پروو خاندنی پژی و كۆتاییهێنان به شهڕ تا بتوانین به ئاشتی و دیموكراسی بخوینین)، نزیكه ی ههشتا قوتابی و لاو، نوێنه رانی لقه كانی ئاواره - دهووك و نهینه وا - كهركوك - ههولێر - سلیمانی له ههردوو یهكیتی قوتابیان و لاوانی دیموكراتی كوردستانی عێراق، له گهڵ نوێنه رانی مهكته بی سیاسی پارتی و كۆمهڵێك له میوانه كانی كۆنفرانس، له لایه ن یهكیتی ئافرهتانی كوردستانی عێراق و نوێنه رانی پزگاری / سكرتاریه تی ئه وروپا و نوێنه رانی لقی دووی تێكۆشه ری پارتی دیموكراتی كوردستان، یه كهمین كۆنفرانسی هاوبهشی ههردوو یهكیتی قوتابیان و لاوانی دیموكراتی كوردستان له ناوچه یه كی پزگار كراوی كوردستانی عێراقدا به ستر.

پاش وهستانی دهقیقه یهك پزگرتن بۆ گیانی پاکی شههیدانی بزوتنه وهی ههردوو یهكیتییه كه و تهواوی شههیدانی كوردستان و عێراق و سهروه ری شههیدانمان بارزانی نه مر، به شداربووانی كۆنفرانس هاودهنگ سرودی (ئه ی قیب) یان خوینده وه.

دوا ی ئه وه نوڤه ی پێشكه شكردنی نامه ی پیرۆزبایی و وتاره كان هات كه نامه ی سهروکی پارتی هه قالی تێكۆشه ر مه سعود بارزانی له سه رهتا خویندرایه وه، تیی دا دهستی تفهنگ و پینووسی پیرۆزی قوتابیان و لاوان دهگوشی و داوا ی سه رهكوتنی كۆنفرانس دهكات كه بپاره كانی له بهرژه وهندیی گه ل و ولات و له ئاستی ئه م قوناغه میژوویه دا بن كه میلله ته كه مان پێدا تیده په ری ت.

ئینجا وتاری یهكیتی ئافرهتانی كوردستان له لایه ن خوشكی كی تێكۆشه ره وه پێشكه ش كرا، كه پشتیوانی خۆیان تیی دا ده ربیره بۆ ئه وه ی كۆنفرانسه كه مه رامه كانی قوتابیان و لاوان جێیه جی بكات بۆ به رهو گه یشتن به یهك ئامانج له ژێر سه ره كرا دایه تییه كی هاوبه شدا.

دوا ی ئه وه نامه كانی پیرۆزبایی (كوك) و (پزگاری) كوردستانی توركیا خویندرا نه وه كه تیایاندا داكۆكی كرا وه ته سه ر بارودۆخی ئیستای كوردستان و ناوچه، كه دوژمنانی گه لی كورد به هه موو شیوه یهك هیرش ده كه نه سه ر بزوتنه وه ی كوردا یه تی.

پاشان وتاری مه کته بی سیاسی کۆمیتە ی ناوه ندی پارتی دیموکراتی کوردستان له لایه ن ئەندامێکی مه کته بی سیاسی به پێزه وه پێشکەش کرا، تێیدا ئەرکه کانی قۆناغی داها تووی هه ردوو یه کیتییه که ده ستنیشان کرد.

وتاری لقی دووی تیکۆشه ری پارتی له لایه ن هه فال لپرسراوی لقی دووه وه خویندرا یه وه و دوا ی ئەو وتاری لیژنه ی سه رکرا یه تی قوتابیان و لاوانی هه ولپیر له لایه ن لپرسراوی لیژنه که یه وه پێشکەش کرا.

دوا وتاری کردنه وه ی کۆنفرانس راپۆرتی سیاسی لیژنه ی سه رکرا یه تی یه کیتییه جه ماوه ریه کوردستانییه کان بوو، له راپۆرته که دا ئەم بابەتانه ها تبوون: سه ره تایه کی پپو یست وه ک شیکردنه وه یه ک بو بارودۆخی کوردستان و عێراق و پۆژه لاتی ناوه راست و جیهان، ده وری قوتابیان و لاوانی جیهان له خه باتی گه لاند، بارودۆخی ئیستای عێراق، پیکخواه کان و ده وریان له هه ردوو شۆرشێ ئه یلوول و گولاند، نوێکردنه وه ی ریکخستنی پیکخواه کان، په نگدانه وه ی شه ری عێراق و ئێران بو سه ر پیکخواه کان، راپه رینه کانی ۱۹۸۲ و ۱۹۸۴ ی خویندکاران، هه لۆیستیکی نابەجێ، کاری هاوبه ش، پۆلی پیکخواه کانی سه ر به رژییم، قه لاچۆکردنی خویندن، ئەنجا هه لکه وتیکی میژووی له گه ل ئەرکه کانی ئەم قۆناغه مان.

له دووه م دانیشتنی کۆنفرانسه که دا سه ره تا لیژنه یه کی سه ره پرشتی هه لپێردرا و راپۆرتی ریکخستن خویندرا یه وه که له لایه ن لیژنه ی سه رکرا یه تی یه کیتییه کانه وه ئاماده کرابوو. پاش گفتوگۆیه کی دوورودرێژ له سه ری په سه ند کرا. هه روه ها چه ند لیژنه یه کی تر هه لپێردران بو دیراسه تی پڕۆژه ی په یره و پڕۆگرامی هه ردوو یه کیتی و بو پێشنیاز و سلا و په یامی کۆنفرانس بو لایه نه دۆسته کان.

له سییه م دانیشتنی کۆنفرانس له سه ر بریار و سلا و نامه و نازا یی ده ربهرین دوا و به چه پله رپێزانه وه په سه ند کران. له چواره م دانیشتنیشدا دیراسه تی پڕۆژه ی په یره و پڕۆگرامی هه ردوو یه کیتی کران و پاش ده ستکاریکردنی چه ند به ند و خال و برگه یه ک له لایه ن نوێنه رانه وه په سه ند کران.

له دوا دانیشتنی که سه ر له به یانی پۆژی ۱۹۸۶/۸/۳۰ بوو، ده ست کرا به هه لپێاردنیکی دیموکراتیانه و برایانه و له (۷۷) نوێنه ر (۱۵) که س بو کۆمیتە ی راپه راندنی هاوبه شی هه ردوو یه کیتی هه لپێردران که یه کێکیان خوشکیکی تیکۆشه ره.

له پاش ته‌واوبوونی خشته‌ی کاروباری کۆنفرانس نوێنه‌ران داوایان کرد که به وتاری نوێنه‌ری مه‌کته‌بی سیاسی به‌پێزی پارتی کۆتایی به کۆنفرانسه‌که بێت و ئهم داخوازییه په‌سه‌ند کرا و ئینجا به سروودی ئه‌ی قیب شوینی کۆنفرانسه‌که‌یان به دلیکی گهرم و گیانیکی پر له نیشتمانپه‌روه‌ری و دلسۆزی و پروخۆشی و سووربوون له‌سه‌ر درێژه‌دان به خه‌بات تا به‌دییه‌تانی ئه‌رکه‌ پیرۆزه‌کانی کۆنفرانس خودا‌حافیزیان له‌یه‌کتر کرد.

شایانی باسه‌ پۆژی به‌ستنی کۆنفرانس ۱۹۸۶/۸/۲۵ بوو، به‌لام له‌به‌ر دواکه‌وتنی نوێنه‌رانی لقی ده‌وێ و نه‌ینه‌وا و پێک‌خراوی بزاف، بۆ ماوه‌ی سێ پۆژ به‌ به‌رنامه‌ی پۆشنییری و هونه‌ری کاری هه‌ره‌وه‌زی و وه‌رزشی زۆر باش سوود لی وه‌رگیرا. له‌ کاتی گه‌یشتنی ئهم نوێنه‌رانه زۆر به‌ گهرمی و به‌ سروودی شۆرشگێری پێشوازیان لی کرا و ئه‌وانیش به‌ نۆره‌ی خۆیان به‌ده‌م سروودگوتنه‌وه‌ گه‌یشتنه‌ ناو هه‌ڤالانیان و ئه‌وه‌بوو پاشان کۆنفرانسه‌که ده‌ستی کرد به ئیشوکاری خۆی ئه‌مانه‌ش چه‌ند دروشمیکی کۆنفرانسه‌که‌ بوون:

- نه‌مری و سه‌روه‌ری بۆ شه‌هیدانی بزوتنه‌وه‌ی شۆرشگێری قوتاییان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و گشت شه‌هیدانی بزوتنه‌وه‌ی گه‌له‌که‌مان و جوولانه‌وه‌ی نیشتمانی عێراقی.
 - ده‌با زیاتر پێژه‌کانی خۆمان پێک‌بخه‌ین و باشتر یه‌ک بگرین بۆ پروو‌خاندنی پزێمی فاشی به‌غدا و له‌پێناو دیموکراتیه‌ت بۆ عێراق و ئۆتۆنۆمی راسته‌قینه‌ بۆ کوردستان.
 - به‌ره‌و پته‌وکردنی هاوکاری و هاو‌په‌یمانی‌تی نیوان پێک‌خراوه‌کانی قوتاییان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و سه‌رانسه‌ری عێراق له‌پێناو زیاتر پته‌وکردنی براهه‌تی تیکۆشه‌رانه‌ی کورد و عه‌ره‌ب و که‌مایه‌تییه‌کانی برا.
 - نا بۆ فاشیزم... نا بۆ دیکتاتۆریه‌ت و شه‌پ. به‌لی بۆ دیموکراسی... به‌لی بۆ ئاشتی و ئاسووده‌یی.
 - خه‌باتی ئافره‌تی کورد نیشانه‌ی سه‌ره‌به‌رزنی نه‌ته‌وه‌ کۆلنه‌ده‌ره‌که‌مانه‌. ده‌با زیاتر هاوکار بین له‌گه‌ڵ یه‌ک‌تییه‌ تیکۆشه‌ره‌که‌یان یه‌ک‌یتی ئافره‌تانی کوردستان - عێراق.
- ئهمه‌ و زۆر دروشمی تری گه‌نگ و پر مانا له‌ شوێنه‌که‌ی کۆنفرانسه‌که‌دا

هه لّواسر ابوون.

سکرتاریه تی هاوبه شی هه ردوو یه کیتی

قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان

۱۹۸۶/۸/۳۱

کۆنگره‌ی هه‌شته‌می یه‌کیتی قوتابیان کوردستان

هه‌ولێر ١٩٩٣

له‌ دوای راپه‌ڕین و هه‌لبژاردنی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستان و دوای کۆنگره‌ی یه‌کگرته‌ی پارتی دیموکراتی کوردستان، پێویستبوو گشت رێکخراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌کانی لایه‌نه‌ یه‌کگرته‌وه‌کانی وه‌ك خۆبێدکاران و لاوانی یه‌کگرته‌ی کوردستان، یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی فه‌یلی، یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان یه‌کبخه‌ی. بۆ ئه‌م مه‌به‌سته، له‌ کۆبوونه‌وه‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و له‌ رێکه‌وتی ١٠ی ئاداری ١٩٩٣، له‌ باره‌گای رێکخراوه‌که‌ له‌ شاری هه‌ولێر، بڕیاری به‌ستنی کۆنگره‌ درا و ١٣ هه‌قال بۆ لێژنه‌ی راپه‌راندن به‌ شیوه‌یه‌کی ناوه‌ندی زیاد کران:

- لوقمان ئیسماعیل و به‌شار هه‌مید، له‌ لقی ده‌وک - نه‌ینه‌وا
- رێبه‌ر ئه‌حمه‌د خالید و خانزاد ئه‌حمه‌د عه‌بد له‌ لقی هه‌ولێر
- ئارام مه‌مه‌د عه‌بدوڵا، ئه‌رکان ته‌حسین سادق و جه‌لال مه‌مه‌د له‌ لقی سلێمانی
- عومه‌ر شه‌ریف و سه‌لام حسێن عه‌بدوڵا له‌ لقی که‌رکووک
- ساسان عه‌ونی و مسته‌فا سه‌لیم هه‌مه‌ده‌مین له‌ لێژنه‌ی زانکۆی سه‌لاحه‌دین
- گوهدار ئیسماعیل له‌ باره‌گای مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت^(١).

مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت له‌ دوای راپه‌ڕین به‌م شیوه‌یه‌ بوو:

- عه‌بدوڵا خه‌لۆ عه‌لی، سکرته‌یر
- ره‌فعه‌ت سه‌عید مه‌مه‌ده‌مین، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- فریاد شه‌فیع بابۆ، ناسراو به‌ فریاد بارزانی، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- دژوار فایه‌ق، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- ئیبراهیم مسته‌فا مه‌مه‌د، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت

(١) ساسان عه‌ونی، سه‌رچاوه‌ی پیشو، ل ١٧٥ - ١٧٦.

- حاجی عه بدولپرهمان، ئەندامی مه کته بی سکرتریه ت

به پرسی لقه کان به شیوهی خواره وه بوو:

- عادل عه لی بو تانی، به پرسی لقی هه ولیر
- حاجی عه بدولپرهمان، به پرسی لقی سلیمانی
- دژوار فایه ق، به پرسی لقی که رکوک
- ئیبراهیم ئیسماعیل، به پرسی لقی ئاواره
- ئیبراهیم مسته فا، به پرسی لقی دهۆک - نهینه وا^(۱).

پاش ئەم گۆرانکاریانە و لەسەر بنەمای بڕیارەکانی سەرەوه، لە پیکهوتی ۱۶ - ۲۰ ی تشرینی یه که می ۱۹۹۳، «کۆنگره ی ئازادی به ئاماده بونی ۷۹۳ نوینه ر و به دروشمی «زانست - ئاشتی - ئاوه دانکر نه وه»»، به ئاماده بوونی سەرۆک مه سعود بارزانی له هۆلی زهرد له شاری هه ولیری پایته ختی هه ری می کوردستان، به ستراو تیتیدا سەرۆک مه سعود بارزانی، نوینه ری مه کته بی سیاسی، وه زیری پهروه رده و سەرۆکی زانکۆی سه لاهه دین وتاریان پيشکesh کرد^(۲). نوینه رانی کۆنگره بو هه لبژاردنی دوو پیکخوای سهر به خۆی قوتابیان و لاوان دابهش بوون، سه بارهت به یه کیتی قوتابیانی کوردستان، ئەمانه ی خواره وه بو لیژنه ی پاپه راندن هه لبژی ردران له کۆنگره ی هه شته م:

- ساسان عوسمان عه ونی
- هه نگاو عه بدولخان
- نازم په شید

(۱) ساسان عه ونی، هه مان سه رچاوه، ل ل ۱۷۶ - ۱۷۸.

(۲) کۆنگره ی ئازادی ده ست به کاروباری خۆی ده کات، پۆژنامه ی براهی تی، ئۆرگانی پارتی دیموکراتی کوردستان - یه که گرتوو، ژماره ۱۷۷۲، هه ولیر، یه که شه مه، ۱۷ ی تشرینی یه که می ۱۹۹۳ ز، ل ل ۱، ۴؛ انعقاد مؤتمر اتحاد الطلبة والشبيبة الديمقراطي الكوردستاني (مؤتمر الحرية)، جريدة خه بات، لسان حال الحزب الديمقراطي الكوردستاني - الموحد، العدد ۶۹۷، أربیل، الأربعاء، ۲۰ تشرین الأول ۱۹۹۳ م، ص ۱، ۱۵؛ البلاغ الختامي لمؤتمر اتحاد الطلبة والشبيبة الديمقراطي جريدة خه بات، لسان حال الحزب الديمقراطي الكوردستاني، العدد ۶۹۸، أربیل، الأربعاء، ۲۷ تشرین الأول ۱۹۹۳ م، ص ۱.

- گوهدار ئیسماعیل
- رێبه ر ئه حمه د خالید
- دلشاد شه هاب
- ئه مین عوسمان
- عه لی عه ونی نیعمه ت
- تاڤگه عومه ر په شید
- مسته فا سه لیم
- شاکر ئه بوبه کر
- فارس عومه ر
- شنۆ ئه مین مه نسور
- فه ریق سلیمان هه رنی
- تاریق جه عفه ر فه یلی^(۱).

یه ده گی لیژنه ی راپه راندن له م به ریزانه پیکهاتبوون:

- عه بدولا مه جید پیرانی
- ئه رشه د حیتۆ، ناسراو به ئه رشه د باله ته یی
- به شار حه مید^(۲).

سه رجه م لقه کانی یه کیتی قوتابیان بریتی بوون:

له لقی هه ولیر، لقی که رکوک، لقی سلیمانی، لقی دهۆک - نهینه وا. له ۱۸ ی ئابی ۱۹۹۴ بریاری کردنه وه ی لقی زانکۆی سه لاهه دین، له ۱ ی شوباتی ۱۹۹۶ بریاری لقی ئاکرێ، هه روه ها بریاری لقی سوۆران درا^(۳).

(۱) لوتمان غه ریب، سه رچاوه ی پێشو، ل ۱۶۵ - ۱۶۶ ؛ عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پێشو، ل ۱۰۹ ؛ سیروان عثمان، سه رچاوه ی پێشو، ل ۴۶.

(۲) لوتمان غه ریب، سه رچاوه ی پێشو، ل ۱۶۶ ؛ عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پێشو، ل ۱۰۹، ۱۱۵ - ۱۱۶.

(۳) عرفان عه زیز عه زیز، هه مان سه رچاوه، ل ۱۱۶ - ۱۲۰.

له پیکهوتی ۲۳ی تشرینی یه که می ۱۹۹۳ی شدا، له شاری ههولیر، به ئاماده بوونی گشت ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن، ئەندامانی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌ت به‌م شیوه‌یه هه‌لبژێردران و له‌نیو ئەندامانی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌تیشدا، سكرتیر هه‌لبژێردرا:

- ساسان عوسمان عه‌ونی، سكرتیر
- هه‌نگاو عه‌بدوڵڵاخان، ئەندامی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌ت و به‌رپرسی به‌شی په‌یوه‌ندییه‌کان
- گوهدار ئیسماعیل، ئەندامی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌ت و به‌رپرسی به‌شی راگه‌یاندن
- مسته‌فا سه‌لیم، ئەندامی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌ت و به‌رپرسی به‌شی پیکخستن
- فه‌ریق سلیمان، ناسراو به‌ فه‌ریق هه‌رنی، ئەندامی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌ت و به‌رپرسی به‌شی دارایی^(۱).

له‌ دوا‌ی «کۆنگره‌ی ئازادی»، یه‌که‌مین به‌رپرسی لقه‌کان به‌ شیوه‌ی خوا‌ره‌وه‌ بوون:

- فارس عومه‌ر، به‌رپرسی لقی ده‌ووک - نه‌ینه‌وا
- رێبه‌ر ئەحمه‌د خالید، به‌رپرسی لقی هه‌ولیر
- شنۆ ئەمین مه‌نسور، به‌رپرسی لقی که‌رکووک، به‌ یه‌که‌مین به‌رپرسی لقی ئافره‌ت له‌ میژووی یه‌کی‌تی قوتاییانی کوردستان داده‌نری
- ئەمین عوسمان، به‌رپرسی لقی سلیمانی
- شه‌عبان شه‌عبان ئەحمه‌د، به‌رپرسی لقی ئاکری (۱ی شوباتی ۱۹۹۶)
- فه‌یسه‌ڵ سادق توفیق، به‌رپرسی لقی سۆران^(۲). (۱ی شوباتی ۱۹۹۶)

(۱) راگه‌یه‌نراوی کۆتایی یه‌که‌مین کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندنی یه‌کی‌تی قوتاییانی کوردستان، پۆژنامه‌ی پێشکه‌وتن، ئۆرگانی یه‌کی‌تی قوتاییان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، ژماره‌ ۴۸، هه‌ولیر، تشرینی دووه‌می ۱۹۹۳ز، ل ۳

(۲) ساسان عه‌ونی، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ل ۱۹۳ - ۲۳۴.

پروگرام و په پره وی ناوځو په سه ندرکراوی کونگره ی هه شته می (ی.ق.ک)

١٩٩٣

(زانست - ناشتی - ئاوه دانکردنه وه)

پروگرام

١- ناوی پیکخواو: یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق، به پیته کانی (ی.ق.ک. ع) هیمای بۆ ده کریت.

٢- سنووری کارکردنی له هه ری می کوردستان دایه و به پیی پیویست لیژنه ی راپه پاندن بۆ هه یه لق له هه موو ناوچه کانی کۆماری عیراق و دهره وه بکاته وه.

٣- یه کیتی، پیکخواویکی نیشتمانی دیموکراتی پیشکه وتوخوازی شوپشگیرانه ی قوتابیانه، له پیناو به دهسته تیان و پاراستنی ماف و بهرژه وندی و ئامانجه کانی قوتابیانی کوردستان به تایبه تی و ئامانجه کانی قوتابیانی عیراق به گشتی تی ده کۆشی. ههروه ها شانبه شانی هیژه نیشتمانیه روه و دیموکراتی و پیکخواوه جه ماوه رییه کوردستانی و عیراقیه کان دریژه به خهباتی خۆی ده دات بۆ به دیه پینانی ئامانج و ئاوا ته کانی جه ماوه ری کوردستان و عیراق.

یه کیتی له پیناو ئه م ئامانجه تیده کۆشی:

له سه ر ئاستی نیشتمانی:

١- پشتگیریکردنی په رله مان و حکومه تی فیدرالی هه ری می کوردستان و پالپشتیکردنی به ره ی کوردستانی عیراق و هاوکاریکردنی کونگره ی نیشتمانی عیراقی یه کگرتوو، بۆ به دیه پینانی به رنامه و ئامانجه کانی که بریتین له دامه زراندنی سیسته میکی دیموکراتی فیدرال و فره بیروباوه ر و داننان به فیدرالیهت و زامنکردنی بۆ کوردستان له عیراقیکی دیموکراتی و یه کگرتوو دا و داننان به مافی وای که مه نه ته وایه تییه کان به جوړیک که ده بیته مایه ی به هیژکردنی تیکۆشانی هاو به شی نیوان گه لی کورد و عه ره ب و ته وای که مه نه ته وایه تییه کان بۆ جیه جیکردنی گۆرانکاری ئابووری و سیاسی و کۆمه لایه تی له ولاتدا.

٢- قۆلکردنه وه ی خه بات له گه ل پیکخواوه کانی لاوان و مامۆستایان و ئافره تان و

گشت پیکخواه جه ماوه ریه کانی تری کوردستان و عێراق.

۳- هه ولدان بو گه پاندنه وه و پیدانی ره گه زنامه ی عێراقی به و هاو لاتیانه ی لێیان سێنراوه ته وه و لێ بیه ش کراون، به تایبه تی کوردی فهیلی و گۆیان و ئومه رییان و برا ئاشوریه کان.

۴- تیکۆشان له پیناو نه هیشتنی سیاسه تی به عه ره ب و به عسیکردن و پاگوێزانی زوره ملی و به رخودان دژی به عه ره بکردنی ناوچه کانی کوردستان که ده که ونه ژیر کونترۆلی رژیمی دیکتاتۆره وه.

۵- به شداریکردن له ئاوه دانکردنه وه ی کوردستان.

۶- پشتیوانیکردنی په رله مان و حکومه تی هه ریمی کوردستان و به ره ی کوردستانی بو به رهنگار بوونی هه موو جوړه هه شه و ده سترژیکردنه سه ر خاکی کوردستانی ئازاد.

له سه ر ئاستی قوتابیان:

۱- تیکۆشان له پیناو ئاشکراکردنی چاره نووسی ئه و قوتابیانه ی که وتوونه ته به ر هیشری رژیم و تا ئیستا چاره نووسیان نادیاره.

۲- گه پاندنه وه ی هه موو ئه و قوتابیانه ی به هووی خه باتی سیاسی و هویه کانی په یوه ندیدار به کرده وه کانی رژیمه وه قوتابخانه کانیان جێ هیشتووه.

۳- دانپێدانانی بروانمه ی قوتابیانی کوردستان که له ده ره وه ی کوردستان و عێراق وه ریان گرتووه.

۴- زیادکردنی وانه بو فیروونی پیتی لاتینی.

۵- به رگریکردن له ماف و داواکانی قوتابیانی کوردستان به تایبه تی و قوتابیانی عێراق به گشتی.

۶- فیروون له قوئای سه ره تاییدا ته وزیمی (الزامی) بیته به شیوه یه که هه موو ناوچه کانی کوردستان بگریته وه و قوتابخانه ی پیویست بو ئه م مه به سته بگریته وه.

۷- هه ولدان بو به خوراییکردنی خویندن له ته واوی قوئایه کاندای دابینکردنی به شه ناوخییه کان و ئاماده کردنی پیداو یستییه کانی خویندن و یارمه تیدانی قوتابییه

هه ژاره کان تاكو خویندن ته واو ده كه ن.

۸- دانانی پلانی نوێ پهره رده یی بۆ پاککردنه وه و نه هیشتنی بیروبوچوونه
ره گه زه رسته تیه کانی پرژیم و چاوخساندنه وه به پهیره یی فیکردن به تابه تی له
بواری زانسته مروڤایه تیه کاند.

۹- په له کردن له دانانی پلانیکی پرۆگرامکراو بۆ نه وه ی وانه کان له هه موو قوناغه کانی
خویندن به زمانی کوردی بن و پرزگرتنی مافی که مه نه ته وه کان که خویندنیان به
زمانی زکماکی خویان بی.

۱۰- تیره ته سه لکردنی پهیره یی خویندن به گیانی کوردایه تی و دابونه ریتی په سه نی
نه ته وه که مان که له گه ل به ره و پێشچوونی زانستی و شارستانیه تی مروڤدا بگونجیت.

۱۱- به لاوه نانی هه موو یاسا کانی په ره رده که پرژیم بۆ خزمه تی ئامانجه دوژمنکاری و
ره گه زه رسته تانه که ی خوێ ده ری کردوون.

۱۲- ناردنی قوتابیانی کوردستان بۆ خویندن له ده ره وه ی ولات به په رخانه دنی هه ل و
به ره چاوکردنی پرژه یی نێوان قوتابیانی هه ری می کوردستان له گه ل ناوچه کانی دیکه ی
عیراقد.

۱۳- دامه زرانندی ده زگای تابه ت بۆ وه رگیرانی ناوه روکی پهیره یی گشت قوناغه کانی
خویندن بۆ سه ر زمانی کوردی به تابه تی خویندنی زانکو.

۱۴- قه لاچوکردنی نه خوینده واری و دانانی پلانیکی گونجاو بۆ ئه م مه به سه ته.

۱۵- به هیزکردنی دۆستایه تی و هاوکاری له نێوان گشت قوتابیانی عیراقد و هه ولدان بۆ
دۆزینه وه ی ریگه چاره ی گونجاو بۆ یه کگرتنی بزوتنه وه ی قوتابیانی عیراق.

۱۶- په ره پیدانی زانکوکانی کوردستان و هه ولدان بۆ کردنه وه ی ئاموژگا و کۆلیژی تر و
به شه کانیان به پێی پێویستی و خواستی به رزکردنه وه ی ئاستی زانست و پۆشنیری.

۱۷- هه ولدان بۆ یه کبوونی بزوتنه وه ی قوتابیانی کوردستان.

۱۸- هه ولدان بۆ ئاماده کردنی که لوه لی خویندن و چاپکردنی په رتووک، به پێی توانا بۆ
شکاندنی ئابلقه سه پێزراوه که ی پرژیم له سه ر کوردستان.

۱۹- نه هیشتنی گوشاری سه ر قوتابیانی له ئه نجامی ئه و بارودۆخه ناسروشتیه ی که به

سەر کوردستان و عێراقدا هاتووہ.

۲۰- قەدەغە کردنی هەموو جوړە کاریکی زۆره ملی بە قوتابیان.

۲۱- هەڵبژاردنی سالانە ی نوێنەرانی قوتابیان.

۲۲- هەولدان بۆ زەمینە خوێشکردن لە پێناو جێبەجێکردنی سیستەمی نوێی جیهانی لە بواری فێرکردنی هاوچەرخی لە کوردستان.

۲۳- دانپێدانان بەو برۆنانمانە ی کە قوتابیان لە قوتابخانەکانی سەر بە شوێنێ کوردستان وەریان گرتووہ.

۲۴- بایەخدان بە ئەنجومەنی باوکان و مامۆستایان و قوتابیان بۆ بەشداریکردن لە بەرهو پێشبردنی پەرورەدە و فێرکردندا.

۲۵- پاراستنی پێڕۆزی و سەر بەخۆیی مەلەبەندەکانی پەرورەدە و فێرکردن و قەدەغەکردنی بەکارهێنانی ئەو شوێنانە بە مەبەستی سیاسی و حیزبایەتی.

۲۶- قوتابیان مافی پادەربێنی ئازاد و کۆبوونەو و خۆپیشاندانان هەیه لە شوێنەکانی فێربوون و دەرەویدا.

۲۷- قوتابیانی ئامادەییە پیشەییەکان بەشی دیاریکراویان هەبێ لە زانکۆ.

۲۸- هاندانی قوتابیانی داھێنەر و بە توانا و دابینکردنی پێویستیەکانیان.

۲۹- کردنەوێ قوتابخانە و شوێنی فێربوونی تاییەت بۆ پەککەوتەکان.

۳۰- دامەزراندنەوێ کۆپی زانیاری کورد و هەڵدان بۆ بەدیھێنانی زمانی یەکگرتووی کوردی.

۳۱- بایەخدان بە قوتابخانە پیشەییەکان و هاندانی قوتابیان بۆ ئەوێ بچنە ئەو قوتابخانانە و کادیری ناوەنجیان پەیدا بن و بەشداری لە ئاوەدانکردنەوێ کوردستان بکەن.

۳۲- بایەخدان بە فەرھەنگ و کەلەپوری کوردی و هاندانی قوتابیان بۆ پاراستیان.

۳۳- بایەخدان بە پەرتووکیخانەکان، بە دەوڵەمەندکردنیان بە پەرتووکی هەمەجوور و هاندان و پراھێنانی قوتابیان لەسەر خوێندنەوێ دەرەکی.

له‌سه‌ر ئاستی نه‌ته‌وه‌یی:

۱- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی و پێک‌خستنی کاروبار و هاوکاری له‌گه‌ڵ پێک‌خراوه کوردستانییه‌کاندا.

۲- یارمه‌تیدانی قوتابیانی به‌شه‌کانی تری کوردستان که به هۆی خه‌باتی سیاسی (کوردایه‌تی) په‌راویز ده‌بن و زامنکردنی خۆبێندنیان له هه‌رێمی کوردستانی عێراق.

۳- پشت‌گیریکردنی بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی نه‌ته‌وه‌یی کورد له هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستان و هاوکاریکردنیان بۆ به‌دییه‌تانی ئامانجه‌کانیان و هێناوه‌ی مافی چاره‌نووس.

۴- پشت‌گیریکردن له تیکۆشانی کۆمه‌ڵه‌ی خۆبێندکارانی کورد له ئه‌وروپا و کۆمه‌ڵه‌ی قوتابیانی کوردستان له ئه‌مریکا و که‌نه‌دا، که هه‌ردووکیان نوێنه‌ری پاسته‌قینه‌ی قوتابیانی کوردستان له سنووری چالاکیاندا.

له‌سه‌ر ئاستی جیهان:

۱- تیکۆشان دژی جه‌نگی دوژمنکاری.

۲- تیکۆشان دژی داگیرکردن و ده‌ستبه‌سه‌رداگرتن به هه‌موو جوهره‌کانیه‌وه.

۳- تیکۆشان له پیناو و بڵاوبونه‌وه‌ی دیموکراتیه‌ت له جیهاندا و پزگرتن و پاراستنی مافی مڕۆف.

۴- هاوکاریکردنی بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی گه‌لان و پزگرتنیان له پیناو به‌دییه‌تانی خواسته‌کانیان و گوزه‌رانی پڕ له ئاستی و ئازادی.

۵- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ پێک‌خراوه‌کانی قوتابیانی جیهان بۆ چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌ی نه‌ته‌وه‌یی گه‌لی کورد و پیناسینی کێشه‌که و به‌رگریکردن له هه‌موو بۆنه و چالاکیه‌ جیهانییه‌کاندا.

۶- پته‌وکردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ پێک‌خراوه‌کانی قوتابیانی پۆژه‌ه‌لاتی ناوه‌پراست، ئه‌وانه‌ی که باوه‌ریان به ئامانجه‌ هاوبه‌شه‌کانی بزوتنه‌وه‌ی قوتابیانی و مافی چاره‌نووسی گه‌لی کورد هه‌یه.

په پرهوی ناوځو

به ندى يه كه م:

يه كيتى قوتايانى كوردستان - عيراق لهو قوتايانه پيك ديت كه پرويان به پرؤگرام و په پرهوی ناوځوی هیڼاوه و به لیڼیان داوه كه به دلسوزییه وه تی بکوشن له پیناو وه دیه پینانی ئامانجه کانی یه کیتیدا.

به ندى دووهم:

ئەندامی

ئەندامانی یه کیتى له قوتايانى گشت قوناغه کانی خویندن جگه له قوتايانى سهره تایی و کولێژه کانی سهر بازی و پولیس پیک دیت.

۱- مهرجه کانی ئەندامی:

ههر قوتایهك ئەو مهرجانهی خوارهوی تیدا بیت و له لایه ن دوو ئەندامی یه کیتیه وه ته زکیه بکریت مافی ئەوهی ههیه بیت به ئەندام له دواي ئەوهی فۆرمی ئەندامی پر بکاته وه:

أ- ده بځاوه نوشت و ناوبانگی چاك بیت و به راستگویی ناسراو بیت.

ب- پروای ته واوی به پرؤگرام و په پرهوی ناوځوی یه کیتى هه بیت و خه بات بکات له پیناو وه دیه پینانی ئامانجه کانی.

ت- له یه کیک له ریکخستنه کانی یه کیتیدا خه بات بکات و راسپارده و فه رمانه کانی ئەنجام بدات.

ث- ئابوونهی مانگانه بدات.

۲- ئه رکه کانی ئەندام:

أ- ئامانج و بیرو باوه ری یه کیتى بلاو بکاته وه و ئەندامی نوی بیځیته ریزه وه.

ب- دیسپلین و نه پنییه کانی یه کیتى بپاریژیت.

ت- به رگری له سیاست و یه کگرتنی ریزه کانی یه کیتى بکات.

ث- به شداری له چالاکییه هه مه جوړه کانی یه کیتیدا بکات.

ج- هەول بادت بۆ بەرزکردنەوهی ئاستی پۆشنییری و زانستی خۆی.

۳- مافهکانی ئەندامی:

أ- ئەندام لە سنووری چالاکی خۆیدا مافی پەخنه و پەخنه لەخۆگرتهی هەیه.

ب- مافی ئەوهی هەیه هەلبژێری و هەلبژێردری لە مەلبەندە جۆرەجۆرهکانی یەکتیدا.

ت- لە دواي تەواکردنی خۆیندی بۆ ماوهی خولیکی هەلبژاردن مافی ئەوهی هەیه لە ریزهکانی یەکتیدا بێیتەوه.

ث- داوای یارمەتی بکات لە کاتی پێویستیدا.

بەندی سیهه:

لێژنهکانی یەکتی:

أ- شانه: بچوکتیرین یەکهی رێکخستنه لە گشت قۆناغهکانی خۆیندنا، و لە (۳ بۆ ۲۵) ئەندام پێک دێت.

ب- (قوتابخانه، پهیمانگا، کۆلیژ) لەلایەن ئەندامانەوه هەلبژێردری و ئەرکی سەرپەرشتیکردنی یەکتی لە (قوتابخانه، پهیمانگا، کۆلیژ) هکان دەگره ئەستۆ و تی دەکۆشی بۆ فراوانکردن و بەهێزکردنی ریزهکانی رێکخستن و جێبەجێکردنی ئەرکهکانی یەکتی و ئەنجامدانی فەرمانهکانی لێژنهکانی بالاتر و چارهسەرکردنی گروگرفتهکانی قوتاییان لە (قوتابخانه، پهیمانگا، کۆلیژ) دا و لە (۵ بۆ ۷) ئەندام پێک دێت.

ت- لێژنهی ناوچه: لە (۵ - ۷) ئەندام پێک دێت بۆ سەرپەرشتیکردنی بزوتنهوهی قوتاییان لە سنووری چالاکی خۆیدا و گشت لێپرسراوانی لێژنهی (قوتابخانه - پهیمانگا - کۆلیژ) هکان دەبنه ئەندام ناوچه.

ث- لێژنهی لق: لە (۵ بۆ ۷) ئەندام پێک دێت لە رێگای هەلبژاردنی کۆنفراوسی خۆجێیهتی (محلی) لق و ههموو لێپرسراوی ناوچهکان ئەندام لقن. لێپرسراوی لقهکان به شیوهی ناوهندی لەلایەن لێژنهی راپه‌راندن دەستنیشان دەکری. لێژنهی لق مانگی جاریک کۆ دەبێتەوه و مافی هەیه بلاوکراوهی خولی (دهوری) دەرکات به مهرجیک له‌گه‌ل سیاسه‌تی گشتی یەکتیدا بگۆنجیت.

بهندی چوارهم:

دهزگا کانی سه رکردایه تی کردن و ئه رکه کانیان:

۱- کۆنگره: بهر زترین دهسه لاته له یه کیتیدا و پیک دیت له:

أ- ئەندامانی لیژنه ی راپه پانندن.

ب- یه دهه گه کان (الاحتیاط).

ت- هه لێژاردراوه کانی لقه کان به پیی ریژه ی دیاریکراو له لایه ن لیژنه ی راپه پانندن.

کۆنگره دوو سأل جار پیک ده به ستریت و دهسه لاتی ئه وه ی هه یه پرۆگرام و په یه وه ی ناوخوی یه کیتی بگورپی یا ده ستکاری تیدا بکات و لیژنه ی راپه پانندن به دهنگدانی نه پنی و راسته وخۆ هه لێژیریت. ههروه ها کۆنگره تاکه دهسه لاته که ده توانیت له دوا ی په سه ندردنی (۴ بۆ ۵) ی ئەندامانی هه بریاری هه لوه شانده وه ی یه کیتی یان تیکه لېوونی به پیکخواویکی دیکه ی قوتابیان بکات و ههروه ها بریاری پاکۆکردن (تسویه) ی دارایی بدات بۆ ئه و لایه نه ی ئامانجه کانی له گه ل (یه کیتی قوتابیانی کوردستان) ده گونجین یان لیی نزیکن.

۲- کۆنفرانس:

کۆبوونه وه یه کی فراوانه له کاتیکدا ده به ستریت که نه توانری کۆنگره به ستری و گشت دهسه لاتیکی کۆنگره ی هه یه جگه له گۆرین و ده ستکاریکردنی پرۆگرام و په یه وه ی ناوخوی یه کیتی و لابر دنی زیاتر له نیوه ی ئەندامانی لیژنه ی راپه پانندن و گۆرپنی دروشم و ئارمی یه کیتی.

کۆنفرانس پیک دیت له:

أ- ئەندامانی لیژنه ی راپه پانندن.

ب- ئەندامانی یه دهگی لیژنه ی راپه پانندن.

ت- ئەندامانی مه کته بی سکر تار یه ت.

ث- نوینه رانی لیژنه ی لقه کان.

ج- ئەندامانی پیشکته و تووی یه کیتی.

۳- لیژنه‌ی راپه‌راندن:

هه‌لده‌ستی به ئهرکی سه‌رکردایه‌تیکردنی بزوتنه‌وه و سه‌رپهرشتی چالاکیه‌کانی یه‌کیتی و ئاراسته‌کردن. برپاره‌کانی کۆنگره به‌جی ده‌گه‌یه‌نیت و ئامانجه‌کانی جیبه‌جی ده‌کات و چاودی‌ری گشت لیژنه‌کان ده‌کات سه‌بارت به راپه‌راندنی فه‌رمان و ئهرکه‌کانیان، له (۱۵) ئه‌ندام و (۳) یه‌ده‌گ پیک دیت و سی مانگ جاریک کۆ ده‌بیته‌وه یان له‌سه‌ر داوای (دوو له‌سه‌ر سی) ئه‌ندامانی، هه‌روه‌ها لیژنه‌ی راپه‌راندن نااسایش کۆ ده‌بیته‌وه.

۴- مه‌کته‌بی سه‌رتاریه‌ت:

له (۵) ئه‌ندام پیک دیت. له نیوان دوو کۆبونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندن دا‌راسته‌وخۆ هه‌لده‌بژێردرین به‌م شیوه‌ی خواره‌وه:

أ- سه‌رتتیر

ب- لیپرسرای کاروباری پیکه‌ستن

ت- لیپرسرای رۆشنییری و راگه‌یاندن

ث- لیپرسرای په‌یوه‌ندییه‌کان

ج- لیپرسرای به‌رپوه‌بردن و دارایی

به‌ندی پینجه‌م:

ده‌سه‌لاتی ده‌زگا‌کانی یه‌کیتی:

ده‌زگا‌کانی یه‌کیتی ئه‌م ده‌سه‌لاتانه‌یان هه‌یه، به‌پیی پله‌ی ده‌زگا‌کان:

أ- ئاگادارکردنه‌وه.

ب- سه‌رنج‌راکێشان.

ت- ته‌جمید.

ث- ده‌رکردن.

لیژنه‌ی لق:

راگرتنی چالاک‌ی ئه‌ندامانی (قوتابخانه، په‌یمانگا، کۆلیژه‌کان) یا خود ناوچه،

له گه‌ل هه‌لوه‌شاندنه‌وه و گوپینی لیژنه‌کانی ئه‌گه‌ر زیانیان به پیکخستن گه‌یاند. لیژنه‌ی لق هه‌موو بره‌گه‌کانی سه‌ره‌وه ده‌توانی ئه‌نجام بدات جگه‌ له بره‌گه‌ی (د).

مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت:

أ- مافی دوورخستنه‌وه‌ی ئه‌ندامانی لیژنه‌ی لق و هه‌لوه‌شاندنه‌وه و ده‌ستکاریکردنی لیژنه‌ی لقی هه‌یه. ئه‌گه‌ر که‌مه‌ترخه‌مییان کرد یان له ریپازی گشتی لایان دا، ئه‌ویش به په‌زامه‌ندی (دوو له‌سه‌ر سێ) ئه‌ندامه‌کانی و ده‌بی له کۆنگره‌شدا هۆیه‌کانی دوورخستنه‌وه یان هه‌لوه‌شاندنه‌وه و ده‌ستکاریکردنه‌که‌ پروون بکاته‌وه.

ب- مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه‌ بژاندن (تعمیم) و ئامۆژگاری و ئاگاداری ده‌ر بکات بۆ ئه‌نجامدان و شیکردنه‌وه‌ی به‌نده‌کانی پرۆگرام و په‌یره‌وی ناوخۆی یه‌کیتی.

لیژنه‌ی راپه‌راندن:

راگرتنی چالاکی ئه‌ندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن به په‌زامه‌ندی (دوو له‌سه‌ر سێ) ی ئه‌ندامه‌کانی.

به‌ندی شه‌شه‌م:

دارایی یه‌کیتی:

۱- دارایی یه‌کیتی پێک دێت له:

أ- ئابوونه‌ی مانگانه‌ی ئه‌ندامه‌کانی به مه‌رجێک له (۱) یه‌ک دینار که‌مه‌تر نه‌بێت.

ب- له‌و پیتاکنه‌ی کۆ ده‌کرێنه‌وه و ئه‌و یارمه‌تیانه‌ی که‌ بۆ یه‌کیتی ده‌نێردرێن.

ت- داها‌تی ئاهه‌نگگیران و چالاکی کۆمه‌لایه‌تی و پرۆژه‌کانی به‌ره‌مه‌پێنان.

۲- دارایی یه‌کیتی به‌م شێوه‌یه‌ی خواره‌وه خه‌رج ده‌کرێت:

أ- ئه‌و ده‌رماله‌ی (مخصصات) که‌ مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت بریاری له‌سه‌ر ده‌دات.

ب- خه‌رجی باره‌گا‌کانی یه‌کیتی و بواره‌کانی تر.

ت- یارمه‌تیدانی پێویست بۆ کادیره (موته‌فهریقه‌کان) و ئه‌و ئه‌ندامانه‌ی که‌ به هۆی نه‌خۆشی یان بۆ ته‌واوکردنی خۆندن پێویستیان به یارمه‌تی هه‌یه،

ئەمەش بەيى بىرى مەكتەبى سىرتارىت دىارى دەكرىت.

۱- بۆ ھاتوچۆۋى نوپنەرانى يەكيتى بە ئىشوكارى تايەت بە يەكيتىيەۋە لە ناۋەۋە و دەرەۋەى ولاتدا.

راسپاردەكانى كۆنگرەى ئازادى ۳۹۹۱ (ى.ق.ك)

۱- كۆنگرە بە پىۋىستى دەزانى پەيكەرىك بۆ فىداكارى قوتايان و خۇراگرى مامۇستايان لە بەردەم وەزارەتى پەرۋەردەدا ساز بىكات.

۲- كۆنگرەكەمان ھاوكارى لەگەل خەباتى قوتايان و لاوانى گەلان دەكات لە پىناو ئاشتى و دىموكراتىدا.

۳- پشتگىرىيەكان

۴- پشتگىرى خەباتى گەلەكەمان دەكەين لە گشت پارچەكانى دىكەى كوردستان بۆ ۋەدەيىنەنى مافى چارەنووس.

۵- پشتگىرى بەرەى كوردستانى عىراق، رابەرى گەلەكەمان دەكەين لە پىناو ئاشتى و ئازادى و دىموكراتىدا.

۶- پشتگىرى گشت بىرپارەكانى پەرلەمان و حكومەتى ھەرىمى كوردستان دەكەين، لە پىناو چەسپاندنى ياسا بەسەر ھەموۋاندا.

۷- پشتگىرى خەباتى كۆنگرەى نىشتمانى عىراقى يەكگرتوۋ دەكەين لە پىناو بەدەيىنەنى ئامانجەكانى لە عىراقىكى دىموكراسى و فىدرالى و دەستورىدا.

۸- پشتگىرى پىرۋسەى ھەلئازدنى قوتايان دەكەين.

۹- پشتگىرى زانكۆكانى دھۆك و سلىمانى دەكەين بە زياتر گرنگى پىدانىان لە ھەموۋى ۋەيەكەۋە.

پاگه‌یه‌ندراوی کۆتایی یه‌که‌مین کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی پاپه‌راندنی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

له‌ پۆژی ۲۳ تشرینی یه‌که‌می ۱۹۹۳ له‌ شاری دیرینی هه‌ولیر، ئەندامانی لیژنه‌ی پاپه‌راندنی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان، که‌ له‌ «کۆنگره‌ی ئازادی» هه‌لبژێردرا‌بوون و له‌ نوێنه‌رانی سه‌رجه‌م پارێزگا‌کانی کوردستان پیکهاتبوون، یه‌که‌مین کۆبوونه‌وه‌ی خۆی به‌ست، دوا‌ی کۆتاییهاتنی سه‌رکه‌وتو‌په‌وانه‌ی «کۆنگره‌ی ئازادی» و به‌ ئاماده‌بوونی هه‌فالانی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌تی پیشوو.

سه‌ره‌تا کۆبوونه‌وه‌که‌ به‌ ده‌قیقه‌یه‌ک وه‌ستان بو‌ گیانی پاکی شه‌هیدانی بزووتنه‌وه‌ی پرزگاری‌خوازی گه‌له‌که‌مان و له‌ سه‌رووی هه‌موویانه‌وه‌ باوکی کورد، بارزانیی نه‌مر، ده‌ستی به‌ کاره‌کانی کرد.

له‌ دانیشتنی یه‌که‌مدا مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت هه‌لبژێردرا و دوا‌به‌دوا‌ی ئەوه‌ش له‌ نیو هه‌فالانی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت سکرته‌ری یه‌کیتییه‌که‌مان هه‌لبژێردرا.

له‌ دانیشتنی دووه‌مدا، کاروبار و ئەنجامه‌کانی «کۆنگره‌ی ئازادی» یه‌کیتییه‌که‌مان خرایه‌ به‌ر باس و لیکۆلینه‌وه‌، به‌وه‌ی که‌ ئەو کۆنگره‌یه‌ له‌ کاتیکی میژوویی به‌سترا له‌ بزاقی قوتابیانی و لاوانی کوردستان و سه‌رجه‌م بزووتنه‌وه‌ی کوردایه‌تی، چونکه‌ به‌رفراوانترین و مه‌زنترین کۆنگره‌ی قوتابیانی و لاوانه‌ له‌ میژووی خه‌باتی چل ساله‌یدا، جگه‌ له‌وه‌ی که‌ یه‌کێ له‌ بپاره‌ هه‌ره‌ گرنگه‌کانیشی جیا‌کردنه‌وه‌ی هه‌ردوو پیکخوا‌وی (یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان) و (یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان) بوو، که‌ له‌ کۆنفرانسی ئابی ۱۹۸۶، له‌ شاخ یه‌کیان گرت‌بوو. ئەمه‌ له‌ لایه‌ک، له‌ لایه‌کی تریشه‌وه‌ یه‌که‌م جاره‌ کۆنگره‌یه‌کی به‌م شیوه‌یه‌ی قوتابیانی و لاوان له‌ کوردستانی ئازادکرا‌وی خاوه‌ن په‌رله‌مان و حکومه‌تی فیدرا‌لی و له‌ سایه‌ی به‌ره‌مه‌می خوینی شه‌هیداندا کاره‌کانی ئەنجام بدات.

له‌ دانیشتنی سییه‌مدا گفتو‌گۆ و باس له‌سه‌ر خا‌له‌ هه‌ره‌ گرنگه‌کانی پیکخستن و پاگه‌یاندن و پۆشنگیری و په‌یوه‌ندییه‌کان و دارایی کرا و به‌ گیانیکی دیموکراتی و له‌خۆ‌بوردووی هه‌فالانه‌وه‌ را و پیشنیا‌ره‌کان گۆ‌درا‌نه‌وه‌ به‌ مه‌به‌ستی سه‌رخستنی جیگیرکردنی کاره‌کانی له‌ هه‌موو بوا‌رێکدا.

هه‌روه‌ها په‌یمان تازه‌ کرایه‌وه‌ که‌ به‌ هه‌موو توانایه‌ک له‌ خزمه‌ت پێبازی پر

سه‌روه‌ری یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان دریخی نه‌کریّت و هه‌موو هه‌ولیک ته‌رخان بکریّت بوّ به‌دیه‌تانی ئاوات و ویست و داخواییه‌کانی سه‌رجه‌م قوتابیانی کوردستان له هه‌موو پروویه‌که‌وه.

ئه‌مه و کۆبوونه‌وه‌کان به‌ گیانیکی دیموکراسی و هه‌ستکردن به‌ لێپرسراویتی و ئه‌رکی میژووویی کۆتایی به‌ کاره‌کانی خوێ هینا و هه‌قالان به‌ره‌و کاره‌کانیان که‌وتنه‌ پێ بوّ ده‌ستبه‌کاربوون.

یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان عێراق

۲۳ ی تشرینی یه‌که‌می ۱۹۹۳

قۆناغی دووباره به‌ ئاشکرا کارکردنی پێکخراوی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان ۱۹۹۴، یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان به‌ نوسراوی فه‌رمی ژماره ۶۷۸ داواکاری فه‌رمی کارکردنی خوێ پێشکه‌شی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان کرد وه پۆژی ۱۷ ی ته‌مووزی ۱۹۹۴ به‌ نوسراوی فه‌رمی ۱۱۴۲ مۆله‌تی کارکردنی فه‌رمی به‌ یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - عێراق دراوه

كۆنگرەى نۆيەمى يەكيتى قوتابيانى كوردستان

هەولير ۱۹۹۸

بە دروشمى «زانست، ئازادى، پىگەياندن»، كۆنگرەى نۆيەمى يەكيتى قوتابيانى كوردستان، لە پوژى چوارشەمەى ۲۷ى تەموزى ۱۹۹۸، بە ئامادەبوونى ۲۶۰ نوينهەر و بە ئامادەبوونى سەرۆك مەسعود بارزانى، لە هۆلى پوژنىيىرى شارى هەوليرى پايتەختى هەريىمى كوردستان بەسترا، كە تاييدا سامى عەبدولرەحمان كارگيرى مەكتەبى سياسى پارتى ديموكراتى كوردستان - يەكگرتوو، دكتور پوژ نورى شاوھيس سەرۆكى حكومەتى هەريىمى كوردستان، ئيراهيم ئيسماعيل سكرتيرى يەكيتى لاوانى ديموكراتى كوردستان، نوينهەرى وەزارەتى پەرورەدە، بەرپرسى مەكتەبى ناوھنديى پىكخراوه پيشەبەكەكان و شىخ عەفان نەقشەبەندى سكرتيرى يەكيتى مامۇستايانى كوردستان وتاريان خویندەو^(۱). هەرورەها بروسكەى پيرۆزبايى لەلايەن مەكتەبى سكرتارپەتەى يەكگرتوو قوتابيانى ئيسلامى، سكرتارپەتەى پەيوەندى ئيسلامىي خویندەكاران و لاوانى كوردستان، مەكتەبى سكرتارپەتەى يەكيتى گشتى قوتابيانى كوردستان، يەكيتى قوتابيان و لاوانى يىت نەهرين، يەكيتى خویندەكار و لاوانى سۆسيالستى ديموكراتى كوردستان، يەكيتى ئافرەتانى كوردستان، هاوبەندى خویندەكار و لاوانى ديموكراتى كوردستان، كۆمەلەى خوژنووسانى كوردستان، پىكخراوى فيرخوزانى پيشكەوتنخووزى سەربەخوى كوردستان، يەكيتى جوتيارانى كوردستان و يەكيتى قوتابيانى ئيسلامى گەيشتنە كۆنگرە^(۲).

(۱) كاروان كاداني، سنضل طلابا في المدرسة البارزانية، مجلة گولان العربى، مؤسسة گولان الاعلامية، العدد ۲۷، السنة الثالثة، أربيل، مطبعة الثقافة، ۲۵ آب ۱۹۹۸م، ص ۲۵؛ بە ئامادەبوونى سەرۆك بارزانى يەكيتىيەكەمان نۆيەمين كۆنگرەى خوى بەست، پوژنامەى خەباتى قوتابيان، ئورگانى يەكيتى قوتابيانى كوردستان، ژمارە ۳۱، خولى سيىم، هەولير، ۲۰ى ئەيلولى ۱۹۹۸ز، ل ۱؛ كۆنگرەى نۆيەمى يەكيتى يەكەمان لە خوژازدان تا كوتايى يەكى سەركەوتوو، پوژنامەى خەباتى قوتابيان، ئورگانى يەكيتى قوتابيانى كوردستان، ژمارە ۳۱، خولى سيىم، هەولير، ۲۰ى ئەيلولى ۱۹۹۸ز، ل ۳؛ راگەيىندراوى كوتايى كۆنگرەى نۆيەمى (يەكيتى قوتابيانى كوردستان)، پوژنامەى خەباتى قوتابيان، ئورگانى يەكيتى قوتابيانى كوردستان، ژمارە ۳۱، خولى سيىم، هەولير، ۲۰ى ئەيلولى ۱۹۹۸ز، ل ۴.

(۲) بروسكەى پيرۆزبايى، پوژنامەى خەباتى قوتابيان، ئورگانى يەكيتى قوتابيانى كوردستان، ژمارە

رۆژی چوارشه‌یه‌ی ٢٩ی تهموزی ١٩٩٨ به ئاماده‌بوونی عارف ته‌یفور ئەندامی ده‌سته‌ی کارگیرێ مه‌کته‌بی سیاسیی پارتی دیموکراتی کوردستان - یه‌گرتوو و مه‌حمود محهمه‌د به‌رپررسی مه‌کته‌بی ناوه‌ندیی پیشه‌یه‌کانی پارتی دیموکراتی کوردستان - یه‌گرتوو، نوینه‌رانی کۆنگره‌ ده‌نگیان به ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندنی نوێ دا^(١). بۆ یه‌که‌مین جار له مێژووی یه‌کیتی قوتابیانێ کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستاندا، کۆتای ئافره‌ت بۆ لیژنه‌ی راپه‌راندن دانرا، که له ئاکامدا چوار ئافره‌ت لێی سوودمه‌ندبوون.

ده‌سته‌ی راپه‌راندن به شیوه‌ی خواره‌وه هه‌لبژێردان:

- عه‌لی عه‌ونی نیعمه‌ت - سکرته‌یر
- عیسا ئەحمه‌د ئاغا - ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- شه‌عبان شه‌عبان ئەحمه‌د - ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- شاکر ئەبوه‌کر عه‌زیز - ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- ئاواز عه‌بدوڵواحید خدر - ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- هه‌نگاو عه‌بدوڵاخان - ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- کاروان جه‌لال عه‌لی - ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- موسا ئەحمه‌د ئاغا - دوا‌ی (شه‌عبان شه‌عبان ئەحمه‌د) بووه ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- هه‌ژار کاکۆ ئەحمه‌د - دوا‌ی (کاروان جه‌لال عه‌لی) بووه ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- غالب حسێن عوسمان - به‌رپررسی لقی ئاکری
- ئەحمه‌د محهمه‌د عومه‌ر - به‌رپررسی لقی زانکۆی ده‌وک
- عه‌لی ته‌هر تۆفیک - به‌رپررسی لقی ده‌وک - نه‌ینه‌وا
- شه‌مێران عه‌لی محهمه‌د - به‌رپررسی لقی سلێمانی

٣١، خولی سییه‌م، هه‌ولێر، ٢٠ی ئه‌یلولی ١٩٩٨، ل ل ٩ - ١٢.

(١) اختتام المؤتمر التاسع لاتحاد طلبة كوردستان بانتخاب قيادة جديدة، جريدة خه‌بات، لسان حال للحزب الديمقراطي الكوردستاني - الموحد، العدد ٨٨٥، الجمعة، ٣١ تموز ١٩٩٨م، ص ١؛ اتحاد طلبة كوردستان يعقد مؤتمره التاسع، جريدة خه‌بات، لسان حال للحزب الديمقراطي الكوردستاني - الموحد، العدد ٨٨٥، الجمعة، ٣١ تموز ١٩٩٨م، ص ٣.

- زوبیر عه بدولا حسین
- فاخیر حسین سادق - بهشی په یوه ندییه کان
- محهمه شوکری محهمه سه عید - بهرپرسی لقی زانکوی صلاح الدین
- سهلام حسین محهمه - بهرپرسی لقی که رکوک
- سه میره نادر قادر - بهشی پیکخستن
- بهیان عوسمان هه سن - بهشی په یوه ندییه کان

ئه نداهه یه ده گه کان:

- نازم رهشید ئیسماعیل - بهشی کاروباری قوتابیان
 - سیروان عوسمان هه سن - لقی هه ولیر
 - موسلح هه سن میرخان - بهشی پیکخستن
 - موراد خو شهوی حسین - بهشی په یوه ندییه کان
 - شیلان جه عفه ره علی^(۱) - لقی سلیمانی
- له پیکه وتی ۱۲ ی ئابی ۱۹۹۸، لیژنه ی راپه راندن له یه که مین کۆبوونه وهی خۆیدا
عه لی عه ونیی به سکریتیر و ئهم که سانه ی خواره وهی به ئه نداهه می مه کته بی
سکرتریه ت هه لێژارد:

- شاکر ئه بو به کر عه زیز - بهرپرسی بهشی پیکخستن
- هه نگاو عه بدولا - بهرپرسی بهشی کاروباری قوتابیان
- شه عبان شه عبان - بهرپرسی بهشی راگه یاندن
- ئاواز عه بدولوا حید - بهرپرسی بهشی دارایی
- کاروان جه لال عه لی - بهرپرسی بهشی په یوه ندییه کان

(۱) انتخاب اعضاء الهيئة الجديدة للجنة التنفيذية لاتحاد طلبة كوردستان، جريدة خهبات، لسان حال الحزب الديمقراطي الكوردستاني - الموحد، العدد ۸۸۶، الجمعة، ۷ آب، ۱۹۹۸م، ص ۳؛
له که شیکی دیموکراتیان هه ده سته ی نوئی لیژنه ی راپه راندنی یه کیتی یه که مان هه لێژاردرا،
پۆژنامه ی خهباتی قوتابیان، ئۆرگانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، ژماره ۳۱، خولی سییه م،
هه ولیر، ۲۰ ی ئه یلولی ۱۹۹۸ز، ل ۴.

- عیسا ئه‌حمه‌د ئاغا^(۱) - به‌پررسی به‌شی چالاکی
- لقه‌کانی پێکخراوه‌که به‌مشپوهی خواره‌وه دیاریکران:
- لقی زانکۆی سه‌لاحه‌دین - محهمه‌د شوکری
- لقی راپه‌رین - مظفر
- لقی هه‌ولێر - هه‌زار کاکۆ
- لقی سلێمانی - شه‌میران
- لقی ده‌وێک - نه‌ینه‌وا - عه‌لی ته‌ته‌ر
- لقی زانکۆی ده‌وێک (له مانگی ته‌موزی ۱۹۹۸ دامه‌زرا) - ئه‌حمه‌د محهمه‌د عومه‌ر
- لقی سو‌ران - فه‌یسه‌ل صادق
- لقی ئاکری^(۲) - غالب حوسین
- لیژنه‌ی لقی که‌رکووک^(۳) - سه‌لام حوسین

(۱) کاروان کادانی، المص‌در السابق ص ۲۵.

(۲) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۱۳۷ - ۱۴۵.

(۳) ساسان عه‌و‌نی، هه‌مان سه‌رچاوه. ل ۲۶۹.

پروگرام و په‌پره‌وی ناوڅو په‌سەندکراوی کونگره‌ی نۆیه‌می یه‌کیټی قوتابیانی کوردستان

له‌ژیر دروشمی

(زانست- ئازادی- پینگه‌یاندن)

پروگرام

پیناسه‌ی یه‌کیټی:

یه‌کیټی قوتابیانی کوردستان، پیکخواویکی نیشتمانی دیموکراتی قوتابیانی کوردستانه، له‌ پیناو به‌ده‌سته‌پینان و پاراستنی ماف و به‌رژه‌وه‌ندی و ئامانجه‌کانی قوتابیانی کوردستان به‌ تایبه‌تی و قوتابیانی عێراق به‌ گشتی تێ ده‌کۆشێ.

هه‌روه‌ها هاو‌پیز له‌گه‌ڵ هێزه‌ نیشتمانه‌په‌روه‌ر و پیکخواه‌ جه‌ماوه‌ری و پیشه‌یه‌ کوردستانی و عێراقیه‌کان درێژه‌ به‌ خه‌باتی خو‌ی ده‌دات بۆ به‌دییه‌پنانی ئامانج و ئاواته‌کانی خه‌لکی کوردستان و عێراق و تێ ده‌کۆشێ له‌ پیناو بۆابوونه‌وه‌ی ناشتی و دیموکراتیه‌ت و ریزگرتن و پاراستنی مافی مرو‌ف.

یه‌کیټی له‌ پیناو ئه‌م ئامانجانه‌ تێ ده‌کۆشێ:

له‌سه‌ر ئاستی نیشتمانی

۱- پشتگیریکردنی په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان بۆ به‌دییه‌پنانی ئامانجه‌کانی گه‌لی کوردستانی عێراق و جێگیربوونی و داننان به‌ مافی فیدرا‌لی بۆ هه‌ری‌می کوردستان له‌ چوارچۆیه‌ی عێراقدا.

۲- پشتگیریکردن له‌ دامه‌زراندنی سیسته‌میکی دیموکراتی له‌ عێراقدا که‌ مافی فیدرا‌لی زامن بکا بۆ کوردستانی عێراق و داننان به‌ مافی وای که‌مه‌ نه‌ته‌وه‌کان که‌ ده‌بیته‌ مایه‌ی پیکه‌وه‌ژیا‌نیک‌ی ناشتیانه‌ و بۆ جێبه‌جێکردنی گۆرانه‌گاری سیاسی و ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی که‌ ببێته‌ هو‌ی پیشکه‌وتنی گه‌لانی عێراق له‌ هه‌موو بواره‌کاندا.

۳- پشتیوانیکردن له‌ په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان بۆ به‌ره‌نگابوونه‌وه‌ی هه‌موو جو‌ره‌ هه‌شه‌ و ده‌ستدریژیکردنه‌ سه‌ر سه‌روه‌ری خاکی کوردستانی ئازادکراو.

٤- پهره پیدانی خهبات له گه‌ل ڕێکخراوه‌کانی لاوان و ماموستایان و ئافرهت و گشت ڕێکخراوه‌ پێشه‌یی و دیموکراتیه‌کانی کوردستان و عێراق بۆ به‌دییه‌نانی ژیاڤتیکه‌ به‌خته‌وه‌ر و ئاشتیانه‌.

٥- تیکۆشان دژی سیاسه‌تی به‌عه‌ره‌بک‌ردن و به‌عسیک‌ردن و ڤاگوێزانی زۆره‌ملی له‌ ناوچه‌کانی کوردستاندا و گوێرینی پێکهاته‌ی دیموگرافی ناوچه‌کانی کوردستانی بنده‌ستی ڤژیمی عێراق.

٦- پشتگیریک‌ردنی پیدانه‌وه‌ی ڤه‌گه‌زنه‌مه‌ی عێراقی به‌و هاوڵاتیانه‌ی لێیان سی‌ئراوه‌ته‌وه‌ و دابینک‌ردنی ژیاڤیان له‌ هه‌ریمی کوردستانی عێراقدا.

٧- به‌شداریک‌ردن له‌ ئاوه‌دانک‌ردنه‌وه‌ی کوردستان.

٨- پشتگیری هه‌لگرتنی ئابڵوکه‌ی ئابووری ده‌که‌ین له‌سه‌ر کوردستان.

٩- پشتگیری له‌و هه‌نگاوانه‌ ده‌که‌ین که‌ بۆ جێبه‌جێک‌ردنی مافی شه‌هیدان ده‌نرێن و شه‌هیدانی یه‌کێتییه‌که‌شمان وه‌کو سه‌رجه‌م شه‌هیدانی بزووتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی گه‌له‌که‌مان دابنرێ.

١٠- ڤاراستن و گرنگیدان به‌ ژینگه‌ و شوینه‌واره‌کانی کوردستان.

له‌سه‌ر ئاستی قوتابیان:

١- هه‌ول‌دان بۆ ئاشکراک‌ردنی چاره‌نووسی قوتابییه‌ زیندانی و ئه‌نفالک‌راوه‌کان.

٢- گه‌ڤاندنه‌وه‌ی قوتابیان بۆ خوێندن که‌ به‌ هوێ خه‌باتی سیاسیه‌وه‌ خوێندنیان جی هێشتووه‌.

٣- دانپێنانی ڤروانه‌مه‌ی قوتابیانی کوردستان که‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ی کوردستان و عێراق وه‌ریان گرتووه‌.

٤- فێربوون له‌ قۆناغی سه‌ره‌تاییدا ته‌وزیمی (الزامی) بێت به‌ شیوه‌یه‌ک که‌ هه‌موو ناوچه‌کانی کوردستان بگه‌ڕێته‌وه‌ و قوتابخانه‌ی ڤیویست بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ بک‌رێته‌وه‌.

٥- بایه‌خ‌دان به‌ خوێندن له‌ شوینه‌ دووره‌کان و دابینک‌ردنی پێداویستییه‌کانی خوێندنتیکه‌ سه‌رکه‌وتوو بۆیان.

۶- هه‌وڵدان بۆ دابینکردن و دروستکردنی به‌شه ناوخییه‌کان و ئاماده‌کردنی پێداویستییه‌کانی خوێندن و یارمه‌تیدانی قوتابیییه هه‌زاره‌کان تاكو خوێندن ته‌واو ده‌كه‌ن.

۷- وانه‌كان له هه‌موو قۆناغه‌كانی خوێندن به‌ زمانی كوردی بن و په‌وانه‌ی كوردی له‌ پیزی په‌وانه‌ بنه‌په‌تییه‌كان بێت و پڕیزگرتنی مافی كه‌مه نه‌ته‌وه‌كان كه‌ خوێندنیان به‌ زمانی زگماکی خۆیان بێ، له‌گه‌ڵ زمانی كوردی.

۸- تێروته‌سه‌لكردنی په‌په‌وه‌ی خوێندن به‌ گیانی كوردایه‌تی و دابونه‌ریتی سه‌نی نه‌ته‌وه‌كه‌مان و میژوو و جوگرافیای كوردستان كه‌ له‌گه‌ڵ به‌ره‌وپێشچوونی زانستی و شارستانیه‌تی مرو‌ف بگونجێت.

۹- په‌ره‌پێدانی زانكۆكانی كوردستان و هه‌وڵدان بۆ كردنه‌وه‌ی ئامۆژگا و كۆلیژی تر و به‌شه‌كانیان به‌پێی پێویستی و خواستی به‌رزكردنه‌وه‌ی ئاستی زانست و پۆشنییری.

۱۰- هه‌وڵدان بۆ یه‌كه‌بوونی بزووتنه‌وه‌ی قوتابیان كوردستان.

۱۱- ئه‌نجامدانی هه‌لبژاردنی سالانه‌ی نوێنه‌رانی قوتابیان و به‌شداربوونی نوێنه‌رانی قوتابیان له‌و كاروبارانه‌ی كه‌ په‌یوه‌ستن به‌ خۆیانه‌وه له‌گه‌ڵ به‌ پێوه به‌ رایه‌تییه‌كانیان.

۱۲- دانپێنان به‌و بره‌وانامانه‌ی كه‌ قوتابیان له‌ قوتابخانه‌كانی سه‌ربه‌ شۆرشی كوردستان وه‌ریان گرتووه‌.

۱۳- پاراستنی پێرۆزی و سه‌ربه‌خۆیی ناوه‌نده‌كانی په‌روه‌رده و فێركردن و قه‌ده‌غه‌کردنی به‌كارهێنانی ئه‌و شوێنانه به‌مه‌به‌ستی كاری حزبايه‌تی.

۱۴- نابێت قوتابیان له‌ هه‌ریمی كوردستان، بێهه‌ش بكرێن له‌ خوێندن له‌سه‌ر بیروباوه‌ری سیاسیان.

۱۵- پێویسته‌ پڕۆگرامی خوێندن له‌ زانكۆكانی كوردستان له‌گه‌ڵ ئاست و پێشكه‌وتنی زانست و پڕۆگرامی تازه‌ی خوێندنی زانكۆكانی جیهان بگونجێندرێن.

۱۶- گرنگیدان به‌ خوێندن و به‌كارهێنانی كۆمپیوتهر له‌ قوناغه‌كانی خوێندن له‌

ناوه‌ندی و ئاماده‌یی و په‌یمانگا و زانکۆدا و پاهێتانی قوتاییان له‌سه‌ر به‌رنامه‌ پێشکه‌وتووکانی کۆمپیوتەر.

۱۷- وه‌ستان دژی هه‌موو جووره‌ ده‌ستیوه‌ردانیك له‌ بواره‌کانی خوێندن، به‌ تایه‌تیش خوێندنی با‌لا و وه‌رگرتن به‌بێ مه‌رجی یاسایی.

۱۸- قوتاییانی ئاماده‌ییه‌ پێشه‌یه‌کان و په‌یمانگاکانی پێگه‌یاندنی مامۆستایان به‌شی دیاریکراویان هه‌بێ له‌ زانکۆ و په‌یمانگاكان.

۱۹- قوتاییان مافی پاده‌برینی ئازاد و کۆبوونه‌وه‌ و خو‌پشان‌دان‌یان هه‌یه‌ له‌ شوێنه‌کانی خوێندن و ده‌ره‌وه‌یدا.

۲۰- دانانی پلانی نوێی په‌روه‌رده‌یی و دارشتنی پرۆگرامی په‌روه‌رده‌ به‌ شیوه‌یه‌ك كه‌ بێته‌ هۆکاری په‌ره‌سه‌ندنی هه‌ست و بیرى نه‌ته‌وه‌یی.

۲۱- دا‌بین‌کردنی کار بو‌ ده‌رچووانی زانکۆ و په‌یمانگاكان و ئاماده‌ییه‌ پێشه‌یه‌کان و سوودوه‌رگرتن له‌ توانا و پسپۆری زانستیه‌کانیان.

۲۲- هه‌ول‌دان بو‌ فێرکردن و به‌کارهێنانی پیتی لاتینی له‌ قوتابخانه‌کان.

۲۳- با‌یه‌خ‌دان به‌ قوتابخانه‌ پێشه‌یه‌کان و په‌یمانگاكان و هاندانی قوتاییان بو‌ ئه‌وه‌ی بچنه‌ ئه‌و قوتابخانه‌ و کادیری ناوه‌نجییان لێ په‌یدا بن و به‌شداری له‌ ئاوه‌دان‌کردنه‌وه‌ی کوردستان بکه‌ن.

۲۴- ناردنی قوتاییانی کوردستان بو‌ خوێندن له‌ ده‌ره‌وه‌ی و‌لات به‌ په‌خساندنی هه‌ل و به‌ په‌چاو‌کردنی پێژهی نیوان قوتاییانی هه‌ری‌می کوردستان له‌گه‌ڵ ناوچه‌کانی دیکه‌ی عێراق و هاندانیان بو‌ گه‌رانه‌وه‌ بو‌ کوردستان.

۲۵- قه‌لا‌چۆ‌کردنی نه‌خوێنده‌واری و دانانی پلانیکی گونجاو بو‌ ئه‌م مه‌به‌سته‌.

۲۶- به‌هێزکردنی دۆستایه‌تی و هاوکاری له‌ نیوان گشت قوتاییانی عێراقدا و هه‌ول‌دان بو‌ دۆزینه‌وه‌ی پێگه‌چاره‌ی گونجاو بو‌ هه‌ماهه‌نگی له‌ نیو بزووتنه‌وه‌ی قوتاییانی عێراق.

۲۷- با‌یه‌خ‌دان به‌ ئه‌نجومه‌نی باوکان و دا‌ی‌کان و مامۆستایان و قوتاییان، بو‌ به‌شداری‌کردن له‌ به‌ره‌وه‌پێش‌بردنی په‌روه‌رده‌ و فێرکردن.

- ۲۸- یارمه‌تیدانی ئەو قوتابیانی که مندالی شه‌هید و پێشمه‌رگه‌ی په‌که‌وتوون.
 - ۲۹- هاندانی قوتابیانی داهینه‌ر و به‌توانا و دابینکردنی پێوستیه‌کانیان.
 - ۳۰- کردنه‌وه‌ی قوتابخانه و شوینی فی‌ربوونی تایبته‌ت بۆ په‌که‌وته‌کان و په‌ره‌پێدانیان.
 - ۳۱- پیک‌سختی ئۆردوگای هاوینه‌ بۆ قوتابیانی، بۆ په‌روه‌رده‌کردن و جۆشدانیان به‌ بیروباوه‌ری کوردایه‌تی و نیشتمانپه‌روه‌ری و پێگه‌یانندیان.
 - ۳۲- بایه‌خدان به‌ فره‌ه‌نگ و که‌له‌پووری کوردی و هاندانی قوتابیانی بۆ پاراستنیان.
 - ۳۳- بایه‌خدان به‌ په‌رتو‌کخانه‌کان، به‌ ده‌وله‌مه‌ندکردنیان به‌ په‌رتوکی هه‌مه‌جۆر و هاندان و پراهنانی قوتابیانی له‌سه‌ر خوێندنه‌وه.
 - ۳۴- بایه‌خدان به‌ ته‌ندروستی قوتابیانی له‌ قوتابخانه‌کان و زامنکردنی چاره‌سه‌رییان.
 - ۳۵- بایه‌خدان به‌ وانه‌کانی نیگارکێشان و وه‌رز و سروود بۆ په‌روه‌رده و نه‌شونوماکردنی ئاره‌زوو و به‌هه‌رکه‌کانی قوتابیانی.
 - ۳۶- هه‌وله‌دان بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی خوێندنی قوتابیانی و ده‌رچوونیان.
 - ۳۷- پیاده‌کردنی سیسته‌می په‌که‌ه‌نگی جلوه‌بهرگی قوتابیانی له‌ گشت قۆناغه‌کانی خوێندن.
 - ۳۸- دژی هه‌موو کۆتوبه‌ندی کۆمه‌لایه‌تی دواکه‌وتووین که له‌سه‌ر قوتابیانی کچ داده‌نری بۆ پێگه‌گرتن له‌ خوێندنیان و ته‌واوکردنی.
- له‌سه‌ر ئاستی نه‌ته‌وه‌یی:
- ۱- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی و پیک‌سختی کاروبار و هاوکاری له‌گه‌ڵ پیک‌خواه کوردستانیه‌کاندا.
 - ۲- یارمه‌تیدانی قوتابیانی به‌شه‌کانی تری کوردستان که به‌هۆی خه‌باتی سیاسی (کوردایه‌تی) په‌روازه‌ده‌بن و زامنکردنی خوێندنیان له‌هه‌ری‌می کوردستان.
 - ۳- پشتگیریکردنی بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی نه‌ته‌وه‌یی کورد له‌ هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستان و هاوکاریکردنیان بۆ به‌دییه‌نانی مافی چاره‌نووس.
 - ۴- پێزگرتن له‌ ئیراده‌ی میله‌ته‌ی کورد له‌ هه‌ر پارچه‌یه‌کی کوردستان له‌ هه‌لبژاردنی

شیوازی خه‌بات و چاره‌نووسیان.

۵- تیکۆشان له پیناو چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌کانی نیو باله‌کانی بزووتنه‌وهی ئازادیخوازی کوردستان له پڕیگای گفتوگۆ و به‌ئاشتیانه و په‌نانه‌بردنه‌ به‌ر به‌کاره‌یینانی چه‌ک و شه‌ر.

۶- هه‌ولدان بۆ یه‌کخستنی قوتابیانی کوردستان له‌ ده‌ره‌وه‌ی وڵات بۆ خزمه‌تکردنی دۆزی وای گه‌له‌که‌مان.

له‌سه‌ر ئاستی جیهان:

۱- تیکۆشان دژی داگیرکردن و ده‌ستبه‌سه‌رداگرتن به‌ هه‌موو جوهره‌کانیه‌وه.

۲- تیکۆشان له‌پیناو بلا‌بوونه‌وه‌ی ئاشتی و دیموکراتیه‌ت له‌ جیهاندا و پڕزگرتن و پاراستنی مافی مرو‌ف.

۳- هاوکاریکردنی بزووتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی گه‌لان له‌پیناو به‌دییه‌یینانی ژیا‌نیکی پڕ له‌ ئاشتی و ئازادی.

۴- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ پڕیخراوه‌کانی قوتابیانی له‌ جیهان بۆ پیناسینی کیشه‌ی نه‌ته‌وه‌یی گه‌لی کورد و به‌رگریکردن لێی له‌ هه‌موو چالاکه‌ جیهانییه‌کاندا.

۵- گونجاندنی خه‌باتی قوتابیانی کوردستان له‌گه‌ڵ گۆرانکارییه‌ هه‌ریمی و نیوده‌وله‌تییه‌کان به‌و شیوه‌یه‌ی که‌ له‌ به‌رژه‌وه‌ندی مه‌سه‌له‌ی وای میلیله‌تی کورددا‌یه.

۶- تیکۆشان له‌پیناو جیگیرکردنی دایالوگ، پراگۆرینه‌وه‌ بۆ چاره‌سه‌ری کیشه‌ و گرفته‌کان له‌ جیاتی شه‌ر و ئا‌وا.

۷- نه‌فره‌تکردن له‌ تیرۆر و زه‌بر و زه‌نگ و تۆقاندن به‌ هه‌موو جوهره‌کانیه‌وه.

۸- تیکۆشان دژی به‌ره‌مه‌یینان و به‌کاره‌یینانی چه‌کی به‌کۆمه‌ڵکۆژ به‌ هه‌موو جوهره‌کانیه‌وه.

په پرهوی ناوځو

به نندی یه کهم

یه کیتی

یه کهم: ناوی پیکخواه

یه کیتی قوتابیان کوردستان، به پیتته کانی (ی. ق. ک) هیما ی بۆ ده کریت.

دووهم: سنووری کارکردن

هه ریمی کوردستانی عیراقه، به پیی پیویست لیژنه ی راپه راندن بۆ هه یه لق و پیکخستن له هه موو ناوچه کانی عیراق و دهره وه ی ولات بکاته وه.

سییه م: پیکهاتن

له و قوتابیانه پیک دیت که پروایان به پروگرام و په پرهوی ناوځوی (ی. ق. ک) هیماوه و به لییان داوه که به دلسوزیه وه تی بکۆشن له پیناو به دیه پنانی ئامانجه کانی یه کیتی.

چواره م: دروشم

(زانست، ئازادی، پیکه یاندن)

پینجه م: ئارمی یه کیتی

پیکهاته کانی به م شیوه یه ی خواره وه یه:

- خۆر: نیشانه ی ژیان و پروناکی و ئازادی و هه رده م نوپوونه وه و په یدابوونه، (۱۸) تیشکه که ده لاله ته بۆ ۱۸ ی شوبات، رۆژی دامه زرانندی یه کیتییه که مان.
- چیا: نیشانه ی مان و خۆراگرییه، ئاماژه یه بۆ سروشتی کوردستان، چوار شاخه که هیمایه بۆ هه ر چوار پارچه ی کوردستان و هه میه تی به یه که وه به ستانی و په کپارچه یی.
- کتیب: به لگه ی زانست و زانیاری و خوینده واری و شارستانییه ته، نیشانه ی خوینده که پیشه ی قوتابیانه، له ناو کتیبه که ناوی یه کیتییه که مان تۆمار کراوه، به واتای بایه خ و گرنگیدانی (ی. ق. ک) به خویندن و زانست فیربوون.

- ده‌ست: ده‌ست و بازووی قوتابیانی کوردستانه، نیشانه‌ی هه‌ول و تیکۆشانه، په‌نگی ره‌ش و سپی به‌واتای نه‌بوونی جیاوازی.
- بۆشایی نیوان دوو ده‌سته‌که: (په‌ته‌کانی یه‌که‌می ناوی یه‌کیتییه‌که‌مانی تیدا تۆمار کراوه به‌ زمانی ئینگلیزی) له‌ بنکه‌که‌یدا فراوانه و له‌ لوتکه‌که‌یدا تیزه و له‌ شیوه‌ی سیگۆشه‌یه، نیشانه‌ی به‌رزبوونه‌وه و به‌ره‌و ئامانج سه‌رکه‌وته.
- ۱۹۵۳: سالی دامه‌زراندنی (ی. ق. ک).
- تیک‌پرای ئارمه‌که له‌ شیوه‌ی سه‌ری پمدايه بو ده‌لاله‌تکردن له‌ وته‌که‌ی بارزانی نه‌مر، «قوتابیانی سه‌ری پمن له‌ گشت شو‌پش و پا‌په‌رینیکدا».

به‌ندی دووه‌م

ئه‌ندامی‌تی

۱- ئه‌ندامی‌تی:

ئه‌ندامانی یه‌کیتی له‌ قوتابیانی گشت قۆناغه‌کانی خویندن پیک دیت جگه له قوتابیانی قۆناغی سه‌ره‌تایی و کۆلیجه‌کانی سه‌ربازی و پۆلیس.

۲- مه‌رجه‌کانی ئه‌ندامی‌تی:

هه‌ر قوتابییه‌کی کوردستان به‌بی‌ په‌چاوکردنی په‌گه‌ز، نه‌ته‌وه، ئاین، ئه‌م مه‌رجانه‌ی تیدا بی‌ت و له‌لایه‌ن دوو ئه‌ندامی یه‌کیتییه‌وه ته‌زکییه بکری‌ت مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه بی‌ت به‌ ئه‌ندام له‌ دوا‌ی ئه‌وه‌ی فۆرمی داواکاری یی ئه‌ندامی‌تی پر بکاته‌وه:

أ- ده‌بن خاوه‌ن وشت و ناوبانگی چاک بی‌ت و به‌ راستگویی ناسراو بی‌ت.

ب- بر‌وای ته‌واوی به‌ پرۆگرام و په‌په‌ره‌وی ناوخوی یه‌کیتی هه‌بی‌ت و خه‌بات بکات له‌ پیناو به‌دی‌هێنانی ئامانجه‌کانیدا.

ت- له‌ یه‌کێک له‌ ده‌زگا‌کانی ریک‌خستندا خه‌بات بکات و پاسپارده و فه‌رمانه‌کانی ئه‌نجام بدات.

ث- ئابوونه‌وه‌ی مانگانه بدات.

۳- ئه‌رکه‌کانی ئه‌ندام:

أ- دی‌سی‌یلین و نه‌یینه‌کانی یه‌کیتی بپاری‌زیت.

ب- ئامانج و بیروباوه‌ری یه‌کیته‌ی بِلّو بکاته‌وه و ئەندامی نوێ بێنێته‌ پریزه‌وه.

ت- به‌رگری له‌ ئامانج و بو‌چوون و یه‌کگرتوویی پریزه‌کانی یه‌کیته‌ی بکات.

ث- به‌شداری له‌ چالاکیه‌ جو‌راوجۆره‌کانی یه‌کیته‌ی بکات.

ج- هه‌ول ب‌دات بو‌ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانستی و روشنبیری خوێ.

ح- پابه‌ندی زنجیره‌ی پیکخستن بێت.

۴- مافه‌کانی ئەندامیته‌ی:

أ- ئەندام له‌ سنووری چالاکی خویدا مافی په‌خه‌ و په‌خه‌ له‌ خوگرتنی هه‌یه.

ب- مافی ئەوه‌ی هه‌یه‌ هه‌لبژێری و هه‌لبژێردری له‌ ئۆرگانه‌کانی یه‌کیته‌ی.

ت- له‌ دوا‌ی ته‌واوکردنی خویندن، بو‌ ماوه‌ی دوو سا‌ل مافی ئەوه‌ی هه‌یه‌ له‌ پریزه‌کانی یه‌کیته‌ی بێنێته‌وه‌.

ث- له‌ کاتی هه‌ستکردن به‌ پیشیلکردنی مافه‌کانی، بو‌ی هه‌یه‌ به‌ نووسراویکی تایبه‌تی ده‌زگای سه‌رووی خوێ ئاگادار بکاته‌وه‌ بو‌ پێداچوونه‌وه‌ی.

ج- له‌ کاتی پێویستیدا داوا‌ی یارمه‌تی بکات.

۵- سزاکان:

ده‌زگا‌کانی یه‌کیته‌ی ده‌سه‌لاتی ئەم سزایانه‌یان هه‌یه‌ به‌ پێی پله‌ی ده‌زگا‌کان:

أ- ئاگادارکردنه‌وه‌.

ب- سه‌رنج‌پراکێشان.

ت- ته‌جمیدکردن (پاگرتن).

ث- لادان.

ج- ده‌رکردن.

ح- سزاکان به‌ گوێره‌ی سه‌رپێچیه‌ که‌ له‌ لایه‌ن ده‌زگا‌کانه‌وه‌ بریاری لێ ده‌دریته‌.

بهندی سییه

لیژنه کانی یه کیتی

أ- لیژنه ی (پۆل یاخود بهش): له ئەندامانی یه کیتی له پۆل (له قوتابخانه ناوهندی و دواناوهندی) یان بهش له (زانکۆ و پهیمانگاكان) پێك دێت، بچووكترين بنكه ی رێكخستنه و دهسته ی لیژنه له (۳ - ۵) ئەندام پێك دێت.

ب- لیژنه ی (قوتابخانه - پهیمانگا - كۆلیژ): له لایه ن ئەندامانی ئەو ناوهنده ی خوێندن هه لده بژێردرێن و ئهركی سه رهپه رشتیكردنی كاره کانی یه کیتی ئەو شوێنه ده گرێته ئه ستۆ و تێ ده كۆشێ بۆ فراوانكردن و به هێزكردنی پڕیه کانی رێكخستن و جێبه جێكردنی ئهركه کانی یه کیتی و ئەنجامدانی فه رمانه کانی لیژنه کانی بالاتر و چاره سه ركردنی گهروگرفته کانی قوتاییان و ده بیته ئه لقه ی په یوهندی نیوان قوتاییان و به رپۆه به رایه تییه کان. به لای كه مه وه ده بیته مانگانه دوو جار كۆبیته وه و راپۆرت بهرز بکاته وه.

مانگی جارێك كۆبوونه وه ی فراوان بۆ گشت ئەندامانی سنووری لیژنه كه ی خۆی ساز بکات.

لیژنه ی ناوچه:

- سه رهپه رشتی بزوتنه وه ی یه کیتی ده کات له سنووری چالاکیی خۆیدا.
- لیژنه ی ناوچه به رهپرسیاره به رامبه ر گه شه كردنی رێكخستن له سنووری چالاکیی خۆیدا.
- له (۳ - ۵) ئەندام پێك دێت ئه گه ر بارودۆخ گونجاو بیت له رێگای كۆنفرانسی ناوخۆیی لیژنه ی ناوچه ی هه لده بژێردرێن.
- لیژنه ی ناوچه مانگانه كۆبوونه وه ی خۆی ده کات و راپۆرت بۆ لق بهرز ده كاته وه ده رباره ی باری یه کیتی له و ماوه یه دا له هه موو رپویه كه وه.
- پێویسته لیژنه ی ناوچه دوو مانگ جارێك كۆبوونه وه ی فراوان (دهسته ی ناوچه + لێپرسراوی لیژنه ی قوتابخانه کان) ساز بکات.
- لیژنه ی ناوچه پابه نده به جێبه جێكردنی بریار و پڕێنمایی و پاسپارده کانی ده زگا کانی سه رووی خۆی.

- دیاریکردنی سنووری کارکردنی لیژنه‌ی ناوچه‌کان.
- پیشنیاری دامه‌زراندنی لیژنه‌ی ناوچه‌ی تازه ده‌کات بۆ مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت.

به‌ندی چواره‌م

ده‌زگا‌کانی سه‌رک‌دایه‌تیکردن

۱- کۆنگره:

- به‌رزترین ده‌سه‌لاته‌ له‌ یه‌کیتیدا و پیک دیت له‌ (ئه‌ندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن، یه‌ده‌گه‌کانی لیژنه‌ی راپه‌راندن، ئه‌ندامانی لیژنه‌ی ئاماده‌کردن، هه‌لبژاردراوه‌کانی لقه‌کان به‌پیی رێژه‌ی دیاریکراو له‌لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندن).
- کۆنگره‌ دوو سال جارێک ده‌به‌ستری‌ت و ده‌سه‌لاتی گۆرین و ده‌ستکاریکردنی پرۆگرام و په‌یره‌وی ناوخۆی هه‌یه و لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌ده‌نگدانی نه‌ینی و راسته‌وخۆ هه‌لده‌بژێردری‌ت.
- کۆنگره‌ تاکه‌ ده‌سه‌لاته‌ که‌ ده‌توانی‌ت بریاری یه‌کگرتنی ریک‌خراویکی تری قوتابیان له‌گه‌ڵ (یه‌کیتی قوتابیان کوردستان) بدات.
- کۆنگره‌ ده‌سه‌لاتی گۆرینی ناو و ئارم و دروشمی یه‌کیتی هه‌یه.

۲- کۆنفرانس:

- کۆنفرانس پیک دیت له‌ (ئه‌ندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن، ئه‌ندامانی یه‌ده‌گی لیژنه‌ی راپه‌راندن، لیژنه‌ی لقه‌کان و لپه‌رسراوی لیژنه‌ی ناوچه‌کان، ئه‌ندامانی پێشکه‌وتووی یه‌کیتی که‌ لیژنه‌ی راپه‌راندن ده‌ستیشانیان ده‌کات به‌ مه‌رجی له‌ ۱۰٪ له‌ ئه‌ندامانی کۆنفرانس تپه‌ر نه‌کات).
- له‌کاتی‌کدا ده‌به‌ستری‌ت که‌ نه‌توانی‌ کۆنگره‌ به‌ستری‌ت.
- به‌پیی هه‌لومه‌رج ده‌توانی‌ به‌رنامه‌ی تازه‌ له‌ژێر پۆشنایی پرۆگرام و په‌یره‌وی ناوخۆیی دابری‌ژیت.
- پرکردنه‌وه‌ی بۆشایی لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌ هه‌لبژاردن.

۳- لیژنه‌ی راپه‌راندن:

- به‌رزترین ده‌سه‌لاته‌ له‌ یه‌کیتیدا له‌ ماوه‌ی نیوان دوو کۆنگره‌ و کۆنفرانسدا.
- هه‌لده‌ستی به‌ ئه‌رکی سه‌رک‌دایه‌تیکردن و سه‌ره‌پرشته‌تیکردنی چالاکییه‌

جوړاجوړه کانی یه کیتی و ئاراسته کردنیان، بریاره کانی کۆنگره و کۆنفرانس به جی ده گه یه نیت و ئامانجه کانی جییه جی ده کات و چاودیږی گشت ده زگاگان ده کات سه بارهت به راپه پانندی فرمان و ئهرکه کانیان.

- له (۱۹) نوژده ئه ندام و (۵) پینچ یه ده گ پیک دیت که راسته وخو له کۆنگره هه لده بژیردین به مهرجی قوتابی بن.

- هه رچوار مانگ جاریک کو ده بیته وه یان له سه ر داوای (۳/۲) دوو له سه ر سی ئه ندامان، یان له سه ر داوای مه کته بی سکرترایهت، لیژنه ی راپه پانندن یا ئاسایش کو ده بیته وه.

- سزادانی ئه ندامانی لیژنه ی راپه پانندن به په زامه ندی دوو له سه ر سی ئه ندامه کانی به گویره ی سه ریچییه که، جگه له برگه ی (۵).

- لیپیچانه وه له هه ر ئه ندامیکی لیژنه ی راپه پانندن ئه گه ر که مته رخمی نواندیت له کاره کانی.

- لیپرسراوی لقه کان لیژنه ی راپه پانندن ده ستیشانیان ده کات و چاویان پیدا ده خشیته وه.

- له کاتی دواکه وتنی به ستانی کۆنگره پوونکردنه وه ی پیویست ده رده کات.

- دوا ی تپه رپوونی دوو سال به سه ر ده رچوونی ئه ندامی لیژنه ی راپه پانندن له خویندن یه ده گه کانی لیژنه ی راپه پانندن به زنجیره ی ده نگ شوینی ده گرته وه.

- لیژنه ی راپه پانندن ده سه لاتی دروستکردن و هه لوه شانده وه ی لقه کانی یه کیتی هه یه و سنووری کارکردنیان دیاری ده کات.

- کوپوونه وه ی لیژنه ی راپه پانندن:

- له کاتی دیاریکراوی خو ی ده به ستریت (له کاتی دوواکه وتنیشدا مه کته بی سکرترایهت پوونکردنه وه ی پیویست ده دات)، تیایدا چاوخشانده وه ده کریت به سه رجه م کاره کانی مه کته بی سکرترایهت و هه موو لقه کان و هه لسه نگاندنی بو ده کریت و به رنامه ی کاری ئاینده ی یه کیتی داده ریژریت.

- مه کته بی سکرترایهت له کوپوونه وه ی لیژنه ی راپه پانندن هه لده بژیردیت.

- بو بابه تیکی دیاریکراو یا خود پیشهاتیک ده کری لیژنه ی راپه پانندن نا ئاسایی کو بیته وه یا خود به ئاماده بوونی ۳/۲ ئه ندامانی.

٤- مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت:

- له (٧) هه‌ڤاڵ پێك دێت كه له یه‌كه‌م كۆبوونه‌وه‌یاندای سكرتیر هه‌ڵده‌بژێرن.
 - مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت له كۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی پاپه‌راندن هه‌ڵده‌بژێردرێن.
 - سكرتیر، كاری پۆژانه‌ی مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت و كۆبوونه‌وه‌كانی لیژنه‌ی پاپه‌راندن و مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت به‌پێوه ده‌بات.
 - مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت ب‌پارێه‌كانی لیژنه‌ی پاپه‌راندن جێبه‌جێ ده‌كات و سه‌رپه‌رشتی كاری سه‌رجه‌م ئۆرگانه‌كانی یه‌كیتی ده‌كات و به‌رپرسیاره به‌رامبه‌ر كۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی پاپه‌راندن.
 - ئەندام به‌شه‌كانی مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت له‌لایه‌ن مه‌كتەبی سكرتاریه‌ته‌وه ده‌ستنیشان ده‌كرێن.
 - مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت مانگانه كۆبوونه‌وه‌ی ئاسایی خۆی ده‌به‌ستێت و نااساییش كۆ ده‌بێته‌وه.
 - مافی لادانی ئەندامانی لیژنه‌ی لق و هه‌ڵوه‌شاندنه‌وه و ده‌ستكاریكردنی لیژنه‌ی لقی هه‌یه‌ ئه‌گه‌ر كه‌مه‌رخه‌مییان كرد یان له‌ رێبازی گشتی لایان دا، یان سه‌رپێچیان كرد له‌ جێبه‌جێكردنی ب‌پارێه‌كانی مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت.
 - مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت ده‌سه‌لاتی هه‌موو سزاكانی به‌ندی دووهم خاڵی (٥)ی هه‌یه‌، به‌گوێره‌ی سه‌رپێچیه‌كه‌ سزاكه‌ ده‌ستنیشان ده‌كرێت.
 - به‌گوێره‌ی زنجیره‌ی رێكخستن، مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت له‌م هه‌ڤاڵانه پێك دێت:
- أ- سكرتیر.

ب- لێپرسراوی به‌شی رێكخستن.

ت- لێپرسراوی به‌شی په‌یوه‌ندییه‌كان.

ث- لێپرسراوی به‌شی پراگه‌یاندن و پۆشنیری.

ج- لێپرسراوی به‌شی دارایی و به‌رپوه‌بردن.

ح- لێپرسراوی به‌شی چالاکییه‌كان.

خ- لێپرسراوی به‌شی کاروباری پیشه‌یی.

پیکهاتی به شه کانی مه کته بی سکر تار یه ت:

- له لیپرسراوی بهش و (ئەندامێك یاخود زیاتری لیژنه ی پاپه پانندن ئەگەر پیویستی کرد) پێك دیت: لیپرسراوی بهش له کۆبوونهوهی مه کته بی سکر تار یه ت دیاری ده کریت، ئەندامانی لیژنه ی پاپه پانندن له کۆبوونهوهی لیژنه ی پاپه پانندن دیاری ده کرین بۆ به شه کان.

- ئەرکی بهش سه ره په رشتی کردن و به پڕۆه بردنی کاره که له گه ل چەند ئەندامێك (ئەندامی بهش، یه ک یا خود زیاتر) که مه کته بی سکر تار یه ت به گوێره ی لیها توویان بریاری لی دەدات بۆ هاوکاری کردن.

أ- به شی پیکخستن:

- سه ره په رشتی کاروچالاکییه کانی پیکخستنی یه کیتی ده کات له پێگای راپۆرت و نووسراوی مانگانه و جیا جیای سه ره جم لق و لیژنه ی ناوچه کان که راسته وخۆ یا خود وینه یان بهرز ده کریته وه بۆ مه کته بی سکر تار یه ت، ههروه ها له پێگای سه ردانی مهیدانی بۆ هه موو لق و لیژنه ی ناوچه کان (به هاوکاری مه کته بی سکر تار یه ت و لیژنه ی پاپه پانندن) بۆ به دواد اچوون له باری پیکخستن و چۆنیتی گه شه کردن، ههروه ها ناردنی زانیاری و بژاندن بۆ باشتربوون و به ره و پێشچوونی کاری پیکخستن و زیاد کردنی ژماره ی ئەندامان و گۆشکردنیان به بیروباوه پری یه کیتی قوتابیان کوردستان.

- ئاماده کردنی ئاماری مانگانه بۆ سه ره جم ئەندامان (که له پێگای راپۆرتی مانگانه ی لقه کان ده گات) و به راورد کردنی له گه ل مانگی پێشوو، ده ستنیشان کردنی لاوازییه کان و هه ولدان بۆ باشتر کردنی.

- مانگانه کۆبوونهوه ی بهش به ستریت و راپۆرت بدریته کۆبوونهوه ی مه کته بی سکر تار یه ت.

- شهش مانگ جارێک یاخود زووتر کۆبوونهوه ی پیکخستن له گه ل کارگێرانی پیکخستنی سه ره جم لقه کان ساز بدات ده رباره ی پیکخستنی گشتی.

ب- به شی په یوه ندییه کان:

- کاروباری په یوه ندییه کانی یه کیتی قوتابیان کوردستان به پڕۆه ده بات له گه ل داموده زگا و لایه ن و شوین و پیکخواه کان. ده ربهری راو و هه لۆیست و بیروبوچوونه کانی یه کیتی ده بیست، که له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ته وه هیله گشتییه کان دیاری ده کرین.

- له پێگای نووسراو و راپۆرت ه وه سه ره په رشتی کاری په یوه ندییه کانی لقه کان

دەكات و پېنمايى پيوستيان پى دەدات و سەرنج و تېينى لەسەر چۆنيتى
كارەكانيان دەردەبېرت و بە گوڤرەي پيوستيش زانياريان بۆ دەنيريت بۆ
ئاگاداربوونى لقەكان لە ھەلۆيستە جوراوجورەكان.

- مانگانە كۆبوونەوھى بەش دەبەستيت و ئەو ھەلۆيستانەي كە پيوست بن
دەيخاتە بەردەم مەكتەبى سكرتاريەت بۆ بېيارلېدانى.

ت- بەشى راگەياندن و پۆشنبيرى:

- دەرکردنى ئۆرگانى ناوھەندى.
- سەرپەرشتى كاروبارى پۆشنبيرى و راگەياندننى يەككىتى قوتايانى كوردستان
دەكات لە سەرچەم ئۆرگانەكاندا لە دەرکردنى بۆلوكراوھ و ناميلكە و چاپکردنى
پەرتوك و سەرپەرشتىکردنى بۆلوكردنەوھى چالاككەكان لە دەزگاكاني
بۆلوكردنەوھى وەك (پۆژنامە و راديو و تەلەفزيون) و گەياندننى دەنگ و
ھەلۆيستەكانى يەككىتى بە جەماوھ.
- لە پېگاي بۆلوكراوھ و بژاندن و ناميلكە و بەرنامەي جوراوجور بابەتى
پۆشنبيرى بۆلوكراوھ.
- لە پېگاي نووسرا و راپۆرتى تايەتتەوھ سەرپەرشتى كارى پۆشنبيرى و
راگەياندن دەكات لە سەرچەم لقەكان.
- خول و سيمينارى پۆشنبيرى ساز بۆ بەرزكردنەوھى ئاستى پۆشنبيرى
ئەندامان.

ث- بەشى دارايى و بەرپۆھەردن:

- كاروبارى بەرپۆھەردن و نەخشەدانانى دارايى و بەرنامەپيژى دارايى يەككىتى
قوتايانى كوردستان لە ئەستۆ دەگرېت.
- دابەشکردنى داھاتى يەككىتى قوتايانى كوردستان بە گوڤرەي ئەو پېنمايى و
پېژەيەي كە كۆبوونەوھى لېژنەي راپەراندن بېيارى لى دەدات.
- سەرپەرشتىکردنى چۆنيتى خەرجى لقەكان لە پېگاي راپۆرتى دارايى
مانگانەي لقەكان، لە كاتى پيوستيشدا بە سەردان و بانگکردن.
- بەرپرسيارە لە دروستبوون و كەلەكەبوونى ھەر كېشەيەكى دارايى لە
دەزگاكاني يەككىتى.
- ھەموو خەرجيەكانى يەككىتى لە پيى بەشى دارايەوھ دەكرېن، بە

په زامه نندی به ش.

- سه رپه رشتیکردن و پاکوکردنی دارایی هه موو چالاکیه کان.
- به پیی پیوئست داوا له مه کته بی سکرتراریه ت بکات بو پراگرتنی میزانیه و هاوکاری لقه کان.
- داهات و خه رچی گشتی، مانگانه له شیوه ی پاپورت تۆمار ده کات.
- به ریوه بردنی باره گا کان.

ج- به شی چالاکیه کان:

- ئه رکی نه خشه دانان و مه زهنده کردن و جیبه جیکردن و سه رپه رشتیکردنی چالاکیه هه مه جوړه کان، که له لایه ن مه کته بی سکرتراریه ته وه بریاری لی دهریت، یاخود به بهرنامه بو ی بهرز ده کریته وه له ده زگا کانی خواروودا به مه بهستی ئه نجامدانی.
- له کاتی ئه نجامدانی چالاکیه کاندا راسته وخو سه رپه رشتی به ریوه چوونی ده کات و بهرپرسیاره به رامبه ر ئه نجامه که ی.

ح- به شی کاروباری پیشه یی:

- بایه خ به هه موو ئه و کاروبار و کیشه و گرفت و ئاسته ننگانه ده دات که دینه ریگای قوتابیان و پرۆسه ی خویندن و هه ولی چاره سه رکردن و جیبه جیکردنی ده دات به ریگای گونجاو، به بهرنامه ریژکردن و خسته به رده ستی مه کته بی سکرتراریه ت (یاخود لق) بو بریاردانی پیوئست.
- هه لده ستیت به ئه رکی گه یاندنی کیشه و داواکانی قوتابیان به داموده زگا په یوه ندیداره کان.

به نندی پینجه م

دارایی یه کیتی

۱- دارایی یه کیتی پیک دیت له:

- ئابوونه ی مانگانه ی ئه ندامانی یه کیتی.
- ئه و یارمه تیابنه ی بو یه کیتی ده نیردیت و ئه و پیتاکانه ی کو ده کرینه وه.
- داهاتی چالاکی و پرۆزه کان.

۲- دارایی یه کیتی به م شیوه یه بریاری خه رچکردنی لی ده دریت:

- داهاتی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندن بۆ سه‌رجه‌م کاروباره‌کانی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت و لقه‌کان و خه‌رجیه‌ جۆراوجۆره‌کان بریاری لێ ده‌دری‌ت.
 - میزانیه له هه‌موو ده‌زگا‌کان (مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت، لق، لیژنه‌ی ناوچه) کۆبوونه‌وه‌ی ئه‌و ده‌زگایه‌ی له‌سه‌ر ده‌کرێ‌ت و بریاری خه‌رجکردنی لێ ده‌دری‌ت.
 - کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه راپه‌راندن چاودێری خه‌رجیه‌ی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت ده‌کات و مه‌کته‌بی سکرتراریه‌تیش چاودێری خه‌رجیه‌ی لقه‌کان ده‌کات و به‌هه‌مان شیوه‌ش لقه‌کان چاودێری خه‌رجیه‌ی لیژنه‌ی ناوچه‌کان ده‌کات.
 - ده‌رماله‌ی هه‌فالان به‌ شیوه‌یه‌کی جی‌گیر دابه‌ش ده‌کرێ‌ت به‌و شیوه‌ی که مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت بریاری لێ داوه و مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت بۆی هه‌یه که به‌گۆیره‌ی پێویستی داموده‌زگا‌کان ده‌ستکاری بکات به‌ مه‌رجێک کار له دابه‌شکردنی میزانیه نه‌کات.
 - له‌کاتی سه‌رپێچیکردن له‌ خه‌رجکردنی داهات یان به‌ نا‌به‌جی خه‌رجکردن، ده‌زگا‌کانی سه‌روو بۆیان هه‌یه به‌ گۆیره‌ی به‌ندی دووهم خالی (5) سزا به‌دن.
 - داهاتی یه‌کیتی له‌سه‌رجه‌م ئۆرگا‌نه‌کاندا (لق، لیژنه‌ی ناوچه‌کان) له‌ هه‌ر سه‌رچاوه‌یه‌که‌وه‌ بێ‌ت، ده‌بی ده‌زگای سه‌رووی لێ ئا‌گا‌دار بکری‌ته‌وه و له لیستی داهات تۆمار بکری‌ت.
- ۳- میزانیه دابه‌ش ده‌کرێ‌ت بۆ (ده‌رماله و نه‌سریه):
- ده‌رماله بریکی دیاریکراوه له‌لایه‌ن مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت بریاری لێ ده‌دری‌ت.
 - نه‌سریه: بره‌که‌ی به‌گۆیره‌ی گه‌وره‌یی و هه‌ستیاری شوینی ده‌زگا‌که و ژماره‌ی ئه‌ندامان و چالاکیه هه‌مه جۆره‌کان بریاری لێ ده‌دری‌ت و کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندن بۆی هه‌یه که زیاد و که‌می تیدا بکات.
- ۴- دارایی یه‌کیتی به‌م شیوه‌یه خه‌رج ده‌کرێ‌ت:
- میزانیه و ده‌رماله‌ی بریارلێ‌دراو.
 - را‌گه‌باندنی ناوه‌ندی له‌ ده‌رکردنی ئۆرگان و به‌رنامه‌ی را‌دیویی و ته‌له‌فیزیۆن و بلاوکراوه‌کانی تر.
 - خه‌رجیه جۆراوجۆره پێویستییه‌کانی باره‌گا.

- هاوکاری ئەندامان لە کاتی پێویستیدا که لەلایەن لقه‌کانه‌وه ته‌زکییه ده‌کری‌ن.
- بۆ هاتوچۆی نوێنه‌رانی یه‌کیته‌ی که به ئیشوکاری تایبەت به یه‌کیته‌ی هاتوچۆ ده‌که‌ن.
- ئەنجامدانی چالاکی.

راگه‌یه‌ندراوی كۆتایی كۆنگره‌ی نۆیه‌می یه‌كیتی قوتاییانی كوردستان

سەرله‌به‌یانی پوژی دووشه‌ممه‌ پێكه‌وتی ١٩٩٨/٧/٢٧، به‌ چاودێری سهرۆك بارزانی مه‌راسیمی كرده‌وه‌ی كۆنگره‌ی نۆیه‌می یه‌كیتییه‌كه‌مان (یه‌كیتی قوتاییانی كوردستان) له‌ ژێر دروشمی (زانست، ئازادی، پێگه‌یاندن) له‌ هوڵی رۆشنیری هه‌ولێری پایته‌ختی هه‌ریمی كوردستان به‌ریوه‌ چوو.

سهره‌تا مه‌راسیمه‌كه‌ به‌ چهند ئایه‌تێك له‌ قورئانی پیرۆز و وه‌ستانی ده‌قیقه‌یه‌ك بۆ پێزگرتن و خوێندنی سوره‌تی (الفاتحه) بۆ سهر گیانی شه‌هیدانی یه‌كیتییه‌كه‌مان و بزافی پزگاریخوازی كورد و سهروه‌ری شه‌هیدان بارزانی نهر ده‌ستی پێ كرد، ئینجا سروودی یه‌كیتییه‌كه‌مان پێشكه‌ش كرا. له‌ درێژه‌ی ئەم مه‌راسیمه‌دا وتاره‌كانی مه‌كته‌بی سیاسی پارتی دیموكراتی كوردستان و سهرۆکی حكومه‌تی هه‌ریم و په‌یشی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده‌ و یه‌كیتی مامۆستایانی كوردستان و یه‌كیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان پێشكه‌ش كران، له‌ كۆتایی مه‌راسیمه‌كه‌دا كه زیاتر له‌ چوار كاتژمێری خایاند بروسكه‌ی پیرۆزبایی لایه‌نه‌ سیاسیه‌كان و پێكخراوه‌ جه‌ماوه‌ری و پێشه‌یه‌كان و بنكه‌ حزبییه‌كان خوێندرانه‌وه‌.

یه‌كه‌م دانیشتنی كۆنگره‌ سهر له‌ ئیواره‌ی هه‌مان پوژ ده‌ستی پێ كرد. له‌م دانیشتنه‌دا له‌لایه‌ن ئەندامانی كۆنگره‌وه‌ لیژنه‌ی به‌ریوه‌بردنی كۆنگره‌ كه‌ له‌ پێنج هه‌قال پێك هاتبوو هه‌لبژێردرا، به‌م شیوه‌یه‌ كاری لیژنه‌ی ئاماده‌كاری كۆنگره‌ كۆتایی پێ هات و به‌ریوه‌بردنی كاره‌كان به‌م لیژنه‌یه‌ سپێردرا. هه‌ر له‌م دانیشتنه‌دا راپوورتن گشتی له‌لایه‌ن سكرتێری یه‌كیتییه‌كه‌مان پێشكه‌ش كرا و داواي گه‌توگۆ له‌لایه‌ن ئەندامانی كۆنگره‌ به‌ زۆرینه‌ی ده‌نگ په‌سهند كرا. دوا‌به‌داواي ئەمه‌ لیژنه‌كانی په‌په‌رو و پرۆگرام و پێكخستن و راگه‌یاندن و په‌یوه‌ندییه‌كان و دارایی و سكاڵا و بڕیار و راسپاردنه‌كان به‌ هه‌لبژاردن دیاری كران.

دووه‌م دانیشن كه‌ سهرله‌به‌یانی پوژی دووه‌م به‌ریوه‌ چوو تایه‌ت بوو به‌ كۆبوونه‌وه‌ی گشت لیژنه‌كان، كه‌ داواي چهند كاتژمێر گه‌توگۆ، كاری گشت لیژنه‌كان له‌ نیوه‌پووی هه‌مان پوژ كۆتایی پێ هات. سهر له‌ ئیواره‌ی هه‌مان پوژ سییه‌مین دانیشتنی كۆنگره‌ ته‌رخان كرا بۆ پێشكه‌شكردنی پڕۆژه‌ی په‌په‌رو ناوخۆ، ئەمه‌ و ئەم پڕۆژه‌یه‌ داواي گه‌توگۆیه‌کی زۆر و جیگیرکردنی چهن‌دین گۆرانکاری پێویست و

سوودبه‌خش به تیک‌پای ده‌نگ په‌سەند کرا.

سەرله‌به‌یانی سییه‌م رۆژی کۆنگره‌ دانیشتنی چواره‌می کۆنگره‌ به‌پۆه‌ چوو. سەرله‌تای ئەم دانیشتنه‌ به‌ پێشکەشکردنی پرۆژە‌ی پرۆگرامی یه‌ک‌تییه‌که‌مان ده‌ستی پێ کرد. تاکه‌ تاکه‌ی بره‌گه‌کانی ئەم پرۆژه‌یه‌ گفتوگۆ و گه‌نگه‌شه‌یه‌کی تێروته‌سه‌لی له‌سەر کرا و به‌ تییینی و پێشنیاری ئەندامانی کۆنگره‌ ده‌وله‌مه‌ند بوو. له‌ کۆتاییدا تیک‌پای پرۆژه‌که‌ له‌ قالییکدا داریژرا، که‌ له‌گه‌ڵ ئەم قۆناغه‌ی خه‌باتی یه‌ک‌تییه‌که‌مان و هه‌لومه‌رجی هه‌نوکه‌یی کوردستانی و ناوچه‌یی و جیهانی‌دا بگۆنجیت. ئەم پرۆژه‌یه‌ش به‌ زۆرینه‌ی ده‌نگ له‌لایه‌ن کۆنگره‌وه‌ په‌سەند کرا. له‌ درێژه‌ی ئەم دانیشتنه‌دا، راپۆرت‌ه‌کانی ریک‌خست و راپه‌یاندن و په‌یوه‌ندییه‌کان و دارایی و سکاڵا پێشکەش کران و دوا‌ی گفتوگۆ و چه‌سپاندنی هه‌ندی گۆرانکاری له‌لایه‌ن کۆنگره‌وه‌ په‌سەند کران.

دواکاری کۆنگره‌ له‌م دانیشتنه‌دا پێشکەشکردنی پاسپارده‌ و بریاره‌کانی گۆنگره‌ بوو له‌لایه‌ن لیژنه‌ی تایه‌ت به‌م باب‌ه‌ته‌وه‌. شایانی باسه‌ که‌ به‌شیک‌ی زۆری گفتوگۆکانی کۆنگره‌ تایه‌ت بوون به‌ گرفت و کێشه‌ی قوتابیان و پرۆسه‌ی خویندن له‌ هه‌ری‌می کوردستان، که‌ هه‌ر له‌م بواره‌دا چه‌ندین داواکاری گرنه‌گ له‌ قالیی یاداشتنامه‌یه‌که‌دا له‌لایه‌ن کۆنگره‌وه‌، ئاراسته‌ی سه‌روکایه‌تی ئەنجومه‌نی وه‌زیران کرا.

ئهمه‌ و له‌لایه‌ن کۆنگره‌وه‌ جه‌خت کرایه‌وه‌ سه‌ر به‌ره‌وپێشبردنی پرۆسه‌ی خویندن له‌ هه‌ری‌م و پاراستنی پیرۆزی و سه‌ربه‌خۆیی مه‌لبه‌نده‌کانی خویندن و په‌ره‌پێدانی زانکۆکان و قه‌لاچۆکردنی نه‌خوینده‌واری و داکۆکی کرایه‌ سه‌ر کارکردن له‌ پێناو به‌ئه‌نجامه‌یاندنی هه‌لبژاردنی سالانه‌ی نوێه‌ری قوتابیان له‌ گشت مه‌لبه‌نده‌کانی خویندندا. هه‌روه‌ها پش‌تگیری یه‌ک‌تییه‌که‌مان بو‌ سه‌قامگیرکردنی ناشتی و بلا‌بوونه‌وه‌ی دیموکراتیه‌ت و ریزگرتن و پاراستنی مافی مرو‌ف له‌ کوردستاندا دووپات کرایه‌وه‌.

له‌ پێنجه‌مین دانیشتنه‌دا که‌ دوا دانیشتنی کۆنگره‌ بوو، پرۆسه‌ی هه‌لبژاردنی ده‌سته‌ی نوێی لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌ چاودێری دادوه‌ریک له‌ وه‌زاره‌تی داد، به‌رپۆه‌چوو. له‌ که‌شیک‌ی ئازاد و دیموکراتییانه‌دا که‌ تیک‌پای ۲۶۰ ئەندامی کۆنگره‌ ۵۳ هه‌قال خۆیان بو‌ پیکهاته‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندن پالوت، که‌ دوا‌ی ده‌نگدانیک‌ی نه‌ینی

و راسته‌وخۆ، ۱۹ ئەندامی لیژنە‌ی راپەراندن و ۵ ئەندامی یە‌ده‌گ هه‌ڵ‌بژێردران. ئە‌مه و له‌ کۆ‌تاییدا و له‌ دوا‌ی پێ‌ڕۆ‌زیایی و ئۆ‌مێ‌دی سه‌رکه‌وتن بۆ ده‌سته‌ی نوێ‌ی سه‌رکه‌دایه‌تی یه‌کیتییه‌که‌مان پێ‌یاردرا که گشت ئە‌ندامانی کۆ‌نگره سه‌ردانی مه‌زاری هه‌ردوو نه‌مران بارزانی باوکی پۆ‌حیی کورد و کاک ئیدریسی جوانه‌مه‌رگ بکه‌ن تا‌کو له‌گه‌ڵ ئە‌م نوێ‌بوونه‌وه‌ی دوا‌ی کۆ‌نگره، له‌سه‌ر گه‌ڵکۆ‌ی پێ‌ڕۆ‌زیان سۆ‌ز و په‌یمان نوێ‌ بکه‌نه‌وه که هه‌رده‌م سه‌ره‌پم و درێژه‌پێ‌ده‌ری پێ‌یازه پێ‌ڕۆ‌زه‌که‌یان بن. به‌م شێ‌وه‌یه دوا‌ی سێ‌ پۆ‌ژ کاره‌کانی نوێ‌یه‌مین کۆ‌نگره‌ی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان به‌ سه‌رکه‌وتوویی و پێ‌ به‌ره‌مه‌می کۆ‌تایی پێ‌ هات.

یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

۱۹۹۸/۷/۳۰

دهستهی نویی لیژنه‌ی راپه‌پاندنی (ی. ق. ک)

دوابه‌دوای به‌ستنی کۆنگره‌ی نۆیه‌می یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان له‌ پۆژی دووشه‌مه ۱۹۹۸/۷/۲۷ و پاش سۆ پۆژ کاری سه‌رکه‌وتوانه له‌ دوا دانیشتی کۆنگره‌دا، سه‌ر له‌ ئیواره‌ی پۆژی چوارشه‌مه ۱۹۹۸/۷/۲۹ به‌ ئاماده‌بوونی به‌پێزان عارف ته‌یفوور کارگی‌پری مه‌کته‌بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان و مه‌حمود محمه‌د به‌رپرسی مه‌کته‌بی ناوه‌ندی پیکخواه جه‌ماوه‌ری و پیشه‌یه‌کان و دادوه‌ریک له‌ وه‌زاره‌تی داد، له‌ که‌شیکێ ئازاد و دیموکراتیانه‌دا پرۆسه‌ی هه‌لبژاردنی ده‌سته‌ی نویی لیژنه‌ی راپه‌پاندنی یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان به‌پێوه‌ چوو.

ئه‌مه‌و له‌ میانه‌ی ئهم پرۆسه‌یه‌دا له‌ تیک‌پرای ۲۶۰ ئه‌ندامی کۆنگره ۵۳ قوتابی خۆیان بۆ سه‌رکردایه‌تی یه‌کی‌تی قوتابیانی و پیکهاته‌ی لیژنه‌ی راپه‌پاندن پالۆت.

که‌ له‌ دوای ژماردنی ده‌نگه‌کان، به‌پێی رێژه‌ی ده‌نگه‌کان، به‌مشێوه‌یه ۱۹ ئه‌ندامی لیژنه‌ی راپه‌پاندن و ۵ ئه‌ندامی یه‌ده‌گ دیاری کران.

- عیسا ئه‌حمه‌د ئاغا
- عه‌لی عه‌ونی نیعمه‌ت
- شاکر ئه‌بوه‌کر عه‌زیز
- شه‌عبان شه‌عبان ئه‌حمه‌د
- ئاواز عه‌بدو‌لواحد خدر
- غالب حسێن عوسمان
- ئه‌حمه‌د محمه‌د عومه‌ر
- عه‌لی ته‌ته‌ر توفیق
- موسا ئه‌حمه‌د ئاغا
- هه‌زار کاکۆ ئه‌حمه‌د
- هه‌نگاو عه‌بدو‌ل‌آخان
- شه‌میران عه‌لی محمه‌د
- زوبێر عه‌بدو‌ل‌حسێن

- فاخر حسین سادق
- محهمه د شوکری محهمه د سه عید
- کاروان جه لال عه ل
- سه لام حسین محهمه
- سه میره نادر قادر
- به یان عوسمان حه سه ن

یه ده گه کان:

- نازم ره شید ئیسماعیل
- سیروان عوسمان حه سه ن
- موسلح حه سه ن میرخان
- موراد خوشه وی حسین
- شیلان جه عفهر عه لی

پاگه یه ندرای کۆتایی یه کهمین کۆبوونه وهی لیژنه ی پاپه پانندی

یه کیتی قوتابیانی کوردستان

دوابه دوای ئه وهی کۆنگره ی نۆیه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان به سه رکه وتووی کۆتایی پی هات و سه رکردایه تییه کی نوێ هه لێژێردرا، پۆژی چوارشه ممه پیکه وتی ۱۹۹۸/۸/۱۲، لیژنه ی پاپه پانندی یه کیتی قوتابیانی کوردستان یه کهم کۆبوونه وهی ئاسایی خوێ له باره گای مه کته بی سکرتراریهت، به ئاماده بوونی به ریز مه حمود محمه د به رپرسی مه کته بی ناوه ندی پیکخواه جه ماوه ری و پیشه ییه کان به ست.

له یه کهم دانیشتنی ئه م کۆبوونه وه یه دا، دوای وه ستانی ده قیقه یه ک بو پیزگرتن له گیانی پاکێ شه هیدان و سه ره وه ری شه هیدان بارزانی نه مر له که شیکی ئازاد و دیموکراتییانه دا هه قالاکی مه کته بی سکرتراریهت و سکرتری یه کیتی قوتابیانی هه لێژێردران. له دووهم دانیشتندا به ره هه م و ده ستکه وته کانی یه کیتییه که مان له نیوان هه ردوو کۆنگره ی هه شته م و نۆیه م خرا نه به ر تاوتۆیکردن و هه لسه نگاندن و پۆلی هه قالاکی ده سته ی لیژنه ی پاپه پانندی پێشوو له م ماوه یه دا به ئیجابی هه لسه نگیندرا و سوپاس و ده ستخۆشانه یان ئاراسته کرا. له درێژه ی ئه م دانیشتنه چۆنیه تی ده سته کاربوونی ده سته ی نوێی لیژنه ی پاپه پانندن و دارشتنی به رنامه و پڕۆژه ی گونجاو بو مه به سته ی به ره وه پێشبردنی کارونه رکی قوتابیانی و خزمه تی هه رچی زیاتری توێژی قوتابیانی خرا نه به رباس و گفتوگۆ، که له ئه نجامدا چه ندین ته وه ر بو ده سته کاربوون و ئاراسته کردنی تواناکان به ره و پیکانی ئامانجه نزیك و دووره کانی یه کیتی قوتابیانی ده ستنیشان کران.

هه ر له م کۆبوونه وه یه دا دووپات کرایه وه که یه کیتی قوتابیانی شیلگیرانه هه ول ده دات که هه رچی زووتر هه لێژاردنی نوێنه ری قوتابیانی له گشت قۆناغه کانی خویندنی دوای قۆناگی ناوه ندی به رپوه بچیت، هه ره وه ها جه خت کرایه وه سه ر پشتگیری یه کیتییه که مان بو پاراستنی پیرۆزی و سه ره به خوپی مه لبه نده کانی خویندن. له درێژه ی ئه م دانیشتنه به ریز و بایه خه وه سه یری پۆلی کاریگه ری کابینه ی سییه می حکومه تی هه ری می کوردستان کرا به بواری ئاوه دانکردن و گه شه پیدانی ئاستی ژیان و گوزه ران و دابینکردنی ئاسایش و په ره پیدانی پڕۆسه ی

خویندن له گشت قوناغهکاندا. ئەم کۆبوونەوهیە لێژنە یارپەراندن ھاوکات بوو لەگەڵ یادکردنی ۵۲ ساڵە دامەزراندنی پارتی دیموکراتی کوردستان، پێشەنگی بزافی پزگاریخوازی کورد لە نیوەی دووەمی ئەم سەدەیە، هەر بەم بۆنەیهوه باسی پۆلی سەرەکی و کاریگەری پارتی لە پاراستنی ئەزموونی هەریمی کوردستان کرا و پشتگیری یەکییتیەکی مان لە سیاسەتە راست و ئاشتیخوازانەکەی دووپات کرایەوه. لە دوادانیشتی ئەم کۆبوونەوهیەدا لە باری لقەکانی یەکییتی قوتابیانی کۆلدرایەوه و هەڤالانی بەرپرسی لقەکانی بە پەسەندکردنی زۆرینە ئەندامانی لێژنە یارپەراندن دەستنیشان کران، هەروەها بەرنامەیهك داریژراو بو پیکهێنانی دەستە ی گشت لقەکان لە ماوهی داهاوویدا.

لە کۆتاییدا گشت هەڤالان سۆزبان دا که بە هەموو توانایەك هەول بدەن لە ئاست ئەو باوەدا بن که لەلایەن کۆنگرە ی نۆیەمی یەکییتی قوتابیانهوه پێیان بەخشاوه و تی بکۆشن بو ئەوهی درێژە بە پێبازە پر سەرۆههیهکە یەکییتی قوتابیانی کوردستان بدەن که هەلقولوی پێبازە پیرۆزەکە ی بارزانی نەمری مامۆستای کوردایەتی و نیشتمانپەرۆهیه. ئەمەو ئەو کۆبوونەوهیە بە گیانیکی هەست بە بەرپرسیاری و لە کەشیک ی دیموکراتیانهدا کۆتایی پی هات.

یەکییتی قوتابیانی کوردستان

لێژنە یارپەراندن

١٩٩٨/٨/١٢ هەولێر

وتار و بروسکه‌ی پیروزی‌بایی کۆنگره‌ی نۆیه‌می (ی.ق.ک)

وتاری لیژنه‌ی بالای ئاماده‌کاری کۆنگره‌ی نۆیه‌م له‌لایه‌ن ساسان عه‌ونی سکرێتیری
یه‌کیته‌ی قوتابییانی کوردستان

گه‌وره و سه‌روه‌رمان جه‌نابی سه‌روۆک مه‌سه‌ود بارزانی...

میوانه‌ ئازیز و ده‌لال و به‌ریزه‌کاڤان...

تیکۆشه‌ران؛ ئەندامانی نۆیه‌مین کۆنگره‌ی یه‌کیته‌ی قوتابییانی کوردستان،

به‌ناوی لیژنه‌ی راپه‌راندن و لیژنه‌ی بالای ئاماده‌کاری کۆنگره‌ی نۆیه‌می یه‌کیته‌ی
قوتابییانی کوردستان به‌ چه‌پکه‌گۆلی پر خۆشه‌ویستی و ریزه‌وه به‌خێره‌اتنیکێ
گه‌رم‌تان لێ ده‌که‌ین و سوپاسی ئه‌رک‌کشان و ئاماده‌بوونتان ده‌که‌ین ... سوپاس
بو کردگاری گه‌وره له‌ سایه‌ی خوینی شه‌هیدان، له‌ پایته‌ختی هه‌ریمی کوردستاندا
و له‌ ژێر چاودێری جه‌نابی سه‌روۆک مه‌سه‌ود بارزانی، یه‌کیته‌ی قوتابییانی کوردستان
کاره‌کانی نۆیه‌مین کۆنگره‌ی ئه‌نجام ده‌دات.

به‌ریزان...

کۆنگره‌ی نۆیه‌می یه‌کیته‌یه‌که‌مان له‌ دوا‌ی پینچ سال تێپه‌رین به‌سه‌ر کۆنگره‌ی
ئازادی ئه‌نجام ده‌دری، پینچ سالی پر کار و خه‌بات و تیکۆشان و قوربانیدان له‌ پیناو
ده‌سته‌به‌ره‌کردنی مافه‌کانی قوتابییانی کوردستان، ئه‌ویش له‌ سایه‌ و پشتگیری
به‌رده‌وامی پارتی دیموکراتی کوردستان و له‌خۆبوردوویی و خۆنه‌ویستی و تیکۆشانی
ئەندامه‌ دلێره‌کانی یه‌کیته‌ی قوتابییانی کوردستان درێژه‌ی هه‌بوو و به‌رده‌وامیش
ده‌بێت، ئه‌و ئالای زانست و خه‌باته‌ی که‌ به‌ خوینی شه‌هیدانی سه‌روه‌رمان
سوور کراوه و ده‌ستاو ده‌ستی کردوو و گه‌یشته‌وه‌ته‌ ئێره‌، به‌وپه‌ری بڕاو و هیوا
و سووربوون له‌سه‌ر ئه‌و رێزازه‌ پیروژه‌ ده‌دریته‌ ده‌ست نه‌وه‌یه‌کی تری ئه‌و
قوتابخانه‌یه‌ی که‌ به‌رده‌وامه‌ له‌ پێگه‌یانندی نیشتمانپه‌روه‌ر و کۆنه‌ده‌ران. جاریکی
تر به‌خێره‌اتنیکێ گه‌رمی هه‌موو لایه‌کتان ده‌که‌ین.

وتاری مه‌کته‌بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان

به‌ناوی خوی مه‌زن و میهره‌بان

سه‌روکی هیژا کاک مه‌سه‌عود بارزانی،

خوشک و برایی به‌پێژ،

قوتابیانی ئازیز و ده‌لال،

په‌به‌دل پیرۆزباییتان لێ ده‌که‌ین به‌ بۆنه‌ی به‌ستنی کۆنگره‌که‌تان، کۆنگره‌ی
نۆیه‌می یه‌کیته‌ی قوتابیانی کوردستان تیکۆشه‌ر. بێگومان به‌ستنی نو کۆنگره
له‌ میژووی ئهم پیکخواه کۆله‌ده‌ره‌دا به‌لگه‌ی سه‌قامگیری و به‌رده‌وامی وتی
دیموکراتیکی یه‌کیته‌ی قوتابیانی کوردستانه، که نه‌ک هه‌ر له‌ کوردستان، به‌لکو له
عێراق و ناوچه‌که‌شدا نمونه‌یه‌کی که‌موینه‌یه.

گرته‌ی نو کۆنگره‌ و ده‌که‌یه‌نی که‌ سه‌هرکردایه‌تی یه‌کیته‌ی قوتابیانی کوردستان
هه‌میشه‌ به‌ هه‌لبژاردن بووه، به‌ خواست و په‌زامه‌ندی قوتابیانی بووه و که‌س
نه‌یتوانیوه و ناتوانی خۆی به‌سه‌ر قوتابیاندایه‌ پێی، ئه‌مه‌ش وتیکی قوتابخانه‌ی
بارزانی نه‌مه‌ر.

کۆنگره‌ پووداویکی ئاسایی نییه، ده‌بی له‌ پێگای تاوتوێکردنی گرفته‌کان و وه‌رگرته‌ی
پاسپارده‌ و بریاری گونجاو له‌گه‌ڵ به‌رژه‌وه‌ندی سه‌ره‌جه‌م قوتابیاندایه‌ بتوانی ئومید
و ئامانج و هیوای گشت قوتابیانی ده‌ربهری و به‌ره‌سته‌یان بکات. شانه‌شانی
ئهمه‌ش ئه‌نجامدانی هه‌لبژاردنی سالانه‌ی نوینه‌رانی قوتابیانی له‌ سه‌ره‌تای سالی
خوێندنایه‌ خه‌ی تایبه‌تی خۆی هه‌یه.

هه‌روه‌ها کۆنگره‌ ده‌رفه‌تیکه‌ بۆ ئه‌وه‌ی به‌ راشکاوی گیروگرفت و کۆسپه
گرنگه‌کانی به‌رده‌م پڕۆسه‌ی په‌روه‌رده‌ به‌ گشتی ده‌ستنیشان بکێن، بێگومان
پڕۆسه‌ی په‌روه‌رده‌ به‌تایبه‌تیش له‌م دوو ساله‌ی دوایی به‌ هۆی به‌رپا‌بوونی ئاسایش
و سه‌قامگیری و ته‌رخانکردنی دارایی گونجاو بۆ په‌روه‌رده‌ و زانکۆکان له‌ هه‌موو
ئاستیکدا له‌لایه‌ن حکومه‌تی هه‌ریمه‌وه‌ هه‌نگاوی باشی به‌ره‌و پێشه‌وه‌ ناوه.
هه‌رچی کراوه و زۆریش کراوه جێگای پێژوپیژانییه.

ئەنجامی تاقیکردنەوه

پەنگە ئەنجامی تاقیکردنەوه‌کانی بەکەلۆریای ئەمسال لە هی پار باشتەر بێت، بەلام وایانم پێژە ۱۳٪ و ۱۷٪ لە مەعەدەلی دەرچوون زۆر دلخۆشکەر نییه.

پەنگە هەندیک لە هۆیه‌کانی ئەم دیاردەیه بریتی بن لە:

- بوونی جوهره تیکه‌لی و پیکه‌لییه‌ک لە مینهاجدا.
 - ته‌واونه‌کردنی هەندیک وانه.
 - دیاردە‌ی دەر‌سگوتنه‌وه‌ی تایبه‌تی له‌سه‌ر حیسابی دەر‌سگوتنه‌وه‌ی گشتی.
 - پ‌پ‌نه‌کردنه‌وه‌ی هەندیک شه‌واغیر (شوینی به‌تال) تا نیوه‌ی سال.
- بێگومان لە دەوری دووهم ئەنجامی تاقیکردنەوه‌کان باشتەر دەبێت، بەلام دەبێت دیاردە‌ی ته‌ئجیلیش بیری لی بک‌ریته‌وه‌.

میژوو و زمانی کوردی

دە‌بی پ‌ه‌وانه‌ی میژووی کورد و جو‌گرافیای کوردستان و پ‌ه‌روه‌رده‌ی نیشتمانی گۆ‌پ‌ران‌کاری ته‌واویان تیدا بک‌ری‌ت و بۆ هەموو قۆناغه‌کان وه‌کو پ‌ه‌وانه‌یه‌کی بن‌چینه‌یی بایه‌خی ته‌واویان پ‌ی‌ بدری‌ت، چونکه ئەمه کوردایه‌تی ده‌چه‌سپینن.

زۆر پ‌ی‌ویسته‌ سروودی نیشتمانی ئیلزانی بێت و له‌ هەموو قوتابخانه‌یه‌کدا بخویندریته‌وه‌. زۆر جار سروودی نیشتمانی ئیلهام‌به‌خشیکی گه‌وره‌ی قاره‌مانی‌کی پاشه‌پ‌رۆژ بووه‌، میژوو و پ‌ه‌روه‌رده‌ی نیشتمانی و سروود، کوردایه‌تی له‌ می‌شکی نه‌وه‌ی تازه‌دا ده‌چه‌سپینن.

فێ‌کردنی ئیلزانی

یاسای فێ‌کردنی ئیلزانی ئیلغا نه‌ک‌راوه‌ و نابێت ئیلغا بک‌ری‌ت، به‌ل‌کو پ‌ی‌ویسته‌ سه‌رله‌نوێ له‌ قۆناغی سه‌ره‌تایی خویندندا کاری پ‌ی‌ بک‌ری‌ته‌وه‌، ده‌بێت پ‌ه‌روه‌رده‌ و یونس‌یف پ‌یدا‌ویسته‌یه‌کانی سالی یه‌که‌م دا‌بین بکه‌ن و پ‌ه‌وانه‌ی زمانی کوردی له‌ ریزی پ‌ه‌وانه‌ بنه‌پ‌ه‌تییه‌کان بێت، هه‌ژار هه‌میشه‌ ده‌ی‌گوت: «که زمان چوو، قه‌وم چوو»، ئیستا ده‌رفه‌ت له‌باره‌ بۆ ئەوه‌ی هه‌موو کورد و کوردستانیه‌ک چاک فێ‌ری زمانی کوردی بێت، هه‌روه‌ها برا تورکمان و برا ئاشوورییه‌کانیشمان فێ‌ری زمانی زگماکی خۆیان بن.

زۆر له مامۆستایان له بواری دیکه‌ی کارکردنیان هه‌لبژاردوو، دیاره که ژایانی ئەم توێژه کۆمه‌لایه‌تییه‌ باشتر کراوه، به‌لام ده‌بێ هه‌شتا چاکتر بکری‌ت و به‌ فراوانی زه‌وی به‌سه‌ریاندا دابه‌ش بکری‌ت و هه‌سایه‌کی باش بۆ ئەو هه‌موو ئەرك و ماندوووبوونه‌یان بکری‌ت. هه‌شتا له هه‌ندیک گوندا قوتابخانه‌ی خیه‌ت ماوه و به‌رچاو ده‌که‌وی‌ت، ئەمه‌ش بۆمان ده‌رده‌خات که می‌لله‌ته‌که‌مان له‌لایه‌که‌وه چهند پابه‌ندی خویندن و فی‌ربوونه، له‌لایه‌کی دیکه‌شه‌وه هه‌شتا چهند هه‌نگاوی زۆرمان له پێشه که له بواری په‌روه‌رده و خویندندا ئەنجامیان ده‌ین.

کۆمپوته‌ر بۆ قوتابخانه‌کان

ده‌رفه‌تێکی می‌ژوو‌یی له‌باره بۆ ئەوه‌ی تیک‌پرای قوتابخانه‌کان به‌هۆی بریاری ٩٨٦ چاک بکری‌نه‌وه. له‌م سه‌رده‌مه‌دا وا پێویست ده‌کا که هه‌موو قوتابخانه‌ ناوه‌ندی و دواناوه‌ندییه‌ک کۆمپوته‌ریان هه‌بێت، جاریکی دیکه‌ش ئاماژه به‌ بریاری ٩٨٦ ده‌که‌ین، یا له هه‌ر پێگایه‌کی دیکه‌وه دا‌بین بکری‌ت.

بیستوو‌مانه (UN) پێگه‌ی نه‌داوه له چوارچێوه‌ی بریاری ٩٨٦ کۆمپوته‌ر به‌ عێراق بدری‌ت، گوايه نه‌وه‌ک بۆ مه‌به‌ستی دیکه به‌کاربه‌ێندری‌ت. ئێمه ئەم مه‌نتقه ت ده‌که‌ینه‌وه. کاتێ له‌گه‌ڵ ده‌رچوووه یه‌که‌مه‌کانی ئەم سال کۆ بووینه‌وه، هه‌ستمان به‌وه کرد که ئاواتی وای خۆیان و قوتاییان به‌گشتی ئەوه‌یه که خویندنی بال‌ا ته‌واو بکه‌ن، هه‌ندیک ئیختیساسات له زانکۆکانی هه‌رێمدا هه‌ن، به‌لام هه‌ندیک دیکه‌یان به‌رچاو نا‌که‌ون، ئەمه به‌پاستی ئەرکیکی نیشتمانی یه و ده‌بێ ئەوه‌ی له توانادا هه‌یه بکری‌ بۆ چاره‌سه‌رکردنی.

سه‌ره‌رای هه‌موو ئەمانه‌ش، دا‌بینکردنی مامۆستای موته‌خه‌سیس و شاره‌زا و ده‌سته‌به‌رکردنی کتیب و گو‌فاری زانستی، جاریکی سه‌خت نییه و ده‌کری‌ ئەنجام بدری‌ت، بایه‌خێکی زۆری هه‌یه، هه‌روه‌ها پێویسته به‌پێی توانا هه‌ول بدری‌ت شوینی خویندن له زانکۆکانی ده‌روه‌وه بۆ قوتاییان ده‌سته‌به‌ر بکری‌ت.

گفتوگۆیه‌کی کراوه و کۆنفرا‌نسێک

له‌به‌ر ئەوه‌ی بواری په‌روه‌رده په‌یوه‌ندی به‌ گشت چینه‌کانی کۆمه‌له‌وه هه‌یه و ته‌نانه‌ت گشت خیزانی‌کیش ده‌گری‌ته‌وه، هه‌روه‌ها چونکه ئیستا و پاشه‌پو‌ژی

میلله ته که مان به پهروه رده به نده، به زانکۆکانه وه په یوه سته، ده وه سیتته سهر
ئه نجامدانی دیراسه و تویتینه وه ی زانستیانه، دیسانه وه، چونکه دهره تیکی که موینه
بو گه له که مان په خساوه که بریاری ۹۸۶ ی نه ته وه یه کگرتو وه کانه و ئهم بریاره
سه رجه م قوناغه کانی پهروه رده و ته نانه ت زانکۆکانیش ده گریته وه، بویه زور به
پیویستی ده زانین و کاتی ئه وه هاتو وه که گفتوگو و پاگۆرینه وه یه کی کراوه و
تیروته سهل سه باره ت به به ره و پیش بردن و په ره پیدانی پرۆسه ی پهروه رده ئه نجام
بدریت، ده بی ئهم گفتوگو یه کراوه بیت له سهر لاپه ره ی پرۆژنامه و گوڤاره کاندای ساز
بکریت و دهره تی ئه وه هه بیت که هه موو خه لکی په یوه نیدار به شداری تیدا
بکه ن.

ئینجا دوا به دوا ی گفتوگو یه کی چروپر و به پیز، کۆنفرانسیکی پهروه رده یی بو
لیکۆلینه وه و وه رگرتنی بریاری گونجاو و زانستیانه دهر باره ی هه موو بواره کانی
پهروه رده ساز بکریت.

له کۆتاییدا دووباره پیرو زباییتان لی ده که م و هیوای سهر که وتن بو کۆنگره که تان
ده خوازم.

وتاری د. پۆژ نووری شاوهیس سەرۆکی ئەنجومهنی وهزیران

بسم الله الرحمن الرحيم

به‌پێژ جه‌نابی سەرۆکی خۆشه‌ویست كاك مه‌سعود بارزانی،

میوانه به‌پێژه‌كان،

خوشك و برای قوتابی ئاماده‌ی كۆنگره‌ی نۆیه‌می یه‌كیتی قوتاییانی كوردستان،

پێشه‌کی به‌ گه‌رمیه‌وه پیرۆزبایی به‌ستنی كۆنگره‌كه‌تان لێ ده‌كه‌م، ته‌مه‌ننای سه‌ركه‌وتنی هه‌موو كاروباره‌كانی كۆنگره‌كه‌تان ده‌كه‌م. پێم خۆشه‌، پێش ئه‌وه‌ی ده‌ست به‌ كۆنگره‌كه‌تان بكریت، سوپاسی‌کی هه‌فالانتان، براده‌رانتان، ئەندامانی سه‌ركرده‌یه‌تی یه‌كیتی قوتاییانی كوردستان بكری، بۆ ئه‌و خه‌بات و كۆششه‌ی له‌ سالانی رابردوودا كردوویانه‌. پێم خۆشه‌ خه‌باتیان، ماندوو‌بوونیان له‌ به‌رچاو بێ و كۆنگره‌كه‌ كه‌ رووداوی‌کی دیموكراتییه‌ له‌ ژيان‌ی هه‌ر پێ‌خراوی‌كدا، به‌ ته‌ئكید شتی‌کی زۆر سروشتیه‌، كه‌ مومكینه‌ گۆرانكاری بكریت، به‌عزێ هه‌فال له‌ كۆنگره‌ گه‌یشته‌یه‌ ئه‌و راده‌ی ته‌سه‌ور كا له‌ شوێنی خۆی باشت‌ ئیشی پێ ده‌كری، به‌عزێ هه‌فالێ تازه‌ شوێنی تازه‌ بگری‌ت و بێته‌ ناو سه‌ركرده‌یه‌تییه‌وه، ئه‌مه‌ شیوه‌یه‌کی ته‌بیعی دیموكراتیانه‌یه‌ له‌ ناو هه‌موو پێ‌خراوی‌كدا و کاری‌کی پیرۆزه‌ له‌ هه‌موو ده‌زگایه‌ك، له‌ هه‌موو پێ‌خراوی‌ك له‌ بنه‌وه‌ تا سه‌ره‌وه‌، خۆی نوێ ئه‌كاته‌وه‌، به‌لام ئه‌گه‌ر ئه‌مه‌ مه‌عنای ئه‌و بێت، كه‌ ئه‌و هه‌فالانه‌ی كه‌ پله‌ی خه‌باتیان به‌ره‌و شوێنی‌کی تر نه‌چیت یان ئیشوکاریان له‌ شوێنی‌کی دی ئه‌بیننه‌وه‌، به‌لكو ئه‌ركی سه‌رشانی حزب و حكومه‌ته‌كه‌ به‌پێی توانایان كه‌ به‌ ته‌ئكید لێوه‌شاوه‌ و به‌توانان، جی‌گای شیاویان بۆ بدۆزێته‌وه‌ و كه‌لك و سوود له‌ توانایان وه‌ربگری‌ت. ئه‌م كۆنگره‌یه‌تان به‌ ته‌ئكید، ئه‌ویش كۆنگره‌یه‌کی میژووویه‌، چونكه‌ ئیوه‌ له‌ زروفي‌کی وادا ده‌ژین كه‌ گۆرانكاری خیرای تیدا روو ده‌دات، له‌ زروفي‌كدا ده‌ژین كه‌ میژووویه‌ به‌ نیه‌به‌ته‌وه‌كه‌مانه‌وه‌ و به‌ نیه‌به‌ته‌ كورد و كوردستانه‌وه‌، بۆیه‌ من ئیوه‌ و خۆشمان به‌ به‌خته‌وه‌ر ئه‌زانم كه‌ له‌م زروفه‌دا بتوانین كه‌لكێكمان هه‌بێت بۆ خزمه‌ت‌كردنی میللته‌كه‌مان وه‌ بتوانین له‌م زروفه‌دا جی‌گای ده‌ستمان دیار بێت، واته‌ جی‌گای ده‌ستی قوتاییان دیار بێت. ئه‌ركی سه‌ره‌کی ژيان‌ی یه‌كیتی قوتاییانی كوردستان به‌ گشتی ئه‌وه‌یه‌ به‌ ده‌ره‌ج‌ه‌ی یه‌كه‌م به‌پیر ته‌نگ و چه‌له‌مه‌ و مه‌شاكیل و

خواست و ویسته‌کانی قوتابیان‌هه بچن و پوچی براه‌تی و هاوه‌لی و ته‌بایی و پشتگیری یه‌کتری تیا‌ندا پته‌و و به‌هیز بی‌ت، له‌هه‌مان کاتدا ده‌بی‌ت پارێزگاری له‌ مافی قوتابیان، ته‌گه‌ره نه‌خاته ری‌گای پیش‌که‌وتنی زانستی. یه‌کیتی قوتابیان ئه‌رکیکی سهرشانی گه‌وره‌ی ئیوه‌یه، که هه‌موو بو‌چوو‌نیکی ئه‌بی‌ت بجی‌ته ناو بو‌ته‌ی پیش‌که‌وتنی زانستی و له‌ خزمه‌تی زانستدا بی‌ت، بو‌ ئه‌وه‌ی قوتابی خو‌ی له‌ ری‌گای زانسته‌وه بتوانی‌ت زیاتر خزمه‌تی کیشه‌ی می‌لله‌ته‌که‌ی بکات، ده‌وری یه‌کیتی قوتابیان له‌ خه‌باتی نه‌ته‌وه‌یی کورد و کوردستاندا زۆر دیار و ئاشکرایه، قافل‌یه‌کی دوورودری‌ژه، شه‌هید ده‌بن و نمونه‌ش شه‌هیدی گه‌وره و نه‌مر مه‌م‌ون ده‌باغ و که‌مال سه‌لیم، له‌یلا قاسم و سم‌کو ئامیدی و هه‌فالانی تر، ئه‌مانه هه‌موو نیشاندهری ئه‌وه‌ن که یه‌کیتی قوتابیان و قوتابیانی کورد پو‌ژیک له‌ خه‌باتی گه‌له‌که‌یان دوا نه‌که‌وتوون، نه‌ک له‌ خه‌باتی گه‌له‌که‌یاندا دوا نه‌که‌وتوون، به‌ل‌کو قوتابیان به‌ ده‌ره‌ج‌ه‌ی یه‌که‌م توانای ئه‌وه‌یان هه‌بوو که تینی خه‌بات و کوردایه‌تی، هه‌تا له‌ناو پارتی دیموکراتی کوردستاندا به‌تین به‌ی‌لنه‌وه و به‌گور به‌ی‌لنه‌وه و نه‌هی‌لن سارد بی‌ته‌وه. ئیم‌پرو‌ش ئه‌وه پیشان بده‌ن که نه‌هی‌لن ئه‌وه به‌سه‌ر بجی‌ت، ئه‌م‌پرو‌ش به‌ زانست و به‌ توانا و به‌ خو‌ینگه‌رمی ئیوه ئه‌توانن ریزه‌کانی خه‌بات پر بکه‌نه‌وه و له‌ هه‌ر شو‌ینی‌کیش ساردییه‌کتان تیا دی پری بکه‌نه‌وه. ئیمه‌ش هیوامان به‌ ئیوه زۆر به‌تینه‌ بو‌یه لی‌ره به‌ ته‌ئکید دووباره‌ی ئه‌که‌مه‌وه، که حکومه‌تی هه‌ری‌م، ئه‌نجومه‌نی خو‌ی‌ندنی با‌لا به‌ شی‌وه‌یه‌کی مه‌وزوعیانه سه‌یری داواکانتان ئه‌کات و پال‌پشتی و پشتگیرتان ئه‌بی‌ت بو‌ خزمه‌تکردنی یه‌کیتی قوتابیانی و وتی زانستی، له‌ هه‌مان کاتدا پشتگیری ئه‌وه‌شتان لێ ئه‌کات که به‌ شی‌وه‌یه‌کی ری‌کوپیک بتوانن له‌ خه‌باتی کوردایه‌تیدا، له‌ خه‌باتی نه‌ته‌وايه‌تییدا ده‌وری خو‌تان بینن و نه‌چنه‌ ریزی دواوه و هه‌میشه له‌ ریزی پی‌شه‌وه‌دا بن.

برای به‌ری‌زم کاک سامی باسی مه‌سائیلی کرد و هه‌ندیکیان په‌یوه‌ندی به‌ یه‌کیتی قوتابیان‌هه هه‌یه، هه‌ندیکی‌شیان مومکینه په‌یوه‌ندیان به‌ یه‌کیتی مام‌وستایانه‌وه هه‌بی‌ت، به‌س به‌گشتی په‌یوه‌ندی به‌ هه‌ندی‌ک مه‌سائیل‌هه هه‌بی‌ت، که ئه‌م‌پرو‌که له‌ کوردستاندا باوه، که ئه‌م‌پرو له‌ کوردستاندا باسی لی‌وه ئه‌کریت و ئیشی له‌سه‌ر ئه‌کریت، به‌لام له‌ هه‌مان کاتدا، ئیمه ئه‌بی‌ت ئه‌و راستییانه بزانی‌ن که راسته‌ بریاری ۹۸۶ هه‌یه به‌پی‌ی بریار و له‌سه‌ر کاغه‌ز زۆر شت ده‌ستیشان کراوه که بو‌

قوتابیان و قوتابخانه‌کان بکریّت، بۆ زانکۆکان بکریّت، بۆ پرووه‌کانی تری ژیان له کۆمه‌لی کورده‌واریدا بکریّت له کوردستانی عێراقدا، به‌لام تاكو ئیستا بریاری ۹۸۶ له قۆناغی یه‌که‌میدا هه‌شتا نه‌گه‌یشتۆته کۆتایی، هه‌شتاش مومکینه له هه‌ندیک بواردا ریژه‌ی له ۱۵٪ یا له ۲۰٪ جیبه‌جی نه‌کرایت، ئه‌وه‌ی له‌م دوو ساله‌ی رابردوودا کراوه به پالپشتی سه‌روکی خو‌شه‌ویست کاک مه‌سعود بارزانی و به پالپشتی پارتی دیموکراتی کوردستان کراوه، حکومه‌تی ئه‌کسه‌ریه‌تی پارتی دیموکراتی کوردستان کردوویه‌تی، پێشه‌کی من لی‌رده‌دا ئه‌وه‌نده ئه‌توانم به هه‌مان پالپشتی که بتوانین چیمان له‌ده‌ستدایه ئیستا بیکه‌ین، وه به‌لکو به هاوکاری ئیوه و هاوکاری هه‌موو کوردیکی نیشتمانپه‌روه‌ره بتوانن زیاتر خزمه‌ت به میلیله‌ته‌که‌مان و گه‌له‌که‌مان و نیشتمان‌ه‌که‌مان بکه‌ین. ئه‌گه‌ر پێنه‌وه سه‌ر بریاری ۹۸۶ که له راستیدا مومکینه زۆر له ئیوه هیوایه‌کی زۆرتان پێ هه‌بیّت و ته‌سه‌وری ئه‌وه بکه‌ن زۆر له کێشه‌کا‌ه‌مان چاره‌سه‌ر ئه‌کات، راسته بریاری ۹۸۶ بریاریکی زۆر گه‌وره و مه‌زنه، بریاریک مومکینه له میژووی (UN) نه‌ته‌وه یه‌که‌گرتووه‌کاندا یه‌که‌م بیّت به‌و شیوه‌گه‌وره‌یه که دارایی حکومه‌تیک بداته ده‌ستی (UN) و بۆ ئه‌و میلیله‌ته سه‌رف بکریّت.

به‌س به نیه‌به‌ت میلیله‌تی کورده‌وه، به درێژایی میژووی کورد و کوردستان قه‌ت پرووی نه‌داوه، جیهه‌تیک که خۆی دوژمن به میلیله‌تی کورد نه‌بیّت، جیهه‌تیک که به رابه‌رایه‌تی ده‌زگای دیموکراتی دونیا ناسرابیّت مه‌بالغیک بگریته ده‌ستیه‌وه و ئه‌و مه‌بالغیه‌گه‌ورانه بۆ گه‌لی کورد ته‌رخان بکا و سه‌رفی بکات، ئه‌مه هه‌ل و فرسه‌تیک زۆر زۆر گه‌وره‌یه بۆ گه‌له‌که‌مان، ئه‌گه‌ر شاره‌زا بین، ئه‌گه‌ر به‌توانا بین، ئه‌گه‌ر به‌رژه‌وه‌ندی میلیله‌ته‌که‌مان بویت، ئه‌توانین له‌و رێگه‌یه‌وه خزمه‌تیک زۆر زۆر گه‌وره و فراوانی میلیله‌ته‌که‌مان بکه‌ین، که به درێژایی میژوو بۆی نه‌کراوه. لی‌رده‌دا ده‌وری ئیوه زۆر ئاشکرایه، ئه‌گه‌ر ئیوه باش بخوینن، ئه‌گه‌ر ئیوه خوینده‌واریتان به رێکوپێکی و به‌سه‌رکه‌وتوویی ئه‌نجام بدن، ئیمه‌ش وه‌کو حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان ده‌توانین ده‌ست بخه‌ینه ده‌ستتانه‌وه و رێگا و شوینتان بۆ دابین بکه‌ین و جێگاتان پێشان بده‌ین، واجبتان بۆ بدۆزینه‌وه که بتوانن له هه‌موو بواره‌کاندا به رێکوپێکی خزمه‌تی میلیله‌ته‌که‌تان بکه‌ن، حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان پار و ئه‌مسال توانی هه‌موو ده‌رچووانی زانکۆکانی کوردستان دا‌هه‌زینن، ئه‌ویش بۆ ئه‌وه‌ی که بتوانن به رێکوپێکی خزمه‌ت به میلیله‌ته‌که‌مان

بکه‌ن و نه‌گوتری‌ت کورد به‌رژه‌وه‌ندی خو‌ی نازانی‌ت و، ئه‌وانه‌ی که زانا و شاره‌زا و پ‌سپۆرن پ‌یگیان پ‌ی نادریت که خزمه‌ت پ‌یشکه‌ش به‌ گه‌له‌که‌یان بکه‌ن.

له‌ کۆتاییدا دووباره‌ ته‌مه‌نای سه‌رکه‌وتنی کۆنگره‌که‌تان بۆ ده‌که‌م و ه‌یوادارم ه‌ه‌موو لایه‌کتان سه‌رکه‌وتوو بن، جاریکی تر سوپاسی سه‌کرتاریه‌تی یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان ده‌که‌م و ته‌مه‌نای سه‌رکه‌وتن بۆ سه‌کرتاریه‌تی تازه‌ ئه‌که‌م که ئینشه‌للا له‌ دوا‌ی کۆنگره‌دا ه‌له‌ده‌بژێردری‌ت... سه‌رکه‌وتوو بن ئینشه‌لا و به‌خواتان ئه‌سپێرم.

وتاری مه‌حمود مه‌مه‌د، به‌پررسی مه‌کته‌بی ناوه‌ندی رێکخراوه جه‌ماوه‌رییه‌کان

به‌ناوی خوای گه‌وره و میهره‌بان

خۆشه‌ویست و به‌رێز جه‌نابی کاک مه‌سعود بارزانی،

هه‌ڤالان،

میوانه به‌رێزه‌کان،

خوشک و براییانی قوتابی،

به‌بۆنه‌ی به‌ستنی کۆنگره‌ی نۆیه‌می یه‌کییتی قوتاییانی کوردستان گه‌رمترین
پیرۆزباییتان لێ ده‌که‌ین، داواکارین سه‌رفراز و سه‌رکه‌وتوو بن.

قوتاییانی تیکۆشه‌ر،

یه‌کیتییه‌که‌تان هه‌ر له‌ سه‌ره‌تای دامه‌زراندیدا وه‌کو رێکخراوی نوێنه‌ر و
پاده‌ربری را و بۆچوونی سه‌رجه‌م قوتاییانی کوردستان بوو، هه‌م له‌ بواری نه‌ته‌وايه‌تی
و هه‌م له‌ بواری قوتاییتی و کیشه‌کانیه‌وه. پارتمان، پارتی دیموکراتی کوردستان،
شایه‌تی میژووی بۆ خه‌بات و سه‌روه‌ری و فیداکاریتانه، هه‌ر له‌ به‌شداریکردنی
ئه‌نداماتان له‌ به‌ره‌کانی به‌رگریکردن و سه‌نگه‌ردا، تا ئێده‌امکردن و تاشالاهی
جو‌راوجۆر و جیاچاکیان له‌ دژی سیاسه‌ته‌ جه‌وته‌کانی دژ به‌ گه‌له‌که‌مان.
به‌شداریکردنی یه‌کییتی قوتاییانی کوردستان له‌ شو‌پش و پاپه‌ریندا و به‌رگری
له‌ شیواندن چه‌واشه‌کردنی میژوو و پاراستنی زمان و کولتور و شته‌ به‌نرخ و
سه‌نه‌کانی نی‌و فه‌ره‌ه‌نگی کۆمه‌لی کورده‌واری وه‌ک ته‌فسیر و لێکدانه‌وه‌یه‌ک بۆ
وته‌ به‌نرخه‌که‌ی سه‌رۆک بارزانی نه‌مر که‌ فه‌رموو‌یه‌تی: ”قوتاییان سه‌ری پمن له
گشت شو‌پش و پاپه‌رینی‌که‌دا“.

خوشک و براییانی قوتابی،

میژووی یه‌کیتییه‌که‌تان حاشاهه‌لنه‌گره‌ له‌وه‌ی که‌ خه‌باتی رزگاریخوازی
نه‌ته‌وايه‌تییه‌تان به‌ستۆته‌وه‌ به‌ خه‌باتی رێکخراوه‌یی و میژووتان پریه‌تی له‌ ده‌رس
و عیبه‌ت له‌ هه‌لکشان و داکشان، له‌ سه‌رکه‌وتن و تیکۆشان، به‌لام گه‌له‌که‌تان
ته‌نیا به‌م میژووه‌ و پابردووی پڕ خه‌باتان، لێتان پازی نابێ به‌لکو چاوه‌پروانی

ئوه تان لئ ده کات نه وه یه کی به پوچی نه ته وایه تی و په روه ده کراو به خه می
 ئاینده و کیشه که ی و هه روه ها کادیری به توانای هه موو بواری ژیان ی بو ئاماده
 بکه ن. هه روه ها چاوه پروانی ئوه یه ئیه له پیشه وه ی به رهنگاری دژ به ناموکاری
 و شته به زور سه پینراوه کاندایه بینی.

قوتاییانی خو شه ویست،

میوانه به پیزه کان،

میژووی هه ر گه لیک به چاک و خراپیه وه، زانی نی له لایه ن پۆله کانیه وه زور
 پیویسته، هه م بو به ستنه وه ی رابردوو به ئیستا و به ئاینده شه وه، بو ته جروب ه
 لیوه رگرتنی مافی قوتاییه هه ر له سه ره تاوه میژووی گه له که ی به کو و نوییه وه
 بخوینی، ئینجا میژووی کو و نویی گه لان. هه روه ها مافی سه ره تای هه ر گه لیکه
 به زمانی زگماکی خو ی خویندن و نووسینی هه بی بو په ره پیدانی زمانه که ی.
 زور له حکومه ته کانی تری دونیا، موئه سه ساتی گه وره و به توانا بو پاراستن و
 پاکتاوکردن و په ره پیدانی زمانه که یان و گونجاندنی زمانه که یان له گه ل سه رده م
 و پیشکه وتنی زانست و ته کته لو جیا، دروست ده که ن، هه روه ها له قوتابخانه کان
 زمانه که یان وه کو په وانیه کی سه ره کی که قودسیه تی هه بی سه یر ده کری و
 مامه له ی له گه لدا ده کری.

ئیستا پاش چه ند سال تیه پریوون به سه ر پاپه رین و دامه زراندنی حکومه تی
 هه ری م و هه بوونی هه لومه رجیکی له بار بو خویندن و خویندنی میژووی
 گه له که مان به پیکوپیکی و خویندن و گرنگیدان به زمانی کوردی هه ست ده کری
 ئه م بابه ته وه کو پیویست له به رچاو نه گیراوه، ته نانه ت حیسابکردن یان نه کردنی
 په وانیه ی کوردی خراوه ته به رده ستی قوتایی، نگه به شیک له م بابه ته له وه وه هاتبی
 که خوشکان و برایانی که پرۆژه کان داده ئین یان دایده پیزن کاتی خویندنیان به ر
 شالوی ته عریب که وتبن، بویه زمانی کوردی لایان زور گرانه و بو تاقیکردنه وه کان به
 گرانی ده زانن که قوتایی کورد ده ره جه ی لئ به ئینی، به لام زمانی عه ره بی و ئینگلیزی
 ئاسانه و ده ره جه ی لئ ده ئینی. ئه م هویه بی یان هویه کی تر، حه قه چاره سه ر
 بکری. کوردیش له ژیر سایه ی حوکی خویدا زمانی خویندن و نووسینی کوردی
 هه بی و گرنگی به زمانه که ی بدری که هه میشه خاله کی سه ره کی و داواکاری

كورد بوو له هه‌موو پارچه‌كانی كوردستاندا.

هیوادارین كۆنگره‌ی نۆیه‌می یه‌كیتی قوتاییانی كوردستان هه‌لۆسته‌یه‌ك له‌سه‌ر بابەتی میژوو‌ی گه‌له‌كه‌یان و پۆشنیری نه‌ته‌وایه‌تیان و زمانی كوردی بکه‌ن و به‌شێك بێت له‌ بریار و پاسپارده‌كانیان و جه‌ختی له‌سه‌ر بکه‌ن كه‌ ئه‌مه‌ش کاریگه‌ری ده‌بێ هه‌تا له‌سه‌ر سیما و واڵه‌تی شاره‌كان، له‌ نووسینی تابلۆ و ناویشانی شوێن و ئیش و پیشه‌كان.

هیوادارین یه‌كیتی قوتاییانی كوردستان وه‌كو پێش كۆنگره‌ پالێشتی راسته‌قینه‌ی كایینه‌ی سییه‌می حكومه‌تی هه‌ری‌می كوردستان بن كه‌ كایینه‌ی خزمه‌تگوزاری و ئاوه‌دان‌كردنه‌وه‌یه‌ و له‌ خزمه‌تی گه‌لی كوردستاندایه‌. هه‌روه‌ها به‌ستنی كۆنگره‌تان له‌م كه‌شوه‌وایه‌دا و له‌ ژێر چاودێری به‌رپۆز جه‌نابی سه‌رۆك كاكه‌ مه‌سعود بارزانی گرنگیه‌کی تایبه‌تی هه‌یه‌ كه‌ ده‌بێ بریار و پاسپارده‌كانتان له‌ ئاستی ئه‌م گرنگیه‌دا بن.

نهمری و سه‌ربه‌رزى بۆ شه‌هیدانی قوتایی و سه‌رجه‌م شه‌هیدانی پێگه‌ی پزگای كوردستان و له‌سه‌رووی هه‌موویانه‌وه‌ باوكی كورد مسته‌فا بارزانی نهمر و كاكی هه‌میشه‌ زیندو ئیدریسی جوانه‌مه‌رگ.

ئێوه‌ش هه‌ر شاد بن.

- وتاری خاتو لامیعه نوره‌دین بریکاری وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده
- یه‌کیتی مامۆستایانی کوردستان مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت
- وتاری سکرتراریه‌تی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، ئی‌براهیم ئیسماعیل
- یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت
- پارتی دیموکراتی کوردستان لقی دوو مه‌کته‌بی پیکخواه جه‌ماوه‌ری و پیشه‌ییه‌کان
- لقی سی‌ی پارتی دیموکراتی کوردستان
- پارتی دیموکراتی کوردستان پیکخواوی دانیمارک
- پارتی دیموکراتی کوردستان لقا ۱
- مه‌کته‌بی پیکخواه جه‌ماوه‌ری و پیشه‌ییه‌کان لقی چوار
- لقی ۱۰ ی پارتی دیموکراتی کوردستان
- لقی ۱۱ پارتی دیموکراتی کوردستان
- لقی ۱۲ پارتی دیموکراتی کوردستان
- مه‌کته‌بی سکرتراریه‌تی یه‌کگرتووی قوتابیان ئیسلامی
- پیکخواوی شانه‌ده‌ر بۆ ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی کوردستان
- سکرتراریه‌تی په‌یوه‌ندی ئیسلامی خویندکاران و لاوانی کوردستان
- مه‌کته‌بی سکرتراریه‌تی یه‌کیتی گشتی قوتابیان کوردستان
- مه‌کته‌بی سکرتراریه‌تی یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی بیت نه‌هرین
- یه‌کیتی خویندکار و لاوانی سۆسیالیستی دیموکراتی کوردستان ده‌سته‌ی کاری راپه‌راندنی سکرتراریه‌ت
- به‌پۆه‌به‌رایه‌تی ده‌نگی کوردستان - عێراق
- لقی سۆران یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان
- لیژنه‌ی سه‌ره‌پرشتی په‌روه‌رده له ناوچه‌ی بارزان
- ئه‌حمه‌د چالی

- هه‌ردوو ئاماده‌یی کوردستانی کوپان و پرزگاری کوپان
- یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت
- مه‌کته‌بی سکرتراریه‌تی هاوبه‌ندی خویندکار و لاوانی دیموکراتی کوردستان
- زیاد المهندس سه‌رۆکی کۆمه‌له‌ی خو‌شنووسانی کوردستان
- مه‌کته‌بی سکرتراریه‌تی فی‌رخوا‌زانی پێشکه‌وتنخوا‌زی سه‌ربه‌خۆی کوردستان
- یه‌کیتی جوتیارانی کوردستان مه‌کته‌بی ته‌نفیزی
- مه‌کته‌بی سکرتراریه‌تی یه‌کیتی قوتابیان‌ی ئیسلامی
- لقی ٢ پارتی دیموکراتی کوردستان
- لقی ١٠ پارتی دیموکراتی کوردستان
- عزه‌ددین به‌رواری

کۆنگره‌ی ده‌یه‌می یه‌کیته‌ی قوتابیان‌ی کوردستان ۲۰۰۱

کۆنگره‌ی ده‌یه‌می یه‌کیته‌ی قوتابیان‌ی کوردستان، له‌پوژانی ۲۸-۳۱ تهمووزی ۲۰۰۱ له‌ شاری هه‌ولێر، به‌ به‌شداری ۴۲۷ نوێنه‌ر له‌ گشت پیک‌خستنه‌کانی یه‌کیته‌ی قوتابیان له‌ کوردستان، له‌ژێر درووشمی «زانست- ئاشتی- نوێکردنه‌وه» به‌ ئاماده‌بوونی سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی، ده‌ستی به‌ کاره‌کانی کرد. سه‌ره‌تا سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی وته‌ی خۆی پێشکەش کرد، دواتر نامه‌ی جه‌لال تاله‌بانی، سکرته‌ری گشتی یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستان، وتاری دکتۆر پوژ نوری شاه‌وێس سه‌رۆکی ئه‌نجوومه‌نی نیشتمانی کوردستان، نیچیرفان بارزانی سه‌رۆکی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانی حکوومه‌تی کوردستان، وه‌زیری په‌روه‌رده‌ و پارێزگاری هه‌ولێر و نوێنه‌ری کۆمه‌له‌ی خۆیندکارانی کوردستان خۆیندرایه‌وه^(۱).

لێژنه‌ی راپه‌راندن به‌مشێوه‌ی خواره‌وه‌ هه‌لبژێردران:

- موسا ئه‌حمه‌د ئاغا
- عیسا ئه‌حمه‌د ئاغا
- له‌یلا ئه‌میر عاس
- فرسه‌ت سو‌فی
- شیلان جه‌عفهر عه‌لی
- پوژگار حه‌مه‌د ئه‌مین، ناسراو به‌ پوژگار شیخانی
- عه‌لی ته‌ته‌ر توفیق
- مه‌زه‌هر عه‌ولا
- ساکار غازی محه‌مه‌د عه‌لی

(۱) ئاشتی، رئیس البارزانی یرعی المؤتمر العاشر لاتحاد طلبة کوردستان، مجلة گولان العربي، مؤسسة گولان للثقافة والأعلام، العدد ۶۳، السنة السادسة أربیل، مطبعة وزارة التربية، ۳۱ آب ۲۰۰۱م، ص ۴؛ فرسه‌ت سو‌فی، پانۆرامای کۆنگره‌ی ده‌یه‌می یه‌کیته‌ی یه‌که‌مان له‌ ژێر درووشمی زانست، ئاشتی، نوێ کردنه‌وه، گو‌فاری خه‌باتی قوتابیان، ئۆرگانی یه‌کیته‌ی قوتابیان‌ی کوردستان، ژماره‌ ۴۹، هه‌ولێر، ئه‌یلول ۲۰۰۱ز، ل ل ۱۵ - ۱۶.

- نهوزاد عەبدوﻻ
- نزار شېخ تاهير
- فەيسەﻝ سادق توفيق
- ياسين سالف حەمە
- زوبير عەبدوﻻ
- بارزان زيار
- ھەزار كاكو ئەحمەد
- ئوميد كامل
- ئازار حەسو ميرخان
- موزەفەر فاخیر
- زيرەقان حسيّن حەسەن
- مەردان خدر^(۱).

ئەندامانى يەدەگيش برىتيبون لە:

- بەرەقان حەمدى حسيّن
- لاوھند عوسمان
- جوتيار عەلى
- كاوہ پەسوﻝ
- ئاوات كاروخ^(۲)

دواتر لە پيکەوتى ۱۴ى ئابى ۲۰۰۱ و لە بارەگای مەکتەبى سكرتاريەتى يەكيتى قوتايانى كوردستان، لە نيو ئەندامانى ليژنەى پاپەپاندنەو ئەندامانى مەکتەبى سكرتاريەت بەمشيوەيە ھاتنە ھەلبژاردن:

- موسا ئەحمەد، سكرتير
- عيسا ئەحمەد، ئەندامى مەکتەبى سكرتاريەت

(۱) گۆفارى خەباتى قوتايان، ھەمان سەرچاو، ل ۱۶ - ۱۷.

(۲) گۆفارى خەباتى قوتايان، ھەمان سەرچاو، ل ۱۷.

- یاسین سالح همه، ئەندامی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌ت
- له‌یلا ئەمیر عاس، ئەندامی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌ت
- فرسه‌ت سوّفی، ئەندامی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌ت
- هه‌ژار كاكو، ئەندامی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌ت
- شیلان شیخ جه‌عفه‌ر، ئەندامی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌ت^(۱)

په‌یکه‌ری لقه‌کانی په‌کیتی قوتابیان کوردستان له‌م کۆنگره‌یه‌دا به‌م شیوه‌یه‌ بوون:

● لقی زانکووی سه‌لاحه‌دین

● لقی هه‌ولێر

● لقی سوّران

● لقی هه‌له‌بجه

● لقی سلیمانی

● لقی دهووک - نه‌ینه‌وا

● لقی ئاکری

● لقی زاخو

● لقی موسڵ

● لقی راپه‌رین^(۲)

(۱) گوڤاری خه‌باتی قوتابیان، هه‌مان سه‌رچاوه، ل ۱۷.

(۲) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ل ۱۶۰ - ۱۶۸.

به‌شیک له به‌لگه‌نامه‌کانی کۆنگره‌ی ده‌یه‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

په‌یقی سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی

بسم الله الرحمن الرحيم

قوتابیانی خۆشه‌ویست،

پێشه‌کی پیرۆزباییه‌کی گهرمتان لێ ده‌که‌م به‌ بۆنه‌ی به‌ستنی ده‌یه‌مین کۆنگره‌تان، ئومێده‌وارم کۆنگره‌یه‌کی سه‌رکه‌وتوو بێ، دلنایشم که ئێشه‌لا سه‌رکه‌وتوو ده‌بێت، چونکه له ئێوه پاده‌بینم له ئاستی مه‌سئولیه‌تی که چاوه‌روانتان ده‌کات ببن، هه‌روه‌ها زۆر به‌گه‌رمی به‌خێرهاتنی هه‌موو میوانه به‌پێژه‌کان ده‌که‌م، بێگومان خۆشتان ده‌زانن، که پۆلی قوتابیانی پۆلیکی سه‌ره‌کییه له بزاقی پرگاریخوازی گه‌له‌که‌ماندا و، جه‌نابی بارزانی زۆر به‌ جوانی وه‌سفی قوتابیانی کردوو که «سه‌ره‌ پمن له هه‌موو شۆرشیکدا»، ئومێده‌وارم ئێوه و ئێمه‌مانانیش که له پشتتانه‌وه وه‌ستاوین، نه‌یه‌لێن ئه‌و سه‌ره‌پمه هه‌یج وه‌ختیک کول بێت، شۆرشی چه‌کداری قۆناغیک بوو، خۆشبه‌ختانه ده‌توانم بلیم ئه‌مپۆ له سایه‌ی خوای گه‌وره و میهره‌بان و قاره‌مانیتی گه‌لی کوردستان و خوینی شه‌هیدان گه‌یشتووینه به‌شیک زۆر له‌و ئامانجانه‌ی که خوێمان بۆ پشت، ئه‌مپۆ له کوردستانیکی ئازاد ده‌ژین، ئه‌مه قۆناغیک بوو قوربانییه‌کی زۆری بۆ درا تاوه‌کو ئێمه پێی گه‌یشتین، هه‌روه‌ها شیوه‌ی خه‌باتیش شیوه‌یه‌کی تر بوو، به‌لام ئه‌مپۆش دیسان هه‌مان شۆرشممان له پێشه، به‌لام به‌ شیوه‌یه‌کی تر، نابێت هه‌یج کاتیک تموخی ئێمه ته‌واو بێت، ئه‌مپۆ شۆرشی ئاوه‌دانکردنه‌وه‌یه، له هه‌موه‌وشی گرنگتر شۆرشی فیکرکردنی گه‌له‌که‌مان به‌ دیموکراتی و شارستانییه‌ت، که ئه‌مه‌ش ئه‌رکیکی یه‌که‌جار زۆر گرانه و، من پێشم وایه زۆر قورستره له ئه‌رکی شۆرشی چه‌کداری، ئینجا لێره‌دا من ده‌بینم که ئێوه ده‌بێت پۆلی سه‌ره‌کی ببینن، هه‌ر چۆن له شۆرشی چه‌کداری خوێنتان دا، قوربانیان دا، له‌م شۆرشه‌ش پۆلی ئێوه زۆر زۆر گرنگتره له پۆلی ئێوه له شۆرش، پێشتریش پیم وایه (ده‌بێت ئێوه زۆر خۆتان ماندوو بکه‌ن بۆ زیندووکردنه‌وه‌ی قیه‌می شۆرشگێری له‌ناو قوتابیانی و له‌ناو گه‌له‌که‌شماندا به‌ شیوه‌یه‌کی گشتی).

هه‌روه‌کو له شیعارێ ئێوه‌دا هاتوو، که کۆنگره‌تان له‌ژێر سایه‌ی «زانست

و ناشتی و نوپکردنه وه» ده به ستن، من نوپکردنه وه به مه ده بینم که نوپکردنه وه ده بیټ قیه می شوږشگپری و کوردایه تی نوږ بکړته وه، ده بیټ بیرى نه ته وایه تی، هه ستن نه ته وایه تی، ئیوه قولتری بکه ن له ناو خوټان و له ناو گه له که شتان، به لئى راسته گه لی کوردستان ته که سهریه تی موټله قی موسلمانان و ئیفتخاریش ده که یڼ به وه، به لام هه میسه کوردستان جیگای ته ساموحی دینی و نه ته وه بیس بووه و ده بیټ هه رواش مینیت، به لام ته ماشای میژوو بکه ن هه رچی کاره ساتی به سهر ئیمه هاتوو وه کو نه ته وه یه که له بهر نه وه به سهر ئیمه هاتوو چونکه داوای مافی خوټان کردوو، بویه ده بیټ قه دری نه وانه بزانیڼ که خوینی خوټان به خت کرد به و بیروباوه بو نه وه ی ئه مپرو کوردستانیکی ئازاد بو هه موومان دابین بکه ن و چ نه وانه ی خه باتیان کردوو و قوربانیان داوه، چ نه وانه ی دانیشتبوون له مالى خوټان هه موویان وه که یه که سهر به ست و ئازاد نه مپرو له کوردستاندا ده ژین و خه باتی خوټان ده که ن، ئیمه ده بیټ دوور بین له توندوی، به لام نابیت به هیچ شیوه یه که پږگه ی نه وه ش بدریت بیروباوه پری چهوت بیتنه ناو گه له که مان و ناو نه ته وه که مان.

قوتابیانی خو شه ویست،

پیم وایه ئیوه ده بیټ نمونه بن له خو پږگه یانندن له پاراستنی زانست له ده ستیوه ردانی نابهجی، هه روه ها ئیوه ده بیټ نمونه بن له په روه رده کردنی قوتابیان، که چوڼ خزمه تی گه ل و نیشتمانی خوټان بکه ن، من دلنیام که ئاینده چاوه پروانی ئیوه ده کات و ده که ویتنه سهرشانی ئیوه، بویه دلنیا بن که هه رچی له توانامدا بیت، ئیمه ش ئاماده یڼ بو پشتگیری قوتابیانی خو شه ویست، هه روه کو هه میسه پشتیوانتان بووین له مه و دواش هه ر پشتیوانتان ده بین، چونکه ده زانیڼ قه دری ئیوه چه نده و کوردستان چه ند پیوستی به ئیوه هه یه.

هه روه ها به خو شحالییه وه ده بینین که پرۆسه ی ناشتی پرۆبه پرۆژ به ره و پی شه وه ده چیت، هه رچه نده هه ندیک کو سپ ماوه، به لام دلنیا بن ئینشه لا هه روه کو چوڼ زال بووین به سهر هه موو کو سپه کانی ترده، نه مانه ی که ماویشن زال ده بین به سه ریاندا، ئیمه سوورین له سهر نه وه ی که به قوناغی نیهائی بگه یه نین، چونکه ته نها ناشتییه که له به رژه وه ندی گه له که ماندا یه.

له کۆتاییدا ده مه ویت بلیم زۆر زۆر سوپاسی ئه وهه ئالانه ده کهین، که تا ئیستا سه رکرایه تی ئیوهی خو شه ویستان کردوو و هه ره له ئیستا وه پیرۆزبایی له وانه ش ده کهین که دین مه سئولیه ت وه رده گرن و دلیاش بن ئه وانه ی که پۆلی سه رکرایه تییان بنیوه له یه کیتی قوتابیان و ئه مپۆ به جیستان دیلن شوینی دی چاوه پروانیان ده کات، ئه وانه هه میشه هه ر خو شه ویستی ئیمه ن، عه زیزی ئیمه ن بیئیش نابن خو شتان ده زانن زۆربه ی هه ره زۆری سه رکرده کانی ناو پارتی و حزبه کانی تریش هه موویان له ئیوه بوون و ئیوه دروستتان کردوون، له مه ودواش دنیام هه روا ده ییت و، له کۆتاییدا ده لیین سلاو له گیانی پاکی شه هیدانی کورد و کوردستان و بژی کورد بژی کوردستان.

وتاری د. پۆژ نوری شاهه یس سه روکی په رله مانای کوردستان

به ناوی خوی گه وره و میهره بان

پژدار جه نابی سه روک کاکه مه سعود بارزانی،

پژدار سه روکی حکومه تی هه ری می کوردستان،

میوانه خو شه ویست و به ریژه کان،

قوتابیانی تیکۆشهر و ئازیز،

به پژان میوانه به شدار بووه کان،

په به دل پیروزیایی گهرم و چه پکه گۆلی پژ و شانازیمان به بۆنه ی به ستنی
کۆنگره ی ده هه متانه وه ئاراسته ی ئیوه ی زانستخواز و ئاشتییخواز و نوێخواز و
پهروه رده بووی سه نگه ری کوردایه تی و سایه ی په رله مان و حکومه تی هه ری می
و قۆناعی که له ژیا نی گه له که مان ده که یین و پیخۆش حالین که به دیداری
میوانه کانیشتان شاد بین.

هیوادارین ئاکامه کانی ئەم کۆنگره یه و ئەم هه نگاوه پیروژه تان له ئاستی میژووی
پرشکو و قوربانیانی نیو سه ده خه بات و تیکۆشانی بیوچانی پیکخواه که تان بی
و ئارمانجه کانتان به سه رکه وتووی و سه ره برزی بیکن. ئاشکرایه سه رکر دایه تی
سیاسی ئەم قۆناعی پژگاری و ئازادییه زۆریه ی هه ره زۆری بنچینه ی پهروه رده یی و
یه که م په وانیه ی کوردایه تی پیکخواه تیکۆشه ره که تانی پیوه دیاره و شه ره فی ئەوه
شک ده بن سه دان و هه زاران سه رکر ده و فه رمانده تان پیگه یان دووه و پیشکesh
به خه بات و تیکۆشان و قوربانیانتان کردووه، هه ره له پروانگه ی ئەو راستییانه وه
پیویسته دا کوکی که ری راسته قینه و راسته وخۆی مافی قوتابیانی ئەم ولاته بن و
هه ولی نه پساهه تان هه بی له پرۆسه ی پیشکeshه وتنی زانست و خویندن و، هه رده م
ئامیزیکی والا و سنگفراوان بن بو هینانه دی یه کریزی سه رتاسه ری قوتابیان له
کوردستاندا به تیروانییکی نه ته وه یی و نیشتمانی یانه پروانه گرفتی قوتابیان و
بی جیاوازی له هه ولی چاره سه ری به نه ره تی و گونجاودا بن و خاوه نه قهواره یه کی
سه ره به خۆی پیکخواه یی خۆتان بن و به بی ده ستیوه ردان له به رژه وه ندی بالای
قوتابیان پروانن و بریاری لی بدن.

هه چهنده نكۆلى له خهسلهتی پێکخراوه که تان ناکرێ که فاکته رێکی به هیز بوون له دیموکراتیزه کردنی پرۆسهی گه له که مان و به شداری راسته وخۆ له هه لێژاردنه کاندای کردوو و به شیکن له دهستکهوته مهزنانه. ئه مه وێرای نوێبوونه وهی بهردهوامی پێکخراوه که تان له ئه نجامی کۆنفرانس و کۆنگره کانتان، که هه ردهم خوینی تازه تر و جهسته ی بزێوتر و هۆشی چالاکتر تان هاتۆته پێشی و سه رکردایه تی کردوون، له گه ل کاروچالاکی دهستکهوتهی گه و ره و ههنگاوی پیرۆزی پێکخراوه بیتان په رۆشیتان بۆ چاره سه ری کیشه گرنگه کان و خسته پرووی راو بۆ چوون و هه لۆیستی کوردانه تان جیی شانازی و پێزانینی هه موو لایه که مانه، هه روه ک بینیمان له چاره سه ری کیشه ی ئافره ت و مافه په واکانیان، یان دیارده ی کۆچی به کۆمه ل و کیشه ی په نابه رانی کوردی هه نده راندا، یان به شداربوون له دانیشه ت و خسته پرووی پرۆژه و هاوکاریتان له گه ل په رله مانی کوردستاندا ئیمه گشتیان به تۆماری سه روه ری به میژووی دلسۆزیتان ناوژه ده که ین. ئه مانه جگه له هه وللی نه پساوه تان بۆ چه سپاندنی پرۆسه ی ئاشتی و ههنگاوانتان بۆ ئاشته وایی و گیرانه وهی ژيانی براهه تی و ته بایی و یه کبوونه وه، ئیمه ش پشت و په ناتانین بۆ هه موو ههنگاوێکی پیرۆز و هه موو داخوازیه کی وا که له به رژه وهندی بالای گه له که ماندا بێ.

بپۆن به ره و ئاشتی، بپۆن به ره و زانست، بپۆن به ره و نوێکردنه وه.

هیوا ی سه رکه و تن و سه ربلندیتان ده خوازین.

هه زار سلّو له گیانی به رزه فیری قوتابییه شه هیده کانتان و گشت شه هیدانی پێگای ئاشتی و ئازادی و دیموکراسی سه روه ریان بارزانیی نه مر و کاکه ئیدریسی جوانه مه رگ.

بژی کورد بژی کوردستان

هه ر شه کاوه بێ ئالای خه باتی یه کیتی قوتابیانی کوردستان.

وتاری نیچیرقان بارزانی سه روکی حکومه تی هه ری می کوردستان

به ناوی خوا

پیشه کی به خیرهاتنی جه نابی سه روک بارزانی ده کهین بو ئه م کۆنگره یه، ههروه ها به خیرهاتنی هه موو میوانه خو شه ویسته کان ده کهین، ئه وانه ی که ته شریفیان هیناوه، زور به خیر بێن به سه ر چاو.

به ناوی حکومه تی هه ری می کوردستان پیروزیایی له قوتاییانی ئازیز ده کهم به بۆنه ی به ستنی کۆنگره ی ده یه می. به ستنی ده یه مین کۆنگره خو ی شاهدی میژووی پر له شکو ی ئه م یه کیتییه که له دامه زراندنیه وه پیش نزیکه ی نیو سه ده هه میشه بازوویه کی خه باتی گه لی کوردستان بووه، قوتاییان به گیانی پرگارخوازی و نیشتمانپهروه ری پهروه ده کردووه و خوینی تازه ی به بزووتنه وه ی گه ل داوه. یه کیتی قوتاییان خه باتی نهینی بینیه، خه باتی ئاشکراشی کردووه له سالانی شوپش و خوڤاگریدا، له پیشمه رگایه تی و به رگری به شدار بووه، شه هید و قوربانی زیادی داوه. یه کیتی قوتاییانی کوردستان ئه مپرو له هه لومه رچی ئازادی و دیموکراتیدا شیوه یه کی تازه ی خه بات به پروه ده بن و ئازادانه و به ئاشکرا کۆنگره ده به ستی و به شدار هه لپژاردنی نوینه رانی قوتاییان له داموده زگا کانی خویندن و پهروه ده ده بیست، له م چهند ساله دا قوتاییان به شداري ئاوه دانی و پیشخستنی ژيانی کۆمه لگه یان بوون، هاوشان له گه ل توپژ و که رته کانی دیکه له پیناوی پاراستنی ده سته که وته کانی په رله مان و ئه زموونه که مان تی کۆشاوون.

ئه گه ر سه رده می ئیستا له گه ل سه رده می په نجاکان و شه سته کان و تا پاپه رین به راورد بکهین ئه وه ده بینین ئالوگۆپیه کی گه وره ی سیاسی و کۆمه لایه تی و ئابووری پروی داوه، به لام هیشتا وته ی بارزانی نه مر که قوتابی سه ری رمی خه باتن نرخ و به ها و بنه مای به خورتنی ماوه ته وه، چونکه ئیستا وزه و توانا و لپهاتو و چالاکی به جووشی قوتاییان و لاوان که نه وه یه کن هه میشه نو ی ده بیته وه بو پاراستن و پیشکه وتنی ئه زموونی کوردستان تا سه رکه وتن قوتاییان پیویست بن، ئیوه ی قوتابی سمبولی هه میشه یی نو ییوونه وه ی کۆمه لگان، چونکه نه وه ی تازه ن.

هه بوونی پیکخواپکی فراوانی جه ماوه ری و رۆشنیری وه یه کیتی قوتاییانی کوردستان و هه بوونی ده یان سه ندیکا و پیکخواوی جه ماوه ری و پیشه یی دیکه

بناغە ی پتەوی کۆمەلگە کەمانن، هەلبژاردنی ئازادانە ی قوتابیانی و توێژەکانی دیکە ی کۆمەل نیشانە ی پتەو بوونی بنەمای ژیا نی دیموکراسییە بە تاییە تیش هەلبژاردنی قوتابیانی لە سالانی دوایی بوو بە دیاردە یەکی گشتی دیموکراتی کە ئازادانە نوێنەری خۆیان بو وەزارەتی پەرورە دە و قوتابخانە و زانکۆ و پەیمانگاگان هەلدەبژێرن، تا هەماهەنگ بن لە نیوان مامۆستایان و بەرپۆوە بەرایەتی و قوتابیاند، پڕۆسە ی ئەو هەلبژاردنانە لەتە ک پڕۆسە ی هەلبژاردنی شارەوانی و سەندیکا و رێکخراوەکانی تر ناوبانگ و ئیعتیباری گەلی کوردستان لەپیش پای دنیا بەرزتر و گەشتەر کردوو. پاش (۱۰) سال لە ئازادی کۆمەلگە کەمان لە چەندین پوووە گوێراو و بەرەو پێشەو چوو وەکو ئاوەدان کردنەو و چاکبوونی باری ژیا نی هاوولاتیانی و تەندروستی و پاکی و جوانی شارەکان، کردنەو ی رێگاوبان، هەروەها لە ئاستی پەرورە دە و فێربوون بە چاکی کەلک وەرگیراوە لە بریاری (۹۸۶) کە پشکی کوردستان (۱۳٪) لە داهااتی نەوتی عێراقە. بێگومان بەرەمی ئەو پێشکەوتنانە پیش هەموو کەس بە قازانجی قوتابیانی ئازیز دەگەرێتەو، ئەمڕۆ باری فێربوون و پەرورە دە لە هەریمی کوردستان لە ئاستیکی بەرزتر دایە، هەلومەرجی ئیستای کاروچالاکی یەکیتی قوتابیانی کوردستان زۆر جیاوازه لە گەل پێشوو، جیاوازه لە گەل سەردەمی چالاکی نەینی یا چالاکی پێشمەرگایەتی و چالاکی خۆراگری ئەوکاتە. ئەمڕۆ ئێو ئازادن سەربەستانە چالاکی دەنوینن، بێگومان شیوە ی کاروچالاکی ئیستانان لە گەل سەردەمی پێشوو دەبی بگۆرێت، جاران ئەگەر خەریکی چالاکی سیاسی و پروپاگەندەیی و پێشمەرگایە تیش دەبوون، ئەمڕۆ دەر فەتیککی گەورە ی کۆمەلایەتیتان بو پەخساو تا زیاتر و چاکتر بەرنامە ی پەرورە دەیی و کۆمەلایەتی خۆتان پیادە بکەن، واتە ئەمڕۆ دەبی پتر خەریکی خزمەتی ئامانجەکانی کۆمەلایەتی و پەرورە دەیی و زانستی قوتابیانی بن، هاوکاری قوتابخانە و زانکۆ و پەیمانگاگان بن بو پەخساندن هەلومەرجی گونجاوتر بو خویندن و فێربوون، کێشە و گرفت ی کۆمەلایەتی قوتابیانی چارەسەر بکەن بە تاییەتی گرفت ی ئەو قوتابیانی کە لە خیزانی هەژار و کەمدەرامەتن، هەول بەدن ئاستی زانیاری و هۆشیاری کۆمەلایەتی قوتابیانی بەرزتر بکەن، ئەوە تانیش لەیاد بی کە یەکیتی قوتابیانی کوردستان بە درێژایی میژوو ئەرکیکی گرنگی خستۆتە ئەستۆ، ئەویش پەرورە دە ی نیشتمانییە.

ئه‌م‌پۆ له جاران زیاتر هه‌ول بده‌ن ئه‌م ئه‌ركه جییه‌جی بکه‌ن، كه‌له‌پووری ده‌وله‌مه‌ندی كه‌له‌كه‌تان زیندوو بکه‌نه‌وه، قوتابیان هان بده‌ن تاوه‌كو نه‌وه‌كانی پیشوو نیشتمانی خۆیان خۆش بوو، راهێنانی قوتابیان له‌ پێگه‌ی ئه‌وانه‌وه، راهێنانی كه‌سوکاریان و نه‌وه‌ی تازه‌یه و هاندانیان بۆ خۆشه‌ویستی گه‌ل و نیشتمان و خزمه‌تی پاکی كۆمه‌ڵ ئه‌ركێکی هه‌ره‌ گ‌رنگ و پیرۆزمه‌ندی ئێوه‌ی خۆشه‌ویسته، هیوادارین كه‌ یه‌كێتی قوتابیان کوردستان و سه‌رك‌ردایه‌تی و ئه‌نجومه‌نی راپه‌راندن و لق و ناوچه‌كانی هه‌میشه‌ ئه‌و ئه‌ركه‌یان له‌به‌رچاو بێ، ئه‌ندامانی یه‌كێتی قوتابیان کوردستان له‌هه‌ر مه‌له‌به‌ندیکی خۆیندن و فێربوون و په‌روه‌رده‌ بن.

ده‌بی نمونه و سه‌رمه‌شقی قوتابی چالاك و پابه‌ند به‌ ده‌وام و پێكۆپێکی په‌یوه‌ندی قوتابی و مامۆستا بن، هه‌روه‌ها نمونه‌ی چالاکی بین بۆ خۆیندن و زانست و پیشكه‌وتن و په‌وشی كۆمه‌ڵایه‌تی به‌رز و هه‌لوێستی پاکی نیشتمان په‌روه‌ری، ئه‌م‌پۆ كچان وه‌ك كوران شانس و ده‌رفه‌تی خۆیندن و پیشكه‌وتیان بۆ په‌خساوه، پێژه‌یه‌کی به‌رزیش له‌ مامۆستایان و فه‌رمانبه‌رانی ده‌زگاكانی خۆیندن و په‌روه‌رده‌ی كچان و ئافه‌ره‌تان پێك دێن، ئه‌مه‌ش نیشانه‌یه‌کی دیکه‌ی پیشكه‌وتنی كۆمه‌ڵایه‌تی و گه‌شه‌سهندنی كه‌سایه‌تی مرو‌فی کوردستانه.

هیوادارین یه‌كێتی قوتابیان کوردستان له‌ چالاکی و کاروباری پێكخستندا ئه‌و پۆله‌ به‌رزیه‌ی ئافه‌ره‌تان به‌رچاو بگرێ و ده‌رفه‌تی شایانیان بۆ به‌ر‌ه‌سه‌یی تا ئه‌وانیش وزه و توانا و شاره‌زایی لێهاتوویی خۆیان بۆ خزمه‌تی گه‌ل و نیشتمان به‌کار به‌ی‌ن، حكومه‌تی هه‌ری‌م وه‌ك هه‌میشه‌ پشتیوانی مه‌عنه‌وی و مادی له‌ چالاکی و خه‌باتی په‌روه‌رده‌یی و كۆمه‌ڵایه‌تی و نیشتمانیتان ده‌كات، ئه‌وه‌شتان له‌یاد بێ كه‌ مه‌سه‌له‌ی په‌وای گه‌له‌كه‌مان هێشتا نه‌پراوه‌ته‌وه، هێشتا پێویستیمان به‌یه‌ك‌بوون و پێكخستنی توانا و شاره‌زایی و گشت كه‌رت و توێژه‌كانی كۆمه‌ڵ و ته‌بایی و هاوكاری گشت حزب و هێز و كه‌سایه‌تییه‌ نیشتمانی و دیموکراتیه‌كانی کوردستان هه‌یه. یه‌كێتی قوتابیان کوردستان له‌ پۆژی دامه‌زراندنییه‌وه بۆ هاوكاری بزووته‌وه‌ی پ‌ز‌گ‌اری‌خ‌وا‌زی کوردستان تا گه‌یشتن به‌و ئامانجه‌ تیک‌وشاوه. ئیمه‌ چالاکی ئێوه‌ی خۆشه‌ویست به‌ پ‌ا‌پ‌ش‌تی هه‌ول و كۆششی حكومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان ده‌زانین، هه‌ر بۆیه‌ له‌مه‌ودواش چاوه‌پ‌وانی به‌شداربوونی ئه‌کتیفانه‌ی ئێوه‌ین چ له‌ بواری ئاوه‌دان‌ك‌ردنه‌وه و نوێ‌ك‌ردنه‌وه و ب‌لا‌و‌ك‌ردنه‌وه‌ی هۆشیاری سیاسی

ولتپاریزی یا بۆ هەر هه‌لمه‌تیکى دیکه بۆ پاراستنى ئەم دەستکه‌وته میژووویهى گه‌له‌که‌مان، هه‌روه‌ها خۆش‌حالین که یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان توانیویه‌تى جوړه‌ها هه‌ماهه‌نگى و هاوکارى دروست بکات له نیوان خۆى و پیکخواوه‌کانى دیکه‌ى قوتابیانی له هه‌ریمدا، هیوادارین له‌م تیک‌ۆشانه‌ نیشتمانییه‌ به‌رده‌وام بن له یه‌کخستنى چالاکی گشت قوتابیانی و پیکخواوه‌کانیانی سه‌رکه‌وتوو بن.

له‌ کۆتاییدا ئاواتى سه‌رکه‌وتنى کۆنگره‌که‌تان ده‌خوازم، پیروزیایى له‌و به‌پێزانه‌ ده‌که‌م که ده‌بن به‌ قیاده‌ى یه‌کیتی قوتابیانی له‌ ئاینده‌ و هه‌روه‌ها سوپاسى ئه‌وانه‌ش ده‌که‌ین، ئه‌وانه‌ى که ئه‌رکى پیروزیانی به‌جى گه‌یاندوو له‌م پێگه‌یه‌دا. دیسان سوپاسى هه‌موو ئه‌و به‌شداربووانه‌ ده‌که‌ین، ئه‌وانه‌ى که له‌ کۆنگره‌که‌دا به‌شدارییان کردوو، هه‌ر شاد و سه‌رکه‌وتوو بن بۆ کورد و کوردستان و زۆر سوپاس.

په یامی پیروزیایی جه لال تالهبانی

خوشک و برایی خۆشه و یست،

به شداربووانی کۆنگره یه کیتی قوتابیانی کوردستان به سلاویکی براییه ی گهرمه وه پیروزیایی به ستنی کۆنگره که تان لی ده که م، ئاواتی سه رکه و تنتان بو ده خوازم، هیوادارم کۆنگره که تان مایه ی پهره پیدان و گه شه پیدانی یه کیتییه که تان بی، ئومیدیشم وایه له م کۆنگره یه دا نه خشه و پلانی پیویست دابزیت بو رۆلکی چالاکانه تر بو قوتابیانی له سه رخستنی پرۆسه ی ئاشتبوونه وه ی گشتیدا و له یه کخسته نه وه ی هه موو خویندکاران و قوتابیانی کوردستانی خۆشه و یستمان له ناو یه که تاقه ریکخواوی دیموکرات و پیشه یی گه و ره و فراواندا.

خوشک و برایی، شوکر ئه مپرو ریکخواه کانی قوتابیانی و خویندکاران بوونه ته خاوه نی ده یان هه زار ئه ندام، واته جوولانه وه ی خویندکارانی کوردستان په ره ی سه ندوو و گه شه ی کردوو، بو ئیمه مانانی پیره ئه ندامی یه کیتی قوتابیانی کوردستان که له په نجاکاندا شه ره فی دامه زراندن و پیکهینانی یه کیتییه که مان پی برا بو، مایه ی شادییه که ئه مپرو ده بینین له ده یان ئه ندامی ریکخواه که وه له سه ره تادا ده یان هه زاری ئه مپرو به دوا دا هاتوو که هه م سه به رته به پیشکه وتنی کورده وارییه له پرووی خویندنی شه وه، هه م سه به رته به په ره سه ندن و گه شه کردنی جوولانه وه ی خویندکاران و قوتابیانی کوردستانی شه وه، خۆشه ختانه ئیوه به پیچه وانیه ی سه رده می ئیمه مانانی دامه زرینه ری یه کیتی قوتابیانی کوردستان له کوردستانیکی رزگاردا به سه ر ده بن، با زۆریش به داخه وه دوولته کرابی و له ناو جوولانه وه یه کی فراواندا رۆل ده بینین ئه ویش زۆر به داخه وه با دوو له تی سه ره کی کراییت، جگه له ورده له تله تی تریش، به لام دیسان ده توانن خزمه تی جوولانه وه که و کوپان و کچانی کوردستان بکه ن، بۆیه هیوادارم له هیه بواریکدا دریغی نه که ن له هه ول و کۆشی جوامیرانه تاندا، ناشتوانم ئه وه تان پی رانه گه یه نم که سه به رته به گهنده لبوونی به شیکی کورده واری ئه رکیکی پیروزی سه رشانی ئیوه مانانی لوی هۆشیاری و خویندکاری پاکزه که له پیناوی پاکسازی کورده واریشدا خه بات بکه ن و بچنه وه به گز نه خۆشییه کۆشنده که ی مشه خۆری و راووپروت و چلیسی و به دپه وشتی و هه میشه دروشمی ده ست و ده موداوین پاکیتان

به دهسته وه بی.

دووباره پیروزیاییتان لی ده که مه وه، به هیوای سهرکه وتن و پیشکه وتنتان، ههر
شاد و سهر بهرز و سهر فراز بن و ههر بژین.

بروسکه و په‌یامی پیرو‌زباییه‌کانی کۆنگره‌ی ده‌یه‌م

- یه‌کییتی گشتی قوتابییانی کوردستان
- بزاقی یه‌کبوونی خویندکار و لاوانی کوردستان
- یه‌کگرتووی قوتابییانی ئیسلامی کوردستان
- هاوبه‌ندی قوتابیان و لاوانی میلی کوردستان
- یه‌کییتی قوتابیان و لاوانی ئاشووری
- یه‌کییتی قوتابییانی کوردستان
- وتاری مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌تی کۆمه‌له‌ی خویندکارانی کوردستان
- عه‌لی عه‌بدوڵا، جیگری سه‌روکی پ.د.ک
- فه‌رمانده‌یی له‌شکری کوردستان (مه‌کته‌بی پیک‌خستنی پیشمه‌رگه)
- لقی یه‌کی پارتی دیموکراتی کوردستان
- لقی ۱۲ ی پارتی دیموکراتی کوردستان
- لقی ۱۱ ی پارتی دیموکراتی کوردستان
- به‌پێز عومه‌ر عوسمان، به‌رپرسی (لقی ۹ ی پ.د.ک)
- یه‌کییتی مامۆستایانی کوردستان
- یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی کوردستانی ئێران
- یه‌کییتی خوینده‌فانانی نه‌ته‌وه‌یی کوردستان
- یه‌کییتی قوتابیان و لاوانی ئاشووری کوردستان
- یه‌کییتی گشتی قوتابییانی کوردستان
- یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان
- بزاقی یه‌کبوونی خویندکار و لاوانی کوردستان
- یه‌کییتی ئافره‌تانی کوردستان
- هاوبه‌ندی قوتابیان و لاوانی میلی کوردستان
- یه‌کگرتووی قوتابییانی ئیسلامی کوردستان

- يەككىتى جوتياران و چهوساوانی كوردستان
- سەندىكای ئەندازيارانی كوردستان
- كۆمەلەى پۆشنېرى توركمانى عىراق
- كۆمىتەى بەرپۆهەرى مانگرتنى پەنابەرانى ئىرانى
- بىنكەى پۆشنېرى بەردەش
- يەككىتى تۆپى سەرمىزى ھەولير
- نىچىرقان ئەحمەد، پارىزگارى دھۆك
- سەلام عەبدوللا، پارىزگارى سلىمانى
- بەرپۆهەرايەتى پەروەردەى سۆران
- راگرى كۆلئىزا شەرىعى و خواندنىت ئىسلامى لە دھۆك
- فیدراسیۆنى كۆمەلەى كوردییهكانى سوید
- سەفین دزەى، بەرپرسى نووسینگەى ئەنقەرەى پ.د.ك
- ئىبراھىم مستەفا، كارگىرى لقى يەك
- مەسعود مستەفا، لە ئەلمانیا
- سەلىم گرافى، بەرپرسى نووسینگەى (ئىسپانيا و پورتوگال) پ.د.ك
- لىژنەى ناوچەى سویدى پ.د.ك
- فاخر گرافى، (ئىسپانيا مەدرید)
- زەكیە سەید سالىح
- عەبدولحەمید عادىل یەزدین باقى
- كەنالى ئاسمانى كوردستان (KTV)
- لىژنەى ناوچەى دھۆكى پ.د.ك
- لىژنەى ناوچەى پرزگارى پ.د.ك
- رىكخراوى ئافرهتانی سوید
- شاخەوان عەلى حەمەد

پروگرام و په پرهوی ناوځو په سهندکراوی کونگره دی ده می یه کیتی قوتابیان کوردستان

له ژیر دروشمی

زانست، ناشتی، نوپکردنه وه

پروگرام

پیناسه یی یه کیتی:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، پیکخواویکی نیشتمانی دیموکراتی قوتابیانه، له پیناو به ده سته پینان و پاراستنی ماف و به رژه وهندی و ئامانجه کانی قوتابیانی کوردستان تی ده کوشیت.

ههروه ها هاوړیز له گه ل هیزه نیشتمانپه روه و پیکخواه جه ماوه ری و پیشه ییه کانی کوردستان و جیهان دریژه به خه باتی خو دی ده دات بو به دیه پینانی ئامانچ و ئاواته کانی خه لکی

کوردستان و عیراق. کار ده کات له پیناو یه کپارچه یی خاک و بلاو بوونه وهی ناشتی و دیموکراتیه ت و پرزگرتن و پاراستنی مافی مروث و بونیادنانی کومه لگه یه کی مه ده نی.

یه کیتی به که مان له پیناو نه و ئامانجان ته ده کوشیت

له سه ر ناستی قوتابیان:

۱- گه رانه وهی قوتابیان بو خویندن که به هو دی خه باتی سیاسی به وه خویندنیان به جی هیشتووه.

۲- دانپینانی پروانامه ی قوتابیانی کوردستان که له دهره وهی کوردستان و عیراق وه ریان گرتووه.

۳- فیربوون له قونای سهره تاییدا به زور (الزامی) بیت به شیوه یه که هه موو ناوچه کانی کوردستان بگریته وه و قوتابخانه ی پیویست بو نه مه به سته بکریته وه.

۴- بایه خدان به خویندن له شوینه دووره کان و دابینکردنی پیدایستی به کانی خویندنیکی

سه‌رکه‌وتوو بۆیان.

- 5- بایه‌خدان به په‌وانه پراکتیکی و تاقیگه زانستییه‌کان له ناوه‌نده‌کانی خویندندا.
- 6- هه‌ول‌دان بۆ دابینکردن و دروستکردنی به‌شه ناوخۆییه‌کان و ئاماده‌کردنی پێداویستییه‌کانی خویندن و یارمه‌تی قوتایییه هه‌ژاره‌کان تا‌کو خویندن ته‌واو ده‌که‌ن.
- 7- وانه‌کان له هه‌موو قۆناغه‌کانی خویندن به زمانی کوردی بن و په‌وانه‌ی زمانی کوردی له پیزی په‌وانه بئه‌په‌تییه‌کان بێت و پێزگرتنی مافی نه‌ته‌وه‌کانی دیکه له کوردستان که خویندنیان به زمانی زگماکی خۆیان بێت، له‌گه‌ڵ زمانی کوردی.
- 8- تێروته‌سه‌لکردنی پرۆگرامه‌کانی خویندن به گیانی کوردایه‌تی و دابونه‌ریتی سه‌نی نه‌ته‌وه‌که‌مان و میژوو و جوگرافیای کوردستان که له‌گه‌ڵ به‌ره‌وه‌پێشچوونی زانست و شارستانیتی مرو‌ف بگونجی‌ت.
- 9- په‌ره‌پێدانی زانکۆکانی کوردستان و هه‌ول‌دان بۆ کردنه‌وه‌ی ئامۆژگا و کۆلیژی تر و به‌شه‌کانیان به‌پێی پێویستی و خواستی به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانست و رۆشنی‌ری.
- 10- هه‌ول‌دان بۆ یه‌که‌بوونی بزووتنه‌وه‌ی قوتاییانی کوردستان.
- 11- به‌رده‌وامی ئه‌نجامدانی هه‌لبژاردنی سالانه‌ی نوێنه‌رانی قوتاییان و به‌شداربوونی نوێنه‌رانی قوتاییان له‌و کاروبارانه‌ی که په‌یوه‌ستن به‌ خۆیانه‌وه له‌گه‌ڵ به‌رپۆیه به‌رایه‌تییه‌کان.
- 12- دانپێنان به‌و پروانامانه‌ی که قوتاییان له قوتابخانه‌کانی سه‌ر به‌ شۆرشی کوردستان وه‌ریان گرتوو.
- 13- پاراستنی پیروزی و سه‌ربه‌خۆیی ناوه‌نده‌کانی په‌روه‌رده و فێرکردن و قه‌ده‌غه‌کردنی به‌کارهێنانی ئه‌و شوێنانه به‌ مه‌به‌ستی کاری پارتایه‌تی.
- 14- نابێت قوتاییان له هه‌ریمی کوردستان بێه‌ش بکړین له خویندن له‌سه‌ر بیروباوه‌ری پامیارییان.
- 15- پێویسته پرۆگرامی خویندن له زانکۆکانی کوردستان له‌گه‌ڵ ئاست و پێشکه‌وتنی

زانست و پرۆگرامی تازهی خویندنی زانکۆکانی جیهان بگونجیندین و بۆ ئەم مه‌به‌سته کۆنگره‌ی زانستی به‌ستریت.

۱۶- گرنگیدان به‌ خویندن و به‌کاره‌ینانی کۆمپیوتەر له‌ قۆناغه‌کانی خویندن له‌ ناوه‌ندی و ئاماده‌یی و په‌یمانگا و زانکۆدا و راه‌ینانی قوتابیان له‌سه‌ر به‌نامه‌ی پێشکه‌وتوو‌ه‌کانی کۆمپیوتەر.

۱۷- گرنگیدان به‌ (ئینته‌رنیٲ) و کردنه‌وه‌ی خولی فێربوونی (کۆمپیوتەر و ئینته‌رنیٲ) و سوودوه‌رگرتن لێانه‌وه‌ له‌ به‌کاره‌ینانی به‌نامه‌پڕژیدا بۆ هۆشیاری و پۆشنیری گشتی و... کارناسانی.

۱۸- وه‌ستان دژی هه‌موو جو‌ره‌ ده‌ستیوه‌ردانیٲ له‌ گشت قۆناغ و بواره‌کانی خویندندا.

۱۹- قوتابیانانی ئاماده‌یه‌ پێشه‌یه‌کان و په‌یمانگاکانی پێگه‌یاندنی مامۆستایان له‌ زانکۆ و په‌یمانگا بالا‌کاندا به‌پێی پسپۆرییان وه‌ربگیرن.

۲۰- قوتابیان مافی پاده‌ربیرنی ئازاد و کۆبوونه‌وه‌ و خۆپێشان‌دانیان هه‌یه‌ له‌ شوپنه‌کانی خویندن و ده‌ره‌وه‌یدا.

۲۱- دانانی پلانی نوٲی په‌روه‌رده‌یی و دا‌شتنی پرۆگرامی په‌روه‌رده‌ به‌ شیوه‌یه‌که‌ بیه‌ته‌ هۆکاری په‌ره‌سه‌ندنی هه‌ست و بیرى نه‌ته‌وه‌یی.

۲۲- دا‌بنکردنی کار بۆ ده‌رچووانی زانکۆ و په‌یمانگاکان و ئاماده‌یی پێشه‌یه‌کان له‌گه‌ڵ سوودوه‌رگرتن له‌ توانا و پسپۆرییه‌ زانستییه‌کانیان.

۲۳- هه‌ول‌دان بۆ فێرکردنی و به‌کاره‌ینانی پیتی لاتینی له‌ قوتابخانه‌کان.

۲۴- بایه‌خ‌دان به‌ قوتابخانه‌ پێشه‌یه‌کان و په‌یمانگاکان و هاندانی قوتابیان بۆ ئەوه‌ی بچنه‌ ئەو قوتابخانه‌ و کادری ناوه‌نجیان لێ په‌یدا بن و به‌شداری له‌ ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی کوردستان بکه‌ن.

۲۵- ناردنی قوتابیانانی کوردستان بۆ ته‌واوکردنی خویندن له‌ ده‌ره‌وه‌ی ولات.

۲۶- به‌هێزکردنی گیانی ته‌بایی و دۆستایه‌تی له‌ نیوان گشت قوتابیان و هاوکاری و هه‌ست به‌ به‌رپرسیاریتی له‌ناو کۆمه‌لدا.

۲۷- بایه خدان به ئه نجمه نی باوکان و دایکان و مامۆستایان و قوتابیان بۆ به شداریکردن له به ره و پیشبردنی پهروه رده و فیرکردن.

۲۸- یارمه تیدانی ئه و قوتابیانه ی که رۆله ی شه هید و پیشمه رگه ی په ککه وته ن و پاشماوه ی کیمیا بارانی هه له بجه ی شه هید و شوینه کیمیا باران و ئه نفالکراوه کانی دیکه ن.

۲۹- هاندانی قوتابیانی داهینه ر و به توانا و دابینکردنی پێویستییه کانیان.

۳۰- کردنه وه ی قوتابخانه و شوینی فیربوونی تاییه ت بۆ په ککه وته کان و په ره پیدانیان.

۳۱- ریکخستنی ئۆردوگای هاوینه بۆ قوتابیان، بۆ پهروه رده کردنی و جۆشدانیان به بیروباوه ری کوردایه تی و نیشتمانپهروه ری و پێگه یاندنیان.

۳۲- بایه خدان به فرههنگ و که له پوری کوردی و هاندانی قوتابیان بۆ پاراستنیان.

۳۳- بایه خدان به په رتوکه خانه کان و دهوله مه ندرکردنیان به په رتوکی هه مه جۆر و راهینانی قوتابیان له سه ر خویندنه وه و هاندانی قوتابیان به دانانی په رتوکه خانه له ماله کانیاندا.

۳۴- بایه خدان به ته ندروستی قوتابیان له قوتابخانه کان و دهسته به رکردنی چاره سه رییان و په چاوکردنی مه رجه ته ندروستییه کان له ناوه نده کانی خویندندا و کردنه وه ی (عیاده) ی تاییه ت بۆ قوتابیان.

۳۵- بایه خدان به وانه کانی نیگارکێشان و وه رزش و سروود بۆ پهروه رده و نه شونوماکردنی ئاره زوو و به هره کانی قوتابیان.

۳۶- پیاده کردنی سیسته می یه که رگه ی (زی موحد) جلوه رگی قوتابیان له گشت قۆناغه کانی خویندندا.

۳۷- دژی هه موو کوۆتوبه ندی کوۆمه لایه تی دواکه تووین که له سه ر قوتابیانی کچ داده نری بۆ ریکه گرتن له خویندنیان.

۳۸- گرنگیدان به کوۆلیژ و قوتابخانه ئه هلییه نمونه ییه کان.

۳۹- هه ولدان بۆ به کوردیکردن و به خوڤاییکردنی خویندن له ناوچه رزگاره کراوه کانی (که رکوک و خانه قین و شه نگال) و شوینه کانی تری ژیر ده سه لاتی پژی می به عس.

۴۰- هه‌وڵدان بۆ گه‌راندنه‌وه‌ی ئه‌و قوتابیه نه‌وجه‌وانانه‌ی که تووشی لاده‌ری و تاوان ده‌بن، بۆ ناو خیزان و کۆمه‌لگه‌ی له‌ پێگه‌ی چاکسازی کۆمه‌لایه‌تییه‌وه.

۴۱- ئاسانکاری بۆ ئه‌و قوتابیانیه‌ی که له‌لایه‌ن پزژیمه‌وه تپه‌وشی (ترحیل سیاسی) راگوێزانی پامیاری زۆره‌ملی ده‌بن به‌ خیزانیانه‌وه بۆ به‌رده‌وامیان له‌ خویندن.

۴۲- هاندانی قوتابیان بۆ سازدان و پێشکه‌شکردنی توێژینه‌وه و پیکخستنی کۆر و سیمیناری زانستی و ئه‌ده‌بی و پۆشنیری له‌ ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی مه‌لّه‌نده‌کانی خویندن.

۴۳- هه‌وڵدان بۆ کردنه‌وه‌ی مه‌لّه‌ندی زانستی و پۆشنیری قوتابیان له‌ ده‌ره‌وه‌ی ناوه‌نده‌کانی خویندندا.

۴۴- کارکردن بۆ به‌گه‌رخستنه‌وه‌ی تابلۆ و سه‌کۆی ئازاد بۆ تێدانووسین و خستنه‌پرووی راده‌برپین، له‌ ناوه‌نده‌کانی خویندندا له‌ پێناو هێنانه‌کایه‌وه‌ی دایه‌لوگی هزری له‌ نێوان قوتابیاندا.

۴۵- پرۆگرامی وانه زانستییه‌کان له‌ کوردستاندا ستانداری جیهانی بێت.

۴۶- داواکاری ناوی قوتابخانه‌کان بکریته کوردی.

۴۷- هه‌وڵدان بۆ گه‌رانه‌وه‌ی کادیره زانستی و خاوه‌نبروانامه به‌رزه‌کان له‌ ده‌ره‌وه‌ی کوردستان بۆ سوودوه‌رگرتن له‌ توانا و پسپوریان.

له‌سه‌ر ئاستی نه‌ته‌وه‌یی:

۱- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی و هاوکاری له‌گه‌ڵ پیکخواه کوردستانییه‌کاندا.

۲- یارمه‌تیدانی قوتابیانیه‌ی به‌شه‌کانی تری کوردستان که به‌هۆی خه‌باتی سیاسی په‌رته‌وازه‌ ده‌بن و زامنه‌کردنی خویندیان له‌ هه‌ریمی کوردستان.

۳- پشتگیریکردنی بزووتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی نه‌ته‌وه‌ی کورد له‌ هه‌موو پارچه‌کانی کوردستان و هاوکاریکردنیان بۆ به‌دییه‌پانی مافی چاره‌نووس.

۴- پزژگرتن له‌ ویستی گه‌لی کورد له‌ هه‌ر پارچه‌یه‌کی کوردستان له‌ هه‌ل‌بژاردنی شیوازی خه‌بات و چاره‌نووسیان.

۵- تیکۆشان له‌ پێناو چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌کانی نێو باڵه‌کانی بزووتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی

كوردستان لە پڕگای گفتوگۆی ئاشتیانە و پەنانه‌بردنە بەر بەکارهێنانی چەك و شەڕ.

٦- هەولێدان بۆ یەكخستنی قوتابیانی كوردستان لە دەرەوێ وڵات بۆ خزمەتکردنی دۆزی وای گەله‌كه‌مان.

٧- لە هەموو قۆناغه‌كانی خۆیندندا، گرنگی بدریٲت بە هۆشیاری نەته‌وه‌یی، .. نیشتمانی، ئەمەیش دەرکړٲت بەپیی بەرنامە ی پړكوپړك و دارپړزاو بیٲت و لە پړگە ی مامۆستایانی دلسۆزه‌وه، كه ده‌بیٲته قه‌لغانی پاراستنی ئاسایشی نەته‌وه‌یی.

٨- هەولێدان بۆ بەستنی كۆنگره‌یه‌کی نیوده‌وله‌تی بۆ چاره‌سه‌ركردنی كیشه‌ی كورد.

٩- هەولێدان بۆ ئۆرگانیزه‌کردنی جالیه‌ی كورد لە دەرەوێ وڵات بۆ زیاتر ناساندنی كورد و كیشه‌كه‌ی.

١٠- پشٲگیریکردن لە هەر هەنگاوێکی زانستیانه بۆ به‌دییه‌نانی زمانی ستانداردی كوردی.

١١- گرنگیدان بە «سەنته‌ری لړكۆلینه‌وه‌ی مسته‌فا بارزانی» بۆ ئاشتی جیهانی له‌ زانکۆی ئەمه‌ریکا.

له‌سه‌ر ئاستی نیشتمانی:

١- پشٲگیریکردنی په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ریمی كوردستان بۆ به‌دییه‌نانی ئامانجه‌کانی گه‌لی كوردستان و جڭگیربوون و داننان به‌ مافی فیدرالی بۆ هه‌ریمی كوردستان له‌ چوارچێوه‌ی عێراقێکی دیموکراسیدا.

٢- پشٲگیریکردن له‌ دامه‌زراندنی سیسته‌میکی دیموکراتی له‌ عێراقدا كه‌ مافی فیدرالی مسۆگه‌ر بکات بۆ كوردستان و داننان به‌ مافی نەته‌وه‌کان كه‌ ده‌بیٲته‌ مایه‌ی پێكه‌وه‌ژيانێکی ئاشتیانه و بۆ جڭبه‌جڭکردنی گۆرانه‌کاری سیاسی و ئابووری و كۆمه‌لایه‌تی كه‌ ببیٲته‌ هۆی پشكه‌وتنی گه‌لانی عێراق له‌ هەموو بواره‌کاندا.

٣- پشٲیوانیکردن له‌ په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ریمی كوردستان بۆ به‌ره‌نگاربوونه‌وه‌ی هەموو جوړه‌هه‌شه‌ و ده‌ستدریژیکردنه‌ سه‌ر سه‌روه‌ری خاکی كوردستانی ئازادکراو.

۴- پهره‌پیدانی خه‌بات له‌گه‌ل پیکخواه‌کانی لاوان و مامۆستایان و ئافره‌تان و گشت پیکخواه پیشه‌یی و دیموکراتیه‌کانی کوردستان و عێراق بۆ به‌دییه‌پنانی ژیا‌نیک‌ی به‌خته‌وهر و ئاشتیانه.

۵- تیکۆشان دژی سیاسه‌تی به‌عه‌ره‌ب و به‌به‌عسیکردن و پاگو‌یزانی زۆره‌ملی له ناوچه‌کانی کوردستانی ژێرده‌ستی پژی‌می به‌عس، هاوکات داوای فراوانکردنی ناوچه‌کانی دژه‌فرین ده‌که‌ین به‌ شیویه‌که که هه‌موو هه‌ری‌می کوردستان بگریته‌وه.

۶- پشتگیریکردنی پیدانه‌وه‌ی په‌گه‌زنامه‌ی عێراقی به‌و هاو‌لاتییانه‌ی لیان سه‌ندراوه‌ته‌وه و دا‌بینکردنی ژیا‌نیان و قه‌ره‌بوکردنه‌وه‌ی ئه‌و زیانانه‌ی لیان که‌وتوو‌ه.

۷- به‌شداریکردن له‌گه‌شه‌پیدان و ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی کوردستان.

۸- پشتگیری له‌هه‌ل‌گرتنی هه‌ر دوو گه‌مارۆی ئابووری ده‌که‌ین له‌سه‌ر کوردستان.

۹- له‌هه‌ر راگرتنێک و گو‌رانه‌کارییه‌کی به‌رنامه‌ی (نه‌وت به‌رامبه‌ر خو‌راک) پژی‌زه‌ی کوردستان به‌رده‌وام بێت.

۱۰- هه‌ول‌دان بۆ ئاشکراکردنی چاره‌نووسی زیندانی و بی‌سه‌رو شو‌ین و ئه‌نفالکراوه‌کانی کوردستان و ئازادکردنی هه‌موو ئه‌وانه‌ی ش که له‌ژیا‌ندا ماون؛ قه‌ره‌بوکردنه‌وه‌ی ئه‌و زه‌ره‌ر و زیانانه‌ی لیان که‌وتوو‌ه له‌لایه‌ن پژی‌می عێراقه‌وه.

۱۱- پشتگیری ته‌واوی هه‌وله‌کانی ئاشتی ناو‌خۆی کوردستان ده‌که‌ین.

۱۲- پشتگیری له‌و هه‌نگاوه‌ ده‌که‌ین که بۆ جێبه‌جێکردنی مافی شه‌هیدان ده‌نرێن.

۱۳- پاراستن و گرنگیدان به‌ژینگه و شو‌ینه‌واره‌کانی کوردستان.

۱۴- پشتگیری نه‌ه‌یشتنی هو‌کاره‌کانی کو‌چکردنی ناسروشتی ده‌که‌ین

۱۵- پشتگیری هه‌وله‌کانی چاکسازی و نه‌ه‌یشتنی که‌موکۆری و ناله‌باری ئیداری و دارایی ده‌که‌ین له‌داموده‌زگا‌کانی حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستاندا.

۱۶- پشتگیریکردن له‌هه‌وله‌کانی حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان بۆ نه‌ه‌یشتنی نه‌خو‌ینده‌واری.

له‌سه‌ر ئاستی جیهانی:

- ۱- تیکۆشان دژی داگیرکردن و ده‌ستبه‌سه‌رداگرتن به‌هه‌موو جوۆره‌کانیه‌وه.
- ۲- تیکۆشان له‌ پیناو بلاوبوونه‌وه‌ی ئاشتی و دیموکراتیه‌ت له‌ جیهاندا و پڕیزگرتن و پاراستنی مافی مروۆف.
- ۳- هاوکاریکردنی بزووتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی گه‌لان له‌ پیناو به‌دیپینانی ژیاڤیکی پڕ له‌ ئاشتی و ئازادی.
- ۴- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ رێکخراوه‌کانی قوتابیان له‌ جیهان بو‌ پیناسینی کێشه‌ی نه‌ته‌وه‌یی گه‌لی کورد و به‌رگریکردن لێی له‌ هه‌موو بو‌نه‌ و چالاکییه‌ جیهانییه‌کاندا.
- ۵- گونجاندنی خه‌باتی قوتابیانی کوردستان له‌گه‌ڵ گۆرانکارییه‌ هه‌ریمی و نێوده‌وله‌تیه‌کان به‌و شیوه‌یه‌ی که‌ له‌ به‌رژه‌وه‌ندی مه‌سه‌له‌ی وای میله‌تی کورددایه‌.
- ۶- تیکۆشان له‌پیناو جێگیرکردنی دیالوگ و راگۆڕینه‌وه‌ بو‌ چاره‌سه‌ری کێشه‌ و گه‌شته‌کان له‌ جیاتی شه‌ر و ئاژاوه‌.
- ۷- نه‌فره‌تکردن له‌ تیرۆر و زه‌بروزه‌نگ و تو‌قاندن به‌ هه‌موو جوۆره‌کانیه‌وه.
- ۸- تیکۆشان دژی به‌ره‌مه‌هێنان و به‌کارهێنانی چه‌کی به‌کۆمه‌ڵکوژ به‌ هه‌موو جوۆره‌کانیه‌وه.
- ۹- تاوانبارانی شه‌ری دژه‌مرو‌یی له‌ هه‌ر کو‌ییه‌ک و سی‌به‌ری کام ده‌وله‌تدا بن بدرینه‌ دادگای نێوده‌وله‌تی.
- ۱۰- پێشوازیکردن له‌ ده‌رهاویشه‌ پۆزه‌تیقه‌کانی جیهانگه‌راییی وێپرای پاراستنی تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی نه‌ته‌وه‌ییمان.
- ۱۱- پشتگیری و هاوکاریکردن له‌گه‌ڵ ئه‌و زانکو و په‌یمانگا جیهانیانه‌ی که‌ زمان و میژووی کوردیان تیدا ده‌خویندری.

په پرهوی ناوځو

به ندى يه كه م

يه كيتى

۱-۱: ناوى پیکخواه:

يه كيتى قوتابيانى كوردستان، به پيته كانى (ى. ق. ك) هيمای بو ده كړت.

۲-۱: پیکهاته

يه كيتى قوتابيانى كوردستان، نوينه رایه تی قوتابيانى كوردستان ده كات له يه كگرتنى ئاره زوومه ندانه ی قوتابيان پیک دیت، كه پروایان به پرۆگرام و په پرهوی ناوځو (ى. ق. ك) هیناوه، به وپه پری دلسوزییه وه بو به دیه پنانی ئامانجه کانی تی ده کوشن.

۳-۱: سنووری کارکردن

هه ری می كوردستانه، به پپی پیویست لیژنه ی راپه راندن بو ی هه یه لق و پیکخستن له هه موو ناوچه کانی كوردستان و دهره وه ی كوردستان بکاته وه.

۴-۱: دروشم

زانست، ناشتی، نوپکردنه وه

۵-۱: ئارمی يه كيتى

پیکهاته ی به م شیوه یه ی خواره وه یه:

- خور: نیشانه ی په یدابوون و ژیان و پوناکی و ئازادی و هه رده م نوپوونه وه یه، (۱۸) تیشکه كه هیمايه بو ۱۸ ی شوبات، رۆژی دامه زراندى يه كيتییه كه مان.
- چیا: نیشانه ی مان و خورگرییه، ئاماژه یه به سروشتی كوردستان، چوار شاخه كه هیمايه بو هه ر چوار پارچه ی كوردستان و حه قیه تی به یه كه وه به ستان و یه كپارچه یی.
- په رتوك: به لگه ی زانست و زانیاری و خوینده واری و شارستانیه ته، نیشانه ی خویندنه كه پیشه ی قوتابیان، له ناو په رتوكه كه ش ناوى يه كيتییه كه مان تۆمار كراوه، به واتای بایه خ و گرنگیدانى (ى. ق. ك) به خویندن و زنست و

فیربوون.

- دهست: دهست و بازووی قوتابیانی کوردستانه، نیشانهی ههول و تیکۆشانه، پهنگی رهش و سپی به واتای نهبوونی جیاوازی.
- بۆشایی نیوان دوو دهسته که: (پیتهکانی یه که می یه کیتییه کهمانی تیا تۆمار کراوه به زمانی ئینگلیزی) له بنکه کهیدا فراوانه و له لوتکه کهیدا تیژه، له شیوهی سیگۆشهیه، نیشانهی بهرزبوونهوه و بهرهو ئامانج و سه رکهوتنه.
- ۱۹۵۳: سالی دامه زرانندی یه کیتی قوتابیانی کوردستان.
- تیکپرای ئارمه که له شیوهی سه ری پمدایه بۆ دهلاله تکردن له وته کهی بارزانیی نه مر: «قوتابیان سه ری پمن له گشت شوپش و پاپه رینی کدا».

به ندی دووهم

ئه ندامیتی

۲-۱: ئه ندامیتی

ئه ندامانی یه کیتی، له قوتابیانی گشت قۆناغهکانی خویندن پیک دین جگه له قوتابیانی قۆناغی سه رهتایی و کۆلیژهکانی سه ربازی و پۆلیس.

۲-۲: مه رجهکانی ئه ندامیتی

هه ر قوتابه کهی کوردستان به بی په چاوکردنی په گهز، نه ته وه، ئاین، له لایه ن دوو ئه ندامی یه کیتییه وه ته زکییه بکری ت مافی ئه وهی هه یه بی ت به ئه ندام له دوا ی ئه وهی فۆرمی داواکاری ئه ندامیتی پر بکاته وه به پیی ئه م مه رجان ه:

۱- برپای ته وای به پرۆگرام و په ی ره وی ناوخوی یه کیتی هه بی ت و خه بات بکات له پیناو به دیه پنانی ئامانجهکانیدا.

۲- له یه کیک له ئۆرگانهکانی یه کیتیدا کاری ریکخواهیی خوی بکات.

۳- له کارکردندا دلسۆز و وردبین بیت و له به لینهکانیدا راستگۆ بیت.

۴- ئابوونهی ئه ندامیتی بدات به و پییهی لیژنه ی پاپه راندن دیاری دهکات و ریوشوینی وه رگرتنی داده ن.

۵- له یه کیک له مه لبه ندهکانی خویندن دریژه به خویندن بدات.

۳-۲ : ئەرکه‌کانی ئەندام

- ۱- په‌په‌وه‌ی دیسیپلینی ناوخۆی یه‌کیتی و زنجیره‌کانی ریک‌خستن بکات.
- ۲- ئامانج و بیروباوه‌ری یه‌کیتی ب‌لاو بکاته‌وه و به‌رگری له‌ یه‌ک‌گرتوویی ریزه‌کانی بکات.
- ۳- کۆشش بکات بۆ به‌رفراوانکردنی ریک‌خستنی یه‌کیتی و ئەندامی نوێ به‌یئێته‌ پ‌ریزه‌وه.
- ۴- به‌شداری له‌ کۆبوونه‌وه و چالاکییه‌ جو‌راجۆره‌کانی یه‌ک‌تیدا بکات.
- ۵- هه‌ول بدات بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانستی و پ‌رۆشنییری و هۆشیاری خۆی.
- ۶- له‌ کاتی گۆرینی مه‌له‌ب‌ندی خویندندا ده‌بێ ئەندامیته‌ی خۆی ب‌گوازیته‌وه.

۴-۲ : مافه‌کانی ئەندامیته‌ی

- ۱- ئەندام له‌ سنووری چالاکی خۆیدا مافی په‌خنه و په‌خنه له‌خۆگرتنی هه‌یه.
- ۲- مافی ئەوه‌ی هه‌یه هه‌له‌ب‌ژێری و هه‌له‌ب‌ژێردری له‌ ئۆرگانه‌کانی یه‌ک‌تیدا.
- ۳- له‌ کاتی هه‌ستکردن به‌ پ‌یش‌یلکاری مافه‌کانی، بۆی هه‌یه به‌ نووسراویکی تایبته‌ ده‌زگای سه‌رووی خۆی ئاگادار بکاته‌وه بۆ پ‌یداچوونه‌وه‌ی.
- ۴- له‌ کاتی پ‌یوستیدا داوای یارمه‌تی بکات.
- ۵- ئەندام مافی وازه‌ینانی له‌ یه‌ک‌یتی هه‌یه له‌ ر‌یگه‌ی پ‌یش‌که‌شکردنی داواکاری به‌ نووسراو.

۵-۲ : سزاکان

- ده‌زگاکی یه‌ک‌یتی ده‌سه‌لاتی ئەم سزایانه‌یان هه‌یه به‌پ‌یی ئاستی ده‌زگاكان و جو‌ری سه‌ره‌پ‌چیه‌که:
- ۱- ئاگادارکردنه‌وه
 - ۲- سه‌رنج‌راک‌یشان
 - ۳- پ‌یژاردن (غرامه) له‌ کاتی خراپ مامه‌له‌کردن به‌ مال و دارایی (ی. ق. ک).

۴- راگرتن (تجميد)

۵- داگرتنى پله

۶- وه رگرتنه وهى پله

۷- ده رکردن

- سزاكان به پيى سه ريچيه كه ده دريىت له لايهن ده زگاكانه وه جگه له خالى (۱)، (۲) سزاكانى تر به پيى ليكۆلينه وهى ورد و به دوا داچوون ده سه پيى ندرين.

به ندى سييه م

ئورگانه كانى يه كيتى

يه كيتى قوتايانى كوردستان، له سه ر به رتهى ناوه ندى ديموكراسى پيى هاتووه و هه موو ئورگانه كانى يه كيتى به ده نكى زۆرينه ي ئاسايى و نه ينى هه لده بژيى ردىن و هه روه ها په روه ي سه ركرديه تى به كۆمه ل ده كهن و گشت برياره كان به زۆرينه ي ئاسايى ده رده چن و پيى خستن له سه ر ئه م پره نسيپانه دامه زراوه:

۱-۳: هۆبه

بچووكترين يه كه ي پيى خستنه، ئه نداميكي چالاكى يه كيتى هه لى ده سوپيى كه به ده نكى ئه ندامان له هۆبه كه هه لده بژيى ردى و به ئه نجامدانى كارى يه كيتى هه لده ستى.

۱- دروستكردنى په يوه ندى ئيوان ئه ندامانى يه كيتى له هۆبه له گه ل ئورگانى سه رووتر.

۲- ئاگادار كرده وه و ئاماده كردنى ئه ندامان بۆ به شداري كردنى چالاكيه كانى يه كيتى.

۳- كۆكرده وهى ئابوونه.

۴- به پرسه له گه ياندى بيروبوچوون و داخوازيه كانى ئه ندامان و قوتايان بۆ سه رووتر.

۲-۳: ليژنه ي به ش

له كۆليى و په يمانگاكان سه رپه رشتى نوينه رايه تى پۆله كان ده كات و له (۳) - ۵) كارگيى پيى ديى كه راسته وخۆ له لايهن ئه ندامانى يه كيتى له به شه كه دا هه لده بژيى ردى و ئه ركى سه رپه رشتي كردنى كاره كانى يه كيتيه له به شه كه ي و

ههول دهدات بو فراوانکردن و بههیزکردنی پیکخستن و جیبه جیکردنی ئه رکه کانی یه کیتی و ئه نجامدانی فه رمانه کانی سه رووتر و چاره سه رکردنی گهروگرفته کانی قوتابیان و ده بیته ئه لقه ی په یوهندی نیوان قوتابیان و لایه نه په یوه نیداره کان. نوینه رایه تی هۆبه کان راسته وخۆ ده بن به ئه ندام له لیژنه ی به ش و به شداری کۆبوونه وهی مانگانه ی لیژنه ی به ش ده کهن و راپۆرت بهرز ده که نه وه بو سه رووتر.

۳-۳: لیژنه ی (قوتابخانه، په یمانگا، کۆلیژ)

لیژنه که له (۳ - ۵) کارگێر پیک دیت که راسته وخۆ له لایه ن بهرپرسی به ش و نوینه رایه تی پۆله کان له ناوهندی خویندن هه لده بژێردریت، سه ره په رشتیکردنی کاره کانی یه کیتی لهو شوینه ده گرێته ئه ستۆ و ئه لقه ی په یوه ندیه له نیوان قوتابیان و بهرپوه به رایه تی و راگرایه تیه کان.

۱- به لای که مه وه ده بیته مانگانه جارێک کۆبیته وه و راپۆرت بهرز بکاته وه.

۲- مانگێ جارێک ده بیته کۆبوونه وهی فراوان له گه ل گشت نوینه رایه تی هۆبه کان و لیژنه ی به شه کان ئه نجام بدات.

۳- مانگێ جارێک ده بیته کۆبوونه وهی گشتی له گه ل ئه ندامان ئه نجام بدات.

۴- بهرپرسیاره به رامبه ر گه شه کردن و چالاکیه کانی یه کیتی له سنووری کارکردنیدا.

۵- ده سه لات ی سزادانی خاله کانی (۱، ۲) ی هه یه له به ندی (۲) پرگه ی (۵).

۶- ئه رکی زه مینه خو شکردنی سه رخستنی پالیئوراوانی یه کیتی ده که ویته ئه ستۆ له هه لبژاردنه کانی نوینه رایه تی قوتابیاندا.

۳-۴: لیژنه ی ناوچه

به هۆی فراوانبوون و زیادبوونی ژماره ی قوتابیان له سنوورێکی دیاریکراو بو چاودێریکردن و کاراکردنی پیکخستنه کانی یه کیتی داده مه زریت و له (۳ - ۷) کارگێر پیک دیت که له پرێگه ی کۆنفرانسی ناوخۆیی دیاری ده کریته، ده زگای سه روو له کاتی پێویستی پیکخستن توانای زیادکردنی دهسته ی لیژنه ی ناوچه ی هه یه.

۱- بهرپرسی لیژنه ی ناوچه کان سیفه تی، ئه ندامی (لق) یان پێ بدریت، له کۆبوونه وهی مانگانه ی ئاسایی لق به شداری ده کهن، بو خویندنه وهی راپۆرتی

مانگانه‌ی خۆیان و موناغه‌شه‌ی پێویست.

۲- سه‌رکردایه‌تی جموجوله‌کانی یه‌کیتی ده‌کات له‌ سنووری چالاک‌ی خۆیدا.

۳- به‌رپرسياره‌ به‌رامبه‌ر گه‌شه‌کردنی چه‌ندیتی و چۆنیتی ریک‌خسته‌کانی یه‌کیتی.

۴- مانگانه‌ کۆبوونه‌وه‌ی خۆی ده‌کات و راپۆرت بۆ لق به‌رزده‌کاته‌وه‌ و ده‌رباره‌ی باری یه‌کیتی له‌و ماوه‌یه‌دا له‌ هه‌موو پروویه‌که‌وه‌.

۵- لیژنه‌ی ناوچه‌ پابه‌نده‌ به‌ جێبه‌جێکردنی بریار و رێنمایی و راسپاردەکانی ده‌زگا‌کانی سه‌رووی خۆی.

۶- پێویسته‌ لیژنه‌ی ناوچه‌ دوو مانگ جاریک کۆبوونه‌وه‌ی فراوانی (ده‌سته‌ی ناوچه‌ و لیژنه‌ی قوتابخانه‌کان) ساز بکات.

۷- ده‌سه‌لاتی سزادانی (۱، ۲، ۳) ی به‌ندی (۲) برگه‌ی (۵) ی هه‌یه‌ به‌ گوێره‌ی سه‌رپێچیکردنه‌که‌.

۸- لیژنه‌ی ناوچه‌ و لیژنه‌ی کۆلیژ و په‌یمانگا‌کان بۆ سه‌پاندنی سزا‌کانی (۴، ۵، ۶) ی به‌ندی (۳) برگه‌ی (۵) په‌زامه‌ندی لق وه‌ربگریت.

۳-۵: لیژنه‌ی لق

پێکدیت له‌:

۱- لێرسراوی لق که‌ به‌ شیوه‌ی ناوه‌ندی له‌لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندن ده‌ستیشان ده‌کری و پێویسته‌ ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن بیت.

۲- له‌ (۴ - ۶) کارگێڕ پێک دیت و به‌پێی پێویست مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت ده‌سه‌لاتی که‌مکردنه‌وه‌ی ئەو ژماره‌یه‌ی هه‌یه‌ و به‌ هه‌لبژاردن له‌ کۆنفرانسی سالانه‌ی لقدا هه‌ڵده‌بژێردرێن له‌لایه‌ن ده‌سته‌ی هه‌لبژێردراوی لیژنه‌ی (ناوچه‌، کۆلیژ و په‌یمانگا‌ بالاکان) ئەگه‌ر بارودۆخ گونجاو بیت.

۳- لیژنه‌ی لق مانگی جاریک کۆده‌بیته‌وه‌ و راپۆرتی گشتی به‌رزده‌کاته‌وه‌ و هه‌ردوو مانگ جاریک کۆبوونه‌وه‌ی فراوان ده‌کات.

۴- لیژنه‌ی لق به‌رپرسياره‌ له‌ به‌رامبه‌ر جێبه‌جێکردنی راسپاردە و بریار و رێنماییه‌کانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت.

۵- لیپرسراوی لیژنه‌ی ناوچه‌کان و لیژنه‌ی کۆلیژ و په‌یمانگا بالاکان له کۆبوونه‌وه‌ی فراوانی لق ئاماده ده‌بن.

۶- لق بۆی هه‌یه گۆرانکاری له ده‌سته‌ی لیژنه‌ی ناوچه بکات له پاش راویژکردن له‌گه‌ڵ مه‌کته‌بی سکرتاریه‌ت.

۷- ده‌سه‌لاتی سه‌پاندنی سزاکانی (۱، ۲، ۳، ۴) ی به‌ندی (۲) برگه‌ی (۵) ی هه‌یه راسته‌وخۆ و (۵، ۶) پاش راویژکردن له‌گه‌ڵ مه‌کته‌بی سکرتاریه‌ت ده‌سه‌پیندری.

به‌ندی چواره‌م

ده‌زگاکانی سه‌رکردایه‌تیکردن

۴-۱: کۆنگره

به‌رزترین ده‌سه‌لاته له یه‌کیتیدا و پیک دیت له (ئهندامان و یه‌ده‌گه‌کانی لیژنه‌ی راپه‌راندن، ئهندامانی لیژنه‌ی ئاماده‌کردن، هه‌لبژێردراوه‌کانی لق و لیژنه‌ی ناوچه و قوتابخانه و په‌یمانگا و کۆلیژه‌کان) به‌پێی رێژه‌ی دیاریکراو له‌لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندنه‌وه.

• کۆنگره له بارودۆخی ئاساییدا دوو سال جارێک ده‌به‌ستری‌ت و ده‌سه‌لاتی گۆڕینی ناو و ئارم و دروشم و هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌ی یه‌کیتی و ده‌ستکاریکردنی پرۆگرام و په‌یره‌وی ناوخۆی هه‌یه.

۴-۲: کۆنفرانس

کۆنفرانس پیک دیت له ئهندامان و یه‌ده‌گی لیژنه‌ی راپه‌راندن و ده‌سته‌ی لقه‌کان و لیپرسراوی لیژنه‌ی ناوچه‌کان و ئهندامانی به‌شه‌کانی مه‌کته‌بی سکرتاریه‌ت.

• له‌کاتی‌که‌دا ده‌به‌ستری‌ت که‌ گه‌روگرفتی‌کی وا هاتبێته‌ پێش ئهندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن نه‌توانن چاره‌سه‌ری بکه‌ن به‌ شێوه‌یه‌ک که‌ هه‌ره‌شه له یه‌کیتی پیکخواه بکات یان گۆرانی سیاسی رووی دابی‌ت و ده‌رفه‌تی به‌ستنی کۆنگره نه‌بی‌ت، له هه‌لومه‌رجی وادا کۆنفرانس ده‌به‌ستری‌ت.

• توانای گۆڕینی سکرتیر و (۳/۱) ی ئهندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندنی هه‌یه و له‌به‌ر پۆشنایی هێله‌ گشتیه‌کانی پرۆگرام و په‌یره‌وه‌ی ناوخۆیی په‌سه‌ندکراوی

كۆنگره دهتوانی بهرنامهی تازه دابریژیت.

۳-۴: لیژنه‌ی راپه‌راندن

- ۱- به‌رزترین ده‌سه‌ل‌اته له یه‌كیتیدا له ماوه‌ی نێوان دوو كۆنگره و كۆنفرانسیدا.
- ۲- هه‌ل‌ده‌ستی به‌ ئه‌ركی سه‌ركرده‌یه‌تی‌كردن و سه‌ره‌یه‌رشتی‌كردنی چالاکییه‌ جو‌راجۆره‌كانی یه‌كیتی و ئاراسته‌كردنیان، ب‌ریاره‌كانی كۆنگره و كۆنفرانس به‌جی ده‌گه‌یه‌نیت و ئامانجه‌كانی جیبه‌جی ده‌كات و چاودیژی گشت ده‌زگاكان ده‌كات سه‌باره‌ت به‌ راپه‌راندنی فه‌رمان و ئه‌ركه‌كانیان.
- ۳- له (۲۱) ئه‌ندام و (۵) یه‌ده‌گ پێك دیت كه‌ راسته‌وخۆ به‌ ده‌نگدانی نه‌یینی له كۆنگره هه‌ل‌ده‌بژی‌ردرین به‌مه‌رجی به‌رده‌وام بێ له‌ خویندن یان ده‌رچووی سالی به‌ستنی كۆنگره بێت.
- ۴- هه‌ر سێ مانگ جارێك كۆ ده‌بیته‌وه یان له‌سه‌ر داوا (۳/۲)ی ئه‌ندامان، یان له‌سه‌ر داوا مه‌كته‌بی سه‌كرتاریه‌ت و لیژنه‌ی راپه‌راندن ئاسایش كۆ ده‌بیته‌وه.
- ۵- سزادانی ئه‌ندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌ په‌زامه‌ندی (۳/۲)ی ئه‌ندامانی به‌ گوێره‌ی سه‌ره‌یه‌چیه‌كه‌ ده‌بێ، جگه‌ له‌ سزاکانی (۵، ۶، ۷)ی به‌ندی (۲)ی ب‌رگه‌ی (۵) بۆ داگرتنی پله‌ی ئه‌ندامی‌تی له‌ لیژنه‌ی راپه‌راندن.
- هه‌ر ئه‌ندامی‌کی لیژنه‌ی راپه‌راندن پله‌ی ئه‌ندامی‌تی نامینی له‌م بواره‌ی خواره‌وه و یه‌ده‌گیك شوینی ده‌گریته‌وه:
 - أ- له‌ سێ كۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌بێ هۆ ئاماده‌ نه‌بێت.
 - ب- ده‌رچوون بۆ ده‌ره‌وه‌ی هه‌ری‌می كوردستان به‌بێ مۆله‌ت.
 - ت- پێشكه‌شكردنی ده‌ستله‌كاركێشانه‌وه.
- ۶- لێ‌پرساوی لقه‌كانی لیژنه‌ی راپه‌راندن ده‌ستینیشانیان ده‌كات و چاویان پێدا ده‌خشی‌نێته‌وه.
- ۷- له‌كاتی دواكه‌وتنی به‌ستنی كۆنگره‌ روونكردنه‌وه‌ی پێویست ده‌رده‌كات.
- ۸- لیژنه‌ی راپه‌راندن ده‌سه‌لاتی دروستكردن و هه‌ل‌وه‌شاندنه‌وه‌ی لقه‌كانی یه‌كیتی

هه یه و سنووری کارکردنیان دیاری ده کات.

۹- کۆبوونه وهی لیژنه ی راپه راندن له کاتی دیاریکراوی خو ی ده به ستریت (له کاتی دواکه و تنیشدا مه کته بی سکرتراریه ت پروونکردنه وهی پیویست ده دات). تیایدا چاو خشانده وه ده کری ت به سه رجه م کاره کانی مه کته بی سکرتراریه ت و هه موو لقه کان و هه لسه نگاندنی بو ده کری ت و به رنامه ی کاری ئاینده ی یه کیتی داده پێژریت.

۱۰- مه کته بی سکرتراریه ت له کۆبوونه وهی لیژنه ی راپه راندن هه لده بژێردریت.

۱۱- له یه که م کۆبوونه وهی مه کته بی سکرتراریه ت سکریتیر هه لده بژێردریت.

۱۲- سکریتیر له کۆبوونه وهی مه کته بی سکرتراریه ت هه لده بژێردریت و له هه لبژاردنه وهی ده سته ی سکرتراریه ت و له هه ر کۆبوونه وهی که ی لیژنه ی راپه راندن.

۴-۴: مه کته بی سکرتراریه ت

۱- له (۷) هه قال پێک دیت که له کۆبوونه وهی لیژنه ی راپه راندن هه لده بژێردرین.

۲- مه کته بی سکرتراریه ت بریار و پاسپارده کانی لیژنه ی راپه راندن جیه جی ده که ن و به رپرسیارن به رامبه ر کۆبوونه وهی لیژنه ی راپه راندن.

۳- کادیر و ئەندامبه شه کانی مه کته بی سکرتراریه ت له لایه ن مه کته بی سکرتراریه ته وه ده ستنیشان ده کری ن.

۴- مه کته بی سکرتراریه ت مانگانه کۆبوونه وهی ئاسایی خو ی ده به ستیت و نائاسایش کۆده بیتته وه و له کاتی پیویستدا.

۵- مافی لادانی ئەندامانی لیژنه ی لق و ده سته کاریکردنی لیژنه ی لق هه یه ئەگه ر که مته ربه مییان کرد، یان له رییازی گشتی لایان دا، یان سه ریچیان کرد له جیه جیکردنی بریاره کانی مه کته بی سکرتراریه ت.

۶- ئەندامانی مه کته بی سکرتراریه ت له کۆبوونه وهی مه کته بی سکرتراریه تدا به سه ر به شه کان دابه ش ده کری ن.

۷- مه کته بی سکرتراریه ت ده سه لات ی هه موو سزاکانی به ندی (۲) ی بره گی (۵) ی هه یه.

۸- مه کته بی سکر تار یه ت ده سه لات ی دانانی لیژنه ی کاتی و هه می شه یی هه یه له ناو به شه کانی مه کته بی سکر تار یه تدا به پی پی پئو یست.

۹- مه کته بی سکر تار یه ت له م هه فالانه پیک دیت:

أ- سکر تیر

ب- لیپرسراوی به شی ریک خستن

ت- لیپرسراوی به شی کاروباری قوتابیان

ث- لیپرسراوی به شی په یوه ندییه کان

ج- لیپرسراوی به شی راگه یاندن

ح- لیپرسراوی به شی دارایی و به پئوه بردن

خ- لیپرسراوی به شی چالاک ی رۆشنیری و هونه ری

پیکهاته ی به شه کانی مه کته بی سکر تار یه ت:

له لیپرسراوی به ش و (ئەندامێک یاخود زیاتری لیژنه ی راپه راندن ئەگەر پئو یستی کرد) پیک دیت، لیپرسراوی به ش له کۆبوونه وه ی مه کته بی سکر تار یه ت دیاری ده کریت.

ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن له کۆبوونه وه ی لیژنه ی راپه راندن دیاری ده کرین بۆ به شه کان.

ئەرکی به ش سه ره ره شتی کردن و به پئوه بردنی کاره کانه له گه ل چه ند (ئەندام و کادیر به ش) که مه کته بی سکر تار یه ت به گویره ی لیها توویان بریاری لی دەدات بۆ هاوکاری کردن.

أ- به شی ریک خستن:

۱- سه ره ره شتی کار و چالاکیه کانی ریک خستنی یه کیتی ده کات له ریگای راپورت و نوو سراوی مانگانه ی سه ره جه م لق و لیژنه ی ناوچه کان که راسته وخۆ یاخود وینه یان به رز ده کریته وه بۆ مه کته بی سکر تار یه ت، هه روه ها له ریگای سه ردانی مهیدانی بۆ هه موو لق و لیژنه ی ناوچه کان (به هاوکاری مه کته بی سکر تار یه ت و لیژنه ی راپه راندن) بۆ به دواد اچوون له باری ریک خستن و

چۆنیتی گه شه کردن، ههروهه ناردنی زانیاری و بژاندن بۆ باشتر بوون و بهره و پیشچوونی کاری پیکخستن و زیادکردنی ژماره‌ی ئەندامان و گۆشکردنیان به بیروباوه‌ری (دیموکراسی و نیشتمانی).

۲- ئاماده‌کردنی ئامار بۆ سه‌رجه‌م ئەندامان (که له پێگای راپۆرتی مانگانه‌ی لقه‌کان ده‌گات) و به‌راوردکردنی له‌گه‌ڵ مانگی پێشوو، ده‌ستنیشانکردنی لاوازییه‌کان و هه‌ولدان بۆ باشترکردنی.

۳- مانگانه‌ کۆبوونه‌وه‌ی به‌ش به‌سه‌رتی و راپۆرت به‌دریته‌ کۆبوونه‌وه‌ی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت.

۴- له‌سه‌ره‌تای سالی خویندن یاخود زیاتر له‌ جاریك له‌م ساله‌دا کۆبوونه‌وه‌ی پیکخستن له‌ گه‌ڵ کارگێرانی ریکخستنی سه‌رجه‌م لقه‌کان ساز بادت بۆ پێداچوونه‌وه‌ و لیکۆلینه‌وه‌ی باری ریکخستنی یه‌کیتییه‌که‌مان.

به‌شی کاروباری قوتابیان:

۱- بایه‌خ به‌ هه‌موو ئەو کارو کیشه‌ و گرفت و ئاسته‌نگانه‌ ده‌دات که دینه‌ پێگای قوتابیان و پرۆسه‌ی خویندن و هه‌ولێ چاره‌سه‌رکردن و جێبه‌جێکردنی ده‌دات به‌ پێگای گونجاو، به‌ به‌نامه‌پێژکردن و خستنه‌ به‌رده‌ستی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت بۆ به‌یاردانی پێویست و ناردنی پینمایی بۆ لقه‌کان.

۲- هه‌لده‌سه‌تیت به‌ ئەرکی گه‌یاندنی کیشه‌ و داواکانی قوتابیان به‌داموده‌زگا په‌یوه‌ندی‌داره‌کان.

۳- هه‌لده‌سه‌تیت به‌ ئاسانکاری و رێنۆینیکردنی لێژنه‌کانی نوینه‌رایه‌تی هه‌لبژێردراوی قوتابیان.

به‌شی په‌یوه‌ندییه‌کان:

۱- کاروباری په‌یوه‌ندییه‌کانی یه‌کیتی قوتابیان کوردستان به‌پێوه‌ ده‌بات له‌گه‌ڵ داموده‌زگا و لایه‌ن و شوین و پیکخواه‌کان، ده‌ربیری راو هه‌لوێست و بیروبوچوونه‌کانی یه‌کیتی ده‌ییت، که له‌لایه‌ن مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ته‌وه‌ هێله‌ گشتیه‌کانی دیاری ده‌کړین.

۲- له‌ پێگای نووسراو و راپۆرتیه‌وه‌ سه‌ره‌په‌رشتی کاری په‌یوه‌ندییه‌کانی لقه‌کان ده‌کات

و پینمایی پئوستان پی ددهات و سهرنج و تییینی له سهر چۆنیتی کاره کانیان دهرده بریت و به گوپرهی پئوستان زانیاریان بۆ ده نیریت بۆ ئاگاداربوونی لقه کان له هه لۆیسته جوراوجۆره کان.

۳- مانگانه کۆبوونه وهی بهش ده به ستیت و ئه وه هه لۆیستانهی که پئوستان بن دهیخاته بهردهم مه کته بی سکر تاریهت بۆ بریار لیدانی.

۴- نه خشه و پلانی به پئوه چوونی هه لۆبژاردنه کانی سالانهی نوینه رانی قوتابیان داده پڕیژی له گه ل پیکخواوه کانی تری قوتابیان و لایه نه په یوه نیداره کان.

بهشی راگهیاندن:

۱- سهر په رشتی کردنی ئۆرگانه کانی ناوهندی یه کیتی.

۲- سهر په رشتی کاروباری راگهیاندنی یه کیتی قوتابیانی کوردستان ده کات له سهر جهه ئۆرگانه کاند له ده رکردنی بلۆکراوه و نامیلکه و چاپکردنی په رتوک و سهر په رشتی کردنی بلۆککردنه وهی چالاکییه کان له ده زگا کانی بلۆککردنه وه و هک (پۆژنامه، رادیو، ته له فیزیۆن) و گهیاندنی دهنگ و هه لۆیسته کانی یه کیتی به جه ماوه ر.

۳- سهر په رشتی کردنه وه و کارا کردنی لاپه ره ی یه کیتی له سهر تۆری ئینته رنیت.

۴- سهر په رشتی کردنی ئه رشیف و په رتوکخانه کانی یه کیتی و دانانی پڕوشوینی پئوستان بۆ ده وله مه ندر دنیان.

بهشی دارایی و به پئوه بردن:

أ- دارایی

دارایی یه کیتی پیک دیت له:

أ- ئابوونهی ئه ندامانی یه کیتی.

ب- ئه و یارمه تیانه ی بۆ یه کیتی ده نیردریت و ئه و بیتا کانه ی کۆ ده کرینه وه.

ت- داها تی چالاکی و پڕۆژه کان.

ث- داها تی فروشتنی چاپه مه نییه کان.

دارایی یه کیتی بهم شیوه یه بریاری خه ر جکردنی لئ ده دریت:

۱- داها‌تی یه‌کیتی قوتابیان‌ی کوردستان له‌کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندن بۆ سه‌رجه‌م کاروباره‌کان‌ی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت و لقه‌کان و خه‌رجیه‌ جه‌راوه‌جۆره‌کان بریار‌ی لی‌ده‌دری‌ت.

۲- بودجه‌ له‌ هه‌موو ده‌زگا‌کان‌ی (مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت، لق، لیژنه‌ی ناوچه‌) کۆبوونه‌وه‌ی ئه‌وه‌ ده‌زگایه‌ی له‌سه‌رده‌کری‌ت و بریار‌ی خه‌رجکردن‌ی لی‌ده‌دری‌ت.

۳- کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندن چاودیری خه‌رجیه‌ی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت ده‌کات و مه‌کته‌بی سکرتراریه‌تیش چاودیری خه‌رجیه‌ی لقه‌کان ده‌کهن و به‌هه‌مان شیوه‌ش لقه‌کان چاودیری خه‌رجیه‌ی لیژنه‌ی ناوچه‌کان ده‌کهن.

۴- ده‌رماله‌ی هه‌فالان به‌شیوه‌یه‌کی جیگیر دابه‌ش ده‌کری‌ت به‌و شیوه‌یه‌ی که مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت بریار‌ی لی‌داوه و مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت بۆی هه‌یه به‌گویره‌ی پێویستی داموده‌زگا‌کان ده‌ستکاری بکات به‌مه‌رجیک کار له‌دابه‌شکردن‌ی بودجه‌ نه‌کات.

۵- له‌کاتی سه‌ره‌پێچیکردن له‌خه‌رجکردن‌ی داها‌ت یان به‌نابه‌جی خه‌رجکردن، ده‌زگا‌کان‌ی سه‌روو بۆیان هه‌یه به‌گویره‌ی به‌ندی (۲) برگه‌ی (۵) سزا بده‌ن.

۶- داها‌تی یه‌کیتی له‌سه‌رجه‌م ئۆرگا‌نه‌کاندا له‌هه‌ر سه‌رچاوه‌یه‌که‌وه بێت ده‌بی‌ده‌زگای سه‌رووی لی‌ئاگا‌دار بکری‌ته‌وه و له‌لیستی داها‌ت تۆمار بکری‌ت.

۷- دارایی یه‌کیتی به‌م شیوه‌یه‌ خه‌رج ده‌کری‌ت:

۸- میزانیه و ده‌رماله‌ی بریار‌لێدراو.

۹- راگه‌یاندن‌ی ناوه‌ندی له‌ده‌رکردن‌ی ئۆرگان و به‌رنامه‌ی رادیویی و ته‌له‌فیزیۆن و بلاوکراوه‌کان‌ی تر.

۱۰- خه‌رجیه‌ پێویسته‌کان‌ی باره‌گا‌کان.

۱۱- هاوکاری ئه‌ندامان له‌کاتی پێویستدا که‌له‌لایه‌ن لقه‌کا‌نه‌وه ته‌زکیه‌ ده‌کری‌ن.

۱۲- بۆ ها‌توچۆی نوینه‌رانی یه‌کیتی که‌به‌ئیشوکاری تایبه‌ت به‌یه‌کیتی ها‌توچۆ ده‌کهن.

۱۳- ئه‌نجامدان‌ی چالاکی هه‌مه‌جۆر.

ب- به پێوه بردن:

أ- بهرپرسیاره بهرامبهر به سه رژمیری کردن و چاودیری کردنی که لویه له کانی یه کیتی.

ب- پیکهستی کاتی دهوامکردن له باره گاکان و پیداو یستیه کانی ئیشوکاری پۆژانه.

ت- دانان و سه ره پهرشتی کردنی پۆژه به ره مهینه ره کانی یه کیتی.

ث- به شی چالاکي پۆشنیری و هونه ری:

۱- ئه رکی نه خشه دانان و خه ملاندن و جیه جیکردن و سه ره پهرشتی کردنی چالاکیه هه مه جوړه کانه که له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ته وه بر یاری لی ده دریت، یاخود به بهرنامه بۆ بهرز ده کریته وه له دهزگاکانی خواری و دا به مه بهستی ئه نجامدانی.

۲- له کاتی ئه نجامدانی چالاکیه کاندایا سه ته وخۆ سه ره پهرشتی به پێوه چوونی ده کات و بهرپرسیاره بهرامبهر ئه نجامه که ی.

۳- له پێگای بلاو کراوه و بژاندن و نامیلکه و بهرنامه ی جوړاوجۆر بابته ی پۆشنیری بلاو بکاته وه.

۴- له پێگای نووسراو و راپۆرتی تایبه تییه وه سه ره پهرشتی کاری پۆشنیری ده کات له سه ره جه م لقه کان.

۵- خول و سیمیناری پۆشنیری ساز ده کات بۆ بهرز کردنه وه ی ئاستی پۆشنیری ئه ندامان.

به‌لاغی کۆتایی کۆنگره‌ی ده‌یه‌می یه‌کیتی قوتابیان کوردستان

یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له‌ پۆژانی ۲۰۰۱/۷/۳۱-۲۸ له‌ هۆلی پۆشنییری پایته‌ختی هه‌رییم و له‌ ژێر چاودێری و ئاماده‌بوونی سه‌رۆک بارزانی و سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان و سه‌رۆکی حکومه‌تی هه‌رییم و سه‌کرته‌ری مه‌کته‌بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان، کۆنگره‌ی ده‌یه‌می خۆی له‌ ژێر دروشمی «زانست، ئاشتی، نوێکردنه‌وه» ساز دا.

کۆنگره‌، پاش ئاماده‌سازیه‌کی ته‌واو و ئه‌نجامدانی کۆنفرانسه‌ ناوخۆیه‌کانی له‌ مانگی نیسانی ئه‌مسالدا ده‌ستی به‌ کاره‌کانی کرد. که‌ ئه‌ندامه‌کانی بریتی بوون له‌ نوێنه‌رانی هه‌لبژێردراوی سه‌رحه‌م قوتابیان له‌ شاروشارۆچکه‌کان و گشت ناوه‌نده‌کانی خۆیندن. هه‌ر له‌ ناوه‌ندییه‌کانه‌وه تا ده‌گاته‌ کۆلیژ و خۆیندنی بالا. له‌و پرانگه‌وه‌ی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان برپای ته‌واوی به‌ دیموکراسیه‌ت و هه‌لبژاردن هه‌یه‌، بۆیه‌ نوێنه‌ره‌کان گوزارشتیان له‌ پای جه‌ماوه‌ری قوتابیان و مافه‌کانیان ده‌کرد و به‌وپه‌ری هه‌ستکردن به‌ لێپرسراویتی و دڵسۆزییه‌وه‌ مامه‌له‌یان له‌گه‌ڵ کۆنگره‌ و ئه‌رکه‌کانی سه‌رشانیان ده‌کرد. یه‌کیتییه‌که‌مان ئه‌و شانازییه‌ی پێ برپاوه‌ که‌ ده‌وله‌مه‌ندترین پیکخوای قوتابیانه‌ له‌ پرووی سازدانی کۆنگره‌ و هه‌ر له‌ دامه‌زراندنییه‌وه‌ له‌ (۱۸ شوباتی ۱۹۵۳) به‌ کۆنگره‌ هاته‌ مه‌یدان و له‌ پێودانگی گرنگیدان و بایه‌خی گه‌وره‌ی سازدانی کۆنگره‌ له‌ هیچ قۆناغێکدا کۆنگره‌ی فه‌راموش نه‌کردوو به‌گه‌ر کۆنگره‌ی به‌ گه‌وره‌ترین ده‌سه‌لات دیاری کردوو له‌ په‌یره‌وی ناوخۆیدا و هه‌میشه‌ کردوویه‌تی به‌ فاکته‌ری نوێکردنه‌وه‌ی پڕه‌یه‌کانی و خۆسازدان له‌گه‌ڵ هه‌لومه‌رجی کوردستان و پێشهاته‌ جیهانییه‌کاندا.

کۆنگره‌ی ده‌یه‌می یه‌کیتییه‌که‌شمان یه‌کیکه‌ له‌و کۆنگره‌ میژووییانه‌ی که‌ به‌ شیوه‌یه‌کی رێکوپێک و دیموکراسییانه‌ و به‌ گفتوگۆی تێروته‌سه‌ل و واقیعینانه‌ کاره‌کانی به‌ پڕیه‌چوو که‌ به‌گشتی گوزارشتی له‌ پێویستی و داخوازییه‌ نوێه‌کانی قوتابیان ده‌کرد له‌ پرووی ده‌سته‌به‌رکردنی مافه‌ ئه‌کادیمی و پێشه‌یه‌کانیان. هه‌روه‌ها کۆنگره‌ گۆرانی پێویستی ئه‌نجام دا له‌ پڕۆگرام و په‌یره‌وی ناوخۆی یه‌کیتییه‌که‌ماندا و گونجاویه‌کی ته‌واوی به‌رحه‌سته‌ کرد که‌ له‌گه‌ڵ سه‌رده‌م و ئاینده‌ی بارودۆخی کوردستان و ته‌وژمی نوێی جیهانییدا یه‌کانگیر بێت و، پڕۆقه‌ی کاری رێکخواه‌یی به‌

شیوازیکی نوێ پراکتیزه بکات که له سه ره گهزه کانی مه ده نیهت بنیات نرایت. واته له به ره نه نجامی کۆنگره ی ده یه م یه کیتییه که مان خو ی ئاماده ده کات بو راهینانی نه دامه کانی و جه ماوه ری قوتابیان به په پره وکردنی بنه ماکانی مه ده نیهت و پراکتیزه کردنی کاری راسته قینه ی پیکخواه یی له نیو کۆمه لگای کوردیدا. هه ره بۆیه کۆنگره له سه ره ئاستی گشتیدا کۆمه لیک بریار و پاسپارده ی گرنگی په سه ند کرد له وانه:

۱- حکومه تی هه ری می کوردستان له وه رگرتنی هه ره بریاریکی گرنگدا پای جه ماوه ره وه رگریت و هه ول بدری پای گشتی له نیو کۆمه لگای کوردیدا دروست بکریت.

۲- داواکردن له حکومه تی هه ری م که به شیوه یه کی راسته وخو ئاگای له سکالا و گیروگرفتی هاوالتیان بیت و چاره سه ری خیرایان بکات.

۳- هاوکاری و پشتیوانی سه رجه م سه ندیکا و پیکخواه پیشه یی و جه ماوه رییه کان بکریت.

۴- پشتگیری دادپه روه ری و هه وله کانی چاکسازی ده که یین بو نه هیشتنی که موکوری و ناله باری کارگیری و دارایی له داموده زگاکانی حکومه تی هه ری مدا.

ئه مانه و چه ندین خالی تر له سه ره ئاستی قوتابیان و داخوازییه کانیان په سه ند کران له وانه:

۱- هه ول بدری مه له به ندیکی رۆشنیری قوتابیان دروست بکریت که په رتوکه خانه و کۆمپیوته ره تووری ئه نته رنیت له خو بگریت.

۲- کۆمه لگایه کی نوێ له سه ره بنه مایه کی شارستانی بو زانکۆی سه لاهه ددین بنیاد بنری که به شی ناوخو یی پیویستی تیدا بیت.

۳- هه ول بدری به شیوه ی و کۆلیژی نوێ له زانکۆ و په یمانگاکانی کوردستان بکریته وه.

۴- قوتابیانی کوردستان بو خویندن بنێردریته ده ره وه و هه روه ها زه ماله بو قوتابیانی پارچه کانی تری کوردستان به خشریت له زانکۆکانی کوردستان.

۵- پشتگیری هه وله کانی وه زاره تی په ره ره ده بو نه هیشتنی نه خوینده واری و بنبرکردنی دیارده ی لیدان له قوتابخانه کاند.

۶- داواکردن له حکومه‌تی هه‌ریم بۆ دابینکردنی په‌رتوکی نوێ بۆ زانکۆکان و گرنگیدان به په‌رتوکه‌خانه گشتیه‌کان.

۷- گرنگی به کۆنفرانسی زانستی بدریفت بۆ پیش‌خستنی ئاستی زانستی و په‌روه‌رده و فێرکردن له کوردستاندا.

ئه‌وه وێپرای چه‌ندین بریار و پاسپارده‌ی تری گرنگ له‌سه‌ر هه‌موو ئاسته‌کانیدا و به‌په‌چاوکردنی خزمه‌تی زیاتری توێژی قوتابیان و خۆپندن و زانست له کوردستاندا که هه‌مووی به گه‌توگۆ ده‌نگدانی ئاشکرا په‌سه‌ند کران. کۆنگره‌ کۆتایی کاره‌کانی به هه‌لبژاردنی سه‌هرکردایه‌تی نوێ ده‌ست پێ کرد و له پڕۆسه‌یه‌کی دیموکراسی که‌موینه‌دا به چاودێری دادوهر و نوێنه‌ری حکومه‌تی هه‌ریم، (۲۱) هه‌فالی بۆ ئه‌ندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن و (۵) هه‌فالی بۆ ئه‌ندامی یه‌ده‌گی لیژنه‌ی راپه‌راندن هه‌لبژارد که زیاتر ۷۵٪ بریتی بوون له که‌وادی نوێ و پیشکه‌وتووی یه‌کیتییه‌که‌مان و له ته‌واوی ناوچه‌کانی کوردستان پڕژه‌ی پێویست ده‌رچوون بۆ سه‌هرکردایه‌تی ئاینده‌ی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان.

کۆنگره له کۆتاییدا سلاوی نارد بۆ گیانی پاکی شه‌هیدانی بزافی پزگاریخوازی کوردستان و سه‌رقافله‌ی شه‌هیدان بارزانیی نه‌مر و کاک ئیدریسی جوانه‌مه‌رگ.

لیژنه‌ی راپه‌راندنی

یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

هه‌ولێر کوردستان/ عێراق

۲۰۰۱/۷/۳۱

كۆنگره‌ی یازده‌یه‌می یەكیتی قوتاییانی كوردستان ۲۰۰۴

كۆنگره‌ی یازده‌یه‌می یەكیتی قوتاییانی كوردستان، له پۆژانی ۲ - ۴ ی ئابی ۲۰۰۴، له هۆلی كۆلیژی كشتوكاڵی زانكۆی دهۆك، له ژێر دروشمی «زانست، ئازادی، پەرەپێدان» به ئاماده‌بوونی ۳۸۶ نوێنه‌ر له گشت پێكخستنه‌كان و به ئاماده‌بوونی عه‌لی شنگالی نوێنه‌ری سه‌رۆك، پێیوار یه‌لدا به‌پررسی مه‌كته‌بی ناوه‌ندیی پێكخراوه‌ پێشه‌یه‌ییه‌كانی پارتی دیموكراتی كوردستان ده‌ستی به‌ كاره‌كانی كرد^(۱) كه بۆ یه‌كه‌مین جاریش نوێنه‌رانی به‌غدا و خانه‌قین ئاماده‌ی كۆنگره‌ بوون^(۲).

له پۆژانی یه‌كه‌م و دووهمی كۆنگره‌دا بڵاوكراره‌یه‌کی تایبەت به‌ ناوێشانی كۆنگره‌ بڵاوكرایه‌وه به‌ سه‌رنوو سه‌ری عێرفان عه‌زیز و ده‌سته‌ی نوو سه‌رانی فاتیح مه‌وله‌وی زاده، كه‌ریم كاوه و خاوه‌ر زرار^(۳).

هه‌لبژاردنی ده‌سته‌ی نوێی لیژنه‌ی سكرتاریه‌ت به‌مشپۆه‌ی خواره‌وه‌ بوو:

- به‌ره‌قان حه‌مدی، سكرتێر
- لاوه‌ند عوسمان، ئه‌ندامی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت
- كوردۆ ئیحسان، ئه‌ندامی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت
- ئاریان سه‌لاحه‌دین ئه‌سه‌د، ئه‌ندامی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت
- پێناس جانۆ محه‌مه‌د ناسراو به‌ پێناس بامه‌رپی، ئه‌ندامی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت
- نافه‌سر نوری، ئه‌ندامی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت
- فه‌خره‌دین مه‌هدی جه‌رجیس، ئه‌ندامی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت
- شێروان حی‌تۆ، ئه‌ندامی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت

(۱) راگه‌یه‌نراوی كۆتایی كۆنگره‌ی یانزه‌هه‌مین (ی.ق.ك)، پۆژنامه‌ی روانین، یه‌كیتی قوتاییانی كوردستان، ژماره‌ ۱۱، هه‌ولێر، ۱۱ تشرینی یه‌كه‌می ۲۰۰۴، ل ۲.

(۲) مووسا ئه‌حمه‌د، به‌ به‌شداري ۳۷۰ نوێنه‌ر ئه‌مپۆ كۆنگره‌ی یازده‌ی یه‌كیتی قوتاییانی كوردستان ده‌ست پێده‌كات، پۆژنامه‌ی خه‌بات، ئۆرگانی پارتی دیموكراتی كوردستان، ژماره‌ ۱۵۱۷، هه‌ولێر، دووشه‌مه‌، ۲ ی ئابی ۲۰۰۴، ل ۳.

(۳) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشوو، ل ۱۷۴.

- سهنگەر کانهبی، ئەندامی مه کتهبی سكرتاریهت
- ئاوات كارۆخ، یه دهگی مه کتهبی سكرتاریهت
- هیمن باجه لآن، یه دهگی مه کتهبی سكرتاریهت
- مهردان خدر، یه دهگی مه کتهبی سكرتاریهت
- خهملان محهمه د سالح، یه دهگی مه کتهبی سكرتاریهت
- یاسین سالح، ئەندامی یه دهگی مه کتهبی سكرتاریهت^(۱).
- سه رههنگ زاهیر، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، به بهرپرسی لقی ههولیر
- هۆشمه ند په فیهق ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، به بهرپرسی لقی زانکۆی سه لآحه دین
- سدقی مه حمود، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، به بهرپرسی لقی زانکۆی سۆران
- زی رهقان حسین، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، به بهرپرسی لقی زانکۆی دهۆک
- دلشاد شه عبان غه فار، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن به بهرپرسی لقی دهۆک .
- ئەنهس ئەیوب عه بدول په زاق، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، بهرپرسی لقی موسڵ
- مه عاز عه بدولآ، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، بهرپرسی لقی ئاکری
- مو شیر محهمه د، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، بهرپرسی لقی زاخۆ
- کارزان سه دره دین، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، بهرپرسی لقی زانکۆی کهرکووک
- عیماد عه لی په شید، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، بهرپرسی لقی کهرکووک
- په هیلآ حه سه ن سه بری، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، لقی گه رمیان.
- هیمن باجه لآن، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، لقی کهلار
- جه عفه ر جوامیر عه لی میر، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، بهرپرسی لقی خانه قین
- تاهیر محهمه د ئەحمه د، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، بهرپرسی لقی سلیمانی
- سروه سالح مسته فا، ئەندامی لیژنه ی پاپه پاندن، بهرپرسی لقی زانکۆی سلیمانی

(۱) سیروان عثمان، سه رچاوه ی پیشو، ل ۵۰.

- کاوه ره‌سوڵ محهمه‌د، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن، به‌رپرسی لقی هه‌له‌بجه^(۱).
- ئەحمه‌د ئیسماعیل، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن، به‌رپرسی لقی به‌غداد.
- ئارام حوسین مه‌حمود، لقی راپه‌رین

په‌یکه‌ری لقه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له‌م کۆنگره‌یه‌دا:

- لقی هه‌ولێر
- لقی زانکۆی سه‌لاحه‌دین
- لقی زانکۆی سو‌ران
- لقی ده‌وێک
- لقی زانکۆی ده‌وێک
- لقی موسڵ
- لقی ئاکری
- لقی زاخۆ
- لقی زانکۆی که‌رکووک
- لقی گه‌رمیان
- لقی سلێمانی
- لقی زانکۆی سلێمانی
- لقی هه‌له‌بجه
- لقی راپه‌رین
- لقی سو‌ران
- لقی که‌رکووک
- لقی به‌غدا^(۲)
- لقی راپه‌رین

(۱) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشوو. ل ۱۷۶.

(۲) هه‌مان سه‌رچاوه، ل ل ۱۷۶ - ۱۷۷، ۱۸۸.

کارنامه و پهیرهوی ناوځو په سهندکراوی کۆنگره یی یازدهمی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

له ژیر دروشمی

زانست - ئازادی - په ره پیدان

کارنامه

پیشه کی:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان له ۱۸ ی شوباتی ۱۹۵۳ وه ک پیکخواویکی پیشه یی و دیموکراتی نیشتمانپه ره و ئازادیخواز بو داکوکی له مافه کانی قوتابیانی له سه ره دهستی کۆمه لیک قوتابی کورد له شاری به غدا و له بهر پۆشنایی مۆرکه سیاسییه کانی پیه رایه تی بزووتنه وهی ئازادیخوازی کورد به پینمایی بارزانیی نه مر له دایک بووه. ئه م یه کیتییه له ماوه ی نیو سه ده ی بهرده وامی و تیکۆشان به شداری کارای له شوپشه کانی ئه یلوول و گولان و راپه رینه کان هه بووه و له م پیناوه شدا سه دان شه هیدی کردۆته قوربانی کاروانی ئازادی، به شداری چه ندین فیستیقال و کۆنگره ی جیهانی کردوو و تیایدا بویرانه دۆزی کورد و کیشه ره واکه ی پیشانی جیهان داوه. یه کیتی قوتابیانی کوردستان، توانی داکوکی له خه سلەت و تاییه مه ندی قوتابیانی کوردستان بکات و له هه موو قوناغه کاند خزمه تی گه وره ی پیشکesh به بواری زانست و خویندن و وتی پهروه ده کردوو، ئه مه ویرای خه باتی نه ته وه یی و گروتینی ئه ندامانی ئه م پیکخواه بو پزگاری کوردستان. له ماوه ی خه باتی ۵۲ ساله ی یه کیتی قوتابیانی کوردستان یازده کۆنگره ی به ستوو، ئه مه جگه له سازدانی چه ندین کۆنفرانس و ماوه یه کی درپژیش شانه شانی (ی.ل.د.ک) درپژه ی به تیکۆشانی خو ی داوه.

ئه مه ی بهرده ستیشتان کارنامه و ئامانجی په سهندکراوی کۆنگره ی یازده ی یه کیتی قوتابیانی کوردستانه. به و هیوایه ی یه که یه که ی برگه کانی بکه ونه مهیدانی پراکتیکی و بو خزمه تی قوتابیانی زانست و پیشکeshوتنی کوردستان بخریته گه ر.

پێناسه ی یه کیتی:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، پێکخراویکی پیشهیی، نیشتمانی، دیموکراسی قوتابیانه، له پێناو پاراستن و داکوکیکردن له ماف و خواستهکانی قوتابیانی و په ره پێدانی وتی زانست تی ده کو شیت.

ههروه ها پشتگیری دۆزی وای گه لی کوردستان به پێویست ده زانی و کار ده کات له پێناو چه سپاندنی بنه ماکانی دیموکراتیه ت و ئاشتی و مافی مرۆف بو بونیاتنانی کۆمه لگایه کی پێشکه وتنخوازی مه ده نی له کوردستان و عێراقدا.

هێله گشتیه کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان:

- ۱- ده ستینشانکردنی په کان به پیتی هه لێژاردنی دیموکراسیانه ده یت.
- ۲- یه کیتی قوتابیانی کوردستان پێکخراویکی ئاره زوومه ند ده یت و پابه ندبوونی ئەندامانی له سه ر بنه مای باوه رپێبوون ده یت.
- ۳- ئەندامانی خو ی له سه ر بنه ماکانی دیموکراسی گو ش ده کات و کاروباره کانی خو ی به رپۆه ده بات.
- ۴- ئەندامانی به بێ ره چاوکردنی جیاوازی هه مان ماف و ئەرکیان ده که ویته ئەستۆ.
- ۵- ئەندامانی له سه ر لیبورده یی و ریزگرتن و خو شه ویستی په روه رده ده کات.
- ۶- بیرى نیشتمانی و هه سته کاردن به لێرسراویتی نه ته وه یی په رهنسیپێک ده یت بو ئەندامانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان.
- ۷- ده سته به رکردنی ماف و داخوازییه کانی قوتابیانی به ئەرکی خو ی ده زانی ت به بێ ره چاوکردنی جیاوازی بیرو را و کاری پێکخراوه یی به ئەرکی سه ره کی داده نیت.
- ۸- داکوکی له ماف و هه لوێسته کانی قوتابیانی ده که ین و هه ولی ریزگرتنی دوو لایه نه ده ده ین له گه ل مامۆستایان.
- ۹- به پیتی بنه ماکانی دیموکراسی که مینه پابه ندی زۆرینه ده یت له بریاروه رگرتن و ده یت ریزی که مینه بگیری ت.
- ۱۰- له سه ر بنه مای لیکۆلینه وه ی زانستی بریار له سه ر گرفته کانی قوتابیانی وه رده گیری ت و هه ولی چاره سه رکردنیان ده دات له رێگای خو ی و ده زگا

په یوه نډیداره کان.

۱۱- بروای به ئازادی پاده رپرین و شیوازی گوزار شت کردن لیتی له کوپوونه و خویشاندان و ریپیان له ناوه نده کانی خویندن و دهره ویدا ههیه.

۱۲- ریز له ئافرهت و مافه کانی ده گریت و پشتگیری له ههر ههولیک به ئاراسته ی زیادکردنی مافی ئافرهت و به شداریکردنیان دهکات.

۱۳- بروای به دیالوگ و پاگوپینه وه ههیه بو چاره سه رکردنی کیشه و گرفته کان.

له سه ر ئاستی قوتابیان:

۱- گرنگیدان به دامه زرانندی سه نته ر و مه لبه ندی پوشنبیری و هونه ری تایهت به قوتابیان و ده سه ته به رکردنی باشتین هوکاره کانی پیشخستنی به هره و توانا کانیان.

۲- هه ولدان بو دروستکردنی په یوه نډیه کی ته ندروست له نیوان ماموستایان و قوتابیاند.

۳- کارکردن له سه ر بواری وه رگیپران و کردنه وه ی سه نته ری وه رگیپران بو پروگرامه کانی خویندن و سه رچاوه زانستییه کان.

۴- گرنگیدان به خویندنی کوردی له ناوچه تازه پزگارکراوه کانی کوردستان و کردنه وه ی خولی تایهت بو فیروونی زمانی کوردی.

۵- پشتگیری خویندنی ته وزیمی (الزامی) ده کهین له قوناغی سه ره تای، به شیوه یه که هه موو ناوچه کانی کوردستان بگریته وه، هه روه ها بایه خی ته واو بدریت به خولی نه هیشتنی نه خوینده واری.

۶- بایه خدان به ره وانه پراکتیکی و تاقیگه زانستییه کان له ناوه نده کانی خویندندا.

۷- هه ولدان بو دروستکردنی کوومه لگای به شی ناوخوای به شیوه یه کی سه رده میپانه که هه موو پیداو یستییه کانی خویندن و پشووی قوتابیانی تیدا بیت.

۸- هاوکاریکردنی قوتابیانی که مده رامهت و پیدانی پیشینه ی مادی بو ته واوکردنی خویندن.

۹- وانه کان له هه موو قوناغه کانی خویندن به زمانی کوردی بیت له کوردستان و ره وانه ی زمانی کوردی له ریزی ره وانه به ره تییه کان بیت له عیراق و ریزگرتنی

- نه ته وه کانی تر که خویندیان به زمانی زگماکی خویان بیت.
- ۱۰- تیروته سه لکردنی پرۆگرامه کانی خویندن به گیانی کوردایه تی و داب و سه نایه تی نه ته وه که مان و میژوو و جوگرافیای کوردستان که له گه‌ل به ره و پیشچوونی زانست و شارستانیتی مرۆف بگونجیت.
- ۱۱- پهره پیدانی زانکۆکانی کوردستان و هه‌ولدان بۆ کردنه وهی ئامۆژگا و کۆلیژی تر و به شه کانیان به پیی پیوستی و خواستی به زکردنه وهی ئاستی زانست.
- ۱۲- پاراستنی پیروزی و سه ره به خویی ناوه ندەکانی پهروه ده و فیکردن.
- ۱۳- ناییت قوتابیان له هه‌ریمی کوردستان بیه ش بکرین له خویندن له سه‌ر بیروباوه‌ری پامیاری.
- ۱۴- پیویسته پرۆگرامه کانی خویندن له زانکۆکانی کوردستان له گه‌ل ئاست و پیشکه‌وتنی زانست و پرۆگرامه کانی تازه‌ی خویندنی زانکۆکانی جیهان بگونجیندریت و بۆ ئهم مه‌به‌سته کۆنگره‌ی زانستی به‌ستریت.
- ۱۵- گرنگیدان به خویندنی کۆمپیوتەر و ئینتەرنیّت له سه‌ره‌جهم قۆناغه‌کانی خویندندا.
- ۱۶- قوتابیانی ئاماده‌یه‌یه پیشه‌یه‌یه‌کان له زانکۆ و په‌یمانگا بالا‌کاندا به پیی پسپۆریان وه‌ربگیرین.
- ۱۷- دانانی پلانی نویی په‌روه‌ده‌یی و دارشتنی پرۆگرامه کانی په‌روه‌ده به شیوه‌یه‌کی سه‌رده‌میانه.
- ۱۸- دابینکردنی کار و دامه‌زراندنی ده‌رچووانی زانکۆ و په‌یمانگا‌کان و ئاماده‌یه‌یه پیشه‌یه‌یه‌کان له گه‌ل سوودوه‌رگرتن له توانا و پسپۆریه زانستییه‌کان.
- ۱۹- هه‌ولدان بۆ فیکردن و به‌کاره‌ینانی پیتی لاتینی له قوتابخانه‌کاندا.
- ۲۰- بایه‌خدان به قوتابخانه پیشه‌یه‌یه‌کان و په‌یمانگا‌کان و هاندانی قوتابیان بۆ ئه‌وه‌ی بچنه ئه‌و قوتابخانه و په‌یمانگایانه و کادری ناوه‌نجییان لێ په‌یدا بیت و به‌شداری له ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی کوردستاندا بکه‌ن.
- ۲۱- ناردنی قوتابیانی کوردستان بۆ ته‌واوکردنی خویندن له ده‌ره‌وه‌ی وڵات.

- ۲۲- بایه‌خدان به ئه‌نجومه‌نی باوکان و دایکان و مامۆستایان و قوتابیان بۆ به‌شداریکردن له به‌ره‌وپی‌ش‌بردنی په‌روه‌رده و فیک‌کردن، و هه‌روه‌ها دانانی لیکۆله‌ری کۆمه‌لایه‌تی و ده‌روونی له سه‌رحه‌م ناوه‌نده‌کانی خویندندا.
- ۲۳- یارمه‌تیدانی ئه‌و قوتابیانه‌ی که پۆله‌ی شه‌هید و پی‌شمه‌رگه‌ی په‌که‌که‌وته‌ن و پاشماوه‌ی کیمیاباران و ئه‌نفال‌کراوه‌کانی دیکه‌ن.
- ۲۴- هاندانی قوتابیانی داهینه‌ر و به‌توانا و دابینکردنی پیداو‌یستیه‌کان بۆیان.
- ۲۵- ریک‌خستنی ئۆردوگای هاوینه بۆ پی‌گه‌یاندانی قوتابیان و په‌روه‌رده‌کردن و جۆش‌دانیان به بیروباوه‌ری نیشتمان‌په‌روه‌ری و دیموکراسی.
- ۲۶- بایه‌خدان به په‌رتوک‌خانه‌کان و ده‌وله‌مه‌ندکردنیان به په‌رتوکی هه‌مه‌جۆر و راهینانی قوتابیان له‌سه‌ر خویندنه‌وه و هاندانی قوتابیان به دانانی په‌رتوک‌خانه له ماله‌کانیاندا.
- ۲۷- بایه‌خدان به ته‌ندروستی قوتابیان له قوتابخانه‌کان و ده‌سته‌به‌رکردنی چاره‌سه‌رییان و په‌چاوکردنی مه‌رحه‌ ته‌ندروستییه‌کان له ناوه‌نده‌کانی خویندن.
- ۲۸- بایه‌خدان به وانه‌کانی نیگارکێشان و وه‌رز و سروود بۆ په‌روه‌رده و نه‌شو‌ما‌کردنی ئاره‌زوو و به‌ره‌مه‌کانی قوتابیان.
- ۲۹- دژی هه‌موو کۆتوبه‌ندیکی کۆمه‌لایه‌تی دواکه‌وتووین که له‌سه‌ر قوتابیانی کچ داده‌نری بۆ پی‌گه‌گرتن له خویندنیان.
- ۳۰- گرنگیدان به قوتابخانه‌ هونه‌یه‌کان و هه‌ولدان بۆ فراوانکردنیان که هه‌موو قوتابخانه‌کانی کوردستان بگه‌یه‌ته‌وه.
- ۳۱- هه‌ولدان بۆ گه‌پانه‌وه‌ی ئه‌و قوتابییه‌ نه‌وجه‌وانانه‌ی که تووشی لاده‌ری و تاوان ده‌بن بۆ ناو خێزان و کۆمه‌لگه‌ له پی‌گه‌ی چاکسازی کۆمه‌لایه‌تییه‌وه.
- ۳۲- هاندانی قوتابیان بۆ سازدان و پی‌شکه‌شکردنی توێژینه‌وه و ریک‌خستنی کۆر و سیمیناری زانستی و ئه‌ده‌بی و پۆشنییری له ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی مه‌له‌به‌نده‌کانی خویندن.
- ۳۳- هه‌ولدان بۆ گه‌پاندنه‌وه‌ی کادیره‌ زانستی و خاوه‌ن‌پروانمه‌ به‌رزه‌کان له ده‌ره‌وه‌ی ولات بۆ سوودوه‌رگرتن له توانا و پسپۆرییان.

۳۴- گرنگیدان به کۆلیژه ئه‌هلییه‌کان به‌و شیوه‌ی له‌ پرووی مامۆستا و پێداویستی خوێندنه‌وه دیراسه‌تکراو بێت.

۳۵- گرنگیدان به‌ که‌سایه‌تی قوتابی و په‌روه‌رده‌کردنیان به‌شیوه‌یه‌کی گونجاو.

۳۶- گرنگیدان به‌ خوێندنی تێکه‌لاو له‌ قوناغی ئاماده‌یی.

له‌سه‌ر ئاستی پێکخراوه‌یی:

۱- هه‌ول‌دان بۆ گریڤانی په‌یوه‌ندی دۆستانه‌ له‌گه‌ڵ سه‌هرجه‌م پێکخراوه‌کانی قوتابیان له‌ جیهاندا بۆ پێناساندنی دۆزی په‌وای گه‌لی کوردستان و پشتگیریکردن له‌ چالاکییه‌کانیان.

۲- یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان، گرنگی به‌ په‌یوه‌ندی ده‌دات له‌گه‌ڵ ئه‌و پێکخراوه‌وانه‌ی که‌ پێز له‌ مافه‌کانی کورد ده‌گرن و پڕوایان به‌ فیدرالییه‌ت بۆ کوردستان و مافه‌کانی گه‌لی کورد هه‌یه‌.

۳- په‌یوه‌ندییه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له‌سه‌ر بنه‌مای تێگه‌یشتن و به‌رژه‌وه‌ندی دوولایه‌نه‌ ده‌بێت.

۴- ئه‌نجامدانی هه‌ڵبژاردنی سالانه‌ی نوێنه‌رایه‌تی قوتابیان و به‌شداربوونی نوێنه‌ران له‌و کاروبارانیه‌ی که‌ په‌یوه‌ستن به‌ قوتابیان له‌گه‌ڵ ده‌سته‌ کارگیریه‌یه‌کان، له‌ هه‌موو ئاسته‌کاندا.

۵- هه‌ول‌دان بۆ یه‌کخستنی بزوتنه‌وه‌ی قوتابیان له‌ کوردستاندا له‌ شیوه‌ی فیدراسیۆنیک که‌ ده‌ربهری ئامانج و خواسته‌کانی قوتابیان بێت.

۶- هه‌ول‌دان بۆ پێکخستنی قوتابیانی کورد له‌ ده‌ره‌وه‌ی وڵات و هاندانیان بۆ خزمه‌تکردن و پشتگیریکردنی هه‌ریمی فیدرالیی کوردستان.

۷- پشتگیری خه‌باتی پێکخراوه‌کانی قوتابیان له‌ پارچه‌کانی تری کوردستان ده‌که‌ین و هه‌ولێ به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی و هاوکارییان ده‌که‌ین.

۸- په‌ره‌دان به‌ هاوکاری و په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ پێکخراوه‌ جه‌ماوه‌ری پیشه‌یه‌یه‌کانی تری لاوان و ئافره‌تان و مامۆستایان و گشت سه‌ندیکا و پێکخراوه‌ دیموکراسیه‌یه‌کانی تر به‌پێویست ده‌زانیان.

له‌سه‌ر ئاستی نه‌ته‌وه‌یی:

- ۱- یارمه‌تیدانی قوتابیان‌ی به‌شه‌کانی تری کوردستان که به هۆی خه‌باتی سیاسی په‌رته‌وازه‌ده‌بن و زامنکردنی خویندنیان له هه‌ریمی کوردستان.
- ۲- پشتگیریکردنی بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی نه‌ته‌وه‌یی کورد له هه‌موو پارچه‌کانی کوردستان و هاوکاریکردنیان بۆ به‌دییه‌نانی مافی چاره‌نووس.
- ۳- تیکۆشان له پیناو یه‌کخستنی بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی کوردستان له هه‌موو پارچه‌کان به‌ریگایه‌کی ئاشتیانه.
- ۴- پشتگیری یه‌کگوتاری کورد و دانانی ستراتیژییه‌تیک ده‌که‌ین بۆ پاراستنی ئاسایشی نه‌ته‌وه‌یی کوردستان.
- ۵- هه‌ولدان بۆ به‌ستنی کۆنگره‌ی نۆوده‌وله‌تی بۆ چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌ی کورد.
- ۶- هه‌ولدان بۆ ئۆرگانیزه‌کردنی جالیه‌ی کورد له ده‌ره‌وه‌ی ولات بۆ زیاتر ناساندنی کورد و کیشه‌که‌ی.
- ۷- پشتگیریکردن له هه‌ر هه‌نگاوێکی زانستیانه بۆ به‌دییه‌نانی زمانی ستانداردی کوردی له نووسیندا.

له‌سه‌ر ئاستی نیشتمانی:

- ۱- پشتگیریکردنی په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان له پیناو ده‌سته‌به‌رکردنی خواست و مافه‌کانی خه‌لکی کوردستان.
- ۲- پالپشتی له سیسته‌میکی دیموکراتی، فیدرالی، په‌رله‌مانی فره‌یی له عێراق ده‌که‌ین به‌شیوه‌یه‌ک که‌رکوک و خانه‌قین و شنگال و هه‌موو شار و ناوچه‌کانی تری کوردستان بگه‌رپێنه‌وه سه‌ر هه‌ریمی فیدرالی کوردستان.
- ۳- پشتگیری له یاسای کاتیی به‌رپۆه‌بردنی ده‌وله‌تی عێراق ده‌که‌ین که‌ زمانی به‌شیک له مافه‌کانی گه‌لی کوردستان ده‌کات و ئه‌م یاسایه‌ بکریته‌ بنه‌مایه‌ک بۆ دارپشتنی ده‌ستوری هه‌میشه‌یی عێراق و سه‌رجه‌م مافه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کانی کوردی تیدا بچه‌سپێنریت.
- ۴- تی ده‌کۆشین له پیناو نه‌هیشتنی شوپنه‌واره‌کانی سیاسه‌تی به‌عه‌ره‌بکردن و

شیواندنی پیکهاته‌ی دیموگرافی شار و ناوچه‌کانی کوردستان.

۵- پشتگیریکردنی پیدانه‌وه‌ی ره‌گه‌زنامه‌ی عێراقی به‌ کورده‌ فەیلییه‌کان و ئەو هاوڵاتیانه‌ی لییان سه‌ندراوه‌ته‌وه و دابینکردنی ژیانیان و قه‌ره‌بوکردنه‌وه‌ی ئەو زیانانه‌ی لییان که‌وتوو.

۶- به‌شداریکردن له‌ گه‌شه‌پێدان و ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی کوردستان.

۷- هه‌ول‌دان بو‌ قه‌ره‌بووکردنه‌وه و ده‌سته‌به‌کردنی بژیوی ژيانی که‌سوکاری ئەنفال و کیمیا‌باران و زیانی‌که‌وتووانی سیاسه‌تی درپدانه‌ی پ‌ژیمی به‌عس.

۸- پشتگیری یه‌که‌خستنی نیومالی کورد و گوتاری سیاسی یه‌که‌گرتووی کوردی ده‌که‌ین.

۹- پشتگیری له‌و هه‌نگاوانه‌ ده‌که‌ین که‌ بو‌ جیه‌جێکردنی داخوازییه‌کانی بنه‌ماله‌ی شه‌هیدان ده‌نرێن.

۱۰- پاراستن و گرنگیدان به‌ ژینگه و شوینه‌واره‌کانی کوردستان.

۱۱- پشتگیری هه‌وله‌کانی چاکسازی و نه‌هێشتنی که‌موکۆپی و ناله‌باریی ئیداری و دارایی ده‌که‌ین له‌ داموده‌زگا‌کانی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان.

۱۲- بایه‌خ‌دان به‌ فره‌ه‌نگ و که‌له‌پووری کوردی و هاندانی قوتابیان بو‌ پاراستنیان.

له‌سه‌ر ئاستی جیهانی:

۱- تیکۆشان دژی داگیرکردن و ده‌ستپوه‌ردان.

۲- تیکۆشان له‌پێناو بلا‌بوونه‌وه‌ی ئاشتی و دیموکراتیه‌ت له‌ جیهاندا و پ‌یزگرتن و پاراستنی مافی مرو‌ف.

۳- هاوکاریکردنی بزووتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی گه‌لان له‌پێناو به‌دییه‌نانی ژیانیکی پ‌ر له‌ ئاشتی و ئازادی.

۴- گونجاندنی خه‌باتی قوتابیانی کوردستان له‌ گه‌ل گۆرانکارییه‌ هه‌ریمی و نێوده‌وله‌تییه‌کان به‌و شیوه‌یه‌ی که‌ له‌ به‌رژه‌وه‌ندی مه‌سه‌له‌ی په‌وای میله‌تی کورددا‌یه.

په پرهوی ناوځو

به نندی یه کهم

یه کیتی

۱-۱: ناوی پیکخواه

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، به پیتته کانی (ی. ق. ک) هیمای بو ده کریت.

۲-۱: پیکهاته

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، نوینه رایه تی قوتابیانی کوردستان ده کات له یه کگرتنی ئاره زوومه ندانه ی قوتابیانی پیک دیت، که پروایان به کارنامه و په پرهوی ناوځو (ی. ق. ک) هیناوه، بهوپه پری دلسوزییه وه بو به دیه پتانی ئامانجه کانی تی ده کوشن.

۳-۱: سنووری کارکردن

هه ری می کوردستانه، به پی پی پتویست لیژنه ی راپه پاردن بو یه هیه لق و ناوچه و لیژنه کان له هه موو ناوچه کانی کوردستان و دهره وه ی کوردستان بکاته وه.

۴-۱: دروشم

زانست - ئازادی - په ره پیدان

۵-۱: ئارمی یه کیتی

پیکهاته ی به م شیوه یه ی خواره وه یه:

- خور: نیشانه ی په یدابوون و ژیان و پوناکی و ئازادی و هه رده م نوپوونه وه یه، (۱۸) تیشکه که هیمایه بو (۱۸) ی شوبات، رۆژی دامه زرانندی یه کیتییه که مان.
- چیا: نیشانه ی به رخودان و خوراگرییه، ئاماژه یه به سروشتی کوردستان، چوار شاخه که هیمایه بو چوار پارچه ی کوردستان و هه تمیه تی به یه که وه بهستان و یه که پارچه یی.
- په رتوک: به لگه ی زانست و زانیاری و خوینده واری و شارستانییه ته، نیشانه ی خویندنه که پیشه ی قوتابیانه، له ناو په رتوکه کهش ناوی یه کیتییه که مان تو مار کراوه، به واتای بایه خ و گرنگیدانی (ی. ق. ک) به خویندن و زانست و فیربوون.

- دهست: دهست و بازووی قوتابیانی کوردستانه، نیشانه ی ههول و تیکۆشانه، پهنگی رهش و سپیش بهواتای جیاوازینه بوون به کارهاتوو.
- بۆشایی نیوان دوو دهسته که: (پیتتهکانی یه که می یه کیتییه کهمانی تیدا تۆمار کراوه به زمانی ئینگلیزی) له بنکه کهیدا فراوانه و له لوتکه کهیدا تیژه، له شیوه ی سیگۆشه یه، نیشانه ی بهرزبوونه وه و به رهو ئامانج و سه رکهوته.
- ۱۹۵۳: سالی دامه زرانندی یه کیتی قوتابیانی کوردستانه.
- تیکرای ئارمه که له شیوه ی سه ره پمدايه بو دهلاله تکردنه له وته که ی بارزانی نه مر: «قوتابیانی سه ری پمن له گشت شوپش و راپه پینیکدا.

به ندی دووه م

ئه ندامیته ی

۱-۲: ئه ندامیته ی

ئه ندامانی یه کیتی، له قوتابیانی گشت قوئاغهکانی خویندن پیک دین جگه له قوتابیانی قوئاغی سه ره تایی و ده ره کی و کوئیزهکانی سه ربازی و پولیس.

۲-۲: مه رجهکانی ئه ندامیته ی

هه ر قوتابییه کی کوردستانی به بی ره چاوکردنی ره گه ز، نه ته وه، ئاین، شوین له لایه ن ئه ندامیته ی یه کیتییه وه ته زکییه بکریته مافی ئه وه ی هه یه بیته به ئه ندام له دوا ی ئه وه ی فۆرمی داواکارییه ئه ندامیته ی پر بکاته وه به پیی ئه م مه رجان:

۱- برپای ته وای به کارنامه و په پره وی ناوخوی یه کیتی هه بیته و خه بات له پیناو به دیه پینانی ئامانجهکانیدا بکات.

۲- له یه کیک له ئۆرگانهکانی یه کیتییدا کاری ریکخراوه یی خوی بکات، تا دوو سال دوا ی ته واکردنی خویندن مافی مانه وه ی هه یه له یه کیتی.

۳- له کارکردندا دلسۆز و وردبین بیت و له به لینهکاندا راستگۆ بیت.

۴- ئابوونه ی ئه ندامیته ی بدات به و پیزه ی لیژنه ی راپه راندن دیاری ده کات و رپوشوینی وه رگرتنی داده نی.

۵- له یه‌کیک له ناوه‌نده‌کانی خویندن درێژه به خویندنی بدات.

۲-۳: ئه‌رکه‌کانی ئه‌ندام

۱- په‌په‌وه‌ی دیسیپلینی نیوخوویی یه‌کیتی و پله‌کانی پیکخستن بکات.

۲- ئامانج و بیروباوه‌ری یه‌کیتی بلّو بکاته‌وه و به‌رگری له یه‌کگرتوویی پێژه‌کانیدا بکات.

۳- کۆشش بو به‌رفراوانکردنی پیکخستنی یه‌کیتی بکات و ئه‌ندامی نوێ به‌یئێته پێژه‌وه.

۴- به‌شداری له کۆبونه‌وه و چالاکییه‌ جوړاو‌جوړه‌کانی یه‌کیتیدا بکات.

۵- هه‌ول بدات بو به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانستی و پۆشنبیری و هۆشیاری خوێ.

۶- له کاتی گۆڕینی ناوه‌ندی خویندنییدا ده‌بێ ئه‌ندامیته‌ی خوێ بگوازیته‌وه بو ئه‌و ناوه‌نده‌ی که تێیدا ده‌خوینیت.

۷- هه‌ول بدات ئه‌وپه‌ری شه‌فافیه‌ت له کاره‌کانی یه‌کیتی قوتابیانێ کوردستاندا په‌په‌وه‌ بکات.

۲-۴: مافه‌کانی ئه‌ندامیته‌ی

۱- ئه‌ندامی یه‌کیتی له سنووری چالاکیی خویدا مافی په‌خنه و په‌خنه له‌خوگرتنی هه‌یه.

۲- مافی ده‌نگدان و خو‌پالاوتنی له ئۆرگانه‌کانی یه‌کیتیدا هه‌یه.

۳- له کاتی هه‌ستکردن به پیشی‌لکاری مافه‌کانی، بوێ هه‌یه داوای مافی خوێ بکات.

۴- له کاتی پێویست داوای یارمه‌تی بکات.

۵- ئه‌ندام مافی وازه‌ینانی له یه‌کیتی هه‌یه له پێگای پیشکه‌شکردنی داواکاری به نووسراو.

۶- له کاتی چاکه‌په‌وه‌بردنی چالاکییه‌کانی له کاتی پێویستدا سوپاسنامه‌ی ئاراسته‌ ده‌کریت.

۵-۲: سزاكان

دهزگاكانی یەكیتی دەسه‌لاتی ئەم سزایانه‌یان هه‌یه به‌پێی ئاستی دهزگاكان و جووری سه‌رپێچیه‌كه:

۱- ئاگادارکردنه‌وه.

۲- سه‌رنجراکێشان.

۳- ته‌جمیدکردن.

۴- پێژاردن (غرامه) له کاتی خراپ مامه‌له‌کردن به‌ ده‌رامه‌ت و دارایی یەكیتی قوتاییانی كوردستان.

۵- وه‌رگرتنه‌وه‌ی پله : کادیر له کاتی جێبه‌جێنه‌کردنی ئه‌ركه‌كانی به‌پێی په‌یره‌و پله‌ی لێ وه‌رده‌گیرێته‌وه.

۶- ده‌ركردن : له‌کاتی ئەنجامدانی هه‌ر کرداریك كه سه‌رپێچی ییت بو‌ په‌یره‌وی یەكیتی و سیسته‌می گشتی (نظام عام)، ئەوا له‌ پیزه‌كانی یەكیتی دوور ده‌خه‌یته‌وه و ده‌رده‌کریت.

• سزاكان به‌پێی سه‌رپێچیه‌كه ده‌دری‌ت له‌ لایه‌ن ده‌زگاكانه‌وه جگه‌ له‌ خالی (۱) و (۲) سزاكانی تر به‌پێی لێكۆڵینه‌وه‌ی ورد و به‌دواداچوون ده‌سه‌پێندری‌ن.

به‌ندی سییه‌م

ئۆرگانه‌کانی یەكیتی

یەكیتی قوتاییانی كوردستان، له‌سه‌ر بنه‌مای دیموكراسی پێك هاتوه‌ و هه‌موو ئۆرگانه‌كانی یەكیتی به‌ ده‌نگی زۆرینه‌ی ئاسایی و نه‌هێنی هه‌لده‌بژێردری‌ن، هه‌روه‌ها په‌یره‌وی سه‌ركرده‌یه‌تی به‌كۆمه‌ڵ ده‌كه‌ن و گشت ب‌پاره‌كان به‌ زۆرینه‌ی ئاسایی ده‌رده‌چن و رێكخستن له‌سه‌ر ئەم پره‌نسیپانه دامه‌زراوه:

۱-۳: هۆبه

بچووكترین یه‌كه‌ی رێكخستنه، ئەندامێکی چالاکی یەكیتی یا خود زیاتر به‌پێی پێویست هه‌لیده‌سوړی‌ن كه به‌ ده‌نگی ئەندامان له‌ هۆبه‌كه هه‌لده‌بژێردری‌ و به‌ ئەنجامدانی كاری یەكیتی هه‌لده‌ستی.

۱- دروستکردنی په‌یوه‌ندی له نیوان ئەندامانی یه‌کیتی له هۆبه له‌گه‌ڵ ئۆرگانی سه‌رووتر.

۲- ئاگادارکردنه‌وه و ئاماده‌کردنی ئەندامان بۆ به‌شداریکردنی چالاکیه‌کانی یه‌کیتی.

۳- کۆکردنه‌وه‌ی ئابوونه.

۴- به‌پرسه له‌گه‌یاندنی بیروبو‌چوون و داخواییه‌کانی ئەندامان و قوتابیان بۆ سه‌رووتر.

۲-۳: لیژنه‌ی به‌ش

له‌ کۆلیژ و په‌یمانگاگان سه‌رپه‌رشتی نوێنه‌رایه‌تی پۆله‌کان ده‌کات و له (۳ - ۵) هه‌قال پێک دێت که‌ راسته‌وخۆ له‌لایه‌ن نوێنه‌ری هۆبه‌کانه‌وه له‌ به‌شه‌که‌دا هه‌لده‌بژێردرێت و ئه‌رکی سه‌رپه‌رشتیکردنی کاره‌کانی یه‌کیتیه‌ له‌ به‌شه‌که‌ و هه‌ول ده‌دات بۆ فراوانکردن و به‌هێزکردنی پیکخستن و جیه‌جێکردنی ئه‌رکه‌کانی یه‌کیتی و ئەنجامدانی فه‌رمانه‌کانی سه‌رووتر و چاره‌سه‌رکردنی گیروگرفته‌کانی قوتابیان و ده‌بیته‌ ئەلقه‌ی په‌یوه‌ندی نیوان قوتابیان و لایه‌نه‌ په‌یوه‌نیداره‌کان، نوێنه‌رایه‌تی هۆبه‌کان به‌شداری کۆبوونه‌وه‌ی مانگانه‌ی لیژنه‌ی به‌ش ده‌کهن و راپۆرت به‌رز ده‌کهنه‌وه بۆ سه‌رووتر.

۳-۳: لیژنه‌ی قوتابخانه

لیژنه‌ له (۳ - ۷) هه‌قال پێک دێت که‌ راسته‌وخۆ له‌لایه‌ن ئەندامان له‌ ناوه‌ندی خوێندن هه‌لده‌بژێردرێت، سه‌رپه‌رشتی کاره‌کانی یه‌کیتی له‌و شوێنه‌ ده‌گرێته‌ ئەستۆ و ئەلقه‌ی په‌یوه‌ندییه‌ له‌ نیوان قوتابیان و به‌رپوه‌به‌رایه‌تی ناوه‌نده‌که‌.

۱- به‌لای که‌مه‌وه ده‌بیته‌ مانگانه‌ جارێک کۆ بیته‌وه و راپۆرت به‌رز بکاته‌وه.

۲- مانگێ جارێک ده‌بیته‌ کۆبوونه‌وه‌ی فراوان له‌گه‌ڵ نوێنه‌رایه‌تی هۆبه‌کان ئەنجام بدات.

۳- مانگێ جارێک ده‌بیته‌ کۆبوونه‌وه‌ی گشتی له‌گه‌ڵ ئەندامان ئەنجام بدات.

۴- به‌پرسه به‌رامبه‌ر گه‌شه‌کردن و چالاکیه‌کانی یه‌کیتی له‌ سنووری کارکردنیدا.

۵- ده‌سه‌لاتی سزادانی خاله‌کانی (۱) و (۲) یه‌یه‌ له‌ به‌ندی (۲) ی بڕگه‌ی (۵).

۶- ئه‌رکی زه‌مینه‌ خۆشکردنی سه‌رخستنی پالێوراوانی یه‌کیتی ده‌که‌وێته‌ ئەستۆ له‌ هه‌لبژاردنه‌کانی نوێنه‌رایه‌تی قوتابیاندا.

۳-۴: لیژنه‌ی ناوچه / په‌یمانگای بالا / کۆلیژ:

به‌هۆی فراوانبوون و زیادبوونی ژماره‌ی قوتابیان له سنووریکی دیاریکراو، له کۆلیژ و په‌یمانگا بالاگان بۆ چاودێریکردن و کاراکردنی پێکخستنه‌کانی یه‌کیتمی داده‌مه‌زێت و له به‌رپرسی لیژنه و (۲ - ۸) کارگێڕ پێک دێت که له پێگه‌ی کۆنفرانسی ئیخوۆیی سالانه دیاری ده‌کری‌ت.

۱- به‌رپرسی لیژنه‌کان له کۆبوونه‌وه‌ی به‌رفراوانی لق که (۲) دوو مانگ جارێک ده‌به‌ستری‌ت به‌شداری ده‌که‌ن.

۲- سه‌ره‌رشته‌ی جموجوله‌کانی یه‌کیتمی ده‌کات له‌سنووری چالاکي خۆیدا.

۳- به‌رپرسیاره به‌رامبه‌ر گه‌شه‌کردنی چه‌ندیتی و چۆنیتی پێکخستنه‌کانی یه‌کیتمی.

۴- مانگانه کۆبوونه‌وه‌ی خۆی ده‌کات، به‌شه‌کانی لیژنه ناوچه به‌جیا راپۆرتی خۆیان بۆ لق به‌رز ده‌که‌نه‌وه ده‌رباره‌ی باری یه‌کیتمی له‌و ماوه‌یه‌دا له هه‌موو پروویه‌که‌وه.

۵- لیژنه پابه‌نده به‌جێبه‌جێکردنی بریار به‌رێنمایی و پاسپارده‌کانی ده‌زگا‌کانی سه‌رووی خۆی.

۶- پێویسته لیژنه دوو مانگ جارێک کۆبوونه‌وه‌ی فراوانی (ده‌سته‌ی ناوچه و لیژنه قوتابخانه‌کان) ساز بکات.

۷- لیژنه ناوچه و لیژنه‌ی کۆلیژ و په‌یمانگا بالاگان ده‌سه‌لاتی سه‌پاندنی سزا‌کانی (۱) و (۲) و (۳) یه‌ندی (۲) یه‌رگه‌ی (۵) یه‌یه و بۆ سه‌پاندنی خالی (۵) سزا‌کان پێویستی به‌ره‌زانه‌ندی لق هه‌یه.

۸- کۆنفرانسی لیژنه ناوچه پێک دێت له ستافی لیژنه‌ی ناوچه و ده‌سته‌ی لیژنه‌ی قوتابخانه هه‌لبژێردراوه‌کان.

۳-۵: لیژنه‌ی لق

۱- لیژنه‌ی لق پێک دێت له:

أ- لێپرساوی لق: که به‌شیوه‌ی راسته‌وخۆ له کۆنفرانسی ئیخوۆیی سالانه‌ی لق هه‌له‌ده‌بژێردری‌ت و ده‌بی‌ت به‌ئنده‌می لیژنه‌ی راپه‌پاندن.

- ب- له (٤-٨) کارگیر و (٢) یه‌ده‌گ پیک دیت که به هه‌لبژاردن له کۆنفرانسی نیوخۆیی سالانه‌ی لقدا هه‌لده‌بژێردرین.
- ٢- لیژنه‌ی لق مانگی جاریک کۆ ده‌بیته‌وه و هه‌ر به‌شه و راپۆرتی مانگانه‌ی خۆی به جیا بۆ مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت به‌رز ده‌کاته‌وه.
- ٣- لیژنه‌ی لق به‌رپرسیاره له به‌رامبه‌ر جێبه‌جێکردنی راسپارده و بریار و پێنماییه‌کانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت.
- ٤- لیپرسراوی لیژنه ناوچه‌کان و لیژنه‌ی کۆلیژ و په‌یمانگا بالاکان له کۆبوونه‌وه‌ی فراوانی لق ئاماده‌ ده‌بن که دوو مانگ جاریک ده‌به‌ستری‌ت.
- ٥- ده‌سه‌لاتی سه‌پاندنی سزاکانی (١، ٢، ٣ و ٤) ی به‌ندی (٢) ی برگی (٥) هه‌یه بۆ سزای (٥)، پاش راپۆژکردن له گه‌ڵ مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت ده‌سه‌پیندری‌ت.
- ٦- کۆنفرانسی لق پیک دیت له:
- أ- ستافی لق و هه‌لبژێردراوی لیژنه ناوچه‌کان.
- ب- کۆنفرانسی لق ده‌به‌ستری‌ت به‌ داواکردنی (٣/٢) ی ده‌سته‌ی لق و لیژنه ناوچه‌کان به‌ر له ته‌واوبوونی سالیک له کاتی نااساییدا.

به‌ندی چواره‌م

ده‌زگا‌کانی سه‌رک‌دایه‌تیکردن

٤-١: کۆنگره

به‌رزترین ده‌سه‌لاته له یه‌کیتی‌دا و پیک دیت له ئەندامانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت و یه‌ده‌گه‌کانی، ئەندامانی لیژنه‌ی ئاماده‌کردن، هه‌لبژێردراوه‌کانی لق و لیژنه‌کان (ناوچه و قوتابخانه و په‌یمانگا و کۆلیژه‌کان)، به‌پیی رێژه‌ی دیاریکراو له لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندنه‌وه.

کۆنگره دوو سال جاریک ده‌به‌ستری‌ت و ده‌سه‌لاتی گۆڕینی ناو و ئارم و دروشم و هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌ی یه‌کیتی و ده‌ستکاریکردنی کارنامه و په‌ی‌په‌وه‌ی ناوخۆی هه‌یه.

٤-٢: کۆنفرانس

١- کۆنفرانس پیک دیت له ئەندامانی (مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت و یه‌ده‌گه‌کان،

دهستهی لقهكان و لیپرسراوی لیژنه‌ی ناوچهكان).

۲- له كاتیكدا ده‌به‌سترت كه (۲/۳)ی ئەندامانی لیژنه‌ی راپەراندن داواى بكهن
له بارودۆخى ئااساییدا.

۳- توانای گۆرینی سكرتیر و ئەندامانی مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت و یه‌ده‌گه‌كانی
هه‌یه‌.

۴- له ژیر رۆشناى هیلە گشتیه‌كانى كارنامه و په‌پرەوى ناوخواى په‌سه‌ندكراوى
كۆنگره‌ ده‌توانى به‌رنامه‌ی دا‌بر‌ژیت.

۳-۴: لیژنه‌ راپەراندن

۱- به‌رزترین ده‌سه‌لاته‌ له یه‌كیتیدا له ماوه‌ی نیوان دوو كۆنگره‌ یاخود
كۆنفرا‌نسى سالانه‌ی لقه‌كان.

۲- هه‌ل‌ده‌ستیت به‌ ئه‌ركى سه‌ركردایه‌تیکردن و سه‌ره‌رشتیکردنى چالاکییه
جو‌را‌و‌جو‌ره‌كانى یه‌كیتی و ئاراسته‌کردن، بریاره‌كانى كۆنگره‌ و كۆنفرا‌نس
به‌جى ده‌گه‌یه‌نیت و ئامانجه‌كانى جیه‌جى [ده‌كات] و چاودێرى گشت
ده‌زگاكان ده‌كات سه‌باره‌ت به‌ راپەراندنى فه‌رمان و ئه‌ركه‌كانیان.

۳- پێك دیت له مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت و یه‌ده‌گه‌كانى و به‌رپرسى لقه‌كان.

۴- هه‌ر (۳) مانگ جارێك كۆ ده‌بیت‌وه‌ یان له‌سه‌ر داواى (۲/۳)ی ئەندامانى
لیژنه‌ی راپەراندن كۆبوونه‌وه‌ی ئااسایى ئەنجام ده‌دات.

۵- سزادانى ئەندامانى مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت و لیژنه‌ی راپەراندن به‌ په‌زامه‌ندى
(۲/۳)ی ئەندامه‌كانى به‌ گۆ‌یره‌ی سه‌ره‌پ‌چیه‌كه‌ ده‌بیت، به‌پێى به‌ندى (۲)
ی ب‌ر‌گه‌ی (۵).

• هه‌ر ئەندامێكى لیژنه‌ی راپەراندن پله‌ی ئەندامیى نامینى لهم‌ بوارانه‌ی
خواره‌وه‌:

أ- له سى كۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپەراندن ئاماده‌ نه‌بیت به‌بى‌هۆ.

ب- دوو سال داواى ته‌وا‌و‌کردنى خویندن.

ت- پێشكه‌شکردنى ده‌ستله‌كار‌كیشانه‌وه‌.

ث- له کاتی نه مانی به پررسی لق به هه رهۆیه ک بیّت، کۆنفرانسی لق به ته نیا بۆ هه لّباردنه وهی به پررسی لق ده به ستریت له کاتیکدا وادهی به ستنی کۆنفرانسی سالانهی نه هاتییت.

ج- له کاتی دواکه وتنی به ستنی کۆنگره پروونکردنه وهی پیویست دهرده کات. ٦- لیژنه ی راپه پانندن ده سه لات ی دروستکردن و هه لّوه شاننده وهی لقه کانی یه کیتی هه یه و سنووری کارکردنیان دیاری ده کات.

٧- کۆبوونه وهی لیژنه ی راپه پانندن له کاتی دیاریکراوی خۆی ده به ستریت. (له کاتی دواکه وتنی ره شیدا مه کته بی سکرتراریهت پروونکردنه وهی پیویست ده دات) تییدا چاوخ شاننده وه ده کریّت له سه رجهم کاره کانی مه کته بی سکرتراریهت و هه موو لقه کانی هه لّسه نگاندنی بۆ ده کریّت و به رنامه ی کاری ئاینده ی یه کیتی داده پێژیّت.

٤-٤: مه کته بی سکرتراریهت

١- پیک دیت له (٩) ئه ندام و (٥) یه ده گ که راسته وخۆ له کۆنگره هه لّده بژێردرین.

٢- مه کته بی سکرتراریهت بریار و راسپارده کانی لیژنه ی راپه پانندن جییه جی ده که ن و به پررسیارن به رامبه ر کۆبوونه وهی لیژنه ی راپه پانندن.

٣- کادیر و ئه ندام به شه کانی مه کته بی سکرتراریهت له لایه ن مه کته بی سکرتراریه ته وه ده ستنیشان ده کریّن.

٤- مه کته بی سکرتراریهت مانگانه کۆبوونه ی ئاسایی خۆی ده به ستیت و نااساییش کۆ ده بیته وه له کاتی پیویستدا.

٥- مافی سه پاندنی سزاکانی به ندی (٢) ی برگه ی (٥) ی هه یه به سه ر ئه ندامانی لیژنه ی لق، ئه گه ر که مه ترخه مییان کرد یاخود له په ی ره و لایان دا یان سه ریپچیان کرد له جییه جیکردنی بریاره کانی مه کته بی سکرتراریهت.

٦- ئه ندامانی مه کته بی سکرتراریهت له کۆبوونه وهی سکرتراریهت به سه ر به شه کاندا دابه ش ده کریّن.

٧- مه کته بی سکرتراریهت ده سه لات ی دانانی لیژنه ی کاتی و هه میشه یی له ناو

بەشەکانی مەکتەبی سەرتاریەت بەپێی پێویستدا ھەیە.

۸- سەرتێر لە کۆبوونەوێ مەکتەبی سەرتاریەت ھەڵدەبژێردرێت.

۹- مەکتەبی سەرتاریەت لە سەرتێر و ئەم بەشانە پێک دێت:

أ- بەشی پێکخستن.

ب- بەشی ئاماری و پلان.

ت- بەشی نوێنەرایەتی و کاروباری قوتاییان.

ث- بەشی پەڕیوەندیەکان.

ج- بەشی ڕاگەیاندن.

ح- بەشی دارایی و بەرپۆھەبردن.

خ- بەشی چالاکی وەرزی و ھونەری.

د- بەشی پۆشنییری و پێگەیاندن.

پێکھاتەی بەشەکانی مەکتەبی سەرتاریەت :

لە لێرسراوی بەش و یەدەگیکی مەکتەبی سەرتاریەت یان زیاتر ئەگەر پێویستی کرد پێک دێت، لێرسراوی بەش لە کۆبوونەوێ مەکتەبی سەرتاریەت دیاری دەکێت.

ئەركی بەش سەرپەرشتیکردن و بەرپۆھەبردنی کارەکانە لەگەڵ چەند (ئەندام و کادیری بەش) کە مەکتەبی سەرتاریەت بە گۆڕە لێھاتووێیان بپاری لێ دەدات بۆ ھاوکاریکردن.

أ- بەشی پێکخستن:

۱- سەرپەرشتی کار و چالاکیەکانی پێکخستنی یەکیتمی دەکات لە پێگای راپۆرت و نووسراوی مانگانە سەرچەم لق و لێژنە ناوچەکان کە راستەوخۆ یاخود وێنەیان بەرز دەکێتەو بە مەکتەبی سەرتاریەت، ھەرۆھە لە پێگای سەردانی مەیدانی بۆ ھەموو لق و لێژنە ناوچەکان (بەھاوکاری مەکتەبی سەرتاریەت و لێژنە راپەراندن) بۆ بەدواداچوونی لەباری پێکخستن و

چۆنیتی گه‌شه‌کردن و هه‌روه‌ها ناردنی زانیاری و بژاندن بۆ باشتربوون و به‌ره‌و پیشچوونی کاری پیکخستن و زیادکردنی ژمارهی ئەندامان و گۆشکردنیان به‌بیروباوه‌ری دیموکراسی و نیشتمانی .

۲- مانگانه کۆبوونه‌وه‌ی به‌ش ده‌به‌ستریّت و راپۆرت ده‌داته کۆبوونه‌وه‌ی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت.

۳- له‌سه‌ره‌تای سالی خویندن یاخود زیاتر له‌جاریک له‌م سالداده‌کۆبوونه‌وه‌ی پیکخستن له‌گه‌ڵ کارگیرانی پیکخستنی سه‌رجه‌م لقه‌کان ساز ده‌دات بۆ پێداچوونه‌وه‌ و لیکۆلینه‌وه‌ی باری پیکخستنی یه‌کیتییه‌که‌مان.

ب- به‌شی ئامار و پلان:

۱- ئاماده‌کردنی ئامار بۆ سه‌رجه‌م ئەندامان که‌ له‌ پێگای راپۆرتی مانگانه‌ی به‌شه‌کانی لقه‌کان ده‌گات و به‌راوردکردن له‌گه‌ڵ مانگی پیشوو به‌سوودوه‌رگرتن له‌کۆمپیوته‌ر و ئینته‌رنیّت، ده‌ستیشانکردنی خاله‌لاوازه‌کان و هه‌ول‌دان بۆ باشت‌کردنی.

۲- به‌رنامه‌پێژی بۆ سه‌رخستنی نوینه‌ره‌کانی یه‌کیتی ده‌کات له‌هه‌لبژاردنه‌کانی سالانه‌ی نوینه‌رایه‌تی قوتابیان.

ج- به‌شی نوینه‌رایه‌تی و کاروباری قوتابیان:

۱- بایه‌خ به‌هه‌موو ئه‌و کار و کیشه‌ و گرفت و ئاسته‌نگانه‌ ده‌دات که‌ دینه‌ پێگای قوتابیان و پرۆسه‌ی خویندن و هه‌ولێ چاره‌سه‌رکردن و جیه‌جیک‌کردنی ده‌دات به‌ پێگای گونجاو، به‌ به‌رنامه‌پێژیک‌کردن و خستنه‌به‌رده‌ستی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت بۆ بڕیاردانی پێویست و ناردنی پێنمایی بۆ لقه‌کان.

۲- هه‌لده‌ستیت به‌ئهرکی گه‌یاندنی کیشه‌ و داواکانی قوتابیان به‌ داموده‌زگا په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان.

۳- هه‌لده‌ستیت به‌ ئاسانکاری و پێنۆینیک‌کردنی لیژنه‌کانی نوینه‌رایه‌تی هه‌لبژێردراوی قوتابیان.

۴- سه‌رپه‌رشتی چاودێری به‌پێوه‌چوونی کاره‌کانی ئه‌م به‌شه‌ ده‌کات له‌ لقه‌کان له‌ پێگای راپۆرتی مانگانه‌ و کۆبوونه‌وه‌ و سه‌ردانی مه‌یدانی.

د- به‌شی په‌یوه‌ندییه‌کان:

۱- کاروباری په‌یوه‌ندییه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له‌گه‌ل داموده‌زگا و لایه‌ن و شوین و پیک‌خراوه‌کان به‌پړیوه‌ده‌بات، ده‌ربری راو‌هه‌لۆیست و بیروبو‌چوونی یه‌کیتی ده‌بی‌ت که له‌لایه‌ن مه‌کته‌بی سکر‌تاریه‌ته‌وه هیل‌ه گشتیه‌کانی دیاری ده‌کرین.

۲- له‌ پێگای نووسراو و راپۆرتی مانگانه‌وه سه‌رپه‌رشتی کاری په‌یوه‌ندییه‌کانی لقه‌کان ده‌کات و پێنمای پێویست پێش‌ک‌ه‌ش ده‌کات و سه‌رنج و تێبینی له‌سه‌ر چۆنیه‌تی کاره‌کانیان ده‌رده‌پ‌ریت و به‌گوێه‌ی پێویستیش زانیارییان بو‌ ده‌نێریت بو‌ ئاگاداربوونی لقه‌کان له‌ هه‌لۆیسته‌ جو‌راو‌جو‌ره‌کان.

۳- مانگانه‌ کو‌بو‌ونه‌وه‌ی به‌ش ده‌به‌ستیت و ئه‌وه‌ هه‌لۆیسته‌نه‌ی که پێویست بن ده‌یخاته به‌رده‌م مه‌کته‌بی سکر‌تاریه‌ت بو‌ بریارلێدانی.

۴- نه‌خشه‌ و پلانی به‌پړیوه‌چوونی هه‌ل‌ب‌ژاردنه‌کانی سالانه‌ی نوینه‌رایه‌تی قوتابیان داده‌پ‌رێژێ له‌گه‌ل پیک‌خراوه‌کانی تری قوتابیان و لایه‌نی په‌یوه‌ندی‌داره‌کان.

ه- به‌شی راگه‌یاندن:

۱- سه‌رپه‌رشتیکردنی ئۆرگانه‌کانی ناوه‌ندی یه‌کیتی.

۲- سه‌رپه‌رشتی کاروباری راگه‌یانندی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان ده‌کات له‌ سه‌رجه‌م ئۆرگانه‌کاندا له‌ ده‌رکردنی بلۆک‌راوه‌ و نامیل‌که‌ و چاپ‌کردنی په‌رتووک و سه‌رپه‌رشتی بلۆک‌کردنی چالاکییه‌کان له‌ ده‌زگا‌کانی بلۆک‌کردنه‌وه‌ وه‌ک (پو‌ژنامه‌، رادیو، ته‌له‌فیزیۆن) و گه‌یانندی ده‌نگ و هه‌لۆیسته‌کانی یه‌کیتی به‌ جه‌ما‌وه‌ر.

۳- سه‌رپه‌رشتی کردنه‌وه‌ و کاراکردنی لاپه‌ره‌ی یه‌کیتی له‌سه‌ر تو‌ری ئینته‌رنیت.

۴- سه‌رپه‌رشتی و چاودێریکردنی به‌پړیوه‌چوونی کاره‌کانی به‌شی راگه‌یانندی لقه‌کان له‌ پێگای راپۆرتی مانگانه‌ و کو‌بو‌ونه‌وه‌ و سه‌ردانی مه‌یدانی.

۵- سه‌رپه‌رشتیکردنی ئه‌رشیف و په‌رتووک‌خانه‌کانی یه‌کیتی و دانانی پ‌ی‌وش‌و‌ی‌نی پێویست بو‌ ده‌وله‌مه‌ند‌کرد‌نیان.

و- به شى دارايى و به پىوه بردن:

دارايى:

۱- دارايى يه كىتى پىك دىت له:

- ئابوونه ي ئه ندامانى يه كىتى.
- ئه و يارمه تيبانه ي بو يه كىتى ده نىردىت و ئه و پىتاكانه ي كو ده كرىنه وه.
- داهاتى چالاکى و پروژە كان.
- داهاتى فروشتنى چاپه مه نيبه كان.

۲- دارايى يه كىتى به م شىوه يه برىارى خه رج كردنى لى ده درىت :

- داهاتى يه كىتى قوتايانى كوردستان له كو بوونه وه ي لىژنه ي راپه راندن بو سه رجه م كاروباره كانى مه كته بى سكرتاريه ت و لقه كانى و خه رجيه جوراوجوره كانى برىارى لى ده درىت.
- بودجه ي له هه موو ده زگاكان (مه كته بى سكرتاريه ت، لق و لىژنه ناوچه) كو بوونه وه ي ئه و ده زگايه ي له سه ر ده كرىت و برىارى خه رج كردنى لى ده درىت.
- كو بوونه وه ي لىژنه ي راپه راندن چاودىرى خه رجيه مه كته بى سكرتاريه ت ده كات و مه كته بى سكرتاريه تيش چاودىرى خه رجيه لقه كان ده كهن و به هه مان شىوه ش لق و لىژنه ناوچه كان په يره وى خه رجيه ده كهن.
- ده رماله ي هه قالا ن به شىوه يه كى جىگىر دابه ش ده كرىت به و شىوه يه ي كه لىژنه ي راپه راندن برىارى لى داوه و مه كته بى سكرتاريه ت بوى هه يه به گو يره ي پىويستى داموده زگاكان ده سكرتارى بكات به مه رجيك كار له دابه شكردنى بودجه نه كات.
- له كاتى سه ريچى كردن و نابه جى [يى] له خه رج كردنى داهات، ده زگاكانى سه روو بو يان هه يه به گو يره ي سزاكانى به ندى (۲) برگه ي (۵) سزا به دن.
- داهاتى يه كىتى له سه رجه م ئورگانه كاندا له هه ر سه رچاوه يه كه وه بىت ده بى ده زگاي سه ره وه ي لى ئاگادار بكرىته وه و له لىستى داهات تو مار بكرىت.
- ته واوى داهات و خه رجيه كانى ده زگاكانى يه كىتى له په راوى تاييه ت تو مار بكرىت.

۳- دارایی یه کیتی به م شیویه خه رج ده کریت:

- میزانییه و ده رماله ی بریارلیدراو.
 - پاگه یاندنی ناوه ندی له ده رکردنی ئورگان و به رنامه ی رادیوی و ته له فیزیۆن و بلاوکراره کانی تر.
 - خه رجییه پیویستییه کانی باره گاکان.
 - هاوکاری ئەندامان له کاتی پیویستدا که له لایهن لقه کانه وه ته زکییه ده کرین.
 - بۆ هاتوچۆی نوینه رانی یه کیتی که به ئیشوکاری تاییه ت به یه کیتی هاتوچۆ ده کات.
 - ئەنجامدانی چالاکی هه مه جوړ.
- ده زگا کانی سه روو چاودێری داها ت و خه رجییه کانی ده زگای خوارووتری خۆیان ده کهن له پێگای راپۆرتی مانگانه و کۆبوونه وه و سه ردانی مه یدانی.

به رپۆیه بردن :

- ۱- به رپرسیاره به رامبه ر به هه ژمارکردن و چاودێریکردنی که لویه له کانی یه کیتی و تۆمارکردنیان (۶ مانگ) جارێک له په راوی تاییه ت.
- ۲- پێکخستنی کاتی ده وامکردن له باره گاکان و پێداویستییه کانی ئیشوکاری پۆژانه.
- ۳- دانان و سه ره په رشتیکردنی پڕۆژه به ره ه مه یه نه ره کانی یه کیتی.

به شی وه رزشی و هونه ری:

- ۱- هه ولدان بۆ ده رخستن و په ره پێدانی به هره ی شاراوه ی وه رزشی و هونه ری قوتابیان و کۆکردنه وه یان له یانه و تیپه وه رزشی و هونه رییه کانی یه کیتی.
- ۲- کردنه وه و پێکخستن و سه ره په رشتیکردنی چالاکی و خوله جوړاو جوړه کانی وه رزشی و هونه ری له ناوه ندانه کانی خویندن.
- ۳- به سوود وه رگرتن له خوله په ره رده ییه کان و خولی تاییه ت به زانکۆ و په یمانگاکان، هه ول بدریت ئەندامانی یه کیتی جیگه و پێگه ی شیاویان هه بی ت له خوله نیوخۆیی و نیوده وله تییه کاند.

به شی پۆشنییری و پیگه یاندن:

- ۱- ئەرکی نه خشه دانان و خه ملاندن و جیبه جیکردن و سه رپه رشتیکردنی چالاکییه پۆشنییرییه هه مه جوړه کانه، که له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ته وه پریاری لی ده دریت یا خود به بهرنامه بو ی بهرز ده کریته وه له ده زگا کانی خواری ودا به مه بهستی نه نجامدانی.
- ۲- له پیگای بلاو کراوه و بژاندن و نامیلکه و بهرنامه ی جوړا و جوړ باب ته ی پۆشنییری بلاو بکاته وه.
- ۳- له پیگای نووسرا و راپوړتی مانگانه سه رپه رشتی کاری پۆشنییری ده کات له سه رجه م لقه کان.
- ۴- خول و سیمیناری پۆشنییری ساز ده کات بو بهرز کردنه وه ی ئاستی پۆشنییری نه ندامان.
- ۵- کردنه وه ی خولی ده وری بو پیگه یاندنی کادییری کارامه بو نیو پیزه کانی یه کیتی.

كۆنگره دوازده يەكيتى قوتايانى كوردستان

ههولير ۲۰۰۷

كۆنگره دوازده يەكيتى قوتايانى كوردستان، له پوژانى ۲۳ - ۲۴ ي ئەيلوولى ۲۰۰۷، له هۆلى پيشهوا له شارى ههولير، به ئامادهبوونى ۴۱۰ نوينه له گشت پيكخستنى لقه كانى، به دروشمى «زانست و خهبات له پيناو نهويهكى ئازاد - بهرهو دواپوژيكي پرشنگذار»، به ئامادهبوونى سهروك مهسعود بارزاني و عهدنان موختى سهروكي ئەنجوومهنى نيشتمانى كوردستان^(۱)، باليوژى فهنسا له كۆمارى عيراق، فازل ميرانى سكرتيرى مهكتهبى سياسى پارتى ديموكراتى كوردستان، نهوزاد هادى پاريزگارى ههولير، دهستى بهكاره كانى كرد.

لهم كۆنگره يه دا، ههنديك گوپانكارى له زاراوه كانى تايهت به پيكخستنه كانى يەكيتى قوتايانى كوردستان كرا، وهك لق بو ناوهندى پاريزگا و ليژنهى ناوچه بو لقى قهزا گوپدرا^(۲).

ههلبژاردنى دهستهى نوو بو ليژنهى راپه راندن له كۆنگره دا بهمشيوه يه بوو:

- ريناس جانو، سكرتير
- هه رمان محهمه د سه ليم، بهرپرسى به شى پيكخستن، كارگيرى مهكتهبى سكرتاريهت
- جهبار حاجى عهبدو لا، بهرپرسى به شى ئامار و پلان، كارگيرى مهكتهبى سكرتاريهت
- شادومان خهليل، بهرپرسى به شى پهيوه ندييه كان، كارگيرى مهكتهبى سكرتاريهت
- كاروان محهمه د سابير، بهرپرسى به شى راگه ياندن، كارگيرى مهكتهبى سكرتاريهت
- عيرفان عهزیز عهزیز، بهرپرسى به شى وه رزش و هونه ر، كارگيرى مهكتهبى

(۱) به چاوديري و ئامادهبوونى سهروكي كوردستان كۆنگره ي ۱۲ مينى يەكيتى قوتايانى كوردستان دهستى به كاره كانى كرد، روژنامهى خهبات، ئورگانى پارتى ديموكراتى كوردستان، ژماره ۲۶۲۷، ههولير، دووشه مه، ۲۴ ي ئەيلوولى ۲۰۰۷، ل ۱.

(۲) راپوړتياك له سه ر دهره نجامه كانى كۆنگره ي (۱۲) ه مينى يەكيتى قوتايانى كوردستان، گوڤارى خهباتى قوتايان، ئورگانى يەكيتى قوتايانى كوردستان، ژماره ۷۲، ههولير، چاپخانهى پوژه ه لات، كانونى دووهم ۲۰۰۸، ل ۱۰ - ۱۱.

سکرتاریه ت

- ئەحمەد بژار فازل، بەرپرسی بەشی کاروبار و نوێنەرایەتی قوتابیان، کارگێری مەکتەبی سکرتاریه ت
- شوکریه تەیمور ئەحمەد، بەرپرسی بەشی پۆشنییری و پێگەیاندن، کارگێری مەکتەبی سکرتاریه ت
- شەه‌ما محەمەد زاهیر، بەرپرسی بەشی دارایی و بەرپۆه‌بردن، کارگێری مەکتەبی سکرتاریه ت
- هوگر بایز سألج، ئەندام بەشی دارایی، ئەندامی مەکتەبی سکرتاریه ت
- ئاریان سەلاحەدین ئەسەد، ئەندام بەشی کاروبار و نوێنەرایەتی قوتابیان، ئەندامی مەکتەبی سکرتاریه ت
- شقان حەمدی حسێن، ئەندام بەشی ریکخستن، ئەندامی مەکتەبی سکرتاریه ت

یەدەگەکان:

- ئەنەس ئەیوب عەبدولزاق، ئەندام بەشی ریکخستن، یەدەگی ئەندامی مەکتەبی سکرتاریه ت
- عومەر بەکر وسو، ئەندام بەشی ریکخستن، یەدەگی ئەندامی مەکتەبی سکرتاریه ت^(۱)

(۱) گۆفاری خەباتی قوتابیان، هەمان سەرچاوه، ل ۱۲.

کارنامه و په‌په‌وی ناوخۆ په‌سەندکراوی کۆنگره‌ی دوازدە‌ی یەکییتی قوتابیانی کوردستان کارنامه

پێشه‌کی:

یەکییتی قوتابیانی کوردستان له ١٨ ی شوباتی ١٩٥٣ وه‌ک رێکخراویکی پێشه‌یی و دیموکراتی نیشتمانپه‌روه‌ر و ئازادیخواز بو‌و دا‌کوکیکردن له‌ مافه‌کانی قوتابیانی، له‌سه‌ر ده‌ستی کۆمه‌ڵێک قوتابی کورد له‌ شاری به‌غدا و له‌به‌ر پ‌ۆشنایی م‌ۆرکه‌ سیاسیه‌کانی ر‌ێه‌رایه‌تی بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی کورد به‌ ر‌ێنمایی بارزانی نه‌مر له‌دایک بووه‌. ئه‌م یه‌کیتییه‌ له‌ ماوه‌ی زیاتر له‌ نیو سه‌ده‌ی به‌رده‌وامی تێک‌ۆشان به‌شداری کارای له‌ ش‌ۆرشه‌کانی ئه‌یلوول و گ‌ول‌ان و پا‌په‌رینه‌کاندا هه‌بووه‌ و له‌م پ‌یناوه‌شدا سه‌دان شه‌هیدی کرد‌ۆته‌ قوربانی کاروانی ئازادی، به‌شداری چه‌ندین فیه‌ستیف‌ال و ک‌ۆنگره‌ی جیهانی کرد‌وه‌ و تیایدا بو‌یرانه‌ د‌ۆزی کورد و ک‌یشه‌ په‌واکه‌ی پ‌یشانی جیهان داوه‌. (یه‌کییتی قوتابیانی کوردستان) توانی دا‌کوکی له‌ خه‌سله‌ت و تایبه‌تمه‌ندی قوتابیانی کوردستان بکات و له‌ گ‌شت ق‌ۆناغه‌ جیاوازه‌کانی ته‌مه‌نی ر‌ێکخراوه‌یی‌دا خه‌مه‌تی گه‌وره‌ی پ‌یشک‌ه‌ش به‌ بواری زانست و خو‌یندن و وتی په‌روه‌رده‌ کرد‌وه‌، ئه‌مه‌ش و‌ێ‌پ‌رای خه‌باتی نه‌ته‌وه‌یی و گ‌رو‌تینی ئه‌ندامانی ئه‌م ر‌ێکخراوه‌ بو‌و ر‌زگاری کوردستان، له‌ ماوه‌ی ئه‌و (٥٥) سا‌له‌یدا (یه‌کییتی قوتابیانی کوردستان)، دوانزه‌ ک‌ۆنگره‌ی به‌ست‌وه‌، ئه‌مه‌ جگه‌ له‌ سازدانی چه‌ندین ک‌ۆنف‌رانس و ماوه‌یه‌کی در‌ێژیش شانه‌شانی (ی.ل.د.ک) در‌ێژه‌ی به‌ تێک‌ۆشانی خو‌ی داوه‌.

پ‌یناسه‌ی یه‌کییتی:

یه‌کییتی قوتابیانی کوردستان، ر‌ێکخراویکی پ‌یشه‌یی، نیشتمانی، دیموکراسی، قوتابیانه‌یه‌، ت‌ی ده‌ک‌ۆش‌یت له‌ پ‌یناو پاراستن و دا‌کوکیکردن له‌ ماف و خواسته‌کانی قوتابیانی و په‌ره‌پ‌یدانی وتی زانست. هه‌روه‌ها پ‌شتگیری د‌ۆزی وای گه‌لی کوردستان ده‌کات، له‌ پ‌یناو چه‌سپاندنی بنه‌ماکانی دیموکراسیه‌ت و ئاشتی و مافی م‌رو‌ف بو‌و بونیاتنانی کۆمه‌لگایه‌کی پ‌یشک‌ه‌وتنه‌خوازی مه‌ده‌نی له‌ هه‌ری‌می کوردستاندا.

هیلّه گشتیه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان:

- ۱- یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان، پیکخواوکی ئاره‌زوومه‌ندان و پابه‌ندبوونی ئەندامانی له‌سه‌ر بنه‌مای باوه‌رپی‌بوونه.
- ۲- ئەندامانی به‌بێ جیاوازی له‌ ماف و ئه‌رکه‌کانیدا یه‌کسان.
- ۳- پشت‌ه‌ستور به‌ بنه‌ما دیموکراسی و زانستییه‌کان له‌ گه‌ڵ ئەندامانیدا مامه‌له‌ ده‌کات و ستراتیژییه‌تی مروّییانه‌ له‌ میکانیزمی کاریدا ده‌گریته‌ به‌ر.
- ۴- بیری نیشتمانی و هه‌ستکردن به‌ لیپرسراویتی نه‌ته‌وه‌یی پره‌نسیپیکه‌ بو‌ ئەندامانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان.
- ۵- داوکی له‌ ماف و هه‌لوێستی قوتابیانی ده‌کات به‌ په‌یره‌وکردنی پێزگرتنی دوولایه‌نه‌ له‌ نێوان قوتابیانی و مامۆستایاندا.
- ۶- ده‌ست‌نیشان‌کردنی پله‌کانی به‌پێی هه‌لبژاردنی دیموکراسییانه‌ ده‌ییت.
- ۷- ئەندامانی له‌سه‌ر لیپورده‌یی و پێزگرتن و خو‌شه‌ویستی به‌رامبه‌ر په‌روه‌رده‌ ده‌کات.
- ۸- پێز له‌ ئافه‌رت و مافه‌کانیان ده‌گریت و پشتگیری له‌ هه‌ر هه‌وێک به‌ ئاراسته‌ی زیاتر ده‌سته‌به‌رکردنی مافی ئافه‌رت و هاندانی به‌شداریکردنیان ده‌کات.
- ۹- بر‌وای به‌ دیالوگ و پاگو‌پینه‌وه‌ هه‌یه‌ وه‌ک بنه‌مایه‌ک بو‌ چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌ و گرفته‌کان.
- ۱۰- ده‌سته‌به‌رکردنی ماف و داخوازییه‌کانی قوتابیانی به‌ ئه‌رکی خو‌ی ده‌زانیت به‌بێ په‌چاوکردنی جیاوازی بیرو‌را یان هه‌ر جیاوازییه‌کی تر.
- ۱۱- هه‌لوێسته‌کانی له‌سه‌ر بنه‌مای زۆرینه‌ی ده‌نگ ده‌ییت، بێ ئه‌وه‌ی مافه‌کانی که‌مینه‌ پشتگو‌ی بخ‌ریت یان له‌ ریزیان که‌م بک‌ریته‌وه‌.
- ۱۲- هه‌و‌لی چاره‌سه‌رکردنی ده‌دات، له‌ پێگای خو‌ی و ده‌زگا په‌یوه‌ندیداره‌کانه‌وه‌.
- ۱۳- بر‌وای به‌ ئازادی تا‌ک و مافی پاده‌برین و شی‌وازه‌کانی گو‌زارشت لی‌کردنی هه‌یه‌، چ به‌ کو‌بوونه‌وه‌ یان خو‌پیشاندان و پێ‌ی‌ی‌وان بی‌ت له‌ ناوه‌وه‌ یان له‌ ده‌ره‌وه‌ی ناوه‌نده‌کانی خو‌یندن.

۱۴- هه‌وڵی ده‌سته‌به‌رکردنی ماف و داخوازی قوتابیانی پارچه‌کانی تری کوردستان ده‌دات له‌ ناوه‌نده‌کانی خویندنی هه‌ریمی کوردستان.

له‌سه‌ر ئاستی قوتابیانی:

۱- پشتگیری خویندنی زۆره‌ملی (الزامی) ده‌کات له‌ قۆناغی بنه‌په‌تی، به‌ شیوه‌یه‌ك که هه‌موو ناوچه‌کانی کوردستان بگرێته‌وه، هه‌روه‌ها بایه‌خی ته‌واو بدری‌ت به‌ خوله‌کانی نه‌ه‌یشتنی نه‌خوینده‌واری.

۲- وانه‌کان له‌ هه‌موو قۆناغه‌کانی خویندن به‌ زمانی کوردی بی‌ت له‌ هه‌ریمی کوردستان و وانه‌ی زمانی کوردی له‌ ریزی وانه‌ بنه‌په‌تییه‌کان بی‌ت له‌ ناوچه‌کانی تری عێراقی فیدراڵدا و، پێزگرتنی نه‌ته‌وه‌کانی تر که خویندنیان به‌ زمانی زگماکی خۆیان بی‌ت.

۳- تیروته‌سه‌ل و ده‌وله‌مه‌ندکردنی پرۆگرامه‌کانی خویندن به‌ گیانی کوردایه‌تی و داب و سه‌نایه‌تی نه‌ته‌وه‌که‌مان و میژوو و جوگرافیای کوردستان، که له‌گه‌ڵ به‌ره‌وه‌پێشچوونی زانست و شارستانییه‌تی هاوچه‌رخ‌ی مروڤدا بگونجی‌ت.

۴- پاراستنی پیرۆزی و سه‌ربه‌خۆیی ناوه‌نده‌کانی په‌روه‌رده و فێرکردن.

۵- هه‌وڵدان بۆ فێرکردن و به‌کارهێنانی پیتی لاتینی له‌ قوتابخانه‌کاندا.

۶- ناردنی قوتابیانی کوردستان بۆ درێژه‌دان به‌ خویندن له‌ ده‌روه‌هی وڵات.

۷- بایه‌خ‌دان به‌ په‌رتوکه‌خانه‌کان و ده‌وله‌مه‌ندکردنیان به‌ په‌رتوکی هه‌مه‌جو‌ر و پاهێنانی قوتابیانی له‌سه‌ر خویندنه‌وه و هاندانیان بۆ دانانی په‌رتوکه‌خانه له‌ ماله‌کانیاندا.

۸- بایه‌خ‌دان به‌ وانه‌کانی نیگارکێشان و وه‌رزش و سرود بۆ په‌روه‌رده و گه‌شه‌پێکردنی ئاره‌زوو و به‌هه‌ره‌کانی قوتابیانی.

۹- دژی هه‌موو کۆتوبه‌ندیکی کۆمه‌لایه‌تی و دواکه‌وتوپه‌یین که له‌ سه‌ر قوتابیانی کچ داده‌نری‌ت بۆ پێگه‌گرتن و به‌ربه‌ستدانان له‌ خویندنیان.

۱۰- گرنگیدان به‌ قوتابخانه‌ نمونه‌یه‌کان و هه‌وڵدان بۆ فراوانکردنه‌ویان تا هه‌موو قوتابخانه‌کانی کوردستان بگرێته‌وه.

- ۱۱- گرنگیدان به خویندنی تیکه لّاو له قوناغه کانی ئاماده بیدا.
- ۱۲- یارمه تیدانی ئه و قوتابیانی ه که رۆله ی شه هید و پیشمه رگه ی په ککه و ته و قوربانیانی کیمیا باران و پرۆسه کانی ئه نفالن.
- ۱۳- هه و لّدان بو دروستکردنی په یوه ندیه کی ته ندروست له نیوان مامۆستایان و قوتابیاند.
- ۱۴- قوتابیانی ئاماده بیه پیشه بیه کان له زانکو و په یمانگا بالاکاندا به پیی پسپوریان وه ربگیرین.
- ۱۵- دانانی پلانی نویی پهروه رده یی و دارشتنی پرۆگرامه کانی پهروه رده به شیوه یه کی سه رده میانه.
- ۱۶- بایه خدان به قوتابخانه پیشه بیه کان و په یمانگا کان و هاندانی قوتابیان بو خویندن له و ناوه ندانه دا تاوه کو کادری ناوه نجییان لی په یدا بیت و به شداری له ناوه دانکردنه وهی کوردستان بکه ن.
- ۱۷- هاندانی قوتابیانی داهینه ر و به توانا و دابینکردنی پیداو یستییه کانیان.
- ۱۸- هه و لّدان بو شیاندنه وهی ئه و قوتابیانی ه که تووشی لادان و تاوان ده بن، بو ناو خیزان و کو مه لّگه له ریگه ی چاکسازی کو مه لّایه تییه وه.
- ۱۹- گرنگیدان به کو لّیژه ئه هلییه کان به و شیوه ی دیراسه تکردنیان له پرووی مامۆستا و پیداو یستی خویندنه وه.
- ۲۰- گرنگیدان به که سایه تی قوتابی و پهروه رده کردنیان به شیوه یه کی دروست.
- ۲۱- ریگخستن و ئه نجامدانی ئوردوگای هاوینه بو پیگه یاندنی قوتابیان و پهروه رده کردن و جۆشانندیان به بیروباوه ری نیشتمان پهروه ری و دیموکراسی.
- ۲۲- بایه خدان به ته ندروستی قوتابیان له قوتابخانه کاندا و دهسته بهرکردنی چاره سه رییان و ره چاوکردنی مه رجه ته ندروستییه کان له ناوه ندانه کانی خویندن.
- ۲۳- دابینکردنی کار و دامه زراندنی ده رچووانی زانکو و په یمانگا کان و ئاماده بیه پیشه بیه کان له گه ل سوود وه رگرتن له توانا و پسپورییه زانستییه کانیان.
- ۲۴- بایه خدان به ئه نجمه نی باوکان و دایکان و مامۆستایان و قوتابیان بو

به شداریکردن له به ره و پێشبردنی پهروه رده و فێرکردن، و ههروه ها چالا کردنی
 رۆلی توێژه ری کۆمه لایه تی و دهروونی له سه رجه م ناوه نده کانی خوێندن دا.
 ۲۵- هه ولدان بۆ دروستکردنی کۆمه لگای به شی ناو خۆیی بۆ قوتابیان به شیوه یه کی
 سه رده میانه که هه موو پێداویستییه کانی خوێندن و پشووی تیدا بێت.

۲۶- گرنگیدان به خوێندنی کوردی له ناوچه تازه ئازادکراوه کانی کوردستان و
 کردنه وهی خولی تایهت بۆ فێربوون و گه شه پێدانی زمانی کوردی له و ناوچانه.

۲۷- هاوکاریکردنی قوتابیانی که مده رامهت بۆ ته و او کردنی خوێندن.

۲۸- هه ولدان بۆ گه پرانه وهی کادیره زانستی و خاوهن پرونامه به رزه کان له ده ره وهی
 وڵات بۆ سوود وه رگرتن له توانا و پسپوریان.

له سه ر ئاستی زانستی:

۱- گرنگیدان به دامه زرانندی سه نته ر و مه لبه ندی رۆشن بیری و هونه ریی تایهت
 به قوتابیان و ده سه ته به رکردنی باشترین هوکاره کانی پێشخستی به هره و
 توانا کانیان.

۲- بایه خدان به رپه وانه پراکتیکی و تاقیگه زانستییه کان له ناوه نده کانی خوێندن دا.

۳- په ره پێدانی زانکۆکانی کوردستان و هه ولدان بۆ کردنه وهی زانکۆ و په یمانگا و
 کۆلیژی تر و به شه کانیان به پێی پێویستی و خواستی به رزکردنه وهی ئاستی
 زانستی له گه ل فراهه مکردنی زه مینه ی دروست.

۴- پێویسته پرۆگرامه کانی خوێندنی زانکۆکانی کوردستان له گه ل ئاست و پێشکه و تنی
 زانست و پرۆگرامی تازه ی خوێندنی زانکۆکانی جیهان بگونجیندری و له م پێناوه دا
 کۆنگره ی زانستی به سه رتێت.

۵- کارکردن له سه ر بوا ری وه رگێپران و کردنه وهی سه نته ری وه رگێپران بۆ پرۆگرامه کانی
 خوێندن و سه رچاوه زانستییه کان.

۶- هاندانی قوتابیان بۆ سازدان و پێشکه شکردنی توێژینه وه و رێکخستنی کۆر و سیمیناری
 زانستی و ئه ده بی و رۆشن بیری له ناوه وه و ده ره وهی مه لبه نده کانی خوێندن.

۷- گرنگیدان به خوێندنی کۆمپیوته ر و ئینته رنێت له سه رجه م قۆناغه کانی خوێندن.

له‌سه‌ر ئاستی پیکخواه‌یی:

- ۱- په‌یوه‌ندییه‌کانی یه‌کیتی قوتابیان کوردستان له‌سه‌ر بنه‌مای تیگه‌یشتن و به‌رژه‌وه‌ندی دوولایه‌نه ده‌ییت.
- ۲- ئه‌نجامدانی هه‌لبژاردنی سالانه‌ی نوینه‌رایه‌تی قوتابیان و به‌شداربوونی نوینه‌ران له‌و کاروبارانه‌ی که په‌یوه‌ستن به‌قوتابیان، له‌گه‌ل ده‌سته کارگیریه‌کان، له‌هه‌موو ئاسته‌کاندا.
- ۳- په‌ره‌دان به‌په‌یوه‌ندیی دۆستانه له‌گه‌ل سه‌رجه‌م پیکخواه‌کانی قوتابیان له‌جیهاندا بو پیناساندنی دۆزی وای گه‌لی کوردستان و پشتگیریکردنی له‌چالاکییه‌کانیان و سوودوه‌رگرتن له‌شاره‌زایی و تواناکانیان.
- ۴- یه‌کیتی قوتابیان کوردستان، گرنگی ده‌دات به‌په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل ئه‌و پیکخواه‌یه‌ی که پێز له‌مافه‌کانی خه‌لکی کوردستان ده‌گرن و برۆیان به‌هه‌ریمی کوردستان هه‌یه ده‌دات.
- ۵- هه‌ول‌دان بو دروستکردنی په‌رله‌ماتیکی قوتابیان له‌سه‌ر بنچینه‌ی هه‌لبژاردن تاوه‌کو بپێته چه‌تریك بو هه‌موو قوتابیان کوردستان.
- ۶- هه‌ول‌دان بو پیکخستنی قوتابیان کوردستان له‌ده‌ره‌وه‌ی ولات و هاندانیان بو خزمه‌تکردن و پشتگیریکردنی هه‌ریمی فیدرالی کوردستان.
- ۷- پشتگیری له‌خه‌باتی پیکخواه‌کانی قوتابیان ده‌کات له‌پارچه‌کانی تری کوردستان و هه‌ول‌ی به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی و هاوکارییان ده‌دات.
- ۸- په‌ره‌دان به‌هاوکاری و په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل پیکخواه‌ جه‌ماوه‌ری و پیشه‌یه‌کانی تری لاوان و ئافره‌تان و مامۆستایان و گشت سه‌ندیکا و پیکخواه‌ دیموکراسیه‌کانی تر به‌پێویست ده‌زانیت.
- ۹- هه‌ول‌دان بو بنیاتنانی په‌یوه‌ندی توندوتوول له‌گه‌ل پیکخواه‌ ناحکومیه‌کان بو وروژاندنی زیاتری پرسی قوتابیان و گه‌نجان.
- ۱۰- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل که‌رتی بازرگانی تایه‌ت بو دروستکردنی سه‌رچاوه‌ی داها‌ت.

له سهر ئاستی نه ته وه یی:

- ۱- یارمه تیدانی قوتابیان به شه کانی تری کوردستان که به هوئی خه باتی سیاسی په رته وازه ده بن و زامنکردنی خویندیان له هه ریمی کوردستان.
- ۲- پشتگیریکردنی بزوتنه وهی ئازادیخوازی نه ته وه یی کورد له هه موو پارچه کانی کوردستان و هاوکاریکردنیان بۆ دهسته بهرکردنی مافه کانی.
- ۳- تیکۆشان له پیناوی یه کخستنی بزوتنه وهی ئازادیخوازی کوردستان له هه موو پارچه کان به ریگایه کی ئاشتیانه.
- ۴- پشتگیری یه کگوتاریی کورد و دانانی ستراتیژییه تیک بۆ پاراستنی ئاسایشی نه ته وه یی کوردستان.
- ۵- هه ولدان بۆ به ستنی کۆنگره یه کی نۆده وه لته تی بۆ چاره سه هرکردنی کیشه ی کورد.
- ۶- هه ولدان بۆ ئۆرگانیزه کردنی وه ندی کورد له دهره وه ی ولات بۆ زیاتر ناساندنی کورد و کیشه ی له جیهان.
- ۷- پشتگیریکردن له هه ر هه نگاوێکی زانستیانه بۆ به دیه پینانی زمانی ستانداردی کوردی و به کاره پینانی.

له سهر ئاستی نیشتمانی:

- ۱- پشتگیریکردنی په رله مان و حکومه تی هه ریمی کوردستان له پیناوی دهسته بهرکردنی خواست و مافه کانی خه لکی کوردستان.
- ۲- پشتگیری بریاردان له سهر ده ستوری کوردستان ده کات که تیییدا سه رجه م ماف و داخوازییه کانی گه لی کوردستان فه راهه م کرابن.
- ۳- پالپشتی له سیسته می دیموکراتی په رله مانیی فره یی له کوردستانی سه ره به خو ده کات به شیویه که که رکوک و خانه قین و شه نگار و هه موو شار و ناوچه کانی تری کوردستان بگه رینه وه سه ر کوردستان.
- ۴- هه ولدان بۆ قهره بوکردنه وه و ده سته بهرکردنی بژیوی ژیانی که سوکاری ئه نفال و کیمیا باران و زیانی که وتووانی سیاسه تی درندانه ی پژیمی به عس و دهسته بهرکردنی

داخوازییه‌کانی بنه‌ماله‌ی شه‌هیدان.

۵- پشتگیری هه‌وله‌کانی چاکسازی و نه‌هیشتنی که‌موکوری و ناله‌باری ئیداری و دارایی له داموده‌زگا‌کانی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان.

۶- پشتگیری هه‌وله‌کانی حکومه‌ت بۆ گرنگیدان به که‌رتی تاییه‌ت بۆ بووژاندنه‌وه‌ی ئابووری کوردستان.

۷- بایه‌خدان به فهره‌ه‌نگ و که‌له‌پوری کوردی و هاندانی قوتابیان بۆ پاراستنیان.

۸- تیکۆشان له پیناو نه‌هیشتنی شوینه‌واره‌کانی سیاسه‌تی به‌عه‌ره‌بکردن و شیواندنی پیکهاته‌ی دیموگرافی شار و ناوچه‌کانی کوردستان.

۹- به‌شداریکردن له گه‌شه‌پیدان و ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی کوردستان.

۱۰- پشتگیریکردنی پیدانه‌وه‌ی ره‌گه‌زنامه‌ی عێراقی به کورده فه‌لییه‌کان و ئه‌و هاوولاتیانه‌ی لێیان سه‌ندراوه‌ته‌وه و دا‌بینکردنی ژبانیان و قه‌ره‌بووکردنه‌وه‌ی زیانه‌کانیان.

۱۱- پاراستن و گرنگیدان به ژینگه و شوینه‌واره‌کانی کوردستان و گه‌شه‌پیدانی گه‌شتیاری.

له‌سه‌ر ئاستی جیهانی:

۱- له‌پال هه‌لمه‌تی جیهانی دژی تیرۆر هاو‌پا و هاو‌په‌یمان ده‌بین.

۲- گونجاندنی خه‌باتی قوتابیانی کوردستان له‌گه‌ڵ گۆرانکارییه هه‌ریمی و نیوده‌وله‌تییه‌کان به‌و شیوه‌یه‌ی که له به‌رژه‌وه‌ندی پرس‌ی په‌وای میلیله‌تی کورددا‌یه.

۳- تیکۆشان له پیناو ب‌لا‌بوونه‌وه‌ی ئاشتی و دیموکراسی له جیهاندا و پ‌رزگرتن و پاراستن و مافه‌کانی مرۆف.

۴- تیکۆشان دژی داگیرکردن و ده‌ستیه‌ردان.

۵- هاو‌کاریکردنی بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی گه‌لان له پیناو به‌دییه‌تانی ژیا‌تیک‌ی پر له ئاشتی و ئازادی بۆ گه‌ل.

په پیرهوی ناوڅو

بهندی یه کهم

یه کیتی

۱-۱- ناوی ریڅخراو:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، به پیته کانی (ی. ق. ک) هیمای بو ده کری.

۲-۱- پیکهاته:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، له یه کگرتی ئاره زوومه ندانه ی ئه و قوتابیانه پیک دیت که پروایان به کارنامه و په پیرهوی ناوڅوی (ی. ق. ک) هیمانه و به وپه پری دلسوزیه وه بو به دیه پینانی ئامانجه کانی تی ده کوشن.

۳-۱- سنووری کارکردن:

سنووری هه ریومی کوردستانه و به پیی پیویست لیژنه ی راپه راندن بو ی هه یه ناوهندی پاریزگا و لق له دهره وه ی کوردستان بکاته وه.

۴-۱- په یام:

«زانست و خه بات له پیناو پیکه یاندنی نه وه یه کی ئازاد، به ره و دواړو ژیکي پرشنگذار».

۵-۱- ئارمی (ی. ق. ک):

پیکهاته ی به م شیوه ی خواره وه یه:

خۆر: نیشانه ی په یدابوونی ژیان و پرووناکی و ئازادی و هه رده م نویبونه وه یه و ۱۸ تیشکه که هیمایه بو ۱۸ ی شوبات، روژی دامه زراندنی یه کیتییه که مان.

چیا: نیشانه ی به رخودان و خوراگرییه و ئامازه یه به سروشتی کوردستان، چوار شاخه که هیمایه بو چوار پارچه ی کوردستان و هه میه تی به یه که وه به ستان و یه کپارچه یی.

په رتوک: به لگه ی زانست و زانیاری و خوینده واری و شارستانیته و نیشانه ی خویندنه که پیشه ی قوتابیانه، له ناو په رتوکه که ش ناوی یه کیتییه که مان تو مار

کراوه، به واتای بایه خ و گرنگیدانی (ی.ق.ک) به خویندن و زانست و فیروون. دهست: دهست و بازووی قوتابیانی کوردستان و نیشانه‌ی هه‌ول و تیکۆشانه، ره‌نگی ره‌ش و سپی به واتای جیاوازی نه‌بوون به کارهاتوو.

بۆشایی نیوان دوو دهسته‌که: (پیته‌کانی یه‌که‌می یه‌کیتییه‌که‌مانی به زمانی ئینگلیزی تیدا تۆمار کراوه) له بنکه‌که‌یدا فراوانه و له لوتکه‌که‌یدا تیژه و له شیوه‌ی سیگۆشه‌یه و نیشانه‌ی به‌رزبوونه‌وه و به‌ره‌و ئامانج و سه‌رکه‌وتنه.

۱۹۵۳ : سالی دامه‌زراندنی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان.

تیکرای ئارمه‌که‌ی له شیوه‌ی سه‌ره‌پمدايه که ره‌نگدانه‌وه‌ی وته‌که‌ی بارزانی نه‌مه‌: «قوتابیان سه‌ری پمن له گشت شوپش و پاپه‌رینی‌کدا».

به‌ندی دووهم:

ئه‌ندامی‌تی

۱-۲- ئه‌ندامی‌تی:

أ- ئه‌ندامانی (ی.ق.ک) له قوتابیانی قۆناغه‌کانی ئاماده‌یی و کۆلیژ و په‌یمانگاكان پیک دین.

ب- قوتابیانی قۆناغی بنه‌په‌تی له پۆله‌کانی (۷ - ۸ - ۹) ده‌بنه (ئه‌ندام) ی یه‌کیتی قوتابیان و ته‌نیا له ناوه‌نده‌کانی خویندنی خۆیان مافی به‌شداربوونیان له پرۆسه‌کانی هه‌لبژاردنی ناوخۆیدا ده‌بی‌ت و جگه له‌مه هه‌موو ماف و ئه‌رکه‌کانی تری (ئه‌ندام) بیان ده‌بی‌ت.

ت- قوتابیانی ده‌ره‌کی و کۆلیژه‌کانی سه‌ربازی پۆلیس و قۆناغی بنه‌په‌تی (۱,۲,۳,۴,۵,۶) نابنه ئه‌ندام له یه‌کیتیدا.

۲-۲- مه‌رجه‌کانی ئه‌ندامی‌تی:

هه‌ر قوتابییه‌ک به‌بی ره‌چاوکردنی ره‌گه‌ز، نه‌ته‌وه، ئاین، شوین له‌لایه‌ن ئه‌ندامی‌کی یه‌کیتییه‌وه پشتگیری بکری‌ت مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه بی‌ته ئه‌ندام یان ئه‌ندامی کارا، به ره‌چاوکردنی قۆناغی خویندن له دوا‌ی ئه‌وه‌ی فۆرمی داواکاری ئه‌ندامی‌تی پر بکاته‌وه به‌پیی ئه‌م مه‌رجانه:

- ۱- برپای ته‌واوی به کارنامه و په‌په‌وی ناو‌خۆی یه‌كیتی هه‌بیت و خه‌بات له پیناو به‌دیه‌پنانی ئامانجه‌کانیدا بکات.
 - ۲- له یه‌كێك له ئۆرگانه‌کانی یه‌كیتیدا کاری پێ‌خراوه‌یی خۆی بکات.
 - ۳- له کارکردندا دڵسۆز و وردبین بیت و له به‌لێنه‌کانیدا راست‌گۆ بیت.
 - ۴- به‌و پێژه‌یه‌ی لێژنه‌ی پاپه‌راندن دیاری ده‌کات ئابوونه‌ی ئەندامی‌تی بدات و پێ‌شوی‌نی وه‌رگرته‌ی داده‌نێ.
 - ۵- له یه‌كێك له ناوه‌نده‌کانی خۆیندندا درێژه‌ی به‌ خۆیندنی بدات.
- ۳-۲- ئه‌ركه‌کانی ئەندامی‌تی:
- ۱- په‌په‌وی دیسپلینی نێ‌خۆی یه‌كیتی و پله‌کانی پێ‌خستن بکات.
 - ۲- ئامانج و بیروباوه‌ری یه‌كیتی ب‌لاو بکاته‌وه و به‌رگری له یه‌كگرتوویی پیزه‌کانی بکات.
 - ۳- کۆشش بۆ به‌رفراوانکردنی پێ‌خستنی یه‌كیتی بکات و ئەندامی نوێ به‌ی‌نێته‌ پیزه‌وه.
 - ۴- به‌شداری له کۆبوونه‌وه و چالاکیه‌ جو‌را‌وجۆره‌کانی یه‌كیتیدا بکات.
 - ۵- هه‌ول بدات بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانستی و پ‌ۆشنیری و ه‌ۆشیاری خۆی.
 - ۶- ده‌بێ له کاتی گۆ‌پ‌ینی ناوه‌ندی خۆیندنی‌دا ئەندامی‌تی خۆی ب‌گوا‌زێته‌وه بۆ ئەو ناوه‌نده‌ی که‌ تیا‌یدا ده‌خوینێت.
 - ۷- هه‌ول بدات ئە‌وپه‌ری شه‌فافیه‌ت له کاره‌کانی یه‌كیتی قوتاییانی کوردستاندا په‌په‌رو بکات.
- ۴-۲- مافه‌کانی ئەندامی‌تی:
- ۱- ئەندامی یه‌كیتی له سنووری چالاکی خۆیدا مافی په‌خنه و په‌خنه له‌خۆ‌گرته‌ی هه‌یه.
 - ۲- مافی ده‌نگدان و خۆ‌پا‌لاوتنی له ئۆرگانه‌کانی یه‌كیتیدا هه‌یه، به‌ چاو‌گرته‌ی (ب) له ب‌رگه‌ی (۱) ی به‌ندی (۲).

- ۳- له کاتی هه سترکردن به پیشیلکاری مافه کانی بۆی هه یه داوای مافی خوئی بکات.
- ۴- له کاتی پئویستدا داوای یارمه تی بکات، ده زگای سه رووی خوئی ده سه لاتی پر یاردانی راده ی یارمه تی هه یه.
- ۵- له رښگای پیشکه شکردنی داواکاری به نووسراو مافی وازهینی له یه کیتیدا هه یه.
- ۶- له کاتی پئویستدا و له کاتی چاک به رښوهردنی چالاکیه کانی سوپاسنامه ی ئاراسته ده کریت.
- ۵-۲- سزاکان:
- به پپی ئاستی ده زگاگان و جوړی سه ریچیه که ده زگاگان یه کیتی ده سه لاتی ئه م سزایانه یان هه یه:
- ۱- ئاگادارکردنه وه.
- ۲- سه رنجراکیشان.
- ۳- ته جمیدکردن (سرکردن) وه ستاندن.
- ۴- پیژاردن (غرامه) له کاتی خراب مامه له کردن به ده رامهت و دارایی یه کیتی قوتابیانی کوردستان.
- ۵- پله داگرتن.
- ۶- وه رگرتنه وه ی پله: کادیر له کاتی جیه جینه کردنی ئه رکه کانی به پپی په یرو پله ی لی وه رده گیرته وه.
- ۷- ده رکردن: له کاتی ئه نجامدانی هه ر کرداریک که سه ریچی بیت بۆ په یرو ی یه کیتی و سیسته می گشتی (نظام عام) ئه و له ریزه کانی یه کیتی دوور ده خرته وه و ده رده کریت.
- سزاکان به پپی سه ریچیه که له لایه ن ده زگاگانه وه ده دریڼ، جگه له خالی (۲-۱) سزاکانی تر به پپی لیکولینه وه ی ورد و به دوا داچوون ده سه پیڼدرین.

بەندی سییه م:

ئۆرگانه كانی یەكیتی

یەكیتی قوتابیانی كوردستان لەسەر بنەمای دیموكراسی پێك هاتوو و هەموو ئۆرگانه كانی یەكیتی بە دەنگی زۆرینهی ئاسایی و نهیانی هەڵدەبژێردرێن، هەروەها پەڕه‌وی سەرکراپه‌تی به‌كۆمه‌ڵ ده‌كهن و گشت پڕیاره‌كان به‌ زۆرینه‌ی ئاسایی دهرده‌چن و پێكخستن له‌سەر ئەم پره‌نسیانه دامه‌زراوه :

۱-۳- نوێنه‌ری هۆبه:

بچوكترين و گرنگترین یه‌كه‌ی پێكخستن، ئەندامێکی یەكیتی هەلی دەسورێنی كه به‌ دەنگی ئەندامان له‌ هۆبه‌دا هەڵدەبژێردرێ.

۲-۳- ئه‌ركه‌كانی نوێنه‌ری هۆبه:

۱- دروستکردنی پەيوه‌ندی له‌ نێوان ئەندامان بۆ به‌شداریکردنی چالاکیه‌كانی یەكیتی.

۲- كۆکردنه‌وه‌ی ئابوونه.

۳- به‌رپرسه‌ له‌ گه‌ياندنی بیروبو‌چوون و داخوازیه‌كانی ئەندامان و قوتابیان بۆ لێژنه‌ی قوتابخانه و به‌ پێچه‌وانه‌وه.

۳-۳- لێژنه‌ی قوتابخانه:

لێژنه‌ له‌ (۷-۳) هه‌ڤاڵ پێك دیت كه‌ راسته‌وخۆ له‌لایه‌ن نوێنه‌رانی هۆبه‌كان له‌ ناوه‌نده‌كانی خوێندن هەڵدەبژێردرێن و سەرپه‌رشته‌ی کاره‌كانی یەكیتی له‌و شوێنه‌ ده‌گرێته‌ ئەستۆ و ئەلقه‌ی پەيوه‌ندیه‌ له‌ نێوان قوتابیان و به‌رپوه‌بەرایه‌تی ناوه‌نده‌كه‌ و ده‌زگای سه‌رووی خۆی.

۱- به‌لای كه‌مه‌وه‌ ده‌بێت مانگانه‌ جارێك كۆ بێتته‌وه‌ و راپۆرت به‌رز بكاته‌وه‌.

۲- ده‌بێت مانگی جارێك كۆبوونه‌وه‌ی فراوان له‌گه‌ڵ نوێنه‌رایه‌تی هۆبه‌كان ئەنجام بدات.

۳- به‌رپرسیاره‌ به‌رامبه‌ر گه‌شه‌کردن و چالاکیه‌كانی یەكیتی له‌ سنووری کارکردنیدا.

۴- دهسه لاتی سزادانی خاله کانی (۲-۱) ی هه یه له بهندی (۲) ی برگه ی (۵).

۵- ئه رکی زه مینه خو شکردنی بو سهرخستنی پالئوراوانی یه کیتی ده که ویتنه ئه ستو له هه لئزاردنه کانی نوینه رایه تی قوتابیاندا.

۶- لق بو ی هه یه له کاتی پیویست هاوکاری بکات.

۳-۴- لیژنه ی کۆلیژ و په یمانگا:

۱- هه مان ئه رک و دهسه لاتی لیژنه ی قوتابخانه ی ده بیّت.

۲- لیژنه ی راپه راندنی هاوکاری و میزانییه ی بو داده نریت.

۳-۵- لق:

له هه ر شوینیک سنووری هه ری می کوردستان قه زایان په روه رده هه بیّت باره گای لقی لی ده بیّت بو چاودیری کردن و کارکردنی ریکخستنه کانی یه کیتی داده نریت و له (۷) هه قال پیک دیت. له لایه ن لیژنه ی راپه راندن به ره چاوکردنی ریژه ی ئه ندامان بریاری له سه ر ده دریّت.

۱- به رپرسی لقه کان له کۆبوونه وه ی به رفراوانی ناوه ندی پاریزگا که مانگانه ده به ستریت به شدار ی ده که ن.

۲- سه ره پهرشتی جموجوله کانی یه کیتی ده کات له سنووری چالاکی خویدا.

۳- به رپرسیاره به رامبه ر گه شه کردنی چه ندیتی و چۆنیتی ریکخستنه کانی یه کیتی.

۴- مانگانه کۆبوونه وه ی خو ی ده کات، به شه کانی لق به جیا راپورتی خو یان بو ناوه ندی پاریزگا ده رباره ی باری یه کیتی له م ماوه یه دا له هه موو پروویه که وه به رز ده که نه وه.

۵- لق پابه نده به جیه جیکردنی بریار و رینمایی و راسپارده کانی ده زگا کانی سه رووی خو ی.

۶- پیویسته لق دوو مانگ جاریک کۆبوونه وه ی ئاسایی (لق و لیژنه ی قوتابخانه کان) ساز بکات.

۷- لق ده‌سه‌لاتی سه‌پاندنی سزاکانی (۴,۳,۲,۱) ی به‌ندی (۲) بر‌گه‌ی (۵) ی هه‌یه
بۆ سه‌پاندنی خالی (۶,۵) ی سزاکان پێویستی به‌ په‌زنامه‌ندی ناوه‌ندی پارێزگا
هه‌یه.

۸- کۆنفرانسی لق پێک دێت له‌ به‌رپرسی ده‌سته‌ی لیژنه‌ قوتابخانه (ئاماده‌یی)
یه‌کان و ده‌سته‌ی کارگێری لق که‌ سالانه‌ ده‌به‌ستریت بۆ هه‌لبژاردنی ده‌سته‌ی
لق و هه‌له‌سه‌نگاندنی بارودۆخی رێکخستن.

۶-۳- لقی کۆلیژ و په‌یمانگاکان:

۱- له‌ ده‌سه‌لاتی مه‌کته‌بی سکرتریه‌دا هه‌یه به‌پێی پێویست لقی کۆلیژ
یاخود په‌یمانگا له‌ ناو ناوه‌ندی پارێزگادا بکاته‌وه و بۆ ده‌روه‌ی پارێزگاکان
ئه‌گه‌ر له‌ سێ کۆلیژ و په‌یمانگا زیاتر هه‌بوون لقی بۆ ده‌کرێته‌وه، به
پێچه‌وانه‌وه هه‌ر کۆلیژ یان په‌یمانگایه‌ک راسته‌وخۆ سه‌ر به‌ ناوه‌ندی زانکۆ
و په‌یمانگاکانی پارێزگا ده‌بی‌ت.

۲- سه‌رجه‌م ئه‌رك و ده‌سه‌لاته‌کانی لقی ده‌بی‌ت.

۷-۳- ناوه‌ندی پارێزگا و ناوه‌ندی زانکۆ و په‌یمانگاکانی پارێزگا:

۱- ناوه‌ندی پارێزگا یان ناوه‌ندی زانکۆ و په‌یمانگاکانی پارێزگا پێکدێت له‌ :
أ- لێپرسراوی ناوه‌ند: که‌ به‌ شیوه‌ی راسته‌وخۆ له‌ کۆنفرانسی ئیوخوویی
سالانه‌ی ناوه‌ندی پارێزگا هه‌له‌ده‌بژێردرێت و ده‌بی‌ت به‌ ئه‌ندامی لیژنه‌ی
راپه‌راندن له‌و ماوه‌یه‌ی که‌ به‌رپرسی ناوه‌نده.

ب- له‌ (۶) کارگێر پێک دێت که‌ له‌ کۆنفرانسی ئیوخوویی سالانه‌ی ناوه‌ندی
پارێزگادا هه‌له‌ده‌بژێردرێن.

۲- لیژنه‌ی ناوه‌ندی پارێزگا مانگی جاریک کۆ ده‌بی‌ته‌وه و دوا‌ی په‌سه‌ندکردنی له
کۆبوونه‌وه‌ی ناوه‌ندی پارێزگا هه‌ر به‌شه‌ و راپۆرتی مانگانه‌ی خۆی به‌ جیا
بۆ مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت به‌رز ده‌کاته‌وه.

۳- لیژنه‌ی ناوه‌ندی پارێزگا به‌رپرسیاره‌ به‌رامبه‌ر جێبه‌جێکردنی پاسپارده‌ و بریار
و رێنماییه‌کانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت.

۴- لێپرسراوی لق و لقی کۆلیژ و په‌یمانگاکان له‌ کۆبوونه‌وه‌ی فراوانی ناوه‌ندی

پاریزگا کانی سنووری کارکردنیان ئاماده ده بن که مانگانه ده به ستریت.

۵- دواي ليکۆلینه وه ده سه لاتی سه پاندنی سزا کانی (۶,۵,۴,۳,۲,۱) ی به ندی (۲) ی پرگه (۵) هه یه.

۶- کۆنفرانسی ناوه ندی پارێزگا و ناوه ندی زانکۆ و په یمانگا کانی پارێزگا سالانه ده به ستریت و پیک دیت له : ستافی ناوه ندی پارێزگا و ئه ندام به شه کانی و ده سته ی کارگیري لق و لقی کۆلیژ و په یمانگا کان.

به ندی چواره م:

ده زگا کانی سه رکردایه تیکردن

۱-۴- کۆنگره:

به رزترین ده سه لاته له یه کیتیدا، پیک دیت له ئه ندامانی مه کته بی سکرترایه ت و یه ده گه کانی، وه ئه ندامانی لیژنه ی ئاماده کردن و ئه وانه ی به پیی ئه و سیسته مه هه لێژاردنه ی که داده نریت و به پیی ریژه ی دیاریکراو له لایه ن لیژنه ی راپه راندن، هه لێژیردراون له ناوه نده کانی خویندن.

کۆنگره دوو سال جاریک ده به ستریت و ده سه لاتی گۆرینی ناو و ئارم و دروشم و هه لۆه شانده وه ی یه کیتی و ده ستریکردنی کارنامه و په یڕه وی ناوخوی هه یه، له کاتی ئه نجامه دانی کۆنگره لیژنه ی راپه راندن هۆکاره که ی راده گه یه نی.

۲-۴- لیژنه ی راپه راندن:

۱- به رزترین ده سه لاتی به رنامه ریژییه له یه کیتیدا له ماوه ی ئیوان دوو کۆنگره.

۲- پیک دیت له مه کته بی سکرترایه ت و یه ده گه کان و به رپرسی ناوه ندی پارێزگا کان، هه ر (۳) مانگ جاریک ئاسایی کۆ ده بنه وه یان له سه ر داوا ی (۳/۲) ی ئه ندامانی لیژنه ی راپه راندن کۆبوونه وه ی نا ئاسایی ئه نجام ده دات.

۳- کاری دابه شکردن و چاودێریکردنی میزانیه و دارایی یه کیتی له به رچاو ده گریت.

۴- دانانی ستراتیژییه تی یه کیتی قوتابیانی کوردستان له ئه ستۆ ده گریت و پلانی کار و چالاکیه کانی یه کیتی داده پێژیت.

۵- بېرىدان لە كاتى پېويست و ئاناسايى.

۶- دەسەلاتى ديارىكردىنى ژمارەى ئەندامبەشەكانى مەكتەبى سكرتارىيەت و ناوهندى پارىزگاكانى ھەيە كە لە دەستپىكى دەستبەكاربوونى لىژنەى راپەراندن بېرىار لەسەر ژمارەكە دەدرىت و لە كاتى پېويستدا بوى ھەيە زىادى بكات.

۷- كۆبوونەوھى لىژنەى راپەراندن لە كاتى ديارىكراوى خويىدا دەبەستريت و تىيدا چاوخشاندىنەوھ دەكرىت بە سەرچەم كارەكانى مەكتەبى سكرتارىيەت و ناوهندى پارىزگاكان و ھەلسەنگاندىان بو دەكرىت و بەرنامەى كارى ئايندەى يەكيتى دادەريژريت.

۸- (۳/۲)ى ئەندامانى لىژنەى راپەراندن لە كاتى پېويست دەتوانن داواى ھەلبىژاردنەوھى دەستەى كارگىرى مەكتەبى سكرتارىيەت بكن لە كاتىك وادەى ھاتى ھەلبىژاردن نەھاتبى.

۹- لىژنەى راپەراندن لە سنوورى ئەو ناحىيەنى كە كەردنەوھى لق تىياندا پېويستە دەسەلاتى بېرىارى ھەيە.

۳-۴- مەكتەبى سكرتارىيەت:

۱- پىك دىت لە (۱۲) ئەندام و (۲) يەدەگ كە راستەوخو لە كۆنگرە ھەلدە بژىردىن.

۲- لە تىوان ئەندامانى مەكتەبى سكرتارىيەتدا (۹) ھەقال بە دەستەى كارگىرى ھەلدەبژىردىن كە ئەركى سەرپەرشتىكردى بەشەكانى مەكتەبى سكرتارىيەت لەئەستۆ دەگرن.

۳- مەكتەبى سكرتارىيەت بېرىار و راسپاردەكانى لىژنەى راپەراندن جىبەجى دەكات و بەرپرسىارە بەرامبەر كۆبوونەوھى لىژنەى راپەراندن.

۴- يەدەگى مەكتەبى سكرتارىيەت بە پۆستى ئەندامى بەش لە مەكتەبى سكرتارىيەتدا كار دەكەن تەنھا لە كۆبوونەوھى بەشى سكرتارىيەت و لىژنەى راپەراندندا بەشدار دەبن لە كاتى ئەمانى سكرتارىيەت بە ھەر ھۆيەك بىت دەبىتە ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت.

۵- کادیرانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت له‌لایه‌ن مه‌کته‌بی سکرتریه‌ته‌وه ده‌ستنی‌شان ده‌کرین.

۶- ده‌سته‌ی کارگیری مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت مانگانه‌ کۆبوونه‌وه‌ی ئاسایی ده‌به‌ستیت و له‌ کاتی پۆیستیشدا کۆبوونه‌وه‌ی ئاسایی ده‌به‌ستیت.

۷- مافی سه‌پاندنی سزاکانی به‌ندی (۲) پرگه‌ی (۵)ی هه‌یه به‌ سه‌ر ئەندامانی ناوه‌ندی پارێزگاگان، ئە‌گه‌ر که‌مه‌رخه‌مییان کرد یا خود له‌ په‌پرەو لایان دایان سه‌رپێچیان کرد له‌ جێبه‌جێکردنی بریاره‌کانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت.

۸- ئەندامانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت له‌ کۆبوونه‌وه‌ی کارگیری مه‌کته‌بی سکرتریه‌تدا له‌سه‌ر به‌شه‌کاندا دابه‌ش ده‌کرین.

۹- مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت ده‌سه‌لاتی دانانی لیژنه‌ی کاتی و هه‌میشه‌یی له‌ ناو به‌شه‌کانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌تدا هه‌یه.

۱۰- سکرته‌ر له‌ کۆبوونه‌وه‌ی ده‌سته‌ی کارگیری مه‌کته‌بی سکرتریه‌تدا هه‌له‌ بژێردریت.

۱۱- له‌ کاتی سه‌رپێچیکردن سزادانی هه‌ر ئەندامێکی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت و لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌ په‌زنامه‌ندی (۳/۲)ی ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن ده‌ییت. له‌م بوارانه‌ی خواره‌وه‌ش پله‌ی لی و هه‌رده‌گرێته‌وه:

أ- له‌ کاتی دواکه‌وتنی به‌ستنی به‌بی هۆ، له‌ دوو کۆبوونه‌وه‌ی سکرتریه‌ت یان لیژنه‌ی راپه‌راندندا ئاماده‌ نه‌ییت.

ب- دوو ساڵ دوا‌ی ته‌واوکردنی خویندن.

ت- پێشکه‌شکردنی پێشنیاری له‌لایه‌ن خۆیه‌وه و به‌ په‌زنامه‌ندی لیژنه‌ی راپه‌راندن ده‌سته‌لکارکێشانه‌وه.

ث- له‌ کاتی نه‌مانی به‌رپرسی ناوه‌ندی پارێزگا به‌ هه‌ر هۆیه‌ك کۆنفرانسی ناوه‌ندی پارێزگا ته‌نها بۆ هه‌لبژاردنه‌وه‌ی به‌رپرسی ناوه‌ند ده‌به‌سه‌رتیت. (له‌کاتی‌کدا واده‌ی به‌ستنی کۆنفرانس نه‌هاتییت).

۱۲- کۆنگره‌ روونکردنه‌وه‌ی پۆست راده‌گه‌یه‌نریت.

۱۳- كۆبۆونهوهی لیژنه‌ی راپه‌راندن له كاتی دیاریكراوی خو‌ی ده‌به‌ستری‌ت و تییدا چاوخشانده‌وه ده‌كری‌ت به‌ سه‌رجه‌م كاره‌كانی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت و ناوه‌ندی پارێزگاكان و هه‌لسه‌نگاندنیان بۆ ده‌كری‌ت و به‌نامه‌ی كاری ئاینده‌ی یه‌كیتی داده‌پێژی‌ت.

۱۴- مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت، هه‌موو شه‌ش مانگ جاریك له كۆبۆونهوه‌ی ئاسایی خویدا، هه‌لبژاردنی ده‌سته‌ی كارگێری ئه‌نجام ده‌داته‌وه.

۱۵- مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت له سكرتێر و ئه‌م به‌شانه‌ پێك دێت:

أ- به‌شی رێكخستن.

ب- به‌شی ئامار و پلان.

ت- به‌شی نوێنه‌رایه‌تی و كاروباری قوتاییان.

ث- به‌شی په‌یوه‌ندییه‌كان.

ج- به‌شی راگه‌یاندن.

ح- به‌شی دارایی و به‌رپوه‌بردن.

خ- به‌شی چالاکییه‌كان.

د- به‌شی رۆشنییری و پێگه‌یاندن.

پێكهاته‌ی به‌شه‌كانی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت:

له‌ لێپرسراوی به‌ش و یه‌ده‌گێکی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت ئه‌گه‌ر پۆیستی كرد پێك دێت.

ئهرکی لێپرسراوی به‌ش سه‌رپه‌رشتی‌کردن و به‌رپوه‌بردنی كاره‌كانه‌ له‌گه‌ڵ چه‌ند (كادیربه‌ش) كه‌ مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت به‌ گوێره‌ی لێها‌توویان بریاریان له‌سه‌ر ده‌دات بۆ هاوكاری‌کردن.

۱- به‌شی رێكخستن:

أ- سه‌رپه‌رشتی كار و چالاکییه‌كانی رێكخستنی یه‌كیتی ده‌كات، له‌ رێگای راپۆرت و نووسراوی مانگانه‌ی سه‌رجه‌م لق و ناوه‌ندی پارێزگاكان، كه‌ راسته‌وخۆ یا خود وێنه‌یان به‌رز ده‌كرێته‌وه بۆ مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت، هه‌روه‌ها له‌

پیک‌گه‌ی سهردانی مه‌یدانی بۆ هه‌موو لق و ناوه‌ندی پارێزگاگان (به‌هاوکاری مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت و لیژنه‌ی راپه‌راندن) بۆ به‌دواداچوون له‌ باری پیک‌خستن و چۆنیتی گه‌شه‌کردن و ناردنی زانیاری و بژاندن بۆ باشتربوون و به‌ره‌وی‌شچوونی کاری پیک‌خستن و زیادکردنی ژماره‌ی ئەندامان و گۆشکردنیان به‌ بیروباوه‌ری دیموکراسی و نیشتمانی .

ب- مانگانه‌ کۆبوونه‌وه‌ی به‌ش ده‌به‌ستری‌ت و راپۆرت ده‌داته‌ کۆبوونه‌وه‌ی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت.

ت- له‌ سه‌ره‌تای سالی خۆبندن یاخود چه‌ند جارێک له‌ نیو سالی خۆبندندا کۆبوونه‌وه‌ی پیک‌خستن له‌گه‌ڵ کارگیرانی پیک‌خستنی سه‌رجه‌م ناوه‌ندی پارێزگاگان سازده‌دات بۆ پێداچوونه‌وه‌ و لیک‌ۆلینه‌وه‌ی باری پیک‌خستنی یه‌ کیتییه‌ که‌ مان .

۲- به‌شی ئامار و پلان:

أ- ئاماده‌کردنی سه‌رجه‌م ئەندامان که‌ له‌ پیک‌گای راپۆرتی مانگانه‌ی به‌شه‌کانی ناوه‌ندی پارێزگاگان ده‌گات و به‌راوردکردنی له‌گه‌ڵ مانگی پێشوو به‌ کۆمپیوته‌ر، ده‌ست‌نیشانکردنی خاڵه‌ لاوازه‌کان و هه‌ول‌دان بۆ باشت‌کردنی.

ب- به‌رنامه‌ریژی بۆ سه‌رخستنی نوێنه‌ره‌کانی یه‌کیتی ده‌کات له‌ هه‌لبژاردنه‌کانی سالانه‌ی نوێنه‌رایه‌تی قوتابیان.

۳- به‌شی نوێنه‌رایه‌تی و کاروباری قوتابیان:

أ- بایه‌خ به‌ هه‌موو ئەو کار و کیشه‌ و گرفت و ئاسته‌نگانه‌ ده‌دات که‌ دینه‌ پیک‌گای قوتابیان و پرۆسه‌ی خۆبندن و هه‌ول‌ی چاره‌سه‌رکردن و جیه‌جیک‌کردنیان ده‌دات به‌ پیک‌گای گونجاو، به‌ به‌رنامه‌ریژکردن و خستنه‌به‌رده‌ستی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت بۆ بریاردانی پێویست و ناردنی پێنمایی بۆ ناوه‌نده‌کانی پارێزگا.

ب- هه‌ل‌ده‌ست‌ی به‌ گه‌یاندنی کیشه‌ و داواکانی قوتابیان له‌ داموده‌زگا په‌یوه‌ نیدی‌داره‌ کان .

ت- هه‌ل‌ده‌ست‌ی به‌ ئاسانکاری و پێنۆینی‌کردنی لیژنه‌کانی نوێنه‌رایه‌تی هه‌لبژێردراوی قوتابیان.

ث- له‌ پیک‌گای راپۆرتی مانگانه‌ و کۆبوونه‌وه‌ و سهردانی مه‌یدانی، سه‌ره‌رشتی و

چاودێری به‌پێوه‌چوونی کاره‌کانی ئهم به‌شه ده‌کات له ناوه‌ندی پارێزگاگان.

٤- به‌شی په‌یوه‌ندییه‌کان:

أ- کاروباری په‌یوه‌ندییه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له‌گه‌ڵ داموده‌زگا و لایه‌ن و شوێن و پێکخراوه‌کان به‌پێوه‌ده‌بات، ده‌ربیری راو هه‌لۆیست و بیروبووچوونی یه‌کیتی ده‌ییت، که له‌لایه‌ن مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ته‌وه هه‌ڵه‌ گشتیه‌کانی دیاری ده‌کری‌ن.

ب- له‌ پێگای نووسراو و راپۆرتی مانگانه‌وه سه‌رپه‌رشتی کاری په‌یوه‌ندییه‌کانی ناوه‌ندی پارێزگاگان ده‌کات و پێنمایی پێویستیان پێشکه‌ش ده‌کات و سه‌رنج و تییینی له‌سه‌ر چۆنیه‌تی کاره‌کانیان ده‌رده‌برێت و به‌ گوێره‌ی پێویست، بۆ ئاگاداربوونی ناوه‌ندی پارێزگاگان له‌ هه‌لۆیسته‌ جو‌راوجۆره‌کان زانیاریان بۆ ده‌نێرێت.

٥- به‌شی راگه‌یاندن:

أ- سه‌رپه‌رشتی کاروباری راگه‌یاندنی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان ده‌کات وه‌ک (پروژنامه، گوڤار، سایت، رادیۆ، ته‌له‌فیزیۆن) و گه‌یاندنی ده‌نگ و هه‌لۆیسته‌کانی یه‌کیتی به‌ جه‌ماوه‌ر.

ب- سه‌رپه‌رشتی و چاودێریکردنی به‌پێوه‌چوونی کاره‌کانی به‌شی راگه‌یاندنی ناوه‌ندی پارێزگاگان له‌ پێگای راپۆرتی مانگانه‌ کۆبوونه‌وه و سه‌ردانی مه‌یدانی.

ت- سه‌رپه‌رشتیکردنی ئارشیف و په‌رتوکه‌خانه‌کانی یه‌کیتی و دانانی پێشویانی پێویست بۆ ده‌وله‌مه‌ندکردنیان.

٦- به‌شی دارایی و به‌پێوه‌بردن:

دارایی:

١- دارایی یه‌کیتی پێک دێت له‌:

أ- ئابوونه‌ی ئەندامانی یه‌کیتی.

ب- ئەو یارمه‌تیانه‌ی بۆ یه‌کیتی ده‌نێردرێن و ئەو پیتاكانه‌ی کۆ ده‌کری‌نه‌وه.

ت- داها‌تی چالاکی پرۆژه‌کان.

ث- داهاتی فروشتنی چاپه‌مه‌نییه‌کان.

۲- دارایی یه‌کیتی به‌م جوړه بریاری خه‌رجکردنی لئ ده‌دریټ:

أ- داهاتی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له‌ کوښوونه‌وهی لیژنه‌ی راپه‌راندن بو سهرجه‌م کاروباره‌کانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت و ناوه‌ندی پاریزگاگان و لقه‌کان و خه‌رجیه‌ جوړاو‌جوړه‌کان بریاری لئ ده‌دریټ.

ب- کوښوونه‌وهی لیژنه‌ی راپه‌راندن چاودیږی خه‌رجی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت ده‌کات و مه‌کته‌بی سکرتریه‌تیش چاودیږی خه‌رجی ناوه‌ندی پاریزگاگان ده‌کات و به هه‌مان شیوه‌ش ناوه‌ندی پاریزگا و لقه‌کان په‌پره‌وی خه‌رجی ده‌کهن.

ت- ده‌رمال‌ه‌ی هه‌څالان به‌ شیوه‌یه‌کی جیگیر دابه‌ش ده‌کریټ به‌و شیوه‌یه‌ی که لیژنه‌ی راپه‌راندن بریاری لئ دراوه.

ث- له‌ کاتی سهریچیکردن و نارپکی له‌ خه‌رجکردنی داهات، ده‌زگاگان سهرو بویان هه‌یه به‌ گویره‌ی سزا‌کانی به‌ندی (۲) برگه‌ی (۵) سزا به‌سپینن.

ج- ده‌بی داهاتی یه‌کیتی له‌ سهرجه‌م ئورگانه‌کاندا (له‌ هه‌ر سهرچاوه‌یه‌که‌وه بیټ) ده‌زگای سهرووی لئ ئاگادار بکریته‌وه و له‌ لیستی داهات تو‌مار بکری.

ح- ته‌واوی داهات و خه‌رجیه‌کانی ده‌زگاگان یه‌کیتی له‌ په‌راوی تاییه‌تدا تو‌مار بکریټ.

۳- دارایی یه‌کیتی به‌م جوړه خه‌رج ده‌کریټ:

أ- میزانیه و ده‌رمال‌ه‌ی بریارلیندراو.

ب- راگه‌یاندنی ناوه‌ندی له‌ ده‌رکردنی (ئورگان) و به‌رنامه‌ی رادیو‌یی و ته‌له‌فیزیو‌ن و بلاو‌کراوه‌کانی تر.

ت- خه‌رجیه‌ پیو‌یستییه‌کانی باره‌گاگان.

ث- هاو‌کاری یه‌ئندامان له‌ کاتی پیو‌یستدا که له‌لایه‌ن لق و ناوه‌ندی پاریزگا‌گانه‌وه ته‌زکیه‌ ده‌کریټ.

ج- بو‌ها‌تو‌چو‌ی نو‌ینه‌رايه‌تی یه‌کیتی که به‌ ئیشو‌کاری تاییه‌ت به‌ یه‌کیتی ها‌تو‌چو‌ ده‌کهن.

ج- ئەنجامدانى چالاكىي ھەمەجۆر.

خ- لە پىگاي راپورتى مانگانە و كۆبونەو و سەردانى مەيدانى دەزگاكانى سەروو چاودىرى داھات و خەرجىيەكانى دەزگاي خوارووترى خويان دەكەن.

بەرپۆھەردن:

۱- بەرپرسىارە بەرامبەر ھەژمارکردن و چاودىرى كردنى كەلوپەلەكانى يەكيتى و تۆمارکردنەيان ھەر (۶) مانگ جاريك لە پەراوى تايبەتدا.

۲- پىكخستنى كاتى دەوامكردن لە بارەگاكاندا و پىداويستىيەكانى ئىشوكارى پۆژانە بە تۆماركردن لە پەراوى تايبەت.

۳- دانان و سەرپەرشتىكردنى پۆژە بەرھەمھيئەتەكانى يەكيتى.

۷- بەشى چالاكىيەكان:

۱- ھەولدان بۆ دەرخستن و پەرەپيدانى بەھرەى شاراوھى وەرزشى و ھونەرى قوتايان و كۆكردنەوھيان لە يانە و تىپە وەرزشى و ھونەريەكانى يەكيتىدا.

۲- كوردنەو و پىكخستن و سەرپەرشتىكردنى چالاكى خولە جۆراوجۆرە وەرزشى و ھونەريەكان لە ناوھندەكانى خويندندا.

۳- بە سوودوھەرگرتن لە خولە پەرەدەيىيەكان و خولى تايبەت بە زانكو و پەيمانگاكان، ھەول بەرپىت ئەندامانى يەكيتى جىگە و پىگەى شياويان ھەيىت لە خولە نىوخويى و نۆدەولەتيەكاندا.

۴- سەرپەرشتى چالاكىيە جۆراوجۆرەكانى تر دەكات وەك (گەشتە زانستى و گوزاريەكان و خەلاتكردنى قوتايىيە سەركەوتوو و بەھرەمەندەكان و ...ھتد).

۸- بەشى پۆشنىيرى و پىگەياندن:

۱- ئەركى نەخشەدانان و جىيەجىكردن و سەرپەرشتىكردنى چالاكىيە پۆشنىيرىيە ھەمەجۆرەكانە كە لەلایەن مەكتەبى سكرتارىيەتەو و پىاريان لەمەر دەدرپت ياخود لە دەزگاكانى خواروودا بە بەرنامە بۆى بەرز دەكرپتەو بە مەبەستى ئەنجامدانى.

- ۲- له ریگهی بلاوکراره و بژاندن و نامیلکهوه بهرنامهی جوړاوجوړ و بابتهی
پوشنبیری بلاو ده کاتهوه.
- ۳- له ریگهی نووسراو و پاپورتی مانگانه سه‌ره‌رشتی کاری پوشنبیری له سه‌ره‌هم
ناوه‌ندی پاریزگاگاندا ده‌کات.
- ۴- خول و سیمیناری پوشنبیری ساز ده‌کات بو به‌رزکردنه‌وهی ئاستی پریزه‌کانی
یه‌کیتی.
- ۵- کردنه‌وهی خولی به‌رده‌وام بو پیگه‌یانندی کادیری کارامه بو نیو پریزه‌کانی
یه‌کیتی.

کۆنگره‌ی سی‌زده‌ی یەکییتی قوتابیانی کوردستان

هه‌ولێر ۲۰۱۰

کۆنگره‌ی سی‌زده‌ی یەکییتی قوتابیانی کوردستان، له‌ پۆژانی ۲۴ - ۲۵ ی شوباتی ۲۰۱۰، به‌ چاودێری و ئاماده‌ بوونی سه‌رۆک مه‌سه‌ود بارزانی، به‌ ئاماده‌بوونی ۲۹۲ نوێنه‌ر له‌ شاری هه‌ولێر له‌ ژێر دورشمی "بۆ نوێبوونه‌وه و باشتترین پێگه - به‌رده‌وام زانست ده‌که‌ین به‌ پێگه" ده‌ستی به‌ کاره‌کانی کرد. له‌م کۆنگره‌یه‌دا سه‌رۆک مه‌سه‌ود بارزانی، وتاریکی پێشکه‌شی نوێنه‌رانی کۆنگره‌ی کرد و سه‌کرتیری پێکه‌راوه‌که‌ پاسته‌وخۆ له‌ کۆنگره‌وه هه‌لبژێردراو و سیسته‌می په‌یکه‌ری پێکه‌ستنه‌کانی هاوئاراسته له‌ گه‌ڵ پێکه‌ستنه‌په‌یکه‌ری پارتیدا پێکه‌رایه‌وه، واته له‌ هه‌ر شوێنێک لێژنه‌ی لقیکی پارتی هه‌بوو بێت، لقیکی یەکییتی قوتابیانی کوردستان دامه‌زرا^(۱).

هه‌لبژاردنی لێژنه‌ی راپه‌راند له‌ کۆنگره‌ی سی‌زده‌یه‌مدا:

- عیرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌کرتیر
- فاتح مه‌وله‌وی زاده، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- خالید نوری عوسمان، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- بژار خدر عومه‌ر، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- دانا عه‌بدوله‌عزیز ره‌سول، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- زریان مه‌ولود خدر، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- غه‌فور ئه‌حمه‌د مه‌لا سوار، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- سه‌گهان مه‌رعی سلیمان، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت
- دیار عومه‌ر شیخ مه‌مه‌د، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت^(۲)

(۱) سه‌نگه‌ر جه‌مال، مێژووی کۆنگره‌کانی یەکییتی قوتابیانی کوردستان، گۆفاری خه‌باتی قوتابیانی، ئۆرگانی یەکییتی قوتابیانی کوردستان، ژماره ۱۱۰، هه‌ولێر، تشرینی دووه‌می ۲۰۱۲، ل ۵.

(۲) به‌لاغی کۆتایی کۆنگره‌ی ۱۳ ی یەکییتی قوتابیانی کوردستان، گۆفاری خه‌باتی قوتابیانی، ئۆرگانی یەکییتی قوتابیانی کوردستان، ژماره ۹۲، هه‌ولێر، چاپخانه‌ی پۆژه‌لآت، ئایاری ۲۰۱۰، ل ۳.

ئەندامانی یەدەگی مەکتەبی سەرتاریەت پیکهاتبوون لە:

- محەمەد جومعه حەمەسەڵح، ئەندامی یەدەگی مەکتەبی سەرتاریەت
- عەیشان عەلی حەمەدەمین، ئەندامی یەدەگی مەکتەبی سەرتاریەت^(۱).

بەرپرسیانی لق و نووسینگەکان بەم شیوەیە دیاریکرا:

- بەهجهت بنیامین عەباس، لقی دھۆک
- شقان شیمال عومەر، لقی ئاکری
- سەڵح محەمەد میرزا، لقی شێخان
- رەزا ئەمین قەنبەر، لقی شنگال
- سەربەست خالید محەمەد، لقی زانکۆ و پەیمانگاکانی دھۆک
- محەمەد سەبری محەمەد، لقی موسڵ
- شەریف فەتاح عەرەفات، لقی ئامیدی
- ھۆزان رەمەزان کەریم، لقی کەرکووک
- ھەلگورد قادر محەمەد، لقی زانکۆ و پەیمانگاکانی کەرکووک
- عەبدولکەریم عەگید سادق، نووسینگە ی بەغدا
- محەمەد شاکر مەھدی، لقی خانەقین
- حەسەن عەلادین ئەحمەد، لقی گەرمیان
- لیھات محەمەد خالید، نووسینگە ی میڕگەسۆر
- کۆفان عیسا بەئەھادین، لقی زانکۆ و پەیمانگاکانی ھەولێر
- نەبەز رەفعەت ئەحمەد، لقی چەمچەمال
- بارزان سدیق سوارە، لقی مەخمور
- سەلام فەتاح مستەفا، لقی ھەولێر

(۱) سەنگەر جەمال، ھەمان سەرچاوە، ل ۳.

- سه‌ربه‌ست ده‌رویش ئیسماعیل، لقی ده‌وروبه‌ری هه‌ولێر
- یوسف محهمه‌د حه‌مه‌د، لقی سه‌فین
- وشیار شوکری ئەمین، لقی سۆران
- هاوړی پەئوف که‌ریم، لقی هه‌له‌بجه‌ی شه‌هید
- سه‌لمان محهمه‌د وه‌لی، لقی سلێمانی
- به‌همه‌ن ده‌رویش عه‌لی، لقی زانکو و په‌یمانگا‌کانی سلێمانی
- سال‌ح ئەنوه‌ر محهمه‌د، لقی پاپه‌رین
- په‌نجده‌ر نه‌جات ئەحمه‌د، لقی ده‌وروبه‌ری سلێمانی
- جوتیار خدر تاهیر، لقی زاخۆ^(۱).

(۱) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۲۳۱.

کارنامه و په پره وی ناوځوی کۆنگره ی سێزده ی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

۲۴-۲۵ ی شوباتی ۲۰۱۰

پیشه کی

یه کیتی قوتابیانی کوردستان له ۲/۱۸ (شوباتی) ۱۹۵۳ وه ک پیکخواویکی پیشه یی و دیموکراتی نیشتمانپه روه و ئازادیخواز بو داکۆکیکردن له مافه کانی قوتابیانی، له سه دهستی کۆمه لێک قوتابی کورد له شاری به غدا و له بهر رۆشنایی مۆرکه سیاسییه کانی رابه رایه تی بزوو تنه وه ی ئازادیخوازی کورد به رپه رایه تی بارزانی نه مر له دایک بووه، ئه م یه کیتییه له ماوه ی زیاتر له نیو سه ده ی به رده وامی تیکۆشان و به شداری کارای له شۆرشه کانی ئه یلوول و گولان و راپه رینه کان هه بووه و له م پیناوه شدا سه دان شه هیدی کردووه ته قوربانی کاروانی ئازادی، به شداری چه ندین فیس تیفال و کۆنگره ی جیهانی کردووه و تیایدا بویرانه دۆزی کورد و کیشه ره واکه ی پیشانی جیهان داوه.

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، توانی داکۆکی له خه سلهت و تایبه تمه ندیی قوتابیانی کوردستان بکات له گشت قۆناغه جیاوازه کانی ته مه نی پیکخواه ییدا خزمه تی گه وره ی پیشکه ش به بواری زانست و خویندن و په وتی په روه رده کردووه، ئه مه ش وپرای خه باتی نه ته وه یی و گرو تینی ئه ندامانی ئه م پیکخواه بو پرزگاری کوردستان، له ماوه ی ئه و (۵۷) ساله یدا یه کیتی قوتابیانی کوردستان سێزده کۆنگره ی به ستووه، ئه مه جگه له سازدانی چه ندین کۆنفرانس و ماوه یه کی درێژیش شان به شان (ی.ل.د.ک) درێژه ی به تیکۆشانی خۆی داوه.

بهشی یه کهم

(دروستبوون و ئامانجه کان)

بهندی یه کهم:

۱-۱- ناوی پیکخواو:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، به پیتتهکانی (ی. ق. ک) هیما ی بۆ ده کری.

۲-۱- پیناسه:

پیکخواویکی پیشهیی، نیشتمانی، دیموکراسی، ناحکومی، قوتابیانهیه، تئ ده کۆشیت له پیناو پاراستنی مافی قوتابیانی، دهسته بهرکردنی خواستهکانیان، بهرزکردنهوهی ئاستیان و په ره پیدانی وتی زانست، ههروهه پشگیری دۆزی وای گهلی کوردستان دهکات، له پیناو چه سپاندنی بنه ماکانی دیموکراسیهت و ئاشتی و مافی مرووف و بونیاتنانی کۆمه لگایهکی پشکه و تنخوازی مه دهنی له هه ری می کوردستاندا.

۳-۱- سنووری کارکردن:

هه ری می کوردستانه و باره گای سه ره کی له پایته ختی هه ری م ده بی ت، به پی پی پو یست لیژنه ی راپه راندن بۆی هه یه لق و ناوچه و ئورگانه کان له ناوه وه و له ده ره وه ی کوردستان بکاته وه.

۴-۱- په یام:

زانست و نو بی وونه وه له پیناو پیگه یانندی نه وه یه کی ئازاد، به ره و دواړو ژێکی پر شنگدار.

۵-۱- ئارمی (ی. ق. ک) پیکهاته ی به م شیوه یه ی خواره وه یه:

- خۆر: نیشانه ی په یدابوونی ژیان و پرووناکی و ئازادی و هه رده م نو بی وونه وه یه، ۱۸ تیشکه که هیما یه بۆ ۱۸ ی شوبات، پوژی دامه زرانندی یه کیتی به که مان.
- چیا: نیشانه ی به رخودان و خۆراگریه و ئاماژه یه به سروشتی کوردستان، چوارشاخه که هیما یه بۆ چوار پارچه ی کوردستان و حه تمیه تی به یه که وه به ستان و یه کپارچه یی.
- په رتوک: به لگه ی زانست و زانیاری و خوینده واری و شارستانییهت و نیشانه ی خویندنه، که پیشه ی قوتابیانه، له ناو په رتوکه که ش ناوی یه کیتی به که مان تۆمار

- کراوه، به واتای بایه‌خ و گرنگیدانی (ی.ق.ک) به خویندنی و فیروون و زانست. ده‌ست: ده‌ست و بازووی قوتابیانی کوردستان نیشانه‌ی هه‌ول و تیکۆشانه، په‌نگی په‌ش و سپی به واتای جیاوازینه‌بوون به‌کار هاتوو.
- بۆشایی نیوان دوو ده‌سته‌که: (پیتەکانی یه‌که‌می یه‌کی‌تیه‌که‌مان به‌زمانی ئینگلیزی تیدا تۆمار کراوه) له‌بنکه‌که‌یدا فراوانه و له‌لوتکه‌که‌یدا تیژه و له‌شیوه‌ی سیڤۆشه‌یه و نیشانه‌ی به‌رزبوونه‌وه و به‌ره‌و ئامانج و سه‌رکه‌وتنه. ۱۹۵۳: سالی دامه‌زراندنی یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان تیک‌پرای ئارمه‌که: له‌شیوه‌ی سه‌ره‌پمدايه که په‌نگدانه‌وه‌ی وته‌که‌ی بارزانی نه‌مره: «قوتابیان سه‌ری پمن له‌گشت شو‌پش و راپه‌رینی‌کدا».

۶-۱- ئامانجه‌کان:

- ۱- پشتگیری خویندنی زۆره‌ملی (الزامی) له‌قوناغی بنه‌په‌تی و نه‌هیشتی نه‌خوینده‌واری.
- ۲- پاراستنی پیروزی و سه‌ربه‌خویی ناوه‌نده‌کانی په‌روه‌رده و فی‌کردن.
- ۳- ناردنی قوتابیانی کوردستان بۆ درێژه‌دان به‌خویندن له‌ده‌ره‌وه‌ی ولات.
- ۴- فراوانکردن و ده‌وله‌مه‌ندکردنی په‌رتوکخانه‌کان به‌په‌رتوکی هه‌مه‌جو‌ر و راهیانی قوتابیان له‌سه‌ر خویندنه‌وه و هاندانیان بۆ دانانی په‌رتوکخانه له‌ماله‌کانی‌اندا.
- ۵- نه‌مانی هه‌موو کۆتوبه‌ندیکی کۆمه‌لایه‌تی و دواکه‌وتوویی که له‌سه‌ر قوتابیانی کچ داده‌نریت بۆ رێگه‌گرتن و به‌ربه‌ستدانان له‌خویندنیان.
- ۶- یارمه‌تیدانی ئه‌و قوتابیانه‌ی که رۆله‌ی شه‌هید و پێشمه‌رگه‌ی په‌که‌وته و قوربانیانی کیمیا‌باران و پرۆسه‌کانی ئه‌نفال و که‌مده‌رامه‌تن و خاوه‌ن پێداوێستیه تاییه‌ته‌کانن.
- ۷- په‌یوه‌ندییه‌کی ته‌ندروست له‌نیوان مامۆستایان و قوتابی‌اندا.
- ۸- دانانی پلانی نویی په‌روه‌رده‌یی و دارشتنی میتۆد و فه‌لسه‌فه‌ی په‌روه‌رده به‌شیوه‌یه‌کی سه‌رده‌میانه.

۹- شیاندنه وهی ئه و قوتابیانهی که تووشی لادان و تاوان ده بن و گیرانه وهیان، بۆ ناو خیزان و کۆمه لگه له رێگه ی چاکسازی کۆمه لایه تیه وه.

۱۰- گرنگیدان به که سایه تی قوتابی و پهروه ده کردنیان به شیوه یه کی دروست.

۱۱- دروستکردنی کۆمه لگای به شی ناوخواهی بۆ قوتابیان به شیوه یه کی سه رده میانه که هه موو پێداویستیه کانی خویندن و پشووی تیدا بیت.

۱۲- په ره پێدان و زیادکردنی ناوه ندەکانی خویندن له کوردستان به پێی پێویست و خواستی به رزکردنه وهی ئاستی زانست.

۱۳- ده رخستنی به هره و توانای رۆشنیری و وه رژی و هونه ریه کانی قوتابیان و به رزکردنه وهی ئاستی زانستی قوتابیان.

۱۴- به ستن و پته وکردنی په یوه ندی و هه ماهه نگی له گه ل رێکخواه کان به گشتی و رێکخواه کانی قوتابیان به تایبه تی، له ناوه وه و ده ره وهی هه ریمی کوردستان.

۱۵- به شداری کارا و کاریگه ری قوتابیان له خه باتی نیشتمانی و نه ته وه ییدا.

۱۶- پاراستنی و پشتگیریکردنی په رله مان و حکومه ت و ئه زموونی دیموکراسی هه ریمی کوردسان له پێناو ده سه ته به رکردنی خواست و مافه کانی خه لکی کوردستان.

۱۷- یارمه تیدانی قوتابیانی پارچه کانی تری کوردستان که به هۆی خه باتی سیاسی په رته واز ده بن یا خود ئه وانه ی ئاره زووی خویندن ده که ن له کوردستان.

۱۸- به شداریکردن له گه شه پیدان و ئاوه دانکردنه وهی کوردستان و پاراستن و گرنگیدان به ژینگه و فره هه نگ و که له پوری کوردی و شوینه واره کانی کوردستان و گه شه پیدانی گه شتیار.

۱۹- سه رخستنی هه لمه تی جیهانی دژی توندوتیژی و تیرۆر.

۲۰- بڵاوبوونه وهی ئاستی و دیموکراسی له جیهاندا و ریزگرتن و پاراستنی مافه کانی مرووف و سه ره کهوتنی بزوتنه وهی ئازادیخوازی گه لان.

۲۱- به سه رده میکردنی کاری رێکخواه یی له کوردستان.

به شی دووهم

(ئه ندامیتی)

۱-۲. ئه ندامیتی:

أ- ئه ندامانی (ی. ق. ك) له قوتابیانی قوناغه کانی ئامادهیی و پهیمانگان و کۆلیژ و خویندنی (بالا + ماجسته ر) پیک دین.

ب- قوتابیانی قوناغی بنه پرتی له پۆله کانی ۹۸۷ ده بنه (ئه ندام) ی یه کیتی قوتابیانی و ته نیا له ناوه نده کانی خویندنی خویان مافی به شار بوونیان له پرۆسه کانی هه لباردنی ناو خوییدا ده بیّت و جگه له مه هه موو ماف و ئه رکه کانی تری (ئه ندام) ییان ده بیّت.

ت- قوتابیانی ده ره کی و کۆلیژه کانی سه ربازی و پۆلیس و قوناغه کانی بنه پرتی (۶۵-۴۳-۲۰-۱) نابنه ئه ندام له (ی. ق. ك) دا.

۲-۲. مه رجه کانی ئه ندامیتی:

هه ر قوتابییه ك به بی پره ا و کردنی په گه ز، نه ته وه، ئاین، شوین له لایه ن ئه ندامیکی یه کیتییه وه پشتگیری بکریّت مافی ئه وه ی هه یه بیته ئه ندام، به په چا و کردنی قوناغی خویندن له دوا ی ئه وه ی فۆرمی داوا کاریی ئه ندامیتی پر بکاته وه به پیی ئه م مه رجان ه:

۱- بر وای ته وای به کارنامه و په پره وای ناو خۆی (ی. ق. ك) هه بیّت و خه بات له پی ناو به دیه یانی ئامانجه کانیدا بکات.

۲- له یه کیك له ئۆرگانه کانی (ی. ق. ك) دا کاری پیکخواه یی خۆی بکات.

۳- له کارکردندا دلسۆز و وردبین بیّت و له به یینه کانیدا راستگۆ بیّت.

۴- له یه کیك له ناوه نده کانی خویندندا درێژه به خویندنی بدات.

۳-۲. ئه رکه کانی ئه ندامیتی:

۱- په پره وای دیسیپلینی نیو خۆیی (ی. ق. ك) و پله کانی پیکخستن بکات.

۲- ئامانج و بیرو باوه ری یه کیتی بلاو بکاته وه و به رگری له یه کگرتووی پیزه کانی بکات.

۳- كۆشش بۆ بەرفراوانكردنى پىكخستنى (ى. ق. ك) بىكات و ئەندامى نوئى بهيئىتە ريزه وه.

۴- بەشدارى له كۆبوننه وه و چالاكيه جوراوجوره كانى يەكيتيدا بىكات.

۵- ههول بىكات بۆ بەرزكردنه وهى ئاستى زانستى و پۆشنىبرى و هۆشيارى خۆى.

۶- ده بى له كاتى گۆپىنى ناوه ندى خويندنىدا ئەندامىتى خۆى بگوازىته وه بۆ ئەو ناوه ندى كه تيايدا ده خويئىت.

۷- ههول بىكات ئەوپه رى شه فافيه ت له كاره كانى يەكيتى قوتايانى كوردستاندا په يره و بىكات.

۸- به و ريزه يه ي ليزنه ي راپه راندن ديارى ده كات ئابوونه ي ئەندامىتى بىكات و رپوشوئى وه رگرتنى دادهنى^(۱).

۹- فۆرمى ئەندامىتى (ى. ق. ك) پر بىكات وه و زانىارى بىكات به پى پيوست.

۴-۲. مافه كانى ئەندامىتى:

۱- ئەندامى يەكيتى له سنوورى چالاكى خۆيدا مافى ره خنه ي ههيه.

۲- مافى دهنگدان و خۆپالاوتنى له ئورگانه كانى يەكيتيدا ههيه، به چاوكرتنى (ب) له برگه ي (۱) به ندى (۲).

۳- له كاتى ههستكردن به پيشىلكارى مافه كانى، بۆى ههيه داواى مافى خۆى بىكات.

۴- له كاتى پيوستيدا داواى يارمه تى بىكات، ده زگاى سه رووى خۆى ده سه لاتى برپاردانى راده ي يارمه تى ههيه.

۵- له رىگاى پيشكه شكردنى داواكارى به نووسراو مافى وازهيئانى له يەكيتيدا ههيه.

۶- له كاتى پيوستدا و له كاتى چاك به رپوه بردنى چالاكيه كانى (ى. ق. ك) سوپاسنامه ي ئاراسته ي ده كرىت.

(۱) به هۆى ههله ي چاپه وه له دهقه ره سه نه كه دا به شى كۆتايى رسته كه مانايه كى ته واو نادات.

۷- ئەندام دواى دوو سال ته واکردنى خویندن یاخود دابران له خویندن به هەر هۆیه ک مافی ئەندامیى نامینى.

۵-۲. سزاكان:

به پى ئاستى دهزگاكان و جوړى سهرپچیه كه دهزگاكانى یه كىتى دهسه لاتى ئەم سزایه یان ههیه:

۱- ئاگادارکردنه وه.

۲- سهرنجراکیشان.

۳- ته جمیدکردن (سپرکردن) وهستاندن.

۴- پىژاردن (غهرامه) له کاتى خراپ مامه له کردن به دهرامهت و دارایی یه كىتى قوتابیانى کوردستان.

۵- پله داگرتن.

۶- وەرگرتنه وهى پله: کادر له کاتى جیه جینه کردنى ئەرکه کانى به پى په پره و پله لى وهرده گیریتنه وه.

۷- دهرکردن: له کاتى ئەنجامدانى هەر کرداریک كه سهرپچی بیت بو په پره وى یه كىتى و سیستمى گشتى (نظام عام) ئەوا له پیزه کانى (ی. ق. ك) دوور دهخریتنه وه و دهرده کریت.

سزاكان به پى سهرپچیه كه له لایه ن دهزگاكانه وه دهرین، جگه له خالى (۱) و (۲) سزاكانى تر به پى لیکۆلینه وهى ورد و به دوا داچوون دهسه پیندرین.

بهشی سییه م

ئۆرگانه كانى (ى. ق. ك)

يەكيتى قوتايانى كوردستان لەسەر بنەماي ديموكراسى پىك هاتوو و هەموو ئۆرگانه كانى يەكيتى بە دەنگى زۆرىنە ئاساي و نهيى هەلدەبژىردىن، هەروەها پەپرەوى سەرکردايەتى بەكۆمەل دەكەن و گشت پرياره كان بە زۆرىنە ئاساي دەردەچن و پىكخستن لەسەر ئەم پرنسيپانە دامەزراو:

۱-۳. نوينه رى ھۆبە:

بچووکترين و گرنگترين يەكەى پىكخستنە، ئەندامپكى يەكيتى ھەلى دەسورپنى كە بە دەنگى ئەندامانى ھۆبە هەلدەبژىردى.

۲-۳. ئەركە كانى نوينه رى ھۆبە:

- ۱- دروستکردنى پەيوەندى لە نيوان ئەندامان خويان و گشت قوتايان بۆ بەشداريکردنى چالاكويه كانى يەكيتى.
- ۲- كۆکردنەوى ئابوونە.

- ۳- گەياندى بىروبۆچوون و داخوازيه كانى ئەندامان و قوتايان بۆ لىژنەى قوتابخانە و بەپىچەوانەو.

۳-۳. لىژنەى قوتابخانە:

لىژنە لە (۷-۵-۳) ھەقال پىك دىت كە راستەوخۆ لەلايەن نوينه رانى ھۆبە كان لە ناوئەندە كانى خويندن هەلدەبژىردىن و سەرپەرشتى كارە كانى (ى. ق. ك) لەو شويە دەگرىتە ئەستۆ و ئەلقەى پەيوەنديە لە نيوان قوتايان و بەپىچەوانەى ناوئەندە كە و دەزگای سەرووى خۆى.

- ۱- بەلاى كەمەو دەبىت مانگانە جاريك كۆبيتەو و راپۆرت بەرز بكاتەو.
- ۲- دەبىت مانگى جاريك كۆبوونەو و فراوان لەگەل نوينه رايەتى ھۆبە كان ئەنجام بدات.

- ۳- بەرپرسيارە بەرامبەر گەشەكردن و چالاكويه كانى يەكيتى لە سنوورى كاركردنيدا.

۴- ئه رکی زه مینه خو شکردنی بو سه رخستنی پالیوراوانی یه کیتی قوتابیان ده که ویتته ئه ستو له هه لبژاردنه کانی نوینه رایه تی قوتابیاندا.

۴-۳. لیژنه ی کۆلیژ و به یمانگا:

۱- هه مان ئه رک و ده سه لاتی لیژنه ی قوتابخانه ی ده بیته.

۲- لیژنه ی راپه راندنی هاوکاری و میزانییه ی بو داده نریت.

۳- لیژنه راسته وخو سه ر به لق ده بیته.

۴- به رپرسی لیژنه له کۆبوونه وه ی فراوانی لقدا به شدار ده بیته.

۵-۳. لیژنه ناوچه:

له هه ر شوینیکی سنووری هه ری می کوردستان له سه نته ری قه زایان ناحیه کانی (به پیی پیو یست) ناوچه ی لی ده بیته، بو چاودیری کردنی کاره کان و فراوان کردنی پیکخته کانی یه کیتی داده نریت و له (۵-۳) هه قال پیک دیت. له لایه ن لیژنه ی راپه راندن به ره چاو کردنی ریژه ی ئه ندامان و فراوانی سنوور بریار له سه ر زیاد کردن و که مکردنه وه ی ژماره ی ناوچه کان ده دریت و له ناو ناحیه کان باره گیان نابیت.

۱- به رپرسی ناوچه کان له کۆبوونه وه ی به رفراوانی لق که مانگانه ده به ستریت به شدار ده کات.

۲- سه ره رشتی جموجوله کانی یه کیتی ده کات له سنووری چالاکیی خویدا.

۳- به رپرسیاره به رامبه ر گه شه کردنی چه ندیتی و چونییتی پیکخته کانی یه کیتی.

۴- مانگانه کۆبوونه وه ی خو ی ده کات، به شه کان راپورتی خو یان بو لق ده رباره ی باری (ی.ق.ک) له و ماوه یه دا له هه موو پروویه که وه به رز ده که نه وه.

۵- ناوچه پابه نده به جیه جیکردنی بریار و پینمایی و پاسپارده کانی ده زگا کانی سه رووی خو ی.

۶- پیو یسته ناوچه دوو مانگ جار پیک کۆبوونه وه ی ئاسایی (لیژنه قوتابخانه کان) ساز بکات.

۷- ناوچه دەسلاتی سزاكانی (۱ و ۲) ی بهندی (۲) برگی (۵) ی ههیه.

۸- كۆنفرانسی ناوچه پێك دیت له دهستهی ناوچه و بهرپرسی لیژنه قوتابخانهكان.

۶-۳. لق:

۱- لق یان لقی زانکۆ و پهیمانگاكان پێك دیت له:

أ- بهرپرسی لق : كه به شیوهی راستهوخۆ له كۆنفرانسی ئیوخویی لقدا ههڵدهبژێردریت و دهییت به ئەندامی لیژنه ی راپه‌راندن له‌و ماوه‌یه‌ی كه بهرپرسی لقه. مه‌رجه ئەندامی كۆنگره‌ بیٔ.

ب- له بهرپرس و (۴) كارگێر پێك دیت كه له كۆنفرانسی ئیوخویی لقدا هه‌ڵده‌بژێردرین.

۲- دهسته‌ی لق مانگی جاريك كۆ ده‌یته‌وه و دوا‌ی په‌سه‌ندکردنی له‌ كۆبوونه‌وه‌ی لق هه‌ر به‌شه و راپۆرتی مانگانه‌ی خۆی به‌جیا بۆ مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت به‌رز ده‌كاته‌وه.

۳- دهسته‌ی لق به‌رپرسیاره به‌رامبه‌ر جێبه‌جێکردنی راسپاردە و بریار و پێنمايه‌كانی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت.

۴- بهرپرسی ناوچه‌كان له‌ كۆبوونه‌وه‌ی فراوانی لقه‌كانی سنووری كارکردنیان ئاماده‌ ده‌بن كه‌ مانگانه‌ ده‌به‌ست‌یت یان دوو مانگ جاريك.

۵- دوا‌ی لیکۆلینه‌وه‌ ده‌سلاتی سه‌پاندنی سزاكانی (۱، ۲، ۳، ۴، ۵) ی بهندی (۲) برگی (۵) هه‌یه.

۶- كۆنفرانسی لق (۲) دوو سال جاريك ده‌به‌ست‌یت پێك دیت له‌ دهسته‌ی لیژنه ناوچه‌كان و بهرپرسی لیژنه‌ی كۆلیژ و پهیمانگاكان.

۷- لقه‌كان به‌پێی فراوانی سنوور ده‌کرینه‌وه، [له‌] ده‌سلاتی لیژنه‌ی راپه‌راندنایه به‌پێی پێویست ژماره‌ی لقه‌كان كه‌م و زیاد بكاته‌وه.

۸- لقی زانکۆ و پهیمانگاكان ته‌نها له‌سه‌ر ئاستی پارێزگاكان ده‌بیٔ، زانکۆ كۆلیژ و پهیمانگاكانی قه‌زاكان سه‌ر به‌ لقی سنووری خۆیان ده‌بن.

۹- بهرپرسی لق مافی خۆپالاوته‌ی نییه‌ بۆ ده‌زگاكانی سه‌رووی خۆی له‌ ماوه‌ی

نیوان (۲) دوو کونگره.

۱۰- لە کاتی ئەمانی بەرپرسی لق بە ھەر ھۆیک کۆنفرانس تەنھا بۆ ھەڵبژاردنەوێ بەرپرسی لق دەبەستێت. (لە کاتی دا وادە بەستنی کۆنفرانس نەھاتبێت).

به‌شی چوارهم

ده‌زگانی سه‌رگردایه‌تک‌کردن

۴-۱. کۆنگرە:

به‌رزترین ده‌سه‌لّاته له یه‌کیتیدا، پێك دیت له ئەندامانی مه‌کته‌بی سكرتاریه‌ت یه‌ده‌گه‌کانی، ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن و (ئەندامانی لیژنه‌ی ئاماده‌کردن) و ئەو ئەندامانه‌ی به‌پێی ئەو سیسته‌مه‌ هه‌لبژاردنه‌ی که داده‌نریّت له‌لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندنه‌وه و به‌پێی رێژه‌ی دیاریکراو، هه‌لبژێردراون له‌ ناوه‌نده‌کانی خوێندندا.

کۆنگره‌ دوو ساڵ جاړیک ده‌به‌ستریت و ده‌سه‌لّاتی گوږینی ناو و ئارم و دروشم و هه‌لوه‌شانه‌وه‌ی یه‌کیتی و ده‌ستکاریکردنی کارنامه و په‌یره‌وی ناوخۆی هه‌یه، له‌ کاتی ئەنجامه‌دانی کۆنگره‌ لیژنه‌ی رایه‌راندن هۆکاره‌که‌ی راده‌گه‌یه‌نی.

۴-۲. لیژنه‌ی رایه‌راندن:

۱- بهرترین دهه‌لای به‌رنامه‌ریزی به یه‌کیتیدا له ماوه‌ی نیوان دوو کۆنگره.

۲- پیک دیت له دهسته ی مه کته بی سکر تار یه ت و یه ده گه کان و بهر پر سی لقه کان، هر ۳ مانگ جار پک ئاسایانه کو ده بنه وه، له کاتی پیویست کو بوونه وه ی نائاسابی ئه نجام ده دن.

۳- کاری دابه‌شکردن و چاودږي‌کردنی ميزانييه و دارایی يه‌کيتی له‌به‌رچاو ده‌گيرت.

٤- دانانی ستراتیژییه‌تی یه‌کی‌تی قوتابایانی کوردستان له‌ئەستۆ ده‌گری‌ت و پلانی کار و چالاکیه‌کانی (ی. ق. ک) داده‌ری‌ژ‌یت.

۵- بریاردان له کاتی پیوښت و نائاسای.

6- کۆبوونه‌وه‌ی لێژنه‌ی رای‌ه‌راندن له کاتی دیاریکراوی خۆیدا ده‌به‌ستریّت و

تییدا چاوخشاندهوه ده کریت به سه رجه م کاره کانی مه کته بی سکر تار یه ت
و لقه کان و هه لسه نگاندنیان بو ده کریت و به رنامه ی کاری ئاینده ی (ی. ق.
ک) داده پێژریت.

۷- له نیوان (۳) سی کو بوونه وه دا، لیژنه ی راپه راندن ده توانیت به کو ی ده نگی
(۳/۲) ی ئه ندامان گو رانکاری له سکر تیر و ستافی سکر تار یه ت بکه ن.

۸- لیپرسینه وه له گه ل مه کته بی سکر تار یه ت و لیژنه ی راپه راندن ده کات، له
کاتی پابه ندنه بوون به به نده کانی کارنامه و په ی ره وی ناوخو.
۳-۴. مه کته بی سکر تار یه ت:

۱- پیک دیت له (۸) ئه ندام و (۲) یه ده گ که راسته وخو له کو نگره
هه لده بژێرد رین.

۲- مه کته بی سکر تار یه ت بریار و راسپارده کانی لیژنه ی راپه راندن جیه جی
ده کات و به رپر سیاره به رامبه ر کو بوونه وه ی لیژنه ی راپه راندن.

۳- یه ده ده گه کانی مه کته بی سکر تار یه ت به پۆستی ئه ندامی به ش له مه کته بی
سکر تار یه تدا کار ده کهن، ته نها له کو بوونه وه ی به شی سکر تار یه ت و لیژنه ی
راپه راندا به شدار ده بن له کاتی نه مانی ئه ندامیکی سکر تار یه ت به هه ر
هو یه که بیت ده بیته ئه ندامی مه کته بی سکر تار یه ت.

۴- کادرانی مه کته بی سکر تار یه ت له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ت ه وه ده ستنیشان ده کرین.
۵- ستافی مه کته بی سکر تار یه ت مانگانه کو بوونه وه ی ئاسایی خو ی ده به ستیت و
له کاتی پیو بستیشدا کو بوونه وه ی نا ئاسایی ده به ستیت.

۶- مافی سه پاندنی سزا کانی به ندی (۲) ی بر گه ی (۵) ی هه یه به سه ر ئه ندامانی
ناوه نده کان، ئه گه ر که مته ر خه مییان کرد یا خود له په ی ره و لایان دا یان
سه ری پچیان کرد له جیه جیکردنی بریاره کانی مه کته بی سکر تار یه ت.

۷- مه کته بی سکر تار یه ت ده سه لات ی دانانی لیژنه ی کاتی و هه میشه یی له ناو
به شه کانی مه کته بی سکر تار یه تدا هه یه.

۸- سکر تیر راسته وخو له لایه ن ئه ندامانی کو نگره هه لده بژێرد ریت.

له‌م بوارانه‌ی خواره‌وه‌ش پله‌ی لی وهرده‌گیریتته‌وه:

أ- به‌بی هۆ له دوو کۆبوونه‌وه‌ی سکرتراریه‌ت یان لیژنه‌ی راپه‌راندندا ئاماده نه‌بیت.

ب- دووسال دوا‌ی ته‌واوکردنی خویندن.

ت- پیشکه‌شکردنی پیشنیار له‌لایه‌ن خۆیه‌وه و به‌ره‌زامه‌ندی لیژنه‌ی راپه‌راندن ده‌ست له‌ کار ده‌کشیتته‌وه.

مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت له‌ سکرته‌یر و ئه‌م به‌شانه‌ پیک دیت:

أ- به‌شی ریکخستن.

ب- به‌شی ئامار و پلان.

ت- به‌شی نوینه‌رایه‌تی و کاروباری قوتابیان.

ث- به‌شی په‌یوه‌ندییه‌کان، سه‌ره‌پرشته‌یککردنی نووسینگه‌کانی ده‌ره‌وه‌ی ولات.

ج- به‌شی راگه‌یانندن.

ح- به‌شی دارایی و به‌رپوه‌بردن.

خ- به‌شی چالاکییه‌کان.

د- به‌شی رۆشنییری و پیکه‌یانندن.

پیکهاته‌ی به‌شه‌کانی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت:

له‌ به‌رپرسی به‌ش و یه‌ده‌گیکی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت ئه‌گه‌ر پێویستی کرد پیک دیت.

ئه‌رکی به‌رپرسی به‌ش سه‌ره‌پرشته‌یککردن و به‌رپوه‌بردنی کاره‌کانه‌ له‌گه‌ڵ چه‌ند (کادیر به‌ش) که مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت به‌ گویره‌ی لیها‌توویان بریاریان له‌سه‌ر ده‌دات بۆ هاوکاریککردن.

أ- به‌شی ریکخستن:

۱- سه‌ره‌پرشته‌ی کار و چالاکییه‌کانی ریکخستنی یه‌کیتی ده‌کات له‌ ریکه‌ی راپۆرت و نووسراوی مانگانه‌ی سه‌ره‌جم لق و لیژنه‌ ناوچه‌کان، که راسته‌وخۆ یاخود

وینه یان بهرز ده کرێته وه بۆ مه کته بی سکر تار یه ت، ههروه ها له پێگه ی سهر دانی مهیدانی بۆ هه موو لق و ناوچه کان (به هاوکاری مه کته بی سکر تار یه ت و لیژنه ی راپه راندن) بۆ به دوا دا چوون له باری پێکخستن و چۆنیتی گه شه کردن و ناردنی زانیاری و بژاندن بۆ باش تر بوون و به ره و پێش چوونی کاری پێکخستن و زیاد کردنی ژماره ی ئەندامان و گۆش کردنیان به بیروباهه ی دیموکراسی و نیشتمانی .

۲- مانگانه کۆبوونه وه ی به ش ده به ستریت و راپۆرت ده داته کۆبوونه وه ی مه کته بی سکر تار یه ت.

۳- له سه ره تای سالی خویندن یاخود چهند جارێك له ئیوان سالی خویندندا کۆبوونه وه ی پێکخستن له گه ل کارگێرانی پێکخستنی سه رجه م لقه کان ساز ده دات بۆ پێداچوونه وه و لیکۆلینه وه ی باری پێکخستنی یه کیتییه که مان.

ب- به شی ئامار و پلان:

۱- ئاماده کردنی ئاماری سه رجه م ئەندامان که له پێگای راپۆرتی مانگانه ی به شه کانی لقه کان ده گات و به راورد کردنی له گه ل مانگی پێشوو به کۆمپوته ر، ده ست نیشان کردنی خاله لاوازه کان و هه ولدان بۆ باش تر کردنی.

۲- به رنامه رێژی بۆ سه رخستنی نوینه ره کانی یه کیتی ده کات بۆ هه لبژاردنه کانی سالانه ی نوینه رایه تی قوتابیان.

ت- به شی نوینه رایه تی و کاروباری قوتابیان:

۱- بایه خ به هه موو ئه و کار و کیشه و گرفت و ئاسته نگانه ده دات که دینه رێگای قوتابیان و پرۆسه ی خویندن و هه ولێ چاره سه رکردن و جیه جێ کردنیان ده دات به رێگای گونجاو به به رنامه رێژ کردنی و خستنه به رده ستی مه کته بی سکر تار یه ت بۆ بێراردانی پێویست و ناردنی رێنمایی بۆ لقه کان.

۲- هه لده ستی به گه یاندنی کیشه و داواکانی قوتابیان به داموده زگا په یوه ندیداره کان.

۳- هه لده ستی به ئاسانکاری و رێنۆینی کردنی لیژنه کانی نوینه رایه تی هه لبژێردراوی قوتابیان.

۴- له رێگای راپۆرتی مانگانه و کۆبوونه وه و سهر دانی مهیدانی، سه ره په رشتی و

چاودی‌ری به‌پویه‌چوونی کاره‌کانی ئەم به‌شه ده‌کات له لقه‌کاندا.

ث- به‌شی په‌یوه‌ندییه‌کان

۱- کاروباری په‌یوه‌ندییه‌کانی یه‌کیتی قوتابیان‌ی کوردستان له‌گه‌ل داموده‌زگا و لایه‌ن و شوین و پیکخواه‌کان به‌پویه‌ده‌بات، ده‌بری پاو هه‌لۆیست و بیروبۆچوونی یه‌کیتی ده‌ییت که‌له لایه‌ن مه‌کته‌بی سکرتریه‌ته‌وه هیل‌ه گشتیه‌کانی دیاری ده‌کرین.

۲- له‌ پیک‌ای نووسراو و راپۆرتی مانگانه‌وه سه‌ره‌پرستی کاری په‌یوه‌ندییه‌کانی لقه‌کان ده‌کات و پینمایی پیوستیان پیشک‌ه ده‌کات و سه‌رنج و تیبینی له‌سه‌ر چۆنیتی کاره‌کانیان ده‌ده‌پریت و به‌گویره‌ی پیوست بو‌ ئاگاداربوونی لقه‌کان له‌ هه‌لۆیسته جو‌راو‌جو‌ره‌کانی زانیارییان بو‌ ده‌نیریت.

۳- سه‌ره‌پرستی کاری نووسینگه‌کانی نوینه‌رایه‌تی (ی. ق. ک) ده‌کات له‌ ده‌ره‌وه‌ی هه‌ریمی کوردستان ولاتانی تر، پینمایی پیوستیان پی‌ ده‌دات.

ج- به‌شی راگه‌یاندن:

۱- سه‌ره‌پرستی کاروباری راگه‌یاندنی یه‌کیتی قوتابیان‌ی کوردستان ده‌کات وه‌ک (پوژنامه، گو‌فار، سایت، رادیو، ته‌له‌فیزیۆن) و گه‌یاندنی ده‌نگ و هه‌لۆیسته‌کانی یه‌کیتی به‌ جه‌ماوه‌ر.

۲- سه‌ره‌پرستی و چاودی‌ریکردنی به‌پویه‌چوونی کاره‌کانی به‌شی راگه‌یاندنی لقه‌کان له‌ پیک‌ای راپۆرتی مانگانه‌ کۆبوونه‌وه و سه‌ردانی مه‌یدانی.

۳- سه‌ره‌پرستیکردنی ئه‌رشیف و په‌رتو‌کخانه‌کانی یه‌کیتی و دانانی پێ‌شوینی پیوست بو‌ ده‌وله‌مه‌ندکردنیان.

ح- به‌شی دارایی و به‌پویه‌بردن:

دارایی:

۱- دارایی یه‌کیتی پیک‌ دیت له‌:

أ- ئابوونه‌ی ئەندامانی یه‌کیتی.

ب- ئەو یارمه‌تیانه‌ی بو‌ یه‌کیتی ده‌نیردین و ئەو پیتاکانه‌ی کو‌ ده‌کرینه‌وه.

ت- داهاتى چالاکى و پرۆژه كان.

ث- داهاتى فروشتنى چاپه مه نييه كان.

۲- دارايى يەكيتى به م جوړه بريارى خه رجكردنى لى ده دريټ:

أ- داهاتى يەكيتى قوتايانى كوردستان له كوښونه وهى ليژنه ي راپه راندن بو
سهرجه م كاروباره كانى مه كته بى سكرتاريه ت و خه رجيه جوړاوجوړه كان
برياري لى ده دريټ.

ب- كوښونه وهى ليژنه ي راپه راندن چاوديري خه رجى مه كته بى سكرتاريه ت
ده كات و سكرتاريه تيش چاوديري خه رجى لقه كان ده كات به هه مان شيوه
لق و ليژنه ناوچه كان په يره وهى خه رجى ده كهن.

ت- دهرماله ي هه فالان به شيويه كى جيگير دابه ش ده كريټ به و شيويه
ليژنه ي راپه راندن برياري لى ده دات.

ث- له كاتى سهرپيچيكردن و نارپكى له خه رجكردنى داهات، ده زگاكانى سهروو
بويان هه يه به گويره سزاكانى به ندى (۲) برگه (۵) سزا به ستى.

ج- ده بيت داهاتى يەكيتى له سهرجه م ئورگانه كاندا له هه ر سهرچاويه كه وه
بيت، ده زگاي سهروى لى ئاگادار بكرته وه و له ليستى داهات تومار بكرټ.

ح- ته واوى داهات و خه رجيه كانى ده زگاكانى يەكيتى له په راوى تايبه تدا تومار
ده كريټ.

۳- دارايى يەكيتى به م جوړه خه رج ده كريټ:

أ- ميزانيه و دهرماله ي بريارليدراو.

ب- راگه ياندى ناوه ندى له ده ركردنى (ئورگان) و به رنامه ي راديويى و ته له فيزيون
و بلاوكراره كانى تر.

ت- خه رجيه پيويستيه كانى باره گاكان.

ث- هاوكاريى ئەندامان له كاتى پيويستدا كه له لايهن لق و ليژنه ناوچه كانه وه
ته زكييه ده كريټن.

ج- بو هاتوچوى نوينه رايه تى يەكيتى به ئيشوكارى تايبه ت به يەكيتى هاتوچو ده كريټ.

ج- ئەنجامدانی چالاکى هه مه جوړ.

خ- له پىگای پاپورتى مانگانه و کوپوونه وه و سهردانى مهيدانى دهزگاكانى سهروو چاودىرى داهات و خهرجيه كانى دهزگای خوارووترى خويان ده كه ن.

به پىوه بردن:

۱- به پرسياره به رامبه ر هه ژمار كردن و چاودىرى كردنى كه لوپه له كانى يه كىتى و تۆمار كردنى هه ر (۶) مانگ جارىك له په راوى تاييه تدا.

۲- پىكخستنى كاتى دهوام كردن له باره گاكندا و پيداويستيه كانى ئيشوكارى رۆژانه بو تۆمار كردن له په راوى تاييه ت.

۳- دانان و سه رپه رشتى كردنى پرۆژه به ره مه پنه ره كانى يه كىتى.

ع- به شى چالاکيه كان:

هه و لدان بو ده رختن و په ره پيدانى به هره شى شاراهى وه رزشى و هونه ريى قوتايان و كو كرده ويان له يانه و تپه وه رزشى و هونه رييه كانى يه كىتىدا.

كو كرده وه و پىكخستن و سه رپه رشتى كردنى چالاکى و خوله جوړاوجۆره وه رزشى و هونه رييه كان له ناوه نده كانى خويندندا.

به سوود وه رگرتن له خوله په روه رده ييه كان و خولى تاييه ت به زانكو و په يمانگاكان، هه و ل بدرىت ئەندامانى يه كىتى جىگه و پىگه شىاويان هه بىت له خوله نيوخوى و نيوده و له تپيه كاندا.

سه رپه رشتى چالاکيه جوړاوجۆره كانى تر ده كات وهك (گه شته زانستى و گوزارييه كان و خه لات كردنى قوتاييه سه ركه وتوو و به هره مه نده كان و... هتد).

غ- به شى رۆشنيرى و پىگه ياندن:

ئه ركى نه خشه دانان و جىبه جى كردن و سه رپه رشتى كردنى چالاکيه رۆشنيريه هه مه جوړه كانه كه له لايه ن مه كته بى سكرتارييه ته وه برياريان له مه ر ده درىت ياخود له دهزگاكانى خواروودا به به رنامه بوى به رز ده كرپته وه به مه به ستى ئەنجامدانى.

له پىگه شى بلاوكراوه و بژاندن و ناميلكه وه به رنامه شى جوړاوجۆر و بابته شى

پۆشنیبری بـلاو ده کاته وه.

له پـیـگه ی نووسراو و پاپۆرتی مانگانه سه ره پهرشتی کاری پۆشنیبری له سه ره جه م
لقه کاندای ده کات.

خول و سمیناری پۆشنیبری ساز ده کریـت بـۆ به رزکردنه وه ی ئاستی پـیزه کانی
یه کیتی.

کردنه وه ی خولی به رده وام بۆ پـیـگه یانندی کادی کارامه بۆ نیو پـیزه کانی یه کیتی.

به لاغی کۆتایی کۆنگره ی ۱۳ یه کیتی قوتاییانی کوردستان

به چاودیری پێزدار مه سعوود بارزانی سه روکی هه ریمی کوردستان، کات (۱۰) ی سه رله به یانی چوارشه ممه به رواری (۲۰۱۰/۲/۲۴) له هۆلی پێشهوا له شاری هه ولیری پایته ختی هه ریمی کوردستان، له ژێر دروشمی (بۆ نوێیو نه وه و باشترین پێگه- به رده وام زانست ده که یین به پێگه). کۆنگره ی سیزده هه مینی یه کیتییه که مان به ستر، که دوو پۆژی خایاند.

پاش ساتیک وه ستان بۆ گیانی پاکی شه هیدانی پێگای پرزگاریخوازی گه له که مان سه روه ریان بارزانی نه مر و کاکه ئیدریسی جوانه مهرگ، کۆنگره که مان به وته ی پارێزگاری هه ولیر ده ستی پێکرد، پاشان وتاری سکریتی پێشووی پیکخواه که مان به پێز (هه رمان محمه د سه لیم) خوێندرایه وه، ئەندامانی کۆنگره ی سیزده هه می پیکخواه که مان که، پێژه یان (۲۹۲) هه قال بوون، شه ره فی ئەوه یان پێ به خشر که، جه نابی سه روکی هه ریمی کوردستان به وته به نرخه کانی کۆمه لێک رێنماییان ئاراسته بکات. سه رکه وتنی کۆنگره ی یه کیتییه که مان و یه کرپی و ته بایی گه له که مان و به ره و پیره وه چوونی ده نگدان له ۲۰۱۰/۳/۷ و پێزگرتن له سه روه ریبه کان که، به ده ستی پێشمه رگه قاره مانه کان هاتوو ته دی، ته وه ری یه که له دوا ی یه کی په یقه کانی سه روک بوون.

پاشان به رده وام بوونی پۆژی یه که می کۆنگره به وته یه که له دوا ی یه که کانی په یامی سه روک کۆماری عێراقی فیدرال و په رله مان و حکومه تی هه رییم و سه رکرده یه تی پارتی دیموکراتی کوردستان درێژه ی کیشا، جێی ئاماژه یه تا پۆژی دووه م گفتوگۆکردنی ئەندامانی کۆنگره سه باره ت به په وشێ کاری پیکخواه یی و چۆنیه تی کارا ترکردنی پیکخستن و دارشتنه وه ی په یپه و و پرۆگرام به رده وام بوو، سه رجه م بۆچوون و پێشنیاره کان پاش تاوتوێ کردنی ده خرایه ده نگدان له پاش سه رجه م برگه کان له پاش نیوه پۆی پۆژی پێنج شه ممه ۲۰۱۰/۲/۲۵ ده رگای خو پالا وتن بۆ ئەندامانی کۆنگره والا کرا بۆ سه رکرده یه تی کردنی پیکخواه که مان، لیستی سکریتیر و ئەندامانی مه کته بی سکرته رییه ت جیا بوو، (۳) هه قال خو یان بۆ سکریتی پیکخوا و پالاوت و (۲۵) هه قالیش بۆ ئەندامانی مه کته بی سکرته رییه ت.

پاشان به ئاماده بوونی دادوه ر و نوێنه ری پارێزگاری هه ولیر و نوێنه ری مه کته بی

ناوه ندى پێکخراوه جه ماوه ریه کانی (پارتی دیموکراتی کوردستان) له کەش و ههوایه کی ئازاد و دوور له دهستیوهردان ئەم ههڤالانهی خوارهوه ههلبژێردران. که له سکریتیر و ههشت ئەندامی سکرتراریهت و دوو یه دهگی سکرتراریهت پیکهاتن:

عیرفان عهزیز عهزیز، سکریتیری ئەندامانی مه کته بی سکرتراریهت. فاتح مهولهوی زاده، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت. خالید نوری عوسمان، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت. بژار خدر، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت. دانا عهبدولعهزیز، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت. زریان مهولوود، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت. غهفوور ئەحمەد، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت. سهگهان مه رعی سلیمان، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت. دیار عومه ر، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت.

یه ده گه کان

محهمەد جومعه و عهیشان عه لی حه مه دئه مین

راگه یاندنی مه کته بی سکرتراریهت

هه ولییری پایته خت

۲۰۱۰/۳/۱

كۆنگرەى چواردەى يەكيتى قوتايانى كوردستان

هەولير ۲۰۱۲

كۆنگرەى چواردەى يەكيتى قوتايانى كوردستان، لە پوژانى ۳-۴ى تشرىنى دووهمى ۲۰۱۲، بەچاودىرى سەرۆك مەسعود بارزانى، لە هولى شەهيد سەعدەبدوللا لە شارى هەولير دەستى بە كارەكانى كرد، لەو كۆنگرەيە هەريەكيك لە فازل مىراني سكرتيرى مەكتەبى سياسى پارتى ديموكراتى كوردستان و مەسرور بارزانى ئەندامى مەكتەبى سياسى و پاپوژكارى ئەنجومەنى ئاسايشى هەريمى كوردستان ئامادە بوون.^(۱) لە كۆنگرەكەدا پەيشى سەرۆك مەسعود بارزانى لەلايەن پيپوار يەلدا ئەندامى مەكتەبى سياسى پارتى ديموكراتى كوردستان^(۲) و پەيشى جەلال تالەباني سەرۆككۆمارى عيراق لەلايەن ئازاد جونداني ئەندامى سەركردايەتى يەكيتى نيشتىمانى كوردستان خویندرايەوه^(۳).

نوینەرانى كۆنگرە دەستەيهكى نوپيان بو سكرتاريەتى يەكيتى قوتايانى كوردستان، بە شيوەى خوارەوه هەلبژارد:

- فاتىح مەولهوى زاده، سكرتير
- رەنج عەلى
- بژار خدر
- كوڤان عيسا بەهائەدين

(۱) خەبات زەنگەنە، بە چاودىرى سەرۆك و ئامادەبوونى سكرتيرى مەكتەب سياسى، پوژنامەى خەبات، ئورگاني پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۱۸۶، هەولير، يەكشەممە، ۴ى تشرىنى دووهمى ۲۰۱۲، ل ۱.

(۲) پەيامى سەرۆك بارزانى بو (۱۴) هەمين كۆنگرەى يەكيتى قوتايانى كوردستان، پوژنامەى خەبات، ئورگاني پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۱۸۶، هەولير، يەكشەممە، ۴ى تشرىنى دووهمى ۲۰۱۲، ل ۳.

(۳) پەيامى سەرۆك تالەباني بو (۱۴) هەمين كۆنگرەى يەكيتى قوتايانى كوردستان، پوژنامەى خەبات، ئورگاني پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۱۸۶، هەولير، يەكشەممە، ۴ى تشرىنى دووهمى ۲۰۱۲، ل ۳.

- حه‌سه‌ن عالدین.
- هیوا مه‌جید
- سلیمان موحسین
- شهریف فه‌تاح
- سه‌ربه‌ست سه‌فتی^(۱)
- په‌یکه‌ری نوێی پێک‌خستنه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان بریتی بوو له:
هۆبه، لیژنه‌ی قوتابخانه و لیژنه‌ی زانکۆ و په‌یمانگا، لیژنه‌ی ناوچه، لق، مه‌کته‌بی
سکرتاریه‌ت و سکرتێر. هه‌روه‌ها به‌شه‌کانی نووسینگه‌ی سکرتاریه‌تیش بریتی بوون
له:
- ۱- به‌شی پێک‌خستن
- ۲- به‌شی پلان و پرۆژه‌کان
- ۳- به‌شی په‌یوه‌ندییه‌کان
- ۴- به‌شی دارایی و به‌رپۆه‌بردن
- ۵- به‌شی چالاکییه‌کان
- ۶- به‌شی توێژینه‌وه و پێگه‌یاندن^(۲).

(۱) سیروان عثمان، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۵۳.

(۲) کارنامه و په‌یره‌وی ناوخۆی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان، کۆنگره‌ی چوارده‌یه‌م، (هه‌ولێر،
مه‌کته‌بی سکرتاریه‌ت - ۲۰۱۲ز)، ل ل ۱ - ۱۰

کارنامه و په پره وی ناوځوی یه کیتی قوتاییانی کوردستان په سه ندرکراوی کۆنگره ی چوارده یه م

کارنامه

به شی یه که م

(دروستبوون و ئامانجه کان)

به ندی یه که م:

۱-۱. ناوی پیکخواه:

یه کیتی قوتاییانی کوردستان، به پیتته کانی (ی. ق. ک) هیما ی بو ده کری.

۲-۱. پیناسه:

پیکخواویکی پیشه یی، نیشتمانی، دیموکراسی، ناحکومی، قوتاییانه یه، تی ده کۆشیت له پیناو پاراستنی مافی قوتاییان، دهسته به رکردنی خواسته کانیان، به رزکردنه وهی ئاستیان و پهره پیدانی وتی زانست، ههروه ها پشتگیری دۆزی په وای گه لی کوردستان ده کات، له پیناو به دیه پینانی مافی چاره نووس و چه سپاندنی بنه ماکانی دیموکراسیه ت و ئاشتی و مافی مروّف و بونیاتنانی کۆمه لگایه کی پیشکه وتنخوازی مه ده نی له هه ری می کوردستاندا.

۳-۱. سنووری کارکردن:

هه ری می کوردستانه و باره گای سه ره کی له پایته ختی هه ری م ده بیت، به پیی پیویست لیژنه ی راپه راندن بو ی هه یه لق و ناوچه و ئورگانه کان له ناوه وه و له ده ره وه ی کوردستان بکاته وه.

۴-۱. په یام: زانست، خه بات، داهینان

۵-۱. ئارمی (ی. ق. ک) پیکهاته ی به م شیوه یه ی خواره وه یه:

خۆر: نیشانه ی په یدابوونی ژیان و پرووناکی و ئازادی و هه رده م نویبونه وه یه، ۱۸ تیشکه که هیما یه بو ۱۸ ی شوبات، پۆزی دامه زراندنی یه کیتییه که مان.

چيا: نيشانهى بهرخودان و خوڤاگرييه و ئاماژهيه به سروشتى كوردستان، چوارشاخهكه هيمايه بو چوار پارچهى كوردستان و حەتميهيه بهيهكهوهبهستان و يەكپارچهيى.

پەرتوك: بەلگەى زانست و زانيارى و خویندەوارى و شارستانییهت و نیشانهى خویندنه، كه پیشهى قوتايانە، لەناو پەرتوكەكەش ناوى يەكيتيهكهمان تۆمار كراوه، به واتای بایهخ و گرنگیدانی (ی. ق. ك) به خویندنی و فیروون و زانست. دەست: دەست و بازووی قوتايانی كوردستان نيشانهى هەول و تێكۆشانه، پەنگى رەش و سپى به واتای جياوازينهبوون بهكار هاتوو.

بۆشايى نىوان دوو دەستەكە: (پیتەکانى يەكەمى يەكيتيهكهمان به زمانى ئینگلیزى تیدا تۆمار كراوه) لە بنكهكهيدا فراوانه و لە لوتكهكهيدا تیزه و لە شیوهى سێگۆشهيه و نيشانهى بهرزبوونهوه و بهرهو ئامانج و سەرکهوتنه.

۱۹۵۳: سالى دامەزراندنى يەكيتى قوتايانى كوردستان تێكپرای ئارمەكە: لە شیوهى سەرەرمدايه كه پەنگدانەوهى وتهكەى بارزانی نەمره: «قوتايان سەرى پەمن لە گشت شۆرش و راپەڕینیكد».

۶.۱. ئامانجهكان:

- ۱- پشتگیری خویندنی تهوزیمی دهكهين له قۆناغى بنهپهت.
- ۲- پاراستنى پیرۆزى و سەربهخۆی ناوهندهکانى پهروهده و فیروون.
- ۳- پالپشتیکردنى ناردنى قوتايانى كوردستان بو دريژەدان به خویندن له دەرەوهى ولات (پروژهى تواناسازی قوتايان).
- ۴- فراوانکردنى پەرتوکخانهکان و پاهیتانی قوتايان لەسەر خویندنهوه و هاندانیان بو دانانى پەرتوکخانه لە مالهکانیادا.
- ۵- نەمانى هەموو کۆتوبەندیکى کۆمەلایهتى و دواکهوتوویى كه لەسەر قوتايانى كچ دادهنریت بو پێگهگرتن و بهربهستدانان له خویندنیان.
- ۶- یارمەتیدانى ئەو قوتايانەى كه رۆلهى شههید و پیشمه‌رگه‌ی په‌كه‌وته‌ن و قوربانیانى کیمیاباران و پرۆسه‌کانى ئەنفال و كه‌مده‌رامه‌ته‌كان و خاوه‌ن

پیداویستییه تاییه‌ته‌کانن.

۷- کارکردن له‌سه‌ر زیاتر به‌هێزترکردنی پایه‌له‌ی نیوان مامۆستا و قوتابی.

۸- دانانی پلانی نوێی په‌روه‌رده‌یی و دارشتنی میتۆد و فەلسەفە‌ی په‌روه‌رده به شیوه‌یه‌کی سه‌رده‌میانه.

۹- شیاندنه‌وه‌ی ئه‌و قوتابیان‌ه‌ی که تووشی لادان و تاوان ده‌بن و گێرانه‌ویان، بۆ ناو خێزان و کۆمه‌لگه له پێگه‌ی چاکسازی کۆمه‌لایه‌تییه‌وه.

۱۰- گرنگیدان به که‌سایه‌تی قوتابی و په‌روه‌رده‌کردنیان به شیوه‌یه‌کی دروست.

۱۱- جه‌خت‌کردنه‌وه له دروست‌کردنی که‌مپی زانکۆکان و کۆمه‌لگه‌ی به‌شی ناوخۆیی بۆ قوتابیان به شیوه‌یه‌کی سه‌رده‌میانه که هه‌موو پیداویستییه‌کانی خوێندن و پشووی تیدا بێت.

۱۲- په‌ره‌پێدان و زیاد‌کردنی ناوه‌نده‌کانی خوێندن له کوردستان به‌پێی پێویست و خواستی به‌رز‌کردنه‌وه‌ی ئاستی زانست و ته‌کنه‌لۆژیای سه‌رده‌م.

۱۳- ده‌رخستنی به‌هره و توانای پۆشنییری و وه‌رزشی و هونه‌رییه‌کانی قوتابیان و به‌رز‌کردنه‌وه‌ی ئاستی زانستی قوتابیان.

۱۴- به‌شداری کارای ناوه‌نده زانکۆیی و ئه‌کادیمییه‌کان له پرۆسه‌ی پیشکه‌وتنی کۆمه‌لایه‌تی له پێناو بونیاتنانی کۆمه‌لگه‌یه‌کی مه‌ده‌نی و ته‌ندروست.

۱۵- بایه‌خ‌دان به به‌ره‌مه‌ی هزری و توێژینه‌وه‌ی قوتابیان له پرۆسه‌ی گه‌شه‌پێدانی ئیداری و سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی و ئابووری.

۱۶- به‌ستن و پته‌وه‌کردنی په‌یوه‌ندی و هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ڵ پیکخواه‌کان به گشتی و پیکخواه‌کانی قوتابیان به تاییه‌تی، له ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی هه‌ری‌می کوردستان.

۱۷- به‌شداری کارا و کاریگه‌ری قوتابیان له خه‌باتی نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌ییدا.

۱۸- پاراستنی و پشتگیریکردنی په‌رله‌مان و حکومه‌ت و ئه‌زمونی دیموکراسی هه‌ری‌می کوردستان له پێناو ده‌سته‌به‌رکردنی خواست و مافه‌کانی خه‌لکی کوردستان.

- ۱۹- یارمه تیدانی قوتابیانی پارچه کانی تری کوردستان که به هۆی خهباتی سیاسی په رته واز ده بن یا خود ئه وانه ی ئاره زووی خویندن ده که ن له کوردستان.
- ۲۰- به شداریکردن له گه شه پیدان و ئاوه دانکردنه وهی کوردستان و پاراستن و گرنگیدان به ژینگه و فرههنگ و کهله پوری کوردی و شوینه واره کانی کوردستان و گه شه پیدانی گه شتیار.
- ۲۱- سه رخستنی هه لمه تی جیهانی دژی توندوتیژی و تیرۆر.
- ۲۲- بڵاوبوونه وهی ئاشتی و دیموکراسی له جیهاندا و پرێزگرتن و پاراستنی مافه کانی مرۆف و سه رکه وتنی بزوتنه وهی ئازادیخوازی گه لان.
- ۲۳- به سه رده میکردنی کاری پرێکخواهیی له کوردستان.
- ۲۴- پالپشتیکردن و پشتگیریکردنی هه نگاوه کانی دروستکردنی ده وله تی کوردستان.

په پرهوهی ناوځو

به شی دووهم

(ئەندامیټی)

۱-۲. ئەندامیټی:

- ئەندامانی (ی. ق. ک) له قوتابیانی قوناغه کانی ئامادهیی و پهیمانگان و کۆلیژ و خویندنی بالا (دبلۆمی بالا + ماستەر) پیک دین.
- قوتابیانی دهره کی و کۆلیژه کانی سهر بازی و پولیس و قوناغه کانی بنه پرتی (۱-۲-۳-۴-۵-۶) نابنه ئەندام له (ی. ق. ک) دا.

۲-۲. مهرجه کانی ئەندامیټی:

ههر قوتابییه ک به بی پره چاوکردنی ره گهز، نه ته وه، ئاین، شوین له لایه ن ئەندامیکی یه کیتییه وه پشتگیری بکریټ مافی ئه وهی هه یه بیټه ئەندام، به پره چاوکردنی قوناغی خویندن له دواي ئه وهی فۆرمی داواکاریی ئەندامیټی پر بکاته وه به پیی ئهم مهرجانه :

۱- بروای ته وای به کارنامه و په پره وای ناوځوی (ی. ق. ک) هه بیټ و خه بات له پیناو به دیه پینانی ئامانجه کانی دا بکات.

۲- له یه کیك له ئورگانه کانی (ی. ق. ک) دا کاری پیکخواه یی خوی بکات.

۳- له کارکردندا دلسۆز و وردبین بیټ و له به لینه کانی دا راستگو بیټ.

۴- له یه کیك له ناوه نده کانی خویندندا دریژه به خویندنی بدات.

۳-۲. ئه رکه کانی ئەندامیټی:

۱- په پره وای دیسپیلینی نیوځوی (ی. ق. ک) و پله کانی پیکخستن بکات.

۲- ئامانج و بیروباوه ری یه کیتی بلاو بکاته وه و به رگری له یه کگرتووی ریزه کانی بکات.

۳- کۆشش بو به رفراوانکردنی پیکخستنی (ی. ق. ک) بکات و ئەندامی نوو بهیټیه ریزه وه.

- ۴- به شداری له کۆبوونهوه و چالاکییه جۆراوجۆرهکانی یه کیتیدا بکات.
- ۵- ههول بدات بۆ بهرزکردنهوهی ئاستی زانستی و پۆشنبیری و هۆشیاری خۆی.
- ۶- دهبی له کاتی گۆڕینی ناوهندی خویندنییدا ئەندامی خۆی بگوازیتهوه بۆ ئەو ناوهندهی که تیايدا دهخوینیت.
- ۷- ههول بدات ئەوپهري شهفافیەت له کارهکانی یه کیتى قوتاییانی کوردستاندا پهیرهو بکات.
- ۸- بهو پێژهیهی لیژنهى راپهراندن دیاری دهکات ئابوونهی ئەندامی بدات و رێوشوونی وهگرتنی دادهنێ^(۱).
- ۹- فۆرمی ئەندامی (ی. ق. ک) پر بکاتهوه و زانیاری بدات به پێی پێویست.
- ۴-۲. مافهکانی ئەندامی:
- ۱- ئەندامی یه کیتى له سنووری چالاکیی خۆیدا مافی پهخهگرتن و دهبرینی بیروپرای خۆی ههیه به شیوهیهکی ئازادانه له چوارچۆیهی ئۆرگانهکهی خۆیدا.
- ۲- مافی دهنگدان و خۆپالوتنی له ئۆرگانهکانی یه کیتیدا ههیه.
- ۳- له کاتی ههستکردن به پیشیلکاری مافهکانی، بۆی ههیه داواى مافی خۆی بکات.
- ۴- له کاتی پێویستیدا داواى یارمهتی بکات، دهزگای سهرووی خۆی دهسهلاتی بریاردانى رادهی یارمهتی ههیه.
- ۵- له رێگای پیشکهشکردنی داواکاری به نووسراو مافی وازهینانی له یه کیتیدا ههیه.
- ۶- له کاتی پێویستدا و له کاتی چاکهپهروهبردنی چالاکیهکانی (ی. ق. ک) سوپاسنامهی ئاراستهی دهکریت.
- ۷- ئەندام دواى دوو سال تهواوکردنی خویندن یاخود دابراى له خویندن به ههه هۆیه ک مافی ئەندامی نامی.

(۱) بههۆی ههلهی چاپهوه له دهقه پهسهنهکهدا بهشی کۆتایی پرستهکه مانایهکی تهواو نادات.

۵-۲. سزاکان:

به‌پیی ئاستی ده‌زگاگان و جووری سه‌ریچییه که ده‌زگاگان یه‌کیتی ده‌سه‌لاتی
ئه‌م سزایه‌یان هه‌یه :

۱- ئاگادارکردنه‌وه.

۲- سه‌رنج‌راکێشان.

۳- ته‌جمیدکردن (سپ‌کردن) وه‌ستاندن.

۴- پی‌ژاردن (غه‌رامه) له‌کاتی خراپ مامه‌له‌کردن به‌ده‌رامه‌ت و دارایی یه‌کیتی
قوت‌بایانی کوردستان.

۵- پله‌داگرتن.

۶- وه‌رگرتنه‌وه‌ی پله: کادر له‌کاتی جێبه‌جێنه‌کردنی ئه‌رکه‌کانی به‌پیی په‌یره‌و
پله‌ی لی‌وه‌رده‌گیرێته‌وه.

۷- ده‌رکردن: له‌کاتی ئه‌نجامدانی هه‌ر کرداریک که سه‌ریچی بیت بو‌په‌یره‌وی
یه‌کیتی و سیسته‌می گشتی (نظام عام) ئه‌وا له‌پیزه‌کانی (ی. ق. ک) دوور
ده‌خرێته‌وه و ده‌رده‌کری‌ت.

سزاکان به‌پیی سه‌ریچییه که له‌لایه‌ن ده‌زگاگانه‌وه ده‌درین، جگه‌ له‌خالی (۱) و
(۲) سزاکانی تر به‌پیی لی‌کوۆینه‌وه‌ی ورد و به‌دواداچوون ده‌سه‌پیندرین.

بەشى سىيەم

ئۆرگانەكانى (ى. ق. ك)

يەكيتى قوتايانى كوردستان لەسەر بنەماي ديموكراسى پىك ھاتوو و ھەموو ئۆرگانەكانى يەكيتى بە دەنگى زۆرىنەى ئاساي و نەيىنى ھەلدەبژىردىن، ھەروەھا پەپرەوى سەركردايەتى بەكۆمەل دەكەن و گشت پىيارەكان بە زۆرىنەى ئاساي دەردەچن و پىكخستن لەسەر ئەم پەرنەسپانە دامەزراو:

۱-۳. نوینەرى ھۆبە:

گرنگترین يەكەى پىكخستنە، ئەندامىكى يەكيتى ھەلى دەسورپىنى كە بە دەنگى ئەندامانى ھۆبە ھەلدەبژىردى.

۲-۳. ئەركەكانى نوینەرى ھۆبە:

۱- دروستکردنى پەيوەندى لە نيوان ئەندامان خويان و گشت قوتايان بۆ بەشدارىکردنى چالاكیيەكانى يەكيتى.

۲- كۆكردنەوہى ئابوونە.

۳- گەياندننى بيروبوچوون و داخوازييەكانى ئەندامان و گشت قوتايان بۆ سەرووى خوى.

۳-۳. لىژنەى قوتابخانە:

لىژنە لە (۳) ھەقال پىك دىت كە راستەوخو لەلايەن نوینەرانى ھۆبەكانى لە ناوئەندەكانى خويىدن ھەلدەبژىردىن و كە ھەقالىكيان دەبىتە بەرپرسى لىژنەى قوتابخانە و دوو ھەقالەكەى دىكە دەبنە كارگىرى لىژنە، سەپرەشتى كارەكانى (ى.ق.ك) لەو شوینە دەگریتە ئەستۆ و ئەلقەى پەيوەنديە لە نيوان قوتايان و بەرپۆبەرايەتى ناوئەندەكە و ئۆرگانى سەرووى خوى.

۴-۳. ئەركەكانى لىژنەى قوتابخانە:

۱- بەلاى كەمەوہ دەبىت مانگانە جارىك كۆبىيتەوہ و راپۆرت بەرز بكاتەوہ.

۲- دەبىت مانگى جارىك كۆبوونەوہى فراوان لەگەل نوینەرايەتى ھۆبەكان ئەنجام بدات.

۳- به‌پرسیاره به‌رام‌بهر گه‌شه‌کردن و چالاکیه‌کانی یه‌کیتی له سنووری کارکردنیدا.

۴- ئهرکی زه‌مینه‌خۆشکردنی بۆ سه‌رخستنی پالیوراوانی یه‌کیتی قوتابیان ده‌که‌وێته ئه‌ستۆ له هه‌لبژاردنه‌کانی نوێنه‌رایه‌تی قوتابیاندا.

۵-۳. لیژنه‌ی کۆلیژ و په‌یمانگا:

هه‌مان ئهرکی لیژنه‌ی قوتابخانه‌ی ده‌بیّت.

۶-۳. مافه‌کانی لیژنه‌ی کۆلیژ و په‌یمانگا:

۱- مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت له کاتی پێویست هاوکاری بۆ داده‌نێت.

۲- لیژنه‌ی راسته‌وخۆ سه‌ر به‌ ئۆرگانی سه‌رووی خۆی ده‌بیّت له سنووری جوگرافی خۆیدا.

۳- به‌پررسی لیژنه‌ی له‌ کۆبوونه‌وه‌ی فراوانی لق به‌شدار ده‌بیّت.

۷-۳. لیژنه‌ی ناوچه:

له هه‌ر شوێنیکی سنووری هه‌ریمی کوردستان له سه‌نته‌ری قه‌زا یا ناخییه‌کان (به‌پێی پێویست) ناوچه‌ی لێ ده‌بیّت، بۆ چاودێریکردنی کاره‌کان و فراوانکردنی رێکخستنه‌کانی یه‌کیتی داده‌نرێت و له (۳) هه‌قال پێک دێت.

له‌لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌ په‌چاوکردنی رێژه‌ی ئه‌ندامان و فراوانی سنوور بریار له‌سه‌ر زیادکردن و که‌مکردنه‌وه‌ی ژماره‌ی ناوچه‌کان ده‌درێت.

۱- به‌پررسی ناوچه‌کان له‌ کۆبوونه‌وه‌ی به‌رفراوانی لق که‌ مانگانه‌ ده‌به‌ستریّت به‌شدار ده‌کات.

۲- سه‌رپه‌رشتی جموجوله‌کانی یه‌کیتی ده‌کات له سنووری چالاکیی خۆیدا.

۳- به‌پررسیاره به‌رام‌بهر گه‌شه‌کردنی چه‌ندیتی و چۆنیتی رێکخستنه‌کانی یه‌کیتی.

۴- مانگانه‌ کۆبوونه‌وه‌ی خۆی ده‌کات و تاوتوێی راپۆرتی رێکخواه‌یی خۆیان ده‌که‌ن.

۵- ناوچه‌ پابه‌نده‌ به‌ جێبه‌جێکردنی بریار و پێنمایی و پاسپارده‌کانی ده‌زگا‌کانی سه‌رووی خۆی.

۶- پيويسته دهسته دوو مانگ جاريك كۆبونهوهی ئاسایی (ليژنه قوتابخانه كان) ساز بکات.

۷- ناوچه دهسهلاتی سزاكانی (۱ و ۲) ی بهندی (۲) برگه ی (۵) ی ههیه.

۸- كۆنفرانسی ناوچه پيك دیت له دهستهی ناوچه و بهرپرسی لیژنه قوتابخانه كان.

۸.۳. لق:

۱- لق پيك دیت له بهرپرس و (۴) كارگير كه له كۆنفرانسی ناوخیی لقدا هه لده بژيردین.

۲- دهستهی لق مانگی جاريك كۆ دهبيتوه و دواي پهسەندکردنی له كۆبونهوهی لق راپورتی مانگانهی خو ی بۆ مهكتهبی سكرتاریهت بهرز دهكاتهوه.

۳- لق بهرپرسیاره بهرامبه ر جیبهجیكردنی پاسپارده و بریار و پینماییه كانی مهكتهبی سكرتاریهت.

۴- مافی سهپاندنی سزاكانی برگه ی (۱ و ۲) ی سزاكانی ههیه، بۆ سهپاندنی سزاكانی ديكه كه له برگه ی (۳، ۴، ۵) سزاكان هاتوون تهنها مافی پيشنیاكردنی بۆ مهكتهبی سكرتاریهت ههیه.

۵- له كاتی نهمانی (نیوه + یهك) ی ستافی لق، كۆنفرانس دهبهستریتهوه.

۶- بریاردان له زیادکردن و كه مكدنهوهی لقه كان له دهسهلاتی لیژنه ی راپه راندن دایه.

۷- بهرپرسی لق مافی خۆپالوتنی نییه بۆ دهزگاكانی سهرووی خو ی له ماوهی نیوان ۲ كۆنگره.

۸- له كاتی نهمانی بهرپرسی لق، كۆنفرانس له نیوان ستافی لق و ستافی ناوچه یان كۆلیژ و پهیمانگه كان دهكریت به مهرجيك له ماوهی دوو ههفته تیپه ر نه كات.

به‌شی چواره‌م

ده‌زگاکانی سه‌رکردایه‌تیکردن

۱-۴. کۆنگره:

به‌رزترین ده‌سه‌لاته له یه‌کیتیدا، پیک دیت له ئەندامانی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت یه‌ده‌گه‌کانی، ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن و (ئەندامانی لیژنه‌ی ئاماده‌کردن) و ئەو ئەندامانه‌ی به‌پیی ئەو سیسته‌مه‌هه‌لبژاردنه‌ی که داده‌نریت له‌لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندنه‌وه و به‌پیی رپژه‌ی دیاریکراو، هه‌لبژێردراون له‌ ناوه‌نده‌کانی خویندندا.

کۆنگره‌ سێ سال جارێک له‌ واده‌ی خۆی ده‌به‌ستری‌ت و ده‌سه‌لاتی گۆڕینی ناو و ئارم و دروشم و هه‌لوه‌شانه‌وه‌ی یه‌کیتی و ده‌ستکاریکردنی کارنامه و په‌پرەوی ناوخۆی هه‌یه. له‌ کاتی ئەنجامه‌دانی کۆنگره له‌ واده‌ی خۆی لیژنه‌ی راپه‌راندن هۆکاره‌کانی راده‌گه‌یه‌نی له‌و ماوه‌یه‌ش مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت ته‌نها مافی راپیکردنی کاره‌کانی هه‌یه و نابێ واده‌ی دواخستنی کۆنگره له‌ (۳ تا ۴) مانگ تێپه‌ر بێت.

۲-۴. لیژنه‌ی راپه‌راندن:

۱- به‌رزترین ده‌سه‌لاتی به‌رنامه‌ریژییه له‌ یه‌کیتیدا له‌ ماوه‌ی نیوان دوو کۆنگره.

۲- پیک دیت له‌ ئەندامان و یه‌ده‌گه‌کانی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت و به‌رپرسی لقه‌کان. هه‌ر ۳ مانگ جارێک کۆبوونه‌وه‌ی ئاسایی خۆی ده‌کات، له‌ کاتی پێویست کۆبوونه‌وه‌ی نا‌ئاسایی ئەنجام ده‌ده‌ن.

۳- کاری دابه‌شکردن و چاودێریکردنی میزانییه و دارایی یه‌کیتی له‌به‌رچاو ده‌گیریت.

۴- دانانی ستراتیژییه‌تی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له‌ ئەستۆ ده‌گری‌ت و پلانی کار و چالاکییه‌کانی (ی. ق. ک) داده‌ریژیت.

۵- بریاردان له‌ کاتی پێویست و نا‌ئاسایی.

۶- کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندن له‌ کاتی دیاریکراوی خۆیدا ده‌به‌ستری‌ت و تێیدا چاوخشانده‌وه ده‌کری‌ت به‌ سه‌رجه‌م کاره‌کانی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت

و لقه کان و هه لسه نگانندیان بو ده کریت و به رنامه ی کاری ئاینده ی (ی.ق.ک) داده پێژریت.

۷- له نیوان دوو (۲) کۆبوونه وه دا، لیژنه ی راپه راندن ده توانیت به کۆی دهنگی (۳/۲) ی ئه ندامان گۆرانکاری له سکریتیر و ستافی سکرتراریه ت بکه ن.

۸- لێپرسینه وه له گه ل هه ریه ک له ئه ندامانی لیژنه ی راپه راندن و مه کته بی سکرتراریه ت ده کات له کاتی پابه ندنه بوون به به نده کانی کارنامه و په یه وه ی ناوخۆ.

۳-۴. مه کته بی سکرتراریه ت:

۱- مه کته بی سکرتراریه ت له سه ر به نه مای بازنه ی جوگرافی هه لده بژێدریت.

۲- کۆنگره راسته وخۆ یازده هه فال بو مه کته بی سکرتراریه ت هه لده بژێریت، که نو زۆرتیرین دهنگ ده بنه ئه ندامی مه کته بی سکرتراریه ت و دوو که مترین دهنگی سه رجه م بازنه کان ده بنه یه ده گ.

۳- سکریتیر له ئیو نو ئه ندامی مه کته بی سکرتراریه ت هه لده بژێدریت.

۴- مه کته بی سکرتراریه ت بریار و راسپارده کانی لیژنه ی راپه راندن جیه جی ده کات و به رپرسیاره به رامبه ر لیژنه ی راپه راندن.

۵- یه ده گه کانی مه کته بی سکرتراریه ت به پۆستی جیگری به رپرسی به ش له مه کته بی سکرتراریه ت کار ده که ن ته نها له کۆبوونه وه ی لیژنه ی راپه راندن به شدار ده بن.

۶- ستافی مه کته بی سکرتراریه ت مانگانه کۆبوونه وه ی ئاسایی خۆی ده به ستیت و له کاتی پێویستیشدا کۆبوونه وه ی نااسایی ده به ستیت.

۷- مافی سه پاندنی هه موو سزاکانی هه یه به سه ر ئه ندامانی سه رجه م ئۆرگانه کانی یه کیتی، ئه گه ر که مه ترخه مییان کرد یاخود له په یه وه لایان دا یان سه ریپجیان کرد له جیه جیکردنی بریاره کانی مه کته بی سکرتراریه ت جگه له سزاکانی (۶ و ۷) به سه ر لیژنه ی راپه راندن.

۸- مه کته بی سکرتراریه ت ده سه لاتێ دانانی لیژنه ی کاتی و هه میشه یی له ناو به شه کانی مه کته بی سکرتراریه تدا هه یه.

مه کته بی سكرتاریه ت له سكرتیر و ئه م به شانه پیک دیت:

أ- به شی پیکخستن و ئامار

ب- به شی پلان و پروژیه کان.

ج- به شی نوینه رایه تی و کاروباری قوتابیان

د- به شی په یوه ندیه کان

ه- به شی رۆشنیری و پاگه یانندن

و- به شی دارایی و به رپوه بردن

ز- به شی چالاکیه کان

ح- به شی توژیینه وه و پیگه یانندن

أ- به شی پیکخستن و ئامار:

ئهم به شه بهرپرسياره له گه شه کردنی پیکخستنی یه کیتی، سه ره رشتی کار و چالاکیه کانی پیکخستنی یه کیتی ده کات له پیکه ی راپورت و نوو سراوی مانگانه ی سه رجه م ده سته ناوه ندی و ده سته کان، که راسته وخو یاخود وینه یان به رز ده کړیته وه بۆ مه کته بی سكرتاریه ت، هه روه ها به پیکه ی سه ردانی مه يدانی بۆ هه موو ده سته ناوه ندی و ده سته کان (به هاوکاری مه کته بی سكرتاریه ت و لیژنه ی راپه راندن) بۆ به دوا داچوون له باری پیکخستن و چۆنیتی گه شه کردن و ناردنی زانیاری بژاندن بۆ باشکردن و به ره وپیشبردنی کاری پیکخستنی یه کیتی و زیاده کردنی ژماره ی ئەندامان و گۆشکردنیان به و بیروباوه ری یه کیتی له سه ری دامه زراوه .

ئه رکه کانی به ش:

۱- مانگانه کۆبوونه وه ی به ش ده به ستریت و راپورت ده گاته مه کته بی سكرتاریه ت.

۲- به پپی پپویست کۆبوونه وه له گه ل کارگیرانی بهرپرسی پیکخستنی سه رجه م ده سته ناوه ندیه کان ئەنجام ده دات بۆ پید اچوونه وه و لیکۆلینه وه ی باری پیکخستنی یه کیتییه که مان .

۳- ئاماده کردنی ئاماری سه رجه م ئەندامان که له پیکه ی راپورتی مانگانه ی لقه کانه وه ده گات.

٤- بهرنامه پڕیژی بۆ سه رخستی نوینه ره کانی یه کیتی قوتابیان له هه لێژاردنه کانی نوینه رایه تیکردنی قوتابیان.

ب- به شی پلان و پڕۆژه:

ئهم به شه بهرپرسه له ئاماده کردنی سه رجه م پڕۆژه ی به شه کانی تر و دانانی پلانی گونجاو و بهرنامه پڕیژیکردن بۆ به سه رکه وتوو به ئه نجامگه یانندی سه رجه م پڕۆژه کانی ستراتیژی ته ی یه کیتی قوتابیانی کوردستان و پلانی ماوه کورت و ماوه درێژ ئاماده ده کات بۆ لقه کان تا به پێی ئهم پلانه کار بۆ سه رخستی کار و چالاکیه کانی یه کیتی بکری.

ت- به شی نوینه رایه تی و کاروباری قوتابیان:

ئهم به شه په یوه ندی ته واوی له گه ل سه رجه م نوینه رایه تییه کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان ده بی و ئهم ئه رکانه ی لای خواره وه ی ده بی:

١- بایه خدان و لیکۆلینه وه له سه رجه م ئه و کاروکیشه و گرفت و ئاسته نگانه ی که دینه پێگه ی قوتابیان و پڕۆسه ی خوێندن وه هه ولی چاره سه رکردن و جیه جیکردنی داواکارییه کان ده کات به پێگه ی گونجاو، به بهرنامه پڕیژیکردن و خستنه بهرده ستی مه کته بی سکرتریه ت بۆ بریاردانی پێویست و ناردنی بۆ ده سه ته ناوه ندیه کان.

٢- گه یانندی کیشه و داواکارییه کانی قوتابیان به داموده زگا په یوه ندیده ره کان.

٣- ئاسانکاری و پڕیژیکردنی لێژنه کانی نوینه رایه تی هه لێژدرای قوتابیان.

پ- به شی په یوه ندیه کان:

ئهم به شه بهرپرسیاره به رامبه ر په یوه ندیه کانی یه کیتی قوتابیان کورستان له سه ر ئاستی ناوخۆ که خۆی له توندوتۆڵکردنی په یوه ندی له گه ل داموده زگا کانی حکومه ت به تایه ت هه ردوو وه زاره تی په روه رده و خوێندنی بالآ و سه رجه م پێکخراوه ناحکومیه کانی کوردستان به تایه تی پێکخراوه قوتابی و خوێندکارییه کان پاشان له سه ر ئاستی ده ره کی و په ره پێدانی په یوه ندیه کان له گه ل پێکخراوه جیهانییه کانی قوتابیان و که نا له زانستییه کانی ده ره وه ده بیته وه و ئهم ئه رکانه ی لای خواره وه ی ده بی:

۱- دهربری بیروپا و هه لویست و بوچوونی یه کیتی قوتابیانی کوردستان ده بیست که له لایه نه مه کته بی سکر تار یه ته وه هیله گشتیه کانی دیاری ده کریت.

۲- بهرپرسی بهش نوینه رایه تی ده کات له کو بوونه وه کانی فیدراسیون و پیکخواه قوتابی و خویندکاریه کان.

۳- له ریگهی نووسراو و راپورتی مانگانه وه سه ره رشتی کاری په یوه ندیه کانی لقه کان ده کات و رینمانی پیوستیان پیشکesh ده کات و سه رنج و تیینی له سه ر چویتی کاره کان یان دهرده بریت و به گویره ی پیوست بو ئاگادار بوونی لقه کان له هه لویسته جوړاوجوره کانی زانیاریان بو ده نیریت.

۴- سه ره رشتی کاری نووسینگه کانی نوینه رایه تی (ی. ق. ک) ده کات له دهره وه ی ههریمی کوردستان و ولاتانی دیکه، زانیاری پیوستیان پی ددهات.

ج- بهشی راگه یاندن:

۱- سه ره رشتی کاروباری راگه یاندنی یه کیتی قوتابیانی کوردستان ده کات وهک (رؤژنامه، گوڤار، سایت، رادیو و ته له فیزیون) و گه یاندنی دهنگ و هه لویسته کانی یه کیتی به جه ماوه ر.

۲- سه ره رشتی و چاودیریکردنی بهرپوه چوونی کاره کانی بهشی راگه یاندنی لقه کان له ریگهی راپورتی مانگانه کو بوونه وه و سه ردانی مهیدانی.

۳- سه ره رشتیکردنی ئه رشیف و په رتو کخانه کانی یه کیتی و دانانی ریوشوینی پیوست بو ده وله مه ندکردنیان.

۴- له ریگهی بلاو کراوه بژاندن و نامیلک ه وه بهرنامه ی جوړاوجور و بابه تی روشنیر بلاو ده کاته وه.

ع- بهشی دارایی و بهرپوه بردن:

دارایی

۱- دارایی یه کیتی پیک دیت له:

أ- ئابوونه ی ئه ندامانی یه کیتی.

ب- ئه و یارمه تیانه ی بو یه کیتی ده نیردرین و ئه و پیتا کانه ی کو ده کرینه وه.

ت- داهاتى چالاکى و پرۆژهکان.

ث- داهاتى فروشتنى چاپه مەنبهەکان.

۲- دارايى يەكيتى بەم جۆره برىارى خەرجکردنى لى دەدریّت:

أ- داهاتى يەكيتى قوتايانى كوردستان لە كۆبوونەوهى لێژنەى راپەراندن بۆ سەرجهەم كاروبارەكانى مەكتەبى سكرتارىەت و خەرجىيە جۆراوجۆرهەكان برىارى لى دەدریّت.

ب- كۆبوونەوهى لێژنەى راپەراندن چاودێرى خەرجىيە مەكتەبى سكرتارىەت دەكات و سكرتارىەتیش چاودێرى خەرجىيە لقهەكان دەكات بە هەمان شێوه لق و لێژنە ناوچەكان پەپرەوى خەرجى دەكەن.

ت- دەرماڵەى هەڤالان بە شێوهىەكى جیگیر دابەش دەكریّت بەو شێوهى لێژنەى راپەراندن برىارى لى دەدات.

ث- لە كاتى سەرپێچىکردن و ناپێكى لە خەرجکردنى داهات، دەزگاكانى سەروو بۆيان هەيه بە گوێرەى سزاكانى بەندى (۲) بڕگە (۵) سزا بەستى.

ج- دەبێت داهاتى يەكيتى لەسەرجهەم ئۆرگانەكاندا (لە هەر سەرچاوهىەكهوه بێت) دەزگای سەرروى لى ئاگادار بكریّتەوه و لە لیستى داهات تۆمار بكریّت.

ح- تەواوى داهات و خەرجىيەكانى دەزگاكانى يەكيتى لە پەرپاوى تايبەتدا تۆمار دەكریّت.

۳- دارايى يەكيتى بەم جۆره خەرج دەكریّت:

أ- ميزانيه و دەرماڵەى بریارلێدراو.

ب- پراگەياندى ناوەندى لە دەرکردنى (ئۆرگان) و بەرنامەى رادیوى و تەلەڤىزىون و بڵاوکراوهەكانى دیکه.

ت- خەرجىيە پێویستىيەكانى بارەگاكان.

ث- هاوکارى ئەندامان لە کاتى پێویستدا كە لەلایەن لق و لێژنە ناوچەكانەوه تەزكییه دەكریّن.

ج- بۆ هاوچۆى نوێنەرایەتى يەكيتى بە ئىشوكارى تايبەت بە يەكيتى هاوچۆ دەكریّت.

ج- ئەنجامدانی چالاکی هه‌مه‌جۆر.

خ- له‌ پێگه‌ی راپۆرتی مانگانه و کۆبوونه‌وه و سه‌ردانی مه‌یدانی ده‌زگا‌کانی سه‌روو چاودێری داها‌ت و خه‌رجیه‌کانی ده‌زگای خوارووتری خۆیان ده‌که‌ن.

د- مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت ژمیریاریکی یاسایی داده‌مه‌زرێنێت بۆ رێکخه‌ستی کاروباری دارایی.

به‌رپۆه‌بردن:

۱- به‌رپرسیاره به‌رامبه‌ر هه‌ژمارکردن و چاودێریکردنی که‌لوپه‌له‌کانی یه‌کێتی و تۆمارکردنی هه‌ر (٦) مانگ جارێک له‌ په‌راوی تایبه‌تا.

۲- رێکخه‌ستی کاتی ده‌وامکردن له‌ باره‌گا‌کاندا و پێداویسته‌یه‌کانی ئیشوکاری پۆژانه بۆ تۆمارکردن له‌ په‌راوی تایبه‌ت.

غ- به‌شی چالاکیه‌کان:

هه‌ولدان بۆ ده‌رخستن و په‌ره‌پێدانی به‌هره‌ی شاروه‌ی وه‌رزشی و هونه‌ریی قوتابیان و کۆکردنه‌وه‌یان له‌ یانه و تپه‌ وه‌رزشی و هونه‌ریه‌کانی یه‌کێتا.

کۆکردنه‌وه و رێکخستن و سه‌ره‌رشته‌یکردنی چالاکی و خوله‌ جو‌راوجۆره‌ وه‌رزشی و هونه‌ریه‌کان له‌ ناوه‌نده‌کانی خۆیندا، به‌ سوودوه‌رگرتن له‌ خوله‌ په‌روه‌رده‌یه‌کان و خولی تایبه‌ت به‌ زانکۆ و په‌یمانگه‌کان، هه‌ول بدرێت ئەندامانی یه‌کێتی جێگه‌ و پێگه‌ی شیاویان هه‌بێت له‌ خوله‌ نێوخۆیی و نێوده‌وله‌تییه‌کاندا.

سه‌ره‌رشته‌ی چالاکیه‌ جو‌راوجۆره‌کانی تر ده‌کات وه‌ک (گه‌شته‌ زانستی و گوزاریه‌کان و خه‌لاتکردنی قوتابییه‌ سه‌رکه‌وتوو و به‌هره‌مه‌نده‌کان و... هتد).

ه- به‌شی توێژینه‌وه و پێگه‌یاندن:

ئهم به‌شه‌ کار بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی توانا و پێگه‌یاندنی سه‌رحه‌م کادره‌کانی یه‌کێتی ده‌کات له‌ پێگه‌ی به‌رنامه‌ی تایبه‌تی وه‌کو خول و وۆرکشۆپ و سیمینار له‌گه‌ڵ ئەنجامدانی توێژینه‌وه‌ی زانستی له‌سه‌ر کۆی گه‌شته‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان به‌ تایبه‌تی لای توێژی قوتابی و ئاشکراکردنی ئەنجامی توێژینه‌وه‌کان و به‌رنامه‌دا‌رشتن بۆ چاره‌سه‌ری ئەو گه‌فتانه‌ و ئاگادارکردنی لایه‌نی په‌یوه‌ندیدار به‌پێی شوێنی

جوگرافی و کار بو ئه نجامدانی توژیینه وه و پیگه یاندنی هه قالانیان و ئاگادارکردنی مه کته بی سکر تار یه ت له ریگه ی راپوۆرتی به شه که یان.

* له ده قی په یه وه و پروگرام به هه له پیتی (و) دووباره بووه ته وه ل ٤٤.

کۆنفرانسی شه شه می یه کیتی قوتاییانی کوردستان

ههولیر ۲۰۱۷

بو تاوتوو کردنی بارودوخ و دۆزینه وهی میکانیزمی چاره سه رکردنی ئه وه لومه رجه نه خوازاوهی پرووی له یه کیتی قوتاییانی کوردستان کردبوو، کۆنفرانسی شه شه می یه کیتی قوتاییانی کوردستان، له رۆژی ۱۸ ی تشرینی دووه می ۲۰۱۷، هۆلی شه هید مه ئون ده باغ له باره گای مه کته بی سکرتریه تی یه کیتی قوتاییانی کوردستان له شاری ههولیر، له ژیر دروشمی «یه کیتی قوتاییان؛ نوێ بوونه وه و به رده وامی»، به ئاماده بوونی ۶۵ نوینه ر به ستر و نوینه رانی کۆنفرانس ده سته یه کی نوێیان بو سکرتریه تی یه کیتی قوتاییانی کوردستان، به شیوهی خواره وه هه لپژارد:

- نیچیرقان حسین حه مه د، سکرتر
- کاروان میرانی، ئه ندامی مه کته بی سکرتریه ت
- سه نگین ئه حمه د سه لام، ئه ندامی مه کته بی سکرتریه ت
- سیروان مینه خان، ئه ندامی مه کته بی سکرتریه ت
- هۆگر به هادین شه ریف، ئه ندامی مه کته بی سکرتریه ت
- مه تین ره مه زان عومه ر، ئه ندامی مه کته بی سکرتریه ت
- هاوبه ش مسته فا عه بدولا، ناسراو به هاوبه ش گۆرونی، ئه ندامی مه کته بی سکرتریه ت
- فریاد ئیسماعیل ره سول، ئه ندامی مه کته بی سکرتریه ت

وتاره‌کانی شه‌شه‌مین کۆنفرانسی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

«نویبونه‌وه و به‌رده‌وامی»

وتاری هه‌ڤال مه‌حمود مه‌مه‌د ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان

به‌یانیتان باش، هه‌ڤالانی به‌پیزی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان، سکرته‌یر و ئه‌ندامانی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت و کارگیرانی لق و نووسینگه‌کان به‌خیره‌اتن، ئومید ده‌که‌ین کۆنفرانسیکی باش و شایسته و گونجاو بۆ هه‌لومه‌رجی ئیسته و قوناغه‌که به‌ستن و پرپاری باش و توژیینه‌وه‌ی گرنگ ئه‌نجام بده‌ن، بۆ ئه‌وه‌ی یه‌کیتی قوتابیانی له‌و هه‌لومه‌رجه‌ ناسکه، پۆلی خۆی بینیت.

ناویشانی کۆنفرانسه‌که‌تان ناویشانیکی سه‌رنجراکیشه، هه‌م نویبونه‌وه و هه‌م به‌رده‌وامی. نویبونه‌وه له‌ پیناوی به‌رده‌وامبون نا، به‌لکو له‌ پیناوی به‌ره‌وو‌پیشچوون. راستیه‌که‌ی ئیمه‌ ئه‌م سێ که‌سه، کاک پرپوار و به‌نده و کاک ساسان، به‌رده‌وام له‌نیو که‌شوه‌ه‌وای قوتابیانی بووینه، ئیدی نازانم شایه‌مان هه‌یه‌ یان قه‌رزدارباری یه‌کیتی قوتابیانی، ئه‌و شانازییه‌ به‌ ئیمه‌ به‌خه‌راوه‌ له‌ نیو یه‌کیتی قوتابیانی ده‌ستمان پێ کردوو و کاری پرێکخراوه‌یی و سیاسی فیربووین و پاشان چووینه‌ نیو کاری حزبايه‌تییه‌وه.

حزب پرپاری داوه، هه‌ندێ گۆرانکاری ریشه‌یی بکات. ئیمه‌ له‌گه‌ڵ پرێکخراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌کان و له‌گه‌ڵ سکرته‌ریه‌تیش باسمان کردوو که‌ بۆ ئه‌و پرپاره‌مان دا، گۆرانکاری ریشه‌یی بکری‌ت و یه‌کیتی قوتابیانی له‌ هه‌ندێ شت که‌ تووشی بووبوو، جودا بکری‌ته‌وه. هه‌ڤالان ئه‌م پرپاره، پرپاریکی ئاسان نه‌بوو، زۆری پێ چوو تاوه‌کو توانیمان ئه‌م پرپاره‌ بده‌ین. برایان له‌ ده‌سته‌ی پرێکخراوه‌ جه‌ماوه‌ریی و پیشه‌یه‌یه‌کان زۆر خه‌ریک بوون تاوه‌کو توانیان پرۆژه‌یه‌ک به‌ چه‌ند پیشیاره‌وه ئاماده‌ بکه‌ن، بۆ ئه‌وه‌ی چی بکری‌ت له‌گه‌ڵ ئه‌م بارودۆخه‌ی یه‌کیتی قوتابیانی که‌ تووشی بووه. هه‌موو لێکدانه‌وه‌کان و هه‌موو دیراسه‌کانیش گه‌شته‌ ئه‌ راستیه‌ی، ئه‌گه‌ر بێت و به‌مانه‌وێت گۆرانکارییه‌کی ریشه‌یی بکه‌ین، ئه‌و گۆرانکارییه‌ی له‌ رپی کۆنفرانس یان کۆنگره‌ پیمان نه‌کری‌ت و تووشی هه‌مان قه‌یرانی پیشوو بینه‌وه و پرێککه‌ی پیشتر به‌رده‌وام بێت.

با من راشکوتر بلیم، کیشه‌که ته‌که‌تولات بوو، ئەم ته‌که‌تولاته ته‌نها هی ئەو دەست‌هیه‌ی سکرتریه‌تی پیشو نه‌بوو، به‌لکو درێژکراوه بوو، هه‌مووجار له‌ کۆنگره و کۆنفرانسه‌کاندا دووباره ده‌بووه‌وه، له‌ پیشی کۆنگره‌ی رابردوودا، من له‌بیرمه برایان له‌ ده‌سته‌ی جه‌ماوه‌ریی و پیشه‌یه‌کان، مه‌کته‌بی سیاسیان ئاگادار کرده‌وه به‌وه‌ی ئەگەر ده‌تانه‌وێت کیشه‌ی یه‌کیته‌ی قوتابیان چاره‌سه‌ر بێت و له‌وه‌ی تێی که‌وتوو و وزه‌ی لی پرپوه ریشه‌کش بکه‌ن، نابێت به‌و شیوه‌یه‌ کراوه‌یه‌ پرپار و کۆنگره‌ به‌سه‌رتێت، به‌لام ئەو کاته ئومیدی ئەوه هه‌بوو که چاک بکریته‌، وه‌لی به‌داخه‌وه نه‌کرا، دوا‌ی ئەوه‌ی ئەو پرپارانه‌ درا، گه‌شینه‌ ئەو قه‌ناعه‌ته‌ی که ده‌بێت یه‌کیته‌ی قوتابیان بێته‌وه سه‌ر پرچکه‌ی راسته‌قینه‌ی خو‌ی که‌ خه‌بات و تیکۆشان و هه‌ول‌دانه، که به‌شیک بێت له‌ پێگه‌ی پێگه‌یان‌دن و پیشکه‌وتنی ناو کۆمه‌لگه‌، نه‌وه‌ک به‌شیک بێت له‌ ترس و دروستکردنی پرچکه‌ی جودا جودا که ئەم نه‌ریته نه‌ یه‌کیته‌ی قوتابیان ده‌هیلێته‌وه و نه‌ ده‌توانی ئەو ئامانجانه‌ی هه‌یه‌تی بی پیک. لێتان ناشارینه‌وه وای لی هاتبوو پرسیار دروست بووبوو، ئەری بوونی یه‌کیته‌ی قوتابیان پێویسته به‌م شیوه و جو‌ره‌ی کار و فتار ده‌که‌ن. من له‌ سه‌ره‌تای قسه‌کانم گوتم سی‌ که‌س، ئه‌عتیباره‌ن براده‌رانی دیکه‌ش لێره‌ن، ئیمه هه‌موومان له‌ قوتابخانه‌یه‌ک پێگه‌یشتووین، چونکه یه‌کیته‌ی قوتابیان وه‌کو قوتابخانه‌یه‌ک بوو بۆ پێگه‌یان‌دنی کادیر و ئاماده‌کردنی کادیر بۆ ناو پارتی دیموکراتی کوردستان و فێرکردنیان له‌سه‌ر پێیازی پێروزی بارزانی.

له‌م ماوه‌ی پیشوودا من منه‌کان زۆر گه‌وره‌تر بوون، هێنده‌ی هه‌ول‌دان بۆ زاتی ئینسانه‌کان بوو، هه‌ول نه‌بوو بۆ پارتی و پێیازی بارزانی، له‌ سه‌تا ده‌ی هه‌ول‌ه‌کانیش بۆ یه‌کیته‌ی قوتابیان و پارتی دیموکراتی کوردستان و پێیازی بارزانی نه‌بوو، وای لی هاتبوو یه‌کیته‌ی قوتابیان زۆر بچوک بووبوووه‌وه، به‌ شیوه‌یه‌ک به‌رده‌وام له‌ دواوه‌ی هه‌مه‌رپه‌وانه‌وه بوو، چونکه وزه‌ی لی پرپوو. پیش دانانی ستافی ئەم سکرتریه‌ته، ئیمه یه‌کیته‌ی قوتابیانمان نه‌شته‌رگه‌ری کرد، زۆر باشیش کردمان، دوو فرسه‌تی دا به‌ ئیمه ئەو نه‌شته‌رگه‌رییه‌، یه‌کیان خودی سکرتریه‌ت گه‌شینه‌ ئەم پرپویه ته‌که‌تولات و کیشه‌کان هێنده قول بوونه‌ته‌وه ئاسان نییه به‌ کۆنفرانس و کۆنگره چاره‌ بکریته‌، ئەوه بۆ ئیمه گرنگ بوو که یه‌کیته‌ی قوتابیان هاو‌رپوون له‌م باب‌ه‌ته‌دا، وه به‌ کرده‌یی له‌ دیراسه‌کانی پیکخواه بکریته‌، جه‌ماوه‌ریی و پیشه‌یه‌کان

سکرتاریه‌تی قوتابیان به‌خودی‌سکرتیره‌وه‌هاوکار بوون، بۆ ئه‌وه‌ی ئهم پرۆژه‌یه‌ی پارتی و ده‌سته‌هه‌یه‌تی جێبه‌جێ بکریټ، ئه‌وه‌ش گرنگی خۆی هه‌بوو.

ئهمه‌ هۆکاری گۆرانکاریه‌که‌کان بوو له‌به‌ر چاوتان بێټ، هه‌رده‌م گوتوشمانه‌ یه‌کیټی قوتابیان وه‌کو دامه‌زراوه‌یه‌کی گرنگ له‌لایه‌ن پارتی دیموکراتی کوردستانه‌وه‌ سه‌یر کراوه‌ و ده‌کریټ، بۆیه‌ ده‌بێټ گرنگی پێ بدریټ و به‌خه‌میه‌وه‌ بین، ناکریټ پوانخوازی و به‌رژه‌وه‌ندی که‌سی به‌سه‌ر یه‌کیټی قوتابیاندا زāl بێټ و قوتابیان له‌ ئامانجی راسته‌قینه‌ی بچێته‌ لاوه‌. ئیسته‌ش ئهم قوناغه‌ چیمان بۆ ده‌خوازیټ پێویسته‌ کاری له‌سه‌ر بکریټ، به‌ تایبه‌ت گه‌رموگوری کاری قوتابیان، چونکه‌ ئیمه‌ لێره‌ له‌گه‌ڵ ئیوه‌ی قوتابیان قسه‌ ده‌که‌ین، ده‌خوازین کارو چالاکیه‌کانمان زۆر لێکدراوه‌ و گونجاو بن له‌گه‌ڵ سه‌رده‌م و سروشتی دۆخی هه‌نووکه‌یی کوردستان.

ئهمه‌ش پێویستی به‌ یه‌کگرتوویی و یه‌کپیزی هه‌یه‌ له‌نیۆ ئۆرگانه‌کانی یه‌کیټی قوتابیانی کوردستان، ده‌بێټ بێر له‌وه‌ نه‌کریټه‌وه‌ من ده‌مه‌ سکرتیر، من ده‌مه‌ ئهندام سکرتاریه‌ت و ده‌مه‌ به‌رپرسی لق و کارگێڕی لق یان من ده‌مه‌ به‌رپرسی نووسینگه‌، پێویسته‌ ئهمه‌ نه‌بێټه‌ ئامانج، پارتیش بریاری داوه‌ له‌مه‌ودوا هه‌لبژاردنی کادیڕ له‌سه‌ر بنه‌مای توانا ده‌بێټ، به‌ تایبه‌تی به‌ تایبه‌تتر له‌گه‌ڵ هه‌بوونی پێکه‌وه‌ کارکردن.

ده‌بێټ چینی کارا و کارکردن هه‌لبژێڕین، با راشکاره‌وانه‌ تر بلیټم، زۆر زه‌حمه‌ته‌ سوور سوور بزاین کۆمه‌ڵێک کادیڕێک بناغه‌ و بنه‌مای ته‌که‌تولات و کیشه‌ و ده‌سته‌گهرین و دوا ئه‌وه‌ش بێنه‌ نیۆ پارتی دیموکراتی کوردستان. خۆشتان ده‌زانن پارتی ناتوانی ته‌که‌تولاتچیه‌کان قبول بکا و فریای ده‌داته‌ ده‌ره‌وه‌. بۆیه‌ ئیمه‌ ته‌رکیزمان له‌سه‌ر ئهم کچ و کورانه‌ ده‌بێټ که‌ به‌ره‌و به‌ کاری پێکه‌وه‌یی ده‌ده‌ن و ئامانجی یه‌کیټی قوتابیانیان له‌لا پیرۆزه‌ و هه‌موو هه‌ولێک بۆ سه‌رخستنی پرۆسه‌که‌ ده‌ده‌ن و سه‌رخستن بکه‌ن به‌ ئامانج.

باسمان له‌وه‌ کرد یه‌کیټی قوتابیان قوتابخانه‌یه‌ و کادیڕ ئاماده‌ ده‌کات چه‌ند گرنگه‌ کورێک کچیکێ خۆینده‌وار له‌ زانکۆ فیڕی کاری ته‌نزیمی سیاسی بکات و پاشان بێته‌ نیۆ حزب و له‌ناو حزیش کار بکات.

ئه‌گه‌ر سه‌یری سه‌رکردایه‌تی پارتی دیموکراتی کوردستان بکه‌ن، سه‌یری

مه کته بی سیاسی پارتی بکه ن، له وانه یه زۆر که م بن نه یاناسن، پیککه که یان له یه کیتی قوتابیان وه دهستی پی کردوه، ده بی ت ئه م جو ره قوتابخانه یه می نی ت. لی ره دا پیویست ده کات ئاماژه به وه بده م پارتی دیموکراتی کوردستان به هاوکاری دهسته ی پیکخواه جه ماوه ریی و پیشه ییه کان و له پی ئه وانه وه و ئه م گو رانکارییه ریشه ییه کراوه، ئومید ده که ین به هه موومان توانیی تمان به هاوکاری ئی وه یه کیتی قوتابیان بکه ینه وه ئه و یه کیتی قوتابیان به رده وام چاوی له سه ر بووه و ویستراو بووه. ئومید ده که م هه مدیسان ببه پیگه یه کی دیار بو پیگه یاندنی کادیر و پیکخستن و پیگه یاندنی سیاسی، هیوای ته مه ند ریژی و سه رکه وتن بو هه موو لایه کتان ده خوازم، هیواخوازم هه مووتان له ئاستی ئه و گو رانکارییه دا بن.

هیوای سه رکه وتنتان بو ده خوازم.

سو پاس بو ئی وه.

وتاری پِیوار یه لدا ئەندامی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان

سلواتان لێ بێت... به خێر بێن

سوپاسی سكرتاریه تی یه کیتی قوتابیان ده کهین، سوپاسی هه ئالان ده کهین، ته سه ورممان نه ده کرد کۆنفرانستان هه بێ، جیگهی شانازییه له سه ره تاوه ده ست ده کهن به به ستنی کۆنفرانس، چونکه کۆنفرانس گرنگییه تی زۆر زیاتره له کۆبوونه وه، کاک مه حمود تیشکی باشی خسته سه ر رووداوه کان که پێش ئه و گۆرانکاریانه هۆکاری گۆرانکارییه کان چی بوون و چۆنییه تی کردنی به پرۆژه و تاوه کو گه یشت به وهی پریار درا، ئێوه ئێسته ی سه ر کردایه تی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، وه کو سكرتاریه ت و به رپرسی لقه کان و ستاف و نووسینگه و ده ستهی کارگیر، ئه وهی ده مه وێ لێره قسه ی له سه ر بکه م هه ره و ک کاک مه حمود گه راوه داوه، ده مه وێ منیش بگه رپیمه وه داوه بۆ ئه وهی دۆخی یه کیتی قوتابیان به به راورد له گه ل ستافه کانی پێشوتر بیهن، تا ده هات یه کیتی قوتابیان وه ک پێوست نه بوو، له رووی ئه کتیف، له رووی چالاکی نواندن، له رووی پێشکه شکردنی و دروستکردنی کادیر، هه ندێ حاله ت بوو بووه دیارده، وای لێ هاتبوو هه ر که سی له یه کیتی قوتابیان بێ بێته سكرتاریه ت و بێته لێژنه و به رپرس و فلانه شت ئاوا پله ی پێ ده درێ له حزب، بۆیه هه ستمان ده کرد زۆربه ی کادیسانی قوتابیان ته نها شیوه و رووخسارن تا پله یه کی بدریت، بۆیه هه مووان به و ئاقاره هه ولیان ده دا که من چیم پێ ده دریت ئه گه ر چوومه ریزی یه کیتی قوتابیان. گه ر زیاتر بگه رپینه داوه و سه یری دیمه نی و دۆخی یه کیتی قوتابیان بکه ین که چۆن بوو له نیو زانکو و په یمانگه و قوتابخانه کاند، له و خالانه ی بۆ کادیری یه کیتی قوتابیان دانرابوو، ده بوایه زیره ک بێت. له وه یه لاتان سه یر بێت ئاخه هاتنه ناو ستافی قوتابیان چ په یوه ندی به زیره کی و ته مه بێیه وه هه یه، به لام ئه وده م دیارده ی ناشیرین ده بیزار، ده گوترا کامه قوتابی ته مه بێترین، یه کیتی قوتابیان ئه و هه لده بژێرن، زۆرجار ده گوترا بۆیه دێته نیو قوتابیان بۆ ئه وهی له خوێندن ده ربجیت، هه ندیجار ده گوترا ته مه بێترین قوتابی به یه که م ده رده چیت به هۆی قوتابیانه وه، به لام خۆشه ختانه شتیکی تزان کرد و نویوونه وه، ئه وه یه کیتی قوتابیانه مان نوێ کرده وه، ئه و فایروسه ی هاتبوووه نیو یه کیتی قوتابیان و په کی خستبوو وه لامان نا، ئه وان ئێسته ئه رشیفکیان هه یه، ده بی سوود له شته پۆزه تیفه کان وه رگرن، ئه لبه ته ئه گه ر هه یانبێ، هه رچی شتی

نیگه تیغیان به لایاندا ناچن.

ئومیدیکی زۆرمان به ئیوه ههیه، له سهرووی خۆمان گوتومانه ئه وههنگاوانه بنیین دلنیا بن یه کیتی قوتابیان دهگه پێته وه سه ر پێچکه ی خۆی. زۆرجار له یه کیتی قوتابیانمان پرسیه ئامارتان ههیه؟ گوتیانه ناوه لا. دهزانن هه ر پیکخواویک ئاماری نه بیته، هه ر چ بپاریک بدات مجازه فیه و مه رج نییه بپاره که ی راست بی. دهو ره کانی رابردوو پۆژیکیان هاتنه لای ئیمه، گوتیان ئیمه هه لپژاردن ده که یین، گوتمان ئامار بیین، ئه مپۆ سبه ی، ئه مپۆ سبه ی، ئیسته شی له گه ل بیت نه یان هیئا، باشه ئه گه ر ئامارت نه بی له سه ر چ بنچینه یه ک ده ته وێ هه لپژاردن بکری! ئیمه باسی نویبونه وه ده که یین بۆیه ده بیته په یوه ندیمان به پێوه به رانه بیته، ئاخه هیشتا ئیمه ش نه هاتبووینه ئیو یه کیتی قوتابیان ئه و شتانه هه ر هه بوو، شیوازی کارکردنی کلاسیکیانه و بیهره هه م، بۆیه به رای ئیمه له گه ل کاک ساسانیش زۆر هه ولمان داوه، چۆن بتوانین ئه م پیکخواه ئه کتیف بیته وه، ئه لبه ته ئیوه هه مووتان قوتابیان، جارێ به پله ی یه که م هه ولده ن خۆتان زیه ک بکه ن، هیوادارم سکرته ریته کۆمه لێک ده ورات بکاته وه بۆ دروستکردنی سه رکرده بۆ ئیوه ی سه رکرده نه ک به ته نها ئه ندامانی یه کیتی قوتابیان.

هیوادارم ئه م نویبونه وه یه شوینی خۆی بگریته، زه مینه تان له باره، ئیسته سه ره رای ناله باری دۆخی دارایی سیاسی ئیمه له مه کته ب سیاسی، ده بی ئیوه بگه یه نینه وه سه ر راسته ری و نه هیلین کۆسپ و ته گه ره بکه وپته سه ر پێتان، هه ول ده ن په یوه ندیتان له گه ل لقی حزبی به هیز بکه ن، چونکه براده رمان هه بوو، ده یگوت من سه ره به خۆم و هه قم نییه به حزب و به رپرسی پیکخواه پیشه ییه کان بانگی ده کرد ده یگوت من ناچم، ئه گه ر ئه و ئیشی هه یه با بیته باره گای من.

هه ر پیکخواویک پێویسته به رنامه و پڕۆگرامی کارکردنی هه بیته، به لام بۆ به رنامه ی کارکردن پێویسته به رچاوپروونی هه بیته و هه مووه قالا نته بزانه به رنامه که ت چییه، چونکه سوودی لی ده بینن و له که موکوپییه کان ئاگادارت ده که نه وه.

که موکوپییه کی یه کجار زۆر هه یه، ئه مه سی ده و ره یه، هینده ی به باسی

دیکه سه‌ریان قاله، هینده سه‌رقالی یه‌کیتی قوتابیان نین، هه‌یفه ئه‌و ریک‌خراوه ئاوا بی‌ت. کاک مه‌حمود باسی ئه‌وه‌ی کرد له‌ شۆرش‌ی هه‌فتاکاندا قوتابییه‌کی زۆر به‌شداری کرد، له‌ ده‌میکدا ده‌شترسان بگیری‌ن، چونکه ئه‌و کات راوه‌دوونان و تۆقاندن هه‌بوو، زۆریکیش له‌ قوتابییه‌کان داخیلی ده‌وراتی عه‌سکه‌ری بوون.

ئاخر سه‌به‌ی پارتی دیموکراتی کوردستان چووه‌ هه‌لبژاردنه‌وه، یه‌کی له‌و ریک‌خراوانه‌ی پشتی پی ده‌به‌ستیت یه‌کیتی قوتابیانی کوردستانه، پرسیارێک له‌ خۆتان بکه‌ن، ده‌توانن ده‌نگی چه‌ند قوتابی کۆ بکه‌نه‌وه بۆ ئه‌و پرۆسه‌یه و به‌ حزب بلی‌ن به‌نامه‌تان چیه‌ ئیمه‌ ته‌نفیزی ده‌که‌ین.

ده‌مه‌وی‌ت بيمه‌وه سه‌ر کارکردنی ئیوه، هه‌م سوود له‌ ته‌کنولوژیا وه‌رگرن، هه‌م له‌ زانستی به‌رپوه‌بردنی نوێ، تاوه‌کو بتوانن ئه‌کتیف بن.

ئیت‌ر بۆ پيشه‌وه.

وتاری ساسان عهونی بهرپرسی دهستهی پیکخواه جه ماوه ری و پیشه‌یه کان

ئهم کاته‌تان باش، هه‌فالانی تیکۆشهر سکریتیر و ئه‌ندامانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت و بهرپرسی لق و نووسینگه‌کان و کارگیرانی لق و نووسینگه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان، به‌بۆنه‌ی ده‌ست نیشاندن‌تان بۆ کارکردن له‌ بهرپرسیاره‌تی و به‌پۆیه‌بردنی لق و نووسینگه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له‌ سه‌رتاسه‌ری کوردستان، به‌ ناوی خۆم و ده‌سته‌ی پیکخواه جه ماوه‌ری و پیشه‌یه‌کانی پارٹی دیموکراتی کوردستان، گه‌رمترین و جوانترین پیروزیبایتان لێ ده‌که‌م و سوپاسی لێزنی هه‌ماهه‌نگی و پیکخسته‌وه‌ ده‌که‌م که‌ هاوکارتان بوون بۆ خۆپیکخسته‌وه‌، هیوای سه‌رکه‌وتنتان بۆ ده‌خوازم له‌م ئه‌رکه‌ سه‌خت و پیروزی که‌ بۆی ده‌ستنیشان کراون.

ئه‌رکیکی سه‌خت که‌ له‌ قۆناغیکی سیاسی سه‌خت و له‌ بارودۆخیکی پیکخواه‌یی سه‌خت ده‌ستنیشان کراون بۆ باشتکردن و نوێکردنه‌وه‌ و به‌ره‌وپی‌ش‌بردنی زیاتری کاره‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان.

له‌ هه‌مانکاتیشدا ئه‌رکیکی پیروژ، که‌ ئالا‌هه‌لگر و درێژه‌پێده‌ری خه‌باتی ده‌یان سال‌ه‌ی نه‌پساوه‌ی ئهم پێازه‌ پیروژه‌ و خۆینی شه‌هیده‌ نه‌مه‌ره‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان بۆ خزمه‌تکردنی قوتابیان و سه‌رکرده‌یه‌تی بزووتنه‌وه‌ی قوتابیان له‌ کوردستان.

که‌ هیوادارین له‌لاتان پروون بێت له‌ به‌رده‌م چ به‌رپرسیاره‌تیکی میژوویی و وێژدانی و پیکخواه‌یی گه‌وره‌دان و له‌ به‌رده‌م چ تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی قورسی خۆسه‌لماندن که‌ شایه‌نی ئه‌وه‌ بن پێزی یه‌که‌می کاروانی پیشه‌نگی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان پیک به‌ینن.

هه‌فالان، له‌ ماوه‌ی چهند سالی رابردووی کارکردنی یه‌کیتییه‌که‌تان، به‌ تایه‌تیش له‌دوای کۆنگره‌ی چوارده‌م، بارودۆخیکی ئالۆز و جوړیک له‌ ناسه‌قامگیری به‌ ئاسته‌کانی سه‌رکرده‌یه‌تی و بریارلێدان و ئۆرگانه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانه‌وه‌ دیاربوو، هه‌ر به‌ هۆی ئهم ناسه‌قامگیرییه‌ به‌ پله‌ی یه‌که‌م و به‌ هۆی بارودۆخی کوردستانه‌وه‌، نه‌کرا کۆنگره‌یه‌کی ئاسایی بۆ نوێکردنه‌وه‌ی پیکخواه‌که‌تان به‌سه‌رتی، بۆیه‌ له‌ روانگه‌ی گرنگی و هه‌ستیار یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان بۆ پارتیمان و پوانینی

پارتی دیموکراتی کوردستان بۆ پۆلی به‌رچاوی ئەم یه‌کیتییه له خه‌باتی نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانی و دیموکراسی و پیشه‌بیدا و، بۆ ئه‌وه‌ی سه‌رکردایه‌تی و پریزی یه‌که‌می کاروانی یه‌کیتی قوتابیانی دوور بخه‌یته‌وه له‌و گه‌رت و کیشانه‌ی که هه‌بوون و ئاماده بکری‌ن که قوناغی‌کی تازه، به‌که‌ره‌سه و پوئیا و فکر و جیهانبینییه‌کی تازه ده‌ست پێ بکه‌ن، بۆیه له‌لایه‌ن سه‌رکردایه‌تی پارتیمان‌ه‌وه پریاردارا که به‌مه‌رکه‌زیه‌ت و ده‌ست‌نیشان‌کردن به‌پێی کۆمه‌ڵێک مه‌رج و بنه‌ما و به‌په‌زامه‌ندی داموده‌زگا حزبییه‌کانی سنووره‌کان ستافی تازه ده‌ست‌نیشان بکری‌ن.

جگه له‌گه‌رتنه‌کان، هۆکارێکی تری ئەم بریاره، پێداهاتنه‌وه بوو به‌په‌یکه‌ر و بونیادی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان و گێرانه‌وه‌ی پله به‌پله‌ی کادرانی ئەم یه‌کیتییه بۆ ته‌مه‌نی ئاسایی قوتابی‌تی و که‌مه‌کردنه‌وه‌ی پێژه‌ی به‌رزێ ته‌مه‌ن و گێرانه‌وه‌ی به‌رپرسیاره‌تی بۆ قوتابیانی ناو هه‌مان ناوه‌نده‌کانی خوێندن و به‌دیارخستن و هه‌یانه‌پێشی کوالیته‌کی باش و هه‌ول‌دان بۆ به‌و کادرانی سه‌رجه‌م پسه‌پۆرییه جو‌راو‌جو‌ره‌کان به‌تایه‌تی له‌ناو زانکۆکان بۆ هاته‌نه‌پێش و وه‌گرته‌ی به‌رپرسیاره‌تی له‌یه‌کیتی قوتابیانی کوردستاندا. که‌پروامان وایه‌ ئه‌گه‌ر له‌جێبه‌جێکردنی ئەم دیدگایه سه‌رکه‌وتوو بن، ئه‌وا له‌دوو سالی ئاینده‌دا به‌ره‌مه‌می ئه‌و به‌و کادرانه‌وه‌یه به‌دیار ده‌که‌وێت و ده‌یان کادری پێک‌هه‌ڵه‌وه‌یی له‌پسه‌پۆری جیا‌جیای زانستی و مرو‌فایه‌تی ده‌رده‌چن، که‌له‌ئه‌نجامیشدا ده‌توانن له‌سه‌ندیکا و پێک‌هه‌ڵه‌وه‌یه‌یه‌کان پۆلی زیاتر بگێرن و پارتیشمان به‌شه‌پۆلیک کادری جو‌ری ده‌وله‌مه‌ند بێت.

هه‌ڤالان، ئیوه ئاگادارن که یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان پێک‌هه‌ڵه‌وه‌یی چه‌ند ده‌وله‌مه‌نده به‌کادری لێهاتوو و ئاماده، بۆیه ده‌بێت بزانه‌ن که ئیوه‌ی تێکۆشه‌ر که لێره ئاماده‌ن مه‌رج نییه له‌باشترین به‌ڵێ، به‌لکو ده‌یان و بگه‌ر سه‌دان کادری تریش هه‌ن که له‌وانه‌یه له‌ئیوه‌باشتر بن، به‌لام له‌م قوناغه ته‌نها توانرا به‌و به‌دریته ئیوه. بۆیه هیوادارین و داواتان لێ ده‌که‌ین به‌وپه‌ری له‌خو‌بو‌ردوویی و به‌گیانی به‌رزێ به‌رپرسیاریتی کاره‌کانتان ئه‌نجام بدهن و بیسه‌ملێن که شایه‌نی ئه‌و به‌روا و متمانه‌یه بوونه که پێتان به‌خه‌راوه.

هه‌ڤالان، ئیوه له‌ئاستی‌کی کارکردن که ده‌بێت له‌پێگه‌ی یه‌کیتی قوتابیانی

کوردستان بگهن که له‌ناو پارتی دیموکراتی کوردستاندا چیه و تئ بگهن که پارتی دیموکراتی کوردستان چهند به‌گرنگی و بایه‌خ و هه‌ستیارییه‌وه له‌یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان ده‌روانی، هه‌ر له‌روانگی ئه‌م گرنگی ته‌ماشاگردنه‌یه که زۆر جار کادر و سه‌رکرده‌کانی قوتابیانی دوا‌ی کاری پیکخواه‌یی، له‌ناو پیزه‌کانی حزبی پۆلی باش بگێرن، که ئه‌مه‌ش ده‌رخه‌ری ئه‌و پێگه‌ به‌رز و جیاوه‌ بووه که یه‌کیتی قوتابیانی له‌ناو پارتیدا هه‌یه‌تی، بۆیه ده‌بی‌ت ئیوه‌ی تیکۆشه‌ریش به‌هه‌موو تواناتان پارێزگاری له‌هێشتنه‌وه‌ی ئه‌و پێگه‌ به‌رز به‌کن و ئه‌و ئیعتیاره‌ جارێکی تر بۆ یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان بگێرنه‌وه و بیسه‌لمێن جیی بپروا و متمانه‌ن بۆ سه‌رکرده‌یه‌تیکردنی ئه‌م قوناغه‌.

سه‌رقالبوونی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان به‌چاره‌سه‌ری گرفته‌کانی، ته‌نها یه‌کیتی قوتابیانی و کادرا‌نی تووشی زیان نه‌کردوه، به‌لکو جوولانه‌وه‌ی قوتابیانی کوردستان و قوتابیانیش به‌گشتی دوو‌چاری زیان هاتوون له‌وه‌ی که کاریگه‌رت‌ترین پیکخوا‌ی ئه‌م بواره‌ له‌پێگه‌ ئاسایی و شایسته‌که‌ی خو‌ی وه‌ک پێویست نه‌په‌رژاوه‌ته سه‌ره‌ئه‌وه‌ی دا‌کوکی‌کار بی‌ت له‌ما‌فه‌ پیشه‌یی و زانسته‌یه‌کانی قوتابیانی، بۆیه له‌پۆزانی دا‌هاتوو، پۆزانی تا‌قیکردنه‌وه‌ی گه‌رانه‌وه‌ی یه‌کیتییه‌که‌تان ده‌بی‌ت بۆ پێگه‌ ئاسایی و شایسته‌که‌ی خو‌ی و ده‌بی‌ت قوتابیانی کوردستان زوو هه‌ست به‌م گۆرانکارییه‌ به‌کن.

هه‌فالان له‌کاتێکدا که‌ پشتگیری و پالپشتی له‌هه‌ر هه‌نگاوێکی باش و پرخمه‌تی حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان و دامه‌زراوه‌ فه‌رمیه‌کانی ده‌که‌ن که‌ بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانست و خو‌یندن و فی‌ربوونه‌ له‌ کوردستان، به‌لام ده‌بی‌ت به‌رده‌وام چاوی هه‌لسه‌نگاندنتان له‌سه‌ر خو‌یندن بی‌ت، له‌په‌یه‌وه‌ندییه‌کی ته‌ندروستدا بن له‌گه‌ڵ ده‌زگا‌کانی خو‌یندنی بالا و په‌روه‌رده، پاتان هه‌بی‌ت له‌سه‌ر یاسا و پێسا‌کانی تایبه‌ت به‌ قوتابیانی، له‌سه‌ر که‌شی خو‌یندن، هه‌ولتان هه‌بی‌ت بۆ پێشخستنی پرۆگرامه‌کان و که‌ره‌سه‌کانی خو‌یندن، قسه‌تان هه‌بی‌ت له‌سه‌ر گوزه‌رانی قوتابیانی و به‌شه‌ ناو‌خۆیه‌کانیان، له‌مه‌یله‌ سیاسی و پۆشنی‌رییه‌کانی قوتابیانی بگهن، هاو‌کاریان بن و پێشی بخه‌ن، دا‌هێنان و بی‌ری زانستی و تازه‌ی قوتابیانی پشتگیری به‌کن، بنه‌ پالپشت و مینه‌ر بۆیان، بنه‌ هی‌زی فشار بۆ سه‌ر چه‌قه‌ستوویی هه‌ندی له‌ ناوه‌نده‌ گه‌وره‌کانی خو‌یندنی بالا، هاتنه‌ خواره‌وه‌ی

ئاستی زانستی به کیشهی سهره کی خۆتان بزنان و ههولێ ئیجابی بدهن بۆ چاره سهری. راتان هه بیته له سهر په ره سه ندنی خویندنی ته هلی و به پاره کردنی خویندن، له مه ودا و دوراییه کانی بکوڵنه وه و له روانگهی به رزکردنه وهی ئاستی زانست و فیروون ته ماشای بکهن.

ده بیته بزنان که ئیوه راستگوترین و متمانه پیکراوترین پیکهراون که له م بوارانه وه قسه تان هه بیته و گوێگرتان ده بیته.

هه فالان، به درێژیایی میژوو پیکهراوه که تان، یه کیتی قوتابیانی کوردستان جگه له بواری پیشه یی، پێیوار و پێشمه رگهی گیانله سهر دهستی به رگریکردن بوونه له مافه کانی خه لکی کوردستان و له شوین فهرمووده که ی بارزانی نه مر بوونه که «قوتابیان سه ری رمن له گشت شوێش و پا په رینیکدا»، له م پێیازه ش ده یان شه هیدی نه مرتان پێشکه ش ئازادی کوردستان کردوه. له م قوئاغه ش داوا لیکراون که به هه مان پوچییه ته وه به هه مان پوچییه تی به شداریتان له پروسهی ریفراوندۆم، پێیواری پێگای دیاریکردنی مافی چاره نووس و گیرانه وهی شار و ناوچه داگیرکراوه کان بن و له دوا ی ئه و ئالایه وه خه بات بکهن که جه نابی سه روک مه سعو د بارزانی بۆ سه ره به خو یی کوردستان هه لی کردوه و پێشمه رگه قاره مانه کا مان به خو یی خو یان پارێزگاری لێ ده کهن، که هیوادارین شوین په ره نهجه تان له م باره یه وه دیار بیت و به پێی تایبه ته ندیتان کاری بۆ بکهن.

هه فالان، به هۆی بارودۆخی دوا ی خیا نه تی ۱۶ ئۆکتۆبه ره هه ندی باره گا و شوینی کارکردنتان دووچار ی داگیرکران هاتوون و کۆمه لێک هه فالتان ئاواره بوونه و دووچار ی ناخۆشی هاتوون، هیوادارین به وه په ری توانا له خزمه تیان بن و گرفته کانیان چاره سهر بکهن و دلنیا ش بن که ئه م بارودۆخه به سهر ده چیته و سه رکه و تن هه ر بۆ خه لکی کوردستانه.

له کۆتاییشدا جارێکی تر هیوا ی سه رکه و تنتان بۆ ده خوا زین و ئومێد ده که یین که به زووترین کات خۆ پیکه سته وه و ته واو کردنی هه یکه لی ئۆرگا نه کانتان ته واو بکهن و بکه ونه سهر پێچکه ی ئاسایی کاری پیشه یی و پیکهراوه یی خۆتان و کاره کانی کۆنفرانستان به باشی و سه رکه و توو یی به پێوه بچیت.

نه مری بۆ شه هیدانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان.

نەمری بۆ شەهیدانی بەرگری کردن و پاراستنی کوردستان.

نەمری بۆ شەهیدانی کوردستان و سەرۆهەری شەهیدان بارزانیی نەمر و کاک
ئیدریسی هەمیشە لەیاد.

وتاری نیچیرقان حوسین سکریتی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

سلاوی زانست و خهبات،

له پرۆژگاری ئه مپۆدا پیکخواوه ناحکومییه کان پۆلکی گرنه و بالاییان ههیه له ولاتانی پیشکەوتوودا، که بریتین لهو پیکخواوانه ی چینیکی تایهت له کۆمه لگایان کۆمه له که سیک بو مه به سیتیکی تایهت دایده مه زریئن.

پیکخواوه ناحکومییه کان پیکخواوی خۆبه خش و قازانجه ویستن و به پیکخواوی «کۆمه لگای مه ده نی» ش ناو ده بریئن.

به گویره ی شروقه ی سه رده میانه ی کۆمه لناسی سیاسی، کۆمه لگای مه ده نی دابه ش ده بیته سه ر دوو کۆمه له: (کۆمه له ی حاکم و کۆمه له ی مه حکوم). ههروه ها پیکهاته ی کۆمه لگای مه ده نی به پیی دۆخی کۆمه لگاگان و سیسته می حوکمرانی ده گوړیت، به لام به شیوه یه کی گشتی به م جوړیه:

- گروپ و پیکخواوه ناحکومییه کان،

- راگهیاندن (میدیا)،

- دامه زراوه ئایینییه کان (له ده وله ته عیلمانییه کان).

ئهو پیکخواوانه ی له م بواره دا کارده کهن له چهند شیوه دا به رجه سته ده بن، هه ندیک له م پیکخواوه وانه سنووری نیوخۆیی تیده په ریئن و ده بنه پیکخواوی نیوده وله تی.

ئامانجه کانیشیان به شیوه یه کی گشتی له: (کاری خیرخوازی و یارمه تیدان و خزمه تگوزاری و خۆبه خشی و به رزکردنه وه ی ئاستی توانستی تاک و به ره وییشبردنی کۆمه لگاگان) [پیک دیت].

بو به دیهینانی ئامانجه کانی کارکردنیان، پیکخواوه کانی کۆمه لگای مه ده نی میکانیزمی تایهت و گونجاو له گه ل سروشتی کارکردنی خویان ههیه که خوی له (کوکردنه وه ی داواکاری و پۆلینکردن و فورمه له کردنیان و به رزکردنه وه و گهیاندن و فشار دروستکردن به شیوازی مه ده نی و دوور له توندوتیژی) ... [و ده بینته وه].

هه قالان، باسکردن له پیکخواوه کانی کۆمه لگای مه ده نی و شیوازی کارکردنیان پیویست بوو تا لیه وه بچینه ناو کرۆکی باسه که مان که باسکردنه له یه کیتی

قوتابیانی کوردستان و پروانی نییە بۆ کاری پیکخواه‌یی به شیوه‌یه‌ک هاوتەریب بێت له‌گه‌ڵ پێشکه‌وتنه‌کانی سه‌رده‌م.

هه‌ڤالان تاكو رابردووی خۆمان نه‌زانین، نه‌ کاری ته‌مۆمان به‌ باشی پێ ده‌کریت نه‌ دیدگایه‌کی پروهمان بۆ سبه‌ی پێ ده‌بێت.

لێره‌دا و به‌ کورتی تیشک ده‌خه‌ینه‌ سه‌ر چه‌ند وێستگه‌یه‌کی گرنگ له‌ میژووی یه‌ کێتییه‌ که‌ مان:

دامه‌زراندنی یه‌ کێتی قوتابیانی کوردستان له‌ ته‌نجامی ده‌رکه‌ردنی سه‌رکه‌ردایه‌تی پارتی دیموکراتی کوردستان بوو به‌ بوونی بۆشایه‌کی نه‌ته‌وه‌یی له‌ناو قوتابیانی کوردستان و وه‌ک زه‌رووره‌تیک میژوویی خه‌باتی میله‌ته‌کی کورد بوو بۆ به‌ده‌سته‌پێانی مافه‌کانی گه‌لی کورد به‌ گشتی و چینی قوتابیان به‌ تایبه‌تی.

هه‌روه‌ها کاریگه‌ری پۆلی قوتابیان له‌ خه‌باتی سیاسی و مه‌ده‌نی ته‌و سه‌رده‌مه‌ی دنیا که‌ قوتابیان دایه‌مه‌وی ئایدۆلۆژی و په‌خه‌گرتن و ده‌رپڕینی ده‌نگی ناپه‌زایه‌تی بوون.

بۆیه‌ له‌ کۆنگره‌ی سی پارتی دیموکراتی کوردستان که‌ له‌ ۱۹۵۳/۱/۲۶ له‌ شاری که‌رکوک گرێدرا و کۆمه‌ڵێک بڕیاری گرنگ و میژوویی تیدا وه‌رگیرا، بڕیاردارا به‌ دامه‌زراندنی پیکخواه‌ جه‌ماوه‌ریه‌کان له‌ ئێواندا (ی.ق.ک).

دواتر له‌ ۱۸ی شوباتی ۱۹۵۳ له‌ شاری به‌غداد و به‌ ئاماده‌بوونی نزیکه‌ی ۵۰ قوتابی زانکۆی به‌غداد و به‌ ئاماده‌بوونی نوێنه‌رانی که‌رکوک، هه‌ولێر، سلێمانی، موسڵ له‌ مائی زیاد ئاغا کۆیی، (ی.ق.ک) دامه‌زرا و هه‌ر له‌ هه‌مان پۆژ به‌ نه‌ینی کۆنگره‌ی یه‌که‌می یه‌ کێتییه‌ که‌مان گرێ درا و په‌یڤه‌و و پڕۆگرامی یه‌ کێتی په‌سه‌ند کرا و (ی.ق.ک) وه‌ک پیکخوایێکی قوتابیانه‌ی نیشتمانی، دیموکراتی و ناحزبی ناسێنرا.

دامه‌زراندنی (ی.ق.ک) به‌ پاسپارده‌ی سه‌رکه‌رده‌ی بزافی پزگاریخوازی گه‌له‌که‌مان سه‌رۆک مسته‌فا بارزانی نه‌مر و بڕیاری سه‌رکه‌ردایه‌تی (پ.د.ک) سه‌ره‌تایه‌ک بوو بۆ گه‌شه‌کردنی هزری نه‌ته‌وه‌یی له‌ناو قوتابیان، ته‌م حاله‌ته‌ش له‌ یه‌که‌مین چالاکی ئاشکرای (ی.ق.ک) به‌ پروونی هه‌ستی پیکرا که‌ ته‌ویش گێڕانی ئاهه‌نگی نه‌وڕۆژ بوو له‌ شاری هه‌ولێر به‌ به‌شداری جه‌ماوه‌ریکی زۆر.

له ٣١ تهموز تا ١٤ ئابی ١٩٥٥ شانیدی (ی. ق. ک) به‌شداربوون له پینجه‌مین فستیڤالی قوتابیان و لاوانی جیهان له وارشووی پایته‌ختی پۆله‌ندا به به‌شدارى زیاتر له ١٠٠ ریکخراوی هاوشیوه له‌سه‌ر ئاستی جیهان، (ی. ق. ک) له‌و فستیڤاله‌ بوو به ئەندام له یه‌کیتی قوتابیانی جیهان.

دوابه‌دوای شۆرشى ١٤ تهموز و گوڤینی سیستهمی حوکمرانی له عێراق، چالاکیه‌کانی (ی. ق. ک) ده‌چنه‌ قۆناغیکى نوێوه به‌ جوړیک که له ٦ تشرینی یه‌که‌م و له کاتى گه‌رانه‌وه‌ی سه‌رکرده‌ی بزافى رزگاریخوازی گه‌له‌که‌مان سه‌روک مسته‌فا بارزانی نه‌مر له یه‌کیتی سوڤیت له‌ پێى لق و لیژنه‌کانی یه‌کیتییه‌که‌مان خه‌لکیکی زۆر ئاگادار کراونه‌ته‌وه و له سه‌رانسه‌ری به‌غداد وینه‌ی بارزانی نه‌مریان ب‌لاو کردووته‌وه.

دواتر (ی. ق. ک) له ٢٢ تشرینی یه‌که‌می هه‌مان سال له شارى هه‌ولێر به ئاهه‌نگی گه‌وره و سروودی نیشتمانییه‌وه به به‌شداریه‌کی به‌رفراوان له پیشوازی بارزانی نه‌مر بوون.

له ٤ تشرینی دووه‌می ١٩٥٨ له هه‌لبژاردنی ریکخراوه قوتابییه‌کان له عێراق، (ی. ق. ک) له زۆربه‌ی ناوچه کوردستانییه‌کان سه‌رکه‌وتنی به‌ده‌ست هێنا.

له ١٦ تا ٢٠ شوباتی ١٩٥٩ یه‌که‌مین کۆنگره‌ی قوتابیانی عێراقی گری‌ درا و بریار درا ناوی یه‌کیتی گشتی عێراقی لی‌ بنی‌ت و (ی. ق. ک) له‌گه‌ل سه‌رکرده‌یه‌تی ئه‌و یه‌کیتییه‌ یه‌ک بگریت.

دواتر له‌ دوای رێگریکردنی حکومه‌تی عێراق له به‌ستنی کۆنگره‌یه‌کی پۆشنییری له‌لایه‌ن (ی. ق. ک)، له ٢٣ تا ٢٥ ئابی ١٩٦٠ له شه‌قلاوه و که‌له‌که‌بوونی کیشه‌گه‌لیکی په‌یوه‌ست به قوتابیان، (ی. ق. ک) له‌کۆبوونه‌وه‌یه‌کی فراواندا بریاری دا سه‌ربه‌خویی له کارکردن وه‌ربگریته‌وه.

هه‌ڤالان، له پوانگه‌ی ئامانجه له‌پیشینه‌کانی (ی. ق. ک) که پالپشتیکردنه له خه‌باتی گه‌لی کورد، هه‌ر له‌گه‌ل هه‌لگیرسانی یه‌که‌مین شۆرشى سه‌رتاسه‌ری له میژووی کورد، شۆرشى مه‌زنی ئه‌یلوول به‌ سه‌دان ئەندامی یه‌کیتییه‌که‌مان په‌یوه‌ندیان به شۆرشه‌وه کرد و پۆلیکی به‌رچاویان هه‌بوو له گه‌یاندنی زانیاری به شۆرش و دابینکردنی خواردن و ده‌رمان و ب‌لاوکردنه‌وه‌ی ب‌لاوکراوه‌کانی شۆرش...

ئهم به شدارییه ی (ی. ق. ک) هاوکار بوو له زیاتر وشیارکردنه وه و بلاوکردنه وه ی
پۆحیه تی شۆرشگێری له ناو جه ماوه، هه ر له م چوارچۆیه یه و بۆ لیکۆلینه وه له
بارودۆخی ناوخرۆیی و دهره وه له باره ی شۆرشى مه زنى ته یلوول، یه کیتیه که مان له
ئاداری ۱۹۶۲ یه که مین کۆنفرانسی به شیوه یه کی نه ئینی له به غداد گرتی دا و ئهم
بریارانه وه رگیران:

- پشتیوانی له شۆرشى گه لی کورد و سه رکردایه تیه که ی بکریّت.
 - گرنگی به کیشه کانی گه لی کورد بدریّت له پرووی پیشه یی و ته کادیمییه وه.
- هه ژالان، یه کیتیه که مان جیا له ئامانجه نه ته وه ییه کان، هه میشه له خه م
ئاستی زانستی و پۆشنه گه ری مه عریفی بووه بۆ گوێدان به بارودۆخه کان.
- فونه یه که له م حاله ته، له کۆنگه ری ۵ ی پیکخواه که مان ده بینین که له ۱۳
تا ۱۵ ی ته موزی ۱۹۶۷ گریډراوه [۱۴-۱۸ د ئابی ۱۹۶۶]^(۱) که تیایدا بریارێکی گرنگ
و میژوویی درا بریتی بوو له «داواکردنی دامه زرانندی زانکۆیه که له کوردستان» به
شانازییه وه به رزی ئاستی پۆشنییری و زانستی و مه عریفی کادی رانی یه کیتیه که مان
له و سه رده مه ده رده خات.

له سالی ۱۹۷۰ و له گه ل به ستنی پیککه وتننامه ی ۱۱ ی ئادار که تیایدا بۆ
یه که مین جار حکومه تی عێراق دانی به مافه کانی گه لی کورد نا، (ی. ق. ک)
پۆلیکی کاریگه ری گێراوه له و خۆپیشاندان و ئاهه نگانه ی به بۆنه ی پیککه وتننامه ی
۱۱ ی ئادار ته نجام و ساز دراوان.

ده کریّت سالی ۱۹۷۰ - ۱۹۷۴ به خالیکی وه رچه رخانه ی گرنگ له میژووی
یه کیتیه که مان هه ژمار بکریّت، که تیایدا بۆ یه که مین جار دوو کۆنگه ره، کۆنگه ری
۷۶، به ئاشکرا گرتی دراوان، په یوه ندیه کی فراوانی له گه ل ژماره یه که پیکخواه ی
عه ره بی و بیانی به ستووه و کۆمه لیک چالاکی جوړاوجۆری ته نجام داوه.

له کۆنفرانسی ئابی ۱۹۸۶، بریار درا که ی. ق. ک و (ی. ل. د. ک) له ژیر ناوی (ی. ق. ل.
د. ک) و به سه رکردایه تی هاوبه ش درێژه یان به خه بات داوه و له و ماوه یه دا ته ندامانی
(ی. ق. ل. د. ک) وه که پیشمه رگه له شۆرشى گولانی پیشکه وتنخواز خه باتیان کردووه و
دواتریش له راپه رینه مه زنه که ی به هاری ۱۹۹۱ به شداری کارایان هه بووه.

(۱) النماهج و النظام الداخلي لمؤتمر الخامس، اتحاد طلبة كردستان- العراق، ۱۴- ۱۸ اب ۱۹۶۶، ص ۱.

له هه‌لبژاردنی ۱۹۹۲ (ی.ق.ل.د.ك) پۆلێکی باش و کاریگه‌ری بێنیه له بانگه‌شه‌کردن بۆ لیستی (پ. د. ك) و سه‌روکی هیژمان جه‌نابی كاڤ مه‌سعود بارزانی، كه له‌و هه‌لبژاردنه‌دا زۆرینه‌ی ده‌نگه‌کانی گه‌لی کوردستانیان به‌ده‌ست هێنا.

(ی.ق.ل.د.ك) به‌رده‌وام بوو تا کۆنگره‌ی ئازادی ۱۹۹۳، كه جاریکی تر (ی.ق.ك) سه‌ربه‌خۆیی وه‌رگرتوه‌.

له ۱۹۹۴/۴/۱۰ (ی.ق.ك) به‌ نووسراوی ژماره ۶۷۸ داواکاری پێشكه‌ش به‌ وه‌زاره‌تی ناوخۆی حكومه‌تی هه‌رییمی کوردستان کردوو و له ۱۹۹۴/۷/۱۷ وه‌زاره‌تی ناوخۆ به‌ نووسراوی ژماره ۱۱۴۲ مۆله‌تی فه‌رمی کارکردنی به‌ یه‌کیتییه‌که‌مان دا.

ده‌چینه‌ قۆناغێکی تر كه به‌ داخه‌وه له میژووی گه‌له‌که‌مان یاده‌وه‌رییه‌کی تال و دۆخیکی نه‌خوازاو و داسه‌پاو بوو ئه‌ویش شه‌ری به‌رگریکردن له شه‌ریعت و دیموکراسی له پێناو پاراستنی ئه‌زموونی هه‌رییمی کوردستان بوو.

له‌و پۆژگاوه‌دا (ی.ق.ك) بێهه‌ش نه‌بوو له‌ قوربانیان و ژماره‌یه‌ك کادیر شه‌هید بوون، ئه‌ندامانی (ی.ق.ك) ده‌ستگیر ده‌کران و زۆرینه‌ی باره‌گاگه‌مان تالان کران و سووتێران.

ئهم رووداره‌وانه چۆکیان به‌ یه‌کیتییه‌که‌مان نه‌دا و به‌رده‌وام بوو له‌ خه‌بات (ئه‌گه‌رچی له‌ ناوچه‌ داگیرکراوه‌کان رێکخسته‌نه‌کان به‌ شیوه‌ی نه‌ینی بوون).

جاریکی تر (ی.ق.ك) ئاستی زانستی فه‌رامۆش نه‌کرد و داکوکیکاری سه‌سه‌خت بوو له‌ پێناو مافی قوتاییان، چه‌ند نمونه‌یه‌کی به‌رچاو هه‌ن كه ناکرێت ئاماژه‌یان پێ نه‌ده‌ین، له‌وانه‌:

- پێداگری (ی.ق.ك) له‌سه‌ر ئه‌نجامدانی تاقیکردنه‌وه‌کانی پۆله‌ کۆتاییه‌کان به‌ شیوه‌یه‌کی مه‌رکه‌زی له‌ هه‌رییمی کوردستان، كه به‌ فشاری یه‌کیتییه‌که‌مان هه‌موو ئه‌و هه‌ولانه‌ی به‌ پێچه‌وانه‌وه‌ هه‌بوون پووجه‌ل کرانه‌وه
- رێگریکردن له‌ بریارێکی ئه‌نجومه‌نی بالای خۆیندن بۆ پێدانی ۱۵ نمره‌ به‌ قوتاییانی پۆله‌کانی ۴-۵-۶ ئاماده‌یی، چونکه (ی.ق.ك) بریاری وابه‌وه‌ كه ئهم بریاره‌ کاریگه‌ری نه‌رێنی ده‌ییت له‌سه‌ر ئاستی زانستی قوتاییان.

● دوباره کردنه وهی ئه نجامدانی تاقیکردنه وه کانی به که لۆری پۆلی ۶ی ئامادهیی به هه وۆلی (ی. ق. ک)، دواي ئه وهی به به لگه وه سه لماندی که پرسایری چهند رهوانه یه که له تاقیکردنه وه کان ئاشکرا بوون پيش ئه نجامدانی تاقیکردنه وه کان. له سالی ۲۰۰۴ له هه لبژاردنی پیکخواه قوتابی و خویندکارییه کان، (ی. ق. ک) به زۆرینهی دهنگه کان له سه ر ئاستی هه ریمی کوردستان نوینه رایه تی شه ری و هه لبژێردراوی قوتاییانی وه رگرت و له پارێزگای هه ولیر و ده وۆک زۆرینهی های دهنگه کانی به ده ست هینا.

له کاتیکدا له وه هه لبژاردنه دا پیکخواه رکابه ره کانی یه کیتییه که مان له سه ر ئاستی سه رکردایه تی حزبه کانیان راسته وخۆ سه ره رشتی و چاودیری پرۆسه که یان ده کرد به تایبه تی له شاری هه ولیر، به لām (ی. ق. ک) توانی سه رکه وتنیکی گه وه به ده ست به یینی که له ئاستی سه رکردایه تی پ.د.ک جیگای بایه خ بوو.

له ۲۰۰۸، فیدراسیۆنی پیکخواه قوتابی و خویندکارییه کان دامه زرا به پینمایی جه نابی سه رۆک بارزانی بو پیکخستنی دهنگ و توانای پیکخواه کان له پیناو به رگریکردن له مافه ره واکانی قوتاییان که له وه پرۆه شه وه (ی. ق. ک) پۆلی کاریگه ری هه بوو له سه رکردایه تیکردنی فیدراسیۆن و پیکخواه کان به شیوه یه که هاوته ریب له گه ل سیاسه تی کارکردنی (ی. ق. ک).

هه فالان، (ی. ق. ک) خاوه نی گه لیک سه ره وه ری و شانازییه له میژوو خه بات و تیکۆشانیدا ئه وه میژوو هی که باس مان کرد مشتیک بوو له خه رواریک که وامان لی ده کات سوورتر بین له سه ر به ره وپیشبردن و به رده وامیدان به پۆلی پیشه نگانهی (ی. ق. ک).

هه فالان، کارکردن له پیکخواویکی گه وه و هاوشیوهی (ی. ق. ک) بیگومان بی کیشه و گيروگرفتی نه بووه به تایبه ت له م چهند سالی دوایدا که هه ندیک گرژی و لیکتینه گه یشتن له شیوازی کارکردنی کادیرانی (ی. ق. ک) بوو بووه هوی سستی له کاره کانی (ی. ق. ک)، بۆیه هه ر له م پرۆه که مه کته بی سیاسی (پ.د.ک) به پاسپاردهی جه نابی سه رۆک بارزانی برپاری گۆرانکاریه کی پشه یی دا له پژه کانی (ی. ق. ک).

به لām هه فالان پیویسته ئه م گۆرانکاریانهی (ی. ق. ک) بکه یین به خالیکی

وه‌چهرخان له‌ میژووی کاری پیکخواه‌ییمان به‌ سوودی وه‌رگرتن له‌ کاره‌ باشه‌کانی پیشوو و نه‌زموون وه‌رگرتن له‌ که‌موکوپیه‌کان و دووباره‌نه‌کردنه‌وه‌یان.

با میژووی (ی. ق. ک) هه‌میشه‌ له‌ پیش چاومان بێت به‌لام کار بکه‌ین بۆ بنیادنانه‌وه‌یه‌کی ته‌ندروستی پیکخواه‌که‌مان له‌ پیناو ئاینده‌یه‌کی گه‌شتر و تۆمارکردنی میژوویه‌کی نوێ و پرشنگدار هاوشیوه‌ی پابردوو.

ئامانجه‌مان چیه؟

چۆن به ئامانجه‌کان ده‌گه‌ین؟

ئامانجه‌کانی کارکردنی یه‌کیتییه‌که‌مان له‌ داها‌توودا به‌ پوختی له‌م چوارچێوه‌ گشتیه‌ پروون ده‌که‌ینه‌وه‌:

چوارچێوه‌ گشتیه‌کانی کاری یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان:

۱- کارکردن له‌سه‌ر هه‌ست و بر‌وای نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌یی و په‌رده‌دان به‌ کاری پیکخواه‌یی.

۲- کارکردن بۆ مافه‌ پیشه‌یه‌کانی قوتابییانی کوردستان.

۳- کارکردن بۆ بلا‌وکردنه‌وه‌ی فهره‌هه‌نگی دیموکراسی، پیکه‌وه‌ژیان و مافی نه‌ته‌وه‌کان.

۴- بایه‌خ‌دان بۆ بلا‌وکردنه‌وه‌ی نه‌زموونی کاری خۆبه‌خشی.

۵- په‌رده‌دان به‌ په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ پیکخواه‌ کوردستانیه‌کانی هاوشێه‌یان.

۶- بایه‌خ‌دان به‌ قوتابییانی پارچه‌کانی تر که‌ له‌ کوردستان ده‌خوینن.

۷- بایه‌خ‌دان به‌ میدیای نه‌لکترونی و سۆشیال میدیا.

۸- به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاست و توانا‌کانی کادرانیان به‌ پیکاری هه‌مه‌ جوړ.

۹- دانانی میکانیزم و ئۆرگان و شی‌وازی تاییه‌تی بۆ پیکه‌خستنی قوتابییانی کچ و پیکه‌یاندنیان و راستکردنه‌وه‌ی بال‌انسی که‌می پیکه‌زی قوتابی کچ له‌ پیکه‌خستن.

۱۰- کردنی (سه‌نته‌ری ئال) و (کو‌په‌ندی سه‌ری پم) به‌ دوو سه‌نته‌ری پۆشنییری و هونه‌ری که‌ بتوانی‌ت به‌ داها‌ته‌کانی خۆی خۆی به‌پیکه‌ بیات و بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ ئه‌گه‌ر پیکه‌ستی کرد سوود له‌ که‌رتی تاییه‌ت و هه‌ربگی‌رت.

هه‌فالان، ئه‌و خالانه‌ی ئاماژه‌مان بۆ کردن له‌ پروانگه‌ی زه‌رووره‌تی میژوویی قۆناغه‌که‌ و خۆگونجاندنه‌ له‌گه‌ڵ شی‌وازی کاری سه‌رده‌میانه‌.

ئه‌گه‌ر هه‌لوه‌سته‌یه‌ک به‌کە‌ین له‌سه‌ر گرنگ‌ترین خاله‌کان، خه‌باتی نه‌ته‌وه‌یی و

نیشتمانی له پیشینه ی کاره کامان ده بیّت، له کاتیکدا گه له که مان به سه رکردایه تی پیشمه رگه و سه روکی هیژامان بو یه که مجار له میژوودا ویستی سه ربه خوئیخوازی خو مان به شیوه یه کی یاسایی و به لگهی زیندوو و نه مردا به گوئی جیهان دا که ئه ویش ده نگدان بوو به به لئی له پیراندوومی سه ربه خوئی کوردستان، به داخه وه دوژمنانی گه له که مان و به پیلان له گه لّ خو فرۆش و خاکفرۆشان و به بهرچاوی ده ولّه تانی زله یزی جیهان و ناوچه که (ئهوانه ی که خو یان به پارێزهری مافی مروّف و دیموکراسیه ت ده زانن) جارێکی تر ته ماحییان بریه وه خاکی پیروزی کوردستان و به شێک له خاکی نیشتمانیان داگیر کردین به و هیوایه ی گه له که مان ئومیدبپراو بکه ن به لام بیژاگا له وه ی له مه له کی تا مالکی ئه و مه رame گلاوه یان بو نه چووه سه ر، ئیستاش به حیکمه تی سه روکی هیژامان، قاره مانیه تی پیشمه رگه و خوڤاگری گه له که مان پیلانی گلاویان له گوڤ ده ئین. ئیمه ش له (ی. ق. ک) بیگومان به خامه کامان و که ی پیویست بکات به خوین خزمه ت به نیشتمان بکه ین وه ک چۆن له رابردوودا کردوومانه.

هه قالان، کارکردن بو مافه پیشه ییه کانی قوتابیانی کوردستان، ئه رکێکی سه ره کی ئیمه ده بیّت.

له م ئه رکه دا زۆر گرنگه کادیانی یه کیتییه که مان به هه لسه که وتی کادیانه و له سه ر بنه مای ریزگرتن له گه لّ یه که کارگیریه کانی ناوه نده کانی خویندن له په روه رده و خویندن بآله مه ماهه نگی بکه ن و بتوانن به خوگونجاندن له گه لّ قوتابیان نوینه رایه تییه کی راسته قینه یان بکه ن به جوړیک که خو به دوور بگرن له هه ر فتار و گوفتاریک که نامۆ بیّت به تاکی قوتابی.

هه قالان، (ی. ق. ک) له مانا هه ره سه ره کییه که یدا، ده بیّت هه وین و بنه مای هیانه دی ژیا نکی شیو بیّت بو قوتابی و له دوايشدا گه ل و کۆمه لگا، به بئ بوون و ئاماده یی و رۆلی ئه م توێژه گرنگه هیچ مانایه کی به ره و پیشه وه چوون و نوێگه ری ناتوانن شوناس و گرنگی خو یان وه ربگرن.

له هه موو شوینیک په ره سه ندن و کاملبوونی مه عریفه و تیگه یشتنی که سیّتی قوتابی واته سه ره له دانی کۆمه لگاییک دیموکراسی و ئازاد، قوتابیان بنه مای سه ره کین له پیشخستنی ژیا نی کۆمه لگا، له هه ر کۆمه لگایه ک ریکخواه کانی

قوتابیان ئازاد و هۆشیار بوون ئەو کۆمەلگایە باشترین شوینە بۆ خۆلقاندنی باشترین مەرۆف، بۆیە دەبێت یەکتییە کەمان کاریگەری ئەری ئێرنی هەبێت لەسەر کوالیتی خۆیندن و ئاستی ئەرك و بەجێهێنانی قوتابی.

بەڕنامەی کاری پیکخواهیی لە کوردستان پێویستە تێکۆشان بێت بۆ پتەوکردن و فراوانکردن و قولکردنەوێ ئاراستە دیموکراسییەکان لەسەر بنچینەی دیموکراسی ئاراستەکراو، هەولێدان بۆ هاگردنی ئازادییە گشتی و کەسییەکان وەک ئازادی (پۆژنامەگەری و رادەربڕین و... هتد)، بۆ ئەوێ بتوانین پۆلیکی باش بگێڕین لە پاراستنی ئەو مۆزایکی پیکهوهژیانە کە لە پرووی نەتەوێ، ئاینی و مەزەهەبییەوێ ناوازه و دەگمەنن لەسەر ئاستی ناوچه کە.

هەڤالان، دانانی میکانیزم و ئۆرگان و شیوازی تایبەتی بۆ پیکخستنی قوتابیانی کچ و پیکه یاندنیان و راستکردنەوێ بالانسی کەمی پێژە قوتابی کچ لە پیکخستن ئەریکی گرنگە کە دەبێت کاری جددی بۆ بکەین. لە رابردوودا یەکتییە کەمان داینەمۆی بزواتی ئافرهتان بوو لە کۆمەلگا، شەهید لەیلا قاسم کە وەک نمونە بۆ ئەو ئازایەتی کچی کورد باس دەکری ئەندامی (ی. ق. ک) بوو.

بۆیە دەبێت لە ئیستاشدا یەکتییە کەمان دەرچە و دەرنازی و ئا بن بۆ کاری پیکخواهیی لە هەمبەر کچانی کورد.

هەڤالان بۆ گەشتن بە ئامانجە کامان پێویستە پۆلیکی وازح (دیدیکی پووتمان) هەبێت بۆ داهاوو بە میکانیزمی گونجاو لەگەڵ شیوازی نوێی کاری پیکخواهیی کار بکەین بە جۆریک لەگەڵ پیکهوتنه کانی سەردەم هاوتەریب برۆین.

یەکیک لە بنەما گرنگە کانی سەرکەوتنی کاری پیکخواهیی بریتییه لە کاری خۆبەخشی.

کاری خۆبەخشی بریتییه لە پیکهشکردنی خزمەتگوزاری و هاوکاری بە کەسانی تر بۆ بەرامبەر واتە بۆ هیچ سوود و بەرژەوێندییەکی مادی و کەسی، لە کاری خۆبەخشیدا توانا کانی مەرۆف گەشە دەکەن، و دەکری توانا گەشەکردووەکان بخڕنە خزمەت ئامانجە کانی پیکخواه کەمان.

هەڤالان نەینێ سەرکەوتنی کاری هەر پیکخواویک بریتییه لە ئەنجامدانی

كارهكانی به شیوهی تیمیک واته کارکردن به کۆمەڵ.

ههروهها بنه‌مای سه‌ره‌کی سه‌ره‌که‌وتنی وڵاتانی پێشکه‌وتوو بریتییه له کارکردنی به کۆمەڵ بۆ ئامانجیک. هه‌میشه توانای به کۆمەڵ ده‌توانی‌ت سه‌ره‌که‌وتنی زیاتر به کاتیکی که‌متر زامن بکات. کارکردنی به کۆمەڵ به واتای ئه‌وه‌یه که کۆمەڵێک که‌س پێکه‌وه هه‌ول ده‌دن بۆ به‌کارهێنانی تواناکانیان بۆ به‌دهی‌نانی ئامانجیک بـ گۆیدانه به‌رژه‌وه‌ندییه تایبه‌تییه‌کانی خۆیان. هه‌ندیک که‌س له‌م بنه‌ما سه‌ره‌که‌ییه لاده‌دن و له‌کارکردندا ته‌نها پشت به بیروبو‌چوونه‌کانی خۆیان ده‌به‌ستن و بیروبو‌چوونی که‌سانی دیکه‌یان پێ هه‌له‌یه، ئه‌و که‌سانه‌ی کارکردنی به کۆمەڵ پشتگوێ ده‌خه‌ن و ته‌نها هه‌ول بۆ خۆیان ده‌دن و به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی خۆیان پێش ده‌خه‌ن ئه‌و هه‌میشه له کۆتاییدا تووشی شکست ده‌بن.

هه‌ڤالان، هه‌یچ پێکخراوی‌ک ناتوانی ئه‌رکی خۆی به‌جی به‌ی‌نی‌ت و بگاته‌ پاده‌ی فرمانه‌کانی ئه‌گه‌ر پال نه‌دات به تیمیکی باش له به توانا‌ترین کادیره‌کانی، که جیه‌جی‌بوونی به‌رنامه و ئامانجه‌کانی پێکخراو به‌ستراوه به چۆنیه‌تی ئه‌و تیمه. ئه‌ندامانی (ی. ق. ک) تا وه‌کو سه‌ره‌کردایه‌تییه‌که‌ی شاده‌ماری ناو‌خۆیی یه‌ک‌تییه‌که‌مان، هه‌یزی (ی. ق. ک) و توانای به‌جیه‌تیانی فرمانه‌کان و جیه‌جی‌کردنی ده‌سته‌به‌رییه‌کانی به‌رامبه‌ر قوتاییان هه‌موو به‌ستراوه به لی‌ها‌توویی و توانای ئی‌ش‌کردن و تی‌گه‌یش‌تن له بیروبا‌وه‌ر و سی‌اسه‌تی (ی. ق. ک).

ئه‌و هه‌ڤالانه‌ی سه‌ره‌کردایه‌تی ئۆرگانه‌کان ده‌که‌ن ئه‌رکی بناغه‌یی پێکخراوه‌ییان له‌سه‌ر شانه بۆ گۆڕین و په‌روه‌رده‌کردنی ئه‌ندامانی یه‌ک‌تییه‌که‌مان، پێویسته ئه‌و که‌سانه که‌سانی نو‌خبه و هه‌لبژێ‌ردراوی نی‌و ئه‌ندامان بن.

سه‌ره‌پای پۆلی گرنگی کادر، هاوشی‌وه‌ی پێکخراوه‌کانی تر پله‌به‌ندی له‌نی‌و پێک‌خسته‌کانی (ی. ق. ک) بوونی هه‌یه ئه‌ویش بۆ ئه‌وه‌یه واقعی ژیان و گه‌وره و بچووکی به‌رجه‌سته ی‌یت له‌نی‌و ئی‌شوکاری پێکخراوه‌یییدا و دابه‌ش‌کردنی ئه‌رک و مافه‌کان به شی‌وه‌یه‌کی دادپه‌روه‌رانه له‌سه‌ر بنه‌مای پریار ده‌رکردن بۆ خواروو گۆ‌پ‌رایه‌لی خواروو بۆ پریاره‌کان له پیناو په‌ره‌پێدان به با‌ش‌ت‌کردنی ئی‌شوکاره‌کا‌مان.

هه‌ڤالان، له کارکردن له ریزه‌کانی (ی. ق. ک) وه‌ک هه‌ر پێکخراو و دامه‌زراوه‌ییکی تر کۆمە‌ڵێک ئه‌رک و مافی تایبه‌ت به ئه‌ندامانی هه‌یه که له به‌ندی سێ و چواری

به شی دووه می پهیره و پرۆگرامی یه کیتییه که مان به روونی ئاماژه ی پی دراوه. گرنه به وردی بیخویننه وه و له کارکردنی پۆژانه تان پشتگوپی نه خه ن تاوه کو کاره کانتان دوور له هه له بی و پرووبه پرووی کیشه نه بنه وه.

کاتیک تۆ هه ول ده ده ی که سانیك له چوارده وری پیکخواه که ت کو بکه یته وه ده بی ت له سه ر بنه مای باوه ینان به پیروزی و پهیره و پرۆگرامه که ت بی که ئه مه گرنه گرتین هه نگاوه وا ده کات تاخمیکی له خو بوورده و به توانا کو بکه یته وه به لام ئه گه ر له سه ر بنه مای ده سته که وت و سهروه ری تاکه که سی بانگه شه بکه یته هه رگیز ناتوانی بکه یته به و ئامانجه ی له پیناویدا خه باتت بو ی کردووه.

له کو تاییدا دروود له گیانی پاکی مه ئون ده باغ، له یلا قاسم، ئازاد میران، که مال سه لیم، سمکو ئامیدی، ئاری، کاردۆ گه لالی، نه وزاد، کاکه سه لام، پییه ر مه لا حوسین، محه مه د پینجوینی، فه ره یدون مورشد، زاتی ئیسماعیل ئه رگۆشی، نه شوان ئیسماعیل عودیش، خه لات یاسین و محه مه د عوبید...

کارنامه و په‌پره‌وی ناو‌خۆیی په‌سه‌ند‌کراوی کۆنفرانسی شه‌شه‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

(یه‌کیتی قوتابیان کوردستان، نو‌ی‌بوونه‌وه و به‌رده‌وامی)

کارنامه

به‌شی یه‌که‌م

دامه‌زراندن و ئامانجه‌کان

به‌ندی یه‌که‌م:

۱-۱- ناوی رێک‌خراو:

(یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان)، به کورت‌کراوه‌ی پیته‌کانی (ی. ق. ک) ده‌نووس‌ریت.

۲-۱- سالی دامه‌زراندن:

له (۱۸ ی شوباتی ۱۹۵۳) دامه‌زراوه به رێنمایی و له ژێر چاودێری باوکی روحیی نه‌ته‌وه‌یی بارزانیی نه‌مر.

۳-۱- پێناسه:

رێک‌خراویکی پیشه‌یی، نیشتمانی، دیموکراسی و قوتابیانه‌یه، تی ده‌کوشت له پێناو پاراستنی مافی قوتابیان و ده‌سته‌به‌رکردنی خواسته‌کانیان و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستیان و په‌ره‌پێدانی وتی زانست، هه‌روه‌ها پشتگیری دۆزی وای گه‌لی کوردستان ده‌کات، له پێناو به‌دییه‌تانی مافی چاره‌ی خۆنووسین و چه‌سپاندنی بانه‌ماکانی دیموکراسیه‌ت و ئاشتی و مافی مرو‌ف و پیکه‌وه‌ژیان و بونیاتنانی کۆمه‌لگایه‌کی پێشکه‌وتنه‌خوازی مه‌ده‌نی.

۴-۱- سنووری کارکردن:

هه‌ری‌می کوردستان و ناوچه کوردستانیه‌کانی ده‌ره‌وه‌ی ئیداره‌ی هه‌ری‌م، باره‌گای سه‌ره‌کی له پایته‌ختی هه‌ری‌م ده‌ییت. مه‌که‌ته‌بی سکرته‌ریه‌ت ده‌سه‌لاتی کردنه‌وه‌ی لق و نووسینگه و ناوچه و نوینه‌رایه‌تی هه‌یه، به‌پێی پێویست.

۱-۵- په‌یام: (زانست، خه‌بات، داهینان).

به‌ندی دووهم:

پیکهاته‌ی هی‌مای یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان (ی. ق. ک) به‌م شی‌وه‌یه‌ی خواره‌وه‌یه:

خۆر: نیشانه‌یه بۆ ژیان و پروناکی و ئازادی و هه‌موو دهم نو‌یوونه‌وه، (۱۸) تیشکه‌که‌ی خۆر ئاماژه‌یه بۆ (۱۸) ی شوبات، پۆژی دامه‌زراندنی یه‌کیتییه‌که‌مان. چیا: نیشانه‌ی سروشتی خاکی کوردستان و جوگرافیا‌که‌یه‌تی، (۴) لوتکه‌ی چیا، ئاماژه‌یه بۆ ههر چوار پارچه‌ی کوردستان.

کتیب: نیشانه‌ی زانست و زانیاری و فی‌ربوونه، کتیب ئامرازی قوتابییه بۆ فی‌ربوون، ناوی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له ناو کتیبه‌که نووسراوه، به‌و واتیه‌ی، (ی. ق. ک) هاندهری خویندن و خویندنه‌وه و زانین و فی‌ربوونه.

ده‌ست: هه‌ردوو ده‌ست نیشانه بۆ ده‌ستی کوپان و کچانی کوردستان، وه‌کو ئاماژه‌یه‌ک بۆ نه‌بوونی جیاکاری و جیاوازی، له‌تیوان کوپان و کچان و هه‌ردووکیان وه‌کو یه‌ک ده‌توانن له ناو پریزه‌کانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان خزمه‌ت بکه‌ن. ره‌نگی ره‌ش و سپی ده‌سته‌کان، به‌مانای نه‌بوونی جیاوازی نه‌ته‌وه‌یی و ئاینی و په‌گه‌زه، هه‌موو قوتابیان به‌بی جیاوازی ده‌توانن له ناو پریزه‌کانی یه‌کیتی کار بکه‌ن.

سی‌گۆشه‌ی ئیوان دوو ده‌سته‌که: ئاماژه‌یه بۆ به‌ره‌ولوتکه پۆشتن و سه‌رکه‌وتن، له‌ بنکه‌که‌ی سالی دامه‌زراندنی یه‌کیتی قوتابیان نووسراوه، واته ده‌ستپیک‌کی کاری یه‌کیتی و پیته‌کانیش به‌ ئینگلیزی که ناوی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستانه، واته به‌رده‌وام به‌ره‌و سه‌رکه‌وتن و لوتکه ده‌روات، شی‌وه‌ی ده‌ره‌وه‌ی هی‌مای یه‌کیتی: له شی‌وه‌ی سه‌ری پم ده‌چیت له ژیر پۆشنای ئهم فهرمووده‌یه‌ی بارزانی نه‌مر: «قوتابیان سه‌ری پمن له گشت شو‌پش و پا‌په‌رینیکدا».

به ندی سییه م

کارنامه:

- ۱- به شداری کارا و کاریگه ری قوتابیان له خه باتی نیشتمانی و نه ته وه ییدا.
- ۲- پالپشتیکردن و پشتگیرکردنی هه نگاوه کانی دامه زرانندی ده وڵه تی کوردستان.
- ۳- پاراستن و پشتگیریکردنی په رله مان و حکومه ت و ئه زموونی دیموکراسی هه ری می کوردستان له پیناو ده سته به رکردنی خواست و مافه کانی خه لکی کوردستان.
- ۴- دا کوکیکردن له مافه په واکانی قوتابیان.
- ۵- یارمه تیدانی قوتابیانی پارچه کانی دیکه ی کوردستان که به هۆی خه باتی سیاسییه وه په رته وازه ده بن یاخود ئه وانه ی ئاره زووی خویندن ده که ن له کوردستاندا.
- ۶- به شداری له بلاوکردنه وه ی فهره نه نگی لیبوره یی و پیکه وه ژيانی ئاشتیانه ی خه لکی کوردستان و پاراستنی مافه کانی مرۆف و پرزگرتن و جیاوازینه کردنی له نیوان کوران و کچان و نه ته وه و ئاینه کان.
- ۷- به شداریکردن و دا کوکیکردن له بلاوکردنه وه ی دیموکراسی و ئازادی پاده برپین و ئازادی بیر و ئازادی باوه ر و لایه نگری.
- ۸- به شداریکردن له گه شه پیدان و ئاوه دانکردنه وه ی کوردستان و پاراستنی ژینگه و گرنگیدان به فهره نه نگ و که له پوری کوردستان و شوینه واره کانی.
- ۹- پالپشتی هه لمه تی جیهانی دژی توندوتیژی و جیاکاری.
- ۱۰- هه وڵدان بو به سه رده میکردنی کاری پرێکخواه یی و جه ماوه ریی و مه ده نی له کوردستاندا.
- ۱۱- پالپشتیکردنی ناردنی قوتابیانی کوردستان بو درێژه دان به خویندن له ده ره وه ی وڵات و سیسته می تواناسازی زیاتری قوتابیانی کوردستان.
- ۱۲- هه وڵدان بو فراوانکردنی په رتوکه خانه کان و راهێنانی قوتابیان له سه ر خویندنه وه و هاندانیان بو دانانی په رتوکه خانه له ماله کانیان.

۱۳- کارکردن بۆ نه‌هیشتنی هه‌موو ئه‌و کۆتوبه‌نده کۆمه‌لایه‌تیانه‌ی ده‌بنه‌ کۆسپ و به‌ربه‌ست له‌ به‌رده‌م قوتابیان‌ی کچ له‌ خویندن و به‌ره‌وپیش‌چووندا.

۱۴- یارمه‌تیدانی یاسایی و مه‌عه‌وی ئه‌و قوتابیان‌ه‌ی که‌ پۆله‌ی شه‌هید و پیشمه‌رگه‌ی په‌که‌وته و قوربانانی کیمیا‌باران و پرۆسه‌کانی ئه‌نفال و جینۆساید و که‌مده‌رامه‌تان و خاوه‌ن پێداویستییه‌ تاییه‌ته‌کانن.

۱۵- کارکردن له‌ سه‌ر زیاتر به‌هێزکردنی رایه‌له‌ی نیوان مامۆستا و قوتابی به‌ شیوه‌یه‌کی سه‌رده‌میانه‌.

۱۶- هاوکاری و هه‌ماهه‌نگیکردن له‌گه‌ڵ دامه‌زراوه‌ تاییه‌تییه‌کانی په‌روه‌رده و خویندنی بالا بۆ دانانی پلانی نوێی په‌روه‌رده‌یی و دارشتنی میتۆد و فه‌لسه‌فه‌ی په‌روه‌رده به‌ شیوه‌یه‌کی سه‌رده‌میانه‌.

۱۷- هه‌ول‌دان له‌گه‌ڵ ئه‌و قوتابیان‌ه‌ی که‌ تووشی لادان و تاوان ده‌بن و گێڕانه‌وه‌یان بۆ ناو خێزان و کۆمه‌لگه‌، له‌ پێگه‌ی چاکسازی کۆمه‌لایه‌تییه‌وه‌.

۱۸- به‌شداریکردن له‌ گه‌ڵ دامه‌زراوه‌کانی په‌روه‌رده بۆ گرنگیدان به‌ که‌سایه‌تی قوتابیان و په‌روه‌رده‌کردنیان به‌ شیوه‌یه‌کی دروست.

۱۹- جه‌ختکردنه‌وه‌ له‌ دروستکردنی که‌مپی زانکۆکان و کۆمه‌لگه‌ی به‌شی ناوخوا‌یی بۆ قوتابیان به‌شیوه‌یه‌کی سه‌رده‌میانه‌ که‌ هه‌موو پێداویستییه‌کانی خویندن و پشوو له‌ خۆ بگرێت.

۲۰- داواکردنی په‌ره‌پێدان و زیادکردنی ناوه‌نده‌کانی خویندن له‌ کوردستان به‌پێی پێویست.

۲۱- ده‌رخستنی به‌هره و توانا پۆشنییری و وه‌رزشی و هونه‌رییه‌کانی قوتابیان.

۲۲- هه‌ول‌دان بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانستی قوتابیان.

۲۳- هه‌ماهه‌نگیکردن له‌گه‌ڵ ناوه‌نده‌ زانکۆیی و ئه‌کادیمییه‌کان له‌ پرۆسه‌ی پیشکه‌وتنی کۆمه‌لایه‌تی له‌ پێناو بونیاتنانی کۆمه‌لگایه‌کی مه‌ده‌نی و ته‌ندروست.

۲۴- بایه‌خ‌دان به‌ به‌ره‌می هزری و توێژینه‌وه‌ی قوتابیان له‌ پرۆسه‌ی گه‌شه‌پێدانی

زانستی و پۆشنبیری و سیاسی و کۆمه‌لایه‌تییدا.

۲۵- پته‌وکردنی په‌یوه‌ندی و هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ڵ رێکخراوه‌کان به‌گشتی و ریکخراوه‌کانی قوتابیان به‌تایبه‌تی، له‌ناوه‌وه‌ و ده‌ره‌وه‌ی هه‌ریمی کوردستاندا.

۲۶- بلاوکردنه‌وه‌ی فهره‌هه‌نگی کاری خۆبه‌خشی و گیانی یارمه‌تیدانی یه‌کتری.

په‌په‌وی ناو‌خۆ

به‌شی دووهم

ئەندامی‌تی:

۱-۲ ئەندامی‌تی:

أ- ئەندامانی (ی. ق. ك) له قوتابیانی قۆناغه‌کانی بنه‌په‌تی (۹۸۷) ئاماده‌یی، دبلۆم، به‌کالۆریۆس و خۆیندنی بالآ (دبلۆمی بالآ، ماسته‌ر، دکتۆرا) پێك دێن.

ب- قوتابیانی ده‌ره‌کیی و کۆلیژه‌کانی سه‌ربازی و پۆلیس و قۆناغه‌کانی بنه‌په‌تی (۶۵-۴۳-۲۰-۱) نابنه ئەندام له (ی. ق. ك) دا.

ت- ئەندامی یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان، دوا‌ی تێپه‌ربوونی (۱) یه‌ك سال به‌سه‌ر خۆیندن و وه‌رگرتنی پروانه‌ مافی ئەندامی‌تی (ی. ق. ك) نامی‌یت.

۲-۲ مه‌رجه‌کانی ئەندامی‌تی:

هه‌ر قوتابییه‌ك بێ په‌چاوکردنی په‌گه‌ز، نه‌ته‌وه، ئاین و شوین له‌لایه‌ن ئەندامی‌کی یه‌کی‌تییه‌وه پشتگیری بکری‌ت، مافی ئەوه‌ی هه‌یه‌ بێته ئەندام، به‌ په‌چاوکردنی قۆناغی خۆیندن له‌ دوا‌ی ئەوه‌ی فۆرمی داواکاری ئەندامی‌تی پر ده‌کاته‌وه به‌پێی ئەم مه‌رجانه:

۱- برپای ته‌واوی به‌ کارنامه و په‌په‌وی ناو‌خۆی (ی. ق. ك) هه‌بێت و خه‌بات له‌ پێناو به‌دیه‌پێنانی ئامانجه‌کانیدا بکات.

۲- له‌ یه‌کی‌ك له‌ ئۆرگانه‌کانی (ی. ق. ك) دا کاری پیکخواه‌یی بکات.

۳- له‌ کارکردندا دلسۆز و وردبین بێت و له‌ به‌لینه‌کانیدا راستگۆ بێت.

۴- له‌ یه‌کی‌ك له‌ ناوه‌نده‌کانی خۆیندندا قوتابی بێت.

۳-۲ ئه‌ركه‌کانی ئەندامی‌تی:

۱- په‌په‌وی دیسپلینی ناو‌خۆی (ی. ق. ك) و په‌له‌کانی پیکخستن بکات.

۲- ئامانج و بیروباوه‌ری (ی. ق. ك) بلآو بکاته‌وه و به‌رگری له‌ یه‌ک‌گرتوویی پرێزه‌کانی بکات.

۳- کۆشش بۆ به‌رفراوانکردنی پیکخستنی (ی. ق. ك) بکات و ئەندامی نوێ

بەيىتتە رىزەو.

۴- بەشدارى لە كۆبۈنەو و چالاكىيە جۇراو جۇرەكانى (ى. ق. ك) دا بىكات.

۵- ھەول بىدات بۇ بەرزكردنەو ھى ئاستى زانستى و رۆشنىرى و وشىارى خۇي.

۶- دەبى لە كاتى گۆرىنى ناوەندى خويندىدا ئەندامىتى خۇي بگوازىتەو بۇ
ئەو ناوەندى كە تىيدا دەخوئىت.

۷- ھەول بىدات ئەوپەرى شەفافيەت لە كارەكانى (ى. ق. ك) پەپەرەو بىكات.

۸- فۆرمى ئەندامىتى (ى. ق. ك) پىر بىكاتەو و زانىارى بىدات بەپى پىويست.

۲-۴ مافەكانى ئەندامىتى:

۱- ئەندامى (ى. ق. ك) لە سنوورى چالاكىيە خۇيدا مافى پەخنەگرتن و دەرپرېنى
بىروپاي خۇي ھەيە بە شىوھەكى ئازادانە لە چوارچىوھى ئۆرگانەكەي خۇيدا.

۲- لە كاتى راپەراندنى ئەركەكان و ئەداكردنى بە شىوازىكى باش پلەي بەرز
دەكرىتەو.

۳- لە كاتى ھەستكردن بە پىشلىكارى لە مافەكانى، بۇي ھەيە داواي مافى
خۇي بىكات.

۴- لە كاتى پىويستدا دەتوانىت داواي يارمەتى بىكات، لە ئۆرگانەكانى سەرووى خۇي.

۵- لە رىگەي پىشكەشكردنى داواكارى بە نووسراو مافى وازھىتانى لە (ى. ق. ك) دا
ھەيە.

۶- لە كاتى پىويستدا و لە كاتى چاكبەرپۆھەردنى چالاكىيەكانى (ى. ق. ك)
سوپاسنامەي ئاراستە دەكرىت.

۷- ئەندامانى خاوەن پلە لە پەيكەرى رىكخستن (كاديران) مافى بەدەستھىتانى
يەك پروانامەيان ھەيە لە ھەر قۇناغىكدا، بەپى رىزبەندىي خويندن.

۸- ئەندام و ئەندامانى خاوەن پلە لە پەيكەرى رىكخستن (كاديران) مافى
وەرگرتن و بەرزكردنەو ھى پلەيان ھەيە، لە تەمەنى ئاساي قوتابىيوند،
لە (۱۴-۲۵) سالى تىپەر نەكات.

۵-۲ سزاكان:

بەپىي ئاستى ئۆرگانەكانى جوړى سەرىپچىيەكان، ئۆرگانەكانى (ى. ق. ك) دەسەلاتى ئەم سزاپانەى ھەيە :

۱- ئاگادارکردنەو.

۲- سەرنجراکێشان.

۳- وەستاندن (سپکردن).

۴- (پى بژاردن) لەکاتى خراپ مامەلەکردن بە دەرامەت و دارايى (ى. ق. ك).

۵- وەرگرتنەوہى پلە : کادر لە کاتى جىيەجىيەکردنى ئەرکەكانى بەپىي پەپرەو و بەشدارينەکردنى لە (۳) کۆبوونەوہى ئاسايى بەبى ھۆ پلەى لى وەردەگىریتەو.

۶- دەرکردن : لەکاتى ئەنجامدانى ھەر فتارىيەك سەرىپچىيە بىت بو پەپرەوى (ى. ق. ك) و سىستەمى گشتى ئەوا لە ريزەكانى (ى. ق. ك) دوور دەخریتەو و دەردەکرىت.

سزاكان بەپىي سەرىپچىيەكە لەلایەن ئۆرگانەكانەو دەدرين جگە لە خالى (۱) و (۲) سزاكانى دىكە بەپىي لىكۆلینەوہى ورد و بەدواداچوون دەسەپیندرين.

بەشى سىيەم

ئۆرگانەكانى يەكيتى قوتايانى كوردستان

يەكيتى قوتايانى كوردستان بەپىي ھەلومەرجى سەردەم مامەلە لەگەل دۆخى كارى پىكخراوھىيى خۆيدا دەكات، ئۆرگانەكانى لەسەر بنەماي كادىرى بەتوانا و لىھاتوو پىك دەخاتەو، بەپىي ئەو مەرجانەي كە لەگەل سىستەمى كارى (ى.ق.ك) دەگونجىت.

۱-۳ نوینەرى ھۆبە:

گرنگترین يەكەي پىكخستە، ئەندامىكى (ى.ق.ك) بەپىوھى دەبات كە بەھوى لىھاتووويیەو دەستنىشان دەكرىت.

۲-۳ ئەركەكانى نوینەرى ھۆبە:

۱- دروستکردنى پەيوەندى لەنێوان ئەندامانى خۆيان و گشت قوتايان بۆ بەشدارىکردن لە چالاكیيەكانى (ى.ق.ك).

۲- گەياندننى بىر و بۆچوون و داخوازیيەكانى ئەندامان و سەرجهمى قوتايان بۆ سەرووى خۆي.

۳- دروستکردنى ئامار و پىداويستىيەكانى ناسنامە و دواتر بۆ سەرووى خۆي بەرز دەكاتەو.

۴- دروستکردنى پىك لە نێوان قوتايان و مامۆستايان بۆ گەياندننى داخوازیيەكانى.

۳-۳ لىژنەي قوتابخانە:

لىژنە لە (۳) سى ھەقال پىك دىن، راستەوخۆ لەلایەن ئۆرگانەكانى سەرەو، دەستنىشان دەكرىن و ھەقالىك دەبىتە بەرپرسى لىژنە.

۴-۳ ئەركەكانى لىژنەي قوتابخانە:

۱- بەلاي كەمەو دەبىت مانگانە جارىك كۆ ببىتەو و راپۆرت بەرز بكاتەو.

۲- پىويستە مانگى جارىك كۆبوونەوھى فراوان لەگەل نوینەرانى ھۆبەكان ئەنجام بدات.

۳- به‌پر‌سیاره به‌رانبه‌ر گه‌شه‌کردن و چالاکیه‌کانی (ی. ق. ک) له سنووری کارکردنیدا.

۳-۵ لیژنه‌ی کۆلیژ و په‌یمانگا:

هه‌مان ئه‌رکی لیژنه‌ی قوتابخانه‌ی ده‌بیّت.

۳-۶ مافه‌کانی لیژنه‌ی کۆلیژ و په‌یمانگا:

۱- مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت له کاتی پێویست هاوکاری بۆ داده‌نیت.

۲- لیژنه‌ی راسته‌وخۆ سه‌ربه‌ ئۆرگانی سه‌رووی خۆی ده‌بیّت له سنووری جوگرافی خۆیدا.

۳- به‌پر‌رسی لیژنه‌ی له کۆبوونه‌وه‌ی فراوانی لق، نووسینگه به‌شدار ده‌بیّت.

۳-۷ لیژنه‌ی ناوچه:

له هه‌ر شوێنێکی سنووری هه‌ری‌می کوردستان له سه‌نته‌ری قه‌زا یان ناحیه‌کان (به‌پێی پێویست) لیژنه‌ی ناوچه‌ی لی ده‌بیّت، بۆ چاودێریکردنی کاره‌کان و فراوانکردنی پیک‌خستنه‌کانی (ی. ق. ک) داده‌نریت و له (۳) هه‌قال پیک دیت، له‌لایه‌ن مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت به‌په‌چاوکردنی پێژه‌ی ئەندامانی و فراوانی سنوور بریار له سه‌ر زیادکردن و که‌مکردنه‌وه‌ی ژماره‌ی ناوچه‌کان ده‌دریت.

۱- به‌پر‌رسی ناوچه‌ی له کۆبوونه‌وه‌ی به‌رفراوانی لق و نووسینگه که‌مانگانه ده‌به‌ست‌ریت به‌شداریه‌ ده‌کات.

۲- سه‌ره‌پر‌شتی جموجوله‌کانی (ی. ق. ک) ده‌کات له سنووری چالاکی خۆیدا.

۳- به‌پر‌سیاره به‌رانبه‌ر گه‌شه‌کردنی چه‌ندیتیی و چۆنیتیی پیک‌خستنه‌کانی (ی. ق. ک) له سنووره‌که‌یدا.

۴- مانگانه کۆبوونه‌وه‌ی خۆی ده‌کات و تاوتوویی راپۆرتی پیک‌خواه‌یی خۆیان ده‌که‌ن.

۵- ناوچه‌یابه‌نده به‌جێبه‌جێکردنی بریار و پێنمایی و راسپاردنه‌کانی ئۆرگانه‌کانی سه‌رووی خۆی.

۶- پێویسته ناوچه‌ی دوو مانگ جارێک کۆبوونه‌وه‌ی ئاسایی (لیژنه‌ی قوتابخانه‌کان) ئەنجام بدات.

۷- ناوچه دهسه لاتی سزاکانی (۱ و ۲) ی بهندی (۲) برگی (۵) ی ههیه.

۸-۳ لق و نووسینگه:

۱- لق و نووسینگه پیک دیت له بهرپرسیک و (۲) کارگیر که له لایه ن مه کته بی سکرتریه ده ستنیشان ده کریت، به پیی فراوانی سنووری پیکه ستنه کانی (ی). ق. ک) له هه ر پاریزگایه ک یان قه زایه ک لق ی لی ده بیته به پیی پیوستی پیکه ستنه کان، ئه گه ر له سنووری کارکردندا له لق بچووکت بوو ئه و ده بیته نووسینگه.

۲- ستافی لق و نووسینگه مانگی جارپیک کو ده بیته وه و دوای په سه ندرکردنی له کو بوونه وه ی لق و نووسینگه راپورتی مانگانه ی خویان بو مه کته بی سکرتریه ت بهرز ده کاته وه.

۳- لق و نووسینگه بهرپرسیاره به رانه ر جیبه جیکردنی راسپارده و بریار و رینماییه کانی مه کته بی سکرتریه ت.

۴- مافی سه پاندنی سزاکانی برگی (۱ و ۲) ی سزاکانی ههیه، بو سه پاندنی سزاکانی دیکه که له برگی (۳، ۴ و ۵) سزاکان هاتوون ته نها مافی پیشنیارکردنی بو مه کته بی سکرتریه ت ههیه.

۵- له کاتی رانه په پاندنی کاره کانیان له سنووری هه ر لق و نووسینگه یه ک مه کته بی سکرتریه ت ده سترکراوه ده بیته له ئه نجامدانی گو رانکاری پیوست.

به شى چواره م

ئورگانه كانى سهر كرده تيكردن

۱-۴ مه كته بى سكرتاريه ت به رزترين ده سله لاته، له (ى. ق. ك) كه برىتين له (۸) ئەندام، پىك دىن له سكرتير و (۷) ههوت ئەندامى مه كته بى سكرتاريه ت كه له سهر بنه ماي به رژه وه ندى يه كىتى قوتايانى كوردستان ده ستنيشان كراون.

مه كته بى سكرتاريه ت سهر پهرشتى سهر جه م كاره كانى يه كىتى ده كات و بهر پرسه له باش راپه راندنى كاره كان و ده ركردنى رىنمانى پيوست بو پهره پيدانى كاره كانى.

۲-۴ مه كته بى سكرتاريه ت برىار و پاسپارده كانى كۆبوننه وهى لق و نووسينگه كان پهره پى دەدات و چاودىرى به رپوه چوونى سهر جه م ئورگانه كان ده كات.

۳-۴ مه كته بى سكرتاريه ت مانگانه كۆبوننه وهى ئاسايى ئەنجام دەدات، له كاتى پيوست كۆبوننه وهى نااسايى، جگه له كۆبوننه وهى هه فتانه بو دانانى پرۆژه كانى كار.

۴-۴ مافى سه پاندنى هه موو سزاكانى هه يه به سهر ئەندامانى سهر جه م ئورگانه كانى، ئەگه ر كه مته رخه م بوون يان له په رپه وى ناوخو لايان دا يان سهر پىچى برپاره كانى مه كته بى سكرتاريه تيان كرد.

مه كته بى سكرتاريه ت له م به شانەى خواره وه پىكدىت:

أ- به شى رىكخستن و ئامار

ب- به شى نوينه رايه تى و كاروبار

ت- به شى په يوه ندىيه كان

ث- به شى رۆشنبرى و راگه ياندن

ج- به شى دارايى و به رپوه بردن

ح- به شى چالاكويه كان

خ- به شى توپژينه وه و پىگه ياندن

أ- بهشی رێكخستن و ئامار:

ئەم بەشە تاییبەتە بە گەشەکردنی رێكخستنی (ی. ق. ك)، سەرپەرشتی كار و چالاکییەکانی رێكخستنی (ی. ق. ك) دەكات، لە رێگەی راپۆرت و نووسراوی مانگانەیی سەرچەم لق و نووسینگەکان کە راستەوخۆ یان وێنەیان بەرز دەکێتەو بە بۆ مەکتەبی سەرتاریەت، هەروەها بە رێگەی سەردانی مەیدانی بۆ هەموو لق و نووسینگە و ناوچەکان (بە هاوکاری مەکتەبی سەرتاریەت) بۆ بەدواداچوون لەبارەی رێكخستن و چۆنیتی گەشەکردن و ناردنی زانیاری بژاندن بۆ باشکردن و بەهەوێشکردنی کاری رێكخستنی (ی. ق. ك) و زیادکردنی ژمارەی ئەندامان و گۆشەکردنیان بەو بیروباوەی یەكیتی لەسەری دامەزراوە.

ئەرکەکانی بەش:

- ۱- مانگانە کۆبوونەوێ بەش دەبەستێت و راپۆرت دەگاتە مەکتەبی سەرتاریەت.
- ۲- بەیپی پێویست کۆبوونەوێ لەگەڵ کارگێڕنای بەرپرسی رێكخستن و ئاماری سەرچەم لق و نووسینگەکانی ئەنجام دەدات، بۆ پێداچوونەوێ و لێکۆڵینەوێ باری رێكخستنی (ی. ق. ك).
- ۳- ئامادەکردنی ئاماری سەرچەم ئەندامان کە لە رێگەی راپۆرتی مانگانەیی لق و نووسینگەکان دەگات.
- ۴- بەرنامەپێژی بۆ سەرخستنی نوێنەرەکانی (ی. ق. ك)
- ۵- دەرکردنی ئەو پڕیارانەیی کە لە کۆبوونەوێ مەکتەبی سەرتاریەت دەرەچێت سەبارەت بە پڕیاری پلەدان و پلە وەرگرتنەوێ و ناردنی وێنە بۆ بەشی دارایی و بەرپۆهەبردن، بەمەبەستی بەستن و پراگرتنی دەرماڵە.
- ۶- پلەدان و پلەوەرگرتنەوێ لە سەرچەم کادرانی لق و نووسینگە و ناوچەکان لە رێگەی نووسراوی تاییبەتی بەشی رێكخستن و ئامار ئەنجام دەدرێت.

ب- بەشی نوێنەرایەتی و کاروبار:

ئەم بەشە پەيوەندی تەواو لەگەڵ سەرچەم نوێنەرایەتییهکانی (ی. ق. ك) دەبێت و ئەم ئەرکانەیی خوارەوێ دەبێت:

۱- بایه‌خدان و لی‌کۆلینه‌وه له‌سه‌رجه‌م ئه‌و کار و کیشه‌و گرفت و ئاسته‌نگانه‌ی که دینه‌ ری‌گه‌ی قوتابیان و پرۆسه‌ی خویندن، هه‌و‌لی به‌رنامه‌پێژی و چاره‌سه‌رکردن و جیه‌جێکردنی داواکارییه‌کان به‌ ری‌گه‌ی گونجاو ده‌دات.

۲- گه‌یاندنی کیشه‌ و داواکارییه‌کانی قوتابیان به‌ داموده‌زگا په‌یوه‌ندی‌داره‌کان.

۳- ئاسانکاری و پێنۆینی‌کردنی لی‌ژنه‌کانی نوینه‌رایه‌تی قوتابیان.

ت- به‌شی په‌یوه‌ندییه‌کان:

ئهم به‌شه به‌رپرسیاره به‌رانبه‌ر په‌یوه‌ندییه‌کانی (ی. ق. ک) له‌سه‌ر ئاستی ناوخۆ که‌ خۆی له‌ توندوتول‌کردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ داموده‌زگا‌کانی حکومه‌ت، به‌تایبه‌ت وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده و خویندنی بال‌ا سه‌رجه‌م پیکخواه ناحکومییه‌کانی کوردستان به‌ تایبه‌ت پیکخواه قوتابی و خویندکارییه‌کان، پاشان له‌سه‌ر ئاستی ده‌ره‌کی و په‌ره‌پێدانی په‌یوه‌ندییه‌کان له‌گه‌ڵ پیکخواه جیهانییه‌کانی قوتابیان و که‌ناله‌ زانستییه‌کانی ده‌ره‌وه ده‌بینیته‌وه، ئهم ئه‌رکانه‌ی لای خواره‌وه‌ی ده‌بی‌ت:

۱- ده‌ربری بیرو‌را و هه‌لو‌ب‌ست و بۆ‌چوونی (ی. ق. ک) ده‌بی‌ت که‌ له‌لایه‌ن مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ته‌وه هه‌له‌ گشتییه‌کانی دیاری ده‌ک‌ری‌ت.

۲- به‌رپرسی به‌ش نوینه‌رایه‌تی ده‌کات له‌ کۆبوونه‌وه‌ی فیدراسیۆن و پیکخواه قوتابی و خویندکارییه‌کان.

۳- له‌ ری‌گه‌ی نووسراو و راپۆرتی مانگانه‌وه سه‌ره‌پرشتی کاری په‌یوه‌ندییه‌کانی لق و نووسینگه‌ ده‌کات و پێنمایی پێویستیان پێشک‌ش ده‌کات و سه‌رنج و تییینی له‌سه‌ر کاره‌کانیان ده‌رده‌برێ‌ت و به‌گو‌یره‌ی پێویست و ئاگادار‌بوونی لق و نووسینگه‌کان له‌ هه‌لو‌ب‌سته‌ جو‌راو‌جو‌ره‌کانی زانیارییان بۆ ده‌نێ‌ری‌ت.

ث- به‌شی پۆشنییری و راگه‌یاندن:

ئهم به‌شه سه‌ره‌پرشتی کاری پۆشنییری و راگه‌یاندن ده‌کات:

۱- سه‌ره‌پرشتی (رادیۆ و که‌ناله‌ فی‌زیۆنی، پۆژنامه، پۆفار، گو‌فار، سایت و تۆ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان) و گه‌یاندنی ده‌نگ و هه‌لو‌ب‌سته‌کانی (ی. ق. ک) به‌ قوتابیان و لایه‌نی په‌یوه‌ندی‌دار ده‌گه‌یه‌نێ‌ت.

- ۲- ئەنجامدانى كۆر و سيمينار و خولى جۇراوجۇر و پۇشنىبىرى بۇ ھۇشيارى قوتايان.
- ۳- سەرپەرشتى و چاودىرئىكردنى بەرپۆهچوونى كارەكانى بەشى پۇشنىبىرى و راگەياندى لىق و نووسىنگەكان لە پىگەى راپۇرتى مانگانەى كۆبوونەو و سەردانى مەيدانى.
- ۴- سەرپەرشتىكردنى ئارشىف و پەرتوكخانەكانى (ى. ق. ك) و دانانى پۇشويىنى پىويست بۇ دەولەمەندكردىيان.
- ۵- لە پىگەى بلاقراو و بژاندن و نامىلكەو بەرنامەى جۇراوجۇر، بابەتى پۇشنىبىرى و وشيارى بلاق دەكاتەو.

ج- بەشى دارايى و بەرپۆهبردن:

دارايى:

دارايى (ى. ق. ك) پىكدىت لە:

۱- ئابوونەى ئەندامان.

۲- ئەو يارمەتییانەى بۇ (ى. ق. ك) دەئىردىن.

۳- داھاتى چالاكى و پۇژەكانى (ى. ق. ك).

دارايى (ى. ق. ك) بەم جۇرە برىارى خەرچكردنى لى دەدرىت:

۱- داھاتى (ى. ق. ك) لە كۆبوونەوەى مەكتەبى سكرتارىەت، بۇ سەرچەم كاروبارەكانى مەكتەبى سكرتارىەت و خەرچىيە جۇراوجۇرەكان برىارى لى دەدرىت.

۲- ئۆرگانى سەروو، چاودىرى مەكتەبى سكرتارىەت دەكات و سكرتارىەتئىش چاودىرى خەرچى لىق و نووسىنگەكان دەكات بە ھەمان شىو، لىق و نووسىنگەكانئىش چاودىرى ئۆرگانەكانى خوارووى خۇيان دەكەن بە ھەمان شىو.

۳- دەرمانلەى ھەقالان بە شىوہەكى جىگىر دابەش دەكرىت، بەو شىوہى مەكتەبى سكرتارىەت و ئۆرگانى سەروو برىارى لى دەدات.

۴- لە كاتى سەرپىچىكردن و ناپىكى لە خەرچكردنى داھات ئۆرگانەكانى سەروو بۇيان ھەيە، بە گۆپرەى سزاكانى بەندى (۲) برگەى (۵) سزا جىبەجى بکەن.

دەبىت داھاتى (ى. ق. ك) لەسەر جەم ئۆرگانەكاندا (لە ھەر سەرچاوەيەك بىت) ئۆرگانى سەرۋى لى ئاگادار بىر تەۋە و لە لىستى داھات تۆمار بىر ت.

۵- تەۋاۋى داھات و خەرجىيەكانى ئۆرگانەكانى (ى. ق. ك) لە پەراۋى تايبەتدا تۆمار بىر ت، لە كۆبۈنەۋەى ئاسايى مانگانەدا بە وردى بىر تە پوو.

۶- دارايى (ى. ق. ك) بەم جۆرە خەرج دەكرىت:

أ- مىزانىيە و دەرماڵەى پىرلەيدراو.

ب- راگەياندىنى ناۋەندى لە دەرکردنى (ئۆرگان) و بەرنامە بىلاۋىراۋەكانى دىكە.

ت- خەرجىيە پىۋىستىيەكانى بارەگاكان.

ث- ھاۋىكارى ئەندامان لە كاتى پىۋىستدا كە لەلايەن لق و لىژنە ناۋچەكانەۋە تەزكىيە دەكرىن.

ج- بۆ ھاۋىچۆۋى نوپىنەرايەتى (ى. ق. ك) و پاپەراندىنى كارى تايبەت بە (ى. ق. ك) دەكرىت.

ح- ئەنجامدانى چالاكىيە ھەمەجۆر.

خ- لە پىگەى راپۆرتى مانگانە و كۆبۈنەۋە و سەردانى مەيدانى ئۆرگانەكانى سەرۋو چاۋدىرى داھات و خەرجىيەكانى ئۆرگانى خاۋرۋوتىر خۇيان دەكەن.

د- مەكتەبى سىكرتارىيەت ژمىريارىكى ياسايى دادەمەزىرئىت بۆ پىكخستنى كاروبارى دارايى.

بەپىۋەبىردن:

۱- بەپىرسىارە بەرانبەر ھەژماركردن و چاۋدىرىكردنى كەلۈپەلەكانى (ى. ق. ك) و تۆماركردنى ھەر (۶) مانگ جارىك لە پەراۋى تايبەتدا.

۲- پىكخستنى كاتى دەۋامكردن، لە بارەگاكاندا و پىداۋىستىيەكانى كارى پۆژانە بۆ تۆماركردن لە پەراۋى تايبەتدا.

ح- بەشى چالاكىيەكان:

ھەۋلەدان بۆ دەرخستن و پەرەپىدانى بەھرى شارۋەى ۋەرزشى و ھونەرى قوتابيان و كۆكردنەۋەيان لە يانە و تىپە ۋەرزشى و ھونەرىيەكانى (ى. ق. ك) دا،

کۆکردنه‌وه و ڕیکخستن و سه‌ره‌پرشتیکردنی چالاکی و خوله جوړاو جوړه وهرزشی و هونه‌رییه‌کان له ناوه‌نده‌کانی خویندندا.

به‌سوود وهرگرتن له خوله په‌روه‌رده‌یییه‌کان و خولی تاییه‌ت به زانکۆ و په‌یمانگه‌کان، هه‌ول بدریت ئه‌ندامانی (ی. ق. ک) جیگه و پیگه‌ی شیاویان هه‌بیت له خولی نیوخۆیی و ئێوده‌وله‌تییه‌کاندا.

سه‌ره‌پرشتی چالاکییه جوړاو جوړه‌کانی دیکه ده‌کات وه‌ک (گه‌شته زانستی و گوزارییه‌کان و خه‌لاتکردنی قوتابییه به‌هرمه‌مند و سه‌رکه‌وتوووه‌کان و هتد...)

خ- به‌شی توێژینه‌وه و پیگه‌یاندن:

ئهم به‌شه کار بو به‌رزکردنه‌وه‌ی توانا و پیگه‌یاندنی سه‌رجه‌م کادره‌کانی یه‌کیتی ده‌کات، له پێگه‌ی به‌رنامه‌ی تاییه‌تی، وه‌کو خول، وۆرکشۆپ و سیمینار له‌گه‌ل ئه‌نجامدانی توێژینه‌وه‌ی زانستی، له سه‌ر کۆی گرفته کۆمه‌لایه‌تییه‌کان، به تاییه‌ت لای توێژی قوتابی و ئاشکراکردنی ئه‌نجامی توێژینه‌وه‌کان، به‌رنامه‌دارشتن بو چاره‌سه‌ری ئه‌و گرفتانه و ئاگادارکردنه‌وه‌ی لایه‌نی په‌یوه‌ندی‌دار به‌پێی شوینی جوگرافی و کار، بو ئه‌نجامدانی توێژینه‌وه و پیگه‌یاندنی هه‌فالانیان و ئاگادارکردنه‌وه‌ی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت له پێگه‌ی راپۆرتی به‌شه‌که‌یان.

به‌لاغی کۆتایی شه‌شه‌مین کۆنفرانسی یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان

له کاتژمێر (١٠,٣٠) ی به‌یانی - پۆژی شه‌مه، ١٨ ی تشرینی دووه‌می ٢٠١٧ له هۆلی شه‌هید مه‌مۆن ده‌باغ، له باره‌گای مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت له شاری هه‌ولێر، له ژێر دروشمی «یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان، نوێبوونه‌وه و به‌رده‌وامی» به‌ به‌شداری (٦٥) هه‌فال له هه‌موو ئۆرگانه‌کان، یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان کۆنفرانسی شه‌شه‌می نه‌جام دا.

کۆنفرانسی «یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان، نوێبوونه‌وه و به‌رده‌وامی» بو‌ پێداچوونه‌وه و هه‌له‌سه‌نگاندنی کاره‌کانی رابردووی یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان بوو له بواره‌کانی کاری پیکخواه‌یی و پیشه‌یی، هه‌روه‌ها دانانی به‌رنامه و پلانی تازه‌ی کارکردن بو‌ خزمه‌تی زیاتری قوتابیانی و وتی زانست و فێربوون له کوردستان. له کۆنفرانسه‌که‌دا تیشک خرایه‌ سه‌ر په‌وشی هه‌ری‌می کوردستان و ئه‌و بارودۆخه‌ی که کوردستان پێدا تێپه‌ر ده‌بی‌ت، جه‌خت له سووربوونی خه‌لکی کوردستان و ئه‌ندامانی یه‌کی‌تیه‌که‌مان کرایه‌وه بو‌ داها‌توویه‌کی پرشن‌گدار له‌سه‌ر بنه‌مای گه‌یشتن به‌ مافی چاره‌نووس و ئاوا‌ته‌کانی گه‌له‌که‌مان له‌سه‌ربه‌خۆیی و دروستکردنی ده‌وله‌ت که زیاتر له ٩٣٪ خه‌لکی کوردستان ده‌نگیان بو‌ ریفرا‌ندۆمی سه‌ربه‌خۆیی دا، له‌م پێناوه‌شدا کۆنفرانس پشت‌گیری و پابه‌ندی خۆی ده‌رپه‌ری بو‌ ئه‌و هه‌ولانه‌ی که به‌پێز سه‌رۆک مه‌سه‌ود بارزانی رێبه‌ریه‌تی ده‌کات. هه‌روه‌ها پشت‌گیری له‌ گیانفیدایی پێشمه‌رگه‌ قاره‌مانه‌کان کرد که به‌ خۆینی خۆیان به‌رگری له‌ ئازادی و سه‌ربه‌خۆیی خاکی کوردستان ده‌که‌ن و، ئه‌ندامانی کۆنفرانس به‌ ئێنێان دووپات کرده‌وه که درێژه به‌و رێیانه‌ نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌یه‌ ده‌ده‌ن که یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان پێی ناسراوه و به‌ درێژی‌ی میژووه‌که‌ی پۆلی کارای تێدا گێراوه و له ئاست فهرمووده‌که‌ی بارزانی نه‌مر بووه که «قوتابیانی سه‌ری پهن له هه‌موو شو‌رش و راپه‌رینه‌یک».

کۆنفرانسی «یه‌کی‌تی قوتابیانی کوردستان، نوێبوونه‌وه و به‌رده‌وامی» جه‌ختی له‌سه‌ر کارکردن و تیکۆشان له‌پێناو به‌رزکردنه‌وه و به‌ره‌وپێشبردنی ئاستی زانست و خۆیندنی قوتابیانی کوردستان کرده‌وه و به‌هاوکاری له‌گه‌ڵ دامه‌زراوه‌کانی حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان له‌ په‌روه‌رده و خۆیندنی بالا له کارکردنی به‌رده‌وامدا ده‌بی‌ت.

کۆنفرانس، پشتگیری له ماف و داخواییه‌کانی سه‌رجه‌م قوتابیانی کوردستان ده‌کات و به‌ئینیشیان پێ ده‌دات که وه‌ک هه‌میشه‌یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان پێکخراوی خۆیان و سه‌نگه‌ری به‌رگریکردن ده‌بێت له قوتابیانی. کۆنفرانس پشتگیری له قوتابیانی پارێزگای که‌رکوک و ناوچه کوردستانییه‌کانی ده‌روه‌ی ئیداره‌ی هه‌ری‌م ده‌کات بۆ ژيانیکی سه‌ربه‌رزانه دوور له داگیرکاری و به‌رده‌وامبوونیان له خۆیندن دوور له هه‌موو هه‌شه و ترساندنێک به‌رامبه‌ریان، هه‌روه‌ها جه‌خت ده‌کاته‌وه له‌سه‌ر به‌رده‌وامیدان به خۆیندن به زمانی شیرینی کوردی له‌و ناوچانه.

له دوا‌برگه‌ی کۆنفرانسیش به‌کۆی ده‌نگی هه‌فالان په‌ی‌په‌و پرۆگرام، بریار و پاسپارده‌کان و پلانی تازه‌ی کارکردنی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان و کۆی گۆرانکارییه‌کانی په‌یکه‌ری یه‌کیتییه‌که‌مان په‌سه‌ند کرا.

گۆنفرانس درود و سلّوی نارد بۆ گیانی پاکی شه‌هیدانی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان و شه‌هیدانی بزوتنه‌وه‌ی رزگاربخوای کوردستان و به‌رگریکردن له کوردستان و سه‌روه‌ری شه‌هیدان بارزانیی نه‌مر و کاک ئیدیرسی هه‌میشه له‌یاد.

کۆنفرانسی شه‌هه‌مین یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

٢٠١٧/١١/١٨

هه‌ولێر

ویستگه‌کانی میژووی کۆنگره و کۆنفرانسه‌کانی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

کۆنگره‌ی یه‌که‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

یه‌کیك له بریاره گرنه‌گه‌کانی کۆنگره‌ی سییه‌می پارتی دیموکراتی کوردستان - عێراق له ساڵی ۱۹۵۳، دامه‌زراندنی پێک‌خراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌کان بوو، له‌وانه‌ش یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان که به‌ گروتینه‌وه‌ کۆمه‌لیک لاوی شوێش‌گیر هاتنه‌ کۆری خه‌بات و ده‌ستیان کرد به‌ هه‌ولێکانیان بۆ به‌ستنی یه‌که‌م کۆنگره‌^(۱). ده‌سته‌ی دامه‌زرێنه‌ری ئه‌م یه‌کیتییه‌ بریتی بوون له‌:

- جه‌لال تاله‌بانی
- ئه‌حمه‌د عه‌بدوڵا محه‌مه‌د، ناسراو به‌ (ئه‌حمه‌د ئامیدی)
- حه‌یدهر محه‌مه‌د ئه‌مین
- عه‌بدوڵه‌رحمان شه‌ره‌فکه‌ندی، ناسراو به‌ (هه‌ژار موکریان)
- به‌کر ئیسماعیل محه‌مه‌د^(۲).
- له‌و کاته‌دا به‌کر ئیسماعیل پله‌ی ئه‌ندامی سه‌رکرده‌یه‌تی پارتیی هه‌بوو و هه‌ریه‌کیک له‌ جه‌لال تاله‌بانی، ئه‌حمه‌د ئامیدی و حه‌یدهر محه‌مه‌د ئه‌مین دواتر گه‌یشته‌ پله‌ی ئه‌ندامی سه‌رکرده‌یه‌تی پارتی.

(۱) حبیب محه‌مه‌د کریم، المصدّر السابق، ص ۴۹.

(۲) له‌ دیداریکی تایبه‌تدا سه‌رۆک تاله‌بانی ورده‌کاری دامه‌زراندنی (ی.ق.ک) ده‌خاته‌ پوو، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۹.

گه لاله‌ی په‌پره‌و و یاسای ناوخوی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

به‌ندی یه‌که‌م:

ناوی پیکخواه: یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - عێراق

به‌ندی دووه‌م:

سروش‌تی یه‌کیتییه‌که، یه‌کیتییه‌که پیکخواویکی کۆمه‌لایه‌تی و دیموکراتی و بی‌لایه‌نه و هیچ گیانیک‌ی ئاین و په‌گه‌زایه‌تی و نه‌ته‌وایه‌تی نییه.

به‌ندی سییه‌م:

ئامانجه‌کانی یه‌کیتی:

۱- پاراستنی ئاشتی جیهان و کۆششکردن بۆ به‌ربه‌ره‌کانی ئیمپریالیزم و کۆنه‌په‌رستی و جه‌نگه‌ه‌لکردنه‌ سه‌ر بیروباوه‌ری جه‌نگخوازی و قینه‌به‌رایه‌تی و جیاوازی په‌گه‌زایه‌تی له‌ناو گه‌لان و سه‌نه‌کاندا.

۲- پاراستنی کۆماری دیموکراتی عێراق و ئیشکردن بۆ چه‌سپاندن و گه‌شه‌پێدانی.

۳- پاراستنی ماف و سه‌ربه‌ستیه‌ دیموکراتیه‌کان.

۴- ئیشکردن بۆ هی‌نانه‌یی گیانی به‌ندی سییه‌م له‌ ده‌ستووری عێراقی وه‌ختیدا بۆ به‌هێزکردنی براهیه‌تی هه‌تا هه‌تایی هه‌ر دوو نه‌ژادی کورد و عه‌ره‌ب.

۵- گوینه‌دانی به‌ سامان و مه‌زنایه‌تی گه‌لی کورد و ئیشکردن بۆ کۆری گۆران و گه‌شه‌پێدانی ویژه‌ و میژوو و زمان و هونه‌ری کورد.

۶- کۆششکردن بۆ به‌ستنی په‌یوه‌ندی هاو‌پێیه‌تی و یاریکاری له‌ناو لاوانی کوردستاندا بۆ جیاوازی نه‌ژاد و ئاین و برۆایانه‌وه.

۷- تیک‌کۆشان بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاشتی ئابوری و خوێنده‌واری و ته‌ندروستی لاوانی کوردستان و نه‌هێشتنی بی‌ئیشی و نه‌خوێنده‌واری له‌ ناویاندا و به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی براهیه‌تی و هاو‌پێیه‌تی به‌تاییه‌تی له‌ به‌ینی یه‌کیتییه‌که‌ماندا و یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی عێراق و به‌شیوه‌یه‌کی گشتی له‌گه‌ڵ لاوانی دیموکراتی جیهاندا و پیکخواه‌کانی لاوانی دیموکرات له‌ ولاته‌کانی تر.

بهندی چوارهم:

ئیشکردن بۆ بهیژکردنی په یوهندی برابیه تی و یاریکاری هه تاهه تاییی له ناو
لاوانی عهره ب و کورد بۆ ئه وهی بینه نمونه یه کی زیندوو و برابیه تی بهینی ههر
دوو گه لی عهره ب و کورد له عیرا قدا.

بهندی پینجه م:

بۆ هیتانه دی ئه و ئامانجانه ی له سه ره وه هاتوون، یه کیتییه که مان پشت
ده به ستی به هه موو جو ره هو یه کی بلاو کردنه وه که ده ستمان بگاتئ وه کو
ده رکردنی پوژنامه و به یاننامه و پیکهیتانی گفتنامه (محاضرات) و بزووتنه وهی
کوومه لایه تی وه ک ئاهه نگ و سه یران و بزوتنه وهی وه رزش و هاو به شکردنی هه رچی
کونفرانس و میهره جانی ک که لاوان ده یبه ستن چ له نیشتمانه که ماندا و چ له جیهاندا.

یاسای ناوخۆ

مه رجی ئه ندامی تی

بهندی شه شه م:

ههر چ که سی ک ئه م مه رجانه ی خواره وهی تیا دا بوو وه رده گیرئ به ئه ندام له
یه کیتییدا:

أ- پیو یسته له دانیش تووانی کوردستانی عیراق بی ت.

ب- ته مه نی شازده سالی ته واو کرد بی ت و له چل سالی تی په ر نه بوو بی ت.

ت- پروا به ئامانجه کانی یه کیتی بکات.

ث- به پیی توانای یارمه تی یه کیتی بدات به پاره.

ج- خو ره وشت و ناو بانگی باش بی ت.

ماف و فه رمانه کانی ئه ندام

بهندی هه فته م:

۱- مافی پیشکه شکردنی پیش نیاز و ئاراسته کردنی ره خنه و هه یه.

۲- مافی هه یه که خو ی هه لژی ری و هه لژی ری.

۳- مافی داواکردنی یارمه‌تی له کاتی پیوستدا له یه‌کیتی.

۴- خۆبه‌ستن به ئامانجه‌کانی یه‌کیتی و هه‌لنه‌ستان به هیچ کرده‌وه‌یه‌ک که پیک نه‌که‌وێت له‌گه‌ڵ گیان و به‌نده‌کانی په‌یپه‌و و یاسای ناوخۆ.

کۆنفرانسی به‌غدا یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، وه‌ک پیکخواپکی جه‌ماوه‌ری سه‌ره‌تا له‌لایه‌ن ده‌سه‌لاتدارانی ئه‌وسای حکومه‌تی عێراق، ئاسته‌نگی زۆری بۆ دروست کرا، بۆیه ئه‌و پیکخواه هه‌ولێ زۆری دا بۆ ئه‌وه‌ی وه‌ک پیکخواپکی جه‌ماوه‌ری به‌فه‌رمی بناسێندری‌ت و کار و چالاکیه‌کانی له‌ چوارچۆیه‌کی یاسای پراکتیزه بکات. یه‌کێک له‌و هه‌ولانه‌شی، ویستی له‌ پێی داواکاریی لقی سلیمانیی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانه‌وه بۆ وه‌زاره‌تی لاوانی عێراق مو‌له‌تی فه‌رمی کارکردن وه‌ربگرێت. بێگومان ئه‌وه‌ش هۆکاری خۆی هه‌بوو، چونکه‌ ترسیان له‌وه هه‌بوو، له‌لایه‌ن وه‌زاره‌تی په‌یوه‌ندار دواکاریه‌که‌یان په‌تبه‌کریته‌وه، هه‌ر له‌به‌ر ئه‌و گومانه له‌پێی سکرته‌ریه‌تی پیکخواه‌که‌وه داواکاریان پێشکه‌ش نه‌کرد. وه‌زاره‌تی لاوانی عێراقیش به‌ نووسراوی ژماره ۱۲۶۸۹، له‌ پیکه‌وتی ۴ی تشرینی دووه‌می ۱۹۷۰دا داواکارییه‌که‌ی بۆ لیژنه‌یه‌کی تایبه‌ت ناردوو^(۱).

(۱) مذكرة اتحاد الشبيبة الديمقراطية الكردستاني - فرع السليمانية والاستجابة الفورية من وزارة الشباب، جريدة التأخي، العدد ۵۸۸، بغداد، مطبعة، دار الجاحظ، الأربعاء، ۱۱ تشرين الثاني ۱۹۷۰م، ص ۳.

کۆنگره‌ی دووهمی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

شه‌قلاوه ١٩٧٢

پیش کۆنگره‌ی دووهم، یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له لایه‌ن ستافیکه‌وه به ناوی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ته‌وه کاره‌کانی راده‌په‌راند، که پێده‌چێ له‌لایه‌ن مه‌کته‌بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستانه‌وه ده‌ستنیشان کرا بن، چونکه به‌ر له‌م کۆنگره‌یه‌ له چاوپێکه‌وتنێکی شاندی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له‌گه‌ڵ ئه‌حمه‌د حه‌سه‌ن به‌کر سه‌روک‌کۆماری عێراق، ناوی مه‌مه‌د بامه‌رپی وه‌ک سه‌روک و که‌مال عه‌زیز وه‌ک ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرتریه‌تی یه‌کیتی لاوان هاتووه^(١)، جگه‌ له‌وه‌ی پارێزه‌ر یه‌کتا حه‌وێزییش وه‌ک ده‌سته‌ی دامه‌زرێنه‌ر ناوی هه‌یه^(٢)، به‌گوێره‌ی زانیاریی پۆژنامه‌ی التّأخّی، پۆژی شه‌مه‌ی ١٥ ی ئابی ١٩٧٠ لێژنه‌ی ته‌نفیزی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان کۆبوونه‌وه‌ته‌وه و له‌ پۆژی یه‌کشه‌مه‌ی ١٦ ی ئابی ١٩٧٠، له‌ هه‌لبژاردنێکدا ئه‌م که‌سانه‌ی خواره‌وه به‌ ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت هه‌لبژێردراون:

- میرزا سدیق
- جه‌مال عومه‌ر
- مه‌مه‌د مه‌حمود بامه‌رپی
- پارێزه‌ر تالیب ره‌شید کاکه‌یی
- ئه‌حمه‌د عه‌لی زه‌نگه‌نه
- ئه‌حمه‌د خدر نه‌قیب
- که‌مال عه‌زیز
- ئه‌نوه‌ر عه‌بدوڵا

(١) السید رئیس یرعی و یسند اتحاد الشیبه الدیمقراطي الكردستاني، جريدة التأخّی، العدد ٦٠٩، بغداد، الأربعاء، ٩ كانون الأول ١٩٧٠م، ص ٣.

(٢) مع مسؤولي الشیبه، جريدة التأخّی، العدد ٩٠٣، بغداد، مطبعة التایمس، الأحد، ٥ كانون الأول ١٩٧١م، ص ١٠.

● عه بدولوه هاب جاف

● سه باح ئاکره یی

● ئیبراهیم حسین

بو دهسته ی کارگێری مه کته بی سکرته رییه تیش ئه مانه ی خواره وه هه لێژێران:

● محهمه د مه حمود بامه رنی

● ئه حمه د خدر نه قیب

● پارێزه ر تالیب ره شید کاکه یی^(۱)

دوای سه رگرتنی هه وه لکه کانی وه رگرتنی مۆله تی به فه رمی کارکردن، یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، توانیویه تی له سالی ۱۹۷۲ به ئاماده بوونی نوینه ری سه رکۆمار و سه رۆک مسته فا بارزانی، کۆنگره ی دووه می خو ی له ژێر دورشمی سلم و الصداقه و مستقبل افضل للشبيبة من اجل تطبيق الحكم الذاتي (ناشتی و دوستایه تی و ئاینده یه کی گه ش بو لاوان له پیناو به جی هینانی ئۆتۆنۆمی) له ۸- ۹ ی ته موزی ۱۹۷۲ له شه قلاوه به سه تیت و له دوای هه لێژاردن لێژنه ی راپه راندن له م ئه ندامانه پیک هاتبوو:

۱- ئه نور عه بدولا ناسراو به ئه نور ره ئیس، سه رۆک

۲- عه بد که ریم موراد ناسراو به یه دوله که ریم، سکرته ر

۳- عه بدولقادر حه مه ده مین

۴- سه ره به ست عمر حسن

۵- عوسمان حسن دزه یی

۶- عه بدولپه زاق عزیز میرزا ناسراو به عه بدولپه زاق فه یلی

۷- جه مال حه کیم ئاغا

۸- میرزا سدیق

۹- شاسوار جه لال سعید ناسراو به ئارام

(۱) اجتماع اللجنة التنفيذية لاتحاد الشبيبة الديمقراطي الكردستاني، جريدة التأخي، العدد ۵۱۴، بغداد، مطبعة دار الجاحظ، الاثنين، ۱۷ آب ۱۹۷۰م، ص ۵.

۱۰- دارۆ شیخ نوری

۱۱- سعید محهمەد عەبدولغەنی ناسراو بە بایز تالەبانی

۱۲- یونس عەبدولاً

مەکتەبی سەرتاریەت لەم ئەندامانە پیکهاتبوو:

۱- ئەنوەر عەبدولاً سەرۆک

۲- عەبدولرەزاق عزیز میرزا فەیلی سەرتتیر

۳- عەبد کەریم موراډ (یەدۆلاً فەیلی)

۴- سەربەست عومەر حەسەن

۵- شاسوار جەلال سعید (ئارام)

۶- دارۆ شیخ نوری

۷- سعید محهمەد عەبدولغەنی (بایز تالەبانی) ^(۱)

(۱) نوزاد فوئاد، چەپکە گۆلیک لە میژووی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، بەرگی دووهم، چاپی یه‌که‌م، چاپخانه‌ی ولات، حوزیرانی ۲۰۱۸ ل ل ۱۵، ۱۶.

وته یه دولا کهریم، سهروکی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

به پیز نوینه ری سهروککۆمار

نوینه ری سهروک بارزانی به پیز

میوانان، خوشکان... برایان

به پیزان ئەندامانی کۆنگره

خۆشحالم به ناوی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان به خیرهاتنیکی گهرمتان بکهه بۆ کۆنگره ی دامه زانندن، ئەو یه کیتییه ی شانبه شانی پارتی دیموکراتی کوردستان و ریکخواه کوردستانیه کان له ناخۆشترین بارودۆخ و روژه ئازاربه خشه کاندایه پیناوی گه یشتن به ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستانی عێراق و ئاشتهوایی و دۆستایه تی و ئاینده یه کی باشت بۆ لاوان ملی دایه بهر خهبات و تیکۆشان. یه کیتییه کهمان له سالێ ۱۹۵۳ دامه زراوه، لهو کاته ی دهسه لاتی چهوسینه ر په نای بردبووه بهر هه موو شیوازه کانی چهوساندنه وه ی نه ته وه یی له دژی گه لی کوردمان. دامه زرانندی یه کیتییه کهمان هاوکات بوو له گه ل گه یشتنی خهباتی گه لی عێراق به عه ره ب و کورد و کهمینه نه ته وه ییه کانی وه به لووتکه، ئەمه ش مانای گه وه ی هه بوو، بهو پیه ی لاوان خاوه نی گیانیکی گهرموگوو و هه ماسه تیکی بی سنوورن و ئاماده ی خۆبه خشین له پیناوی میلله ت و نیشتمان، بهم جو ره ش لاوانی کوردستان جیی متمانه ی میلله ته که یان بوون و قاره مانانه له ریزه کانی پێشه وه که و ته خهباتکردن و ئەو رو له یان تا ئەمڕۆش درپژه ی هه یه و هه مان ئەو ریککه گه شاوه یان به رنه داوه که بناغه که ی هه سترکردن به راستیه بابه تیه قو له کانه و کار ده کاته سه ر ئاراسته کردنی هه لسه که و ته کانی رووه و هینه ده ی ئامانجه نه ته وه ییه ره واکان. یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له ریککه ی خهباتی گه لی کوردمان به تابه تی و گه لی عێراق به گشتیه وه بووه خاوه نی شاره زایی و ئەزموونی خهباتکارانه ی زیاتر و پارتی دیموکراتی کوردستان و ریکخواه کوردستانیه کانی تریش رو لیککی بهرچاویان گیراوه له پێشکه شکردنی کۆمه ک و یارمه تی دارایی و مه عنه وی به یه کیتییه کهمان.

خوشکان... برایان

سالانی رابردوو که پر بوون له چالاکی نه ته وه یی بونیادنه رانه و جولانه وه ی

خه باتگێری و قوربانیدان و قاره مانیتی له لایه ن لاوانی کوردستان، باوه یری یه کیتییه کهمانی به یه کهخستنی خهبات له دژی کۆلۆنیالیزمی جیهانی و یه کیتی ئامانجه کانی لاوانی هه موو گهلانی جیهان سه بارهت به ناشته وایی و دۆستایهتی و نهمانی دوژمنکاری و دواکهوتوویی کۆمه لایه تی زیاتر و توندوتۆڵتر کرد. بۆیه له و پێناوه دا هه وڵی نزیک کردنه وه و یه کهخستنی کۆششه کانی دا له گه ل یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهان و له کۆنگره و فیسیتفاله جوراوجۆره کانییدا به شدار بوو و به و هۆیه وه یه کیتییه کهمان توانی له نێو یه کیتییه کانی تردا ببێته خاوه نی پێگه سرووشتیه به رزه که ی. لێره وه پێویسته هه لۆهسته یه که بکه ی ن و ئاماژه به وه بکه ی ن که له ئه نجامی زیادبوونی هه لمه ته کانی تۆقاندن و چه وساندنه وه که گه له کهمان له سه رجه م قۆناغه کانی رابردوودا دوو چاری بووه وه، یه کیتییه خه باتکاره کهمان خه باتی خو ی توندتر کرد، به جورێک که وته پێگه ی رووبه روو بوونه وه ی راسته وخۆ له گه ل ده سه لاتدارانی ئه وکات، بۆیه شانه شانی پارت و هیژه نیشتمانی و پێشکه وتووخوازه کانی تر، ئه ندامانی یه کیتییه کهمان به ده ستی جۆره ها بارودۆخی ناهه موار و ئه شکه نجه و سه ته مکاریه وه نالاندوو یانه، هه ر له به ندکردن و ده ربه ده یری ئه شکه نجه دان و ... تا له کۆتایییدا ناچار بوو روو بکاته ئاراسته ی کاری نه یینی رێکخراو و له ماوه ی ئه م قۆناغه دا پزیمی کۆنه په رست زنجیره یه که هه لمه تی گه رموگوو و توندی ده ستگیرکردنی له دژی رۆله کانی گه له کهمان ئه نجام دا.

برایانی به پزیز

له و ساته ی که تیایدا باسی خه باتی یه کیتییه کهمان ده که ی ن، پێویسته ئاوړێک له بابه تیکی سه ره کی بده ی نه وه که پیمان وایه یه کیکه له و بابه ته پیرۆزانه ی له لایه ن ئیمه وه به به رزی راگیراوه و له پێناوی فراوانکردنییدا له رووی چه مک و مانا و قۆلکردنه وه و دارشتنی له سه ر بنه مای به هیژ و پته ودا هه وڵ و کۆششیکی دلسۆزانه مان خستۆته گه ر، ئه ویش بابه تی پێکه وه گریڤانی خه باتی نێوان هه ردووک نه ته وه ی عه ره ب و کورد و توندوتۆڵکردنیه تی به هه موو شیویه که، چونکه به بی بوونی ئه م په یوه ندییه برایه تیه ناتوانین له ئاینده یه کی دوورودریژدا به ئاساییترین ئامانجه کامان بکه ی ن.

خوشکان ... برایان، مه به ستمان له دروشمی- ئاینده یه کی باشت- هیانه دی یه کسانیی ته واهه له نێوان هه موو پارچه کانی عێراق، به بی جیاوازیکردن له نێوان باکوور

و باشوور و پۆژه لآت و رۆژئاوا، ههروهها کارکردن له پیناوی گۆرینی دروشمی بهرە ی نیشتمانی بۆ فاکته ریکی کردهیی ههستینکراو، که له سایهیدا هاوتایه کی وا بهدی بهینری که پشت به قهبارهی راسته قینهی هیزه سیاسیه کان و په ره دان به خزمه تگوزاریه کانی ده ولت و فراوانکردنیان به ستی، به جۆریک ئهم خزمه تگوزاریانه هه موو هاو لاتیان بگر نه وه، ههروهها داپشتنی پرۆگرام و پلانی گونجاو له پیناوی سوودوه رگرتنی ته و او له سامانه کانی ولاته که مان.

التحول الدورى به هه موو شیوه کانیه وه، به تاییه تی دواى بریاره میژووییه که ی حکومه تی نیشتمانی سه باره ت به خۆمالیکردنی کۆمپانیای نهوت و په له کردن له گرته بهری ریشوینی پراکتیکی و کاریگه رانه بۆ ئه وهی گه له که مان بتوانی به مافی ئۆتۆنۆمی شاد بی. هینانه دی دروشمی ئاینده یه کی باشت له ریکه ی یه که خستنی توانا هاوبه شه کانی نیوان پارت و هیزه نیشتمانی و نه ته وهیی و ریکخراوه جه ماوه ریه کانی عیراق نه بی ناهینریته دی، بۆیه یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان به هاوبه شی له گه ل لاوانی عیراق هه موو هه وله کانیان ده خه نه گه ر له پیناوی هینانه دی خواست و ئامانجه هاوبه شه کان. یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان به خۆشحالی و ریزه وه پیشوازی له هه والی دامه زرانی یه کیتی گشتی لاوانی عیراق کرد و له و باوه ربه دایه که پیکهینانی ئهم یه کیتیه ده بیته سه ره تای خه باتیکی توندوتۆلت له جاران له نیوان لاوانی سه ر به هه ردوو ریکخراوه کوردستانی و عیراقیه که و پشتگیریکردنی زیاتر له خه باتی گه لانی عیراق له پیناوی بونیادنانی عیراق یکی دیموکراسی گه شاهه که له ژیر سایهیدا هه ردوو گه لی عه ره ب و کورد و که مینه ته نه وه ییه کانی تیش به ماف و ئه رکه یه که سانه کانیان شاد بن و هیواخوازین یه کیتی گشتی لاوانی عیراق هه ولی پشتگیریکردنی یه کیتیه که مان بدات که به ده ستی گرتنی داراییه وه ده نالین، پیچه وانه ی ریکخراوه عیراقیه کوردستانیه کانی تر، که له لایه ن داموده زگا فه رمیه کانه وه به سوپاسه وه چاودیری ده کرین. بۆیه چاومان له وه یه چاودیریکردنه که ریکخراوه که شمان بگریته وه بۆ ئه وهی بتوانین له که شوه وه وایه کی شیوا و به گویره ی مه رجه گونجاوه کان له گه ل خه باتیکی دادوه رانه و به پیی بنه ما و ئامانجه کانی گه له که مان کار بکه ین.

یه کیتیه که مان که هه لگری کۆمه لیک ئامانجی نه ته وهیی و دیموکراسی و مروییه، شایه نی بایه خ و باوه ش بۆ کردنه وه یه، سه باره ت به بابه ته ناوخویی و تاییه ته کانیش

به یه کیتی که مان، ئیمه له رووی ریکخستن و داراییه وه رووبه پرووی کیشه و به به به ست و گرفتی زۆر بووینه ته وه و توانیومانه به هاوکاری له گه ل جه ماوه ری به رفراوانی لاوان به سه ر زۆریاندا زāl بین و به رده و امین له سه ر نه هیشتنی گرفته کانی تر و چه سپاندنی کۆله گه کانی یه کیتی له سه ر بنه ما به هیز و جیگیره کان.

به پیزان، ئاماده بوانی کۆنگره. له دوای راگه یاندنی ریککه و تننامه میژوویییه که ی ئاداره وه، چالاکیه کاغمان به شیویه که ئاشکرا و له که شوه وه وایه کی ئاشتیانه و هیمن ئه نجام ده ده ی، ده بی ئاگاداری ئه وه ش بین که چه ند که ساتیکی نامۆ و نه ناسراو هه و ل ده ده ن خۆیان بخزیننه ناو ریزه کانی یه کیتی که مان و مه به ستیانه ئه م یه کیتی که کوردیه له ئامانجه پیروژه کانی لابده ن و له پیگه ی جه ماوه ری و سه رکر دایه تی و کادرا نی خۆی دووری بخه نه وه. که واته پیویسته هه و لی پاراستنی یه کیتی که مان له هه ر سنوور به زانندیکی نادروست بده ی و به رگری له بیگه ردی و په سه نایه تی و بنه ما و ئامانجه نه ته وه یی و دیموکراسیه پیروژه کانی یه کیتی که مان بکه ی و به توندی دژی هه موو کرده وه یه ک بوه ستینه وه که مه به ست له دوایه وه لادانی ریکخراوه که مان بی له بنه ما مرویییه کانی.

له کۆتاییدا به ناوی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانه وه رایده گه یه نم که به رده و ام ده بین له خه باتکردن له سه ر هه مان ئه و ریکچه یه ی که له لایه ن بزووته وه ی رزگار یخوازی گه لی کوردمانه وه بۆمان دیار کراوه، هه روه ها هه و لی توندو تۆلکردنی هاوکاری ده ده ی له گه ل لاوانی عێراق، له پیناوی پشتگیرکردن له یه کیتی نیشتمانی و براهه تی عه ره ب و کورد و گه یشتن به ئامانجه کانی گه لی عێراقمان له ئازادی و دیموکراسی و پیشکه وتنی کۆمه لایه تی. هاوکات به هیز و توانایه کی زۆره وه ده که وینه خه باتکردن له پیناوی شادبوون به ناوه رۆکی درووشمه کانی یه کیتی که مان که خۆیان له ئاشته وایی جیهانی و له ناوبردنی دوژمنکاریه کانی کۆلۆنیالیزم له جیهان و به هیزکردنی دۆستایه تی له نێوان گه لان و بلاوکردنه وه ی گیانی خۆشه ویستی و بنپکردنی ئاراسته شو قینیه کان و جیاکاری ره گه زپه رستی و بونیادنانی دۆستایه تی له سه ر بنه مای دانان به مافه کانی به رامبه ردا ده بیننه وه، هه روه ها تیده کۆشین له پیناوی دابینکردنی ئابنده یه کی باشر بۆ لاوان و هیئانه دی درووشمه سه ره کی و به ها داره که ی گه له که مان که ئۆتۆنۆمیه له چوارچیویه کۆماری عێراق، ئه و ئامانجه ی گه لی کورد قوربانی زۆری له پیناوی وه دیه یان و جیه جیکردنیدا به خشیوه.

بریار و پاساردەکانی کۆنگره‌ی دووهمی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

- کۆنگره سوپاسی سه‌روک‌کۆمار موهیب ئەحمەد حەسەن ئەلبەکر دەکات بەهۆی چاودێریکردنی کۆنگره لەلایەن بەرێزێانەوه.
- کۆنگره سلّو ئاراستە‌ی پارتی دیموکراتی کوردستانی رابەری گەلی کورد و مستەفا بارزانی سه‌روک و خەباتکارە‌کە‌ی دەکات، هاوکات سوپاسی بەرێزێان دەکات کە نوێنەری خۆی بۆ کۆنگره ناردووه.
- کۆنگره ئەو هەولە ئیجابیانە بەرز دەرخی‌تی کە دەسەلاتی نیشتمانی لە پیناوی جێبەجێکردنی بڕگەکانی بەیاننامە‌ی ۱۱ی ئاداری میژوویی گرتوونیه‌تە بەر، لە هەمان کاتدا دلتەنگی خۆی بەرامبەر بە بوونی چەند دیاردە‌یه‌کی سلبی دەرده‌برێ کە تا ئیستا بāl بە‌سه‌ر کە‌شو‌ه‌ه‌وای سیاسیدا دەرکێشن، بە تایبەتیش زیادبوونی نیگەرانی لە کوردستانی عێراق لە ئەنجامی جێبەجێکردنی ئەو بڕگە‌نە‌ی لە رێککەوتنی ئادار ماونه‌تە‌وه و پێویستی‌ان بە گرتە‌به‌ری رێ‌شوینی کردە‌یی خێرا و کاریگەر هەیه بۆ ئەوه‌ی گەلی کوردمان بتوانی بە ئۆتۆنۆمی لە چوارچێوه‌ی کۆماری عێراق شاد بێ، هەروە‌ها داوای بونیادنانی هاوپەیمانیه‌کی راستگۆیانە و توندوتۆڵ دەکات لە ئێوان حزبی بە‌عس و پارتی دیموکراتی کوردستان و پارت و هێزه نیشتمانیه‌کانی تر.
- کۆنگره پشتگیری لە هەموو ئەو دەستپێش‌خه‌رییه نیشتمانیانە دەکات کە دە‌بنه‌ مایه‌ی ئازادیی ئابووری و سیاسی و سه‌رمایه‌گوزاری راسته‌وخۆی سامانه نیشتمانیه‌کان، هەروە‌ها بە توندی پشتیوانی لە بریاری میژوویی تایبەت بە خۆم‌الیکردنی کۆمپانیای نه‌وتی عێراق دەکات.
- کۆنگره خۆش‌حالی و گەشینی و متمانە‌ی خۆی بەرامبەر بە ئایندە دەرده‌برێ، بە تایبەتی دواي مۆرکردنی پەیماننامە‌ی قەدەغه‌کردنی چە‌کە‌ ستراتیژیە‌کان و دانانی سنووری بۆ بە‌کارهێنانیان، هەروە‌ها پشتیوانی لەو هەولانە دەکات کە بوونه مایه‌ی کە‌م‌کردنه‌وه‌ی ناسه‌قامگیری نیوده‌وله‌تی و توندوتۆڵکردنی ئاشته‌وایی لە جیهان.
- کۆنگره لایه‌نگری خۆی بۆ خەباتی گەلی عەرەبی برا دەرده‌برێ لە پیناوی گەشتن بە مافه‌ په‌واکانی و پشتیوانی خۆشی بۆ گەلی فه‌له‌ستین دووپات ده‌کاته‌وه لە پیناوی گیرانه‌وه‌ی مافه‌ ده‌ستبه‌سه‌رکراوه‌کانی لە فه‌له‌ستین.
- کۆنگره دامه‌زراندنی یه‌کیتی گشتی لاوانی عێراق پیرۆز دەکات و پێی وایه ئەمه

ده بێته مایه ی پته و کردنی په یوه ندیه کانی نیوان لاوانی عێراق و پیگه که یان له نیو ناوه ندیه کانی لاوانی جیهان، هیواش ده خوازێ په یوه ندیه کانی نیوان هه ردوو یه کیتی له سه ر بنه مایه کی دروست و هاوکاری برایانه و هاوبه ش بونیاد بنزین.

● له کاتیکدا کۆنگره ئه و یارمه تی و کۆمه که به رز ده رخێتی که حکومه تی نیشتمانی پیشکه شی ریکخراو و یه کیتی هه ماوه ری و پیشه ییه کانی ده کات، هاوکات نیگه رانی خووشی ده رده بپێ، به و پێیه ی ئه و یارمه تیانه وه ک ریکخراوه کانی تر یه کیتی هه که مان ناگره وه.

● کۆنگره به جدیه وه ده روانیته دۆزی لاوان و ئاراسته که یان، له رووی دایینکردنی پێداویسته کانی چالاکیه هونه ری و وه رزشی و کۆمه لایه تی هه کان و داوا له لایه نه به رپرسه کان ده کات لیکۆلینه وه ی له باره وه ئه نجام به دن و پلانی گونجاو بۆ چاره سه رکردن و پیشخستیان دابپێژن.

● کۆنگره پشتگیری خوێ بۆ خه باتی گه لانی هیند و چین و ته واوی بزووته وه رزگار یخوازه کانی جیهان ده رده بپێ له پێناوی گه یشتیان به سه ره به خوێ نیشتمانی و مافی چاره نووسی خوێان، هه روه ها هه موو جوړه دوژمنکاری و ده ستوه ردانیکی بیانی له کاروباری ناوخوێان ره ت ده کاته وه.

● کۆنگره رێز له گیانی شه هیدانی گه لی کوردمان و شه هیدانی بزووته وه ی نیشتمانی عێراق ده گری.

● کۆنگره پشتگیری خوێ بۆ خه باتی گه لی کورد له ته واوی ناوچه کانی کوردستان راده گه یه نی، له پێناوی هێنا نه دی مافه نه ته وه ییه په واکانی.

● کۆنگره هه ولێه کانی لقی دووی پارته دیموکراتی کوردستان و یه کیتی ئافره تانی کوردستان و پارێزگای هه ولێر له به شداربوون و سه رخستنی کۆنگره به رز راده گری.

● کۆنگره سوپاسی هه موو ئه و میوانه به رپێژانه ده کات که له پێناوی به شداربوون له کۆنگره دا ماندوو بوون.

● لاوانی کوردستان ئه وه ی له توانایاندا بێ ده یکن، هه روه ها پشتگیری له هه ر هه ولێکی دلسۆزانه ده کهن که بینه مایه دامه زراندنی به ره ی نیشتمانی چاوه روانکراو، به ره یه ک که پشت به به نامای توندوتوێ به ستی و بێته مایه ی بونیادنانی عێراق یکی به هیژ که له سایه یدا ئالاکانی برایه تی و سه قامگیری و پیشکه وتن به شه کینه وه.

پروگرام و په‌پره‌وی ناوخوای کۆنگره‌ی دووه‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

به‌ندی یه‌که‌م:

ناوی یه‌کیتی - یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان.

به‌ندی دووه‌م:

مه‌ل‌به‌ندی گشتی یه‌کیتی به‌غداده و بۆی هه‌یه له‌قه‌کانی له کوردستان و ئه‌و شوپانه‌ی تر که لاوانی کوردی تیا هه‌یه بکاته‌وه به‌پیی بریاره‌کانی - احکام - به‌ندی ۱۳ یاسای پیکخواه‌کان، ژماره ۱ سالی ۱۹۶۰.

به‌ندی سییه‌م:

سروشتی یه‌کیتی - یه‌کیتی پیکخوا‌ی‌کی پیشه‌یی کۆمه‌لایه‌تی نیشتمانی و دیموکراتییه، خه‌بات ئه‌کات بۆ به‌دیپنانی ئامانجه‌کانی گه‌لی کورد له چوارچێوه‌ی یه‌کیتی نیشتمانی عێراقدا و له‌سه‌ر بنچینه‌ی برایه‌تی هه‌ردوو نه‌ته‌وه‌ی کورد و عه‌ره‌ب و هه‌موو که‌مایه‌تییه‌کان.

به‌ندی چواره‌م:

ئامانجه پیشه‌ییه‌کانی یه‌کیتی:

۱- یه‌کیتی هه‌ول ئه‌دات که ده‌سه‌لاتداریتی نیشتمانی به‌پێوه‌به‌رایه‌تی و مه‌ل‌به‌ندی لاوان له کوردستاندا بکاته‌وه که په‌یوه‌ندی ئه‌م دامه‌زرێناوه نه‌به‌ستریته‌وه به به‌پێوه‌به‌رایه‌تییه‌کی گشتی لاوانی کوردستان که بۆ ئه‌و مه‌به‌سته پێک به‌یڤنری.

۲- یه‌کیتی هه‌ول ئه‌دات که ئه‌ندامه‌کانی هه‌موو ئه‌و ئیمتیازانه‌یان هه‌بێ که مه‌ل‌به‌نده‌کانی لاوان هه‌یانه له کوردستاندا به نیشته‌جێبوونی خوارپێشه‌وه له‌کاتی ناردنیان به کاری فهرمانی که په‌یوه‌ندی به چالاکی لاوانه‌وه هه‌یه.

۳- هه‌ول‌دان بۆ هاوبه‌شیکردنی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له‌و وه‌فده فهرمیانه‌ی که ئاماده‌ی ئاهه‌نگ و میهره‌جان و چالاکیان ئه‌که‌ن له ده‌ره‌وه‌ی عێراق.

۴- هه‌ولدان بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانیاری و وه‌رز و ته‌ندروستی لاوانی کوردستان له‌ پێگه‌ی به‌ستنی کۆری زانیاری و پاهێنان و هاوبه‌شیکردن له‌ کاروباری شارستانی و ده‌رکردنی گۆڤار و چاپه‌مه‌نی و زانیاری به‌پیی یاسا و پڕژمه‌ په‌په‌وه‌که‌وه‌کان و به‌پێکه‌که‌وتن له‌گه‌ڵ لایه‌ فه‌رمیه‌ خاوه‌ن په‌په‌وه‌ندییه‌کان.

۵- هه‌ولدان بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی پاده‌ی ژیان و کۆمه‌لایه‌تی لاوانی کوردستان و ئاماده‌کردنی ئه‌و پێگه‌ و شوێناوه‌ی یارمه‌تیده‌ری مسۆگه‌رکردنی ئه‌وه‌ن.

۶- کردنه‌وه‌ی یانه‌ی زانیاری و وه‌رز و ئه‌ده‌بی و کردنه‌وه‌ی کتێبخانه‌ تیاپاندا و دامه‌زراندنی هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی تر که‌ بۆ رابواردنی پاک ئه‌ش، هه‌روه‌ها هاندانی به‌هه‌رده‌اره‌کان و پێگه‌یاندنی توانای زانستی و هونه‌ری لاوانی کوردستان پاش وه‌رگرتنی په‌زنامه‌ندی لایه‌نه‌ په‌په‌وه‌ندی‌داره‌کان.

۷- پێکهێنانی تیپی وه‌رز و هونه‌ری بۆ زیندووکردنه‌وه‌ی سامانی فۆلکلۆری نه‌ته‌وايه‌تی و گه‌شه‌پیکردنی هونه‌ری کوردی و هاندانی خاوه‌ن به‌هه‌ره‌کان و ئالوگۆپکردنی وه‌فدی پێکناسین و پشتگیریکردنی هه‌موو هه‌ولدانێک له‌و مه‌یدانه‌دا.

۸- زۆرکردنی چاره‌سه‌رکردنی خۆپایی بۆ ئه‌ندامانی یه‌کیتی و هه‌ولدان بۆ نه‌هێشتنی بێئیشوکاری له‌ کوردستاندا.

۹- یارمه‌تیدانی ئه‌ندامانی یه‌کیتی له‌ پروی ئابوورییه‌وه‌ له‌کاتی نه‌خۆشی خۆیان و ئه‌ندامی خێزانه‌کانیان و له‌کاتی مردندا ئه‌مه‌ش له‌کاتی بوونی پاره‌ی پێویست له‌ بودجه‌دا.

۱۰- به‌ستنی کۆری زانیاری و پاهێنانی لاوان بۆ په‌خه‌ و په‌خه‌ له‌خۆگرتن و گه‌توگۆی مه‌سه‌له‌ گه‌شتیه‌کان به‌ گیاڤتکی به‌رز.

۱۱- دامه‌زراندنی خه‌یمه‌ی دیده‌وانی بۆ لاوانی کوردستان له‌ ناو عێراقدا.

۱۲- نواندنی هه‌موو چالاکیه‌کی تری کۆمه‌لایه‌تی و زانیاری و هونه‌ری و وه‌رز و گه‌ گونجاو بن له‌گه‌ڵ ئامانه‌کانی یه‌کیتی و یاسا و په‌په‌وه‌که‌وه‌کانا و پاش بپاری ده‌ستگای یه‌کیتی (هیئة‌ الاتحاد).

به ندی پینجه م:

ئامانجه نیشتمانی و نه ته وایه تییه کانی یه کیتی:

۱- پاریزگار یکردنی قه واره ی کۆماری عیراق و چه سپاندنی یه کیتی نیشتمانی گه لی عیراق و پته وکردنی پرژیمه دیموکراتییه شوپشگن کهی بهو جوړهی که مافه کانی هه ردوو نه ته وهی سهره کی کورد و عهره ب و که مایه تییه براکان ئه پاریزری.

۲- به رده وامبوون له هه وڵدانا بو به دیه پنانی پیشبینیه کانی (تطلعات) نه ته وهی گه لی کورد و به دیه پنانی مافه ره واکانی و جیه جیکردنی به یانی ۱۱ ی بازار که به وه یه کیتی تیکۆشانی هه ردوو گه لی کورد و عهره ب پته و ئه کری.

۳- یارمه تیدانی جولانه وهی پرزگاریخوازی نه ته وهی عهره بی برا به تاییه تی خه باتی گه لی فه له ستین له پیناوی مافه ره واکانیاندا.

۴- خه باتکردن له پیناوی پاراستنی ئاشتی جیهاندا و پالپشتیکردنی تیکۆشانی گه لان دژی هیزه ئیمپریالیسته کان.

۵- به هیژکردنی په یوه ندی یه کیتی له گه ل پیکخواه کانی لاوانی عهره ب و هه موو پیکخواویکی دۆستی تر و پته وکردنی دۆستایه تی نیوان لاوانی کوردستان و یه کیتی لاوانی جیهان به ره چا وکردنی به نده کانی یاساکان.

۶- هه وڵدان لای ده سه لاتداری نیشتمانی بو گوپین و چاککردنی یاسای جنسیه و نیشته جیوون که ئیستا په یره وی ئه کری.

به ندی شه شه م:

ئهندامیتی و جوړی له ده ستدانی ئهندامیتی

یه که م: مه رجه کانی ئهندامیتی له یه کیتیدا ئه مانه ن:

۱- ئه بی له پۆله کانی کوردستان بی یا له و کوردانه بی که له کۆماری عیراقدا ئه ژین.

۲- مافه کانی شارستانی ون نه کردبی به هو ی لادان یا تاوانیکی وا که شه ره ف و ره وشتی گشتی له که دار بکات.

۳- ته مه نی له هه ژده سال که متر نه بی.

۴- ئەبێ پەپرە و پرۆگرامی یه کیتی بسەلمێنێ و برۆای تهواوی به ئامانجه کانی هەبێ و هەولێ به دیهتانیان بدات.

۵- ئەبێ ئەو ئەندامه کارامه و شیاوی ئەو کاره بێ.

دووهم: ئەوهی بیهوێ بێته یه کیتییهوه داوایهک پیشکەش به لیژنه ی ناوچه که ی ئەکات و هه موو مهرجه کانی ئەندامی تی باس ئەکات و ئەبێ به لایه نی که مه وه دوو ئەندام لایه نگیری وه گرگرتی بکه ن ئەوسا لیژنه ی ناوچه ئەبێ له یه که م کۆبوونه وه یدا سه یری ئەو داوایه بکات و بریاری خۆی به زۆربه ی ده نگ بدات و ئەگەر وه گرگرتی په سه ند نه کرد وا بۆ ئەو که سه هه یه داواکه ی بخاته به رده ست لیژنه ی لق که بریاره که ی جیبه جی ئەکرێ.

سییه م: ئەندام له م کاتانه دا ئەندامی له ده ست ئەدات:

۱- ئەگەر ئیستیقاله له یه کیتی و لیژنه ی لق په سه ند کردبێ یا مانگیک به سه ر ئەو ئیستیقاله یدا تێپه ر بووبێ و هیچ جوړه شتیک ده رباره ی پیشان نه درابێ.

۲- ئەگەر سێ کۆبوونه وه له سه ر یه ک ئاماده نه بێ و ئابوونه ی سێ مانگی له سه ر یه ک نه دابێ ئەوه ی به لگه یه که ی به جیی نیشان دابێ.

۳- ده رکردن - هه ر ئەندامیک مه رجیک له مه رجه کانی ئەندامی ون بکات و یا هه ر کاریک بکات پیچه وانه ی ئامانجه کانی یه کیتی بێ وا به ده رکراو دانه رێ ئەوه ش پاش بریاری لیژنه ی لق ئەبێ به لام بۆ ئەو ئەندامه هه یه داوا ی سه رنجلیدانه وه ی ئەو بریاره بکات لای لیژنه ی ته نفیزی که بریاره که ی کۆتایی پیه ینه ره و ئەبێ جیبه جی بکرێ.

به ندی هه وته م:

دارایی یه کیتی پێک دێت له:

۱- پارهی هاتنه ناو یه کیتییه وه که ۲۵۰ فلسه.

۲- ئابوونه ی مانگانه ی ئەندام که ۱۰۰ فلسه.

۳- ئەتوانرێ ئەندام له پارهی هاتنه ناو یه کیتی یا ئابوونه یا هه ردووکیان به خشرێ به بریاری لیژنه ی ناوچه یا لیژنه ی لق.

۴- ته به روعات و پاره کوکردنه وه و دیاری و قازانجی ئاههنگ و بازاری خهیری که دائه مه زریئرێ و له هه موو سه رچاوه یه کی تر به پیی بهنده کانی یاسای به پیره وکراو.

۵- ئه و یارمه تییانه ی که میری ئهیدا به یه کیتی.

۶- قازانجی ئه و پرۆژانه ی یه کیتی ئه ی کاته وه به پیی ئه و پرژیم و یاسایانه ی له ولاتدا به پیره و ئه کرین.

۷- یه کیتی بو ی هه یه خاوهن مۆلک بی و بیته خاوهن که لوپهل به گو یزراوه و نه گو یزراوه و به پیی ئه حکامی بهندی هه شت له یاسای ژماره ۱ سالی ۱۹۶۰ ی چاککراوه.

بهندی هه شته م:

پاره ی یه کیتی بو ئه م مه به ستانه سه رف ئه کری:

۱- ئه و پارانه ی لیژنه ی ته نفیزی ته رخانی ئه کات بو لیژنه ی لقه کان.

۲- کاروباری باره گا کان و کری ئاو و کارهبا و پیویسییه کانی تر.

۳- پاره و مانگانه ی ته رخانکراو بو ئه و ئه ندامانه ی که خو یان ته رخان کردو وه بو ئیشی یه کیتی له مه لبهندی گشتی و لقه کانی یه کیتی.

۴- پرۆژه گشتیه کان و هه موو چالاکیه کی تر که یه کیتی پی هه لئه ستی بو به دیهینانی ئه و ئامانجانه ی له پرۆگرامی ناوخۆدا دیاری کراوه.

بهندی نۆیه م:

پاره ی یه کیتی به م شیوه یه سه رف ئه کری:

۱- له ۵۰ دینار تیپه ر نه بی له ده سه لاتی سه روکی یه کیتیدایه به لام که له وه زیاتر بو و ئه بی به په زامهندی مه کته بی سکر تار یهت وه ربگیرێ بو سه رفکردنی.

۲- هه ر لقی ک بو ی هه یه به شیکی دیاری کراو له ده سه کو تی سه رف بکات به پیی ئه و نیسه ته ی که مه کته بی سکر تار یهت دیاری ئه کات له بهر رۆشنایی پیویستی ئه و لقه دا.

بهندی دهیهم:

هه‌ر كه‌سێك دزی له یه‌كیتی بكات یا به‌ شیوه‌یه‌کی خراپ پاره‌ی به‌کار بهێنێ وای سزای وه‌كو ئه‌و سزایانه‌ ئه‌بێ كه‌ بۆ دزی‌کردن له‌ مالێ گشتی دانراون به‌پێی به‌نده‌کانی یاسای په‌یره‌و‌کراو له‌ عێراقدا و له‌ یه‌كیتیش ده‌ر ئه‌کری.

بهندی یازدهیهم:

نابێ یه‌كیتی له‌ ۳۰۰ دینار زیاتر لای خۆی گل بداته‌وه‌ كه‌ له‌وه‌ش زیاتر بوو ئه‌بێ له‌ یه‌كێك له‌ بانکه‌کانی میریدا دابنێ به‌ ناوی یه‌كیتییه‌وه‌، ده‌رهێنانی پاره‌ش له‌و بانکدا به‌هۆی چه‌كه‌وه‌ ئه‌بێ كه‌ ئه‌بێ سه‌رۆك و ئه‌مین سه‌ندوق ئیمزای بکه‌ن.

بهندی دوازهیهم:

ده‌ستگا و لیژنه‌کانی یه‌كیتی:

یه‌كه‌م: كۆنگرێس - به‌رزترین ده‌سه‌لات له‌ یه‌كیتیدا كۆنگرێسه‌ كه‌ به‌م جو‌ره‌ پێك دێت:

۱- نوێنه‌رانی ئه‌و ئه‌ندامانه‌ی كه‌ هه‌موو فه‌رمانی‌کیان به‌جێ گه‌یاندوه‌ به‌پێی ئه‌م په‌یره‌وه‌.

۲- ئه‌ندامانی لیژنه‌ی ته‌نفیزی ناوه‌ندی و جێگه‌كان.

دووه‌م: كۆنگره‌ به‌ ئاماده‌بوونی زۆربه‌ی نوێنه‌ران ته‌واو ئه‌بێ و ئه‌به‌ستری. خۆ ئه‌گه‌ر په‌وانه‌بوو و بۆ هه‌فته‌یه‌ك دوا ئه‌خری ئه‌وكاته‌ چه‌ند ئه‌ندام ئاماده‌ بێ كۆنگره‌ ئه‌به‌ستری.

سێیه‌م: به‌شیوه‌یه‌کی ئاسایی كۆنگره‌ هه‌موو سالیك ئه‌به‌ستری، خۆ ئه‌گه‌ر لیژنه‌ی ته‌نفیزی یا زۆربه‌ی ئه‌ندامانی لیژنه‌ی ناوچه‌ و لقه‌كان داوایان كرد كۆنگره‌ به‌ستری و له‌ ناوه‌ختیشا ئه‌به‌ستری.

چوارهم: ده‌سه‌لاته‌کانی كۆنگره‌ ئه‌مانه‌یه‌:

۱- ده‌سلێدان یا گۆڕینی پرۆگرامی یه‌كیتی له‌ كۆبوونه‌وه‌ی گشتی سالانه‌ یا هی ناوه‌خت كه‌ بۆ ئه‌و مه‌به‌سته‌ ئه‌به‌ستری و به‌ بریاری دوو له‌سه‌ر سی

ئەندامانی بەلایەنی کەمەو. کە ئەوەش بە وەزارەتی ناوڤۆ ئەگەینەری و پاش ۳۰ پۆژ لەو ڕاگەیانندنە ئەگەر ناقایلی خۆی نیشان نەدا وا ئەو دەسلێدان یا گۆرینە شوینی خۆی ئەگرێ.

۲- گفتوگۆکردنی راپۆرتی سالانە لیژنە تەنڤیزی ناوەندی.

۳- گفتوگۆی باری دارایی یەکیته و بریاردان لەسەری.

۴- لیکۆلینەوێ نامەکانی لیژنە و ئەندامان.

۵- هەڵبژاردنی ئەندامانی لیژنە تەنڤیزی ناوەندی.

۶- تەنیا کۆنگرە دەسەلاتی هەلۆشانەوێ یەکیته هەیه ئەوەش بە بریاری زۆربەیی دوو لەسەر سی ئەندامانی کۆنگرە ئەبێ.

پێنجەم: لیژنە تەنڤیزی ناوەندی:

۱- لە بیست و یەك ئەندام پێك دێت لەگەڵ پێنج ئەندامی ئیختیاتدا کە کۆنگرە بە هەڵبژاردنی نەهێنی لە ناو ئەندامەکانی هەلیان ئەبژێری. کاروباری یەکیته هەلئەسوورپێنی و بریارەکانی کۆنگرە جێبەجێ ئەکات و ئامانجەکانی یەکیته ئەهێنێتە دی و بریارەکانیشی بە زۆربەیی دەنگ شوینی خویان ئەگرن.

۲- لیژنە تەنڤیزی ناوەندی لەناو ئەندامەکانیدا مەکتەبی سکرتراریەت هەلئەبژێری کە لە نو ئەندام پێك دێت بەم شیوەیەیی خوارەو:

أ- سەرۆك

ب- جیگری سەرۆك

ت- سكرتیری گشتی

ث- ئەمین سەندوق

ج- ئەمین کاروباری پیکخستن و لیژنەکانی یەکیته.

ح- ئەمین کاروباری زانیاری و کۆمەلایەتی.

خ- ئەمین کاروباری وەرزش و هونەر.

د- ئەمین پەپوەندی لەگەڵ پیکخواه کوردستانییه کان.

د- ئەمینی پەيوەندییەکانی دەرەو.

ر- بەپێی زنجیرە زۆری دەنگ ئەندامی ئیحتیات جیگە بەتالی ئەندامی
لێژنە تەنفیزی ئەگرێتەو.

۳- بۆ بەدیھێنانی ئامانجەکانی یەكیتی لێژنە تەنفیزی بۆیە هەیه بەپێی
پۆست لێژنە تاییەتی دروست بکات بەلام بریاری ئەم جووړه لێژنە ئەبێ
رەزامەندی لێژنە تەنفیزی لەسەر بێ ئەوسا جێبەجێ بکری.
شەشەم: لێژنە ل - بەرزترین دەسەلاتی جێبەجێکردن و هەلسۆراندنی
ئیشوکاری ئەو لقیە کە لە ۷ - ۹ ئەندام پێک دێت بە ئەندامانی لێژنە تەنفیزی
ناوەندیەو کە لە سنووری ئەو لقیە دا ئێشن، هەبژاردنی لێژنە لقیش
لەلایەن نوێنەرانی لێژنە ناوچەکانەو ئەبێ. لێژنە لقی لپرسراو بەرامبەر
لێژنە تەنفیزی ناوەندی لە هەموو کاروباری لێژنە ناوچەیی و کەرت و لێژنە
تاییەتیەکانی سەر بە ناوچەکانیەو بۆیە هەیه کە:

۱- بۆ بەدیھێنانی ئامانجەکانی و بەپێی پۆست لێژنە تاییەتی پێک بهێنی.

۲- بریار و ئامۆژگاری پۆست دەرکات بە مەرجێک پێچەوانە ئامۆژگاریەکانی
لێژنە تەنفیزی یەكیتی ئەبێ.

۳- راپۆرتی مانگانە دەربارە چالاکی لقی بە لێژنە تەنفیزی ناوەندی.
حەوتەم: لێژنە ناوچە لە ۷ - ۹ ئەندام پێک دێت، ئەندامانی یەكیتی لە
ناوخیاندا بە دەنگدانی نەهێنی هەلیان ئەبژێرن، ئەركەکانی وەرگرتنی ئەندام و
جێبەجێکردنی سیاسەتی یەكیتی و بریارەکانی لێژنەکانی سەر ووتەر و سەرپەرشتی
و ئاراستەکردنی جەماوەری لاوانە لە سنووری ناوچەکید.

بەندی سێزدەهەم:

یەكیتی شەخسیەتیکی مەعنەوییە و شیاوی ئەوێە مەبەستەکانی ناو ئەم
پڕۆگرامە بهێنێتە دی و مافی تەسەرف و پێکھاتن (تعاھد) و خاوەن مولکیتی و کردنە
خاوەن (تملك و تمليك) و بەرگری لە مافی وەستان پوووە بەرامبەرەکی لە دادگا
(الخصومة والمرافعة) ی هەیه. سەرۆک یا جیگری نوێنەراییە ئەکات بەپێی ئەم
پڕۆگرامە.

بهندی چواردہ یه م:

سەرۆکی یه کیتی سەرۆکایهتی کۆبوونهوه کانی لیژنه ی تهنفیزی ناوهندی ئەکات و نوینهری یه کیتییه له گه‌ڵ هه‌موو ده‌ستگا و دایره‌یه‌کی فه‌رمانی و نافه‌رمیدا، ئیمزای هه‌موو ئەو نامانه ئەکات که له یه کیتی ئەچیته ده‌ره‌وه و له گه‌ڵ ئەمین سه‌ندوقا هه‌موو موسته‌نه‌دێکی سه‌رف ئیمزا ئەکات هه‌روه‌ها بۆ هه‌موو عه‌قدێک که لیژنه ی تهنفیزی ب‌پاری له‌سه‌ر دابی، بۆ سەرۆک هه‌یه ئەندامیکی تری لیژنه ی تهنفیزی دابی له شوینی خو ی به‌ره‌زانه‌ندی لیژنه ی تهنفیزی.

بهندی پازده یه م:

له‌کاتی ئاماده‌نه‌بوون یا ئیستقاله‌کردنی سەرۆکدا جیگری سەرۆک جیگه ی ئەگریته‌وه.

بهندی سازده یه م:

سکرتیری گشتی سه‌رپه‌رشتی پیکخستنی کۆبوونهوه و ئاماده‌کردنی به‌رنامه ی کۆبوونهوه کانی لیژنه ی تهنفیزی مه‌کته‌بی سکرتاریه‌ت ئەکات.

بهندی هه‌ڤده یه م:

ئەمین سه‌ندوق حساباتی یه کیتی یه‌ک ئەخات، ئەو سجالانه ی پ‌یوست ب‌ی ئەیگری، پاره ی هاتنه ناو یه کیتی و ئابوونه وه‌رئه‌گری، راپۆرتی دارایی سالانه ی یه کیتی ر‌یک ئەخات و ئیمزای چه‌ک و موسته‌نه‌داتی سه‌رف ئەکات له‌گه‌ڵ سەرۆکی یه کیتیدا.

بهندی هه‌ژده یه م:

ئەب‌ی یه کیتی و لقه‌کانی ئەم سجالانه ی هه‌ب‌ی:

۱- سجلی ئەندامان: ناوی ئەندام و ته‌مه‌نی و پ‌یشه و شوین و میژووی هاتنه‌ناو یه کیتی و جنسیه ی و ناوی ئەو ئەندامانه ی لایه‌نگیریان کردووه بۆ وه‌رگرتنی تایا ئەنووسری.

۲- سجلی به‌رنامه ی کۆبوونهوه‌کان که ب‌پاره‌کانی لیژنه ی تهنفیزی تیا ئەنووسری و هه‌موو ئەندامه‌کانی ئاماده‌بووی کۆبوونهوه ئیمزای ئەکه‌ن.

۳- سجلي حسابات که داهاتو سهرفی یه کیتی تیا ئه نووسری به پیی یاسا په پره وکراوه کان و ئه بی کاتبی عه دل بروای پی کرد بی.

۴- سجلي که لوپه ل: هه موو که لوپه لیک که بگوێزرێته وه یا نه گوێزرێته وه تیا یا ئه نووسری.

۵- سجلي نامه نووسین: نیراو و هاتو.

به ندی نۆزده یه م:

یه کیتی ئه ندام ئه بی له و پیکخواوه گشتیه عیراقیه هاو نمونه یه که میری نیشتمانی دایه مه زریئی، ئه مه ییش به پیی به ندی پینجه می به یانه میژوو یه که ی ۱۱ ی ئازاره، به لام یه کیتی پارێزگاری قهواره ی تایه تی خو ی ئه کات.

به ندی بیسته م:

ئه گهر به سه ره به ستی و به پیی بریاری زۆربه ی دوو له سه ر سی ده نگی ئه ندامانی کۆنگره یه کیتی هه لوه شیژا و لابه لا کردنی که لوپه له کانی به هو ی ئه و لایه وه ئه بی که کۆنگره دیاری ئه کات و ئه وه ی له ئه نجامی ئه و لابه لا کردنه ئه مینیتته وه به ره و پرووی ئه ولایه ئه بیت که کۆنگره ده ستیشانی ئه کات. به لام ئه گهر ئه و هه لوه شاننده به هو ی دادگاوه بوو - قضائی - و لابه لا کردنی که لوپه لی یه کیتی به ره و پروو کردنه وه ی ئه وه ی ئه مینیتته وه به پیی به نده کانی یاسا په پره وکراوه کان ئه بی.

راگه یه نراوی کۆتایی کۆنگره ی دووه می لاوانی دیموکراتی کوردستان

له ژیر چاودیری ریزدار سه روککۆمار موهیب ئەحمەد حەسەن ئەلبەکر، کۆنگره ی یه که می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له ماوه ی ۸-۹ی تهموزی ۱۹۷۲ له ژیر دروشمی (له پیناوی ئاشتی و دۆستایه تی و ئاینده یه کی باشتەر بۆ لاوان و ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستانی عێراق) له شه قلاوه ساز کرا.

هه ریه که له به ریزان نه عیم هه داد، نوینه ری سه روککۆمار و ئەندامی سه رکردایه تی قوتری پارتی به عسی عه ره بی سۆسیالیستی و به ریز عه زیز ئاکره یی، ئەندامی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستانی خه باتکار و نوینه ری سه روک بارزانی و پارێزگاری هه ولیر و به ریزان سه روکی یه که کارگیر و سه ربازیه کانی پارێزگا و سه روکی ریکخواه جه ماوه ریه کوردستانیه کان ئاماده ی کۆنگره بوون.

ئهم لیژنه ی خواره وه له کۆنگره که و تنه وه:

أ- لیژنه ی سه ره پرشتیکردنی دانیشتنه کانی کۆنگره.

- لیژنه ی دارایی.

- لیژنه ی په پره وی ناوخوا یی.

- لیژنه ی کاروباری سیاسی.

- لیژنه ی چالاکیه کۆمه لایه تی و رۆشنییرییه کان.

- لیژنه ی دارشتنی بریار و راسپارده کان.

کۆبوونه وه ی لیژنه کان و گفتوگۆکاغان ده رباره ی ئەو بابەتانه ی خراونه ته روو ده ستیان پیکرد و بریار و راسپارده کانیا ن ئاراسته ی دانیشتنی گشتی کۆنگره کرد، هه روه ها کۆنگره په زامه ندیی ده رباره ی ئەم بریار و راسپاردانه ی خواره وه پیشان دا:

۱- کۆنگره سوپاسی سه روککۆمار، موهیب ئەحمەد حەسەن ئەلبەکر ده کات به رامبه ر به چاودیریکردنی به ریزیان بۆ کۆنگره.

۲- کۆنگره سوپاسی پارتی دیموکراتی کوردستانی پیشه وای گه لی کورد و سه روکه خه باتکاره که ی، مسته فا بارزانی ده کات که نوینه ری خو ی په وانه ی کۆنگره کردووه.

۳- کۆنگره گیانی شه هیدانی گه لی کوردمان و شه هیدانی بزووتنه وهی نیشتمانی عێراق بهرز راده گرێ.

۴- کۆنگره ههولێه کانی لقی دووی پارتی دیموکراتی کوردستان و پارێزگای ههولێر له پیناوی رهخساندن بارودۆخی گونجاو بۆ سازکردنی کۆنگره بهرز دهرخین.

۵- کۆنگره سوپاسی رێکخراوه جهماوه ریه کانی کوردستان دهکات بهرامبهه بهشداربوونی کاریگه رانهیان له کۆنگره کهماندا.

ب- دواي تاوتویکردنی بارودۆخی تایبته به رێکخستن و سه رجه م ئه و بابته تانه ی په یوه ستن به لاوانی کوردستان به تایبته تی و لاوانی عێراق به گشتی، کۆنگره ئه م بریارانه ی خواره وه ی دا:

۱- کۆنگره بریاری دامه زراندنی یه کیتی گشتی لاوانی عێراق پیرۆز دهکات و هیواخوازه ئه م بریاره بیته مایه ی پته وکردنی په یوه ندیه کانی نیوان لاوانی عێراق و پێگه که یان له نیو ناوه ندیه کانی لاوانی جیهان، هاوکات کۆنگره هیواداره په یوه ندیه کانی نیوان هه ردووک یه کیتی له سه ر بنه مایه کی دروست و هاوکاریی بریارانه و راستگویی بونیاد بنرین.

۲- له کاتی کدا کۆنگره ئه و یارمه تی و کۆمه که به هاداره بهرز دهرخین که حکومه تی نیشتمانی پێشکه شی رێکخراو و یه کیتی جهماوه ری و پیشه بییه کانی دهکات، هاوکات نیگه رانی خۆشی ده رده بری، به و پێیه ی ئه و یارمه تیانه وه ک رێکخراوه کانی تر یه کیتی که مان ناگر نه وه.

۳- کۆنگره پێش نیازی کارکردن له پیناوی پێکه یینانی ئه نجومه نیکی با لا بۆ رێکخراوه جهماوه ریه کان دهکات له پیناوی هه ماههنگی و هاوکاری و کاری هاوبهش له نیو خۆیاند.

۴- کۆنگره په زامه ندی سه بارهت به لیستی دارایی داها ته کان و خه رجیه تایبته کانی یه کیتی له ۱-۱۹۷۲ هه تا ۲۰-۶-۱۹۷۲ ده ربهری.

۵- کۆنگره گهتوگو ی ده رباره ی به ندیه کانی په یه وه ی ناوخۆ یه کیتی ئه نجام دا و چه ند هه موار کرد نه وه یه کی گونجاو له گه ل سرووشت و ئامانجه کانی ئه م قۆناغه ی ئه کیتی جیه جی کرد.

۶- به‌هۆی گرنکی چالاکیه رۆشنیری و میدیاییه‌کان، کۆنگره لیژنه‌ی جیه‌جیکاری کۆنگره‌ی ناوه‌ندی سه‌باره‌ت به گرنکی کارکردن له‌پیناوی ده‌رکردنی بلاوکراوه مانگانه‌کان و گوڤاریک راسپارد که زمانحالی یه‌کیتی بێ.

ج- بریاره سیاسییه‌کان:

کۆنگره که‌شوه‌ه‌وای سیاسی عێراق و سرووشتی ئه‌و بارودۆخانه‌ی له‌به‌رچاو گرتوه که بایان به‌سه‌ر ناوچه‌ی پۆژه‌ه‌لاتی ناوه‌راستدا کیشاوه، هه‌روه‌ها ره‌چاوی ئه‌و گرفته مه‌ترسیدارانه‌شی کردوه که رووبه‌رووی بزووته‌وه‌ی رزگاربخواری نیشتمانی و ئابووری گه‌لانی ناوچه‌که بوونه‌ته‌وه، به‌گه‌له‌که‌شمانه‌وه به‌عه‌ره‌ب و کورد و که‌مینه نه‌ته‌وایه‌تیه‌کان، بۆیه بریاری دا:

۱- له‌و کاته‌ی که کۆنگره ئه‌و هه‌ولێ ئیجابیانه به‌رز ده‌نرخینێ که ده‌سه‌لاتی نیشتمانی له‌ پیناوی جیه‌جیککردنی پرگه‌کانی ریککه‌وتننامه‌ی ۱۱ی ئاداری میژوویی گرتوویه‌ته‌ به‌ر، له‌ هه‌مان کاتدا دلته‌نگی خۆی به‌رامبه‌ر به‌ بوونی چه‌ند دیاردیه‌کی سلبی ده‌رده‌برێ که تا ئیستا بāl به‌سه‌ر که‌شوه‌ه‌وای سیاسیدا ده‌کیشن، به‌ تاییه‌تیش زیادبوونی نیگه‌رانی له‌ کوردستانی عێراق له‌ ئه‌نجامی جیه‌جینه‌کردنی ئه‌و پرگانه‌ی له‌ ریککه‌وتنی ئادار ماونه‌ته‌وه و پێویستیان به‌ گرته‌به‌ری رێشوینی کرده‌یی خیرا و کاریگه‌ر هه‌یه له‌ پیناوی تیپه‌پاندنی ئه‌م دیاردانه و بۆ ئه‌وه‌ی گه‌لی کوردمان به‌ ته‌واوی مافه نه‌ته‌وه‌یه‌یه په‌واکانی شاد بێ، له‌ ئێواندا ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستان له‌ چوارچێوه‌ی کۆماری عێراق.

۲- کۆنگره داوای بونیادنانی هاوپه‌یمانیه‌کی راستگۆ و توندوتۆڵ ده‌کات له‌ نیوان پارتی به‌عس و پارتی دیموکراتی کوردستان و پارت و هێزه نیشتمانیه‌کانی تری ولات و لاوانی کوردستان هه‌موو هه‌ولێک ده‌خه‌نه‌ گه‌ر له‌ پیناوی پیکه‌ینانی به‌ره‌ی نیشتمانی چاوه‌پوانکراو، له‌سه‌ر بنه‌مای پته‌و و جیگیر و به‌ مه‌به‌ستی بونیادنانی عێراق یکی دیموکراسی به‌هێز و گه‌شاوه.

۳- کۆنگره پشتگیری له‌و ده‌ستپێشخه‌ریه نیشتمانیانه ده‌کات که ده‌بنه‌ مایه‌ی ئازادیی سیاسی و ئابووری و سه‌رمایه‌گوزاریکردنی راسته‌وخۆی سامانه نیشتمانیه‌کان، هه‌روه‌ها پشتیوانی له‌ بریاری میژوویی تاییه‌ت به‌ خۆمālێکردنی کۆمپانیای سنوورداری نه‌وتی عێراق ده‌کات.

۴- كۆنگره پشٹیوانی خوئی بۆ خەباتی گەلی عەرەبی برا دەرەبەرێ لە پیناوی تەواوکردنی ئازادی نیشتمانی و ئابووری خوئی، هەروەها پشستگی لە خەباتی رەوای گەلی فەلەستین دەکات لە پیناوی گێرانهوێ مافە داگیرکراوەکانی لە فەلەستین.

۵- كۆنگره پشستگی لە خەباتی گەلی كورد لە تەواوی پارچەکانی كوردستان دەکات لە پیناوی شادبوون بە مافە نەتەواییە رەواکان.

۶- كۆنگره پشستگی خوئی بۆ خەباتی سەربەرزانی گەلانی هیند و چین و بزوتنهوێ رزگاریخوازەکانی جیهان دەرەبەرێ لە پیناوی وەدەستەپینانی سەربەخوئی نیشتمانی و دیارکردنی مافی چارەنووسی خویان، هەروەها هەموو جورە دوژمنکاری و دەستوەردانیکی بیانی لە کاروباری ناوخۆیان رەت دەکاتەوێ.

۷- كۆنگره گەشبینی و متمانەیی خوئی بەرامبەر بە ئایندە دەرەبەرێ، بە تاییەتی دواي مۆرکردنی پەیماننامەیی قەدەغەکردنی چەكە ستراتییەكان و دانانی سنووریك بۆ بەكارهێنانیان، هەروەها پشٹیوانی لەو هەولان دەکات كە بوونە مایەیی هیورکردنەوێ ناسەقامگیری نیو دەوڵەتی و توندوتۆڵکردنی ئاشتەوایی لە جیهان.

ئاشکرایە كە یەكیتیەكەمان، یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان سالی ۱۹۵۳ لە گەرمەیی خەباتی گەلی كورد لە دژی رژیمی كۆنەپەرست و بە مەبەستی گەشتن بە مافە نەتەواییە رەواكان دامەزرێاوە. بەهۆی ئەو بارودۆخە ناھەموارانەش كە هاوشانی كاروانی خەباتی یەكیتیەكەمان بوون، یەكیتی نەیتوانیوە كۆنگرهكانی خوئی ساز بكات، بۆیە كۆنگرهی شەقلاوێ كۆنگرهی یەكەمی یەكیتی بوو، هاوكات بە گۆیرەیی بۆچوونی فەرمی، كۆنگرهی دامەزرێنەریش بوو، دواي ئەوێ یەكیتی بە فەرمی لەپاش رێككەوتننامەیی میژوویی ۱۱ی ئادارەوێ مۆلەتی پێ درا.

کۆنگره‌ی سییه‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

هه‌ولیر ۱۹۷۴

یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له‌دوای ته‌واوکردنی کۆنفرانسه‌ ناوخییه‌کانی لقه‌کانی، له‌ ریکه‌وتی ۱۱ ئاداری ۱۹۷۴ له‌ هۆلی گه‌ل له‌ شاری هه‌ولیر^(۱) به‌ دروشمی «ناشتی - براهیه‌تی - ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستان» و له‌ ژیر چاودیری سه‌رۆک کۆماری عێراق ئهمه‌د حه‌سه‌ن به‌کر و عه‌بدوله‌هاب ئه‌تروشی پارێزگاری هه‌ولیر و ئه‌ندامی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی پارتی دیموکراتی کوردستان وه‌ک نوێنه‌ری سه‌رۆک مسته‌فا بارزانی، سالج یوسفی ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان و به‌رپرسی پیکخواه‌ جه‌ماوه‌ریه‌کان و زه‌کیه‌ ئیسماعیل حه‌قی ئه‌ندامی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی پارتی دیموکراتی کوردستان و سکرته‌ری یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان^(۲) و دارا تۆفیق ئه‌ندامی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی پارتی دیموکراتی کۆنگره‌ی سییه‌می خۆی به‌ست^(۳) و سه‌یدا سالج یوسفی به‌ نوێنه‌رایه‌تی سه‌رۆک مسته‌فا بارزانی، وتاریکی پێشکه‌شی نوێنه‌ران و ئاماده‌بووانی کۆنگره‌ کرد.

یه‌کیک له‌ بپاره‌کانی ئه‌و کۆنگره‌یه‌، هه‌له‌وه‌شاندنه‌وه‌ی سیسته‌می سه‌رۆکایه‌تی یه‌کیتیه‌که‌ بوو، له‌و ریکه‌وته‌ به‌دواوه‌ ته‌نیا پۆستی سکرته‌ر مایه‌وه‌ وه‌ک بالاترین ده‌سه‌لاتی ئه‌و پیکخواه‌. کۆنگره‌ی سییه‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له‌ که‌ش و هه‌وایه‌کی پر له‌ کیشه‌ به‌ریوه‌چووه‌، یه‌کیک له‌ پرووداوه‌ پر مه‌ترسییه‌کانی ئه‌ه‌وکات بریتی بوو له‌ دانانه‌وه‌ی بۆمییک له‌لایه‌ن ده‌زگای هه‌والگری

(۱)المؤتمر الثاني لاتحاد الشبيبة الديمقراطي الكردستاني، جريدة التأخي، العدد ۱۵۶۸، بغداد، مطبعة التاييمس، السبت، ۲۳ شباط ۱۹۷۴م، ص ۴؛ رئيس اتحاد الشبيبة الديمقراطي الكردستاني يتحدث للتأخي، جريدة التأخي، العدد ۱۵۷۱، بغداد، مطبعة التاييمس، الثلاثاء، ۲۶ شباط ۱۹۷۴م، ص ۴.

(۲)شيرين ئامیدی، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۱۷۸.

(۳)افتتاح المؤتمر الثاني لاتحاد الشبيبة الديمقراطي الكردستاني، جريدة التأخي، العدد ۱۵۷۴، بغداد، مطبعة التاييمس، السبت، ۲ آذار ۱۹۷۴م، ص ۱؛ لاوانی دیموکراتی کوردستان به‌شیکی سه‌ره‌کی بزوتنه‌وه‌ی رزگاری گه‌لی کوردمانن، رۆژنامه‌ی براهیه‌تی، ژماره‌ ۸۶، به‌غدا، چاپخانه‌ی دار الجاحظ، شه‌مه‌، ۲ ئاداری ۱۹۷۴ز، ل ۱.

عیراق له نزیك شوینی كۆنگره، كه دواتر له ئه نجامی ته قینه وهی ئه و بۆمبه كه سێك شه هید ده بیته، ئه م كاره ی ده زگای هه والگری ترس و گومان ده خاته دلی ئه ندامانی یه كیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان، بۆیه زۆریك له ئه ندامانی كۆنگره په یوه ندی به ریزه كانی شوپی ئه یلوه وه ده كه ن^(۱). له م كۆنگره یه دا ده سته یه کی نوێ بۆ سه ركردایه تی لاوان به م شیوه ی خواره وه هه لبژێردران:

- ئه نوهر عه بدو لا، سكرتیر
- یه دو لا فه یلی (كه ریم عه بد مورا د)
- سه عید محمه د عه بدولغه نی، ناسراو به (بایز تاله بانی)
- عوسمان حه سه ن دزه یی، ناسراو به (عوسمان سه رسوور)
- شاخه وان نامیق
- سه ربه ست بامه رنی
- مامو ستا سه لاج
- مامو ستا سه عید وه یس
- جه لیل میكائیل
- عیسمه ت حه سه ن
- یونس عه بدو لا
- محمه د سایه خان حه یده ر، ناسراو به ئه بو ئاسۆ
- محمه د بامه رنی
- په روین عه لی محمه د
- شازاد
- قادر محمه د ئه مین^(۲)

(۱) نه وزاد فوئاد ره شید، چه پكه گۆلیك له میژووی (ی.ل.د.ك)، به رگی دووهم، چاپی یه كه م، چاپخانه ی و لات، حوزه برانی ۲۰۱۸، ل ۱۵، ۱۶، نه وزاد فوئاد ره شید، ئه زموون و بیره وه ری، گۆفاری پێشكه وتن، ئۆرگانی یه كیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان، ژماره ۱۹۷، هه ولیر، تشرینی دووهمی ۲۰۱۳، ل ۲۱.

(۲) ئ.د. ئ. فایلی ژماره ۲ - CH-۱۳، سه رچاوه ی پێشو، ل ۳.

کۆنگره به هه‌لبژاردنی بیست و یه‌ك ئەندام وه‌ك لیژنه‌ی راپه‌راندن و پینچ ئەندامی یه‌ده‌گ کۆتایی هات، به‌لام زۆری نه‌برد له‌ مانگی ته‌موزی ١٩٧٤ ناکۆکی ده‌که‌وتیه‌ ئیوان ئەنوه‌ر عه‌بدو‌لا ناسراو به‌ ئەنوه‌ر ره‌ئیس‌ی سکرته‌ری یه‌کیته‌که‌ و لیژنه‌ راپه‌راندن، بۆیه‌ ئەم ناکۆکی و دووبه‌ره‌کیه‌ بووه‌ هوکاري دووباره‌ ئەنجامدانی هه‌لبژاردنیکی نوێ بۆ هه‌لبژاردنه‌وه‌ی سه‌رکرديه‌تیه‌کی نوێ بۆ ئەو یه‌کیته‌، به‌هۆی ئەمه‌وه‌ هه‌لبژاردنیکی تازه‌ کرا و سه‌رکرديه‌تی نوێ به‌ شیوه‌ی خواره‌وه‌ هه‌لبژێردرا:

شاخه‌وان نامیق، سکرته‌ر(له‌ راستیدا ناوبراو له‌ کۆنگره‌ ده‌رنه‌چوو وه‌ك سه‌رپه‌رشت دانرا)

- عوسمان دزه‌یی، ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- سه‌ربه‌ست بامه‌رني، ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- بايز تاله‌بانی، ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- مامۆستا سه‌لاح هه‌سه‌ن، ئەندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت^(١)

(١) نه‌وزاد فوئاد، چه‌پکه‌ گۆلیك له‌ مېژووی (ی.ل.د.ك)، سه‌رچاوه‌ی پيشو، ل ١٧؛ نه‌وزاد فوئاد، ئەزموون و بیره‌وه‌ری، سه‌رچاوه‌ی پيشو، ل ٢١

دهقی وتاری سالح یوسفی له کردنه وهی کونگره‌ی سییه می یه کیتی لاوانی دیموکراتی
کوردستان

رێگەم پێ بدهن سلاوی براهیەتی و خەباتتان ئاراستە بکەم و لە جیاتی ئێوە و بەندهش، ئەوپەڕی سوپاسگوزاری و ریز ئاراستە ی ریزدار موهیب ئەحمەد حەسەن ئەلبەکر، سەرۆککۆماری عێراقی خۆشەویستمان بکەم، بەو پێیە ئێم کۆنگرە یە لە ژێر چاودێری بەرێزان لە شاری هەولێری خۆراگر ساز دەکری، هەروەها بەخشینی شەرەفی کردنەوێ کۆنگرەکە لە جیاتی بەرێزان بە بەنده. هاوکات دەخوازم بایم جەنابی سەرۆک کۆمار پیرۆزبایتان ئاراستە دەکات و سلاوتان بۆ دەنێری و هیوای سەرکەوتنتان بۆ دەخوازی لە ئەرکە نیشتمانی هەکتان لە پێناوی خێر و خۆشی و پیشکەوتن و گەشەکردن و براهیەتی نەتەوێ و نیستمانی بۆ عێراق.

ھەر بەم بۆنە خۆشەو، دەخوۋازم رېزى بى پايانم ئاراستەى رېزدار مستەفا بارزانى سەرۋكى پارتەكەمان پارتى ديموكراتى كوردستان بكەم كە شەرەفى نوپنەرايە تىكردى لە كۆنگرەكەتانى بە بەندە بەخشى. سلاو و ھەستى برايەتى بەرپىزيان و ھىواى سەرکەوتن لە جىيەجىكردى ئەرک و بەرپرسيارىتيە نەتەوھىيى و نىشتمانىەكان بەرامبەر مىللەتەكەتان و تەواۋى گەلانى عىراقتان بۆ دەخوۋازى. ھەر لەم بۆنەيەدا دەخوۋازم رېزى بى پايان بۆ ھەريەكە لە جەنابى سەرۋك بارزانى دەرېېرم بەرامبەر بە سۆز و پشتگىريان بۆ رىكخراۋە كوردستانىەكان و بابەتە نىشتمانىەكاهمان و ھىواى بەردەوامبۈونى ئەم جۆرە چاودىرېكردنە گرنگە دەخوۋازم.

پێکھاته و فراوانی قهباره و دینامیکیه‌تی لاوان له هه‌موو ولاتی‌کدا بریتیه له‌و
نوخه پیشه‌نگه‌ی تیايدا سه‌رجه‌م وزه تازو و به‌ره‌مه‌په‌نه‌کان، ئه‌وانه‌ی به‌ هو‌ی ئاستی
ژیا‌ری و کاریگه‌ریان شایسته‌ی ریزگرتن و له‌ توانایاندا هه‌یه به‌ن به‌ پیشه‌نگی نه‌وه
تازه‌که‌مان و به‌ گونجاوترین شیوه‌ش ئه‌رکه‌ نیشتمانی و کۆمه‌لایه‌تیه‌کان راپه‌رین، له
کاتی‌کدا ئه‌گه‌ر له‌ نیویاندا سه‌رکردایه‌تیه‌کی گونجاو و خاوه‌ن ئه‌زموون و پشتبه‌ستوو
به‌ رێنمایی گونجاو بوونی هه‌بێ.

ئەم رېڭخراوە کوردستانىەش هاوشانى رېڭخراوە کوردستانىەکانى دىکە وە
پيويستىەکى نىشتمانى لە ساڵى ١٩٥٣ لەدايک بوو بۆ ئەوەى لەگەڵ پيشەنگى
گەلەکەمان و پارتەکەمان پارتى ديموکراتى کوردستان بەهەک بگەن و لەو کاتەوہش

هه‌تا ئیستا وه‌ک پێشه‌نگیکی له‌بار له‌ پێشه‌وه‌ی کاروانی نیشتمانی ماوه‌ته‌وه‌ و قوربانی زیاتری به‌خشیوه‌ و وره‌ی به‌رز و خۆبه‌خشی له‌ ناخی چه‌ندین کو‌ر و کچی کوردستان چه‌سپاندووه‌، هه‌روه‌ها شانبه‌شانی سه‌رجه‌م ده‌سته خوشکه‌کانی دیکه‌ی که‌ له‌ ده‌وری میلله‌ت و بارزانی سه‌رۆک کۆبووبوونه‌وه‌، له‌ هه‌موو شو‌رش و راپه‌ڕینه‌کا‌ماندا به‌شداری کردووه‌ و له‌ناو بزوو‌تنه‌وه‌ی به‌رگریکاری نیشتمانی دا پێگه‌ی گونجاوی خۆی پێ‌ براره‌.

سازکردنی کۆنگره‌که‌تان له‌م ساته‌ هه‌ستیاره‌دا، گرنگی و وانه‌ و په‌ندی زۆر ده‌گرێته‌ خۆی و ئیمه‌ش شایه‌نی ئه‌وه‌ین سوودیان لێ وه‌ربگری‌ن و پێویست ده‌کات هۆشیار و به‌ ئاگا بین، به‌و پێیه‌ی گه‌لی عێراق مان به‌عه‌ره‌ب و کو‌رد و که‌مه‌نه‌ته‌وه‌ و هی‌زه‌ نیشتمانیه‌کانیه‌وه‌ سه‌رقاڵی ئه‌وه‌ن له‌ مانگی ئاداردا به‌ جو‌ش و خرو‌شیکی زۆر و له‌ رێگه‌ی سازکردنی زنجیره‌یه‌ک ئاهه‌نگه‌وه‌ یادی کۆمه‌ڵێک بۆنه‌ی نیشتمانی تایبه‌ت به‌ گه‌له‌که‌مان بکه‌نه‌وه‌، ئه‌و مانگه‌ی بۆته‌ ده‌ستپێکی هێنانه‌دی سه‌رکه‌وته‌ مه‌زنه‌کان، مانگی ئاهه‌نگی براهه‌تی و یه‌کگرته‌ی نیشتمانی و جه‌ژنی نه‌و‌رۆز.

گه‌له‌که‌مان له‌ سه‌روبه‌ندی پێشوازیکردن له‌ جه‌ژنی نه‌و‌رۆز و به‌هاری پێ‌رۆز دایه‌ که‌ یه‌کێکه‌ له‌ گه‌وره‌ترین گردبوونه‌وه‌کان و لووتکه‌ی رازاوه‌یی و جوانیه‌. به‌لام به‌ داخێکی زۆره‌وه‌ ئیستا جو‌ره‌ نیگه‌رانی و گومان و ترسێکمان پێ‌وه‌ دیاره‌ و رووبه‌‌رووی بارودۆخێکی ناله‌بار و مه‌ترسیدار ده‌بینه‌وه‌ که‌ پێچه‌وانه‌ی خواست و ویست و ئاوا‌ته‌کا‌مانه‌، بارودۆخێک که‌ تیا‌یدا هه‌موو هی‌زه‌ داگیرکار و شه‌رخواز و به‌کریگیراوه‌کان که‌وتوونه‌ته‌ خۆیان بۆ نانه‌وه‌ی ناکوکی و خو‌شکردنی ئاگر و گه‌وره‌کردنی هه‌له‌کان، به‌ مه‌به‌ستی خنکاندن و له‌باربردنی هه‌موو ده‌ستکه‌وته‌ نیشتمانیه‌کا‌مان و لاوا‌زکردنی توانا و هه‌ول و قوربانی‌ا‌مان و گو‌ڕینی دل‌خۆشی و هه‌موو ئه‌و ده‌ستکه‌وته‌ مه‌زنانه‌ی چاوه‌ڕپێ بووین له‌گه‌ڵ گه‌شانه‌وه‌ی گو‌له‌کانی ئاشتی و براهه‌تی و به‌هاردایه‌تر گه‌شه‌ بکه‌ن، بۆ هاوار و گریان و ماتهم و سوتان و کاره‌ساتی وا که‌ هه‌موو ئه‌وه‌ی به‌ ماندووبوون و خو‌ین و فرمێسک چاندوو‌مانه‌ و بونیادمان ناوه‌، بکری به‌ وێرانه‌. بۆیه‌ له‌ ئان و ساتێکی وادا و وه‌ک ئه‌رکیکی نیشتمانی، پێویسته‌ هه‌موو لایه‌کمان ئاگادار و هۆشیار بین بۆ ئه‌وه‌ی بتوانین شکست به‌ سه‌رجه‌م ئه‌و هه‌ولانه‌ بێنین که‌ له‌ پێناوی وێرانکردنی ئیراده‌ و خواست و جه‌ژن و ئاشتی و براهه‌تی نیوا‌مان خراونه‌ته‌گه‌ر، هه‌ر ئه‌مه‌ش داوامان لێ‌ده‌کات ده‌ستبه‌رداری خۆبه‌زلزانی‌ن و لۆژیکی

هێز و کاردانهوهی نابهجی و توندوتیژی بین که جگه له مألویرانی و زیانی زۆر هیچی دیکه مان لێی نه بینیه، ههروهها بۆ ئهوهی جارێکی دیکه نه بینیهوه قوربانیی لیکتینه گه یشتن و گومان و بی ئه نجام و وێرانکه ره کان.

با گیانی هه موومان پر بی له پهنده و رگرتن و ههول و کۆشش و لیبوردهیی و وه لانان و دوورکه و تنه وه له ناکوکی و هه له و کاره ساته کانی رابردوو و متمانه و نیازپاکی و پشتبهستن به پیشنیازه ئیجابیه کان شوینیان بگرنه وه و هه موومان پیکه وه سوور بین له سه ر خواسته کانی میلله ت، به و پێیه ی ئه مه کرۆکی بنه ما کانی که رامه ت و ماف و هێز و پابه ندبوونه به پاراستنی به رژه وه ندیه کانی میلله ت و نیشتمان. خۆه لدانه وه و خۆ به زلزانێ ده ریا نخست که چ جوړه زیانیکیان به دوا وه یه و جگه له وێرانکاری و توڕه یی میلله ت هیچی تریان لێ سه وز نابێ.

یه که م کۆنفرانسی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

۱۹۸۱

دوای نسکۆی سالی ۱۹۷۵، به هۆی ئەو بارودۆخه ناله بار و ههستیاره ی هه بوو، پیکخسته کانی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان جوړیک له پهرته وازه یی به خۆیه وه بینی، بۆیه به مه بهستی خۆپیکخسته وه، سالی ۱۹۸۱ کۆنفرانسیکی به ست و سه رکردایه تیه کی خاوه ن شه رعیه ت هه لبژێردرا و جارێکی دیکه درێژه ی به خه بات و چالاکی پیکخواه یی خۆی دایه وه. هه ر له و کۆنفرانسه دا پرۆژه ی به رنامه و بنچینه کانی کارکردنی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانی راگه یاند.

پروژهی بهرنامه و بنچینه کانی کارکردنی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

پروگرام

بهشی یه کهم

سروشی یه کیتی

بهندی یه کهم:

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، ریکخراویکی جهماوه ری نیشتمانی دیموکراتییه، له یه کیتییه کی به ئاره زووی ئه و کچ و کوره لاوه دیموکراتخوازانه پیک هاتوو، که پروایان به پروگرام و پهیره وه ناوخوییه که یه هیه و تی دهکۆشن بو وه دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتی له چوارچیوهی ریکخراوه کانییدا و به پیی سیاسهتی یه کیتییه که و بریاره کانی دهزگا سه رکرده ییه کانی.

بهندی دووهم:

یه کیتی تی دهکۆشی بو جییه جیکردنی ئامانجه کانی لاوانی کوردستان به تاییه تی و لاوانی عیراق به گشتی له چوارچیوهی خه باتکردنی بو وه دیهینانی گشت مافه نه ته وایه تاییه کانی گه لی کورد (مافی وه دیهینانی ئۆتۆنۆمی بو کوردستان له چوارچیوهی عیراقیکی دیموکراتدا).

بهندی سییه م:

یه کیتی کاری خووی له کوردستان و ناوچه کانی تری کۆماری عیراق ئه نجام ده دات له هه ر شوینییدا کۆمه لیک له لاوانی کوردستان هه بیته، ههروه ها مافی کردنه وهی لقه کانی له دهره وهی عیراقدا هه یه ئه گه ر سه رکردایه تی ئه وهی به پیویست زانی.

بهندی چواره م:

یه کیتی سه ره به خووی تاییه تی خووی هه یه، خاوه نی بهرنامه و پهیره وی ناوخو و دهزگا سه رکرده یی و ناوخوییه کانیه تی که له لایه ن ئه ندامانی یه کیتییه وه دینه هه لباردن.

به‌ندی پینجه‌م:

یه‌کیتی چینه جوربه‌جوره‌کان و که‌سه کومه‌لایه‌تییه چه‌وساوه و رۆشنییره‌کان ده‌گریته خو‌ی که له‌سه‌ر شیوه‌ی تیکۆشان له‌ چوارچیه‌ی ناوچه‌که‌دا پیک هاتوون و جووتیاران و کریکاران و قوتابیان له‌ هه‌ردوو ره‌گه‌زدا (من‌الجنسین) گه‌وره‌ترین پاده له‌ ئەندامانی یه‌کیتی پیک ده‌هینن سه‌ره‌پای پیشه‌یه جوربه‌جوره‌کان و فه‌رمانبه‌ران و هی‌تر.

به‌شی دووه‌م

ئامانجه نیشتمانیه‌کانی یه‌کیتی

به‌ندی شه‌شه‌م:

یه‌که‌م: له‌باره‌ی خه‌باتی نه‌ته‌وه‌ی کورده‌وه

أ- یه‌کیتی بپروای به‌ مافی نه‌ته‌وه‌یی دابه‌شکراوی کورد له‌ دیاریکردنی چاره‌نووسی خو‌ی و پشتگیریکردن له‌ خه‌باتی دادپه‌روه‌رانه‌یدا دژ به‌ ئیمپریالیزم و زایوئیزم و کۆنه‌په‌رستی هه‌یه.

ب- یارمه‌تیدانی ئاواره‌کانی هه‌موو پارچه‌کانی کوردستان، که به‌ هۆی خه‌باتی سیاسیان و له‌ ئەنجامی ئەو کرده‌وه ره‌گه‌زه‌په‌رستی و شۆقینیستیانه‌ی ده‌ره‌ق به‌ نه‌ته‌وه‌ی کوردی دابه‌شکراو ده‌ربه‌ده‌ر ده‌کری‌ن.

به‌ندی چه‌وته‌م:

دووه‌م: له‌ بواری نیشتمانی عێراقیدا

أ- پشتگیریکردنی شۆرشێ ۲۶ی گولانی نیشتمانی پیشکه‌وتنخواز له‌ کوردستانی عێراقیدا و خه‌باتی گشت هی‌زه دیموکراتی و نیشتمانی یه‌ عێراقیه‌کان له‌ پیناو پروخاندنی رژی‌می دیکتاتۆری و ره‌گه‌زه‌په‌رست و دامه‌زراندنی حوکمیکی دیموکراتییانه‌ی ئیئتلافی، که له‌ ژێر سایه‌یدا ئۆتۆنۆمی راسته‌قینه بو کوردستان بپه‌ دی و مافی وای گشت که‌مایه‌تییه‌کان له‌ عێراقدا مسۆگه‌ر بکری‌ت و بو به‌ده‌یه‌نانی قوولترین ئالۆگوکانی کومه‌لایه‌تی.

ب- تیکۆشان بو چه‌سپاندن و به‌هێزکردنی براهه‌تی هاوخه‌باتی نیوان کورد و عه‌ره‌ب و که‌مایه‌تییه‌کان که دابینه‌که‌ری بنه‌ره‌تی سه‌رخستنی کیشه‌کانی

پرزگاربوون و دیموکراتیه.

ت- قوولکردنه‌وهی پێکه‌وه‌لیکدانی خه‌بات، له‌گه‌ڵ گشت پێکخراوه کوردستانییه‌کان وه‌ک قوتاییان و ئافره‌تان و مامۆستایان و گشت پێکخراوه پێشه‌یی و میلییه پێشکه‌وتنخوازه‌کان له کوردستانی عێراقدا.

ث- تیکۆشان له‌پێناوی گه‌رانه‌وهی گشت کۆچپێکراوه‌کان بۆ عێراق و ناسنامه‌ی (جنسیه) عێراقی بدرێته کورده فه‌یلی و گویان و ئۆمه‌رییان و ئاسوورییه عێراقیه‌کان، که له‌م مافه بپه‌شن بۆ ئه‌وه‌ی هاوتا بن له‌گه‌ڵ برا عه‌ره‌به‌کانیان.

به‌ندی هه‌شته‌م:

سییه‌م: له‌ بواری جیهانی و کێشه‌کانی خه‌باتی گه‌لان و ئاشتی و پرزگاربوون

أ- خه‌باتکردن دژ به ئیمپریالیزمی جیهانی و زایۆنیست و کۆنه‌په‌رستی و تاوانبارکردنی داگیرکردن و کلکایه‌تی.

ب- پشتگیریکردنی بزوووتنه‌وه ئازادیخوازه‌کانی گه‌لان له گشت لایه‌نه‌کانی جیهاندا.

ت- لایه‌نگریکردنی تیکۆشانی نه‌ته‌وه‌ی عه‌ره‌بی برا، به تاییه‌تی گه‌لی عه‌ره‌بی فه‌له‌ستین به سه‌رکردایه‌تی تاکه نوێنه‌ره‌که‌ی، پێکخراوی پرزگاریخوازی فه‌له‌ستین له‌پێناوی گه‌رانه‌وه و دیاریکردنی چاره‌نووسی خۆی.

ث- لایه‌نگریکردنی تیکۆشانی گه‌لان له‌پێناوی دانانی ته‌واوی چه‌ک و ئاشتی جیهانی و ڕقه‌به‌ریکردنی به‌ئین و په‌یمانه سه‌ربازییه ئیمپریالیزمه‌کانی.

ج- به‌ربه‌ره‌کانیکردنی بیرورا و بۆچوونه کۆسمۆپولیتییه شوڤینییه په‌گه‌زه‌په‌سته‌کان.

ح- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندییه‌کانی دۆستایه‌تی و هاوکاریکردن له‌گه‌ڵ پێکخراوه پێشکه‌وتنخوازه‌کانی لاوان و قوتاییان له جیهاندا و تیکۆشان له‌پێناوی وه‌رگرتنیدا، له لاوانی دیموکراتی جیهانی و به‌شداریکردنی کاریگه‌رانه له چالاکییه‌کانی لاوانی جیهانی پێشکه‌وتنخواز له پێناو ئاشتی و دوستایه‌تی و هاوکاریدا.

به‌ندی نۆیه‌م:

چواره‌م: له‌ بوا‌ری کۆمه‌لایه‌تی و لاوانه‌وه

أ- به‌ربه‌ره‌کانیکردنی هه‌ژاری و نه‌زانی و نه‌خۆشی.

ب- به‌رگریکردن له‌ ماف و داخو‌ازییه‌کانی لاوانی عێراق به‌ گشتی و کوردستان به‌ تاییه‌تی.

ت- فراوانکردن و بلا‌وکردنه‌وه‌ی زانیاری و زانست و پۆشنییری له‌ کۆمه‌لگای کوردستان و قه‌ڵاچۆکردنی نه‌خوێنده‌واری.

ث- هاندانی بزوو‌تنه‌وه‌ی وه‌رزشی و کردنه‌وه‌ی ده‌ورات و به‌رگریکردن له‌ مافی وه‌رزشیاران و مسۆگه‌رکردنی که‌ره‌سته و یاریگه و مه‌شقده‌ری لی‌هاتوو.

ج- به‌ربه‌ره‌کانیکردنی بیکاری که‌ له‌ نێوان لاواندا بلا‌وبوو‌ته‌وه.

ح- به‌گژدا‌چوونی دوا‌که‌وتن و خه‌باتکردن له‌ پینا‌وی سه‌ربه‌ستی و یه‌کسانی ئافره‌ت.

خ- بو‌وژاندنه‌وه و په‌ره‌پێدان به‌ پۆشنییری و که‌له‌پووری کورده‌واری.

په پرهوی ناوځۆ

به شی سییه م

ئەندامیته یه کیتی

به ندى ده یه م:

مه رجه کانی ئەندامیته:

هه ر که س ئەم مه رجه نه ی خواره وه ی تیدا به دی بیته له یه کیتی وه رده گیرئ:

أ- داننان به پروگرامی یه کیتی و په پره وه ناوځویه که ی بۆ جیه جیکردنیان تئ بکۆشئ.

ب- له یه کیک له ریک خراوه کانی یه کیتیدا ریک خرابئ.

ت- کورد بیته یا نیشته جئ کوردستانی عیراق بیته.

ث- ته مه نه ی له ۱۴ سآل که متر نه بیته و له ۳۵ سآلئش زیاتر نه بیته.

ج- ئابوونه ی ئەندامیته بدات که به بریارئیک له لایه ن کۆمیته ی راپه راندنی ناوه ندییه وه (اللجنة التنفيذية المركزية) دیاری ده کرئ.

به ندى یازده هه م:

وه رگیران له یه کیتی:

أ- داواکردنی هاتنه ریزه وه به (نووسین) پیشکه ش ده کرئ و داواکاری هاتنه ریزه وه ش له لایه ن دوو ئەندامی یه کیتییه وه که زیاتر له (۶) مانگ به سه ر ئەندامیته یانه وه تیپه ربوو بیته، لایه نگیری (تزکیه) ده کرئ.

ب- داواکاری هاتنه ریز به ماوه یه کی پآئوراویدا تیپه ر ده بیته که له (۶) مانگ که متر نابئته و لیژنه سه رکرده ییه کان له دواى به سه رچوونی ماوه ی پآئوراوییه که سه رنج ده ده نه راده ی به که لکه اتنی بۆ ئەوه ی شه ره فی ئەندامیته ی له یه کیتی بدرئته.

ت- ئەندامیته ی پآئوراوان له لایه ن کۆمیته ی راپه راندنی یه کیتییه وه یا له لایه ن ئەو لایه نه ی کۆمیته ی راپه راندنی ناوه ندی دیاریان ده کات، ده درئ.

ث- پالئوراو به ئەندامیکی کاریگەر دەناسرێت لە پۆژی ئاگادارکردنیهوه به پرسی له وهەرگرتنی بههۆی پیکخواو و ناوچه کانهوه که په یوه نندی پێوه ههیه.

به نندی دوازددههم:

مافی ئەندامی یه کیتی:

أ- مافی هه موو ئەندامان ههیه که رای خۆیان نیشان بدەن و بیروپا و په خه و پێشنیاره کانیان ده ربهرن له پێی پاپۆرتە ده وریه کانهوه یا کۆبوونه وه کانی پیکخستن ده رباره ی گشت هه لسوکه وت و چالاکیه کانی یه کیتی.

ب- ئەندامی یه کیتی مافی ده نگدان و خۆهه لبژاردنی ههیه.

ت- پالئوراو گشت مافیکی ئەندامانی ههیه جگه له مافی خۆ هه لبژاردن و ده نگدان.

به نندی سێزددههم:

ئه رکه کانی ئەندامی یه کیتی:

أ- راپه راندنی هه موو فه رمانه کانی لێژنه سه رکرده ییه کانی یه کیتی له سه ر بناغه ی ناوه ندییتی دیموکراتی.

ب- بلاوکردنه وه ی ئامانجه کانی بزوتنه وه ی پرزگاریخوازی کورد و چالاکیی هیزه کانی له شکری شۆرشگێری کوردستان.

ت- تیکۆشان بۆ به رزکردنه وه ی ئاستی زانیاری و تیوری پامیاری و زانستی.

ث- دوورکه وتنه وه له هه رچی پێچه وانیه ی سروشتی یه کیتی و هه رچی زیان به ناوبانگی، یا ده زگا پیکخواه کانی ده به خشیّت.

ج- پته وکردنی په یوه نندییه کانیان له گه ل گشت چه وساو و په نجه رانی کوردستان و ده ربهرینی یارمه تیدانی پێویست بۆیان له بواره کانی ئابووری و پامیاری و کۆمه لایه تی.

ح- ئەندامی یه کیتی پێویسته کۆشش بکات بۆ ئەوه ی بێته پێشه نگ بۆ لاوانی تر له رووی خۆبه ختکردن و خۆنه ویستی و ده ستپاکی و قوربانیدانه وه.

به شی چواره م سزاکانی ریکخستن

به ندی چواره دهه م:

هه ر ئه ندام یا پالئوراویک به هه ر سه ریچییه که هه لسا یا به دواکه وتن له جیبه جیگه یاندنی ئاموژگارییه کانی یه کیتی، یا جیبه جینه کردنی ئه و ئه رکانه ی پی سیپردراون دوو چاری ئه م سزایه ده بیئت و توندیی سزاکه ش پیویسته له گه ل توندیی سه ریچییه که ی بگونجیئت:

۱- سه رنجراکیشان به زار (شفهی).

۲- سه رنجراکیشان به نووسین (تحریری).

۳- سه رزه نشتکردن.

۴- سه رزه نشتکردنی توند.

۵- لیوه رگرتنه وه ی لیپرسراوییتی ریکخستن.

۶- داگرتنی پله یه که یا چه ند پله یه کی لیپرسراوییتی ریکخستن.

۷- لیستاندنه وه ی ئه ندامییتی و به پالئوراو بناسریئت.

۸- ده رکردنی یه که جاری له ئه ندامییتی یه کیتی.

به ندی پازده دهه م:

أ- ئه گه ر هه ر ئه ندامییک له ئابوونه دان بۆ ماوه ی ۳ مانگ له سه رییه که دوا بکه وئی به بی هۆی وا، یا له ۳ کۆبوونه وه ی له دوا یه که دوا بکه وئی ریکخراو یا ئه و لیژنه یه بۆی هه یه داوا له ده زگاکانی سه رووتر بکات له ریزی یه کیتی ده ربکریئت.

ب- لیژنه ی لق بۆی هه یه له پاش هه لسه نگاندنی بارودۆخی گشتی یه کییک له و سزایانه ی له به ندی چواره ده دا هاتوو ده ره ق به هه ر ئه ندامییکی سه ریچییه که وه ربگریئت و ده زگاکانی سه رووتر له وه ئاگادار بکاته وه.

ت- ده شی مه که ته بی سکر تاریه ت سزایه که به ته واوه تی هه لوه شی نیته وه یا سووک

یا توندتری بکا ئە گەر ببینن ئەوێ گونجاو نییه.

ث- هەر ئەندامێک لە ئەندامانی یه کیتی کاری دیسپلینی دهرههق وهرگیرایی، بۆی ههیه بهو کاره ناقاییل بێت و داوای لیکۆلینهوه له کیشه کهی بکات و بخریته بهردهم دهزگا سهركردایهتییه کانهوه.

ج- دهرکردنی ئەندامی سه‌رپێچیکه‌ری یه کیتی له‌ پیزه‌کانیدا به‌ پاریێک له‌ لایه‌ن کۆمیته‌ی راپه‌راندنی ناوه‌ندییه‌وه که به‌ تاکه‌ لایه‌نی ده‌سه‌لاتدار ده‌ژمێردرێت بۆ دهره‌تانی ئەم بپاره هه‌روه‌ها ده‌شی ئەم مافه‌ بدات به‌ هەر ده‌زگا یا لیژنه‌یه‌کی ریکخستن.

به‌ندی سازده‌هم:

أ- ئە گەر هات و مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت بینی یه‌کێ له‌ ئەندامانی یا ئەندامه‌ جیگره‌کان (الاعضاء الاحتیاط) شایسته‌ی دهرکردنه‌ له‌ ئەندامیته‌ی مه‌کته‌ب یا له‌ یه‌کیتی، ئەوا بۆی هه‌یه ئەندامیته‌یه‌که‌ی هه‌لواسیته‌ (تعليق العضوية) هه‌تا کاتی کۆبوونه‌وه‌ی داها‌تووی کۆمیته‌ی راپه‌راندن و کیشه‌کانی بدریته‌ کۆبوونه‌وه‌که‌ بۆ ئەوه‌ی له‌م باره‌یه‌وه‌ بپاری دوایی وهربگریته‌.

ب- دهرکردنی ئەندامانی کۆمیته‌ی راپه‌راندنی ناوه‌ندی یا ئەندامه‌ جیگره‌کانی له‌ ئەندامیته‌ی یه‌کیتی یا له‌ ئەندامیته‌ی کۆمیته‌، ده‌سه‌لاتی کۆبوونه‌وه‌ی فراوانی کۆمیته‌ی راپه‌راندنی ناوه‌ندییه‌.

ت- له‌ هه‌ردوو ئەو حاڵه‌ته‌ی له‌ سه‌ره‌وه‌ ها‌توون پێویسته‌ پاش په‌سه‌ندکردنی (سییه‌کی) ئەندامانی کۆمیته‌ی راپه‌راندنی ناوه‌ندی بپاره‌که‌ دهرچیت.

به شی پینجه م

بناغه کانی دروستبوونی ریکخستنی یه کیتی

به ندی حه قده هم:

دروستبوونی ریکخستنی یه کیتی له سهر بناغه کانی ناوه ندیتی دیموکراتی بنجی به ستوو ه که ئه مانه ن:

أ- هه لێژاردنی گشت ده زگا سه رکرده ییه کانی یه کیتی له خواره وه بۆ سه ره وه له پری ده نگدانی نه یییه وه ده کریت.

ب- ده زگا کانی خواره وه بریاره کانی لێژنه کانی سه رووتر له سهر بناغه ی ره خه گرتن ئینجا لیکولینه وه، ئه نجام ده دن.

ت- گشت ده زگا و لێژنه جوړبه جوړه کانی یه کیتی راپوړتی ده وری پیشکه ش به ده زگا کانی سه رووتر ده که ن سه بارت به چالاکیه کانیان و تیایدا پیشنیار و پرسیاره کانیان ده خه نه روو، هه روه ها ده زگا سه رکرده ییه کان له چالاکیه کانی خویان ئه و ده زگایانه ی پیوه ی به ستراون ئاگادار ده که ن به هو ی ده ره ییانی بلاوکراوه ده ورییه کانه وه.

ث- دیسیلینی ریکخستن گشت پله کان ده گریته وه هه روه ها جیه جیکردنی بریاره کانی یه کیتی و ملکه چبوونی که مایه تی بۆ زوړبه.

به ندی هه ژده هم:

گشت دامه زراوه کانی ریکخستنی یه کیتی به م بناغه و بیروباوه پانه ی خواره وه به ستراون:

أ- ده زگا کان به پیی جیگای کارکردن، جیگای خویندن، جیگای نیشته جیپوون و ریکخستنه کانی ناحیه و قهزا، لێژنه ی ناوچه و لق پیک دین.

ب- سنووری چالاکی هه ر ده زگایه ک له و ده زگایانه ی له سه ره وه هاتوون له لایه ن لێژنه سه رکرده ییه کانه وه دیاری ده کریت.

ت- ده شی ده زگای تر دامه زریت ئه گه ر پیویست به وه هه بوو، ئه وه ش له سهر پیشنیاری لێژنه ی لق و په سه ندکردنی کویمیه ی راپه راندنی ناوه ندی ده بیّت.

به‌ندی نۆزده‌هه‌م:

أ- ئاراسته‌کردنی چوست و چالاکیه‌کانی سه‌رووتر به‌پیی زنجیره‌کانی پیکخستن ده‌بیّت، جیگای کارکردن، خویندن، نیشته‌جیوون، پیکخستنی ناحیه، پیکخستنی شار، لیژنه‌ی ناوچه و لیژنه‌ی لق.

ب- سه‌ره‌تای سه‌رکردایه‌تی به‌ کۆمه‌ل له‌گه‌ل په‌چاوکردنی لیپرسراویتی تاکه‌که‌سی بناغه‌ی کارکردنی ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌کانه، دوورکه‌وتنه‌وه‌ش پیویسته له به‌کاره‌ینانی شیوه‌کانی به‌پێوه‌بردن هه‌ز له‌ گه‌وره‌یی خه‌باتکردن و تیکۆشان بۆ زالبوون به‌ سه‌ر ئه‌و هه‌موو که‌موکۆپیانه‌ی له‌ کارکردندا هه‌ن، له‌ پێگای به‌کاره‌ینان و په‌په‌وه‌کردنی سه‌ره‌تای په‌خه‌ و په‌خه‌له‌خوگرتن و پیکخستنی کارکردن له‌ سه‌ر شیوه‌ی پرۆگرام دانان و نه‌خشه‌کشانه‌وه.

ت- ده‌زگا جوړبه‌جوړه‌کانی یه‌کیتی ده‌بی به‌یناوبه‌ین کۆبوونه‌وه و سیمیناری ده‌وریی پێک به‌خه‌ن بۆ دۆزینه‌وه‌ی که‌موکۆپییه‌کانی کارکردن و دیراسه‌تکردنی شیوه‌ی زالبوون به‌ سه‌ریاندا، پیکخستنی و گه‌شه‌کردن به‌ چالاکیه‌کانی ده‌زگا جوړبه‌جوړه‌کانی یه‌کیتی و ئه‌ندامه‌کانی، به‌ مه‌رجی پیکخستنی سمیناره‌کان داوای راگرتنی ده‌زگا‌کانی خواره‌وه‌ بیّت که‌ په‌یوه‌ندیان به‌ بابه‌ته‌که‌وه‌ هه‌یه.

به‌شی شه‌شه‌م

هه‌یکه‌لی پیکخستنی یه‌کیتی و ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌کانی

به‌ندی بیسته‌م:

شانه‌ی بنچینه‌یی

أ- شانه به‌ردی بناغه‌یه له‌ پیکخستنی یه‌کیتیدا و له‌ویشه‌وه ده‌زگا‌کان ده‌ست پێ ده‌که‌ن و ده‌زگا و لیژنه جوړبه‌جوړه‌کانی یه‌کیتی په‌وايه‌تی پیکخستن(الشرعیه التنظيمیه) له‌و شانه‌ی پیوه‌ی به‌ستراون وه‌رده‌گریّت.

ب- دامه‌زراندنی شانه‌کان به‌پیی جیگای کارکردن و جیگای خویندن و جیگای نیشته‌جیوون ده‌بیّت، داوای وه‌رگرتنی په‌زامه‌ندیی لیژنه ناوچه.

ت- نابێ ژماره‌ی ئه‌ندامانی شانه‌ی سه‌ره‌کی له‌ سێ (۳) ئه‌ندام که‌مه‌تر بیّت، که‌

له وان لپرسراو و لپرسراوی دووهم ده بێت.

ث- هه لێژاردنی لپرسراوی شانه و لپرسراوی دووهمی بۆ ماوهی یهك سأل ده بێت.

ج- ئه گهر هات و له یهك شانه زیاتر له جیگای کارکردن، یا خویندن یا نیشته جیپووندا هه بوو، ده شێ لێژنه له جیگای کارکردن یا جیگای خویندن یا جیگای نیشته جیپوون دا مه زریت به په زامه ندی ده زگا کانی سه رووتر و هه لێژاردنی ئه ندامانی ئهم لێژنه یهش له کۆبوونه وهی نوینه رانی شاره کاندا ده کری.

به ندی بیست و یه کهم:

شانه له چوارچیوهی کارکردنیدا ئهم ئهرکانه ی به سه ره وهیه:

أ- شانه زنجیره یه کی بنه په تی په یوه ندیکردنی ده زگا سه رکرده یه کانی یه کیتییه له نیوان یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و جه ماوه ری گه لی کوردستان، بۆیه به پله ی بنه په تی ئهرکی ئاراسته و ئاماده کردنی لاوان له پۆیشن له سه ر پێیازی هێنا نه دی ئامانجه په واکانیان که وتوو ته ئه ستۆ، ئه وهش به هۆشیارکردنه وه یانه له ئامانجه کانی بزوو تنه وهی پزگاریخوازی کورد و بلاوکردنه وهی چوست و چالاکییه کانی له شکرێ شۆرشگێری کوردستان و ده نگوباسه کانی شۆرشی ۲۶ ی گولانی سالی ۱۹۷۶ ی نیشتمانی و پێشکه وتنخواز.

ب- پاکیشانی ئه ندامانی نوێ بۆ ناو یه کیتی له گه ل په چاوکردنی سه ره تایي سه رخستنی چۆنیتی به سه ر چه ندا یه تییه وه.

ت- شانه هه لدهستی به کۆکردنه وهی ئابوونه ی ئه ندامیتی و فروشتنی بلاو کراوه و چاپه مه نییه کانی یه کیتی و هه ولدان بۆ دۆزینه وهی سه رچاوه کانی دارایی یه کیتی به پێگای پیتاک و پرۆژه ده رامه تییه کانی تر که یه کیتی پێی هه لدهستی و سه ره په رشتی لئ ده کات.

ث- بلاوکردن و دابه شکردنی بلاو کراوه و چاپه مه نییه کانی یه کیتی و هه روه ها ده نگوباس و چالاکییه کانی شۆرشی ۲۶ ی گولانی نیشتمانی پێشکه وتنخواز.

ج- پێویسته شانه هه میشه هه ول بدات بۆ به رزکردنه وهی ئاستی زانیاری و پامیاری ئه ندامه کانی و تیکۆشان بۆ گه شه کردن و ده وله مه ندکردنی تاقیکردنه وه زانستییه کانی خه باتکردن.

به‌ندی بیست و دوهم:

لیژنه ناوچه‌یه‌کانی یه‌کیتی، به‌رزترین ده‌زگای یه‌کیتین له‌ شار، قه‌زا یا پاریزگا ئه‌وه‌ش له‌ نیوان دوو کۆنفرانسدا.

چالاکیه‌کانی ده‌زگا ناوچه‌کانی یه‌کیتی به‌م شیوه‌ی خواره‌وه‌ن:

أ- به‌پیی پیویست لیژنه‌ی ناوچه‌کان له‌ قه‌زا و ناحیه و گونده‌کان پیک ده‌هێزین و مه‌به‌ستیش له‌ پیکهێنانیان، ئاراسته‌کردنی چالاکیه‌کانی شان و لیژنه بنچینه‌یه‌کانه به‌ شیوه‌یه‌کی باشتر.

ب- په‌یوه‌ندی هه‌ر یه‌که له‌ لیژنه‌ی ناوچه‌کان له‌ پاریزگادا به‌ لقه‌وه ده‌بیت، که له‌ تیکرای لیژنه ناوچه‌یه کارگیریه‌کان له‌و پاریزگایه پیک هاتوه.

ت- باره‌گای لق له‌ ناوه‌ندی پاریزگا ده‌بیت و لپرسراوی لقیش ئه‌ندام ده‌بیت له‌ کۆمیته‌ی راپه‌راندنی ناوه‌ندی.

ث- ئه‌ندامانی لیژنه‌ی لق له‌لایه‌ن کۆنفرانسی ناوچه‌وه هه‌لده‌بژێردرین و ژماره و مه‌رج و بنچینه‌ی هه‌لبژاردنه‌کانیش له‌لایه‌ن کۆمیته‌ی راپه‌راندنی ناوه‌ندییه‌وه دیاری ده‌کریت.

به‌ندی بیست و سییه‌م:

کۆنفرانس:

أ- به‌رزترین ده‌زگای پیکه‌ستنه له‌ گوند، ناحیه، قه‌زا و پاریزگا، له‌ ئه‌ندامه هه‌لبژێردراوه‌کان پیک دیت، که له‌لایه‌ن پیکخواه بنچینه‌یه‌کانه‌وه هه‌لبژێردراون دوا‌ی په‌زنامه‌ندی ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌کانی سه‌رووتر.

ب- کۆنفرانس سالی جاریک ده‌به‌ستریت و ده‌شی به‌ شیوه‌یه‌کی نااساییش ئه‌وه بکری، له‌سه‌ر داوا‌ی (سییه‌کی) ئه‌ندامانی یه‌کیتی له‌ سنووری کارکردنی ناوچه‌که‌دا.

ت- ئه‌رکه‌کانی کۆنفرانسی ناوچه‌که ئه‌مانه‌ن :

۱- گوێگرتن و لیکۆلینه‌وه له‌سه‌ر راپۆرته‌کانی لیژنه‌کانی ناوچه.

۲- ده‌رهێنانی بریار و پاسپارده‌ی پیویست سه‌باره‌ت به‌ چالاکیه‌کانی داها‌تووی

ئەو دەزگایانە ی پێوەی بەستراون و دانانی پلانی کارکردن (خطة العمل) بۆ ماوەی داهاوو و جێبەجێکردنیان، پاش پەزنامەندیی مەکتەبی سەرتاریەت.

۳- هەلبژاردنی ئەندامانی لیژنە ناوچەییەکان یان لیژنە ی لێ.

۴- هەلبژاردنی نوێنەرانی کۆنفرانسی دەزگای بەرزتر بۆ کۆنگرە.

بەندی بیست و چوارەم:

کۆنگرە:

بەرزترین دەسەڵات لە یەكیتیدا کۆنگرە یەكیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانە، کە لە نوێنەرانی هەلبژێردراوی کۆنفرانسیەکانی پارێزگاکان پێک دێت و (۳) سالی جاریک بە لایەنی کەمەو دەبەستێت، یا بە شیوەیەکی ناسایی ئەگەر زیاتر لە (سییهکی) ئەندامانی یەكیتی یا (سییهکی) ئەندامانی کۆمیتە ی پاپەراندنی ناوەندی ئەو ی بە پێویست زانی.

ئەرکەکانی کۆنگرە ئەمانەن:

أ- گۆیگرتن لە پاپۆرتی کۆمیتە ی پاپەراندنی ناوەندی و لێکۆڵینەو ی چالاکیەکانی.

ب- پەسەندکردنی پڕۆگرامی یەكیتی و پەپەرەو ناوخییەکە ی و ئەنجامدانی ئالۆگۆری پێویست.

ت- دەرھێنانی راسپاردە ی پێویست سەبارەت بە چالاکی کۆمیتە ی پاپەراندنی ناوەندی یەكیتی و مەکتەبی سەرتاریەت.

بەندی بیست و پێنجەم:

کۆمیتە ی پاپەراندنی ناوەندی یەكیتی:

أ- بەرزترین دەسەڵاتە لە یەكیتیدا لە ماوەی نیوان دوو کۆنگرەدا، چالاکی سیاسی و کاری رێکخستنی یەكیتی بەرپەرەو دەبات و لە هەموو بوارەکاندا نوێنەراییەتی دەکات و لە بەردەم کۆنگرەشدا بەرپرسیارە.

ب- مەرجی پێویست بۆ ئەندامی کۆمیتە ی پاپەراندنی ناوەندی ئەو یە، دەبێ زیاتر لە سی سالی لەسەر وەرگرتنی ئەندامی لە یەكیتیدا تێپەر بووێت هەر وەها سەبارەت بە ئەندامە جێگرەکانی کۆمیتەش.

ت- کۆمیتە بە لایەنی کەمەوێ لە سالیکیدا (۲) کۆبوونەوێ فراوان دەبەستێت.

ث- ئەگەر شوێنی ئەندامێکی کۆمیتە یا شوێنی ژمارەکیان بە هەر ھۆیەکەوێ بێت چۆل مایەوێ کۆمیتە یارپەراندن بۆی ھەیە بە زۆربە (سییەکی) ئەندامەکانی کەسی شایستە بۆ پێکردنەوێ ئەو بۆشاییە ھەڵبژێری لە نێوان ئەندامانی جیگری کۆمیتە یارپەراندنی ناوەندی.

ج- بۆی ھەیە لە بارودۆخە نااساییەکاندا (الحالات الاستثنائية) ھەر ئەندامێک لە ئەندامانی یەکییتی ھەڵبژێرن بە ئەندام لە کۆمیتە یارپەراندنی ناوەندی بە زۆربە (سییەکی) دەنگی ئەندامانی داایمەزرێنی.

بەندی بیست و شەشەم:

مەکتەبی سەرتاریەت

أ- لە ماوێ نێوان دوو کۆبوونەوێ کۆمیتە یارپەراندنی ناوەندی، مەکتەبی سەرتاریەت بە سەرکردایەتیکردنی چالاکیەکانی یەکییتی و سەرپەرشتیکردنی چاودێرکردنی یارپەراندنی بپارەکانی کۆمیتە یارپەراندنی ناوەندی ھەڵدەستێ.

ب- ئەندامانی مەکتەبی سەرتاریەت لە نێوان ئەندامانی کۆمیتە یارپەراندنی ناوەندی ھەڵدەبژێردرێن و مەکتەبی سەرتاریەتیش لە سەرۆکی یەکییتی، جیگری سەرۆک و سەرتێر، سەرەرای شەش (۶) ئەندامی تر، پێک دێت.

ت- مەکتەبی سەرتاریەت ئەندامانی پادەسپێری لە سەرپەرشتیکردنی نووسین (تحریر) ی، پۆژنامە یەکییتی و بەشە جۆربەجۆرەکانی کە لێپرسراون لە کاروباری پیکخستن، دارایی، پۆشنییری، پەپوێندیەکانی دەرەو، پراگەیانندن و چالاکیەکانی ھونەری و پیشەیی.

كۆنفرانسی ھاوبەشی یەكیتی قوتابیان و لاوانی دیموكراتی كوردستان

خنیڤره ١٩٨٦

له رۆژانی ٢٨ - ٣٠ ی ئابی ١٩٨٦، له گوندی خنیڤره ی سهر به پارێزگای ههولێر، به ئامادهبوونی ٧٧ نوێنه ر و له ژێر دروشمی «به رهو یه کگرتن بۆ پروو خاندنی پزێم و کۆتاییهێنان به شه ر تا بتوانین به ئاشتی و دیموكراسی بخوینین»، كۆنفرانسی ھاوبەشی یەكیتی قوتابیان و لاوانی دیموكراتی كوردستان، دهستی به كاره كانی كرد. مه به ست له م كۆنفرانس ه ش یه كخستنی یه كیتی قوتابیان ی كوردستان و یه كیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان بوو له یه ك پێك خراوی یه كگرتوو دا^(١).

له دهستی پێکی كۆنفرانس دا، وته ی لیژنه ی سه ره پهرشتی كۆنفرانس خوێنرایه وه، دواتر بروسكه ی سه رۆك مه سعود بارزانی، په یقی مه كته بی سیاسی پارتی دیموكراتی كوردستان، نامه ی پزگاریخوازی ن ته وه یێن كوردستان (كوك) و سكرتاریه تی پزگاری خوێندران ه وه^(٢).

له م كۆنفرانس ه دا، دهسته یه کی ١٥ كه سی بۆ لیژنه ی پاپه پاندنی یه كیتی قوتابیان و لاوانی دیموكراتی كوردستان هه لبژێردران:

- رییوار یه لدا، سكرتێر
- كوردستان پیردادو د قادر
- حاجی عه بدولپه حمان
- ئیبراهیم مسته فا
- عه بدولا خه لۆ عه لی

(١) سلّاو له هه شته مین بیره وه ری كۆنفرانسی ئاب ٢٨ - ٣٠ ی ئابی ١٩٨٦، رۆژنامه ی برایه تی، ئۆرگانی پارتی دیموكراتی كوردستان - یه كگرتوو، ژماره ٢٠٣٠، ههولێر، دووشه مه، ٢٩ ی ئابی ١٩٩٤، ل ٨؛ له مه ر كۆنفرانس ه كه وه، گۆفاری پێشكه وتن، ئۆرگانی یه كیتی قوتابیان و لاوانی دیموكراتی كوردستان، ژماره ١، كانونی دووه می ١٩٨٧، ل ٤.

(٢) سلّاو له هه شته مین بیره وه ری كۆنفرانسی ئاب ٢٨ - ٣٠/٨/١٩٨٦، سه رچاوه ی پێشوو، ل ٨؛ له مه ر كۆنفرانس ه كه وه، گۆفاری پێشكه وتن، هه مان سه رچاوه، ل ٤ - ٥؛ سیروان عثمّان، سه رچاوه ی پێشو، ل ١٥.

- سمکۆ ئیبراهیم ئامیدی
- فریاد شه فیح بارزانی
- ته یار سه لیم
- ئەحمەد مه لا قاسم
- عادل عه لی
- ئازاد فایه ق غه فور
- دژوار فایه ق
- نه وزاد محه مه د نه جیب
- ره فعه ت سه عید محه مه دئه مین
- ئیحسان عه بدوللا
- موحسن سالح که مه کی ناسراو به (پزگار کوردستانی)
- پزگار کوردستانی^(۱).

ئەندامانی یه ده گی لیژنه ی پاپه پاندن:

- ئەحمەد زگری
 - نه بی ئەحمەد
 - حه سه ن محه مه د حه سه ن^(۲).
- له یه که مین کۆبوونه وه ی لیژنه ی پاپه پاندن، که له پیکه وتی ۲۰ ئه یلوولی ۱۹۸۶ له باره گای مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان و به ئاماده بوونی هه قالان ئیدریس بارزانی و فازل میرانی ئەندامانی مه کته بی سیاسی به پڕۆه چوو، مه کته بی سکرتریه ت هه لپژێردرا.

(۱) ساسان عه وونی، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱۱۳ - ۱۱۴.

(۲) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ۹۰.

وتاری لیژنه ی سه ره رشتیی کۆنفرانسی هاوبه شی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان

میوانه به پێژه کان، خوشک و برایی نازین،

به ناوی لیژنه که مانه وه، لیژنه ی سه ره رشتی کۆنفرانسی هاوبه شی هه ردوو یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، پێ به دل به خێرهاتنی میوانان، به پێژ نوێنه ری مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان - عێراق و لقی دووی پارتی له گه ل هه قالا نی پرزگاری کوردستانی تورکیا ده کهین له به شداربوونیان له م کۆنفرانسه ماندا.

به شداربوونی ئه م نوێنه ر و میوانه به پێژانه، خۆی له خۆی پالپشتیه کی به هێژه بۆ سه رکه وتنی کۆنفرانسه که مان و جیگای سه ره به رزییه بۆ یه کیتییه که مان که شوێنکی ئه وتۆیان گرتوو له خه باتی بزوتنه وه ی گه له که مان تا به م شیوه یه بایه خیان پێ بدریت، له هه مانکاتدا په نگدانه وه ی هه لسه نگاندنی میوانه کا ئمانه بۆ ئه و ده وره ی که یه کیتییه کا ئمان گێراویانه به درێژایی خه باتی پێ له قوربانیان، هه روه ها به خێرهاتنی نوێنه رانی قوتابیان و لاوانی لقه کانی (ئاواری، ده وک، نهینه وا، هه ولیر، سلیمانی و که رکوک) ده کهین له خۆ ئاماده کردنیکی وای به رنامه کراو و ماندوو بوونیکی دیار و به رچاو به مه به ستی سه رکه وتنی کۆنفرانسه که، به وه ی که له گه ل پێناه ئه م نوخته یه هه ستی شوێشگێری و بیروپراکان ده سته و ئامیزی یه کتر بوون بۆ تۆمارکردنی ئه م پۆژه میژوو یه له پروپه ره کانی خه باتی پێ شانازیان به شیوه یه کی سه رکه وتوپه وانه. ئه مه ش نیشانه ی هه بوونی سه رچاوه یه کی پروونه بۆ پاراوکردنی هه میشه یی میشکی لاوان و قوتابیانه.

له گه ل به خێرهاتنی میوانان، سوپاسی پارتی دیموکراتی کوردستان ده کهین له یارمه تیدا ئمان بۆ سه رخستنی کۆنفرانسه که مان، که ده توانین هه ر له یه که م هه نگاودا پێشبینی ئه و سه رکه وتنه یه بکهین، هه روا سوپاسی گه رمان بۆ لقی دووی پارتی، به لێرسراو و ئه ندامانی لق و گشت پێشمه رگه میرخاس و جوامێره کانی له ئاماده کردنی شوێنی کۆنفرانسه که و خسته به رده ستی پێداویستییه کان له هه موو پروویه که وه.

به خێری پێ بۆ زه مهینه خوێشکردن و بناغه دانان له پێناو هه نگاوانانیکی میژوو یی

نوئ. به خیربین بو خستنه پالی تواناکان له پیناو سه رخستنی کۆنفرانسه
هاوبه شه که مان. به خیربین بو کۆنفرانسی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان
له م پۆژه دا

لیژنه ی سه رپه رشتی کۆنفرانس

١٩٨٦/٨/٢٨

پروژه‌ی پرۆگرام و په‌یره‌وی ناوخوی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

له‌ژێر دروشمی: (به‌ره‌و یه‌کگرتن بۆ پروو‌خاندنی پ‌ژیم و کۆتاییه‌پ‌نان به‌ شه‌ر تا بتوانین به‌ ئاشتی و دیموکراسی بخوینین)

«کۆنف‌رانسی هاوبه‌شی هه‌ردوو یه‌کیتی قوتایان و لاوان له‌ ۲۸ بۆ ۳۰ ئابی سالی ۱۹۸۶ ده‌سه‌لاتی دا به‌ خووی بۆ ده‌ستکاریکردن له‌ پرۆگرام و په‌یره‌وی ناوخوی (ی.ل.د.ک.ع) به‌و شیوه‌یه‌ی که‌ له‌ گه‌ڵ بارودۆخی ئه‌م‌پ‌رۆی خه‌باتی یه‌کیتیدا بگونجی».

پرۆگرام

به‌شی یه‌که‌م

سروشتی یه‌کیتی

به‌ندی یه‌که‌م:

ناوی پ‌یک‌خ‌راو: (یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - عێراق) ه و به‌ پ‌یت‌ه‌کانی (ی.ل.د.ک.ع.عێراق) ئ‌یشاره‌تی پ‌ی ده‌در‌یت.

به‌ندی دووه‌م:

یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، پ‌یک‌خ‌راویکی جه‌ماوه‌ری ن‌یشت‌مانی و دیموکراتییه‌، یه‌ک‌تییه‌که‌ به‌ ئاره‌زووی ئه‌و ک‌چ و ک‌وره‌ لاوه‌ دیموکرات‌خ‌وازان‌ه‌ پ‌یک‌هات‌وو‌ه‌ که‌ پ‌روایان به‌ پرۆگرام و په‌یره‌وه‌ ناوخ‌وییه‌که‌ی هه‌یه‌ و ت‌یده‌ک‌ۆشن بۆ وه‌دییه‌پ‌نانی ئامانجه‌کانی یه‌کیتی له‌ چوارچ‌یوه‌ی پ‌یک‌خ‌راوه‌کانیدا و به‌پ‌یی سیاسه‌تی یه‌ک‌تییه‌که‌ و ب‌ریاره‌کانی ده‌زگا سه‌رک‌رده‌یییه‌کانی.

به‌ندی س‌یه‌م:

یه‌کیتی ت‌یده‌ک‌ۆشی بۆ ج‌یه‌ج‌یک‌کردنی ئامانجه‌کانی لاوانی کوردستان به‌ تایه‌تی و لاوانی عێراق به‌ گشتی و له‌پ‌یناو به‌دییه‌پ‌نانی دیموکراتییه‌ت بۆ عێراق و ئ‌وت‌ۆنۆمی راسته‌قینه‌ بۆ کوردستان.

به‌ندی چواره‌م:

یه‌کیتی، کاری خووی له‌ کوردستان و ناوچه‌کانی تری کۆماری عێراق ئه‌نجام ده‌دات،

ههروهه مافی کردنهوهی لقه کانی له دهروهی عیراقداهیه ئه گهر سه رکردایه تی ئه وهی به پیویست زانی.

به ندی پینجه م:

یه کیتی، چینه جوربه جوربه کان و کهسه کومه لایه تییه چه وساوه و پۆشنییره کان ده گریته خوئی که له سه ر شیوهی تیکۆشان له چوارچیوهی ناوچه که دا پیک هاتوون و جوتیاران و کریکاران و قوتابیان له هه ردوو گه زدا (من الجنسين) گه وره ترین راده له ئه ندامانی یه کیتی پیک ده هیئین سه ره رای پیشه ییه جوربه جوربه کان و فه رمانبه ران و هی تر.

به شی دووه م

ئامانجه نیشتمانی یه کانی یه کیتی

به ندی شه شه م:

یه که م: له باره ی خه باتی نه ته وهی کورده وه

أ- یه کیتی، بپروای به مافی نه ته وهی به زۆردابه شکرای کورد له دیاریکردنی چاره نووسی خوئی و پشتگیریکردن له خه باتی دادپه روه رانه یدا، دژ به ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و کۆنه په رستی هه یه.

ب- یارمه تیدانی ئاواره کانی هه موو پارچه کانی کوردستان که به هوئی خه باتی سیاسیان و له ئه نجامی کرده وه گه زپه رست و شوڤینیستیانه ی ده رهه ق به نه ته وهی کوردی دابه شکراو ده ربه ده ر ده کرین.

به ندی هه فته م:

دووه م: له بواری نیشتمانی عیراقداه

أ- پشتگیریکردنی شوڤشی ٢٦ ی گولانی نیشتمانی پيشكه وتنخواز له کوردستانی عیراقداه و خه باتی گشت هیزه دیموکراتی و نیشتمانی یه عیراقیه کان له پیناو پروخاندنی پڤژیمی دیکتاتۆری و گه زپه رست و دامه زراندنی حوکمیکی دیموکراتییانه ی ئیئتلافی، که له ژیر سایه یدا ئۆتۆنۆمی راسته قینه بۆ کوردستان بیته دی و مافی وای گشت که مایه تییه کان له عیراقداه مسۆگه ر بکریت بۆ به دیه پینانی قوولترین ئالوگۆکانی کومه لایه تی.

ب- تیکۆشان بۆ چه‌سپاندن و به‌هێزکردنی براه‌تی، هاوخه‌می نیوان کورد و عه‌ره‌ب و که‌مایه‌تییه‌کان، به‌وه‌ی که‌ دابینه‌که‌ری بنه‌په‌تی سه‌رخه‌ستنی کیشه‌کانی پرزگاربوون و دیموکراتیه‌ته‌.

ت- قوول‌کردنه‌وه‌ی پیکه‌وه‌لیکدانی خه‌بات له‌گه‌ڵ گشت پێکخراوه‌ کوردستانییه‌کان، وه‌ک قوتابیان و ئافره‌تان و مامۆستایان و گشت پێکخراوه‌ پیشه‌یی و میلییه‌ پێشکه‌وتنخوازه‌کان له‌ کوردستانی عێراقدا.

ث- تیکۆشان له‌ پیناوی گه‌پانه‌وه‌ی گشت کۆچپێکراوه‌کان بۆ عێراق و ناسنامه‌ی عێراقی بدرێته‌ کورده‌ فه‌یلی و گوێیان و ئۆمه‌ریان و ئاسووریه‌ عێراقیه‌کان که‌ له‌م مافه‌ بێه‌شن.

به‌ندی هه‌شته‌م:

سێیه‌م: له‌ بوا‌ری جیهانی و کیشه‌کانی خه‌باتی گه‌لان و ئاشتی و پرزگاربوون
أ- خه‌باتکردن دژ به‌ ئیمپریالیزمی جیهانی و زایونیست و کۆنه‌په‌رستی و تاوانبارکردنی داگیرکردن و کلکایه‌تی.

ب- پشتگیریکردنی بزووتنه‌وه‌ ئازادیخوازه‌کانی گه‌لان له‌ گشت لایه‌نه‌کانی جیهاندا.

ت- لایه‌نگریکردنی تیکۆشانی نه‌ته‌وه‌ی عه‌ره‌بی برا و به‌ تابه‌تی گه‌لی عه‌ره‌بی فه‌له‌ستین به‌ سه‌رکردایه‌تی تاکه‌ نوینه‌ره‌که‌ی، پێکخراوی پرزگاریخوازی فه‌له‌ستین له‌ پیناوی چاره‌نووسی خۆی.

ث- لایه‌نگریکردنی تیکۆشانی گه‌لان له‌ پیناوی دانانی ته‌واوی چه‌ک و ئاشتی جیهانی و رکابه‌ریکردنی به‌لێن و په‌یماننه‌ سه‌ربازییه‌ ئیمپریالیزمه‌کانی.

ج- به‌ر به‌ره‌کانیکردنی بیرو‌را و بۆچوونه‌ شۆڤینه‌ گه‌زه‌په‌سته‌کان.

ح- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندییه‌کانی دۆستایه‌تی و هاوکاریکردن له‌گه‌ڵ پێکخراوه‌ پێشکه‌وتنخوازه‌کانی لاوان و قوتابیان له‌ جیهاندا و سوودوه‌رگرتن له‌ تاقیکردنه‌وه‌کانیان و تیکۆشان له‌ پیناوی وه‌رگرتیدا، له‌ لاوانی دیموکراتی جیهانی و به‌شداریکردنی کاربگه‌رانه‌ له‌ چالاکییه‌کانی لاوانی جیهانی پێشکه‌وتنخواز له‌ پیناوی ئاشتی و دۆستایه‌تی و هاوکاریدا.

بهندی نویه م:

چواره م: له بواری کۆمه لایه تی و لاوانه وه

أ- به ره به ره کانیکردنی هه ژاری و نه زانی و نه خوشی.

ب- به رگریکردن له ماف و داخوازییه کانی لاوانی عێراق به گشتی و کوردستان به تاییه تی.

ت- فراوانکردن و بلاوکردنه وهی زانیاری و زانست و پۆشنییری له کۆمه لگای کوردستان و قه لچۆکردنی نه خوینده واری.

ث- هاندانی بزووتنه وهی وه رزشی و هونه ری و کردنه وهی ده ورات و به رگریکردن له مافی وه رزشیاران و هونه رمه ندان و مسۆگه رکردنی که ره سته و یاریگا و مه شقه ری لیها توو.

ج- به ره به ره کانیکردنی بیکاری که له نێوان لاواندا بلاو بووه ته وه.

ح- به گژدا چوونی دواکه وتن و خه باتکردن له پێناوی سه ره به ستی و یه کسانی ئافره تدا.

خ- بووژاندنه وه و په ره پێدان به پۆشنییری و که له پووری کورده واری.

په پرهوی ناوځۆ

به شی یه کهم

ئه ندامانی یه کیتی

به ندی یه کهم:

مه رجه کانی ئه ندامیتی:

هه رکه سی ئه م مه رجانیه خواره وهی تیدا به دی بی ت له یه کیتی وه رده گیریت:

أ- داننان به پرۆگرامی یه کیتی و په پره وه ناوځویه که ی و بو جیه جیکردنیان تی بکۆشی.

ب- له یه کیک له بنکه کانی پیکه ستندا پیک خرابیت.

ت- کورد بی ت، یا نیشته جی کوردستانی عیراق بی ت.

ث- ته مه نی له (۱۴) سال که متر نه بی ت و له (۳۵) سالی ش زیاتر نه بی.

ج- ئابوونه ی مانگانه بدات به و په ری توانای داراییه که ی و کۆمیتیه ی راپه راندنی ناوه ندی بو ی هه یه له کاتی پیوستدا، پێژه که ی ده ستیشان بکات.

به ندی دووه م:

وه رگیران له یه کیتی:

أ- داواکردنی هاتنه پیزه وه به (نووسین) پێشکه ش ده کری و داواکاری هاتنه پیزه وه ش له لایه ن (۲) ئه ندامی یه کیتییه وه، که زیاتر له (۶) مانگ به سه ر ئه ندامیتییه وه تپه ر بووی ت، لایه نگیری (تزکیه) ده کری ت و به پیی بارودۆخی پیکه ستنه نه یییه کانی یه کیتی.

ب- داواکاری هاتنه پیز به ماوه یه کی پالیوراویدا تپه ر ده بی ت که له (۶) مانگ که متر نه بی ت و لیژنه سه رکرده ییه کان له دوا ی به سه رچوونی ماوه ی پالیوراوییه که سه رنج ده ده نه راده ی به که لکه اتنی بو ئه وه ی شه ره فی ئه ندامیتی له یه کیتی بدری تی.

به لام ئه گه ر پێشمه رگه بی ت ماوه ی پالیوراوی تی ده بی ته (۳) مانگ.

ت- ئه ندامیتی پالیوراوان له لایه ن کۆمیتیه ی راپه راندنی ناوه ندی یه کیتییه وه، یا

له لایه ن ئه و لایه نه ی کۆمیتیه ی پاپه پاندنی ناوه ندی دیارییان ده کات، ده درئ. ث- پالئوراو به ئەندامیکی کاریگەر دەناسریت له پوژی ئاگادارکردنیه وه به سمی له وەرگرتنی به ئەندام به هوێ پیکخوا و ناوچه کانه وه که په یوه ندی پیوه هه یه.

به ندی سییه م:

مافی ئەندامی یه کیتی:

أ- مافی هه موو ئەندامان هه یه که رای خوێان نیشان بدهن و بیروپا و په خنه و پیشنیاره کانیان ده ربپن له پیری پاپورته ده وریه کانه وه، یا کۆبوونه وه کانی پیکخستن ده رباره ی گشت هه لسوکه وت و چالاکییه کانی یه کیتی.

ب- ئەندامی یه کیتی مافی ده نگدان و خو هه لپژاردنی هه یه.

ت- پالئوراو گشت مافیکی ئەندامانی هه یه جگه له مافی خو هه لپژاردن و ده نگدان.

به ندی چواره م:

ئه رکه کانی ئەندامی یه کیتی:

أ- پاپه پاندنی هه موو فه رمانه کانی لیژنه ی سه رکرده ییه کانی یه کیتی له سه ر بناغه ی ناوه ندیتی دیموکراتی.

ب- بلاوکردنه وه ی ئامانجه کانی بزوو تنه وه ی پرزگاریخوازی کورد و چالاکی هیزه کانی له شکری شوپشگی پری کوردستان.

ت- تیکۆشان بو به رزکردنه وه ی ئاستی زانیاری و تیوری و پامیاری و زانستی.

ث- دوورکه وتنه وه له هه رچی پیچه وانیه ی سروشتی یه کیتی و هه رچی زیان به ناوبانگی، یا ده زگا پیکخواه کانی ده به خشییت.

ج- پته وکردنی په یوه ندیه کانیان له گه ل گشت چه وساوه و په نجه ده رانی کوردستان و ده ربپینی یارمه تیدانی پیویست بو یان له بواره کانی ئابووری و پامیاری کۆمه لایه تیدا.

ح- ئەندامی یه کیتی پیویسته کۆشش بکات بو ئەوه ی ببیته پیشه نگ بو لاوانی تر له پرووی خو به ختکردن و خو نه ویستی و ده ستپاکی و قوربانیدان.

به شی دووهم

سزاکانی ریکخستن

به ندی پینجه م:

هه ر ئه ندام یان پالئوراویک به هه ر سه ریچییه که هه لسا یا به دواکه وتن له جیبه جیگه یاندنی ئاموزگارییه کانی یه کیتی، یا جیبه جینه کردنی ئه و ئه رکانه ی پی سیپردراون دو چاری ئه م سزایه ده بیئت و توندی سزا که ش پیویسته له گه ل توندی سه ریچییه که ی بگونجیئت :

۱- سه رنجراکیشان به زار (شه فه هی).

۲- سه رنجراکیشان به نووسین (ته حریری).

۳- سه رزه نشتکردن.

۴- سه رزه نشتکردنی توند.

۵- داگرتنی پله یه که یا چه ند پله یه کی لیپرسراویتی ریکخستن.

۶- لیوه رگرتنه وه ی لیپرسراویتی ریکخستن.

۷- لیستاندنه وه ی ئه ندامیه تی به پالئوراو بناسریئت.

۸- ده رکردنی یه که جاری له ئه ندامیه تی یه کیتی.

به ندی شه شه م:

أ- ئه گه ر هه ر ئه ندامی که له ئابوونه داندا بو ماوه ی (۳) مانگ له سه ر یه که دوا بکه وئی به بی هوی ره و، یا له (۳) کو بوونه وه ی له دوا ی یه که دوا بکه وئی ریکخراو یا ئه و لیژنه یه بو یه یه داوا له ده زگا کانی سه رووتر بکات له ریزی یه کیتی ده ربکریئت.

ب- لیژنه ی لق بو یه یه له پاش هه لسه نگانندی بارودوخی گشتی یه کی که له و سزایانه ی له به ندی چوارده دا هاتوو، ده رهه ق به هه ر ئه ندامی کی سه ریچییه که ره ربگریئت و ده زگا کانی سه رووتر له وه ئاگادار بکاته وه.

ت- ده شی مه که ته بی سکر تار یه ت سزایه که به ته وا وه تی هه لوه شی نیته وه، یا سووک یا

توندتری بکات ئه گهر بینى ئه وه گونجاو نییه.

ث- ههر ئه ندامیك له ئه ندامانى یه کیتی کارى دیسپلینی دهرههق وه رگیرابن، بوى ههیه بهو کاره ناقایل بیّت و داواى لیکۆلینه وه له کیشه کهى بکات و بخریته بهردهم دهزگا سه رکردایتییه کانه وه.

ج- دهرکردنى ئه ندامى سه رپچیکه رى یه کیتی له ریزه کانیدا به بریارىك له لایه ن کۆمیتهى راپه راندنى ناوه ندییه وه ده بن، که به تاکه لایه نى ده سه لاتدار ده ژمیردريت بو دهره یانی ئه م بریاره ههروه ها ده شی ئه م مافه بدات به ههر دهزگا یا لیژنه یه کى ریکخستن.

به ندی حه وته م:

أ- ئه گهر هات و مه کته بى سکرترایه ت بینى یه کیك له ئه ندامانى یا ئه ندامه جیگره کان(الأعضاء الاحتياط) شایسته ی دهرکردنه له ئه ندامیتى مه کته ب یا له یه کیتی، ئه وا بوى هه یه ئه ندامیتییه که ی هه لواسیت (تعليق العضوية) هه تا کاتى کۆبوونه وه ی داهاتووی کۆمیتهى راپه راندنى ناوه ندى و کیشه که ی بدریته کۆبوونه وه که بو ئه وه ی له م باره یه وه بریارى دوایى وه ربگریت.

ب- دهرکردنى ئه ندامانى کۆمیتهى راپه راندنى ناوه ندى یا ئه ندامه جیگره کانى له ئه ندامیتى یه کیتی، یا له ئه ندامیتى کۆمیته، به ده سه لاتى کۆبوونه وه ی فراوانى کۆمیتهى راپه راندنى ناوه ندییه وه.

ت- له هه ردوو ئه و حاله ته ی که له سه ره وه هاتوون، پۆیسته پاش په سه ندرکردنى ئه ندامانى کۆمیتهى راپه راندنى ناوه ندى بریاره که ده رچیت.

به شی سییه م

بناغه ی دروستبوونی ریکخستنی یه کیتی

به ندی هه شته م:

دروستبوونی ریکخستنی یه کیتی له سه ر بناغه کانی ناوه ندیتی دیموکراتی بنجی به ستوو ه که ئه مانه ن:

أ- هه لێژاردنی گشت ده زگا سه رکرده ییه کانی یه کیتی له خواره وه بو سه ره وه له رپی ده نگدانی نه یینییه وه ده کریت.

ب- ده زگا کانی خواره وه بریاره کانی لێژنه کانی سه رووتر له سه ر بناغه ی ره خه گرتن ئینجا لیکۆلینه وه، ئه نجام ده ده ن.

ت- گشت ده زگا و لێژنه جوړبه جوړه کانی یه کیتی راپورته ده وری پیشکesh به ده زگا کانی سه رووتر ده که ن سه به اړه ت به چالاکیه کانیان و تیا دا پیشنیار و پرسیاره کانیان ده خه نه روو، هه روه ها ده زگا سه رکرده ییه کان له چالاکیه کانی خو یان و ئه و ده زگایانه ی پیوه ی به ستراون ئاگادار ده که ن به هو ی ده ره ییانی بلاو کراوه ده ورییه کانه وه.

ث- دیسیلینی ریکخستن گشت پله کانی ده گرته وه هه روه ها جیه جیکردنی بریاره کانی یه کیتی و ملکه چبوونی که مایه تی بو ژورینه.

به ندی نۆیه م:

گشت دامه زراوه کانی ریکخستنی یه کیتی به م بناغه و بیروباوه پانه ی خواره وه به ستراوه ن:

أ- ده زگا کان به پیی جیگای کارکردن، جیگای خویندن، جیگای نیشته جیپوون و ریکخستنه کانی ناحیه و قهزا، لێژنه ی ناوچه و لق پیک دین.

ب- سنووری چالاکی هه ر ده زگایه ک له و ده زگایانه ی که له سه ره وه هاتوون له لایه ن لێژنه سه رکرده ییه کانه وه دیاری ده کریت.

ت- ده شی ده زگای تر دامه زریت ئه گه ر پیویست به وه هه بوو، ئه وه ش له سه ر پیشنیاری لێژنه ی لق و په سه نکردنی کو میتیه ی راپه راندنی ناوه ندی ده بیّت.

بهندی دهیه م:

أ- ئاراسته کردنی چوست و چالاکییه کانی سهرووتر به پپی زنجیره کانی پیکخستن ده بیئت جیگای کارکردن، خویندن، نیشته جیوون، پیکخستنی ناحیه، پیکخستنی شار، لیژنه ی ناوچه، لیژنه ی لق.

ب- سه ره تای سه رکردابه تی به کۆمه ل له گه ل په چاوکردنی لیپرسراویتی تاکه که سی بناغه ی کارکردنی ده زگا سه رکرده ییه کانه، دوورکه وتنه وهش پیویسته له به کاره یێانی شیوه کانی به پیره بردن هه ز و گه وره یی خه باتکردن و تیکۆشان بو زالبوون به سه ره ئه و هه موو که موکورپیانه ی له کارکردندا هه ن، له پگیای به کاره یێان و په پیره وکردنی سه ره تای په خنه و په خنه له خو گرتن و پیکخستنی کارکردن له سه ره شیوه ی پرۆگرامدانان و نه خشه کیشانه وه.

ت- ده زگای جوړبه جوړه کانی یه کیتی ده بی کۆبوونه وه و سمیناری ده وری پیک بخه ن بو دۆزینه وهی که موکورپییه کانی کارکردن و دیراسه تکردنی شیوه ی زالبوون به سه ریاندا. پیکخستن و گه شه کردن به چالاکییه کانی ده زگا جوړبه جوړه کانی یه کیتی و ئەندامانی، به مه رجی پیکخستنی سمیناره کان داوای پاگرتنی ده زگا کانی خواره وه بیئت که په یوه ندییان به بابه ته که وه هه یه.

به‌شی چوارهم

هه‌یکه‌لی ریکخستنی یه‌کیتی و ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌کانی

به‌ندی یازده‌هه‌م:

شانه‌ی بنچینه‌یی

أ- شانه به‌ردی بناغه‌یه له ریکخستنی یه‌کیتیدا و له‌ویشه‌وه گشت ده‌زگا‌کان ده‌ست پئ ده‌که‌ن و ده‌زگا و لیژنه جو‌ربه‌جو‌ره‌کانی یه‌کیتی په‌وایه‌تی ریکخستن (الشرعیه التنظيمیه) له‌و شانانه‌ی پپوهی به‌سترون وهرده‌گریت.

ب- دامه‌زراندنی شانه‌کان به‌پیی جی‌گای کارکردن و جی‌گای خویندن و جی‌گای نیشته‌جی‌بوون ده‌بی‌ت و داوی وهرگرتنی په‌زامه‌ندی لیژنه‌ی ناوچه.

ت- شانه له (۳ تا ۵) ئەندام پێک دێت که له‌وانه لیپرسراو و لیپرسراوی دووهم ده‌بی‌ت.

ث- هه‌لب‌ئاردنی لیپرسراوی شانه و لیپرسراوی دووهمی بۆ ماوه‌ی یه‌ک ساڵ ده‌بی‌ت.

ج- ئەگەر هاتوو له یه‌ک شانه زیاتر له جی‌گای کارکردن یا خویندن یا نیشته‌جی‌بووندا هه‌بوو، ده‌شی لیژنه له جی‌گای کارکردن یا جی‌گای خویندن یا جی‌گای نیشته‌جی‌بوون دامه‌زریت به په‌زامه‌ندی ده‌زگا‌کانی سه‌رووتر هه‌لب‌ئاردنی ئەندامانی ئەم لیژنه‌یه‌ش له کو‌بوونه‌وه‌ی نوینه‌رانی شاره‌کاندا ده‌کری.

به‌ندی دوا‌ده‌هه‌م:

ئه‌رکه‌کانی شانه

شانه له چوارچۆه‌ی کارکردنیدا ئەم ئه‌رکانه‌ی به سه‌ره‌وه‌یه:

أ- شانه زنجیره‌یه‌کی به‌ره‌تی په‌یوه‌ندیکردنی ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌کانی یه‌کیتیه به ئەندامانی یه‌کیتیه‌وه له‌نیوان یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستاندا، بۆیه به پله‌ی به‌ره‌تی ئه‌رکی ئاراسته و ئاماده‌کردنی لاوان له‌ پو‌یشن له‌سه‌ر رپ‌یازی هه‌پانه‌دی ئامانجه په‌واکانیان که‌وتۆته ئه‌ستۆی، ئه‌وه‌ش به هۆشیارکردنه‌وه‌یانه له ئامانجه‌کانی بزووتنه‌وه‌ی رزگاریخوازی کورد و بلا‌وکردنه‌وه‌ی چوست و چالاکیه‌کانی له‌شکری شو‌رشیگه‌ری کوردستان و ده‌نگوباسه‌کانی شو‌رشی ۲۶ی گولانی سالی ۱۹۷۶ی نیشتمانی و پپشکه‌وتنخواز.

ب- ږاکیشانى ئەندامانى نوێ بۆ ناو یه کیتی له گه‌ڵ ږه‌چاوکردنى سه‌ره‌تای سه‌رخستنى چۆنیه‌تى به‌ سه‌ر چه‌ندایه‌تییه‌وه.

ت- شان هه‌ڵده‌ستى به‌ کۆکردنه‌وه‌ی ئابوونه‌ی ئەندامی‌تى و فروشتنى ب‌لاوکراوه و چاپه‌مه‌نییه‌کانى یه‌کیتی و هه‌ول‌دان بۆ دۆزینه‌وه‌ی سه‌رچاوه‌کانى دارایی یه‌کیتی به‌ ږیگای پیتاک و ږږۆژه ده‌رامه‌تییه‌کانى تر که یه‌کیتی ږیى هه‌ڵده‌ستى و سه‌ره‌رشتى لى ده‌کات.

ث- ب‌لاوکردنه‌وه و دابه‌شکردنى ب‌لاوکراوه و چاپه‌مه‌نییه‌کانى یه‌کیتی.

ج- ږیویسته شان هه‌میشه هه‌ول بدات بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستى زانیارى و رامیاری ئەندامه‌کانى و تیکۆشان بۆ گه‌شه‌کردن و ده‌وله‌مه‌ندکردنى تاقیکردنه‌وه زانستییه‌کانى خه‌باتکردن.

به‌ندى سێزده‌هه‌م:

لێژنه‌ ناوچه‌کانى یه‌کیتی به‌رزترین ده‌زگای یه‌کیتین له‌ ناحیه، قه‌زا، مه‌ڵبه‌ندى ږاریژگا، ئەوه‌ش له‌ نیوان دوو کۆنفرانسدا. چالاکییه‌کانى ده‌زگا ناوچه‌کانى یه‌کیتی به‌م شێوه‌ی خواره‌وه‌ن:

أ- به‌ږیى ږیویست لێژنه‌ی ناوچه‌کان له‌ قه‌زا و ناحیه و گونده‌کان ږیک ده‌هێږین و مه‌به‌ستیش له‌ ږیکه‌هێنانیان، ئاراسته‌کردنى چالاکییه‌کانى شان و لێژنه‌ بنچینه‌یه‌کانه به‌ شێوه‌یه‌کى باشت.

ب- ږه‌یوه‌ندى هه‌ریه‌که له‌ لێژنه‌ی ناوچه‌کان له‌ ږاریژگادا، به‌ لقه‌وه ده‌بیت که له‌ تیکږای لێژنه‌ ناوچه کارگێږیه‌کان له‌و ږاریژگایه ږیک هاتووه.

ت- باره‌گای لق له‌ ناوه‌ندى ږاریژگا ده‌بیت و لێږسراوى لقیش ئەندام ده‌بیت له‌ کۆمیته‌ی ږاپه‌راندنى ناوه‌ندى.

ث- ئەندامانى لێژنه‌ی لق له‌لایه‌ن کۆنفرانسى ناوچه‌وه هه‌ڵده‌بژێردږین و ژماره و مه‌رج و بنچینه‌ی هه‌ڵبژاردنه‌کانیش له‌لایه‌ن کۆمیته‌ی ږاپه‌راندنى ناوه‌ندییه‌وه دیارى ده‌کړیت.

کۆنگره‌ی چواره‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

هه‌ولێر ۱۹۹۳

له‌ کۆبوونه‌وه‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستاندا، له‌ پیکه‌وتی ۱۰ ی ئاداری ۱۹۹۳، له‌ باره‌گای پیکخواه‌که‌ له‌ شاری هه‌ولێر، بریاری سازدانی «کۆنگره‌ی ئازادی» بو‌ له‌ جیاکردنه‌وه‌ی هه‌ردوو پیکخواوی یه‌کیتی قوتابیان کوردستان و یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان که‌ له‌ کۆنفراڤانسی ۱۹۸۶ به‌ چه‌ند هۆیه‌ک ببون به‌ یه‌ک پیکخواو له‌ ژێر ناوی یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان.

به‌ پێی ئه‌نجامی ئه‌و بریاره‌، کۆنگره‌ی ئازادی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له‌ پۆژانی ۱۶ - ۲۰ ی تشرینی یه‌که‌می ۱۹۹۳، له‌ هۆلی زه‌رد، له‌ شاری هه‌ولێری پایته‌ختی هه‌رییمی کوردستان، به‌ دروشمی «زانست - ئاشتی - ئاوه‌دانکرنه‌وه‌»، به‌ ئاماده‌بوونی سه‌رۆک مه‌سه‌ود بارزانی و ژماره‌یه‌ک میوان و ۷۹۳ نوێنه‌ر، به‌ ستره‌. به‌ لاغی کۆتایی کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندن له‌ پیکه‌وتی ۲۴ ی تشرینی یه‌که‌می ۱۹۹۳ به‌ لاو کرایه‌وه‌ و تیشکی خسته‌ سه‌ر بارودۆخی کۆنگره‌.

هه‌لبژاردنی لیژنه‌ی راپه‌راندنی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له‌ لایه‌ن نوێنه‌رانی کۆنگره‌وه‌ به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه‌ بوو:

● کوردستان پیرداود قادر

● ره‌فعه‌ت سه‌عید محه‌مه‌دئه‌مین

● ئیبراهیم مسته‌فا محه‌مه‌د

● عه‌بدوڵڵا ئه‌لیاس خدر

● قه‌یوان فه‌ره‌ج

● هه‌لکه‌وت ره‌فعه‌ت

● ئیبراهیم ئیسماعیل

● شه‌عبان سه‌لمان

- سه‌گهان ئیبراهیم
- کامه‌ران عه‌لی
- عه‌بدوڵا حه‌سه‌ن
- به‌هزاد محه‌مه‌د
- شاد حسیڤ
- سابیر ئەحمەد حەسەن
- موزه‌فه‌ر جه‌عفه‌ر محه‌مه‌د(موزه‌فه‌ر فه‌یلی)

ئەندامە یەدەگەکان:

- نه‌زیره‌ حه‌مه‌ وه‌یس
- هه‌ورامان عه‌لی تۆفیق
- سه‌ربه‌ست عه‌بدوڵکه‌ریم میرزا

له‌ یه‌که‌مین کۆبوونه‌وه‌ی راپه‌راندنی ریکخواه‌که‌، لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌م شیوه‌یه‌ هه‌لبژێردرا:

- ئیبراهیم مسته‌فا محه‌مه‌د، سکرتیر
 - ره‌فعه‌ت سه‌عید محه‌مه‌د ئەمین، ئەندامی مه‌کته‌بی سکرتاریه‌ت
 - کوردستان پیرداود، ئەندامی مه‌کته‌بی سکرتاریه‌ت
 - ئیبراهیم ئیسماعیل، ئەندامی مه‌کته‌بی سکرتاریه‌ت
 - به‌هزاد محه‌مه‌د، ئەندامی مه‌کته‌بی سکرتاریه‌ت
- په‌یکه‌ری ریکخستن له‌ هه‌شت لق پێک هات، که‌ بریتی بوون له‌:
- لقه‌کانی ده‌ووک - نه‌ینه‌وا، ئاکری، سو‌ران، هه‌ولێر، رانیه‌، سلێمانی، که‌رکووک و لقی ئاواره‌.

به‌رپرسی لقه‌کان به‌م شیوه‌یه‌ دیاری کران:

- سه‌گهان ئیبراهیم، به‌رپرسی لقی ده‌ووک - نه‌ینه‌وا
- عه‌بدوڵا ئەلیاس خدر، به‌رپرسی لقی ئاکری

- هه لکه وت په فعهت ئه حمه د، بهرپرسی لقی سۆران
- کامه ران عه لی، بهرپرسی لقی هه ولیر
- دلدار سألح حه مه حسین، بهرپرسی لقی پانیه
- هه ورامان عه لی توفیق، بهرپرسی لقی سلیمانی
- لوقمان عه بدوله تیف، بهرپرسی لقی کهرکووک
- سألح مه حمود عه لی، بهرپرسی لقی ئاواره له سنووری کۆماری ئیسلامی ئیران

پروگرام و پهیرهوی ناوخوی په سەندکراوی کۆنگره‌ی چواره‌می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

(زانست - ئاشتی - ئاوه‌دانکردنه‌وه)

«لاوانی کورد شوره‌ی پۆلاینین بۆ پاراستنی کوردستان»

(بارزانی نه‌مر)

«هیوادارم، یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، ئومێد و هیوای کورد و کوردستان و سه‌رچاوه‌ی هه‌موو وزه و توانایه‌ک، وه‌ک هه‌میشه له سه‌نگه‌ری پێشه‌وه‌ی خه‌باتدا بێ»

(مه‌سعود بارزانی)

پروگرام

ناوی یه کیتی:

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - عێراق. که به پیته‌کانی (ی. ل. د. ک. ع) هێمای بۆ ده‌کرێ، پێکخراویکی جه‌ماوه‌ری کۆمه‌لایه‌تی نه‌ته‌وه‌یی دیموکراتیه، له یه‌کگرته‌ی ئه‌و کچ و کوپه لاوانه پێکهاتوو که باوه‌ریان به پروگرام و پهیره‌وی ناوخوی هێناوه و تیده‌کۆشن بۆ به‌دییه‌تانی ئامانجه‌کانی یه کیتی له چوارچێوه‌ی پێکخراوه‌که‌یدا و به‌پێی سیاسه‌تی یه کیتی و بریاره‌کانی ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌کانی.

۱- یه کیتی بۆ به‌دییه‌تانی ئامانجه‌کانی لاوانی کوردستان به تایبه‌تی و ئامانجه‌کانی لاوانی عێراق به گشتی تیده‌کۆشی.

۲- یه کیتی له هه‌ریمی کوردستان و ناوچه‌کانی تری عێراقدا کاروباری خۆی به‌پێوه ده‌بات و بۆی هه‌یه له ده‌ره‌وه‌شدا لق بکاته‌وه.

۳- یه کیتی له رێزه‌کانی خۆیدا لاوانی سه‌ر به چین و که‌رت و ده‌سته‌ی کۆمه‌لایه‌تی جو‌راوجۆر ده‌گرێته‌ خۆ.

ئامانجه نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌یه‌کانی یه‌کیتی:

۱- یه‌کیتی باوه‌ری به مافی چاره‌نووسی نه‌ته‌وه‌ی کوردی به ئاشکرا هه‌یه و پشتگیری خه‌باتی ده‌کا دژی پژی‌مه دیکتاتوری و شو‌قینیزمه‌کان.

۲- به‌هیزکردنی په‌یوه‌ندی برایانه و هاوکاری له‌گه‌ل پیکخواه‌کانی لاوانی کوردستان.

۳- دال‌دان و کۆمه‌ککردنی ئاواره‌کانی هه‌موو پارچه‌کانی کوردستان و ده‌ره‌وه‌ی کوردستان که به هۆی خه‌باتی سیاسیه‌وه له‌لایه‌ن پژی‌مه په‌گه‌زه‌په‌رست و دیکتاتۆره‌کانه‌وه راو ده‌نرین.

۴- پشتگیریکردنی په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان و به‌ره‌ی کوردستانی عێراق و هاوکاریکردنی کۆنگره‌ی نیشتمانی عێراقی یه‌کگرتوو (I.N.C) له پیناو عێراقی‌کی دیموکراتی په‌رله‌مانی فیدرال که باوه‌ری به فره‌سیاسه‌ت هه‌بی و به شیوه‌یه‌کی دیموکراتیانه به‌کاری بێنی له‌سه‌ر بناغه‌ی ئازادی و مافی مرو‌ف و یه‌کسانی گشتی له به‌رانبه‌ر یاسادا و مافی چاره‌نووسی گه‌لی کوردستان و مافی په‌وای که‌مه نه‌ته‌وایه‌تییه‌کان زامن بکات، بۆ به‌دییه‌پنانی گۆرانکاری له هه‌موو بواره‌کانی ژياندا.

۵- هه‌ول‌دان بۆ قول‌کردن و پاراستنی تیکۆشانی برایانه‌ی کورد و عه‌ره‌ب و که‌مایه‌تییه‌کان که زامنی سه‌ره‌کی سه‌ره‌که‌وتنی مه‌سه‌له‌ی ئاشتی و ئازادی و دیموکراتیه‌.

۶- پشتبه‌ستن به کادیری لاوی دلسۆز و لێهاتوو و خاوه‌ن پابردووی پاڤ و بی‌گه‌رد له به‌پۆه‌بردنی کاروباری حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستاندا.

۷- په‌ره‌پیدانی توانای به‌رگری جه‌نگیی سه‌ر به له‌شکری شو‌رشگی‌ری یه‌کگرتوو کوردستان بۆ به‌رگریکردن و پاراستنی خاکی هه‌ری‌م و ده‌سته‌که‌وته‌کانی جه‌ماوه‌ری کوردستان و گه‌له‌که‌ی.

۸- که‌مکردنه‌وه‌ی خزمه‌تی سه‌ربازی و دیاریکردنی به‌پیی پروانه‌می خویندن.

۹- خه‌بات ده‌که‌ین له پیناو چه‌کدارکردنی لاوان به بیروباوه‌ر و که‌له‌پووری بارزانی نه‌مر و تاقیکردنه‌وه سه‌ره‌که‌وتوو‌ه‌کانی شو‌رشی ئه‌یلوولی مه‌زن و گولانی نیشتمانی پیشکه‌وتنه‌خواز.

۱۰- چاککردنه‌وهی باری ئابووری به په‌په‌وه‌کردنی سیاسه‌تیکه‌ی ئه‌وتۆ که هه‌ول ب‌دات گه‌له‌که‌مان پشت به توانای خو‌ی ببه‌ستۆ و داها‌تی کوردستان به‌کار به‌پێنۆ و ته‌نیا چاو نه‌په‌په‌سته‌ یارمه‌تی حکومه‌ت و په‌یکه‌راوه‌ مرو‌ف‌دۆست و خه‌رخوازه‌کان.

۱۱- قول‌کردنی هاو‌خه‌باتی و تیکۆشان له‌گه‌ڵ په‌یکه‌راوه‌ پشه‌یی و دیموکراتیه‌کانی کوردستان، وه‌ک قوتابیان و ئافره‌تان و مامۆستایان و ته‌واوی په‌یکه‌راوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌کانی تر.

۱۲- هه‌ول‌دان بۆ هه‌پانه‌وه‌ی ئاواره‌کان له‌ ولاتانی جیهان و گه‌رانه‌وه‌ی ئه‌وانه‌ی که به‌ هۆی تاره‌وانه‌ دوژمنکاریه‌کانی په‌ژیمه‌وه‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ی هه‌ریمی کوردستان‌دان.

۱۳- داوای ئاشکراکردنی چاره‌نووسی هه‌زاران لاوی گه‌له‌که‌مان ده‌که‌ین که بوونه‌ته‌ قوربانی تاوانه‌کانی په‌ژیم و تا ئیستا چاره‌نووسیان نادیاره‌.

۱۴- دا‌بین‌کردنی ژبانی لاوه‌ په‌که‌وته‌کان و سووک‌کردنی باریان که له‌لایه‌ن په‌ژیمی دیکتاتۆره‌وه‌ سه‌خت و ئالۆز کراوه‌.

۱۵- خسته‌کاری توانای لاوان بۆ ئاوه‌دان‌کردنه‌وه‌ و په‌ره‌پێدانی کوردستان.

۱۶- هاندانی لاوان بۆ بایه‌خ‌دان و پاراستنی ژینگه‌ی کوردستان.

له‌سه‌ر ئاستی جیهانی و مه‌سه‌له‌ی تیکۆشانی گه‌لان:

۱- تیکۆشان دژ به‌ جه‌نگی دوژمنکاری.

۲- تیکۆشان دژی ده‌سته‌به‌سه‌رداگرتن و داگیرکردن و به‌خۆل‌کاندن.

۳- یارمه‌تیدان و پالپشتیکردنی جوولانه‌وه‌ی گه‌لانی چه‌وساوه‌ له‌ پێناو مافی چاره‌نووس.

۴- پشتگیریکردنی خه‌باتی گه‌لان له‌ پێناو دیموکراتی و ئاشتی جیهانی.

۵- له‌ ناو‌بردنی بیرو‌را و بۆچوونی کۆسمۆپولیتی و په‌گه‌زه‌په‌رستی و سه‌تمکاری.

۶- به‌هه‌یز‌کردنی په‌یوه‌ندی دۆستانه‌ و هاو‌کاری‌کردن له‌گه‌ڵ په‌یکه‌راوه‌کانی لاوان و قوتابیان له‌ جیهاندا، به‌ به‌سه‌ر‌کردنه‌وه‌ و ئالۆگۆپ‌کردنی تاقیکردنه‌وه‌ی کاریگه‌ری هاوبه‌ش له‌ کۆبوونه‌وه‌ و چالاکی فێستیفا‌لی جیهانی لاواندا.

- ۷- پراوه‌ستان به توندی دژی تۆقاندنی نیوده‌وله‌تی و پیزگرتن له مافی مروّف.
 - ۸- چاره‌سه‌رکردنی گیروگرفته‌کانی نیوده‌وله‌تی و هه‌ریمایه‌تی به پێگه‌ی لیدوانی ئاشتیانه و به‌کارنه‌هینانی زه‌بروزه‌نگ و جیه‌جیکردنی بپیاره‌کانی نه‌ته‌وه‌یه‌کگرتووه‌کان.
 - ۹- هه‌ولدان بۆ قه‌ده‌غه‌کردن و له‌ناوبردنی چه‌کی کۆمه‌لکوژ.
 - ۱۰- هه‌ولدان بۆ ئه‌وه‌ی یه‌کیتییه‌که‌مان بیه‌ته‌ ئه‌ندام له‌ یه‌کیتی لاوانی جیهان.
 - ۱۱- به‌هیزکردنی په‌یوه‌ندی و دۆستایه‌تی و هاوکاری له‌گه‌ڵ گشت پیکخواه‌کانی نیونه‌ته‌وه‌یی له‌ جیهاندا.
- له‌سه‌ر ئاستی کۆمه‌لایه‌تی و لاوان:
- ۱- قه‌لاچۆکردنی هه‌ژاری و نه‌زانین و نه‌خۆشی.
 - ۲- پشتگیریکردنی ماف و داواکانی لاوانی کوردستان به‌ تایبه‌تی و عیراق به‌ گشتی.
 - ۳- فراوانکردن و بڵاوکردنه‌وه‌ی فێربوون و زانیاری و پۆشنییری گشتی له‌ نیو کۆمه‌لگای کوردستاندا و هه‌ولدان بۆ له‌ناوبردنی نه‌خوینده‌واری.
 - ۴- هاندانی بزوتنه‌وه‌ی وه‌رزشی و هونه‌ری و کردنه‌وه‌ی خول و به‌رگریکردن له‌ مافی وه‌رزشکار و هونه‌رمه‌ندان و دابینکردنی که‌لوپه‌ل و یاریگه‌ و راهینه‌ری به‌توانا.
 - ۵- قه‌لاچۆکردنی بیکاری له‌ نیو لاوان به‌ تایبه‌تی له‌ نیو ده‌رچووه‌کاندا و دامه‌زراندنی نووسینگه‌ی کار بۆ په‌خساندنی هه‌لی کارکردن.
 - ۶- دژایه‌تی دواکه‌وتن و تیکۆشان له‌ پیناو پرزگاری و یه‌کسانی ئافه‌ت.
 - ۷- قه‌لاچۆکردن و پاکسازی شوینه‌واره‌کانی پژییمی دیکتاتۆری له‌ نه‌خۆشی و دیاره‌ ناپه‌سه‌نده‌کان که‌ بۆ له‌پێگه‌لادانی لاوانی کوردستان چاندوویه‌تی.
 - ۸- کردنه‌وه‌ی یانه‌ و مه‌لبه‌ندی پۆشنییری لاوان و پترکردنی دیدار و کۆر بۆ ئه‌وه‌ی ئاستی پۆشنییریان به‌رزبیه‌ته‌وه‌.
 - ۹- بڵاوکردنه‌وه‌ و په‌خشکردنی بابه‌تی به‌سود له‌ داموده‌زگای پراگه‌یاندن، بینراو چ بیستراو(ته‌له‌فیزیۆن و رادیۆ) چ خوینده‌وه‌ به‌ شیوه‌یه‌ک که‌ خزمه‌تی قۆناغی

ئەمڕۆ بکات و پەردە لەسەر نیازی پزۆیم لابەدات کە دژ بە لاوانی کوردستان دەیکا.

۱۰- پەرەدەکردنی لاوی کورد لەسەر بیروبەوێری دیموکراتییانە و پزۆگرتنی مافی مەرۆف و سەربەستییەکاندا.

۱۱- بایەخدان بە پەرەدەکردنی لاوانی دواپۆژ، بە داوینکردنی هەموو جوۆرە دەرفەتێک بۆ نەشوفا و پەرەپێدانی بەهەرەکانیان.

۱۲- کردنەوێی پەرتووخانەیی گشتی لە تەواوی شار و شارۆچکەکانی کوردستان و دەولەمەندکردنیان بە پەرتووک و چاپەمەنی بەسوود.

۱۳- بلاوکردنەوێی پەرتووک و نامیلکەیی تاییەت و بەکەڵک، تاییەت بە لاوان بۆ چارەسەرکردنی کێشەکانیان.

۱۴- لەکارخستنی ئەو یاسا و بێیارە چەوتانەیی پزۆیم کە دەری کردبوون دژی بەرژەوێندی جەماوەری گەلی کوردستان بە گشتی و لاوان بە تاییەتی.

۱۵- قەڵاچۆکردنی دواکەوتن و نەریتی دواکەوتوو شەر لە کۆمەڵگای کوردستان و هەولێدان بۆ چارەسەرکردنی گیروگرەفتەکانی لاوانی کوردستان لە بواری کۆمەڵایەتیدا، وەک ژنەپێنان و دژایەتی نەریتە ناشیرینەکان، وەک نەختی قورس و ژنبەژنی و مارەبێنی ساوا و کچ فرۆشتن.

په پرهوی ناوځو
به شی یه که م
ئه ندامیتی یه کیتی

به نندی یه که م:

مهرجه کانی ئه ندامیتی:

ههر که سی ئه م مهرجانه ی خواره وهی تیدا به دی بیت له یه کیتی وهرده گیریت:

أ- خاوه ن پرهوشت و ناوبانگی چاک بیت و به راستگوویی ناسراو بن.

ب- برپای ته وای به پرۆگرام و په پرهوی ناوځوی یه کیتی هه بیت و بو جیه جیکردنیان تی بکووشی.

ت- له یه کیک له بنکه کانی یه کیتیدا پیکخواو بیت.

ث- کورد بیت یان نیشته جی کوردستانی عیراق بیت.

ج- ته مهنی له (۱۳) سال که متر نه بیت و له (۳۵) سالیس زیاتر نه بیت.

ح- ئابوونه ی مانگانه بدات به پیی توانای داراییه که ی و لیژنه ی راپه راندن بو ی هه یه له کاتی پیویستدا ریژه که ی ده ستیشان بکات.

به نندی دووهم:

وه رگرتن له یه کیتی:

أ- داواکردنی هاتنه ریزه وه به نووسین پیشکesh ده کری و له لایه ن دوو ئه ندامی یه کیتییه وه لایه نگیری (تزکیه) بکریت.

ب- دوا ی هاتنه ریز، به ماوه یه کی پالیوراودا تپه ر ده بیت که له (۶) مانگ که متر نه بیت، لیژنه سه رکرده ییه کان له دوا ی به سه رچوونی ماوه ی پالیوراوییه که ی سه رره نج ده ده نه راده ی به که لکه اتی بو ئه وه ی شه ره فی ئه ندامیتی له یه کیتی پی بدری.

ت- ئه ندامیتی پالیوراوان له لایه ن لیژنه ی راپه راندنی یه کیتییه وه یا له لایه ن ئه و لایه نه ی لیژنه ی راپه راندن دیاریان ده کات، ده دری.

بهندی سییه م:

مافی ئەندامی یه کیتی:

أ- هه موو ئەندامان مافی ئەوه یان هه یه رای خۆیان دهر بپر و بیرو را و په خه و
پیشناره کانیا نیشان بدهن له پژی پاپۆرته دهو ریه کانه وه و یا کۆبوونه وه کانی
رێکخستن دهر باره ی گشت هه لسوکه وت و چالاکیه کانی یه کیتی.

ب- ئەندامی یه کیتی مافی دهنگدان و خۆهه لباردنی هه یه.

ت- ئەندام مافی ئەوه ی هه یه داوای یارمه تی بکات له کاتی پپو یستدا.

ث- هه ر ئەندامێک له ئەندامانی یه کیتی کاری دیسپلینی دهره ق وه رگیرایی بۆ
هه یه به و کاره ناپازی بێت و داوای لێکۆلینه وه له کیشه که ی بکات و بخرێته
به رده م ده زگا سه رکردایه تییه کانه وه.

ج- ئەگه ر لێژنه ی راپه راندن چالاکیه کی بۆ ئەندامێک یان پالیئوراویک ده ستنیشان
کرد و جیهه جی کرد خه لات ده کریت به دیاری (مه دالیای لاوان) له لایه ن لێژنه ی
راپه راندن یا ئەو لایه نانه ی که دیاری ده کات.

ح- پالیئوراو گشت مافیکی ئەندامیته ی هه یه جگه له مافی خۆهه لباردن و
دهنگدان.

بهندی چواره م:

ئه رکه کانی ئەندامی یه کیتی:

أ- راپه راندنی هه موو فه رمانه کانی لێژنه سه رکرده ییه کانی یه کیتی له سه ر بناغه ی
ناوه ندی دیموکراتی.

ب- بلاوکردنه وه ی بیر نه ته وه یی و دیموکراتی و مرؤفایه تی له ناو ریزه کانی
لاواندا.

ت- تیکۆشان بۆ به رزکردنه وه ی ئاستی تیۆری زانستی و پامیاری و زانستی کۆمه لایه تی.

ث- دوورکه وتنه وه له گشت ئەو دژواریانه ی به رپه رچی سروشتی یه کیتی ده یته وه
و گشت ئەو زیامه ندانه ی که له ناوبانگیه که ی ده که ن یان زیان به ده زگا و
رێکخراوه کانی ده به خشیته.

- ج- پته وکردنی په یوه ندییه کان له گه ل جه ماوه ری کوردستاندا و هه ولی یارمه تیدانی پیوست بویان له بواره کانی ئابووری و پامیاری و کومه لایه تی و مروفا یه تیدا.
- ح- ئەندامی یه کیتی پیوسته کۆشش بکات بۆ ئەوهی بێته پێشهنگ بۆ لاوانی تر له پرووی خۆبه ختکردن و خۆنه ویستی و ده ستپاکی و قوربانیدان.

به شی دووهم

به ندی پینجه م:

سزا کانی ریکخستن:

هەر ئەندامێک یا پالیئوراویک له په یره وی ناوخۆ و پرۆگرامی یه کیتی لا بدات یا سه ریچی لی بکات یان دژی به رژه وهندی بزافی پرگاریخوازی کوردستان به ستیت، ئەوه دوو چاری ئەم سزایانه ی خواره وه ده بیئت :

أ- ئاگادارکردنه وه.

ب- سه رنچراکیشان به نووسین.

ت- سه رزه نشتکردنی توند (توبیخ شدید).

ث- لیوه رگرتنه وهی پله ی لیپرسراویتی.

ج- وه ستاندن (التجمید).

ح- ده رکردن (الطرد).

به ندی شه شه م:

أ- ئەگەر هەر ئەندامێک له ئابوونه دان بۆ ماوه ی (۳) مانگ له سه ر یه ک دوا بکه ویت، به یی هۆی وا یا له (۳) کۆبوونه وهی له دوا ی یه ک دوا بکه ویت، ریکخواه یا ئەو لیژنه یه بۆی هیه داوا له ده زگا کانی سه رووتر بکات سزا بدریت.

ب- لیژنه ی لق بۆی هیه له پاش هه لسه نگانندی بارودۆخی گشتی یه کیک له و سزایانه ی له به ندی (۵) دا هاتووه ده رهه ق به هه ر ئەندامێکی سه ریچکه ر

وهربرگريت جگه له برگه ی (و) له بهندی (و) و دهزگاکانی سهرووتر لهوه ئاگادار بکاتهوه.

ت- دهشی مهکتهبی سکرتریهت به تهواوهتی ههلیوهشیئتهوه، سووک یا توندتری بکات، ئهگهر بینى سزاکه گونجاوتر نییه.

ث- دهکردنی ئەندامانی سهپرچیکه له پیزهکانی یهکیتیدا، به بریاری لیژنه ی راپهراندن دهبی که به تاکه لایه نی دهسه لاتدار دهژمیردريت بو ده رهینانی ئەم بریاره، ههروهها دهتوانی ئەم مافه بدات به هه دهزگا یا لیژنه یهکی پیکهستن.

بهندی ههوتهم:

أ- ئهگهر هاتوو مهکتهبی سکرتریهت بینى یهکی له ئەندامانی یا ئەندامه یه دههگهکانی (الاعضاء الاحتیاط) شایانی دهکردنه له ئەندامیتی مهکتهب یا یه کیتی، ئەوا بۆی ههیه ئەندامیتییه که ی ههلواسیت ههتا کاتی کوپوونه وهی داهاتووی لیژنه ی راپهراندن، کیشه که ی بدریته کوپوونه وه که بو ئەوهی لهم باره یه وه بریاری کووتایی له سه ر بدریت.

ب- دهکردنی ئەندامانی لیژنه ی راپهراندن یا ئەندامه جیگرهکانی له ئەندامه تی یه کیتی، دهسه لاتی کوپوونه وهی فراوانی لیژنه ی راپهراندنه.

ت- له هه ر دوو ئەو حاله تانه ی له سه ره وه هاتوون پتویسته پاش په سه ندکردنی (دوو له سی) ئەندامانی لیژنه ی راپهراندن بریاره که دهچیت.

بهشی سیهم

بناغهکانی پیکهستنی یه کیتی

بهندی هه شتەم:

دروستبوونی پیکهستنی یه کیتی له سه ر بناغهکانی ناوه ندیتی دیموکراتی بنجی به ستوو ه که ئەمانه ن:

أ- هه لباردنی گشت دهزگا سه رکرده ییهکانی یه کیتی به نهینی دهکريت.

ب- دهزگاکانی خواره وه بریاره کانی لیژنه کانی سهرووتر نه نجام ده دن.

ت- گشت دهزگا و لیژنه جوړبه جوړه کانی یه کیتی پاپورتی خولی پیشکesh به دهزگاکانی سهرووتر ده کهن سه بارهت به چالاکیه کانیان و تیا دا پیشنیار و پرسیاره کانیان ده خنه روو، ههروه ها دهزگا سه رکده ییه کان، له چالاکیه کانی خو ځیان نه وه دهزگایانه ی پیوه به ستراون ئاگادار ده کهن به هو ی دهره ځنیانی بلاو کراوه خولیه کان.

ث- دیسپلینی ریکخستنی گشت پله کان ده گریت ه وه ههروه ها جیه جیکردنی بریاره کانی یه کیتی و ملکه چبوونی که مایه تی بو ژورینه یه.

به ندی نویه م:

گشت دامه زراوه کانی ریکخستنی یه کیتی به م بناغه و بیروباوه پانه ی خواره وه به ستراون:

أ- دهزگا کان به پیی جیگای کارکردن، خو ځندن، نیشته جیوون و ریکخستنه کانی ناحیه و قهزا و لیژنه ی ناوچه و لق پیک دین.

ب- سنووری چالاکی هه دهزگایه ک له وه دهزگایانه ی له سهروه هاتوون له لایه ن لیژنه سه رکده ییه کانه وه، دیاری ده کریت.

ت- ده شی دهزگای تر دامه زریت نه گهر پیویستی به وه هه بوو، نه وه ش له سه ر پیشنیازی لیژنه ی لق و په سه ندکردنی لیژنه ی راپه راندن ده بیټ.

به ندی ده یه م:

أ- ئاراسته کردنی چوست و چالاکیه کانی سهرووتر به پیی زنجیره کانی ریکخستن ده بیټ، جیگای کارکردن، خو ځندن، نیشته جیوون، ریکخستنی شار، لیژنه ی ناوچه و لیژنه ی لق ده بیټ.

ب- سه ره تای سه رکده یه تی به کو مه ل له گه ل په چاوکردنی لپرسراویه تی تاکه که س بناغه ی کارکردنی دهزگا سه رکده ییه کانه، دوورکه وتنه وه ش پیویسته له به کاره ځنیانی شیوه کانی به رپوه بردن، هه ز له گه وره یی خه باتکردن و ټیکو شان بو زالبوون به سه ر نه وه هموو که موکوړیانه ی له کارکردن دا هه ن، له ریگای به کاره ځیان و په پره ویکردنی سه ره تای په خنه و په خنه له خوگرتن و ریکخستنی

کارکردن له سهر شیوهی کارکردن و شیوهی پرۆگرامدانان و نه خشه کیشانه وه. ت- دهزگا جۆربه جۆره کانی یه کیتی ده بی بهیناوبهین کۆبوونه وه و سیمیناری دهوری پێک بخهن بۆ دۆزینه وهی که موکوپیه کانی کارکردن و دیراسه کردنی شیوهی زالبوون به سهریاند، پێکخستن و گه شه کردن به چالاکیه کانی، دهزگا جۆربه جۆره کانی یه کیتی و ئەندامه کانی به مهرجی پێکخستنی سیمیناره کان و داوای پاگرتنی دهزگا کانی خواره وه بکات که په یوه ندییان به بابته که وه هه یه.

به شی چواره م

هه یکه لی پێکخستنی یه کیتی و دهزگا سه رکرده یه کانی

به ندی یازده هه م:

- أ- پێکخراو به ردی بناغه یه له پێکخستنی یه کیتیدا، له ویشه وه گشت دهزگا کان پێی ده گهن، دهزگا و لیژنه جۆربه جۆره کانی یه کیتی و په ره وایه تی پێکخستن (الشرعیه التنظيمية) له و پێکخراوانه ی پێوه ی به ستراون وه رده گیریت.
- ب- دوا ی وه رگرتنی په زامه ندی لیژنه ی ناوچه، دامه زراندنی پێکخراوه کان به پێی جیگای کارکردن، خویندن و نیشته جیوون ده بیت.
- ت- پێکخراوه کان له ئەندامانی ناوچه ی نیشته جیوونیان پێک دیت.
- ث- لیژنه ی پێکخراو له (5 بۆ 7) ئەندام پێک دیت و بۆ ماوه ی سالیک هه لده بژێردرین.

به ندی دوا زده هه م:

ئه رکه کانی پێکخراو:

پێکخراو له چوارچێوه ی کارکردندا ئەم ئه رکانه ی له سه ره:

- أ- پێکخراو ئه لقه یه کی گه یه نه ری بنه ره تییه له نیوان دهزگا سه رکردایه تییه کانی یه کیتی به ئەندامانی یه کیتییه وه له نیوان یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و جه ماوه ری گه لی کوردستان، بۆیه پله ی بنه ره تی ئه رکی ئاراسته و ئاماده کردنی لاوان له رۆیشتن له سه ر پێبازی هێنانه دی ئامانجه ره واکانیان که وتوووته ته ئه ستۆ،

- ئه‌وه‌ش به هوشیارکردنه‌وه‌یان له ئامانجه‌کانی میژوویی بزاقی پزگاربخوازی کورد.
- ب- پاکیشانی ئەندامانی نوێ بۆ ناو پزیه‌کانی یه‌کیتی له‌گه‌ڵ په‌چاوکردنی سه‌ره‌تای سه‌رخستنی چۆنیه‌تی به‌سه‌ر چه‌ندایه‌تییه‌وه.
- ت- پیکخواه هه‌ڵده‌ستێ به‌ کو‌کردنه‌وه‌ی ئابوونه‌ی ئەندامی‌تی و فروشتنی ب‌لاوکراوه و چاپه‌مه‌نییه‌کانی یه‌کیتی و هه‌ول‌دان بۆ دۆزینه‌وه‌ی سه‌رچاوه‌کانی دارایی یه‌کیتی به‌ پزگای پیتاک (تبرعات) و پزۆزه‌ ده‌رامه‌تییه‌کانی تر که یه‌کیتی پێی هه‌ڵده‌ستیت و سه‌ره‌پرشتی لی ده‌کات.
- ث- پێویسته‌ پیکخواه هه‌میشه هه‌ول بدات بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانیاری و رامیاری ئەندامه‌کانی و تیکۆشان بۆ گه‌شه‌کردن و ده‌وله‌مه‌ندکردنی تاقیکردنه‌وه زانستییه‌کانی خه‌باتکردن.

به‌ندی سێزده‌هه‌م:

لیژنه‌ی ناوچه:

لیژنه ناوچه‌یه‌یه‌کانی یه‌کیتی به‌رزترین ده‌زگای یه‌کیتین له‌ ناحیه، قه‌زا و مه‌ڵبه‌ندی پارێزگا گه‌وره‌ترین شاری چالاکییه‌تی.

چالاکییه‌کانی یه‌کیتی له‌ نیوان دوو کو‌نفرا‌نسدا، به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه ده‌بن:

أ- به‌پێی پێویستی لیژنه ناوچه‌کان له‌ مه‌ڵبه‌ندی پارێزگا، قه‌زا، ناحیه و گونده‌کان دادمه‌زریت مه‌به‌ستیش له‌ پیکه‌ینانیان ئاراسته‌کردنی لیژنه بنچینه‌یه‌یه‌کانه به‌ شیوه‌یه‌کی باشتر.

ب- په‌یوه‌ندی هه‌ر یه‌که له‌ لیژنه‌ی ناوچه‌کان له‌ سنووری هه‌ر لقیکدا به‌ لقه‌وه ده‌بیت، ئه‌و لقه‌ی که له‌ سه‌رجه‌م لیژنه ناوچه‌کانی سنووری پارێزگا که پیک دیت.

لق:

أ- باره‌گای لق له‌ ناوه‌ندی پارێزگا یان گه‌وره‌ترین شاری چالاکی ده‌بیت و لێپرسراوی لقیش ده‌بن ئەندامی لیژنه‌ی پاپه‌راندن بیت.

ب- ئەندامانی لیژنه‌ی لق له‌لایه‌ن کو‌نفرا‌نسی ناوچه‌وه هه‌ڵده‌بژیردرین، ژماره و

مه‌رج و بنچینه‌ی هه‌لبژاردنه‌کانیش له‌لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندنه‌وه دیاری ده‌کری‌ت که له (5 بۆ 7) ئەندام پێک دێت.

ت- هه‌موو لیپرسراوی لیژنه‌ ناوچه‌کان پله‌ی ئەندامی‌تی لقیان هه‌یه.

به‌ندی چوارده‌هه‌م:

کۆنفرانسی خۆجێیه‌تی:

أ- به‌رزترین ده‌زگای رێکخستنه‌ له‌ ناوچه‌که که له ئەندامه هه‌لبژێردراوه‌کان پێک دێت که له‌لایه‌ن رێکخراوه بنچینه‌یه‌کانه‌وه هه‌لبژێردراون دوا‌ی په‌زامه‌ندی ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌کانی سه‌رووتر.

ب- کۆنفرانس سالی جاريك ده‌به‌ستري‌ت و ده‌شۆ به‌ شيوه‌یه‌کی نائاسايشه‌وه ئەوه بکری، له‌سه‌ر داوا‌ی (3/2)ی ئەندامانی یه‌کیتی له‌ سنووری کارکردنی ناوچه‌که‌دا.

ت- ئەرکه‌کانی کۆنفرانسی ناوچه‌کان ئەمانه‌ن :

١- گۆیگرتن و لیکۆلینه‌وه له‌سه‌ر راپۆرته‌کانی لیژنه‌ ناوچه‌کان.

٢- ده‌رهێنانی بریار و راسپاردە‌ی پێویست سه‌باره‌ت به‌ چالاکیه‌کانی داهاتووی ئەو ده‌زگایانه‌ی پێوه‌ی به‌ستراوه‌ن و دانانی پلانی کارکردن (خطط العمل) بۆ ماوه‌ی داهاتوو و جێبه‌جێکردنیان، پاشا په‌زامه‌ندی مه‌کته‌بی سه‌کرتاریه‌ت.

٣- هه‌لبژاردنی ئەندامانی لیژنه‌ ناوچه‌یه‌کانی یان لیژنه‌ی لق.

٤- هه‌لبژاردنی نوێنه‌رانی کۆنفرانسی ده‌زگای به‌رزتر بۆ کۆنگره‌.

به‌ندی یازده‌هه‌م:

کۆنفرانسی گشتی:

أ- کۆنفرانسی گشتی له‌ کاتی‌ک که نه‌توانرا کۆنگره‌ به‌ستري‌ت یا له‌سه‌ر داوا‌ی (3/2) ی، ئەندامان یا (3/2)ی ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن دێته‌ به‌ستن.

ب- کۆنفرانسی گشتی له‌ مانه‌ی خواره‌وه پێک دێت :

١- ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن و جێگره‌کانی.

٢- نوێنه‌رانی کۆنفرانسه‌ ناوچه‌یه‌کان.

۳- ئەندامانی پیشکەوتووێ یه کیتی.

کۆنفرانسی گشتی دەسەلاتی کۆنگرە ی ههیه، بیجگه له:

۱- دەستکاریکردن له پهیرهوه و پرۆگرامی ناوخۆ.

۲- گۆڕینی دروشم (ئارم) ی یه کیتی.

۳- گۆڕینی زیاتر له نیوهی ئەندامانی لیژنه ی پاپه پاندن.

بهندی شانزدههههه:

کۆنگرە:

کۆنگرە بهرزترین دەسەلاته له یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، که له نوێنه رانی هه لێژێردراوی کۆنفرانسه کانی لقه کان پێک دێت و به سێ سāl جارێک ده به ستریت، یا به شیوه یه کی نائاسایی ئەگەر زیاتر له (۳/۲) ی ئەندامانی یه کیتی یا (۳/۲) ی ئەندامانی لیژنه ی پاپه پاندن ئەوه ی به پێویست زانی.

ئەرکه کانی کۆنگرە ئەمانه:

أ- گوێگرتن له راپۆرتی لیژنه ی پاپه پاندن و لیکۆلینه وه ی چالاکیه کان.

ب- مه رجی پێویست بو ئەندامه تی لیژنه ی پاپه پاندن ئەوه یه ده بی (۳) سāl وه رگرتنی ئەندامی تی له یه کیتی دا تپهر بووبیت، هه روه ها سه باره ت به ئەندامه یه ده گه کانی لیژنه ش.

ت- لیژنه به لایه نی که مه وه له سالی کدا دوو کۆبوونه وه ی فراوان ده به ستیت، واته هه ر (۶) مانگ جارێک.

ث- ئەگەر شوینی ئەندامی کی لیژنه یا شوینی ژماره که یان به هه ر هۆیه که وه چو ل مایه وه، لیژنه ی پاپه پاندن بو ی هه یه به زۆربه ی (۳/۲) ی ده نگ ی ئەندامه کانی که سی شایسته بو پرکردنه وه ی ئەو بۆشاییه هه لێژێری له نیوان ئەندامانی یه کیتی.

ج- بو ی هه یه له بارودۆخه نائاساییه کاند (الحالات الاستثنائية) هه ر ئەندامی که ئەندامانی یه کیتی هه لێژێرن به ئەندام له لیژنه ی پاپه پاندن یان به زۆربه ی (۳/۲) ی ده نگ ی ئەندامانی دامه زری نی.

لێژنه‌ی راپه‌راندن له (١٨) ئەندام و (٣) یه‌ده‌گ پێك دێن كه له كۆنگره‌دا راسته‌وخۆ هه‌ڵده‌بژێردرێن.

به‌ندی هه‌ژده‌هه‌م:

مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت:

أ- له ماوه‌ی دوو كۆبوونه‌وه‌ی لێژنه‌ی راپه‌راندن مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت به سه‌ركرده‌یه‌ تیکردنی چالاکیه‌کانی یه‌كیتی و سه‌ره‌پرشته‌یکردن و چاودێری‌کردن و راپه‌راندنی ب‌په‌راره‌کانی لێژنه‌ی راپه‌راندن هه‌ڵده‌ستێ.

ب- ئەندامانی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت له نێوان ئەندامانی لێژنه‌ی راپه‌راندن هه‌ڵده‌بژێردرێن، مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت له سكرتیری یه‌كیتی و چوار ئەندامی تر پێك دێن.

به‌ندی نوزده‌هه‌م:

دارایی یه‌كیتی:

أ- دارایی یه‌كیتی پێك دێت له:

١- ئابوونه‌ی مانگانه‌ی ئەندامان.

٢- پیتاك (التبرعات).

٣- نرخ‌ی چاپه‌مه‌نی و بلاو‌كراوه‌کانی یه‌كیتی.

٤- ئەو پرۆژه به‌رهه‌مه‌پێنانه‌ی كه یه‌كیتی پێی هه‌ڵده‌ستێ.

ب- چۆنیه‌تی خه‌رج‌کردنی دارایی یه‌كیتی:

١- ئەو ده‌رماله‌ی (مخصصات) كه مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت ب‌په‌راره‌ی له‌سه‌ر ده‌دات.

٢- خه‌رج‌ی باره‌گا‌کانی یه‌كیتی و بواره‌کانی تر.

٣- یارمه‌تیدانی پێویست بۆ کادی‌ره‌ موته‌فه‌ریغه‌کان و ئەو ئەندامانه‌ی كه به هۆی نه‌خۆش‌بوون و په‌كکه‌وتن پێویستی‌ان به یارمه‌تی هه‌یه، ئەو‌یش به پێی ب‌په‌راره‌ی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت دیاری ده‌کری‌ت.

- ۴- جموجۆل و چالاکیه وه‌رزشی و هۆنه‌رییه کان که یه کیتی پیی هه‌لده‌ستی.
- ۵- بۆ هاتوچۆی نوینه‌رانی یه کیتی به ئیشوکاری تایهت به یه کیتییه وه له ناوه وه و ده‌ره‌وه‌ی ولاتدا.

پاگه‌یه‌ندراوی کۆتایی «کۆنگره‌ی ئازادی» ی یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی

کوردستان ۱۶-۲۰ی تشرینی یه‌که‌می ۱۹۹۳

له‌ژێر سایه‌ی په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان که به‌ره‌می خۆینی شه‌هیدانه و له‌ کوردستانیکێ ئازاد که ناشتی و دیموکراتی تیا‌دا چه‌سپاوه و بوار بۆ هه‌موو پێک‌خراوه جه‌ماوه‌رییه‌کان په‌خساوه بۆ ئه‌وه‌ی به‌رده‌وامی به‌ خه‌باتی خۆیان بده‌ن، یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان له‌ هه‌ولێری پایته‌ختی هه‌ریم له‌ ۱۶/۱۰/۱۹۹۳ له‌ژێر دروشمی (زانست، ناشتی، ئاوه‌دان‌کردنه‌وه) کۆنگره‌ی ئازادی به‌ست که هه‌شته‌مین کۆنگره‌ی یه‌کیتی قوتابیان کوردستان و چواره‌مین کۆنگره‌ی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و کۆنگره‌ی یه‌ک‌گرتن بوو له‌ نیوان یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و خۆینداکاران و لاوانی یه‌ک‌گرتن و قوتابیان و لاوانی فه‌یلی و، (۷۹۳) هه‌وتسه‌د و نه‌وه‌د و سێ نوێنه‌ر ئه‌ندامانی کۆنگره‌ بوون و به‌شدارییان تیا‌دا کرد، جگه‌ له‌ میوانیکێ زۆر له‌ ئه‌ندامانی په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان و لایه‌نه‌کانی ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی به‌ره‌ی کوردستانی تیکۆشه‌ر و پارته‌کانی کوردستانی ئێران و تورکیا و پێک‌خراوه‌کانی قوتابیان و لاوانی کوردستان و عێراق و پارچه‌کانی تری کوردستان و جیهان و پێک‌خراوه‌ خێرخوازه‌کانی جیهانی و مامۆستا به‌پێژه‌کان له‌ داموده‌زگا‌کانی خۆیندن و خێزانه‌کانی شه‌هیدانی قوتابیان و لاوان و کادیسانی که له‌ سالانی پێش‌وودا به‌شدارییان له‌ بزووتنه‌وه‌ی قوتابیان و لاواندا کرد‌بوو، هه‌روه‌ها هیژا کاک مه‌سه‌ود بارزانی سه‌روکی پارته‌ی دیموکراتی کوردستان - یه‌ک‌گرتوو ئاماده‌ بوو له‌ پوانگه‌ی بایه‌خدانی به‌ قوتابیان و لاوان.

کۆنگره‌ به‌ خوله‌کیک وه‌ستان بۆ پێز‌گرتن له‌ گیانی پاکی شه‌هیدانی بزووتنه‌وه‌ی قوتابیان و لاوانی کوردستان و ته‌واوی شه‌هیدانی بزووتنه‌وه‌ی پزگاری‌خوازی کورد و سه‌روه‌ری شه‌هیدان دانه‌ر و مامۆستای کوردایه‌تی و قوتابخانه‌که‌مان بارزانی نه‌مر ده‌ستی پێ کرد. پاشان هۆلی زه‌ردی کۆنگره‌ ده‌په‌نگدانه‌وه‌ی مارشی قوتابیان به‌ خۆیه‌وه‌ بینی که له‌لایه‌ن تیپی شه‌هید سۆران سه‌ر به‌ لقی سلێمانی پێشکesh کرا، ئینجا کۆنگره‌ له‌لایه‌ن هیژا کاک مه‌سه‌ود بارزانی به‌ وته‌یه‌کی به‌نرخ کرایه‌وه که به‌ وته‌یه‌کی بارزانی نه‌مر ده‌ستی پێ کرد و فه‌رمووی که‌س وه‌کو بارزانی باسی قوتابیانی نه‌کرد‌وو که ده‌لی: «قوتابیان سه‌ری پمن له‌ گشت شو‌پش و

راپه‌پینیکدا»، له دوایدا میوانان وته و پیروژباییان ئاراسته‌ی کۆنگره کرد و خوشحالی خۆیان ده‌ربری به‌رامبه‌ر به کۆنگره و پشتگیری خۆیان بۆی ده‌رخست و ئومیدی سه‌رکه‌وتنیان بۆ خواست.

دانیشتنی دووهم که داخراو بوو، راپۆرتی سیاسی خۆیندرایه‌وه و لیژنه‌ی به‌رپۆه‌بردنی کاروباری کۆنگره هه‌لبژێردرا و دوا‌به‌دوای لیژنه‌کانی په‌ی‌په‌و و پرۆگرام و پیک‌خستن و دارایی و په‌یوه‌ندی‌ه‌کان و راگه‌یاندن و سکالا و بریار و پاسپارده‌کان هه‌لبژێردران و له دانیشتنه‌کانی دیکه‌دا هه‌موو هه‌فالان به‌ تێروته‌سه‌لی له‌سه‌ر بابه‌ته‌کان دوان و ده‌ستیان خسته‌ سه‌ر ئیش و ئازاری قوتاییان و لاوانی کوردستان و گه‌له‌ سه‌ته‌مدیده‌که‌مان به‌ شیوه‌یه‌کی دیموکراتییانه‌ کۆمه‌لی بریار و پاسپارده‌ وه‌رگیران و زۆربه‌یان به‌ تیکرای ده‌نگ بوون و به‌ چه‌په‌له‌پ‌رێزان قوتاییانی بارزانیی نه‌مر، قوتابخانه‌ی کوردایه‌تی و مه‌ردایه‌تی پیشوازییان لی ده‌کردن.

پاش کۆتاییهاتن به‌ راپۆرتی لیژنه‌کان و ده‌نگدان له‌سه‌ریان، تپی موسیقای لق‌ی هه‌ولێر و لق‌ی ده‌وێ - نه‌ینه‌وا چالاکیه‌کانی خۆیان پێشکesh کردن و له‌ ماوه‌ی کۆنگره‌دا چه‌ند پێشانگا و جموجولی وه‌رزشی له‌لایه‌ن لقه‌کان پێشکesh کران.

کۆنگره‌ی ئازادی، خۆپێشاندا‌نێکی گه‌وره‌ی قوتاییان و لاوانی دیموکراتی کوردستان بوو که تاكو ئیستا به‌م ن‌گه‌ خاکی کوردستان به‌خۆیه‌وه نه‌دیوو.

گرنگترین بریاره‌کانی کۆنگره : له‌یه‌کتر جیا‌بوونه‌وه‌ی هه‌ردوو پیکخواه‌ بوو (یه‌کیتی قوتاییانی کوردستان) و (یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان) که له‌ کۆنفرانسی هاوبه‌شی ئابی ۱۹۸۶ له‌به‌ر چه‌ند هۆیه‌کی خودی و بابه‌تی بووبوون به‌یه‌ک پیکخواه‌، ئه‌ویش (یه‌کیتی قوتاییان و لاوانی دیموکراتی کوردستان) بوو، هه‌روه‌ها گۆرانگاریی بنه‌په‌ته‌ی له‌ پرۆگرام و په‌ی‌په‌وی ناوخۆی هه‌ردوو یه‌کیتیدا کرا و گه‌لی بریار و پاسپارده‌ ده‌رچوون که له‌گه‌ل ئه‌م قۆناغه‌دا ده‌گونجی و سیاسه‌تی هه‌ردوو یه‌کیتی به‌ده‌ر ده‌خات و دا‌کوکی کرا له‌ په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان و پاراستنی یه‌ک‌گرتن و یه‌ک‌بوونی پیکخواه‌کانی قوتاییان و لاوانی کوردستان و پیکه‌پێانی فیدراسیۆنیک له‌ ئاستی کوردستان بۆ گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌ هاوبه‌شه‌کا‌مان و خۆئاماده‌کردن بۆ هه‌لبژاردنه‌کانی سه‌رتاسه‌ری کوردستان و کیشه‌کانی ئیستای قوتاییان و لاوان، هه‌روه‌ها کۆنگره به‌ تیکرای ده‌نگ بریاری دا

که نوینه‌رانی کۆنگره سەردانی گلکۆی باوکی کورد بارزانیی نەمر و رێهەری لاو ئیدریسی هەمیشە زیندوو بکەن و پەیمانی ئەمە کداری نوێ بکەنەوه بۆ رێبازە پیرۆزە کەیان.

لە دوا دانێشتندا دەست کرا بە دەنگدانی نەهێنی و بەپێی ویست و متمانهی نوینه‌رانی کۆنگره، دەستەیه‌کی نوێ بۆ سەرکردایەتی هەردوو یەکییتی، یەکییتی قوتابیانی کوردستان و یەکییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان هەلبژێردران و پێشوازییەکی گەرمیان لێ کردن و لە کۆتایی کۆنگره‌دا سوپاسی گشت میوان و ئەو لایەنە کرا که پشتگیری خۆیان بۆ کۆنگره‌ دەربڕیوو و پیرۆزباییان ئاراستە‌ی کردبوو. ئەمە و کۆنگره‌کە لە ۱۹۹۳/۱۰/۲۰ کۆتایی بە کاروباری خۆی هێنا.

بۆ بەیانی که پێکه‌وتی پۆژی ۱۹۹۳/۱۰/۲۱ بوو، هەموو ئەندامانی کۆنگره بە نمایشێکی مەزن سەردانی مەزاری پیرۆزی بارزانیی نەمر و کاک ئیدریسی جوانه‌مه‌رگیان لە بارزان کرد و دواي گەپانەوه‌یان هەریه‌کە و بۆ شوینی خۆی گەپایه‌وه‌ و سەرکردایەتی تازه بۆ ئەنجامدانی کاره‌کانیان و دەستپێکردنی ئەرکی تازه لە پۆژی ۱۹۹۳/۱۰/۲۲ که پێکه‌وتی هەینی بوو، لە مۆلەت بوون و پۆژی دواتر دەست بە کاره‌کان کرانه‌وه‌.

یەکییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - عێراق

۲۴ ی تشرینی یه‌که‌می ۱۹۹۳

هەولێر

به‌لاغی کۆتایی یه‌که‌مین کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندنی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

جه‌ماوه‌ری خۆپاگری کوردستان،

دوابه‌دوای «کۆنگره‌ی ئازادی» یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، که له ۱۶ ی تشرینی یه‌که‌می ۱۹۹۳، له ژێر دروشمی (زانست - ناشتی - ئاوه‌دانکردنه‌وه) له پایته‌ختی هه‌رێم (هه‌ولێری دێرین) به‌سه‌رکه‌وتوویی و سه‌رفرازی کاره‌کانی خۆی به‌ئه‌نجام گه‌ياند، لیژنه‌ی راپه‌راندنی یه‌کیتییه‌که‌مان یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له‌ پۆژانی (۲۳ و ۲۴) ی ئهم مانگه‌ کۆبووه‌ و به‌ سێ دانیشتن کاره‌کانی به‌ تیروته‌سه‌لی خسته‌ ژێر باس و لیکۆلینه‌وه‌ و بپاروه‌رگرتن له‌ بواری پێویستدا.

یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان وه‌ک درێژه‌پێده‌ریکی کاروانی بزوتنه‌وه‌ی قوتابیان و لاوانی کوردستان، که له ۱۸ ی شوباتی ۱۹۵۳ له‌دایک بووه‌، له‌ ته‌مه‌نیدا سێ کۆنگره‌ی به‌ستوووه‌ تا کاره‌ساتی ۱۹۷۵ و چواره‌مینیان «کۆنگره‌ی ئازادی» ۱۹۹۳ ده‌ییت، جگه‌ له‌ کۆنفراanse‌کانی که‌ گرتگرتین و مه‌زنترین کۆنفراanse‌مان له‌ ئابی ۱۹۸۶ به‌ هاوبه‌شی له‌ گه‌ڵ یه‌کیتی قوتابیان کوردستان، له‌ ژێر سیبه‌ری ته‌فه‌نگی پێشمه‌رگه‌ قاره‌مانه‌کانی کوردستان به‌ (دروشمی به‌ره‌و یه‌کگرتن بۆ پو‌خاندنی پزێم و کۆتاییه‌پێنان به‌ شه‌ر تا بتوانین به‌ ناشتی و دیموکراسی بخوینین) له‌ ناوچه‌ نازادکراوه‌کانی پارێزگای هه‌ولێر به‌سترا، که له‌ شیوه‌ی کۆنگره‌ ده‌چوو.

قۆناغه‌کانی دوای کاره‌ساتی ۱۹۷۵ که‌ شۆڕشی ۲۶ ی گۆلانی نیشتمانی پێشکه‌وتنخواز به‌ رابه‌رایه‌تی پارتی دیموکراتی کوردستان و به‌ره‌ی کوردستانی تیکۆشه‌ر و قۆناغی کاره‌ساتی ئه‌نفال له‌ ۱۹۸۸ و قۆناغی به‌رخودان تا راپه‌ڕینی به‌هاری ۱۹۹۱ و تا به‌ستنی کۆنگره‌ی ئازادی له‌ ۱۹۹۳ ده‌گریته‌وه‌، به‌ ته‌مه‌نیکی ده‌وله‌مه‌ند پیر له‌ ده‌سکه‌وت و فیداکاری ده‌ژمی‌ریت جگه‌ له‌ سه‌روه‌رییه‌کانی له‌ شۆڕشی مه‌زنی ئه‌یلوولی نیشتمانی یه‌ به‌ سه‌روکایه‌تی سه‌رکرده‌ی به‌ وه‌فای گه‌لی کورد و بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازه‌کی بارزانیی نه‌مر.

به‌م جو‌ره‌ش میژوویه‌کی شکۆدار و پیر شانازی له‌ ته‌مه‌نی (۴۰) سال‌ خه‌باتی بی‌وچاندا تۆمار ده‌کری‌ت. شایانی باسه‌ کۆنگره‌ی ئازادی شانازی به‌ یه‌کگرتنه‌وه‌ی زیاتری ریزه‌کانی قوتابیان و لاوانی کوردستان ده‌کات، که له‌م کۆنگره‌یه‌دا له‌ نیوان

یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و پیکخراوی خویندکاران و لاوانی یه کگرتن که پیشتر له ههر سی پیکخراوی «سۆشیالیست» و «پیشهنگ» و «قوتابیانی کورد» پیک دههات و ههروا له گهڵ پیکخراوی «قوتابیانی و لاوانی کوردی فهیلی» یه کبوون سههری گرت و موژدهیه کی نویی به جهماوههری کۆلنهدههری قوتابیانی و لاوانی کوردستان پاگه یاند، که پتر زه مینه خوۆشکههری یه کبوونی سهرتاسههری و زامنی پیشکهوتنی کۆمه لایه تی و پرۆسه کردنی دیموکراسیه ته، له م کۆنگره یه دا بریاریکی گرنگی وه رگرت سه بارهت به ههردوو پیکخستنی قوتابیانی له لایه ک و لاوان له لایه کی تره وه، بۆ ههردوو پیکخراوی یه کیتی قوتابیانی کوردستان و یه کیتییه که مان یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له کهش و ههوایه کی ئازاد و دیموکراسیدا دوو سههر کردایه تی هه لێژێردران. «کۆنگره ی ئازادی» بریاریکی میژوویی سه بارهت به هینانی تهرمی پیروزی ههردوو سههر کرده ی بیۆینه و به وه فا و تیکۆشههری گه لی کورد بارزانی نه مر و برای هه میشه زیندوو کاکه ئیدریس بارزانی جوانه مه رگ بۆ ولات وه پێ که وتوو له دوای تهواو بوونی کۆنگره به کاروانیکی به رفراوان خو ی زیاتر له (۳۰) کۆسته ر^(۱) ی پر ده دا، سهردانی مه زارگه ی پیروزیان کرد له ۲۲ ی تشرینی یه که می ۱۹۹۳ له بارزانی شوپش و خه بات و ناسنامه. له م کۆنگره یه دا (۱۵) هه قال بۆ لیژنه ی پاپه پاندن و (۳) ئیحتیات هه لێژێردران که له نیوان خو یاند مه کته بی سکر تار یهت و سکر تیریان هه لێژارد.

ئینجا له دانیشتنی دووهم و سییه مدا ئەندامانی تری لیژنه ی پاپه پاندن به سههر مه کته بی سکر تار یهت و لقه کان دابهش کران، لیپرسراوانی لی ده ستنیشان کران له گه ل نه خشه ی کار کردنی مه کته بی سکر تار یهت و لقه کان و پاسپارده ی گشت بوارهکانی ئاراسته کرد.

له م کۆبونه وه یه دا، جگه له لقهکانی دهوۆک، نهینهوا، ههولێر، سلیمانی، کهرکوک و ئاواره بریار درا به دانانی (۳) لقی تری یه کیتی (ئاکری و سۆران و رانیه) و چه ند لیژنه ناوچه یه کی تر له سنووری لقی دهوۆک - نهینهوا، ههولێر و کهرکوک. هه ر له م کۆبونه وه یه دا لیپرسراوانی لق و جیگر دیراسه ی هه یکه لی^(۲) نویی لقهکانی ده ستنیشان کرد.

(۱) جوړیک پاسی ۲۱ که سی.

(۲) په یکه ره ندی

له کۆتاییدا ههڤالانی لیژنه‌ی راپه‌راندنی یه‌کیتی جاریکی تر وه‌فاداری و دلسۆزیان بۆ سه‌رکردایه‌تی سه‌ربه‌رز و تیکۆشه‌ری قۆناغی یتوان کۆنفرانسی ئابی ۱۹۸۶ تا «کۆنگره‌ی ئازادی» ۱۹۹۳ راگه‌یانند و پیکه‌وه به هه‌ناسه‌یه‌کی تازه‌تر و به‌ره‌و کۆری خه‌باتیان که‌وتنه‌ی و سویندی وه‌فادارییان بۆ گیانی پاک‌ی شه‌هیدانی بزوتنه‌وه‌ی لاوانی کوردستان و سه‌ر کاروانی شه‌هیدان بارزانیی نه‌مر خوینده‌وه.

یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - عێراق

لیژنه‌ی راپه‌راندن

۲۴ ی تشرینی یه‌که‌می ۱۹۹۳

کۆنگره‌ی پینجه‌می یەکییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

هه‌ولێر ١٩٩٨

کۆنگره‌ی پینجه‌می یەکییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، به‌ ناوی «کۆنگره‌ی پیشکه‌وتن» له‌ رۆژانی ٢٩ ی نیسان تا ١ ی ئیاری ١٩٩٨، له‌ هۆلی میدیای شاری هه‌ولێر، به‌ چاودێری سهرۆک مه‌سعود بارزانی و به‌ ئاماده‌بوونی ٣٢٥ نوێنه‌ر، به‌ دروشمی «ناشتی، فیدرالی، ژیاڤیکی به‌خته‌وه‌ر بو‌ لاوانی کوردستان» به‌سترا که‌ تێیدا سهرۆک مه‌سعود بارزانی وتاریکی پیشکه‌شی نوێنه‌ران و به‌شداربووانی کۆنگره‌ کرد.

ئه‌ندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن له‌لایه‌ن نوێنه‌رانی کۆنگره‌وه، به‌ شیوه‌ی خواره‌وه هاتنه‌ هه‌لبژاردن:

- عه‌بدوڵا ئه‌لیاس خدر
- لوقمان عه‌بدوله‌تیف مه‌دحه‌ت
- ئیبراهیم ئیسماعیل
- مه‌حمود عومه‌ر مه‌حمود، ناسراو به‌ (مه‌حمود ئه‌رگۆشی)
- مه‌ریوان غه‌ریب ئه‌مین
- چیمه‌ن محه‌مه‌د ته‌قیه‌دین
- نه‌جات باپیر سمایل
- سالح مه‌حمود عه‌لی ناسراو به‌ (رێبوار و سالح هه‌رکی)
- ساییر ئه‌حمه‌د حه‌سه‌ن
- سه‌گهان ئیبراهیم
- ئاسۆ حه‌سه‌ن
- رووخۆش سه‌عید
- کامه‌ران ئه‌مین عه‌بدوڵا

- به‌ختیار همه سه‌عید، ناسراو به (به‌ختیاری سه‌ید محهمه‌د)
- سه‌باح ئەحمەد
- عومەر شەریف
- ئەیوب ڕەمەزان
- مه‌جید عەبدولکەریم
- هه‌لکه‌وت ڕه‌فعه‌ت^(١)

یه‌ده‌گی ئەندامانی لیژنه‌ی ڕاپه‌راندنیش به‌ شیوه‌ی خواره‌وه هه‌لبژێردران:

- خانی مه‌حمود
 - به‌کر سالح مارف
 - موزه‌فر تاهیر مه‌ولود^(٢)
- له‌ یه‌مین کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی ڕاپه‌راندندا له‌ ١٣ ی ئایاری ١٩٩٨، ستافی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت به‌مشێوه‌یه هه‌لبژێردرا:

١- ئیبراهیم ئیسماعیل، سکرته‌ر

٢- لوقمان عه‌بدوله‌تیف، کارگیر

٣- مه‌حمود ئەرگۆشی، کارگیر

٤- مه‌ریوان عه‌ریب، کارگیر

٥- چیمه‌ن محهمه‌د، کارگیر

٦- نه‌جات باپیر، کارگیر

٧- سالح هه‌رکی، کارگیر^(٣)

(١) نه‌وزاد فوئاد ڕه‌شید. سه‌رچاوی پێشوو، ل ٤٠-٤١.

(٢) نه‌وزاد فوئاد ڕه‌شید. سه‌رچاوی پێشوو، ل ٤٠.

(٣) نه‌وزاد فوئاد ڕه‌شید. سه‌رچاوی پێشوو، ل ٤٢.

وتاری سه‌رۆک مه‌سه‌ود بارزانی

بسم الله الرحمن الرحيم

خوشک و برایانی خوشه‌ویستم،

لاوانی خوشه‌ویست، ئاماده‌بووانی به‌پێز، به‌بۆنه‌ی به‌ستنی کۆنگره‌ی پێنجه‌می لاوانی دیموکراتی کوردستانه‌وه‌ خۆم به‌ به‌خته‌وه‌ر ده‌زانم که به‌شداریتان ده‌که‌م و گهرمترین پیروزیبایتان لێ ده‌که‌م.

ئومێده‌وارم کۆنگره‌یه‌کی سه‌هرکه‌وتوو به‌ستن و بریاری وا بدهن که له‌ ئاستی قۆناغی ئه‌مڕۆدا بێت، چونکه‌ لاوانی خوشه‌ویست ئه‌رکیکی پیروزیان له‌ سه‌ر شانه‌ و پۆلی ئه‌وان هه‌میشه‌ دیار و به‌رچاوه‌ له‌ خه‌باتی گه‌له‌که‌ماندا، زۆر له‌ سه‌هرکرده‌ لی‌ها‌تووه‌کان له‌ یه‌کیتی لاوانی دیموکراته‌وه‌ پێ گه‌شتوون، خه‌بات له‌ یه‌کیتی لاوانی دیموکراتدا قۆناغیکی گرنکه‌ بۆ ئه‌وه‌ده‌ست ئالوگۆر به‌سه‌رکردایه‌تی ده‌کری، ئالوگۆر به‌ مه‌سئولیات ده‌کری، له‌به‌ر ئه‌وه‌ هه‌میشه‌ (یه‌کیتی لاوان) و (یه‌کیتی قوتابیان) وه‌کو کارگه‌یه‌کن بۆ دروستکردنی سه‌هرکرده‌ی لی‌ها‌توو، بۆ سه‌هرکردایه‌تی خه‌باتی گه‌له‌که‌مان، وه‌ک خۆشتان ده‌زانن، له‌سه‌هرکردایه‌تی پارتیدا هه‌ول دراوه‌ تا ئه‌و ئاسته‌ی له‌توانادا بێت، گرنگی به‌ یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان دراوه‌ به‌ یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان دراوه‌ و یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان دراوه‌، ده‌زانین که ئه‌وانه‌ گرنگیان یه‌کجار زۆره‌. ئه‌مڕۆ کۆنگره‌تان له‌ که‌ش و هه‌وایه‌کی ئازاددا له‌ پایته‌ختی هه‌ری‌م ده‌به‌ستری. له‌ هه‌مانکاتدا ده‌بێت ئه‌وه‌مان له‌بیر نه‌چێت که ئه‌م بارودۆخه‌ی دروست بووه‌ و ئه‌م هه‌له‌ی ئه‌مڕۆ بۆمان هه‌لکه‌وتوووه‌ ئه‌نجامی خه‌باتیکی بێوچانی گه‌له‌که‌مانه‌، ئه‌نجامی قاره‌مانی‌تی پێشمه‌رگه‌ دلێره‌کان و به‌ره‌مه‌می خوینی ئه‌و شه‌هیده‌ قاره‌مانانه‌یه‌ که ئه‌مڕۆ ئێمه‌ وا به‌ سه‌ربه‌ستی و ئازادی له‌ پایته‌ختی هه‌ری‌مدا، کۆنگره‌ی لاوان ده‌به‌ستین و چه‌ندین چالاکی تر ئه‌نجام ده‌ده‌ین.

من له‌بیرمه‌ زۆر له‌و برایانه‌ی که‌وا مه‌سئولیه‌تی یه‌کیتی لاوانیان له‌ ئه‌ستۆدایه‌ له‌ کاتی خه‌باتی خویناویدا، له‌ کاتی خه‌باتی شاخدا، دیسان به‌ ئه‌رکی سه‌رشانیان هه‌لسا‌ون و نه‌یان‌ه‌یشتوووه‌ خه‌باتی لاوان بوه‌ستیت. ئه‌مڕۆش ئێوه‌ خۆتان ئازادن چ سه‌هرکردایه‌تییه‌ک بۆ خۆتان هه‌ل‌ده‌بژێرن به‌لام ده‌مه‌وی‌ت ته‌ئکید له‌وه‌ بکه‌مه‌وه‌،

ئەو هەڤالانە ی گەر دوا ی ئەم کۆنگرە یە مەسئولیه‌تێکی تریان پی بسپێردرێت و لە یه‌کیتی لاوان نەمێنن، بێگومان دەبێت جێگایان دیار بێت و دەبێت ئیحترامیان پارێزراو بێت، ئەمە مانای ئەو نیه‌ ئەو ی لە سکرتریه‌تی یه‌کیتی لاوان یان قوتابیان نەما، ئیتر بێ ئیش دەمێنێ و تەواو، بە پێچه‌وانه‌و ئەمە قۆناغی یه‌کەمە لە خەباتدا بریویه‌تی و پێ دەنێتە قۆناغێکی تر. ئەوانه‌ی که تازەش دێن داوا ی سەرکەوتن یان بۆ دەکەم، ئومێدەوارم درێژه‌پێدەری خەباتی لاوانی خۆشه‌ویست بن، پەرە بە خەباتی خۆیان بدەن، زیاتر خزمەت بە لاوانی خۆشه‌ویست بکەن و ئاماده‌یان بکەن بۆ ئەو ی ئەوانیش زیاتر خزمەت بە کورد و کوردستان بکەن. من نامەوێ زیاتر درێژه‌ی پێ بدەم، داوا ی سەرکەوتن بۆ کۆنگرە‌کە‌تان دەکەم و بشزانن بە هەموو هی‌ز و توانیه‌ک له‌ پشتتان و ئاماده‌ین بۆ هەموو هاوکاریه‌کی ئێوه‌ی خۆشه‌ویست و هەر سەرکەوتوو بن.

پوختهیهك له راپۆرتی گشتی كۆنگره‌ی پینجه‌می یه‌کیتمی لاوانی دیموکراتی کوردستان

له‌ خالی گرنگی رۆلی لاوان له‌ ژيانی کۆمه‌ڵدا و کورته‌یه‌ك له‌ میژووی (ی.ل.د.ك) دا هاتوو:

له‌و رۆژه‌وه‌ که مرۆف ناچار بوو بۆ دابینکردنی پیداوێستیه‌کانی ژیان و پاراستنی گیانی خۆی له‌ جوهره‌ها کاره‌ساتی مه‌ترسیدار بیر بکاته‌وه‌ و گه‌ڵاڵه‌ بکات. لاوان وه‌ك فاکته‌ریکی سه‌ره‌کی سه‌ره‌که‌وتن و لادانی کۆسپ له‌ رێگه‌ی پێشکه‌وتنی خۆیان داسه‌پاند. لاو وه‌کو سه‌رچاوه‌ی هێز و وزه‌ی ئاوه‌دانکار و هه‌ر له‌و حاله‌شدا، وێرانکه‌ر و پووحنه‌ر وه‌کو ئامیڤیکی ده‌سه‌ڵاته‌بخش و که‌سایه‌تیده‌ر، هه‌ر له‌ ده‌ستپێکی میژوو جیی سه‌رنجی ده‌سه‌ڵاتداران و زانیانی کۆمه‌ڵناسی و بواره‌کانی تری په‌یوه‌ندار به‌ ژيانی مرۆفایه‌تی بووه‌. بۆیه‌ش له‌ کۆنترین پڕۆژه‌کانی یاسا که‌ بۆ به‌رپۆه‌به‌ریه‌تی کۆمه‌ڵگاکانی سه‌ره‌تایی دارپژراوه‌ راهێنان و په‌روه‌رده‌کردنی لاو به‌ خالی سه‌ره‌کی به‌رنامه‌ی به‌رپۆه‌به‌ریه‌تی کۆمه‌ڵگا دانراوه‌. ئه‌ره‌ستۆ زانی ناو‌داری یۆنانی له‌ جی‌ماوه‌ به‌ناوبانگه‌که‌ی، واته‌ په‌رتوکی سیاسه‌ت، گرنگیه‌کی یه‌کجار زۆر ده‌داته‌ په‌روه‌رده‌کردنی لاوانی کۆمه‌ڵگا و له‌و بڕوایه‌دایه‌ که‌ ته‌نانه‌ت له‌ بواری مۆسیقاش پێویسته‌ به‌رنامه‌یه‌ك بۆ په‌روه‌رده‌ و راهێنانی لاوان هه‌ییت.

زانیانی ناو‌داری به‌ر له‌ ئه‌ره‌ستۆش وه‌کو ئه‌فلاتۆن و سۆقرات ئه‌و گرنگیه‌یان له‌بیر نه‌کردوو و پای خۆیان ده‌ره‌ق به‌ لاوان ده‌برپویه‌. ئاینه‌ ئاسمانیه‌کانیش به‌خته‌وه‌ری و سه‌ره‌که‌وتنی کۆمه‌ڵگیان له‌ په‌روه‌رده‌کردن و راهێنانی لاوان زانیوه‌ و ئاینی پیرۆزی ئیسلام له‌م باره‌یه‌وه‌ گه‌لی رێنۆینی و په‌ندی بۆ په‌رپه‌وانی خۆی له‌ قالبی ئایه‌ت و هه‌دیس به‌جی هێشتوو.

گۆرانکارییه‌ قووله‌کانی دواي سه‌ده‌ه‌کانی ناوه‌راسته‌ (قرون الوسطی) له‌ ئه‌وروپا که‌ لاوان فاکته‌ری به‌دییه‌نهری بوون پاش ئه‌وه‌ی شۆرشه‌ ناو‌داره‌که‌ی فه‌نساي لێ که‌وته‌وه‌ ته‌شه‌نه‌ی کرده‌ پڕۆژه‌لاتی ناوه‌راسته‌، گه‌لی کوردیش که‌وته‌ به‌ر شه‌پۆلی کاریگه‌ری ئه‌م گۆرانکارییه‌، بیری نه‌ته‌وايه‌تی که‌ بووه‌ ئه‌گه‌ری لێکه‌ه‌ڵه‌شاندنه‌وه‌ی ئیمپراتۆرییه‌ بێسنوره‌کانی ئه‌وکات زیاتر له‌ میشکی لاوانی نه‌ته‌وه‌کانی پڕۆژه‌لاتی ناوه‌راسته‌ ده‌خوولایه‌وه‌، لاوانی کوردیش له‌ بازنه‌ی ئه‌م رێسا هه‌مه‌گه‌ر به‌ده‌ر نه‌بوون. بۆیه‌ش که‌ لاپه‌ره‌کانی میژوو هه‌ڵده‌دینه‌وه‌

دهبینین که چۆن شاعیرانی زمانشیرینی ئەوکات به بهژن و بالای لاوانی کوردیان هه‌لگوتوو و هانیان داوون بۆ ژيانی سه‌رفیرازی و به‌خته‌وه‌ری به عه‌شقه‌وه بچن به پیری مه‌رگه‌وه.

هه‌رچه‌نده شو‌رشی پیشه‌سازی گه‌لی دابونه‌ریتی کۆمه‌لایه‌تی له مه‌یدانی ژيانی جفاکی گه‌لاند س‌پیه‌وه، به‌لام ه‌زری له‌میژینه‌ی کاریگه‌ری لاوان نه‌ک پشتگو‌ی نه‌خرا به‌لکو به‌چاو‌یک‌ی زانستی و وردبینانه خرایه به‌ر شه‌ن و که‌وکردن و لیک‌ۆلینه‌وه و له ئاکامدا وت‌یک‌ی زانستی درایه جم‌وجو‌لی لاوان و بۆیه‌ش ئەرکی سه‌رشانیان زۆر قورستر له پ‌یش‌وو دیار ک‌را. ئەرکی پاراستنی نه‌ته‌وه و ن‌یشتمان و ئاواده‌نکردنه‌وه و په‌روه‌رده‌کردن و پ‌یش‌که‌وتن له هه‌موو بواره‌کانی ژيانی شارس‌تانی خرایه سه‌ر شانی لاوان و هه‌و‌لی جدی بۆ په‌ره‌پ‌یدانی درا.

هه‌رچه‌نده گه‌لی کورد له پ‌ووی شادبوونه‌وه به مافه په‌واکانی خو‌ی که‌وته خانه‌ی فه‌رام‌ۆشی به‌لام خو‌ش‌به‌ختانه لاوی کورد هه‌ر له سه‌ره‌تاوه هه‌و‌لی جدی داوه بۆ ئەوه‌ی له لاوانی تری کۆمه‌لگای جیهانی دوا نه‌که‌و‌ی و بۆیه‌ش هه‌ر له سه‌ره‌تاکانی سه‌ده‌ی بیسته‌وه میژوو تۆمارکه‌ری خه‌باتی لاوانی کوردستانه و به‌لگه‌ی فراوان هه‌یه که ئەم تو‌یژه د‌ل‌س‌ۆزه‌ی کورد هه‌و‌لی له راده‌به‌ده‌ری خو‌ی داوه بۆ ئەوه‌ی ئەرکی سه‌رشانی خو‌ی له ئاست گه‌ل و ن‌یشتمانه‌که‌ی به‌باش‌ترین شیوه به‌ج‌ئ بگه‌یه‌ن‌ئ. هه‌رچه‌نده بیرۆکه‌ی پ‌یک‌خستن و پ‌یو‌یستی دار‌پ‌شتنی به‌نامه‌یه‌کی زانستی بۆ لاوانی کورد ده‌گه‌ر‌پ‌ته‌وه بۆ سه‌ره‌تاکانی سه‌ده‌ی بیسته‌م به‌لام به‌داخه‌وه ئەم هه‌ول و کۆش‌شانه‌ی ته‌ن‌یا له‌ناو لاپه‌ره‌کانی چه‌ند گو‌ف‌ار‌پ‌کی وه‌کو دیاری لاوان بۆ میژوو تۆمار ک‌راوه به‌م چه‌شنه ئەرکی یه‌که‌م پ‌یک‌خراوی لاوانی کوردستان که‌وته سه‌رشانی به‌شه لکاوه‌که‌ی به‌ع‌ی‌راق و سه‌رک‌ردایه‌تی پارتی دیموکراتی کوردستان به‌چاو‌یک‌ی واق‌عی‌بین و هه‌ست به مه‌س‌ئوله‌تکرده‌وه هه‌و‌لی دامه‌زراندنی دا و له ئاکامدا به‌گه‌واهی گو‌ف‌اری خه‌باتی لاوان که مه‌که‌ته‌بی س‌کر‌تاریه‌تی (ی.ل.د.ک.ع) له سا‌لی ۱۹۷۳دا ده‌ری ک‌ردوو، له مانگی ئاداری سا‌لی ۱۹۵۳ پ‌یک‌خراو‌پ‌کی تایبه‌ت به لاوان به‌ناوی (ی.ل.د.ک.ع) دامه‌زرا که زۆر زوو ج‌یی خو‌ی ک‌رده‌وه و به‌به‌شداری له ف‌ی‌ستی‌ق‌الی پ‌ین‌جه‌می لاوانی جیهانی له وار‌شو له سا‌لی ۱۹۵۵ بۆ یه‌که‌مجار ده‌نگی لاوانی کوردستانی به‌ناوه‌نده جیهانییه‌کان گه‌یان‌د. چاپه‌مه‌نییه‌کانی سه‌رده‌می له‌دایک‌بوونی پ‌یک‌خواه‌که‌مان زۆر به‌باشی

پیشوازیکردنی لاوانی کوردستان و چالاکییه بیۆینه‌کانی ئەم رێکخراوه‌یان بۆ میژوو تۆمار کردوو تا ئەو راده‌یهی دواى شۆرشى ۱۴ى تەموز حکومه‌تى ناوه‌ندى به دامه‌زراندنى (ی.ل.ك.ع) هه‌ولێ زۆرى دا مه‌یدانى خه‌باتى ئەم یه‌کیتییه ته‌نگتر بکات و له ئاکامدا له ساڵى ۱۹۵۹ بۆ که‌مکردنه‌وه‌ی گوشارى حکومه‌ت له لایه‌ك و هه‌ولدان بۆ زیاتر لێکنزیککردنه‌وه‌ی سه‌هرکردایه‌تى کورد و عه‌ره‌ب و دروستکردنى که‌شوه‌ه‌وايه‌کى متمانه‌دارتر (ی.ل.د.ك) بپارى دا بچێته ناو (ی.ل.ك.ع) و به‌م چه‌شنه‌ بووه‌ لکى ئەم رێکخراوه که یه‌که‌م کۆنگره‌ی خۆى هه‌ر له ساڵى ۱۹۵۹ له به‌غدا ساز دا.

هه‌رچه‌نده ئەم وه‌زعه زۆرى نه‌خایاند و به‌هه‌لگیرسانى شۆرشى ئه‌یلوولى مه‌زن بارودۆخێكى نوێ هاته ئاراوه. به‌لام به‌داخه‌وه کاریه‌رى ئەم لکانه که لاوازی (ی.ل.د.ك)ی به‌ دواوه‌ بوو تا ساڵى ۱۹۷۰ به‌رچاو و دیار بوو. رێککه‌وتنه‌نامه‌ی ۱۱ى ئادارى میژوویی هه‌لیکی تری له‌بارى بۆ (ی.ل.د.ك) په‌خساند بۆ ئەوه‌ی جارىکی تر بکه‌وێته خزمه‌تکردنى گه‌له‌ چه‌وساوه‌که‌مان، له‌ ماوه‌ی چوار ساڵدا دوو کۆنگره‌ی سه‌هرکه‌وتوو، یه‌که‌میان له‌ ساڵى ۱۹۷۲ ئه‌ویتریان له‌ ساڵى ۱۹۷۴ یه‌کیتییه‌که‌مانى به‌ره‌و پیشکه‌وتنى زیاتر رێبه‌رایه‌تى کرد.

به‌لام به‌داخه‌وه له‌بارچوونى رێککه‌وتنه‌نامه‌ میژوویییه‌که‌ی ۱۹۷۰ بووه‌ هۆی هه‌لگیرسانه‌وه‌ی شه‌ر و (ی.ل.د.ك)یش ناچار بوو دیسان بکه‌وێته خه‌باتى نه‌پنى و چه‌که‌ه‌لگرتن شانه‌شانی برا پێشمه‌رگه‌ قاره‌مانه‌کان بۆ به‌رگرى و به‌رخودانى پیرۆز له‌ شار و شاخ و ئەم خه‌باته ته‌نانه‌ت دواى نه‌کسه‌ی ۱۹۷۵ له‌ ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی وڵات هه‌ر به‌رده‌وام بوو. لاوانى خۆپنکه‌رمى کورد له‌ ئاواره‌یی و په‌نابه‌رى و له‌ سنوورى بادینان و ده‌روازه‌ی راپه‌رین و سنوورى شارباژێر و دواتر شوپنه‌کانى تری کوردستانیش کۆلیان نه‌دا و زۆر زوو که‌وتنه‌ خۆسازکردن و وێرای شه‌رى چه‌کدارى هه‌ولێ رێنوینى و رێکخستنى دووباره‌ی لاوانیان له‌ ناوخۆی کوردستان دا و خۆشه‌ختانه سه‌هرکه‌وتنى زۆر باش و به‌رچاویان به‌ده‌ست هێنا. به‌ستنى کۆنفرانسی ئابى ۱۹۸۶ له‌ ناوچه‌ ئازادکراوه‌کانى کوردستان هه‌نگاوێکی گونجاو و زانستیانه‌ بوو که له‌ پێناوی پته‌وکردنى رێژه‌کانى خه‌باتکارانى لاو و قوتابى زۆر به‌ سه‌هرکه‌وتوویی هاوێژرا و بۆیه‌ش سه‌هرکردایه‌تى هه‌لبژێردراوى ئەم کۆنفرانسه‌ توانی تا ساڵى ۱۹۹۳ سه‌رکێشى خه‌بات و چالاکییه‌کانى لاوان و قوتابیانی

کوردستان بکات و له قۆناغیکی پر له کاره سات و پروودای وه کو شه پری ناره وای ۸ ساله و ئه نفال و کیمیا بارانی هه له بجه و راپه پرینه شکۆداره که ی ۱۹۹۱ و کوچه وه به ناوبانگه که ی گه له که مان، لاوان و قوتابیان ده رباز بکات و له کۆنگره ی شکۆداری «ئازادی» که کۆنگره ی چواره می (ی.ل.د.ک) و کۆنگره ی هه شته می (ی.ق.ک) بوو له ۱۶ تا ۱۹۹۳/۱۰/۲۰ له پایته ختی هه ری می کوردستان له ده وری یه کتر کۆیان کاته وه و دوو سه رکردایه تی نوێ بو هه ردوو پیکخواه هه لژی رێ و هه رییه که له و پیکخواه وه نه له ناو جه ماوه ره که یاندا ئه رک و چالاکیی پسپوری خو ی ئه نجام بدات. دیاره له م رێگه دوورودرێژ و نا هه مواره شدا ژماره یه کی زۆر له ئه ندامانی دلسۆزی یه کیتی لاوان و قوتابیانی کوردستان گیانی پاک ی خو یان له پیناوی گه یشتن به ئاواته دێرینه کانی هاوسه نگه رانیان فیدا کرد و چوونه ریزی نه مرانه وه.

له خالی کۆنگره ی پیشکه وتندا هاتوو ه:

دیاره به ستنی کۆنگره، له پیش هه موو شتی که ش و هه وایه کی سیاسی ئارامی ده ویت تا وه کو هه نگا وه کانی خو ئاماده کردن و زه مینه خو شکردن و هه موارکردنی رێگه، به او یژرێ و کاری پێویستی بو بکری. به لام به داخه وه که شی سیاسی و ئیداری پێشتر به هوی شه پری ناوخو ئه وه نده له بار و سه قامگیر نه بوو تا ده رفه تی ئه وه مان هه بی زیاتر ته جرو به ی هیوا و ئاره زوو هه کانیان بکه ین له کاری پیکخواه ییاندا و کۆنگره له کاتی خو ی بیه ستین. به لام ئیمرو له سایه ی هه و له بیو چانه کانی پارتی دیموکراتی کوردستان و به تایبه تیش رۆلی ئاشتیخوازان ه ی سه رۆک بارزانی، بارودوخ ئه مرو هه تا راده یه کی زۆر و به تایبه تیش له هه ولیری پایته خت ئارام و سه قامگیره و ده رفه تیکی یه کجار له باره تا کو له سایه ی په رله مان و کابینه ی سییه می حکومه تی هه رییم و هاوکات له گه ل ئاهه نگه کانی یادی سه دساله ی رۆژنامه گه ری کوردی، پیکخواه که مان پێنجه مین کۆنگره ی خو ی که ناوی «پیشکه وتن» ی له سه ر نرا وه له ژیر دروشمی (ئاشتی - فیدرالی - ژیا نیکی به خته وه ر بو لاوانی کوردستان) به ستیت.

له خالی کیشه‌ی لاوان و شیوه‌ی چاره‌سه‌رکردنیدا هاتوو:

حه‌قیقه‌تیک‌ی پروونه که راپه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱ له گشت بواره‌کاندا وه‌رچه‌رخانیکی گرنگی میژووویی بوو که کۆمه‌لێ ده‌سکه‌وتی گرنگیش لێ هاته‌دی، میلله‌تی کورد به‌گشت چین و توپ‌ژه‌کانیه‌وه‌ گه‌شبینانه‌ ده‌یان‌روانییه‌ ده‌سکه‌وته‌کانی راپه‌پین و چاوه‌روانی باشت‌کردنی گوزه‌ران و سپینه‌وه‌ی سیمای نامۆ و بی‌گانه‌ و لابردنی دابونه‌ریته‌ خراپه‌کانی کۆمه‌ل و ساریژبوونی برینه‌کان و چاکسازی کیشه‌کان و ده‌یانی تری لێ ده‌کرا، که‌چی شه‌ری ناوخۆ هه‌موو خه‌ونه‌کانی شیواند و گشت ئاره‌زووه‌کانی له‌به‌ریه‌ک هه‌لته‌کاند و بی‌سوود وه‌رگرتن له‌ تلان و گلانه‌کانی دوینی کوردستانی له‌م پارچه‌یه‌دا کرده‌ چهند پارچه‌یه‌ک و ده‌یان کیشه‌ی له‌ به‌رده‌م ئینسانی کورد دروست کرد و چهندین نه‌خۆشی کۆمه‌لایه‌تی لێ که‌وته‌وه‌ هه‌روه‌ها حالی نه‌بوون و پانه‌هاتی ئینسانی کورد و لاوی کورد به‌ دنیای فره‌زبی و په‌روه‌رده‌ی لاوان له‌سه‌ر بنه‌مای موناغه‌سه‌یه‌کی ناشه‌ریفانه‌، ئه‌مانه‌ش وایانکرد که‌ گیانی توندوی له‌ لاواندا چه‌که‌ره‌ بکات، که‌ په‌تایه‌کی خه‌ته‌رناکه‌. وه‌ک ئاماژه‌مان پێ دا دابه‌شبوونی جوگرافی دابه‌شبوونه‌ له‌ ریزه‌کانی ریک‌خراوه‌ جه‌ماوه‌ری و پیشه‌یه‌کان و مه‌ترسیداره‌ بۆ سه‌ر خودی کیشه‌ سیاسیه‌که‌، بۆیه‌ پێویسته‌ سه‌رکردایه‌تی کورد به‌ دیدیکی واقیع‌بنانه‌ و وردبینانه‌ مامه‌له‌ له‌گه‌ڵ ئه‌م ساته‌ میژووویه‌دا بکات و ئیستغلالی ده‌رفه‌تی زی‌پینی له‌میژینه‌ی بکات که‌ به‌ خوینی چهندین لاوی کورد و قوربانییه‌کی بيشومار هاتۆته‌ به‌ره‌م، تا یه‌ک‌گرتنی نیشتمانی دروست نه‌بی و کورد وه‌ک یه‌ک ئیراده‌ و باوه‌ر کار نه‌کات کیشه‌ سه‌ره‌کیه‌که‌مان به‌ هه‌لواسراوی ده‌مینته‌وه‌ و دوور نییه‌ کاره‌ساتی جگه‌ره‌پیشی به‌دوادا بی. لاوان که‌ دیارترین توپ‌ژی کۆمه‌لن و له‌ نێو کوردیشدا به‌رده‌وام سووته‌مه‌نی شه‌کان و پيشمه‌رگه‌ی سه‌نگه‌ری کوردایه‌تی بوونه‌، به‌ درێژایی میژوو زه‌ره‌رمه‌ندترین توپ‌ژن و ده‌یان کیشه‌ و به‌ربه‌ستیان له‌روودایه‌ که‌ ئیمه‌ لێرانه‌دا چهند کیشه‌یه‌کی ده‌خه‌ینه‌پروو.

وه‌ک ئاماژه‌مان پێ دا باری گرژی کوردستان و بوونی شه‌رپکی خویناوی به‌رده‌وام پشتگیر بووه‌ له‌ به‌رده‌م پرۆژه‌کانی بیناسازی و ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ و پرۆژه‌ خزمه‌تگوزارییه‌کان، که‌ ده‌کرا له‌ نێوان ئه‌م چهند ساله‌ی شه‌ردا تا ئه‌ندازه‌یه‌ک رپژه‌ی بیکاری که‌م بکریته‌وه‌ و پلانی تایبه‌ت داب‌پ‌ژرێ و نه‌بوونی کارگه‌ و کارخانه‌کان بیکارییه‌کی زۆری لێ که‌وتووته‌وه‌ که‌ وێرای ئه‌وه‌ی بۆ خۆی گرفتیک‌ی

گه‌وره‌یه، تهرز و په‌لی تری لی ده‌بیت‌هوه هەر له په‌نابردنی لاوه‌کان بو چایخانه‌کان و شوینانی تر و دروستبوونی دیارده‌ی دزی و ناشیرین، له‌لایه‌کی تره‌وه وه‌ک پیویست بایه‌خ نه‌دراوه به‌کردنه‌وه‌ی مه‌لبه‌ند و بنکه‌ی تاییه‌ت به‌ئاره‌زوو و به‌هره‌کانی لاوان له‌بواره‌کانی وه‌رز و هونه‌ر و پۆشنی‌ریدا. دابه‌شبوونی جوگرافی کوردستان به‌ربه‌ستی‌کی گه‌وره‌یه له‌پێگه‌ی سه‌فه‌رکردنی لاوه‌کان بو شاره‌کانی تری کوردستان بو‌گه‌شت و گوزار چ بو‌شاره‌زابوون له‌سروشتی کوردستان و پیویستی بینینی ناوچه‌کان. دواتر سه‌راسیمه‌یی و ونبوونیان له‌نیو ئاپۆره‌ی چه‌ندین ره‌نگدا و نامۆبوونیان، دیاریشه‌پیا‌ده‌نه‌کردنی کاری ته‌خه‌سوسی بو‌هه‌ردوو باری سیاسی و میژوویی و شه‌ری ناوخۆ ده‌گه‌رێته‌وه، وی‌پرای ئه‌وه‌ی توانای جه‌سه‌دی و فکری لاوان له‌م شه‌رانه‌دا خه‌رج کراوه.

خه‌ته‌رناک‌ترین کێشه‌ش له‌به‌رده‌م لاواندا کوچه‌ (الهجرة) که‌ زی‌دی باو و با‌پیران و نیشتمان جی ده‌هیلن و خو‌یان ته‌سلیم به‌قه‌ده‌ریکی لی‌ل و نادیار ده‌که‌ن و که‌سایه‌تیان له‌ده‌ست ده‌ده‌ن، جگه‌ له‌وه‌ی به‌نیشته‌جی‌بوونیان له‌هه‌ر ولاتیکی ئه‌وروپیدا تووشی ده‌یان نه‌خۆشی ده‌روونیان ده‌کات و وه‌لام به‌کێشه‌کانیان نادرێته‌وه به‌و پێیه‌ی نه‌ده‌توانن کاژی پۆژه‌ه‌لاتیان‌ه‌ دا‌مالن و نه‌ده‌توانن ئیستعابی شارستانی‌ه‌تی پۆژئاوا بکه‌ن، بۆیه‌ ون و نامۆ ده‌بن، ئه‌مه‌ جگه‌ له‌وه‌ی رۆیشتنی مامۆستایانی زانکو و پسپۆره‌کان زه‌ره‌ریکی گه‌وره‌یه له‌پێگه‌یان‌دنی لاواندا. له‌لایه‌کی تره‌وه‌ حزباندنی عه‌ق‌لی لاوان و خودی لاوانیش نه‌گه‌یشته‌ونه‌ته‌پاده‌یه‌کی ئه‌بیستمی وا که‌ به‌پێوه‌ری خو‌ناسین و خو‌خو‌یندنه‌وه‌ به‌ج‌ه‌نگن، به‌ل‌کو عه‌ق‌لیه‌تی (خود)یان ون کردووه‌ و عه‌ق‌لیه‌تیکی تر له‌و پانتاییه‌دا ته‌حه‌کومیان پێ ده‌کات. ئه‌مانه‌ و گه‌لیکی تر وای کردووه‌ که‌ لاوانی کورد بیه‌وده‌ و شین و به‌دبین بن و تیک‌پرای گوتاره‌کانیان قه‌ده‌ر بیانگێرێ و تروسکه‌ی ئاسۆ و گه‌شبینی له‌ناخیاندا بکوژێته‌وه‌ و ته‌نانه‌ت پۆحی شو‌رشگێریشیان لاواز و کز بێت و به‌ها پیرۆزییه‌کان ت که‌نه‌وه‌.

له‌پێشه‌وه‌ باسی چه‌پاندن و خه‌فه‌کردنی ویست و حه‌زه‌کانی لاوانمان کرد که‌ کاردانه‌وه‌یه‌کی سلبی له‌سه‌ر هه‌ست و نه‌ستی لاو ده‌گێرێ، هه‌رچه‌ند بوونی ئازادییه‌کی ها له‌نیوان لاواندا نگه‌خزان و خلیسکان دروست بکات و دوور نییه‌ کو‌مه‌لی ئینحرافات‌ی ئه‌خلاقی لی بیت‌ه‌وه، به‌لام پشتگیری و پشتگرته‌ی

دیکتاتۆریانه‌ش گرتی ده‌روونی دروست ده‌کات و پێویسته‌ بوار بدری به لاوان وه‌ک
خۆیان بیر بکه‌نه‌وه‌ و له‌سه‌ر هه‌ندێ شتی (هامشی) ئیجرائاتی توندیان له‌ته‌کدا
نه‌کری. ده‌یان کیشه‌ و گرتی تر وه‌ک مۆته‌که‌یه‌ک له‌ گه‌رده‌نی لاوان ئالاوه‌ و
به‌ربه‌ستیکه‌ له‌ پێگه‌ی پیشقه‌چوونیان و داهێنانی بیرى نوێ، بۆیه‌ لێره‌دا چه‌ند
خالیك چر ده‌که‌ینه‌وه‌ که‌ پێگه‌ چاره‌یه‌ک بۆ کیشه‌کانی لاوانه‌ :

۱- کۆتاییهاتن به‌ شه‌ری ناوخۆ و دروستبوونی یه‌کیتییه‌کی نیشتمانی تا وه‌دییه‌نانی
مافه‌ نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانییه‌کامان و بووئمان به‌ کياتیکی سیاسى یه‌کگرتوو که
له‌و یه‌کگرتنه‌دا دێته‌ دی.

۲- دۆزینه‌وه‌ی کار بۆ لاوان و دامه‌زراندنیان له‌ ده‌زگاکاندا و به‌ که‌مکردنه‌وه‌ی
پێژیه‌ی بێکاریش ته‌رزى کیشه‌کانی تریش که‌م ده‌بێته‌وه‌ که‌ له‌ ئه‌نجامی بێکاریدا
دروست بوونه‌.

۳- کردنه‌وه‌ی مه‌لبه‌ند و بنکه‌ی تاییه‌ت به‌ کاره‌ پیشه‌یی و ئه‌کادیمییه‌کان و سوودوه‌رگرتن
له‌ به‌هره‌ و تواناکانیان.

۴- هه‌ولدان بۆ وشیارکردنه‌وه‌ و وریاکردنه‌وه‌یان و ته‌یارکردنیان به‌ چه‌کی زانست
و مه‌عریفه‌ که‌ تیی‌دا له‌و نامۆبوون و ونبوونه‌ قوتار ده‌بن و به‌ره‌و خۆناسین
هه‌نگاو ده‌نێن.

۵- کردنه‌وه‌ی مه‌لبه‌نده‌کانی فێربوون له‌ زمانه‌ زیندوووه‌کانی جیهان و فێرکردنی
کۆمپیوته‌ر و بواره‌کانی تری هونه‌ری و پۆشنییری و... هتد.

۶- دروستکردنی که‌سایه‌تییه‌کی به‌هێز که‌ له‌ ئه‌نجامی گه‌رانه‌وه‌ی متمانه‌ به‌خۆبوون و
بایه‌خپێدانیانه‌وه‌ دێت.

۷- چاککردنی گوزه‌رانیان و خۆشکردنی زه‌مینه‌ی پێکهێنانی خێزان.

۸- سیسته‌می خێزان ده‌بی له‌سه‌ر بنه‌مای دیموکراتیه‌ت و وه‌رگرتنی بیروپا و گفتوگۆ
بنیات بنرێت.

۹- هه‌ولدان بۆ ناردنه‌ ده‌ره‌وه‌ی لاوانی به‌هره‌مه‌ند بۆ خوێندن و موماره‌سه‌ی
پێگه‌یانندی ته‌خه‌سوس و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی فکری و زانستییان و گه‌رانه‌وه‌یان
بۆ ولات.

هەر لێره شهوه جیگای خۆیه تی سوپاسی بیپایانمان ئاراسته ی کابینه ی سییه می حکومتی هه ریمی کوردستان بکه یین که به ته نگ و دهنگی لاوانه وه هاتووه و تا نه ندازه یه ک پێژه ی بیکاریی که م کردووه ته وه، به تایبه تی سوپاسی وه زاره تی پۆشنبیری و پۆلی بهرچاو و دیاری ده نرخیین و به هه ند وه رده گرین له گرنگی و بایه خدانی زۆری به کاره پیشه یی و نه کادیمی و به هه رکانی لاوان له گشت بواره کانی وه رزشی و هونه ری و پۆشنبیری و چاوه پوانی ده سکه وتی زیاتر و زیاتر بن.

هه رچه نه ده گله یی و گازانده ی ئه وه شیان لی ده که یین که وه کو پێویست هاوکاری و پشتگیری یه کیتییه که مانی نه کردووه بو خزمه تکردنی زیاتری بزووته وه ی لاوانی کوردستان.

له خالی شه ری ناوخۆشدا هاتووه:

نزیکه ی ۷ ساله کوردستان ئازاده و حکومت و ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستان که به ری په نج و خه بات و تیکۆشانی ساله های درێژخایه نی گه له که مانه پێک هاتووه و جیگه ی ئومێد و ئاواتی هه موو نه ته وه ی کورده و پێویسته وه کو بیلبله ی چاومان بیپارێزین. به لام مخابن ئه وه بو چوار سال ده چی که شه ری ناوخو بالی به سه ر ولاته که ماندا کیشاوه و چه ندین جه وله ی شه ری به خۆیه وه بینیه و له لایه کی تریشه وه p.k.k تیرۆریست به فیتی ناحه زان ده ست له کاروباری ناوخوی ولاته که مان وه رده دات و کار گه یشتووته ئه وه ی خودی ئۆجه لان له ناوه پراستی ئه م مانگه دا له چاوپێکه وتێکدا له گه ل پۆژنامه ی الوسط ئاشکرا دانی به وه نا که پێگرتن له دروستبوون و به رفه راربوونی کیانی کوردی له باکووری عێراقدا ئه رک و ئارمانجی سه ره کی سه رشانی p.k.k یه، به م پێیه جاریکی تر ئه وه مان بو ده سه مێنیت که هه ر له پۆژی یه که م پارتی ئه وه ی به جه ماوه ری کوردستان و پای گشتی راگه یاند که ئه مانه به فیتی بیگانه هه ره شه له م ئه زمونه ده که ن. ئه وه شه ره ئاسه واری خرابی فری داوه ته ناو جه سته ی کۆمه لی کورده واری که گرنگترینان هه ره شه بوو بو له نیو بردنی ئه زموونی گه له که مان، ئه مه و خوینی ده یان لاوی کوردی به ناحه ق پژانده. ئه وه شه ره ناوخۆییانه سه ره پای ئه وه ی ئه منی نه ته وه یی و ستراتیژی کوردی تووشی گه وه رترین له ناوچوون کردووه له گه ل ئه وه دا بواره

هه‌نوکه‌یه‌کانی بژیوی و ژیا‌ری و شارستانی ئە‌م‌پ‌ۆ‌ی هه‌ری‌می له‌ باریکی زۆر ئالۆز و په‌شۆ‌کاودا خولقاندوو‌ه که ترسیکی لێ‌ به‌دی ده‌ک‌ری له‌مه‌ر تیکچوونی په‌یوه‌ندییه‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی کورده‌واری و ونبوونی که‌سایه‌تی کورد له‌ بازنه‌ی ئینتیمای نه‌ته‌وه‌یی‌دا. له‌لایه‌کی تره‌وه‌ هه‌ر په‌نگدانه‌وه‌ی ئە‌م شه‌ره‌یه‌ که‌ وای کردوو‌ه وڵاتانی ئیق‌لیمی به‌ ئاره‌زووی خۆیان ده‌ست له‌ کاروباری چۆنیه‌تی باری سیاسی کوردستان وه‌رب‌ده‌ن، به‌ پلانی ژه‌هر‌پ‌ژێ‌ی خۆیان چه‌ندین تیرۆری سیاسی و کاره‌ساتی کۆمه‌ل‌کوژی بخه‌نه‌ ئاراوه‌ و ده‌توانین ب‌ل‌ئین هه‌تا ئیستا زۆر له‌ مه‌رامی دوژمنان جیبه‌جی بووه‌. به‌ دامه‌زراندنی کابینه‌ی سییه‌می حکومه‌تی هه‌ری‌م زۆر له‌ برینه‌کان ساریژ بوونه‌، ئە‌م کابینه‌یه‌ له‌ ماوه‌یه‌کی کورتدا توانیویه‌تی گه‌وره‌ترین و به‌رچاوترین گۆ‌ران‌کاری ئیجابی ب‌ئیتیه‌ کایه‌وه‌ به‌ تایبه‌تی له‌ پایته‌ختی هه‌ری‌مدا، چ له‌لایه‌نی ئاسایش و ئارامی ناوچه‌که‌ یاخود له‌لایه‌ن ئاوه‌دان‌کردنه‌وه‌ و په‌ره‌دان به‌ره‌ و رۆشنیری داموده‌زگا مه‌ده‌نییه‌کان، له‌گه‌ڵ ئە‌وه‌شدا ه‌یشتا قه‌یران زۆرن، بۆیه‌ به‌پ‌رای ئیمه‌ پ‌یویسته‌ حکومه‌ت به‌ ته‌واوه‌تی و له‌ فۆرمی‌کی ریشه‌ک‌یشدا بۆ چاره‌سه‌ر‌کردن هه‌نگاو بنی به‌ تایبه‌تی بۆ تو‌یژی لاوان له‌ چاره‌سه‌ر‌کردنی بیکاری و نه‌بوونی ه‌ی‌لی دیار و به‌رچا‌وروون بۆ ژیا‌نیان، چونکه‌ له‌هه‌ر کۆمه‌ل‌گایه‌ک‌دا که‌ تو‌یژی لاوان دوو‌چاری پاوه‌ستان و ب‌ی جوو‌له‌یی بوو ئە‌وا شیرازه‌ی کۆمه‌ل‌پ‌وو له‌ په‌رته‌وازی ده‌چی.

له‌ خالی وڵاتانی ئیق‌لیمیشدا هاتوو‌ه:

ئهو وڵاتانه‌ی که‌ کوردستانیان به‌سه‌ردا دابه‌ش کراوه‌ تا ئیستا به‌ هه‌موو شی‌وه‌یه‌ک‌ نکۆ‌لییان له‌ مافه‌ په‌واکانی گه‌لی کورد کردوو‌ه له‌ چوارچ‌یوه‌ی وڵاته‌که‌یاندا، که‌ ئە‌مه‌ش خۆی له‌ خۆیدا یه‌ک‌یکه‌ له‌ نه‌هامه‌تی و کاره‌ساته‌کانی میلله‌تی کورد، ئە‌هو وڵاتانه‌ به‌ هه‌موو شی‌وه‌یه‌ک‌ مافه‌ مرو‌ییه‌کانی کورد پ‌یش‌ل ده‌که‌ن و په‌ره‌ به‌ نا‌کۆکییه‌کانی کورد ده‌ده‌ن له‌ پارچه‌کانی کوردستاندا. ئە‌گه‌ر ئاو‌پ‌کی خ‌یرا له‌ میژ‌ووی ئە‌م وڵاتانه‌ بده‌ینه‌وه‌، له‌ هه‌موو بواری‌که‌وه‌ به‌ تایبه‌تی له‌ پ‌رووی سیاسیه‌وه‌ چه‌ندین ک‌یشه‌یان له‌ن‌یواندا هه‌یه‌ که‌ ک‌یشه‌ی قوول و له‌ میژ‌ینه‌ن، به‌لام که‌ کار ده‌گاته‌ سه‌ر مه‌سه‌له‌ی کورد و بزافه‌ پ‌زگاریخوازه‌که‌ی کورد له‌گه‌ڵ یه‌ک‌دا کۆکن و ده‌ستی هاوکاری بۆ یه‌ک‌تری در‌پ‌ژ ده‌که‌ن و ک‌یشه‌ س‌تراتیژییه‌کانیان وه‌لا ده‌ن‌ین، بۆ چه‌وساندنه‌وه‌ و سه‌ر‌کو‌ت‌کردن و ک‌پ‌کردنی

شۆرشه‌کانی کورد چه‌ندین بریار و په‌یماننامه‌یان مۆر کردووه. بۆ ئەو مه‌به‌سته بیگومان له میژووی ئەو ولاتانه‌دا ئەگەر په‌یماننامه‌یه‌ک له نیوانیاندا به‌سترا بێ ئەوا به‌ ته‌ئکید دژ به‌ کێشه‌ی ره‌وای گه‌لی کورد بووه، ئەو ولاتانه‌ سه‌ره‌پای ئەوه‌ی که‌ ولاتانی دو‌له‌مه‌ندی ناوچه‌ن، به‌لام تا ئیستا پیشکه‌وتنیکی ئەوتۆیان به‌خۆ نه‌بینیوه‌ چونکه‌ ۷۵٪ توانای ئابووری خۆیان خستوو‌ته‌گه‌ر بۆ درێژه‌پێدانی شه‌ر دژ به‌ بزافی پرگاریخوازی کورد، هه‌ر به‌ هۆی ئەو سیاسه‌ته‌ چه‌وته‌یانه‌ که‌ به‌ده‌ست چه‌ندین قه‌یرانه‌وه‌ ده‌نالێن. بۆیه‌ پرووی ده‌ممان ده‌که‌ینه‌ ئەو ولاتانه‌ که‌ ده‌بێ دلیا بن به‌ زو‌لم و زۆرداری و ئاگر و ئاسن و خۆداسه‌پاندن و سه‌رکو‌تکردن و سیاسه‌تی ق‌ر‌کردن هه‌رگیز ناتوانن ده‌نگی ئازادیخوازی گه‌لی کورد ک‌پ‌ بکه‌ن. دیاره‌ گه‌لی کوردیش ئەو مه‌به‌ده‌یه‌ی هه‌ل‌گرتوو‌ه‌ که‌ ئەگەر دو‌ژمن بۆ ئاشتییه‌ک هه‌نگاو بنێ ئەوا خۆی چه‌ندین هه‌نگاو دی‌ته‌ پێشه‌وه‌، ئەمه‌ له‌لایه‌ک له‌لایه‌کی تهره‌وه‌ سیسته‌می ئەم‌پ‌رۆی جیهانی په‌یره‌وکردنی سیاسه‌تی دیموکراسی و پاراستنی مافی م‌ر‌ۆقه‌، بۆ ئەو ولاتانه‌ش ئەو مه‌نتیقه‌ پ‌ی‌ر‌ۆز و سه‌رکه‌وتوو‌تره‌ که‌ هه‌ست و سو‌زی گه‌لی کورد بق‌و‌زنه‌وه‌ و له‌ چوارچ‌ۆیه‌ی ولاته‌کانیاندا دان به‌ مافه‌ په‌واکانی کورد بنێن و هه‌ر به‌ په‌یره‌وکردنی ئەم سیاسه‌ته‌ش ده‌توانن ئەم‌پ‌رۆ خۆیان له‌گه‌ڵ سیسته‌می نو‌یی جیهاندا ب‌گ‌ون‌ج‌ێن، پ‌ی‌چه‌وانه‌ی ئەم سیاسه‌ته‌ش سه‌ره‌تا به‌ زه‌ره‌ر و زیانی ئەوان ته‌واو ده‌بێ و کێشه‌ ناو‌خ‌و‌ییه‌کانیش قوول‌تر ده‌بنه‌وه‌. هه‌روه‌ها ده‌بێ ئەو ولاتانه‌ واز له‌ سیاسه‌تی ده‌ستی‌وه‌ردان و پ‌ی‌لانگ‌ێ‌ری ب‌ێ‌ن له‌ هه‌ری‌می کوردستاندا که‌ به‌ پر‌وای ئی‌مه‌ وازه‌ێ‌نان له‌و سیاسه‌ته‌ زیاتر له‌ به‌ر‌ژه‌وه‌ندی نه‌ته‌وه‌یی و ئەمنی خ‌و‌ی‌اندا‌یه‌.

پروگرام و په‌په‌روی ناوخوی کۆنگره‌ی پینجه‌م

پروگرام و په‌په‌روی ناوخوی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له کۆنگره‌ی پینجه‌م «کۆنگره‌ی پیشکه‌وتن» له‌ژێر دروشمی (ناشتی - فیدرالی - ژیانیکی به‌خته‌هر بۆ لاوانی کوردستان) له ۴/۲۹ - ۱۹۹۸/۵/۱ بریاری له‌سه‌ر دراوه

پروگرام

ناوی یه‌کیتی

(یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان) - که به پیته‌کانی (ی.ل.د.ک) هی‌مای بۆ ده‌کری‌ت.

پێک‌هراویکی جه‌ماوه‌ری کۆمه‌لایه‌تی نیشتمانی دیموکراتیه‌، له یه‌کگرتنی ئه‌و لاوانه پێک‌هاتوو که باوه‌ریان به پروگرام و په‌په‌روی ناوخوی هی‌ناوه و تێ ده‌کۆشن بۆ به‌دییه‌نانی ئامانجه‌کانی یه‌کیتی له چوارچێوه‌ی پێک‌هراوه‌که‌یدا و به‌پێی سیاسه‌تی یه‌کیتی و بریاره‌کانی ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌یه‌کانی.

۱- یه‌کیتی بۆ هی‌نانه‌دی ئامانجه‌کانی لاوانی کوردستان به‌ تایبه‌تی و لاوان له سه‌رانسه‌ری عێراق به‌گشتی، تێ ده‌کۆشی.

۲- یه‌کیتی له هه‌ری‌می کوردستاندا کاروباره‌کانی به‌رپوه‌ ده‌بات و بۆی هه‌یه له هه‌ر شوێنێکدا لق یا نووسینگه بکاته‌وه.

ئامانجه نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کانی یه‌کیتی

۱- یه‌کیتی باوه‌ری به مافی چاره‌نووسی نه‌ته‌وه‌ی کوردی به‌شکراو هه‌یه و پشتگیری خه‌باتی ده‌کا دژی رژێمه دیکتاتۆر و شوڤینیزمه‌کان.

۲- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی برایانه و هاوکاری له‌گه‌ڵ پێک‌هراوه‌کانی لاوان له پارچه‌کانی تری کوردستاندا.

۳- پشتگیریکردنی په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان له پێناو سه‌قامگیربوون و پاراستنیان وه‌ک ده‌ستکه‌وتی خه‌بات و تیکۆشانی گه‌ل و به‌ری په‌نجی خوینی شه‌هیدان و شوڤر و ڕاپه‌رین.

۴- تێ ده‌کۆشی له پێناو عێراقێکی دیموکراتی په‌رله‌مانی فیدرالی که باوه‌ری به

فره‌حزبی هه‌بی و به شیوه‌یه‌کی دیموکراتییانه به‌کاری بیئی، له‌سه‌ر بناغه‌ی ئازادی و مافی مروڤ و یه‌کسانی گشتی له به‌رامبه‌ر یاسادا و مافی چاره‌نووسی گه‌لی کوردستان و مافی وای که‌مه نه‌ته‌وه‌یه‌کان زامن بکات بو به‌دیپینانی گۆرانکاری له هه‌موو بواره‌کانی ژياندا.

۵- پیکه‌یانندی کادیری لاوی دلسۆز و لیته‌اتوو و خاوه‌ن پروانامه و پابردووی پاک بو گه‌ل و نیشتمان.

۶- کردنه‌وه‌ی خولی سه‌ربازی بو پاهینانی لاوان له پیناو به‌رگری نیشتمانی دا.

۷- داوای که‌مکردنه‌وه‌ی خزمه‌تی سه‌ربازی ده‌که‌ین به‌پیتی پروانامه‌ی خویندن.

۸- خه‌بات ده‌که‌ین له پیناو په‌روه‌رده‌کردنی لاوان به بیروباوه‌ر و که‌له‌پوری بارزانی نه‌مر و تاقیکردنه‌وه ده‌وله‌مه‌نده‌کانی گه‌له‌که‌مان و شوڤشی ئه‌یلوولی مه‌زن و گولانی نیشتمانی پیکه‌وتنخواز.

۹- چاککردنه‌وه‌ی باری ئابووری به په‌یره‌وکردنی سیاسه‌تییکی ئه‌وتۆ که هه‌ول بدات گه‌له‌که‌مان پشت به توانای خو‌ی به‌ست و داهاتی کوردستان به‌کار بیئی و ته‌نیا چاو نه‌برپیته یارمه‌تی حکومه‌تی و پیکخواه مروڤ‌دۆست و خیرخوازه‌کان.

۱۰- قولکردنی هاوخه‌باتی تیکۆشان له‌گه‌ل پیکخواه پیشه‌یی و دیموکراتیه‌کانی کوردستان وه‌ک قوتابیان و ئافره‌تان و مامۆستایان و ته‌واوی پیکخواه جه‌ماوه‌ریه‌کانی تر.

۱۱- زه‌مینه‌ خوشکردن و هه‌ول‌دان بو گه‌رانه‌وه‌ی ئه‌و هاوولاتیانه‌ی به‌هۆی سیاسه‌تی دوژمنکاریانه‌ی دوژمنانه‌وه په‌نایان بردۆته‌ ده‌ره‌وه و چه‌ندین ساله به‌ئاوه‌ریی ده‌ژین.

۱۲- داوا ده‌که‌ین که چاره‌نووسی هه‌زاران لاوی گه‌له‌که‌مان و ئه‌نفالکراوه‌کان دیاری بکری‌ت و حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان هه‌ول بدات زیاتر گرنگی به ژیان و گوزه‌رانی خاو و خیزانه‌کانیان بدات.

۱۳- هه‌ول‌دان بو دابینکردنی ژيانی لاوه په‌که‌که‌وته‌کان و که‌مه‌ندامه‌کان و سووککردنی باری ژيانیان.

۱۴- هه‌ولدان بۆ به‌گه‌رخستنی توانای لاوان بۆ ئاوه‌دانکردنه‌وه و په‌ره‌پێدان و بووژانه‌وه‌ی ئابووری کوردستان.

۱۵- هاندانی لاوان بۆ بایه‌خدان و پاراستنی ژینگه‌ی کوردستان.

۱۶- پشتگیری له‌ پرۆسه‌ی ئاشتی و چه‌سپاندنی ده‌که‌ین له‌ هه‌ریمی کوردستاندا.

۱۷- تیکۆشان دژی سیاسه‌تی تیرۆر و تۆقاندن له‌ کوردستان و سه‌رانسه‌ری جیهان له‌ پێناو پاراستنی مافی مروۆف و ئازادی بیروپا ده‌رده‌پرین.

له‌سه‌ر ئاستی جیهان

۱- تیکۆشان دژی ده‌ستبه‌سه‌رداگرتن و داگیرکردن و به‌خۆلکاندن.

۲- پشتگیریکردنی خه‌باتی گه‌لان له‌ پێناو (پاراستنی) دیموکراتی و ئاشتی جیهانی.

۳- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی دۆستانه‌ و هاوکاریکردن له‌گه‌ڵ رێکخراوه‌ پیشه‌یی و دیموکراتیه‌کانی جیهان.

۴- هه‌ولدان بۆ ده‌ستنیانکردنی رێکه‌وتی ۳/۱۶ پۆژی بۆردومانی کیمیاوی هه‌له‌بجه‌ی شه‌هید به‌ پۆژی قه‌ده‌غه‌کردن و له‌ناوبردنی چه‌کی به‌کۆمه‌ڵکوژ.

۵- هه‌ول ده‌ده‌ین بۆ ئه‌وه‌ی یه‌کیتییه‌که‌مان ببێته‌ ئه‌ندام له‌ یه‌کیتی لاوانی جیهاندا.

۶- پشتگیری و تۆوپیژی (کورد - عه‌ره‌ب) و گه‌لانی تری دراوسێ ده‌که‌ین بۆ چاره‌سه‌ری دادوه‌رانه‌ی کێشه‌که‌مان و سه‌رخستنی پرۆسه‌ی دیموکراتی و براهه‌تی تیکۆشان.

له‌مه‌ر باری ناوخۆی لاوان

۱- خه‌بات ده‌که‌ین له‌ پێناو به‌دییه‌تانی مافه‌ وا و داواکارییه‌کانی لاوانی کوردستان.

۲- بزووته‌وه‌ی وه‌رزشی و هونه‌ری هان ده‌ده‌ین به‌ کردنه‌وه‌ی خول و به‌رگریکردن له‌ مافی وه‌رزشکاران و هونه‌رمه‌ندان، هه‌روه‌ها دابینکردنی که‌لوپه‌لی پێویست و یاریگه‌ و راهێنه‌ری به‌توانا.

۳- هه‌ول ده‌ده‌ین بۆ نه‌هێشتنی بێکاری له‌ نێو لاوان به‌ تاییه‌تی له‌ نێو ده‌رچوووه‌کاندا و دامه‌زراندنی نووسینگه‌ی کار بۆ په‌خساندنی هه‌لی کارکردن.

- ۴- هه‌وڵ ده‌دهین له پیناو پرزگاری ئافره‌تی کورد و پاراستنی مافه‌کانی.
- ۵- هه‌وڵ ده‌دهین بۆ کردنه‌وه‌ی یانه و ناوه‌ندی پۆشنبیری و زانستی لاوان و پترکردنی دیدار و کۆر و کۆبوونه‌وه به مه‌به‌ستی به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی پۆشنبیری و زانستییان.
- ۶- بڵاوکردنه‌وه و په‌خشکردنی بابته‌ی تایبته به لاوان له داموده‌زگاکانی پراگه‌یاندن به شیوه‌یه‌ک که خزمه‌تی قۆناغی ئه‌م‌پۆ بکات و بگونجی له‌گه‌ڵ شارستانیهدا.
- ۷- خه‌بات ده‌که‌ین بۆ په‌روه‌رده‌کردنی لاوی کورد به بیروپرای دیموکراتییانه و پێزگرتن له ماف و ئازادییه‌کانی م‌رو‌ف.
- ۸- بایه‌خ ده‌دهین به په‌روه‌رده‌کردنی منداڵان وه‌کو نه‌وه‌ی دوا‌پۆژ به دابینکردنی هه‌موو جو‌ره‌ ده‌رفه‌تیه‌ک بۆ نه‌شو‌ما و په‌ره‌پێدانی به‌هره‌کانیان.
- ۹- پشتگیری کردنه‌وه‌ی په‌رتو‌کخانه‌ی گشتی و په‌رتو‌کخانه‌ی تایبته به لاوان له هه‌موو شار و شارۆچکه‌کانی کوردستان و ده‌وله‌مه‌ندکردنیان به په‌رتو‌ک و چاپه‌مه‌نی جو‌راوجو‌ر، ده‌که‌ین.
- ۱۰- هه‌وڵدان بۆ ده‌رکردنی یاسای گونجاو و له‌بار له لایه‌ن ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانه‌وه که خزمه‌تی به‌رژه‌وه‌ندی با‌لای گه‌ل به گشتی و لاوان به تایبته‌ی بکات له شوینی ئه‌و یاسا و ب‌پیارانه‌ی که پ‌یشت‌ر پ‌ژ‌یم د‌ا‌پ‌ر‌ش‌ت‌و‌ون.
- ۱۱- هه‌وڵدان له پیناو دابینکردنی پ‌یدا‌وی‌ستییه‌کانی ژ‌یا‌نی لاوان له د‌ی‌ه‌اته‌کانی کوردستان و خسته‌نگه‌ری توانا‌کانیان بۆ ئاوه‌دان‌کردنه‌وه.
- ۱۲- هه‌وڵ ده‌دهین بۆ پاراستن و زیندوو‌کردنه‌وه‌ی هونه‌ری په‌سه‌نی کوردی.
- ۱۳- هه‌وڵ ده‌دهین بۆ بایه‌خپ‌یدان و زیندوو‌کردنه‌وه‌ی سه‌رجه‌م بواره‌کان و فۆلکلۆری کورده‌واریمان.
- ۱۴- د‌ژی پ‌ف‌اندن و له‌ناو‌بردنی ئاسه‌واری میژوویی کوردستان ده‌وه‌ستین و دا‌وای پاراستنی و گرنگ‌پ‌یدانیان ده‌که‌ین.

په پرهوی ناوځۆ

به شی یه کهم

ئه ندامیتی یه کیتی

به ندی یه کهم:

مه رجه کانی ئه ندامیتی

هه موو لاویک، چ کور چ کچ ده توانی بیته ئه ندام ئه گهر ئه م مه رجانیه
خواره وهی تیدا به دی بکریت:

أ- خاوه نی ئاکار و ره وشتی به رز بیت.

ب- باوه ری پتهوی به په پرهوی ناوځۆ و پرۆگرامی یه کیتییه که مان هه بیت و به پیی
شاره زایی خوئی له بواره جیا جیاکان بو پیشخستنی یه کیتییه که مان هه ول و
کۆشش بدات.

ت- له یه کیک له بنکه کانی یه کیتییه که ماندا ریک خراییت.

ث- کورد بیت یان نیشته جیی کوردستانی عیراق بیت.

ج- ته مهنی له چواره ده سال که متر و له ۳۵ سالیش زیاتر نه بی.

ح- ئابوونه ی مانگانه ی بدات به پیی توانای. لیژنه ی راپه راندن بوئی هه یه له کاتی
پیوستدا ریژه ی ئابوونه ی ئه ندامان دیاری بکات.

به ندی دووه م:

وه رگرتن له یه کیتیدا

أ- به نووسین داوای هاتنه ریژی یه کیتییه که مان ئاراسته ی یه کیک له بنکه کان ده کات.

ب- له داوای په سه ندردنی داواکارییه که ی فۆرمی ئه ندامیتی پر ده کاته وه.

به ندی سییه م:

مافه کانی ئه ندام

أ- گشت ئه ندامان مافی ئه مه یان هه یه رای خوئیان ده ربهرن و بوچوون و ره خنه
و پیشنیاره کانیان له ریی راپورته ده وریه کانه وه یان کو بوونه وه کانی ریخستن

له‌مه‌ر سهرجه‌م هه‌ل‌سوکه‌وت و چالاکیه‌کانی یه‌کیتییه‌کمان نیشان بده‌ن.

ب- هه‌موو ئەندامانی یه‌کیتی مافی ده‌نگدان و خو‌پال‌اوتیان هه‌یه.

ت- ئەندام مافی ئەوه‌ی هه‌یه له کاتی پ‌ی‌ویستدا داوای یارمه‌تی بکات.

ث- هه‌ر یه‌ک‌یک له ئەندامانی یه‌کیتی سزای پ‌یک‌خستنی ده‌ره‌ق وه‌رگیرایی ب‌وی هه‌یه به‌و سزایه‌ ناپ‌ازی ب‌یت و داوای ل‌یک‌و‌ل‌ینه‌وه له ک‌یشه‌که‌ی بکات و بخ‌ریته به‌رده‌م ده‌زگا‌کانی سه‌رووتر.

ج- ئە‌گه‌ر ل‌یژنه‌ی راپه‌راندن ئە‌رک و چالاکیه‌کانی ب‌و ئەندام‌یک دیاری کرد له داوای ج‌ی‌یه‌ج‌یک‌کردنی خه‌لات ده‌ک‌ری.

ح- ب‌وی هه‌یه له هه‌موو چالاکیه‌کانی ی.ل.د.ک به‌شداری بکات.

به‌ندی چواره‌م:

ئه‌رکه‌کانی ئەندام

أ- راپه‌راندنی هه‌موو فه‌رمانه‌کانی ل‌یژنه سه‌رکرده‌یه‌کانی یه‌کیتی له سه‌ر بناغه‌ی ناوه‌ندی دیموکراتی.

ب- بلا‌و‌کردنه‌وه‌ی بی‌ری نه‌ته‌وه‌یی و دیموکراتی و مر‌و‌فایه‌تی له‌ناو پ‌یژه‌کانی لاواندا.

ت- ت‌یک‌و‌شان ب‌و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی پ‌و‌شن‌بیری سه‌رده‌م و خو‌گون‌جاندن له‌گه‌ل‌ی له پ‌یناو خزمه‌ت‌کردنی نه‌ته‌وه‌که‌مان به‌ ش‌ی‌وه‌یه‌ک له‌گه‌ل و‌تی ک‌ۆمه‌ل‌گادا ب‌گون‌ج‌ئ.

ث- دوور‌که‌وتنه‌وه و به‌رپه‌رچدانه‌وه‌ی هه‌موو ئەو کرده‌وه و فاکته‌ره‌ ناوه‌کی و ده‌ره‌کییه‌ سل‌بیانه‌ی زیان به‌ سروشت و ناوبانگی یه‌کیتییه‌که ده‌گه‌یه‌ن‌ئ.

ج- پته‌و‌کردنی په‌یوه‌ندییه‌کان له‌گه‌ل جه‌ماوه‌ری کوردستاندا، هه‌ول‌ی یارمه‌تیدانی پ‌ی‌ویست ب‌ویان له‌ بواره‌کانی ئابووری و پ‌امیاری و ک‌ۆمه‌ل‌ایه‌تی و مر‌و‌فایه‌تیدا.

ح- ئەندامی یه‌کیتی پ‌ی‌ویسته‌ ک‌ۆشش بکات ب‌و ئەوه‌ی ب‌یته‌ پ‌یشه‌نگ ب‌و لاوانی تر له‌ پرووی خو‌به‌خت‌کردن و خو‌نه‌ویستی و ده‌ستپاکی و قوربانیدان.

به‌شی دووهم

سزاکانی ریکخستن - سزادان

به‌ندی پینجه‌م:

هه‌ر ئه‌ندامێك له‌ په‌ی‌په‌وی ناوخۆ و پرۆگرامی یه‌کیتی لا‌بدات یان سه‌رپێچی لی‌ بکات یان دژی به‌رژه‌وه‌ندی بزافی رزگاربخواری کوردستان به‌ستیت تووشی سزا ده‌بیت و جووری سزاکه به‌ گوێره‌ی سه‌رپێچیکردنه‌که ده‌بیت و لیژنه‌ی راپه‌راندن جووری سزاکه دیاری ده‌کات و هه‌روه‌ها ئه‌م مافه ده‌توانی به‌ هه‌ر ده‌زگایه‌ک یان لیژنه‌یه‌کی تری ریکخستن بدات.

جووره‌کانی سزا:

أ- ئاگادارکردنه‌وه.

ب- سه‌رنج‌راکێشان به‌ نووسین.

ت- گواستنه‌وه.

ث- س‌کردن (تجمید).

ج- لیوه‌رگرتنه‌وه‌ی پله‌ی لی‌پرس‌راویتی.

ح- ده‌رکردن (الطرد).

به‌ندی شه‌شه‌م:

أ- ئه‌گه‌ر یه‌کێك له‌ ئه‌ندامانی مه‌کته‌بی س‌کرتاریه‌ت تووشی حاله‌تێکی وا هات که پێویست بوو ئیجرائاتی له‌گه‌ڵ بکری‌ت، تا کو‌بوونه‌وه‌ی ل. راپه‌راندن^(۱) س‌ر ده‌کری بۆ ئه‌وه‌ی کو‌بوونه‌وه‌که بریاری له‌سه‌ر بدات.

ب- ئه‌گه‌ر یه‌کێك له‌ ئه‌ندامانی ل. راپه‌راندن تووشی حاله‌تێکی وا هات که پێویست بوو له‌ ریزی یه‌کیتییه‌که‌مان ده‌ربکری‌ت به‌پێی ده‌نگی ۳/۲ ئه‌ندامانی ل. راپه‌راندن تا کۆنگره س‌ر ده‌کری.

(۱) لیژنه‌ی راپه‌راندن.

به‌شی سییه‌م

به‌ندی هه‌وته‌م:

دروستبوونی پیکخستنی یه‌کیتی له‌سه‌ر ئەم به‌مایانه‌ی خواره‌وه بنج و بناوانی به‌ستوو هه‌که ئەمانه‌ن:

أ- هه‌لبژاردنی گشت ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌کانی یه‌کیتی به‌ ده‌نگدانی نه‌ینی ده‌کری‌ت.

ب- ده‌زگا‌کانی خوارووو برپاره‌کانی لیژنه‌کانی سه‌رووتر ئەنجام ده‌ده‌ن.

ت- گشت ده‌زگا و لیژنه جو‌ربه‌جو‌ره‌کانی یه‌کیتی راپۆرتی مانگانه سه‌باره‌ت به‌ چالاکییه‌کانیان پیشکesh به‌ ده‌زگا‌کانی سه‌رووتر ده‌که‌ن و تیايدا پيشنيار و پرسيايه‌کانيان ده‌خه‌نه‌ پوو، هه‌روه‌ها ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌کان له‌ چالاکییه‌کانی خو‌یان ئەو ده‌زگایانه‌ی پيوه به‌سترون ئاگادار ده‌که‌ن به‌ هو‌ی ده‌ره‌ینانی ب‌لاوکراوه خولیه‌کان.

ث- دیسپیلین(انضباط) پیکخستنی گشت پله‌کان ده‌گرێته‌وه، هه‌روه‌ها جیه‌جیکردنی برپاره‌کانی یه‌کیتی و ملکه‌چبوونی که‌مایه‌تی بۆ زۆرینه.

به‌ندی هه‌شته‌م:

گشت دامه‌زراوه‌کانی پیکخستنی یه‌کیتی به‌م بناغه و بیروباوه‌رانه‌ی خواره‌وه به‌سترون:

أ- ده‌زگا‌کان به‌پیی چپی دانیشتووان له‌ گوند و ئۆردوگا و گه‌ک و ناحیه و قه‌زا و شار داده‌مه‌زێن.

ب- سنووری چالاکی هه‌ر ده‌زگایه‌ک له‌و ده‌زگایانه‌ی له‌ سه‌ره‌وه هاتوون له‌لایه‌ن لیژنه سه‌رکرده‌یه‌کانه‌وه دیاری ده‌کری‌ت، لیژنه‌ی راپه‌راندن بۆی هه‌یه به‌پیی هه‌لومه‌رجی تایبه‌تی ئەو شیوازه‌ی سه‌ره‌وه ده‌ستکاری بکات.

ت- ده‌شی ده‌زگای تر دامه‌زری‌ت ئەگه‌ر پيوست به‌وه هه‌بوو ئەوه‌ش له‌سه‌ر پيشنياری لیژنه‌ی لق و په‌سه‌ندکردنی لیژنه‌ی راپه‌راندن ده‌بی‌ت.

به‌ندی نۆیه‌م:

أ- ئاراسته‌کردنی چوست و چالاکییه‌کانی سه‌رووتر به‌پیی زنجیره‌کانی پیکخستن

دهبیت که بنکه، ناوه‌ند، لق پێک دێن.

ب- سه‌ره‌تایی سه‌رکردایه‌تی به‌کۆمه‌ڵ له‌گه‌ڵ په‌چاوکردنی لێپرسراوی‌تی تاکه‌که‌سه‌ و له‌به‌رچاوگرته‌ی شاره‌زایانی بواره‌که‌ بناغه‌ی کارکردنی ده‌زگا سه‌رکرده‌بیه‌کان، ئه‌ندامه‌ سه‌رکرده‌بیه‌کانیش هه‌ز له‌ گه‌وره‌یی خه‌باتکردن بکات و ته‌ی بکۆشه‌ی بۆ زالبوون به‌سه‌ر هه‌موو که‌موکۆپیه‌کانی که‌ له‌ کارکردندا هه‌ن له‌ پێگای به‌کارهێنان و په‌یوه‌ی وکردنی سه‌ره‌تایی په‌خه‌ و په‌خه‌ له‌خۆگرته‌ن و چاونه‌کردنی زنجیره‌کانی (به‌پێوه‌بردن) بۆ دانانی شیوازی کارکردن و شیوه‌کانی پرۆگرامدانان و نه‌خشه‌کێشان.

ت- ده‌زگا جو‌ربه‌جو‌ره‌کانی یه‌کییتی ده‌بی به‌یناوبه‌ین کۆبوونه‌وه‌ و سیمیناری ده‌وری پێک به‌خه‌ن بۆ دۆزینه‌وه‌ی که‌موکۆپیه‌کانی کارکردن و دیراسه‌کردنی شیوه‌ی زالبوون به‌سه‌ریاندا و پێکخسته‌ن و گه‌شه‌کردن به‌ چالاکیه‌کان به‌ مه‌رجی پێکخسته‌نی سیمیناره‌کان و داوای پاگرته‌ی ده‌زگا‌کانی خواره‌وه‌ بکات که‌ په‌یوه‌ندیان به‌ بابه‌ته‌که‌وه‌ هه‌یه‌.

به‌شی چواره‌م

هه‌یکه‌لی پێکخسته‌نی یه‌کییتی و ده‌زگا سه‌رکرده‌بیه‌کان

به‌ندی ده‌یه‌م:

بنکه:

۱- بنکه، بناغه‌دانه‌ری پێکخسته‌نه‌کانی یه‌کییتی لاوانه‌ و له‌ویشه‌وه‌ گشت ده‌زگا‌کان داده‌نری‌ن و سه‌ره‌پرشته‌ی هه‌موو ئه‌ندامانی لاوان ده‌کات له‌ ده‌قه‌ره‌که‌یدا و پێک دێت له‌ پێنج ئه‌ندام:

أ- به‌رپرسی بنکه.

ب- به‌رپرسی پێکخسته‌ن.

ت- به‌رپرسی ئیداره‌ و دارایی.

ث- به‌رپرسی هونه‌ری و پۆشنیری.

ج- به‌رپرسی وه‌رزشی.

بنکه‌کان له دانیش‌تووانی ده‌قهری نیشته‌جی‌وونیان پیک دین.

۲- ئه‌رکه‌کانی بنکه:

أ- بنکه ئه‌لقه‌یه‌کی گه‌یه‌نه‌ری بنه‌په‌تییه له نیوان لاوان و ده‌زگای ناوه‌ندی لاواندا.

ب- پله‌ی بنه‌په‌تی ئه‌رکی ئاراسته و ئاماده‌کردنی لاوان له پوشتن له‌سه‌ر پریازی هیئانه‌دی ئامانجه په‌واکانیان که که‌وتۆته ئه‌ستۆ، ئه‌مه‌ش به وشیارکردنه‌ویان له ئامانجه میژووویه‌کانی بزاقی پزگاریخوازی کورد.

ت- بنکه هه‌له‌ده‌ستیت به سازدانی کوپ و سیمینار به مه‌به‌ستی به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی نه‌ته‌وه‌یی و پوشتییری لاوان له ده‌قهره‌که‌دا.

ث- بنکه هه‌ولێ ده‌وله‌مه‌ندکردن و پاراستنی کوگای هونه‌ری - وه‌رزشییه‌که‌ی ده‌دات.

ج- سه‌ره‌په‌رشتی ئه‌و پروژه به‌ره‌مه‌په‌نه‌رانه ده‌کات که یه‌کیتی له ده‌قهره‌که‌دا ده‌یکاته‌وه.

ح- به‌رزکردنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌می ئه‌و سوود و قازانجانه بو ده‌زگای سه‌رووتری خوی.

به‌ندی یازده:

ناوه‌ند:

سه‌ره‌په‌رشتی هه‌موو بنکه‌کانی ده‌قهره‌که‌ ده‌کات و پینمایی و ئاموژگاری پیویست بویان ده‌رده‌کات له پیکگای بلاوکراوه و کوپ و سیمینار.

ناوه‌ند له‌لایه‌ن بنکه‌کانه‌وه هه‌له‌ده‌بژێردریت و شوینی چالاکیان ته‌نها قه‌زاکان ده‌بیت و له (0) ئه‌ندام پیک دیت:

۱- به‌رپرسی ناوه‌ند.

۲- به‌شی پیکه‌ستن.

۳- به‌شی هونه‌ری و پوشتییری.

۴- به‌شی وەرزش.

۵- به‌شی ئیداره و دارایی.

ئەرکه‌کان:

أ- سه‌رپه‌رشتی هه‌موو بنکه‌کانی ده‌قه‌ره‌که ده‌کات.

ب- کۆنفرانسی سالاڤه‌ی خۆی ده‌به‌ستیت.

ت- هه‌وڵ ده‌دات بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی پۆشنییری و کۆمه‌لایه‌تی له‌ پێگای گۆڤار و بلاوکراوه.

ث- به‌رپرسی ناوه‌ند ئه‌ندامی لقه.

ده‌سه‌لاته‌کانی ناوه‌ند:

ج- بۆی هه‌یه‌ له‌ ده‌قه‌ره‌که‌یدا بنکه‌یه‌ک دامه‌زرینی یان هه‌لۆه‌شیڤته‌وه.

ح- ده‌رکردنی ئه‌ندام پێشنیار ده‌کات بۆ لق.

خ- هه‌موو ده‌سه‌لاته‌کانی بۆ سزادانی ئه‌ندامه‌کانی هه‌یه‌ جگه‌ له‌ برگه‌ی (و) له‌ به‌ندی (پینجه‌م).

د- هه‌لۆه‌ستێ به‌ سازدانی خولی فیژکردن و هه‌موو چالاکی هونه‌ری و وەرزشی و پۆشنییری.

به‌ندی دواژه:

لق:

أ- باره‌گای لق له‌ ناوه‌ندی پارێزگا یان گه‌وره‌ترین شار ده‌ییت و لێپرسراوی لقیش ده‌بێ ئه‌ندامی لێژنه‌ی راپه‌راندن بێت.

ب- ئه‌ندامانی لێژنه‌ی لق له‌لایه‌ن کۆنفرانسی گشتی لق هه‌لۆه‌بژێریت، ژماره‌ و مه‌رج و بنچینه‌ی هه‌لۆه‌بژاردنه‌کانیش له‌لایه‌ن لێژنه‌ی راپه‌راندنه‌وه‌ دیاری ده‌کریت که له‌ ۷-۵ ئه‌ندام پێک دێت.

ت- هه‌موو لێپرسراوی ناوه‌نده‌کان پله‌ی ئه‌ندامییتی لقیان هه‌یه‌.

بهندی سیژده:

لق لهم به شانهی خواره وه پیک دیت:

أ- بهرپرسی لق که ئەندامی ل. راپه پاندنه.

ب- بهرپرسی ریکخستن.

ت- بهرپرسی هونه ری و رۆشنیری.

ث- بهرپرسی بهرپوه بردن و دارایی.

ج- بهرپرسی راگه یاندن.

ح- بهرپرسی په یوه ندی و کار و کۆمه لایه تی.

خ- بهرپرسی وهرزش.

ئەرك و دەسه لاته کانی لق:

۱- بهستنی کۆبوونه وهی فراوانی لق مانگانه به به شداری ئەندامانی لق و لێپرسراوی

ناوه ندەکان و نووسینی راپۆرتی دهوری بۆ م. سەك^(۱) و ل. ر^(۲) له سەر هه لسه نگاندنی ریکخستن و چالاکییه کانی وهرزشی و هونه ری و رۆشنیری.

۲- وه لآمدانه وهی راپۆرتی ناوه ندەکان.

۳- ته شکیلکردن و هه لوه شاندنه وهی ناوه ندەکان به په زامه ندی م. سەك.

۴- بریاردان له سەر به خشی نی شه ره فی ئەندامی تی له سەر داوای ناوه ندەکان.

۵- سه ره رشتی کاری ریکخواه یی و چالاکییه کانی له گشت پروویه که وه.

۶- پیکه یێنانی تیپی وهرزشی و هونه ری و ئەندامانی پێشبرکێ به شیوه یه کی ریکوپیک له بۆنه کاند.

۷- نووسینی به یاننامه له کاتی پێویستدا.

۸- دارشتنی به رنامه ی کاری مانگانه و سالانه بۆ لق و ناوه ندەکان.

۹- ئامۆژگاری ئاراسته کردنی ناوه ندەکان له ریکای گشتاندن (ته عمیم).

(۱) مه کته بی سکر تار یه ت.

(۲) لێژنه ی راپه پاندن.

۱۰- كردهوهی خولی پۆشنیری بۆ ئەندامان.

۱۱- بریاری سزادانی ئەندامانی یەكیتی (ئاگاداركردهوه، سه‌رنج‌راكێشان، گواستنه‌وه، سپ‌کردن یا راگرتنی چالاکی جگه‌ له‌ بریاری ده‌ركردن).

۱۲- به‌ستنی كۆر و سیمیناری پۆشنیری و ئەده‌بی.

۱۳- ئاماده‌کردنی راپۆرت بۆ كۆنفرانس.

به‌ندی چوارده‌:

كۆنفرانسی گشتی

له‌ كاتی‌كدا كه‌ نه‌تواندری‌ت كۆنگره‌ به‌ستری‌ت یان له‌سه‌ر داوا‌ی ۳/۲ ی ئەندامان یان ۳/۲ ی ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن ده‌به‌ستری‌ت.

أ- كۆنفرانسی گشتی له‌مانه‌ی خواره‌وه پێك دی‌ت:

۱- ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن و یه‌ده‌گه‌كان و ئەندامانی به‌شه‌كانی م. س‌ك و كارگێر و ئەندامانی لق و به‌رپرسی ناوه‌نده‌كان.

۲- نوێنه‌رانی كۆنفرانسه‌ ناوه‌ندییه‌كان كه‌ پێژه‌ی ل. راپه‌راندن دیاری ده‌كات.

۳- ئەندامانی پێشكه‌وتووی یه‌كیتی به‌و پێژه‌یه‌ی ل. راپه‌راندن دیاری ده‌كات.

ب- كۆنفرانسی گشتی هه‌موو ده‌سه‌لاتی‌كی كۆنگره‌ی هه‌یه‌ جگه‌ له‌:

۱- ده‌ستكارێكردن له‌ پرۆگرام و په‌په‌وه‌ی ناوخۆ.

۲- گۆڕینی دروشم یان ئارمی یه‌كیتی لاوان.

۳- گۆڕینی زیاتر له‌ نیوه‌ی ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن.

ئه‌ركه‌كانی كۆنفرانسی گشتی:

۱- گۆپ‌راگرتن و لێكۆڵینه‌وه له‌ راپۆرتی سیاسی گشتی.

۲- گۆپ‌راگرتن و لێكۆڵینه‌وه له‌ راپۆرتی به‌شه‌كان.

۳- ده‌رهێنانی بریار و پاسپارده‌ كه‌ له‌گه‌ڵ قۆناغی ئه‌و كاته‌ی لاوان بگونجی‌ت.

بهندی پازده:

کۆنگره:

کۆنگره بهرزترین دهسه لاته له یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان که له نوینه رانی هه لێژێردراوی کۆنفرانسه کانی لقه کاندایێک دیت به سێ سال جارێک ده به ستریت. یان به شیوهیهکی نااسایی ته گهر زیاتر له ۳/۲ ی ئەندامانی یه کیتی یا ۳/۲ ی ئەندامانی لێژنه ی راپه راندن ته وه ی به پێویست زانی.

ئه رکه کانی کۆنگره:

أ- گوێگرتن له راپۆرتی لێژنه ی راپه راندن و لیکۆلینه وه ی چالاکییه کان.

ب- په سه ندکردن پرۆگرامی یه کیتییه که و په یرووی ناوخوایه که ی و ته نجامدانی ئالوگۆری پێویست.

ت- په سه ندکردنی مارش و ئارمی لاوان.

ث- ده رهینانی بریار و راسپاردی پێویست سه باره ت به چالاکی لێژنه ی راپه راندن و مه کته بی سکرته ریه ت.

ج- هه لێژاردنی ئەندامانی لێژنه ی راپه راندن.

بهندی شازده:

لێژنه ی راپه راندنی یه کیتی:

۱- بهرزترین دهسه لاته له یه کیتی لاوان له ماوه ی نیوان دوو کۆنگره دا چالاکی سیاسی و کاروباری لاوان به رپوه ده بات، له هه موو بواره کان نوینه رایه تی ده کات و له به رده م کۆنفرانسی گشتی یان کۆنگره به رپرسیاره.

۲- مه رجی پێویست بو ئەندامی لێژنه ی راپه راندن ده بی ۳ سال به سه ر وه رگرتنی ئەندامی لێژنه یه کیتی لاوان تپه ر بوویت.

أ- لێژنه ی راپه راندن به لایه نی که مه وه هه ر چوار مانگ جارێک کو ده بیته وه.

ب- ئەندامانی لێژنه ی راپه راندن، مه کته بی سکرته ریه ت له نیو خویاندا هه لده بژێرن.

ت- ئەندامانی لێژنه ی راپه راندن پێک دین له (۱۹) ئەندام و (۵) ئەندامی

یەدەگ (احتیاط).

ث- دەسەلاتەکانی

ج- ئەگەر شوینی ئەندامێکی لیژنەی پاپەراندن بەهەر ھۆیکەوێ چۆل مایەوێ
بۆ ھەیکە بە زۆری ۳/۲ی دەنگەکان کەسی شایستە بۆ پڕکردنەوێ ئەو
بۆشاییە ھەڵبژێری لە نێوان ئەندامە چالاکەکانی یەكیتی لاوان.

ح- چاوەبەشی بەسەر ھەموو پڕیەرەکانی دەزگاکانی یەكیتی لاوان و سووک
یان توندتری بکات.

خ- دەسەلاتی ئەوێ ھەیکە کە پڕیەر بەسەر وەرگرتنی یان وەرئەگرتنی
پڕیەرایی تری لاوان بەدات بۆ ناو پڕیەرەکانی یەكیتی لاوان.

د- پڕیاری دەرکردنی (طرد) ئەندام لە دەسەلاتی ئەودایە.

بەندی ھەفدە:

مەکتەبی سەرتاریەت:

أ- لەلایەن لیژنەی پاپەراندنەوێ ھەڵدەبژێردرێت و پیک دین لە ھەوت (۷) ئەندام
و ئەم بەشانی خوارەوێ بەپڕیەر دەبەن:

۱- سەرتێر.

۲- پڕیەرەست.

۳- پراگەیانندن.

۴- ھونەر و پۆشنییری.

۵- وەرزش.

۶- ئیدارە و دارایی.

۷- پەییوەندییەکان و کار و کۆمەلایەتی.

ب- پڕیەر و پراسپاردەکانی کۆبوونەوێ لیژنەی پاپەراندن جێبەجێ دەکات لە نێوان
دوو کۆبوونەوێدا.

ج- سەرتێر ھەڵدەبژێری.

بهندی هه ژده:

دارایی:

أ- دارایی یه کیتی پیک دیت له:

۱- ئابوونهی مانگانهی ئەندامان.

۲- پیتاک (التبرعات).

۳- نرخى چاپه مهنى و بلاوکراوه کانی یه کیتی.

۴- ئەو پرۆژه به رهه مهینه رانهی که یه کیتی پپی هه لده ستیت.

ب- چۆنیتی خه رجکردنی دارایی یه کیتی :

۱- ئەو دهرماله ی (مخصصات) که مه کته بی سکر تار یه ت بر یاری له سه ر ده دات.

۲- خه ر جی باره گاکانی یه کیتی و بواره کانی تر.

۳- یارمه تیدانی پپو یست بو کادیره (متفرغ) هکان و ئەو ئەندامانه ی که به هوی

نه خو ش بوون و په ککه وتن پپو یستی یان به یارمه تی هه یه ئەو یش به پپی

بر یاری مه کته بی سکر تار یه ت دیاری ده کری ت.

۴- جموجو ل و چالاکیه وه ر زشی و پۆشن بیریه کان که یه کیتی پپی هه لده ستی.

۵- بو هاتو چۆی نوینه رانی یه کیتی به ئیشو کاری تایه ت به یه کیتی هه وه له

ناوه وه و دهره وه ی ول اتدا.

راگه‌یه‌نراوی کۆتایی کۆنگره‌ی پێنجه‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

جه‌ماوه‌ری کۆلنه‌ده‌ری کوردستان، لاوانی شوره‌ی پۆلایین

رۆژی ۲۹ی نیسانی ۱۹۹۸، کاتژمێر ۱۰ی سه‌رله‌به‌یانی، له‌ هه‌ولێری پایته‌ختدا له‌ هۆلی میدیا، به‌ ئاماده‌بوون و چاودێری هیژا جه‌نابی سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی، له‌ ژێر دروشمی «ئاشتی، فیدرالی، ژيانێکی به‌خته‌وه‌ر بۆ لاوانی کوردستان»، پرۆسمی کردنه‌وه‌ی کۆنگره‌ی پێنجه‌م، «کۆنگره‌ی پێشکه‌وتن» به‌ چه‌ند ئایه‌تێک له‌ قورئانی پیرۆز و پێزان له‌ گیانی پاکی بارزانی نه‌مر و کاکه‌ ئیدریسی جوانه‌مه‌رگ و سه‌رجه‌م شه‌هیدانی بزوووتنه‌وه‌ی لاوان و کوردستان و وته‌ی به‌ خێره‌اتنی میوانان ده‌ستی پێ کرد. ئینجا هیژا سه‌رۆک بارزانی په‌رده‌ی له‌سه‌ر ئارمی کۆنگره‌ لادا و له‌ وته‌یه‌کی به‌ نرخ و مێژوویدا وێرای پیرۆزیایی گه‌رم، پۆلی لاوانی له‌ پێشکه‌وتنی گه‌له‌که‌ماندا به‌ به‌رزی نرخاند و یه‌کیتی لاوانی به‌ قوتابخانه‌ی پێگه‌یانندی کادیری چالاک بۆ گه‌شه‌پێدانی کۆمه‌ڵ و پرکردنه‌وه‌ی بۆشاییه‌ ئیداری و حکومه‌یه‌کان و مه‌یدانی خه‌بات دانا.

دوابه‌دواي ئه‌وه به‌پێزان سه‌رۆکی په‌رله‌مان و سه‌رۆکی حکومه‌تی هه‌رییم له‌ وتاره‌کانیاندا ئاماژه‌یان بۆ گرنگی کاری پێکخراوه‌یی لاوان کرد و خه‌باتی یه‌کیتیه‌که‌مانیان نرخاند و داکوکیان له‌سه‌ر به‌شداری کاریگه‌رانه‌ی لاوان له‌ ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی کوردستان و پێشکه‌وتنی کۆمه‌لایه‌تیدا کرد. هه‌روه‌ها به‌رپرسی مه‌کته‌بی ناوه‌ندی پێکخراوه‌ جه‌ماوه‌ری و پێشه‌یه‌یه‌کان و یه‌کیتی ئافره‌تان و یه‌کیتی قوتابیان وتاری خۆیان خوینده‌وه‌، پاشان شاعیری پایه‌به‌رزی کورد مامۆستا خالیدی حیسامی چه‌ند کۆپله‌ شیعریکی پێشکه‌ش کرد و دواتر مارشی لاوان پێشکه‌ش کرا. ئه‌مه‌و هه‌ر له‌ گه‌له‌ری میدیا، هیژا سه‌رۆک بارزانی و پێزدار سامی عه‌بدولپه‌حمان به‌رپرسی کارگێری مه‌کته‌بی سیاسي دوو پێشانگای فۆتوگرافی و ئه‌رشیفی و پۆژنامه‌گه‌ری لاوانیان کرده‌وه‌.

پاش نیوه‌پۆی هه‌مان پۆژ، دانیشتنی دووهم به‌ ئاماده‌بوونی به‌پێز نیچیرفان بارزانی جێگری سه‌رۆکی حکومه‌تی هه‌رییم، هاوکار و پشتیوانی لاوان، درێژه‌ی به‌ کاره‌کانی دا. له‌ سه‌ره‌تادا به‌پێز نیچیرفان بارزانی پۆلی لاوانی له‌په‌وته‌ی تیکۆشانی وای گه‌له‌که‌ماندا وه‌کو شوره‌ی پۆلایین بۆ پاراستنی ده‌سکه‌وته‌ نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌که‌مان

هه‌لسه‌نگاند و پشتگیری و پشتیوانی پتر و راسته‌وخوی بو خزمه‌تکردنی لاوانی کوردستان دووپات کرده‌وه. ئەمه‌و دواي ئەوه‌ی به‌پزێیان هۆلی میدیای به‌جی هیشته، کۆنگره‌ که‌وته‌ کاره‌ سمیه‌کانی خۆی و لیژنه‌ی سه‌ره‌پرشتی پیک هینا و پاشان راپۆرتی گشتی له‌لایه‌ن هه‌فال ئیبراهیم مسته‌فا خۆیندرایه‌وه و لیژنه‌کانی تریش پیک هات بو به‌دواداچوونی پرۆژه‌ی پرۆگرام و په‌پرەوی ناوخۆ و سکالا و مارش و ئارم و دروشم.

سه‌رله‌به‌یانی رۆژی ۳۰ی نیسان، لیژنه‌کان تیینییه‌کانی خۆیان خسته‌ پروو و گشت خاله‌کان دواي گفتوگۆیه‌کی زۆر که‌ تا ئیواره‌ی هه‌مان رۆژی خایاند له‌ که‌ش و هه‌وايه‌کی ته‌واو و ئازاد و دیموکراتیدا بریاری له‌سه‌ر درا.

رۆژی ۱ی مایس، کاتژمێر ۱۰ی سه‌رله‌به‌یانی، له‌ ژێر چاودێری دادوهر و پارێزه‌ری یاسایی له‌دوا دانیشته‌ندا ده‌ست کرا به‌ هه‌لبژاردنی سه‌رکرده‌یه‌کی نوێ بو یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و ئەمه‌ و له‌ هه‌لبژاردنه‌کاندا ۱۹ هه‌فال بو سه‌رکرده‌یه‌تی دیاری کران و کۆنگره‌ش له‌ که‌ش و هه‌وايه‌کی برایانه‌ زۆر به‌ سه‌رکه‌وتوویی کۆتایی به‌ کاره‌کانی خۆی هینا.

رۆژی دواتر ۲ی مایس، سه‌ره‌جه‌م نوینه‌رانی کۆنگره‌ سه‌ردانی بارزانیان کرد و له‌ به‌رده‌م گلکۆی نه‌مراندا له‌ رێوسمیکی شکۆدار سویندی به‌لێن و وه‌فادارییان دووپات کرده‌وه.

هه‌زاران سلاو له‌ گیانی پاکی شه‌هیدانی بزووتنه‌وه‌ی لاوانی دیموکراتی کوردستان و شه‌هیدانی سه‌رکرده‌ی لاوان سمکۆ ئامیدی و حاجی عه‌بدولپه‌حمان و نه‌وزاد محمه‌د نه‌جیب.

هه‌زاران درود و سلاو له‌ گیانی پاکی سمبۆلی بزووتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی کورد بارزانی نه‌مر و برای هه‌میشه‌ زیندوو کاک ئیدریس بارزانی جوانه‌مه‌رگ.

یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

کۆنگره‌ی پینجه‌م

هه‌ولێر - ۲ی مایسی ۱۹۹۸

کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

هه‌ولێر ۲۰۰۴

له‌ پێکه‌وتی ۴ ی کانونی دووه‌می ۲۰۰۳، کۆنفرانسه‌کانی هه‌لبژاردنی نوێنه‌رانی کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له‌ گشت لقه‌کان به‌ شیوه‌یه‌کی فهرمی ده‌ستی پێ کرد و دواتر ئهم کۆنگره‌یه‌ که به‌ «کۆنگره‌ی بارزانی نه‌مر» ناو نراو، له‌ پۆژانی ۲۴ - ۲۵ ی ئاداری ۲۰۰۴ به‌ ئاماده‌بوونی ۳۵۰ نوێنه‌ر، به‌ دروشمی «ناشتی، فیدرالی، ژیاپێکی به‌خته‌وه‌ر بۆ لاوانی کوردستان» له‌ هۆلی میدیا، له‌ شاری هه‌ولێر به‌پێوه‌چوو. کۆنگره‌که، به‌ ئاماده‌بوونی فازل میرانی نوێنه‌ری سه‌روۆک مه‌سه‌ود بارزانی، سه‌رکێس ئاغا جان سه‌روۆکی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی کوردستان به‌ وه‌کاله‌ت، تیم بوتری نوێنه‌ری CPA و نه‌وزاد هادی پارێزگاری هه‌ولێر، ده‌ستی به‌کاره‌کانی کرد و له‌ درێژه‌ی کاره‌کانیدا، لێژنه‌ی بالای سه‌ره‌پرهرشتی کۆنگره‌ی شه‌شه‌م سێژده سه‌رکرده و کادیری پێشکه‌وتووی یه‌کیتیه‌که‌ی خه‌لات کرد.

لێژنه‌ی سه‌ره‌پرهرشتی کۆنگره‌، له‌ دواپۆژی کۆنگره‌دا ده‌رگای خۆپالۆتنی کرده‌وه و به‌ ده‌نگی نوێنه‌ران لێژنه‌ی پاپه‌راندن به‌ شیوه‌ی خواره‌وه هاته‌ هه‌لبژاردن:

- ته‌یمور ته‌یمور عه‌بدال
- په‌جه‌ب حاجی په‌جه‌ب
- عه‌بدوڵا ئه‌لیاس خدر
- ئومێد عه‌بدوڵه‌رهمان حه‌سه‌ن، ناسراو به‌ (ئومێد خۆشناو)
- روخۆش سه‌عید
- هه‌لکه‌وت په‌فعت ئه‌حمه‌د
- چیمه‌ن محه‌مه‌د ته‌قیه‌دین
- شیرین مسته‌فا
- موزه‌فه‌ر تاهیر
- حوسێن حه‌سه‌ن حسین، ناسراو به‌ (حوسێن گۆران)

- دلشاد ئیبراهیم
- شه مدین عه بدولره حمان
- نه جات باپیر سمایل
- ده هام عه بدولباقی
- سه عید مسته فا ته ته رخان، ناسراو به (سه عید هه رکی)
- سابیر حسین
- هاوار محهمه د یوسف

یه ده گی لیژنه ی راپه راندنیش به شیوه ی خواره وه له لایه ن نوینه رانی کۆنگره وه هه لېژێردران:

- سیروان عادل ناسراو به (سیروان ناشاد)
- کاوه محهمه د
- شیرزاد که ریم
- ئاسۆ حه سه ن

دوا ی ماوه یه کی کورت، سێ له ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن (عه بدولا ئه لیا س خدر، هه لکه وت ره فعه ت و چیمه ن محهمه د ته قیه دین) وازه ی نانی خۆیان راگه یاند و سێ له یه ده گه کانی لیژنه ی راپه راندنیش شوێنیان گرته وه.

له یه که مین کۆبوونه وه ی لیژنه ی راپه راندندا، ئەنجوومه نی کارگێری به م شیوه ی خواره وه هه لېژێردران:

- نه جات باپیر سمایل، سکرته ر
- ره جه ب حاجی ره جه ب، ئەندامی مه کته بی سکرته ریه ت
- روخۆش سه عید، ئەندامی مه کته بی سکرته ریه ت
- ده هام عه بدولباقی، ئەندامی مه کته بی سکرته ریه ت
- موزه فەر تاهیر، ئەندامی مه کته بی سکرته ریه ت
- سه عید مسته فا ته ته رخان، ئەندامی مه کته بی سکرته ریه ت
- سیروان ناشاد، ئەندامی مه کته بی سکرته ریه ت

لەم قۇناغەدا، يەكيتى لاوانى ديموكراتى كوردستان وەك پەيكەر خاوەنى شەش
ناوەندى بالە (لق) بوو كە پىكهاتبوون لە:

● ناوەندى بالە ھەولير

● ناوەندى بالە دھۆك

● ناوەندى بالە كەركووك

● ناوەندى بالە موسل

● ناوەندى بالە سليمانى

● ناوەندى بالە بەغداد

بەرپرسانى ئەم ناوەندە بالايانە بە شىوہى خواوەنە بوون:

● ئوميد خوشناو، بەرپرسى ناوەندى بالە ھەولير

● تەيمور تەيمور عەبدال، بەرپرسى ناوەندى بالە دھۆك

● كاوە مەحمود، بەرپرسى ناوەندى بالە كەركووك

● ئاقان حەمە سالىح، بەرپرسى ناوەندى بالە سليمانى

● ئاسۆ حەسەن، بەرپرسى ناوەندى بالە بەغدا

● كاوە سەعيد، بەرپرسى ناوەندى بالە موسل

● ھاوار محەمەد يوسف، بەرپرسى ناوەندى بالە سووران

● حوسين گوران، بەرپرسى ناوەندى بالە ئاكرى

● شەمدين عەبدولرەحمان، بەرپرسى ناوەندى بالە زاخۆ

● بىستون محەمەد، بەرپرسى ناوەندى بالە ھەلەبجە

● محەمەد حەميد دەلو، بەرپرسى ناوەندى بالە خانەقين

● عومەر بابان، بەرپرسى ناوەندى بالە پرانيە

● عەبدولسەلام محەمەد، بەرپرسى ناوەندى بالە شنگال

به لگه نامه کانی تایبەت به کۆنگره‌ی شه‌شەمی یه‌کیته‌ی لاوانی دیموکراتی کوردستان -

هه‌ولێر - ۲۰۰۴

وتاری لیژنه‌ی ئاماده‌کاری کۆنگره

به‌ناوی خوای گه‌وره و دلۆڤان

میوانانی کۆنگره‌ی شه‌شەمی یه‌کیته‌ی لاوانی دیموکراتی کوردستان، خوشک و برایانی به‌پێز، به‌ ناوی لیژنه‌ی ئاماده‌کاری کۆنگره‌ی شه‌شەمی یه‌کیته‌ی لاوانی دیموکراتی کوردستان و مه‌کته‌بی سکرترایه‌ت پێ به‌دڵ به‌خێرهاتنتان ده‌که‌ین و خۆمان به‌ به‌خته‌وه‌ر ده‌زانین که ئه‌مڕۆ له هه‌ولێری پایته‌ختی حکومه‌تی هه‌رییمی کوردستان و له که‌شوه‌ه‌وای ئازادی و سه‌رفرازی، له خزمه‌ت ئێوه‌ی ئازیزدا کۆنگره‌مان ساز ده‌که‌ین. ئێمه له کاتیکدا کۆنگره‌ی شه‌شەم ده‌به‌ستین که کوردستان و عێراق گۆرانه‌کاریه‌کی بنه‌په‌ته‌ی به‌خۆوه ده‌بێنێت، ئه‌وانه‌ی که دوینی پیلانیان بۆ قهرکردنی گه‌لی کوردستان داده‌پرشت هه‌ریه‌ک به‌ جۆریک به‌ر سزای گه‌ل که‌وتوون.

به‌پێزان، هه‌رچه‌نده ماوه‌یه‌کی زۆره‌ بپاری به‌ستنی کۆنگره‌که‌مان داوه، به‌لام به‌هۆی ئه‌و هه‌لومه‌رجه داراییه‌ی که له دووسالی رابردوو به‌سه‌ر کوردستان و عێراق و ناوچه‌که‌دا هات نه‌توانرا له‌کاتی خۆیدا به‌سه‌رتێت. ئه‌مڕۆش سیسته‌میکی نویی کارکردنه‌مان لێ ده‌خوازی بۆ ئه‌وه‌ی بتوانین هاوته‌ریب له‌گه‌ڵ پروداوه‌کان به‌ره‌وه‌پێش بچین و به‌شیوازیکی نویی پروبه‌پرووی ئه‌و گه‌روگرفتانه‌ بینه‌وه که به‌رۆکی لاوانیان گرتووه‌ وه‌ک بیکاری، کۆچ، پیکه‌ینه‌نی خێزان، توندوتیژی و تاوان، نیشه‌ته‌جی‌بوون و... هتد.

بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ش سیسته‌می کارکردنه‌مان له‌ چوارچێوه‌ی پرۆگرام و په‌یڕه‌وی ناوخۆ گۆرانی بنه‌په‌ته‌ی به‌سه‌ردا هاتووه و هیوامان وایه هه‌روه‌ک چۆن لاوان له میژووی پێ سه‌روه‌ری خه‌بات و تیکۆشانی گه‌له‌که‌ماندا رۆلی کاریگه‌ریان گێڕاوه، له ئاینده‌شدا له ئاست ئه‌و وته به‌نرخه‌ی بارزانیی نه‌مردا ده‌بن که لاوان به‌شووره‌ی پۆلایین بۆ پاراستنی کوردستان ناوه‌زد ده‌کا، له‌م پێناوه‌شدا پێویسته هه‌ول به‌هین زه‌مینه له‌بارتر بکه‌ین، کچانی‌ش له‌ پێزه‌کانی لاوان و کۆمه‌لگای کورده‌واری به‌ گشتی رۆلی زیاتر ببینن.

به‌پ‌یزان، هه‌رچه‌نده ئه‌وه‌ی که ئه‌م‌پ‌ۆ وه‌ک گه‌لی کورد به‌ده‌ستمان هه‌یناوه و خۆی له فیدراڵی جوگرافی میژوویدا ده‌بینیته‌وه، به‌ری په‌نج و خه‌باتی هه‌موو حزب و لایه‌نه سیاسیه‌کانی کوردستانه، به‌لام ناکریت باس له فیدراڵیه‌ته بکه‌ین و ئاماژه به پ‌ۆلی گ‌رنگ و دیار و به‌رچاوی سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی نه‌ده‌ین که به شاهیدی هه‌موو لایه‌ک توانی له دوا ساته‌کاندا تای ته‌رازووی وتووێژه‌کانی ئه‌نجومه‌نی ده‌سه‌لاتی عی‌راق به‌لای به‌رژه‌وه‌ندی گه‌لی کورد بشکینیته‌وه و فیدراڵی جوگرافی میژوووی بۆ کورد مسۆگه‌ر بکات. هه‌رچه‌نده بی‌گومان داخوازی و تیکۆشانی ئیمه‌ی کورد تا گه‌یشتن به سه‌ربه‌خۆیی یه‌کجاری به‌رده‌وام ده‌بی‌ت، به‌لام ئه‌وه‌ی ئه‌م‌پ‌ۆش به‌ده‌ستمان هه‌یناوه که‌م نییه، به‌ری په‌نج و قوربانیدانی ده‌یان سالی گه‌له‌که‌مانه و ئه‌رکی سه‌رشانی هه‌موو لایه‌که‌مانه بی‌پ‌ای‌زین و پ‌تر پ‌یشی بخه‌ین، چونکه ئه‌م‌پ‌ۆ کورد بووه‌ته ئامانجی هه‌موو ئه‌و گ‌روپ و لایه‌نانه‌ی که دژی ئازادی و ناشتی و دیموکراتی و مافی نه‌ته‌وه‌یی‌مان و ده‌یان‌ه‌و‌یت له پ‌ی‌گای ترس و تیرۆر و تۆقاندن چۆک به‌میلله‌تیک دابده‌ن که چۆکی به ئه‌نفال و کیمیاباران و گ‌رتن و س‌یداره‌دان دا.

ئه‌م‌پ‌ۆ له کاتیکدا کۆنگره‌که‌مان ده‌به‌ستین که جی‌گای کۆمه‌ڵیک سه‌رکرده و تیکۆشه‌ر و د‌لسۆزی نه‌ته‌وه‌که‌مان له ناوماندا خالییه و هه‌ست به‌ بۆشایی جی‌گاکانیان ده‌که‌ین، به‌تایبه‌تی شه‌هیدانی سه‌رکرده سامی عه‌بدولره‌حمان و سه‌عد عه‌بدو‌لا و شه‌وه‌که‌ت ش‌ی‌خ یه‌زدین.

لاوانی خۆشه‌ویست، ئه‌م‌پ‌ۆ له‌کاتیکدا به‌رنامه بۆ ئاینده‌مان داده‌پ‌ی‌ژین که و‌لاته‌که‌مان پ‌ی‌وستیه‌کی زۆری به ئاوه‌دان‌کردنه‌وه و گه‌شه‌پ‌یدان هه‌یه، لاوانی کوردستانیش هه‌روه‌ک چۆن هه‌میشه زۆریان به‌خشیوه که‌میان به‌رکه‌وتوه، دیسان ئاماده‌ن سه‌ربازیکی له‌خۆ‌بوردووی حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان بن بۆ بنیاتنه‌وه و گه‌شه‌کردنی و‌لاته‌که‌مان، کوردستان و‌لاتیکی به‌پیت و به‌ره‌که‌ته، سه‌رچاوه‌ی کانزای هه‌مه‌جۆره، که‌شیکی گه‌شتیاری هه‌یه، ئاوی فراوانی هه‌یه، ه‌یزی کاری فراوانیشی هه‌یه که ئه‌گه‌ر تیکه‌ل به‌عه‌قل و پ‌سپۆریه‌ت و ته‌ج‌روبه‌ی و‌لاته پ‌یشکه‌وتوه‌کان بکریت گومانی تیدا نییه که ده‌بی‌ته ناوه‌ندیکی زۆر گ‌رنگی ئابووری و پ‌یشه‌سازی له پ‌ۆژه‌ه‌لاتی نافین، بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ش پ‌ی‌وستیمان به‌وه هه‌یه که هه‌روه‌ک سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی فه‌رموویه‌تی «خۆمان به‌زانست

و پۆشنییری سهردهم و پهوشتی باش چه کدار بکهین»، راسته پیکایه کی زۆرمان بریوه، بهلام بۆ گهیشتن به ئه نجام پیکای زیاتریشمان له پێشدایه، ئیمه وهک لاوانی کوردستان ههروهک چۆن ههست بهو ئهرکه گرانه دهکهین که ماوهی ۱۲ ساله له سهر شانی سهروک مهسعود بارزانی بووه، بهههمان ئهندازهش ههست به پۆلی کاریگهری بهپزیزیان دهکهین له ئایندهی کوردستان و عێراق و تهناهت دهووبه ریش، چونکه راگرتنی دۆخیکی ئارام له ماوهی ۱۲ سال، ئهویش لهو ههلوهمه رجه سیاسیه ئالۆزهی ناوچه که و ههروهها گرفتهکانی تری ناوخۆیش توانایه کی له راده به دهری پێویست بووه.

میوانانی بهپزیز، یهکیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له میانهی کارکردنیدا له ئاینده به پهروشهوه کار له سهر هزر و بیرى نهتهوهیی لای لاوان دهکات و بۆ گهیشتن به سهربهخویی و لهم پیناوه شدا کهرکوکی دلی کوردستان به بهشیکی دانه بپراو و ههمیشه کوردستانی دهزانیت و ئاماده شه قوربانى بۆ بدات، چونکه دلنایین کوردستان چهند پتر ببوژیتهوه و پيش بکهوئ، لاوانیش گرفت و کیشهکانیان کهمتر دهبیتهوه و له ژيانیکی ئاسووده و بهختهوهر نزیک دهبنهوه.

جاریکی تر زۆر بهخیر بێن و سوپاسی ئاماده بوونتان دهکهین.

وتاری فازل میرانی، نوێنەری سەرۆک بارزانی

بەناوی خۆی گەورە و میهرەبان

خۆشک و برایان، ئەندامانی سەرتاریەتی یەکییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، میوانە بەرپزەکان، ئەندامانی کۆنگرە شەشەمی یەکییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، پێشەکی بەناوی سەرۆک بارزانی و سەرکردایەتی پارتی دیموکراتی کوردستان، پیرۆزباییەکی گەرمتان لێ دەکەین بۆ سەرکەوتنی بێڕۆکەیی بەستنی ئەو کۆنگرەییەکی کە چەند جار بەهۆی پرووداو سیاسییەکانی عێراق و ناوچەکە دواکەوت. داوای سەرکەوتنتان بۆ دەخوازین بۆ ئەوەی ئەو کۆنگرەییە بێتە کۆنگرەییەکی نەوێکی لە قۆناغیکەو بۆ قۆناغیکە دیکە.

ئامادەبوونی بەرپز، بەستنی کۆنگرە شەشەمی یەکییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان جیاوازییەکی هەیه لەگەڵ کۆنگرەکانی پێشووتر، لە قۆناغی خەباتی نەهینی و بە تاییەتی دواي نەسکۆی ١٩٧٥ بە شێوەیەک و کۆنگرەکانی دیکە لە دواي هەلگیرسانەوێ شۆڕشی گۆلانی پێشکەوتوو، نیشتمانپەرور لە شاخەکانی کوردستان و کوردستانی پزگارکراو و لە بارەگاکانی شۆڕشدا کۆنگرەیان دەبەست، پاشان کۆنگرە دواي سەرھەڵدان، ئەمڕۆش لە دواي پووخانی دیکتاتۆرییەت و دامەزراندنی عێراقیکی تەعەدودی، فیدرالی، ئەم کۆنگرەیان دەبەستێ و پێویستە ئەو راستییە بگوترێ کە لە هەموو قۆناغەکاندا یەکییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و یەکییتی قوتاییان هەمیشە پێکەووە خەباتی قۆناغە جیاچاکیان کردوو بە خەباتی میلی یان بە خەباتی نەقابی.

ئەمڕۆ لاوانی دیموکراتی کوردستان، لە جیاتیی ئەوەی تەنھا کاریگەرییان هەبێ لە بواری خەباتی سیاسی و نەتەواپەتیی، دەبێ وەک هەمیشە لە پزێ پێشەوێ خەباتی دیموکراتی بن، نەک تەنھا لە کوردستان، بەڵکو لە هەموو عێراقدا. ئەوەش بەوێ ئەزموونی پێکخراوە جەماوەرییەکانی کوردستان بە قوتاییان و لاوان و مامۆستایان و ئافرهتەنەو، کاریگەرییەکی پۆزەتیفانە هەبێ لەسەر چاککردنەوێ پەوشی کاری دیموکراتی پێکخراوەکان لە تەواوی عێراقدا، چونکە لاوانی دیموکرات، قوتاییان، ئافرهتان، مامۆستایان و سەندیکاکان، دەبێ ئەو راستییە بزانی کە عێراقی خۆشەویستمان چەندین سالا دواکەوتوو لە سایە پزێمی دیکتاتۆرییەت و

تاک‌حزبی و تاک‌په‌وی. ئەزموونی ئەم چەند سالە دیموکراتیەتیش لە کوردستاندا، نابێ لە چوارچێوەی هەریمدا گەمارۆ بدرێ، بە‌لکو دەبێ بگوازرێتەووە بۆ نێو عێراق و لەوێشەووە بۆ ناوچە‌کە. ئەم کارە ناردنە دەرەووە نییە، بە‌لکو لە پێناو فەراھە‌مکردنی ژینگە و بێ‌کردنەووە کە ئازادی دیموکراسییەتی بنگە‌ھی خۆمان پارێزراو بکات، بۆ ئەو‌هی لە کە‌شوە‌ه‌وایەکی دروستدا بژین. چونکە بە‌بێ ئەو‌ه، ئەو‌هی ئێمە لێ‌رە دەیکەین هەمیشە لە ژێر هە‌شە‌ی داواکە‌وتوو‌یی و بێ‌کردنەو‌هی شۆ‌قینییانە یان مە‌زە‌ه‌بی و ئایینی دە‌م‌ن‌یتە‌و‌ه. لە‌بەر ئەو‌یە ئە‌م‌پ‌رۆ بزووتنە‌و‌هی ئازادی‌خوازی کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستان سەر‌ف‌رازە، کە پۆ‌ل‌یکی سەرە‌کی دە‌بین‌ی شانبە‌شانی وتی دیموکراتییەت، ئە‌م هە‌موو پیک‌خواه جە‌ما‌و‌ه‌رییانە‌ی کوردستانی عێراق لە قۆ‌نا‌غ‌یکدا بە‌م بێ‌کردنە‌و‌یە‌ن بۆ ئەو‌هی عێراق بکە‌نە ب‌ن‌کە‌یە‌ک بۆ کۆ‌مە‌ل‌گایە‌کی دیموکراتی و مە‌دە‌نی. مافی هە‌موو نە‌تە‌و‌ه و چینه‌کان و مافی م‌رو‌ف و لە سە‌روو‌شیانە‌و‌ه مافی ئاف‌رە‌تی تێدا م‌سو‌گەر بن. هەر بە‌و شی‌و‌ه‌یە‌ش پارتی دیموکراتی کوردستان شو‌ی‌نی سروشتی خۆی دە‌بین‌یتە‌و‌ه، کە پۆ‌ل‌یک هاو‌پە‌یمان بێ و پۆ‌ل‌یک‌یش هاوسە‌نگەر بێ، کۆ‌ش‌شی ئە‌م‌پ‌رۆی دە‌بێ ب‌ین‌ینی پۆ‌ل‌یکی سەرە‌کی بێ بۆ کاراکردنی بزافی دیموکراسییەت لە کوردستان و لە عێراقدا و ب‌ی‌تە گەرە‌نتیە‌ک لە گەرە‌نتیە‌کانی فرە‌ح‌زبی و دیموکراتی و مافی م‌رو‌ف و مافی نە‌تە‌و‌ه‌کان. ناک‌رێ ئێمە لە وڵات‌یکدا بانگە‌شە‌ی دیموکراتییەت بکەین یان دیموکراسییەت پیا‌دە بکەین، بە‌لام نە‌تە‌و‌یە‌ک لە نە‌تە‌و‌ه‌کان ماف‌خ‌وراو و بە‌ش‌خ‌وراو بێ، جا چ عەرەب بێ یان کورد یان تورکمان یان ئاشووری یان ک‌ل‌دان! لە کوردستان‌یشدا بە‌هە‌مان شی‌و‌ه ئێمە ناتوانین ب‌ل‌ی‌ن کۆ‌مە‌ل‌گایە‌کی دیموکراتی و مە‌دە‌نین ئە‌گەر مافی نە‌تە‌و‌ه و ئایینه‌کان م‌سو‌گەر نە‌کەین، بە‌لام ئازادی بێ‌کردنە‌و‌ه دە‌بێ ئازار بە‌ بێ‌کردنە‌و‌هی باشی خە‌ل‌کانی دیکە نە‌گە‌یە‌ن‌ی. ئازادی کارکردن دە‌بێ ئازادی کارکردنە‌ چاکە‌کانی خە‌ل‌کی دیکە بێ. ئازادی بێ‌کردنە‌و‌ه، قبو‌ل‌کردنی بێ‌کردنە‌و‌هی خە‌ل‌کی دیکە نە‌ک پەرە‌ت‌کردنە‌و‌هی.

بە‌م شی‌و‌ه‌یە ئێمە‌ی پارتی دیموکراتی کوردستان بێر لە ئە‌م‌پ‌رۆی عێراقی بێ دیکتاتۆ‌رییەت دە‌کە‌ینە‌و‌ه و بێر لە پۆ‌لی پیک‌خواه جە‌ما‌و‌ه‌ریە‌کانی بە‌ تاییە‌تی لاوان دە‌کە‌ینە‌و‌ه، پێ‌مان باشە هە‌م خۆ‌دی لاوانی دیموکراتی کوردستان و پیک‌خواه‌کانی دیکە‌ی لاوان لە کوردستان و لە عێراقدا لە‌م قۆ‌نا‌غ‌دا زیاتر بایە‌خ

به خۆیان بدهن، تا له هێزی بزوینه‌ره‌وه بگۆڕین بۆ هێزی به‌ره‌مه‌یه‌ن. ئه‌گه‌ر دۆینی لاوانی دیموکراتی پارێزه‌ر و قالدووی بواره‌کانی پێشمه‌رگایه‌تی و خه‌باتی سیاسی بووبن، ئه‌وا ئه‌م‌پ‌رۆ ده‌بی بچنه‌ نیو کاروانی به‌ره‌مه‌یه‌نه‌وه، له‌ ده‌زگا دیموکراتیه‌یه‌کاندا هه‌ر له‌ خواره‌وه بۆ سه‌ره‌وه‌ پ‌و‌لی خۆیان ببینن، جی‌گای خۆیان بگرن. ئه‌م‌پ‌رۆ ده‌بی بزافی سیاسی له‌ کوردستان و له‌ عێراق ئه‌و جی‌گه‌یه‌یان بۆ زامن بکات و پ‌ی‌گا خوشکه‌ریان بێت، تا لاوان پ‌ر‌ۆسه‌ی دیموکراسیه‌ت له‌ ناوه‌وه‌ی عێراق به‌ره‌و پ‌یشه‌وه‌ به‌رن. پ‌ی‌وسته‌ یه‌کیتی لاوانی دیموکرات زیاتر بایه‌خ به‌ ده‌سه‌که‌وته‌کان و ب‌و‌چ‌و‌نه‌ سه‌ندیکایه‌یه‌کان بدات، خولی پ‌ی‌گه‌یه‌شتن بۆ لاوان بکه‌نه‌وه، بۆ ئه‌وه‌ی سه‌به‌ینی عێراقی‌کی پ‌یشه‌سازی و کشتوکالی و بواره‌کانی دیکه‌ی ئابووری به‌م لاوانه‌ پ‌ر‌ بک‌ری‌نه‌وه، بۆ ئه‌وه‌ی له‌ ده‌ردی بیکاری پ‌زگار بن. گه‌ر لاوان سوته‌مه‌نی بزافی سیاسی و سه‌ندیکایی خۆیان بووبن، ئه‌وا ئه‌م‌پ‌رۆ ده‌بی بیر له‌ ئاینده‌ی ئه‌م لاوانه‌ بکه‌ینه‌وه، له‌ بواره‌کانی به‌ره‌مه‌یه‌نه‌وه جی‌یان بک‌ری‌ته‌وه، له‌ په‌وتی سیاسی و ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی و ده‌سه‌لات ده‌بی جی‌ ده‌ستی لاوان هه‌بێت، ده‌بی قه‌یرانی نه‌بوونی کار له‌ عێراق چاره‌سه‌ر بک‌ری، هه‌م مه‌سه‌له‌ی بیکاری بۆ لاوان که‌ چه‌ندین ساڵه‌ بۆته‌ یه‌کێک له‌ نه‌خۆشییه‌کانی لاوان و به‌رده‌وام پ‌و‌به‌پ‌و‌ویان ده‌بێته‌وه، نه‌ک له‌ کوردستان به‌ل‌کو له‌ عێراقیشدا و یه‌کێکه‌ له‌ خه‌سه‌له‌ته‌کانی کۆمه‌لگاکانی پ‌ر‌ژه‌ه‌لاتی ناوه‌راست.

ئیمه‌ له‌ گه‌ڵ ئه‌وه‌دا‌ین پ‌ی‌ک‌خ‌راوی لاوان له‌ عێراقی ئازاددا بیر له‌ یه‌که‌بوونی پ‌ی‌زه‌کانیان بکه‌نه‌وه، تا کادیر و پسپ‌و‌رانی لێهاتوو، پ‌ی‌گه‌یه‌شتوو، تێگه‌یه‌شتوو کوردستان له‌ یه‌که‌ بوار و له‌ یه‌که‌ ق‌و‌ناغدا کار بکه‌ن، ئه‌ویش ق‌و‌ناغی گه‌شه‌پ‌یک‌ردنی ئه‌زموونی خ‌و‌ی لاوانه‌ له‌ ئه‌زموونی کوردستاندا و ده‌رکه‌وتنی پ‌و‌لیانه‌ له‌ ئه‌زموونی عێراقی پ‌اش دیکتاتۆریه‌تدا.

کاتی‌ک بپ‌ر‌ۆکه‌ی لاوان دیموکراسیه‌ت بێت، ده‌بی لاوان له‌ هه‌موو که‌س دیموکراتی ت‌ر‌بن، ت‌و‌ ناتوانی باس له‌ دیموکراتیه‌ت بکه‌یت گه‌ر له‌ ناوه‌وه‌ دیموکراتی نه‌بی، له‌به‌ر ئه‌وه‌ پ‌ی‌ک‌خ‌راوه‌ سیاسی و جه‌ماوه‌ری و سه‌ندیکا‌کامان له‌ کوردستان ده‌بی سه‌ره‌تا له‌ نیو خ‌و‌یانه‌دا به‌ ش‌ی‌وه‌یه‌کی کام‌لانه‌ دیموکراتی بن تا بتوانن یاریده‌ده‌ر بن له‌ پ‌راکتیزه‌کردنی دیموکراتیه‌تدا له‌ کۆمه‌لگای تازه‌ی عێراقدا، به‌مه‌ش ئیمه‌ ده‌توانین ئه‌و به‌ش‌خ‌وراوییه‌ له‌سه‌ر عێراق هه‌ل‌ب‌گ‌ری‌ن و ئه‌و پ‌یشه‌که‌وته‌ی له‌

کوردستاندا هه‌یه به هانای خه‌لکی دیکه‌وه بچیت، نه‌ک ئیمه بوه‌ستین تا ئه‌و دواکه‌وتنه‌ی له ناوه‌راست و باشوور هه‌یه بگاته ئاستی کوردستان. ده‌بی هه‌ر ئیستا ئه‌و بیرکردنه‌وه‌یه ت بکه‌ینه‌وه، ده‌بی هه‌موومان له‌و قۆناغه‌ی پیتی گه‌یشتووین یارمه‌تیده‌ر بین تا ماوه‌ی ئیوان ده‌قهره‌ جوگرافییه‌کان له‌ عیراقدا رۆژ به‌رۆژ که‌متر بکه‌ینه‌وه و پیکه‌وه له‌سه‌ر ئاستیکی یه‌کگرتوو بۆ عیراقیکی دیموکراتی فره‌یی و فیدرالی پاش گو‌ربه‌گو‌ربوونی دیکتاتورییه‌ت و ده‌سه‌لاتی تاکحزبی، کار بکه‌ین.

به‌ پشتیوانی هی‌زی هاوپه‌یمانان به‌ تایه‌تی ویلایه‌ته‌ یه‌گرتوو‌ه‌کانی ئەمریکا و به‌ریتانیا، که‌ رۆلێکی سه‌ره‌کیان هه‌بووه‌ له‌ ئازادکردنی گه‌لی عیراق، ده‌مانه‌وی لاوان رۆلێکی سه‌ره‌کیان هه‌بیت له‌ پینگه‌یانندن و چه‌سپاندنی کۆمه‌لگایه‌کی مه‌ده‌نی له‌ عیراقی تازه‌دا که‌ مافی هه‌مووانی تیدا مسۆگه‌ر بووبی و ده‌ورێکی کاریگه‌ری بی له‌ رۆژه‌لاتی ناوه‌راستدا، به‌لام هه‌موو ئه‌و کارانه‌ ناکری ئه‌گه‌ر ئیمه‌ به‌ره‌نگاریی هی‌رشى تیرۆریزمی ئێوده‌وله‌تی نه‌بینه‌وه‌ که‌ ئه‌م‌رۆ له‌ عیراق و کوردستاندا هۆکاری جیا‌جیان هه‌یه‌ له‌ لایه‌که‌وه‌ ئیمه‌ له‌ سه‌نگه‌ری دژ به‌ تیرۆریزمدا، که‌ به‌سوود ده‌گه‌ڕێته‌وه‌ بۆ بزاقی کوردی، که‌ چه‌ندین سا‌له‌ ئه‌م بزاقه‌ یه‌کیک بووه‌ له‌ قوربانیانی تیرۆریزم که‌ خه‌لکیک به‌ ده‌نگیه‌وه‌ نه‌ده‌هات، ئه‌م‌رۆ له‌ سه‌نگه‌ری دژ به‌ تیرۆریزمدا، ده‌توانین یادی رابردووی خۆمان و قوربانیانی خۆمان بکه‌ینه‌وه‌ و به‌شخوراوی خۆمان نیشان بده‌ین. مه‌سه‌له‌ی دووهم ئیمه‌ له‌م سه‌نگه‌ره‌دا هاوپه‌یمان په‌یدا ده‌که‌ین، تا پیکه‌وه‌ پارێزگاری له‌ کۆمه‌لگای مه‌ده‌نی بکه‌ین. مه‌سه‌له‌ی سی‌یه‌م ئیمه‌ ئارمانجیک بووین له‌ ئامانجه‌کانی تیرۆریزم، له‌ یه‌کی شوباتی رابردوو کۆمه‌لێک سه‌رکرده‌ و کادیری لێهاتووی سیاسی و ئیداری و په‌رله‌مانتار و هاوولاتی بوونه‌ قوربانی ئه‌م هه‌لمه‌ته‌ ئیرهابیه‌، ئه‌ویش زیادبوونی هۆکاریک بوو له‌سه‌ر بیرکردنه‌وه‌ پووجه‌له‌کانی ئیرهابیه‌کان، که‌ مه‌سه‌له‌ی فیدرالیه‌ت بوو، بۆیه‌ ئیمه‌ ده‌بی وه‌ک میله‌تی عیراق به‌ پشتیوانی هی‌زی هاوپه‌یمانان، رینگه‌ له‌و ولاتانه‌ بگرین که‌ تیرۆریزم ده‌نی‌رنه‌ ده‌ره‌وه‌ بۆ ولاته‌که‌مان، هاوکات ئه‌و ده‌ستانه‌ بپ‌رین که‌ له‌ ناوه‌وه‌ی ولات ئیرهابی له‌ ده‌ره‌وه‌هاتوو دژ به‌ ولاته‌که‌مان به‌کار‌دێن.

پ‌ر به‌د‌ل دووباره‌ به‌ناوی سه‌رۆک بارزانی که‌ رۆلێکی سه‌ره‌کی هه‌بووه‌ له‌ گه‌ل‌ بلۆکی کوردیدا بۆ ده‌رچوونی یاسای به‌‌رپه‌وه‌بردنی ده‌وله‌تی عیراقی له‌ قۆناگی

پاگوژییدا، سه‌رکه‌وتن بۆ کۆنگره‌که‌تان ده‌خوایم. پیم باشه لی‌ره‌وه هه‌موومان سوپاسی حکومه‌تی هه‌ریم بکه‌ین که پشتگیریان له پیکه‌راوه جه‌ماوه‌رییه‌کان کردوو له بواره جیا‌جیا‌کاندا، هه‌روه‌ها داوا له ده‌سه‌لاتی کاتیی هاوپه‌یمانان و ئه‌نجومه‌نی حوکم بکه‌ین که پشتگیری پیکه‌راوه جه‌ماوه‌رییه‌کان و قوتابیان و لاوان و ئافره‌تان بکه‌ن بۆ ئه‌وه‌ی بتوانن زیاتر پۆلی خۆیان له بنیاتنانی کۆمه‌لگای مه‌ده‌نیدا ببینن، ده‌ستکه‌وته سه‌ندیکاییه‌کانیان بی‌جگه‌ له ده‌ستکه‌وته سیاسی و نه‌ته‌وه‌یییه‌کان به‌کار به‌ن. داوا‌ی سه‌رکه‌وتنیان بۆ ده‌که‌ین سوپاسی قوربانانی لاوان و خه‌باتی رابردووی لاوان ده‌که‌ین.

ده‌رفه‌تم پێ بده‌ن سوپاسی سه‌رکردایه‌تییه‌ یه‌که‌ له‌ داوا‌ی یه‌که‌کانی قۆناغی داوا‌ی نسکۆی ۱۹۷۵ تا ئێستای سه‌کرتاریه‌تی لاوانی دیموکراتی کوردستان بکه‌م.

کۆنگره‌که‌تان سه‌رکه‌وتوو ییت له‌ سایه‌ی ئالای ئازادی بیرکردنه‌وه و ئازادی کارکردن، به‌لام دیسانه‌وه ده‌ئیم ئه‌م ئازادییه‌ پێ له‌ ئازادی خه‌لکانی دیکه‌ نه‌گرێ و مافی که‌سانی دیکه‌ پێشیل نه‌کرێ.

سه‌رکه‌توو بن.

والسلام علیکم

وتاری حکومه تی هه ری می کوردستان له لایه ن سه رکیس ئاغا جان

به پیز نوینه ری جه نابی سه روک و سکریتیری مه کته بی سیاسی پارٹی دیموکراتی کوردستان، به پیزان، ئەندامانی کۆنگره ی شه شه می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، ئاماده بووانی به پیز، ئەم کاته تان باش.

سه ره تا به بۆنه ی به ستنی ئەم کۆنگره یه، به ناوی حکومه تی هه ری می کوردستان و به پیز نیچیرقان بارزانی سه روکی حکومه تی هه ری می کوردستانه وه، سلاو و پیروزی بایه کی گهرمتان ئاراسته ده که م. هیوادارم کۆنگره که تان سه رکه وتن به ده ست بیتی و بریار و پاسپارده ی زانستی و گونجاوی لی دهر بچی که سوودی هه بیی بۆ به رنامه کانی داها تووی حکومه تی هه ری می کوردستان و سه رجه م داموده زگا کانی تری هه ری می.

جی خویه تی له م هه له دا هه ندیک بۆچوون و سه ره پنجه خۆمان دهر باره ی لاوان و به رنامه کانی داها توویان به خینه پیش چاو، سه ره تاش سوپاستان ده که م بۆ ئەو دهر فته ی به ئیمه تان داوه. ئاشکرایه که لاوان گرنگترین توژی کۆمه لایه تی هه ر کۆمه لیک پیک دین له هه موو سه ره ده می کیشدا لاوان پیشپه ی کۆمه لن، به تایبه تی له وه ره رخانه میژووییه کاند، لاوان پۆلی کاریگه ر ده بین و باری گران ده که ویته ئەستۆیان و باجی گه وه ره پیشکesh ده که ن. ئەمه یاسای ژیا نه و له هه موو سه ره ده می کدا خو ی دووباره ده کاته وه، به درێژیی سه ده ی بیسته م که بزووتنه وه ی پرگاریخوازی کوردستان به ره و رووی داگیر که ر و سته مکاران، به رده وام بوو، لاوان پیشپه ر بوون نه ک ته نیا له خه باتی سیاسی و چه کداریدا، به لکو له هه موو بواره کانی تری ژیا نی کۆمه لاتیدا. ئەم میژووه دوورودرێژه به ره نج و قوربانیدانی لاوانی کوردستان نه خشاوه، بۆیه سه ری پیز له ئاست ئەو هه موو ره نج و قوربانیانه داده نوینین.

له م پۆژه دا ئیمه ۱۳ سالمان له ته مه نی پاپه رین و پرگار بوونی کوردستان له ده ستی پرژیمی به عس به ری کرد و پیمان نایه سالی چوارده یه مینه وه، هه روه ها له م پۆژه دا یادی یه که می پوخانی ئەم پرژیمه سته مکاره ده که یه وه که لاوان به درێژیی ۳۵ سال جگه له سوته مه نی بۆ شه کان هیچ شتیکی تر نه بوون.

له سایه ی ئەزمونی کوردستاندا، لاوان توانییان بۆ یه که م جار هه ناسه یه کی

ئازادی هه‌لمژن. ئەمه ده‌ستپێکی قۆناغێکی تازه و گرنگ بوو. لاوان توانییان له ولاتی خۆیاندا به ئازادی کاری سیاسی و پیشه‌یی بکه‌ن و بیره‌وه‌رییه‌کانیان بـ سانسۆر بـخه‌نه‌ پـروو، هه‌روه‌ها له جیاتی ئه‌وه‌ی ئاگر و سوتهمه‌نی شه‌ر بن توانییان خه‌بات بـۆ ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی ولاته‌که‌یان بکه‌ن.

ئێمه ناتوانین بـلێن توانیمانه هه‌موو خواسته‌کانی لاوان به‌جـی بـنـین، به‌لام توانیمانه به‌شێک له‌م خواستانه جـیـه‌جـی بکه‌ین. له‌ سایه‌ی ئەزموونی کوردستاندا ده‌رفه‌تی کارکردن بـۆ لاوان پـۆـژ به‌پـۆـژ باشتـر بوو، هه‌روه‌ها هـیـمنی و ئاسایش و ژيانی دیموکراسی پیشکه‌وتنی پـۆـژانه‌یان هه‌بوو. جگه‌ له‌وه‌ی که به‌رده‌وام چالاکیه‌کانی وه‌رزشی و هونه‌ری ده‌رفه‌تیان له‌پیشدا بوو و پشتیوانی کراو.

ئێستا که سه‌رده‌میکی نوێ له‌ عێراق ده‌ستی پـێ کردوو و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان وه‌ک حکومه‌تیکی فیدرالی دانی پـیدا هـیـنـاوه، ده‌توانین چاوه‌پوانی ئه‌وه بین که له‌مه‌ودوا پیشکه‌وتن و په‌ره‌سه‌ندنی هه‌موو پرووه‌کانی ژیان له ولاته‌که‌ماندا به‌ خیراییه‌کی زیاتر گه‌شه‌ ده‌که‌ن. له‌مه‌ودوا ده‌رفه‌تی کارکردن له سه‌رتاسه‌ری ولاته‌دا فه‌راهم و به‌رده‌ست ده‌بـێت که له‌وانه‌یه‌ ده‌ستی کاری خۆمالی به‌ ته‌نیا به‌ش نه‌کات، ئەمه له‌ داها‌توویه‌کی گه‌ش بـۆ ژيانی لاوانی ولاته‌که‌مان دروست ده‌کات که ده‌رفه‌تی کار له ولاته‌که‌یاندا هینده‌ زۆر بـۆ و بیکاری بنه‌ر بـی.

وێرای ئەمه‌ش پـێـزگرتن له‌ مافه‌کانی مـرۆـف و ژيانی دیموکراسی و ته‌واوی ئازادییه‌کان ده‌چنه‌ قۆناغێکی تازه‌وه که ئێتر له ولاته‌که‌ماندا ده‌رگه‌داخستن به‌پرووی ئازادیی بیروباوه‌ر یا نه‌توچۆ یا نه‌کارکردن یا نه‌تواوکردنی خۆندن نامیـنـی، هه‌روه‌ها ئه‌و جیاوازیانه‌ی له‌سه‌ر بناغه‌ی نه‌ته‌وه‌یی و ئاینی و مه‌زه‌به‌ی دامه‌زرا‌بوون ده‌سـپـێـنه‌وه، له‌ناو ده‌چن.

هه‌رچه‌نده‌ پـیـوـسته ئه‌وه‌ش بـلـێن که ئه‌وه ئه‌و داها‌تووه گه‌شه‌ی باسی ده‌که‌ین و موژده‌ی بـۆ ده‌ده‌ین وه نه‌بـی وا به‌ئاسانی و بـی کـیـشه‌ بـێـته‌ دی، هـیـشتا کۆمه‌لگه‌ی ئێمه و ده‌وروپشتمان پـرن له که‌ندوکۆسپی ئه‌وتۆ که دێنه‌ سه‌ر پـێـگه‌ی پـێـشکه‌وتمان.

بۆیه‌ پرووبه‌پرووبوونه‌وه‌ی ئەمانه‌ش دیسانه‌وه هه‌ر له ئەستۆی لاواندايه، به‌لام ئەمجاره‌ لاوان ده‌چنه‌ گه‌وه‌یکه‌وه که له سه‌ره‌تاوه‌ براوه و دۆراوه‌ی تیدا ده‌ستنیشان

کراوه، هه لی ئه وه بو هیزه کۆنه په رست و شوڤینیسته کان نه ماوه که جاریکی تر بگهړینه وه بو حوکمی ئه م ولاته.

لاوانی ئه مپو بناغه دارپژه ری داهاتووی دیموکراسی عیراقن. ئه و داهاتووه ی وا چاوه پروان ده کریت که گۆرانیکی ریشه یی له کۆمه لگای کوردستان و عیراقی و پوژه لاتی ناوه راستدا به رپا بکات که ده لئین ئه مپو ده ستپیکی قوئاغیکی تازه یه بو لاوان، مه به ستمان ئه وه یه که لاوانی کوردستان له م ده ستپیکه به به رنامه و پلانی تیروته سه ل و زانستییه وه بینه مهیدانی کار و خه بات.

به کورتی ده توانم بلیم، پاشه پوژی ئیمه به دوو بوار به نده: یه که میان ئاوه دانکردنه وه و بوژاندنه وه ی کوردستان و دووه میش بونیاتنانی کۆمه لگه یه کی دیموکراسی. هیزی جیه جیکردنی ئه م بواره ش هه ر لاوانی کوردستان، لاوان داویان لی ده کریت بو دامه زراندنی کۆمه لگه ی پێشکه وتووی بی جیاوازی خه بات بکه ن.

له کۆتاییدا جاریکی تر ئه و قسه یه دووباره ده که مه و که له سه ره تاوه ئاماژه م پێ دا، ئه ویش ئه وه ی هیوادارین کۆنگره که تان ببی به مایه ی له دایکبوونی زۆر راسپارده و پێشنیار و به رنامه که هه موو لایه کمان سوودیان لی وه ربگرین و بو به رنامه کاتمان بن به سه رچاوه.

جاریکی تریش سوپاستان ده که م و هه ر بژین.

وتاری تیم پاوه‌ند پاویژکاری CPA

به‌یانیان باش، پێش هه‌موو شتێك ده‌مه‌وێت سوپاستان بکه‌م که له‌لایه‌ن لێژنه‌ی به‌رپوه‌بردنه‌وه داوه‌تنامه‌یه‌ك ئاراسته‌ی (CPA) کرا بۆ ئه‌وه‌ی به‌شدار بین له‌گه‌ڵتان، زۆریش مایه‌ی شانازییه‌ که ئه‌مڕۆ لێره‌دا به‌شدارین له‌گه‌ڵ به‌رپرسان و سه‌رکرده‌کانی حکومه‌تی هه‌رییمی کوردستان. ده‌مه‌وێ زۆر سوپاسی فازل میرانی و سه‌رکیس ئاغاجان بکه‌م بۆ ئه‌و سوپاسه‌ی ده‌سه‌لاتی کاتی هاپه‌یمانیان کرد. به‌هه‌مان شێوه سوپاس و پێزانینی خۆمان ئاراسته‌ی خه‌لکی کوردستانی عێراق ده‌که‌ین بۆ ئه‌و هاوکاری و پشتیوانییه‌ی له‌ کاتی جه‌نگ و له‌ کاتی ئازادکردنی عێراق و له‌ پاشانیش له‌ قوناغی گواستنه‌وه به‌ره‌ودامه‌زراندنی دیموکراسییه‌ت پێشکه‌شیان کردوین. ده‌مه‌وێ پێرۆزبایی ئاراسته‌ی لاوانی دیموکراتی کوردستان بکه‌م بۆ به‌ستنی کۆنگره‌ی شه‌شه‌میان. پێرۆزباییه‌که‌م به‌و شێوه‌یه‌یه‌ چونکه‌ ئه‌م رێکخراوه رێکخراویکه‌ له‌ سه‌ره‌تای (١٩٥٠)وه دامه‌زراوه و کاری باش و گرنگییه‌ی ئه‌نجام داوه. کاتێک که سه‌یری ئه‌ندامانی ئێره ده‌که‌م وه‌کو دامه‌زراوه‌یه‌کی رێکخراوی مه‌ده‌نی و هه‌روه‌ها سه‌یری ئه‌و دروشمانه‌ش ده‌که‌م که لێره نووسراون بۆ ئێمه‌ جێگه‌ی فخر و شانازییه‌کی گه‌وره‌یه‌ که له‌ شوێنێک به‌شدار بین تیدا پرهنسیپه‌کانی دیموکراسییه‌ت و مه‌ده‌نی خه‌بات و کۆششی له‌ پێناودا ده‌کری. سوپاس و پێزانیمان پێویسته ئاراسته بکه‌ین به‌ تایبه‌تی خه‌ڵکانێک لێره به‌شدارن له‌ قوناغی زۆر هه‌ستیار و گرنگی میژووی عێراقدان. به‌ گوێره‌ی ئه‌و هه‌ول و ماندووبوونه به‌ره‌مه‌په‌نه‌رانه‌ی که سه‌رکرده‌کانی کوردستانی عێراق ئه‌نجامیان داوه، ئێستا ئێمه‌ پێشکه‌وتنی باشمان به‌ده‌ست هێناوه.

ئیمزاکردن و ده‌رچوواندنی یاسای به‌رپوه‌بردنی ده‌ولت بۆ خۆی ده‌بێته به‌ردیکی بناغه‌ی گرنگ له‌ بونیاتنانی دیموکراسی و به‌ره‌و ئاینده‌یه‌کی دیموکراتی پێشکه‌وتووتر.

ئهمه‌ش بۆ خۆی قوناغی که‌ تیدا کۆمه‌ڵێک به‌ربه‌ست له‌ به‌رده‌مماندا ده‌بی، ئهمه‌ش پێویسته به‌ هه‌موومانه‌وه به‌ شێوه‌یه‌کی زۆر هۆشیارانه هه‌موو ئه‌و رێکارانه تاتووی بکه‌ین که پێویسته ئێمه‌ بیانگرینه به‌ر له‌ بونیاتنانی عێراقی که‌ تردا له‌ قوناغی گواستنه‌وه، ئێوه ئه‌و گروپه‌ن که ئێمه‌ نه‌ك ته‌نیا له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی

هه‌لبژاردن له کوردستانی عێراقدا بمانه‌وێ پراویژتان پێ بکه‌ین و گوێتان لێ بگرین، به‌لکو بۆ ئەنجامدانی هه‌لبژاردن له‌سه‌ر ئاستی ته‌واوی عێراقیش له‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا به‌لانی که‌م دیموکراسییه‌ت ته‌نیا بریتی نییه‌ له‌ مه‌سه‌له‌کانی هه‌لبژاردن، به‌و پێیه‌ی که‌وا وه‌کو ئەم پیکخواه له‌ ماوه‌ی چه‌ندین ساڵی پابردوودا له‌ هزری خۆیدا پیشانی داوه. دیموکراتیه‌ت بریتییه‌ له‌ قوناغێکی گ‌رنگ و کۆشش‌ییکی گ‌رنگ له‌ بونیاتنانی کۆمه‌لگایه‌کی مه‌ده‌نیدا. ئەزموونی میژووی ئێوه‌ش ده‌بیته‌ یارمه‌تیده‌ریکی باش بۆ ناوچه‌کانی دیکه‌ی عێراق بۆ هاوکاریکردنیان له‌ قوناغ و له‌ هاوکاریکردنیان له‌ کارکردنیان بۆ بونیاتنانی عێراق‌ییکی دیموکراتی و مه‌ده‌نی، بۆیه‌ په‌یامی ئێمه‌ به‌ نوێنه‌رایه‌تی ده‌سه‌لاتی کاتی هاوپه‌یمانان ساده‌یه، ئەویش به‌رده‌وامبوونتانه له‌سه‌ر ئەو کاره‌ی که‌ ئەنجامتان داوه، به‌رده‌وامیش بن له‌سه‌ر کاره‌کانتان و تێپه‌رانندی هه‌موو هیله‌ جوگرافی و ئەتیک‌یی و په‌گه‌زه‌یییه‌کان بۆ ئەوه‌ی بتوانن ئەو ئەزموون و کاره‌ی هه‌تانه‌ بگاته‌ هه‌موو ناوچه‌کانی دیکه‌ی عێراق. سوپاس

وتاری کۆمیتە ی پارتە کوردستانیە کان له بهریتانیا

خویندهوانین هیژا، کچ و خورتین دهلال، جهژنی نهوڕۆزان پیرۆز، ههفالانی بهریز، سوپاستان دهکهم بۆ ئه و داوه تکردنه ی ئیمه بۆ کۆنگره ی سالانه که تان، بۆ ئیمه مایه ی خۆشی و شه ره فیککی گه وریه که له کوردستانی عێراقی ئازاددا له گه ل ئیوه بین، من به شیکی ئه و شانده ٤ ئه ندامه ی به ریتانیام که نوینه رایه تی ٩ پارتی سیاسی ده که ن له عێراق، تورکیا و سوریا که له پارتی دیموکراتی کوردستان، یه کیتی نیشتمانی کوردستان، پارتی دیموکراتی کوردستانی ئێران، پارتی سۆسیالیستی کوردستان له تورکیا، کۆمه له، یه کیتییا دیموکراتی کورد له سوریا، پارتی نوینه ری کوردستان، پارتی سۆسیالیستی دیموکراتی له کوردستانی عێراق، پارتی کۆمونیستی کوردستانی عێراق، ههروه ها ئه مپۆ کا ک مه ولوود سواره، به یان سالج و کا ک کامه ران سالج به گ له گه ل مندان. ئه مه یه که مین جاره من به راستی یادی نهوڕۆز ده که مه وه، له بهر ئه وه ی من له پارچه یه کی کوردستانم که ئازاد و به ختیارم.

من ئه مپۆ پوخساره کانی به رچاوی خۆم ده بینم که پر له ژیان و هیوای گه وریه و هه موویان زه رده خه نه یان به سه ر لێره وانه. ئه وه ی له کوردستانی عێراق پروی داوه به راستی مایه ی سه رنجرا کیشه نه. ئیوه له ماوه یه کی زۆر که مدا توانیوتانه زۆر به سه رکه وتووی و لاته وێرانه که تان ئاوه دان بکه نه وه. سه ره رای هه لمه تی جینۆسایدی ئه نفال و بۆمبارانکردنی هه له بجه و باليسان به چه کی ژه هراوی و شوینبزرکردنی ٨ هه زار بارزانی، گه مارۆی نیوده وه له تی و ناوخۆی له لایه ن پژی می سه دام، وێرانکردنی هه زاران گوند و شارۆچکه وه، به لام ئیوه خانوو ه کانتان و قوتابخانه و ژێرخانی و لاته که تان بونیات ناوه ته وه، ئیوه هه ر ته نیا زانکۆی سه لحه ددیتان نه پاراستوو، به لکو دوو زانکۆی دیکه شتان له سلیمانی و دهۆک دروست کردوو که له رووی ده سته که وته ئه کادیمییه کانیان به زانکۆ هه ره باشه کانی پۆژه هه لاتی ناوه راست به راورد ده کری ن.

به ناوی کۆمیتە ی هاوبه شی پارتە کوردستانیە کان له شانیشینی یه کگرتوو دا، سلّاو له کۆنگره و بریارتان ده که م، ئیوه حکومه ت و په رله مان و دادگای خۆتان هه یه، ئیوه ئابوورییه کی چالاک و ئازادیی پۆژنامه نووسی و سیسته میکی سیاسی دیموکراتی تهعه دودیتان هه یه. هه ز ده که م هه مووتان ئه وه بزانه که هه موو کوردانی

هه نده ران و له پارچه کانی دیکه ی کوردستان له خواسته کانیا دا یه کگرتوون بو
به رگری کردن و پشتیوانی کردن له وهی ئیوه لیره له کوردستانی عیراق به دهستان
هیئاوه، ده مه وی ئه وه شتان پی رابگه یه نم که ئیمه له په رله مانای به ریتانیادا
گروپیکی په رله مانتیری به هیزمان هیه و به گهرمی پشتیوانی له خه باتی ئیوه
ده که ن بو مافی چاره ی خو نووسین.

ئهمه ش له میژووی به ریتانیای مه زندا یه که م جاره که هه موو گروپی
پارته کان پیک هاتوو به یارمه تیدانی خه باتی گه لی کورد، من سلاوی ئه و گروپه
و سه روکه که ی تو م کلارکتان پی راده گه ینم.
سو پاستان ده که م.

وتاری نه‌وزاد هادی، پارێزگاری هه‌ولێر

به‌پێز جه‌نابی نوێنه‌ری سه‌رۆك بارزانی، به‌پێز سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان، به‌پێز جێگری سه‌رۆکی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان، به‌پێزان په‌رله‌مانتاران، وه‌زیران، بریکاران و وه‌زاره‌ت، نوێنه‌رانی حزب و لایه‌نه‌ سیاسیه‌کانی کوردستان، میوانانی خۆشه‌ویست، لاوانی خوی‌ن گه‌رم، ئه‌ندامانی کۆنگره، له‌ سایه‌ی ئازادی عێراق و هه‌ره‌سه‌پانی پێ له‌ شه‌رمه‌زاری پێژمی دیکتاتۆری به‌عس و ده‌ستپێکی قۆناغی تازه‌ی دیموکراسیه‌ت و حوکمی فیدراڵی، پێخۆش‌حالین ئاماده‌ی مه‌راسیمی کردنه‌وه‌ی کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتمی لاوانی دیموکراتی کوردستان، «کۆنگره‌ی بارزانیی نه‌مر» بێن، له‌ ژێر دروشمی فه‌رمووده‌ به‌نرخه‌که‌ی بارزانی نه‌مر: «با لاوان ئازاد بن له‌ کار و بیرکردنه‌وه‌یاندا» که‌ له‌ باوه‌شی هه‌ولێری پایته‌ختی هه‌ریمی کوردستان ده‌به‌ستێت.

لاوان شوره‌ی پۆلایی‌ خاکی نیشتمان و داینه‌مۆی خه‌باتی نه‌ته‌وايه‌تی و هێزی له‌بنه‌ها‌تووی کار و بونیاتنان و ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ و ئومێد و هیوای دوا‌پۆژی کوردستان، هه‌ر بۆیه‌ش زۆترین ئه‌رك و به‌رپرسیاریتی، پتر له‌ هه‌موو توێژپێکی کۆمه‌ڵ له‌ ئه‌ستۆی ئه‌وانه، بۆیه‌ وه‌کو زه‌روره‌تێکی خۆسه‌پێنی ژيان‌ی ئه‌م‌پرو بۆ زام‌کردنی دوا‌پۆژی ئاسووده‌یی و سه‌رفیازی ده‌بی لاوانمان به‌ لی‌ها‌توویی ئه‌م ئه‌رك و به‌رپرسیاریتی و ئه‌مانه‌ته‌ پێرۆزه‌ به‌جێ بگه‌یه‌تین و پلان و به‌رنامه‌ و پروگرامی چ‌ر و پ‌ر، به‌سوود وه‌رگرتن له‌و پشتیوانیه‌ گه‌وره‌یه‌ی سه‌رکردایه‌تی سیاسی و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان له‌ بواره‌ جیا‌جیا‌کانی ماددی و مه‌عنه‌وی دا‌پ‌ژ‌ژ‌ین، بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی پ‌ۆ‌شن‌بیری و زانستی لاوان و به‌ر‌ه‌ودان به‌ سه‌لیقه‌ و توانا‌کانی دا‌ه‌ی‌نان و جوان‌کاری و پ‌ۆ‌شن‌بیری گشتیان و پاراستنی نه‌ته‌وايه‌تی و گون‌جان‌دنی پتری ئه‌م کولتوره‌ له‌ گه‌ڵ پ‌ێ‌ش‌که‌وتن و ته‌کن‌ۆ‌ل‌ۆ‌جیای سه‌رده‌م.

ئه‌ركی دیکه‌ی ئه‌م قۆناغه‌ ناسکه‌شمان به‌ش‌پ‌کی هه‌ره‌زۆری له‌ ئه‌ستۆی لاوانی کوردستانه‌ که‌ ئه‌و‌یش دا‌ک‌ۆ‌کی‌کردن له‌ مافه‌کانی خه‌ڵکی کوردستان و دژایه‌ت‌یک‌کردنی توندی تیرۆر و هۆشیارکردنه‌وه‌ی کۆمه‌ڵ و جۆش‌دانی ه‌ز‌ر و گیانی نه‌ته‌وايه‌تی و خ‌ۆ‌پ‌ا‌گ‌رییه‌ له‌ به‌رده‌م ب‌ی‌ر و په‌وشتی تیک‌ده‌ران‌ه‌ و توند‌وی و هه‌روه‌ها‌ گرتنه‌به‌ری ش‌ی‌وا‌زی تازه‌ و سه‌رده‌میانه‌ی خه‌باتی نه‌ته‌وايه‌تی‌مانه‌ له‌ پ‌ی‌گه‌ی حیوار و گ‌ف‌ت‌و‌گ‌ۆ و

کۆر و کۆبوونه وه و تیکه لېوونی پتر له گه ل توێژه کانی دیکه ی کۆمه ل بۆ پشتیوانیکردنی هه وله کانی سه رکردایه تی سیاسی و یه ک گوشتاری کورد سه باره ت به چه سپاندنی فیدرالیه تی جوگرافی و نه ته وه یی بۆ هه ری می کوردستان و یه کیتی ئاره زوومه ندانه له قه واره ی عیراقی کی دیموکراتی، په رله مانی، فیدرالی، که سالانی که وه کو ئاواتیکی پیرو ز خه باتی بۆ ده که یین و خوین و قوربانی له پیناویدا ده به خشین. ئیمه ش وه کو حکومه تی هه ری م و پارێزگای هه ولیر بۆ هه ر به نامه و پرۆگرامیکی له م چه شه نه پشتیوانی و پشتگیری ته واوتان لی ده که یین.

له کۆتاییدا هیوای سه رکه وتن بۆ کۆنگره که تان ده خوازیین و ئومیده واریین له بریار و پاسپارده و هه لبژاردنی ئازادانه ی نوینه راتنان، ته کان و بازیکی نه وعی و نمونه یی به خه بات و شیوازی تیکۆشان تان بده ن له پیناو سه رفیرازی و ئاسووده گی گه له که مان و ئاوه دانکردنه وه و گه شه پیدانی کوردستانی ئازیزمان.

درود و نه مری بۆ شه هیدانی کوردستان و سه ره وه رییان بارزانی نه مر و کاکه ئیدریسی هه می شه زیندوو.

هه ر شاد و سه رکه وتوو بن.

ئامانجه‌کان و یاسای کارکردنی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان
له‌ژێر دروشمی (ناشتی - فیدرالی - ژیاڤتیکی به‌خته‌وهر بۆ لاوانی کوردستان) بریاری
له‌سه‌ر دراوه
ئامانجه‌کانی لاوان

ماده‌ی یه‌که‌م:

(یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان)ه، که به پیته‌کانی (ی. ل. د. ک) هێمای بۆ ده‌کرێت.

ماده‌ی دووه‌م:

پێناسه:

رێکخراویکی نیشتمانی دیموکراتی ئازادی لاوانه، له یه‌کگرتنی ئه‌و لاوانه پێک هاتوو که خوازیارن له ته‌ک چه‌سپاندنی بنه‌ماکانی دیموکراتیه‌ت و مه‌ده‌نیکردنی کۆمه‌لگا و مۆدێرنیزه‌کردنیدا له پێناو به‌جێگه‌یاندنی ئاوات و ئاره‌زووی توێژی لاوان، له چوارچۆیه‌کی یاسایی ئازاد و ئاشتیخوازانهدا تی ده‌کۆشی به‌پێی سیاسه‌تی یه‌کیتی و بریاره‌کانی ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌یه‌کانی.

ماده‌ی سێیه‌م:

مه‌ودای کار و چالاکی

۱- یه‌کیتی بۆ هێنانه‌دی ئامانجه‌کانی لاوانی کوردستان به‌ تاییه‌تی و لاوانی عێراق به‌ گشتی کار ده‌کا.

۲- یه‌کیتی بۆ هه‌یه له هه‌موو ناوچه‌یه‌کی عێراق له هه‌ر کوێ کوردی لێیه، ته‌نانه‌ت له ده‌ره‌وه‌ش ناوه‌ندی چالاکی و پێگه‌یاندنی لاوان یان نوسینگه‌ی بکاته‌وه.

ماده‌ی چواره‌م:

ئامانجه نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کانی یه‌کیتی

۱- یه‌کیتی باوه‌ری به‌ مافی چاره‌نووسی نه‌ته‌وه‌ی به‌شبه‌شکراوی کورد هه‌یه و

پشتگیری له خه‌باتی وایان ده‌کا.

۲- پشتگیری له وتووێژی کورد و گهلانی دراوسێی ده‌کا له پیناوی چاره‌سه‌ری ئاشتیانه و سه‌رخستنی گیانی دۆستایه‌تی و پیکه‌وه‌ژیان.

۳- به‌هێزکردن و دروستکردنی په‌یوه‌ندیی دۆستانه و هاوکاری له‌گه‌ڵ پیکخواه‌کانی لاوان و هه‌موو کوردستاندا.

۴- پاراستن و پشتگیریکردن له ئه‌نجومه‌نی نیشتمانیی کوردستان و حکومه‌تی فیدرالی هه‌ریمی کوردستان.

۵- کار له پیناو عێراقێکی دیموکراتی، په‌رله‌مانی، فیدرالی ده‌کا له چوارچێوه‌ی یه‌کیتی ئاره‌زوومه‌ندانه که تاییدا له‌سه‌ر بنچینه‌ی ئازادی و یه‌کسانی مافی گه‌لی کورد و تیکرای نه‌ته‌وه و تایفه‌کانی دی زامن بکری‌ت.

۶- پیکه‌یاندن و دروستکردنی که‌سایه‌تی لاوی کورد له‌سه‌ر بیروباوه‌ری کوردایه‌تی و نیشتمانپه‌روه‌ری و که‌له‌پوری ده‌وله‌مندی باوکی نه‌ته‌وه‌ی کورد بارزانیی نه‌مر و پێزگرتن له سه‌روه‌ری یاسا.

۷- بووژاندنه‌وه‌ی ژێرخانی ئابووری و دروستکردنی بازاری ئازاد و ده‌وردان به که‌رتی تایبه‌ت بۆ پیشه‌سازیه‌کی پێشکه‌وتوو له کوردستان به ئاراسته‌ی چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌ی بیکاریی لاوان و پشتبه‌خۆبه‌ستنی وڵات.

۸- هاندانی لاوانی خاوه‌نبه‌هره و ئه‌زموون، ئه‌وانه‌ی له ده‌ره‌وه ده‌ژین بۆ ئه‌وه‌ی بگه‌رێنه‌وه کوردستان.

۹- داوای ئاشکراکردنی چاره‌نووسی ئه‌نفالکراو و بیسه‌روشوینکراو و زیندانیانی سیاسی ده‌که‌ین و پێویسته قه‌ربووی زه‌ره‌ر و زیانیان بکری‌ته‌وه له پرووی ماددی و مه‌عنه‌ویه‌وه پالپشتی له خێزانه‌کانیان بکری‌ت.

۱۰- هه‌ولدان بۆ باشت‌کردنی ژیا‌نی لاوانی په‌که‌ه‌وته و که‌مه‌ندام.

۱۱- گه‌شه‌پێدانی توانا و به‌هره‌ی لاوان به مه‌به‌ستی سوود لێ وهرگرتنیان له پیکه‌ی خول و سیمیناری پۆشنییری و بلاوکردنه‌وه‌ی کتیب و گو‌ف‌ار بۆ به‌پێو‌بردن و ئاوه‌دان‌کردنه‌وه‌ی کوردستان.

۱۲- بایه‌خدان به پاراستنی ژینگه و بووژاندنه‌وهی دارستانه‌کان و زیادکردنی پانتایی دارچاندن به هاوکاری ده‌زگا په‌یوه‌نداره‌کان.

۱۳- پشتگیری له چه‌سپاندنی بریاری فیدرالی له یاسای کاتی ده‌وله‌تی عێراقیدا ده‌که‌ین و جه‌خت له‌سه‌ر چه‌سپاندنی ئه‌و یاسایه له ده‌ستوری دایمی عێراق ده‌که‌ین.

۱۴- دژی کرداری تیرۆریستانه و تۆقاندن کار ده‌که‌ین له ژێر هه‌ر په‌رده و برۆبیانویه‌ک بێت و به‌کاریکی دژیو و دپندانه و نامرۆفانه‌ی داده‌نێین.

۱۵- بایه‌خدان و به‌رزپارگرتنی جه‌ژنی نه‌وڕۆز و یاده‌ میلی و نیشتمانییه‌کانی دی وه‌کو هی‌مای نه‌ته‌وه‌ی گه‌له‌که‌مان.

۱۶- کار بو‌ سپینه‌وه‌ی سیاسه‌تی به‌عه‌ره‌بکردنی کوردستان و گه‌راندنه‌وه‌ی ده‌رکراوه‌کان بو‌ سه‌ر زیدی باب و باپیرانیان و قه‌ره‌بووکردنه‌وه‌ی زه‌ره‌ر و زیانیان ده‌که‌ین.

۱۷- کار بو‌ پاراستن و خزمه‌تکردنی که‌له‌پوری سه‌ن و ئاسه‌واری می‌ژووپی کوردستان ده‌که‌ین.

ماده‌ی پینجه‌م:

له‌سه‌ر ئاستی جیهاندا

۱- دژ به‌ سیاسه‌تی خو‌سه‌پاندن و داگیرکاری و ده‌ستپوه‌ردان کارده‌که‌ین .

۲- پشتگیریکردنی خه‌باتی وای گه‌لان له پیناو ئاشتی و ئازادی و دیموکراتی و یه‌کسانیدا.

۳- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندیی دۆستانه له‌گه‌ڵ رێکخراوه‌ جه‌ماوه‌ری و دیموکراتیه‌کانی جیهانی به‌ مه‌به‌ستی گۆڕینه‌وه‌ی بیرورا و لێکتی‌گه‌یشتن له پیناو ئاشتی و خزمه‌تی مرۆفایه‌تی.

۴- هه‌ول‌دان بو‌ ئه‌وه‌ی رۆژی ۱۶ی ئادار یادی کیمیا‌بارانی هه‌له‌بجه‌ی شه‌هید بێته‌ رۆژی جیهانیی قه‌ده‌غه‌کردنی چه‌کی کیمیاوی و بایلو‌جی.

۵- دژ به‌ دروستکردن و به‌کارهێنانی چه‌کی ئه‌تۆمی و کۆمه‌ل‌کوژ له‌ سه‌راسه‌ری جیهانی کار ده‌که‌ین.

- ۶- هه‌وڵدان بۆ ئه‌وه‌ی بینه ئه‌ندام له یه‌کیتی لاوانی جیهانی.
- ۷- له پیناو به‌رزراگرتنی به‌ها مروّقایه‌تییه‌کان پشتگیری له دیالوگی شارستانییه‌ته‌کان ده‌که‌ین.
- ۸- کار له پیناو نه‌ه‌یشتنی سیاسه‌تی په‌گه‌زه‌پرستی و سرپه‌ه‌وه‌ی مۆرکی نه‌ته‌وایه‌تی گه‌لان له سه‌رانسه‌ری جیهاندا ده‌که‌ین.
- ۹- پشتگیری له جاپنامه‌ی جیهانی مافی مروّف ده‌که‌ین له پیناوی ه‌ینانه‌دی ژیا‌نیک‌ی به‌خته‌وه‌ر بۆ هه‌موو مروّفی.
- ۱۰- پشتگیری له هه‌موو ئه‌و هه‌وڵه‌ مروّقایه‌تی و خ‌یرخوازانه ده‌که‌ین که له پیناو نه‌ه‌یشتنی هه‌ژاری و برسی‌تی له جیهاندا ده‌ک‌ر‌ن.
- ۱۱- پشتگیری له هه‌لمه‌تی بن‌پرکردن و نه‌ه‌یشتنی په‌تای ئایدز و ماده‌ بی‌ه‌ۆشکه‌ره‌کان ده‌که‌ین له جیهاندا که لاوان پی‌وه‌ی گیرۆده‌ بوون.
- ۱۲- پشتگیری له هه‌وڵه‌کانی نه‌ه‌یشتن و پاک‌کردنه‌وه‌ی مین له جیهاندا ده‌که‌ین.

ماده‌ی شه‌شم:

له مه‌ر باری ناو‌خ‌وی لاوان

- ۱- له پیناو به‌دی‌ه‌ینانی خواست و ئاوا‌ته‌کانی لاوان و ده‌سته‌برکردنی ژیا‌نیک‌ی به‌خته‌وه‌ر کار ده‌که‌ین.
- ۲- پال‌پشتی له هه‌موو جو‌ر چالاکی وه‌رزشی ده‌که‌ین و بۆ پتر دا‌بین‌کردنی یاری‌گا و که‌ره‌سته‌ی وه‌رز و پار‌یز‌گاری‌کردن له ماف و خواسته‌کانی لاوه وه‌رز‌ش‌وانه‌کان کار ده‌که‌ین.
- ۳- پال‌پشتی له کارو چالاکی هونه‌ری ده‌که‌ین و کار بۆ پتر دا‌بین‌کردنی گه‌له‌ری و ه‌و‌ل و که‌ره‌سته‌ی هونه‌ری و پار‌یز‌گاری‌کردن له ماف و خواسته‌کانی لاوانی هونه‌رمه‌ند ده‌که‌ین.
- ۴- کو‌شش ده‌که‌ین بۆ دا‌بین‌کردنی بن‌که‌ی کو‌م‌پی‌وته‌ر و ئینته‌رنی‌ت بۆ لاوان.
- ۵- کار بۆ گه‌شه‌پ‌یدانی په‌رتو‌ک‌خانه و چاپ و بلا‌و‌کردنه‌وه‌ی کت‌یب و به‌ره‌مه‌ی لاوان ده‌که‌ین.

٦- گرنگیدان به بـلاوکردنه وه و په خشکردنی بابـهت و بهـرنامه ی لاوان له دهـزگاـکانی راگه یاندن.

٧- کۆشش دهـکهـین بـۆ پـیگه یاندن و بایه خدانی زیاتر به پـرۆسه ی پـۆشـنبیری نه ته وه یی لاوان له سهر بنچینه ی پـیـزگرتن له بیرو پای ئازاد و مافی مـرۆف به مه به سـتی پـته و ترکردنی گیان و ئینتیمای نه ته وه یی و نیشتمانی .

٨- بایه خدان به پـهـروهـرده کردنی مندالان وه کو نه وه ی دواپروژ به دابینکردنی هه موو ده رفه تکی بـۆ نه شو ما و پـهـره پـیدانی به هره کانیا.

٩- کار بـۆ پـیـکـخـستنی شیرازه ی خـیـزان له سهر بنه مایه کی زانستی و دیموکراتی ده که یـن که تیایدا دهـرک به ماف و خواسته کانی لاوان بکـرـیت.

١٠- پـالـپـشتی له و کوپ و کچه لاوانه ده که یـن که په یوه نـدیـه کی خۆشه ویستی بـیـگهـردی راسته قینه له نـیـوانیاندا هه یه و خوازیاری پـیـکـهـینانی ژیاـنی هاو به شن و خـیـزان و دابونه ریتی دواکه وتوو له بهـرده میان بووه ته کۆسپ و ته گه ره.

١١- کۆشش له پـیـناو یه کسانیی ئافرهت و پیاو و پـیـزگرتن له که سـایه تی و مافی ئافره تان ده که یـن.

١٢- هه ول ده ده یـن بـۆ دامه زراندنی نووسینگه ی کار و پـیـکـخـستنه وه ی یاسای کار و په خـساندنی هه لی کارکردن له پـیـناو باشتربوونی ژیاـن و گوزه رانی لاوانی کرێکاری و هه روا بـیـکارانیـش.

١٣- پـشتیوانی له لاوانی خاوهن توانا و به هره ده که یـن له بواره کانی وهرزش و پـۆشـنبیری و هونه ر و زانست... تاد، بـۆ دا هـیـنان و به رزراگرتنی ناوی کورد و کوردستان له نـیـوه نـده نـیـوده وه له تییه کـانـدا.

١٤- پـالـپـشتی له و لاوانه ده که یـن که خـوـیـندنیان ته واو کردوو و خوازیارن له کۆمپانیا و داموده زگاگان به پـیـی پـسپـوری خـوـیان دا مه زریـن.

١٥- بـۆ زیندووکردنه وه ی هونه ر کوردی و بایه خدان به فـۆـلـکلـۆری کورده واری کۆشش ده که یـن.

١٦- بایه خدان به پـهـروهـرده کردنی زانستی ئه و نه وجوانانه ی له بنکه کانی

چاودیژی ههرزه کاراندان.

۱۷- بایه خدان به ژیان و گوزهرانی لاوان و پاراستیان له دیاردهی دژیو و فه سادی کومه لایه تی و ماده بیهۆشکه ره کان.

۱۸- کۆشش ده کهین بو پیکهینانی ده زگایه ک بو یارمه تیدانی لاوانی هه ژار و که مده رامهت له پیناو پیکهینانی خیزان به دایینکردنی سولفه ی هاوسه ری.

۱۹- کار بو پیکهینانی فیدراسیونی پیکخواه کانی لاوان ده کهین له کوردستان.

۲۰- هه ول له گه ل وه زاره تی په روه رده ده دهین بو قه لاچۆکردنی نه خوینده واری و به رزکردنه وهی ئاستی رۆشنیری و هۆشیاری لاوان.

۲۱- دژی پفاندن و له ناو بردنی ئاسه واری میژووی کوردستان ده وه ستین و داوای پاراستن و گرنگی پیدانیان ده کهین له ریگه ی کردنه وهی موزه خانه و شوینی تایبهت.

۲۲- داوای کردنه وهی یانه و شوینی چه ره وانه وه بو به سه ربردنی کاتی ده سته تالیی لاوان ده کهین له چوارچیوه یه کی ته رفیه ی بیگه رد و لوژیکی.

۲۳- هه ول ده دهین بو لابرندی نه و له مپه رانه ی که ریگری له تیکه لاو بوونی ئاسایی و عورفیانه ی کوران و کچان له پیناو پتر لیکتیگه یشتن و سوود وه رگرتن له وزه و توانا کانی یه کتری.

یاسای کارکردنی لاوان

به ندی یه که م:

مه رجه کانی نه ندامی تی

هه ر لاویک نه م مه رجانیه ی خواره وهی تیادا به دی بکری ت به نه ندام وه رده گیری:

۱- خاوه نی ئاکار و په وشتی به رز بی ت.

۲- باوه ری به پرۆگرام و په یره وی ناوخۆ هینابی.

۳- یه کیک له گروپه کانی چالاکی ری ک خراییت.

۴- کورد بی ت یان نیشته جیی کوردستان و عیراق بی ت.

۵- ته مه نی له ۱۳ سا ل که متر و ۳۵ سالی ش زیاتر نه بی.

٦- ئابوونهی مانگانه بدات به پئی ئه و ریژهیهی که (کۆبونهوهی ئه نجومه نی سه رکردایه تی) دیاری ده کات.

به ندی دووهم:

وه رگرتنی ئه ندام

١- به نووسین داوای به ئه ندامبوون ده کات.

٢- دوا ی په سه ندردنی داواکه ی له لایه ن ناوه ندی بالآوه فۆرمی ده دریته به شی ریڅخستن و ئامار له ئه نجومه نی کارگیری بو دروستکردنی ناسنامه.

به ندی سییه م:

مافه کانی ئه ندام

١- ده توانی به ئه و په ری ئازادییه وه راو بوچوون و په خنه و پیشنیاره کانی له ری نوسراو و کۆبوونه وه کان به رامبه ر تیکرای کار و چالاکیه کانی یه کیتی ده ربیری.

٢- مافی ده نگدان و خو پالوتنی هه یه.

٣- ده توانی له کاتی پیویست داوای یارمه تی بکات به مه رجیک داواکه ی له لایه ن ناوه ندی چالاکی و پیگه یاندنی لاوان پشتراست کرابیته وه.

٤- ده توانی به و سزایه ی ده رهه قی دراوه له ده زگا کانی سه رووتر داوای لیکۆلینه وه و تیهه لچوونه وه بکات.

به ندی چواره م:

ئه رکه کانی ئه ندام:

١- پاپه راندنی هه موو فه رمانه کانی ده زگا کانی سه رووتر و په چاوکردنی دیسیپلینی ریڅخراوه یی.

٢- بلاوکردنه وه ی بیر نه ته وه یی و دیموکراتی و مرو فایه تی له ناو توژی لاوان و جه ماوه ری کوردستان.

٣- هه ول بدا بو به رزکردنه وه ی ئاستی زانیاری و پۆشنیری خۆی.

٤- به رپه رچدانه وه ی هه موو ئه و پرۆپاگهنده و کرده وه ناوه کی و ده ره کییه

سلبیانه‌ی که زیان به سروشت و ناوبانگی یه‌کیتی و کۆمه‌لگای کوردستان ده‌گه‌یه‌نی.

۵- له‌ بواری کۆمه‌لایه‌تی و مرۆفایه‌تیدا خۆی به‌ هاوکار و خزمه‌تکاری جه‌ماوه‌ری بزانی.

۶- پیشه‌نگ بی‌ت له‌ پیناو سه‌روه‌ری گهل و نیشتمان و پاراستنی مافی مرۆف و چه‌سپاندنی دیموکراتیه‌ت و یاسادا.

به‌ندی پینجه‌م:

هه‌لسه‌نگاندن:

۱- پپوسته‌ گشت ده‌زگاكان له‌ هه‌موو کۆبوونه‌وه‌کانی ئاساییدا ئه‌ندام و ده‌زگاكانی خوارووی خۆیان هه‌لسه‌نگینن.

۲- پپوسته‌ گشت ده‌زگاكان له‌ پێگه‌ی ده‌رکردنی سوپاسنامه و خه‌لاتکردن پێز له‌و ئه‌ندام و ده‌زگایانه‌ی خوارووتری خۆیان بنین که کار و چالاکی و ئه‌فراندنیان سوود به‌ پیکخواه‌که‌مان و کۆمه‌لگای کوردستان ده‌گه‌یه‌نی.

به‌ندی شه‌شه‌م:

سزادان:

له‌م حاڵه‌تانه‌ی خواره‌وه ئه‌ندامان سزا ده‌درین:

۱- لادان له‌ ئامانجه‌کان و یاسای کارکردنی لاوان.

۲- سه‌رپێچیکردن له‌ بپیار و فه‌رمانه‌کانی سه‌رووتر.

۳- کرداری دژی یاسا و مافی مرۆف و پره‌نسییه‌کانی دیموکراتیه‌ت.

۴- کاری تیکه‌ه‌رانه و ناو‌زپاندن له‌ پیزی یه‌کیتیدا.

جوړه‌کانی سزادان به‌پێی حاڵه‌ته‌کان به‌م شیوه‌یه‌ ده‌بی‌ت:

۵- سه‌ره‌زنه‌نشتکردن.

۶- سه‌رنج‌پراکێشان به‌ نووسین.

۷- گواسته‌وه.

۸- سڤکردن به ده رماله یان بی ده رماله.

۹- ئیسه ندنه وهی پله ی لپرسراویتی.

۱۰- ده رکردنی یه کجاره کی.

پئویسته له به راهیدا گیانی لیبوره یی و راستکردنه وهی هه له کانی له به رچاو بگیری و نابیت به هیچ شیوه یه ک سزادان له پیناوی رق و تۆله سه ندنه وه و بیڤرێزکردن په یڤه و بکریت.

ئه گهر ئه ندامیکی ئه نجومه نی سه رکردایه تی یان ئه نجومه نی کارگیری تووشی حاله تیکی واهات که سزا بدری، ئه واه به پڤژهی (۳/۲) ی ئه ندامانی ئه نجومه نی سه رکردایه تی پاش لیکۆلینه وه له کیشه که ی به گویره ی حاله ته که ی سزای ده رهه ق ده دری.

به ندی هه وته م:

بنه ماکانی پڤکخستنی یه کیتی:

۱- گشت ده زگاگان به ده نگدانی نهینی هه لده بژێردرین.

۲- گشت ده زگاگان بڤیاری سه رووی خویان به جی ده گه یه نن.

۳- ناوه ندی دیموکراتیه ت له دانانی ستافه کان ته نیا له هه لومه رجی تاییه ت و نه گونجاودا په یڤه و ده کری و پئویسته کاتی بی ت و له نزیکترین ده رفه تدا هه لبژاردن بکریت.

۴- دیسیپلینی پڤکخستن گشت ده زگاگان ده گرێته وه و له هه موو حاله تیکدا که مینه مل بو ژۆرینه که چ ده کا.

به ندی هه شته م:

هه یکه لی پڤکخستنی یه کیتی له سه ره وه بو خواره وه به م شیوه یه ده بی ت:

۱- ئه نجومه نی سه رکردایه تی.

۲- ئه نجومه نی کارگیری.

۳- ناوه ندی بالا.

۴- ناوه‌ندی چالاکى و پیگه‌یاندنى لاوان.

۵- گروپه‌کانى چالاکى.

به‌ندى نۆیه‌م:

پیکهاته‌ی ده‌زگاگان:

۱- ئه‌نجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى بالاترین ده‌زگایه له نیوان دوو کۆنگره‌دا و له (۱۷) ئه‌ندام و (۴) یه‌ده‌گ پیک دیت و راسته‌وخۆ له کۆنگره هه‌لده‌بژێردرین.

۲- ئه‌نجومه‌نى کارگێرى پاپه‌ڕینه‌رى ئه‌رك و چالاکیه‌كانه و بریار و پاسپارده‌كانى ئه‌نجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى جێبه‌جێ ده‌كات و له (۷) كه‌س پیک دیت و ئه‌ندامانى ئه‌نجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى له نیوان خۆیان هه‌لیانده‌بژێرن و له‌م به‌شانه پیک دیت :
أ- سكرتير.

ب- رێكخستن و ئامار.

ت- رۆشنییری و پراگه‌یاندن.

ث- په‌یوه‌ندییه‌كان و كار و كۆمه‌لایه‌تى.

ج- هونه‌ر.

ح- وه‌رزش.

خ- دارایی و به‌رپوه‌بردن.

۳- ناوه‌ندی با‌لا سه‌رپه‌رشتى كار و چالاکیه‌كانى تیک‌پرای ناوه‌نده‌كانى چالاکى و پیگه‌یاندنى لاوان ده‌كا له سنوورى خۆى و پیک دیت له :

أ- به‌رپرسى ناوه‌ندی با‌لا كه ئه‌ندامى ئه‌نجومه‌نى سه‌رکردایه‌تیه یاخود هه‌ر كادیرێكى پێشكه‌وتووى یه‌كێتى كه ئه‌نجومه‌نى كارگێرى دیاریى بكات.

ب- دوو كارگێر سه‌رپه‌رشتی ئه‌م دوو به‌شه ده‌كه‌ن: ۱- رێكخستن، ۲- چالاکیه‌كان.

ت- دوو ئه‌ندام ناوه‌ندی با‌لا سه‌رپه‌رشتى ئه‌م دوو به‌شه ده‌كه‌ن: ۱- ئیداره و دارایی، ۲- پراگه‌یاندن.

ث- به‌پررسی ناوه‌نده‌کانی چالاکی و پیڤه‌یاندنی لاوان له سنووره‌که‌یدا به ئەندامی ناوه‌ندی بالآ ده‌ژمێردرێن.

ج- دوو کارگێڕ و دوو ئەندامی ناوه‌ندی بالآ له کۆنفرانسی ناوه‌ندی بالآ هه‌ڵده‌بژێردرێن به‌ چاودێری نوێنه‌ری ئەنجومه‌نی کارگێڕی.

ح- پێشنیاری کردنه‌وه و داخستنی ناوه‌ندی چالاکی و پیڤه‌یاندنی لاوان بوو ئەنجومه‌نی کارگێڕی به‌رز ده‌کاته‌وه و داوای په‌زامه‌ندی ده‌کات.

۴- ناوه‌ندی چالاکی و پیڤه‌یاندنی لاوان سه‌ره‌په‌رشتی تێک‌رای کار و چالاکیه‌کانی سنووری خۆی ده‌کا و سالانه له‌ پێی کۆنفرانسی ناوخواه‌یه‌وه به‌ چاودێری ناوه‌ندی بالآ و ئاماده‌بوونی نوێنه‌ری ئەنجومه‌نی کارگێڕی هه‌ڵده‌بژێردرێن و له (۵) که‌س پێک دێت به‌م شێوه‌ی خواره‌وه :

أ- به‌پررسی ناوه‌ند.

ب- پێک‌هه‌ستن و ئامار.

ت- چالاکیه‌کان.

ث- راگه‌یاندن.

ج- دارایی و به‌رپوه‌بردن.

۵- گروپی چالاکی:

أ- ژماره‌ی ئەندامانی گروپ به‌پێی پێویست و به‌ گوێه‌ی یه‌ک‌گرتنه‌وه‌ی ئاره‌زووی ئەندامانی یه‌ک‌تییه له‌ بواره‌کانی وه‌رز و هونه‌ر و پۆشنییری و ده‌کرێ سنووری چالاکیه‌ ناویه، گه‌ک، گوند، یان هه‌ر شوێنێکی دیکه بێت.

ب- به‌پررسی گروپ له‌ ناوخواه‌یان هه‌ڵده‌بژێردرێ و ده‌بێته‌ پاره‌په‌رینه‌ری چالاکیه‌کان و هۆکاری په‌یوه‌ندیان به‌ ناوه‌ندی چالاکی و پیڤه‌یاندنی لاوان.

به‌ندی ده‌یه‌م:

ماف و ئه‌رکی ده‌زگا‌کان:

۱- ئەنجومه‌نی سه‌رک‌ردایه‌تی:

أ- ئەندامانی ئەنجومه‌نی کارگێڕی له‌ نیۆ خۆیاندا هه‌ڵده‌بژێرن.

ب- هەر شهش مانگ جارێك كۆ ده‌بنه‌وه و به‌ تێك‌پرای کار و چالاکییه‌کانی یه‌ک‌تیدا ده‌چنه‌وه و به‌نامه‌ی گونجاو بو‌ ئاینده‌ داده‌پێژن.

ت- به‌ پێژه‌ی (۳/۲) ئه‌ندامانی ده‌توانی پ‌ریاری کۆنگره‌ی ناوه‌خت بدات.

ث- ده‌توانی به‌ پ‌ریاری ده‌زگا‌کاندا ب‌چێته‌وه سووک یان قورستر یان هه‌لیانوه‌شینیته‌وه.

ج- پ‌ریار له‌سه‌ر پ‌ێژه‌ی ده‌رماله‌ی مانگانه‌ی تێك‌پرای کادیرانی یه‌ک‌یتی ده‌دا.

ح- به‌ په‌زامه‌ندی (۳/۲)ی ئه‌ندامانی ده‌توانی سه‌ر له‌ نوێ هه‌لب‌ژاردنی ئه‌نجومه‌نی کارگێری ب‌کاته‌وه.

خ- به‌ پ‌یی پ‌یوست ده‌توانی پ‌ریار له‌سه‌ر کردنه‌وه‌ی ناوه‌ندی چالاکی و پ‌یگه‌یانندی لاوان بدات، ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر شوێنه‌که له‌ پرووی ئیدارییه‌وه (قه‌زا)ش نه‌بی‌ت.

۲- ئه‌نجومه‌نی کارگێری:

أ- له‌ ناوخۆیاندا سکرته‌یر هه‌ل‌ده‌ب‌ژێرن.

ب- پ‌ریار و پ‌اسپاردنه‌کانی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی جێبه‌جێ ده‌کا.

ت- سه‌ره‌په‌رشتی تێك‌پرای ئه‌رك و چالاکییه‌کانی یه‌ک‌یتی ده‌کا له‌ نیوان دوو کۆبوونه‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی.

ث- ده‌سه‌لاتی ب‌لاوکردنه‌وه‌ی گو‌ف‌ار و کتێب و دانانی رادیو و ته‌له‌فیزیو‌نی تایبه‌ت به‌ لاوانی هه‌یه‌ ئه‌گه‌ر ده‌رفه‌ت و بواریان بو‌ په‌خسا.

ج- وه‌لامی نووسراو و پ‌اپۆرتی ده‌زگا‌کانی خواره‌وه ده‌داته‌وه و چاودێریی دارایی ده‌کا و به‌رپرسه‌ له‌ په‌یوه‌ندی‌کردن له‌گه‌ڵ داموده‌زگا‌کانی هه‌رێم و تێك‌پرای پ‌یکخواو و لایه‌ن و کۆمه‌له‌کانی تر.

ح- به‌ تێك‌پرای ده‌نگ ده‌توانیت داوای کۆبوونه‌وه‌ی ناوه‌ختی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی ب‌کات.

۳- ناوه‌ندی ب‌لا:

أ- پ‌ریار له‌سه‌ر به‌خشینی شه‌ره‌فی ئه‌ندامیتی یه‌ک‌یتی ده‌دا.

ب- ده‌توانی به‌یاننامه و ب‌لاوکراوه‌ی ناوخۆیی ده‌رب‌کات.

ت- سه‌ره‌رشتی و چاودی‌یری ناوه‌نده‌کانی چالاکی و پی‌گه‌یاندنی لوان له سنووری خو‌ی ده‌کا.

ث- به‌ نوسراو و راپۆرتی مانگانه‌ ئه‌نجومه‌نی کارگێری له‌ کار و چالاکیی خو‌ی و ناوه‌نده‌کان و که‌موکۆرییه‌کان ئاگادار ده‌کاته‌وه‌.

٤- ناوه‌ندی چالاکی و پی‌گه‌یاندنی لوان:

خولی جو‌راو‌جو‌ری وه‌رزشی، هونه‌ری، رۆشنییری و زمانه‌وانی و هه‌ر خولیکی دی که‌ به‌ پێویست زانرا بو‌ لوان ده‌کاته‌وه‌ به‌ب‌ی جیاوازی ئینتیمای سیاسی.

رێگه‌ بو‌ لوانی فی‌رخواز و ئاره‌زوومه‌ند خو‌ش ده‌کا که‌ به‌شداری له‌ چالاکییه‌کاندا بکه‌ن. داواکاری به‌ئه‌ندامبوونی ئه‌و لوانه‌ بو‌ ناوه‌ندی با‌لا به‌رز ده‌کاته‌وه‌ که‌ مه‌رجه‌کانی ئه‌ندام‌پیتی ده‌یانگرت‌ه‌وه‌.

پێویسته‌ پردی راگه‌یاندنی کیشه‌ و گرفت و داخوازییه‌کانی لوانی سنووره‌که‌ ب‌یت بو‌ سه‌ه‌رووتر.

به‌ندی یانزه‌هه‌م:

کۆنگره

١- با‌لاترین ده‌سه‌لاتی یه‌کیتییه‌ و هه‌ر س‌ی سا‌ل جارێک ده‌به‌ست‌یت. پێک د‌یت له‌:

أ- ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی و یه‌ده‌گه‌کان.

ب- نو‌په‌ری تیک‌رای ئه‌ندامانی یه‌کیتی به‌پ‌یی ئه‌و ر‌ێژه‌یه‌ی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی دیاریی ده‌کا.

ت- ئه‌ندامانی ل‌ێژنه‌ی با‌لای ئاماده‌کاری کۆنگره‌.

٢- ئه‌رك و ده‌سه‌لاتی کۆنگره‌:

أ- گو‌یگرتن له‌ راپۆرتی گشتی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی و هه‌له‌سه‌نگاندنی.

ب- په‌سه‌ندکردنی پر‌وژه‌ی ئامانجه‌کان و یاسای کارکردنی یه‌کیتی و ئه‌نجامدانی ئالو‌گۆری تیایدا.

ت- هه‌له‌ب‌ژاردنی ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی.

ث- په‌سه‌ندکردنی مارش و ئارمی یه‌کیتی.

ج- دهرکردنی بریار و پاسپاردهی پیویست بۆ سه رکردایه تی.

ح- گۆرینی ناوی یه کیتی یان تیکه لکردنی به پیکخواویکی دی یان ته نانه ت
هه لوه شانده وه ی.

به ندی دوانزه هه م:

دارایی

دارایی یه کیتی پیک دیت له:

۱- ئابوونه ی مانگانه ی ئەندامان.

۲- ئابوونه ی به شداریکردن له خوله کانی فیکردن.

۳- پیتاک.

۴- نرخ ی چاپه مه نی و بلاوکراوه کان.

۵- پرۆژه به ره مه مهینه ره کانی یه کیتی.

چۆنیتی خه رجکردن:

۱- ده پماله ی هه موو ئەوانه ی بۆ کاری یه کیتی ته فه پروغیان کردووه.

۲- خه رجی باره گاگان.

۳- یارمه تیدانی پیویستی کادیران و ئەندامان.

۴- جموجول و چالاکییه کانی یه کیتی.

۵- هاتوچووی نوینه رانی یه کیتی به ئیشوکاری تاییه ت به یه کیتییه وه له ناوه وه
و دهره وه ی ولاتدا.

کۆنگره‌ی چه‌وته‌می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

هه‌ولێر ۲۰۰۹

کۆنگره‌ی چه‌وته‌می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان به ناوی «کۆنگره‌ی سه‌رکه‌وتن»، له پۆژانی ۲۲ - ۲۴ ی حوزه‌یرانی ۲۰۰۹، له هه‌ردوو هۆلی پێشه‌وا و شه‌هید سه‌عد عه‌بدوڵا له شاری هه‌ولێر به دروشمی «لاوی ئازاد به‌دییه‌نهری کۆمه‌لگای مه‌ده‌نی و ده‌سه‌لاتیکی دیموکراسییه» و به ئاماده‌بوونی ۳۸۹ نوێنه‌ر، له ژێر چاودێری و به ئاماده‌بوونی سه‌رۆک مه‌سه‌عود بارزانی ده‌ستی به‌کاره‌کانی کرد و سه‌هرتا سه‌رۆک مه‌سه‌عود بارزانی وتاریکی پێشکه‌شی ئاماده‌بوانی کۆنگره‌ کرد، له کۆنگره‌که‌دا، لیژنه‌ی راپه‌راندن له‌لایه‌ن نوێنه‌رانه‌وه به شیوه‌ی خواره‌وه هاتنه هه‌لبژاردن:

- هاوار محهمه‌د یوسف
- گۆران چه‌سه‌ن
- ته‌یمور ته‌یمور عه‌بدال
- ئومێد عه‌بدوڵه‌حمان چه‌سه‌ن، ناسراو به (ئومێد خۆشناو)
- ئافان چه‌مه‌ سال‌ح
- روخۆش سه‌عید محهمه‌د
- شاخه‌وان سلێمان عومه‌ر
- محهمه‌د چه‌مید مه‌جید، ناسراو به (محهمه‌د ده‌لۆ)
- شیرین مسته‌فا
- موزه‌فه‌ر تاهیر مه‌ولود
- عه‌بدوڵه‌حمان ته‌ها

یه‌ده‌گی لیژنه‌ی راپه‌راندنیش بریتی بووین له:

- عومه‌ر ئه‌حمه‌د عه‌زیز، ناسراو به (عومه‌ر بابان)
- نه‌وزاد فوئاد ره‌شید

له یه که مین کۆبوونه وهی سه رکردایه تی، نهنجومه نی کارگیریدا به شیوهی خواره وه بوون:

- ئومید خوشناو، سکریتیر
- هاوار محهمه د، ئەندامی مه کته بی سکرتراریه ت
- تهیمور تهیمور، ئەندامی مه کته بی سکرتراریه ت
- ئافان حه مه سألح، ئەندامی مه کته بی سکرتراریه ت
- گۆران حه سه ن، ئەندامی مه کته بی سکرتراریه ت
- روخۆش سه عید، ئەندامی مه کته بی سکرتراریه ت
- محهمه د حه مید، ئەندامی مه کته بی سکرتراریه ت

په یکه ری ناوه ندە بالاکانی ئەم کۆنگره یه بریتی بوون له بیست و یه ک ناوه ندی بالآ:

- ۱- ناوه ندی بالآی زاخۆ، شه مدین عه بدولپه حمان
- ۲- ناوه ندی بالآی سیمل، په شید ئیبراهیم تاهیر
- ۳- ناوه ندی بالآی شیخان، مه هدی سألح عه بدو
- ۴- ناوه ندی بالآی شه نگال، سامر خدر حه سه ن
- ۵- ناوه ندی بالآی دهۆک، دلشاد ئیبراهیم عه لی
- ۶- ناوه ندی بالآی ئاکری، حه کیم محهمه د حاجی
- ۷- ناوه ندی بالآی موسل، کاوه سه عید سلیمان
- ۸- ناوه ندی بالآی هه ولییر، شیرزاد عه بدولسه مه د
- ۹- ناوه ندی بالآی ده وروبهری هه ولییر، فه ره اد محهمه د حوسین
- ۱۰- ناوه ندی بالآی سه فین، خه لیل غه فور ته ها
- ۱۱- ناوه ندی بالآی باله ک، عوسمان ئەحمه د مسته فا
- ۱۲- ناوه ندی بالآی بارزان، حه سه ن بابکر عومه ر
- ۱۳- ناوه ندی بالآی میرگه سۆر، سه روان موسا خالند

- ۱۴- ناوه‌ندی بالای شاره‌زوور، بیستون محهمه‌د حه‌سه‌ن
- ۱۵- ناوه‌ندی بالای ده‌وروبه‌ری سلیمانی، کامه‌ران غه‌ریب
- ۱۶- ناوه‌ندی بالای سلیمانی، توانا محهمه‌د ته‌قیه‌دین
- ۱۷- ناوه‌ندی بالای پرانیه، فریاد داود خدر
- ۱۸- ناوه‌ندی بالای که‌رکووک، نوعمان شوری ئاغا شه‌فیک
- ۱۹- ناوه‌ندی بالای چه‌مچه‌مال، چیا نازم حوسین
- ۲۰- ناوه‌ندی بالای گه‌رمیان، پریوار مولود
- ۲۱- ناوه‌ندی بالای خانه‌قین، شه‌مال حه‌مید محهمه‌د
- ۲۲- ناوه‌ندی بالای ئامیدی، موحسین حوسین مسته‌فا
- ۲۳- ناوه‌ندی بالای مه‌خمور، نه‌وزاد فوئاد په‌شید
- ۲۴- ناوه‌ندی بالای سو‌ران، یادگار که‌مال

وتاری سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی

به ناوی خوای گه‌وره و میهره‌بان

زۆر سوپاستان ده‌که‌م که داوه‌تتان کردم بۆ به‌شداربوون له کۆنگره‌ی هه‌وته‌متان و به‌م بۆنه‌وه پیرۆزباییتان لێ ده‌که‌م و داواکارم له خوای گه‌وره که ئه‌م کۆنگره‌یه، کۆنگره‌یه‌کی سه‌رکه‌وتوو بێت وه‌کو هه‌موو کۆنگره‌کانی دیکه‌تان.

ئیمه زۆر چاک ده‌زانین که لاوانی خۆشه‌ویست پۆلێکی زۆر کاریگه‌ریان هه‌بووه له بزووته‌وه‌ی پرزگاری‌خوای گه‌له‌که‌ماندا، له پابردو و له ئیستا، دڵنیام له ئاینده‌شدا هه‌ر ئه‌و پۆله ده‌بینین. له پابردوو به‌شداریتان کرد له شه‌ری شۆرشێ چه‌کداری و به‌رخوداندا شه‌هیدتان دا و جیگای ده‌ستتان دیاره.

له پاپه‌ڕین و له به‌ده‌سته‌پێنانی ده‌ستکه‌وته‌کان دیسان پۆلێکی سه‌ره‌کیتان بینیوه و ئومێده‌وارم و دڵنیاشم له ئاینده‌شدا به‌رده‌وام ده‌بن له سه‌ر پۆلی پیرۆزی خۆتان.

ئومێده‌وارم چۆن ئه‌م کۆنگره‌یه‌تان به‌ پیکوپیکی ئاماده‌کاریتان بۆ کردوو و دڵنیام که به‌ ئه‌نجامیکی زۆر باش ته‌واو ده‌بێت. من داوا له ئیوه‌ی لاو ده‌که‌م که ئاماده‌کارییه‌کی چاک بکه‌ن بۆ هه‌لبژاردنی ۲۵ ی ته‌موزیش^(۱).

ئیمه باوه‌ریکی ته‌واومان هه‌یه به‌وه‌ی که ئاینده له ده‌ستی گه‌نجان ده‌بی بۆ گه‌نجان ده‌بێت و ده‌بی واش بێت.

له کوردستانیش ئیمه پێمان خۆشه‌ خۆتان ئاماده‌ بکه‌ن، چونکه به‌رپرسیاریتی ئاینده ده‌که‌وێته سه‌ر شانی ئیوه، ئیستاش به‌رپرسیاریتی له‌سه‌ر شانتانه، به‌لام به‌رپرسیاریتی سه‌ره‌کی ده‌که‌وێته سه‌ر شانی ئیوه. بۆیه ئیمه ده‌مانه‌وێ گه‌نجانێ ئیمه ئازاد بن و پابه‌ند بن به‌ دا‌بونه‌ریته‌کانی گه‌له‌که‌تانه‌وه.

من هه‌موو هه‌ولێک ده‌ده‌م له‌گه‌ڵ حکومه‌تی هه‌ریم بۆ ئه‌وه‌ی هه‌رچی پێویسته بۆ ئه‌وه‌ی گه‌نجانمان به‌خته‌وه‌ر بن و له ژیا‌ی‌کی خۆشی و ئاسووده‌ییدا بژین فه‌راهمی بکات، وه‌کو هاوسه‌رگیری، نیشه‌جی‌وون، ده‌رفه‌تی کار، ناییت گه‌نجانمان سه‌رگه‌ردان بن و بسو‌رپێنه‌وه به‌بی ئه‌وه‌ی بزانی ئاینده‌یان به‌ره‌و کو‌ی ده‌چێ.

(۱) مه‌به‌ست له هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی کوردستانه که له ۲۵/۷/۲۰۰۹ به‌رپۆه‌چوو.

چۆن ئیمه چاوه پروانی ئه وه تان لی ده کهین که پۆلی کاریگه ری خۆتان ببینن له
هه موو بواریکدا مافی ئیوه شه چاوه پروانی ئه وه له حکومه تی هه ری می کوردستان
بکه ن که گرفته کانی ئیوه چاره سه ر بکات، به لیتان پی ده دهین هه رچی له
تواناماندا بیت بیکهین بو ئه وه ی گرفته کانی ئیوه چاره سه ر بکری ن.
جاریکی دیکه من پیروزیایی به ستنی کۆنگره ی هه وته متان لی ده که م و داوای
سه رکه وتنتان بو ده که م.

هه ر بژین بو کورد و کوردستان.

په پره و پرۆگرامی ناوځو په سه ندرکراوی کۆنگره ی هه وته می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

به نندی یه که م:

ناوی پیکخواه

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، که به پیته کانی (ی.ل.د.ک) هیما ی بو ده کړیت.

به نندی دووه م:

پیناسه

پیکخواویکی جه ماوه ری دیموکراتی ئازاده، هه موو ئه و کوپ و کچه لاوانه له خو ده گری که ئامانجیک کۆیان ده کاته وه، له پیناو چه سپاندنی ماف و داخوازییه کانی لاوان و به شداریکردن له بونیادنانی کۆمه لگایه کی مه ده نی، له چوارچیوه ی سیاسه تی گشتی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان.

به نندی سییه م:

سنووری کارکردن

- ۱- باره گای سه ره کی له پایته ختی کوردستانه و به پیی پیویست له شار و شاروچکه کانی هه ری می کوردستان ناوه نندی بالا و ناوه نندی چالاکیی ده کاته وه.
- ۲- یه کیتی بو ی هه یه به پیی پیویست ناوه نندی بالا و ناوه نندی چالاکیی و نوینه رایه تی له گشت ناوچه کانی ده ره وه ی کوردستان بکاته وه.

به نندی چواره م:

دروشمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

هینانه کایه ی ئاینده یه کی گه ش بو لاوان، له پیناو بونیادنانی کۆمه لگایه کی دیموکراسی و مه ده نی.

به‌ندی پینجه‌م:

ئامانجه‌کانی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

- ۱- به‌هیزکردن و قوولکردنه‌وه‌ی بنه‌ما دیموکراسییه‌کان و گیانی لیبورده‌یی و یه‌کسانی له‌ناو توپژی لاواندا.
- ۲- به‌گه‌رخستنی وزه و تواناکانی لاوان به‌ئاراسته‌یه‌کی ته‌ندروست و سیستماتیزه‌کراو، دوور له‌هه‌لچوون و بیبه‌نامه‌یی.
- ۳- به‌هیزکردنی لایه‌نی فیکری و پوناکیری لاوان و هاندانیان بو‌خوینده‌وه و خو‌پۆشنیرکردن، هه‌روه‌ها ده‌سته‌به‌رکردنی ئامرازه‌ پپووسته‌کان له‌ پێگای سازدانی کو‌پ و سیمینار و کتیبخانه و ئینته‌رنیټ و...هتد.
- ۴- په‌روه‌رده‌کردنی لایه‌نه‌مه‌عه‌وی و جه‌سته‌یه‌کانی لاوان، له‌ پێگای گرنگیدان به‌ بزاف و چالاکییه‌ وه‌رزشی و هونه‌رییه‌کان، هه‌روه‌ها گرنگیدان به‌ به‌هره و پێگه‌یانندی داهێنانه‌کانی گه‌نجان.
- ۵- هه‌ولدان بو‌زیادکردنی شوینی سه‌رده‌میانه‌ بو‌گه‌شه‌دان به‌حه‌ز و ئاره‌زووه‌کانی لاوان.
- ۶- گرنگیدان به‌ ده‌رفه‌تی فیکردنی بواری پیشه‌یی و په‌خساندن هه‌لی کار و هاندانی وه‌به‌ره‌یێان له‌ناو توپژی لاواندا و هه‌ولدان بو‌دابینکردنی پیشینه‌ی کار و پرۆژه‌ی قه‌رزێ بچوک بو‌یان.
- ۷- دوورخستنه‌وه‌ی گه‌نجان له‌ فشاری ده‌روونی و هه‌ولدان بو‌چاره‌سه‌ری ئه‌و فاکته‌رانه‌ی ده‌بنه‌هۆی کو‌چکردنی لاوان به‌ره‌و ده‌ره‌وه.
- ۸- لیکۆلینه‌وه‌ له‌ گرفت و ئاریشه‌کانی گه‌نجان به‌ پێگای توپژینه‌وه‌ی زانستی و کارکردن و یارمه‌تیدان بو‌چاره‌سه‌رکردنیان.
- ۹- پته‌وکردنی هه‌ستی دلسۆزی نیشتمانی له‌سه‌ر بنه‌مای دیموکراسی له‌ناو توپژی لاواندا.
- ۱۰- چه‌سپاندنی فیدرالیه‌ت و دیموکراسی بو‌عێراق و پاراستنی ده‌سکه‌وته‌کانی هه‌ری‌می کوردستان و گه‌شه‌پێدانیان.

۱۱- کارکردن بۆ نه‌هیشتنی نه‌ریته دواکه‌وتوو و ناتهن‌دروسته‌کانی به‌ربه‌ست له به‌رده‌م په‌یوه‌ندی نیتوان هه‌ردوو په‌گه‌ز، هه‌روه‌ها هه‌ول‌دان بۆ هینانه‌ئارای ژیانیکی ئاسووده، له‌ پێگه‌ی پێدانی پێشینه‌ی هاوسه‌رگیری و بیمه‌ی نیشه‌جیبوون بۆ لاوان.

۱۲- به‌ره‌نگاربوونه‌وه‌ی هه‌موو ئه‌و دیارده‌ خراپه‌ کۆمه‌لایه‌تیانه‌ی که‌ کاریگه‌ری بۆ سه‌ر ئاینده‌ی لاوان دروست ده‌که‌ن، یا خود لاوان په‌لکێشی کاری توندوتیژی و ماده‌هۆشبه‌ره‌کان ده‌که‌ن.

۱۳- هه‌ول‌دان بۆ دروستکردنی دامه‌زراوه‌یه‌کی میدیای هه‌وچه‌رخ، تایه‌ت به‌ توێژی لاوان که‌ هه‌ر چوار لایه‌نی راگه‌یانندی بینراو، بیستراو، خوێندراو و ئه‌لیکترۆنی له‌خۆ بگرێ.

۱۴- هه‌ول‌دان بۆ به‌ئهن‌دامبوونی پیکخواه‌که‌مان له‌ فیدراسیۆنی لاوانی دیموکراتی جیهانی، هه‌روه‌ها دروستکردنی په‌یوه‌ندیی دۆستانه‌ و هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ڵ پیکخواه‌کانی تری لاوان، به‌ مه‌به‌ستی په‌ره‌پێدانی بنه‌ما دیموکراسیه‌کان و کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی.

۱۵- راوه‌ستان دژ به‌ کرده‌ی تیرۆر و تۆقاندن، له‌ ژێر هه‌ر پاساوێکدا بێت.

۱۶- به‌هێزکردنی پێگه‌ی لاوان له‌ ناوه‌نده‌کانی بپاردا.

۱۷- دروستکردنی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆ مافی سروشتی خه‌لکی کوردستانه‌ له‌ پێناویدا تێ ده‌کۆشین.

به‌ندی شه‌شه‌م:

مه‌رجه‌کانی ئه‌ندامبوون

۱- خاوه‌ن ئاکار و خووپه‌وشتی جوان بێت.

۲- بپروای ته‌واوی به‌ (پروگرام و په‌یره‌وی ناوخۆ) هینابی و له‌ یه‌کیك له‌ گروپه‌کان ریکخرا بێت.

۳- ته‌مه‌نی له‌ ۱۳ ساڵ که‌مه‌تر و له‌ ۳۵ ساڵ زیاتر نه‌بێت.

۴- ئابوونه‌ی مانگانه‌ بدات به‌پێی ئه‌و پێژه‌یه‌ی که‌ کۆبوونه‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی بپاری له‌سه‌ر ده‌دات.

بهندی هه وتهم:

ماف و ئهرکه کانی ئه ندام

- مافه کانی ئه ندام:

۱- ده توانی به ئهوپه پری ئازادییه وه پابوچون و په خنه و پیشنیه کانی له پری نووسراو و کوپوونه وه کان به رامبه ر تیکرای کاروچالاکیه کانی یه کیتی ده ربیری.

۲- مافی ده نگدان و خو پالوتنی هه یه.

۳- ده توانیت له کاتی پیویست داوای یارمه تی و پالپشتی بکات.

۴- ده توانیت به و سزایه ی که ده ره قی دراوه له ده زگاکانی سه رووتر داوای لیکۆلینه وه و تیهه لچوونه وه بکات.

- ئهرکه کانی ئه ندام:

۱- سه نگ و تواناکانی بو به رجه سته کردن و پیاده کردنی ئامانجه کانی لاوان به کار بهییت.

۲- پابه ندبوونی به دیسیپلینه کانی ریکخراوه یی و پاپه راندنی فه رمانه کانی ده زگاکانی سه رووتر.

۳- هه ولی خو پۆشنییرکردن و په ره دان به تواناکانی بدات.

بهندی هه شته م:

سزاکان

- له م حاله تانه ی خواره وه ئه ندام و کادی ران سزا ده درین:

۱- لادان له (په پره و و پرۆگرامی ناوخۆ).

۲- له کاتی جیه جینه کردن و سه ریچیکردن له بریار و فه رمانه کانی سه رووی خو ی.

۳- کرداری دژ به یاسا و ئاسایشی نه ته وه یی و مافی مروّف و پره نسپه کانی دیموکراتیه ت.

۴- کاری تیکده رانه و ناو زپاندن له ریزی یه کیتیدا.

جوړه کانی سزادان به پئی حالته کان به م شیوه یه ده بیت:

۱- ئاگادار کړدنه وه.

۲- سهرنچراکیشان به نووسین.

۳- راگرتن به دهرماله یان بې دهرماله.

۴- وهرگرته وهی پله ی لپرسراویتی.

۵- دهرکردنی یه کجاری.

۶- وپرای سزاکانی سهره وه (پیژاردن) جیه جی ده کریت، له کاتی خرابیه کارهیتانی دارایی یه کیتی بو به رژه وهندی تاییه تی.

به ندی نویه م:

بنه ماکانی پیکخستن

۱- ده سته ی گشت ئورگانه کان به هه لېژاردنی نهینی ده ستنیشان ده کرین.

۲- گشت ئورگانه کان بریاری سهرووی خویان به جی ده گه یه نن.

۳- دیسیپلین گشت ئورگانه کان ده گرته وه و له هه موو حاله تیکدا بریاره کان به زورینه ی ده نگ یه کلا ده کرینه وه.

۴- پیوسته گشت ئورگانه کانی یه کیتی له هه موو کوپوونه وه کانی ئاسایدا ده زگاکانی خوارووی خویان هه لېسه نگینن.

۵- پیوسته گشت ئورگانه کان له ریگه ی دهرکردنی سوپاسنامه و خه لاتکردن ریز له و نه ندان و ده زگایانه ی خوارووتری خویان بنین، که له کار و چالاکیه کاند سهرکه وتوو بوون، یان نه فراندنیان له بواریکدا پیشکesh کردوو که سوودبه خش بووه بو رییکخواه که مان و کومه لگه ی کوردستان.

به ندی ده یه م:

په یکه ری پیکخستن

۱- نه نجومه نی سهرکردایه تی.

۲- مه کته بی سکر تار یه ت.

۳- ناوهندی بالا.

۴- ناوهندی چالاکی و پیگه‌یاندنی لاوان.

۵- گروپی چالاکی.

به‌ندی یانزده:

پیکهاته‌ی ده‌زگاكان

- ئه‌نجومه‌نی سه‌ركردایه‌تی:

ئهندامانی ئه‌نجومه‌نی سه‌ركردایه‌تی بالاترین ده‌سه‌لاته له نیوان دوو كۆنگره‌دا و پێك دێن له:

۱- (۱۱) ئه‌ندام و (۲) یه‌ده‌گ كه له كۆنگره‌ راسته‌وخۆ هه‌ڵده‌بژێردرێن.

۲- به‌رپرسی ناوه‌نده بالاكان كه له كۆنفراسی سالانه‌ی ناوخۆی ناوه‌نده بالاكان هه‌ڵده‌بژێردرێن.

۳- ئه‌نجومه‌نی سه‌ركردایه‌تی له نیوان (۱۱) هه‌فالی هه‌لبژێردراو، له كۆنگره‌دا سكرتێر و شەش كارگێر بۆ مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت هه‌ڵده‌بژێرن.

۴- هه‌ر شەش مانگ جارێك كۆ ده‌بنه‌وه و به‌ تێك‌پای كار و چالاکیه‌كانی یه‌كیتیدا ده‌چنه‌وه پلان و به‌رنامه‌ی گونجاو بۆ ئاینده‌ داده‌پژێرن.

۵- به‌رپێژه‌ی ۳/۲ی ئهندامانی ده‌توانی ب‌پاری كۆنفراسی گشتی یا كۆنگره‌ی ناوه‌خت بدات.

۶- ده‌توانی به‌ ب‌پاری تێك‌پای ده‌زگاكاندا ب‌چێته‌وه.

۷- ب‌پار له‌سه‌ر پێژه‌ی ده‌رماله و هاوكاری مانگانه‌ی تێك‌پای كادیانی یه‌كیتی ده‌دات، به‌پێی گونجان له‌گه‌ڵ داها‌تی یه‌كیتی لاوان، هه‌روه‌ها چاودێری دارایی گشتی یه‌كیتی ده‌كات.

۸- به‌ په‌زامه‌ندی ۳/۲ی ئهندامانی ده‌توانی سه‌ره‌له‌نوی، هه‌لب‌ژاردنی سكرتێر و كارگێرانی مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت بكاته‌وه.

۹- ئه‌گه‌ر ئهندامێکی سه‌ركردایه‌تی یان مه‌كتەبی سكرتاریه‌ت تووشی حاله‌تێکی وا هات كه سزا بدریت، ئه‌وا به‌ زۆرینه‌ی ده‌نگی ئهندامانی سه‌ركردایه‌تی، پاش

لیکۆلینهوه له کێشه که ی به گویره ی حاله ته که ی سزای دهره ق ده دریت.

مه کته بی سکر تار یه ت:

۱- مه کته بی سکر تار یه ت له سکر تیر و شه ش کارگی پری سکر تار یه ت پیک دیت که راسته وخۆ له نیو ئه نجومه نی سه رکردایه تی به دوو لیستی جیاواز هه لده بژێردرین.

۲- به شه کانی مه کته بی سکر تار یه ت پیک دیت له:

أ- سکر تیر.

ب- پیکخستن و ئامار.

ت- راگه یاندن و پۆشنیری.

ث- وه رزشی.

ج- هونه ر.

ح- په یوه ندی و پرۆژه کان.

خ- دارایی و به ریوه بردن.

۳- مه کته بی سکر تار یه ت له ناو خۆیاندن له یه کهمین کۆبوونه وه دا به شه کان دابه ش ده که ن، له بهر گرنگی بواری ئامار له کاری پیکخواه ییدا، بایه خ و تاییه تمه ندی ته وای پی ده دری.

۴- بریار و پاسپارده کانی ئه نجومه نی سه رکردایه تی جیه جی ده کا.

۵- سه ره رشتی تیکرای ئه رک و چالاکییه کانی یه کیتی ده کا له نیوان دوو کۆبوونه وه ی ئه نجومه نی سه رکردایه تی.

۶- ده سه لاتی بلاوکردنه وه ی گوڤار و کتیب و دانانی رادیو و ته له فیزیوونی تاییه ت به لاوانی هه یه ئه گهر دهرفه ت و بواری بو په خسا.

۷- وه لامی نووسراو و راپۆرتی ده زگا کانی خواروو ده داته وه و چاودیاری دارایی ده کا و بهرپرسه له په یوه ندیکردن له گه ل داموده زگا کانی هه رییم و تیکرای پیکخوا و لایه ن و کۆمه لگه کانی تر.

۸- به زۆرینه ی ده نگ ده توانیت داوای کۆبوونه وه ی ناوه ختی ئه نجومه نی سه رکردایه تی بکات.

۹- پێشویانی پێویست دیاری دهکات بۆ کۆنفرانسی سالانه ی ناوهنده بالاکان.

۱۰- برپاری کردنهوهی ناوهندی بالآ و ناوهندی چالاکى و پێگه یاندن و نوێنه رایه تی له سه ر داخوای ناوهنده بالاکان ده رده کات.

۱۱- له کاتی دروستبوونی بۆشایی له دهسته ی ناوهنده بالاکان، ده سه لاتى دانانى به رپرس و کارگێرى ناوهندی بالآى به شیوه ی کاتى هه یه، تا ئه ئه نجامدانى کۆنفرانسی ناوخۆی گشتى بۆ ناوهندی بالآ.

دهسته ی ناوهندی بالآ:

۱- سه ره رشتى کاروچالاکیه کانى تێکرای ناوهنده چالاکى و پێگه یاندنه کانى سنووره که ی ده کات، پێکدیت له پێنج که س که له کۆنفرانسی سالانه به هه لبژاردنى نه ینى ده ستنیشان ده کرین.

۲- به رپرسى ناوهندی بالآ که ده ییته ئه ندامى سه رکردایه تی، له کۆنفرانسی سالانه ی سنووره که ی به لیستیکی جیاواز هه لده بژێردریت، مافى خۆپالآوتنى بۆ ده زگاكانى سه رووترى نییه.

۳- چوار کارگێر سه ره ره رشتى ئه م چوار به شه ده که ن:
أ- رێکخستن و ئامار.

ب- وه رزش.

ت- راگه یاندن و چالاکى هونه رى و پۆشنبیری.

ث- دارایی و به رپوه بردن.

۴- به رپرسى ناوهندی چالاکى و پێگه یاندن له سنووره کهیدا به ئه ندامى ناوهندی بالآ ده ژمێردریت.

۵- برپار له سه ر ئه ندامیى یه کیتی ده دات.

۶- ده توانی به یاننامه و بلاوکراوه ی ناوخۆیى ده ربکات و به رنامه ی هه ییت له رادیو و ته له فیزیۆنه کان.

۷- پێشنیاری کردنهوهی ناوهندی چالاکى و پێگه یاندن بۆ مه کته بی سکرتریه ت به رز ده کاته وه.

۸- به پاپورت و نووسراوی تاییهت مه کته بی سکرتریهت له کار و چالاکی خوئی و ناوهنده کانی سنووری و هه بوونی که موکوپریه کان ئاگادار ده کاته وه.

۹- ده توانی له کاتی پیویست لیپچینه وه و لیکوئینه وه له گه ل کادیری خوئی بکات و سزای (۱ و ۲) یان ده رهق ده ربکات، بو هه سزادانیکی تر به په زامه ندی مه کته بی سکرتریهت نه نجام ده دری.

۱۰- له کاتی دروستبوونی بوشایی له ستافی ناوه ند چالاکییه کان، ده توانی به پیشنیار بو مه کته بی سکرتریهت و به شیوه ی کاتی به کادیری لیهاوو پری بکاته وه.

ناوه ندی چالاکی و پیگه یاندنی لاوان:

۱- سه ره رشتی تیکرای کار و چالاکییه کانی سنووری خوئی ده کات و له به رپرس و (۲ - ۴) کارگیر پیک دیت، له پئی کونفرانسی سالانه هه لده بژیدرین، نه م به شانیه خواره وه له خوئی ده گری :

أ- به رپرسی ناوه ند.

ب- پیکخستن و ئامار.

ت- هونه ری و پۆشنیری.

ث- وه رزش.

ج- دارایی و به ریوه بردن.

۲- خول و چالاکی جوړاوجوړی وه رزشی، هونه ری، پۆشنیری و زمانه وانی و هه ر پڕۆژه یه کی تر که به پیویست زانرا بو خزمه تی لاوان نه نجام ده دات به بی جیاوازی ئینتیمای سیاسی.

۳- پیگه بو لاوانی فیرخواز و ئاره زوومه ند خو ش ده کا، که به شداري له چالاکییه کاند بکه ن.

۴- داواکاری به نه دمامبوونی نه و لاوانه بو ناوه ندی بالآ به رز ده کاته وه که مه رجه کانی نه دمامیتی ده یانگریته وه.

۵- پیویسته پردی گه یاندنی کیشه و گرفت و داخوازییه کانی لاوانی سنووره کی

بیټ بو سه رووتر.

۶- سنووری ناوهندی چالاکى و پیگه یاندن نابیت له شارهدی، یان کۆمه لگای گه وره که متر بیټ.
گروپی چالاکى:

أ- ژماره ی ئەندامانى گروپی چالاکى به پى پى پى و به گوپره ی یه کگرتنى ئاره زوومه ندانه ی ئەندامانى یه کیتییه له هه ر بوارى کى تاييه ته ند به لاوان به مهرجى ک ژماره یان له (۲۰) که س که متر نه بیټ، سنووری چالاکیشى له هه ر شوینى کى پى پى پى ده کریت گروپی چالاکى دامه زریټ.

ب- به رپرسى گروپ له ناوخویان هه لده بژیرن و ده بیټه راپه رینه رى چالاکیه کان و هوکارى په یوه ندی به ناوه ندی چالاکى و پیگه یاندن لاوان.

به ندی دوازه:

کۆنفرانسى ناوخوی سالانه

۱- کۆنفرانسى ناوخویى سالانه پى ک دیت له هه لبژاردنى گشتى ناوه ند به لاکان که تايیدا به رپرسى ناوه ند به لاکه به ئەندامى سه رکردایه تى داده نریټ هه روه ها ده سته کانى کارگى رى ناوه ندی بالا هه لده بژیردرین.

۲- هه لبژاردنى به رپرس و ده سته ی کارگى رى ناوه ند به کانى چالاکى و پیگه یاندن ئەنجام ده دریت.

۳- رى کخسته نه وه ی گروپه کانى چالاکى به شیوه ی گونجاو که لیژنه ی سه رپه رشتى به پى پى پى بزانیت.

به ندی سیزه:

کۆنفرانسى گشتى

۱- کۆنفرانسى گشتى پى ک دیت له ئەندامانى ئەنجومه نى سه رکردایه تى و یه ده گه کان و ستافى ناوه ند به لاکان و به رپرسى ناوه ند به کانى چالاکى و پیگه یاندن.

۲- ده سه لاته کانى کۆنفرانس:

أ- کۆنفرانس بالترین ده سه لاته له نى وان دوو کۆنگره دا.

ب- کۆنفرانسی گشتی ده توانی ۳/۲ ی ئەندامانی ئەنجومه نی سەرکردایه تی بگۆڕی.

ت- کۆنفرانسی گشتی ده سه لاتیکی گونجاو و بنه پره تی بو پیشخستنی ئەم پیکخواه هه یه، جگه له گۆڕینی ناوی یه کیتی و مارش و ئارم و تیکه لکردنی یه کیتی لاوان به پیکخواه یکی تر یان هه لوه شانده وه ی.

به ندی چوارده:

کۆنگره

۱- بالاترین ده سه لاتی یه کیتییه و هه ر سی سا ل جارێک ده به ستریت. پیک دیت له :

أ- ئەندامانی ئەنجومه نی سەرکردایه تی و یه ده گه کان.

ب- نوینه رانی تیکرای ئەندامانی یه کیتی به پیی ئەو ریژه یه ی ئەنجومه نی سەرکردایه تی دیاری ده کا.

ت- ئەندامانی لیژنه ی بالا ی ئاماده کاری کۆنگره.

۲- ئەرك و ده سه لاتی کۆنگره:

أ- گوێگرتن له راپۆرتی گشتی لیژنه ی راپه راندن و هه لسه نگاندنی.

ب- په سه ندکردنی پرۆگرام و په پره وی ناوخۆ و ئەنجامدانی ئالوگۆر تیايدا.

ت- هه لبژاردنی ئەندامانی ئەنجومه نی سەرکردایه تی.

ث- په سه ندکردنی مارش و ئارمی یه کیتی.

ج- ده رکردنی بریار و پاسپارده ی پیویست بو سەرکردایه تی.

ح- گۆڕینی ناوی یه کیتی یان تیکه لکردنی به پیکخواه یکی دی یان ته نانه ت هه لوه شانده وه ی.

بهندی پازده:

دارایی

- دارایی یه کیتی پێک دێت له:

۱- ئابوونهی مانگانهی ئەندامان.

۲- پیتاک.

۳- نرخى چاپه مه نهی و بـلاوکراوه کان.

۴- پرۆژه به رهه مه یه نه ره کانی یه کیتی.

- چۆنیتی خه رجکردنی:

۱- ده رماله ی هه موو ئه وانه ی بۆ کارى یه کیتی ته فه پروغیان کردوو.

۲- خه رجی باره گاکان.

۳- یارمه تیدانی پـیویستی کادیران و ئەندامان.

۴- جموجول و چالاکییه کانی یه کیتی.

۵- هاتوچووی نوینه رانی یه کیتی به ئیشوکاری تایهت به یه کیتییه وه له ناوه وه و ده ره وه ی ولات.

کۆنگره‌ی هه‌شته‌می یه‌کیته‌ی لاوانی دیموکراتی کوردستان

هه‌ولێر ۲۰۱۸

کۆنگره‌ی هه‌شته‌می یه‌کیته‌ی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له‌ پیکه‌وتی ۷ی ئابی ۲۰۱۸، به‌ ئاماده‌بوونی سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی له‌ هۆلی سه‌عد عه‌بدوڵای شاری هه‌ولێر، له‌ ژیرناوی کۆنگره‌ی پێشمه‌رگه‌، به‌سترا. سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی وتاریکی گرنگی پێشکەشی ئاماده‌بووانی کۆنگره‌ کرد و تیشکی خسته‌ سه‌ر بارودۆخی پامیاری کوردستان و پۆژه‌لاتی ناوه‌پاست و دواپێشهاته‌کانی کوردستان و جه‌ختی له‌ ئه‌نجامی پاپرسی سالی ۲۰۱۷ی هه‌ریمی کوردستان بۆ سه‌ربه‌خۆیی کوردستان وه‌ک مافیکی نه‌ته‌وه‌یی کرده‌وه. له‌ درێژه‌ی کار و چالاکیه‌کانیدا له‌ پۆژی چوارشه‌مه‌، ۸ی ئابی ۲۰۱۸، کۆنگره‌ ده‌سته‌یه‌کی نویی بۆ سه‌رکرده‌یه‌تیکردنی پیکخواه‌که‌ هه‌لبژارد، دواتر به‌ ده‌نگی نوینه‌رانی کۆنگره‌، لیژنه‌ی پاپه‌راندن به‌م شیوه‌ی خواره‌وه‌ هه‌لبژێردران:

- نه‌وزاد سابیر په‌سۆل، کارگێڕ
 - ئازاد محه‌مه‌د سه‌عید، کارگێڕ
 - ده‌ریا سدیق ئیسماعیل، کارگێڕ
 - نورهات وه‌یسی عه‌بدوڵا، ناسراو به‌ نورهات هه‌رکی، کارگێڕ
 - دلێر محه‌مه‌د عه‌لی، کارگێڕ
 - مه‌یسه‌ر عوبید ئه‌مین، ناسراو به‌ (مه‌یسه‌ر نه‌یلی)، سکرته‌یر
 - که‌ژان محه‌مه‌د که‌ریم، کارگێڕ
 - رێبوار ئه‌نوه‌ر محه‌مه‌د، کارگێڕ
 - هه‌ژار سه‌روه‌ر عه‌بدولکه‌ریم، کارگێڕ
- ئهندامانی یه‌ده‌گی سه‌رکرده‌یه‌تی بریتی بوون له‌:
- عادل نه‌وزاد قادر، کارگێڕ یه‌ده‌گ
 - هه‌یفا په‌جه‌بار سه‌وزه، کارگێڕ یه‌ده‌گ

● سه‌ره‌ه‌نگ که مال عه‌زیز، کارگێڕ یه‌ده‌گ

په‌یکه‌ری پێک‌خستن و ده‌سه‌لات له‌م کۆنگره‌یه‌ بریتی بوو له‌:

گروپی چالاکى، ناوه‌ندی چالاکى، ناوه‌ندی بالّا، ئه‌نجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى، مه‌کته‌بى سکرته‌ریه‌ت و سکرته‌یر.

مه‌کته‌بى سکرته‌ریه‌ت له‌م به‌شانه‌ی خواره‌وه‌ پێک‌ده‌هات:

١. به‌شى پێک‌خستن و ئامار
٢. به‌شى کارگێری و دارایی
٣. به‌شى پۆشنبیری و پێگه‌یانندن
٤. به‌شى پلان و پرۆژه و به‌دواداچون
٥. به‌شى هونه‌ری
٦. به‌شى راگه‌یانندن
٧. به‌شى وه‌رزش
٨. به‌شى په‌یوه‌ندی و کۆمه‌لایه‌تى

په پره و پرۆگرامی ناوځوی کۆنگره‌ی هه‌شته‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

ئامانج و کارنامه‌ی لاوان

ئامانجه‌کانی لاوان

به‌ندی یه‌که‌م

ناوی پیکخواه :

یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان. به‌پیته‌کانی (ی. ل. د. ک) هی‌ای بو ده‌کریت.

به‌ندی دووه‌م

پیناسه:

(ی. ل. د. ک) له (١٨)ی شوباتی سالی (١٩٥٣) دامه‌زراوه، پیکخواویکی جه‌ماوه‌ری دیموکراتی ئازاده، ئه‌و کوپ و کچه‌لاوانه له خو ده‌گریت که ئامانجی هاوبه‌ش کۆیان ده‌کاته‌وه، تیده‌کۆشی‌ت له پیناو چه‌سپاندنی ماف و داخوازییه‌کانی لاوان و به‌شداریکردن له بونیادنانی کۆمه‌لگه‌یه‌کی مه‌ده‌نی و هه‌ول ده‌دات بو ب‌لاوکردنه‌وه و به‌رقه‌رارکردنی بیر دیموکراسی و یه‌کر قبو‌لکردن له نێو لاواندا، له چوارچێوه‌ی سیاسه‌تی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان.

به‌ندی سێیه‌م

دروشمی سه‌ره‌کی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان:

(لاوان بونیادنه‌ری ئاینده‌ی کوردستانن)

به‌ندی چواره‌م

سنووری کارکردن:

باره‌گای سه‌ره‌کی له پایته‌ختی هه‌ریمی کوردستانه و به‌پیی پێویست له شار و شارۆچکه‌کانی هه‌ریمی کوردستان ناوه‌ندی ب‌الا و ناوه‌ندی چالاکی ده‌کاته‌وه.

بوۆی ههیه نوینه رایه تی له ده ره وه ی کوردستان بکاته وه.

به ندی پینجه م

ئامانجه کانی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

له سه ر ئاستی نه ته وه یی و نیشتمانی:

- ۱- پته وکردنی ههستی دلسۆزی و نیشتمانی و هوۆشیاری نه ته وه یی له سه ر بنه مای دیموکراسی، له ناو توپۆژی لاواندا.
- ۲- دروستکردنی ده ولته تی سه ره به خو مافی سروشتی خه لکی کوردستانه له پیناویدا تیده کوۆشین.
- ۳- پشتگیری ته واو له هه نگاوه کانی حکومه تی هه ری می کوردستان به ئاراسته ی دامه زرانندی ده ولته تی سه ره به خو ی کوردستان ده که یین.
- ۴- راوه ستان دژ به کرده ی تیرۆر و توۆقاندن، له ژیر هه ر پاساو و ناویکدا بیّت.
- ۵- به هیژکردنی پیگه ی لاوان له ناوه ندەکانی بریاری سیاسیدا.
- ۶- کوۆنگره ی نه ته وه یی لاوانی هه رچوار پارچه ی کوردستان به هه نگاو یکی گرنه گ ده زانی ن بوۆیه له پیناو سه رکه وتن و به رده وام بوونیدا کاری جددی ده که یین.
- ۷- (ی. ل. د. ک) داکوۆکی له ئازادی بیروپا و پیکه وه ژیان ی نه ته وه یی و ئایینی و مه زه به ی ده کات.
- ۸- ئازایه تی و قاره مانیتی هیژه کانی پیشمه رگه له رابردوو له ئیستادا به رز ده خرینین و پالپشتی ده که یین که تاکه زامنی پاراستنی خا ک و گه لی کوردستانه له گشت هه ره شه کان.
- ۹- هه موو کات وه ک پیشمه رگه یه ک ئاماده یین له پیناو به رگریکردن له ده سته که وته نیشتمانی و نه ته وه ییه کانی گه له که مان، گیانی خو مان له پیناویدا به خت بکه یین.
- ۱۰- یه کیتی که مان باوه ری به مافی چاره نووسی نه ته وه یی به شه شکرای کورد هه یه و پشتگیری له خه باتی ره وایان ده کات.

۱۱- پشتگیری له هەر ههنگاوێکی دیموکراتیانە و ئاشتیانە بۆ چارهسەرکردنی کێشه ناوخۆییەکانی گەله کهمان دهکهین.

له سه ر ئاستی پیکخواهیی:

۱- بههێزکردن و قولکردنهوهی بنهما دیموکراسییەکان و گیانی لیووردهیی و یهکسانی له ناو توێژی لاواندا.

۲- ههولدان له پیناو ئامادهکردن و پهسهندکردنی یاسای تایهت بۆ چارهسەرکردنی کێشهکانی لاوان له پێگهی پهڕلهمان و حکومهتی کوردستان.

۳- بهگهرخستنی وزه و تواناکانی لاوان به ئاراستهیهکی تهندروست و سیستاتیزهکراو، دوور له ههڵچوون و توندوتیژی.

۴- بههێزکردنی لایهنی هزری و پوناکییری لاوان و هاندانیان بۆ خۆپندنهوه و خۆ پۆشنییرکردن، ههروهها دهستهبهزکردنی ئامرازه پێویستهکان له پێگهی سازدانی کۆر و سمینار و ئهجامدانی خولی پیشهیی و پێگهیاندن و کردنهوهی کتییخانه و ... هتد.

۵- پهروهردهکردنی لایهنی مهعنهوی و جهستهیهکانی لاوان له پێگای گرنگیدان به بزاف و چالاکیه وهرزشی و هونهرییهکان، ههروهها گرنگیدان به بههره و پێگهیانندی داهێنانهکانی لاوان.

۶- ههولدان بۆ زیادکردنی شوینی سهردهمیانه بۆ گهشه‌دان به ههز و ئارهزوهکانی لاوان.

۷- گرنگیدان به دهرفهتی فیڕکردنی بواری پیشهیی و پهخساندنی ههلی کار و هاندانی وهبه‌رهێنان له توێژی لاواندا و ههولدان بۆ ئاسانکاری کردنی زیاتر و پاهێنانی لاوان بۆ وه‌رگرتنی کار و پرۆژهی قه‌رزى بچووک، به شیوهیهك که ته‌واوی لاوان تیتیدا سوودمه‌ند بن.

۸- دوور خستنه‌وهی گه‌نجان له فشاری ده‌روونی و ههولدان بۆ چاره‌سه‌ری گه‌رفته‌کانیان.

۹- لێکۆڵینه‌وه له گه‌رت و ئاریشه‌کانی لاوان به پێگای توێژینه‌وهی زانستی و کارکردن

و یارمه‌تیدان بۆ چاره‌سه‌رکردنیان.

۱۰- کارکردن بۆ نه‌هیشتنی نه‌ریته‌ دواکه‌وتوو و ناتهندروسته‌کانی کۆمه‌لگه‌ که به‌ربه‌سن له‌ به‌رده‌م هه‌ردوو ره‌گه‌ز، هه‌روه‌ها هه‌ولدان بۆ هه‌ینانه‌ ئارای ژیاپیکتی ئاسووده‌، له‌ پێگای زیادکردن و به‌رده‌وامی پێدانی پێشینه‌ی هاوسه‌رگیری و نیشته‌جێبوون بۆ لاوان.

۱۱- به‌ره‌نگاربوونه‌وه‌ی هه‌موو ئه‌و دیارده‌ خراپه‌ کۆمه‌لایه‌تیانه‌ی که کاریگه‌ری بۆ سه‌ر ئاینده‌ی لاوان دروست ده‌که‌ن، یا خوود لاوان په‌لکێشی کاری توندوتیژی و مادده‌ هۆشبه‌ره‌کان ده‌که‌ن.

۱۲- هه‌ولدان بۆ دروستکردنی دامه‌زراوه‌یه‌کی میدیایی هاوچه‌رخ، تایه‌ت به‌ توێژی لاوان که بواره‌کانی (بیرو، بیسراو، خوێندراو و سوشیال میدیا) له‌ خو‌ بگرێ.

۱۳- هه‌ولدانی چروپه‌ر له‌ پێناو بنه‌پکردنی مادده‌ هۆشبه‌ره‌کان و بۆلایه‌بوونه‌وه‌ی رۆشنییری ده‌رباره‌ی نه‌خۆشییه‌ گوازراوه‌کان.

۱۴- (ی. ل. د. ک) به‌روای به‌ کاری هاوبه‌شی پێکخراوه‌یی هه‌یه‌ له‌ پێناو زیاتر خه‌مه‌تکردن به‌ توێژی لاوانی کوردستان بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ داوا ده‌که‌ین لیژنه‌ی هه‌ماهه‌نگی پێکخراوه‌کانی لاوان کاراته‌ر بکری.

۱۵- گرنگیدان به‌ په‌یوه‌ندییه‌ ناوخۆیی و ده‌ره‌کییه‌کانی (ی. ل. د. ک) له‌ پێناو سوود وه‌رگرتن له‌ ئه‌زموونی کارکردنی پێکخراوه‌کانی جیهانی و ناوخۆیی به‌ ئامانجی خه‌مه‌تکردنی لاوانی کوردستان.

۱۶- به‌و پێیه‌ی (ی. ل. د. ک) ئه‌ندامی هه‌ردوو پێکخراوی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی جیهانی و یه‌کیتی لاوانی ئه‌وروپایه‌، تێده‌کۆشیی له‌ پێناو زیاتر ناساندنی دۆزی ره‌وای گه‌له‌که‌مان به‌ دنیا‌ی ده‌ره‌وه‌.

۱۷- له‌ ژێر پۆشنایی ئه‌ندامبوونی (ی. ل. د. ک) له‌ دوو پێکخراوه‌ جیهانییه‌ هه‌ولبدری ئه‌زموونی سه‌رکه‌وتووێ کارکردنیان بۆ کوردستان بگوازریته‌وه‌ له‌ پێناو گه‌یاندنی زۆرتیڤ خه‌مه‌ت به‌ لاوانی کوردستان.

۱۸- پێگه‌یاندن و دروستکردنی که‌سایه‌تی لاوی کوردستان له‌ سه‌ر بیروباوه‌ری کوردایه‌تی و نیشته‌ان په‌ره‌وه‌ری و که‌له‌پوری ده‌وله‌مه‌ندی باوکی نه‌ته‌وه‌یی کورد

(بارزانی) نه‌مرو ریژگرتن له سه‌روه‌ری یاسا.

۱۹- بـلاو کردنه‌وه‌ی هۆشیاری ژینگه‌پاریزی و بایه‌خـدان به بوژاندنه‌وه‌ی دارستانه‌کان و زیاده‌کردنی پانتایی دارچاندن و سه‌وزایی.

۲۰- کارکردن بۆ پاراسن و خزمه‌تکردنی که‌له‌پوری په‌سه‌ن و شوینه‌وار و میژووی کوردستان.

۲۱- دژی هه‌ر کرده‌وه و کاریک ده‌وه‌ستینه‌وه که لاوانی و لاتمان به کار بهیژیـت بۆ تیکدان و ئاژاوه‌گیری و ناسه‌قامگیری کوردستان و ناشته‌وای کۆمه‌لایه‌تی .

۲۲- به‌لـیشاو کۆچکردنی لاوان بۆ هه‌نده‌ران به‌ناپه‌وا ده‌زانیـن و له‌پـیناو چاره‌سه‌رکردنی گرفت و ئاریشه‌کانیان هه‌موو هه‌نگاوێکی دیموکراتیانـه و مه‌ده‌نیانـه ده‌گرینه‌به‌ر.

۲۳- (ی. ل. د. ک) به‌و په‌ری بـروابوونی به‌کاری خۆبه‌خشی تـیده‌کۆشـیت بۆ رـاهـینانی لاوان له‌سه‌ر کاری خۆبه‌خشی له‌گشت بواره‌کانی پیکخواه‌ییـدا.

کارنامه ی ناوڤۆی لاوان

بهندی یه کهم

مه رجه کانی به ئەندامبوون:

- ۱- خاوهن ئاکار و رهوشتی جوان بێت.
- ۲- برۆای به (ئامانچ و کارنامه ی ناوڤۆیی) هینابی و داواکاری به ئەندامبوونی پیشکه شکردییت .
- ۳- ته مهنی له (۱۴) تا (۳۵) سال بێت.
- ۴- ئاماده بێت له ریزه کانی (ی. ل. د. ک) به خۆبه خشی کاربکات.

بهندی دووهم

ماف و ئهرکه کانی ئەندام:

مافه کانی ئەندام:

- ۱- ده توانییت به و په ری ئازادییه وه راو بو چون و په خنه و پیشنیه ره کانی له ری نوسراو و کو بونه وه کان به رامبه ر تیکرای کار و چالاکییه کانی (ی. ل. د. ک) ده برییت.
- ۲- مافی ده نگدان و خو پالوتنی هه یه. له گه ل په چاوکردنی بهندی (یه کهم) و (حه وتهم) له کارنامه ی لاوان.
- ۳- ده توانییت له کاتی پیویست داوا ی یارمه تی و پالپشتی مادی و مه عنه وی بکات.
- ۴- ده توانییت له به رامبه ر به و سزایه ی که ده ر هه قی وه رگیراوه له ئورگانه کانی سه روتر داوا ی لیکوئینه وه و تیهه لچوونه وه بکات.

ئهرکه کانی ئەندام:

- ۱- هیژ و توانا کانی بو به رجه سته کردن و پیاده کردنی ئامانچ و کارنامه ی ناوڤۆیی (ی. ل. د. ک) به گه ر بخت.
- ۲- پابه ند بێت به دیسپلینه کانی ریکخواه یی و پاپه راندنی فه رمانه کانی ده زگا کانی سه روتری خو ی.

۳- ههولێ خۆ روڤش بیکردن و پهره دان به تواناکانی بدات.

۴- کاری خوڤه خشی ئه نجام بدات به پێی توانا.

به ندی سییه م

سزاکان

له م حاله تانه ی خواره وه ئه ندام و کادیران سزا ده درێن.

۱- لادان له (ئامانج و کارنامه ی ناو خۆیی) (ی. ل. د. ک)

۲- له کاتی جێبه جی نه کردن و سه ریچی کردن له بریار و فه رمانه کانی سه رووی خۆی.

۳- ئه نجامدانی کاری دژ به یاسا و ئاسایشی نه ته وه یی و مافی مرۆف و پرنسیپه کانی دیموکراسی.

۴- ئه نجامدانی کاری تیکده رانه و ناو زپاندن له ریزی (ی. ل. د. ک) دا.

۵- به هه ده ردان و گه نده لیکردن له داها تی ناو خۆیی (ی. ل. د. ک).

جوړه کانی سزادان به پێی دۆخه کان به م شیوه یه ده ییت.

۱- سه رزه نشت کردن

۲- سه رنج پاکیشان به نووسراو

۳- راگرتن به ده رماله یان بێ ده رماله

۴- وه رگرته وه ی پله ی لپرسراویتی

۵- ده رکردنی یه کجاری له ناو ریزه کانی (ی. ل. د. ک)

۶- وێرای سزاکانی سه ره وه (پێیژاردن) جێبه جی ده کریت، له کاتی خراپ به کاره یێنانی دارایی یه کیتی بو به رژه وندی تایبه تی.

بەندى چوارەم

بەنەماكانى رېكخستن

- ۱- ستافى گشت ئۆرگانەكان بە ھەلبۇاردنى نھيىنى دەستىشان دەكرين.
- ۲- گشت ئۆرگانەكان بېريارى سەرووى خويان جيىبەجى دەكەن.
- ۳- ديسپلين گشت ئۆرگانەكان دەگریتەو ھە ھەموو دۆخىكد، بېيارەكان بە زۆرينەى دەنگ يەكلا دەكرينەو.
- ۴- پيوستە گشت ئۆرگانەكانى يەكيتى ھە ھەموو كۆبوونەو ھەكانى ئاساييدا دەزگاكانى خوارووى خويان ھەلبسەنگين.
- ۵- پيوستە گشت ئۆرگانەكان لە رېگەى دەركردنى سوپاسنامە و خەلاتکردن پېز لەو ئەندام و چالاكان و ئۆرگانەكانى خوارووترى خويان بگرن كە لە كارو چالاككەكاندا سەركەوتوو بوون يان ئەفرانديان لە بوارىكد كەردوو كە سوودبەخش بوو ھە (ى. ل. د. ك) و كۆمەلگەى كوردستان، كەردوو.

بەندى پينجەم

پەيكەرى رېكخستن

- ۱- مەكتەبى سكرتاريەت
- ۲- ئەنجومەنى سەركردايەتى
- ۳- ناوھەندى بال
- ۴- ناوھەندى چالاكى
- ۵- گرووپى چالاكى

بەندى شەشەم

پېكھاتەى دەزگاكان

ئەنجومەنى سەركردايەتى كە پېك ديت لە:

۱- مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت پیکدی‌ت له سکرتری و (۸) کارگی‌ر و س (۳) ئەندامی یه‌ده‌گ.

۲- به‌رپرسی ناوه‌نده بالاکان

۳- هەر شه‌ش مانگ جاریک کۆده‌بنه‌وه به‌ تیکرای کار و چالاکیه‌کانی (ی. ل. د.ک) ده‌چنه‌وه پلان و به‌رنامه‌ی گونجاو بۆ ئاینده‌ داده‌پێژن.

۴- به‌ پێژه‌ی ۲/۳ ی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت ده‌توانی‌ت بریارێ کۆنفرا‌نسی گشتی یان کۆنگره‌ی ناوه‌خت بدات.

۵- بریار له‌ سەر پێژه‌ی ده‌رماله‌ و هاوکاری مانگانه‌ی تیکرای کادی‌رانی یه‌کیتی ده‌دات، به‌پێی گونجان له‌ گه‌ل داها‌تی یه‌کیتی لاوان و هەر وه‌ها چاودێری دارایی گشتی یه‌کیتی ده‌کات.
مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت:

۱- مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت له‌ (۹) هه‌فالی هه‌لبژێردراوی ناو کۆنگره‌ پیکدی‌ت له‌ کۆبوونه‌وه‌ی یه‌که‌مدا له‌ نیوان خۆیاندا سکرتری هه‌لده‌بژێرن و به‌شه‌کان دیاری ده‌که‌ن. (۸) کارگی‌ری مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت هه‌لده‌بژێرن و به‌شه‌کان دیاری ده‌که‌ن و (۳) هه‌فالی وه‌ک یه‌ده‌گی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت ده‌مێنه‌وه، له‌ ناو مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت ده‌بنه‌ جیگری به‌شه‌کان به‌ پێی پێویست و مافی به‌شداریکردنی کۆبوونه‌وه‌ی سکرتریه‌تیان نییه‌.

۲- مه‌رجه‌ له‌ ناو (۹) هه‌فالی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت ئافره‌ت هه‌ییت، گهر ئافره‌تی تێدا نه‌بوو، ئه‌وا ئه‌وه‌ هه‌فاله‌ی زۆرت‌رین ده‌نگی ناو پالی‌ئوراوه ئافره‌ته‌کانی هێناوه‌ بۆ مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت سه‌رده‌که‌وێت، له‌ سێ هه‌فالی یه‌ده‌گی‌ش یه‌ده‌گی‌ک بۆ په‌گه‌زی مێینه‌ ده‌ییت.

۳- به‌شه‌کانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت پیکدی‌ت له‌:
أ. سکرتری

ب. ریکخستن و ئامار

ت. کارگی‌ری و دارایی

پ. روڤنبیری و پیگه یاندن

ج. پلان و پرۆژه و به دوا داچون

ح. هونه ری

خ. پراگه یاندن

د. وه رزش

ژ. په یوه ندی و کۆمه لایه تی

ده سه لاتنه کانی مه کته بی سکر تار یه ت:

۱- بریار و پاسپارده کانی کۆنگره جییه جی ده کات.

۲- سه ره رشتی تیکرای ئه رک و چالاکیه کانی یه کیتی له نیوان دوو کۆبوونه وهی ئه نجمه نی سه رکردایه تی ده کات.

۳- ده سه لاتنی بلاوکردنه وهی گوڤارو کتیب و دانانی رادیو و ته له فزیو و سوشایال میدیایی تایه ت به لاوانی هه یه.

۴- وه لامی نوسراو و راپۆرتی ده زگا کانی خواروو ده داته وه و چاودیری دارایی ده کات و به رپر سه له په یوه ندیکردن له گه ل داموده زگا کانی هه ری و تیکرای ریکخراوو لایه ن و کۆمه له کانی تر له ناوخو و ده ره وه دا.

۵- به زۆرینه ی ده نگ ده توانی ت داوا ی کۆبونه وهی ناوه ختی ئه نجمه نی سه رکردایه تی بکات.

۶- رپۆشوینی پیویست بو کۆنفرانسی سالانه ی ئۆرگانه کانی خواروی خو ی دیاری ده کات.

۷- بریاری کردنه وهی ناوه ندی بالا و ناوه ندی چالاکی و نوینه رایه تی به پی پیویستی سنوره کان ده رده کات.

۸- له کاتی دروستبوونی بو شایی له ستافی ناوه نده بالا کان ده سه لاتنی دانانی به رپر سه و کارگیری ناوه ندی بالای به شیوه ی کاتی هه یه، تا ئه نجمه ندانی کۆنفرانسی ناوخویی گشتی بو ناوه ندی بالا.

۹- به دهنگی ۳/۲ هه‌فالانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت ده‌توانن داوای هه‌لبژاردنه‌وه‌ی سکرتر بکه‌ن.

ناوه‌ندی بالآ:

ناوه‌ندی بالآ له سنوری پارێزگاگان و قه‌زا گه‌وره‌کانی سنوری هه‌ریمی کوردستان ده‌بی‌ت و سه‌ره‌رشتی کار و چالاکییه‌کانی تیک‌پای ناهه‌نده‌کانی چالاکی سنوره‌که‌ی ده‌کات، پیکدی‌ت له‌ پینچ هه‌فال که له‌ کۆنفرانسی سالانه به هه‌لبژاردنی نه‌ینی ده‌ستیشان

ده‌کرین به‌م شیوه‌ی خواره‌وه:

۱- به‌رپرسی ناهه‌ندی بالآ که ده‌بی‌ته ئه‌ندامی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکرده‌یه‌تی، له‌ کۆنفرانسی (دوو سال) جارێک سنوره‌که‌ی به‌ لیستیکی جیاواز هه‌لده‌بژێردی‌ت، مافی خۆپالۆتنی بۆ ده‌زگا‌کانی سه‌رووتری نییه و ته‌نها له‌ چوارچێوه‌ی ناهه‌ندی بالآ به‌رپرسیاره‌تی هه‌یه.

۲- چوار هه‌فالێ کارگیر سه‌ره‌رشتی ئه‌م به‌شانه ده‌که‌ن
أ- پیکخستن و ئامار

ب- راگه‌یاندن و پۆشنیری و پیکه‌یاندن

ت- چالاکی (هونه‌رو وه‌رزش)

ث- دارایی و کارگیری

۳- مه‌رجه ده‌سته‌ی کارگیری له‌ ئافره‌تیک که‌متری تیدا نه‌بی‌ت.

ده‌سه‌لاته‌کانی ناهه‌ندی بالآ

۱- بریار له‌سه‌ر هاتنه‌ پێزی ئه‌ندامان له‌ سنوری خۆی بۆ ناو ریزی (ی. ل. د. ک) ده‌دات.

۲- ده‌توانی‌ت به‌یاننامه و بالاکراوه‌ی ناوخۆیی ده‌ربکا و به‌رنامه‌ی له‌ رادیۆ و ته‌له‌فزیونه‌کان هه‌بی‌ت.

۳- پێشنیاری کردنه‌وه‌ی ناهه‌ندی چالاکی بۆ مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت به‌رز ده‌کاته‌وه.

۴- به راپۆرت و نوسراوی تاییهت مه کته بی سکرتریهت له کار و چالاکی خۆی و ناوهنده چالاکیه کانی سنوره که و هه بوونی که موکوپیه کان ئاگادار ده کاته وه.

۵- ده توانیت له کاتی پێویست لیکۆلینه وه و لێپێچینه وه له گه ل کادری خوارووی خۆی بکات و سزای (۱ و ۲) ی له به ندی (۳) یه می سزاکان دهر هه ق دهر بکات. بۆ ههر سزادانێکی تر به په زامه ندی مه کته بی سکرتریهت ئه نجام ده دریت.

۶- له کاتی دروستبوونی بۆشایی له ستافی ناوهنده چالاکیه کان، ده توانیت به پێشیار بۆ مه کته بی سکرتریهت و به شیوه ی کاتی به کادری لێهاتوو پر بکاته وه تا وه کو کۆنفرانسی ناوخرایی ئه نجام ده دریت.

ناوهندی چالاکی:

سنوری ناوهندی چالاکی نابیت له شاره دی، یان کومه لگای گه وه که متر بیت و سه ره رشتی تیکرای کار و چالاکیه کانی سنوری خۆی ده کات و له به رپرس و (دوو کارگیر) پیکدیت، له پرسی کۆنفرانسی (دوو سال) جارێک هه لده بژێردرین و به رپرسی ناوهندی چالاکی به ئه ندای ناوهندی باله ده ژمێردریت له چوار چیه ی ناوهندی چالاکی و له کۆبونه وه ی ناوهندی باله به شداری ده کات.

ناوهندی چالاکی پیکدیت له:

أ- به رپرسی ناوهندی چالاکی

ب- ریکخستن و ئامار و پێگه یانندن

ت- چالاکی هونه ری و وه رزشی

ده سه لاته کانی ناوهندی چالاکی:

۱- مافی پیکهینان و سه ره رشتی کردن و گۆرانکاری له ستافی گرووپه کان هه یه به پێشیارکردن بۆ ناوهندی باله.

۲- خول و چالاکی جۆراوجۆری وه رزشی، هونه ری، پۆشنییری و زمانه وانسی یان ههر پرۆژه یه کی تر که به پێویست زانرا بۆ خزمه تی لاوان به بی جیاوازی ئینتمای سیاسی ئه نجامده ده ات.

۳- پێگه بۆ لاوانی فێرخواز و ئاره زوومه ند خوش ده کات، که به شداری له چالاکیه کاند

بکهن.

۴- داواکاری به ئەندامبوونی ئەو لاوانه بو ناوەندی بآڵا بەرز دەکاتەوێه که مەرجه کانی ئەندامیه‌تی دەیانگریته‌وه. پێویسته پردی گه‌یاندنی کێشه‌وگرفت و داخواییه‌کانی لاوانی سنوره‌که‌ی و سه‌رووی بێت.

گروپی چالاکي

۱- ستافی گروپی چالاکي پیکدیت له (۳) هه‌ڤال به‌رپرس و دوو کارگیر، ژماره‌ی ئەندامانی گروپی چالاکي به‌ پێی پێویسته به‌ گوێره‌ی یه‌ك گرتنی ئاره‌زوومه‌ندانە‌ی ئەندامانی یه‌کیتییه‌ له‌ هه‌ر بواریکدا بێت به‌ مەرجه‌ك ژماره‌یان له (۱۵) هه‌ڤال که‌متر نه‌بێت، سنوری چالاکیشی له‌ هه‌ر شوێنیکي پێویست ده‌کریت گروپی چالاکي دا‌مه‌زریت.

۲- به‌رپرسی گروپ و دوو کارگیر له‌ نێو خویاندا هه‌ل‌ده‌بژێرن و ده‌بنه‌ پاپه‌رینه‌ری چالاکیه‌کان و بازه‌ی په‌یوه‌ندی به‌ ناوەندی چالاکي و به‌رپرسی گروپ له‌ کۆبونه‌وه‌ ئاساییه‌کانی ناوەندی چالاکي به‌شدار ده‌بێت.

۳- به‌رپرسی گروپ به‌ ئەندامی ناوەندی چالاکي ده‌ژمێردریت.

به‌ندی هه‌وته‌م

مه‌رجه‌کانی خۆپال‌اوتن:

هه‌ر هه‌ڤالێك بۆ به‌رپرسی ناوەندی بآڵا له‌ کۆنفرانسی ناوەندی بآڵا یان مه‌کته‌بی س‌کرتاریه‌ت له‌ ناو کۆنگره‌ خۆی بپال‌یوێت ده‌بێت ئەم مه‌رجانه‌ی لای خواره‌وه‌ی تیدا هه‌بێت:

۱- خۆپال‌اوتن بۆ به‌رپرسی ناوەندی بآڵا ده‌بێت ته‌مه‌نی له (۳۵) سالی زیاتر نه‌بێت و له‌ سالی‌ك زیاتر کاری له‌ ناو رێزه‌کانی (ی. ل. د. ک) کردبێت.

۲- پال‌ی‌وراو بۆ مه‌کته‌بی س‌کرتاریه‌ت له‌ ناو کۆنگره‌دا ده‌بێت ته‌مه‌نی له (۳۵) سالی زیاتر نه‌بێت و له (۲) سال زیاتر کاری له‌ ناو رێزه‌کانی یه‌کیتی لاواندا کردبێت و پله‌ی له‌ کارگیري ناوەندی بآڵا که‌متر نه‌بێت.

۳- سەرەپاي پەچاۋىردى مەرچەكانى سەرەۋە ھەر ھەڧايلەك يەك چار دەكرىت بىيىتە كارگىپر مەكتەبى سكرتارىت، لە نىوان دوو كۆنگرەدا.

بەندى ھەشتەم

كۆنفرانسى ناخۆيى سالانە:

۱- كۆنفرانسى ناخۆيى دوو سال چارەك پىكدىت لە ھەلپاردنى گشت ناۋەندە بالاكەن كە تىيدا بەرپرسى ناۋەندى بالا و ستافەكەي لە رىگەي ستافى ناۋەندە چالاككەكانەۋە ھەلدەبژىردىن.

۲- ھەلپاردنى بەرپرس و كارگىپر ناۋەندى چالاكى ئەنجام دەدرىت.

۳- ھەلپاردنى بەرپرس و كارگىپرانى گروپى چالاكى لە لايەن ئەندامانى گروپ ئەنجامەدرىت.

۴- لە كاتى ئەنجامدانى كۆنفرانسە ناخۆيىەكان بۆ دەستىشانكردى ستاف ھەر يەك لە ئۆرگانەكانى ئاماژەپىكراۋ بە شىۋەيەكى ھەرەمى واتا لە خوارەۋە بۆ سەرەۋە دەيىت.

۵- لە كاتى ئەنجامدانى كۆنفرانسى ناخۆيى سالانە دەيىت چاۋى خالەكانى بەندى يەكەم و ھەوتەم لە كارنامەي لاوان بكرىت.

بەندى نۆيەم

كۆنفرانسى گشتى:

كۆنفرانسى گشتى لە مەكتەبى سكرتارىيەت و يەدەگەكان و ئەنجومەنى سەركردايەتى و ستافى ناۋەندە بالاكەن و بەرپرسى ناۋەندەكانى چالاكى پىكدىت.

دەسەلاتەكانى كۆنفرانس:

۱- كۆنفرانس بالاترين دەسەلاتە لە نىوان دوو كۆنگرەدا.

۲- كۆنفرانسى گشتى دەسەلاتىكى گونجاۋ و بىرەرەتى بۆ پىشخستنى ئەم رىكخراۋە ھەيە جگە لە گورپىنى ناۋى يەكيتى و مارش و ئارم و تىكەلكردنى يەكيتى لاوان بە رىكخراۋىكى تر يان ھەلۋەشانەنەۋەي.

بهندی دهیهم

کۆنگره:

۱- بالاترین دهسهلاتی (ی. ل. د. ک) و هه ر چوار سال جارێک ده به ستریت که

پیکدیت له:

أ- مه کته بی سكرتاریهت و یه ده گه كان و ئه نجومه نی سه ركردایه تی

ب- نوینه رایه تی تیکرای ئه ندامانی یه کیتی به پیی ئه و پژه یه ی ئه نجومه نی

سه ركردایه تی دیاری کردوون.

ت- ئه ندامانی لیژنه ی بالای ئاماده کاری کۆنگره

۲- ئه رك و ده سه لاتی کۆنگره :

أ- گوێگرتن له راپۆرتی ئه نجومه نی راپه راندن و هه لسه نگانندی

ب- په سه ندرکونی ئامانج و کارنامه ی ناوخو و ئه نجامدانی ئالوگۆری تیییدا

پ- هه لبژاردنی مه کته بی سكرتاریهت

ت- په سه ندرکونی مارش و ئارمی (ی. ل. د. ک)

ج- ده رکردنی بریارو پاسپارده ی پپووست بو ئه نجومه نی سه ركردایه تی

چ- گۆرینی ناوی (ی. ل. د. ک) یان تیکه لکردنی به ریکخواپکی دی یان

هه لوه شانده وه ی

بهندی یانزه

دارایی و داها تی (ی. ل. د. ک)

۱- دارایی (ی. ل. د. ک) پیکدیت له:

أ- پیتاک و سپۆنسه ر

ب- یارمه تییه کان

ت- پرۆژه به ره مه یه نه ره کانی (ی. ل. د. ک) داها تی یاریگا کانی وه رزشی

۲- چۆنیه تی خه رجکردنی:

أ- دەرمانلە ی هەموو ئەوانە ی بۆ کاری (ی. ل. د. ک) خۆیان تەرخانکردوو

ب- خەرجی بارەگاكان) یارمەتیدانی پۆیستی چالاکوانان و ئەندامان

ت- جموجۆل و چالاکیەکانی (ی. ل. د. ک) هاتووچۆی نوینەرانی (ی. ل. د. ک) بە

ئیش و کاری تایبەت بە رێکخراوە کە لە ناوێوە و دەرێوەی ولات

بەندی دوانزە

۱- سەرجهەم پرۆژە و مۆلک و کەلوپەلەکانی (ی. ل. د. ک) لە گشت گۆرانکاری

و هاتنە پێشی هەر ئەگەرێک وەک مۆلکی رێکخراوە کە دەمێنێتەو و مافی

کەسی بەسەرێوە نییە.

۲- یەکیتمی لاوان مافی وەبەرھێنانی لە سەر مۆلکەکانی هەیه.

گوتار و په یامه کانی پیروزیایی کۆنگره ی هه شته می (ی.ل.د.ک)

دهقی گوتاره که ی سه روک بارزانی له کۆنگره ی هه شته می (ی.ل.د.ک)

به ناوی خوی گه وره و میهره بان

ئاماده بووانی به پێژ، لاوانی خوشه و یست،

زۆر زۆر خوشحالم که به شدارم له گه لتان لهم بۆنه پیروژه دا، که به ستنی هه شته مین کۆنگره ی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانه، داوی سه رکه و تنتان بۆ ده که م و ئینشه لا کۆنگره یه کی سه رکه و وتوو ده بی و خۆتان ئاماده ده که ن بۆ قۆناغی داهاوو، چونکه هه ر وه کو ئه و دروشمه ی به رزتان کردوو ته وه (دواپوژی کوردستان له ئه ستۆی لاواندا یه)، پۆلی لاوان له شۆرشێ ئه یل و ول و گولاندا، پێشی شۆرشێ ئه یل و ول یه پۆلیکی سه ره کی کاریگه ر بووه له ئاماده کردنی لاوانی کوردستان و په روه رده کردنیان به بی ری نه ته وه یی له سه ر بنه مای دیموکراتی. زۆر له سه رکرده کانی بزوو تنه وه ی پزگاریخوازی کوردستان لهم قوتابخانه یه ده رچوون، که یه کیتی لاوان بووه. هه ر ئه و خه بات و تیکۆشانه ی ئیوه وایکردوو، که وا ئیوه بن به ئه ندام له یه کیتی لاوانی جیهان، که ئه وه سه ره برزییه کی گه وره یه بۆ خۆتان و میلیله ته که تان.

له سالی ۱۹۶۸ که ئه و وه خته قوتابیان و لاوان یه ک سکرتراریه تیان هه بوو، هاتن بۆ دیداری جه نابی بارزانی، که زۆر خوشحال بوو به دیتنی ئه و گه نجان، ئه و کاته فهرمووی: «قوتابیان سه ری پمن و لاوانیش شوو ره ی پۆلین»، ئیتر من ناتوانم وه سفیکی له مه جوانتر بۆ لاوان بدۆزمه وه، به لام ده توانم دلنیا تان بکه مه وه که به هه موو هیژ و توانایه ک پشتیوانتان ده بین و پارتی هه میشه پشتیوانی ئیوه ده بیّت.

به پێزان، خه بات و تیکۆشانی گه له که مان هی ئه مپۆ و دوینی نییه، هی ۱۰۰ سالی ش نییه، ئه و پوژه ی کاوه ی ئاسنگه ر شۆرشێ کرد و زوحاکی له نیو برد، له و پوژه وه گه لی کوردستان تینوی ئازادی و سه ره بخۆیی بووه تاوه کو ده گاته ئه مپۆ، شۆرش له داوی شۆرش، راپه رین له داوی راپه رین، به لام ئه وه ی ئیمه زۆر پێی سه ره برزین ئه وه یه بۆ یه کجاریش من ده مه ویت ئه گه ر یه کێک بتوانیت نمونه یه کمان بۆ بیّن ئیمه په لاماری خه لکی دیکه مان دا بیّت، ئیمه چوو بینه سه ر خاکی خه لکی دیکه، ئیمه مال و مۆلکی خه لکی دیکه مان برد بیّت. هه میشه ئیمه به رگریمان کردوو،

داوای ئازادی خۆمان كردوو، داوای سهربه‌ستیمان كردوو، زولمان لێ كراوه، غه‌درمان لێ كراوه، ئێمه به‌رگريمان كردوو به‌رگريه‌کی مه‌ردانه. له شۆڕشی ئه‌یلوول و گولان زۆر مه‌ردانه خه‌باتی خۆمان كرد، نه‌مانه‌شت بۆ یه‌كجاریش كاریکی وا بكریته به‌عه‌مدی یه‌كێکی سیفیلیش تووشی كیشه بوویته، یان تووشی ئیشوئازار بوویته، بۆیه ئێمه سهربه‌رزین به‌خه‌باتی خۆمان، ده‌یته له‌سه‌ر هه‌مان پێياز به‌رده‌وامیین.

هیچ كاتێك ئێمه گه‌رممان له‌گه‌ڵ گهلانی دیکه‌دا نه‌بووه، گه‌رفتی ئێمه له‌گه‌ڵ حاكمه‌كان و حكومه‌ته‌كان بووه، له‌گه‌ڵ ده‌سه‌لاتداره‌كان بووه. هه‌میشه ئێمه پازی بووین پێكه‌وه بژین، شه‌ریك بین، ته‌نانه‌ت برابچووکیش بین، گوتومانه قه‌ینا ئێوه براگه‌وره بن، ئێمه برابچووك، به‌لام برا بین، شه‌ریك بین، به‌لام ئه‌وان قبولیان نه‌كردوو، كه ده‌ییین با دراوسی بین ده‌یین نه‌خیر ئێوه ئینفسالین ده‌یته‌تانكوژین و بتانخكێنین و ئێوه شایه‌نی ژیان نین. نه‌شه‌راكه‌تیان قبوله، نه‌جیرانه‌تیان قبوله. داوای ئه‌وه هه‌موو شه‌هید و قوربانیدانه ئێمه‌ش پاشكۆییان قبول نییه، هه‌رچی ده‌شبێ با بێ.

نایته ئێمه وه‌كو میله‌تێك پۆژێك له‌ پۆژان بیر له‌وه بکه‌ینه‌وه خه‌باتی خۆمان، ته‌نانه‌ت شه‌ری خۆمان له‌گه‌ڵ پۆژێكه‌كان بگوازینه‌وه بۆ ئه‌وه‌ی بیه‌ته شه‌ریك له‌ ئیوانی دوو میله‌ته‌، ئه‌مه كاره‌ساته نایته به‌هیچ شیوه‌یه‌ك، ئه‌گه‌ر خه‌لکی دیکه‌ش هه‌ولێ ئه‌وه بده‌ن و پامانكێشن بۆ شتیکی وا، ئێمه ده‌یته وریا بین و ئه‌وه مه‌جاله‌یان پێ نه‌ده‌ین.

میژوو پهره له‌ ئه‌زمونی ده‌وله‌مه‌ند، له‌ به‌سه‌ره‌هاتی نگانگ، ئه‌من و ئاسایشی ناوچه‌كه ناوچه‌ی پۆژه‌لاتی ناوه‌راسته و بۆ جیهان و هه‌موو لایه‌کیش وا باشته ئاقلانه بیر بکه‌نه‌وه، به‌ ئاگر و ئاسن میله‌ته‌ی كورد قهر ناکریت، باشت‌ترین شته‌وه‌یه به‌ لێك‌تێگه‌شتن و به‌خۆشی بکه‌ینه‌ چاره‌سه‌ر بۆ هه‌موو گه‌رفته‌كان، ئه‌گه‌نا نه‌ ئه‌وان ئیسراحه‌ته ده‌که‌ن نه‌ ئێمه‌ش ئیسراحه‌ته ده‌که‌ین، ته‌جروبه‌ی ئه‌وه هه‌موو سالانه‌ی رابردوش به‌ تانك و توپ و به‌ له‌شكر و به‌ كوشتن و سووتاندن و ئه‌نفال و كیمیا‌باران نه‌یان‌توانی چۆك به‌ میله‌ته‌ی كورد دا‌بده‌ن و ناشتوان.

سه‌باره‌ته به‌بابه‌تی ریفرا‌ندۆم، ئێمه زۆر هه‌ولمان دا هه‌ر داوای ٢٠٠٣، كه به‌

پاستی عیراقیکی تازه بونیاد بنیین و شهریک بین لهو عیراقه دا، خوّم به شه خسی ته قریه ن جاری وا هه بوو دوو مانگ له به غدا ده مامه وه بوّ ئه وهی ئیمه ئه وه که شه دروست بکهین، به لام به داخه وه پوژ به پوژ ده رکه وت که مه سه لهی شه راکه ت، نه شه راکه ت، ته نانه ت گه یشته ئه وهی هاوولاتیوونیشیان قبول نییه. پیشی پیراندۆمیش چه ندجار گوتوومه ئیمه ده مانه ویت چاره سه ری گرفته کان بکهین و نامانه ویت کیشه یه کی دیکه دروست بیّت، ئیمه ده مانه ویت به خوشی و به ئاشتی و لیکتیگه یشتن چاره سه ری گرفته کان بکهین.

له مانگی ئه یلوولی سالی ۱۲۰۱۶ چووینه به غدا، به هه موو لایه کمان گوت ئیمه ها تووین و هه ز ده کهین بگه پیننه وه بوّ شه راکه تیکی راسته قینه، ئیمه ئه وهی له سه ر شاغان بوو کردوو مانه و به زیاده شه وه، ئیستاش ئیمه ئامادهین، ئیمه ده مانه ویت عیراقیکی فیدرالی دیموکرات دروست بیّت، ئیمه هه مووی شه ریک بین تیدا، ده ستوریکیش هه یه هه موومان ده نگمان بوّ داوه، ماندوبووین به وه ده ستوره وه، بی که موکوپری نییه، به لام زۆر زۆر له ده ستور و قه وانینی پیشتر باشتره، ئه رک و مافی هه موو لایه کی دیاری کردوو، وهرن با بگه پیننه وه بوّ ئه وه ده ستوره، ئه گه رنا ئه مه تان پی باش نییه و پیتان قبول نییه، فه رموون وهرن با بیر له وه بکهینه وه بینه جیران و برای یه کدی، نه که به ناخوشی دوژمنایه تی، ته نانه ت یه کی که له سه رکرده کانیاں گوتی «تسریح باحسان او امساك بمعروف»، گوتم وه لاهی زۆر باشه، ئه گه ر ئه مه ببی ئیمه پازین. مه به ستی ئیمه ئه وه نه بوو کیشه دروست بکهین، به لام رق و کینهی کوّن، هی زۆر لایه ن ئه وه یان به هانه زانی، به داخه وه ئه گه ر خیانه تی ۱۶ ی ئوکتۆبه ر نه بووایه، هی هه ندیک کهس، وه زعه که وا نه ده بوو، به لام ئیستاش له گه ل ئه وه ش بوّ هه موو لایه که ده رکه وت که ئه وه زوّمه ی له کورد کرا، هه لیه که بوو راست نه بوو، زۆر لایه نیش په شیمان له وهی که کرا.

ئیمه به پیچه وانیهی ده ستور هه نگاومان نه ناوه، من ئاماده م ئه وه گفتوگۆیه له گه ل کام پسپۆری یاسا و ده ستور هه یه له دونیادا بکه م، من ۵۳ پوژ له به غدا مامه وه، کا پوژ نوری له گه لم بوو، له لیژنه ی دارشته وهی ده ستور، ئه وه و به ره حمه ت بیّت نه وشیروان بوون، شاندى کوردستانیش هه موو بووین به یه که وه، هه موو لایه نه کان، ئه وکاته گوپان دروست نه بوو بوو، یه کیتی، پارتی، یه کگرتوو،

کۆمه‌ل، شیوعی و برایانی تورکمان و مه‌سیحی بووین، هه‌موو پیکه‌وه بووین له به‌غدا، کاک رۆژ و کاک نه‌وشیروان نوێنه‌ری ئیمه‌ بوون له لیژنه‌ی دارشته‌وه، ته‌نانه‌ت هه‌ندی‌ک جاری وا هه‌بوو یه‌ک هه‌فته‌ گه‌توگۆ ده‌کرا له‌سه‌ر دوو رسته، له‌ کۆتاییدا ده‌ستوریکمان دارشت هه‌موومان پێی پازی بووین، ئه‌و کاته‌ش هه‌ندی‌ک قسه‌ هه‌بوو ئه‌گه‌ر له‌ نیوه‌رۆکدا نه‌ییت قبول نییه، ده‌لی «ان‌اللتزام بهذا الدستور يحفظ للعراق اتحادہ الحر»، نه‌ک «وحده الحر»، ئه‌مه‌ زۆر روونه، تۆ که‌ ئاره‌زوومه‌ندان هه‌ر له‌ گه‌ل یه‌کی‌ک پیکه‌وه بیت ئاره‌زوومه‌ندان هه‌ش ده‌توانی جیا بیه‌وه، ئینجا هه‌ر که‌سی‌ک به‌ ئاره‌زووی خۆی ته‌فسیری بکات، ئه‌مه‌ شتیکی دیکه‌یه.

بابه‌تی ئه‌وه‌ی گه‌لی کوردستان سه‌ربه‌خۆ بی‌ت، ئه‌مه‌ مافیکی سروشتیه، خوا ئه‌و مافه‌ی به‌ ئیمه‌ داوه، خه‌لکی دیکه‌ و پزیمی دیکه‌ ده‌سه‌لاتیان له‌ ئیمه‌ زیاتر بووه‌ و ئیمکانیاتی هه‌بووه‌ و ئه‌و مافه‌یان له‌ ئیمه‌ زه‌وت کردووه، ئه‌وان ئه‌و مافه‌ به‌ ئیمه‌ ناده‌ن خوا به‌ ئیمه‌ی داوه، ئه‌مه‌ش هی ئه‌م‌پۆ نییه، هه‌ر وه‌کو گوتم له‌ زه‌مانی کاوه‌ی ئاسنکه‌ره‌وه‌ گه‌لی کوردستان تیکۆشاوه‌ بۆ ئه‌مه‌، ریفراوندۆمیش ته‌تویجی ئه‌و هه‌موو خه‌باته‌ بوو.

ئه‌و کتیه‌ی که‌ رۆژه‌لاتناسی‌کی به‌ریتانی نووسیویه‌تی پێش نزیکه‌ی ۱۱۲ س‌ال به‌ناوی (ویگرام) ته‌رجومه‌ کراوه، شیخ‌عه‌بدولسه‌لام بارزانی که‌ له‌ س‌الی ۱۹۱۴ شه‌هید کرا، به‌ ده‌ستی عوسمانیه‌کانی ئه‌و سه‌رده‌مه‌، ده‌لی که‌ من چووم بینیم، باسی زۆر شتمان کرد، داوای کرد که‌ سه‌ردانی‌کی له‌نده‌نی بۆ پێک بخه‌م، که‌ لیم پرسی یاشیخ بۆ دییه‌ له‌ندن، گوتی دیم بۆ ئه‌وه‌ی مه‌لیک جو‌رج بینم بۆ ئه‌وه‌ی باسی سه‌ربه‌خۆیی کوردستانی له‌گه‌لدا بکه‌م، ئه‌مه‌ ئه‌وه‌ نییه‌ بیده‌یه‌ک بیت ئیمه‌ ده‌رمانه‌یناییت، ئه‌مه‌ درێژه‌پێده‌ری پ‌رۆسه‌یه‌کی هه‌زار س‌ال زیاتره.

ئێستاش ئه‌گه‌ر که‌سی‌ک، یان لایه‌نی‌ک وا بیر بکه‌نه‌وه‌ که‌ ئیمه‌ ئه‌و مافه‌مان نییه، به‌پراستی هه‌ل‌ه‌ن. ئه‌گه‌ر ته‌سه‌ور بکه‌ن ئیمه‌ په‌شیمان ده‌بینه‌وه‌ و پاشه‌ک‌شه‌ ده‌که‌ین خه‌یاڵه‌ ئه‌مه‌. به‌لام ئیمه‌ نه‌ ئه‌وسا و نه‌ پێشی ریفراوندۆم و نه‌ داوای ریفراوندۆم و نه‌ ئێستا و له‌ ئاینده‌ش هه‌رگیزاو هه‌رگیز له‌گه‌ل ئه‌وه‌ داین به‌ چه‌ک و شه‌ر و توندوتیژی چاره‌سه‌ری گرفته‌کان بکه‌ین، هه‌رگیز نه‌شمانگوتوووه‌ ئیمه‌ جه‌دوه‌لی‌کی زه‌مه‌نی داده‌نیین س‌الیک و دوو س‌ال یان دوو پ‌رۆژ و س‌ی پ‌رۆژی دیکه‌

ئه‌گەر ئه‌مه نه‌بی‌ت دونیا وێران ده‌بی‌ت، گوتوو‌مانه کاتی ده‌ده‌ینی، به‌لام ئه‌مه مافیکی سروشتی ئیمه‌یه، باشه قه‌ینا مه‌هیلن موماره‌سه‌ی ئه‌و حه‌قه بکه‌ین، به‌لام به‌یلن بیلین حه‌قی ئیمه‌یه، ته‌نانه‌ت گوتنه‌که‌شی کوفره! هه‌ندی‌که‌س نازانم چۆن بیران کردووه‌ته‌وه، به‌لام سه‌رکه‌وتنی پیراندۆم چیه؟ ئه‌گەر وا تێگه‌یشته‌ن پوژی پاشتر ده‌وله‌تی کوردستان راده‌گه‌یه‌ندری‌ت و سه‌ربه‌خویی وهرده‌گیرن، ئه‌مه هه‌له‌یه، ئه‌مه تێگه‌یشته‌نکی مه‌نتیقی نیه، سه‌رکه‌وتن ئه‌وه بوو ۹۳٪ خه‌لکی کوردستان ده‌نگی بو‌دا. ئه‌مه بوو سه‌رکه‌وتن.

نه ئه‌وسا و نه ئیستا له‌گه‌ڵ توندوتیژی نین، ئیستا قوناخیکی دیکه‌یه، به‌لێ ئه‌مه له‌ جیی خوی، ئیستا قوناخیکی دیکه‌یه ئیمه‌ هه‌رگیز له‌گه‌ڵ توندوتیژی نین، به‌لام بینیشتان که به‌داخه‌وه پیراندۆم کرا به‌ به‌هانه‌یه‌که‌ بو‌ ئه‌وه‌ی رق و کینه‌ی سالان برێژن به‌سه‌ر کوردستاندا، ئه‌نفال دووباره‌ بکه‌نه‌وه، کیمیاباران دووباره‌ ببێته‌وه، به‌لام پێشمه‌رگه‌ قاره‌مانه‌کان جاریکی دیکه‌ سه‌لمانیدان که به‌لێ ئه‌وانه‌ ناهیلن کوردستان بکه‌وێته‌ ژێر ده‌ستی هه‌یج داگیرکه‌ری‌که‌.

زۆر لایه‌ن تێگه‌یشته‌وون که زولمیکی زۆر له‌ کوردستان کراوه، وه‌کو گوتم ئه‌مه پڕۆسه‌یه‌کی دوور و درێژه‌ نازانم له‌ ژبانی ئیمه، ئیمه‌ پیر بووین، به‌لام ئیوه‌ لاون، ئه‌سله‌ن نازانم له‌ ژبانی ئیوه‌شدا ده‌بی‌ت یان نه‌وه‌کانی ئیوه، به‌لام ئه‌و ئامانجه‌ هه‌ر دێته‌ دی به‌ دنیاییه‌وه.

ئێستاش په‌یوه‌ندییه‌کانمان له‌گه‌ڵ به‌غدا ئاسایی بووه‌ته‌وه، زۆر باشه. چه‌ندی پێشمان بکری‌ت قوولتری ده‌که‌ین، له‌گه‌ڵ ولاتانی هه‌ری‌می باش بووه‌ته‌وه، له‌گه‌ڵ ده‌ره‌وه، بو‌ ناوخۆشمان ئیمه‌ زۆر هه‌زمان ده‌کرد به‌راستی و ئێستاش پێمان خۆشه‌ ناو مالی کورد زۆر پیکوپیکتر و باشت‌ر بیت، زۆریش هه‌ولمان داوه‌ به‌رده‌وامیش ده‌بین، به‌لام له‌ ئه‌نجام کۆن زیکن له‌ یه‌کدی و ئه‌و ستراتیجیه‌ته‌ی که‌وا پڕوامان پێیه‌تی ئه‌وانه‌ مومکینه‌ زیاتر یه‌کتر بگره‌نه‌وه، ئه‌وانه‌شی پڕوایان به‌و ستراتیجیه‌ته‌ نه‌بی‌ت ئازادن چ رێگه‌یه‌که‌ هه‌لده‌بژێرن، به‌لام پێمان خۆشه‌ هه‌موو پیکه‌وه‌ بین. هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی عێراق، من نامه‌وی بچمه‌ نیو هه‌موو ورده‌کارییه‌کانه‌وه، به‌لام زۆر که‌س و لایه‌ن خۆیان ئاماده‌کردبوو یان شاهیدی ناشتنی پارتی بن، یان ئه‌گەر زۆر لوتف بکه‌ن بێن به‌شداربن له‌ ناشتنی جه‌نازه‌ی پارتیدا، پێیان وابوو

پارتی شکستیکی وای به‌سهردیت که جاریکی دیکه هه‌ئه‌ستیتته‌وه، به‌لام ده‌رکه‌وت وه‌کو حزب له‌سهر ئاستی عیراق پارتی حزبی یه‌که‌مه، ئه‌وانه‌ی دیکه هه‌موو هاوپه‌یمانی و ئیتلافن و چهند لایه‌نیک به‌یه‌که‌وه‌ن، به‌لام پارتی به‌تاقی ته‌نیا به‌حزبی یه‌که‌م ده‌رچوو، سهره‌پای ئه‌وه‌ی زۆر غه‌دریش له‌پارتی کراو و زۆر له‌کورسییه‌کانی پارتیش دزران، به‌لای که‌مییه‌وه ٤ تاوه‌کو ٦ کورسی پارتی له‌وه‌ل‌ب‌زاردنه‌ دزراوه، به‌لام نه‌مانکرد به‌کیشه و ناشیکه‌ین به‌کیشه، لیره‌دا گرنگ بوو بۆ هه‌موو لایه‌ک به‌تایبه‌تی بۆ پارتیه‌کان که سه‌نگی پارتی جاریکی دیکه ده‌رکه‌وتته‌وه، سوپاس بۆ خوا ده‌رکه‌وت.

ئێستا ئیمه له‌گفتوگۆیه‌کی چ‌رداین له‌گه‌ڵ به‌غدا، له‌گه‌ڵ هه‌موو لایه‌نه‌کان، ئیمه فیتۆمان له‌سهر که‌س نییه، تینینیمان هه‌یه، به‌لام فیتۆمان نییه، ئیمه ٣ مه‌به‌ده‌ئی ئه‌ساسیمان هه‌یه له‌گه‌ڵ کام لا له‌سهر ئه‌وانه‌ ریک بکه‌وین، بێگومان ئه‌وانه ورده‌کاریان تیدایه، ئیمه ده‌توانین هاوپه‌یمان بین و جاریکی دیکه‌ش هه‌ول بده‌ین عیراقیکی ریکوپیک دروست بکه‌ین تاوه‌کو ئه‌و پوژیه‌ی هه‌موو لایه‌ک ده‌گه‌ینه‌قه‌ناعت که‌ رای ٩٣٪ی خه‌لکی کوردستان جیه‌جی بک‌ریت، ئیمه په‌له‌ له‌مه‌ناکه‌ین. یه‌که‌م شه‌راکه‌تیک راسته‌قینه، ته‌وافوق و ته‌وازون، شه‌راکه‌ت له‌حوکمرانی، ته‌وافوق له‌په‌رله‌مان، ته‌وازون له‌داموده‌زگاگان، چونکه ئه‌مانه هه‌مووی سه‌راوژوو کراوه‌ته‌وه، به‌راستیش ئه‌گه‌ر ده‌ستور جیه‌جی ک‌رابا، ئه‌و کیشانه‌هیچی پرووی نه‌ده‌دا.

ئیمه له‌گه‌ڵ ئه‌و لایه‌نانه‌ له‌سهر ئه‌مه به‌ ورده‌کارییه‌کانیه‌وه له‌گفتوگۆداین، وابزانم هه‌موو لایه‌نه‌کیش گه‌یشته‌وونه‌ته‌قه‌ناعت که‌ سیاسه‌تی رابردو سیاسه‌تیک هه‌له‌بووه، نه‌عیراق خیر له‌و سیاسه‌ته‌ده‌بینیت، نه‌هه‌ریمی کوردستان خیر له‌و سیاسه‌ته‌ده‌بینیت، نه‌ده‌توانین له‌سهر هیچ شتیک ریک بکه‌وین، ئه‌گه‌ر وه‌کو جاران ب‌یت، له‌به‌ر ئه‌وه ئه‌و لایه‌نانه‌ی وه‌کو گوتم نزیک یه‌کن به‌هیزه‌وه‌ب‌چنه‌وه به‌غدا و شه‌ریکی راسته‌قینه‌بن، ئه‌گه‌ر وه‌کو جاران نه‌خیر ده‌بی پاشکۆ بن، من ئێستا پ‌یتان ده‌لیم به‌هه‌موو لایه‌کیش ده‌لیم نه‌پاشکۆیمان قبول کردوو، نه‌قبو‌ل‌یشی ده‌که‌ین.

بۆیه زۆر گرنگه هه‌موو لایه‌ک هیمه‌ت بکه‌ن بۆ ئه‌و هه‌ل‌ب‌زاردنه‌، خۆتان ئاماده

بکەن، دەبێت سەرکەوتنێکی گەورەتر لەو سەرکەوتنە ی لە پەرلەمان عێراق بە دەستمان هێنا، بە دەست بهێنین.

هەندێک قسە و قسەلۆکم بیستوو و دەبیستم، کە بریت مەگگۆرک هاتوو، تەنانەت بیستوو و هاتوو بۆلای من و داوای کردوو هەلبژاردن دوا بخریت و ئەوانە، لە راستیدا ئەمە ئەسڵ و ئەساسی نییە، مەگگۆرک هاتوو تەلام، کە باسی ئەو بابەتەش کراو، گوتی ئەمە بابەتێکی نیوخۆیی خۆتانە و خۆتان بپاری لێ دەدەن، نە گوتویەتی داوای بخەن و نە داوای نەخەن، تەنانەت ئەگەر واشبێت یان لایەکی دیکە یان یەکێکی دیکە، ئەو ئێمە خۆمان وەک خەڵکی کوردستان دەبێت چی، واتە دەبێت ئەوەندە خۆمان بەکەم بزانی و چاومان لەوە بێت یەکێک بێت و بە ئێمە بێت ئەمە بکەن و ئەمە نەکەن، من ئەمە قبول ناکەم لە هیچ کەسێک.

بۆ ئەو هەلبژاردنەش هەرچی وەک شەخسی خۆم پێم بکریت دەیکەم بۆ ئەوێ سەرکەوتنێکی گەورە بە دەست بهێنین، چونکە حەقیقەت دەرکەوت پارتی بەهێز بێت کوردستان بەهێزە، ئێو لاوانی خۆشەویست خۆتان پێک بخەن، کۆنگرە یەکێکی پێکبەن ئێشە لا ئەنجامیکی باشی دەبێت، زۆر گونجاو بن وەک یەک گیان لە چەند جەستە یەکدا کار بکەن، پێشتریش کە لە گەڵ سەرتاریەتی ئێو دانێستم پێش ماوێک من ئەو تێبینییەم هەبوو ئێستاش ئەو تێبینییەم هەیه پێژە ئافەرەت کەمە، ئەمە کەموکۆپیەکی گەورە یە دەبێت پری بکەنەو، ئەمە زۆریش نەقسە.

داوای سەرکەوتنتان بۆ دەکەم، سلاو دەنێرین بۆ گیانی پاکێ شەهیدان و خانەوادە بەرێزەکانیان، بۆ هەموو پێشمەرگە قارەمانەکان، بۆ هەموو جەماوەری کورد و کوردستان.

لە کۆتاییدا یەک قسەم هەیه بیکەم، خەبەرێک بۆ بوووە گوایه سەرۆهتی من ٤٨ ملیار دۆلار، بە داخەوێ راست نییە ئەگینا زۆر شت دەگۆرا.

په یامی پیرۆزبایی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان

به بۆنه ی به ستن و به سه رکه وتوو یی کۆتاییهاتنی هه شته مین کۆنگره ی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، گهرمترین پیرۆزبایی له ئەندامانی کۆنگره ده کهین، پیرۆزبایی له سه رجه م لاوانی کوردستان و ئەندامان و کادیرانی یه کیتییه که تان و له و به پڕزانه ش ده کهین که متمانە ی کۆنگره یان پێ به خشراوه و وه کو ستافی مه کته بی سکرتریه ت هه لپژێردران. ئاواته خوازین وه ک هه میشه به و په ری دلسۆزی و به رپرسانه کاروبار و چالاکییه کانی داها توو ی پیکخوا ره تیکۆشه ره که تان راپه پڕین و پۆلی به رچاو و کاریگه ری خۆتان بیهین، له هه ول و کۆشه کانتان سه رکه وتوو بن و ده سه که وتی زیاتر بۆ تو یژی لاوان و کۆمه لگا که مان به ده ست بیهین.

بارزانی نه مر فهرمو یه تی: «لاوان شوره ی پۆلایهین»، هه ر بۆیه ش ئیوه مایه ی ئومید و هیوای گه له که مان بوون و پێویسته بۆ له مه ودوا به پێی هه لومه رجه ئه مپۆ و داها توو پۆلی گرنگ و بایه خداری خۆتان بیهین و خزمه تی زیاتری ئه و ئه زمونه بکه ن و پارێزگاریش له و ده سه که وتانه ی ها تونه ته دی، بکه ن.

مایه ی شانازییه یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان به درپژایی زیاتر له ٦٥ سالی خه باتی به رده وام و میژوو یی توانویه تی وه ک پیکخوا و یکی ئه کتیف و گرنگ ئه رکی خۆی به جی بیهی و پۆز به پۆزیش به رده وام و به رفراوانتر و زیاتر مکو ر بیت له سه ر جیه جیکردنی به رنامه و پڕۆگرامه کانی و له سه ر ئاستی ناوخۆ و جیهانی ش پۆلی شیاوی خۆی بیهی بۆ به دیه پێنانی خوا ست و و یست و ئامانجه ره واکانی لاوان.

پۆلی کاریگه ری تو یژی لاوان له قۆناغه جیا جیا کانی خه باتی نه ته وه یی و نیشتمانیدا هه میشه به رچاو و به ره مه مدار بووه له پێناو په ره پێدانی بواره جیا جیا کانی کۆمه لگه و به ره و پێش بردنیان و له پرووی هۆشیار کردنه وه ی تاکه کان و ده وله مه ند کردنی بواری پۆشنییری و کولتورییدا، بۆیه تو یژی لاوان شانه شانی چین و تو یژه کانی دیکه کۆمه لگه له و کارانه پڕ به خشه دا هه م سه رکرده ی لێها تویان به و گه له به خشیوه و هه میش قوربانی زۆریان له پێناوی داوه، بۆیه جیدهستی یه کیتییه که تان پروون و دیاره و مایه ی پێز و ستایشه.

جاریکی دیکه وێرای پیرۆزباییمان، به م بۆنه یه وه سو پاس و پێزانیمان بۆ خه بات و ماندوبوونی سکرتهیر و ستافی پێشووی مه کته بی سکرتریه ت و سه رکر دایه تی

یه کیتییه که تان و، پالپشتی و پشتیوانی تهواوی خۆمان بو یه کیتییه که تان دوو پات ده کهینه وه و ئومیده وارین هه رده م پیشهنگ و له به ره و پیشچووندا بن بو به دیهینانی گشت ئامانجه کانتان.

مه کته بی سیاسی

پارتی دیموکراتی کوردستان

۲۰۱۸/۸/۹

په یامی پیروزیایی مه سرور بارزانی

ههڤالان له یهکییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان،

رێز و سلاو،

به بۆنه ی کۆتاییهاتی کارهکانی ههشتهمین کۆنگره ی رێکخراوه تیکۆشه ره که تان «کۆنگره ی پێشمه رگه» و ههلبژاردنی سه رکر دایه تیه کی نوێ، گهرمترین پیروزیایی تان لی ده که م.

(ی.ل.د.ک) نوینه رایه تی توێژیکی گرنگی و لاته که مان ده کات، له گه ل ئه وه شدا میژووی پر سهروه ری ئه م رێکخراوه و هزر و تواناکی لاوان، ده رفه تی ئه وه تان بۆ ده په خسییت وه ک هه میشه پێشه نگ بن.

ئومیده وارم رێکخراوه که تان، لاوانی کوردستان به که ره سته ی هزری و سه ره ده میانه، بۆ داها تووی گه له که مان ئاماده بکات و شانه شانی چین و توێژه کانی دیکه ش، بۆ کوردستانیکی به هیز تی بکۆشن.

وێرای پیروزیایی دووباره م، سوپاس و ده ستخۆشانه ی خۆم ئاراس ته ی سه رکر دایه تی پێشووتان ده که م که له کۆنگره ی رابردوویه وه تا ئیستا خزه تیکی شایسته ی لاوانی کوردستانیان کردووه.

ئاواتم سه رکه وتن و ده سکه وتی زیاتره بۆ یه کیتییه تیکۆشه ره که تان.

له گه ل رێزما.

براتان

مه سرور بارزانی

۲۰۱۸/۸/۱۰

وه‌گرتنی یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی جیهان

پاش ئه‌وه‌ی یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له ۲۰۱۰/۶/۲۶ و ۲۰۱۰/۱۲/۴ له هه‌ردوو ولاتی جۆرجیا و به‌ریتانیا به‌شداری له‌کۆنگره‌ی یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی جیهانی کرد، له‌وێشدا میژوو و ده‌سکه‌وت و چالاکیه‌کانی ریکخواه‌که به‌نۆینه‌رانی ریکخواه‌کانی جیهان ئاشناکرا و به‌وه‌ش پیشوازیه‌کی گهرمی لیکرا، له‌مه‌راسیمی ده‌سپیکردنی کۆنگره‌ی سێزده‌هه‌می پارتی دیموکراتی کوردستان، به‌ریز پرۆفیسۆر فۆلگێر ئەندامی یه‌کییتی دیموکراتی کرسیتیان‌ه‌کان له‌ ئەلمانیا له‌ وتاره‌که‌یدا مژده‌ی وه‌گرتنی یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی کوردستانی له‌و ریکخواه‌ راگه‌یاندا و ناوبراو له‌و باره‌وه‌ گوتی ده‌مه‌وێ ریز و سلّای سهرۆکی ریکخواوی لاوانی ئەلمانیا فلیپ مسفیرلت تان پێ رابگه‌ێنم، له‌ سێ مانگی دوازه‌وه‌ یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان بۆته ئەندام له‌ یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی جیهان، ئەوه‌ش پیشکه‌وتنیکی زۆرگه‌وره‌یه‌ من و فلیپ و دانییڵ سهرۆکی لاوانی جیهانی لێره‌ین و هاوپی کورده‌کانین، هاوکات هاوپی به‌ریز دلشاد بارزانین، که‌ نۆینه‌رایتی هه‌ریمی کوردستان ده‌کات له‌ ئه‌وروپا، که‌کاری زۆر باشی ئەنجام داوه‌، له‌و ره‌وه‌شه‌وه‌ توانی ده‌وری کاریگه‌ر ببینی.

ئه‌وه‌بوو دانیال و آله‌هر سکرته‌یری یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی جیهانی به‌ یاوه‌ری دلشاد بارزانی نۆینه‌ری حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان سهردانی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌تی یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان پیشوازیکرا و له‌ دانیشتنێکدا بیروپرای هه‌ردوو لائوگۆپرکرا، هه‌ردوو لاش له‌ مه‌راسیمێکدا دروشمی ریکخواه‌کانیان پیشکه‌ش به‌یه‌کترکرد، ئنجا سکرته‌یری گشتی یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی جیهانی له‌ کۆنگره‌یه‌کی رۆژنامه‌نووسیدا، به‌م شیوه‌یه‌ چۆنیه‌تی وه‌گرتنی یه‌کییتی لاوانی به‌ئەندامی کارای ریکخواه‌که راگه‌یاندا:

به‌خێرهاتنی یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان ده‌که‌م بۆ ناو یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی جیهانی، ئەوه‌ش به‌هه‌ولێ سهرۆکی هه‌ریمی کوردستان و دلشاد بارزانی نۆینه‌ری حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان بوو له‌ ئەلمانیا، له‌ مانگی نیسانی ۲۰۱۰وه‌ ئەو هه‌ولێ بۆ به‌ئەندام بوونی یه‌کییتی لاوان درا، له‌ هه‌فته‌کانی رابردووش له‌ کۆبوونه‌وه‌ی یه‌کییتی لاوانی جیهانی پشگیری ئەو داوایه‌ی یه‌کییتی لاوانان کرد، به‌وه‌ش یه‌کییتی لاوان ده‌بیته‌ ئەندامی خێزانی لاوانی جیهانی، ئێمه‌ش به‌وه‌ زۆر

خۆشحالین، که یه کیتی لاوان گه یشته ئاستی لاوانی جیهانی، جودا له وهش وه کو ولاتی ئەلمانیا زۆر پشتیوانیمان لێکردن، لێره شهوه پایده گه یینم که ئومێد خۆشناو سکریتی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان دۆستیکی زۆر نزیکی ولاتی ئەلمانیا، من و ولاتی ئەلمانیا داواکارین یه کیتی لاوان بێته ئەندامیکی چالاک و کارای یه کیتی لاوانی جیهانی.

له پاشان ئومێد خۆشناو له وتهیه کدا بهو بۆنهیهوه گوتی: ئێمه زۆر خۆشحالین که سکریتی یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهانی سهردانیکردین، هاوکات یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان به شداری دوو کۆنگره ی لاوانی جیهانی کردووه، ئێمهش پایده گه یینن که یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان بووه ئەندامی یه کیتی لاوانی جیهان، ئەوهش به دروستبونی پردی په یوهندی ده زانین له ئێوان لاوانی کوردستان و لاوانی جیهان، ئەو به ئەندام بوونهش هاتنه دی ئامانجیکی دیکه ی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، به پێویستی ده زانین زۆر سوپاسی به رێز سه روکی هه ریمی کوردستان و کاک دلشاد بارزانی نوێنه ری حکوومه تی هه ریمی کوردستان له ئەوروپا ده کهین، که لهو روهوه زۆر هه ولیان داو هه وله کانیشیان ئەنجامی هه بوو.

جێی باسه یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهانی، رێکخراویکی سهرتاسه ری جیهانی لاوانه و رێکخراوه کانی لاوانی زیاتر له ۵۰ ده ولت له سه ره پای جیهان تێیدا ئەندامن، ئەوهش به ده سکه وتیکی گرنگ و پرپایه خ بو لاوانی کوردستان حیساب ده کری، یه کیتی لاوانیش وه کو نوێنه ری رێکخراویکی لاوانی ده وله تیکی سه ره به خو بۆته ئەندامی ئەو رێکخراوه.

ویستگه‌کانی میژووی کۆنگره و کۆنفرانسه‌کانی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان

یه کهم بانگه وازی لیژنه ی دامه زرانندی یه کیتی ئافره تانی کوردستان

دوای بریاری کۆنگره ی سی پارتی دیموکراتی کوردستان، بۆ دامه زرانندی رێکخواوه جه ماوه ریه کان، کۆمه لیک ئافره تی خه باتگێری کورد، سالی ۱۹۵۹ به ناوی لیژنه ی دامه زرانندن، بانگه وازیکیان ئاراسته ی گشت ئافره تانی کوردستان کرد، بۆئهو ی له چوارچێوه ی یه کیتی ئافره تانی کوردستانه وه، درێژه به خه باتی په وای خۆیان بدهن. ده قی بانگه وازه که به و شیوه یه ی خواره بوو:

بانگی ئافره تانی کوردستان ۱۹۵۹

دایکه به رێژه کان، خوشکه خۆشه ویسته کان، ئافره تانی کوردستان، ساله های ساله که ئیوه چوونه ته ناو چه قی خه باتیکێ قاره مانانه و شانه شانی هه موو دانیشتوانی کوردستان بۆ هێنانه دی حه قی نه ته وایه تی میله تی کورد، بۆ رزگارکردنی عێراق له چنگ ئیستعمار و نوکهرانی بۆ ده ستگیرکردنی حه قی ئافره تان و، له م رێگایه دا گه لێک قوربانیتان دا و قاره مانیتێ کچه کوردی نه غه ده و خۆبه ختکردنی ئه خته ر و پاله وانیتێ ئافره تانی بارزان و خۆپیشاندانی سلیمانی و کۆیه و به غدا نمونه ی ئهم تیکۆشانه سه خته ی ئافره تانی کوردستان.

خوشک و دایکه به رێژه کان، سه رکه وتنی شوێشی میله ت به سه رکرده ی سوپای خۆشه ویست و سه روکایه تی عه بدولکه ریم قاسمی پاله وان و، سه رپانکردنه وه ی تیپی خائینان و، رزگاربوونی عێراق به میله تی کورد و عه ره به وه له چنگی ئیستعمار له چوارده ی ته موزدا، ئهم هه موو کاره ساتانه، گه لێک واجباتی خسته سه رشانی میله ته نه به زه که مان و سه رشانی ئافره تانی کوردستان که پێویسته له سه رمان هاوکاری به تین بکه ین له تیکۆشانی میله ته که ماندا بۆ پارێزگاری جمهورییه ته خۆشه ویسته که مان به پێچه وانیه ی پیلانه گلاوه کانی ئیستعمار و نوکهره کانی بۆ ده ستخستنه ناو جمهورییه ته که مان و به هیوای گه رانه وه ی نزامی ئیستعماری و ده ره به گی بۆ عێراق و، باشترین رێگا بۆ گه یشتن به م ئامانجه ئه وه یه که به هه موو هێزمانه وه هاوکاری بکه ین له مقاومه ی میلیدی.

پێویسته له سه رمان چالاکانه هاوکاری بکه ین ده ستبه شانی براهه کامان بۆ سه ره له نوێ

دروستکردنی ئەم جمه‌ورییه‌ته‌ خۆشه‌ویسته‌ تۆ بکۆشین.

پۆیسته‌ له‌سه‌رمان که به‌ هه‌موو هێزیکمانه‌وه‌ هه‌ول بده‌ین بۆ سوودوه‌رگرتن له‌و ماده‌یه‌ی که له‌ ده‌ستووره‌که‌ماندا دانراوه‌ که میله‌له‌تی کورد و عه‌ره‌ب هاوبه‌شن له‌م جمه‌ورییه‌ته‌دا و حقو‌قی نه‌ته‌وایه‌تی هه‌ردوولا پارێزگاری ده‌کری‌ت، ئەوه‌ش به‌ بوژانه‌وه‌ی میله‌له‌ته‌که‌مان و میژووی نه‌ته‌وه‌ی کورد و ئەده‌بی کوردی ده‌ییت.

پۆیسته‌ تیکۆشانی خۆمان یه‌ك خه‌ین له‌ گه‌ڵ تیکۆشانی خوشکه‌ عه‌ره‌به‌کامان بۆ هێنانه‌دی داخوازی ئافه‌رتان له‌ حه‌قی مساواتیان - یه‌ك جو‌ری - له‌گه‌ڵ پیاودا و بۆ ده‌ستگیربوونی هه‌موو داخوازییه‌کانی تری ئافه‌رت، بۆ کردنی هێزی ئافه‌رتان به‌ هێزیکێ گه‌وره‌ بۆ پاراستن و دروستکردنی ئەم جمه‌ورییه‌ته‌.

خوشکه‌ به‌ نرخه‌کان، دایکه‌ خۆشه‌ویسته‌کان، ئافه‌رتانی کوردستان، بۆ هێنانه‌دی ئەو ئامانجه‌یه‌ی سه‌ره‌وه‌ به‌ جو‌ریکی ته‌واو که ئامانجی هه‌موو ئافه‌رتیکێ به‌ شه‌ره‌فه‌ و ئامانجی میله‌له‌ته‌ قاره‌مانه‌که‌مانه‌، پۆیسته‌ له‌سه‌رمان یه‌ك گرین و هێزی خۆمان پیک خه‌ین، چونکه‌ به‌ بۆ یه‌كگرتن ناگه‌ینه‌ ئامانجه‌ پێروژه‌کامان. جا هه‌ر له‌به‌ر ئەم هۆیه‌یه‌ که ئیمه‌ تا‌قمی له‌ ئافه‌رتانی کوردستانین و له‌ ناوچه‌رگه‌تان هاتووینه‌ته‌ ده‌ری و بۆ ئیوه‌ تۆ ده‌کۆشین، داواتان لێ ده‌که‌ین که له‌ ده‌وری لیژنه‌که‌تان کۆ ببنه‌وه‌ (لیژنه‌ی پیکه‌پێنانی یه‌کی‌تی ئافه‌رتانی کوردستان) و ئامانجه‌کانی له‌ هه‌موو ئافه‌رتانی کوردستان بگه‌یه‌نن و له‌ پری‌یا تۆ بکۆشین. بۆ یه‌کی‌تی ئافه‌رتانی کوردستان، بۆ یه‌کی‌تی تیکۆشانی ئافه‌رتانی کورد و عه‌ره‌ب، بۆ تیکۆشانی ئافه‌رتان له‌ پیناوی ئاشتی جیهاندا، بۆ جمه‌ورییه‌تی عێراقی خۆشه‌ویسته‌، جمه‌ورییه‌تی کورد و عه‌ره‌ب، هه‌ری هێزی ئیستعمار و نو‌که‌رانی.

لیژنه‌ی پیکه‌پێنانی

یه‌کی‌تی ئافه‌رتانی کوردستان

كۆنگره‌ی یه‌كه‌می یه‌كیتی ئافرهتانی كوردستان

به‌غدا ١٩٧٠

رێككه‌وتنامهی ١١ی ئاداری ١٩٧٠، بۆ رێكخراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌كانی پارتی دیموكراتی كوردستان خاڵی وه‌رچه‌رخان بوو، له‌ دوا‌ی ئهم رێككه‌وتنامهی قۆناغی پاك‌وزه‌ری گ‌رنگ ها‌ته‌ پێش و هه‌ڵیكی باش بۆ رێكخراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌كانی پارتی ره‌خسا، تاوه‌كوو ئازادانه‌تر بتوانن كار و چالاکی خۆیان ئه‌نجام بده‌ن له‌ ته‌واوی كوردستان، بۆیه‌ هاوشانی رێكخراوه‌كانیتر، یه‌كیتی ئافره‌تانیش توانی سوود له‌ هه‌له‌ وه‌ربگرێت. یه‌كێك له‌ كار و چالاکیه‌كانی ئه‌و رێكخراوه‌، ئه‌وه‌بوو كه‌ بووه‌ ئه‌ندامی یه‌كیتی گشتی ئافره‌تانی عێراق، ئه‌م به‌فه‌رمی بوونه‌شی پێویستی به‌وه‌ ده‌کرد وه‌ك هه‌ر رێكخراویكی تری جه‌ماوه‌ری كۆنگره‌ به‌ستیت، بۆ ئه‌وه‌ی مه‌رجی یاسایی هه‌بێت بۆ كارکردن.

له‌سه‌ر ئه‌م بنه‌مایه‌، یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان رێكه‌وتی ٢٥ی ئه‌یلوولی ١٩٧٠ی بۆ به‌ستنی كۆنگره‌ دیاری كرد و له‌م پۆژه‌یشدا كۆنگره‌كه‌ له‌ باره‌گای سه‌ره‌کی لێژنه‌ی لق‌ی پێنجی پارتی دیموكراتی كوردستان له‌ شاری به‌غدا به‌سترا، كه‌ تێیدا سه‌ركرده‌یه‌تییه‌ك له‌ دوا‌زه‌ كه‌س بۆ رێكخراوه‌كه‌ پێكه‌ات، به‌جۆرێك بۆ هه‌ریه‌ك له‌ به‌غدا، كه‌ركووك و سلێمانی یه‌كی سێ نوێنه‌ر ده‌ستنیشان كرا، بۆ هه‌ر كام له‌ ده‌زگای به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی به‌غدا، خا‌نه‌قین، كه‌ركووك و سلێمانییش نوێنه‌ر ده‌ستنیشان بۆ ده‌ه‌گ هه‌لبژێرا، به‌لام به‌هۆی ئاماده‌نه‌بوونی نوێنه‌رانیا‌نه‌وه‌، هه‌یج كه‌سێك له‌ هه‌ولێر و ده‌وێك هه‌له‌نه‌بژێردران و ب‌پ‌یار درا له‌ دواتر دا ده‌زگای به‌رپۆه‌به‌رایه‌تییان بۆ ده‌ستنیشان بكرێت. له‌ كۆنگره‌كه‌دا زه‌کیه‌ ئیسماعیل حه‌قی به‌ سكرتێر^(١) و پارێزه‌ر فه‌وزیه‌ مو‌راد، به‌ جێگری سكرتێر هه‌لبژێردران.

(١) ئافره‌تانی كوردستان، گۆڤاری ب‌رایه‌تی، ژماره‌ ٧، ساڵی ١، خولی دووهم، به‌غدا، ناوه‌راستی ته‌شرینی یه‌كه‌می ١٩٧٠ز، ل ٣١؛ گ‌لنام محمود مصطفی، تأریخ نضال أ‌تحاد نساء كوردستان، القسم ٦، جریده‌ خه‌بات، لسان حال الحزب الديمقراطي الكوردستاني، العدد ٧١٨، الأرب‌عاء، ٢٣ آذار ١٩٩٤م، ص ٧.

لیژنه‌ی راپه‌پاندنی کۆنگره‌ی یه‌که‌م له‌مانه‌ی خواره‌وه پیکهاتبوو:

- پرشنگ محهمه‌د مه‌مه‌ند
- مامۆستا دره‌خشان حه‌فید
- ئه‌نجوم عه‌بدوڵا محهمه‌د، ناسراو به (ئه‌نجوم زوه‌دی)
- مامۆستا نه‌رمین عوسمان حه‌سه‌ن
- سه‌بریه ئه‌حمه‌د قادر، ناسراو به (سه‌بریه مام ئه‌حمه‌د)

نۆینه‌رانی کۆنگره‌ی یه‌که‌م، ده‌سته‌ی بال‌ای کارگێڕیی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستانیان به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه هه‌لبژارد:

- زه‌کیه ئیسماعیل حه‌قی، سه‌رۆک
- ساجیده محهمه‌د، جیگه‌ری سه‌رۆک
- مونیره قه‌زاز، ئه‌مینداری سندوق
- په‌یمان جیاوک، سکرته‌ری گشتی
- فه‌خریه سه‌عدوڵا، ئه‌ندام
- حه‌سییه تاهر قه‌زاز، ئه‌ندام
- سوعاد ئه‌حمه‌د مه‌کی، ئه‌ندام
- به‌هیجه محهمه‌دعه‌لی قازی، ئه‌ندام
- زه‌کیه عه‌لی، ئه‌ندام
- پاکیزه جه‌لال، ئه‌ندام
- نازه‌نین فه‌خری، ئه‌ندام
- قومریه محهمه‌د عه‌بدوڵا، ئه‌ندام
- سروه عوسمان سه‌عید، ئه‌ندام
- خه‌دیجه عه‌بدوڵکه‌ریم، ئه‌ندام^(١)

(١) اتحاد نساء كردستان یعقد كونفرانسه الأول في بغداد، جريدة التآخي، العدد ٥٦٠، بغداد، مطبعة دار الجاحظ، السبت، ١٠ تشرين الأول ١٩٧٠م، ص ٣.

پروگرام و پهیرهوی ناوخی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، کۆنگره ی یه کهم پروگرام و پهیرهوی ناوخی

ماده ی یه کهم:

ناوی یه کیتی: یه کیتی ئافره تانی کوردستان

ماده ی دووه م:

پیناسه ی یه کیتی:

رێکخراویکی ئافره تانی کۆمه لایه تی و دیموکراتیه، ئامانجی دابینکردنی مافی ئافرهت و بهرزکردنهوهی ئاستی له پرووی ئابووری و کۆمه لایه تی و پۆشنییری له کوردستاندا و خهبات دهکا له پیناوی دابینکردنی مافی پۆشنییری و تهندروستی و کۆمه لایه تی بۆ منالان و پشتگیری کردنی خهباتی ئافره تان له جیهاندا، له پیناوی ئاشتی و پرگاربوون له ئیستعمار و چهوساندنهوهی کۆمه لایه تی و سیاسی.

ماده ی سییه م:

ناوهندی یه کیتی بهغدايه و مافی کردنهوهی لقى ترى سهربهخۆی ههیه له کوردستان و ئهه شوینانهی که زۆربهی دانیشتهوانیان کوردن بهپیی بریاری ماده ی (۱۳) له یاسای ژماره (۱)ی، دهستکاریکراوی سالی (۱۹۶۰).

ماده ی چواره م:

بۆ جیه جێکردنی بهیاننامه ی ۱۱ ی ئازار، رێکخراوی یه کیتی ئافره تانی کوردستان ئهندامه له یه کیتی گشتی ئافره تانی عێراق له گهڵ پاراستنی بوونی تایبه تی خۆی.

ماده ی پینجه م:

ئامانجه کانی یه کیتی

پرگارکردنی ئافره تان له کوردستان لهو پهیههندییه ئابووری و کۆمه لایه تیانهی، پاشی دهخات و رێگه ی بهشداریکردنی لێ دهگرێ له بنیاتنانی کۆمه لێک که ئافرهت نیوهی هیزی کارکه ر بێت تیايدا و گهشه کردنی تهواوی ئافره تانه ئهوهش

به خه‌بات کردن بۆ :

۱- پرگارکردنی ئافرهت له‌و په‌یوه‌ندییه کۆمه‌لایه‌تییه کۆنه‌په‌رستانه‌ی که پێگه‌ی به‌شداریکردنی له‌ ژيانی گشتی لی ده‌گرن، وه‌کو ئه‌ندامێکی کاریگه‌ر له‌ بنیاتنانی کۆمه‌له‌وه‌مانه‌وه‌ی وه‌کو په‌گه‌زیکی پاشکه‌وتووی به‌سه‌رداده‌سه‌پێتی.

۲- پرگارکردنی ئافرهت له‌ نه‌زانی و نه‌خوێنده‌واری، به‌داواکردنی جێبه‌جێکردنی یاسای به‌زۆرفی‌کردن و کردنه‌وه‌ی قوتابخانه‌ی کچان بۆ ته‌مه‌نی خوێندن له‌ هه‌موو قۆناغه‌کانی خوێندنه‌وه‌ داواکردنی ماوه‌دان به‌ ئافرهت له‌ هه‌موو بواره‌کاندا، فێرکردن و کردنه‌وه‌ی مه‌لبه‌ندی نه‌هێشتنی نه‌خوێنده‌واری له‌ ناو ئافره‌تان و ئامۆژگاریکردن و فێرکردنی پیشه‌یی بۆ کچان و پێکخستنی شالۆی وشیارکردنه‌وه‌ و پۆشنبیرکردن له‌ دێهات و شاردا و کردنه‌وه‌ی خوله‌کانی (دورات) پاهێنانی پیشه‌یی و نه‌هێشتنی نه‌خوێنده‌واری به‌ په‌زامه‌ندی لایه‌نه‌ تایبه‌تمه‌نده‌کان.

۳- کۆششکردن بۆ پته‌وکردنی په‌یوه‌ندییه‌کانی ناو خێزان و به‌شداریکردن له‌ چاره‌سه‌رکردنی گروگرفته‌کانی خێزان بۆ پاراستنی منداڵ له‌ په‌راغه‌نده‌یی و چه‌سپاندنی قه‌واره‌ی خێزان به‌ سیفه‌تی ئه‌وه‌ی که ناوکی کۆمه‌له‌یه‌.

أ- هه‌ول‌دان بۆ وه‌دیپێنانی سه‌ربه‌خۆیی ئابووری ئافرهت به‌ ماوه‌دانی ئافرهت له‌ هه‌موو بواریکی ئابووری دا و داواکردن به‌ ماوه‌دانی ته‌واو له‌ کارکردن و ماوه‌دان به‌ ئافره‌تان بۆ گه‌یشتن به‌ پله‌ی به‌رز و به‌پێوه‌بردن له‌ کاتیێک که خاوه‌نی ئه‌و توانایه‌ بن.

ب- داواکردن بۆ کردنه‌وه‌ی خانه‌کانی گۆشگری (دور الحضانة) میلی و باخچه‌ی منالانی ئافره‌ته‌ کرێکاره‌کان و دانانی یاسای پێویست به‌ شیوه‌یه‌ک که بگۆنجی له‌ گه‌ڵ باری ماله‌وه‌ و کاره‌که‌یدا.

ت- داواکردن و دا‌بینکردنی مافی ئافره‌تی جوتیار و باشکردنی باری کارکردنی و هه‌ول‌دان بۆ ئه‌نجامدانی شالۆی وشیارکردنه‌وه‌ و پۆشنبیرکردن له‌م بواره‌دا.

۴- دا‌بینکردنی به‌شداربوونی کاریگه‌رانه‌ی ئافرهت له‌ هه‌لس‌و‌پاردنی هه‌موو مه‌یدانه‌کانی کار و خه‌باتی نیشتمانی له‌ پێناوی دیموکراتیه‌ت و ئاشتیدا و تێکشکاندنی پیلانه‌کانی ئیستعمار و زایۆنیزم و کۆنه‌په‌رستی و پشتگیریکردنی بزوتنه‌وه‌کانی پرگاریخوازی نیشتمانی گه‌لان له‌سه‌ر ئاستی جیهان.

5- داواکردنی کردنه وهی نه خوشخانه و مسته و سه فات به تاییه تی نه خوشخانه کانی مندالبوون و مه لبه نده کانی چاود پیریکردنی دایکیتی و مندالیتی و هه لسان به شالای پۆشنییرکردنی ته ندروستی و به شداریکردن له شالاهه کانی خۆپاراستن و کردنه وهی نه خوشخانه (عیادات) میلییه کان.

6- هه ولدان بۆ پاراستنی مندالیتی و دایینکردنی مافه پۆشنییری و ته ندروستی و کۆمه لایه تییه کانیان و داخوازی کردنه وهی خانه کان بۆ هه وانده وهی منداله په راگه نده کان و فیرکردنی پیشه.

7- هه ولدان بۆ کردنه وهی خانه ی چاود پیریکردنی په ککه وته و به سالاجووه کان.

8- هه ولدان بۆ به هیزکردنی په یوه ندی و به دیه پینانی هاوکاری سوود به خش له گه ل ئه و ریکخواه ئافره تییه ناوچه یی و جیهانیانه ی که ئامانجی هاو به شیان هه یه به مه رجیک په یوه ندیکردن له ریکای یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراقه وه بیته.

ماده ی شه شه م:

دارایی یه کیتی

دارایی یه کیتی له م ده سته و تانه ی خواره وه پیک دیت:

- 1- ئابوونه ی بوون به ئەندام که به لای که مه وه (100) سه د فلس بیته.
- 2- ده توانرئ ئەندام ببوردرئ له ئابوونه ی بوون به ئەندام یان ئابوونه ی مانگانه یان له هه ردووکیان له بهر بیده ره تانی و نه بوونی به بریاری ده سته ی به رپوه به رایه تی لق.
- 3- ئابوونه ی مانگانه به لای که مه وه (50) په نجا فلس ده بیته.
- 4- ئەو پیتاکانه ی ده ست ده که ون به گویره ی بریاره کانی یاسای یانه سییه کان و نووسراوه به ده سته و ته کان (اکتبات) و پیدراوه کان و ده سته و ته ئاهه نگه کان و بازا خیرخوازییه کان (الأسواق الخيرية) که داده نرین به به رچاوخستنی یاساکان.
- 5- ئەو پییه خشینانه ی که له لایه ن حکومه ته وه ده درین به یه کیتی.
- 6- ده سته و ته ی پرۆژه کانی یه کیتی و هه موو ئەو داها تانه ی بۆ یه کیتی دین.
- 7- یه کیتی مافی خاوه نیتی (الأموال المنقولة و غیر المنقولة) و هه ر شتیک که بشی

بو به‌ستنی (عقدی مالی) یه‌یه به‌گویره‌ی بریاره‌کانی ماده‌ی هه‌شته‌م له یاسای ژماره (۱) سالی ۱۹۶۰.

ماده‌ی هه‌وته‌م:

ئه‌ندامی‌تی و چوونه‌ ناو‌ریز و له‌ده‌ستدانی ئه‌ندامی‌تی:

یه‌که‌م:

هه‌ر ئه‌ندامی‌کی یه‌کیتی ده‌بی ئه‌م مه‌رجانه‌ی خواره‌وه‌ی تیا به‌دی بکری:

- ۱- ده‌بی ناسنامه‌ی عیراقی بی‌ت یان کوردی دانیش‌توی عیراق بی‌ت.
- ۲- ده‌بی ته‌واو لی‌هاتوو بی‌ت و ته‌مه‌نی هه‌ژده‌ سالی ته‌واو کردی‌بی‌ت.
- ۳- ده‌بی هه‌موو مافه‌ مه‌ده‌نییه‌کانی هه‌بی‌ت.
- ۴- ده‌بی ناو‌ده‌نگ و خو‌وره‌وشتی پاک بی‌ت.
- ۵- حوکم نه‌درایی‌ت به‌تاوان‌یک که له‌ ئاب‌رووی که‌م بکاته‌وه.
- ۶- دان به‌ پرۆ‌گرام و په‌ی‌په‌وی ناو‌خۆ‌ی یه‌کیتی‌دا بنی و باوه‌ری به‌ ئامانجه‌کانی هه‌بی‌ت و کار بکات بو و ده‌یه‌ینانیان.
- ۷- ده‌سته‌ی به‌پۆ‌ه‌به‌رایه‌تی بال‌ا ده‌توانی‌ت هاتنه‌ریزی ئه‌و که‌سانه‌ په‌سه‌ند بکات که عیراقی‌ نین و دانیش‌تووی عیراقن به‌ پی‌ی یاسا.
- ۸- هاتنه‌ریزی یه‌کیتی - ئاره‌زوومه‌ندی ئه‌ندامی‌تی کلێشه‌ی ئه‌ندامی‌تی پر ده‌کاته‌وه و پی‌شکه‌شی یه‌کیتی یان یه‌کیک له‌ لقه‌کانی ده‌کات.
- داواکه‌شی پاش لایه‌نگیری‌کردنی له‌لایه‌ن دوو له‌ ئه‌ندامان په‌سه‌ند ده‌کری‌ت و هه‌ل‌ده‌سه‌نگی‌زی‌ت له‌گه‌ل بریاری ده‌سته‌ی بال‌ا یان ده‌سته‌ی به‌پۆ‌ه‌به‌رایه‌تی لق ده‌لکێ‌نری.
- ئه‌و ده‌سته‌یه‌ مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه که داواکه‌ی ت بکاته‌وه و هه‌روه‌ها ئه‌وه‌ی داواکه‌ی ت ده‌کری‌ته‌وه مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه سکا‌ل‌ای خۆ‌ی بداته‌ کۆنگره‌ی یه‌کیتی و بریاری کۆنگره‌ دوا بریار ده‌بی له‌وباره‌وه.

دووهم:

له دهستدانی ئەندامیتهی كه به پهناوه كردن (استقاله) و دهركردن دهیته:

۱- پهناوه كردن (استقاله): ئەندام به پهناوه كراو داده نریت پاش ئهوهی داواكهی پیشكهش به دهستهی بهرپهناوه براهیهی بالآ یان دهستهی بهرپهناوه براهیهی لق دهكات و هۆیه كانی پهناوه كردنی تیدا پروون دهكات هوه و دهسته بریارى له سهر ده دات و یان پاش تپه پربوونی یهك مانگ به سهر داوا كردنی پهناوه كردن و ده رنه كه وتی هیچ په شیمان بوونه وه یهك له سهری.

۲- دهركردن: ئەندام به دهركراو داده نریت له یهكیتی له كاتێك:

أ- له دهستدانی یهكێك له مهرجه كانی ئەندامیتهی.

ب- بریارى دهركردنی له لایه ن دهستهی بهرپهناوه براهیهی بالآوه ده رچوو یته له گه ل دیار كردنی هۆیه كان و مافی سكا ل كردنی ههیه له كۆنگره ی یهكیتی و بریارى كۆنگره دوا بریار ده یته له م باره وه.

ماده ی هه شته م:

دهسته كان (هه یئات) ی یهكیتی و ئهركه كانیان:

یهكه م: دهسته ی گشتی لق

به رزترین دهسته یه له لق و له هه موو ئه و ئەندامانه پێك دیت كه سهر به و لقهن و پابه ندبوون به گویره ی ئەم پهیره وه و سا ل جارێك كۆبوونه وه ی ده وری خۆیان ده كهن و ده كرى داوا بكریت له دهسته ی گشتی لق بۆ كۆبوونه وه ی نا ئاسایی له سهر داوا ی (دهسته ی بهرپهناوه براهیهی بالآ) ی یهكیتی وه یان له سهر داوا ی دهسته ی بهرپهناوه براهیهی لق وه یان له سهر داوا ی زۆربه ی ئەندامانی دهسته ی گشتی لق و ئه گه ر پێك نه كه وتن ئه وه بۆ ماوه ی یهك هه فته كۆبوونه وه كه دوا ده خریته و دوا خستنه كهش له سهر داوا ی ئەندامانی ئاماده بووی كۆبوونه وه كه ده یته و ئهركه كانی ئەم دهسته یهش ئەمه ی خواره ویه:

۱- هه لپژاردنی ئەندامانی دهسته ی بهرپهناوه براهیهی لق و سى نوینه ر بۆ ئەنجومه نی بالآی یهكیتی و ئەندامانی تر بۆ كۆنگره ی یهكیتی بۆ نوینه رايه تى كردنی شوعبه كانی سهر به لق له سهر بناغه ی نوینه ریك بو هه ر

(۲۰) ئەندام بە مەرجێك ئەو پڕۆژە (المعدل) لە دوو كەس كەمتر نەبێت بۆ
هەر شوێنێك.

۲- هەڵسەنگاندن و لێپرسینهوهی ئیشوکارەکانی دەستە بە پڕۆژەبەرایەتی لق لە
سایکدا.

۳- گفتوگۆ و بریاردان لەسەر ئەو پێشنیارانەی کە پێویستە بەرز بکێنەوه بۆ
کۆنگرە یە کێتی وە یان بۆ دەستە بە پڕۆژەبەرایەتی بالا.

دووهم: دەستە بە پڕۆژەبەرایەتی لق

لەلایەن دەستە ی گشتی لق هەڵدەبژێردرێ و لە نو ئەندام پێك دێت بە
لانی كەم و لەگەڵ دوو ئەندامی جێگر (احتياط) وە لە مانگێكدا دووجار بەلای كەم
كۆبوونهوهی دەوری خۆی دەكات و ئیشوکارەکانی ئەمانەن:

۱- كردنهوهی شوێنێك سەر بە لق لە قەزا و ناحیەكان و دانانی لێژنەکانی
بە پڕۆژەبەرایەتی شوێنێك بە گۆڕە ی پێویست بۆ بەدیھێنانی ئامانجەکانی
یە کێتی پاش وەرگرتنی پەزنامەندی دەستە بە پڕۆژەبەرایەتی بالا لەسەر ئەم
ئیشوکارانە، وە دەستە بە پڕۆژەبەرایەتی لق بەرپرسیارە لە چاودێرکردنی
ئیشوکاری شوێنێك سەر وە بۆ بەدیھێنانی ئامانجەکانی یە کێتی.

۲- بە گشتیکردن (تعميم) ی بریارەكان و ئامۆژگارییەکانی دەستە بە پڕۆژەبەرایەتی
بالای یە کێتی.

۳- پێشكەشکردنی راپۆرتی مانگانە لەسەر چالاکی لق و شوێنێك کانی بۆ دەستە
بە پڕۆژەبەرایەتی بالای یە کێتی.

۴- پێکھێنانی لێژنە پێشپێش پێویستەكان بۆ وەدیھێنانی ئامانجەکانی یە کێتی.

۵- دەرکردنی بریار و ئامۆژگارییەکانی پێویست بۆ وەدیھێنانی ئامانجەکانی یە کێتی
بە مەرجێك لە ئامۆژگارییەکانی دەستە بە پڕۆژەبەرایەتی بالا دەرئەچێت.

۶- دەستە بە پڕۆژەبەرایەتی لق لە نیوان ئەندامەکانیدا سەرۆك و جێگر و
سکرتێر و ئەمینداری سندوق هەڵدەبژێرێ. ئەمینداری سندوق بۆی هەیه
کە مەبلەغێك زیاتر نەبێت لە (۲۰) دینار لەلای بێت بۆ کاتی تەنگانە و
مەسروقاتی پێویست بۆ بە پڕۆژەچوونی کاروباری لق و دەشی زیاد بکێت بە

موافهقهتی دهستهی گشتی لق.

۷- مافی سزادانی ئەندامانی لقی ههیه له چوارچێوهی سهرنجپراکێشاندا و بۆی ههیه پێشنياری دهركردنی ئەندام پێشکەش به دهستهی بهرپوهبهرايهتی بالآ بکات و دهستهی بهرپوهبهرايهتی بالآ برپاری له سهر بدات.

۸- بۆی ههیه ئەندامانی چێگر بانگ بکات بۆ هاتنه ناو دهستهی بهرپوهبهرايهتی لق له کاتی ههبوونی بۆشایی (شاغر).

سێیه م: لیژنه ی بهرپوهبهرايهتی شوعبه

به لای که م له سێ ئەندام ده بێت که دهستهی گشتی شوعبه هه لێانده بژێری و به و کاروبارانە ی خواره وه هه لده ستی:

۱- راپه راندنی برپاره کان و ئامۆژگارییه کانی دهسته ی بهرپوهبهرايه تی بالآ و لق و ته عمیم کردنیان.

۲- هه لسان به و کاروبارانه که به پێویست ده زانی ن بۆ وه دیه یانی ئامانجه کانی یه کیتی له ژێر سه ره پرشتی دهسته ی بهرپوهبهرايه تیدا.

۳- دانانی ئەو لیژنانه ی به پێویستی ده زانن بۆ خۆیان.

چواره م: کۆنگره ی یه کیتی

پێك دێت له ئەندامانی دهسته ی بهرپوهبهرايه تی بالآ و ئەندامانی ئەنجومه نی بالآ ی یه کیتی و ئەندامانی دهسته ی بهرپوهبهرايه تی لقه کان و نوێنه رانی شوعبه کان به راده ی نوێنه ریك بۆ (۲۰) ئەندام و کۆبوونه وه ی ده ورپی کۆنگره سالی جارێك ده بێت و جگه له وانه ی له سه ر داوا ی دهسته ی بهرپوهبهرايه تی بالآ و یان به داواکاری زۆربه ی ئەندامانی کۆنگره ده بێت و ئه رکه کانی کۆنگره ئەمه ی خواره وه یه:

۱- هه لبژاردنی ئەندامانی ئەنجومه نی بالآ ی یه کیتی.

۲- هه لبژاردنی ئەندامانی دهسته ی بهرپوهبهرايه تی بالآ ی نوێ.

۳- لێکۆلینه وه ی پێشنياره کان و ئامۆژگارییه کانی دهسته ی گشتی لقه کان.

۴- کۆلینه وه له سه ر کاروباری دارایی یه کیتی.

۵- کۆلینه وه له ئیشوکاره کانی سالی پابردوی دهسته ی به پڕۆه به رایه تی بالا و ئه نجومه نی بالای یه کیتی.

۶- وه گرته بریار و پیشکه شکردنی پاسپارده و ئاراسته کردنی پیویست بو وه دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتی.

۷- ته ماشا کردنی سکاالی پیشکه شکراو و له لایه ن ده رکراوه کان و ئه و داوایانه ی کراون بو هاته ری زی یه کیتی و تکرانه ته وه و دانی دوا بریار له سهریان.

۸- لابرندی هه موو یان هه ندیک له ئەندامانی دهسته ی به پڕۆه به رایه تی بالا یه کیتی به مه رجیک هه لباردنی نوو و یان ته واکاری بکریت له ماوه یه ک له مانگیك زیاتر نه بیته له پوژی لابرند.

۹- ده ستکاری کردنی په یڕه و ناوخی یه کیتی به زۆربه ی دوو له سه ر سیی ئەندامانی کۆنگره و موافقه تی وه زاره تی ناوخی وه رده گیریت له سه ر ئه وه به پیی یاسا.

۱۰- کۆنگره له و کات و شوینه ده به ستریت که ئه نجومه نی بالا یه کیتی دیاری ده کات و ئه گه ر ده نگی له سه ر نه درا (نیوه ی ژماره ی ئەندامان و کو ی یه ک) کۆنگره کو ده بیته وه پاش یه ک هه فته و ده نگدان که له لایه ن ئه و ئەندامانه وه ده کری که ئاماده بوون.

۱۱- پیشکه شکردنی پیشنیاره کان بو کۆنگره پیش (۱۰) پوژ ده بیته بو لیکۆلینه وه و دانانی له ناو به رنامه کانی کاری (جدول اعمال) کۆنگره و ئه گه ر پیشکه ش کرا له کاتی به ستنی کۆنگره ده بیته به پازیوونی زۆربه ی ئەندامان له ناو به رنامه ی ئیشوکاره کانی کۆنگره دا بریت.

پینجه م: دهسته ی به پڕۆه به رایه تی بالا یه کیتی

به لای که مه وه له یازده ئەندام پیک دیته که له کۆنگره ی یه کیتی هه لده بژێردین بو ماوه ی سالیك و هه ر دوو مانگ جاریك کۆبوونه وه ی خوی ده کات به لای که م. به و ئیشوکارانه ی خواره وه هه لده ستی:

۱- لیکۆلینه وه ی ئاموژگاری و پیشنیاره کانی کۆنگره ی یه کیتی و دانانی پڕوشوینی گونجاو بو پاپه راندنیان.

۲- ئاراستە كوردنى چالاكى و كاروباره كانى يەكيتى بۆ وەديھپنانى ئامانجە كانى لە رېگەي پېكھپنانى لېژنە تاييەتەكان (لجان الخاص).

۳- دەر كوردنى بە ياننامە و ئامۆزگارىيە تەنزيىمىيەكان بۆ دەستەكانى بەرپۆە بەرايەتى لق و شوعبەكان.

۴- كوردنەوہى لقەكانى يەكيتى بەو شپۆەي دەگونجيت و فەرمان كوردن بۆ دەستەكانى بەرپۆە بەرايەتى لقەكان بۆ كوردنەوہى شوعبەكان.

۵- دانانى دەستەي بەرپۆە بەرايەتى بۆ لقەكان تا كاتى ھەلېژاردنە گشتيەكانى لقەكان يان دانانى ئەندامانى زياتر بۆ دەستەكانى بەرپۆە بەرايەتى ئەگەر پيويست بيت.

۶- سەپاندنى سزا بە سەر ئەندامان لە كاتى پيويستدا ئەويش:

أ- سەرنچراكيشان: ئاراستەي ئەو دەكرى لە كاتيكدا كە لە ناشيرىنى كوردى بە ئەنقەست و [خوى] نەبەستبيتەوہ بە ئامۆزگارىيەكانى بەرپۆە بەرايەتى بالآ يان لق [ئەگەرچى] ھەر ئاگادارىش كراييتەوہ.

ب- دەر كوردنى كاتى يان يەكجارى لە كاتيكدا كە سوور بيت لە سەر جيپەجپنە كوردنى فەرمانەكانى دەستەي بەرپۆە بەرايەتى بالآ يان لە كاتيكدا كوردەوہيەك كە كار بكاتە سەر ناوبانگى يەكيتى يان ھەلسييت بە كوردەوہ لە دژى ئەندامەكانى يەكيتى.

دەستەي بەرپۆە بەرايەتى بالآ لە ناو ئەندامانىدا، ئەمانە ھەلدەبژيريت :

أ- سەرۆك:

سەرۆكايەتى كۆبوونەوہەكانى دەستەي بەرپۆە بەرايەتى بالآ و كۆنگرەي يەكيتى دەكات و نوينەرايەتى يەكيتى دەكات لە ھەموو دەستە و دائيرە پەسمى و ناپەسميەكاندا. ئيمزا دەكات لەسەر نووسراوہكان كە لە يەكيتى دەر دەچن و لەسەر سەنەدەكانى سەرفكردن بە ھاوكارى لەگەل ئەميندارى سندوق و لەسەر ھەموو ئەو نووسراپەرەوانە و پەيمانانە ئيمزا دەكات كە دەستەي بەرپۆە بەرايەتى بالآ برياريان لەسەر دەدات و مافى ئەوہى ھەيە، كە يەكئەك لە ئەندامانى دەستەي بەرپۆە بەرايەتى ھەلېژيرى بۆ ھەندى كارى تاييەتى بە موافقەي دەستەي بەرپۆە بەرايەتى بالآ

ب- جیگری سەرۆك:

جیگه‌ی سەرۆك ده‌گرتنه‌وه له كاتی ئاماده‌نه‌بوون یان په‌ناوه‌کردن (استقاله‌ی سەرۆكدا).

ت- ئەمینه‌دارى سندوق:

به‌ پیک‌خستنی حساباتی یه‌کیتی و پارگرتنی لیسته‌ پێویسته‌کان و وه‌رگرتنی ئابوونه‌ی بوون به‌ ئەندام و ئابوونه‌ی مانگانه‌ هه‌ڵده‌ستى و راپورتنی دارایی سالانه‌ پیک ده‌خات و پێشکەش به‌ ده‌سته‌ی گشتی ده‌کات و له‌گه‌ڵ سەرۆك له‌سه‌ر چه‌ك و سه‌نه‌داتی سه‌ره‌فکردنی ئیمزا ده‌کات و له‌لایه‌ن ئەوه‌وه‌ پارهی یه‌کیتی له‌ بانک‌ه‌کان داده‌نرێ و بۆی هه‌یه‌ که‌ مه‌بله‌غی (5) دینار له‌ لای خوێ دابنێت بۆ به‌ره‌و رووبوونه‌وه‌ی کاتی ته‌نگانه‌ و پێویسته‌یه‌کانی یه‌کیتی و ته‌سلیمکردنی هه‌موو پارە و دیارییه‌ك به‌ به‌لگه‌نامه‌ی ئیمزاکراو له‌لایه‌ن ئەوه‌وه‌ یان جیگری ئەو ده‌بێت، پاش مۆرکردنی به‌ مۆری یه‌کیتی و مافی راکێشانی زیاتر له‌ (50) دیناری هه‌یه‌ به‌ بریاری ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی بال.

ث- سکرته‌ری گشتی:

پیک‌خستنی کۆبوونه‌وه‌کان و ئاماده‌کردنی به‌نامه‌کانی کاروباری (جداول الأعمال) کۆبوونه‌وه‌کانی ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی بال و پارگرتنی تۆمارگاکانی و چاودێریکردنی راپه‌راندنی بریاره‌کان و هه‌لگرتنی لیسته‌ پێویسته‌کان و پیک‌خستنی نامه‌گۆڕینه‌وه‌کان (المراسلات) به‌رپوه‌ ده‌بات.

شه‌شه‌م: سکرته‌ریه‌تی گشتی:

به‌لای که‌مه‌وه‌ له‌ دوو ئەندامی ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی بال پیک دیت به‌ سه‌رۆکایه‌تی سکرته‌ری گشتی و لێپرسراویه‌تی چاودێریکردنی پیک‌خستنی لقه‌کان و بنکه‌کان و لێژنه‌ی تایبه‌تییه‌کان و راپه‌راندنی بریاره‌کانی ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی بال ده‌بات و به‌لای که‌مه‌وه‌ له‌ هه‌فته‌ی جاریک کۆ ده‌بێته‌وه‌.

هه‌هه‌م: ئەنجومه‌نی بالی یه‌کیتی

له‌ نوێنه‌رانی یه‌کیتی پیک دیت که‌ له‌لایه‌ن ده‌سته‌ گشتیه‌کانی لقه‌کانه‌وه‌ هه‌ڵده‌بژێردرێن به‌ راده‌ی سێ ئەندام بۆ هه‌ر لقی و هه‌موو ئەندامانی ده‌سته‌ی

بەرپۆه بەرايەتى بالآوه بەلای كەم لە ھەر سى مانگ جارێك كۆ دەبێتەو
بۆ كاروبارى پێكخستن و بەرپۆه بەرايەتى دارايى و پێكخستنى ئىشوكارى لە
چاودێرىكردنى راپەراندنى بریارەكانى كۆنگرە.

هەشتەم: ئەندامى دەستەى بەرپۆه بەرايەتى بالآ

بە بریارى دەرچوو لە ئەندامانى بالآى يەكيتى لە لێرسراويەتى بە زۆربەى (دوو
لەسەر سى) دەنگ و سكاڵا كردنى ھەيە لە كۆنگرە و كۆنگرە دوا بریار دەبێت، ئەگەر
بۆشايى پەيدا بوو لە ئەندامانى دەستەى بەرپۆه بەرايەتى بالآ، ئەندامانى (الاحتياط)
بانگ دەكرێت بۆ پركردنەوى بۆشايى كە بە گۆيرەى دانانى دەستەى بەرپۆه بەرايەتى
بالآ.

مادەى نۆيەم:

لەسەر يەكيتى و شوعبەكانى كە ئەم لیستەى خوارەو لە لای خۆيان
رەبگرن:

١- لیستەى ئەندامان كە ناوى ھەر ئەندامێك و تەمەنى و پيشەى و شوێنى
دانىشتنى و مێژووى پەيوەندىكردنى و جنسىەى و ناوى ئەندامانى پشتگيرىكەرى
تیدا دەنووسرێ.

٢- تۆمارگەى كۆبوونەو ھەكان و بریارەكانى دەستەى بەرپۆه بەرايەتى و دەستەى گشتى
تیدا دەنووسرێ و لە كۆتايى ھەر كۆبوونەو ھەك لەلایەن ئەندامانى ئامادەبوو
لەسەرى ئیمزا دەكرێ.

٣- تۆمارگەى حسابات كە دەسكەوت و مەسروفاتى يەكيتى تیداى دەنووسرێ بە
مەرجێك كە (تصديق) كرا بێت لەلایەن دادنووس (کاتب العدل) ھو.

٤- تۆمارگەى كەلوپەل كە ھەر شتێك مۆلكى يەكيتى بێت تايادا دەنووسرێ.

٥- تۆمارگەى نووسراو ھاتوو و پۆشتوو.

مادەى دەيەم:

يەكيتى كەسايەتییەكى مەعنەوى ھەيە يان خاوەنى ئەھليەتێكى تەواو ھو
جیبەجێكردنى ئىشوكارەكانى لەم بەرنامەيەدا نووسراو و مافى رەفتار (تصرف) و

به ستنی به لّین و خاوه نیّتی و دژایه تی و (الخصومه) و بردنه دادگا (المرافعه) ی هه یه و سه روک یان جیگری سه روک نوینه رایه تی ده کات به گویره ی ئەم بهرنامه یه.

ماده ی یازدهه م:

ئه گهر بریار درا به هه لّوه شانده وه ی یه کیتی به شیوه یه کی ئیختیاری به بریاری زۆربه ی دهنگی (دوو له سه رسن) ی ئەندامانی کۆنگره مومته له کات پیک ده خری له لایه ن ئەو پیکه ره ی که کۆنگره دیاری ده کات و پاشماوه که ی له پاش پیکه ستن ده گواستریته وه بو ئەو لایه نانه ی که کۆنگره دیاری ده کات، به لام ئە گهر هه لّوه شانده وه که به شیوه یه کی قه زائی (دادگا) بوو بو پیکه ستنی مومته له کاتی یه کیتی و گواستنه وه ی پاشماوه که ی له دوا ی پیکه ستن و پاککردنه وه ی فه رمانه کانی یاسا چاو ده کرین.

کۆنگره‌ی دووه‌می یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان

به‌غدا ١٩٧١

دوابه‌دوا‌ی به‌ستنی کۆنگره‌ی یه‌که‌می خۆی، یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان بۆ ئه‌وه‌ی به‌شیوه‌یه‌کی فه‌رمی له‌ ته‌وا‌وی کوردستان و عێراق چالاکیه‌کانی خۆیان ئه‌نجام بده‌ن، ده‌بوو دا‌وا‌ی مۆله‌تی فه‌رمی کارکردن بکه‌ن، بۆ ئه‌و مه‌به‌سته‌ش نووسرا‌ویکیان ئاراسته‌ی وه‌زاره‌تی نا‌وخۆی حکومه‌تی عێراق کرد و په‌یره‌وپروگرامی پێک‌خرا‌وه‌که‌یان که له‌ دوانزه ماده پێکهاتبوو به‌ زمانی عه‌ره‌بی ها‌وپیچی نووسرا‌وی دا‌وا‌کاریه‌که‌یان کردبوو، ئه‌م نووسرا‌وه له‌ گۆڤاری (الوقائع العراقية) بڵاو‌کرایه‌وه، پاش ئه‌وه وه‌زاره‌تی نا‌وخۆی عێراق به‌ نووسرا‌وی م.ج-٢٤٠٦ په‌زامه‌ندی له‌سه‌ر دا‌وا‌کاری پێک‌خرا‌وه‌که‌ ده‌ربهری، سه‌ره‌نجام له‌ پێکه‌وتی ١٨‌ی تشرینی دووه‌می ١٩٧٠ مۆله‌تی فه‌رمی به‌ یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان به‌خشی.

به‌فه‌رمی بوونی پێک‌خرا‌وی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان، ئه‌وانی پابه‌ندی کۆمه‌ڵێک یاسا کرد، که ده‌بوو به‌پێی ما‌وه‌ی یاسایی کۆنگره‌ به‌ستن، بۆیه هه‌ر له‌سه‌ر ئه‌و بنه‌مايه یه‌کیتی ئافره‌تان بریارێ ئه‌نجامدانی کۆنگره‌یان دا، سه‌ره‌تا بریارێ ئه‌نجامدانی کۆنفه‌رانسه نا‌وخۆیه‌کانی خۆی دا، بۆ مه‌به‌ستی هه‌لبژاردن و ده‌ست نیشان کردنی ئه‌ندامانی کۆنگره، بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ش له‌ ته‌وا‌وی لقه‌کانی به‌غدا، که‌رکووک، سلێمانی، هه‌ولێر، خانه‌قین، هه‌لبژاردنی ئه‌ندامانی کۆنگره به‌رپوه چوو.

له‌ پێکه‌وتی ١٨-١٩‌ی نیسانی ١٩٧١ یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان دووه‌مین کۆنگره‌ی خۆیان له‌ که‌ش و هه‌وايه‌کی ئازاد له‌ باره‌گای یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له‌ شاری به‌غدا به‌ست.

پاش گفتوگۆی ئه‌ندامانی کۆنگره و تا‌وتوو‌ی کردنی بارودۆخی ئه‌وسای کۆمه‌ڵگای کوردی و په‌وشی ئافره‌تانی کوردستان، بریاردارا ئه‌و پێک‌خرا‌وه حه‌وت لق له‌ شاره‌کانی به‌غدا، سلێمانی، که‌رکووک، خانه‌قین، هه‌ولێر، نه‌ینه‌وا، ده‌وک بکاته‌وه. له‌ کۆتایی کۆنگره‌ش لیژنه‌یه‌کی نوێ بۆ راپه‌راندنی ئه‌و پێک‌خرا‌وه هه‌لبژێردران و

زه کیه ئیسماعیل حه قی به سکریتی رییکخواه که هه لێژێردرایه وه.

له لایه ن نوینه رانی کۆنگره وه لێژنه ی پاپه راندنی نوێ به م شیوه ی خواره وه هاته هه لێژاردن:

- زه کیه ئیسماعیل حه قی
- حه سیبه قه زاز
- فه وزیه مورا د
- سو هام ئیبراهیم
- په یمان مه عروف
- فه خریه سه عدو لا
- زوهره مورا د
- فه خریه حه یدهر
- عه فیهه جاسم
- فایزه نه سرو لا
- سو ره یا محه مه د عه بدو لا
- گه لاوێژ سألح فه تاح
- هێرۆ ئیبراهیم ئه حمه د
- پرشنگ محه مه د مه مه ند
- نه رمین عوسمان حه سه ن

ئه ندامانی یه ده گی لێژنه ی پاپه راندنیش به م شیوه ی خواره وه له لایه ن نوینه رانی کۆنگره وه ده نگیان پێ درا:

- عه تیبه ئه حمه د
- جیهان مه عروف
- نه عیمه مه حمود

له ریکه وتی ۳ ئایاری ۱۹۷۱ یشدا، له کۆبوونه وه ی ئه ندامانی لێژنه ی پاپه راندندا

ئهمانه ی خواره وه بۆ مه کته بی سكرتاریه ت هه لێژێردران:

- زه كیه ئیسماعیل هه قی، سه رۆکی ده سته ی بالای کارگیری
- سوره یا محمه د، جیگری سه رۆکی ده سته ی بالای کارگیری
- نه رمین عوسمان هه سه ن، سكرتیری گشتی
- سوها م ئیبراهیم قورتاس، ئه مینداری سندوق

بریاره‌کانی کۆنگره‌ی دووهمی یه‌کێتی ئافره‌تانی کوردستان

- کۆنگره دهستخۆشی له پارتی به عسی عه ره بی سو سیالیستی و سه رکرده که ی ئه حمه د حه سه ن ئه لبه کر و پارتی دیموکراتی کوردستان و سه رکرده ی خه باتگێر بارزانی ده کات و هه وله هاو به شه کانیا ن به رز ده رخێنی که به یاننامه ی میژوو ی ۱۱ ی ئا دار و به خشی نی مافه نه ته وه ییه کان به گه لی کورد و ئۆتۆنۆمی بۆ گه لی کورد له چوارچیوه ی کۆماری عێراقی لی که وته وه. هاوکات کۆنگره به چاوی رێزه وه ده پروانیته ئه وه هه نگاوانه ی له پیناوی جیه جیکردنی برگه و پرپاره کانیدا گیراونه ته بهر و داوا ی به رده وامبوون له سه ر جیه جیکردنی برگه و پا به ندبوونه کانی تری ریککه وتننامه که ده کات، ئه مه ش له پیناوی پته وترکردنی بنه ماکانی یه کیتی نیشتما نی و دارشتیا ن له سه ر بنه ما ی راست و دروست و دا بی نکردنی پیداو یسته کانی خه بات له دژی کۆلونیالیزم و زایونیزم.
- به مه به ستی گه یشتن به گونجاوترین شیوازه کانی هاوکاری و کاری به ره همدار له نیوان یه کیتیه که مان و یه کیتی گشتی ئافره تانی عێراق و وه گه پرخستنی ده ستی کاری ئافره ت و کردنه وه ی کارگه ی تایه ت به فیکردنی به رگدرووی و بازا ری میلی تایه ت، کۆنگره داوا ی پیکه ییانی لیژنه یه کی هاو به ش له گه ل یه کیتی گشتی ده کات.
- له پیناوی دا بی نکردنی ئاستی کی سیاوی ته ندروستی بۆ مندا لآمان له کوردستان و بۆ دایکان له گوند و لادی کان، کۆنگره به پێویستی ده زانی لیژنه یه کی هاو به ش له گه ل یه کیتی گشتی پیکه ییانی که ئه رکی وه رگرتنی ئه وه خورا که بگریته ئه ستۆ که وه ک یارمه تی نیوده وه لته ی و بی به رامبه ر به حکومه ت ده گات و له لایه ن لیژنه ته ندروسته کانه وه به سه ر لقه کانی یه کیتیه که مان دا به ش بکری.
- به و پێیه ی هه لمه تی نه هیشتنی نه خوینده واری پێویستی به وه گه پرخستنی توانای سه رجه م هاو لاتیامان هیه به عه ره ب و کورده وه، بۆیه کۆنگره داوا ی پیکه ییانی لیژنه یه کی هاو به ش له گه ل یه کیتی گشتی ده کات که ئه رکی سه ر په رشتیکردنی هه لمه ته که بگریته ئه ستۆ و بۆ ئه وه مه به سه ته خولی پێویست بکاته وه و هه ول بدات که لایه نه په یوه ن دیدا ره کان رازی بکات به وه ی پروانامه ی قوتا بخانه کانی نه هیشتنی نه خوینده واری له گه ل پروانامه ی پۆلی چواری سه ره تایی هاوتا بکری.
- ئه وه ئه رکانه ی به هه ندیک له ئه ندا ما مان سپی درا ون، پێویست ده کات ئه وان به ته واوی خۆیا ن بۆ ئه وه به رپر سیا ری تیه ته رخا ن بکه ن که ده بنه مایه ی خیر و خۆشی بۆ ته واوی کۆمه لگای عێراقی مان، له و روا نگه یه وه کۆنگره داوا ده کات

لایه نه په یوه نیداره کان هه ولّ بدهن شانه شانی براکانیان له سه ندیکا و ریڅخراوه جه ماوه ریه کانی دیکه دان به مافی خو ته رخانکردنی ئافره تی سه رکرده دا بنیښ.

- کونگره داوای تیپه پانندی پاشماوه کانی شه پری براکوژی ده کات، ئه و شه پری بووه هوئی ئه وهی رۆله کامان بوّ ماوهی ده سال له خویندن دابریښ، ئه مه ش له ریگای زیادکردنی ژماره ی قوتابخانه سه ره تایی و ئاماده ییه کان و په یمانگه پیشه ییه کان له کوردستان، به تاییه تی له گوند و لادیکان و دابینکردنی کارمه ندی پیویست بویان.

- کونگره هه لویستی یه کیتی گشتی سه بارت به زیادکردنی ژماره ی نوینه راغان له دهسته ی کارگری بالای یه کیتی که له دوو ئه ندامه وه بوّ سئ ئه ندام بهرز ده رخینئ، له راستیدا ئه مه نیشانه یه که بوّ ئه و گیانی برایه تی ه ی بالی به سه ر په یوه ندیه کانی نیوان هه ردوو یه کیتی که دا کیشاوه.

- کونگره پشتگیری خوی بوّ خه باتی ره وای ولاتانی عه ره بی دوست دووپات ده کاته وه له دژی دواکه وتنی کۆمه لایه تی و ته و اوکردنی پرۆسه ی ئازادیی ئابووری و تیکۆشان له پیناوی رزگارکردنی خاکی داگیرکراوی عه ره ب و وه ده سه ته یانی مافه کانی گه لی عه ره بی فه له ستین له ژیان له سه ر خاکی ئازاد و یه کگرتووی خوی.

- کونگره پشتگیری خوی بوّ خه باتی ئافره تان له ولاتانی ئاسیا و ئه فریقا و ئه مه ریکا ی لاتین دووپات ده کاته وه له پیناوی ئازادیی نیشتمانی و دیموکراسی و مافی دیارکردنی چاره نووس و بنبرکردنی هه موو شیوازه کانی جیاکاری ره گه زپه رستی و گه یشتن به و ئاشتی ه ی ده بیته مایه ی دابینکردنی بنه ماکانی ئازادیی ئافره تان له جیهان و هیانه دی خواسته ره واکانی.

کۆنگره‌ی سییه‌می یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان

هه‌ولێر ۱۹۷۲

یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان، بۆ زیاتر پیکخستنی ریزه‌کانی و نوێکردنه‌وه و گونجاندنی کاری پیکخواه‌که‌ی له‌گه‌ڵ پێشکه‌وتنه‌کاندا، له‌ پیکه‌وتی ۲۷ - ۲۹ی نیسانی ۱۹۷۲، به‌ دروشمی «له‌ پێناو په‌رپه‌رکردنی ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستانی عێراق» به‌ ئاماده‌بوونی ۱۲۱ نوێنه‌ر له‌ کۆی گشتی ۱۳۰ نوێنه‌ر له‌ گشت لقه‌کانی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان، له‌ «هۆلی گه‌ل»ی شاری هه‌ولێر و «هۆتیل سه‌لاحه‌دین» له‌ شاره‌دیی پیرمامی سه‌ر به‌ پارێزگای هه‌ولێر، له‌ ژێر چاودێری ئه‌حمه‌د حه‌سه‌ن به‌کر، سه‌رۆککۆماری عێراقدا کۆنگره‌ی سی‌ی خۆی به‌رپۆه‌برد که‌ سامی عه‌بدولپه‌رچه‌مان و تاري سه‌رۆک کۆماری خوێنده‌وه^(۱). له‌ کۆنگره‌که‌دا هه‌یب محه‌مه‌د که‌ریم سکرته‌یری پارتی دیموکراتی کوردستان به‌ نوێنه‌رایه‌تی سه‌رۆک مسته‌فا بارزانی و تاري خوێنده‌وه.

هه‌ریه‌که‌ له‌م لایه‌ن و که‌سایه‌تیانه‌ش ئاماده‌ی کۆنگره‌که‌ بوون و به‌ وتار و بروسکه‌ به‌شداریان کرد: یه‌کیتی گشتی ئافره‌تانی عێراق، هاوبه‌ندی ئافره‌تانی عێراق، کۆمه‌له‌ی مانگی سووری عێراقی/ لقی ئافره‌تان، کۆمه‌له‌ی ئافره‌تانی لاوی مه‌سیحی، یه‌کیتی نیشتمانی ئافره‌تانی جه‌زائیری، ئه‌نجوومه‌نی ئافره‌تانی لوبنانی، یه‌کیتی ئافره‌تانی مه‌غریب، یه‌کیتی گشتی ئافره‌تانی مه‌غریب، عایده‌ علوی نوێنه‌ری یه‌کیتی گشتی ئافره‌تانی یه‌مه‌ن، یه‌کیتی نیشتمانی ئافره‌تانی فه‌له‌ستینی، لیژنه‌ی ئافره‌تانی سوؤقی، ئه‌نجوومه‌نی ئافره‌تانی بولگاری، ئه‌نجوومه‌نی ئافره‌تانی پۆلۆنی، لیژنه‌ی ئافره‌تانی مه‌جارستان، یه‌کیتی ئافره‌تانی هیندستان^(۲). هه‌روه‌ها کانه‌بی ده‌یه‌ی جیگری پارێزگاری هه‌ولێر، نوێنه‌ری لیژنه‌ی

(۱) المؤتمر الثالث لاتحاد نساء كردستان، جريدة التآخي، العدد ۱۰۱۵، بغداد، مطبعة التایمس، السبت، ۲۲ نيسان ۱۹۷۲م، ص ۴؛ السيد رئيس الجمهورية ينيب الاستاذ محه‌مه‌د محمود عبدالرحمن لرعاية مؤتمر اتحاد نساء كردستان، جريدة التآخي، العدد ۱۰۲۰، بغداد، مطبعة التایمس، السبت، ۲۹ نيسان ۱۹۷۲م، ص ۱.

(۲) المقرارات الكاملة للمؤتمر الثالث لاتحاد نساء كردستان، جريدة التآخي، العدد ۱۰۷۴، بغداد، مطبعة التایمس، السبت، ۱ تموز ۱۹۷۲م، ص ۱۳؛ ئاماده‌کردنی: لوتفيه ئیبراهيم سالح، هه‌ندیک

لقی پینجی پارتی دیموکراتی کوردستان، نوینهری یه کیتی مامۆستایانی کوردستان و نوینهری یه کیتی قوتابیانی کوردستان به وتار به شدارییان له کردنه وهی کۆنگره که دا کرد^(۱).

له پاش تهواو بوونی کارهکانی، له لایهن نوینهرانی کۆنگره وه دهستهی بالای کارگیریی بهم شیوهیهی خواره وه ههلبژێردرا:

- زهکیه ئیسماعیل ههقی
- عهتیه ئهحمهد جهواد جاف، ناسراو به (دایکی یاسین)
- ئینتسار عهلی فهیلی
- سورهیا محهمهد
- فهخریه ههیدەر، ناسراو به (فهخریه فهیلی)
- فهوزیه شهوکهت رهشید، ناسراو به (فهوزیه شهوکهت کهتانی)
- سهبریه ئهحمهد، ناسراو به (سهبریه مام ئهحمهد)
- سینهم خان بهدرخان
- کوردستان شهوکهت رهشید، ناسراو به (کوردستان شهوکهت کهتانی)
- فایقه خهفاف
- سهبیحه تاهیر فهیلی
- عهقیله عهبدولقادر سلیمان ناسراو به (عهقیله پرواندزی)
- نازهنین فهخری
- نهبیحه مههدی، ناسراو به (نهبیحه فهیلی)
- بههیله مهعروف، ناسراو به (بههیله شیخ مارف بهرزنجی)
- لهتیفه سدیق

له بیره وهرییهکانی بههیله مهعروف بهرزنجی، (سلیمانی - بهرپوه بهریتی گشتی چاپ و بڵاو کردنه وه - چاپخانهی وهزارهتی رۆشنیری - ۲۰۰۲ز)، ل ۱۴۴ - ۱۴۵، ۱۶۴.

(۱) مؤتمەر اتحاد نساء کردستان یختمم أعماله صباح اليوم ویصدر قرارته وتوصياته، جریده التأخی، العدد ۱۰۲۰، بغداد، مطبعة التایمس، السبت، ۲۹ نیسان ۱۹۷۲م، ص ۴.

- نه جات مه حمود مه حوی
- سه بیحه مه هدی
- ئامینه محه مه د
- په روین عه لی محه مه د بیوک
- خه ریه عارف

هه روه ها ئه ندامانی یه ده گی ده سته ی بالای کارگپیش بریتی بوون له:

- کوردستان عه لی عه بدولعه زیز
- حه مدیه ساییر
- په خشان خه فاف
- ئه نجوم عه بدولآ محه مه د، ناسراو به (ئه نجوم زوه دی)
- عیسمه ت عه زیز

له پیکه وتی ۲۹ ی نیسانی ۱۹۷۲ ده سته ی بالای کارگپیشی کۆبوونه وه و بو سهرکردایه تی بالآ ئه مانه ی خواره وه یان هه لبارد:

- زه کیه ئیسماعیل حه قی، سه روک
- سوره یا محه مه د، جیگری سه روک
- فه وزیه شه وکه ت، سه کرتیری گشتی
- ئینتسار عه لی، ئه مینداری سندوق^(۱)

له دوای ته وابه وونی کۆنگره، پوژی هه ینی، ۲۸ ی نیسانی ۱۹۷۲ له باره گای حاجی ئۆمه ران له سنووری پارێزگای هه ولیر، سه روک مه سته فا بارزانی پیشوازی له گشت میوانه بیانیه کانی کۆنگره و ئه ندامانی سه رکردایه تی یه کیتی ئافره تانی کوردستان کرد^(۲).

(۱) انتخابات الهيئة الادارية العليا لاتحاد نساء كردستان، المصدر السابق، ص ۵.

(۲) البارزاني يستقبل الوفود المشاركة في مؤتمر اتحاد نساء كردستان، جريدة التآخي، العدد ۱۰۱۸، بغداد، مطبعة التایمس، السبت، ۲۹ نیسان ۱۹۷۲م، ص ۱.

پرۆگرام و په‌پره‌وی ناو‌خۆی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان کۆنگره‌ی سییه‌م

ماده‌ی یه‌که‌م:

ناوی یه‌کیتی: یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان

ماده‌ی دووه‌م:

پیناسه‌ی یه‌کیتی:

رێک‌خراویکی ئافره‌تانی کۆمه‌لایه‌تی و دیموکراتیه‌، ئامانجی دابینکردنی مافی ئافره‌ت و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی له‌پرووی ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی و پۆشنیبری له‌ کوردستاندا و خه‌بات ده‌کا له‌ پیناوی دابینکردنی مافی پۆشنیبری و ته‌ندروستی و کۆمه‌لایه‌تی بۆ منالان و پشتگیریکردنی خه‌باتی ئافره‌تان له‌ جیهاندا، له‌ پیناوی ئاشتی و پرزگاربوون له‌ ئیستیعمار و چه‌وساندنه‌وه‌ی کۆمه‌لایه‌تی و سیاسی.

ماده‌ی سییه‌م:

ناوه‌ندی یه‌کیتی: به‌غدایه و مافی کردنه‌وه‌ی لق‌ی تری سه‌ربه‌خۆی هه‌یه له‌ کوردستان و ئه‌و شوێنه‌ی که زۆربه‌ی دانێشتوانیان کوردن به‌پێی بریاری ماده‌ی (١٣) له‌ یاسای ژماره (١)ی، ده‌ستکاریکراوی سالی (١٩٦٠).

ماده‌ی چواره‌م:

بۆ جێبه‌جێکردنی به‌یاننامه‌ی (١١) ئازاری رێک‌خراوی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان ئه‌ندامه له‌ یه‌کیتی گشتی ئافره‌تانی عێراق له‌گه‌ڵ پاراستنی بوونی تایبه‌تی خۆی.

ماده‌ی پینجه‌م:

ئامانجه‌کانی یه‌کیتی:

پرزگارکردنی ئافره‌تان له‌ کوردستان له‌و په‌یوه‌ندییه‌ ئابووری و کۆمه‌لایه‌تیانه‌ی که پاشی ده‌خات و پێگه‌ی به‌شداریکردنی لێده‌گرێ له‌ بنیاتنانی کۆمه‌لێک که ئافره‌ت نیوه‌ی هی‌زی کارکه‌ر بێت تیایدا و گه‌شه‌کردنی ته‌واوی ئافره‌ت، ئه‌وه‌ش به‌ خه‌باتکردن بۆ:

١- پرزگارکردنی ئافره‌ت له‌و په‌یوه‌ندییه‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌ کۆنه‌په‌رستیانه‌ی که پێگه‌ی

به‌شداریکردنی له ژیا‌نی گشتی لێ ده‌گرن، وه‌کو ئه‌ندامی‌کی کاریگه‌ر له بنیاتنانی کۆمه‌له‌وه، مانه‌وه‌ی وه‌کو په‌گه‌زی‌کی پاشکه‌وتوو‌ی به‌سه‌ردا ده‌سه‌پینی.

۲- پزگارکردنی ئافه‌رت له نه‌زانی و نه‌خوینده‌واری، به‌داواکردنی جیه‌جێکردنی یاسای به‌زۆر فێرکردن و کردنه‌وه‌ی قوتابخانه‌ی کچان بۆ ته‌مه‌نی خویندن له هه‌موو قۆناغه‌کانی خویندن و داواکردنی ماوه‌دان به‌ ئافه‌رت له هه‌موو بواره‌کاندا و فێرکردن و کردنه‌وه‌ی مه‌له‌ندی نه‌هێشتنی نه‌خوینده‌واری له ناو ئافه‌رتان و ئامۆژگاریکردن و فێرکردنی پیشه‌یی بۆ کچان و پیک‌خستنی شالۆی وشیارکردنه‌وه و پۆشنبیرکردن له گوند و شاردا و کردنه‌وه‌ی خوله‌کانی (ده‌ورات) پراهنانی پیشه‌یی و نه‌هێشتنی نه‌خوینده‌واری به‌ په‌زنامه‌ندی لایه‌نه تایبه‌مه‌نده‌کان.

۳- کوششکردن بۆ پته‌وه‌کردن په‌یوه‌ندیه‌کانی ناو خێزان و به‌شداریکردن له چاره‌سه‌رکردنی گيروگرفته‌کانی خێزان بۆ پاراستنی منداڵ له په‌راغه‌نده‌یی و چه‌سپاندنی قه‌واره‌ی خێزان به‌ سیفه‌تی ئه‌وه‌ی که ناوکی کۆمه‌له.

۴- أ - هه‌ول‌دان بۆ وه‌دیپێنانی سه‌ربه‌خۆیی ئابووری ئافه‌رت به‌ ماوه‌دانی ئافه‌رت له هه‌موو بواری‌کی ئابووریدا و داواکردن به‌ ماوه‌دانی ته‌واو و له کارکردن و ماوه‌دان به‌ ئافه‌رتان بۆ گه‌یشتن به‌ پله‌ی به‌رز و به‌پێوه‌بردن له کاتی‌که که خاوه‌نی ئه‌و توانایه‌ بن.

ب - داواکردن بۆ کردنه‌وه‌ی خانه‌کانی گۆشگری (دور الحضانه) میلی و باخچه‌ی منالانی ئافه‌رته‌ کرێکاره‌کان و دانانی یاسای پێویست به‌ شیوه‌یه‌که که بگونجی له‌گه‌ڵ باری ماله‌وه و کاره‌که‌یدا.

ج - داواکردن و دا‌بینکردنی مافی ئافه‌رتی جووتیار و باشکردنی باری کارکردنی و هه‌ول‌دان بۆ ئه‌نجامدانی شالۆی وشیارکردنه‌وه و پۆشنبیرکردن له‌م بواره‌دا.

۵- دا‌بینکردنی به‌شداربوونی کاریگه‌رانه‌ی ئافه‌رت له هه‌لسو‌وران‌دانی هه‌موو مه‌یدانه‌کانی کار و خه‌باتی نیشتمانی له پینا‌وی دیموکراتیه‌ت و ئاشتیدا و تیکشکاندنی پیلانه‌کانی ئیستعمار و زایونیزم و کۆنه‌په‌رستی و پشتگیریکردنی بزووتنه‌وه‌کانی پزگاریخو‌ازی نیشتمانی گه‌لان له‌سه‌ر ئاستی جیهان.

۶- داواکردنی کردنه‌وه‌ی نه‌خۆشخانه، به‌ تایبه‌تی نه‌خۆشخانه‌کانی منداڵ‌بوون و مه‌له‌نده‌کانی چاودێر‌یکردنی و هه‌لسان به‌ شالۆی پۆشنبیرکردنی ته‌ندروستی

و به شداریکردن له شالاهه کانی خۆپاراستن و کردنهوهی نه خوشخانه (عیادات) میلیه کاندای.

۷- هه ولدان بۆ پاراستنی مندالیتی و دایینکردنی مافه پۆشنییری و تهندرستی و کۆمه لایه تییه کانیان و داخوای کردنهوهی خانه کان بۆ هواندنهوهی مناله په راگه نده کان و فیرکردنی پیشه.

۸- هه ولدان بۆ کردنهوهی خانهی چاودیریکردنی په ککهوته و به سالچوووه کان.

۹- هه ولدان بۆ به هیزکردنی په یوهندی و به دیه پنیانی هاوکاری سوود به خشی له گه ل ئه و پیکخواه ئافره تییه ناوچه یی و جیهانیانه ی که ئامانجی هاو به شیانی هه یه به مهرجیک په یوه ندی کردن له ریگای یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراقه وه بیّت.

ماده ی شه شه م:

دارایی یه کیتی:

دارایی یه کیتی له م دهستکه وتانه ی خواره وه پیک دیت:

۱- ئابوونه ی ئەندام که به لای که مه وه (۱۰۰) سه د فلس بیّت.

۲- ده توانری ئەندام ببوردری له ئابوونه ی بوون به ئەندام یان ئابوونه ی مانگانه یان له هه ردووکیان له بهر بیده ره تانی و نه بوونی، به بریاری دهسته ی به پۆه به رایه تی لق.

۳- ئابوونه ی مانگانه به لای که مه وه (۵۰) فلس ده بیّت.

۴- ئه و پیتاکانه ی دهست ده که ون به گویره ی بریاره کانی یاسای یانه سییه کان و نووسراوه به دهستکه وته کان (اکتبات) و پیدراوه کان و دهستکه وتی ئاهه نگه کان و بازا خیرخوازییه کان (الأسواق الخیریه) که داده نرین به بهرچاوخستنی یاساکان.

۵- ئه و پییه خشینانه ی که له لایه ن حکومه ته وه ده درین به یه کیتی.

۶- دهستکه وتی پرۆژه کانی یه کیتی و هه موو ئه و داهاتانه ی بۆ یه کیتی دین.

۷- یه کیتی مافی خاوه نیتی (الأموال المنقولة و غیر المنقولة) و هه ر شتیک که بشی بۆ به ستنی (عه قدی مالی) هه یه به گویره ی بریاره کانی ماده ی هه شته م له یاسای ژماره (۱) سالی (۱۹۶۰).

ماده‌ی حه‌وته‌م:

ئه‌ندامه‌تی و چوونه‌ناو ریز و له ده‌ستدانی ئه‌ندامی‌تی:

یه‌که‌م: هه‌ر ئه‌ندامی‌کی یه‌کی‌تی ده‌بی ئه‌م مه‌رجانه‌ی خواره‌وه‌ی تیا به‌ دی بکری:

۱- ده‌بی ناسنامه‌ی عێراقی بی‌ت یان کوردی دانیش‌تووی عێراق بی‌ت.

۲- ده‌بی ته‌واو و لی‌هاتوو بی‌ت و ته‌مه‌نی هه‌ژده‌ سالی ته‌واو کرد بی‌ت.

۳- ده‌بی هه‌موو مافه‌ مه‌ده‌نییه‌کانی هه‌بی‌ت.

۴- ده‌بی ناو و ده‌نگ و خووپه‌وشتی پا‌ک بی‌ت.

۵- حوکم نه‌درابی‌ت به‌ تاوانیک که له ئابرووی که‌م بکاته‌وه.

۶- دان به‌ پرۆگرام و په‌یره‌وه‌ی ناوخوی یه‌کی‌تیدا بنی و باوه‌ری به‌ ئامانجه‌کانی هه‌بی‌ت و کار بکات بو وه‌دی‌هێنانیان.

۷- ده‌سته‌ی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی بالا ده‌توانی‌ت هاتنه‌ریزی ئه‌و که‌سانه‌ په‌سه‌ند بکات که عێراقی نین و دانیش‌تووی عێراقن به‌پیی یاسا.

۸- هاتنه‌ریزی یه‌کی‌تی، ئاره‌زوومه‌ندی ئه‌ندامه‌تی کلێشه‌ی ئه‌ندامه‌تی پر ده‌کاته‌وه و پیشکه‌شی یه‌کی‌تی یان یه‌کی‌ک له‌ لقه‌کانی ده‌کات. داواکه‌شی پاش لایه‌نگری‌کردنی له‌لایه‌ن دوو له‌ ئه‌ندامان په‌سه‌ند ده‌کری‌ت و له‌گه‌ڵ بریاری ده‌سته‌ی بالا یان ده‌سته‌ی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی لق ده‌لکێنری. ئه‌و ده‌سته‌یه‌ مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه‌ که داواکه‌ی ت بکاته‌وه، هه‌روه‌ها ئه‌وه‌ی داواکه‌ی ت ئه‌کری‌ته‌وه مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه‌ سکا‌لای خوی بداته‌ کۆنگره‌ی یه‌کی‌تی و بریاری کۆنگره‌ دوا بریاره‌ ده‌بی له‌و باره‌وه‌.

دووهم: له‌ ده‌ستدانی ئه‌ندامی‌تی، که به‌ په‌ناوه‌کردن (استقاله) و ده‌رکردن ده‌بی‌ت:

۱- په‌ناوه‌کردن (الاستقاله):

ئه‌ندام به‌ په‌ناوه‌کراو داده‌نری‌ت پاش ئه‌وه‌ی داواکه‌ی پیشکه‌ش به‌ ده‌سته‌ی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی بالا، یان ده‌سته‌ی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی لق ده‌کات و هۆیه‌کانی په‌ناوه‌کردنی

تيدا پروون ده كاتهوه و دهسته برپارى له سهر ده دات، يان پاش تپه پربوونى يهك مانگ به سهر داوا كردنى په ناوه كردن و دهر نه كه وتنى هيچ په شيمان بوونه وه يهك له سهرى.

۲- دهر كردن:

ئەندام به دهر كراو داده نریت له يه كيتى له كاتيك:

أ- له دهستدانى يه كيك له مهرجه كانى ئەنداميتى.

ب- برپارى دهر كردنى له لايه ن دهسته ي بهرپوه بهرايه تى بالآوه دهرچوو بيت له گه ل ديارى كردنى هو يه كان و مافى سكا لا كردنى هه يه له كو نگره ي يه كيتى و برپارى كو نگره دوا برپار ده بيت له م باره وه.

ماده ي هه شته م:

دهسته كانى (هيئات) يه كيتى و ئهركه كانيان:

يه كه م:

دهسته ي گشتى لق: بهر زترين دهسته يه له لق و له هه موو ئه و ئەندامانه پيك ديت كه سهر به و لقهن و پابه ندبوون به گو يره ي ئەم په يره وه و سالى جار يك كو بونه وه ي دهورى خو يان ده كهن و ده كر ي داوا بكر يت له دهسته ي گشتى لق بو كو بوونه وه ي نا ئاسايى له سهر داوا ي (دهسته ي بهرپوه بهرايه تى بالآ) ي يه كيتى، يان له سهر داوا ي دهسته ي بهرپوه بهرايه تى لق، يان له سهر داوا ي زور به ي ئەندامانى دهسته ي گشتى لق و ئه گه ر پيك نه كه وتن ئه وه بو ما وه ي يهك هه فته كو بوونه وه كه دوا ده خر يت و دوا خسته كه ش له سهر داوا ي ئەندامانى ئاماده بووى كو بوونه وه كه ده بيت و ئهركه كانى ئەم دهسته يش ئەمە ي خواره وه يه :

۱- هه لپژاردنى ئەندامانى دهسته ي بهرپوه بهرايه تى لق و (۳) نوينه ر بو ئەنجومه نى بالآ ي يه كيتى و ئەندامانى تر بو كو نگره ي يه كيتى بو نوينه رايه تى كردنى شو عبه كانى سهر به لق له سهر بنا غه ي نوينه ري ك بو ههر (۲۰) ئەندام به مهر جي ك ئه و رپژه يه (المعدل) له دوو كه س كه متر نه بيت بو ههر شو عبه يهك.

۲- هه لسه نگاندن و لپرسينه وه ي ئيش و كاره كانى دهسته ي بهرپوه بهرايه تى لق له سالي كدا.

۳- گفتوگو و بریاردان له‌سەر ئه‌و پێشنیارانه‌ی که پێویسته به‌رز بکړینه‌وه بۆ کۆنگره‌ی یه‌کیتی یان بۆ ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی بالا.

دووهم:

ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی لق: له‌لایه‌ن ده‌سته‌ی گشتی لق هه‌لده‌بژێری و له (۹) ئەندام پێک دێت به‌ لای که‌م و له‌گه‌ڵ دوو ئەندامی جیگر (الاحتياط) و له مانگی‌کدا دووجار به‌ لای که‌م کۆبوونه‌وه‌ی ده‌وری خو‌ی ده‌کات و ئیش و کاره‌کانی ئەمانه‌ن:

۱- کردنه‌وه‌ی شو‌عه‌ی سه‌ر به‌ لق له‌ قه‌زا و ناحیه‌کان و دانانی لیژنه‌کانی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی شو‌عه‌کان به‌ گۆیره‌ی پێویست بۆ به‌دییه‌نانی ئامانجه‌کانی یه‌کیتی پاش وه‌رگرتنی په‌زامه‌ندی ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی بالا له‌سه‌ر ئەم ئیشوکارانه و ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی لق به‌رپرسیاره‌ له‌ چاودێریکردنی ئیش و کاری شو‌عه‌کانی سه‌ره‌وه بۆ به‌دییه‌نانی ئامانجه‌کانی یه‌کیتی.

۲- به‌گشتیکردن (تعمیم)ی، بریاره‌کان و ئامۆژگارییه‌کانی ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی بالا یه‌کیتی.

۳- پێشکه‌شکردنی راپۆرتی مانگانه له‌سه‌ر چالاکی لق و شو‌عه‌کانی بۆ ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی بالا یه‌کیتی.

۴- پێکهینانی لیژنه‌ی پسپووری پێویست بۆ وه‌دییه‌نانی ئامانجه‌کانی یه‌کیتی.

۵- ده‌رکردنی بریار و ئامۆژگارییه‌کانی پێویست بۆ وه‌دییه‌نانی ئامانجه‌کانی یه‌کیتی به‌ مه‌رجێک له‌ ئامۆژگارییه‌کانی ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی بالا ده‌رنه‌چیت.

۶- ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی لق له‌ نیوان ئەندامه‌کانیدا، سه‌رۆک و جیگر و سه‌کرته‌یر و ئەمینداری سندوق هه‌لده‌بژێری. ئەمینداری سندوق بو‌ی هه‌یه که مه‌بله‌غێک زیاتر نه‌بێت له (۲۰) دینار له‌ لای بێت بۆ کاتی ته‌نگانه و مه‌سروفا‌تی پێویست بۆ به‌رپوه‌چونی کاروباری لق و ئەش‌ی زیاد بکړیت به موافقه‌تی ده‌سته‌ی گشتی لق.

۷- مافی سزادانی ئەندامانی لقی هه‌یه له‌ چوارچێوه‌ی سه‌رنه‌چاکیشاندا و بو‌ی هه‌یه پێشنیاری ده‌رکردنی ئەندام پێشکه‌ش به‌ ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی بالا

بکات و دهسته ی به پڕۆه به رایه تی بالا بریاری له سه ر بدات.

۸- بۆی هه یه ئه ندامانی جیگر بانگ بکات بۆ هاته ناو دهسته ی به پڕۆه به رایه تی لق له کاتی هه بوونی بۆشایی (شاغر).

سێیه م:

لێژنه ی به پڕۆه به رایه تی شوعه: به لایکه م له (۳) ئه ندام ده بیّت که دهسته ی گشتی شوعه هه لیانده بژێری و به و کاروبارانه ی خواره وه هه لده ستی:

۱- پاپه پاندنی بریاره کان و ئامۆژگارییه کانی دهسته ی به پڕۆه به رایه تی بالا و لق و ته عمیمکردنیان.

۲- هه لسان به و کاروبارانه که به پێویست ده زانیین بۆ وه دیه یێنانی ئامانجه کانی یه کیتی له ژێر سه ره پرشته ی دهسته ی به پڕۆه به رایه تی لقدا.

۳- دانانی ئه و لێژنانه ی به پێویستی ده زانن بۆ خۆیان.

چواره م:

کۆنگره ی یه کیتی:

پێک دێت له ئه ندامانی دهسته ی به پڕۆه به رایه تی بالا و ئه ندامانی ئه نجومه نی بالا ی یه کیتی و ئه ندامانی دهسته ی به پڕۆه به رایه تی لقه کان و نوێنه رانی شوعه کان به راده ی نوێنه ریك بۆ (۲۰) ئه ندام و کۆبوونه وه ی ده وری کۆنگره سالی جاریك ده بیّت و جگه له وانه ی له سه ر داوا ی دهسته ی به پڕۆه به رایه تی بالا یان به داواکاری زۆربه ی ئه ندامانی کۆنگره ده بیّت و ئه رکه کانی کۆنگره ئه مه ی خواره وه یه:

۱- هه لبژاردنی ئه ندامانی ئه نجومه نی بالا ی یه کیتی.

۲- هه لبژاردنی ئه ندامانی دهسته ی به پڕۆه به رایه تی بالا ی نوێ.

۳- لیکۆلینه وه ی پێشنیاره کان و ئامۆژگارییه کانی دهسته ی گشتی لقه کان.

۴- لیکۆلینه وه له سه ر کاروباری دارایی یه کیتی.

۵- لیکۆلینه وه له ئیشوکاره کانی سالی رابردووی دهسته ی به پڕۆه به رایه تی بالا و ئه نجومه نی بالا ی یه کیتی.

۶- وه رگرته ی بریار و پێشکه شکردنی راسپارده و ئاراسته کردنی پێویست بۆ وه دیه یێنانی

ئامانجه‌کانی یه‌کی‌تی.

۷- ته‌ماشکردنی سکا‌لای پیشکه‌شکراو له‌لایه‌ن ده‌رکراوه‌کان و ئه‌و داوا‌یانه‌ی کراون بو‌هاتنه‌ پیزی یه‌کی‌تی و په‌تکراونه‌ته‌وه و دانی دوا بریار له‌سه‌ریان.

۸- لابرندی هه‌موو یان هه‌ندی‌ک له‌ ئه‌ندامانی ده‌سته‌ی به‌پۆه‌به‌رایه‌تی با‌لای یه‌کی‌تی به‌مه‌رجی‌ک هه‌لبژاردنی نو‌ی یان ته‌واوکاری بکری‌ت له‌ ماوه‌یه‌ک که له‌ مانگی‌ک زیاتر نه‌بی‌ت له‌ پو‌ژی لابردن.

۹- ده‌ستکاریکردنی په‌په‌وه‌هی ناوخو‌ی یه‌کی‌تی به‌ زۆربه‌ی (دوو له‌سه‌ر سو‌ی) ئه‌ندامانی کۆنگره و موافقه‌تی وه‌زاره‌تی ناوخو‌ و ده‌ده‌گیری‌ت له‌سه‌ر ئه‌وه به‌پیی یاسا.

۱۰- کۆنگره‌ له‌و کات و شو‌ینه ده‌به‌ستری‌ت که ئه‌نجومه‌نی با‌لای یه‌کی‌تی دیاری ده‌کات و ئه‌گه‌ر ده‌نگی له‌سه‌ر نه‌درا (نی‌وه‌ی ژماره‌ی ئه‌ندامان و کو‌ی یه‌ک) کۆنگره‌ کو‌ ده‌بی‌ته‌وه پاش یه‌ک هه‌فته و ده‌نگدان که له‌لایه‌ن ئه‌و ئه‌ندامانه‌وه ده‌کری‌ که ئاماده‌ بوون.

۱۱- پیشکه‌شکردنی پیشنیاره‌کان بو‌ کۆنگره‌ پیش (۱۰) پو‌ژ ده‌بی‌ت بو‌ لی‌کو‌لینه‌وه و دانانی له‌ ناو به‌رنامه‌کانی کاری (جدول‌ اعمال) کۆنگره و ئه‌گه‌ر پیشکه‌ش کرا له‌ کاتی به‌ستنی کۆنگره‌ ده‌بی‌ت به‌ پازی‌بوونی زۆربه‌ی ئه‌ندامان له‌ ناو به‌رنامه‌ی ئیشوکاره‌کانی کۆنگره‌ دا‌بنری‌ت.
پینجه‌م:

ده‌سته‌ی به‌پۆه‌به‌رایه‌تی با‌لای یه‌کی‌تی:

به‌لای که‌مه‌وه له‌ (۱۱) ئه‌ندام پی‌ک دی‌ت که له‌ کۆنگره‌ی یه‌کی‌تی هه‌ل‌ده‌بژی‌ردری‌ن بو‌ ماوه‌ی سا‌لی‌ک و هه‌ر دوو مانگ جاری‌ک کو‌بوونه‌وه‌ی خو‌ی ده‌کات به‌ لای که‌م. به‌و ئیشوکارانه‌ی خواره‌وه هه‌ل‌ده‌ستی :

۱- لی‌کو‌لینه‌وه‌ی ئامو‌ژگاری و پیشنیاره‌کانی کۆنگره‌ی یه‌کی‌تی و دانانی پ‌ی‌وشو‌ینی گونجاو بو‌ پ‌اپه‌راندنیان.

۲- ئاراسته‌کردنی چالاکی و کاروباره‌کانی یه‌کی‌تی بو‌ وه‌دی‌ه‌ینانی ئامانجه‌کانی له‌ ری‌گه‌ی پی‌که‌ه‌ینانی لی‌ژنه‌ تایبه‌ته‌کان (لجان‌ الخاص).

۳- دەرکردنی بهیاننامه و ئامۆژگارییه تهزیمییهکان بۆ دهستهکانی بهپۆیه بهرایهتی لق و شوعهکان.

۴- کردنهوهی لقهکانی یهکیتی بهو شیوهی دهگونجیت و فهروانکردن بۆ دهستهکانی بهپۆیه بهرایهتی لقهکان بۆ کردنهوهی شوعهکان.

۵- دانانی دهستهی بهپۆیه بهرایهتی بۆ لقهکان تا کاتی ههلبژاردنه گشتیهکانی لقهکان یان دانانی ئەندامانی زیاتر بۆ دهستهکانی بهپۆیه بهرایهتی ئەگەر پێویست بێت.

۶- سهپاندنی سزا به سهر ئەندامان له کاتی پێویستدا ئهوهش:

أ - سهرنجراکێشان، ئاراسته‌ی ئەندامان ده‌کری له کاتیکدا که له ناشرینکردنی به بۆ ئەنقەست و نه‌به‌ستیه‌وه به ئامۆژگارییه‌کانی بهپۆیه بهرایهتی بالا یان لق ههر ئاگاداریش کرابێته‌وه.

ب - دەرکردنی کاتی یان یه‌کجاری له کاتیکدا که سوور بێت له سهر جیه‌جیه‌کردنی فه‌رمانه‌کانی ده‌سته‌ی بهپۆیه بهرایهتی بالا یان له کاتیکدا کرده‌وه‌یه‌ک که کار بکاته سهر ناوبانگی یه‌کیتی یان هه‌لسیت به کردووه له دژی ئەندامه‌کانی یه‌کیتی.

ده‌سته‌ی بهپۆیه بهرایهتی بالا له ناو ئەندامانیدا، ئەمانه هه‌ڵده‌بژی‌ری‌ت:

۱. سه‌رۆک:

سه‌رۆکایه‌تی کۆبوونه‌وه‌کانی ده‌سته‌ی بهپۆیه بهرایهتی بالا و کۆنگره‌ی یه‌کیتی ده‌کات و نوینه‌رایه‌تی یه‌کیتی ده‌کات له هه‌موو ده‌سته و دائیره‌ په‌سمی و نا‌په‌سمیه‌کاندا. ئیمزا ده‌کات له‌سهر نووسراوه‌کان که له یه‌کیتی دهرده‌چن و له‌سهر سه‌نه‌ده‌کانی سه‌رفکردن به هاوکاری له‌گه‌ڵ ئەمینداری سندوق و له‌سهر هه‌موو ئەو نووسراوانه و په‌یمانانه ئیمزا ده‌کات که ده‌سته‌ی بهپۆیه بهرایهتی بالا بپاریان له‌سهر ده‌دات و مافی ئەوه‌ی هه‌یه، که یه‌کیک له ئەندامانی ده‌سته‌ی بهپۆیه بهرایهتی هه‌لبژی‌ری بۆ هه‌ندی کاری تایه‌تی به موافقه‌ی ده‌سته‌ی بهپۆیه بهرایهتی بالا.

۲. جىگرى سەرۆك:

جىگه‌ى سەرۆك ده‌گرېته‌وه له كاتى ئاماده‌نه‌بوون يان په‌ناوه‌كردن (استقاله) ى سەرۆكدا.

۳. ئەمىندارى سندوق:

به رېكخستننى حساباتى يه‌كيتى و پاگرتنى لىسته پيويسته‌كان و وه‌رگرتنى ئابوونه‌ى بوون به‌ ئەندام و ئابوونه‌ى مانگانه هه‌لده‌ستى و راپورتى دارايى سالانه رېك ده‌خات و پيشكه‌ش به‌ ده‌سته‌ى گشتى ده‌كات و له‌گه‌ل سەرۆك له‌سهر چه‌ك و سه‌نه‌داتى سهرفكردنى، ئيمزا ده‌كات و له‌لايه‌ن ئەوه‌وه پاره‌ى يه‌كيتى له‌ بانقه‌كان داده‌نرئ و بۆى هه‌يه كه مه‌بله‌غى (۵) دينار له‌ لاى خۆى دابنيت بۆ به‌ره‌و‌روبوونه‌وه‌ى كاتى ته‌نگانه و پيويستيه‌كانى يه‌كيتى و ته‌سليمكردنى هه‌موو پاره و دياريه‌ك به‌ به‌لگه‌نامه‌ى ئيمزاكراو له‌لايه‌ن ئەوه‌وه يان جىگرى ئەوه‌ ده‌بىت، پاش مۆركردنى به‌ مۆرى يه‌كيتى و مافى پاكيشانى زياتر له‌ (۵۰) دينارى هه‌يه به‌ بريارى ده‌سته‌ى به‌رپوه‌به‌رايه‌تى بالا.

۴. سكرتيرى گشتى:

رېكخستننى كۆبوونه‌وه‌كان و ئاماده‌كردنى به‌رنامه‌كانى كاروبارى (جداول الأعمال) كۆبوونه‌وه‌كانى ده‌سته‌ى به‌رپوه‌به‌رايه‌تى بالا و پاگرتنى تو‌مارگاكانى و چاوديريكردنى راپه‌راندنى برياره‌كان و هه‌لگرتنى لىسته پيويسته‌كان و رېكخستننى نامه‌گوپينه‌وه‌كان (المراسلات) به‌رپوه‌ ده‌بات.

شه‌شه‌م:

سكرتار يه‌تى گشتى:

به‌لاى كه‌مه‌وه له‌ دوو ئەندامى ده‌سته‌ى به‌رپوه‌به‌رايه‌تى بالا پىك ديت به‌ سه‌رۆكايه‌تى سكرتيرى گشتى و لىپرسراويه‌تى چاوديريكردنى رېكخستننى لقه‌كان و بنكه‌كان و لىژنه‌ى تاييه‌تياه‌كان و راپه‌راندنى برياره‌كانى ده‌سته‌ى به‌رپوه‌به‌رايه‌تى بالا ده‌بات و به‌لاى كه‌مه‌وه له‌ هه‌فته‌ى جارپىك كۆ ده‌بىته‌وه.

حه وته م:

ئه نجومه نى بالاي يەكيتى:

له نوينه رانى يەكيتى پيک ديت که له لايه ن دهسته گشتيه کانی لقه کانه وه هه لده بژيردرين به راده ی سئ ئەندام بۆ هەر لقيک و هه موو ئەندامانی دهسته ی به رپوه به رایه تی بالآ و به لای که م له هەر سئ مانگ جارپک کو ده بته وه بۆ کاروباری ریکخستن و به رپوه به رایه تی دارایی و ریکخستنی ئیشوکاری له چاوديرکردنی راپه راندنی برپاره کانی کۆنگره.

هه شته م:

ئه ندامی دهسته ی به رپوه به رایه تی بالآ:

به برپاری ده رچوو له ئەندامانی بالای يەكيتى له لپرسراويه تی به زۆربه ی (دوو له سه رسئ) ی ده نگ و سکا لاکردنی هه یه له کۆنگره و کۆنگره دوا برپار ده بپت، ئەگه ر بۆشایی په یدا بوو له ئەندامانی دهسته ی به رپوه به رایه تی بالآ، ئەندامانی (الاحتياط) بانگ ده کریت بۆ پرکردنه وه ی بۆشاییه که به گویره ی دانانی دهسته ی به رپوه به رایه تی بالآ.

ماده ی نۆیه م:

له سه ر يەكيتى و شوعبه کانيه تی ئەم لیستانه ی خواره وه له لای خویان رابگرن:

۱- لیسته ی ئەندامان که ناوی هەر ئەندامیک و ته مه نی و پیشه ی و شوینی دانیشتنی و میژووی په یوه نديکردنی و جنسیه ی و ناوی ئەندامانی پشتگیریکه ری تیدا ده نووسری.

۲- تۆمارگه ی کۆبوونه وه کان و برپاره کانی دهسته ی به رپوه به رایه تی و دهسته ی گشتی تیدا ده نووسری و له کۆتایی هەر کۆبوونه وه یه که له لايه ن ئەندامانی ئاماده بوو له سه ری ئیمزا ده کری.

۳- تۆمارگه ی حسابات که ده سکوت و مه سروفات ی يەكيتى تیدا یه ده نووسری به مه رجيک که (تصديق) کرا يیت له لايه ن دادنووس (کاتب العدل) هوه.

۴- تۆمارگه ی که لوپه ل که هەر شتيک مولکی يەكيتى يیت تیايدا ده نووسری.

۵- تۆمارگه ی نووسراوه کانی هاتوو و رۆیشتوو.

ماده‌ی ده‌یه‌م:

یه‌کیتی که سایه‌تییه‌کی مه‌عنه‌وی هه‌یه یان خاوه‌نی ئەهلیه‌تیک‌ی ته‌واوه بۆ جیبه‌جیکردنی ئیشوکاره‌کانی لهم به‌نامه‌یه‌دا، نووسراو و مافی پەفتار (تصرف) و به‌ستنی به‌ئین و خاوه‌نیتی و دژایه‌تی و (الخصومه) و بردنه‌ دادگا (المرافعه) ی هه‌یه و سه‌رۆک یان جیگری سه‌رۆک نوینه‌رایه‌تی ده‌کات به‌ گویره‌ی ئەم به‌نامه‌یه‌.

ماده‌ی یازده‌هه‌م:

ئه‌گەر بریار درا به‌ هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌ی یه‌کیتی به‌ شیوه‌یه‌کی ئیختیاری به‌ بریاری زۆربه‌ی ده‌نگی (دوو له‌سه‌رسن) ی ئەندامانی کۆنگره‌ مومته‌له‌کات پیک ده‌خری له‌لایه‌ن ئەو پیکخه‌ره‌ی که کۆنگره‌ دیاری ده‌کات و پاشماوه‌که‌ی له‌ پاش پیکخستن ده‌گواستریته‌وه‌ بۆ ئەو لایه‌نانه‌ی که کۆنگره‌ دیاری ده‌کات، به‌لام ئە‌گەر هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌که به‌ شیوه‌یه‌کی قه‌زائی (دادگا) بوو بۆ پیکخستن مومته‌له‌کاتی یه‌کیتی و گواستنه‌وه‌ی پاشماوه‌که‌ی له‌ دوا‌ی پیکخستن و پاککردنه‌وه‌ی فەرمانه‌کانی یاسا چاو ده‌کری‌ن.

بریار و پاسپارده کانی کۆنگره ی سیه می یه کیتی ئافره تانی کوردستان ۱۹۷۲

به ره چاوکردنی که شوهه وای سیاسی عێراق و سرووشتی ئه و بارودۆخانه ی بالیان به سهر ناوچه ی رۆژه لاتی ناوه پاستدا کیشاوه، ههروه ها به له بهرچاوگرته ی ئه و مه ترسیانه ش که رووبه پرووی بزووته وه ی رزگار یخوازی گهلانی ناوچه که ده بئه وه، به گه لی عێراقی ئیمه شه وه، کۆنگره بریاری ئه مه ی خواره وه ی دا:

یه که م: له سهر ئاستی ناوخی

۱- کۆنگره پشتگیری ته وای خو ی بۆ به یاننامه ی ۱۱ ی ئادار دوویات ده کاته وه که سه رکه وتیکی گه وه بوو بۆ هه موو هیزه نیشتمانی و پیشکه وتووخوازه کانی عێراق و چه ندین ده رفه تی پیکه وه کارکردنیشی بۆ ریکخراوه جه ماوه ریه کاغان ره خساند، ئه مه ش دوا ی خه باتیکی نه ینی دوورودریژ که چه ندین سالی خایاند و ریگای له به رده م ریگه چاره یه کی ئاشتیانه و له چوارچیوه ی مافه نه ته وه ییه ره واکان بۆ گه لی کوردمان والا کرد، به تایبه تی مافی ئۆتۆنۆمی له چوارچیوه ی کۆماری عێراق. ههروه ها کۆنگره جه خت له وه ده کاته وه که گه له که مان به شیوه یه کی کرده یی به مافی ئۆتۆنۆمی بگات و هه موو پیداو یستیه کانی رووبه پروو بوونه وه ی پیلانه کانی کۆلونیالیزم و زایۆنیزم و دواکه وتووی بۆ فه راهه م بکری.

۲- کۆنگره خۆشحالی خو ی به رامبه ر گه یشتنی که مینه نه ته وه ییه کانی کوردستان به مافه کارگیڕی و کلتوو ریه کانیان ده رده بری و پی وایه ئه مه ده بیته مایه ی زامنکردنی توندو تۆل بوونی یه کریزی نیشتمانی.

۳- کۆنگره داخی خو ی به رامبه ر به به دیکردنی هه ندیک دیارده ی ئیگه تیف ده رده بری که تا ئیستا بال به سهر که شوهه وای سیاسیدا ده کیشن و بوونه ته مایه ی زیادکردنی ئاستی نیگه رانی له کوردستانی عێراق، له ئه نجامی جیه جیه کردنی ئه و برگانه ی له به یاننامه ی ئادار ماونه ته وه و درێژه دان به پرۆسه ی دوورخستنه وه ی رۆله کانی گه لی کوردمان به تایبه تی له ناوچه کانی ناوه پاست و باشووری عێراق و ده ره وه ی ولات و داوا ی گیرانه وه و به خشین مافی نیشته جیپوون بۆ ئه وانه ده کات که به گویره ی ریککه وتنی نیوان حزبی به عسی عه ره بی سۆسیالیستی و پارتی دیموکراتی کوردستان خاوه نی ئه و مافه ن و وه ستاندنی پیاده کردنی سیاسه تی جیاکاری له دژیان. ههروه ها کۆنگره داوا ی هینانه دی خواستیکی دیکه ی گه لی عێراق ده کات

که بریتیه له بونیادنانی بهر یه کی نیشتمانی هاوسهنگ که حکومه تیکی همه لایه نی نیشتمانی لی بکه ویتته وه و بیته مایه ی هیئانه دی دیموکراسی بو عیراق و ئوتونومی بو کوردستان.

۴- کۆنگره پشتگیری خوی بو ههنگاه ئیجابیه کانی حکومه تی نیشتمانی دووپات دهکاته وه که به ره و ئاراسته ی ئازادی سیاسی و ئابووری دهنرین، به تاییه تی له بواری چاکسازی کشتوکالی و بهرهمه ییان و مامه له کردن له گه ل سامانه نه وتیه کان به شیوازیکی گونجاو و ناساندنی ئه وه که رته وه ک فاکته ریکی بنه تی له شه ری رزگارکردنی ئابووریماندا.

۵- کۆنگره دهستی شخه ری که ی حکومه تی نیشتمانی سه باره ت به راگه یاندنی پرۆژی میساقی کاری نیشتمانی بهرز دهنرخینی و به ههنگاویکی گرنگی ده زانی به ره و ئاراسته ی یه که خستنی هیزه نیشتمانی و پیشکه وتووخوازه کانی عیراق و هیواخوازیشه بوچوونه خیرخوازه کان به یه ک بگه ن و وه لایه ئه و پیشنیازه گونجاوانه ش بدریته وه که له لایه ن سه رکردایه تی پارتي دیموکراتی کوردستانه وه خراونه ته روو، کۆنگره پیشی وایه هاوپه یمانی نیوان حزبی به عسی عهره بی سۆسیالیستی و پارتي دیموکراتی کوردستان له سه ر بنه مایه کی پته و و راستگۆیانه بریتیه له کرۆکی به ره ی نیشتمانی چاوه روانکراو.

۶- وه ک په رۆشیه ک له لایه ن ئافره تانی کوردستانه وه به رامبه ر توندوتۆلکردنی په یوه ندیه کانی نیوان یه کیتیه که یان وه ک نوینه ری نه ته وه یی و راسته قینه ی ئافره تانی کوردستان له گه ل یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراق ، به شیوه یه ک بیته مایه ی هیئانه دی ئه و ئامانجانه ی ئافره تانی عیراق هیوا ی بو ده خوازن، لیره وه کۆنگره ئه م داواکاریانه ی خواره وه ده خاته روو:

پیکه ینانی ئه نجمه نیکی بالا بو یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراق که یه کیتیه که ی ئیمه ش له ریگه ی ژماره یه کی یه کسانی نوینه رانمان تیایدا به شدار بی، به مهرجیک ژماره ی ئه ندانمان له ئه نجمه نه که هاوشیوه ی ئه و سیستمه بی که له زۆربه ی ئه و ولاتانه کاری پی کراوه که توانیویانه کیشه نه ته وه ییه کانیان چاره سه ر بکه ن و بنه ماکانی یه کیتی نیشتمانی ان پته و بکه ن. کۆنگره جه خت له وه ش دهکاته وه که ئه نجمه نیکی له و جوړه رۆلکی پراکتیکیانه به ئافره تانی کوردستان ده به خشی له

ویناکردن و دارشتنی پلان بۆ هه لۆیسته ژیاریه کان و ئه و بابه تانه ی په یوه ستن به هه موو ئافره تانی عه ره ب و کورد له عێراق، ههروه ها ده بیته مایه ی ریکخستنی کۆشش و په یوه ندیی نیوان ریکخراوه کانی ئافره تان له ولاتی ئیمه له سه ر بنه مای شیاویی و داننان و ئه رکه یه کسانه کان:

۱- به شداری پیکردنی یه کیتیه که مان له هه موو ئه و کۆنگره و کۆبوونه وه دهره کیانه ی بانگه یشتی یه کیتی گشتی ئافره تانی عێراق ده که ن.

۲- کۆنگره به خوشحالی وه تییینی بوونی چهند به شیکی تایهت به پته وکردن و پشتگیریکردنی بزوو تنه وه ی ئافره تانی عێراق و ریکخراوه جه ماوه ریه کان و خستنه روویان بۆ گفتوگو ده کات و جه خت له وه ده کاته وه که سه رکه وتنی یه کپیزی نیشتمانی پێیستی به کرانه وه به رووی ئه م ریکخراوانه ی ئافره تانه وه هیه که له ولاتا بوونیان هیه، بۆیه کۆنگره جاریکی دیکه داوا ی یه کخستنی جموجۆلی ئافره تانی عێراق ده کات، به و پێیه ی به ره ی پێشکه وتووخوازی ئافره تان تاکه وه لآمه بۆ ئاراسته کردنی خه باتی ئافره تان به ره و ئاسۆیه کی هاوبه ش و باشتر، ههروه ها له سه ر ئاستی ناوخۆ و دهره وه ش قورساییه کی دیکه به جموجۆلی ئافره تانی عێراق ده به خشی و وزه و توانا جۆربه جۆره کانیش کۆ ده کاته وه و ده یانخاته خزمه تی نیشتمان و ده بن به پالپشت بۆ پێشکه وتنی بواره کانی ئابووری و کۆمه لایه تی.

دووهم: له سه ر ئاستی عه ره بی

۱- له ناخی ئیش و ئازاره کانی گه لی کورد و ئه و نیشتماننه مان که له سه رده می جهنگی یه که می جیهان له لایه ن داگیرکه رانه وه به ش به ش کرا، وه ک چۆن نیشتمانی عه ره بیش به ش به ش کرا، ئافره تانی کوردستان په یمان تازه ده که نه وه که شانه شانی خوشکانی عه ره ب له ولاتانی تر درێژه به خه بات بده ن له پیناوی ده سه ته به رکردنی یه کیتی ولاتانیان و ته واوکردنی پرۆسه ی ئازادکردنی ئابووری و وه ستان له دژی دوژمنی هاوبه شمان که کۆلۆنیالیزم و زایونیزم و دواکه وتووین.

۲- کۆنگره پشتگیری ته واوی خۆی بۆ خه باتی رزگاریخوازی گه لی فه له ستینی برا و ته واوی ئافره تانی خه باتگیرێ فه له ستین دهرده برێ، له پیناوی ئازادکردنی نیشتمانه داگیرکراوه که یان.

۳- وهك ریزگرتنیک له هه‌لۆیسته جیگیره‌کانی ریکخستنی سیاسی به‌ره‌ی نه‌ته‌وه‌یی له کۆماری یه‌مه‌نی دیموکراتی میلی و هاوسۆزی به‌رده‌وامی به‌رامبه‌ر گه‌لی کورد و پشتگیریکردن له خه‌باتی په‌وامان له پیناوی گه‌یشتن به مافه نه‌ته‌وه‌ییه‌کاڤمان و به بۆنه‌ی ئاماده‌بوونی خاتو عایده‌ علوی نوینه‌ری یه‌کیتی گشتی ئافره‌تانی یه‌مه‌ن له کۆنگره‌که‌مان . کۆنگره به پێویستی ده‌زانێ سلاوی گهرم ئاراسته‌ی یه‌کیتی گشتی ئافره‌تانی یه‌مه‌ن بکات و هیوا‌ی پێشکه‌وتنی به‌رده‌وامیش بۆ گه‌لانی کۆماری یه‌مه‌نی دیموکراتی میلی ده‌خوازی.

۴- کۆنگره‌ خۆشحالی خۆی به‌رامبه‌ر ریککه‌وتنی ئهم دوا‌یه‌ی نیوان حکومه‌تی سودان و شۆرشگیرانی باشووری سودان ده‌رده‌بڕێ و پێی وایه جیبه‌جیکردنی ریککه‌وته‌که‌ سه‌رکه‌وتنی گه‌لی سودانی برا و به‌هیزکردنی یه‌کیتی نیشتمانی ئهو وڵاته‌ی لێ ده‌که‌وێته‌وه.

سێیه‌م: له‌سه‌ر ئاستی جیهان

وهك دیاره شۆرش‌ی کورد به‌شیکی جیانه‌کراوه‌ی شۆرش‌ی جیهانه، به‌گوێره‌ی باوه‌ینانی به‌شداربوانی کۆنگره‌ش به‌وه‌ی بابته‌ی ئازادی له‌ سه‌رتاسه‌ری جیهان یه‌ک بابته‌ و هه‌ر گرووپی‌کیش له‌سه‌ریه‌تی رۆلی خۆی له‌ و چوارچێوه جیهانیه‌دا بگێڕێ، بۆیه کۆنگره‌ بریار ده‌دات :

أ- ده‌ربڕینی پشتیوانی بۆ خه‌باتی گه‌لانی ئاسیا و ئه‌فریقا و ئه‌مه‌ریکای لاتین له پیناوی گه‌یشتن به مافی دیارکردنی چاره‌نووس و تیکۆشان له‌ دژی ده‌سه‌لاته‌ داگیرکاریه‌کان و بنه‌رکردنی هه‌موو شیوازه‌کانی جیاکاریی ره‌گه‌زه‌په‌رستی و پزێمه‌ کۆنه‌په‌رست و دکتاتۆریه‌کان و شادبوون به ئازادی نیشتمانی و دیموکراسی.

ب- کۆنگره له‌دا‌یکبوونی کۆماری به‌نگلادیشی دیموکراتی میلی پیرۆز ده‌کات و وه‌ک ئه‌نجامێک بۆ خه‌باتی گه‌لی به‌نگالی پوژه‌لات له‌ قه‌له‌می ده‌دات و پێی وایه ئه‌مه به‌لگه‌یه‌کی روونه بۆ ئه‌وه‌ی کێشه نه‌ته‌وا‌یه‌تیه‌کانی گه‌لان ته‌نیا له‌ رێگای به‌خشینی مافه نه‌ته‌وه‌ییه‌کان و دیموکراسیه‌ته‌وه یه‌کلا ده‌کرێنه‌وه و کۆنگره‌ هیوا‌ی پێشکه‌وتنی به‌رده‌وام بۆ گه‌لی کۆماری به‌نگلادیش ده‌خوازی.

ج- کۆنگره سلاوی خه‌بات ئاراسته‌ی یه‌کیتی ئافره‌تانی دیموکراتی جیهان ده‌کات و

جهخت له سهر خواستی ئافره تانی ئیمه ده کاته وه بو پته وکردنی په یوه نندیه کاهمان له گه ل سهرجه م ئه و ریکخواوانه ی تیايدا ئه ندامن و تیکۆشانمان له پیناوی یه کخستنی جموجۆلی ئافره تان له سهر ئاستی جیهان. ههروهها کۆنگره دلنیاوی خوێ دهردهبرێ سهربارهت بهوهی ههول و تیکۆشانی هاوبه شمان له پیناوی هینانه دی ئامانجه کاهمان ده گاته ئه و مه بهسته ی جولانه وهی ئافره تانی جیهان ههولیان بو ددهات.

د- کۆنگره پشتگیری گهرمی خوێ بو خهباتی رهوای گهلی قیتنامی قارهمان راده گهیه نێ له پیناوی ئازادی و یه کیتی نه ته وه ییدا، ههروهها هاوخه می خوێ بو ئازار و ئاستهنگه هه نووکه ییه کانی ئه و میلله ته دهردهبرێ و شانه شانی ده وه ستێ له پیناوی گه یشتنی گهلی قیتنام به مافی دیارکردنی چاره نووس و هه موو جوړه ده ستوهردانیکي بیانیش له کاروباری ناوخوێ ئه م ولاته رهت ده کاته وه.

برپاره ئابوورییه کان

کۆنگره جهخت له وه ده کاته وه که بهرزکردنه وهی ئاستی ئابووری ئافره تانی کوردستان په یوه سته به بهرزکردنه وهی ئاستی ئابووری کوردستان به تابه تی و عێراق به گشتی، بۆیه کۆنگره ئه م داواکاریانه ی خواره وه ده خاته روو:

۱- کارکردن له پیناوی پیشخستنی ناوچه ی کوردی له بواره کانی کشتوکال و پیشه سازی و گه شتوگوزاردا، ئه مهش به گوێره ی کارکردن به ماده ی ژماره حه وتی به یاننامه ی ۱۱ ی ئادار، ههروهها کۆنگره پێی وایه ئه و پلان و رێوشوێنانه ی بو ئه و مه بهسته گیراونه ته بهر وه ک پێویست نه بوون و نه یانتوانیوه ئاسه واری ئه و وێرانکاریه بسپرنه وه که به درێژایی سالانی شه ر ناوچه که یان گرتۆته وه، ههروهها نه بوونه ته مایه ی بنپکردنی ئه و دواکه وتووێیه ی له ئه نجامی پیاده کردنی سیاسه تی چه وساندنه وهی نه ته وهی له لایه ن حکومه ته کانی رابردووی عێراق له دژی نه ته وهی کورد پیاده کراون. له و پوانگه یه وه کۆنگره داوای زیادکردنی بری پاره ی ته رخانکراو و دوورخستنه وهی له رۆتینی حکومی ده کات، ههروهها کار بو ئاماده کردنی ئامی ر و کادر و کهسانی شارهزا بکری ت له پیناوی جیه جی کردنی ئه و پلانه ی برپاریان له باره وه دراوه.

۲- کۆنگره داوای ئاماده کردنی توێژینه وه و ئه نجامدانی روپێوی پێویست بو سامانه

سرووشتییه کان ده کات، چ له رووی کشتوکالی بئ یان له رووی کانزایی و پیشه سازی و وزه ی مرۆیی و هه موو ئه و فاکته رانه ی ده بنه مایه ی پیشخستنی ناوچه که به شیوه یه کی زانستیانه ی ورد و ئه م توژیینه وانه بکرین به بنه مای دارشتنی پلانیکی هه مه لایه نی وا که به هۆیه وه و به پپی پرۆگرامیکی تۆکمه، ناوچه که پیشکه وتن به خۆیه وه ببینی.

۳- کۆنگره تییینی به رزبوونه وه ی نرخه کانی خۆراک و کهلوپه لی دیکه ی ژیان و که مپوونه وه یان له بازار و روودانی ته نگژه ی یه که له دوا ی یه که و دابین نه کردنیان بو چینی هه ژار و بوونی کیشه ی موچه ی کردووه، ئه مه وپرای دابه زینی ئاستی نیشته جیپوون لای ئه ندامانی کۆمه لگای عیراقی به گشتی و به رزبوونه وه ی کرئ، له به رامبه ردا هیچ گۆرانکاریه که به سه ر ئاسته کانی کرئ و مووچه دا نه هاتووه، بۆیه کۆنگره داوا ی دابینکردنی که لوپه لی ژیان بو ئه ندامانی کۆمه لگای عیراق ده کات، هه روه ها داوا ده کات کار له سه ر دابینکردنی شوینی نیشته جیپوونی گونجاو بو زۆرتین ژماره ی خه لک بکرئ و ریژه ی باجیش که م بکریته وه، به تایبه تی باجه ناراسته وخۆکان و چاو به ریژه ی کرئ و مووچه دا بخشیندریته وه به تایبه تی دوا ی زیادبوونی ئاستی داها ته داراییه کان له ئه نجامی واژۆکردنی ریککه وتنی نه وت و به ره هه مپنانی به شیوه یه کی راسته وخۆ.

۴- کۆنگره تییینی ئه وه ده کات که هاوڵاتیان گه شبینن به به ره هه می کشتوکالی ئه مسال و پیشبینی زیادبوونی به ره هه م ده که ن به به راورد له گه ل سالا نی رابردوو، بۆیه کۆنگره داوا له داموده زگا حکومه کان ده کات پلانیکی هه کیمانه داپریژن که بیته ریگر له به رده م دابه زینی نرخه ی ئه و به ره هه مانه و کرپنه وه یان به نرخه گونجاو له جوتیاران.

۵- کۆنگره تییینی کردووه ئه و ریوشوینانه ی له پیناوی بنبرکردنی بیکاری له سه ر ئاستی عیراق گیراونه ته بهر، کاریگه ریی ئه وتۆیان نه بووه و له ئاستی چاره سه رکردنی کیشه که دا نه بوون، ئه م دیارده یه ش له ناوچه کوردیه کان به ئاشکرا دیاره، ئه مه ش به هۆی چالاکنه کردنی که رته ئابووریه کان وه ک پیویست و به و پییه ی تیااندا بیکاری بوونی هه یه، بۆیه کۆنگره داوا ده کات حکومه ت کار له سه ر نه هیشتنی ئه م دیارده یه بکات و که سانی رۆشنیر له که رتی زانستی دامه زریژن و خولی راهیئان

و پیشه یی بۆ هه موو ئاسته زانستیه کان بکرینه وه، به مه بهستی ئاماده کردنیان بۆ ئه نجامدانی کاره ته کنیکیه کان له و پرۆژانه ی بریار له باره ی جیه جیکردنیان دراوه.

6- کۆنگره تییینی به رده وامیی هه وڵ و کۆششی یه کیتییه که مان ده کات له بواری مه شقکردن به ئافره تانی کوردستان و خولقاندنی ده رفه تی کار بۆیان و داواش له ریکخراوه پیشه ییه کانی تر ده کات هه مان ئه و رینگایه بگرنه بهر و له سه رجه م پارێزگاکانی عێراق کار بۆ دامه زراندنی بنکه ی مه شق و راهیئان بکه ن.

7- کۆنگره داوا له وه زاره تی کاروباری کۆمه لایه تی باکور و وه زاره تی چاکسازی کشتوکالی و بانک و لایه نه بهرپر سه کانی تر ده کات پشتگیری له پیشنیازه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان بکه ن، به و پیه ی ده بنه مایه ی خولقاندنی پرۆژه ی کشتوکالی و پیشه سازی و هاندانی پیشه مالییه کان و مه شقکردن به ئافره تانی کوردستان و ره خساندنی ده رفه تی کار بۆیان، له پیناوی بهر زکردنه وه ی باری ئابووری و بهر هه مه یئان له ناوچه کوردیه کان و دابینکردنی که لوه پهل و خۆراک بۆ چینه هه ژار و که مده رامه ته کان و وه گه رخستنی دهستی کار له نیو ئافره تاندا.

8- کۆنگره ده سخۆشی له ئافره تانی کوردستان ده کات و داوایان لێ ده کات ره چاوی ئه و بارودۆخه ئابووریه ناله باره بکه ن که کوردستان پێیدا تیه پریوه، ههروه ها داوایان لێ ده کات که متر رووبکه نه کپینی که لوه پهل جوا نکاریی و دهستی خیزانه کان بگرن بۆ زالبوون به سه ر ئه و ئاسته نگه ئابووریانه ی رووبه پروویان ده بینه وه، به تاییه تی له بواری گرانیی نرخ و بیکاری.

9- کۆنگره داوا ده کات له کاتی دابه شکردنی موڵکه کشتوکالییه کاندرا ره چاوی مافی ئافره تان بکری و پێویسته ئه وانیش روو بکه نه ئه نجومه نه کشتوکالی و هاوکاری و جوتیاریه کان و کیلگه هه ره وه زیه کان و له بهر پێوه بردنی کاروباره کانیاندا به شدار بن، ههروه ها ده رفه ت بۆ ئافره تانی کوردستان بهر خسیژنی که کار له و پرۆژه سه رمایه گوزاریانه دا بکه ن که له لایه ن یه کیتی و کیلگه هه ره وه زیه کان و بنکه کانی بهر هه مه یئان و پیشه سازیه دهستی و مالییه کانه وه پیشنیاز ده کری ن.

کۆنگره ئه م داواکاریانه ی خواره وه ده خاته روو:

1- به هیژکردنی ریکخستنه کانی یه کیتی له ناو لق و ناوهنده کان له رینگه ی دارشتنی پلانی ناوهندی بۆ هه موو چالاکیه کان و جیه جیکردنیان له لایه ن دهسته ی کارگێری

لقه‌کان به پیی پشتبه‌ستن به بنه‌مای سه‌نترالیزم له داپشتنی پلان و لامه‌رکه‌زیه‌ت له جیبه‌جیکردن و بوونی سانسۆر و چاودی‌ری کاریگه‌ر له‌لایه‌ن ده‌سته‌ی کارگێ‌ری بالآ بو چالاکی لق و هو‌به‌کان.

۲- کۆنگره‌ جه‌خت له‌وه ده‌کاته‌وه که ئه‌رکی رووبه‌رووبوونه‌وه‌ی کیشه‌ کۆمه‌لایه‌تی و ئابووریه‌کا‌مان پێ‌ویستی به‌هه‌ول و کۆششی زۆر هه‌یه، بۆیه ده‌بی ئافره‌تانی سه‌رکرده له‌ناوه‌ند و لقه‌کان خۆیان بو‌ئهو ئه‌رکه ته‌رخان بکه‌ن.

۳- په‌روه‌رده‌کردنی کادری ئافره‌ت بو‌ کارکردن له‌ناوه‌ند و لقه‌کان، ئه‌مه‌ش له‌ریگه‌ی کردنه‌وه‌ی خولی تاییه‌ت بو‌ئهو مه‌به‌سته.

یه‌که‌م: بریاره‌ داراییه‌کان:

له‌ سۆنگه‌ی باوه‌رپێ‌نانی کۆنگره‌ به‌وه‌ی که ئاما‌نجه‌کانی شو‌رشی کورد ته‌نیا له‌ریگه‌ی به‌شداربوونی هۆشیاران‌ه‌ی ریکخوا‌ی ئافره‌تانه‌وه‌ دینه‌ دی، به‌و پێیه‌ی ئافره‌ت نیوه‌ی هی‌زی کاری نیو کۆمه‌لگایه، بۆیه کۆنگره‌ ئه‌م بریارانه‌ی خواره‌وه‌ی دا:

۱- گرنگی ب‌لا‌و‌کردنه‌وه‌ی هۆشیاری نه‌ته‌وه‌یی له‌نیو جه‌ما‌وه‌ری ئافره‌تانی کوردستان، به‌ تاییه‌تی له‌ ناوچه‌ دوا‌که‌وتوو‌ه‌کان.

۲- دا‌بن‌کردنی میلا‌کی پێ‌ویست له‌ مامۆستای ئافره‌ت له‌ پێ‌ناوی نه‌ه‌یشتنی نه‌خو‌ینده‌واریی له‌ریگه‌ی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تیه‌کانی په‌روه‌رده له‌ کوردستان.

۳- کردنه‌وه‌ی خولی تاییه‌ت له‌ پارێزگا‌کانی کوردستان به‌ مه‌به‌ستی راه‌پێ‌نانی ده‌رچوانی په‌یمانگا‌ هونه‌ریه‌کان و خانه‌ی مامۆستایان و ده‌رچوانی خو‌یندنی ئاما‌ده‌یی بو‌ ماوه‌یه‌ك که له‌ دوو مانگ که‌مه‌تر نه‌بی، به‌ مه‌به‌ستی وانه‌ و‌تنه‌وه له‌ بنکه‌کانی نه‌ه‌یشتنی نه‌خو‌ینده‌واریی.

۴- کارکردن له‌ پێ‌ناوی ب‌لا‌و‌کردنه‌وه‌ی گیانی خو‌به‌خشی له‌نیو ریزی ئافره‌تانی رو‌شنی‌ر و تیگه‌یشتوو و هاندانیان بو‌ به‌شداربوون له‌ بنکه‌کانی نه‌ه‌یشتنی نه‌خو‌ینده‌واریدا.

دووهم: باری که‌سێ‌تی:

۱- کارکردن له‌ پێ‌ناوی قه‌ده‌غه‌کردنی هاوسه‌رگیری، ته‌نیا له‌ حاله‌تی بوونی یه‌کسانی له‌ ته‌مه‌ن و په‌زنامه‌ندیی هه‌ردوولا نه‌بی.

۲- بنپرکردنی دیاردە ی هاوسەرگیریی ژن بە ژنی، بەهۆی ئەو زیانە کۆمەڵایەتیانە ی لە ڕیگەییەوه بەر هەردوولا دەکەون.

۳- بنپرکردنی هاوسەرگیریی بە زۆر.

۴- دانانی سنووری بۆ بەرزەیی ڕیژە ی مارەپرین و کارکردن بۆ دەرکردنی یاسایەکی تایبەت بەو بابەتە.

۵- هەموارکردنەوه ی یاسای باری کەسیتی بە جوړیک لە گەڵ واقعی کۆمەڵایەتی تازە ی ئافره تانی عێراق بگونجی.

سێیه م: ئافره ت له ناو خیزان و کۆمەڵگادا:

۱- کۆنگره دووپاتی دەکاتەوه کە پابەندبوون بە خوڕەوشتی شیوا و کارکردن بۆ خوڕەوشتی خیزان و پێگەیانندی تاکەکانی لەسەر بنەمای زانست و نیشتمانپەرەیی و گیانی نەتەوه خواری، ئەرکی بنەتی و پیروزی ئافره تانی کوردستانە.

۲- پێکھێنانی چەند لێژنەییەکی تایبەت بە بەسەرکردنەوه ی خانەوادە ی شەهیدان و بەندکراوان و کۆڵینەوه لە بارودۆخیان و هاوکاریکردنیان و داوێنکردنی داھاتی گونجاو بۆیان.

۳- کارکردن بۆ کردنەوه ی بنکە ی کۆمەڵایەتی تایبەت بە ئافره تان لە پارێزگا و قەزا و ناحیەکانی کوردستان و زامکردنی بەرزکردنەوه ی ئاستی ئەو خیزانانە ی نیشته جیی گوند و لادیکانن.

۴- داواکردن لە کەرەتی تایبەت و گشتی و تیکەڵ کە ملکەچی یاسای کار و چاودێری کۆمەڵایەتین، کار بۆ دامەزراندنی خانە ی ساوایان و باخچە ی مندالان بکەن.

۵- بەو پێیە ی خانەکانی ساوایان کاریگەریی زۆریان ھەیە لە بونیادنانی نەوه کانی داھاتووومان، بۆیە کۆنگره داوا دەکات بەرپرسیاریتی بەرپۆڵەکردنیان بە بەخیو کەری شارەزا لە بواری پەرورە کردنی مندالان بسپێردرێت.

۶- لە پێناوی مسۆگەرکردنی یە کخستەوه ی بنەماکانی ئاراستە کردن و چاودێریکردنی مندالان، کۆنگره داوا ی پێکھێنانی ئەنجومە ئێکی بالای تایبەت بە بەرپۆڵەکردنی خانەکانی ساوایان و باخچە ی مندالان دەکات و یە کیتی ئافره تانی کوردستانیش ئەندامی ئەنجومە نە کە بی.

چوارهم: چاودێری ته‌ندروستی:

۱- کۆنگره‌ داواي بۆکردنه‌وه‌ی هۆشیاری ده‌کات له‌نیۆ جه‌ماوه‌ری ئافره‌تانی کوردستان، له‌ رێگه‌ی نه‌ه‌یشتنی شتی خه‌یالی و باوه‌رینه‌کراو و دژایه‌تیکردنی شیوازی کۆن و نازانستی له‌ چاره‌سه‌رکردنی نه‌خۆشیه‌کان.

۲- بۆکردنه‌وه‌ی رووپۆی تیشکی له‌ لادێکانی کوردستان.

۳- کردنه‌وه‌ی بنکه‌ی تایبه‌ت به‌ چاودێری دایکایه‌تی و مندالیتی له‌ سه‌نته‌ری پارێزگا و قه‌زا و ناحیه‌کانی کوردستان و پشتبه‌ستن به‌ به‌کارهێنانی ده‌رمان بۆ دایکان و مندالان.

۴- فراوانکردنی خزمه‌تگوزاریی بنکه‌ی ته‌ندروستی لادێکان له‌ رێگه‌ی زیادکردنی ژماره‌یان له‌ قه‌زا و ناحیه‌کان و له‌مه‌شدا پشت به‌ لقه‌کانی یه‌کێته‌که‌مان به‌سه‌رتی به‌ مه‌به‌ستی به‌رپیکردنی کاروبار و ئاراسته‌ و رێنماییه‌کان سه‌باره‌ت به‌ خانه‌واده‌ی کوردستانی.

۵- داوا له‌ لایه‌نه‌ ته‌ندروستیه‌ به‌رپرسه‌کان بکری کار بۆ دابینکردنی ده‌رمانخانه‌ بکه‌ن له‌ لق و به‌شه‌کاڤان، به‌ جوړیک هاوشیوه‌ی ده‌رمانخانه‌کانی ماله‌وه‌ بن و ده‌رمان و پێداویستی تایبه‌ت به‌ به‌هاناوه‌چوونیان بۆ دابین بکری.

۶- کردنه‌وه‌ی خولی تایبه‌ت به‌ مامانی و له‌دایکبوون، به‌ هه‌ردووکه‌ به‌شی تیوری و پراکتیکی بۆ ده‌رچوانی خوێندنی سه‌ره‌تایی و مه‌شقکردن به‌و ئافره‌تانه‌ی ئیستا ئه‌م کاره‌ ده‌که‌ن و به‌خشینی پروانه‌ پێیان، ئه‌مه‌ش به‌ مه‌به‌ستی دابینکردنی ژيانیکی شیاو بۆیان و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی ته‌ندروستی له‌نیۆ ئافره‌تاڤان به‌پێی شیوازه‌ تازه‌کانی له‌دایکبوون.

۷- کۆنگره‌ داوا له‌ داموده‌زگا ته‌ندروستیه‌کانی لقه‌کاڤان ده‌کات له‌ کوردستان که‌ کار بۆ دارشتنی پلانی تایبه‌ت به‌ کردنه‌وه‌ی خولی فریاگوزاریی سه‌ره‌تایی و ته‌ندروستی خۆپارێزیی بکه‌ن و پروانه‌مه‌ش به‌ ده‌رچوان به‌خشی.

۸- کۆنگره‌ داوا له‌ وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی ده‌کات پشکیک له‌و یارمه‌تیه‌ نیوده‌وه‌ له‌تیانه‌ بۆ یه‌کێته‌که‌مان ته‌رخان بکری که‌ له‌لایه‌ن رێکخواوی یونیسف‌وه‌ پشکه‌شی عێراق ده‌کری و به‌سه‌ر لقه‌کاڤان له‌ کوردستان دابه‌ش بکری.

۹- کارکردن به ئاراسته ی دامه زرانندی ده رچوانی خوله ته ندروستیه کان له ناوچه کانی کوردستان، به مه بهستی سووککردنی ئاستی بیکاری له ئیتو ده رچوان و به رزکردنه وهی ئاستی ته ندروستی هاوڵاتیان.

۱۰- کۆنگره داوای زیادکردنی کردنه وهی نوڤرپه نگه میلییه کان ده کات له ناوچه کوردیه کان.

پینجه م: چالاکیه وهرزشی و هونه ریه کان:

۱- پیکه یتانی تیمی تاییه ت به یه کیتییه که مان، ئه رکیان بریتی بی له ژیانده وهی فۆکلۆری کوردی.

۲- ژیانده وهی یاریه وهرزشیه کان و ئه سپسواری و یاریه نه ته وه ییه کۆنه کان و ئه وانیه تاییه تن به ئافره تان و پيشخستیان.

۳- پیکه یتانی تیپه وهرزشیه کان له لقه کانی یه کیتییه که مان، هاوشیوهی ئه و تیپه وهرزشیانه ی له یه کیتی گشتی له به غدا هه ن و به شداربوونیان له پيشپرکیکردن له گه ل تیپه جیاوازه کاند.

۴- پیکه یتانی چه ند تیپکی تاییه ت به ناوی یه کیتی ئافره تانی کوردستان له بواره کانی وهرزش و هونه ر و به شداربوونیان له پيشپرکی و فیستیقاله ناوخی و ده ره کیه کان.

شه شه م: به رگدرووی و چین

۱- کۆنگره داوا له ده سته ی تازه ی کارگیري بالا ده کات به رده وام بی له ده رچوانندی خوله کانی به رگدرووی و چین و چاپ و هه وڵدان بو دامه زرانندیان.

۲- کردنه وهی بازاری میلی زیاتر له به غدا و پاریزگاکانی تر له پیناوی فروشتن و ساغکردنه وهی به ره مه ده سته ی کان و ئه وانیه له ماله وه به ره مه ده هیترین و کوردستان پینانه وه به ناوبانگه.

۳- په یوه ندیکردن به بازا جوړاو جوړه کان به مه بهستی ساغکردنه وهی به ره مه مه کانی یه کیتییه که مان.

۴- کۆنگره داوا له لایه نه به رپرسیاره کان ده کات ئه وله ویه ت به ده رچوانی خوله پیشه ییه کانی سه ر به یه کیتییه که مان بدری بو دامه زرانندیان له کارگه و داموده زگاگان.

۵- بهو پییه ی په یوه ندیه کی پته و ریکخواه جه ماوه ریه کوردستانیه کان پیکه وه ده به سیتته وه و بو ئه وه ی ئه وان بتوانن رۆلی کاریگه رانه تر بگپن، کۆنگره داوای پیکه پنانی ئه نجومه نیکی بالا بو ریکخواه جه ماوه ری و پیشه ییه کانی کوردستان ده کات که بپته مایه ی یه کخستنی چالاکیه کانیا و هینانه دی ئامانجه کانیا له پیشخستنی کۆمه لگای کوردستانی.

برپاره داراییه کان:

۱- کۆنگره په زامه ندی ده رباره ی لیستی که شفی دارایی تاییه ت به داهات و خه رجیه تاییه تیه کانی یه کیتی (له ماوی نیوان ۱-۴-۱۹۷۱ هه تا ۳۱-۳-۱۹۷۲) ده رده بری.

۲- کۆنگره په زامه ندی ده رباره ی بودجه ی مه زنده کراوی یه کیتی (بو سالی ۱۹۷۲ - ۱۹۷۳) ده رده بری.

۳- کۆنگره داوای ته واکردنی که موکورتیه کانی نیو هه موو لقه کانی یه کیتی و دایینکردنی پیداوایسته کانیا ده کات له پیناوی هینانه دی ئامانجه کانی یه کیتی که مان به شیوازیکی کاریگه ر و چالاکانه.

برپاره کلتوورییه کان:

۱- دووپاتکردنه وه له سه ر جیه جیکردنی ئه و برگانه ی که له به یاننامه میژووییه که ی ئادار سه باره ت به مافه کلتوورییه کانی که لی کورد ماونه ته وه.

۲- ده رکردنی گوڤاریکی ناوه ندی به ناوی یه کیتی که مان به هه ردووک زمانی عه ره بی و کوردی و ته رخانکردنی چه ند لاپه یه ک بو زمانی ئینگلیزی.

۳- پیکه پنانی چه ند لیژنه یه کی تاییه ت به کاروباری راگه یاندن و بلاوکردنه وه له سه نته ری گشتی یه کیتی و ته وای لقه کان، ئه رکی ئه م لیژنانه بریتی ده بی له ده رکردنی بلاوکاره ی مانگانه ی سه ر دیوار و به سه ر جه ماوه ر و قوتابخانه و داموده زگا کاند دابه ش ده کرین و بریک پاره ی تاییه تیش بو لیژنه ناوبراوه کان ته رخان ده کری.

۴- سازکردنی کوڤ و کوڤوونه وه ی رۆشنیری به هاوکاری له گه ل ریکخواه کوردستانیه کانی تر و بانگه پشترکردنی که سایه تیه رۆشنیره کان.

۵- ده ستینشانکردنی پروگرامیکی تاییه ت به ئافره تانی کوردستان که له لایه ن یه کیتی که مانه وه سه ره پهرشتی ده کری و له هه ردووک که نالی ته له فزیونی که رکوک

و موسڵ په‌خش ده‌کری، هه‌روه‌ها په‌ره به به‌رنامه‌ی گۆشه‌ی ئافره‌تانی کوردستان ده‌دری که له به‌شی کوردی رادیوی به‌غدا په‌خش ده‌کری.

۶- زیادکردنی ژماره‌ی به‌رنامه‌ کوردیه‌کان له هه‌ردوو که‌نالی که‌رکوک و موسڵ به جوړیک له‌گه‌ل واقعی بوونی گه‌لی کورد بگونجین.

۷- کارکردن بۆ کردنه‌وه‌ی چه‌ندپه‌یمانگایه‌کی پێگه‌یاندنی مامۆستایانی پیاو و ئافره‌ت له ناوچه‌ کوردیه‌کان و وه‌رگرتنی قوتاییانی کورد تیااندا.

۸- به‌شداریپێکردنی رێژه‌یه‌کی دادوه‌رانه‌ی مامۆستایانی کورد له خوله‌کانی مه‌شق و راهێنان که له به‌غدا کراونه‌ته‌وه یان بۆ هه‌مان مه‌به‌ست خولی دیکه له کوردستان بکړینه‌وه.

۹- زیادکردنی ژماره‌ی قوتابخانه‌ کوردیه‌کان له سه‌نته‌ری ئه‌و پارێزگایانه‌ی کوردیان تیدا ده‌ژیت و که‌وتوونه‌ته ده‌ره‌وه‌ی ناوچه‌ کوردیه‌کان.

۱۰- گرنگی دامه‌زراندنی چه‌ند کتێبخانه‌یه‌ک له لقه‌کانی یه‌کێتیه‌که‌مان و پێشخستنی کتێبخانه‌ی ناوه‌ندی یه‌کیتی ئافره‌تان، ئه‌مه‌ش له پێناوی ب‌لا‌و‌کردنه‌وه‌ی هۆشیاری له ریزی ئافره‌تانی کوردستان و خزمه‌ت‌کردن به‌ بواری رۆشنیاری کوردی.

۱۱- به‌ستنه‌وه‌ی به‌رپۆه‌به‌رایه‌تیه‌کانی په‌روه‌رده له کوردستان له‌گه‌ل به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی خوێندنی کوردی و گرتنه‌به‌ری هه‌موو رێوشوێنه یاساییه‌کان بۆ جێبه‌جێکردنی ئه‌م کاره.

۱۲- کارکردن له‌پێناوی ئه‌وه‌ی یه‌کێتیه‌که‌مان هه‌ندی‌ک کورسی تایه‌ت به‌خوێندنی ب‌ا‌ و ده‌ده‌ست بێنێ.

۱۳- بابه‌تی که‌له‌پووری نه‌ته‌وه‌یی گه‌لی کوردمان به‌خێته ناو پرۆگرامه‌کانی خوێندنی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده.

۱۴- پێشخستنی زانکۆی سلێمانی و به‌خشینی ده‌رفه‌تی وه‌رگرتن بۆ قوتاییانی ناوچه‌ کوردیه‌کان.

بریاره په یوه سته کان به هه موار کردنه وهی سیستمی ناوخوای:

به و پیه یه کیتیه که مان ئەندامی یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراقه و له پیناوی بوونی گونجانیك له نیوان برگه و بریاره کانی سیستمی ناوخوای تاییهت به یه کیتیه که مان له گه‌ل ئەوانه‌ی له سیستمی ناوخوای یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراق هاتوون، پێویسته چهند برگه و بابەتێکی ناو سیستمی ناوخوای یه کیتیه که مان هه موار بکړینه وه، بۆیه کۆنگره بریار یاری دا:

۱- وشه‌ی - له رووی سیاسیشه وه- بۆ ماده‌ی دووهمی تاییهت به پیناسه کردنی یه کیتی زیاد ده‌کړی و وشه که دوا‌ی وشه‌ی - له رووی رۆشنیریه وه- دی.

۲- ماده‌ی سێ له سیستمی ناوخوای هه موار ده‌کړیت و به‌م شیوه‌یه‌ی خواره وه ده‌بی:

۳- به‌غدا بنکه‌ی سه‌ره‌کی یه کیتیه، بۆیه به‌گویره‌ی بریارێکی ده‌سته‌ی کارگیر یه‌ی بال‌ا و به‌پێی ماده‌ی ۱۳ ی یاسای ئەنجومه‌نه‌کانی ژماره ۱ ی سالی ۱۹۶۰ ی هه‌موارکراو، یه کیتیه که مان بۆی هه‌یه چهند لقێکی تاییهت به‌خوا بکاته وه.

۴- به‌و پیه‌ی هه‌موو دوو سال‌ جارێک کۆنگره‌ی سالانه‌ی یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراق ساز ده‌کړی، بۆیه پێویسته ئەمه‌ی خواره وه هه‌موار بکړیته وه:

أ- وشه‌ی - سالیك- که له برگه‌ی چواری ماده‌ی هه‌شته‌م هاتووه لاده‌برێ و له شوینیدا وشه‌ی - دوو سال- زیاد ده‌کړی.

ب- وشه‌ی - سالیك- که له برگه‌ی چواری ماده‌ی هه‌شته‌م هاتووه لاده‌برێ و له شوینیدا وشه‌ی - دوو سال- زیاد ده‌کړی.

ت- برگه‌ی - بۆ ماوه‌ی یه‌ك سال- که له برگه‌ی پینجی ماده‌ی هه‌شته‌م هاتووه لاده‌برێ و برگه‌ی - بۆ ماوه‌ی دوو سال- زیاد ده‌کړی.

کۆبوونه‌وه‌ی خنێره‌ی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان

خنێره ١٩٨٦

پاش نسکۆی شۆرشى ئه‌یلوول له‌ سالى ١٩٧٥، چالاکیی پێکخراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌کانی پارتی دیموکراتی کوردستان، به‌ هۆی ئه‌و بارودۆخه‌ سیاسیه‌ داسه‌پێتراوه‌ی سه‌ر گه‌لی کورد، سنوورداری بووبوون، به‌لام دواى شۆرشى گولان، پێکخراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌کانیش هاوشان له‌ گه‌ڵ پارتی دیموکراتی کوردستان، هه‌ستیان به‌ به‌رپرسیاریه‌تی ئه‌و قووناغ کرد و ده‌ستیان به‌ خۆ پێکخستنه‌وه‌ کرد.

هه‌ر بۆ مه‌به‌ستی دانانی نه‌خشه‌ پێگای چالاکی و خه‌بات، یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان له‌ پێکه‌وتی ٢٤ی ئابی ١٩٨٦، له‌ گوندی خنێره‌ره‌ سه‌ر به‌ ناحیه‌ی سیده‌کان له‌ پارێزگای هه‌ولێر کۆبوونه‌وه‌یه‌کیان ئه‌نجامدا و به‌یاننامه‌یه‌کیان بڵاوکرده‌وه‌ و تێیدا لیژنه‌ی سه‌رکرده‌یه‌تی به‌ شیوه‌ی خواره‌وه‌ ده‌ستیشان کرا:

- وه‌زیره‌ پیرداود قادی، سکرته‌یر
- کوردستان پیرداود قادی، ئه‌ندامی سکرته‌ریه‌ت
- رازییه‌ حه‌سه‌ن خه‌تاب، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت^(١)

(١) خه‌باتی ئافره‌تانی کورد و کۆنگره‌کامه‌ان له‌ دیدی ئافره‌تانی تیکۆشه‌ره‌وه‌، گۆڤاری ده‌نگی ئافره‌ت، ئۆرگانی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌تی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان، ژماره‌ ١٣، هه‌ولێر، وه‌زاره‌تی پۆشنبیری، ١٥ی ته‌موزی ١٩٩٧، ل ٢٧؛ شیرین ئامیدی، سه‌رچاوه‌ی پیشو، ل ١٨٤، ٢١٣، ١٨٦.

کۆنفرانسی شه هید له یلا قاسم

ههولیر ۱۹۹۲

سه رکه وتی پاپه پینی سالی ۱۹۹۱ بو گهلی کورد وه چه رختیکی میژووی بو، له دیروکی بزافی پزگاریخوازی کوردستان یه کهم جار بو کورد بتوانیت دهسکه وتی وا مهزن وه دهست بیتی. باشووری کوردستان پی نایه قوناغیکی گرنه و میژووییه وه، هه موو ئه و گۆرانکاریانه پیوستان به که رهسته و بونیادی فکری هه بو، تاوه کوو بتوانیت خو ی له گه ل هه لومه رج و پیشهاته سیاسیه کان بگونجیت. یه کیتی ئافره تانی کوردستانیش وه ک پیکخواویکی جه ماوه ری پیوستان بوو چالاک و پیکخته کانی نیو شاری ئه کتیش بکات، هه و ل و ته کانیک بدات بو ئه وه ی له گه ل بارودوخه نوییه که خو ی رابیت و هه و لی پیشقه چوونی زیاتر بدات له پووی پیکخته ستی جه ماوه ری له نیو ئافره تاندا.

له ۲۰-۲۲ ی شوباتی ۱۹۹۲، وه ک ئاماده کارییه ک بو پیشوازی کردن له گۆرانکارییه کان، له کهش و هه وای ئازید، به دروشمی «له پیناوی ئاشتی و ئازادی و یه کسانی و دادپهروه ری کۆمه لایه تی»، کۆنفرانسی (شه هید له یلا قاسم) ی له شاری هه و لی به ست، به مه به ستی ده ستردنه وه به چالاک و پیکخته له ناو شار، شاروچکه، کۆمه لگا کان و گونده کانی باشووری کوردستان و هه لیک ی باش بوو بو چوونه ناو قوناغیکی نو ی و پیشه ووتو تر.

چه ندین بریار و پاسپارده ی گرنه له و کۆنفرانسه له لایه ن ئه ندامانی به شداربووی کۆنفرانسه که وه په سه ند کران، له وانه دوانزه بریاری گرنه، که هه ندیکان په یوه ندیان به یاد و بۆنه کانی ئه و پیکخواه وه هه بوو، به شیکی تریش په یوه ندیان به و قوناغ و هه لومه ره جه سیاسیه نه ی ئه و کاته وه هه بوو، ههروه ها بریاردا دوا ی دوو سال کۆنگره ی چواره می یه کیتی ئافره تانی کورستان به ستریت^(۱).

(۱) شیرین ئامیدی، سه رچاوه ی پیشو، ل ۵۳، ۶۲.

لە كۆتاييدا لەلايەن نوپنەرانى كۆنفرانسەو دەستەيەكى نوڧ بۆ لىژنەى راپەراندن لە ئەم كەسانەى خوارەو هاتنە هەلپژاردن:

- شيرين ئىبراهيم فەتاح، ناسراو بە (شيرين ئامپىدى، سكرتير)
- كوردستان پيرداود قادر، جىگرى سكرتير
- وەزيرە پيرداود قادر، بەرپرسى پۆشنبيرى و راگەياندن
- حەليمە حسيّن محەمەد، ناسراو بە (حەليمە بارزانى)، بەرپرسى دارايى
- ئەفەين عومەر، بەرپرسى پىكخستن
- دكتور ناھيدە كەريم سەعيد، بەرپرسى پەيوەنديەكان
- رازيە حەسەن خەتاب، بەرپرسى كاروبارى كۆمەلايەتى
- گولنام مەحمود مستەفا، ئەندام
- كەريمە عەبدولرەزاق حسيّن، ناسراو بە (كەريمە فەيلى)، ئەندام
- پرشنگ فەلەكەدين سابير، ناسراو بە (پرشنگ كاكەيى)، ئەندام
- مەريەم حەسەن كانەبى، ئەندام
- زاھيدە شىخۆ، ناسراو بە (زاھيدە بارزانى)، ئەندام
- كەژال كەريم، ئەندام
- روقىە محەمەد سالىح، ئەندام
- بەيان ئەحمەد، ئەندام
- سنۆبەر سابير رەشىد، ئەندام
- پىژان ئەكرەم، ئەندام
- بەيان يونس، ئەندام
- شوكرىە ئەحمەد، ئەندام
- كوردستان ئەحمەد، ئەندام.^(۱)

(۱) هەمان سەرچاو، ل ل ۱۳۵، ۱۷۸، ۱۸۶؛ شيرين ئامپىدى، بەرەو كۆنگرەى چوارەمى ي.ئ.ا.ك كۆنگرەى يەكسانى، گۆفارى دەنگى ئافرەت، ئۆرگانى مەكتەبى سكرتاريەتى يەكيتى ئافرىتانى كوردستان، ژمارە ۱۳، هەولير، وەزارەتى پۆشنبيرى، ۱۵ تەموزى ۱۹۹۷ز، ل ۵.

پەيكەرى پىكخستنى يەكيتى ئافرەتانى كوردستان لەم قۇناغەدا برىتى بوو لە
هەوت لق، كە پىكهاتبوون لە:

۱- لقى ھەولير

۲- لقى سلىمانى

۳- لقى ئاوارە (لە نيوان پەنابەرانى باشوورى كوردستان لە وەلاتى ئيران)

۴- لقى دھوك

۵- لقى كەركوك

۶- لقى سۆران

۷- لقى ئاكرى^(۱)

(۱) بە بۇنەى پۆژى دامەزراندنى يەكيتى ئافرەتانى كوردستان گۆفارى دەنگى ئافرەت
چاپىكەوتنىك لەگەل خاتوو شيرين ئامىدى ساز دەدات، گۆفارى دەنگى ئافرەت، ژمارە ۹،
ئۆرگانى مەكتەبى سكرتارىەتى يەكيتى ئافرەتانى كوردستان، دھوك، چاپخانا كۆليژا شەريعى،
زىستانى ۱۹۹۶ز، ل ۱۰.

کۆنگره‌ی چواره‌می یەکییتی ئافرهتانی کوردستان

هه‌ولێر ١٩٩٧

دوبه‌دوای سه‌رکه‌وتنی کۆنفرانسی شه‌هید له‌یلا قاسم، به‌ دروشمی «له‌پێناوی ئاشتی و ئازادی و یه‌کسانی و دادپه‌روه‌ریی کۆمه‌لایه‌تی» که‌ له‌ که‌شوه‌ه‌وای ئازادی کوردستان، له‌ شاری هه‌ولێر به‌سترا، له‌ پێکه‌وتی ١٥ ی شوباتی ١٩٩٧، له‌ کۆبوونه‌وه‌ی هاوبه‌شی یه‌کییتی ئافره‌تانی کوردستان و مه‌کته‌بی ناوه‌ندیی پێکخراوه‌ پێشه‌یه‌کانی پارتی دیموکراتی کوردستان و ستافی لقه‌کاندا، ب‌پ‌ریاری ده‌ستنیشانکردنی لیژنه‌ی ئاماده‌کاریی بۆ کۆنگره‌ی چواره‌م، به‌ناوی «کۆنگره‌ی یه‌کسانی» ی یه‌کییتی ئافره‌تانی کوردستان به‌م شیوه‌ی خواره‌وه‌ درا:

- شیرین ئامیدی، سه‌رپه‌رشتی لیژنه‌ی ئاماده‌کاریی کۆنگره
- ئاراز توفیق محهمه‌ده‌ئهمین، لقی سلێمانی
- به‌یان سه‌نه‌ن محهمه‌د، لقی سلێمانی
- دکتۆر روبر م‌سته‌فا، لقی که‌رکووک
- غه‌زاله محهمه‌د س‌ال‌ج، لقی که‌رکووک
- ژیان ئاغا تازدین، لقی هه‌ولێر
- سه‌بریه‌ بابه‌که‌ر، لقی رانیه
- زه‌کیه‌ س‌ال‌ج عه‌بدولخالق، ناسراو به‌ (زه‌کیه‌ سه‌ید س‌ال‌ج)، لقی ده‌هۆک
- سه‌بیحه‌ ئه‌حمه‌د م‌سته‌فا، لقی سۆران
- جه‌میله محهمه‌د حاجی، لقی ئاکری

لیژنه‌ی ئاماده‌کاری، له‌ واده‌یه‌کی دیاریکراودا کاره‌کانی ئه‌نجامدا و له‌ پێکه‌وتی ٢٨ ی ته‌موزی ١٩٩٧ یه‌کییتی ئافره‌تانی کوردستان، به‌ ئاماده‌ بوونی سه‌رۆک مه‌سه‌عود بارزانی، کۆنگره‌ی چواره‌می خو‌ی له‌ شاری هه‌ولێر به‌ست و تییدا سه‌رۆک مه‌سه‌عود بارزانی وتاریکی پێشکه‌ش کرد، له‌ وتاره‌که‌یدا تیشکی خسته‌ سه‌ر پۆلی ئافره‌ت له‌ کۆمه‌لگا و شو‌رشه‌کانی کوردستان، هه‌روه‌ها هه‌ر یه‌کیک له‌ سامی عه‌بدولرحمان

به پررسی کارگێری مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان- یه کگرتوو، فرنسۆ
حه ریری پارێزگاری هه ولێر و مه حمود محمهد به پررسی مه کته بی پیکخواه
جه ماوه ریی و پیشه ییه کان وتاریان پیشکەش کرد، وتاری یه کیتی ئافره تانی
کوردستانیش له لایه ن شیرین ئامیدی خویندرایه وه. له کۆتاییدا لیژنه ی راپه راندن به م
شیوه ی خواره وه هه لبژێردران:

- شیرین ئامیدی
- سه بیحه ئه حمهد مسته فا
- سنۆبه ر سابیر ره شید
- سه بریه بابه کر
- شه ونم نه جمه دین
- جه میله حاجی
- زه کیه سه ید سالح
- غه زاله محه مه د سالح
- جوان سلیمان
- به یان توفیق
- نه جیه محه مه د ئه مین
- شیرین نه جم عه بد، ناسراو به (شیرین فه یلی)
- ئاراز توفیق محه مه د ئه مین
- چیمه ن په شید
- سوها م حه کیم

ئەندامانی یەدەگی لیژنە ی پاپەراندن لەمانە ی خوارەو پیکهاتبوون:

- بەیان حەسەن محەمەد
- پۆژیدە عەبدولقادر شەریف
- مەهاباد سەلام
- نازدار ئەسەد مەحمود، ناسراو بە (نازدار بارزانی)
- واحیدە یاقو
- سەبریە ئەحمەد قادر، ناسراو بە (سەبریە مام ئەحمەد)^(۱)

(۱) کۆنگرە ی چوارەمی یە کیتی ئافره تانی کوردستان سەرکەوتووانه کۆتایی پێهات، گۆفاری دەنگی ئافرهت، ئۆرگانی مەکتەبی سەرتاریهتی یە کیتی ئافره تانی کوردستان، ژمارە ۱۴، هەولێر، ۱۴ گۆلانی ۲۶۹۸ کوردی، ل ل ۱، ۷.

په‌پره‌و و پرۆگرامی کۆنگره‌ی چواره‌می یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان پرۆگرام

یه‌که‌م:

ناوی پیکخواه: یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان، به‌پیته‌کانی (ی. ئا. ک.) کورت ده‌کرێته‌وه.

دووهم:

پێناسه‌ی پیکخواه: پیکخواه‌یک‌کی جه‌ماوه‌ری و کۆمه‌لایه‌تی و دیموکراتی ئافره‌تانی کوردستانه. به‌ئامانجی دابینکردنی مافی ئافره‌ت له‌پرووی ئابووری و پۆشنییری و کۆمه‌لایه‌تی و نه‌ته‌وايه‌تی و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستیه‌تی، هه‌روه‌ها خه‌بات له‌ پێناو دابینکردنی مافی پۆشنییری و ته‌ندروستی کۆمه‌لایه‌تی بۆ منداڵان و پشتگیری خه‌باتی ئافره‌تان له‌ جیهان ده‌کات له‌ پێناو ئاشتی و ئازادی و یه‌کسانی و نه‌هه‌شتنی چه‌وساندنه‌وه‌ی کۆمه‌لایه‌تی.

سێیه‌م:

ناوه‌ندی پیکخواه له‌ هه‌ولێری پایته‌ختی هه‌ریمی کوردستانی عێراق ده‌بێت، مافی کردنه‌وه‌ی لقی هه‌یه له‌ ناوه‌ندی پارێزگا‌کانی کوردستان ئه‌گه‌ر به‌ پێویست زانرا له‌ شاره‌کانی تری هه‌ریم و ده‌ره‌وه‌یدا.

چواره‌م: ئامانجه‌کانی ی. ئا. ک.

أ. ئامانجه‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان:

- ۱- کۆششکردن بۆ پته‌وکردنی په‌یوه‌ندییه‌کانی نێو خێزان.
- ۲- هاوکاریکردن له‌ چاره‌سه‌رکردنی گیروگرفته‌کانی خێزان.
- ۳- هه‌ولدان بۆ پاراستنی منداڵ له‌ په‌راگه‌نده‌یی.
- ۴- هه‌ولدان بۆ کردنه‌وه‌ی خانه‌ی چاودێری بۆ ئافره‌تانی په‌که‌که‌وتوو و به‌سالا‌چوو.
- ۵- هه‌ولدان بۆ سه‌قامگیرکردنی دیموکراتییه‌ت و پێشخستنی به‌ره‌و ژیا‌نی سه‌رده‌می

(عصری) كۆمه‌لگای كورده‌واری و پرگارکردنی ئافرهت له په‌یوه‌ندییه كۆمه‌لایه‌تییه كۆنه‌په‌رستییه‌كان.

۶- تێكۆشان له پێناو چه‌سپاندنی ئاشتی و دووركه‌وته‌وه له شه‌ری كاولکاری ناوخۆ، كه زه‌هرمه‌ندی سه‌ره‌کی تییدا ئافره‌ته.

۷- تاوانبارکردنی تیرۆری ئافرهت و به‌کارهێنانی توندوتیژی له دژی.

۸- هه‌ول‌دان بۆ كه‌م‌کردنه‌وه‌ی گه‌یروگرفته‌کانی پێکهێنانی خێزان وه‌ك (ماره‌یی زۆر، ژنبه‌ژن، گه‌وره‌به‌چو‌ك، له‌جیاتنی خوێندان) و ئاسانکردنی دروستبوونی خێزان له سه‌ر بنه‌مای له‌یه‌ك‌گه‌یشتن.

۹- هه‌ول‌دان بۆ چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌ی كۆمه‌لایه‌تی ئه‌و ئافره‌تانه‌ی له‌ کاره‌ساتی ئه‌نفاله‌کاندا به‌ جی‌ ماون.

۱۰- هه‌ول‌دان بۆ کردنه‌وه‌ی بنکه‌ی راویژکاری كۆمه‌لایه‌تی بۆ درسه‌ی گه‌یروگرفته‌کان و چاره‌سه‌رکردنیان.

۱۱- هه‌ول‌دان بۆ کردنه‌وه‌ی باخچه‌ی ساوایان و یاریگه‌ و کتێبخانه‌ی تایبته‌ به‌ منداڵان.

ب. ئامانجه ئابوورییه‌کان:

۱- هه‌ول‌دان بۆ وه‌دیه‌پێنانی سه‌ربه‌خۆیی ئابووری ئافره‌ت.

۲- گه‌یاندان به‌ پۆلی ئافره‌ت له هه‌موو بواره‌کانی کارکردندا.

۳- تێكۆشان له پێناو یه‌كسانبوونی پۆژانه‌ی ئافره‌تی کرێکار له‌ گه‌ل هه‌وکاری پیاودا.

۴- هه‌ول‌دان بۆ دابه‌ینکردنی مافی ئافره‌تی جوتیار و باشت‌کردنی باری کار و ژیا‌نی.

۵- هه‌ول‌دان بۆ دابه‌ینکردنی بواره‌کانی کاری گونجاو بۆ ئافره‌ت.

۶- هه‌ول‌دان بۆ دابه‌ینکردنی بيمه‌ی كۆمه‌لایه‌تی (ضمان اجتماعي).

ه. ئامانجه پهروه دهیی و پۆشنبیرییه کان:

۱- هه ولدان بۆ پژارکردنی ئافرهت له نه زانی و نه خوینده واری به کردنه وهی مه لبه ندی نه هیشتنی نه خوینده واری به تاییه تی به هوی داموده زگا کانی په یوه نیدار.

۲- تیکۆشان بۆ دابینکردنی مافه پۆشنبیری و ته ندروستی و کۆمه لایه تییه کانی مندالانی کوردستان.

۳- هه ولدان بۆ کردنه وهی خانه ی چه ره وانه وه و پهروه ده کردن بۆ منداله په راگه نده کان و فیری پیشه کردیان.

۴- پیکخستنی شالای وشیار و پۆشنبیرکردنه وه و هه ولدان بۆ کردنه وهی ئه و خولانه ی که له بهرژه وهندی ئافره تاندا یه.

۵- به ستنی کۆر و سمینار بۆ ئافره تان له سهر چۆنیه تی پهروه ده کردنی مندال و بهر زکردنه وهی ئاستی پۆشنبیری بو نه هیشتنی جیاوازی له ئیوان کۆر و کچ له پهروه ده کردندا.

۶- هه ولدان بۆ کردنه وهی دایه نگا (دورالحضانه) له سه رانه ری کوردستاندا.

۷- هه ولدان بۆ دابینکردنی بهرنامه ی رادیو و ته له فیزیو و گوڤاری تاییه ت به مندالان.

د. ئامانجه ته ندروستییه کان:

۱- هه ولدان بۆ په ره پیدان و زیادکردنی نه خۆشخانه و بنکه ته ندروستییه کان که تاییه تن به نه خۆشییه کانی ژنان و مندالبوون.

۲- هه ولدان بۆ زیادکردنی مه لبه نده کانی چاودیری دایک و مندال.

۳- ئه نجامدانی شالای پۆشنبیری ته ندروستی به هاوکاری ده زگا کانی په یوه ندار.

۴- هه ولدان بۆ دابینکردنی بیمه ی ته ندروستی.

۵- هه ولدان بۆ کردنه وهی خولی مامانی و مندالبوون به پیکای زانستی.

ه. ئامانجه رامیاریه‌کان:

- ۱- هه‌ولدان بو زیادکردنی پێژه‌ی ئافره‌تان له په‌رله‌مان و کابینه‌ی حکومه‌ت و داموده‌زگا ئیدارییه‌کان، بو‌ئوه‌ی وه‌کو ئه‌ندامیکی کاریگه‌ر له بنیاتنانی کۆمه‌ڵیکی پێشکه‌وتوو و دیموکراتیزه‌کراو، له‌ بواره‌کانی ژياندا به‌شدار بێت.
- ۲- هه‌ولدان بو‌ زیاده‌کردنی پێژه و پۆلی ئافره‌ت له‌ ژيانی رامیاری و حزبیه‌تی و کاری پێکخراوه‌یییدا.
- ۳- پشتگیری له‌ خه‌باتی ئافره‌تانی کورد له‌ هه‌موو پارچه‌کانی کوردستاندا.
- ۴- هه‌ولدان بو‌ به‌شداریکردنی کاریگه‌رانه‌ی ئافره‌ت له‌ هه‌لسۆراندنی هه‌موو بواره‌کانی ژياندا و هه‌روه‌ها له‌ کار و خه‌باتی نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌یییدا.
- ۵- هه‌ولدان بو‌ به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی له‌ ئیوان پێکخراوه‌کانی ئافره‌تان له‌ پارچه‌کانی تری کوردستان و له‌ جیهاندا.
- ۶- پشتگیری له‌ په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان.
- ۷- پشتگیری له‌ سیسته‌می فیدراڵی بو‌ چۆنیه‌تی به‌ستنه‌وه‌ی هه‌ریمی کوردستان به‌ حکومه‌تی ناوه‌نده‌وه‌.
- ۸- تیکۆشان بو‌ پاراستن و په‌ره‌پێدانی ئه‌م ئه‌زمونی دیموکراتییانه و ده‌ست که‌وته میژووویه‌کانی گه‌له‌که‌مان که‌ له‌ پاپه‌رینه مه‌زنه‌که‌ی به‌هاری ساڵی ۱۹۹۱ هاتۆته‌ دی.

په پرهوی ناوځو

به ندى يه كه م:

يه كيتى ئافره تانى كوردستان پیکخوايکی کوردستانی سهر به خوځيه و پیک دیت لهو ئافره تانه ی که ئاره زومه ندانه دینه ریزییه وه، پروایان به پرۆگرام و په پرهوی ناوځوی هه یه و به وپه پری توانا و دلسۆزییه وه بۆ به دیه پنانی ئامانجه دیاریکراوه کان، تیده کوښن.

به ندى دووه م:

ئه ندامیتی:

أ- ئه ندامیتی له ی.ئا.ك. بۆ گشت ئافره تیکی کورد، کچ یان ئافره ته ههروه ها بۆ ئه و ئافره تانه ی تری کوردستان.

ب- مه رجه کانی ئه ندامیتی:

ههر ئافره تیکی کورد یا نیشته جیی کوردستان ئه م مه رجانیه ی خواره وه ی تیداییت و له لایه ن دوو ئه ندامی یه کیتی ئافره تانی کوردستانه وه که دوو سال به سه ر ئه ندامی تییه که یان تیپه ربوو بیّت، له ریزه کانی یه کیتیدا وه رده گیرئ و فۆرمی تایبته پیر ده کاته وه :

۱- ته مه نی له ۱۶ سال که متر نه بیّت.

۲- برپای ته وای به پرۆگرام و په پرهوی ناوځو هه بیّت و له پیناو به دیه پنانی ئامانجه کانیدا خه بات بکات.

۳- له ریزه کانی ی.ئا.ك. چ له پیکخوا یا لیژنه یه کی تر داپیک بخری.

۴- ناوبانگ و خووپه وشتی باش بیّت.

۵- ئابوونه ی مانگانه و هاتنه ریزه وه بدات که ریژه که ی له لایه ن لیژنه ی راپه راندنه وه دیاری ده کریّت.

ت- ئه رکه کانی ئه ندام:

۱- چالاکانه به شداری کاری پیکخوا ی بکات.

۲- دیسپلین و نه پینیه کانی یه کیتی بپاریزیت.

۳- بهوپه پری تواناوه ههول بدات بو به دیهتانی ئامانجه کانی یه کیتی و باوه پ و بوچوونه کانی بلاو بکاتهوه.

۴- بهرگری له ی.ئا.ک. بکات و ههولێ پهره سهندن و گه شه کردنی زیده بوونی بکات.

۵- ههول بدات بو خوڤیرکردن و فیرکردنی هه قالانی و بهرزکردنه وهی ئاستی پۆشنیری و زانستی خوێ و ئەندامانی سنووره کهی.

۶- راپه پاندن و جیبه جیکردنی فه رمانه کانی لیژنه کانی سه رووتر و گوپراپه لیکردنی ئامۆژگارییه کان.

ث- مافه کانی ئەندام:

۱- مافی ره خنه و پێشنیاری ههیه له پێگای پێکخستنه وه.

۲- مافی هه لێژاردن و خوڤه لێژاردنی ههیه بو دهزگا جوراوجۆره کانی یه کیتی.

۳- له کاتی پێویستدا داوای هاوکاری بو چاره سه ری کیشه و گرفته کانی بکات.

۴- له کاتی سزادان مافی داوای لێکوئینه وهی ههیه.

به ندی سییه م:

سزادان:

أ- هه ر ئەندامێك یه كێك له م کارانه ی لی پرو بدات به نووسین یان به ده م ئاگادار ده کرێته وه یا سه رنجی راده کیشری.

۱- به بێ هو له کو بوونه وه ئاماده نه ییت.

۲- به بێ هو به جی به شداری چالاکانه ی کاری پێکخواه یی سنووره که ی نه کات.

۳- سستی یا که مترخه می بنوێنی.

۴- کاری پێکخواه یی و ناوبانگی ی.ئا.ک. به کار به ینی بو به رژه وه ندی شه خسی.

ب- هه ر ئەندامێك یه كێك له م کارانه ی لی پرو بدات سپر (تجمید) ده کریت بو ماوه ی (۳ - ۶) مانگ.

۱- دووباره یا سێ باره کردنه وه ی سه ریپچیه کانی پرگه ی ۱، ۲، ۳، ۴ له خالی

(ئه لف) به ندی سییه م (سزادان).

- ۲- ناو و ناتۆره یا ناوبانگزانندی ئەندامی ی.ئ.ک.
 - ۳- به ئەنقەست فەرمانەکانی سەرۆتەر ئەنجام نەدات و پێ دابگرێ لە سەر ئەنجامنەدانی.
 - ۴- لەگەڵ سەرکردن گشت ئیمتیازەکانی لە هاوکاری و موخەسەساتی پادەگیریت و بۆ میزانیە یەکیەتی دەگەرێتەوه.
 - ت- هەر ئەندامێک یەکیەک لەم کارانە ی لێ ڕوو بدات بە یەکجاری لە ریزی ی.ئ.ک. دەرەکریت :
 - ۱- دووبارەکردنەوه و سیبارەکردنەوه ی پرگەکانی (۱،۲،۳) لە بەشی (ب) لە بەندی سییەم (سزادان).
 - ۲- یەکیەک لە مەرجه‌کانی ئەندامی بزر بکات.
 - ۳- تاوانبار بکری بە تاوانیکی دژی گەلی کورد و کوردستان یا دژی مەروفاوەتی.
 - ۴- دەستپێسی بکات لە دارایی ی.ئ.ک. و تاوانبار بکری دوا ی لیکۆلینەوه‌یەکی دادپەرۆەرانه.
- بەندی چوارەم:**
لێژنە ی.ئ.ک.:
أ- لێژنە ی پیکخوا:
- بچووکتەری یەکە ی پیکخستەنە کە لە سێ ئەندام بە هەلبژاردن پێک دێت و ئەرک و دەسەلاتی بریتیە لە:
- ۱- سەرپەرشتیکردنی ئەندامانی ی.ئ.ک. لە ۷ تا ۵۰ کەس.
 - ۲- پیکخستنی جەماوەری ئافرەتان و جێبەجێکردنی فەرمانەکانی ل.ن.^(۱)
 - ۳- مانگی دوو جار کۆبوونەوه لەگەڵ گشت ئەندامانی سنوورەکی دەکات.
 - ۴- مانگانە ئابوونە ی ئەندامان وەرەگریت و راپۆرت بۆ ل.ن بەرز دەکاتەوه لە سەر گشت بواره‌کان.
 - ۵- سیاسەت و بۆچوونەکانی یەکیەتی لە ناو جەماوەردا بلۆ دەکاتەوه.

(۱) ل.ن: لێژنە ی ناوچە

۶- پەيوەندی بە ئافرهتان دەكات بۆ هاتنەریزان و پێخستنیان.

ب- لیژنەى ناوچه:

له ۳ تا ۵ ئەندام پێك دێت كه له لایەن ئەندامانى لیژنەى پێخراوه كانه وه هەڵدەبژێردرێت و دەسەلاتى بریتیه له:

۱- له سەر پێشنیاری لق و پەسەندکردنى م.سك.^(۱) سنوورى دیاری دەکریت و دادەمەزرى.

۲- راپۆرتى مانگانه له سەر بارى پێخستن و دارایی و راگەیاندن و کۆمەلایەتى و رۆشنیبرى بۆ لق بەرز دەکاته وه.

۳- سەرپەرشتى راستهوخۆى پێخراوه كان دەكات و له كار و چالاکییان ئاراسته یان دەكات.

۴- بریاردان بۆ وهگرتنى ئەندام له پیزه كانى ی.ئا.ك. له سەر پێشنیاری پێخراوه كان.

۵- كۆکردنه وهى ئابوونهى مانگانه و هاتنەریز و پێخستنى سجالاتى پێویست.

۶- دەسەلاتى سزای ئاگادار و سەرنجراكێشان و سركردنى ههیه.

۷- پێشنیاری دەرکردنى یه كجاره كى ئەندام بۆ لق بەرز دەکاته وه.

ت- لیژنەى لق:

لهو سنوورهى كه له لایەن لیژنەى راپه پاندنه وه دیاری دەکریت لیژنەى لق پێك دێت و بەرزترین دەسەلاته له هه موو بواره كانى پەيوەندیدار به ی.ئا.ك. و ئەرك و دەسەلات و پێكهاته كەى بهم شیوهى خواره وهیه :

۱- بهرپرسى لق ده بێ ئەندامى لیژنەى راپه پاندن بى و له لایەن كۆبوونه وهى لیژنەى راپه پاندن دیاری بكریت.

۲- ئەندامانى لق له لایەن ئەندامانه لیژنەى ناوچه كانى سنوورى دیاریكراو به هەڵبژاردن دیاری دەکرین.

۳- بهرپرسى لیژنەى ناوچه كان ئەندامى لق ده بن.

(۱) م.سك: مه كته بى سكرتاریهت

- ۴- له نیوان ئەندامانی لق ۳-۵ ئەندام بۆ ل.کارگیر هەڵدەبژێردرێن.
- ۵- مانگی جاریک کۆبوونەوە دەکات و راپۆرت بەرز دەکاتەوە بۆ م.سک.
- ۶- بپاری کوتایی بۆ دەرکردنی ئەندامانی دەدات.
- ۷- وەلامی راپۆرتی لیژنە ناوچەکان دەداتەوە لەگەڵ ئاراستەکردنێان.
- ۸- دەسەلاتی بەیاننامە دەرکردنی هەیه لەسەر پرووداوی سنوورەکان.
- ۹- لەسەر پێشنیاری ل.ن بپار بۆ دامەزراندنی پیکخواهەکان دەدات.
- ۱۰- پێشنیاری لادان یا دامەزراندنی ئەندامی لق بەرز دەکاتەوە بۆ مەکتەبی سکرتراریەت بۆ بپار لەسەردانی.
- ۱۱- داھات و مومتەلەکاتی لق و لیژنە ناوچەکان پیک دەخات لە سجلی تایبەت لە راپۆرتی دارایی بۆ م.سک. ئاماژە ی پێ دەکات.
- ۱۲- پێشنیاری سزادانی ئەندامانی لیژنە ناوچەکان بۆ م.سک بەرز دەکاتەوە.

ث- لیژنە ی راپەراندن:

- لە ۱۵ ئەندام و ۶ یەدەگ پیک دیت کە لە کۆنگرە ی.ئ.ک. هەڵدەبژێردرێن، ئەرک و دەسەلاتی:
- ۱- سەرپەرشتی و پلاندانان بۆ ی.ئ.ک. لە نیوان دوو کۆنگرەدا.
 - ۲- لە ناو ئەندامانیدا مەکتەبی سکرتراریەت و سکرتریە ی گشتی و جیگری سکرتریە هەڵدەبژێردرێت.
 - ۳- هەر سێ مانگ جاریک کۆ دەبێتەو.
 - ۴- راپۆرت بۆ کۆنفرانس و کۆنگرە ئامادە دەکات.
 - ۵- جیبەجێکردنی بپار و پاسپاردەکانی کۆنگرە.
 - ۶- بپاردان لەسەر کردنەو ی لقه کان لە ئاراستەکردنێان.
 - ۷- دەسەلاتی هەلۆهەڵاندنی لقی هەیه لە کاتی پێویستدا.
 - ۸- بەداوای دوو لەسەرسیی ئەندامانی مافی داواکردنی بەستنی کۆنگرە یا کۆنفرانسیان هەیه.

- ۹- دەسەلاتی سزادانی ئەندامانی لقی هەیه.
- ۱۰- دەسەلاتی سزادانی ئەندامانی لیژنەی راپەراندن و یەدەگەکانی هەیه کە لە برێگەکانی سزادان هاتووێ تا هەڵپەساردن (تعلیق) و دەسەلاتی وەرگرتهوهی تا رۆژی کۆنگرە دوا بریاریش بۆ کۆنگرەیه.
- ۱۱- دیاریکردنی کار و بەرپرسییهتی بۆ ئەندامانی.
- ۱۲- لێپێچانەوهی کاره ئەندامدراوهکانی م. س.ك.
- ۱۳- دیاریکردنی ئەو دەسەلاتانەی دەیات بە م. س.ك. لە نیوان دوو کۆبوونهوهدا.
- ۱۴- دەسەلاتی وەرگرتهی کادیانی رێکخراوهکانی تری ئافرهتانی هەیه.
- ۱۵- دیاریکردنی سیاسەت و نەههگی راکه یاندنی ی.ئ.ا.ك.
- ۱۶- بریار دەیات بۆ دامهزراندنی لیژنەی ئامادهکردنی کۆنگرە.
- ۱۷- دیاریکردنی رێژەی بهشاربوون لە کۆنگرە.
- ۱۸- بریار لهسەر دەسەلاتی سهرف له م.س.ك. و لق و ناوچهكان دەیات.

ج- مهكتهبی سكرتاریهت:

- ۱- له نیوان دوو کۆبوونهوهی لیژنەی راپەراندندا، م. س.ك. هەڵدەبژێردرێت کە بریتین له سكرتیری ی.ئ.ا.ك. و جێگرهكهی و پێنج ئەندامی مهكتهبی سكرتاریهت و له م بهشانه پێك دێت:
- بهشی رێكخستن.
 - بهشی دارایی و ئیداره.
 - بهشی كۆمهلایهتی و خێزان.
 - بهشی راکه یاندن و رۆشنییری.
 - بهشی پهیوهندییهكان.
- لێسراویان ئەندامێکی م.س.ك. دهبن و مانگانه راپۆرت ئاماده دهكهن و له كاتی پێویستدا كۆبوونهوه ئەنجام دهدهن، بریارهكانی ل.را.^(۱) جێبهجێ دهكهن.

(۱) لیژنەی راپەراندن

۲- سکریتی ی.ئا.ك. له لایه ن لیژنه ی راپه پانندن له نیوان ئەندامانی هه لده بژیڤین، سه ره رشتی کۆبوونه وه کانی مه کته بی سکرتریه ت و لیژنه ی راپه پانندن و کۆنفرانس و کۆنگره ده کات و گشت نووسراوه کانی ی.ئا.ك. له مه کته بی سکرتریه ت به ئیمزای ئەو ده بیّت.

۳- جیگری سکریتی ی.ئا.ك. له کاتی ئاماده نه بوونی سکریتی هه موو ده سه لاتیکي ئەوه یه لیژنه ی راپه پانندن ئەرك و ده سه لاتي له کاتی ئاماده بوونی سکریتی دیاری ده کات.

به ندى پینجه م:

کۆنفرانس:

له کاتیکدا که نه توانی کۆنگره به ستریت، کۆنفرانس ده به ستریت و پیک دیت له ئەندامانی لیژنه ی راپه پانندن و یه ده گه کان و ئەندام و کارگیڤی لقه کان و کادیره کانی ئەندام به ش له م.س.ك. ئەرك و ده سه لاتي کۆنفرانس :

۱- گشت ده سه لاتیکي کۆنگره ی هه یه جگه له گۆڤینی پڤوگرام و په ږه وی ناوخۆ و هه لوه شانده وه ی یه کیتی ئافره تانی کوردستان یا تیکه لاوکردنی له گه ل ریکخواویکی تر.

۲- گۆڤینی ئەندامانی لیژنه ی راپه پانندن یان پڤکردنه وه ی بۆشایی به مه رجیک گۆڤین یا پڤکردنه وه که ۱/۲ له یه ک له سه ر دووی ئەندامانی ل. را زیده تر نه بیّت.

۳- بریاردان بۆ به ستنی کۆنگره

به ندى شه شه م:

کۆنگره:

أ- کۆنگره به رزترین ده سه لاته له ی.ئا.ك.، هه ر (۳) سāl جاریک ده به ستریت، پیک دیت له:

۱- ئەندامانی لیژنه ی راپه پانندن و یه ده گه کانی.

۲- ئەندامانی لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره.

۳- هه لژیڤدراوه کانی کۆنفرانسه کانی لق و ناوچه کان به و ریژهی لیژنه ی راپه پانندن دیاری کردوه.

ب- ئەرکه کانی کۆنگره:

- ۱- هه‌ڵسه‌نگاندنی ته‌واوی ئیشوکار و بریار و راسپاردەکانی لیژنه و ده‌زگاكان و هه‌ر ئەندامی‌کی ی.ئ.ك. و بریاردانى پێویست.
- ۲- په‌سه‌ندکردنی پرۆگرام و په‌یره‌وى ناوخۆ و گونجاندنی له‌گه‌ڵ واقعی پوژ و بریارله‌سه‌ردانى.
- ۳- دیاریکردنی چه‌ند لیژنه‌یه‌ك بۆ پێكخستن، دارایی، راگه‌یاندن و سكاڵا و...هتد.
- ۴- هه‌ڵبژاردنه‌وه‌ی ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندنی ی.ئ.ك.
- ۵- دیاریکردنی سیاسه‌تى گشتی ی.ئ.ك.
- ۶- سزادانی ئەندامانی سه‌رپێچیکاری لیژنه‌ی راپه‌راندن.
- ۷- بریاردان له‌سه‌ر ئارم و دروشمی ی.ئ.ك.

به‌ندى حه‌وته‌م:

لیژنه‌ی ئاماده‌کاری:

به‌پیرای لیژنه‌ی راپه‌راندن له ۵ تا ۷ ئەندام پێك دێت بۆ سه‌ره‌پرشتی ئیشوکاری خو‌ئاماده‌کردنی کۆنگره و سه‌ره‌پرشتیکردنی کۆنفرا‌سه‌کانی لیژنه‌کانی ی.ئ.ك.

به‌ندى هه‌شته‌م:

پو‌شنییری و راگه‌یاندنی ی.ئ.ك.:

- أ- ی.ئ.ك. مانگانه گو‌فاری ده‌نگی ئافرهت ب‌لاو بکاته‌وه.
- ب- ی.ئ.ك. سوود له ده‌زگا‌کانی رادیو و ته‌له‌فزیو‌ن و چاپه‌مه‌نییه‌کان وه‌رده‌گرن.
- ت- کردنه‌وه‌ی خولی پو‌شنییری بو‌ پێگه‌یاندنی کادیر.

به‌ندى نۆیه‌م:

دارایی: دارایی ی.ئ.ك. پێك دێت له:

- ۱- کو‌کردنه‌وه‌ی ئابوونه و ئابوونه‌ی هاته‌ن‌په‌زه‌وه.

۲- نرخى چاپه مه نى و داها تى چالاكییه كانی.

۳- ئەو یارمه تیانه ی ده درێته ی. ئا.ك.

۴- سوودی پرۆژه به ره مه هی نه ره كان.

کۆنگره‌ی پێنجهمی یەکییتی ئافرهتانی کوردستان

هه‌ولێر ۲۰۰۱

یەکییتی ئافرهتانی کوردستان، جاريکی دی له رێکەوتی ۲۷ - ۳۰ی تشرینی یەكهمی ۲۰۰۱، به ئاماده‌بوونی سه‌رۆك مه‌سه‌ود بارزانی، له هۆلی میدیای شاری هه‌ولێر، به دروشمی «ئازادی و یه‌كسانی ئافرهت، كۆمه‌لگایه‌کی به‌ختیار و پێشكه‌وتوو بنیات ده‌نێت»، به ئاماده‌بوونی ۳۸۳ نوێنه‌ر، كۆنگره‌ی پێنجهمی خۆی به‌ست^(۱)، له كۆنگره‌كه‌دا هه‌ریه‌ك له جه‌وه‌هه‌ر نامیق سالم سكرتێری پارتی دیموكراتی كوردستان، دكتۆر رۆژ نوری شاوه‌یس سه‌رۆکی ئه‌نجوومه‌نی نیشتمانی كوردستان، شه‌وه‌كەت شیخ یه‌زدین سه‌رۆکی به‌وه‌كاله‌تی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی كوردستان و ئه‌كره‌م مه‌نتك پاریزگاری هه‌ولێر ئاماده‌بوون^(۲). له درێژه‌ی كاره‌كانیدا نوێنه‌رانی كۆنگره‌، ده‌سته‌یه‌کی نوێیان بۆ لێژنه‌ی راپه‌راندنی یەکییتی ئافرهتانی کوردستان به‌م شیوه‌یه‌ هه‌لبژارد:

- شیرین ئامیدی
- جه‌میله‌ حاجی
- سه‌بیحه‌ ئه‌حمه‌د مه‌سته‌فا
- زه‌کیه‌ سالح
- میدیا هه‌سه‌ن هسین

(۱) به‌لاغی كۆتایی كۆنگره‌ی پێنجهمی (ی.ئ.ك)، گۆفاری ده‌نگی ئافرهت، ئۆرگانی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌تی یەکییتی ئافرهتانی کوردستان، ژماره‌ ۲۵، هه‌ولێر، چاپخانه‌ی وه‌زاره‌تی رۆشنبیری، شوباتی ۲۰۰۲، ل ۸؛ الرئیس البارزانی یرعی المؤتمر الخامس لاتحاد نساء كوردستان، جريدة خه‌بات، لسان حال الحزب الديمقراطي الكوردستاني، العدد ۱۰۵۰، أربیل، الجمعة، ۲ تشرین الثاني ۲۰۰۱م، ص ۱، ۷.

(۲) هاوژین هه‌مه‌ره‌شید، كۆنگره‌ی پێنجهمی یەکییتی ئافرهتانی کوردستان له شاری هه‌ولێر ده‌ست به‌كاره‌كانی ده‌كات، رۆژنامه‌ی براهه‌تی، ئۆرگانی پارتی دیموكراتی كوردستان، ژماره‌ ۳۵۲۴، هه‌ولێر، یه‌ك شه‌ممه‌، ۲۸ی تشرینی یەكهمی ۲۰۰۱، ل ۱؛ الرئیس البارزانی یرعی المؤتمر الخامس لاتحاد نساء كوردستان، المصدر السابق، ص ۱.

- جوان سعید (جوانه بابان)
 - سو هام حه کیم عه لی
 - ژیان محه مه د ئه سعه د، ناسراو به ژیان کۆیی
 - به یان توفیق عه لی
 - شه ونم نه جمه دین عه لی
 - خانزاد که ریم خان
 - پروو خوش فهره ج محه مه د
 - سه بریه بابه کر
 - پرشنگ محه مه د عه بدولآ، ناسراو به پرشنگ که رکوکی
 - غه زاله محه مه د سآلج
 - چیمه ن په شید
 - جوله حاجی عومه ر^(۱)
- یه ده گی لیژنه ی راپه راندن بریتیبوون له:
- ئامینه زکری سه عید
 - نازدار ئه سعه د مه حمود، ناسراو به نازدار بارزانی
 - ویداد غه ریب
 - ژیان ئاغا تازدین^(۲)

(۱) هاوژین حه مه ره شید، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱؛ رئیس البارزانی یرعی المؤتمر الخامس لاتحاد نساء کوردستان، المصدر السابق، ص ۱.

(۲) هاوژین حه مه ره شید، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱؛ رئیس البارزانی یرعی المؤتمر الخامس لاتحاد نساء کوردستان، المصدر السابق، ص ۱.

په پره و پرۆگرامی یه کیتی ئافره تانی کوردستان کۆنگره ی پینجه م

به شی یه که م

پرۆگرام

ماده ی یه که م:

ناوی پرۆخراو: یه کیتی ئافره تانی کوردستان، به پیتته کانی (ی.ئا.ک) کورت ده کریتته وه.

ماده ی دووه م:

پیناسه ی پرۆخراو: پرۆخراویکی جه ماوه ری و کۆمه لایه تی و دیموکراتی ئافره تانی کوردستانه، به ئامانجی دابینکردنی مافی ئافره ت له پرووی ئابووری و پرۆشنیبری و کۆمه لایه تی و ته ندروستی و پامیاری و نه ته وایه تی، ههروه ها پشتگیری له خهباتی ئافره تانی جیهان ده کات له پیناو ئاشتی و ئازادی و یه کسانی و دادپهروه ری.

ماده ی سییه م:

ناوهندی پرۆخراو له هه ولێری پایته ختی هه ری می کوردستانی عێراق ده بی ت، مافی کردنه وه ی لقی هه یه له ناوهندی پارێزگا کانی کوردستان، ئه گه ر به پێویست زانرا له شاره کانی تری هه ری م و له ده ره وه دا.

ماده ی چواره م:

ئامانجه کانی (ی.ئا.ک):

أ- ئامانجه کۆمه لایه تییه کان:

۱- کارکردن بو پته وکردنی په یوه ندییه کانی ناو خێزان و چاره سه رکردنی گیروگرفته کانی.

۲- هه ولدان بو کردنه وه ی خانه ی چاودێری بو ئافره تانی په ککه وته و به سالآچوو.

۳- هه ولدان بو سه قامگیرکردنی دیموکراتیه ت و پیشخستنی به ره و ژیانیک ی ژیا ری و سه رده مانه ی کۆمه لگای کورده واری و پرزگارکردنی ئافره ت له

کۆت و پابه‌نده کۆمه‌لایه‌تییه کۆنه‌په‌رسته‌کان.

۴- تیکۆشان له پیناو چه‌سپاندنی ئاشتی و دوورکه‌وتنه‌وه له شه‌ری کاولکاری ناوخۆ، که زه‌ره‌رمه‌ندی سه‌ره‌کی تیدا ئافره‌ته.

۵- هه‌ولدان بۆ نه‌هیشتی تیرۆری ئافره‌ت و به‌کارنه‌هێنانی توندوتیژی له‌ دژی.

۶- هه‌ولدان بۆ ئاسانکردنی دروستبوونی خێزان له‌ سه‌ر بنه‌مای له‌یه‌ک‌گه‌یشتن و که‌م‌کردنه‌وه‌ی گيروگرفته‌کانی پیکه‌هێنانی خێزان وه‌ک (ماره‌یی زۆر، ژنبه‌ژن، گه‌وره‌ به‌ بچووک، فره‌ژنی، له‌جیاتی به‌خوێندان).

۷- هه‌ولدان بۆ چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌ی ئافره‌تانی پاشماوه‌ی (که‌س و کاری ئه‌نفاله‌کان) ئه‌نفال.

۸- هه‌ولدان بۆ کردنه‌وه‌ی بنکه‌ی چه‌ره‌وانه‌وه و بنکه‌ی پراویژکاری کۆمه‌لایه‌تی بۆ دیراسه‌ی گيروگرفته‌کانیان و چاره‌سه‌رکردنیان.

۹- هه‌ولدان بۆ که‌م‌کردنه‌وه‌ی پڕیژه‌ی جیابوونه‌وه (طلاق).

ب- ئامانجه ئابوورییه‌کان:

۱- هه‌ولدان بۆ وه‌دیه‌هێنانی سه‌ربه‌خۆیی ئافره‌ت.

۲- گرنگیدان به‌ پۆلی ئافره‌ت له‌ هه‌موو بواره‌کانی کارکردن و په‌خساندنی کاری گونجاو بۆی.

۳- هه‌ولدان بۆ دابینکردنی بیمه‌ی کۆمه‌لایه‌تی (ضمان الاجتماعی).

ت- ئامانجه په‌روه‌رده‌یی و پۆشنیرییه‌کان:

۱- هه‌ولدان بۆ پرژگارکردنی ئافره‌ت له‌ نه‌زانین و نه‌خوێنده‌واری، به‌کردنه‌وه‌ی مه‌ل‌به‌ندی نه‌هیشتی نه‌خوێنده‌واری به‌ تایبه‌تی به‌سوودوه‌رگرتن له‌ داموده‌زگا په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان.

۲- تیکۆشان بۆ دابینکردنی مافه‌ پۆشنیری و ته‌ندروستی و کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی منداڵانی کوردستان.

۳- هه‌ولدان بۆ زیادکردنی خانه‌ی چه‌ره‌وانه‌وه و په‌روه‌رده‌کردن بۆ منداڵه‌ په‌راگه‌نده‌کان و فی‌ری پیشه‌کردنیان.

۴- كردهوهی خولی پۆشنیری و بهستنی كۆر و سیمینار بۆ ئافرهتان، لهسهر چۆنیهتی پهروهردهکردنی منداڵ و بهرزکردنهوهی ئاستی پۆشنیری، بۆ نههیشتنی جیاوازی نیوان كۆر و كچ له پهروهردهکردندا.

۵- ههولدان بۆ پهرهپیدانی بهرنامهی رادیۆ و تهلهفزیۆن و گوڤاری تایهت به ئافرهتان و منداڵان.

۶- ههولدان بۆ پهروهردهکردن و پهرهپیدانی توانا وهرزشی و هونهرییهکانی ئافرهتان، له پێگای كردهوهی یانه و سهنتهر و هوڵ و شوینی وهرزشی تایهت به ئافرهتان و دابینکردنی پێداویستییهکانی پهروهرده و پهرهپیدانی توانا هونهرییهکانی ههر سێ بهشی هونهری (مۆسیقا، شانۆ، شیوهکاری).

۷- ههولدان بۆ كردهوهی خول و بنكهی تایهت به فێرکردنی كۆمپیوتهر و ئهنتهرنێت و پێشهی جیاجیا.

ث- ئامانجه تهنדרوستییهكان:

۱- ههولدان بۆ پهرهپیدان و زیادکردنی نهخۆشخانه و بنكه تهنדרوستییهكان كه تایهتن به نهخۆشییهکانی ئافرهت و منداڵبوون.

۲- ههولدان بۆ زیادکردنی مهلبهندهکانی چاودێری دایك و منداڵ.

۳- ههولدان بۆ كردهوهی خولی پۆشنیری، تهنדרوستی و بهشداریکردن له تهقهلاکانی خۆپاراستن به هاوکاری دهزگاکانی پهیههندار و دابینکردنی بیمهی تهنדרوستی.

۴- ههولدان بۆ كردهوهی خولی مامانی و منداڵبوون به پێگای زانستی.

۵- ههولدان بۆ چارهسهركردنی گرفته تهنדרوستییهکانی ئافرهتان و منداڵانی پاشماوهی کیمیاباران.

ج- ئامانجه رامیاریهكان:

۱- ههولدان بۆ زیادکردنی پێژهی ئافرهتان له پهڕلهمان و حکومهتی ههریم و دامودهزگا ئیدارییهکانی، بۆ ئهوهی وهكو ئهندامێکی کاریگهر له بنیادنانی کۆمهڵێکی پێشکهوتوو دیموکراتیزهکراو، له ههموو بوارهکانی ژياندا پۆل ببینی.

- ۲- ههولدان بو زیده کردنی پێژه و پۆلی ئافرهت له ژيانی پامیاری و ئیداری و حزبایهتی پیکخواهیییدا.
- ۳- پشتگیری له خهباتی ئافرهتانی کورد دهکەین بو بههیزکردنی په یوهندی له نیوان پیکخواه کانی تری ئافرهتان.
- ۴- ههولدان بو بهشداریکردنی کاریگه رانهی ئافرهت له ههلسورانی هه موو بواره کانی ژیان و کار و خهباتی نیشتمانی و نه ته وهیییدا.
- ۵- له قوناغی ئەمپرو پشتگیری له سیستمی فیدراالی، بو چۆنیهتی بهستنه وهی ههریمی کوردستان به حکومهتی ناوهندییه وه دهکەین.
- ۶- تیکۆشان بو پاراستن و پهره پیدانی ئەزموونی دیموکراتی و دهستکهوته میژوووییه کانی گه له کهمان، که له راپه رینه مه زنه کهی به هاری ۱۹۹۱، هاتۆته دی.

به شی دووهم

په پرهوی ناوخۆ

به نندی یه کهم:

یه کیتی ئافره تانی کوردستان ریکخراویکی کوردستانی سهر به خۆیه و پیک دیت لهو ئافره تانهی که ئاره زوومه ندانه دینه ریزه وه و پروایان به پرۆگرام و په پرهوی ناوخۆی ههیه و بهوپه پری توانا و دلسۆزییه وه بۆ به دیه پنانی ئامانجه دیاریکراوه کانی تی ده کۆشن.

به نندی دووهم:

دروشم:

(ئاشتی، یه کسانی، دادی کۆمه لایه تی).

به نندی سییه م:

ئارم:

پیکهاته کهی به م شیوهیه:

- تیشکی پۆژ.
- کۆتر.
- گوله گهنم.
- ناوی (ی.ئا.ک) به ئینگلیزی.

به نندی چواره م:

ئه ندامیتی:

هه موو ئافره تیکی کوردستان ده بیته ئه ندام له یه کیتی، به پپی ئه م مه رجانیه خواره وه:

۱- پروای به پرۆگرام و په پرهوی ناوخۆ هه بیته و له پیناو به دیه پنانی ئامانجه کانی خه بات بکات.

۲- ته مهنی له (۱۴) چوارده سال که متر نه بیت.

۳- ئابوونه وهی هاتنه پیز و سالانه بدات، که پێژه که ی له لایه ن لیژنه ی پاپه پاندنه وه دیاری ده کریت.

۴- خۆره وشتی باش بیت.

به ندی پینجه م:

ئه رکه کانی ئه ندام:

۱- چالاکانه به شداری کاری پیکخواه یی بکات.

۲- دیسپلین و نه پینیه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان پیاریژیت.

۳- به وپه پری تواناوه هه ول بدات بو به دیه پینانی ئامانجه کانی یه کیتی و بیروبو چوونه کانی بلاو بکاته وه.

۴- به رگری له یه کیتی ئافره تانی کوردستان بکات و هه ولی پهره سه ندن و گه شه کردنی بدات.

۵- هه ول بدات بو خۆفیرکردن و فیرکردنی هه فالانی و به رزکردنه وه ی ئاستی روشنایی و زانستی خۆی و ئه ندامانی سنووره که ی.

۶- پاپه پاندن و جیه جیکردنی فهرمانه کانی لیژنه کانی سه رووتر. مافه کانی ئه ندام:

۷- مافی ره خنه و پیشیاری هه یه له پێگه ی پیکخسته نه وه.

۸- مافی هه لپژاردن و خۆهه لپژاردنی هه یه بو ده زگا جوړاو جوړه کانی یه کیتی.

۹- له کاتی پیویستی داوای هاوکاری بو چاره سه ری کیشه و گرفته کانی بکات.

۱۰- له کاتی سزادان و پیشیلکردنی مافه کانی، بو ی هه یه داوای لیکۆلینه وه بکات.

به ندی شه شه م:

سزادان:

أ- هه ر ئه ندامیک یه کیک له م کارانه ی لی پروو بدات به نووسین یان به ده م ئاگادار ده کریته وه یان سه رنجی پاده کیشریت :

- ۱- به‌بئ هۆ له کۆبونوه ئاماده نه‌بیت.
- ۲- به‌بئ هۆی به‌جئ به‌شداری چالاکانه‌ی کاری پێکخواه‌یی سنووره‌که‌ی نه‌کات.
- ۳- سستی یان که‌متهرخه‌می بنوێنئ.
- ۴- کاری پێکخواه‌یی و ناوبانگی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان به‌ کار به‌هێنئ بۆ به‌رژه‌وه‌ندی شه‌خسی.
- ب- هه‌ر ئه‌ندامێک یه‌کێک له‌م کارانه‌ی لئ ڕوو بدات س‌ر(تجمید) ده‌کرێت بۆ ماوه‌ی (۳ تا ۶) مانگ :
- ۱- دووباره‌کردنه‌وه‌ی سه‌رپێچیه‌کانی ب‌رگه‌ی (۱، ۲، ۳، ۴) له‌ خالی (أ) به‌ندی پێنجه‌م (سزادان).
- ۲- ناووناته‌وره‌ یان ناوبانگ‌زێراندنی ئه‌ندامانی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان.
- ۳- به‌ ئه‌نقه‌ست فه‌رمانه‌کانی سه‌رووتر ئه‌نجام نه‌دات و پئ دابگرئ له‌سه‌ر ئه‌نجامنه‌دانی.
- ۴- له‌گه‌ڵ س‌رکردن گشت ئیمتیازه‌کانی له‌ هاوکاری و ده‌رماله‌ی ڕاده‌گیریت بۆ میزانییه‌ی یه‌کیتی ده‌گه‌رێته‌وه‌.
- ۵- ئه‌وه‌ی پێشلی مافی ئافره‌تانی تر بکات، پله‌ی لێپ‌سراویتی لئ ده‌ستیندریته‌وه‌.
- ت- هه‌ر ئه‌ندامێک یه‌کێک له‌و کارانه‌ی لئ ڕوو بدات به‌ یه‌که‌جاری له‌ پیزی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان ده‌ر ده‌کریت :
- ۱- دووباره‌کردنه‌وه‌ و سی‌یاره‌کردنه‌وه‌ی ب‌رگه‌کانی (۱، ۲، ۳) له‌ به‌شی (ب) له‌ به‌ندی شه‌ش‌ه‌م (سزادان).
- ۲- یه‌کێک له‌ مه‌رجه‌کانی ئه‌ندامیته‌ی ب‌ز بکات.
- ۳- به‌ تاوانیکی دژی گه‌لی کورد و کوردستان یان دژی مرۆفایه‌تی تاوانبار بک‌ری.
- ۴- ده‌ستپێسی بکات له‌ دارایی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان و تاوانبار بک‌ری، دوا‌ی لێکۆڵینه‌وه‌یه‌کی دادپه‌روه‌رانه‌.

به‌ندی حه‌وته‌م:

أ- لیژنه‌ی پیکخواه

بچووکت‌رین یه‌که‌ی پیک‌خسته‌ که له (۱۰۰) سه‌د ئەندام که‌متر نییه و له‌نیوان ئەندامانی (۳) سی ئەندام بو لیژنه‌ی پیکخواه هه‌لده‌بژی‌ردری.

ئەرك و دەسه‌لاتی بریتیه له :

۱- لیژنه‌ی پیکخواه له نیو ئەندامه‌کانیدا له یه‌که‌م کۆبوونه‌وه‌ی خۆیدا به‌رپرسی لیژنه‌ی پیکخواه هه‌لده‌بژی‌ریت.

۲- پیک‌خسته‌نی جه‌ماوه‌ری ئافره‌تان و جیبه‌جیک‌کردنی فەرمانه‌کانی لیژنه‌ی ناوچه.

۳- هه‌ر (۳) سی مانگ جارێک کۆبوونه‌وه له‌گه‌ڵ گشت ئەندامانی سنووره‌که‌ی ده‌کات.

۴- ئابوونه‌ی سالانه و هاتنه‌ریزی ئەندامان وه‌رده‌گری و راپۆرت بو لیژنه‌ ناوچه به‌رز ده‌کاته‌وه له‌سه‌ر گشت بواره‌کان.

۵- سیاسه‌ت و بۆچوونه‌کانی یه‌کی‌تی ئافره‌تانی کوردستان بو جه‌ماوه‌ر بلاو ده‌کاته‌وه.

ب- لیژنه‌ی ناوچه

له‌سه‌ر پێش‌نیاری لق و په‌سه‌ند‌کردنی مه‌کته‌بی س‌کرتاریه‌ت سنووری دیاری ده‌ک‌ریت و پێک د‌یت له (۱۰۰) هه‌زار ئەندام و زیاتر، له‌لایه‌ن لیژنه‌ی پیکخواه‌کانی سنووری (۳ تا ۵) ئەندام هه‌لده‌بژی‌ریت بو لیژنه‌ی ناوچه.

ئەرك و دەسه‌لاتی بریتیه له :

۱- لیژنه‌ ناوچه له نیو ئەندامه‌کانی له یه‌که‌م کۆبوونه‌وه‌یدا به‌رپرسی لیژنه‌ی ناوچه هه‌لده‌بژی‌رن.

۲- راپۆرتی مانگانه له باری پیک‌خسته‌ن و دارایی و پاگه‌یان‌دن و کۆمه‌لایه‌تی و پۆشن‌بیری بو لق به‌رز ده‌کاته‌وه.

۳- سه‌ره‌پرشتی راسته‌وخۆی پیکخواه‌کان ده‌کات و له کارو‌چالاکییه‌کان ئاراسته‌یان ده‌کات.

۴- بېرىدان بۆ وەرگرتى ئەندام لە پىزەكانى يەكيتى ئافرهتانى كوردستان لەسەر پېشنىياري پېكخراوهكان.

۵- كۆكردنهوهى ئابوونهى سالانه و هاتنهپىز و پېكخستنى تۆمارگهى پېويست.

۶- دەسەلاتى سزاي ئاگاداركردنهوه و سەرنجراكيشانى هەيه.

۷- پېشنىياري سېركردن و دەرکردنى يەكجارهكى ئەندام بۆ لق بەرز دەكاتەوه.

ت- لىژنهى لق

لىژنهى لق لەو سنوورهى كە لەلايهن لىژنهى راپەراندن دىارى دەكرين و لە (۷ل۵) ئەندامى كارگير پېك دین، لە سنوورى دىاريكراوى خۆى لەلايهن لىژنهى ناوچه هەلەبژێردرين و بەرزترين دەسەلاتە لە هەموو بوارهكانى پەيوەنديدار بە يەكيتى ئافرهتانى كوردستان و ئەرك و دەسەلات و پېكهاتهى بەم شيوهيه دەييت:

ئەرك و دەسەلاتەكان:

۱- بەرپرسي لق دەبى ئەندامى لىژنهى راپەراندن ييت و لەلايهن كۆبوونهوهى لىژنهى راپەراندن دىارى بكریت.

۲- كارگيرانى لق لەلايهن ئەندامانى لىژنه ناوچهكانى سنوورى دىاريكراو بە هەلەبژاردن دىارى دەكرين.

۳- بەرپرسي لىژنه ناوچهكان ئەندامى لق دەبن.

۴- مانگى جاريك كۆبوونهوهى ئاسايى دەكات و راپۆرت بەرز دەكاتەوه بۆ مەكتەبى سكرتاريەت.

۵- بېريارى كۆتايى بۆ دەرکردنى ئەندامانى خۆى لە سنوورى دەدات.

۶- وەلامى راپۆرتى لىژنه ناوچهكان دەداتەوه و ئاراستهيان دەكات.

۷- دەسەلاتى دەرکردنى بەياننامەى هەيه لەسەر رووداوهكانى سنوورى.

۸- لەسەر پېشنىياري لىژنهى ناوچه بېريار بۆ دامەزراندنى پېكخراوهكان دەدات بەپيى مەرجه دىاريكراوهكان.

۹- پېشنىياري لادان و دەرکردنى ئەندامانى لق و لىژنه ناوچهكان بەرز دەكاتەوه بۆ

مه کته بی سكرتاریهت بۆ بریار له سهردانی.

ث- لیژنه ی راپه راندن

لیژنه ی راپه راندن له (۱۷) هه فده ئه ندام و (۴) چوار ئه ندامی یه ده گ پیک دیت که له کۆنگره ی یه کیتی ئافره تانی کوردستان هه لده بژێردرین.

ئه رك و ده سه لاتى لیژنه ی راپه راندن:

- ۱- سه ره رشتی و پلاندانان بۆ یه کیتی ئافره تانی کوردستان له نیوان دوو کۆنگره.
- ۲- هه ر سێ مانگ جارێک کۆبوونه وه ی ئاسایی خۆی ده به ستیت.
- ۳- بریاردان له سه ر کردنه وه ی لقه کان و ئاراسته کردنیان.
- ۴- لیپچانه وه ی کاره ئه نجامدراوه کانی مه کته بی سكرتاریهت.
- ۵- ده سه لاتى وه رگرتنی کادیرانی پیکخواه کانی تری ئافره تانی هه یه.
- ۶- بریار ده دات بۆ دامه زراندنی لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره.
- ۷- دیاریکردنی پێژه ی به شداربوون له کۆنگره.
- ۸- دارشتنی پلانی دارایی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.
- ۹- بریاردان له سه ر هه ر شیوازیکی نوێی سه رده مانه بۆ پیشخستنی کاری ریکخواه یی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

ج- مه کته بی سكرتاریهت

له نیوان دوو کۆبوونه وه ی لیژنه ی راپه راندن، مه کته بی سكرتاریهت هه لده بژێردریت و بریتییه له سكرتیر و (۶) شه ش ئه ندامی مه کته بی سكرتاریهت.

مه کته بی سكرتاریهت له م به شانه پیک دیت:

- ۱- به شی ریکخستن و ئامار
- ۲- به شی دارایی و ئیداره
- ۳- به شی کۆمه لایه تی
- ۴- به شی راگه یاندن و پۆشنیری

۵- بەشی پەیوەندیەکان

۶- بەشی وەرزش و هونەر

لێپرسراوی ئەم بەشە ئێندامی مەکتەبی سەرتاریەت دەبێ و مانگانە بۆ کۆبوونەوهی ئاسایی مەکتەبی سەرتاریەت راپۆرت ئامادە دەکەن و لە کاتی پێویست کۆبوونەوه ئەنجام دەدەن و بپارەکانی مەکتەبی سەرتاریەت جێبەجێ دەکەن.

۷- دەسەلاتی زیادکردنی بەشەکانی مەکتەبی سەرتاریەتی هەیه بەپێی پێویست.

۸- دیاریکردنی سیاسەت و نەهجي راکەیانندی یەکییتی ئافرهتانی کوردستان.

۹- سەرتیری یەکییتی ئافرهتانی کوردستان لە نیوان ئەندامانی لێژنەی راپەراندن هەڵدەبژێردرێت و سەرپەرشتی کۆبوونەوهکانی مەکتەبی سەرتاریەت و لێژنەی راپەراندن و کۆنفرانس و کۆنگرە دەکات، گشت نووسراوەکانی مەکتەبی سەرتاریەت بە ئیمزای ئەو دەبێت و نوێنەرایەتی یەکییتی ئافرهتانی کوردستان دەکات لە سەرچەم دەزگاگان.

بەندی هەشتەم:

کۆنفرانس:

لە کاتیکیدا کە نەتوانی کۆنگرە بێستێت کۆنفرانس دەبەستێت و پێک دێت لە ئەندامانی لێژنەی راپەراندن و یەدەگەکانی و ئەندام و کارگێرانی لقەکان و کادیرەکانی ئەندام بەشی مەکتەبی سەرتاریەت.

ئەرك و دەسەلاتەکانی کۆنفرانس:

۱- گشت دەسەلاتیکی کۆنگرە هەیه جگە لە گۆرینی پرۆگرام و پەرپەوی ناوخوا و هەلوەشانەوهی یەکییتی ئافرهتانی کوردستان یان تێکەڵاوکردنی لەگەڵ رێکخراویکی تر.

۲- گۆرینی ئەندامانی لێژنەی راپەراندن یان پرکردنەوهی بۆشایی بە مەرجێک کە ئەم گۆرین و پرکردنەوهی ۱/۲ یەك لەسەر دووی ئەندامانی لێژنەی راپەراندن نەبێت.

۳- بپاردان بۆ بەستنی کۆنگرە.

بهندی نویه م:

کۆنگره:

کۆنگره بهرزترین دهسه لاته له یه کیتی ئافره تانی کوردستان، هه ر (۳) سی سال جاریک ده به ستریت و پیک دیت له:

۱- ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن و یه ده گه کانی.

۲- ئەندامانی لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره.

۳- هه لبژاردراوه کانی کۆنفرانسه کانی لق و ناوچه کان، به و ریژیه ی لیژنه ی راپه راندن دیاری ده کات.

ئهرکه کانی کۆنگره:

۱- هه لسه نگاندنی ته وای ئیشوکار و بریار و پاسپارده کانی لیژنه و ده زگا کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان و وه گرتنی بریاری پیویست له سهریان.

۲- په سه ندردنی پرۆگرام و پهیره وی ناوخۆ و گونجاندنی له گه ل واقعی پرۆژ و بریار له سه ردانی.

۳- دیاریکردنی چه ند لیژنه یه ک بۆ ریکخستن و دارایی و راگه یاندن و سکالا...هتد.

۴- هه لبژاردنه وه ی ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن و یه ده گه کانی.

۵- دیاریکردنی سیاسه تی گشتی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

۶- سزادانی ئەندامانی سه ریچیکاری لیژنه ی راپه راندن.

۷- بریاردان له سه ر ئارم و دروشمی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

بهندی ده یه م:

لیژنه ی ئاماده کاری:

به بریاری لیژنه ی راپه راندن، لیژنه ئاماده کاری داده نریت که له (۷ - ۹) ئەندام پیک دین و خو یان ناپال یون بۆ ئەندامی لیژنه ی راپه راندن و ئیشوکاری ئاماده کردنی کۆنگره ده کات و سه ره ره شتی کۆنفرانسه کانی لیژنه ناوچه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان ده کات بۆ هه لبژاردنی نوینه رانی کۆنگره.

به‌ندی یازدهه‌م:

پۆشنییری و راگه‌یانندی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان:

أ- یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان گۆفاری ده‌نگی ئافره‌ت و چه‌ند بۆلوکراوه‌یه‌کی دیکه به‌پیی پئویست ده‌رده‌کات.

ب- یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان سوود له‌ ده‌زگاکانی رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن و چاپه‌مه‌نیه‌کان وه‌رده‌گریت بۆ وشیارکردنه‌وه و بۆلوکردنه‌وه‌ی چالاکیه‌کانی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان.

ت- کردنه‌وه‌ی خولی پۆشنییری بۆ پێگه‌یانندی ئه‌ندامان.

به‌ندی دوازه‌هه‌م:

دارایی:

دارایی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان پێک دێت له:

۱- کۆکردنه‌وه‌ی ئابوونه و ئابوونه‌ی هاتنه‌پریزه‌وه.

۲- نرخ‌ی چاپه‌مه‌نی و داها‌تی چالاکیه‌کان.

۳- ئه‌و یارمه‌تی‌بانه‌ی ده‌دریته یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان.

۴- سوودی پڕۆژه به‌ره‌مه‌په‌ینه‌ره‌کان.

به‌ندی سێزه‌هه‌م:

پاده‌ی یاسایی و ده‌نگدان:

۱- هه‌موو ده‌زگاکانی یه‌کیتی به‌ ئاماده‌بوونی زۆرینه و به‌ده‌نگی (زۆرینه و نه‌ینی) هه‌له‌بژێردرێن و له‌ کاتی ته‌واونه‌بوونی پاده‌ی یاسایی، دوا‌ی (۱۵) پازده‌ پۆژ له‌ میژووی یه‌که‌م هه‌له‌بژاردن له‌ هه‌مان کات و شوێن ئه‌نجام ده‌دریته‌وه.

۲- له‌ کۆبوونه‌وه‌کان ب‌ریار به‌ده‌نگی زۆرینه وه‌رده‌گرن و له‌ کاتی یه‌کسانبوونی ده‌نگه‌کان، په‌یپه‌و رای ئه‌و لایه ده‌گرێ که به‌پرسی ده‌زگا‌که‌ی تیدا به‌شداره.

به‌لاغی کۆتایی کۆنگره‌ی پینجه‌می یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان

سلاویکی ئاشتی و یه‌کسانی و دادپه‌روه‌ری کۆمه‌لایه‌تی

پاش کۆنفرانسه‌ ناوخوایه‌کان و ئاماده‌کارییه‌کی فراوان، وه‌کو پێزگرتن له‌ رای قاعیده به‌ شیوه‌یه‌کی دیموکراتییانه لیکۆلینه‌وه و به‌دواداچوون ئه‌نجام دران بۆ ده‌ستیشانکردنی سه‌رکردایه‌تییه‌کی نوێ بۆ قۆناغه‌کانی تازه و چوونه‌ ناوه‌وه‌ی سه‌ده‌یه‌کی نوێ که‌ ناوداره به‌ (شارستانییه‌ت و کۆمه‌لگای مه‌ده‌نی) به‌ چاودێری سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی و له‌ژێر دروشمی «ئازادی و یه‌کسانی ئافره‌ت، کۆمه‌لگایه‌کی به‌ختیار و پێشکه‌وتوو بنیات ده‌نێت»، یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان کۆنگره‌ی پینجه‌می خۆی له‌ ۲۷/۱۰/۲۰۰۱ تا ۳۰/۱۰/۲۰۰۱، له‌ پایته‌ختی هه‌ریمی کوردستان به‌ست.

سه‌ره‌تا کۆنگره به‌ خویندنی چه‌ند ئایه‌تیکی قورئانی پیرۆز ده‌ستی پێ کرد و وه‌کو پێزگرتن و وه‌فاداری بۆ شه‌هیدانی بزافی ئافره‌تان و سه‌رحه‌م شه‌هیدانی پێی‌رزگاری کوردستان سه‌روه‌ریان بارزانیی نه‌مر و کاک ئیدریسی هه‌میشه‌ زیندوو ده‌قیقه‌یه‌ک وه‌ستان.

بیگومان (ی.ئ.ک) سه‌ربه‌رزه و شانازه که‌ خاوه‌نی (۴۹) سالی خه‌باته و له‌ ۲۰۰۲/۱۲/۱۱ هه‌نگاو به‌ره‌و یۆبیلی زێڕینی خۆی ده‌نێت و کۆنگره‌ی پینجه‌م تین و گوێپێکی تازه ده‌داته‌ ناوه‌رۆک و وزه‌ی ئافره‌تی کورد، پالێشتی سه‌رکردایه‌تی پارتی دیموکراتی کوردستان به‌ تایبه‌تی هیژا سه‌رۆک بارزانی و به‌شداربوونیان له‌ هه‌ردوو کۆنگره‌ی چواره‌م و پینجه‌مدا که‌ پشتگیریه‌کی دیرۆکییه‌، جیگای سوپاس و پێزگرتنه‌ و به‌لگه‌یه‌ بۆ ئه‌وه‌ی بۆ جه‌ماوه‌ر به‌سه‌لمی‌نێت که‌ پارتی هه‌رده‌م پالێشت و هاوکاره‌ بۆ جیه‌جێکردنی مافه‌کانی ئافره‌تی کورد، هه‌روه‌ها به‌شداریه‌ سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستان و نوێنه‌ری سه‌رۆکی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان خۆی له‌ خۆیدا وه‌لامێکه‌، که‌ هه‌میشه‌ له‌ ژێر سایه‌ی په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان، ئافره‌تان ده‌توانن سه‌رکه‌وتوپه‌وانه‌ کاره‌کانیان ئه‌نجام بده‌ن.

کۆنگره‌ی پینجه‌م به‌ به‌شداربوونی نوێنه‌رانی ده‌زگای کۆمه‌لگای مه‌ده‌نی به‌ تایبه‌تی نوێنه‌رانی دوازه‌ پیکخوای ئافره‌تان و هه‌روه‌ها نوێنه‌رانی پارتی کوردستانییه‌کان و که‌سایه‌تییه‌ ناوداره‌کان و پیکخواه‌ خێرخوازه‌کانی کوردستان و که‌سوکاری شه‌هیدان و ئه‌نفال و کیمیاباران و که‌شیکێ زیاتر دیموکراتییانه‌ی به‌خوایه‌وه‌ گرتبوو.

له میانە ی کۆنگره که دا، سکریتی (ی. ئا. ک) به پیشکه شکردنی وتاریک، ئاماژه به پێژێنان له ئەزمونە دیموکراتییە که ی کوردستان و بهرجه سته بوونی پرۆسە ی ئاشتی و هاوکاریکردنی سەرکرایه تی پارتی و پەرله مان و حکومه ت بۆ (ی. ئا. ک) به شیوه یه کی گشتی کرد.

پاشان سکریتی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان وتاریکی پیشکه ش کرد که تاییدا هاوکاری و پشتگیری خۆی بۆ پۆلی کورد و جموجوێیان له پێناوی نه هیشتنی توندوتیژی دژ به ئافره تان و بهرگریکردنیان له یه کسان و ئازادی و ئاشتی به دیار خست.

پاشان سه روکی ئەنجومه نی نیشتمانی کوردستان له وته به نرخه کهیدا پۆلی کاریگه رانه ی ئافرتانی کوردستان له هه لێاردنه کانی پەرله مان یان شاره وانی بێت، به باشی هه لسه نگاند. ئاماژه ی به دروستکردنی لێژنه ی مافی ئافره ت کرد که ئەمه ش خۆی له خۆیدا ده رگایه که بۆ به دوا داچوونه وه و دۆزینه وه ی چاره سه ریه کی گونجاوی بنه په تی له پرووی یاساییه وه بۆ بنه پرکردنی کێشه کانی ئافره تی کورد.

وه نوێنه ری حکومه تی هه ری می کوردستان له په یفه پر به هایه کهیدا، باسی خه باتی پر سهروه ری قوربانیدانی ئافره تانی کوردستانی له ماوه ی نیو سه ده ی رابوردودا [کرد] تا گه یشتنه بهر په تی سێداره ی له یلا قاسمی شه هیدی کرده ئونه، وه ههروه ها په یمانی دا که ئەوه ی له توانا بێت له پرووی فێرکردن و پهروه رده یی و ئاوه دانی و سوود وه رگرتن له بریاری ۹۸۶ هوه هه ولدان بۆ باشکردنی ژیا نی ئافره تی کورد له پرووی ئابوورییه وه درێخی نه کات.

له دانیشتنی یه که می کۆنگره که دا چه ندین بروسکه ی پیرۆزبایی که له لایه ن پێکخواه کانی ئافره تانی جیهان و ده زگا کانی کۆمه لگای مه ده نی ههروه ها نامه و فاکسه که سایه تییه ناو داره کان له ناوخۆ و ده ره وه ی کوردستان خوێندرایه وه.

وه بۆ سه لماندنی پرۆسە ی ئاشتی وه پێژێنان له پالپشتی سه روک بارزانی بۆ ئافره تانی کوردستان کۆتری ئاشتی وه کو دیاری پیشکه ش به سه روک بارزانی کرا. وه ههروه ها خه لات له لایه ن پاشماوه ی ئەنفال و که سوکاری شه هیدان به سه روکی پەرله مان و نوێنه ری حکومه تی هه ری می کوردستان پیشکه ش کران، به م بۆنه شه وه

به چاودیڤری سه‌رۆك بارزانی پيشانگایه‌کی فۆلکلۆری و شیوه‌کاری که له‌لایه‌ن چه‌ند ئافره‌تیکه‌ی ده‌ستنگینه‌وه پیکخرا‌بوو، کرایه‌وه.

وه جیی خوشحالی بوو که جه‌ماوه‌ری کوردستان له‌ ناوخۆ و ده‌ره‌وه‌ی کوردستان هه‌نگاو به‌ هه‌نگاو موبابه‌عه‌ی کاره‌کانی کۆنگره‌یان ده‌کرد و به‌م شیوه‌یه‌ کاری دانیشتنی یه‌که‌می کۆنگره‌ کۆتایی پی هات.

وه دانیشتنی دووه‌می کۆنگره‌ ده‌ستی پی کرد که سکرته‌ری (ی.ئا.ک) راپۆرتی گشتی په‌سه‌ندکراوی لیژنه‌ی راپه‌راندنی (ی.ئا.ک) خوینده‌وه که تیايدا چه‌ندین لایه‌نی کاری ته‌نزیمی و ده‌ستکه‌وت و چالاکییه‌کانی ئافره‌تان له‌ میانه‌ی کۆنگره‌ی چواره‌م و پینجه‌مدا ته‌نجام درابوو خسته‌ن پروو وه ئه‌م خالانه‌ی خواره‌وه هه‌وینی راپۆرته‌ گشتیه‌که بوون:

۱- ئافره‌ت و کاره‌ سیاسیه‌کان

۲- ئافره‌ت و په‌رله‌مان به‌تایبه‌ت (هه‌لبژاردن)

۳- ئافره‌ت و ده‌زگا ئیدارییه‌کان (ده‌زگا‌کانی کۆمه‌لگای مه‌ده‌نی)

۴- حکومه‌ت و فێرکردن، ئافره‌ت و مافی مڕۆف و مافی منداڵ و کاره‌ پۆشنیرییه‌کان
هه‌روه‌ها چالاکی (۸) لق و پیکخسته‌نه‌کانی ئه‌وروپا و ئه‌مریکا له‌ راپۆرته‌که‌دا له‌ خاله‌ هه‌ره‌ به‌رچاوه‌کان بوون.

دیسان سکرته‌ری یه‌کیتیه‌که‌مان پشتگیری ئه‌م پیکخراوانه‌ی بۆ ته‌زموونی دیموکراتی و ده‌سته‌به‌رکردنی فیدرالیه‌ت له‌ کوردستاندا دووپات کرده‌وه وه پۆلی ئافره‌ت له‌ پڕۆسه‌ی ئاشتی و هه‌نگاوه‌ پۆزه‌تیقه‌کانی بۆ به‌ره‌و دروستبوونی کۆمه‌لگای مه‌ده‌نی به‌رچاو گرت.

گرنگیه‌کی ته‌واو له‌ ناوه‌رۆکی راپۆرته‌که‌دا به‌ په‌ره‌پێدانی ده‌زگا فه‌رمیه‌کانی میری که خاوه‌ن سروشتیکه‌ی کۆمه‌لایه‌تین وه‌کو (ده‌زگای شه‌هید، نووسینگه‌ی کاروباری خێزان، لیژنه‌ی چاودیڤری نامه‌کان، لیژنه‌ی مافی ئافره‌تان له‌ په‌رله‌مان وه سه‌نته‌ری ئه‌نفال) که بۆ چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌کانی ئافره‌ت له‌ روانگه‌ی یاساییه‌وه بێت، دران.

کۆنگره‌که‌ بریاری دا که پیکخسته‌نی ژيانی ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی له‌ هه‌ریمی

کوردستان به دانانی پرۆژی به ره مه پنه ر که له به رژه وه ندی و نه هیشتی پاده ی یکاری له ناو ئافره تان بیت و جیبه جیکردنی به نده کانی ریککه و تننامه ی نیوده وه تی له سه ر به نده کانی مافی مروڤ و مافی ئافره ت و مندال وه یاسای کار و ده رختنی چه ندین بریاری پیویست له به رژه وه ندی ئافره ت بو به رزکردنه وه و پیشخستنی ئاستی کاری ئافره ت و ده ستکاریکردنی سیسته می ناوخوی یه کیتییه که که له گه ل گۆرانکارییه کانی سه رده م بگونجیت و کردنه وه ی لقه کانی دیکه له ناوخو و ده ره وه ی هه رییم بگریته ئه ستو.

رۆلی راگه یاندن و پیشخستنی به به کاره ینانی ده زگا کانی سه رده م وه کو ئینته رنیت و کۆمپیوته ر وه سوود وه رگرتن له که ره سه ته کانی گواسته نه وه وه ته کنۆلۆژیای سه رده م له گشت بواره کانی راگه یاندن (بیست و دیتن) له سه ر ئاستی کۆمه لایه تی دیار کرا.

به شداریکردنی ئافره تان له چالاکییه کانی پارتایه تی و نووسینگه کان و ریکخراوه کان به گشتی له کۆمه لگادا له خاله هه ره سه ره کییه کانی راپۆرته که بوون.

له بواری هونه ر و وه رزش و چۆنیتی فیڕکردنیان وه سوود وه رگرتن له بریاری ۹۸۶هه هه روه ها ئه نجامدانی چه ندین پرۆژی (رۆشنیری، ئابووری، ته ندروستی و په روه رده یی...) که له لایه ن ریکخراوه خیرخوازه کان ئه نجام ده درین و گرنگیدان به چاککردنه وه و باشکردنی باری گوزه رانی کارمه ندان به تاییه ت ئافره ت و مندال به باشی هه لسه نگیندران. کۆنگره به توندی ئیدانه ی کاره کانی به عه ره بکردن و راگواسته نه وه کرد، هه روه ها جه ختی کرده سه ر پته وکردنی په یوه ندی له نیوان یه کیتییه که مان و ریکخراوه کانی دیکه ی ئافره تان.

به کۆتاییهاتنی خویندنه وه ی راپۆرتی گشتی، چه ندین لیژنه پیک هیزان وه کو (لیژنه ی هه لسه نگاندنی راپۆرت، لیژنه ی دارایی، لیژنه ی شه کاوی و لیژنه ی بریار و پیشنیار) پاش بانگی شه کردنی ئه م لیژنانه هه رییه که له و لیژنانه راپۆرتیکی ئاماده کرد و له ناو کۆنگره که دا خویندرانه وه وه له که شیکی دیموکراتییانه دا دانوستاندن له سه ر راپۆرته کان کرا.

له دوایدا به سه ره پرشته ییه کی یاسای پرۆسه ی هه لبژاردن که له یه ک دادوه ر به بریاری وه زاره تی داد وه نوینه ری وه زاره تی ناوخو و نوینه ری مه کته بی

ناوه‌ندی پیکخواه جه‌ماوه‌ری و پیشه‌یه‌کان پیک هاتبوون ده‌ست به کاره‌کانی ئیداری و ته‌کنیکی هه‌لبژاردن کرد وه (۳۷۶) نوێهر له پرۆسه‌ی ده‌نگدانه‌که‌دا که به شیوه‌یه‌کی نه‌ینی و ئازاد بوو، به‌شدارییان کرد وه (۴۸) که‌س خۆیان بو سهرکردایه‌تی نوێ پالوت له ئه‌نجامدا:

شیرین ئامیدی. جه‌میله محهمه‌د حاجی. سه‌بیحه ئه‌حمه‌د مسته‌فا. زه‌کیه سه‌ید سالج. به‌یان توفیق. شه‌ونم نه‌جمه‌دین. جوانه سعید. پرشنگ غه‌فور. سوهاام هه‌کیم. ژیان محهمه‌د. میدیا هه‌سه‌ن. خانزاد که‌ریم خان. سه‌بری به‌که‌ر. غه‌زاله محهمه‌د سالج. پرووخۆش فه‌ره‌ج. چیمه‌ن په‌شید. جوله حاجی.

یه‌ده‌گه‌کانیش بریتی بوون له:

● نازدار ئه‌سه‌ه‌د

● ئامینا زکری

● ویداد غه‌ریب

● ژیان ئاغا

له رۆژی ۲۰/۱۰/۳۰ بو جیه‌جیکردنی یه‌ک له بریاره‌کانی کۆنگره و دووپاتکردنی وه‌فاداری و سوژ و په‌یمان نوێکردنه‌وه بو ریازی بارزانی نه‌مر و کاکه ئیدریسی هه‌میشه زیندوو سهردانی مه‌زاری نه‌مرانیان له بارزان کرد.

کۆنگره‌که به سلاو له گیانی پاکی گشت شه‌هیدانی پژگاریخوازی گه‌له‌که‌مان، وه هه‌روه‌ها سوپاسی گشت ئه‌و لایه‌نانه که کاریان بو سه‌رخستنی کۆنگره‌که ئه‌نجام دابوو ئاراسته کران. وه له کۆتاییدا سوپاسی تایه‌ت بو به‌رپرس و هه‌فالانی مه‌که‌به‌ی ناوه‌ندی پیکخواه جه‌ماوه‌ری و پیشه‌یه‌کان، که زۆر هاوکارییان کردین بو سه‌رخستنی کۆنگره‌که.

کۆنگره‌ی پینجه‌می

یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان

پایته‌ختی هه‌ریمی کوردستان - هه‌ولێر

۳۰ ی تشرینی یه‌که‌می ۲۰۰۱

وتار و پیروزی بایه کانی کۆنگره ی پینجه می یه کیتی ئافره تانی کوردستان

وتاری به ریز شه و کت شیخ یه زدین، سه روکی حکومه تی هه ری می کوردستان به وه کاله ت

به ناوی خوی گه وه و میهره بان

ریژدار سه روک بارزانی

ئاماده بوانی به ریز

خوشک و برایانی نازیز

ئه م کاته تان باش

به ناوی سه روکی حکومه تی هه ری می کوردستان و ئه نجومه نی وه زیرانه وه رازاوه ترین پیروزی بایه تان ئاراسته ده که م به بۆنه ی سازدانی کۆنگره ی پینجه می یه کیتی ئافره تانی کوردستان و هیوای سه رکه وتنتان بۆ ده خوازین، ههروه ها هیواخوازین پریار و پیشنیازه کانی کۆنگره که تان بینه مایه ی خزمه تکردنی کۆمه لگای کوردستانی.

یه کیتی ئافره تانی کوردستان ریکخراویکی گرنگه، وه ک ئاگاداریشن گۆره پانی کارکردنه که ی نیوه ی کۆمه لگا ده گریته وه، بۆیه سه رکه وتنی ریکخراوه که له ئه رکه کانیدا قازانجیکی زۆر به کۆمه لگای کوردی ده به خشی. له ماوه ی سالانی شۆرش و بزوتنه وه ی رزگاریخوازییدا، یه کیتی ئافره تان یه کیك بووه له باله کانی شۆرش کوردستان، ههروه ها له سه رده مه کانی کاری نه یی و خه باتی چه کداری و سیاسیدا، ئافره تانی کوردستان له ریگه ی ئه م ریکخراوه وه توانیان بن به یه کیك له کۆله که کانی شۆرش. ئه م ریکخراوه به هاوکاری له گه ل ریکخراوه کانی دیکه ی وه ک قوتابیان و لاوان و مامۆستایان بووبوون به مایه ی خولقاندنی ترسیکی زۆر له نیو ریزه کانی دوژمن. شه هید خاتو له یلا قاسم گونجاوترین نمونه یه بۆ ئه مه، ئه و یه که م کچی کورد بوو له سالێ ۱۹۷۴ له سیداره درا و له سه ر ئاستی کوردستان ناوبانگیکی زۆری هه یه، ههروه ها زۆر ئافره تی دیکه رووبه پرووی جوهره ها شیوازی ئه شکه نجه دان و ده ستگیرکردن و راوه دوونان بوونه ته وه، ئه مه سه رباری چه شتنی تالیی دووری و له ده ستدانی مال و مۆلک، که بۆته به شیکی زیندووی میژووی گه له که مان، ئه وان له ریزی پیشه وه ی قوربانیدان بوون. ئه ندامانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان به درێژایی

میژووی پر له سهروه ری خۆیان، له چوارچیوهی ریکخواه که یاندا بهردهوام بوون له خهبات و هه‌لگری وانه‌کانی خۆپاگری و په‌روه‌دهی نیشتمانی پاک بوون، ئەمەش مایه‌ی ریز و پیزانینه. بۆیه له‌و بۆنه‌یه‌دا یادی له‌یلا قاسم ده‌که‌ینه‌وه که به‌سه‌ری به‌رزه‌وه‌ رووبه‌رووی په‌تی سێداره‌ وه‌ستایه‌وه، هه‌روه‌ها یادی هه‌موو ئافره‌تانی دیکه‌ ده‌که‌ینه‌وه که له‌ به‌ندیخانه‌کاندا گیانیان سپارد و ئەوانه‌ش که ته‌مه‌نی لاوتی خۆیان له‌ به‌ندیخانه‌ و ده‌ربه‌ده‌ریدا گوزه‌رانند، هه‌روه‌ها ئەوانه‌ی منداڵ و که‌لوپه‌له‌کانیان هه‌لده‌گرت و له‌ژێر بۆمبارانی فرۆکه‌دا له‌ ئەشکه‌وتیکه‌وه‌ بۆ ئەشکه‌وتیکی تر و له‌ چیا به‌که‌وه‌ بۆ چیا به‌که‌ی تر ده‌رۆشتن. یادی ئەو ئافره‌ته‌ پاکانه‌ ده‌که‌ینه‌وه که له‌ پیناوی کورد و کوردستان و له‌نیو خێوه‌تگا‌کانی په‌نابه‌ری و ده‌ربه‌ده‌ریدا خۆیان کرده‌ قوربانی، ئەوانه‌ی له‌ گۆپانه‌کانی خهبات و شه‌ردا رۆڵه‌ و هاوسهر و براکانیان له‌ده‌ست دا و خوینی پاکیان تیکه‌لی خاکی کوردستان بوو. ئەوانه‌ی له‌ هه‌لمه‌ته‌ به‌دناوه‌کانی ئەنفالی ساڵانی ۱۹۸۳ هه‌تا ۱۹۸۸ به‌زۆر کو‌ر و برا و باوکیان لێ دوور خرا‌نه‌وه‌ و شوێن‌ب‌ز کران. ئەگه‌ر ئێمه‌ی کورد به‌ لاپه‌کانی میژووی نزیک و دوورماندا بچینه‌وه‌، به‌رامبه‌ر گه‌وره‌یی قه‌باره‌ی قوربانی ئافره‌تانی کوردستان شه‌رم و گریان و ئازار دامانده‌گرێ، له‌ راستیدا ئەوان له‌ توانا‌کانی خۆیان زیاتر قوربانیان داوه‌. بۆیه ده‌توانم ب‌لێم به‌شیک گه‌وره‌ی ئەو ئازادیه‌ی ئەم‌رۆ هه‌مانه‌، بۆ هه‌ول و تیکۆشان و قوربانیی ئافره‌تی کورد ده‌گه‌رێته‌وه‌، ئەوان هیچ کاتیک له‌ خهبات و قوربانیاندا س‌ل‌یان نه‌کردۆته‌وه‌، بۆیه راشکاوانه‌ ده‌لێم:

خوشکان، دایکان، کچان

له‌ پیناوی خۆش‌حال‌کردن و داب‌بن‌کردنی ئازادی و مافه‌کانتان، هه‌ر چیه‌کمان کردبێ زۆر که‌مان کردووه‌. له‌ سایه‌ی کاروانی بارزانی باوک و رێنمایی و راسپاردنه‌کانی سه‌رۆک مسعود بارزانی‌دا هه‌میشه‌ رۆڵ و خه‌باتی ئافره‌تان به‌رز ده‌نرخین.

ئاماده‌بوانی به‌ریز

ئەم‌رۆ له‌ سایه‌ی هه‌ریمی کوردستان و ئەو ئازادیه‌ی به‌ خوین و ماندوو‌بوون وه‌ده‌ستمان ه‌یناوه‌، ئافره‌تانی کوردستان پ‌شکه‌وتنی به‌رچاو به‌خۆیان‌وه‌ ده‌بینن، نموونه‌ش بۆ ئەمه‌:

یه کهم:

دهرگای ئه نجامدانی کاری سیاسی له بهرده میاندا والایه و ئه مپۆ له کوردستان چه ندین ریکخراوی ئافره تان بوونیان هه یه، ئه مه و پرای بوونی چه ندین پرۆگرام و بیرۆکه ی جیاوا، به لکو ئه مپۆ ئافره تان زۆر ئازادانه کار ده کهن. هیوادارین ئافره تانی کوردستان به ماف و ئازادی زیاتر بگهن و پێویسته ئیمه ش خه باتی زیاتر بکهین بۆ گه یشتن به م ئامانجه.

دووهم:

دهرگای کارکردن له داموده زگا حکومه کان له بهرده م ئافره تاندا والایه، ئه وان ئه مپۆ له که رته کانی په روه رده و ته ندروستی و ئاوه دانکردنه وه دا رۆلی به رچاو ده گێرن، هه روه ها له به رزترین ده سه لات یاسادانان و جیه جیکاری و فیکردن له زانکو و په یمانگا کاند رۆلی به رچاویان هه یه و له پرۆژه کانی رێگاوبان و ئاوه دانکردنه وه و بواره کانی بیرکاری و پزیشکیدا چه ندین ئافره ت به دی ده کهین.

سێهه م:

به شیوه یه کی گشتی، ئافره تی کورد چ له ماله وه بی ت یان له ناو کۆمه لگا، خاوه نی ریز و ده نگ ی تایبه ته، به گویره ی یاسا و رێنماییه کانیش، ئافره تی کورد خاوه نی مافی خۆکانه دیکردنه بۆ هه موو پله و پایه کان و مافی ده نگدانی هه یه. من بۆیه ئه م خالانه ده که م به نموونه، چونکه له سه رده می هاوچه رخی ئیستاشدا که سانیك هه ن ناوایانه هه وڵی که مکردنه وه له پێگه ی ئافره تی کوردستانی ده دن. هاوکات له گه ل قسه کردنیش ده رباره ی خه باتی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، پێویسته ئاوړیک له ژیا نی کۆمه لایه تی میلله ته که مان و نه هیشتنی ئاسته پره نگه کان و رزگارکردنی کۆمه لگا له هه ژاری و بێ هیوایی و ترس بدهینه وه. پرۆگرامه کانی حکومه تی هه ریم، به تایبه تی له کابینه کانی سێ و چوار بایه خیکی زۆر دراوه به پلانی چاککردنی ژیا نی خێزانی له کوردستان و بارودۆخی ئابووری هاوڵاتیان، به تایبه تی ئافره تان و مندالان و په خساندن بارودۆخی له بار بۆ ته ندروستی دایکان و په روه رده و فیکردن و ئاو و کاره با و خزمه تگوزاریه کانی تر. گومان له وه دا نیه که بوونی ئاشتی و ئاسایش مه رجی سه ره کی بونیادنانی ژیا نیکی سه قامگیره بۆ خێزان، بۆیه داموده زگا حکومه کان به په رۆشه وه له و بواره دا کار ده کهن و به هه موو توانایه که مان پشتیوانی پرۆسه ی ئاشتی

ناوڅوین بۆ ئه‌وه‌ی هه‌ردوولا پشتی یه‌ك بگرن له پیناوی هی‌ئانه‌دی خواسته‌کانی میلیله‌ته‌که‌مان و پاراستنی ده‌ستکه‌وته‌کانی راپه‌رین و ئەزموونی دیموکراسی و دوورخستنه‌وه‌ی شه‌رخوازی و کاره‌ نابه‌جیکانی گروپه‌ تونده‌کان له کوردستان و بتوانین کوردستان بکه‌ین به‌ ئه‌مونه‌یه‌ك بۆ ژیا‌نیک‌ی هی‌من و پ‌شکه‌وتوو.

خوشکان، ب‌رایان

وه‌ك ده‌زانن، سه‌رۆك بارزانی به‌ به‌رده‌وامی جه‌خت له‌سه‌ر پاراستنی ئاشتی ناوڅو‌یی و نه‌ه‌یشتنی هه‌موو ئه‌و هۆکارانه‌ ده‌کاته‌وه‌ که ده‌بنه‌ مایه‌ی چاندنی دووبه‌ره‌کی و توندویی. حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستانیش پشت‌گیریی له‌ په‌یامه‌که‌ی سه‌رۆك بارزانی ده‌کات و سووره‌ له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی ئاینی ئیسلامی پ‌رۆز ب‌یبه‌ریه‌ له‌ ت‌یرۆر و توندویی، به‌ل‌کو ئیسلام خۆی ئاینی ئاشتی و ل‌ی‌ب‌ورده‌یی و پ‌یکه‌وه‌ژیا‌نه‌ و هه‌موو ش‌ی‌وازه‌کانی توندویی و به‌زاندنی مافه‌کانی ئه‌وانی تر ر‌ه‌ت ده‌کاته‌وه‌. بۆیه‌ حکومه‌تی هه‌ری‌م که له‌ چه‌ندین پ‌ارت و هی‌زی سیاسی پ‌یکه‌ی‌ن‌راوه‌، له‌ پ‌یناوی ئاشتی و سه‌قام‌گیری و دوورخستنه‌وه‌ی کوردستان له‌ ده‌ست‌وه‌ردان و و‌روژاندنی هه‌موو جو‌ره‌ فیتنه‌یه‌ك ت‌یده‌کۆش‌ی، چونکه‌ بینیمان ده‌ست‌وه‌ردانی ده‌ره‌کی چ زه‌ره‌ر و زیانیکی گه‌وره‌ی به‌ میلیله‌ته‌که‌مان گه‌يان‌د و سال‌اتیکی زۆری ته‌مه‌نی به‌ ف‌یرۆ دا. پ‌ی‌ویسته‌ کاروباری هه‌ری‌م به‌ هی‌منی و ل‌یزانی و واق‌یع‌بینانه‌ به‌ر‌پ‌وه‌ به‌ین و د‌ل‌یا‌ین له‌وه‌ی سه‌ردانه‌که‌ی كا‌ك ن‌ی‌چ‌یر‌قان بارزانی سه‌رۆکی حکومه‌تی هه‌ری‌م ده‌ب‌یت‌ه‌ مایه‌ی خ‌یر و خۆشی بۆ میلیله‌ته‌که‌مان.

ئاماده‌بووانی به‌ر‌یز

وه‌ك ده‌زانین له‌ ئه‌نجامی كرده‌وه‌ ت‌یرۆرستی و ته‌قینه‌وه‌کانی رۆژی ١١ی ئه‌یلوولی راب‌ردوو که له‌ نیویۆرك و واشنتۆن روویاندا، ئ‌یستا شه‌ر‌پ‌یکی قورس له‌ ئه‌ف‌غانستان له‌ ئارادایه‌، له‌ لایه‌ك حکومه‌تی هه‌ری‌م هه‌موو كرده‌وه‌ ت‌یرۆرستی‌ه‌كان ر‌ه‌ت‌ده‌کاته‌وه‌، له‌لایه‌کی دیکه‌ش د‌ل‌ته‌نگ‌ی خۆمان به‌رامبه‌ر به‌ قوربانیه‌ ب‌یتا‌وانه‌کانی ئه‌م جه‌ره‌نگه‌ ده‌رده‌ب‌ر‌ین. له‌و ته‌قینه‌وانه‌ی له‌ نیویۆرك و واشنتۆن روویاندا چه‌ندین که‌سی ب‌یتا‌وان بوونه‌ قوربانی، ئه‌م‌رۆش به‌هۆی كرده‌وه‌ ت‌یرۆرستی‌ه‌كانه‌وه‌ سه‌دان که‌سی س‌قیل و سه‌دان هه‌زار که‌سی دیکه‌ی گه‌لی موسو‌ل‌مانی ئه‌ف‌غانستان له‌ ناوه‌وه‌ی و‌ل‌ات و له‌سه‌ر سنووره‌کان ده‌ربه‌ده‌ر بوون، به‌و پ‌ی‌ه‌ش که ئ‌یمه‌ به‌ش‌یکی دان‌یشت‌وانی ئه‌م

جیهانهین، ناتوانین بهرامبەر به کارهسات و ئیش و ئازاری خهڵکانی تر بێدهنگ بین، به تایبهتیش لهبەر ئهوهی گهلی کوردستان بۆ ماوهی دوورودریژ به دهستی دهربهدهیری و برسیهتی و جینۆسایدوه نالاندووویهتی.

ئایینی ئیسلامی پیرۆز زۆر له دیدی تهسکی گرووپه توندوهکان پاکتره، ئههه گرووپانهی لهژێر ناوی ئیسلامدا گهل و میللەتانیان بهرهو کارهسات و مهینهتی دهبن. ئیمه که ئیستا له کۆنگرهی یهکیتی ئافرهتانی کوردستان کۆبووینهتهوه، ئاگاداری ئهوهین که چۆن چهندین ملیۆن ئافرهت و منداڵ له ئهفغانستان به دهستی مهینهتیهوه دهناڵین، له کاتیکیدا ئهگهر بهیانی شهکه فراوانتر بێ، دوور نیه چهندین گهل و میللەتی دیکهش رووبهرووی ههمان شت بینهوه. بۆ ئهوهی مۆتهکهی شهڕ و مهینهتی له میللەتهکهمان دوور بخهینهوه، به وردی و هۆشیارییهوه چاودێری بارودۆخه نێودهولەتیهکان دهکەین و ههموو جوړه دهستوهردانیکیش له کاروبارمان رته دهکەینهوه و به گوێرهی بهرژهوهندیی گهلی کوردستانیش ههلوێست وهردهگرین و ئاشتی دهپاریژین.

جاریکی دیکه هیوای سههرکهوتن بۆ کۆنگرهکهتان دهخوازم و با بهیهکهوه دووپاتی بکهینهوه: ههزاران سلاو له گیانی شههیدانی کورد و کوردستان بێ، له پێشهوهیان بارزانی باوک و کاکه ئیدریس بارزانی نهمر.

وتهی جه وهه نامق سالم، سکریتی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان

به ناوی خوی گه وره و میهره بان

ریژدار سه روک بارزانی

میوانانی به ریژ

ئه ندامانی کۆنگره ی پینجی یه کیتی ئافره تانی کوردستان

سه ره تا سوپاسی دهسته ی ئاماده کاریی کۆنگره ی پینجی یه کیتی ئافره تانی کوردستان ده که یه که ده رفه تی پیروzbاییکردن و گه یاندنی سلاوی سه رکردایه تی و کادر و ئه ندامانی پارتی دیموکراتی کوردستان به کۆنگره و ته وای ئافره تانی کوردستان بگه یینین، ههروه ها هیوای سه رکه وتن بۆ کۆنگره ده خوازین، هاوکات هیواخوازین له ریگه ی کۆنگره وه یه کیتی ئافره تانی کوردستان بتوانی لیکوئینه وه ده رباره ی قۆناغی نیوان هه ردووک کۆنگره ی چوار و پینج ئه نجام بدات و هه لسه نگاندنیکی بهرپرسیارانه بۆ لایه نه ئیجابیه کانی بکات و له ریگه یه وه هۆشیاریی فراوانتر به نیو جه ماوه ری کوردستاندا بلاو بکریته وه و چاره سه ری گرفته کانی بهرده م کاروانه که مان بکات و بگه ن به بریار و راسپارده ی وا که له گه ل بارودۆخی هه نووکه یی و داها تووی کوردستاندا گونجاو بن. یه کیتی ئافره تانی کوردستان مافی خۆیه تی شانازی به میژووی نیو سه ده خه بات له پیناوی وه ده سه ته یینانی مافه په واکانی ئافره تان و کۆمه لگای کوردیه وه بکات، ئیوه خاوه نی سهروه تیک خه بات و تیکۆشان و چه ندین ده سه که وتی ترن که بۆ نیو سه ده له مه وه بهر ده گه ریته وه... مافی خۆتانه وه ک یه کیتی ئافره تانی کوردستان شانازی به خۆتانه وه بکه ن، شانازی به بهرگریکردن له مافه په واکانتان و به شداریکردنتان له هه ردووک شۆرشی مه زنی ئه یلوول و گولانی پیشکه وتووخواز بکه ن وه ک تاکه ریکخواویکی ئافره تان، شانازی به خه باتان شانه شانی براکانتان له راپه رین و دامه زرانندی ئه م قه واره یه بکه ن، ئیوه له ماوه ی نیو سه ده خه باتدا قوربانی زۆرتان داوه. ههروه ها بۆتان هه یه وه ک یه کیتی ئافره تانی کوردستان شانازی به وه وه بکه ن که یه کیتی که تان له سه ر پینشیازیکی پارتی دیموکراتی کوردستان و له سه ر راسپارده ی بارزانی نه مر و له پیناوی هیئانه دی هیوا و خواسته کانی ئافره تان دامه زراوه.

۵۵ سال له مه وه بهر و له سه ره تای دامه زرانیدا، پارتی دیموکراتی کوردستان له سه ر راسپارده ی بارزانی نه مر ریژی خۆی بۆ ئافره تان ده ربهری و پشتگیری خۆی بۆ مافه

په‌واکانی ئافره‌تان و به‌شداریکردنیان شانبه‌شانی براییان له‌خه‌باتی نه‌ته‌وه‌یی و کۆمه‌لایه‌تی پیشان داوه، ئیستاش ئه‌و رۆژه‌ها‌توو‌ه که‌تیایدا پارت‌ه کوردستانیه‌کان شانازی به‌کارکردن له‌سایه‌ی ئه‌و ئازادی‌ه‌دا بکه‌ن که‌ له‌ دوا‌ی راپه‌رینه‌وه‌ وه‌دی ها‌توو‌ه، هه‌روه‌ها شانازی به‌کارکردن له‌سایه‌ی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق و حکومه‌تی هه‌ری‌م بکه‌ن و قۆناغی دروشم تپه‌پێ‌ن و بگه‌نه‌ قۆناغی کارکردن به‌پیی ئه‌و بنه‌مایانه‌ی چه‌ندین سا‌ل خه‌باتیان له‌ پێ‌ناودا کردوو‌ه. ئیوه‌ له‌ گۆپاندا به‌ته‌نیا نین و ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستان به‌ پشتیوانی سه‌رۆک مسعود بارزانی و حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستانی عێراق به‌رده‌وام ده‌بی له‌ پشتگیریکردنتان و ده‌رکردنی یاساکان له‌ پێ‌ناوی زامنکردنی مافه‌کانتان و ریزگرتنی زیاتر له‌ خه‌بات و تیکۆشانتان. بۆ‌تان هه‌یه‌ شانازی به‌وه‌وه‌ بکه‌ن که‌ له‌سایه‌ی ئازادیدا و له‌ ماوه‌ی ئه‌م ده‌ سا‌له‌دا کۆنفرانسی‌ک و دوو کۆنگره‌تان ساز کردوو‌ه و تیا‌ی‌اندا قۆناغ به‌ قۆناغ گفتوگۆ‌تان ده‌رباره‌ی بواره‌کانی خه‌بات ئه‌نجام داوه. ئه‌م‌پ‌رۆ کۆمه‌لگای نیوده‌وه‌له‌تی پیی ناوه‌ته‌ قۆناغی‌کی تازه‌، قۆناغی بونیادنانی دیموکراسی و چه‌سپاندنی بنه‌ماکانی و ریزگرتن له‌ مافه‌کانی مرۆف و چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌کان له‌ رێگه‌ی گفتوگۆ و دانوس‌تان. ئه‌م سی‌گۆشه‌یه‌ بی‌گومان هه‌نگاوێ‌کی تازه‌یه‌ به‌ره‌و قۆناغی‌کی نوێ که‌ تیا‌یدا ده‌ستکه‌وتی گه‌وره‌ بو‌ ئافره‌تان وه‌دی ده‌هێ‌رین، ئیوه‌ به‌ ته‌نیا وه‌ک ئه‌ندامانی دیکه‌ی کۆمه‌لگاکه‌تان رووبه‌‌پ‌رووی زو‌لم و چه‌وسانه‌وه‌ی سیاسی نه‌بوونه‌ته‌وه‌، به‌‌ل‌کو له‌ رابردوو و ئیستاشدا رووبه‌‌پ‌رووی چه‌ندین کێشه‌ و گرفت‌ی کۆمه‌لایه‌تی بوونه‌ته‌وه‌، بۆ‌یه‌ دل‌نیام له‌وه‌ی پشکی‌کی گه‌وره‌ی بنه‌ماکانی دیموکراسی و ئازادی و ریزگرتنی مافه‌کانی مرۆفتان پێ‌ ده‌ب‌رێ و له‌ که‌شوه‌ه‌وايه‌کی واشدا کاروانی خه‌باتی ئافره‌تان به‌ره‌و پێش ده‌چێ و هه‌واخوازین ئافره‌تانی کوردستان به‌ گشتی و یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان به‌ تایبه‌تی سوود له‌و ده‌رفه‌ته‌ وه‌ربگرن.

ئیه‌و هه‌مووتان ده‌بینن و ده‌بیستن که‌ تیرۆر چه‌که‌شوه‌ه‌وايه‌کی ره‌شی خولقاندوو‌ه و کۆمه‌لگای نیوده‌وه‌له‌تیش چۆن رووبه‌‌پ‌رووی ده‌بیته‌وه‌... به‌شی‌ک له‌ تیرۆر و لا‌ته‌که‌ی ئیمه‌شی گرت‌ه‌وه‌ و ئافره‌تا‌مان له‌لایه‌ن که‌سانێ‌کی دواکه‌وتوو‌ه‌وه‌ ئازاریان پێ‌ گه‌یشت و دوور له‌ دابونه‌ریته‌ ئاینیی و کوردیه‌کان، ئه‌وان له‌ رێگه‌ی رشاندنی تیزاب به‌سه‌ریاندا هه‌ول‌ی ترساندن‌ی ئافره‌تانیان ده‌دا، به‌لام دواتر ده‌ستی دادوه‌ری گه‌یشته‌ هه‌ندیکیان و بی‌گومان رۆژی‌ک له‌ رۆژان ئه‌م ده‌سته‌ ده‌گاته‌ ئه‌وانی تریش.

داواکارین به شیوازیکی هیمنانه له ریگه ی کۆنگره که تانه وه گفتوگو دهرباره ی کاروباره کانتان بکه ن و زۆر گونجاوانه ش ئەم قۆناغه هه لێسه نگێنن و بریار و راسپاردە ی پیوستیش دهربکه ن و له که شوه هه وایه کی پر له خۆشه ویستیدا سه رکدایه تی تازه و بهرپرسی شاره زا و به توانا هه لێژێرن، له گه ل هه وای سه رکه وتن بو کۆنگره ی پینج و هه ر له خۆره شیدا بژین.

وتاری دکتۆر رۆژ نوری شاه‌ویس، سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستان

به‌ناوی خ‌وای گه‌وره و میهره‌بان

رێژدار سه‌رۆک مسعود بارزانی

میوانانی ئازیز

خوشکان، ئه‌ندامانی به‌رپرسی کۆنگره‌ی پینجه‌می یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان

رێگه‌م بده‌ن به‌ناوی خ‌ۆم و ته‌واوی ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستان
عی‌راقه‌وه به‌بۆنه‌ی سازکردنی کۆنگره‌ی پینجه‌می یه‌کیتی که‌تان گه‌رمترین پیرۆزباییتان
ئاراسته‌ بکه‌م و هی‌وای سه‌رکه‌وتن بۆ ئیوه و کۆنگره‌که‌تان ده‌خ‌وازم.

به‌رپ‌زان

ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عی‌راق له‌و پ‌وانگه‌یه‌وه که‌ ئه‌و می‌للته‌ی
نیوه‌یه‌کی له‌ژێر داگیرکاریدا مینیتیه‌وه ئازاد نیه، هه‌روه‌ها له‌ پ‌وانگه‌ی پ‌یوانی
مه‌ده‌نیه‌ت و پ‌یشکه‌وتن به‌ پ‌یوه‌ری ئاستی شادبوونی ئافره‌تان به‌ مافه‌کانیان له‌ نیو
کۆمه‌ڵگادا و پ‌یشکه‌وتنی ئافره‌تان و مافه‌کانیان له‌ هه‌ر کۆمه‌ڵگایه‌کدا به‌لگه‌یه‌ بۆ
ئاستی پ‌یشکه‌وتنی ئه‌و کۆمه‌ڵگایه‌، هاوکات له‌ پ‌وانگه‌ی کاروانی دوورودرێژی خه‌باتی
ئافره‌تان و بزووتنه‌وه‌ی رزگاریخ‌وازی کوردی بۆ زیاتر له‌ نیو سه‌ده‌ به‌ سه‌رکردایه‌تی
بارزانی نه‌مر. له‌م روانگانه‌وه ئه‌نجومه‌ن به‌ هاوکاری له‌گه‌ڵ رێکخ‌راوه‌کانی ئافره‌تانی
کوردستان کۆمه‌ڵێک هه‌نگاوی گرنگیان ناوه به‌ره‌و باشت‌کردنی بارودۆخی ئافره‌تان له
رووی سیاسیه‌وه. هه‌روه‌ها و‌الاکردنی ده‌رگا‌کان له‌به‌رده‌م ئافره‌تان بۆ ئه‌وه‌ی رۆلی
خ‌ویان له‌ناو کۆمه‌ڵگاکیان بگ‌ێرن و به‌ ئازادی و یه‌کسانی بژین و له‌ پ‌رۆسه‌ی ئاشتی
و بونیادنانه‌وه‌دا رۆڵیان فراوانتر بک‌ری.

لێ‌روه‌ه پ‌یتان راده‌گه‌یه‌نم که‌ ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عی‌راق له‌ ئیستا
و له‌ ئاینده‌شدا خ‌اوه‌نی هه‌مان هه‌ل‌وێست ده‌ب‌ی و هه‌موو توانا‌کانی ده‌خاته‌ گه‌ر له
پ‌یناوی پشت‌گیریکردن له‌ یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان و رێکخ‌راوه‌کانی دیکه‌ی ئافره‌تان
له‌ کوردستانی عی‌راق و باشت‌کردنی بارودۆخی ئافره‌تان له‌ هه‌ریمی کوردستان له
رووی یاساییه‌وه.

به‌رپ‌زان

ئهرکی سهرجه م داموده زگا کاهمان، به ئه نجومه نی نیشتمانی و حکومه تی ههریم و پارتیه سیاسییه کان و ریکخواه کانه وه بریتیه له بهرگریکردن له مافه کانی ئافره تان، هاوکات ئه مه یه کیکه له پیروژترین ئهرکه کانی هه موو پیاوانی کوردیش. بویه نابئ له و پیناوه دا دریخی بکه ن یان دوا بکه ون و له پیناوی هینانه دی خواست و ئامانجه کانیاندا له خه بات و کۆششی ئافره تاندا به شدار بن. بهرده وام بن له خه بات و تیکۆشان له پیناوی بهرگریکردن له مافه کانتان، بویرانه و ئازادانه هه لسوکه وت بکه ن و پشت به گه ل و میلله ته که تان به ستن.

ئهمرۆ له کوردستاندا پیمان وایه ده بئ یه کیتی ئافره تانی کوردستان، ئه و ریکخواهی پپی ناوه ته ۵۰ سالهی ته مه نی، له لایه ک درێژه به خه بات بدات له پیناوی دهسته بهرکردنی مافی ئافره تان، له لایه کی دیکه کار بو بره ودان به هزری نه ته وایه تی کوردی و پاراستنی دابونه ریته کانی کۆمه لگای کوردیمان بکات.

هیوای سهرکه وتنتان بو ده خوازم، بژی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

كۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان

هه‌ولێر ۲۰۰۷

یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان، له ۱۲ - ۱۴ ی ئاداری ۲۰۰۷، به‌ دروشمی «په‌ره‌پێدانی تواناكانی ئافره‌تان له‌ پێناو بنیاتنانی كۆمه‌لگه‌یه‌کی یه‌كسان»دا، به‌ به‌شدارێ ۱۷۵ نوێنه‌ر و ئاماده‌بوونی فازل میرانی نوێنه‌ری سه‌رۆك مه‌سعود بارزانی و سكرتێری مه‌كته‌بی سیاسی پارتی دیموكراتی كوردستان و دكتور كه‌مال كه‌ركووكی جیگری سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی كوردستان، كۆنگره‌ی پێنجه‌می به‌ست^(۱). له‌ درێژه‌ی كاره‌كانی كۆنگره‌دا، نوێنه‌رانی كۆنگره‌، ده‌سته‌یه‌کی نوێیان بۆ لێژنه‌ی راپه‌راندن به‌ شیوه‌ی خواره‌وه‌ هه‌لبژارد:

- دكتور كوردستان موكریانی
- سه‌بیحه‌ ئه‌حمه‌د مسته‌فا
- سه‌نا یه‌عقوب
- مه‌هاباد مه‌مه‌د ئه‌مین
- مامۆستا نازدار ئه‌سه‌د مه‌مه‌د ئه‌مین
- نه‌ورۆز عیزه‌دین
- میدیا هه‌سه‌ن حسیین
- جوله‌ حاجی عومه‌ر
- كۆسار كه‌ریم^(۲)

(۱) به‌ ئاماده‌بوونی فازل میرانی كۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان ده‌ستی پێكرد، رۆژنامه‌ی خه‌بات، ئۆرگانی پارتی دیموكراتی كوردستان، ژماره‌ ۲۴۳۶، هه‌ولێر، سێشه‌مه‌، ۱۳ ی ئاداری ۲۰۰۷، ل ل ۱، ۱۳؛ جوله‌ حاجی، كۆنگره‌ی شه‌شه‌می (ی.ئ.ك) كۆنگره‌ی په‌ره‌پێدانه‌ به‌ تواناكانی ئافره‌تان، گۆفاری وێ، ئۆرگانی یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان، ژماره‌ ۱، هه‌ولێر، ده‌زگای ئاراس، كانونی یه‌كه‌م ۲۰۰۷، ل ۴؛ یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان ۱۱ ی كانونی یه‌كه‌می ۱۹۵۲، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۲۱.

(۲) جوله‌ حاجی، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۵.

سی پالیئوراویش به دهنگی نوینهران به یه دهگ هاتنه هه لێژاردن که پیکهاتبوون له:

• جوان که مال

• فیان مایی

• رۆزه عه بدولاً^(۱)

له کۆبوونهوهی ۱۸ی ئاداری ۲۰۰۷یشدا، لێژنه ی راپه پانندن، دکتۆر کوردستان موکریان ی به سکریتیری نویی یه کیتی ئافره تانی کوردستان هه لێژارد^(۲). ههروه ها زارواه کانی تایهت به په یکه ری پیکخسته کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان گۆرانکاری ی به سه ردا هات و لق بو ئه نجوومه نی پارێزگا، ناوچه بو ئه نجوومه نی قهزا، لێژنه ی پیکخواویش بو ئه نجوومه نی ناحیه گۆردرا و شه ش ئه نجوومه نی پارێزگایش به م شیوه یه ی خواره وه دامه زرێندران:

۱- ئه نجوومه نی پارێزگای هه ولیئر

۲- ئه نجوومه نی پارێزگای که رکوک

۳- ئه نجوومه نی پارێزگای سلیمانی

۴- ئه نجوومه نی پارێزگای موسڵ

۵- ئه نجوومه نی پارێزگای دهوێ

۶- ئه نجوومه نی پارێزگای به غدا^(۳)

(۱) هه مان سه رچاوه، ل ل ۵ - ۶.

(۲) هه لێژاردنی سکریتیری نویی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، رۆژنامه ی خه بات، ئۆرگانی پارتی دیموکراتی کوردستان، ژماره ۲۴۴۲، هه ولیئر، دووشه مه، ۱۹ی ئاداری ۲۰۰۷ز، ل ۴.

(۳) جوله حاجی، سه رچاوه ی پێشو، ل ۶.

پروگرام و پهیرهوی یه کیتی ئافره تانی کوردستان کۆنگره ی شه شه م

پروگرام

به شی یه که م

دروستبوون و ئامانجه کان

ماده ی یه که م:

ناوی ریکخراو: یه کیتی ئافره تانی کوردستان، به پیته کان ی. ئا. ک. کورت ده کریتیه وه.

ماده ی دووهم:

پیناسه ی ریکخراو: ریکخراویکی جه ماوه ری ناحکومی دیموکراسی ئافره تانی کوردستانه، هه ول دهادت بو دا کوکیکردن و دهسته بهرکردن و پاراستنی سه رجه م مافه کان ی ئافره تان و بهر زکردنه وه ی ئاستی هه مه لایه نه یان به شیوازیکی مه ده نیپانه.

ماده ی سییه م: سنووری چالاک ی:

ناوه ندی ریکخراو له هه ولیری پایته ختی هه ری می کوردستان ده بییت و مافی کردنه وه ی ئه نجومه نه کان ی دیکه ی هه یه له پاریزگاکان ی کوردستان و عیراق و ده ره وه به پیی پیو یستیش مافی کردنه وه ی نو سینگه هه یه له شار و شاروچکه کان ی هه ری می کوردستاندا.

ماده ی چواره م:

ئارم:

پیکهاته که ی به م شیوه ی خواره وه یه:

ماده‌ی پینجه‌م: ئامانجی سه‌ره‌کی:

هینانه‌کایه‌ی کۆمه‌لگایه‌کی یه‌کسان له‌ په‌خساندنی ده‌رفه‌ت، دوور له‌ جیاوازی په‌گه‌زیی.

ماده‌ی شه‌شه‌م: ئامانجه‌کان:

۱- به‌رز پراگرتی پۆلی ئافره‌ت له‌ ناو کۆمه‌لگه‌ و خیزان و سه‌رجه‌م بواره‌ جیاچیاکانی ژیان.

۲- باوکردنی نه‌ریته‌ مه‌ده‌نییه‌کان وه‌ك ئامرازێك بۆ ده‌ربیرینی نازا یی و داکۆکی له‌ مافه‌کان.

۳- گه‌شه‌پێدانی ئەزموونی دیموکراسی و مه‌ده‌نی له‌ هه‌ریمی کوردستاندا.

۴- چاندنی گیانی دیموکراسی، یه‌کتر قه‌بولکردن، به‌شداری سیاسی، کاری خۆبه‌خشانه‌ و پۆشنبیری ناتوندوتیژی، له‌ ناو کۆمه‌لگا به‌گشتی و ئافره‌تانی کوردستان به‌ تایبه‌تی.

۵- پته‌وکردنی په‌یوه‌ندییه‌کانی ناو خیزان و چاره‌سه‌رکردنی گه‌روگره‌فته‌کانی.

۶- نه‌هیشتنی توندوتیژی دژی ئافره‌ت.

۷- ئاسانکردنی دروستبوونی خیزان، له‌سه‌ر بنه‌مای له‌یه‌کگه‌یشتن و که‌مکردنه‌وه‌ی گه‌روگره‌فته‌کانی پیکه‌یتانی خیزان وه‌ك: (ماره‌یی زۆر، ژنبه‌ژن، گه‌وره‌به‌بچووک، فره‌ژنی، له‌ بری به‌خویندان)

۸- وه‌دیپێنانی سه‌ربه‌خۆیی ئابووری ئافره‌ت.

۹- هه‌ول‌دان بۆ نه‌هیشتنی نه‌خوینده‌واری له‌ نیو ئافره‌تان و هاندانی کچان بۆ ته‌واوکردنی خویندنیان.

۱۰- دابینکردنی مافه‌ پۆشنبیری، ته‌ندروستی و کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی منداڵانی کوردستان.

۱۱- نه‌هیشتنی جیاوازی له‌ نیوان کور و کچ له‌ په‌روه‌رده‌کردندا.

۱۲- په‌روه‌رده‌کردن و په‌ره‌پێدانی توانا وهرزشی و هونه‌رییه‌کانی ئافره‌تان.

۱۳- فێرکردنی ئافره‌تانی کوردستان و زیاتر ئاشناکردنیان به‌ کۆمپیوتەر و ئینته‌رنێت و پیشه‌ جیاچیاکان و ته‌کنۆلۆژیای سه‌رده‌م.

۱۴- بایه خدان به باری تهنروستی ئافرهت و مندال و ههولدان بو زیادکردنی نهخوشخانه ی له دایکبوون و مندال.

۱۵- گرنگیدان به چاودیری و پینوینیکردنی دایک و مندال و ههولدان بو زیادکردنی مه لبه نده کانێ.

۱۶- زیادکردنی پێژه ی ئافره تان له پهرله مان و حکومه تی ههریمدا.

۱۷- پته وکردنی په یوهندی و هه ماههنگی له گه ل هه موو ئه و پیکهراوانه ی مافه کانێ ئافره تان ده که ویتته چوارچیوه ی گرنگیپیدانیان.

۱۸- به شداریکردنی کاریگه رانه ی ئافرهت له هه ل سوپانی هه موو بواره کانێ ژیان و کار و خه باتی نیشتمانی و نه ته وه ییدا.

۱۹- تیکۆشان بو پاراستن و پهره پیدانی ئه زموونی دیموکراتی و ده سته که وته میژوو ییه کانێ گه له که مان.

۲۰- مافی چاره نووس و سه ره بخۆیی بریاردان، مافی وای خه لکی کوردستانه.

به شی دووهم

پیکهاته و پهیکه ری یه کیتی

ماده ی هه وته م: پیکهاته:

یه کیتی ئافره تانی کوردستان یه کیتییه کی ئاره زوومه ندانه ی ئافره تانی کوردستانه که بروایان به پرۆگرام و پهیره وی ناوخوا ی هه یه و تیده کۆشن بو دهسته بهرکردنی ئامانجه دیاریکراوه کان.

ماده ی هه شته م: ئه ندامیتی:

هه موو ئافره تیکی کوردستان و ده ره وه ی کوردستان به پیی ئه م مه رجانه ی خواره وه بو ی هه یه بیته ئه ندام له (ی.ئا.ک.دا):

۱- بروای به پرۆگرام و پهیره وی ناوخوا هه بیت.

۲- ته مه نی له ۱۴ سال که متر نه بیت.

۳- فۆرمی ئه ندامیتی پر بکاته وه.

۴- ئابوونه ی هاتنه ریز و سالانه بدات.

ماده ی نۆیه م: ئه رکه کانی ئه ندام:

۱- به شدار ی کاری پیکخواه یی بکات.

۲- دیسپلینی پیکخوا و بپاریژی.

۳- هه ولی دهسته بهرکردنی ئامانجه کانی یه کیتی بدات.

۴- هه ولی بهرکردنه وه ی ئاستی پۆشنییری خوی و ئافره تان بدات.

ماده ی ده هه م: مافه کانی ئه ندام:

۱- مافی خو پالوتن و هه لباردنی هه یه بو ئورگانه کانی یه کیتی.

۲- له کاتی سزادان و پیشیلکردنی مافه کانی، ده توانی داوای لیکۆلینه وه بکات.

۳- مافی په خنه و پیشنیاز و داواکاری هه یه.

ماده ی یازدهم: سزاکان بۆ کادیرانی (ی.ئ.ک.):

أ- سزای سهرنجراکیشان:

۱- به بئ هۆ له کوپوونه وه ئاماده نه ییت.

۲- که مته رخه می له ئهرکه کانیدا بنوینیت.

۳- کاری پیکخواه یی و ناوبانگی یه کیتی بۆ بهرژه وهندی خۆی به کار بهینیت.

ب- سپکردن:

۱- دووباره کردنه وهی سهرپچیه کانی برگه ی ۳و۲و۱ له خالی (ئه لف) ی بهندی

یازده هه می سزاکان.

۲- ناوبانگ زرانندی ئه ندامانی یه کیتی.

۳- پابه ندنه بوون به پینماییه کان و دووبه ره کی نانه وه له ناو پیکخته کاند.

۴- له گه ل سپکردن گشت ئیمتیازه کان له هاوکاری و ده رماله پاده گیرئ و بۆ

میزانیه ی یه کیتی ده گه ریته وه.

پ- له ده ستدانی ئه ندامیتی:

۱- دووباره کردنه وهی برگه کانی (۳و۲و۱) له خالی (ب) له بهندی یازده هه می

سزاکان.

۲- سزا بدریت به تاوانیک دژی مروفایه تی و بهرژه وهندییه نیشتمانی یه کان.

۳- دوا ی لیکۆلینه وه یه کی دادپهروه رانه تاوانبار بکری به گه نده لی له دارایی

یه کیتی.

ماده ی دوازدده هه م:

په یکه ری پیکخته ستی یه کیتی بریتیه له:

۱- ئه نجومه نی ناحیه به پیی پیویست.

۲- ئه نجومه نی قه زا.

۳- ئه نجومه نی پاریزگا.

۴- مه کته بی سکر تار یه ت.

5- ئەنجومەنى بالّا.

۶- کۆنگرە.

[illegible]

سەرپەرشتی کار و چالاکییەکانی یەكیتی دەكات لە سنووری ناحیە و پێك دێت لە (٣) ئەندام و (١) ئەندامی یەدەگ که راستەوخۆ لەلایەن ئەندامانی سنوورەكە ی هەڵدەبژێردرێن.

ئەرك و دەسەلاتەكانى:

۱- له يه کهم کوږوونه وه به رپرسيک بو خوۍ هه لده بژيړۍ.

۲- ریکستنی جه ماوهری ئافرەتانی سنوورە کە ی.

۳- سالی دوو جار کوږوونه وه له گهڼ گشت ننداماني سنووره که ی ده کات.

۴- ده سه لاتة کانی برگه ی (ئه لف) له به ندی یازده هه می سزا کانی هه یه.

0- پىكھىنانى (تىمى گەپۈك، گروپى كار) بۇ چالاكىيە ھەمە جۆرەكانى بەپپى
يئوست.

6- ئەنجومەنى ناحىيە بەشدارى لە ھەلژاردنى ئەنجومەنى قەزای سنوورەكەى دەكات.

[illegible]

سەرپەرشتی کار و چالاکییه‌کانی یه‌کێتی ده‌کات له سنووری قه‌زا، پێک دێت له (3-5) ئەندام و (1) ئەندامی یه‌ده‌گ که له‌لایه‌ن ئەندامان له سنووره‌ ناوه‌ندی قه‌زا و ئەندامانی ئەنجومه‌نی ناحیه‌کانی سنووری هه‌ڵده‌بژێردرێت. بۆ ئەنجومه‌نی پارێزگه‌ هه‌یه له سنووری قه‌زای مه‌رکه‌زی هه‌ر پارێزگایه‌ک له یه‌ک ئەنجومه‌نی قه‌زا زیاتر دروست بکات به مه‌رجێک له سێ تێنه‌په‌رێت.

ئەرك و دەسەلاتەكانى:

۱- ئەنجومەنى قەزا لە يەكەم كۆبونەوهيدا بەرپرسيك بۆ خۆى ھەلەدەنژيڤي.

۲- سدرپه رشتی ټه نجومه نۍ ناحیه کانی سنووری ده کات و له کار و چالاکیه کان ټاراسته بان ده کات.

- ۳- شەش مانگ جاريك كۆبۈنەوۈ لەگەل ئەنجومەنى ناحيەكانى سنوورى دەكات.
- ۴- مانگى جاريك كۆبۈنەوۈى فراوان دەبەستىت بە بەشدارى بەرپرسى ئەنجومەنى ناحيەكانە سنوور.
- ۵- دەسەلاتى بېرگەى (ئەلف - ب) بەندى يازدەهەمى سزاكان.

مادەى پازدەهەم: ئەنجومەنى پارىزگە:

بەرترىن دەسەلاتە لە سنوورى پارىزگە لە هەموو بوارەكانى پەيوەندىدار بە يەكيتى، پىك دىت لە بەرپرس و (٦) ئەندام و (٢) يەدەك، كە راستەوخۆ لەلايەن ئەندامانى ئەنجومەنى قەزاكانى سنوورى و ئەنجومەنى پارىزگە پيشوو هەلدەبژىردىن.

ئەرك و دەسەلاتەكانى:

- ۱- لە يەكەمىن كۆبۈنەوۈى خۆيدا بەرپرسى ئەنجومەنى پارىزگا و بەشەكان هەلدەبژىردىن.
- ۲- سەرپەرشتى كار و چالاكىيەكانى ئەنجومەنى قەزاكانى سنوورى دەكات.
- ۳- مانگى جاريك كۆبۈنەوۈى ئاسايى دەبەستىت.
- ۴- دوو مانگ جاريك كۆبۈنەوۈى فراوانى خۆى دەبەستىت بە بەشدارى بەرپرسى ئەنجومەنى قەزاكانى سنوورى.
- ۵- دەسەلاتى دەرکردنى بەياننامەى هەيە لەسەر پرووداۋەكانى سنوورى.
- ۶- دەسەلاتى بېرگەكانى (ئەلف - ب) مادەى (١١) هەموو سزاكانى هەيە لە سنوورى خۆيدا.
- ۷- پيشنيارى دەرکردنى ئەندامانى ئەنجومەنى پارىزگا و قەزاكانى سنوورى بۆ م.سك بەرز دەكاتەو.
- ۸- بەستنى كۆنفرانسى سالانە بە بەشدارى ئەندامانى ئەنجومەنى قەزا و ناحيەكانى سنوورى.

مادەى شازدەهەم: مەكتەبى سكرتارىەت:

تا که ده زگای یه کیتییه که ئەندامانی له ناو کۆنگره هەڵدەبژێردرێن. پێک دێت له (۷ یان ۹) ئەندام و (۲) ئەندامی یەدەك، که راسته‌وخۆ سه‌رپه‌رشتی ده‌زگا کانی خوارووتری ده‌کات و له به‌رنامه‌ی کار و چالاکییه‌کان ئاراسته‌یان ده‌کات و ئەم به‌شانه‌ی خواره‌وه له‌ خۆ ده‌گرێت:

۱- به‌شی پیکخستن و ئامار:

أ - هه‌موو ئەو کارانه‌ی په‌یوه‌ندیان به‌ پیکخستنه‌وه هه‌یه.

ب - ئاماری پیکخستنه‌کان.

پ - نووسینی راپۆرت و وه‌لام و...هتد.

ت - هه‌ر کارێکی په‌یوه‌ندی به‌ پیشکه‌وتنی بواری پیکخستن و ئامار بێت.

۲- به‌شی چاکسازی و کۆمه‌لایه‌تی:

ئهرکه‌کانی:

أ - کار ده‌کات بۆ چاره‌سه‌ری گه‌روگیرفته کۆمه‌لایه‌تییه‌کان و هه‌ولێ چاکسازی و کۆمه‌لایه‌تی ده‌دات.

ب - دۆزینه‌وه‌ی کار بۆ ئافره‌تانی بیکار.

پ - کردنه‌وه‌ی خانه‌ چاکسازی بۆ ئەو ئافره‌تانه‌ی مه‌ترسی کۆمه‌لایه‌تییان له‌سه‌ره و چاره‌سه‌ری گه‌رفته‌کانیان.

ت - هه‌ر کارێکی تر په‌یوه‌ندی به‌ چاکسازی کۆمه‌لایه‌تییه‌وه هه‌بێت.

ج - ئەنجامدانی توێژینه‌وه‌ی زانستی له‌سه‌ر کێشه کۆمه‌لایه‌تییه‌کان.

ح - نوێنه‌رایه‌تیکردنی ئافره‌تانی خاوه‌نکێشه بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی یاسایی بۆ به‌رده‌م دادگا.

۳- به‌شی په‌یوه‌ندی و پرۆژه‌کان:

ئهرکه‌کانی:

أ - په‌یوه‌ندییه‌ستن له‌گه‌ڵ پیکخوا و ده‌زگا فه‌رمی و نافه‌رمیه‌یه‌کان.

ب - ئاماده‌کردن و پیشکه‌شکردنی پرۆژه‌ی چالاکی جو‌راجو‌ر بۆ حکومه‌ت و

رېكخراوه كان.

۴- بەشى پۇشنىبرى و پاگە ياندن:

ئەرکە كان:

أ - دەرکردنى پۇژنامە و گوڤار و بلاوكراره.

ب - وشيارکردنه وهى ئافره تان بە سوودوه رگرتن له دهزگاكانى پاگە ياندن بە شيوه يه كى گونجا و سهرده ميانه.

پ - گرنگيدان بە پۇژنامە گهرى ئەليكترونى.

ت - دروستکردنى فيلم و زنجيره ي تەلەفزيۇن لەسەر رهوشى ئافره ت.

۵- بەشى پەروهه ده و پيگە ياندن:

ئەرکە كان:

أ - کردنه وهى خولى نه هيشتنى نه خوینده وارى.

ب - کردنه وهى خولى پيشه يى جوراوجور له دهره وه و ناوه وهى ههريم.

پ - کردنه وهى خولى پۇشنىبرى له دهره وه و ناوه وهى ههريم.

ت - كۆبونه وهى فراوان له گەل ئافره تان له ناو گەك و گوند و...هتد.

ج - خولى پيگە ياندن و راهيئانى كۆمه لايه تى.

چ - خول و چالاکى هونه رى و وهرزشى.

ح - سازدانى فيستيفال و خەلاتکردنى ئافره تان.

۶- بەشى کارگيرى و دارايى:

ئەرکە كان:

أ - سهرپه رشتى و چاودپرى دارايى و کارگيرى سهرجه م دهزگاكانى يه كيتى و پرۆژه به رهه مهينه ره كان.

ب - ئاماده کردنى سيستم يكى کارگيرى هاوبه ش بو سهرجه م دهزگاكانى يه كيتى.

پ - رېكخستنى تۆمارى كه لوپه لى دهزگاكانى يه كيتى.

ت - ئاماده کردنی سیستمیکی ژمیاری هاوبهش بۆ سه رجه م ده زگا کانی یه کیتی و کاری کردنی.

ج - ئاماده کرن و وه لامدانه وهی راپورته کانی دارایی.

لیپرسراوی ئهم به شانە ئەندامی مه کته بی سكرتاریهت ده بن و مانگانه بۆ كۆبوونه وهی ئاسایی مه کته بی سكرتاریهت راپورتي تایبه تی ئاماده ده کهن.

ئەرك و دەسه لاته کانی:

۱- هه لباردنی سكرتیر له نیو ئەندامانیدا ئەنجام ده دریت له یه كه م كۆبوونه وهی دواي كۆنگره.

۲- هه فتانه كۆبوونه وهی ئاسایی ده به ستیت و به پیتی پیویست كۆبوونه وهی نائاسایی ئەنجام ده دات.

۳- ده سه لاتى هه موو پرگه کانی ماده ی یازده هه می سزا کانی هه یه.

۴- جیبه جیکردنی بریار و راسپارده کانی كۆنگره و ئەنجومه نی بآلا و به رپرسیاره له به رامبه ریان.

۵- دیاری کردنی هه لویستی یه کیتی له مه ر پرووداو و پیشهاته کان. ئەرك و دەسه لاته کانی سكرتیر:

۷- سه رپه رشتی کردنی كۆبوونه وهی ئەنجومه نی بآلا و مه کته بی سكرتاریهت.

۸- ئیمزا کردن له سه ر گشت نووسراوه کانی مه کته بی سكرتاریهت و پسووله ی داها ت و خه رجییه کان.

۹- نوێنه رایه تیکردنی یه کیتی له سه رجه م ده زگا فه رمی و نافه رمییه کان، یان ئه و که سه ی له جیاتى خۆی دیاری ده کات.

ماده ی هه قده م: ئەنجومه نی بآلا:

به رزترین ده سه لاتە له یه کیتی له نیوان دوو كۆنگره دا، پیک دیت له ئەندامانی مه کته بی سكرتاریهت و به رپرس ئەنجومه نی پارێزگا کان.

ئەرك و دەسه لاته کانی:

- ۱- سه‌ره‌رشتی و پلاندانان له نیوان دوو كۆنگره‌دا.
- ۲- مانگانه كۆبوونه‌وه‌ی ئاسایی ده‌به‌ستیت و به‌پیی پۆیست كۆبوونه‌وه‌ی نااسایی ده‌به‌ستیت.
- ۳- هه‌ر سێ مانگ جاریك كۆبوونه‌وه‌ی فراوان ده‌به‌ستیت.
- ۴- دارشتنی پلانی دارایی و یه‌كیتی و دیاریكردنی رێژه‌ی سالانه و هاتنه‌ریز.
- ۵- دیاریكردنی سیاسه‌ت و نه‌ه‌جی راگه‌یاندن.
- ۶- جێبه‌جێكردنی بریار و پاسپارده‌كانی كۆنگره‌.
- ۷- بریار ده‌دات بۆ دامه‌زراندی لیژنه‌ی ئاماده‌كاری.
- ۸- دیاریكردنی رێژه‌ی به‌شداربوون له كۆنگره‌.
- ۹- ده‌سه‌لاتی سزادانی ئەندامانی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌تی هه‌یه‌ له‌ برگه‌ی (ئه‌لف - ب) ی ماده‌ی یازده‌هه‌می سزاكان.

ماده‌ی هه‌ژده‌هه‌م: كۆنگره‌:

كۆنگره‌ به‌رزترین ده‌سه‌لاته‌ له‌ یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستاندا و هه‌ر (۲) سال جاریك ده‌به‌ستیت، پێك دێت له‌ ئەندامانی مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت و یه‌ده‌كه‌كانی به‌رپرسی ئەنجومه‌نی پارێزگاكان، ئەندامانی لیژنه‌ی ئاماده‌كاری كۆنگره‌، هه‌لبژێرداره‌وه‌كانی كۆنفرانسه‌كانی ئەنجومه‌نی قه‌زا و ناحیه‌كان به‌و رێژه‌یه‌ی كه‌ ئەنجومه‌نی بالا دیاری ده‌كات و هه‌لبژارده‌كان به‌ دوو قوناغ ده‌بیت.

ئەرك و ده‌سه‌لاته‌كانی:

- ۱- هه‌ڵسه‌نگاندنی ته‌واوی ئیشوکار و بریار و پاسپارده‌كانی لیژنه‌ و ده‌زگاكان و هه‌ر ئەندامێکی یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان و وه‌رگرتنی بریاری پۆیست له‌ سه‌ریان.
- ۲- هه‌موارکردن و په‌سه‌ندکردنی په‌یره‌وی ناوخۆ.
- ۳- په‌سه‌ندکردنی راپۆرتی گشتی كۆنگره‌.
- ۴- دیاریكردنی چهند لیژنه‌یه‌ك بۆ رێكخستن، دارایی، راگه‌یاندن و سكاڵا و

لیژنه کانی تر به پی پی پیست.

۵- هه لێژاردنی ئەندامانی مه کته بی سكرتاریهت و یه ده كه كانی.

۶- دیاریکردنی سیاسهتی گشتی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

۷- یه گگرتن و هه لوه شانده وهی (ی.ئا.ك.) برپاری له سه ر ده دریت.

ماده ی نۆزده هه م: لیژنه ی ئاماده کاری:

به برپاری ئەنجومه نی بالا، لیژنه ی ئاماده کاری داده نریت: له ۹ تا ۱۱ ئەندام پیک دیت كه خویان ناپاڵیون بو ئەندامیته مه کته بی سكرتاریهت. كار ه ئاماده کارییه کانی کۆنگره ئەنجام ده دات و سه ره پرشتی کۆنفرانسه کانی ئەنجومه نی ناحیه و قه زا کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان ده کات بو هه لێژاردنی نوینه رانی کۆنگره.

به شی سییه م

پاده ی یاسایی و ده نگدان

ماده ی بیسته م: پاده ی یاسایی:

۱- هه موو ده زگا کانی یه کیتی به ئاماده بوونی زۆرینه هه لده بژێردرین و له کاتی ته واو بوونی پاده ی یاسایی، دوا ی (۱۵) پۆژ له میژووی یه که م هه لێژاردن دووباره ده کریته وه، ئەگه ر بو جاری دووهم پاده ی یاسایی ته واو نه بوو ژماره ی به شداربووان هه ر چه ندیک بیت هه لێژاردن ئەنجام ده دریت.

۲- کۆبوونه وه کان به ئاماده بوونی زۆرینه ده به ستریت.

ماده ی بیست و یه که م: ده نگدان:

جگه له و برپارانیه ی که له م په یڕه وه ئاماژه ی بو کراوه و پیوستی به ده نگی زۆرینه زیاتره، له هه موو کۆبوونه وه کان برپار به ده نگی زۆرینه وه رده گیریت و له کاتی یه کسانبوونی ده نگه کاند، په یڕه وه ی رای ئه و لایه نه ده کری که به رپرسی ده زگا که ی تیدا یه.

به شي چوارهم

دارايي پيڭخراو

مادهي بيست و دووهم: دارايي پيڭخراو پيڭ ديت له:

- ۱- كوكردنه وهی ئابوونه هاتنه ريزه وه.
- ۲- نرخي چاپه مه ني و داهاتي چالاكيه كاني.
- ۳- نهو يارمه تيانهي ده دريته يه كيتي.
- ۴- سوودي پروژي به ره مه پنه ره كان.
- ۵- بهرپرسی دارايي و ئورگانه كاني (ي.ئا.ك.) به هه لېژاردن له نيوان نه دمانني ئورگانه كان ده بيت.

مادهي بيست و سي: پيڭخستني دارايي:

يه كيتي خو ي دارايي خو ي به ريوه ده بات و پيكي ده خات به پي ئه و سيستمه ژمير ياريهي كه له لايه ن فه رميه كاني هه ري مي كوردستان په يره و ده كړي.

مادهي بيست و چوارهم: چاوديري دارايي:

هه موو حساباتيكي يه كيتي ده كه ويته ژير چاوديري دارايي هه ري مي كوردستان وه.

به شي پينجه م

حوكمه گشتيه كان

مادهي بيست و پينجه م:

سه رجه م ده زگا كاني يه كيتي پابه ندي زنجيره كاني پيڭخستن ده بن، له ده زگا كاني خواره و راپورتي مانگانه و گشتي بو ده زگا كاني سه رووتر به رز ده كړته وه وه له ويشه وه وه لامي ده دريته وه.

مادهي بيست و شه شه م: تو ماره كاني يه كيتي:

- ۱- تو ماري نه دمانان.

۲- تۆماری کۆنوسه کان.

۳- تۆماری بریاره کان.

۴- تۆماری ژمیریاری.

۵- تۆماری کهلوپهل.

۶- تۆماری نووسراوه کانی هاتوو و پۆشتوو.

۷- تۆماری بهرنامه ی کار و پلاندانان.

۸- به پیتی پۆیست تۆماره کان زیده ده کرین.

ماده ی بیست و حه وته م: هه موارکردن:

پرۆگرام و پهیره وی ناوخۆی یه کیتی له لایه ن کۆنگره بریاری هه موارکردنی ده دریت.

ماده ی بیست و هه شته م: هه لۆه شانده وه ی یه کیتی:

هه لۆه شانده وه ی پیکخوا به دهنگی سێ له سه ر چواری ئەندامانی کۆنگره ی یه کیتی بریاری له سه ر ده دریت و له کاتی هه لۆه شانده وه سه رجه م کهلوپهل و دارایی یه کیتی ده گه رپته وه بو ئه و ده زگایه ی که بریاری له سه ر ده دریت.

كۆنگره‌ی هه‌وته‌می یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان

هه‌ولێر ۲۰۱۰

یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان، به‌ چاودێری سه‌رۆك مه‌سه‌ود بارزانی، له‌ پێكه‌وتی ۴ - ۵ی ئابی ۲۰۱۰ و له‌ هۆلی شه‌هید سه‌عد عه‌بدوڵا له‌ شاری هه‌ولێر، به‌ دروشمی «به‌ره‌و كۆمه‌لگه‌یه‌کی مه‌ده‌نی و ئاینده‌یه‌کی پرشنگدارتر» و به‌ به‌شدارێ ۲۰۸ نوێه‌ر و ئاماده‌بوونی دکتۆر ئه‌رسه‌لان بایز جیگری سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی كوردستان و دکتۆر كاوه مه‌حمود وه‌زیری پۆشنییری و نوێه‌ری سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی حكومه‌تی هه‌ریمی كوردستان^(۱) ده‌ستی به‌ كاره‌کانی كۆنگره‌ی هه‌وته‌می خۆی كرد^(۲). له‌ كۆنگره‌كه‌دا لێزنه‌ی راپه‌راندنی نوێ له‌لایه‌ن نوێنه‌رانه‌وه به‌ شیوه‌ی خواره‌وه هه‌لبژێردران:

• له‌یلا عه‌بدوڵجه‌بار حدۆ

• مژده مه‌سه‌ود مسته‌فا

• نه‌جات محه‌مه‌د عه‌بدوڵا

• شنۆ ئه‌مین مه‌نسور

• سوعاد لالۆ به‌شار

• سه‌روین محه‌مه‌د ته‌ها

• نیگار ئه‌حمه‌د خدر

• كالی ئازاد محه‌مه‌د^(۳).

(۱) به‌ ئاماده‌بوونی سه‌رۆکی كوردستان یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان كۆنگره‌ی ۷ه‌می خۆی گریڤا، رۆژنامه‌ی خه‌بات، ئۆرگانی پارتی دیموكراتی كوردستان، ژماره ۳۵۴۲، هه‌ولێر، پێنجشه‌مه، ۵ی ئابی ۲۰۱۰، ل ل ۱، ۱۳.

(۲) مژده ساه‌یی، كۆنگره‌ی هه‌وته‌می یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان به‌ سه‌ركه‌وتوویی كۆتایی هات، گۆفاری وێ، ژماره ۳۱، هه‌ولێر، چاپخانه‌ی رۆژه‌لات، تشرینی یه‌كه‌می ۲۰۱۰، ل ل ۷ - ۹؛ به‌یانی كۆتایی كۆنگره‌ی هه‌وته‌می یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان، گۆفاری وێ، ئۆرگانی یه‌كیتی ئافره‌تانی كوردستان، ژماره ۳۱، هه‌ولێر، چاپخانه‌ی رۆژه‌لات، تشرینی یه‌كه‌می ۲۰۱۰، ل ل ۱۰.

(۳) مژده ساه‌یی، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۹.

یه ده گه کان بریتیبوون له:

● ساکار عومه ر قادر

● شوکریه مه حمود ئه حمه د^(۱)

ههروه ها له م کۆنگره یه دا گۆرانکاری به سهر هه یکه لی یه کیتی ئافره تانی کوردستاندا هات، پیکخسته کانی له ئه نجوومه نی ناحیه و کۆمه لگاگان، ئه نجوومه نی قه زه، ئه نجوومه نی پارێزگا، ئه نجوومه نی بالا و مه کته بی سکرتریه ت پیکده هات و به شیوه ی خواره وه ئه نجوومه نه کانی پارێزگا و ده قه ره کان ده ستنیشان کرا:

۱- ئه نجوومه نی پارێزگای هه ولێر

۲- ئه نجوومه نی پارێزگای سلێمانی

۳- ئه نجوومه نی پارێزگای دهۆک

۴- ئه نجوومه نی پارێزگای که رکوک

۵- ئه نجوومه نی ده قه ری گه رمیان

۶- ئه نجوومه نی ده قه ری خانه قین

۷- ئه نجوومه نی ده قه ری شنگال

۸- ئه نجوومه نی پارێزگای موسڵ

۹- ئه نجوومه نی پارێزگای به غدا

۱۰- ئۆفیسێ ئه وروپا

سکرتریه تیش له م به شانه پیکهاته بوو: پیکخستن، ئامار، چاکسازی و کۆمه لایه تی، په یوه ندیه کان، پۆشنیبری و پیکه یانندن، کارگێری و دارایی^(۲).

(۱) مژده ساله یی، هه مان سه رچاوه، ل ۹.

(۲) یه کیتی ئافره تانی کوردستان ۱۱ ی کانونی یه که می ۱۹۵۲، سه رچاوه ی پێشو، ل ۷ - ۸، ۱۱.

دهقی وتاری سهروک مهسعود بارزانی، سهروکی ههریمی کوردستان

به ناوی خوای گه وره و میهربان

ئەندامانی کۆنگره،

میوانانی به پێژ،

زۆر به خته وهرم که له کۆنگره ی هه وته می یه کیتی ئافره تانی کوردستان به شداریتان ده که م و داخوازی سه رکه وتن بو کۆنگره که تان ده که م و زۆر سوپاس و پێزانینی خوشم ئاراسته ی سکرته ر و ئەندامانی سکرته ریه تی یه کیتییه که تان ده که م. په نابه خوا ئەوانه ی له و کۆنگره یه ش هه لده بژێردرێن، درێژه پێده ری ئەو هه ول و ته قه لایانه ده بن و هه ر وه کو ئەوانه ی تاوه کو ئیستا سه رکه وتوو بوون و سه رکه وتوو ده بن.

چهند باسی پۆلی ئافره تانی کورد بکری که مه، چونکه به کرده وه سه لماندیان به درێژایی میژوو بزووته وه ی رزگار یخوازی گه لی کوردستان به تایبه تی له شوێشی مه زنی ئەیلوولدا پۆلی ئافره ت یه کجار زۆر گرنگ بوو. به لام ئەو دایکه یان ئەو خوشکه یان ئەو خێزانه ی له مال بوو پێشمه رگه بوو، دایک بوو، مامۆستا بوو، جوتیار بوو، کریکار بوو و به ره مه ی نه ریش بوو، به شیکیش له به ره مه می ئەو ده چوو به ره ی شه ر، بۆیه من پێموایه پۆلی ژن زۆر له پۆلی پیاو زیاتر بوو.

هه ره وه ها ئافره تی کورد نمونه ی فیداکاری بووه، من نازانم فیداکاری، گه وره یی مروف چیه، یان کێ له و مروفه گه وره تره که پارچه گوشتی چوار کوپی له یه ک کیسه دا بێت، ئینجا بلێت دوو کوپم ماوه ئەوانیش به قوربانی کوردستان بن.

بۆیه پیاوی گه وره له نه ته وه ی ئیمه هه لکه وتوون، چونکه شیر ی ئەو شیر ه ژنانه یان خواردوو و په ره رده ی ده ستی ئەوان بوون، ئیستاش سوپاس بو خوای گه وره دوا ی ئەوه ی به شیکی له مافه کامان به ده ست هاتوون، ئیمه ئەمپرو خواوه نی په رله مان و حکومه تین، ولاتی ئیمه ئازاده، بیگومان ده بی هه موو تاکیکی کۆمه لگه ی ئیمه ئازاد بێت به تایبه تی ئافره ت، ئەم ئه رکه ش ئه رکی ئیوه و ریکخواه هاوشیوه کانتانه، ئیوه ئەو شه بکه ن، ئیمه ش له گه لتانین، ئیوه شه ر بو ئازادی خۆتان و مافی خۆتان بکه ن، ئیمه ش به ئینتەن پێ ده ده ین وه کو سه ربازیکی له ژیر به رپرسیاریتی ئیوه دا بین بو وه ده سه ته یانی مافه کانتان.

به داخه وه زۆر جاری وا ههیه که دهیستین ئافره تی کورد تووشی ئیشوئازار ده بیئت یان خووی تووشی شتیکی ناخۆش ده کات به دهستی خووی له بهر ئه وهی نائومی دهبیئت له ژیان، هه ر له شۆرشه ئه یلوله وه هه ست به م ئیشوئازاره کراوه و هه ندی دابونه ریتی نه گونجاو له گه ل مافی مروف و له گه ل بچوکتین مافی مروف ده ست به چاکسازی کرا، به لام ئیمه له ناوچه یه کدا ده ژین که به دابونه ریتی ده ور به ری خو مانه وه کاریگه رین، هه روه ها زۆر دابونه ریتی کۆن که له ولاتی ئیمه شدا هه بووه، هه ندی دابونه ریتی زۆر پیروژن و ئیمه تا دوا هه ناسه ی پییه وه پابه ن دین، هه ندیکیشی ده بی چاکسازی به سه ردا بیئت، هیچ وا نییه و ناشی هه ندی له و دابونه ریتانه بمینن وه کو بیستوومه زۆریش که م بوته وه، وه کو مه سه له ی به زۆر به شوودانی کچ یان ژنبه ژنی یان گه وره به بچووک، یانیش شیربایی و به کاره ی تانی کچی کورد بو سولحی عه شایری، ئه مانه کوفره و نابی له کۆمه لگه ی کورده واری به هیچ شیوه یه ک بمینن، من پیموایه په رله مانیش هیچ دریغی له ده رکردنی یاسا نه کردووه که ئه م مافه دابین ده کات.

له هه مانکاتیشدا من ئومیده وارم و داوا له و کوپ و کچه خو شه ویستانه ده که م که ده بی به ئاره زووی خو یان یه کتر هه لبژیرن، به لام ده بی موراعاتی سومعه تی بنه ماله ی یه کتر بکه ن و به پیی ئه و دابونه ریتیه ی که مافی هه لبژاردنیان هه بیئت، به لام سومعه تی بنه ماله که یان تیک نه ده ن و ده بی هه ندی دابونه ریت بپاریژن بو سومعه تی خو یان و که سوکاریشان، به لام ده بی له هه لبژاردنی هاوسه ری ژانیان به ویستی خو یان ئازاد بن.

ئه مه ئیشی په رله مانێ کوردستانه که به هاوکاری له گه ل ئیوه هه رچی یاسایه ک پیویست بیئت، ده ری بکات بو پاراستنی مافی ئیوه و یه کسانێ ئافره ت له گه ل پیاو و پێشموایه ئیستا پێشکه و تینیکی زۆر به ده ست هاتووه، به لام له راستیدا ئه مه مه سه له یه کی زۆر گرنگه و من پیم وایه هه مووی به یاسای په رله مان و بریاری حکومه ت نابی، به لکو زۆری به په روه رده ی خانه واده و فره هه نگ په یوه نده، بۆیه پیم وایه هه ر له و پۆژه ی مندا ل قاچی ده خاته قوتابخانه ده بی ئه و په روه رده یه و فره هه نگه به وه فیڕ بکریت، ده بیئت له هه ر مایکدا مندا ل وا فیڕ بکری که ده بی ئازاد بژی و له هه مان کاتیشدا دابونه ریتی خو ی بپاریژی، چونکه ئازادی واتای به ره لایی نییه.

ئیمه ناتوانین لاسایی پۆژئاوا بکه‌ین، ئه‌وان زۆر له پێشی ئیمه‌ن و قۆناغیکی زۆریان بریوه، به‌لام له مه‌سه‌له‌ی ئازادی ده‌بی ئیمه‌ پێشی ئه‌وانیش بکه‌وین، من پێش ماوه‌یه‌ک له په‌رله‌مانی یه‌کیتی ئه‌وروپا بووم له بروکسیل له کۆریکدا باسی ئه‌وه کرا که پێژه‌ی ئافره‌ت له په‌رله‌مانی کوردستان چه‌نده، گۆتم ۳۰٪ په‌رله‌مانتاریکی وایزانم پۆرتوگالی بوو، ئافره‌تیک بوو هه‌ستا سه‌یری په‌رله‌مانتارانی دیکه‌ی کرد و گۆتی ئیوه‌ش له کورد فی‌ر بن، پێژه‌ی ئیمه‌ له هی ئیوه‌ زۆر که‌متره‌.

ئێتر ئه‌مه به راستی هاوکاری هه‌مه‌لایه‌نه‌ی ده‌وێ، هاوکاریی ئیوه‌ی ده‌وێ هاوکاری هه‌ر بنه‌ماله‌یه‌ک و هه‌ر خانه‌واده‌یه‌ک و په‌رله‌مان و حکومه‌ت و حزب و پێکخراوه‌کانی ده‌وێ، به‌لام ئیمه‌ ده‌بی کۆمه‌لگه‌یه‌کی ته‌ندروست دروست بکه‌ین و ئه‌و دابونه‌ریته‌یه‌ی که پێیه‌وه سه‌ربه‌رزین ده‌بی بیپاری‌زین و ئه‌وانه‌ی کۆن و زه‌مه‌ن به سه‌ریاندا تێپه‌ریوه ده‌بی نه‌مین.

من جاریکی دیکه‌ داوای سه‌رکه‌وتنتان بو ده‌که‌م و هیوادرم کۆنگره‌یه‌کی سه‌رکه‌وتوو بێت و بریاری زۆر چاکی لی‌ ده‌ربجێت و سه‌رکردایه‌تییه‌کی تازه‌ی لی‌ بێته‌ دی که به ئاره‌زووی خۆتان هه‌لیان‌بژێرن.

جاریکی دیکه‌ش من سوپاسی خوشکه‌ کوردستان و هه‌موو ئه‌و خوشکانه‌ ده‌که‌م که ئه‌و ماوه‌یه‌ درێغییان نه‌کردوو و پۆلیکی به‌رچاویان هه‌بووه‌.

هه‌روه‌ها به ده‌رفه‌تی ده‌زانم کورته‌یه‌کتان له بارودۆخی ئه‌م‌پۆ بو باس بکه‌م، ئێستا پێکه‌ینانی حکومه‌تی فیدراڵ له به‌غدا مه‌سه‌له‌ی هه‌ره‌ گرنگه‌ که به راستی ئه‌م بابته‌ چه‌قیوه و له‌و ماوه‌یه‌ی رابردوودا چه‌ندین سه‌ردان و دانێشتن هه‌بووه‌ و چه‌ندین شاند هاتوون، لی‌ره و له به‌غدا، ئه‌وه جێی سه‌ربه‌رزیه‌ی بو ئیمه‌ وه‌کو کورد، ئیمه‌ یه‌ک‌پیزی خۆمان پاراستوو هه‌روه‌ها به هیچ شیوه‌یه‌ک ئیمه‌ به‌شی‌ک نه‌بووینه له‌ گرفت، به‌ل‌کو به‌شی‌کین له‌ چاره‌سه‌ر هه‌روه‌هاش ده‌میننه‌وه‌.

ئیمه‌ له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌داین حکومه‌تیکی هاوبه‌شی نیشتمانی پێک بێت و هیچ لایه‌ک به‌لاوه‌ نه‌نرێت. له‌م قۆناغه‌دا ئه‌مه له به‌رژه‌وه‌ندی عێراقدا یه‌ و ئیمه‌ش له سه‌ر ئه‌و هه‌ول‌ه‌ی خۆمان به‌رده‌وام ده‌بین و ئه‌م‌پۆش دوا ئه‌وه‌ی لی‌ره ده‌پۆم ئه‌م ئیواره‌یه‌ له‌گه‌ڵ شاندی خۆمان داده‌نیشین به ئاماده‌یی حکومه‌ت و په‌رله‌مان و شاندی دانوستانکاریش له به‌غدا بو ئه‌وه‌ی قۆناغی رابردوو هه‌لبه‌سه‌نگین و

خۆمان بۆ قۆناغی ئاینده ئاماده بکهین، ههروهها ئه نجامی چاوپیکه و تنه کانی ئهم دوا ییه دیراسهت بکهین و خۆمان بۆ قۆناغی ئاینده ئاماده بکهین.

ئیمه له سه ر ئه وه له ئۆیسته ی خۆمان سوورین که نه بینه به شیك له گرفت، به لکو ئیمه به شیکی له چاره سه ری و له گه ل ئه وه دانین هیچ لایه نیك وه لاوه بنرئ، به لام ئیمه له سه ر داواکاری خۆمان سوورین که ئه ویش پابه ندبوونه به ده ستور و ماده ی ١٤٠ و مه سه له ی پیشمه رگه و نه وت و غاز و سه ر ژمی، ئه وه مه سه لانه هه موویان له گه ل هه ر لایه نیك ده بی پیشتر له سه ری پیک بکهوین، ههروهها ریزگرتن له مه سه له ی پرۆسه ی دیموکراسی و کارکردنیش به شیوه یه کی دیموکراسی و هاوبه شیکردن له حوکمدا، ئه مانه هه موویان بابه تی سه ره کین و ئومیده وارین په نا به خوا وه کو کورد بتوانین پۆلکی ئیجابی و سه ره کی ببینن، عیراقیش له م قهیرانه ده ربجیت، چونکه لای ئیمه زۆر گرنگه، چه ند پیمان خۆشه بارودۆخی کوردستان خۆش و باش بیت، چونکه ئیمه به یه که وهین و له چوارچیوه ی عیراقداین، به لام بیگومان نا کرئ بلیین مادام بارودۆخی کوردستان باشه ئیمه حه قمان نییه له به غدا چی ده بیت، ئه م بۆچوونه هه له یه ده بی بارودۆخی به غداش باش بیت بۆ ئه وه ی باشی بارودۆخی ئیره ش بهرده وام بیت، وه کو خۆشتان ده بینن ئیستا په یوه ندیه کانی ئیمه له گه ل دراوسئ و ولاتانی ده ره وه چۆته قۆناغیکی دیکه وه، ئیمه سه ره برزین به وه ی سه نگی میله ته ی ئیمه و هه ری می کوردستان چۆته ئاستیکی دیکه و به هیمه تی هه موو لایه ك و په نا به خوا هه نگاوی باشر و پیشکه وتووتر ده نیین و له کۆتاییشدا ده بی هه می شه له هه موو بۆنه یه کدا له یادمان نه چیت ئه مه هه مووی به ره مه می خوینی ئه وه شه هیده ئازیزانه یه.

زۆر سوپاستان ده که م و هه ر سه رکه وتوو بن.

په پرهوی ناوخوی کۆنگره‌ی هه‌وته‌می یه کیتی ئافره تانی کوردستان

به‌شی یه‌که‌م

دروستبوون و ئامانجه‌کان

ماده‌ی یه‌که‌م:

ناوی پێکخراو: یه کیتی ئافره تانی کوردستان، به پێته‌کانی ی. ئا. ک. کورت ده‌کرێته‌وه.

ماده‌ی دووهم:

پێناسه‌ی پێکخراو: پێکخراویکی جه‌ماوه‌ری مه‌ده‌نی دیموکراسی ئافره تانی کوردستانه، تێ ده‌کوشێت بۆ پاراستن و داکوکیکردن و ده‌سته‌به‌رکردنی سه‌ره‌جه‌م مافه‌کانی ئافره‌ت و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی توانای له‌ گشت بواره‌کانی ژيان به‌ شیوازیکی سه‌رده‌میان.

ماده‌ی سێهه‌م:

سنووری چالاکی ناوه‌ندی پێکخراو له‌ هه‌ولێری پایته‌ختی هه‌ریمی کوردستان ده‌بی‌ت و مافی کردنه‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نه‌کانی دیکه‌ی له‌ پارێزگا و شارۆچکه‌ (قه‌زا) و شاره‌دی (ناحیه) یه‌کانی کوردستان و عێراق و نووسینگه‌ی له‌ ده‌ره‌وه‌ی ولاته‌دا هه‌یه‌.

ماده‌ی چواره‌م: ئارم:

پێکهاته‌ی ئارم به‌م شیوه‌یه ده‌بی‌ت:

هێمای فیمینزمه‌که و ئه‌یه ئافره‌تێک و گۆی زه‌وی له‌ خو ده‌گرێت که ئاماژه ده‌دات به دیدی جیهان بینی ئافره‌ته‌وه و دواڕۆژیکی گه‌ش، په‌نگی زه‌رد نیشانه‌ی تیشکی خۆره که هێمای ژيان، ئامانجه‌مان له‌ دانانی کورته هێلی شین که نیشانه‌ی په‌گه‌زی ئیره بنیاتانه‌وه‌ی کۆمه‌لگایه که له‌سه‌ر بنه‌مای یه‌کسانی چێنده‌ری.

ماده‌ی پینجه‌م: ئامانجی سه‌ره‌کی:

بنیاتناوه‌ی کۆمه‌لگایه‌ک له‌سه‌ر بنه‌مای یه‌کسانی.

ماده‌ی شه‌شه‌م: ئامانجه‌کان:

کار ده‌که‌ین بۆ:

۱- دانانی پێژه‌یه‌کی به‌رچاو له‌ ئافره‌تان له‌ ناوه‌نده‌کانی پریاردان به‌ مه‌به‌ستی به‌شداریی‌کردن‌یان له‌ هه‌لس‌وراندنی هه‌موو بواره‌کانی ژياندا.

۲- ڕووبه‌ڕووبوونه‌وه‌ی هه‌موو جو‌ره‌کانی توندوتیژی و پێش‌لکار‌یه‌کان، که‌ ده‌ره‌ق به‌ په‌گه‌زی مێینه‌ ده‌کری‌ت.

۳- دۆزینه‌وه‌ی پێگه‌چاره‌ی گونجاو بۆ بن‌پرکردنی دیارده‌ی خۆسووتاندن و کوشتنی ئافره‌ت.

۴- بن‌پرکردنی تاوانی خه‌ته‌نه‌کردن که‌ دژ به‌ په‌گه‌زی مێینه‌ ده‌کری‌ت.

۵- هاندانی تاکه‌کانی کۆمه‌لگه‌ بۆ پیکه‌یتانی خێزان له‌سه‌ر بنه‌مای لێکگه‌یشتن.

۶- له‌ناوبردنی دیارده‌کانی: (ماره‌یی به‌زۆر، ژنبه‌ژن، گه‌وره‌به‌بچووک، فره‌ژنی، له‌بری خوین).

۷- بایه‌خدان به‌ هۆشیاری و پیک‌خستنی ته‌ندروستی خێزان و هه‌ول‌دان بۆ زیادکردنی خزمه‌تگوزاری ته‌ندروستی ئافره‌ت و منداڵ.

۸- نه‌ه‌یشتنی نه‌خوینده‌واری له‌ تێو په‌گه‌زی مێینه‌ و هاندانی ده‌زگا په‌یوه‌ندیداره‌کان بۆ ئه‌م مه‌به‌سته.

۹- وه‌دییه‌تانی سه‌ربه‌خۆیی ئابووری ئافره‌تان.

۱۰- په‌روه‌رده‌کردنی تاکه‌کانی کۆمه‌لگا له‌سه‌ر نه‌ه‌یشتنی جیاوازی په‌گه‌زی - جێنده‌ر.

۱۱- پته‌وکردنی په‌یوه‌ندی و هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ڵ هه‌موو ئه‌و ده‌زگا و پیک‌خراوانه‌ی که‌ گرنگی به‌ بواری مافه‌کانی ئافره‌تان ده‌ده‌ن.

۱۲- کاراکردنی ئه‌و ده‌ستکه‌وته‌ یاساییانه‌ی که‌ بزووتنه‌وه‌ی ئافره‌تان به‌ده‌ستیان هێناوه‌.

۱۳- پشتگیرکردن له پیکه و تننامه و بهیانمانه نیوده و له تیه کان که له باره ی دۆزی ئافره ته وه ده رده چن.

۱۴- باوکردنی نه ریته مه ده نییه کان و چاندنی گیانی دیموکراسی، یه کتر قه بولکردن و کاری خۆبه خشانه له نیو کۆمه لدا.

۱۵- بۆ په ره پیدان و پاراستنی ئەزموونی دیموکراسی، له پیناو به دیه پینانی کۆمه لگایه کی دادوهرانه،

۱۶- مافی چاره نووس و سه ره بخۆی بریاردان، مافی په وای خه لکی کوردستانه.

به شی دووهم

پیکهاته و په یکه ری یه کیتی

ماده ی هه وته م: پیکهاته:

یه کیتی ئافره تانی کوردستان یه کیتییه کی ئاره زومه ندانه ی ئافره تانه، که پروایان به په یه وه ی ناوخۆی هه یه و تیده کوشن بۆ ده سه ته به رکردنی ئامانجه دیاریکراوه کان.

ماده ی هه شه ته م: قۆناغه کانی ئەندامی:

هه موو ئافره تیکی کوردستان و ده ره وه ی کوردستان به پیی ئەم مه رجانیه خواره وه بۆی هه یه بیته ریژی یه کیتی ئافره تانی کوردستانه وه:
أ- لایه نگر:

۱- ته مه نی له ۱۴ سال که متر نه بی.

۲- سه ره جه م مافه کانی ئەندامی هه یه، جگه له خو پالۆتن و ده نگدان.

ب- ئەندام:

۱- پروای به په یه وه ی ناوخۆ هه بی.

۲- ته مه نی له (۱۶) شازده سال که متر نه بی.

۳- فۆرمی ئەندامی پر بکاته وه.

۴- ئابوونه ی هاته نه ریزو سالانه بدات.

ماده‌ی نۆیه‌م: ئه‌رکه کانی ئه‌ندام:

- ۱- به‌شداری کاری پیکخواه‌یی بکات.
- ۲- دیسپلینی پیکخواه پاریزیت.
- ۳- هه‌وڵی ده‌سته‌به‌رکردنی ئامانجه‌کانی یه‌کیتی بدات.
- ۴- هه‌وڵی به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی پۆشنبیری خۆی و ئافره‌تان بدات.

ماده‌ی ده‌یه‌م: مافه‌کانی ئه‌ندام:

- ۱- مافی خوپالاوتن و هه‌لبژاردنی هه‌یه‌ بو ئۆرگانه‌کانی یه‌کیتی.
- ۲- له‌ کاتی سزادان و پیشیلکردنی مافه‌کانی، مافی به‌رگری له‌خۆکردنی هه‌یه‌.
- ۳- مافی ره‌خنه‌ و پیشنیاز و داواکاری هه‌یه‌.

ماده‌ی یازده‌م: سزاکان:

أ - سه‌رنج‌راکێشان:

- ۱- به‌بێ هۆ له‌ کۆبوونه‌وه‌ ئاماده‌ نه‌بێت.
 - ۲- که‌مه‌ته‌رخه‌می له‌ ئه‌رکه‌کانی بنوێت.
 - ۳- کاری پیکخواه‌یی و ناوبانگی یه‌کیتی بو به‌رژه‌وه‌ندی خۆی به‌کار به‌یێت.
 - ۴- هه‌ر بڕگه‌یه‌ك له‌ بڕگه‌کانی په‌په‌وه‌ی ناوخۆ پیشیل بکات.
- ب- هه‌لپه‌ساردن:
- ۱- دووباره‌کردنه‌وه‌ی سه‌رپێچیه‌کانی بڕگه‌ی ۱و ۴ له‌ بڕگه‌ی (ئه‌لف) ماده‌ی یازده‌هه‌می سزاکان.
 - ۲- ناوبانگ زپاندنی ئه‌ندامانی یه‌کیتی.
 - ۳- پابه‌ندنه‌بوون به‌ پێنۆینییه‌کان و دووبه‌ره‌کی نانه‌وه له‌ ناو پیکخسته‌کان.
 - ۴- له‌گه‌ڵ سزای هه‌لپه‌ساردندا گشت ئیمتیازه‌کان له‌ هاوکاری و ده‌رماله‌ پاده‌گیری بو میزانیه‌ی یه‌کیتی ده‌گه‌رێته‌وه‌.

پ- له دهستدانی ئەندامی:

- ۱- دووباره كردنهوهی خاڵهكانی (۱و۳) له برگهی (ب)ی مادهی یازدهههه می سزاكان.
- ۲- سزا بدریٲ به تاوانیك دژی مروٲایهتی و بهرژهوهندییه نیشتمانی یهكان.
- ۳- دواى لیکۆلینهوهیهکی دادپهروهراڤه تاوانبار بکری به گهندهلی له دارایی یهکیتی.
- ۴- بهبئ هو له سی کوپوونهوهی یهك له دواى یهك ئاماده نهیٲ.

مادهی دوازددهههه: پهیکه ری پیکهستنی یهکیتی:

۱- ئەنجومه نی ناحیه و کۆمه لگا زۆره ملییه کان.

۲- ئەنجومه نی قهزا.

۳- ئەنجومه نی پارێزگا.

۴- مه کته بی سکر تار یه ت.

۵- ئەنجومه نی بالا.

۶- کۆنگره.

مادهی سیزددهههه: ئەنجومه نی ناحیه و کۆمه لگا زۆره ملییه کان:

سه ره رشتی کار و چالاکییه کانی یه کیتی ده کات له سنووری ناحیه و کۆمه لگا زۆره ملییه کاندایک دیت له (۳) ئەندام و (۱) ئەندامی یه دهک، که راسته وخو له لایه ن ئەندامانی سنووره که ی هه لده بژێردرین، ده یٲ ژماره ی سه رجه می پیکهستنه کانی له (۲۰۰) دووسه د ئافره ت که متر نه یٲ.

ئەرك و دەسه لاتەکانی:

- ۱- له یه که م کوپوونه وه به رپرسیک بو خو ی هه لده بژێری.
- ۲- پیکهستنی جه ماوه ری ئافره تانی سنووره که ی.
- ۳- سالی دوو جار کوپوونه وه له گه ل گشت ئەندامانی سنووره که ی ده کات.
- ۴- ده سه لاتەکانی برگهی (ئه لف) له ماده ی یازدهههه می سزاکانی هه یه.
- ۵- ئەنجومه نی ناحیه به شداری له هه لبژاردنی ئەنجومه نی قهزای سنووره که ی ده کات.

ماده‌ی چوارددهه‌م: ئەنجومه‌نی قه‌زا:

سەرپەرشتی کار و چالاکییه‌کانی یه‌کیتی ده‌کات له‌ سنووری قه‌زا، پیک دیت له (5) ئەندام و (2) ئەندامی یه‌ده‌ک، که له‌لایه‌ن ئەندامانی له‌ سنووری ناوه‌ندی قه‌زا و ئەندامانی ئەنجومه‌نی ناحیه‌ییه‌کانی سنووری هه‌لده‌بژێردریت، ده‌بیت ژماره‌ی سه‌هرجه‌می پیک‌خستنه‌کانی له‌ (500) پینجسه‌د ئافره‌ت که‌متر نه‌بیت، به‌ مه‌به‌ستی دامه‌زراندنی ئەو ئەنجومه‌نه. بو ئەنجومه‌نی پارێزگا هه‌یه‌ له‌ سنووری قه‌زای مه‌رکه‌زی هه‌ر پارێزگایه‌ک له‌ یه‌ک ئەنجومه‌نی قه‌زا زیاتر دروست بکات به‌ مه‌رجیک له‌ سێ تینه‌په‌ریت.

ئەرك و ده‌سه‌لاته‌کانی:

- 1- ئەنجومه‌نی قه‌زا له‌ یه‌که‌م کۆبوونه‌وه‌یدا به‌رپرسیک بو‌ خۆی هه‌لده‌بژێری.
- 2- سەرپەرشتی ئەنجومه‌نی ناحیه‌ییه‌کان و کۆمه‌لگا زۆره‌ملیه‌کانی سنووری ده‌کات و له‌ کار و چالاکییه‌کان ئاراسته‌یان ده‌کات.
- 3- دوو مانگ جارێک کۆبوونه‌وه‌ له‌گه‌ڵ ئەنجومه‌نی ناحیه‌ییه‌کان و کۆمه‌لگا زۆره‌ملیه‌کانی سنووری ده‌کات.
- 4- مانگی جارێک کۆبوونه‌وه‌ی فراوان ده‌به‌ستیت به‌ به‌شداری به‌رپرسی ئەنجومه‌نی ناحیه‌ییه‌کان و کۆمه‌لگا زۆره‌ملیه‌کانی سنووری.
- 5- ده‌سه‌لاتی برگی (ئەلف - ب) ماده‌ی یازده‌هه‌می سزاکانی هه‌یه‌.

ماده‌ی پازده‌هه‌م: ئەنجومه‌نی پارێزگه‌:

به‌رزترین ده‌سه‌لاته‌ له‌ سنووری پارێزگه‌ له‌ هه‌موو بواره‌کانی په‌یوه‌ندی‌دار به‌ یه‌کیتی، پیک دیت له‌ به‌رپرس و (6) ئەندام و (2) یه‌ده‌ک، که‌ راسته‌وخۆ له‌لایه‌ن ئەندامانی ئەنجومه‌نی قه‌زاکانی سنووری و ئەنجومه‌نی پارێزگای پێشوو هه‌لده‌بژێردرین.

ئەرك و ده‌سه‌لاته‌کانی:

- 1- له‌ یه‌که‌مین کۆبوونه‌وه‌ی خۆیدا به‌رپرسی ئەنجومه‌نی پارێزگا و به‌شه‌کان هه‌لده‌بژێرن.

۲- سه‌ره‌رشتی كار و چالاكییه‌كان ئه‌نجومه‌نی قه‌زاكانی سنووری ده‌كات.

۳- مانگی جاریك كۆبوونه‌وه‌ی ئاسایی ده‌به‌ستیت.

۴- دوو مانگ جاریك كۆبوونه‌وه‌ی فراوانی خو‌ی ده‌به‌ستیت به‌ به‌شداری به‌پرستی ئه‌نجومه‌نی قه‌زاكانی سنووری.

۵- ده‌سه‌لاتی ده‌ركردنی به‌یاننامه‌ی هه‌یه‌ له‌سه‌ر پرووداوه‌كانی سنووری خو‌ی.

۶- ده‌سه‌لاتی بره‌گه‌كانی (ئه‌لف - ب) ماده‌ی (۱۱) سزاكانی هه‌یه‌ له‌ سنووری خویدا.

۷- پێشنیاری ده‌ركردنی ئه‌ندامانی سنووری بۆ م.سك به‌رز ده‌كاته‌وه‌.

ماده‌ی شازده‌هه‌م: مه‌كته‌بی سكرتاریه‌ت:

ده‌سته‌یه‌كه‌، كه‌ ئه‌ندامانی له‌ ناو كۆنگره‌ هه‌ڵده‌بژێردرێن پێك دێت له‌ (۸) ئه‌ندام و (۲) ئه‌ندامی یه‌ده‌ك، كه‌ پاسته‌وخۆ سه‌ركرده‌یه‌تی ده‌زگاكانی خوارووتری خو‌ی ده‌كات و له‌ به‌رنامه‌ی كار و چالاكییه‌كان ئاراسته‌یان ده‌كات و ئه‌م به‌شانه‌ی خواره‌وه‌ له‌ خو‌ ده‌گری‌ت:

۱- به‌شی رێكخستن:

ئه‌ركه‌كانی:

أ - ئاراسته‌كردنی پێنۆینی و پاسپارده‌كان، بۆ ئه‌نجومه‌نه‌كانی خوارووتر.

ب - كۆكردنه‌وه‌ی ئابوونه‌ی هاتنه‌پرز.

پ - پێشكه‌شكردنی پلانی تایبه‌ت به‌ مه‌به‌ستی گه‌شه‌كردنی رێكخستنه‌كان.

۲- به‌شی ئامار:

ئه‌ركه‌كانی:

أ - ئاماری رێكخستن و چالاكییه‌كان له‌ خو‌بگری‌ت.

ب - ئاماری رێكخستنه‌كان و گشت چالاکی رێكخراوه‌كه‌ له‌ خو‌ بگری‌ت.

پ - پێشكه‌شكردنی پلانی تایبه‌ت به‌ مه‌به‌ستی گه‌شه‌كردنی ئامار.

۳- بهشی چاکسازی کۆمه لایه تی و دهروونی:

ئهرکه کانی:

أ - کار ده کات بۆ چاره سهری گهروگرفته کۆمه لایه تی و دهروونییه کان.

ب - ههول ده دات بۆ پاراستنی گیانی ئافره ته هه شه لیكراوه کان.

پ - وه رگرتنی ئاماری کیشه کۆمه لایه تییه کان (٦) مانگ جارێک له لایه نه په یوه نیدیاره کان.

ت - ئه نجامدانی توژی نه وهی زانستی له سهر کیشه کۆمه لایه تییه کان له گه ل لایه نه په یوه نیدیاره کاند.

ج - نوینه رایه تیکردنی ئافره تانی خاوه نکیشه بۆ بهردهم دادگا له پیکهی یاساوه.

چ - په ره پیدان بهم به شه به پیکای ئه نجامدانی پرۆزه ی گونجاو.

۴- بهشی په یوه ندییه کان:

ئهرکه کانی:

أ - پیکخستنی په یوه ندی له گه ل پیکخوا و دهزگا فره می و نافه رمیه کان له سهر ئاستی ناوخو و ده ره وه.

ب - په ره پیدان بهم به شه به پیکای ئه نجامدانی پرۆزه ی گونجاو.

۵- بهشی راگه یاندن

ئهرکه کانی:

أ - ده رکردنی به یاننانه له کاتی پيشهات و بۆنه و یاده کاند.

ب - ده رکردنی پرۆژنامه و گوڤار و بلاوکراوه کان و سه ره پرشیتیکردنی سایتی پیکخواو.

پ - وشیارکردنه وهی ئافره تان به سوود وه رگرتن له دهزگا کانی راگه یاندن به شیوه یه کی گونجاو و سه رده میانه.

ت - به ره مه پینانی فیلم و زنجیره ی ته له فزیونی له سهر ره وشی ئافره ت له گه ل لایه نه په یوه نیدیاره کاند.

ج - دیاریکردنی هیله گشتیه کانی راگه یاندنی ی. ئا. ک. به پپی ئورگانه جوړاوجۆره کان.

چ - پهره پیدان بهم به شه به ریگای ئه نجامدانی پرۆزه ی گونجاو به پیتی پسپوری به شه که.

٦- به شی رۆشنیری و ییگه یاندن
ئه رکه کان:

أ - کردنه وهی بنکه ی نه هیشتنی نه خوینده واری.

ب - هه ولدان بۆ بهرزکردنی ئاستی رۆشنیری و زانستی ئافره تان به ریگای کۆبوونه وه و کردنه وهی خولی جۆراوجۆر.

پ - هه ولدان بۆ کردنه وهی دایه نگا له داموده زگا فره مییه کاند.

ت - سازدانی فیستیقال و خه لاتکردنی ئافره تان.

ج - پهره پیدان بهم به شه به ریگای ئه نجامدانی پرۆزه ی گونجاو به پیتی پسپوری به شه که.

چ - هۆشیارکردنی خیزان به مافه ده ستورییه کانی ئافره تان.

ح - به شداریکردن له سیاسه تی پهروه رده ی کوردستانی به مه به ستی یه کسانی جینده ری.

٧- به شی کارگیری
ئه رکه کان:

أ - سه ره رشتی و چاودیری کارگیری سه رجه م ئه نجومه نه کانی ریکخراو و پرۆزه به ره مهینه ره کان.

ب - ئاماده کردنی سیستمی کارگیری هاوبه ش بۆ سه رجه م ئه نجومه نه کانی یه کیتی و کارپیکردنی.

پ - پهره پیدانی ئه م به شه به ریگای ئه نجامدانی پرۆزه ی گونجاو.

٨- به شی دارایی
ئه رکه کانی:

أ - سه ره رشتی و چاودیری دارایی سه رجه م ئه نجومه نه کانی ریکخراو و پرۆزه

به ره مهینه ره کان.

ب - ئاماده کردنی سیستمیکی ژمیریاری هاوبهش بۆ سه رجهم ئه نجومه نه کانی
پیکخواه و کاریپکردنی.

پ - ئاماده کرن و وه لامدانه وهی راپورته کانی دارایی.

په ره پیدان بهم به شه به ریگای ئه نجامدانی پرۆژهی گونجاو.

لیپرسراوی ئهم به شانه ئه ندامی مه کته بی سکرتراریهت ده بن و ئاماده ی
کۆبوونه وهی ئاسایی مه کته بی سکرتراریهت ده بن و راپورتنی تایه تی ئاماده ده کهن.

ئەرك و دەسه لاتە کانی مه کته بی سکرتراریهت:

أ - هه ر ۱۵ رۆژ جاریك کۆبوونه وهی ئاسایی ده به ستیت و به پیی پئویست
کۆبوونه وهی نااسایی ئه نجام ده دات.

ب - ده سه لاتی هه موو بره گه کانی ماده ی یازده هه می سزا کانی هه یه.

پ - جیه جیکردنی بریار و راسپارده کانی کۆنگره و ئه نجومه نی بالآ و به رپرسیاره
له به رامبه ریان.

ت - دیاریکردنی هه لویستی یه کیتی له مه ر پروداو و پیشهاته کان.

ج - په سه ندکردنی سه رجهم ئه و پرۆتۆکۆل و ریککه وتن نامانه ی له گه ل پیکخواه
و ده زگا کانی دی هاوشیوه ی خۆی ده به ستیت.

ئەرك و دەسه لاتە کانی سکریتیر:

أ - سه ره رشتیکردنی کۆبوونه وهی ئه نجومه نی بالآ و مه کته بی سکرتراریهت.

ب - ئیمزاکردن له سه ر گشت نووسراوه کانی مه کته بی سکرتراریهت و پسووله ی داها ت
و خه رجیه کان.

پ - نوینه رایه تیکردنی پیکخواه له سه رجهم ده زگا فه رمی و نافه رمیه کان، یان
ئه و که سه ی له جیاتن خۆی دیاری ده کات.

ت - له کاتی پئویست ده سه لاتن دیاریکردنی نوینه ری هه یه له جیاتن خۆی.

مادهى حەقدەم: ئەنجومەنى بال:

بەرزترین دەسلەتە لە يەكيتى لە نيوان دوو كۆنگرەدا. پىك دىت لە سكرتير و ئەندامانى مەكتەبى سكرتارىيەت و بەرپرسى ئەنجومەنى پارىزگاكان. ئەرك و دەسلەتەكانى:

- ۱- سەرپەرشتى و پلاندانان لە نيوان دوو كۆنگرەدا.
- ۲- ھەر دوو مانگ جارپىك كۆبوونەوھى فراوان دەبەستىت.
- ۳- دارشتنى پلانى دارايى يەكيتى و ديارىكردنى پىژھى سالانەى ھاتنەپرز.
- ۴- ديارىكردنى سىياسەت و نەھجى راگەياندن.
- ۵- جىبەجىكردنى بريار و پاسپاردەكانى كۆنگرە.
- ۶- بريار دەدات بو دامەزراندنى لىژنەى ئامادەكارى كۆنگرە.
- ۷- ديارىكردنى پىژھى بەشداربووان لە كۆنگرە.
- ۸- ئەنجومەنى بال بۆى ھەيە بە دەنگى ۳/۲ ئەندامانى لە كاتى پىويست لە نيوان ئەندامانى سكرتارىيەت، سكرتير ھەلبژيرتەوھ.

مادهى ھەژدەھەم: كۆنگرە:

كۆنگرە بەرزترین دەسلەتە لە يەكيتى ئافره تانى كوردستان و ھەر (۳) سال جارپىك دەبەستىت. پىك دىت لە سكرتير و ئەندامانى مەكتەبى سكرتارىيەت و يەدەكەكانى بەرپرسى ئەنجومەنى پارىزگاكان، ھەروا ئەندامانى لىژنەى ئامادەكارى كۆنگرە و ھەلبژيردراوھەكانى كۆنفرانسە ناوخۆيىيەكان، بەو پىژھەيەى كە ئەنجومەنى بال ديارى دەكات.

ئەرك و دەسلەتەكانى:

- ۱- ھەلسەنگاندنى تەواوى ئىشوكار و بريار و پاسپاردەكانى لىژنە و ئەنجومەنەكانى يەكيتى ئافره تانى كوردستان و ھەرگرتنى بريارى پىويست لە سەريان.
- ۲- ھەموارکردن و پەسەندکردنى پەپرەوى ناوخۆ.
- ۳- پەسەندکردنى راپۆرتى گشتى كۆنگرە.
- ۴- ديارىكردنى چەند لىژنەيەك بو رىكخستن، دارايى، راگەياندن و سكال و لىژنەكانى تر

به پیی پیوست.

۵- هه‌لبژاردنی سکریتیر و ئەندامانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت و یه‌ده‌گه‌کانی.

۶- دیاریکردنی سیاسه‌تی گشتی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان.

۷- بریار ده‌دات له‌سه‌ر یه‌گگرتن و هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌ی ی.ئا.ک.

ماده‌ی نۆزده‌هه‌م: لیژنه‌ی ئاماده‌کاری:

به بریاری ئەنجومه‌نی بالا، لیژنه‌ی ئاماده‌کاری پێک ده‌هێنرێت له‌و ئەندامانه‌ی که‌ خۆیان ناپاڵێون بۆ سکریتیر و ئەندامی‌تی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت و کاره‌ ئاماده‌کاریه‌یه‌کانی کۆنگره‌ ئەنجام ده‌دات و سه‌ره‌پرشتی کۆنفرانسه‌کانی ئەنجومه‌نی ناحیه‌یه‌ و کۆمه‌لگا زۆره‌ملیه‌یه‌کان و قه‌زاکانی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان ده‌کات بۆ هه‌لبژاردنی نوێنه‌رانی کۆنگره‌.

به‌شی سییه‌م

پاده‌ی یاسایی و ده‌نگدان

ماده‌ی بیسته‌م: پاده‌ی یاسایی:

۱- هه‌موو ئەنجومه‌نه‌کانی یه‌کیتی به‌ ئاماده‌بوونی زۆرینه‌ هه‌لده‌بژێرین و له‌ کاتی ته‌واو‌بوونی پاده‌ی یاسایی، له‌ نیوان (۳-۵) پۆژ له‌ گه‌ری هه‌لبژاردنی یه‌که‌م، دووباره‌ ده‌کرێته‌وه‌، ئەگه‌ر بۆ جاری دووهم پاده‌ی یاسایی ته‌واو نه‌بوو ژماره‌ی به‌شداربووان هه‌ر چه‌ندی‌ک بێت هه‌لبژاردن ئەنجام ده‌درێت.

۲- کۆبوونه‌وه‌کان به‌ ئاماده‌بوونی زۆرینه‌ ده‌به‌سترێت.

ماده‌ی بیست و یه‌که‌م: ده‌نگدان:

جگه‌ له‌و بریارانه‌ی که‌ له‌م په‌یره‌وه‌ ئاماژه‌ی بۆ کراوه‌ و پێویستی به‌ ده‌نگی زۆرینه‌ زیاتره‌، له‌ هه‌موو کۆبوونه‌وه‌کان بریار به‌ ده‌نگی زۆرینه‌ی ساده‌ی ئاماده‌بووان وه‌رده‌گیرێت و له‌ کاتی یه‌کسانبوونی ده‌نگه‌کان په‌یره‌وی رای ئه‌و لایه‌نه‌ی ده‌کرێت که‌ به‌رپرسی ئەنجومه‌نی تێدایه‌.

بەشى چوارەم

دارايى پىكخراو

مادەى بىست و دووهم: سەرچاوەى دارايى پىكخراو پىك دىت لە:

۱- كۆكردنەوہى ئابوونە ھاتنەريزەوہ.

۲- نرخى چاپمەنى و داھاتى چالاكیەكانى.

۳- ئەو يارمەتییانەى دەدریته يەكيتى.

۴- سوودى پرۆژە بەرھەمھینەرەكان.

مادەى بىست و سێھەم: پىكخستنى دارايى:

يەكيتى خوۆ دارايى خوۆ بەرپوہ دەبات و پىكى دەخات بەپىى ئەو سىستەمە ژمىريارىيەى كە لەلايەن فەرمانگە فەرمانىيەكانى ھەريىمى كوردستان پەيرەو دەكرين.

مادەى بىست و چوارەم: چاودىرى دارايى:

ھەموو حساباتىكى يەكيتى دەكەويته ژىر چاودىرى ديوانى چاودىرى دارايى ھەريىمى كوردستانەوہ.

بەشى پىنجەم

ھوكمە گشتيەكان

مادەى بىست و پىنجەم:

سەرچەم ئەنجومەنەكانى يەكيتى پابەندى زنجيرەكانى پىكخستن دەبن، لە دەزگاكانى خوارەوہ راپورتى مانگانە و گشتى بو ئەنجومەنەكانى سەررووتر بەرز دەكریتهوہ و لەويشەوہ وەلامى دەدریتهوہ.

مادەى بىست و شەشەم: تۆمارەكانى يەكيتى:

۱- تۆمارى ئەندامان.

۲- تۆمارى كۆنووسەكان.

۳- تۆماری ژمیاری.

۴- تۆماری کهلوپهل.

۵- تۆماری نووسراوه کانی هاتو و پۆشتوو.

۶- به پیتی پیویست تۆماره کانی زیده ده کرین

مادهی بیست و ههوتهم: هه موارکردن:

په پرهوی ناوخۆی یه کیتی له لایه ن کۆنگره بریاری هه موارکردنی ده دریت.

مادهی بیست و هه شتەم: هه لوه شانده وهی پیکخوا:

هه لوه شانده وهی پیکخوا به دهنگی سی له سه ر چواری ئەندامانی کۆنگره ی
یه کیتی بریاری له سه ر ده دریت و له کاتی هه لوه شانده وه دا سه رجه م که لوپهل و
دارایی یه کیتی ده گه ریته وه بو ئەو ده زگایه ی که بریاری له سه ر ده دریت.

به‌یانی کۆتایی کۆنگره‌ی هه‌وته‌می یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان

یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان له پۆژی ۲۰۱۰/۸/۴ له هه‌ولێری پایته‌ختی کوردستان، به‌به‌شداری (۲۰۸) ئەندام که نوێنه‌رایه‌تی ته‌واوی ئەندامانی (ی.ئ.ک) یان ده‌کرد کۆنگره‌ی هه‌وته‌می خۆی به‌ست.

کۆنگره‌ هه‌موو ئه‌و پرسانه‌ی په‌یوه‌ستن به‌ کێشه‌کانی ئافره‌تان و پێش‌خستنی دۆزی ئافره‌تان و سووربوونی (ی.ئ.ک) دووپات کرده‌وه له‌سه‌ر په‌ره‌پێدان و گه‌شه‌دان به‌ چالاکیی ئافره‌تان و بن‌بهرکردنی دیارده‌ ناشیاوه‌کان، بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ چه‌ندین ئامانجی نوێی خرا‌نه‌ نیو پرۆگرامی (ی.ئ.ک) و به‌به‌شداری و گفتوگۆی ئەندامان، چه‌ندین ب‌پیار و پاسپارده‌ی نوێی ده‌نگیان له‌سه‌ردا. کۆنگره‌ پاش گه‌نگه‌شه‌ و گفتوگۆی ئەندامان په‌یره‌ویکی نوێی بۆ کاری ئاینده‌ی (ی.ئ.ک) په‌سه‌ند کرد و به‌ ده‌نگدانی ئەندامان په‌زنامه‌ندی له‌سه‌ر درا، که‌ گوزارشت له‌ هاوگونجان و گۆرانکارییه‌کان ده‌کات له‌گه‌ڵ سه‌رده‌م.

کۆنگره‌ سووربوونی خۆی دووپات کرده‌وه له‌ سه‌ر پرسه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کانی کورد و پاراستنی ده‌ستکه‌وته‌کانی هه‌ریمی کوردستان و گه‌شه‌پێدانیان له‌ دوا‌ین کاره‌کانیاندا.

کۆنگره‌ وێرای سوپاس و ده‌ستخۆشی له‌ سکرته‌یر و ئەندامانی سکرته‌ریه‌تی پێشوو، له‌ که‌ش و هه‌وايه‌کی دیموکراسی و ئازاد ده‌رگای خۆپالاوته‌نی بۆ هه‌لبژاردنی سه‌رکرده‌یه‌تی نوێی (ی.ئ.ک) کرده‌وه و له‌ پرۆسه‌یه‌کی ئازاددا سکرته‌یر و (۸) ئەندامی سکرته‌ریه‌ت و (۲) ئەندامی یه‌ده‌گ هه‌لبژێردران.

هه‌ولێر ۲۰۱۰/۸/۵

كۆنگرەى ھەشتەمى يەكيتى ئافرەتانى كوردستان

ھەولير ۲۰۱۸

يەكيتى ئافرەتانى كوردستان، لە پىكەوتى ۳ ئەيلوولى ۲۰۱۸، لە ژير چاوديرى سەرۆك مەسعود بارزانى و لەژير ناوى نيشتمان بە دروشمى (تواناسازى ئافرەت جفاكى پيشكەوتوو) لە ھۆلى شەھيد سەعد عەبدوللى شارى ھەولير بە ئامادەبوونى ۱۶۶ نوينەر بەسترا^(۱). لە پىكەوتى ۴ ئەيلوولى ۲۰۱۸، چوار لىژنەى پەپرەو و پرۆگرام، راپورتى گشتى، سكاللا و پاسپاردەكان راپورتى خويان پيشكەشى نوينەرانى كۆنگرە كرد و دواتر بە دەنگى نوينەران دەستەيەكى نووى بۆ مەكتەبى سكرتارىيەت ھاتە ھەلبژاردن^(۲).

دواتر بروسكەى پيرۆزبايى سەرۆك مەسعود بارزانى و نووسينگەى جيگرى سەرۆكى پارتى ديموكراتى كوردستان نيجيرقان بارزانى بە بۆنەى كۆتايى كۆنگرەكەو ھەيشتە سەرۆكايەتى كۆنگرەى يەكيتى ئافرەتانى كوردستان^(۳).

لە كۆتايى كارەكاندا، نوينەرانى كۆنگرە بەم شيوەيەى خوارەو دەستەيەكى نوويان بۆ مەكتەبى سكرتارىيەت ھەلبژارد:

- فيان سلیمان، سكرتير
- نارين عەبدولقادىر، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت
- زيبا تەھا، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت
- سوھەيلە يوسف، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت

(۱) ئەمپرو يەكيتى ئافرەتان ھەشتەمين كۆنگرەى دەبەستيت، پوژنامەى خەبات، ئورگانى پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۵۵۸۲، ھەولير، دووشەمە، ۳ ئەيلوولى ۲۰۱۸، ل ۱.

(۲) راگەيەندراوى كۆنگرەى ھەشتى يەكيتى ئافرەتانى كوردستان، پوژنامەى خەبات، ئورگانى پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۵۵۸۶، ھەولير، يەکشەمە، ۹ ئەيلوولى ۲۰۱۸، ل ۲.

(۳) پەيامى پيرۆزبايى سەرۆك بارزانى، پوژنامەى خەبات، ئورگانى پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۵۵۸۶، ھەولير، يەکشەمە، ۹ ئەيلوولى ۲۰۱۸، ل ۲؛ نووسينگەى جيگرى سەرۆكى پارتى پيرۆزبايى لە يەكيتى ئافرەتان دەكات، پوژنامەى ھەولير، ژمارە ۲۹۱۷، ھەولير، چوارشەمە، ۵ ئەيلوولى ۲۰۱۸، ل ۲.

- پەیمان تەها، ئەندامی مەکتەبی سكرتاریەت
- دلشین خەلەف، ئەندامی مەکتەبی سكرتاریەت
- شەپما مستەفا، ئەندامی مەکتەبی سكرتاریەت
- ناسكە سەعید، ئەندامی مەکتەبی سكرتاریەت
- ئەپهان عەدنان، ئەندامی یەدەگی مەکتەبی سكرتاریەت
- دلخواز عەجیل، ئەندامی یەدەگی مەکتەبی سكرتاریەت^(۱)

(۱) مەهاباد قەرەداغی، راپۆرتێك سەبارەت بە هەشتەمین كۆنگرەى یەكیتی ئافرهتانی كوردستان، گۆڤارى شىكار، پەیمانگای یەكیتی ئافرهتانی كوردستان بۆ پرسە كۆمەڵایەتیەكان، ژمارە ۲۵، سالی هەوتەم، زیستانی ۲۰۱۸ز، ل ۲۰۵.

پروگرام و په پیره وی ناوخوای کۆنگره ی هه شته می یه کیتی ئافره تانی کوردستان

به شی یه که م

پروگرام

ناساندن و ئامانجه کان

ماده ی یه که م: ناوی پیکخواه:

یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

ماده ی دووهم: دروشمی پیکخواه:

هاوده رفه تی، هاوبه شی و هاوسه نگی

ماده ی سییه م: پیناسه:

پیکخواویکی جه ماوه ری مه ده نی ئافره تانی کوردستانه، له چوارچیوه ی بزوتنه وه ی فیمینیزمی جیهانی کار ده کات بو ده سته بهر کردنی مافه کانی ئافره ت و بودان به توانا کانی و هاوبه شی کردنی له به پیره بردن و ئاماده بوونی له پانتاییه کلتووری و کۆمه لایه تی و سیاسی و ئابوورییه کان به شیوازیکی سهرده میانه.

ماده ی چواره م: سنووری کار:

ناوه ندی سه ره کی کاری پیکخواه له هه ولییری پایته ختی هه ریمی کوردستان ده بییت و مافی کردنه وه ی ناوهنده کانی دیکه ی له شار و شاروچکه و شاره دییه کانی کوردستان و عیراق و نووسینگه ی له ده ره وه ی ولات دا هه یه.

ماده ی پینجه م: لۆگۆی پیکخواه:

هیما ی زانستی په گه زی مییه به م ده ستکاریانه وه: بازنه که ی وینه ی ئافره تییک و گۆی زه وی له خو ده گریت که ئاماژه ده دات به بالاده ستی هزری پیاوسالاری و ده سه لاتی له جیهاندا که له هه مانکاتدا به جیهانبینی ئافره ت و ئومیدی به دواپوژیکی گه ش کار بو گوپینی به مروفسالاری ده کریت. په نگی زه رد نیشانه ی تیشکی خو ره که هیما ی ژیا نه، دانانی کورته هیلی شین که په نگی شین نیشانه یه بو پیاو، ئاماژه یه بو ئامانجه مان که بنیاتنا نه وه ی کۆمه لگه یه له سه ر بنه ما ی یه کسانی

جێندهری.

مادهی شه شه م: ئامانجی سه ره کی:

تواناسازی ئافره ت ده کهینه پێشمه رجی که شه سه ندنی کۆمه لگه که مان.

مادهی سه وه ته م: ئامانجه تاییه ته کان:

کار ده که یه بۆ:

۱- به شداریکردنی هاوسه نگانهی ئافره تان له کایه کانی سیاسی، کارگێری، یاسایی، ئابووری، کۆمه لایه تی، ئه کادیمی، میدیایی و پێکخراوه ییه کان.

۲- گه یشتنی ئافره ت به ناهندی بریار و جومگه سه ره کیه کانی هه رمی ده سه لاتی سیاسی و جێبه جێکردن و یاسادانان و دادوه ری.

۳- ڕووبه رووبوونه وهی هه موو جوړ و ئاسته کانی توندوتیژی که له به رامبه ر په گه زی مێینه ده کرێت.

۴- بلۆکردنه وهی هۆشیاری خێزانی له پیناو پیکه یینانی خێزانیکی ساخله م له سه ر بنه مای ئاره زوومه ندانه و یه کتر په سه ند کردن.

۵- هۆشیاری و پێکخستنی ته ندروستی خێزان و زیادکردنی خزمه تگوزاری ته ندروستی ئافره ت و مندال.

۶- نه هێشتنی نه خوێنده واری له نیو په گه زی مێینه و هاندانی ده زگا په یوه ندیاره کان بۆ ئه م مه به سه ته.

۷- به دیه یینانی سه ره به خوێی ئابووری ئافره تان.

۸- جێکردنه وهی بابه تی جوړی کۆمه لایه تی له پرۆگرامه کانی خوێندن، به مه به سه تی گۆڕینی تیروانیی کۆمه لایه تی ده رباره ی توانا و پێگه ی ئافره ت له فه زای گشتی کۆمه لگادا.

۹- پشتیوانیکردن له میکانیزمه کانی جێبه جێ کردنی یاساکان و کار کردن بۆ ده رکردنی یاسای پێویست و هه موار کردنه وهی ئه و ماده یاسایانه ی له گه ل بنه ماکانی

یه کسانی نا کوکن و زیان به پیگه ی ئافرهت ده گه یه نن.

۱۰- مافی چاره نووس و سه ربه خوئی بریاردان، مافی ئاسایی و یاسایی خه لکی کوردستانه و پشتگیری لیده که یه نن.

ماده ی هه شته م: میکانیزمی جیه جیکردنی ئامانجه کان:

۱- ئاماده کردنی پرۆژه و پیکخستنی کوور و سیمیناری پۆشنبیری و کوونفرانسی زانستی بو لئ توپژینه وه له پرسه کانی تاییهت به ئافرهت.

۲- ئاماده کردنی و جیه جی کردنی پلان و بهرنامه بو راهیئان و پیگه یاندنی ئافرهت و ئاشنا کردنیان به ئه زموون و شاره زاییان.

۳- گریدانی په یوه ندی هاوسه نگ له گه ل پیکخواه کانی هاوشیوه و به شداریکردن له چالاکیه کانیان و سوود وه رگرتن له ئه زموونه کانیان و شاره زاییان.

۴- دروستکردنی په یوه ندی و هه ماهه نگی له گه ل ده زگا فه رمیه کانی هه ریمی کوردستان بو مه به ستی جیه جی کردنی ئامانجه کانی پیکخواه.

۵- به کاره یئانی ئامرازه کانی راگه یاندنی پیکخواه خوینراو، بیستراو و میدیای کوومه لایه تی بو خزمهت کردنی ئامانجه کا مان.

۶- کردنه وه ی ناوه نده کا مان له زۆرینه ی ناوچه و ده قه ره کانی کوردستان بو به دوا داچوونی کیشه کانی ئافرهت و پیشوازی کردنیان.

۷- بهرده وامیدان به ئورگانه کانی دیکه ی پیکخواه (رادیو، په یمانگای کادیان و پرسه کوومه لایه تیه کان، گوغار) هه ولدان بو کردنه وه ی سه نته ری پیشه یی و وه رزشی و یانه ی کوومه لایه تی و پۆشنبیری به پیی توانای دارایی پیکخواه.

۸- پشتیوانکیکردنی کار و بهرنامه کانی حکومه تی هه ریمی کوردستان تاییهت به پرسى ئافرهت و سیاسه تی یه کسانی جینه ده ری.

به شی دووهم
په پیرهوی ناوڅو
پیکهاته و په یکه ری پیکخراو

ماده ی نۆیه م: پیکهاته:

یه کیتی ئافره تانی کوردستان پیکخراویکی کۆمه لایه تی خاوه ن که سایه تی مه عنه وهی، له کۆبوونه وهی دلخوازانه ی ئافره تانی کوردستان پیکدی، که پروایان به پرۆگرام و په پیرهوی ناوڅوی هه یه و بو به دیه پینانی ئامانجه دیاری کراوه کانی تیده کۆشن.

ماده ی ده یه م: ئه ندامیتی:

هه موو ئافره تیکی کوردستانی به جیاوازی بیرو را و نه ته وه و ئایین و ئایینزا، مافی بوون به ئه ندامی له پیزه کانی یه کیتی ئافره تان دا هه یه به پیتی ئه م مه رجانیه ی خواره وه:

۱- ته مه نی له (۱۶) سال که متر نه بی.

۲- پروای به په پیره و پرۆگرامی یه کیتی ئافره تان هه بی.

۳- فۆرمی بوون به ئه ندام پر بکاته وه.

۴- ئابوونه ی هاتنه ریژ بدات.

أ- ئه ندام:

ئه رکه کانی ئه ندام:

۱- به شداری کاری پیکخراوه یی بکات.

۲- دیسپلینی پیکخراو بپاریژیت.

مافه کانی ئه ندام:

۱- مافی ده نگدان و خو پالوتنی هه یه بو ئۆرگانه کانی پیکخراو.

۲- مافی په خنه گرتن و پشیناز کردن و داواکاری هه یه له پیکخراو.

ب- ئەندامی کارا:

ئەرکه کانی ئەندامی کارا:

- ۱- ئاماده بوونی خۆبه خشانه و بهردهوام له بۆنه و چالاکییه کانی پیکخوا.
- ۲- له بهرامبهر پیکراو خۆی به بهرپرسیار و ئهرکدا بزانیت.
- ۳- له یه کیك له ئورگانه کانی پیکخوا، له بواریکى دیاریکراو یاخود به جوریک له جوره کان، به پیتی توانای کارى خۆبه خش بۆ پیکخوا ئەنجام بدات.
- ۴- دسپلینی پیکخوا ده پارێزیت.

مافه کانی ئەندامی کارا:

- ۱- مافی دهنگدان و خۆپالۆتنی ههیه بۆ ئورگانه کانی پیکخوا.
- ۲- مافی په خهنگرتن و پێشنیاز کردن و داواکاری ههیه له پیکخوا.
- ۳- ئەندامی کارای به ههرمه نده له بواره جوراجۆره کاند، له لایه ن پیکخوا هاوکای و پشتیوانی ده کریت.
- ۴- مافی له پێشینه ی ههیه بۆ کارکردن له ئورگانه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

ت- کادر

پێناسه ی کادر

که سیکه، بهردهوامه له کار له ناو ئورگانه کانی یه کیتی ئافره تان، ئەزمون و لێزانی به دهسته پێناوه و ئهرکه کانی به سه رکه وتووپی به جیگه یان دووه.

ئەرکه کانی کادر:

- ۱- باوهری به ئامانجه کانی پیکخوا هه بیّت و له خۆبوردوانه کار بۆ به دهسته پێنانیان بکات.
- ۲- باوهری به یه کسانى هه بیّت و ئەو باوه رهش له هه لسوکه وت و کرداره کانیدا نگ بداته وه.
- ۳- پابه ندبوون به ئه رک و بهرپرسیاریه تی له پیکخوا دا به پیتی په پره وی ناو خۆ.

۴- هزرى پەروەردە بىكات بە بىرۆكەى نوئ و ئەندىشەى پىشكەوتووخوازانه بو
پىشكەوتنى رىكخراو.

مافەكانى كادر:

- ۱- مافى دەنگدان و خوڤالوتنى بو ئورگانهكانى رىكخراو ھەيە.
- ۲- مافى بەرگرى لە خوڤکردن و سكاللا پىشكەش كردنى لە كاتى پىشيل كردنى
مافەكانى ھەيە.
- ۳- مافى پەخنە گرتن و پىشنياز كردن و داواكارى ھەيە لە رىكخراو.
- ۴- رىكخراو بو كار و داواكارىيەكانى پالپشتى دەيىت.

مادەى يانزەيەم: سزاكان:

أ- سەرنج پاكىشان

- ۱- بى مۆلەت و پاساو لە سى كۆبوونەوھى يەك لە دواى يەك ئامادە نەيىت.
- ۲- كەمتەرخەمى لە ئەركەكانى بنويىت.
- ۳- ھەر بېرگەيەك لە بېرگەكانى پەپرەوى ناوخو پىشيل بىكات.

ب- سېرکردن:

- ۱- دووبارە كردنەوھى سەرىچىيەكانى خالەكانى (۱-۳) بېرگەى يەكەمى مادەى
يانزەيەم.
- ۲- ناوبانگ زراندى ئەندامانى رىكخراو.
- ۳- پابەندنەبوون بە رىئويىيەكان و دووبەرەكى نانەوہ لەناو رىكخستەكان.
- ۴- لەگەل ئەم سزايە گشت ئىمتيازەكان لە ھاوكارى و دەرماڵە پادەگىرى و
دەگەرئىترىتەوہ بو ميزانيەى رىكخراو.

پ- لابردن:

- ۱- دووبارە كردنەوھى خالەكان (۱-۳) لە بېرگەى (دووهم) ي مادەى يانزە.
- ۲- بەتاوانىك دژى مروڤايەتى و بەرژەوہنديە نىشتمانى يەكان سزا بدريىت.

۳- دواى لیكۆلینه وه یه کی دادپهروه رانه، به گه نده لى له دارایی پیکخواه تاو ابار بکری.

به بی مۆله ت و پاساو له سی کۆبوونه وه یه کی له دوا ییه ک ئاماده نه ییت.

ماده ی دوانزه یه م: په یکه ری پیکخواه:

ئه و ناوه ند و ئۆرگانانه یه که یه کیتی له شار و شارۆچکه کان، به ئامانجی گه یشتنی پاسته وخۆ به ئافره تانی کوردستان، ههروه ها دابه شت کردنی کار و دیاریکردنی جوۆری په یوه ندی له نیوان به ش و ئۆرگان و ئاسته کانی پیکخواه، دایانده مه زڕینییت.

په یکه ری پیکخواه یی یه کیتی ئافره تانی کوردستان به شیوه ی ستونی له خواره وه بۆ سه ره وه ده بییت: ناوه ند، ئه نجومه ن، ئه نجومه نی بالا، مه کته بی سکر تارییه ت، کۆنگره، به پیی ئه م هیلکارییه:

به یکه ری پیکخواه یی یه کیتی ئافره تانی کوردستان

ماده ی سیانزه یه م: ناوه ند:

سه ره رشتی کار و چالاکیه کانی پیکخواه ده کات له سنووری قهزا یان ئه و ناحیه ییانه ی که یه کیتی ئافره تان پیگه ی جه ماوه ری تیدا فراوانه، ته نها ناوی ناوه ند له ته نیشته ناوه که ی داده نریت، به بی ناوه یانی یه که کارگرییه که ی، پیکدیت له به رپرس و (۲) ئه ندام که له لایه ن ئه ندامانی سنووری هه لده بژێردریت، ده بیت ژماره ی سه رجه می پیکخسته کانی له (۵۰۰) ئافره ت که متر نه بیت.

ئەرك و دەسه‌لاته‌كان:

- ۱- ناوه ند له یه که م کۆبوونه وهیدا به پرسیک بۆ خی هه لده بژێردیت.
- ۲- سه ره رشتی ناحیه کانی سنووری ده کات وله کار و چالاکیه کان ئاراسته یان ده کات.
- ۳- دوو مانگ جاریک کۆبوونه وهی فراوان له گه ل گروپه کانی سنووری ده به ستیت.
- ۴- مانگی جاریک کۆبوونه وهی فراوان به به شداری به رپرسی گروپه کانی سنووری ده به ستیت.
- ۵- ده سه لات ی جیه جیکردنی برگه کانی (أ- ب) ی ماده ی یانزه ی سزاکانی هه یه.

ماده ی چوارده یه م: ئه نجومه ن:

له سه ر بنه مای پروبه ر و سنووری پارێزگا، ئیداره یان ئه و ده قهر و قهزایانه ی که یه کیتی ئافره تان ژماره ی ئه ندامی زۆرن تیدا داده مه زریت، ته نها ناوی ئه نجومه ن له ته نیشته ناوه که ی داده نریت، به بی ناوه یانی یه که کارگرییه که ی، به رپرسی ئه نجومه ن له هه مان کات ده بیت ه ئه ندامی ئه نجومه نی بالآ، ئه نجومه ن پیکدیت له به رپرس و (۴) ئه ندام که پاسته وخۆ له لایه ن ناوه نده کانی سنووری و ئه نجومه نی پیشووی سنووره که هه لده بژێردرین.

ئەرك و دەسه‌لاته‌كانی:

- ۱- له یه که مین کۆبوونه وهی خۆیدا به رپرسی ئه نجومه ن و به شه کان هه لده بژێردرین.
- ۲- سه ره رشتی کار و چالاکی ئه نجومه نه کانی سنووری ده کات.

۳- مانگی جاریک کۆبونهوهی ئاسایی ده به ستیت.

۴- دوو مانگ جاریک کۆبونهوهی فراوانی خووی به به شداری بهرپرسی ناوهنده کانی سنووری ده به ستیت.

۵- دهسهلاتی ده رکردنی به یاننامه ی له سهر پرووداوه کانی سنووری خووی ههیه.

۶- دهسهلاتی برهه کانی (أ-ب) ی مادهی یانزه ی سزاکانی له سنووری خویدا ههیه.

۷- پیشینازی ده رکردنی ئەندامانی سنووری بۆ مه کته بی سكرتاریهت بهرز ده کاتهوه.

مادهی پانزهیه م: ئەنجومه نی بالآ:

دهستهیه که پیک دیت له سكرتیر و ئەندامانی مه کته بی سكرتاریهت و بهرپرسی ئەنجومه نه کان.

ئەرك و دهسهلاته کانی:

أ - ههر دوو مانگ جاریک کۆبونهوهی فراوان ده به ستیت.

ب- پلانی دارایی پیکخواه دیاری کردنی پێژهی سالانه ی ئابوونه ی هاته پیز داده رێژیت.

پ- سیاست و نهجی راگه یانندن دیاری ده کات.

ت- بریار و پاسپارده کانی کۆنگره و مه کته بی سكرتاریهت جیه جی ده کات.

ج - ژماره ی به شدار بووان له کۆنگره دیار ده کات.

ح - ئەنجومه نی بالآی بۆی ههیه به دهنگی ۲/۳ ی ئەندامه کانی له کاتی پێویست له نێو ئەندامانی سكرتاریهت، سكرتیر هه لێژیت ته وه.

مادهی شانزهیه م: مه کته بی سكرتاریهت:

مه کته بی سكرتاریهت، دهستهیه که، که ئەندامانی له ناو کۆنگره هه لده بژیرین له سكرتیر و (۶) ئەندام و (۲) ئەندامی یه دهگ پیک دیت، راسته وخۆ سه رکردایه تی و سه ره رشتی به شه کانی مه کته بی سكرتاریهت و ئەنجومه ن و ناوهنده کانی خوارووتر و له بهرنامه ی کار و چالاکییه کانیان ئاراسته ده کهن.

به‌شه‌کانی مه‌کته‌بی سکر‌تاریه‌ت:

۱- به‌شی ریک‌خستن و ئامار:

أ - ئاراسته‌کردنی رینوینی و پاسپارده‌کان بۆ ئۆرگانه‌کانی خوارووتر.

ب- کۆکردنه‌وه‌ی ئابوونه‌ی هاتنه‌ریژ.

پ- ئاماده‌کردنی ئاماری ریک‌خستن و چالاکییه‌کان وه‌هر ئاماریکی دیکه که پێویست و په‌یوه‌ند بیت به‌ کار و تایبه‌مه‌ندی ریک‌خراو.

ج- گرتنه‌به‌ری میکانیزمی گونجاو بۆ گه‌شه‌دان به‌ ئاستی جه‌ماوه‌ری ریک‌خراو و ده‌رکه‌وتن وه‌ک ریک‌خستنی جه‌ماوه‌ری، که توانای سه‌رکردایه‌تیکردنی جه‌ماوه‌ری ئافره‌تانی هه‌بیت.

ح- پێشکه‌شکردنی پلانی تایبه‌ت به‌ مه‌به‌ستی گه‌شه‌کردن و فراوان کردنی ریک‌خستنه‌کان.

۲- به‌شی کارگێری و دارایی:

أ - سه‌ره‌پرشتی و چاودێری کارگێری و دارایی سه‌ره‌جهم ئۆرگانه‌کانی ریک‌خراو پرۆژه‌کانی ده‌کات.

ب- په‌یژه‌ و کردنی سیسته‌میکی ژمی‌ریاری هاوبه‌ش بۆ سه‌ره‌جهم ئۆرگانه‌کانی ریک‌خراو.

پ- سه‌ره‌پرشتیکردنی سه‌ره‌جهم ریکاره‌کانی تایبه‌ت به‌ کاروباری کارگێری پۆژانه‌ تۆماری ئاماده‌بوون و مۆله‌ت، ئاماده‌کردن و ریک‌خستنی لیستی که‌لوپه‌ل و پێداویستیه‌کان.

ت- ئاماده‌کردن و وه‌لام دانه‌وه‌ی راپۆرته‌کانی دارایی.

ج- خویندنه‌وه و شیکاری بۆ داها‌ت و خه‌رجی مانگانه، به‌مه‌به‌ستی پروونه‌دانی کورته‌پێنانی دارایی.

ح - نه‌نجام دانی پرۆژه و پێشکه‌ش کردنی پلانی کار و میکانیزمی گونجاو بۆ

به‌ره و پیش بردنی کاری به‌ش.

۳- به‌شی تواناسازی:

ا- دانانی به‌رنامه و نه‌نجامدانی چالاکی و پرۆژه بۆ پیگه‌یاندنی ئافره‌تان له هه‌موو سیکت‌ه‌ره‌کان و بواره‌کانی تواناسازی.

ب- په‌روه‌ده و راهێنانی کادیرانی پیکخوا بۆ توانادار کردن و ده‌رکه‌وتنی ئاست و تایه‌مه‌ندی توانایان و فراوان کردنی چالاکیان و زۆتر کردنی ئه‌رکی هه‌ریه‌که‌یان.

پ- هه‌ول‌دان بۆ به‌رزکردنی ئاستی پۆشنییری و زانستی ئافره‌تان به‌ پێگای کۆبوونه‌وه و کردنه‌وه‌ی خولی جۆراوجۆر.

ت- پیش‌خستنی تواناکاری پیشه‌یی بۆ ده‌ستکه‌وتنی ده‌رفه‌تی کار بۆ به‌دییه‌تانی ئابووری سه‌ربه‌خۆی ئافره‌تان.

ج- سه‌ره‌پرشتیکردن به‌پۆه‌بردنی هه‌موو پرۆژه و چالاکیه‌کانی بواری تواناسازی.

چ- پیگه‌یاندنی کادیری سیاسی ئافره‌ت.

ح- پیش‌کەش کردنی پلانی کار و میکانیزمی گونجاو بۆ به‌ره‌وپیش بردنی کاری به‌ش.

۴- به‌شی راگه‌یاندن و په‌یوه‌ندییه‌کان:

ا- پیک‌خستنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ پیک‌خوا ده‌زگا فه‌رمی و نافه‌رمیه‌کان له‌سه‌ر ئاستی ناوخۆ و ده‌ره‌وه.

ب- ده‌رکردنی به‌یاننامه له‌ کاتی پیشهات و بۆنه و یاده‌کان.

پ- ده‌رکردنی پۆژنامه و گوڤار و بلاوکراوه‌کان و سه‌ره‌پرشتی کردنی سایتی پیک‌خوا.

ت- به‌ره‌م هێنانی فیلم و زنجیره‌ی ته‌له‌فزیونی له‌سه‌ر په‌وشی ئافره‌ت له‌گه‌ڵ لایه‌نه په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان.

ج- دیاری کردنی هێله گشتیه‌کانی راگه‌یاندنی پیک‌خوا به‌ پێی ئۆرگانه جۆراوجۆره‌کان.

ح- پێشکەش کردنی پلانی کار و میکانیزمی گونجاو بۆ به‌ره‌و پێش بردنی کاری به‌ش.

5- به‌شی پلان و به‌دواداچوون:

أ- دانانی نه‌خشه‌ پێگای کاری پیکخراو به‌ شیوه‌ی وه‌رزى بێت یاخود ساڵانه.

ب- کارکردن له‌سه‌ر لایه‌نى تیۆرى و پێداچوونه‌وه‌ بۆ بلاوکراوه‌کانی پیکخراو له‌ بواری پێگه‌یانندن.

پ- به‌دواداچوونی کارو چالاکیه‌کانی پیکخراو و هه‌ڵسه‌نگاندنی ئاماره‌کان و به‌راوردکاری.

ت- دیارکردنی خاڵی لاوازی پیکخراو و کار کردن له‌سه‌ری به‌ هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ڵ به‌شه‌ په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان.

ج- به‌دواداچوون بۆ چۆنیه‌تى و ئاستی جێبه‌جێ بوونی کار و پرۆژه‌کانی پیکخراو له‌گه‌ڵ لایه‌نه‌ په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان.

ح- به‌پێی هه‌لومه‌رج و گۆرانکاریه‌کان پێداچوونه‌وه‌ به‌ پلان و میکانیزمی کاری پیکخراو ده‌کات.

6- به‌شی پشتگیری کۆمه‌لایه‌تى:

أ- کار ده‌کات بۆ چاره‌سه‌ری گه‌روگره‌فته کۆمه‌لایه‌تى و ده‌روونیه‌کانی ئافره‌تان.

ب- هه‌وڵ ده‌دات بۆ پاراستنی گیانی ئافره‌تانى هه‌شه‌ لی‌کراو.

پ- وه‌رگرتنی ئاماری کێشه‌ کۆمه‌لایه‌تیه‌کان (٦) مانگ جارێک له‌لایه‌ن په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان.

ت- ئه‌نجام دانى توێژینه‌وه‌ی زانستی له‌سه‌ر کێشه‌ کۆمه‌لایه‌تیه‌کان له‌گه‌ڵ لایه‌نه‌ په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان.

ج- نوێنه‌رایه‌تى کردنی ئافره‌تانى خاوه‌ن کێشه‌ بۆ به‌رده‌م دادگا له‌لایه‌ن یاساوه.

ح- پێشکەش کردنی پلانی کار و میکانیزمی گونجاو بۆ به‌ره‌و پێش بردنی کاری به‌ش.

ئەرك و دەسەلاتەکانی مەكتەبی سكرتاریەت:

- ۱- هەر ئەندامێکی مەكتەبی سكرتاریەت، بەرپرسیاریەتی بەشێك لە پیکخوا و لە ئەستۆ دەگرێ و بەرپرسیار دەبێت، لە هەمبەر خاڵە لاواز و بەهێزەکانی بەشەكە، ئەندامانی یەدەگ هاوکاریان دەبن لە جێبەجێ کردنی کارەکان.
- ۲- هەر یەكە لەم بەشە، بەپێی پێداویستی و فراوانی کاری بەش، کادیری دەبێت.
- ۳- هەر پانزە پۆژ جاریك کۆبوونەوهی ئاسایی دەبەستێت و بەپێی پێویست کۆبوونەوهی نااسایی ئەنجام دەدات.
- ۴- دەسەلاتی هەموو پرگەکانی مادە یانزەیهی سزاکانی هەیە.
- ۵- جێبەجێ کردنی هەموو بڕیار و پاسپاردەکانی کۆنگرە و بەرپرسیارە لە بەرامبەرین.
- ۶- دیارکردنی هەلۆیستی پیکخوا لەمەر پێشەت و پرووداوەکان.
- ۷- پەسەند کردنی سەرچەم ئەو پرۆتۆکۆل و پیککەوتنامانە ی کە لەگەڵ پیکخوا و دەزگاکانی هاویشۆهی خۆی دەبەستێت.

ئەرك و دەسەلاتەکانی سكرتێر:

- ۱- سەرپرەشتی کردنی کۆبوونەوکانی مەكتەبی سكرتاریەت و ئەنجومەنی بالا.
- ۲- واژۆ کردنی گشتی نووسراوەکانی مەكتەبی سكرتاریەت و پسولە ی داهاات و خەرجیەکان.
- ۳- دەسەلاتی دیاریکردنی نوێنەری هەیه لە جیاتی خۆی لە کاتی پێویستدا.
- ۴- دەسەلاتی ئالوگۆری نیوان بەشەکانی هەیه بە راویژ لەگەڵ ئەندامانی مەكتەبی سكرتاریەت.

مادە ی حەق دەیهەم: گروپی راویژکاری:

یەكێتی ئاfrهتانی کوردستان گروپیکی راویژکاری پیکدههینیت کە پیک دیت لە سكرتێر و (۳-۵) لە کەسانی خاوەن پسپۆری و ئەزموون، بۆ مەبەستی راویژ پیکردنیان و سوود وەرگرتن لە توانا و شارەزاییان، هەرسێ مانگ جاریك کۆ دەبێتەوه.

مادهى ھەژدەيەم: كۆنگرە:

كۆنگرە بەرزترین دەسلەتە لە يەكيتى ئافره تانى كوردستان ھەر (۳) سالى جاريك دەبەستريت و پيك ديت لە سكرتير و ئەندامانى مەكتەبى سكرتاريەت و يەدەگەكانى و بەرپرسى ئەنجومەنى پارىزگاكان، ھەروەھا ئەندامانى لێژنەى ئامادەكارى كۆنگرە و ھەلبژێردراوكانى كۆنفرانسە ناوڤۆيەكان بەو پێژەيەى كە ئەنجومەنى بالا ديارى دەكات. ئەرك و دەسلەتەكان:

۱- ھەلسەنگاندنى تەواوى ئيش و كار و بپريار و پاسپاردەكانى ناوھند و ئەنجومەنەكانى يەكيتى ئافره تانى كوردستان و ھەرگرتنى بپريارى پيوست لەسەريان.

۲- ھەموار كردن و پەسەند كردنى پەپرەوى ناوڤۆ.

۳- پەسەند كردنى راپۆرتى گشتى كۆنگرە.

۴- ديارى كردنى چەند لێژنەيەك بۆ ريكخستن و دارايى و راگەياندن و سكاالا و لێژنەكانى تر بەپيى پيوست.

۵- ھەلبژاردنى سكرتير و ئەندامانى مەكتەبى سكرتاريەت و يەدەگەكانى.

۶- ديارى كردنى سياسەتى گشتى يەكيتى ئافره تانى كوردستان.

۷- بپريار دەدات لەسەر يەكگرتن و ھەلوەشانەوھى يەكيتى ئافره تانى كوردستان.

مادهى نوزدەيەم: لێژنەى ئامادەكارى كۆنگرە:

بەبپريارى مەكتەبى سكرتاريەت لێژنەى ئامادەكارى كۆنگرە پيك دەھيتريت لەو ئەندامانەى كە خويان ناپاليون بۆ سكرتيرى و ئەنداميتى مەكتەبى سكرتاريەت و كارە ئامادەكاريەكان كۆنگرە ئەنجام دەدەن و سەرپەرشتى كۆنفرانسەكانى ئەنجومەن و ناوھندەكان بۆ ھەلبژاردنى نوینەرانى كۆنگرە دەكەن.

بەشى سێيەم

رادهى ياسايى و دەنگدان

مادهى بيست: رادهى ياسايى:

۱- ھەموو ناوھندەكانى ريكخراو بە ئامادەبوونى زۆرينە ھەلدەبژێردرين و لەكاتى تەواو نەبوونى پێژەى ياسايى لە نيوان (۳-۵) رۆژ لە گەرى ھەلبژاردنى يەكەم،

جاریکی تر دووباره ده کرێتهوه، ئه گهر له جاری دووه مدا پادهی یاسایی تهواو نه بوو ژمارهی به شدار بووان ههر چه ندیک بیت هه لێژاردن ئه نجام ده دریت.

۲- کۆبونه وه کان به ئاماده بوونی زۆرینه ده به ستریت.

مادهی بیست و یهك: دهنگدان:

جگه لهو پریارانهی که له م په پره وه ئاماژهی بۆ کراوه و پپووستی به دهنگی زۆرینه زیاتره، له هه موو کۆبوونه وه کان پریار به دهنگی زۆرینهی سادهی ئاماده بووان وه ده گیریت و له کاتی یه کسان بوونی دهنگه کان، په پره وی رای ئه و لایه ن ده کریت که به پررسی ناوه ندی تیدایه.

به شی چواره م:

دارایی پیکخوا

مادهی بیست و دوو: سه رچاوهی دارایی پیکخواو پیک دیت له:

۱- کۆکردنه وهی ئابوونه و هاتنه ریژ.

۲- نرخى چاپه مه نی و داهاتی چالاکیه کان.

۳- ئه و یارمه تیانه ی ده دریته پیکخوا.

۴- سوودی پرۆژه به رهه م هی نه ره کان.

مادهی بیست و سێ: پیکخستنی دارایی:

پیکخواو خووی دارایی خووی به پپوه ده بات و پیکى ده خات به پپیی سیسته می ژمیریاری یه کیتی ئافره تانی کوردستان که له سه رچاوه زانسته کانی زانستی دارایی و ژمیریاری په پره وی ده کریت.

مادهی بیست و چوار: هه موو حساباتیکی پیکخواو ده که ویته ژیر چاودیری ده زگا تایبه قمه نده به پر سه کان.

به شی پینجه م حوکمه گشتیه کان

ماده ی بیست و پینج:

سه رجه م ناوه نده کانی ریکخراو پابه ندی زنجیره کانی ریکخستن ده بن، له ده زگا کانی خواره وه راپورتی مانگانه و گشتی بو ناوه نده کانی سه رووتر بهرز ده کریتیه وه وله ویشه وه وه لامی پیویست ده دریتیه وه.

ماده ی بیست و شه ش: تۆماره کانی ریکخراو:

- ۱- تۆمارى ئه ندامان
- ۲- تۆمارى کۆنوسه کان
- ۳- تۆمارى ژمیریاری
- ۴- تۆمارى که لوپهل
- ۵- تۆمارى نووسراوه کانی هاتوو و پرویشتوو
- ۶- به پینی پیویست تۆماره کان زیاد ده کرین.

راگه یاندرای کۆنگره‌ی هه‌شته‌می یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان

پۆژانی ٣ و ٤ ئه‌یلوولی ٢٠١٨، له‌ژێر چاودێری و به‌ئاماده‌بوونی رابه‌ر و پێشه‌وامان هیژا سه‌روک بارزانی، له‌ژێر ناوی (نیشتمان) و به‌دروشمی (تواناسازی ئافره‌ت، جفاکی پێشکه‌وتوو) کۆنگره‌ی هه‌شته‌می یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان و به‌ئامانجی هه‌لسه‌نگاندن و نوێبوونه‌وه و پێشنیازکردنی دید و چوارچێوه‌ی بۆ سالانی داها‌توو به‌به‌شداری (١٦٦) ئه‌ندام، که‌ نوێنه‌رایه‌تی سه‌رجه‌م پیک‌خسته‌نه‌کانی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستانیان له‌ کوردستان و له‌ ده‌ره‌وه‌ی هه‌ری‌می کوردستان ده‌کرد، ساز درا.

کۆنگره‌ به‌چه‌ند ساتیک وه‌ستان و سه‌رودی «ئه‌ی په‌قیب» بۆ پێزگرتن له‌ پۆحی سه‌رجه‌م شه‌هیدانی کوردستان ده‌ستی پێ کرد و دواتر مارشی فه‌رمی یه‌کیتی ئافره‌تان پێشکه‌ش کرا. وتاری کردنه‌وه‌ی کۆنگره‌ له‌لایه‌ن سه‌کرته‌یری پیک‌خواه دکتۆر فیان سه‌لیمان و وتاری مه‌کته‌بی سیاسی و ده‌سته‌ی پیک‌خواه جه‌ماوه‌ری و پێشه‌یه‌یه‌کانی پارتی دیموکراتی کوردستان له‌لایه‌ن هه‌ڤاڵ ساسان عه‌ونی ئه‌ندامی سه‌رکردایه‌تی و به‌رپرسی ده‌سته‌ی پیک‌خواه جه‌ماوه‌ری و پێشه‌یه‌یه‌کان پێشکه‌ش کرا. هه‌روه‌ها وتاری پیک‌خواه‌کانی ئافره‌تانی کوردستان خۆیندرایه‌وه. به‌فلمیکێ دۆکیومێنتاری له‌سه‌ر کار و چالاکییه‌کانی یه‌کیتی ئافره‌تان له‌ نیوان کۆنگره‌ی هه‌وته‌م و هه‌شته‌م و چه‌ند بره‌گه‌یه‌کی هونه‌ری، پێپه‌ر سه‌می کردنه‌وه‌ی کۆنگره‌ کۆتایی هات.

دوانیوه‌پۆی هه‌مان پۆژ لیژنه‌ی ئاماده‌کاری کۆنگره‌ کۆتایی کاره‌کانی راگه‌یانند و لیژنه‌ی به‌رپوه‌بردنی کۆنگره‌ پێک هێنا. یه‌که‌م کاری لیژنه‌که‌ ده‌ستیشانه‌کردنی چوار لیژنه‌ی تایه‌ت بوو بۆ هه‌ریه‌که‌ له‌ پڕۆگرام، په‌یپه‌وی ناوخۆ، راپۆرتی گشتی و راسپارد و سه‌کاڵا، دواتر راپۆرتی گشتی خۆیندرایه‌وه و لیژنه‌ تایه‌مه‌نده‌کان ده‌ستیان به‌ کاره‌کانیان کرد.

سه‌ر له‌ به‌یانی پۆژی دووه‌می کۆنگره‌ ٢٠١٨/٩/٤، تێبینی و سه‌رنجی هه‌ر چوار لیژنه‌ی پێکهاته‌و خۆیندرانه‌وه و گه‌نگه‌شه‌ کران. دواتر پڕۆگرام و په‌یپه‌وی ناوخۆ به‌ کۆی ده‌نگی ئه‌ندامانی کۆنگره‌ په‌سه‌ند کرا. پاشان به‌ سه‌رپه‌رشتی دادوه‌ر له‌ پڕۆسه‌یه‌کی ئازاد و که‌شیکێ دیموکراسیدا سه‌کرته‌یر و ئه‌ندامانی مه‌کته‌بی

سکرتاریهت که نوینه رایه تی هه موو ناوچه جوگرافییه کانی کوردستان ده کهن، هه لێژێردران.

کۆنگره به سه رکه وتووی و به کۆمه لێک بریار و پاسپارده ی گرنه بۆ نه خشه پێگای کاری سالانی داها تو، هه روه ها ناردنی سلاو بۆ گیانی شه هیدانی پرسى ئافرهت و یه کیتی ئافره تان و سه رجه م شه هیدانی کوردستان و سه روه ری شه هیدان بارزانیی نه مر و کاک ئیدریسی هه میشه له یاد کۆتایی به کاره کانی هینا.

یه کیتی ئافره تانی کوردستان - کۆنگره ی هه شت

۲۰۱۸/۹/۸

په يامه كانى پيروزاباي كۆنگره ي هه شته مى يه كىتى ئافره تانى كوردستان

په يامى پيروزاباي سه رۆك بارزانى

به ناوى خوداى به خشنده و ميهره بان

به بۆنه ي سه ركه وتنى كۆنگره ي هه شته مى يه كىتى ئافره تانى كوردستان پيروزاباي خۆم ئاراسته ي ئەندامان و به رپۆه به رانى كۆنگره كه ده كه م و هاوكاتيش پيروزاباي له هه موو ئافره تانى كوردستان و ئەندام و كادي رانى يه كىتى ئافره تانى كوردستان ده كه م.

به پيوستى ده زانم ده ستخوشي و پيزانىنى خۆم ئاراسته ي سه ركه دايه تى پيشووى يه كىتى ئافره تانى كوردستان بكه م و پيروزابايش له و خوشكه به رپزانه ده كه م كه متمانە ي كۆنگره ي هه شته ميان پى به خشراوه بۆ سه ركه دايه تيكردى يه كىتى ئافره تانى كوردستان.

دلىام كه يه كىتى ئافره تانى كوردستان هه روه ك قوناغه كانى پيشووترى خه باتى گه له كه مان پۆلىكى كاريگه رى ده بىت له به ره و پيشبردنى دۆزى واى گه له كه مان و به رگريكردن له ماف و داخوازيه كانى ئافره تان. له قوناغى ئىستادا ئەركى ئيوه له پرووى هوشيارى نيشتمانى و پيگه ياندى ئافره تان و داكۆكيكردن له مافه مه ده نى و سياسيه كانى ئافره تان زۆر گرنگه و ده بى له ئاراسته ي به هيزكردى كوردستان و به شداريكردى كاراى ئافره ت له ژيانى گشتى كۆمه لگه ي كوردستاندا بىت.

هيوای سه ركه وتنتان بۆ ده خوازم

مه سعود بارزانى

۲۰۱۸/۹/۶

په یامی نووسینگه ی جیگری سه روکی پارتی دیموکراتی کوردستان

به پێزان ئه ندامانی کۆنگره ی هه شته می یه کیتی ئافره تانی کوردستان،
سلاویکی گهرم،

به بۆنه ی به ستنی هه شته مین کۆنگره ی پێکخراوه تیکۆشه ره که تانه وه، به ناوی
پێزدار جه نابی کاک نیچیرقان بارزانی، جیگری سه روکی پارتی دیموکراتی کوردستان وه،
گهرمترین پیرۆزباییتان ئاراسته ده که یین و هیوای سه رکه وتن و به رده وامیتان بۆ
ده خوازیین.

یه کیتی ئافره تانی کوردستان خاوه نی میژوویه کی پرسه روهری و تیکۆشانی
به رده وامه له قۆناغه جیا جیاکانی خه باتی نیشتمانی و نه ته وه یی کوردستاندا و
پیشه نگه ی خه باتی مه ده نی و پێکخراوه ییه له کوردستاندا و ده یان سالا قوتابخانه ی
پێگه یاندنی چه ندین ناو و توانای دیار بووه له ئافره تانی قاره مانای قوربانیده ر و
سه رکرده و کادیر و تیکۆشه ران و چالا کوانانی به توانا له بواره سیاسی و جه ماوه ری
و په روهرده یی و فره هه نگه ی و مه ده نییه جیا جیاکانی کۆمه لگاکه ماندا.

جیی خۆیه تی که (تواناسازی ئافره ت، جفاکی پیشکه وتوو) تان کردوو ته دروشمی
ئه م کۆنگره یه تان که ده قاوده ق له گه ل بنه ماکانی بیر یه کسان ی و داد په روهری
له نه هجی پارتی و بارزانی دا یه ک ده گرێته وه، هاوکات برۆابوون به توانای ئافره ت و
هه ولدان بۆ وه به ره ییان و تواناسازی له به شداریی کارایانه ی ئافره تدا، به ته واوی
له ستراتیجی ده ول ته داریی پارتیدا نگیان داوه ته وه. خه باتی پیشه بیانه ی پێکخراوه
تیکۆشه ره که تان پالهی زیکی کاریگه ره بۆ هه نگاونانی گه وه و گرنگ به ئاراسته ی
پیشکه وتنی کۆمه لگا و گه شه ی به رده وامدا. دووباره گهرمترین پیرۆزباییتان ئاراسته
ده که یین و به هیوای سه رکه وتنی کۆنگره که تان و به رده وامی و سه رکه وتنی زیاتر
بۆ پێکخراوه تیکۆشه ره که تان.

نووسینگه ی جیگری سه روکی

پارتی دیموکراتی کوردستان

۲۰۱۸/۹/۹

پیرۆزبایی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان

به بۆنه ی به ستن و به سه رکه وتوو یی به کۆتا هاتنی هه شته مین کۆنگره ی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، گهرمترین پیرۆزبایی له ئەندامانی کۆنگره ده که یین. پیرۆزبایی له سه رجه م ئافره تانی کوردستان و ئەندامان و کادیرانی یه کیتییه که تان ده که یین. ده ستخۆشی و پیزانی مان ئاراسته ی سکرته ی و ئەندامانی سکرته یه ت و سه رکرده یه تی پێشووی پیکخواه که تان ده که یین که دلسۆزانه له ماوه ی چهن د ساڵی رابردو ئهرکی به پڕیوه بردنی یه کیتی ئافره تانی کوردستانیان دلسۆزانه راپه راندوو، هاوکات پیرۆزبایی له وه هه قالانه ش ده که یین که متمانیه ی کۆنگره یان پێ به خشراوه وه کو ستافی مه کته بی سکرته یه ت هه لپژێردران، هیوادارین وه هه رده م به وپه ری دلسۆزی و به رپرسیارانه بو له مه ودوا کاروبار و چالاکییه کانتان راپه رپێن و پۆلی به رچاو و کاریگه ری خۆتان بینن و له هه ول و کۆشه کانتان سه رکه وتو بن و ده سکه وتی زیاتر بو سه رجه م ئافره تان و کۆمه لگه که مان به ده ست بینن.

مایه ی شانازییه یه کیتییه که تان به ر له ٦٦ ساڵ که له لایه ن سه رکرده ی گه له که مان بارزانی نه مه روه دامه زرا، توانی به و ته مه نه پر به خشه ی پۆلی گرنه گ و کاریگه ری خو ی بینن له گشت قۆناغ و شیوازه کانی خه بات و تیکۆشانی گه له که مان و بزوو تنه وه سیاسیه که یدا و گه لێک ده سکه وتی گرنه گیش به ده ست بینن.

دیاره توێژی به رفراوانی ئافره تان چهن د ئه رک و کاری گرنه گیان له ته ستویه و چ سه نه گ و کاریگه ریه کیشیان هه یه به سه ر کۆمه لگه و پێشه که وتن و بونیاتنانی ئاینده وه، له و پروه وه ش قوربانی زۆریان داوه و به رده وامیشن له و کاروانه دا، بۆیه پۆلی به رپرسیانه ی ئیوه و یه کیتییه که تان زۆر چاره نووساز و بایه خداره، به تایبه تی له و قۆناغه ی ئه مپروماندا بو پاراستنی ئه و ته زمونه و ده سته که وته کا من و به دیه یانی ئاینده یه کی گه شتر بو پۆله کانی گه له که مان .

جاریکی دیکه به و بۆنه وه پالپشتی و پشتیوانی خۆمان بو ئیوه و یه کیتییه که تان دووپات ده که ینه وه و ئومێده وارین له کار و به رنامه ی

داهاتوتاندا وهك ههمیشه پێشهنگ و پێشپهوی بزووتنهوهی ئافرهتانی كوردستان بن بۆ بهدهستهتێنانی خواست و داخوازییه پهواکانی سههرجهم ئافرهتانی كوردستان.

مهكتهبی سیاسی

پارتی دیموکراتی كوردستان

٢٠١٨/٩/٥

پهيامی پيروزابای مهسرور بارزانی

بهبۆنه ی بهستن و بهسهركهوتووی كۆتاهاتنی ههشتهمین كۆنگره ی یهكیتی ئافرهتانی كوردستان پيروزابای گهرم له سههرجهم ئافرهتانی كوردستان و ئەندامانی كۆنگره و ئەندامان و كادیرانی یهكیتییهكهتان دهكهین. هیوادارین سهركردایهتی نوێ پۆلی کاریگهری خۆیان له خزمهت مافی ئافرهتان به گشتی و ئاشتی كۆمهلایهتی و پهڕهپێدانی بابته نیشتمانییهكان و مافی مروۆف بگێڕیت. وێرای پيروزابایمان، هیوای سهركهوتنیشیان بۆ دهخوازم له كارو چالاکیهكانتاندا، ههروهها سوپاسی سهركردایهتی پێشوو دهكهین بۆ ئهرك و ماندوووبوونیان.

مهسرور بارزانی

٢٠١٨/٩/٥

ناسنامه‌ی دهسته

پروژه‌ی دهسته‌ی ئینسـکلۆپیدیای پارتی دیموکراتی کوردستان، له پیناو ناساندن، کوکرنه‌وه، به دیکۆمێنتکردن و بلاوکردنه‌وه‌ی میژووی پر له سه‌روه‌ریی کار و خه‌باتی پارتی دیموکراتی کوردستان، له‌سه‌ر پیش‌نیازی ریزدار مه‌سرور بارزانی، له‌ ساڵی ۲۰۱۴ دامه‌زراوه.

ئه‌م به‌ره‌مه‌ی به‌رده‌ستی به‌ریزان به‌شیکه له‌ هه‌ول و ئامانجه‌کانی ئه‌م پروژه‌یه.

